Expositio Egidii Romani super libros Posteriorum Aristotelis cũ textu eiusdẽ.

Liber Posteriorum magistri Pauli Veneti.

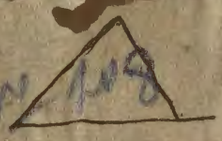

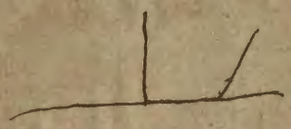

Expositio Egidii Romani
super libros Posteriorum
Aristotelis cũ textu eiusdẽ.

De la Comp.ª de Jhs desala
de la libreria

¶ Excellētissimi artium ⁊ sacre theologie doctoris dñi Egidij Romani archiepsulis Bituricēsis: ordis Eremitarū sci Augustini in libros posteriorū Ar. expō.

Enerabili viro

ex angloꝝ spectabili psapia oriundo dño Stephano de Mauay. Frater Egidius Romanus ordinis eremitarum sancti Augustini. salutē in eo qui est fons sapiētie ⁊ intellectus. In 2° rhetoricoꝝ phus uolēs de nobilitate aliq̄lem notitiam tradē honoris amatiuam ipsam eē descripsit. Cum ergo de numero bonoꝝ honorabiliū sciam opinemur: decet nos quadam moueri solertia ad capessendā phicam disciplinam. ⁊ maxime qñ sil' cum nobilitate gñis ocurrit mētis industria ⁊ pspicacitas intellectus. Quare si me uestra nobilitas reqsiuit q̄tenus id modicū. qd ad expositionē libri posteriorū ediderim tpibus retroactis cura puigili osumarē. tāto uos magis ostēditis origine nobilē ⁊ aio generosum: quāto pfatus liber iter ceteros alios intellectū humanū clarius ⁊ certius dirigit in abdita sciarum. ad qd ęlo uestre dilectionis exi mio vna cum utilitate reipublice inclinatus: annuente altissimo editionem psequar. put uestra excellēs generositas postulauit.

p **Philosophus** i tertio de aia uolēs ostēdere modum cognoscēdi intellect⁹ nri ait. q̄ oꝝ aūt potētia eē cognoscēs in ipso. si vo alicui inest ōrtū ipse semetipm cognoscit ⁊ actu est ⁊ sepabile est. Ex qbus vbis sufficiēter iuestigare possumus necessitatē dialetice. spāliter libri posteriorū quē hēmus pre manib⁹. Nā sup illo vbo phi in 2° me^ce^. malū est simul querē sciam ⁊ modū sciēdi. vult Cōmētator q̄ modū sciēdi appellet logicā sine qua nō pōt eē aliqs istruct⁹ in aliq̄ scia: qr ut ibidē inuit logica est quedam via ad ceteras scias. q̄re dialetica de qua intēdim⁹ sermonez facē est magis modus sciēdi q̄z scia. Nā nō est necessaria logica, ppter res scitas sed, ppter nrm modū sciēdi. pñt enim res sciri absq; logica. nam sube sepate qr nō intelligūt cum discursu ut sciāt res nō indigēt logica. q̄re logica magis est dicta modus sciēdi q̄z scia: qr nō tm̄ ppter res scitas sed etiā, ppter nrm modum sciēdi necesse fuit logicā inuenire. cum modus cognoscēdi nr̄ sit in potētia. qr ut dictū est intellect⁹ nr̄ est potētia cognoscēs. oꝝ ex potētialitate intellect⁹ nri iuestigare cām q̄re necesse fuit iuenire dialeticam. ergo qr intellect⁹ nr̄ est cognoscēs in potētia. ⁊ qr in actibus rōnis ē potētialitas admixta: pōt ibi cadē malū ⁊ error. ¶ Ne ergo ppter potētialitatē admixtā male rōcinemur ⁊ erremus in actib⁹ rōnis inuēta fuit logica que est h⁹ actus directiua. vñ ⁊ phs dicit in. ii. meta^ce^. loquēs de errore ⁊ malo. q̄ malū nō est absolutum a rebus exñtibus in potētia. ⁊ subdit ibidē. q̄ malū nāliter est post potētiā. ⁊ idem ibidē ait. q̄ in reb⁹ que sunt eterne ⁊ que sunt actu nō est aliqd malū oīno neq; error. Itaq; sicut amoto ꝑore tollit posterius. sic amota ipsa potētia tollit oē malū ⁊ ois error: qr ut patet per habita. malū ⁊ error nāliter sunt ex potētia. Si ergo dialetica inuēta est ne erret in actib⁹ rōnis: cuꝝ h⁹ error nō possit originē sumē nisi ex potētialitate intellectus nri. bñ dictū est: q̄ qr intellect⁹ nr̄ est potētia cognoscēs: ideo pōt in suo actu errare: ad obuiādum necesse fuit logicā inuenire. hoc ergo est qd ait phus loquēs de intellectu nro. q̄ oꝝ eē potētia cognoscens ⁊ in ipso oꝝ eē potētialitatē quādā. Si vo alicui intellectui inest ōrium huius qd nō sit potētia cognoscens ipse h⁹ intellectus seipm cognoscit ⁊ actu est ⁊ sepabile a potētialitate ⁊ in eius itellectu nō pōt aliqs error incidere. Tota igit causa q̄re indigemus dialetica tan q̄z via ad alias scias. sumit ex potētialitate intellectus nri. ex qua potētialitate pōt admisceri error in actib⁹ rōnis. Quare si ex potētialitate intellectus nri oꝝ in uestigare necessitatē dialetice: iuxta triplicē potētialitatem quam in intellectu nro cōspicimus. possumus tres eēntiales ptes assignare dialetice. Nam itellect⁹ nr̄ pmo est in potētia: qr nō statim cuꝝ intelligit gen⁹: intelligit dñias. nec statim cum intelligit dñiam intelligit spēm. ne ergo in h⁹ oceptionibus errēt necesse fuit ut patebit tradere sciam libri pdicamētorū. Scdo itellectus nr̄ est in potētia: qr nō statim cum intelligit subiectū intelligit pdicatū. ne ergo in oiūgēdo pdicatum subiecto: ⁊ ne in formādo enūciationem errēt: necesse fuit inuenire sciam libri piermenias: in quo de enūciatione tractat. Tertio intellectus nr̄ est in potentia: qr nō statim intellectis pncipijs intelligit conclōnes. ideo ne in sillogiçādo: ⁊ ne inducēdo conclōnes ex pncipijs error accideret: necesse fuit inuenire illā p tem logice traditam in arte noua. ubi de oī sillogismo tradit notitia. Primo ergo intellectus nr̄ est in potētia: qr nō statim cū intelligit genus intelligit dñiaz: nec statim cum itelligit dñiam intelligit spēm, ppter qd erat in intelligēdo simplicia ⁊ in formādo diffinitionē Nam lz circa intellectū simpliciū nō ꝓtingat error p se: accidit tñ ibi error per accñs put in ipso intellectu simpliciū rōne modi intelligēdi hēt ibi eē quedā compositio que est duplex. Nam itelligēdo simplicia ⁊ formādo diffinitionē pmo oiūgimus dñiam gñi ⁊ constituimus diffinitionē. 2° adaptamus diffinitionē cōstitutā diffinito ⁊ intelligimus rei qdditatē. Poterit ergo in talib⁹ eē error: uel qr debitā dñiam nō oiūgim⁹ debito gñi: utputa si latū adderemus linee: uel qr debitam diffinitionē nō addimus debito diffinito: utputa si diffinitionē vnius rei adaptaremus alij. ⁊ qd dictuꝝ est de diffinitione intelligēdum est de oī descriptione. Nam ⁊ in descriptione cōtingit error: uel qr descriptionem nō debite formamus: uel qr eam nō debite adaptamus. Si ergo statim cū intelligimus genus itelligeremus dñiam nō erraremus in formādo diffōnem: ⁊ si statim intellecta dñia itelligeremus spēm nō erraremus in adaptādo diffinitionē debito diffinito. Et sicut ꝓtingit errare in diffinitione duplr. uel qr diffinitionē nō debite formamus: uel qr eam nō debite adaptamus. sic etiam ꝓtingit errare duplr in descriptiōe: uel qr descriptionē nō debite formamus: uel qr eā nō debite adaptamus. ⁊ qr intelligēdo simplicia ⁊ intelligēdo significata terminorū semp formamus nobis aliquem vnū ꝓceptū qui cōceptus in hñtib⁹ diffinitiōez est diffinitio. iuxta illud. 4. me^ce^. Nō quā signat nomē est diffinitio: in nō hñtib⁹ aūt diffinitionē est aliqd loco diffinitionis: qr est aliq̄ descriptio. in h⁹ descriptionib⁹ q̄s format intellect⁹ in itelligēdo simplicia pōt errare: uel qr nō debitū ꝓceptū format: uel qr debitū cōceptū nō aptat debite qdditati. nec debitā diffinitionem debito diffinito. ¶ Sed si itellect⁹ nr̄ nō eēt itelligēs in potētia: statiz cū itelligeret genus uel qdcūq; cōe itelligeret ea per que debite pōt ōhi: ⁊ nō erraret i formādo diffinitiones: nec in formādo quoscūq; ꝓceptus ⁊ q̄scūq; descriptiones. ⁊ si statim cū format sibi ꝓcept⁹ aliquos: itelligeret qdditates q̄rū sunt illi cōceptus: sicut nō erraret in formādo ꝓceptū sic nō erraret in adaptādo cōcept⁹ rebus. Quare si intelligēdo simplicia, ppter potētialitatē itellect⁹ nri errare possum⁹: uel qr nō debite formamus ꝓcept⁹. uel qr ꝓceptus formatos nō debite adaptamus. ne erraremus in iformādo in mēte nra ꝓceptū sube: ⁊ cuiuslibet pdicamēti. ⁊

ne errarem⁹ in adaptãdo hᵒᶜ ꝓcept⁹ formatos gdditatib⁹: ut qz forte ꝓceptũ quãtitatis ⁊ id qd̃ significat ꝶ noie quãti adaptem⁹ q̃litati uel alij ꝑdicamẽto necesse fuit tradẽ sciam libri ꝑdicamẽtoꝝ. per quã regulam in formãdo nobis ꝓcept⁹ de. 10. ꝑdicamẽtis. ⁊ in aptãdo hᵒᶜ ꝓcept⁹ formatos debitis ꝑdicamẽtis doceamur: fuit ḡ necesse tradẽ doctrinã libri ꝑntorũ: qz ibi docet qd signat noie cuiuslibet ꝑnti. ex qua doctrina possumus nobis debitos ꝓcept⁹ formare de his. ⁊ hᵒᶜ cõcept⁹ formatos reb⁹ qb⁹ cõpetũt: possumus debite adaptare. ¶ Est tñ diligẽter notãdũ q̃ qz itellꝰ nõ sic fertur in gdditates rerũ simplr: ut itellect⁹ subarũ sepatarũ imo circũloquit hᵒᶜ gdditates. ⁊ ꝑpias dias rerũ nescit ꝑpijs rõnib⁹ noiare. ideo nõ solũ itellecto gñe statim nõ itelligit dias: imo itellecta dia nõ statim i telliget rẽ cuius est illa dia. Nã si q̃drupes ponat differẽtia aialis: posset ⁊ decupes dia assignari. forte enim multa sunt aialia hñtia. 10. pedes. attũ qz bipes ⁊ quadrupes ⁊ decupes sunt circũlocutiones diarũ: nõ opꝫ q̃ qui itelligit has dias q̃ cognoscat aialia hñtia. 10. pedes. ¶ Uiso quõ itelligit: qz est potẽtia cognoscẽs ⁊ nõ statim cũ itelligit genus itelligit diam. nec statim cũ itelligit dia itelligit illã rez cuius est dia: pp qd̃ pot errare in itellectu simpliciũ ⁊ in significationibus terminoꝝ. ideo necesse fuit cõponẽ libũ ꝑntorum. ubi ostẽdit qd significat noie cuiuslibet ꝑnti. reliq̃ de leui patet. Nã planũ est quõ itellectus nr̃ est in potẽtia: qz nõ statim cũ itelligit sbm itelligit ꝑdicatum. pp qd̃ pot errare in formãdo enũciationẽ. ideo necesse fuit cõponere libũ piermenias. ubi de enũciatione tractatur. Tertio ut dicebat: itellect⁹ nr̃ est in potẽtia: qz nõ statim cũ itelligit ꝑncipia itelligit ꝓclones. ideo in sillogiçãdo ꝑmo necesse fuit cõponẽ libros artis noue: ubi agit de sillo. ⁊ spãliter necesse fuit libũ posteriorũ cõponẽ quẽ hẽmus pre manib⁹: ubi agit de sillo demonstratiuo qui est sillus apoditicon. i. faciẽs scire. Patet igit q̃ qz itellect⁹ nr̃ est potẽtia cognoscẽs. ⁊ qz pot errare in cõceptu simplici ⁊ cõponẽdo ⁊ diuidẽdo ⁊ etiã discurrẽdo. ideo necesse fuit logicã iuenire quãtũ ad libũ ꝑdicamẽtoꝝ ne erraret in simplicib⁹ cõceptib⁹. ⁊ quãtũ ad libũ piermenias ne erraret in enũciationibus. ⁊ quãtũ ad libros artis noue ne erraret in argumẽtationib⁹. Sed si alicui itellectui iest ꝓriũ. vz q̃ nõ sit potẽtia cognoscẽs. ille est actu ens: qz sepabilis a rebus mãlib⁹: ⁊ nõ est forma corpis. hᵒᶜ itaq̃ itellectus: qz nõ est potẽtia cognoscẽs nõ errabit in itellectu simplicium. nec itelliget cõponẽdo ⁊ diuidẽdo. nec itelliget discurrẽdo. pp qd̃ nõ indigebit logica ut per eã hẽat sciam de reb⁹. Tota igit cã necessitatis logice accipiẽda est ex mõ itelligẽdi nr̃o. cũ ergo dialetica sit modus sciẽdi: ⁊ pp scire sit inuẽta: eo q̃ sit via ad ceteras scias: lz tota dialetica sit nẽcia. potissime tñ necessari⁹ est iste liber ubi agit de sillo demõstratiuo faciẽte scire ex quo patet qd sit sbm huius libri. ⁊ que sit cã mãlis: qz tñ hic ꝑncipalr intẽdit de demõstratione. demõstratio siue sillus demõstratiuus pot poni hic mã ul sbm. efficiẽs aut formalis uel finalis patere pñt per ea que coiter in ꝑncipijs libroꝝ tradunt.

His visis ad itelligẽtiã doctoꝝ quedã coia dubitam⁹. Cũ ḡ hic liber sit de demõstratione ⁊ demõstratio sit sillus faciẽs scire. Dubitaret forte aliqs: utrũ per demõstrationẽ aggñet scia. ⁊ videt q̃ nõ: qz scia idẽ est q̃ certa cognitio: cũ certior sit cognitio ꝑncipioꝝ q̃z ꝓclonũ: qz pp qd̃ vnũqd̃q̃z tale ⁊ illd̃ magis. Si ḡ per demõstrationẽ aggñet certa cognitio cũ certior sit cognitio ꝑncipioꝝ q̃z ꝓclonũ eẽnt ꝑncipia demõstrabilia: qd̃ falsum est. ¶ Ꝑ. illud qd̃ maxime fac̃ ad errorẽ nõ videt aggenerare sciaz: sed hec est dia inter itellectũ ⁊ sensum ꝑm Cõmẽtatorẽ in. 2. de aia. qz itellect⁹ nõ errat circa itelligibilia coia sed circa ꝑpria. sensus aut ecõtrario nõ errat circa sensibilia ꝑpria sed circa coia. igit cũ demõstratio sit ex ꝑpriis ⁊ erga ꝑpria maximus error accidet. nõ videt ergo ex talib⁹ aggñari scia sed magis ignorãtia. ¶ In ꝓriũ est pbs qui demõstrationẽ uocat sillm apoditicon. i. faciẽtem scire. ¶ Dõm q̃ ut infra dicet. Scire opinamur vnunqd̃q̃ cũ cãm cognoscim⁹: ⁊ qm̃ illius est cã: ⁊ q̃ nõ ꝓtingit aliter se hẽre. Si ergo aliqs sillus nõ aggñet sciaz hoc est uel qz nõ ꝑcedit ex cãis: sed ꝑcedit ex qbusdã ꝑbabilib⁹: ⁊ ex qbusdã signis: uel si sillꝰ accipit cãm: non accipit cãm: que sit ꝑpria illius: ita q̃ nõ ꝑcedit ex ꝑpriis: sed ex qbusdã coib⁹. illud ergo qd̃ aggñat sciam nõ solũ debet eẽ cã: sed ẽt oz eẽ ꝑpria cã hui⁹. 3º nõ aggñat scia per sillm: qz si accipit ibi cã ut cã ꝑpria: nõ tñ accipit cã per se ⁊ imediata: que de necessitate ifert effectũ: ⁊ que nõ pot alr se hẽre: sed cũ oia ista ꝓcurrãt. s. q̃ ibi est ꝑcessus ex cãis ⁊ ex cãis huius. i. ex ꝑpriis: ⁊ ex cãis que nõ ꝓtingũt alr se hẽre. ⁊ q̃ posite ponũt effectũ: cuiusmodi sunt cãe per se ⁊ imediate: opꝫ ex tali ꝑcessu aggñari sciam. ⁊ qz oia ista ꝓcurrũt ad demõstrationẽ: qz demõstratio est ex cãis ꝓclonis ueris ꝑmis ⁊ imediatis: opꝫ demõstrationẽ eẽ sillm apoditicon. i. aggñantẽ sciam. ¶ Qd̃ vo obijciebat: q̃ si certa cognitio hẽret per demõstrationẽ: cũ ꝑncipioꝝ sit certa cognitio: ꝑncipia eẽnt demõstrabilia. Dici debet: q̃ ut patebit non omis certa cognitio hẽtur per demõstrationẽ: sed solũ habet per demõstrationẽ certa cognitio ꝓclonũ: que ꝑpria uocat scia: nõ aut habet per demõstrationẽ certa cognitio ꝑncipioꝝ: qz hᵒᶜ cognitio: ut ibi patebit non meret scia dici: sed itellect⁹. ¶ Qd̃ vo ulteri⁹ arguebat: q̃ circa ꝑpa maxime ꝓtingit errare. Dici oz: q̃ rõ arguit op positũ: nõ ꝑpositũ. Nã ars est circa difficile: ⁊ circa id circa qd̃ ꝓtingit errare: ideo oportuit eẽ artẽ de demõstratione ⁊ per demõstrationẽ: ne circa talia erraremus. ¶ Ulteri⁹. dato q̃ per demõstrationẽ sic fit scia: qz ꝑcedit ex cãis ꝑpriis ⁊ imediatis que sciam cãnt. Dubitaret forte aliqs utrũ de demõstratione fit scia. ⁊ vr̃ q̃ non: qz ut dictũ est: scia est per demõstrationẽ. si ḡ de demõstratione eẽt scia: sciret demõstratio per demõstrationẽ ⁊ alia de mõstratio per demõstrationẽ: ⁊ ita eẽt ꝑcessus in ifinitũ: qd̃ est icõueniẽs. ¶ Ꝑ. ut coiter arguit: nõ est idẽ organũ ⁊ sbm. videm⁹ enim in arte fabrili q̃ martellus q̃ est organũ per qd̃ faber agit: est res alia ⁊ dins ab eo p qd̃ martellũ efficit: ⁊ ab eo qd̃ subijcit actioni martelli: sẽ per q̃ instrm est dins ab eo circa qd̃ vsat actio instri: qz tũc idẽ ageret in seipm: q̃re si demõstratio est instrm: per qd̃ scim⁹: nõ poterit demõstratio eẽ sbm in scia. nec poterit eẽ id de quo est scia: non q̃ erit scia de demõstratione. ¶ In ꝓriũ est pbs qui tradit artẽ demõstrandi. est q̃ ars ⁊ scia de demõstratiõe. ¶ Dõm q̃ si uera eẽt positio Auicẽ. forte de facili possemus satisfacẽ q̃ni. ponit enim Auic. q̃ in actib⁹ aie nõ est icõueniẽs ire in ifinitũ: ut si per aliquẽ actũ itelligẽdi itelligo aliqd: ⁊ per aliũ actũ itelligẽdi itelligo me itelligẽ. Rursus ẽt per aliũ actũ itelligo me itelligẽ: ⁊ sic ꝑm eũ in actib⁹ rõnis pot esse ꝑcessus in ifinitũ. Et qz demõstrare ⁊ arguẽ ⁊ sillogiçare ⁊ oino discurrẽ ab vno in aliud sunt act⁹ rõnis. Jõ forte diceret aliqs q̃ per demõstrationẽ habet scia de demõstratione. ⁊ de illa demõstratione habet scia p demõstrationẽ. ⁊ sic in ifinitũ. Sed hᵒᶜ dictũ stare nõ pot: qz nõ videt Arr. hũc modũ tenuisse: q̃ tradat sciam de demõstratione per demõstrationẽ aliã: ⁊ de illa per illam: ⁊ sic in ifinitũ. ¶ Amplius cũ infinitũ sit ignotũ: ut dicit pº phisicoꝝ. si eẽt sic ꝑcessus in ifinitũ nihil olo sciremus. nã si nõ possumus certificari de demõstratiõe nisi per demõstrationẽ aliã: nec de illa nisi per aliã ⁊ ita in ifinitũ: cũ terminari nõ possit: nunq̃ possem⁹ uenire ad finẽ: q̃ hẽremus certitudinẽ aliquã de arte demõstrandi.

Propter hoc dicit aliter a gbusdã.q̃ sicut faber cum vno martello facit aliũ martellu3:ita q̃ ibi martellus est organũ actionis ⁊ est illud qd̃ actioni subijcit.non tñ est idẽ martellus qui est organũ ⁊ qui subijcit actioni.nec est in martellis ꝓcessus in infinitũ.sic ut aiunt. per demstrationẽ est scia de demstratione.nõ tñ est eadẽ3 demstratio hec ⁊ illa.nec est in demstrationib⁹ ꝓcessus i infinitũ.Sed nec hoc sufficit: qz si faber per aliquam actionẽ fabricaret oẽm martellũ:non posset illã actionem agere cũ martello:qz tũc ille martellus seip̃m efficeret.igit cũ in hoc libro det ars de oi demstratione:nõ poterit hoc fieri per demstrationẽ:qz tũc illa demõstratio seipsam demstraret. ¶ Sciẽdũ est q̃ si ꝓpriũ organũ logici eẽt demstratio:sicut est sillus dialeticus ul' sillogismus simplr sumpt⁹ sicut forte cõgrue sustineri posset.q̃ dialeticus sill'ando docet sillogiçare.sic congrue sustineri posset q̃ demstrando docet demstrare.⁊ q̃ demõstrationẽ habet scia de demstratione.Verũ qz ꝓpriũ instrm logici nõ est demõstratio.possumus dicẽ q̃ docẽs demõstrare nõ demõstrat:nisi forte per accidẽs in quãtũ docẽs demõstrare adducit demõstrationes aliquas gra exẽpli.exẽpla aũt nõ sunt de necessitate artis Dicamus ergo q̃ ꝓposita dubitatio sumit originẽ ex falsa imaginatione.imaginat enim sic querẽs q̃ docẽs demõstrare demõstret:sed supposito q̃ docẽs demonstrare nõ demõstraret.ut in ꝓsequẽdo patebit.ratiões supius facte sunt solute:⁊ non habẽt dubiũ qd̃ querit ¶ Ulterius dubitaret forte aliqs.dato q̃ ars demonstrãdi nõ doceat demstratiue.utrũ ars sillogiçãdi doceatur sillogistice. ¶ Dõm q̃ duplici via inuestigare possumus q̃ sillogiçãdo adiscimus sillogiçare.⁊ ꝓmo p id qd̃ videt in alijs artibus.2° per id qd̃ habet intellectus spãle ꝓter alias potẽtias. Primũ sic patet.videmus q̃ fabricãdo fabri fimus.⁊ citariçãdo artẽ citariçãdi adiscimus.ergo a simili formãdo sill'os.⁊ speculãdo q̃liter formant sill'i artẽ sillogiçãdi adiscim⁹.Secũdo hoc idẽ patet per id qd̃ hẽt itellect⁹ spãle ꝓter potẽtias alias.nã itellect⁹ est supra se ꝓuersiuus.Intellectus enim nõ solũ itelligit se:sed ẽt itelligit se intellige re.⁊ eodẽ actu quo itelligit:itelligit se intelligere.qa si hoc eẽt alio ⁊ alio actu:tũc eẽt abire in ifinitũ.Stãdũ est ergo in ꝓmis:ut eodẽ actu quo itelligit aliqd:intel ligat se intelligẽ illud:⁊ qz sillogiçare ⁊ discurrẽ sunt actus rõnis ⁊ intellectus ideo nõ solũ itellect⁹ sillogiçat:sed etiã cognoscit se sillogiçare.⁊ eodẽ actu quo sillogiçat:se sillogiçare cognoscit.sillogiçãdo enim poterit cognoscere se sillogiçare:⁊ poterit artem sillogiçãdi adiscere. ¶ Ulterius.dato q̃ sillogiçãdo possumus discere sillogiçare. ¶ Dubitaret forte aliqs:qz videt q̃ fuerit supuacuũ inuenire logicã.nã cum alie scie sillogiçãt:⁊ sillogiçãdo possumus adiscere artẽ sillogiçãdi videt q̃ adiscẽdo alias scias possumus adiscere artem sillogisticã quã logica tradit:supuacuũ ergo fuit ꝓpter hoc logicã inuenire. ¶ Dõm q̃ duplici via inuestigare possumus:q̃ necessariũ fuit logicã inuenire.nõ obstãte q̃ sillogiçãdo adiscimus sillogiçare. Prima via sumit ex facilitate adiscẽdi.1° ex cõpleme̅to doctrie. Primã rãgit phs in.2.meta.ubi ait.q̃ nõ est bonũ simul querere sciam ⁊ modũ sciẽdi.si enim adiscẽdo alias sciẽtias ⁊ sillogiçãdo in alijs sciẽtijs uellemus artẽ sillogiçãdi adiscere.tũc simul quereremus sciam ⁊ logicã que est modus sciẽdi:⁊ que docet sillogiçare.⁊ qz male nati sumus ad adiscẽdũ:⁊ intellect⁹ nr̃ nascit q̃si tabula rasa:⁊ multũ tẽpus apponit in ignorãtia.iõ ualde difficile est ei adiscere qd̃cũqz illo ꝓ per se ⁊ ualde est difficile itellectui adiscere logicam per se.⁊ ẽt est ei difficile adiscere alias scias per se.Si aũt adiscẽ uellet sill'logicam cũ alijs sciẽtijs:nõ solũ hoc eẽt ei difficile:sz quodãmõ ipossibile.Vñ Cõmẽtator supra 2m meta.expo-

nẽs illud v̄bũ phi.q̃ nõ opz simul querẽ sciam ⁊ modũ sciẽdi.i.logicã.ait q̃ cũ hõ adiscit logicã ctz adinuẽtione aliarũ sciarũ:tũc nõ adiscit hãc nec hãc.i.tũc nõ adiscit logicã nec alias scias.ergo ꝓpter possibilitatẽ ⁊ facilitatẽ adiscẽdi necesse fuit logicã inuenire: ut nõ simul quereremus sciam ⁊ modũ sciendi. ¶ Secũda via ad hoc idẽ sumit ex cõpleme̅to doctrine.naz lz sillogiçãdo adiscimus sillogiçare:tñ qz scire est cognoscere cãs ⁊ ꝓncipia rei:nõ ꝓfecte possum⁹ scire artẽ sillogiçãdi:nisi sciamus sill'm reducere in suas cãs: ⁊ in sua ꝓncipia.⁊ qz ꝓncipiũ sill'i:cuiusmodi est dici de omni ⁊ dici de nullo:⁊ ea ex qbus cõstat sillus docet logica ⁊ nõ alie scie.ideo ad cõpletionẽ artis sillogistice necesse fuit logicã inuenire. ¶ Ulterius.dato q̃ necessariũ fuerit logicã inuenire.Dubitabit forte aliquis:utrũ sit simile de inuẽtione logice ⁊ de iuẽtione aliarũ sciarũ. ¶ Dõm q̃ sicut in alijs sciẽtijs ex admirari incepunt phari.⁊ videdo effectus incepunt inuestigare cãs:ut videdo eclipsim cepunt inuestigare cãz eius.qua iuestigata habuerũt sciam de eclipsi.sic antiqui sapiẽtes videtes q̃ itellect⁹ ad quãlibet rẽ iuenit rõnes ⁊ argumẽta:cepunt iuestigare quõ itellectus arguit:⁊ quõ sillogiçat.⁊ conati sunt inuenire ꝓncipia ⁊ elemẽta sill'oꝝ.qbus inuẽtis iuenerũt artẽ sillogiçãdi.est ergo quodãmõ simile de inuẽtione logice ⁊ aliarum sciarũ. ¶ Ulterius aũt cũ logica sit de ꝓceptibus ⁊ actib⁹ rõnis cum videamus q̃ actus rõnis ⁊ intellectus diuersificat ꝓm diuersa que format intellectus in intelligẽdo.Nam in intelligẽdo simplicia format diffinitionẽ.in itelligẽdo cõposita format enũciationẽ. in discurrẽdo aũt ab vna ꝓpõne ad aliã format rõnez ⁊ sillm. ¶ Dubitaret ergo aliqs utrũ sit sile de intellectu ꝓut intelligit simplicia ⁊ format diffinitionez uel ꝓceptũ aliquẽ loco diffinitionis.⁊ ꝓut intelligit composita ⁊ format enũciationẽ.⁊ ꝓut discurrit ⁊ facit sillogismũ.Dõm q̃ quãtũ ad pñs spectat dicẽ possum⁹ q̃ quodãmõ est sile quãtũ ad hec oia.nam sicut in itellectu simpliciũ est dare aliqd qd̃ statim per seip̃m se offert itellectui:per cuius intellectũ ceteri alij ꝓcept⁹ formant.h⁹ aũt ꝓm Auicẽ.est ens ⁊ eẽ.nam ꝓmũ qd̃ imp̃mit mẽti nre:ut ipse ait est ens ⁊ eẽ.qcqd postea intellect⁹ ꝓcipit ⁊ qcqd intelligit hẽt intelligẽ per ens ⁊ eẽ ⁊ qz sic est:ergo in itellectu simpliciũ est dare aliqd qd̃ statim imp̃mit in intellectu:⁊ per illud cetera alia fiunt intellecta.sic etiã ⁊ in itellectu cõpositoꝝ ⁊ in formãdo enũciationes ꝓuenit hoc idẽ.nã ceteras ꝓpositiones intelligimus per cões animi ꝓceptiones quas dignitates uocãt.dignitates aũt ipsas intelligim⁹ in telligẽdo hãc dignitatẽ q̃ nõ ꝓuenit aliqd simul esse ⁊ nõ eẽ.fundat enim hec dignitas imediate sup ipso ente ⁊ sup ipso eẽ:qz sicut ens ⁊ eẽ est de itellectu omniũ simpliciũ sic hec enũciatio ⁊ hec ꝓpõ que imediate fũdat sup ipso ente est de intellectu ceterarũ ꝓpõnum.sicut ergo in enũciationib⁹ eẽ cõtingit qz cetere enũciationes roborant ⁊ reducunt ad enũciationes primas que uocant cões animi ꝓceptiones.Cões aũt ai cõceptiones reducunt ad ꝓpõnẽ hãc qz nõ cõtingit simul eẽ ⁊ nõ eẽ.hec aũt ꝓpõ non reducit ad ꝓpõnẽ aliã:sed in seipsa est manifestissima ⁊ hẽt cãz sue v̄itatis.Si autem reducit hec ꝓpõ nõ reducit in intellectũ cõpositorum:sed reducit in aliqd simplex ut in ens ⁊ eẽ.sic possum⁹ aliquẽ sill'm formare in quẽ pñt reduci oẽs sill'i.ille aũt sill'us nõ reducet in ulteriorẽ sill'm:ut si hec sũt ꝓncipia formalia sill'i.dici de oi ⁊ dici de nullo si fieret vnus sill'us cõtinẽs hec formalia ꝓncipia:in illũ sill'm reducerent oẽs sill'i.utputa si fieret talis sillus.in quibusq̃ sill'is est ꝓncipiũ dici de omni ⁊ dici de nullo illi sunt pfecti sill'i.sed in oibus sill'is ꝓme figure formatis ꝓm cõiugationes utiles est ꝓncipium dici de omni uel

dici de nullo. ergo oēs tales sunt ꝯgrui ⁊ pfecti sillī. p
pter qd quodāmō oīno est simile de intellectu cōpositoꝝ quo formant enūciationes: ⁊ de intellectu discursiuo quo formant sillī. nā sicut oēs enūciationes reducunt in enūciationes pmas. i. in cōes animi cōceptiones. Cōes aūt enūciationes pme reducunt in hanc qz nō cōuenit aliqd simul eē ⁊ nō eē. hoc aūt non reducit in enūciationē aliquā: sed cōtinet in seipm eē ⁊ imediate fundat in ente qd est de itellectu oīum alioruz. sic oēs alij sillī reducuntur in sillos pme figure. sillī autez pme reducunt in illū sillm quē formamus qui cōtinet pncipia formalia oīum sillorꝝ. ille aūt sillus seipso facit fidē ⁊ hēt in seipso cām sue vitatis ⁊ nō reducit in aliquē aliū sillm: sed reducit in dici de omni ⁊ de nullo. que pncipia sunt ptes illius sillī: ⁊ pm subam ingrediunt illū sillm. sicut hec ppō q nō ꝯtingit simul esse ⁊ nō eē: nō reducit in ppōnē aliam: sed reducit soluz in ipso eē qd est pars illius ppōnis. ⁊ pm subam ingredi tur ppōnē illā. bñ dictū est ergo q sicut qz eē est de intellectu oīum alioꝝ: ideo ppō illa que ex ipso eē sumit roborat oēs alias ppōnes. ipsa aūt nō reducit in aliā: sed hēt in se ipsam cām sue ueritatis ⁊ hēt id per quod oīa alia roborant. sic sillus ille formatus de principijs formalibus sillī ꝯtinet artē sillogiçādi ⁊ nō reducit in aliū sillm: sed oēs alij reducunt in ipm. patet ergo quō quodāmō sile est de cōceptu sillogistico ⁊ de alijs cōceptibus. patet etiā q sillogiçādo pōt tradi ars sillogistica ⁊ q per sillm pōt hēri ars de sillo: nec tñ ibit in infinitū: qz est de necessitate ad aliquē sillm deuenire qui nō reducet in aliū sillm: sed seipso facit fidē: ⁊ hēbit in se pncipia roborātia oēs sillos. sicut lz per ppōnē probet alia ppō: tñ nō itur in infinitū: sed est deuenire ad aliquā ppōnē que nō reducit in ppōnē: sed seipsa facit fidē. nō enim pbat per ppōnē aliā q̃z per seipsaz. habet enim in seipsa ipsum eē ⁊ fundat in ipo ente qd est rō q̃re cetera cognoscant. ¶ Ulterius aūt qz intellectus humanus nō gescit. Dubitaret forte q non videtur possibile q per sillm tradat ars de sillo: qz ut superius arguebat: si aliqs faber fabricaret oēm martellu nō posset per martellū aliquē oēm martellū fabricare: qz tūc ille martellus fabricaret seipm. ergo a simili cū tradēs artē sillī doceat cōstruē oēm sillm. ⁊ cū in hui artē pbet forma cuiuslibet sillī: nō pōt hoc fieri per sillogismū: qz tūc in illo sillo forma illius sillī pbaret in forma suiipsius: qd videt incōueniēs: qz semp qd agit ⁊ per qd agit debēt eē distincta: qz distinctū debet esse organū per qd fit actio ⁊ id qd actioni subdit: qz non pōt idē agere in seipm. ¶ Odm q lz per aliquem martellū nō possit fabricari oīs martellus: est tñ aliqs sillī qui pbat ⁊ roborat oēz sillm ut patet in sillo facto: ut si diceret. in gbuscūqz sillis est pncipiū dici de oī uel de nullo: illi sunt pfecti ⁊ cōgrui sillī: sed in oībus talib sillis est hi ergo ⁊c. iste sillus roborat oēs sillos: quia in oibus sillis est pncipiū dici de oī uel dici de nullo: uel sunt reducibiles ad hi sillos. roborat etiā hic sillus seipm ⁊ in hoc sillo etiā est huius pncipiū. possum aūt duplicē viā assignare q̃re in opibus exterioribus non possumus inuenire aliqd qd agat in oē tale: ut nō possumus inuenire martellū qui fabricet oēm martellu. in actib tñ rōnis possumus inuenire aliqd cui actio se extēdat ad oē tale: put possumus iuenire aliquez sillogismū qui roboret quēlibet sillm. Prima via sumit ex pte potētie agētis. scda ex pte actus eliciti ab ipa potētia. Prima via sic patet. nā potētie corpales ⁊ oēs vtutes organice nō sunt supra se ꝯuersiue. ⁊ qz talia nō agūt in seipsa ea que ab ipsis pcedūt nō sunt supra se cōuersiua nec agūt etiā in seipsa. ⁊ qz incōueniens est talia agere in seipsa: incōueniēs est iuenire aliquē martellū qui fabricet oēm martellū. qz tūc ille martellus cū sit qd corpale fabricaret seipm ⁊ agerēt corpalia in seipsa: qd est incōueniēs. sed nō est incōueniēs reperire aliquā rōnē que roboret quālibet rōnē: qz rō est supra se cōuersiua: ideo qd a rōne pcedit poterit eē cōtra se ꝯuersiuū ⁊ hēre actionē in seipm: ⁊ nō erit inconueniēs ut dicebat inuenire aliquē sillm qui roboret quēlibet sillm: nec est incōueniēs inuenire aliquā rationez que roboret quālibet rōnem: qz sillogiçare ⁊ rōcinari sunt actus rōnis ⁊ intellect qui est potētia supra se cōuersiua. In his ergo que intellect facit: uel in his que pferunt in uoce: uel in his que scribunt: qz talia sunt significatiua eoꝝ que sunt in mēte: poterit hic modus iueniri q repiat aliqd tale cuius actio se extēdat ad oē tale: ⁊ per ꝯñs se extēdat quodāmō ad seipm. ergo ut supius tāgebat ex pte ipsius intellect qui est potentia supra se ꝯuersiua declarat qd querit. ¶ Scdo declaratur hoc idē ex pte actus eliciti ab intellectu. Nam cuz organū per qd agit est res aliq: ⁊ id qd agit per illd organū est etiā res: oꝝ eē realē dziam inter organū agēs ⁊ rē actā. sed cā ipsius per qd agitur est res rōnis ⁊ est actus a rōne elicit. ⁊ illud ad qd se extēdit actus illi organi est etiā qd rōnis: sicut inter res querim dziam realē: sic inter ea que sunt qd rōnis sufficit pm rōnem dziam querere. si ergo aliqs sillus seipm roborat sufficit illū sillm a seipso pm rōnē differre ut est organuz ⁊ pm: ⁊ ut est qd roborās ⁊ qd roboratuz. igit qz sillus est qd rōnis ⁊ qdlibet sillo quodāmō docenus sillogiçare: ⁊ qdā sillus est aliquo mō supra se ꝯuersiuus. cōpleta tñ ars sillogiçādi cōtinet in sillo hñte in se pncipia formalia sillorꝝ: ⁊ per illuz sillm roborant oēs alij sillī. ¶ Ulterius aūt: qz adhuc itellectus hois non gescit. Dubitaret forte aliqs: qz videt oīno incōueniens q aliqs sillus seipm roboret. qz cū roborās sit notius roborato idē eēt notius seipso qd est icōueniēs. ¶ Dicēdū q in cognitione cōclonū uel eoꝝ que cognoscuntur per alia hoc est uerū: q pbās est notius probato: ⁊ manifestās est notius manifestato. in cognitione autē pncipioꝝ ueritatē nō hēt: qz pncipia seipsis faciūt fidē ⁊ per seipsa sunt manifesta: ⁊ qz sillus format ex pncipijs formalibus sillorꝝ. etiā ꝯtinēs pncipia illa hēt rōnē pncipij ⁊ elemēti in arte sillogistica. nō enim est incōueniēs q hi sillus roboret ⁊ cōfirmet ⁊ faciat de se ipso fidē. per seipm. i. per pncipia cōcepta in ipso. possumus aūt hoc manifestare per sile: qd videmus in denoiatione incōplexoꝝ: qz specialia ppzie loquēdo seipsa nō denoiant. qz albedo ppzie nō est alba: nec cursus currit nec motus mouet. gīalia aūt seipsa denominat qz bonitas est bona: ⁊ magnitudo est magna: ⁊ entitas est ens. sic ⁊ in ppōsito rōnes facte in terminis specialibus seipsas nō roborāt. facte aūt in gīalib pñt seipsas gīare: sicut gīalia seipsa denoiant lz specialia se ppzie nō denoient. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliquis cum ars sillogistica possit tradi per sillm q̃re ars demōstratiua nō possit tradi per demōstratiōez. ¶ Dicēdum q duplici via inuestigare possumus q docens sillogiçare pōt sillogiçare: ⁊ ars sillogistica potest tradi per sillm. docēs aūt demōstrare nō demōstrat. ⁊ ars demōstratiua nō pōt tradi per demōstrationē. Prima via sumit ex parte artis demōstratiue. scda ex parte logici tradētis artē demōstrādi. Prima via sic patet. nā ars demōstratiua se extēdit ad oēm demōstrationem. Non enim tradereē ars demōstrādi nisi dareē notitia de omni demōstratione. Ille aūt qui docet oēm demōstrationē: oportet ut utat terminis coibus cuilibet demōstrationi: sed per coia non est demōstratio: ergo tradēs artē demōstrādi nō demōstrat. diceret enim logicus tradēdo artē demōstratiuā q demōstratio est ex ppzijs ⁊ ex ueris. his aūt oēs speciales artifices utunt. quelibet enim scientia demōstratiua ex ppzijs ⁊ ueris

est.sed hec pcedit ex his pprijs:⁊ ex his ueris.illa aũt ex alijs pprijs ⁊ ex alijs ueris.dicẽ autẽ demõstratiõnẽ eẽ ex pprijs ⁊ ex ueris est pcedere per coia cuilibet discipline.⁊ qz arguẽs per coia nõ demõstrat/cum demõstratio sit ex pprijs ⁊ ueris:tradẽs artem demõstrãdi nõ demõstrat.¶ Secũda via ad hoc idẽ sumitur ex pte logici tradẽtis artẽ demõstrãdi.nã quodlibet agẽs agit p̃m organa sibi debita.cũ ergo organũ logici non sit demõstratio:logicus nõ põt tradẽ artẽ de demõstratione per demõstrationẽ:qz tũc ageret per nõ pprium organũ.sicut ergo quelibet ars agit opa sibi debita per ppria organa.⁊ qz nõ utit organis alteri⁹ artis:ut cuz pprium sit artis edificatiue facere domũ:nõ tñ facit eam cum organis artis sutorie.sic qz demõstratio est actus rõnis uel est cõstituta per rõnis actũ.logicus qui circa talia uersat docet demõstrationẽ cõponere:⁊ tradit artẽ demõstrãdi nõ tñ facit eam per demõstrationẽ:quia ut in psequẽdo patebit demõstratio nõ est instrm ei⁹ tñ qz nõ repugnat fill'o q̃ fiat per coia:cũ etiã qz pprium organũ logici est fillus.logicus põt tradere artem de fill'o per fill'm eo mõ quo est supius declaratũ.Sed qz demõstrationi repugnat q̃ fiat ex coib⁹:⁊ logici nõ est pprium organũ demõstratio:nõ poterit logicus tradere artẽ de demõstratione per demõstrationẽ qõ declarare uolebamus.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qz videt q̃ logicus tradit artẽ de demõstratione per demõstrationẽ.⁊ videt q̃ organũ eius pprium sit demonstratio.nam per demõstrationẽ pbat debita passio de debito subiecto per debita pncipia.gr̃a enim exempli loquẽdo dicamus q̃ hoc mõ pcedit logicus.nam cuz in libro poz sbm sit fill's.pbat logicus in libro illo de hoc subiecto.i.de fill'o hãc passionẽ que est de necessitate cõcludere per hec pncipia.vz per dici de omni ⁊ de nullo.pbat ergo ibidẽ q̃ pprium sit fill'i de necessitate manifeste cõcludẽ per illa pncipia que cõtinet.Naz ⁊ si in alijs argumẽtationib⁹ ubi nõ reseruant exp̃sse illa pncipia.sequit de necessitate pcl'o:tñ non segtur sic manifeste sicut segtur in fill'is illis formatis per illa pncipia.⁊ qõ dictũ est de libro poz respectu fill'i ueritatẽ videt hẽre de libro posterioz respectu demõstratiõis. Nam in libro isto subiectũ est fill'us demõstratiõis de quo pbat hec passio q̃ aggenerat sciam ⁊ q̃ est faciẽs scire per hec pncipia:qz est ex p̃mis ueris ⁊ imediatis causisqz pcl'onis.¶ Dicẽdũ q̃ duplici via inuestigare possumus q̃ h⁹ pcessus facti a logico nõ sunt demonstrationes. In demstratione enim sunt duo psideranda videlicet ea ex qbus demõstratio fit que sunt quasi demõstrationis cã.h⁹ aũt sunt pncipia cuilibet discipline.2° in demstratione cõsiderãdũ est qõ ex demstratione causat:⁊ hic est demstrationis effect⁹.huius aũt est efficere aggñare sciam.fillus enim demstrationis cõsistens ex pprijs aggñat sciam in aia nr̃a qõ est demõstratiõis effect⁹.¶ Ms visis patet q̃ logicus tradẽs artem de demstratione nõ demõstrat.tum qz tradit artẽ per coia tum etiã qz per artẽ traditã nõ aggñat in nobis sciam sed modũ sciẽdi.docet eniz logicus q̃ demstratio est ex pprijs ⁊ ex ueris:in speciali tñ que sunt illa propria ⁊ que sunt illa uera determinare nõ spectat ad logicum qz ipse nõ utit specialib⁹ terminis.hoc enim nomẽ pprium est nomẽ secũde intẽtionis:⁊ est cõe ad oia ppria vz ad ppria qbus utit geometra.⁊ ad ppria qbus utitur arithmeticus:⁊ ẽt ad ppria aliarũ sciarũ.dicẽ ergo demstrationem esse ex pprijs ⁊ nõ descẽdere ad specialia ppria.nõ est pcedere per ppria sed per coia.ergo si psideramus ea ex qbus demstratio cõstituit: patet q̃ ars tradita a logico de demstratione ⁊ rõ illa quã format logicus de demstratione faciẽda nõ est demõstratio qz est per quedã coia tradita.Rursus si psideremus id qõ per demstrationẽ efficit:patet q̃ ars demstrandi per demstrationẽ nõ tradit.nã scire demstrationẽ ⁊ scire fill'z ut est applicabilis ad res demstratas ⁊ fillogiçatas non est scire aliqd in se:sed est scire modũ per quẽ debemus scire.per artẽ ergo demstrandi ⁊ fillogiçãdi nõ aggenerat in nobis scia sed modus sciẽdi.vñ ⁊ ipsa logica a pbo in 2°me^cc.modus sciẽdi est appellata.ars ergo illa per quã tradit ars demstrandi uel notitia de demstrationẽ:tũ qz pcedit per quedã coia.tum qz nõ aggñat in nobis sciam sed modũ sciẽdi:nõ est per demstrationem tradita.nec de demstratione per demstrationẽ habet notitia.¶ Qõ vo arguebat q̃ logicus pbat hãc passionem efficẽ sciam de hoc sbo.vz de demstratione per hec pncipia:qz pcedit ex pprijs ⁊ ueris.pter hoc q̃ formabit logicus h⁹ rõnẽ.qcqd pcedit ex ueris ⁊ ex propprijs aggñat sciaz:demstratio est h⁹ ergo ⁊c.patet q̃ hec rõ nõ est demstratio:qz termini quos assumit sunt cões cuilibet scie speciali.nã quelibet scia specialis demonstrat.quelibet pcedit ex ueris ⁊ ex pprijs.per quemlibet talẽ pcessum nõ aggñat in nobis scia.nõ ergo q̃libet pbatio alicuius de aliquo per aliq̃ pncipia est demõstratio nisi hoc fiat per pprios terminos qõ nõ facit logicus.semp enim tã dialeticus q̃z rhetoricus pcedit per quedã coia.iuxta illud phi in pncipio rhetorice.ambe enim vz dialetica ⁊ rhetorica sunt de talibus qbusdã que coiter quodãmõ oium est cognoscẽ ⁊ nullius est scire determinate.¶ Ulterius aũt q̃ logicus nõ utat demstratione dubitaret forte aliqs.utrum spectet ad eũ tradẽ artẽ de demstratiõe ⁊ docẽ demonstrationẽ cõponere.¶ Dõm q̃ sicut videmus in alijs artib⁹ ita suo mõ possumus iti logica arbitrari: videmus eniz in arte fabrili q̃ multa organa fabricat ⁊ cõponit qbus nõ utit.fabricat enim faber uomerez quo nõ utit ipse:sed agricola.fabricat etiam acũ qua non utit ipse sed sutor.cũ enim ars fabrilis uersẽt circa ferrũ tanq̃z circa pprią mãm ad eã spectat pstruere oẽ qõ est ex ferro.nõ tñ q̃ utat oibus organis ex ferro cõstructis.cũ enim organũ sit aliqd ad finẽ ordinatuz illa organa ferrea que fini fabrili sunt iutilia: cuiusmodi est acus uel quodcũq̃z aliud qõ nõ põt dura scindẽ: fabricauit ea faber eo q̃ sint ex ferro:nõ tñ utẽt eis:qz nõ sunt utilia suo fini.sed sicut ars fabrilis est circa ferrũ tanq̃z circa pprią mãm:ita dialetica est circa actus rõnis.uel circa ea que per act⁹ rõnis sunt cõstituta tã q̃z circa pprią mãm.qz sicut spectat ad artẽ fabrilez vsari circa oẽ ferrũ ⁊ fabricare qcqd ex ferro cõponitur sic spectat ad logicũ uersari circa oẽs actus rationis ⁊ circa oia que per h⁹ actus sunt cõstituta:nõ tñ utẽt logicus oibus talibus sicut nec faber omni organo ferreo:qz cũ demstrare ⁊ fillogiçare oino ad actus rõnis pteneat lz logicus nõ utat demõstratione.ad ipsuz tam spectat tradere artẽ de demõstratione:⁊ ulr̃ de oi fill'o.¶ Ulterius autem dato q̃ logicus non utat demonstratione:tradit tñ demõstrationis artem.¶ Dubitaret forte aliqs utrum aliqs alius artifex a logico possit tradere artez.⁊ videt q̃ rhetor possit huiusmodi artem tradere.nam si logicus tradit artẽ de demõstratione:qz logica uersat circa rõnis actus uel circa ea que p huiusmodi act⁹ sũt cõstituta.cũ etiã circa talia uersẽt rhetorica:videt q̃ ad rhetorẽ pteneat tradere artẽ demõstrandi.¶ Preterea de entimemate determinat logicus ⁊ rhetor.⁊ etiam de exẽplo determinat uterqz. qõ ideo videt ueritatẽ habere qz arguere per exẽplum ⁊ entimema spectat ad rõnem.⁊ qz circa ea que rõnis sunt uersat tam dialeticus q̃z rhetor:ideo de eis uterqz determinat.ergo a simili cũ arguere per demonstrationem ⁊ per fill'm spectet ad rõnẽ:tam ad dialeticum q̃z ad rhetorẽ:eo q̃ uterqz eoz sunt artifices rõnales:spectabit determinare tam de demõstratione q̃z de fill'o. artẽ ergo demõstrãdi ⁊ fillogiçãdi non solum tradet

dialeticus sed ēt rhetor. ¶ Dicendū q̃ si uera eēt opinio Tullij qui totū negociū rhetoricor̃ visus est collocare sub negocio politico: nō hēret difficultatē qd̄ querit. qr tūc rhetor non eēt artifex rōnalis nec spectaret ad eū determinare de actib⁹ rōnis: sed cuz p̃m phm ⁊ p̃m v̄itatē rhetorica sit assecutia dialetice. ⁊ sit magis q̃dā dialetica q̃z quedā politica. ⁊ uterqz tā rhetor q̃z dialeticus sit de qbusdā coibus: ⁊ sint artifices rōnales. videl eē rōnalis qō q̃re nō uterqz determiat de demōstratione. cū demōstratiōe cōstruere ⁊ oino sillogiçare ad rōnē ptineāt. ¶ Sciēdū ḡ q̃ cū nostrū itelligē sit cū discursu. ⁊ cū nō possim⁹ hēre scias rerū nisi per rōnes ⁊ argumēta. ut pōt patere per habita. nec arguēdo ēt rōcinādo erraremus oportuit de ipsa rōne ⁊ argumētatione iuenire artē. ⁊ qr rōnes ⁊ argumēta applicabilia sunt tā ad speculatiua ⁊ ad artes sciētificas ⁊ subtiles q̃z etiā ad agibilia ⁊ ad artes morales ⁊ practicas. ideo oportuit q̃si duplicē dialeticā iuenire. vnā que descēderet in artes speculatiuas ⁊ subtiles. ⁊ hec cōmuni noie appellata est logica. ⁊ aliā que descenderet in artes morales ⁊ practicas: ⁊ hec uocata est rhetorica que dicit eē assecutiua dialetice. qr est q̃si quedam grossa dialetica. tradere ergo artē arguēdi in sciētijs moralib⁹ ut in politica ⁊ ethica spectat ad rhetorē. Attn̄ si arguat in illis sciētijs: cū rhetor pcedat ex coibus. politicus pcedat ex pprijs: erit rhetor qdā sophista politicus. sic tradere artē demōstrādi ⁊ tradere artē arguēdi in sciētijs speculatiuis spālib⁹ spectabit ad dialeticū. Attn̄ si dialeticus uelit arguē in illis sciētijs. utputa si per quedā coia qbus ipse utit uelit pbare pclones geometricas: ut si uellet per coia pbare circuli q̃dratura erit dialeticus sophista geometra: sicut rhetor arguēs i politica erit sophista politic⁹. ¶ Hoc viso patet qd sit dicēdum ad questionē ppositam. naz si rhetorica est quedā grossa dialetica ⁊ eius est tradere modum arguēdi in sciētijs moralibus ⁊ grossis: cū huiusmodi sciētie pcedāt supficialr. ⁊ typo. i. exēplariter: eo q̃ actus humani non cadūt sub vna regula. nec de huiusmodi actib⁹ de qbus sunt tales sciētie pnt demōstrationes cōstitui nō spectabit ad rhetorē tradere artē de demōstratiōe. ¶ Qd̄ vo arguebat q̃ rhetor est artifex rōnalis patet: qr rhetorica est q̃si quedā grossa dialetica. vñ nō spectat ad ipz tradere de omni mō arguendi. sed soluz determinabit de illis arguendi modis per quos arguimus supficialr ⁊ typo. h⁹ aūt sunt exēplum ⁊ entimema. nō aūt demōstratio ⁊ sillus. ¶ Qd̄ vo ulterius arguebat q̃ de entimemate determiat rhetor ⁊ dialeticus. ergo pari rōne poterit determinare uterqz de demōstratione: dici debet q̃ nō est file: sed q̃liter nō sit file: ⁊ quō uterqz poterit determinare de entimemate: ⁊ nō de demōstratione cuz exponeē passus ille habitus circa pncipiū huius libri q̃ rhetorice persuadēt per exēpla ⁊ entimemata appebit. ¶ Ulterius aūt dato q̃ ad rhetorē nō ptinet tradere artē demonstrādi. Dubitaret forte aliq̃s utrū hoc possit ptinē ad artifices speciales. ⁊ videl q̃ sic: qr fabricādo fabri fimus: ⁊ citharicādo adiscimus citharicare: q̃re cū alie scie demōstrēt: ergo in alijs sciētijs ars tradit demonstrādi. ¶ Dicēdū q̃ cū scire sit per cām nō sufficit demōstrare ad hoc q̃ tradat ars demstrandi nisi reducat demstratio in suas cās. cum ergo quelibet scia specialis demōstret opz q̃ id qd̄ est cā demstrandi nō sit spāle alicui scie: sed sit cōe ad oēs scias. ut si hoc mō reducit demōstratio in suas cās q̃ fit ex pprijs ⁊ ueris pcedere ex pprijs ⁊ ueris nō est spāle alicui scie: sed est cōe cuilibet arti. q̃re cuz ars demstrandi nō possit tradi per terminos spāles: sed per cōes eo q̃ cōe sit cuilibet scie demōstrare: tradē artē demstrandi nō ptinebit ad aliquaz sciam spālē: sed hoc erit opus artificis cois. ¶ Est ergo diligēter notādū q̃ sicut aliq̃ instrā ferrea cuiusmodi sunt uomer ⁊ acus faber cōponit: sed nō utit. aliq̃s aūt artifex cuiusmodi sunt agricola ⁊ sutor eis utitur sed nō cōponit. aliq̃s aūt nec utit nec cōponit. qr multe sunt artes que nō fabricāt acū nec uomerē nec utūtur illis. Sic ⁊ circa demstrationē dicere possumus q̃ aliq̃s artifex ut logicus tradit artē demōstrādi: ⁊ tam demōstratione nō utit. aliq̃s aūt artifex ut qlibet artifex spālis demōstratione utit. nec tñ tradit artē demōstrādi eo q̃ ars demstrandi nō nisi per cōes termios tradi pōt. qbus uti non pprie spectat ad artifices spāles. ¶ Rursus cum demōstratio ptineat ad act⁹ rōnis tradere artē demōstrādi nō pprie spectat nisi ad artifices rōnalē. nā sicut solus faber eo q̃ ipse uersēt circa mām ferreā hēt fabricare organa ferrea lz nō oibus organis ferreis utat: sic solus artifex rōnalis hēt tradere artem de demstratione ⁊ de alijs que sunt per actus rōnis cōstituta: lz ipse nō oibus talib⁹ utat. Artifex ergo rōnalis cuiusmodi est logicus tradit artē demstrandi. nō tñ demstratione utit. Artifex aūt realis spālis cuiusmodi est geometricus arithmeticus: ⁊ qlibet talis demstratione utit. artē tñ demstrandi non tradit: sed artifex realis cois cuiusmodi est metaphisicus nec pprie demstratiōe utit: nec artē demstrandi tradit: nam h⁹ artifex qr cois est ideo pprie demstratione nō utit: cuz demstratio sit de pprijs. ¶ Rursus qr h⁹ artifex nō est rōnalis sed realis. ideo artē demstrandi nō tradit. ipse enim metaphisicus pprie non demonstrat: nisi uelimus accipe demōstrationē large pro omni certa cognitione. qd̄ maxime competit metaphisico. Metaphisici enim nō est demonstrare: sed eius est declarare qdditates ac reruz essentias. ¶ Ulterius autē dubitaret forte aliq̃s: qr videl inconueniēs q̃ aliq̃s det artem demonstrādi ⁊ tamē non demonstrēt. nam si fabricādo fabri fimus. ⁊ citharicādo adiscimus citharicare: oportet q̃ demōstrādo adiscamus artē demonstrādi. ergo cum tradere artem demonstrādi idem sit q̃ docere demonstrare. cum non videat possibile q̃ aliq̃s doceat artē demonstrandi nisi demōstrādo: qr non aggenerant habit⁹ nisi per actus congruētes habitui: non videl possibile q̃ logicus det artē demonstrādi: ⁊ tamē dādo huiusmodi artem non demonstret nec demonstratione utat. ¶ Dicēdum q̃ in arte est ꝓsiderare duo. aliqd qd̄ est formale: ⁊ aliqd qd̄ est māle. ut in arte domificādi qd formale est ibi ordo lapidum ⁊ ordo eoz̃ que domum ꝓstituunt. māle aūt sunt ibi lapides ipsi: videm⁹ aūt q̃ si homo eēt instructus in arte domificādi ⁊ sciret ꝓgrue ordinare lapides in domo cum videamus aliquos lapides eē molles ⁊ aliquos duros. ⁊ ex mollibus fit domus debilior: ⁊ ex duris fortior: si ille instructus sic in arte domificādi nunq̃z fecisset domum ex lapidib⁹ duris. ad hoc q̃ sciret domum ex lapidibuz facē: nō oportet q̃ aliq̃s doceret eum artē domificādi. nec q̃ domificaret coram eo. sed sufficeret q̃ ostēderet qui sunt lapides duri dicēs q̃ ex eis fortior fit domus. naz domificare ex lapidibus duris non differt a domificare simpliciter nisi in materia necessaria. ⁊ sillogiçare ex pprijs ⁊ ueris. qd̄ facit demōstratio de qua determinat in hoc libro posteriozz̃: non differt a sillogiçare simpliciter de quo determinat in libro poz̃ nisi in materia. addit enim sillogismus demōstratiuus supra sillogismuz simplr necessitatem materie. postq̃z quis est instructus in libro priorum: ⁊ scit artem sillogiçandi quātuz ad id qd̄ est formale ad hoc q̃ discat demōstrare nō oportet sillogiçare: sed ei sufficit q̃ materia ostendet ex qua constat demonstratio. tunc enim cum arte sillogiçandi quam didicit in libro priorum: ⁊ cum cognitione materie demonstratiue de qua dicetur in libro posteriorum habebit sufficienter artem demonstrandi. vnde

ꝛ pbs potissime uenat in hoc libro ostẽdens ex quib⁹ cõstat demstratio. docens q̃ cõstat ex p̃mis ꝛ ueris ĩmediatis causisq̃ p̃nis. Propter qõ patet q̃ si docens sil logiçare sillogiçat: qꝛ ibi tradit ars sillogiçandi q̃tuꝫ ad id qõ est ibi formale. quam artem nullus posset adi scere nisi sillogiçaret in mẽte uel in uoce. tñ docens de mõstrare non opꝫ q̃ demõstret: qꝛ demonstratio supra sill'm simplr nõ addit nisi necessitatem mãe. Cognita ergo arte sillogiçãdi ad hoc q̃ detur ars demonstrãdi sufficit determinare de mã ex qua demõstratio cõstat. Dans ergo artem demonstrãdi nõ demõstrat nec demõstratiue utit nisi per accñs. gra exempli. que exẽpla nõ sunt de necessitate artis nec sunt per terminos quibus utit logicus: sed qbus utunt alij artifices. ¶ Ulterius aũt cuꝫ demonstratio reducat in suas causas ꝛ in sua p̃ncipia ꝛ aliter nõ possit tradi ars demonstrandi nisi sciẽdo cãs ꝛ elemẽta demõstrationis que cause ꝛ elemẽta sunt p̃ma uera. ppria ꝛ ĩmediata: qꝛ ex talibus causat demõstratio cum in traditione huius artis possit formari quedã ratio ꝛ quidã sill's ut dicat: quicũq̃ sill's p̃stat ex p̃mis ueris. ppriis ꝛ ĩmediatis est demonstratio ꝛ est sill's faciens scire. sill's qui traditur in hoc libro est hi⁹. ergo ꝛc̃. ¶ Dubitaret forte aliquis. utrum hic sill's qui põt formari in tradẽdo artem demonstrãdi sit demonstratio uel sill's topicus. uel quis sill's debeat notari. Nõ aũt dici põt q̃ hi⁹ sill's factus sit sill's simplr de quo determinat in libro p̃ꝛ cuꝫ applicatus sit ad aliquid spãle: nec etiam dici põt q̃ sit sil logismus topicus: qꝛ hi⁹ sill's nõ est necessarius: sed est ut in pluribus. sill's aũt sic factus est necessarius: qꝛ arguit de necessitate hi⁹ rõnem factã demonstrationem esse: nec etiaꝫ dici põt q̃ sit sophisma: qꝛ tunc peccaret in forma ꝛ nõ ꝛcluderet. relinquit ergo sic demonstratio. ergo tradens artem demõstrãdi demõstrat. ¶ Dicẽdum q̃ p̃m Cõmẽtatorem logicus põt ꝛsiderari dupl'r. uel ut docens. uel ut utens. si ꝛsiderat ut docens: sic quodãmõ est artifex spãlis ꝛ est de speciali aliquo: qꝛ est de actibus rõnis. uel de his que per hi⁹ actus cõstituimus. hoc ergo modo tradit artem sillogiçãdi determinãs de sill'o qui sill's ad rõnem ptinet ꝛ per actuꝫ rõnis ꝛstituit. hoc modo etiã tradit artem demõstrandi. nam per demonstrationẽ arguere ptinet ad rõnem ꝛ artificis rõnalis est hi⁹ artem tradere. ¶ Cum ergo tradendo talem artem logicus aliquas rõnes format: si querat cuiusmodi sunt ille rõnes. Dicẽdum est q̃ sicut logica ppria nõ est scientia: sed modus sciendi. sic ille rõnes nõ ppria sunt demonstratio: sed docent modum demonstrãdi. quantũcũq̃ ergo logicus ꝛsideret ut docẽs. ꝛ quãtũcũq̃ p̃m q̃ hi⁹ faciat necessarias rõnes: qꝛ nõ ois necessaria ratio est demonstratio. sed illa que pcedit ex ppriis cuiuslibet discipline ꝛ que aggenerat in nobis sciam: rõnes quas tradit logicus sũt ut est docens ꝛ ut tradit artem demonstrãdi ꝛ sillogiçandi. tum qꝛ hi⁹ rõnes pcedunt ex quibusdã cõmunibus. tum etiam qꝛ nõ in oibus aggenerat sciam: sed modum sciendi demõstrationes dici non debent nisi forte acciperet large demõstratio pro omni necessaria rõne. p̃m quem modum loquẽdi demonstrat etiã metaphisicus: qꝛ multas ifallibiles rõnes facit. ppria ergo loquẽdo artifices spãles demõstrãt: qꝛ illi pcedunt ex ppriis alicuius spãlis discipline. Artifices vo communes nõ ppria demonstrãt nisi accipiat demonstratio large pro omni necessaria rõne siue pcedat ex communibus siue ex ppriis siue aggeneret sciam siue modum sciẽdi. Patet ergo q̃ rõnes logici ut tradit artez demõstrãdi ꝛ sillogiçãdi nõ sunt demstrationes. lꝫ possint aliquo mõ ad demstrationẽ reduci. sicut modus sciendi reducit ad sciam. ꝛ si logicus nõ demõstrat ut est docẽs multo magis non demstrat ut est utens: qꝛ p̃m q̃ hi⁹ nõ utit sill'o demstratiuo: sed topico. ¶ Luꝫ q̃ quertur q̃les rõnes sunt ille que formari p̃nt ex eo q̃ logicus tradit artem demstrandi. ꝛ ex eo q̃ est docens. pꝫ q̃ lꝫ nõ sint sill'i simplr: qꝛ sunt applicati ad aliquã mãꝫ. ꝛ lꝫ nõ sint rõnes topice: qꝛ de necessitate ꝛcludunt. ꝛ lꝫ nõ sint sophismata: qꝛ tunc fallerent. nõ tñ sunt demõstrationes. ppria. tñ ad demõstrationẽ reducunt. sicut modus sciendi reducit ad sciam: ꝛ possunt appellari demstrationes largo mõ quo dictũ est. ¶ Ulteriuꝫ aũt cum logicus possit ꝛsiderari ut est docens ꝛ ut est utens. ꝛ utroq̃ modo rõnes formet. Dubitaret forte aliquis. utrũ idem aggñiet in nobis per rõnes factas a logico ut est docẽs ꝛ ut est utẽs. Dõm q̃ logica est de actib⁹ rõnis applicabilib⁹ ad res. put q̃ logicus determinat de ipsis actib⁹ rõnis uel de his que per hi⁹ act⁹ ꝛstituunt. ꝛ pbat de eis debitas passiones per debita p̃ncipia dĩ esse docens. sic tñ se hñs nõ dĩ ppria demõstrare. tum qꝛ pcedit ex qbusdã toib⁹. tum etiã qꝛ nõ aggenerat sciam: sed moduꝫ sciendi. sed put hi⁹ rõnis actus applicat ad aliquas res ꝛ format sill'm de alijs rebus dĩ esse utens. ¶ Luꝫ ergo querit utrũ idem aggenereꝫ per rõnes logicas ut est utens ꝛ ut est docens. dici debet q̃ nõ. nã sicut geometria docet geometra. ꝛ arithmetic⁹ arithmetica. sic logicus ut est docẽs docet logicã. ꝛ qꝛ logica nõ est scia: sed modus sciendi. ĩõ logicus ut est docens aggenerat in mẽte per rõnes suas nõ sciam: sed modũ sciẽdi. ut aũt est utens qꝛ ut h⁹i est. ppriuꝫ instrm eius est sill's topicus ex quo aggenerat opio. si ꝛsideraꝫ per rõnes quas facit nõ aggenerat p̃pe sciaꝫ in nobis: nec modũ sciẽdi: sed opionẽ. Dicamus ergo q̃ per rõnes factas a logico aliqñ aggñat ĩ nobis sapia. aliqñ scia. aliqñ modus sciẽdi. aliqñ opinio. aliqñ fides. aliqñ suspitio. aliqñ deceptio. aliquãdo ignorãtia. ¶ Differt aũt sapia a scia ꝛ a mõ sciẽdi. quia sapientia est per cãs causarũ ꝛ per causas altas p̃ ut procedit metaphisicus. Scia aũt est per cãs iferiores ꝛ p̃pas put pcedũt alij artifices. Modus aũt sciendi nõ est de ipsis reb⁹. sed magis est de actib⁹ rõnis per quos circa res uersamur. Opio autẽ differt a fide ꝛ suspitiõe: qꝛ suspitio est ifra fidẽ: fides ifra opionem. Ideo qñ ea per que manuducimur ad assentiẽduꝫ alicui sunt q̃dã repñtationes ꝛ q̃dã metaphore. put pcedit ars poetica. dñr solũ aggñare suspitiões: sed si ille p̃suasiones sint ualidiores put pcedit ars rhetorica q̃ ualidi⁹ arguit q̃ꝫ ars poetica. dñr p̃suasiões ille aggñare quãdã credulitatẽ ꝛ quãdã fidẽ. ita q̃ per fidẽ quaꝫ aggñant rõnes rhetoricẽ firmi⁹ adheremus q̃ꝫ p suspitionẽ quã aggñant manuductiones poetice. Rut fus si in mã pbabili fierẽt adhuc rõnes ualidiores q̃ꝫ rhetorice ꝛ poetice cuiusmodi sunt rõnes dialetice aggñabũt opionẽ que est fortior ꝛ ualidior q̃ꝫ fides rhetorica ꝛ suspitio poetica. Deceptio aũt differt ab ignorãtia: qꝛ q̃libet defect⁹ a scia dĩ ignorãtia: sed defectus cum latẽtia dĩ deceptio. ĩõ ppria fallacie dñr decipere que simul cũ eã nõ exñtie hñt cãm apparẽtie. hñt enim fallacie simul latẽtiã cũ defectu. ¶ His visis dicamus q̃ rõnes metaphisicales que sunt p cãs cãrũ ꝛ que sunt per cãs altas aggñant sapiaꝫ. demstrãtiões vo que sunt per cãs p̃pas cuiusmodi sunt rõnes sciarũ pticularũ aggñant sciam. rõnes que logicales sunt ut est docẽs: aggñant modũ sciẽdi. rõnes vo logicales ut est utens nõ aggñant modũ sciẽdi: sed opionẽ. rõnes rhetorice aggñant fidẽ. poetice suspitionẽ. fallacie deceptionẽ. falsigraphus aũt pcedit ex p̃ncipijs discipline male ĩtellectis. ꝛ sill's ignorãtie qui pcedit ex oppositis p̃ncipiorꝫ aggñant ignorãtiã. ¶ Ulteri⁹ aũt cũ sillus topicus sit sill's applicatus ad res. ꝛ sill's demstratiuus sit applicat⁹ ad res. ꝛ cũ logicus ut est docens sit de ipsis actibus rõnis p̃m se: ut est utens sit de actibus rõnis

applicatis ad res. Dubitaret forte aliqs q̃re dialetic⁹ ut est utens: ⁊ ut applicat act⁹ rōnis ad res utiť poti⁹ sill'o topico q̃z demťatione. ¶ Dicendum q̃ ly rōnem hñs arguat per q̃dã coia: cũ coia sint q̃si locus ianue in domo que sunt ꝑuia cuilibet rōné hñti. arguē tñ ex ꝓpriis nō est cuiusq̃: sed sciētis. ⁊ qr coia sic se tenent ex parte rōnis. ⁊ in ea videť ferri ⁊ itellꝰus ⁊ rō ꝑm q̃ hi⁹. Et qr ad eūdē ad quē spectat determinare de aliq̃. spectat determiare de ei⁹ annexo cũ coia sic sint annexa rōni. ad eūdē artificē ut ad dialeticũ ad quem spectat determiare de actib⁹ rōnis spectat per q̃dã coia arguere ad ea que sunt cuiuslibet discipline. q̃ g̃ oēs hñtes rōnē. i. oēs hoies faciūt sine arte: in ꝗ dialeticus q̃ est artifex rōcinalis facit per modũ artis. vñ ⁊ pbs ait in p⁰ elenchoꝝ. q̃ oēs sine arte ꝓticipāt id de q̃ articl'ariter est dialetica. cũ g̃ oēs arguāt. ⁊ oēs per q̃dã coia ad q̃ libet ꝓpositũ faciāt rōnes. dialetici est tradē artez demťatiōis ⁊ arguēdi ut est docēs. ⁊ ei⁹ per q̃dã coia est applicare modos arguēdi ad q̃libet ꝓpositum ut est utēs. ꝓcedē aūt ex ꝓpriis nō est dialetici: qr ꝑpa non se tenēt ex pte rōnis. ⁊ circa ea non debet vsari artifex rōnalis: qr circa ꝑpa maxie errat rō nisi ꝑ studiũ ⁊ per sciaz regulet. ¶ Cũ g̃ queriť q̃re dialeticus ut est utens ⁊ ut applicat act⁹ rōnis ad res magis utiť sill'o topico q̃z demťatiuo. ꝑz q̃ cũ coia sint ex pte rōnis magis q̃z ꝑpa. ⁊ cũ artificis rōnalis magis sit ꝓcedē ex coib⁹ q̃z ex ꝓpriis organis: logici ut est utēs nō erit sill's demťatiuus qui ꝓcedit ex ꝓpriis: sed topicus q̃ ꝓcedit ex cōib⁹. Logicus g̃ ut est docēs docet logicã que nō est scia ſz modus sciēdi. igiť ut ē docēs nō aggñat sciaz: ſz modũ sciēdi. ut ē utēs aggñat opionē. Igiť nec sic nec sic ꝓpte loquēdo utiť demťatione. qr demťatio ꝑpe sūpta nō aggenerat modũ sciēdi nec opionem. sed sciaz. ¶ Nis visis ad expōnē littere accedamus.

Omnis doctria ⁊ ois disciplina itellectiua ex ꝑexñti fit cognitione. Manifestũ est ãt hoc speculãtib⁹ in oēs. mathematice eni sciarũ per hũc modũ fiũt: ⁊ aliarũ vnaquecꝫ artiuz. Sil'r aūt ⁊ circa ōnes que per sill'os ⁊ que per iductionē. Utrecꝫ eni per ꝑus nota faciūt doctrinaz be q̃dē accipiētes tanq̃z a notis: ille vo de mōstrātes ute per id q̃ est manifestũ singulare. Sil'r aūt ⁊ rhetorice ꝑsuadēt. aut eni per exēplũ q̃ est inductio: aut per entimema q̃ quidã est sillogismus.

¶ Scōm modũ eōem exponēdi huic libro siue huic operi nō ꝑmittiť ꝓhemiũ. Nã coiter dr q̃ pbs per ea que dixit in ꝑn⁰ libri ꝓoꝝ ꝓhemiçauit nō solũ q̃ztũ ad libũ ꝓoꝝ: sed ēt q̃ztũ ad libũ posteriorũ. dixerat eni in ꝑn⁰ illi⁹ libri. q̃ ꝑ⁰ oportebat dicē de quo erat itētio: qr de demťatione. deide determiandũ erat q̃d erat sillogism⁹ ⁊ q̃s eēt ꝑfcũs ⁊ q̃s impfcũs. per hoc ergo q̃ dixit. q̃ determinandũ erat de demťatione ꝓhemiçauit ad libũ posteriorꝝ: per hoc vo q̃ sbdit q̃ determinandus est q̃d sit sill's ⁊ q̃s ꝑfect⁹ ⁊ q̃s impfect⁹. ꝓhemiçauit ad libũ ꝓoꝝ. Vñ coiter aiūt q̃ hic liber nō eget ꝓhemio. sed totũ q̃d hic dr ꝑtinet ad ꝑtē executiuã. Sz hoc nō videť sufficē. nã ꝑm pbm in 3⁰ rhetoricoꝝ. ꝓhemiũ est q̃dã ꝑuiatio ad sequētia. sed nō obstāte q̃ coia sunt q̃dã ꝑuiatio ad spālia: etiã vnuz spāle est ꝑuiatio ad aliud. Nō g̃ obstāte q̃ in libro ꝓoꝝ in q̃dã g̃ñalitate fecerit ꝑuiationē quãdã ad hũc libũ dicēdo q̃ uolebat de demťatiōe tractare. etiã in hoc libro facit q̃zdã spālē ꝑuiationē ⁊ q̃dã spāle ꝓhemiũ ad ea de q̃b⁹ est executurus. imo si bñ ꝓsideremus q̃d dr in libro ꝓorũ magis est ꝓtinuatio ad dicēda q̃z sit ꝓhemiũ. ualde eni eēt ĩsufficiēs ꝓhemiũ hui⁹ libri dicē q̃ itētio sua est circa demťationē ⁊ disciplinã demťatiuã. Si ergo uolumus ꝑm de ĩsufficiētia rephēdē ꝑter id q̃d dixit in li⁰ ꝓoꝝ in quo ꝑpe nō ꝓhemiçauit sed magis se ꝓtinuauit ad hũc libũ. dicē cogimur q̃ huic libro ꝑmittiť ꝓhemiũ spāle in quo facit spālē ꝑuiationē ⁊ spālez manuductionē ad sequētia ⁊ ad ea de q̃b⁹ est executurus. ergo iste liber sicut ⁊ alij libri diuidiť in duas ꝑtes. in ꝓhemium ⁊ tractatuz. 2ª ibi [Scire aūt opinamur.]

¶ Ad euidētiã ꝑme ꝓtis sciēdũ q̃ ut antea dicebať: ꝓhemiũ est quedã ꝑuiatio ad sequētia. nã ut dr 3⁰ rhetoricoꝝ. opz locũ facē in aia future oroni. nã sicut opz ꝑparare mãz ad susceptionē forme. ita opz ꝑparare aiaz ad susceptionē doctrie. ⁊ maxie itelligēdũ est cũ aia est indispositа ⁊ hēt dispōnes ōrias ad doctrinã illã. Luz ergo tota itētio ei⁹ q̃d tradiť in hoc libro sit determiare de sill'o demťatiuo per quē adiscimus sciaz: duo sũt que ad hoc nos potissime idisponũt. Heracliti opio ⁊ platonis. Voluit eni Heraclit⁹ ut habeť. 4. me⁰. q̃ nihil ꝓtigeret scire. hui⁹ etiã opionis dicunť fuisse Academici. Plato aūt uoluit q̃ ꝓtingeret aliqd scire: sed hi⁹ scia nō aggñabať in nobis per sill'm demťatiuum. sed erat nobis impressa ab ideis siue a formis separatis. Seruiebāt eni idee platōi ad duo. ad sciaz. s. ⁊ ad gñationē. ab illis eni ideis ⁊ ab illis separatis formis deriuabanť forme in mã sensibili. ⁊ etiã fluebāt spēs i aiaz nostrã. ꝑut ergo ab illis ideis fiebāt forme in mã faciebāt ad gñationē. sed ꝑut cābāt spēs in aias nr̃as faciebāt ad sciaz. Aia ergo ꝑm platonē in sui creatiōe erat plena spēb⁹ quas ifluebāt in eã forme separate. per corporis tñ sensus excitabať ad sciendũ per illas spēs. Nostrũ ergo adiscē ꝗz Platonē erat quoddaz reminisci. quecũq̃z ergo harũ opionũ uera eēt: supuacua esset doctria huius libri. Nã si nō ꝓtingeret scire ut ponebat Heraclit⁹: uel si scia nō aggñaret in nobis per sill'z demťatiuũ: sed per influētiã idearũ: ut dicebat Plo supuacuũ eēt tradē notitiã de demťatiōe tanq̃z de sill'o sciēte scire. fiē ergo si mã eēt idispositа ad formã: oporteret illas dispōnes tollē ut forma iducerē. sic si aia ꝑ pter dicta Platonis ⁊ Heracliti est idispositа ad susceptionē hui⁹ doctrine: opz ꝑus illas indispōnes tollere q̃z tractet de hac doctrina. ¶ Est tñ diligēter notãdũ q̃ sicut in mã q̃ztũ ad introductionē forme nō sufficit remouē indispōnes oppositas nisi introducanť in ea ꝑ posite dispōnes. sic si uolumus bñ ꝓhemiçare ⁊ facere bonã ꝑuiationez ad ĩsceptionem doctrine sequentis nō sufficit ab aia remouē dispōnes oppositas: nisi iducanť in ea dispōnes ꝓposite. ¶ Duo ergo facit pbus ꝑncipalr in hoc ꝓhemio: qr ꝑ⁰ ꝓducit in aia dispōnes ꝓpositas: oñdēs quõ per sill'm demťatiuũ ꝓtingat scire. 2⁰ remouet indispōnes oppositas oñdēs: q̃ nec uerũ est q̃ nihil adiscimus ut dicebat Heraclit⁹: nec ãt uerũ est q̃ nr̃m adiscere fit quoddaz reminisci ut dicebat Plato. ibi [scda ante aūt q̃z sit inducere.]

¶ Ad euidentiã aūt ꝑme ꝓtis sciēdũ est. q̃ tota causa q̃re necessariuz est de demťatione tractare est: qr nos adiscimus cum discursu. ⁊ nr̃a scia fit ex ꝑexñti cognitione. ita q̃ ex ꝑcognitione vnius uenimus in cognitionē alteri⁹: ⁊ hoc est quoddã discurrere ⁊ quoddã sillogiçare. Quare si nos itelligimus cũ discursu ⁊ uolumus ꝗ modo sciam acqrere. necessarius est nobis ille discursus qui facit scire. hi⁹ aūt est sill's demťatiuus. naz per sill'm demťatiuum sicut per alios sill'os discurrimus a ꝑmissis ad ōnez. sed hoc habet spāle hic discursus ⁊ ꝗ sillus: qr per hi⁹ discursum ⁊ per hi⁹ sill'm acquiriť in

nobis scia: sed per alios fil'os ⁊ alias rōcinatiōes: ⁊ p alios discursus aggenerat in nobis opinio ul' aliquid aliud. ut in phitis dicebat. ¶ Posset ḡ sic formari rō qcūq; itell's in acgrendo sciaz discurrit ⁊ adiscit ex p̄exñti cognitiōe ille itell's in acgrendo sciaz idiget fil'o demfatiuo: uel qd idem est idiget discursu faciente scire. sed hi⁹ est itell's nf. ergo ⁊c. ¶ Tota ergo cā q̄re necessariū est tradē sciam de fil'o demfatiuo: qui est faciens scire: est. qz nullā acgrimus sciam. nec est aliq̄ doctria nec aliq̄ disciplina in nobis que nō acgrat ex p̄existēti cognitiōe. ul' qd idem est que nō acgrat cū quodā discursu. Nā pcedē ex cognitiōe vni⁹ ad cognitionez alteri⁹ q̄ddā discurrē est. igit cuz nihil ita disponat aiaz nfaz. ⁊ nihil nos reddat ita auidos ad uolendum habē sciam de demfatiōe: fiē si sciuerimus q̄ta sit necessitas fill'i demfatiui ad acgrendā sciaz. cuz hi⁹ necessitas ex hoc sumat ortū qz itelligim⁹ cuz discursu: ⁊ qz nfa doctrina ⁊ nfa disciplina ex p̄exñti fit cognitiōe. ió phs uolens disponē aiaz nfaz: ⁊ reddē nos auidos ad uolēdū scire doctrinā traditā in b̄ lib⁰ declarat. q̄ ois doctria ⁊ ois disciplina ex p̄exñti fit cognitiōe. ¶ Duo ergo facit in h̄ª pte phemij. qz pmo pponit ⁊ declarat hāc ppōnez. s. q̄ ⌊ ois doctria ⁊ ois disciplina ex p̄exñti fit cognitiōe. ⌋ 2⁰ ad maiorez manifestationez ppositi declarat que sunt ille p̄cognitiōes que sunt nēcie ad sciam acgrendaz ibi ⌊ dupl' aūt nēciuz est p̄coḡscē. ⌋ Circa h̄ᵐ duo facit: qz h̄⁰ pmittit pfatā ppōnez tanq̄z ul' manifestā. 2⁰ declarat qd dixerat ibi ⌊ mathematice eni sciarū. ⌋ ¶ Dicit ergo q̄ ⌊ ois doctria ⁊ ois disciplina itellectiua ex p̄exñti fit cognitiōe. manifestum est aūt speculātib⁹ in oēs. ⌋ q̄si dicat q̄ hec ppō ppositā est ul' manifesta. ⁊ q̄ manifestū est hoc speculātib⁹ in oēs scias q̄ ois doctria: ⁊ ois disciplina itellectiua fiat ex p̄exñti cognitiōe. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō ex hac ppōne habetur q̄ ad acquirendā sciaz nēcium fit tradē artem de fil'o demfatiuo. Dōm. q̄ qcūq; itellect⁹ itelligit ⁊ coḡscit ex p̄exñti cognitiōe suū intelligere est cū discursu. Ois aūt discursus ⁊ ois rōcinatio reducit ad fil'm. fiē impfectū reducit ad pfectū. ergo i acgsitiōe scie idigemus fil'o. sed cuz nō ois fill's aggeneret sciaz: sed solū fill's demfatiuus. sequit q̄ in acgsitione scie indigeamus fil'o demfatiuo. Breuiter ergo recapitulātes dicamus. si ois doctrina ⁊ ois disciplina itellectiua fit ex p̄exñti cognitiōe. ⁊ qcqd ex p̄cognitiōe vni⁹ pcedit in cognitionem alteri⁹ suus pcessus est arguendo ⁊ rōcinādo. ois doctria ⁊ ois disciplina acgrit arguēdo ⁊ rōcinādo. sed cū scia dicat doctrinā ⁊ disciplinā nō quālibet: sed doctrinā ⁊ disciplinā pfectā. opz q̄ si ois doctrina ⁊ ois disciplina intellectiua fit ex p̄exñti cognitiōe ⁊ acgrit arguendo ⁊ rōcinādo cuz scia que dicit doctrinā ⁊ disciplinā pfectā acgrat per pfectā argumētationez ⁊ rōcinationez. qz cuz fill's sit pfecta argumētatio. ⁊ iter fil'os demōstratiuus fill's habet rōnem pfectiōis: scia que doctrinā pfectā ⁊ disciplinaz noiauit ex fil'o demfatiuo acgret. ¶ Ex ppōne igit pmissa q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplina ex p̄exñti fit cognitiōe. manifeste ꝛcludit q̄ fill's demfatiuus est nēcius in acgsitiōe scie. ⁊ qz nihil nos ita facit auidos: nec ita nos disponit ut uelimus isudare circa artez demfandi: sicut scire q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplina itellectiua ex p̄exñti fit cognitiōe. ió phs uolens facē quādā pulationē ad doctrinā sequentē ⁊ uolens disponē aiaz nfaz ad susceptionez doctrine sequentis pmittit hāc ppōnē. q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplia ⁊c: ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliq̄s quō ois doctrina ⁊ ois disciplina intellectiua fit ex p̄exñti cognitione. ¶ Dōm q̄ ois cognitio itellectiua ul' est ꝛnum uel est p̄ncipioꝛ. Lōcl'ones aūt p̄sciunt in p̄ncipijs. p̄nª aūt p̄sciunt via sensus memorie ⁊ expientie. Cognitio ergo ꝛnuz p̄supponit cognitionez p̄ncipioꝛ. Cognitio aūt p̄ncipioꝛ p̄supponit cognitionē sensus memorie ⁊ expientie. nō ḡ ait phs q̄ ois cognitio ex p̄exñti fiat cognitiōe. qz tūc esset abire in ifinitū. etiā hec ppō eēt manifeste falsa: qz sensus stati fert in suuz obm. simpl' ergo loquēdo cognitio sp̄itiua nō fit ex p̄exñti cognitiōe. pz ergo q̄ ois cognitio itellectiua siue fit ꝛnuz siue p̄ncipioꝛ cognitionē aliquā aliā p̄suppōit. ¶ Est tñ diligēter notādū q̄ lz de oi cognitiōe itellectiua ueritatē hēat q̄ fit ex p̄exñti cognitiōe. phs tñ hāc ppōnez nō assumit nisi pp cognitionē ꝛnū que p̄supponit cognitionē pmissaꝛ ⁊ p̄cognoscit in pmissis. nā ⁊ rōnes oēs q̄s adducit ad pbādū itētū suū sunt de cognitiōe ꝛnuz que p̄supponit cognitionē pmissarū: ⁊ p̄cognoscit in pmissis. nā ⁊ rōnes sue quas adducit ad pbādū itentū solū de cognitiōe ꝛnuz arguūt. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliq̄s. utrū ppō ppositā vitatē habeat: nō solū in scia quā quis habuit adiscēdo: sed etiā quā q̄s habet in iueniēdo. Dōm q̄ aliq̄ ausi sunt asserē ppōnez assumptā solū vitatez hīe in his que q̄s nouit adiscēdo: nō aūt in his que q̄s nouit iueniēdo. qd dupl' conant oñdē. p̄⁰ ex ppōne assumpta: qz phus hic loquit de doctria ⁊ disciplina. doctrina aūt ⁊ disciplina vident noiare sciaz put est adiscendo acqsita: nō aūt put est per iuentionē hita. Rursus ad hoc idez addūt q̄ phs in p̄cognitionib⁹ ait. vult eni phs q̄ p̄cognoscēdū est tā de sbo q̄z de passiōe qd est qd dicit p nomē. in scia aūt iuenta nihil opz p̄supponē de p̄recognitiōe noiuz: qz illa nō habet per pmonez. Relinquit ergo itelligendū eē ppōnez assumptā solū de scia: quā quis nouit adiscēdo: nō aūt de ea quā q̄s nouit iueniendo. ¶ Notādū q̄ de utraq̄z scia ueritatez habet qd dī. debemus eni imaginari q̄ p̄cognitio que requirit in sciēdo aliqd se hēt q̄si via. ipa aūt res scita per p̄cognitionē illā se hēt q̄si terminus. ḡ si aliq̄s iueniret aliquā viā eundi per aliquē locū: ⁊ uellet alios ad illum locū pducē: oporteret q̄ per illā viam per quā ducit se ip̄m duceret alios: alr aūt posset errare. per illā ḡ eādē viā: per quā iueniēs duxit seip̄m ad cognitionē alicuius cognitionis: opz q̄ ducat ⁊ discens. q̄re si discens ducit ex p̄exñti cognitiōe: etiā inueniēs habuit aliquā p̄cognitionē ex qua uenat⁹ est ꝛnem itentā. Dicam⁹ ergo q̄ doctria ⁊ disciplina sic differūt: qz doctrina est facē aliū cognoscē. disciplina est cognitionem ab alio suscipe. Inueniēs ergo sciam nō adiscit ab alio. pōt tñ aliquem docē. ei ergo pōt cōpetē doctrina ⁊ nō disciplina: sed hīs sciam nō inueniēdo: sed adiscēdo ei cōpetit disciplina. Hec ergo tria vba. s. q̄ ois doctria ⁊ ois disciplina itellectiua significant accipiēda sunt. ut dicamus q̄ doctria referēda fit ad notitiā habitā iueniēdo: qz h sciēs potuit aliū docē. Disciplina vo referēda fit ad notitiā habitā adiscēdo: qz sic sciens ab alio sciam accipit. qd vo subdit itellectiua additum est ad diā cognitiōis sp̄itiue quā nō opz ex p̄exñti cognitione originē sumē. ille eni qui ex admirari incepit pbari ⁊ admirat⁹ est de eclipsi icepit iuestigare cām eclipsis: ⁊ hīe sciaz eius: nisi habuisset p̄cognitionē eclipsis: nō inuestigasset cām ei⁹. ois ergo notitia intellectiua: siue fit hita iueniēdo: ut possit eā alij tradē. ⁊ dicat doctria siue adiscēdo fit hita: ut fit ab alio accepta: ⁊ dicat disciplia. dū tñ sit itellectiua ex p̄exñti fit cognitiōe. ⁊ qz ut pz per antedicta ex eo q̄ in scia nostra necessaria est p̄cognitio arguit necessitas fill'i demfatiui. phs assumēs hāc ppōnē q̄ ois doctria ⁊c. declarauit quāta fit necessitas hui⁹ doctrine: ⁊ q̄z necessaria fit ars demonstrādi. argumēta aūt facta in ꝛriū in sequēti cōne soluent. ¶ Deide cū dicit ⌊ Mathematice eni sciaz ⁊c ⌋ declarat qd dixerat. dixerat enim q̄ hec ppositio ois doctrina ⁊ omnis disciplina ex p̄existēti fit cognitiōe

mānifestū ātē erat speculā tib⁹ i oēs artes. iō declarat quō oēs artes pcedūt arguēdo. cū ergo qcūq; arguit aliqd pmittit: ⁊ aliqd ꝛcludit: sed oēs artes pcedūt arguēdo oēs pcedūt ex pexñti cognitiōe: qr oēs ex cognitione ei⁹ qd pmittūt pcedūt in cognitionē ei⁹ qd ꝛcludūt. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q̄ oēs artes speclatiue: uel sūt reales ⁊ merent dici scie. ul rōnales ⁊ merent dici modus sciēdi. ¶ Rursus scie rōnales q̄tū ad pñs spectat due sūt. s. dialetica ⁊ rhetorica. Phs ergo uolēs oñdē hoc in oib⁹ hīe vītatē q̄ oēs artes pcedūt arguendo: ⁊ q̄ ex pexñti cognitiōe notitiā faciūt. tria facit qr p⁰ pbat ꝗ in mathematicis: ⁊ in alijs realib⁹ scientijs. 2⁰ pbat ꝗ in oronib⁹ dialeticis. 3⁰ in rhetoricis. 2ª ibi ⌊ Silr aūt ⁊ circa oēs scias. ⌋ 3ª ibi ⌊ Silr aūt ⁊ rhetorice. ⌋ Cōtinuet ḡ sic. bñ dico q̄ ⌊ Ois doctrina ⁊ ois disciplina itellīua ex pexñti fit cognitiōe. ⌋ ⁊ bñ ēt dico q̄ ⌊ mānifestū est ꝗ speculātib⁹ i oēs scias: qr mathematice sciarū per hūc modū sūt. ⌋ q̄. s. arguūt ⁊ pcedūt ex pexñti cognitiōe: ut ex pcognitiōe pmissarū pcedūt in cognitionē ꝛnis ⌊ ⁊ vnaqueq; aliaꝝ artiū ⌋ supple per hūc modū pcedit. ¶ Notādū aūt q̄ artiū q̄dā sunt practice ut fabricatiua ul sutoria ⁊ c. hi⁹ q̄dā sūt speculatiue: ut mathematica mālis ⁊ metaphisica. Iste eni est triplex modus eēntialis phie: ut dr. 6. me^ce vz nālis mathematic⁹ ⁊ diuin⁹. Cū ḡ phs ait q̄ mathematice ⁊ vnaqueq; aliaꝝ artiū p hūc modū sūt: pōt ꝗ solū referri ad scias speculatiuas: ut sit sēnus q̄ mathematice ⁊ vnaqueq; aliaꝝ sciaꝝ speculatiuaꝝ per hunc modū sunt: q̄ pcedūt arguēdo ⁊ notitiā faciūt ex pre exñti cognitiōe. alio mō pōt exponi de artib⁹ metaphisicis: ut sit sēnus. ⁊ metaphisice sciaꝝ. i. scie speculatiue: vnaqueq; aliaꝝ artiū practicaꝝ p hūc modū sunt q̄ pcedūt ex pexñti cognitiōe. nā ut themisti⁹ exponit nō solū artes speculatiue: sed ēt practice ⁊ ēt metaphisice ex pexñti cognitione fiūt: qr nō est possibile ut ipe ait aliquē adiscē artē cementariā a magro suo nisi pus cogñscat murꝝ ⁊ lapides. oia ḡ hec ex pexñti cognitiōe fiūt. ¶ Dubitaret forte aliqs de hac pbōne phi. vī eni per alias scias pbare ppōnē quā hic assumit in arte logica. sunt ḡ alie scie regule logice. cui⁹ ōriū ipe ponit in pn⁰ topicoꝝ dicēs. ꝗ eē ppriū ⁊ maxīe ꝗueniēs dialetice q̄ ad oium methodoꝝ pn^a vtā hēt. ¶ Dōz q̄ supposito nro mō sciēdi q̄ itelligim⁹ cū discursu: ⁊ acqrimus sciaꝝ arguēdo. dialetica que docet artē arguēdi erit regula ⁊ iuuamētū ad alias scias. tn rōne exēploꝝ ul a posteriori ⁊ iductiōe: ut ducēdo i alijs artib⁹ pñt eē alie artes in iuuamētū logice: ut cū logicus aliquaꝝ ppōnē accipit exēplariter ul iductiue iuuari possum⁹ ad cognitionē ppōnis illi⁹ qn in alijs sciētijs cernim⁹ sic eē. Phs ḡ pponēs hāc ppōnē. q̄ ois doctrina ⁊c. oñdit eā uerā eē p id qd vī in alijs artib⁹ declaratis: q̄ ⁊ alie artes pcedūt ꝗ mō exēplariter ⁊ iductiue. ⁊ a posteriori declarat itentū: nō ḡ ex ꝗ hētur q̄ p alias scias logica reguleē. ¶ Deide cū dicit ⌊ Silr āt ⁊ circa oēs. ⌋ manifestat ꝗ idē in oronib⁹ dialeticis dicēs q̄ ⌊ Silr aūt. ⌋ fit notitia ⁊ pcedit arguēdo ex pexistēti cognitiōe ⌊ Circa oēs. ⌋ i. ppōnes dialeticas ⌊ q̄ sunt p sill'os: ⁊ que sunt p iductionē: utreq; eni. ⌋ i. oēs oēs dialetice taꝝ ille que sunt p sill'os q̄ ēt ille que sūt p iductionē. ⌊ doctrinā faciūt p pus nota. ⌋ i. ex pexñti cognitiōe. ⁊ sbdit q̄ ⌊ Ne qdē. ⌋ i. oēs sillogistice sūt ⌊ accipiētes tāq; a notis ⌋ intellectui. ⌊ ille vo ⌋ i. oēs iductiue sūt. ⌊ demrantes ul e p id singulare qd est manifestū ⌋ sensui. ¶ Notādū aūt q̄ cū q̄tuor sint spēs argumētationū sills iductio ⁊ entimema ⁊ exēplū. Sills ⁊ iductio efficaciores sunt exēplo ⁊ entimemate: qr entimema est qdā diminut⁹ sills. ⁊ exēplū est q̄dā diminuta iductio. ¶ Notādū ēt q̄ cū rhetorica sit affectiua dialetice. ⁊ per ꝛns fit quedaꝝ grossa dialetica: organa rhetorice ⁊ istra ei⁹ per que arguit: debēt eē qdā modi arguēdi grossi. organa vo dialetici debēt eē modi arguēdi efficaciores ⁊ violentiores. modi ḡ arguēdi per quos dialecticus arguit sunt sills ⁊ iductio. rhetorici vo sunt exēplū ⁊ entimema. Phs ḡ uolens oñdē oēs orones dialeticas pcedē ex pexñti cognitiōe. oñdit hoc in sillis ⁊ in inductionib⁹. eo q̄ bis modis arguit dialetic⁹ ⁊ illa sūt instrumēta dialetici. ¶ Notādū etiā q̄ qcūq; aliqd psupponēdo aliud pbat: pcedit ex pexñti cognitione: ⁊ ex pus noto. ut ex notitia ei⁹ qd psupponit tradit notitiā ei⁹ qd ꝛcludit ⁊ qr sills psupponit pmissas. psupponit ēt aliquā ppōnē ul ez notā itellectui. Inductio vo psupponit singularia nota sensui. Et fic tā sills q̄ iductio pcedit a pus notis: ⁊ a pexñti cognitiōe. Sed sills pcedit a pmissis que psupponunt eē note itellectui. vñ pcedit a notis pm itellm. Inductio vo ꝛcludit ul e. i. ppōnē ul ez p id singulare qd est manifestū sensui: ut si notuz sit sōrtem q̄ sor. currit: plato currit: ⁊ sic de singulis. ꝛcludet p iductionē hec ppō ul is q̄ ois hō currat. ¶ Deide cū dicē ⌊ Silr aūt ⁊ rhetorice. ⌋ pbat ꝗ idē in oronib⁹ rhetoricis. itēdit aūt talē rōnē. oēs orones rhetorice pcedūt ex pexñti cognitiōe: qr arguūt p sill'm ul p iductionē. Cū ḡ rhetorica arguat p entimema ⁊ p exēplū: ⁊ cū entimema sit qdā sills. ⁊ exēplū sit q̄dā iductio rhetorica fiet ex pexñti cognitiōe. ꝗ est ḡ qd ait q̄ ⌊ silr aūt ⁊ rhetorice. ⌋ s. fiūt ex pexñti cognitiōe qr ⌊ pūadēt eni aut per exēpla qd ē iductio: aut p entimema qd uere est sills. ⌋ ¶ Notādū aūt q̄ hec ppō. ois doctria ⁊c. vītatē hēt nō solū in sciētijs: sed ēt in modis sciēdi: qr mathematice que sūt scie: ⁊ dialetica ⁊ rhetorica que sūt modi sciēdi: ꝗ mō pcedūt. ¶ Notādū ēt q̄ p dicta ppō non solū vītatē hēt in his q̄ ꝛcludunt ex necessitate ⁊ aggenerāt sciaꝝ ut i mathematicis: sed ēt vītatē hēt in his que arguūt pbabilr ⁊ aggñiant opionē: ut in dialeticis: ⁊ ēe in his que pūadēt ⁊ aggñiant fidē: ut in rhetoricis. ¶ Dubitaret forte aliqs quō exēplū est iductio Dōz q̄ iductio accipit oia pticularia ut sor. ⁊ plo: ⁊ sic de singlis. ḡ ois hō. sz exēplū eo q̄ fit organū rhetoris ⁊ fiat de actib⁹ hūanis: ⁊ de mā morali q̄ pp icertitudinē māe nō pōt accipe oia singlaria. sz aut ex vno singlari pcludit aliō singlare. aut nō ex oib⁹ sz ex multis singularib⁹ ꝛcludet aliqd singlare: ut pz ex p⁰ rhetoricoꝝ utputa si aliqs fit petēs munitiōes i aliq ciuitate. ⁊ qs uelit pbare p exēplū q̄ ille tyrāniçabit. dicē. Dionysi⁹ in syracusa petijt mūitiōes ⁊ tyrāniçauit. ḡ exēplo ꝗ pz q̄ iste petēs munitiōes tyrāniçabit. ul si hiem⁹ multa singlaria efficacior eēt argumtatio p exēplū: ut si arguerem⁹ sic. Dionysi⁹ petēs munitiōes in tali ciuitate tyrāniçauit. ali⁹ ēt alibi silr fecit: ⁊ ali⁹ alibi ꝗ idē egit. exēplo oiuz illoꝝ pz q̄ iste petēs mūitōes tyrāniçabit Cū ḡ p exēplū semp ꝛcludat aliqd de aliq pticulari: i po^le est q̄ i vno arguñto p exēplū accipiant oia pticularia. tū qr est ibi icertitudo māe. ⁊ act⁹ humani nō cadūt sb vna regla: ⁊ nō pōt ibi accipi ppō ul is. tū ēt qr oz i arguēdo p exēplū nō poni i pmissis illō pticlare de q̄ dz aliqd ꝛcludi: ut si vis pbare p exēplū q̄ sor. accipiēs mūitiōes tyrāniçabit: nō accipies ꝗ singlare sor. qr tē pbares idē p idē. sz accipies singlaria. i vno ḡ exēplo in pmissis nō pñt accipi singlaria oia: sed in multis exēplis possēt oia accipi: ⁊ qr iductio pcedit ex oibus singlarib⁹ vnū exēplū singlr nō ē iductio sz exēpla plurālr iductio eē pñt. iō phs loquēs de exēplis plālr ait q̄ rhetor pcedit p exēpla: qd ē iductio. ¶ Ulteri⁹ aūt forte dubitaret aliqs quō entimema uere est sills. Dōz q̄ nō est p se dīa iter entimema ⁊ sill'm: qr entimema pcedit ex vna ppōne plata: ⁊ ex alia refuata in mēte. sills vo pcedit ex duab⁹ ppōnib⁹ platis: ⁊ fm etymologiā nois dicat entimema: q̄si itra mentē: qr alteram

ppōnū refuat in mēte. Sz ēntialis dīa iter entimema ⁊ fill'm sumit: qr rhetor magis descēdit in scias morales. ió entimema qd est instrm rhetoris est applicabile ad mām moralē ⁊ grossam. Dialetius vo magis descēdit in scias speculatiuas. ⁊ ió fill's g est organū dīa letici est magis applicabilis ad mās speculatiuas ⁊ subtiles. Rōnuz ergo rhetoricarū psupponit esse auditor tot⁹ ppl's: qr act⁹ morales ⁊ agibilia sunt toti ppl'o exponēda. ⁊ qr tot⁹ ppl's est qd grossiuz. auditor rōnū rhetoricarū itelligit esse grossius: ut dī p⁹ rhetoricoꝝ. ⁊ qr grossius auditor nō ita pōt ꝓcipe multa siē vnum. ió in rhetoricis cōgruēti⁹ arguit ex vna pmissa q̄z ex plib⁹. Essentialis igit dīa iter entimema ⁊ fill'um sumit ex mā ad quā applicat. ut qr entimema ē applicabile ad mām moralē ⁊ grossam. fill's vo ad speculatiuā ⁊ strilē. Sed ex hac dīa sequit aliud q̄ fill's fit ex plurib⁹ pmissis. entimema vo pp auditorē grossiuz cōgruētius fit ex vna pmissa plata: ⁊ ex alia refuata in mēte. ¶ Hoc viso dicam⁹ q̄ pp grossitudinē auditoris entimema nō solū pcedit ex vna ppōne: sed ēt pcedit ex pticulari ad pticulare: ut aliqs i ppl'o entimemate argueret. iste vicit olimpia. q̄ iste coronabit. ꝓstat autē q̄ multa talia entimemata ualēt vnū ulem fillum. utputa si sic argueret. qcūq̄z vicit agonē coronalē: debet coronari: sz ois vincēs olimpia vincit agonē coronalē. q̄ ois talis debet coronari. Iste aūt fill's cōstituit ex multis entimematib⁹: ut ex his. Plato vicit olipia: q̄ dz coronari. Martin⁹ vicit olipia. q̄ dz coronari. ⁊ ex aliis ꝓsilib⁹ entimematib⁹ fiet vnus ulis fill's. Quātū q̄ ad maiorē ppōnē que refuat in mēte: ut q̄ ois vincēs agonē coronalē debet coronari ꝓcordāt entimema ⁊ fillus: sed q̄z tū ad mīorē ppōnē: qr entimema est circa hāc mām grossaz sbibilē ⁊ pticularē: cū multa pticularia faciūt vnū ulē: siē multa exempla pnt eē vna ulis iductio. sic multa entimemata pnt eē vnus ulis fill's. ¶ Vel possumus alr rndē q̄ cū lra nra hēat entimemata qd uere est fill's: forte corrupta est lra. nā alia lra hēt: q̄ qdam est fill's. tūc est lra plana ut dicam⁹ q̄ entimema est fill's qdā. i. fill's diminut⁹ ut exponit themisti⁹. corruptio āt hec forte ꝓtigit ex ℞: qr forte trāslator in exēplari cuz deberet ibi eē qdā iuenit qdē in loco de qdā: ⁊ ita pro qdē trāstulit uere: ⁊ dixit q̄ uere cuz fill's est: deberet dicere q̄ qdā est fill's. Qualrcūq̄z tū dicat pz q̄lr lra est saluāda. ¶ Ulteri⁹ forte dicet aliqs: utruz de entimemate possit se itromittē logicus: ⁊ vī q̄ nō: qr si de entimemate posset tractare logicus circa qd vsat rhetor: ergo ⁊ de arte demrandi posset, se itromittē rhetor: circa quā vsat logicus: cui⁹ oppositū supius dicebatur. ¶ In ōriū est phs in fine scōl poꝝ. ubi determinat de entimemate ⁊ exēplo. Cū g liber poꝝ ptineat ad logicā de talib⁹ poterit logicus tractare. ¶ Dōm q̄ logicus determiat de fill'o ⁊ iductiōe tanq̄z de pprijs istris ⁊ de entimemate ⁊ exēplo tanq̄z de his que sunt qdaz defect⁹ eoꝝ. Nā exēplū est quedā defectiua iductio. ⁊ entimema est qdā defectiuus fill's. nā defect⁹ ad nāz p uatōis reducit: siē g rectū est iudex sui ⁊ oblīq. ⁊ determinās de recto pōt determiare de obliquo: ⁊ de oi eo qd a recto deficit. sic logicus determinās de iductiōe ⁊ fill'o pōt ēt determiare de exēplo ⁊ entimemate, put ab illis deficiunt. itaq̄z de exēplo ⁊ entimemate determinabit rhetor p se. logicus vo deteriabit de his, put sunt qdā defect⁹ iductionis ⁊ fill'i: ⁊ qr qd est per se est poti⁹ eo qd est per aliud: multo plura pōt determiare ⁊ determiat rhetor de exēplo ⁊ de entimemate q̄z faciat logic⁹. Rhetor g nō pōt se itromittē de arte fillogizandi ⁊ demrandi. qr tūc eleuaret se supra se ⁊ ageret ultra suā spēm. sed logicus pōt determiare de entimemate ⁊ exēplo. qr hoc faciēdo nō trāsgredit limites suos cuz nō determiet de his sm se: sed put sunt defect⁹ fillogismi ⁊ inductionis ⁊c.

¶ Dupl'r aūt necessariuz est pcogscē. Alia nāq̄z qr sunt prius opinari necesse est: alia vo quid est qd dicit itelligē opz. Quedaz autez utraq̄z: ut quoniam omne quod est aut affirmare aut negare uerum est quia est. Triangulum aūt quoniam hoc quod signat: sed vnitatem utraq̄z quid signat ⁊ quia ē nō eniz fil'r horū vnū qdque manifestū nobis est.

Triangulus

¶ Postq̄z phs pmisit hāc ppōnē q̄ ois doctrīa ⁊ ois disciplina est ex pexīti cognitiōe. In pte ista determiat que sūt pcognitiōes ille. ¶ Sciēdum g q̄ in oi ꝓne demonstratiua pbat aliq̄ passio de aliquo sbo: ⁊ per aliq̄ pn⁹. igit est ibi ꝓsiderare passionē que pbat. sbm de q̄ pbat. ⁊ pn⁹ per que pbat. ¶ Rursus pn⁹ per que pbat aliq̄ passio de sbo. uel per que cōcludit quelibet ꝓ sunt in duplici gne: qr quedā sunt extrīseca: ⁊ nō igrediunt fill'm sm sbaz: sed sm vtutē ut dignitates. qdaz aūt itrīseca ⁊ sm sbam demrationē igrediunt ⁊ fill'm: ut pmisse. ¶ Phus g uolēs determiare de pcognitionib⁹ duo facit. qr p⁹ determiat de pcognitionib⁹ q̄z tū ad sbm ⁊ passionē: ⁊ etiā q̄z tū ad dignitatē que est pncipiū extrīsecū: ⁊ nō igredit demrationē sm sbaz: sed sm vtutē. 2⁹ determiat de pcognitionib⁹ q̄z tū ad premissas que sm sbaz igrediunt fill'm. ex quo pōt patere tota itētio phi in hac pte. Intēdit eni q̄ ois disciplia fit ex pexīti cognitiōe: ut patuit in pcedenti lectione. ¶ Rursus hi⁹ pcognitiōes sunt de sbo: passiōe: dignitate ⁊ pmissis: ut patebit in psequēdo. Ex toto g processu fiat vna talis rō. Ad qcqd regrit pcognitio subi passiōis dignitatis ⁊ pmissaꝝ: ad illud regrit ordo fillogisticus: sed ad quālibet disciplinā regrēdā regrunt hi⁹ pcognitiōes. g ad acqsitionē cuiuslibet scie nēcius est fill's. ¶ Tūc g arguat ulteri⁹. q̄ si ad acqsitionē scie est nēcius fill's opz q̄ ille fill's sit faciēs scire. nā fill's nō faciēs scire nō erit nēci⁹ ad acqsitionē scie: sed fill's faciens scire est demro. g ad acqsitionē scie est nēcia demōstratio. Multū g debem⁹ disponē aiaz nraz: ⁊ multuz debemus eē auidi ad adiscēdā hāc doctrinā ubi tradit ars demrandi: cū demro fit nēcia in acqsitione sciētie. ¶ Notādū est tū diligēter q̄ ꝓbāda ꝓstat ex subo ⁊ passiōe. Dādo g pcognitiōes de sbo ⁊ passiōe ⁊ dignitate ⁊ pmissis dat pcognitionē de ꝓne pbāda: ⁊ de pncipijs itrīsecis: qr pmisse sunt pn⁹ itrīseca, dignitates vo extrīseca. ¶ Notādū etiā q̄ i cognitiōe cuiuslibet ꝓnis ē iste ordo nēcius. nā siue ex cognitiōe illa aggeneret scia siue opio: siue fides debet hie pcognitionez aliquā de ꝓnē: ⁊ hoc q̄z tū ad sbm ⁊ pdicatum. siue qd idē est q̄z tū ad sbm ⁊ passionē: ul q̄z tū ad mīorē ⁊ maiorē extremitatē. nā ꝓ ex his ꝓstat. Rursus est habēda

pcognitio de dignitate: ⁊ etiā de pmissis. Attn̄ si ex cognitiōe illius ⁊nis aggenerat scia. hi⁹ ordo pcognitionū reducet in demōstrationē. si vo aggiet ide opio reducet in sill'm topicū. si aūt fides in entimemar hetoricū. Ex his ḡ que h dñr de pcognitiōe pōt argui q̄ ad acgrēdā cognitionē de q̄libet ⁊ne est nec̄ia aliq̄ argumētatio: ul' aliqs sill's. ¶ Notādū aūt q̄ si ad acgrendā cognitionē cuiuslibet ⁊nis est nec̄ia aliq̄ argumentatio ⁊ aliqs sill's. ḡ ad acgrendā cognitionē sciētificā est nec̄ius sill's demōstratiuus qui est sciētificus ⁊ faciēs scire. Ad acgrēdā aūt de ⁊ne aliquā cognitionē opinatiuā. tunc regrit sill's topicus qui est sill's opinatiuus ⁊ faciēs opinari. Itaq̄ put uariant modi cog̃scendi uariant ⁊ modi arguēdi: per quos de ⁊ne aliquā notitiā facimus. ¶ His visis videamus vñ uenit pmo primus: ⁊ dicamus q̄ phs uolens determiare de pcognitionib⁹: per quas pōt patere necessitas sillī demonstratiui ⁊ cuiuslibet modi arguendi: duo facit: qr̄ p⁰ determinat de pcognitionib⁹ sbi ⁊ passiōis ex qb⁹ cōponit ⁊ pbāda. ⁊ etiā determiat de pcognitiōe dignitatis p quā habet pbari ⁊: tanq̄ per pncipiū extrisecū ⁊ cōe. 2⁰ determinat de pcognitionib⁹ pmissarū per q̄s hēt pbari ⁊ tanq̄ per pncipia intrinseca ⁊ ppria. scda sbi ⌊ Est aūt cognoscē. ⌋ Circa p⁰ tria facit: qr̄ p⁰ pmittit diuersos modos pcognoscēdi. 2⁰ de illis diūsis modis exēplificat. 3⁰ assignat hui⁹ diūsitatis cām. 1ª ibi. ⌊ Aut qm̄ oē. ⌋ 3ª ibi ⌊ Nō eni sillr hoz. ⌋ ¶ Cōtinuetur ḡ sic. dictū est q̄ opz pcognitionē pcedere ad acquirendaz notitiā de quacūq̄ ⁊ne. hi⁹ aūt pcognitiones sūt due. s. qr̄ est. ⁊ qd est. Ideo ait q̄ ⌊ Dupl'r aūt necessariū est pcognoscē. alia nāq̄ pus. ⌋ q̄z sciamus ⁊nem pbandā ⌊ necesse est opinari. qr̄ sunt: alia vo opz itelligere qd est qd dī per nomē: quedā aūt utraq̄z. ⌋ ¶ Deinde cū dicit ⌊ Ut qm̄ oē. ⌋ Exēplificat de pdictis oñdens q̄ de dignitate opz pscire qr̄ est: de passione opz pscire qd est qd dī: de sbo vo opz pscire utrūq̄z. vz qr̄ est: ⁊ qd est: ideo ait ⌊ ut qm̄ oē qd est uerū est aut affirmare aut negare. ⌋ i. de hac dignitate q̄ de quolibet ē negatio ul' affirmatio uera ⌊ qr̄ est. ⌋ i. opz pscire quia est ⌊ Triāgulū āt. ⌋ i. q̄ztū ad triāgulū siue q̄ztū ad passionem opz pscire ⌊ qm̄ qd hoc significet. sed vnitatē. ⌋ i. q̄ztū ad vnitatē que se habet ut sbm ⌊ utrūq̄z. ⌋ i. oportet scire utrūq̄z. i. ⌊ qd significat. ⁊ qr̄ est. ⌋ ¶ Deinde cum dicit ⌊ Nō tn̄ sillr. ⌋ assignat cām hui⁹ diuersitatis oñdens q̄re sunt diuerse pcognitiones. uel q̄re diuersi mode pcognoscunt dignitas sbm ⁊ passio. Intendit aūt talē rōnē: quecūq̄z nobis nō sillr manifestant non sillr pcognoscunt: sbm passio ⁊ dignitas sunt hi⁹: ḡ ⁊c. ¶ Cōtinuet ergo sic. bn̄ dico q̄ dignitas sbm ⁊ passio nō sillr pcognoscunt ⌊ enim ⌋ pro quia ⌊ vnūqd̄q̄z hoz nō sillr est nobis manifestū. ⌋ ⁊ per ⁊ns nō est sillr preconitum. ¶ Notādū aūt q̄ ipa pcognitio quedam cognitio est: ⁊ per ⁊ns est quedā manifestatio. que ḡ non sunt sillr manifesta nec sillr cognita nō sunt sillr pcognita. qr̄ si eēnt sillr pcognita eēnt sillr cognita ⁊ sillr manifesta. ¶ Notādū etiā q̄ cū dignitas hēat rōnem cōplexi sbm ⁊ passio rōnem incōplexi. Rursus cū passio habeat rōnem accn̄tis: sbm vo sit id cui passio accidit: qr̄ nō sillr fiunt nobis nota ⁊ manifesta accn̄tia ⁊ qb⁹ accidūt ⁊ cōplexa ⁊ incōplexa. iō vnūqd̄q̄z eoz. vz dignitas passio ⁊ sbm nō est nobis sillr manifestū. ⁊ per ⁊ns nec sillr pcognitū. ¶ Circa hāc aūt pticulā dubitāduz est de pcognitionib⁹ quō accipiēde sint hi⁹ pcognitiones: qr̄ est: ⁊ qd est. ¶ Dubitādū etiā est de exēplis. nā si nō dubitat de hoc exēplo. quō de quolibet ueruz est affirmare uel negare se hēat ut dignitas. dubitatur tn̄ quō triāgulus se hēat ut passio ⁊ vnitas ut subiectuz. ¶ Primo ḡ dubitat de pcognitionib⁹. ⁊ est questio utrū qd est sit pcognitio. ⁊ videt q̄ nō: qr̄ scire qd est: est scire diffōnē rei: eo q̄ diffō sit pmo expssiuus qdditatis ⁊ eēntie. Scire aūt qd sbi ⁊ qd passionis non est hīe pcognitionez: sed magis est hīe pfectā sciam. nam diffō est mediū ⁊cludēdi passionē de sbo. hi⁹ aūt diffō que ponit eē mediū. uel est diffō sbi uel passionis ul' cō prehēdēs utrūq̄z: qr̄ sciens qd sbi ⁊ qd passionis. i. sciens diffōnē utriusq̄z: nō solū hēbit pcognitionē de ⁊ne in qua ⁊cludit passio de sbo. sed hēbit pfectā sciam de eo. nō ergo qd est debet poni pcognitio. i. diminuta cognitio: sed magis debet dici pfecta notitia. ¶ Dicēdū q̄ hec qō pōt solui per vba que tāgit Themist⁹ in cōmēto. ait enim q̄ duplex est q̄ qd est. ⁊ duplex est diffō. vz diffō que sigt nomē quo noiat res: ⁊ diffō significās sbam rei qd est. ⁊ ait q̄ nō opz ut putemus q̄ hec diffō sit illa. imo iter has diffōnes est differētia magna ualde: qd̄ declarat: qr̄ ut dicit itētionem quā sigt nomen iā itelligit qui nō ⁊ēplatus est in aliq̄ doctrinarū. nā pueri ⁊ idocti qui nō sunt istructi in aligb⁹ disciplinis itelligūt qd est qd dī per nomē: ut cuz pcipit eis q̄ uocēt hoiez nō adducūt equū. ⁊ idez Themist⁹ sbdit cuz pcipit eis q̄ portēt puluinar nō afferūt aquā pueri ḡ ⁊ idiote intelligunt qd est qd dī per nomen: ⁊ format sibi in itellectu aliquē ⁊ceptū de sigtione nois qui ⁊cept⁹ pōt dici qd nois. Scire tn̄ qd rei ⁊ cognoscē diffōnē indicātē sbaz vniuscuiusq̄z ⁊ scire dissoluē rem in sua pn̄ª diffinitiua nō est puerozz nec idiotaruz sed eozz qui exercitati sunt in sciētijs. ¶ Dicemus ergo q̄ ⁊cept⁹ quem format sibi itellectus de reb⁹: ⁊ de his que audit ul' pōt esse quedā cognitio incōpleta per quā scit distinguē vnā rem ab alia ⁊ vnū sigtū ab alto sicut pueri sciūt ⁊ idiote qui diuersis noib⁹ diuersa intelligūt ⁊ sciūt qd̄libet nomē in suū sigtum referre. ⁊ talis ⁊ceptus dī eē qd nois: qui solū est quedā cognitio supficialis ⁊ incōpleta. Scdo itellect⁹ de reb⁹ pōt sibi formare ⁊ceptū cōpletū: ut nō solū sciat nomen referre in suū sigtū qd dī eē qd nois. sed etiā ipm sigtuz sciat resoluē in sua ppria pn̄ª ⁊ sciat ide fozare diffōnē que dī eē qd rei. Sūt aūt mlte alie dīe iter qd nois ⁊ qd rei ut in pseqūdo patebit. Ad presens tn̄ sufficiat hec dīa q̄ qd nois est referre nomē in suū sigtum. qd vo rei est sibi formare ⁊ceptū in itellectu: nō soluz per quē referat nomē in suū sigtuz: sed etiā per quē resoluit sigtū in sua pncipia ppria. ¶ Luz ergo Arg. ait q̄ opz tā de sbo q̄z de passione psupponē qd est. nō intelligit de qd rei sed de qd nois. ut pz ex mō loquēdi suo. ait eni q̄ opz pscire qd est qd dī per nomē. cuz ḡ arguitur q̄ scire qd est: est scire diffōnē ⁊ hīe pfectā notitiā: arguit de qd rei qd nō est pcognitio. ¶ Ulterius aūt dato q̄ qd est sit pcognitio. Dubitaret forte aliqs utz sit pcognitio vna uel plures. ⁊ videt q̄ sit pcognitio plures. nā sicut se hēt qd rei vnius ⁊ qd rei alteri⁹: ita ut videt se hēt qd nois vnius ad qd nois alterius. sed qd rei sbi est oino diuersuz a qd rei passiōis. ergo ⁊ qd nois vni⁹ oino differt a qd nois alteri⁹. Scire ergo qd est de passione ⁊ sbo q̄ztūcūq̄z itelligamus de qd nois nō erit pcognitio vna sed plures. Ad idem vident facere vba phi in. 7. meta. qui loquēs de diffōne sube ⁊ accn̄tis ait q̄ diffinitio siue qd̄ qd est dicit multis modis. ¶ In ⁊rium est: qr̄ si qd̄ qd est eēt pcognitio plures: tunc eēt triplr pcognoscere. vz qd sbi. qd passiōis. ⁊ qr̄ est. cui⁹ oppositū habet in lra. nā lz sint tria pcognita dignitas passio ⁊ sbm. sunt tn̄ due pcognitiōes ⁊ est duplr pcognoscere. ¶ Dicēdum q̄ ut patet per habita quid nois dicit qn̄ formamus nobis ⁊ceptum in intellectu per quem referimus nomen in suū significatum. ⁊ hec cognitio est ualde diminuta ⁊ incōpleta. qd vo rei est qn̄ ulterius in cognitione pcedimus: ⁊ non solum per intellectum referimus nomen in suū significatum sed etiam ipm significatum resoluimus

nota q̄ cū sto doctrinarum videt pa de ēmēdo

in sua ꝓpria principia. ⁊ hi⁹ cognitio respectu prioris cõpleta ⁊ pfecta meret dici. ¶ Quãtũ ergo ad ꝑmuz motiuuz qõnis nõ est differẽtia inter qd subiecti ⁊ passionis. qz sicut vno simplici noie noiamus subiectum ita vno simplici noie noiamus passionẽ. non enim dicemus ꝙ ꝗtum ad qd nois sub̃m habeat quidditatem simplicem. passio vo per additamenta de quo est diffusus ꝑmo in. 7. meta. mater enim cum docet pueruz cognoscere hoiem qd habet rõnem subiecti: ⁊ cognoscere albuz qd habet rõnem accñtis sensibilr oñdẽdo hoc ⁊ hoc cognoscere utrũqz. referre ergo nomen in suũ significatũ qd sciunt facere idiote ⁊ pueri nihil est aliũ nisi cogñscere diuersitatez rerum ⁊ scire noia referre rebus qbus sunt imposita. ⁊ qz hoc idiote ⁊ pueri non alr factũt in suba ⁊ accidẽte. nec sciunt ꝓpter scire qd nois cognoscere dñiam inter accidẽs ⁊ sub̃m. hi⁹ autẽ ꝓcognitio que est qd nois lz fit mãliter plures: qz cõpetit passioni ⁊ subo. formalr tñ est quodãmõ vna. qd ergo nois. d. vnuz modũ cognoscẽdi. sed qd rei qd nõ soluz refert nomẽ in suuz significatũ: sed etiaz resoluit significatũ in sua ꝑncipia. ideo hoc qd dicit qd rei magnã dñiam habet. nã ꝑncipia sube nõ sunt nisi suba. iã nihil ingredit diffinitionẽ sube: qd nõ sit de eẽntia et⁹ sed ꝑncipia accidẽtis nõ solum sunt accidẽtia: sed etiã suba. ideo accñs habet diffõnez per additamẽta. ⁊ aliqd ingredit diffõnem eius qd nõ est de essentia ipsius: quare si id rei eẽt ꝓcognitio: nõ eẽt idem modus ꝓcognitionis: nec eadez ꝓcognitio qd passionis ⁊ qd sbi. ⁊ maxime si sb̃m illud eẽt sba. sed qz ꝓcognitio: nõ est qd rei sed qd nois. ⁊ ꝗtum ad hoc qñ est idez modus in suba ⁊ accidente. ideo qd est qd dicit est ꝓcognitio vna: lz multa sint ꝓcognita. ¶ Quãdo vo arguitur ꝙ eadem est rõ de qd rei ⁊ qd nois: ⁊ ꝙ eodem mõ se hẽt qd rei ad qd rei sicut qd nois ad qd nois: pz esse falsuz: qz in multis nõ est alius modus cognitionis ꝗtuz ad cognitionẽ incõpletã de qbus si uelimus hic pfectaz cognitionẽ distinguemus vnũqdqz eoz ⁊ erit ali⁹ cognitionis modus. ⁊ qz qd nois dicit cognitionẽ incõpletã: qd rei cõpletã. nõ ualet si idem est quodãmõ modus diffiniendi ꝗtum ad qd nois ꝙ idem sit modus diffiniẽdi ꝗtuz ad qd rei. ꝗtũ enim ad qd nois: nõ differt modus diffiniẽdi in his ⁊ in illis. dato tñ ꝙ esset ibi aliqua modica dñia: intellectus tñ qñ modicum deest accipit qd nõ deesset: ut vult phs 2° phificoz. ideo ꝗtum ad qd nois ⁊ maxime apud logicuz qui non ita ad ꝓfunduz ⁊ ad ꝓpria ingredit diceẽt eẽ vnus ⁊ idez modus. Qd vo arguebat ulterius de phs in 7° metaphifice nõ est ad ꝓpositũ: qz ibi loquit de qd rei nõ de qd nois. ¶ Ulterius autẽ dubitaret aliqs circa qd est utrũ cõpetat dignitati. ⁊ videt ꝙ sic: qz ut sepe septus dictũ est. hic nõ agit de qd rei. sed de his qd nois ⁊ de qd est qd significat. vnde ⁊ phs in lra cuz ꝑus locutus est de hac ꝓcognitione qd est qd dicit. statim post hãc eandẽ ꝓcognitionẽ nocat qd est qd significat: q̃re cum de oi uoce significatiua possumus scire qd est qd dicit ⁊ qd est qd significat. de q̃libet oone ꝓtingit scire qd est qd dr: cum quelibet oo sit uox significatiua ut pot hẽri ex p° piermenias. de dignitate ergo que est q̃dam oo siue quedã ꝓpõ ⁊ est uox significatiua ꝓtingit scire ꝙ qd est. ¶ In ꝗum est phs uolens ꝙ de passione solum ꝓcognoscẽduz est qd est: de dignitate solum: qz est. de sbo vo utrũqz. ¶ Dõm ꝙ qdam simplr ꝓcedũt ꝙ de dignitate non pot sciri quid est. dicũt enim ꝙ hominis albi ⁊ etiam nullius cõplexi est diffinitio: ideo aiunt cum dignitas sit quedam enunciatio ⁊ sit quoddam cõplexuz eius non pot ꝓcognosci qd quid est: sed hi pro tanto a ueritate deuiant: qz non loquit hic phs de quid rei sed de qd nominis. Cõplexa aũt cum non dicant vnam substantiã ⁊ vnam essentiã: eoz non est diffinitio dicens quid rei per quã indicat rei suba. tñ quid nois: ⁊ qd est qd significat cõtingit esse ipsoz cõplexoz: ⁊ etiam ipsarum oonum: cum oo sit uox significatiua. Unde quãtum ad ꝑsens spectat preter differẽtiam quã tetigit Themistius: ⁊ quã fuimus diffuse ꝓsecuti in qõne ꝑma. inter quid nois ⁊ quid rei possumus triplicem differentiã assignare inter hanc diffinitionez ⁊ illam quã tangit phs in 2° huius. Prima differẽtia est. qz diffinitio quid rei simplr loquẽdo est substantiarũ. si aũt est accidentium hoc non est simplr sed per additamẽta: sed diffinitio de quid nois simplr loquendo etiam est utrorũqz. nam idiote ⁊ pueri qui instruunt in qd nominis: lz sciant quid significet noie albi: ⁊ quid noie hominis. nesciunt album habere rõnem accidẽtis ⁊ depẽdens a substãtia. ideo accidentia vno simplici noie nominant: sicut ⁊ substãtie. Diffinitio ergo dicens quid nois in accidẽtibus nõ ꝓpꝛie est per additamẽta: nec est per depẽdentiã ad substantiaz. ⁊ cuz intelligimus accidẽs a substãtia dependere hoc nõ est solũ ex eo ꝙ referimus nomẽ in suũ significatũ: sed ex eo ꝙ rem significataz referimus in sua ꝑncipia: sed rem significatã in sua ꝑncipia referre hoc nõ est sistere in qd nois: sed est ꝓcedere ad qd rei. accidẽtia enim ex vi dispõnis qd nois nõ hñt diffinitionẽ per additamẽta. Scõa dñia inter qd nois ⁊ qd rei est: qz nõ soluz quid nois pot esse simplr accñtium. sed etiã quid nois pot esse nõ entiuz: ut si dicã hyrcoceruus possum scire qd significat noie hyrcocerui: ut qz significat aial compositum ex hyrco ⁊ ceruo: uel ex equo ⁊ ceruo. si ergo in rerũ natura nulluz aial est tale: nec pot eẽ. sciam de hyrcoceruo qd nominis: nesciã tñ quid rei. Tertia differẽtia. qz qd nois pot esse cõplexoz. vñ dicit in. 2. posterioz. ꝙ iliias. i. tota historia troiana pot hic qd nois nõ autẽ qd rei. qz ut dr. 7. meta. hominis albi ⁊ etiam nullius cõplexi pot esse diffinitio. habet ergo cõplexuz quid nois: ut patet ex 2° huius. patet hoc idem ex hoc qd dicit. 7. meta. ꝙ diffinitio habẽs quid nois pot cõpetere ipsis metris. ul ut habet alia littera vna magna historia pot habere quid nois. Aliqd ergo difficultas quesiti cum hic loquit phs de diffinitione quid nois quõ hanc ꝓcognitionẽ negat phs a dignitate cuz ⁊ dignitatem: ⁊ qdlibet cõplexum hi⁹ diffinitionẽ habere possint. ¶ Sciẽdũ ergo ꝙ lz quelibet dignitas ⁊ quelibet oo possit habere qd nois. tamẽ cõplexum nõ habet quid nois ratione sui sed rõne incõplexorũ. quod dupli esse cõtingit. ꝑmo si ipsi cõplexo imponat vnuz nomen ⁊ nominent illud cõplexum per incomplexum ut si toti historie troiãe iponeret vnũ nomẽ ⁊ uocaret iliias: possem scire quid significatur nomine iliias: qz significat historia troiana: tũc ergo cõplexũ habet quid nois nõ rõne sui sed rõne nominis impositi. Secũdo hoc ꝓtingit rõne incõplexoz ꝓtentoruz in locutione complexa. ut homo currit nõ est uox significatiua nisi qz ꝓtes eius sunt significatiue. qui ergo scit quid sigt homo. ⁊ qd currit. scit qd significat hõ currit. Cũ ergo phs ait. ꝙ de sbo sciẽdũ est qd est ⁊ etiã de passiõe. i. de predicato. itelligit ꝙ de oibus terminis incomplexis quibus indigemus ad aliquam argumentationez uel ad aliquam demonstrationẽ oportet nos scire quid significatur nomine illorum terminorũ. Et si dicimus ꝙ de icomplexis oportet nos scire quid nominis frustra adderetur ꝙ oporteret nos precognoscere hoc de complexis cum quid nominis per se competat incomplexis non complexis. nec habeant quid nominis cõplexa aliud q̃ habeant icomplexa. Luz ergo dubitatũ sit de hac precognitione quid est. eẽt ulterius dubitãdũ de hac precognitione quia est. ⁊ etiam dubitandũ esset de exemplis in littera tactis. sed de his oibus disputabitur in sequentibus.

¶ Est aūt cognoscē alia qdem ꝑ̃us cognoscēte: q̃rūdā aūt sil' accipe notitiā: ut q̃cūq̃z ꝯtigūt eē sub ulib⁹ q̃rū hn̄t cognitionē. Qd̄ enī oīs triangulus hēt tres angulos duobus rectis eq̃les ꝑsciuit. Qd̄ vo hic q est in semicirculo trianguls sit sil' inducēs cog̃uit. quorūdā in b mō disciplina est ⁊ nō ꝑ mediū ultimū cognoscit: q̃cūq̃z enim singularīū ꝯtingūt eē ⁊ nō de subiecto aliquo.

¶ Triāgulus in semicirculo.

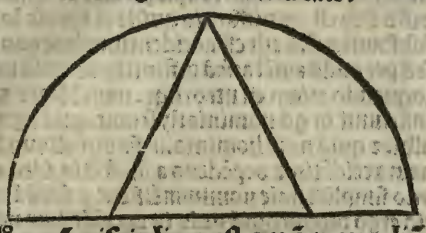

¶ Postq̃z determinauit de ꝑcognitionib⁹ subi ⁊ passionis ex qb⁹ ꝯstat cōcl'o cui⁹ scia q̃rit. ⁊ determiauit de ꝑcognitōe dignitatis per quā est illa ꝯcl'o ꝑbāda tanq̃z per mediū extrinsecū ⁊ cōe. ¶ Jn pte ista determinat de ꝑcognitionib⁹ ꝑmissarū per quas est ꝑbāda cōclusio tanq̃z per ꝑpria ꝑncipia ⁊ itrinseca. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēduz est q̃ semp ꝑmisse ꝑm q̃ h⁹ sunt ꝑus note ꝯcl'one: sed nō q̃libet ꝑmissarū est semp ꝑus nota tpe: sed maior semp est ꝑus nota tpe. minor aūt si notū sit eā eē sub maiori est ꝑus nota ꝯcl'one nā ⁊ simul tpe: ut si uelim scire q̃ triāgulus in semicircl'o habet tres. formabo talē sill'm. oīs triāgulus hēt tres. hec figura descripta in semicirculo est triāgulus. q̃ hēt tres. maiorē aūt ꝑponē huius sill'i per lōga tpa possum scire anteqũz hēam de ꝯne notitiā: ut si scio oēm triangulū habē tres nō opz me scire q̃ ille qui est in semicirculo sit h⁹ q̃ possum scire in ul'i ⁊ ignorare in ꝑticulari ut dicit i 2° poz. ut possum scire oēm mulā sterilē ⁊ credē hanc hēre in uētre. q̃ possum scire maiorē q̃ oīs triangulus hēt tres: ⁊ ignorare ꝯnem q̃ hic qui est in semicirculo hēat tres. sed si addā minorē maiori per quā minorē inducit ꝑticulare in suū ul'e: sil' sic inducēs cognosco cōclusionē. Jn sil'o itaq̃z ꝑus facto maior cognoscit ꝑtius tpe ꝯne: minor aūt nō cognoscit tpe ꝑus: sed natura. Pbus q̃ in determinādo hos modos ꝑcognoscendi ꝑmissas añ ꝯnē tria facit. q̃z p° distinguit hos duos modos ostēdēs q̃ aliq̃ ꝑcognoscit añ ꝯnē ꝑus tpe: ut maior. aliq̃ sil' tpe ⁊ ꝑus nā ut minor. exēplificat 2° de illis modis. 3° ne videat incōueniēs q̃ aliq̃ cū ꝯne sil' tpe cognoscat. ⁊ declarat que sunt illa que sil' tpe cog̃scunt. 2ª ibi [Qd̄ enī oīs.] 3ª ibi [Quorūdā enīz hoc mō.] Dic q̃ q̃ [Est aūt cognoscē. alia qdē cognoscūtur ꝑus] sup. tpe ut maior. [quorūdā aūt] est [accipere notitiā] cū ipsa ꝯne [sil'] sup. tpe sed ꝑus nā. ⁊ b q̃z tū ad minorē. Et exponit que sūt illa que sil' tpe cognoscunt cū ꝯne dicēs. [ut] sup. sil' tpe cognoscūtur cū ꝯne. [q̃cūq̃z ꝯtingit eē sub ul'ib⁹ quoꝝ hn̄t cognitionē] sup. q̃ sint sub ul'ib⁹. ¶ Notādū aūt q̃ ad hoc q̃ minor cognoscat sil' tpe cū ꝯne. opz q̃ in illa maiori accipiat aliqd sub ul'i. ⁊ q̃ notū sit illud eē sub ul'i. ut si dicā oīs triāgulus hēt tres. nōdū scio hāc ꝯnē q̃ ille qui est in semicirculo hēat tres. sed si adiūgo minorez maiori dicēs. ille qui est in semicirculo est triangulus statim scio ꝑfatā ꝯnē. vz q̃ hēat tres. in illa ergo minori assumpta accipit aliqd sub ul'i. Rursus dz notū esse q̃ ille qui est in semicirculo sit triāgulus: q̃z si nō esset notuz nō eēt manifesta ꝯcl'o. vz q̃ hēt tres. Ad hoc ergo q̃ minor cognoscat sil' cū ꝯne opz q̃ aliqd accipiat sub ul'i. ⁊ q̃ notū sit illud eē sub ul'i: ut pz in exēplo prehabito. His aūt cōcurrentib⁹ statim appet ꝯcl'o. iō ait ꝑbs q̃ illa simul cognoscunt cū ꝯne quecūq̃z cōtingit eē sub ul'ib⁹ quoꝝ hn̄t cognitionē. i. de qbus notū est supple q̃ sint sub ul'ib⁹. ¶ Deinde cū dicit. [Qd̄ enīz oīs qdē] exēplificat de illis duob⁹ modis ꝑcognitiōis ostēdēs q̃ aliq̃ ꝑcognitio est ꝑus tpe. aliq̃ ꝑus nā. quia maior pōt cognosci ꝑus tpe. minor vo sil' tpe ⁊ ꝑus nā ideo ait [q̃ oīs qdē triāgulus hēt tres duob⁹ rectis eq̃les.] i. hāc ꝑponē que est maior añ ꝯnē [ꝑsciuit.] i. ꝑus sciuit supple tpe [q̃ vo hic qui est in semicirculo sit triāgulus.] i. hāc ꝑponē que est minor [iducēs] etiā adiūgēs eā maiori [cognouit] eā cū ꝯne [simul] supple ⁊ tpe ꝑus nā. ¶ Deinde cū dicit [Quorūdā enīz hoc mō] ne credat eē incōueniēs q̃ aliq̃ cognosci possint simul tpe cū ꝯne. declarat que sunt illa que sic cognoscunt. dicēs [quorūdā enīz est b mō disciplina.] vz q̃ sil' cognoscunt cū cōcl'one. ⁊ in talib⁹ [ultimū.] i. minor extremitas [cognoscit] supple eē sub vniūsali [nō per mediū] ⁊ exponit que sunt illa ⁊ dicit q̃ talia sunt [quecūq̃z iā ꝯtingūt eē singularīū ⁊ nō de subiecto aliquo] supple dicunt. ¶ Notādū aūt q̃ nō semper minor est sil' tpe nota cū ꝯne. nā ut pōt patē per habita si in minori accipiat aliqd sub maiori: ⁊ nō sit notū illud sic acceptū eē sub maiori non erit statim nota ꝯcl'o: ut si dicerē. oīs triāgulus hēt tres. ⁊ nō eēt notū q̃ ille qui est in semicirculo eēt triāgulus. imo indigeret adhuc aliquo medio ⁊ aliq̃ ꝑbatione ad ostēdēdū sic eē. nō statim eēt nota ꝯcl'o. iō ait q̃ quorūcūq̃z est b mō disciplina ultimū cognoscit esse supple sub suo ul'i nō ꝑ mediū. q. d. q̃ ad b q̃ minor hēat hāc disciplinā: ⁊ sint sil' nota cū ꝯne opz q̃ ultimū. i. minor extremitas cognoscat nō ꝑ mediū aliud: sed statim notū sit eā ꝯtineri sub suo ul'i. ¶ Notādū ēt q̃ ad hoc q̃ ultimū sic cōtineat sub suo ul'i regrit ut nō indigeam⁹ aliquo alio medio sillogistico ad ꝑbādū eā eē sub ul'i: sed solū ad hoc sufficiat solus sensus. ut q̃ hic qui est descript⁹ in puluē sit triāgulus nō idigem⁹ medio sillogistico: sz ipse sensus indicat sic eē. ideo ꝑbs uolēs declarare qn̄ ultimū. i. minor extremitas cognoscat esse sub suo ul'i nō per mediū sillogisticū. ait q̃ quecūq̃z ꝯtingūt eē de nūo singularīū: ⁊ nō dicunt de aliquo sbto supple solo sensu iudicant eē talia: ⁊ ad illa nō idigemus medio sillogistico. ¶ Notādū etiā q̃ nō indigē medio sillogistico pōt cōtingere dupl'r. uel q̃z est imediata. uel qa ut dictū est ad hoc sufficit solus sensus. igit si minor sit ꝑticularis cū ꝑticularīū ⁊ indiuiduoꝝ per se ꝑceptiua sit ipse sensus: uel si minor sit imediata. ut puta si hec ē imediata q̃ eglaterus est triāgulus ⁊ nō indigem⁹ ad hoc aliquo medio: sed statim innotescit nobis sic esse. quecūq̃z harū minoꝝ accipiat sub maiori erit sil' nota cū ꝯne. ut si dicat oīs triāgulus habet tres. hic ꝑticularis qui est descriptus in puluere est triangulus. statim sciet cōcl'o q̃ hēt tres. nec indigebimus ad hoc aliquo medio: sed ipse sensus sufficiēter iudicabit de hoc ꝑticulari q̃ sit triāgulus. Rursus si nō accipiat in minori triāgulus ꝑticularis: sed dicat eglaterus est triāgulus: posito q̃ hec minor sit imediata statim erit nota cōcl'o q̃ habet tres. ¶ Notādum etiā q̃ lz duob⁹ modis minor sit simul nota cū cōcl'one. uel q̃z est ꝑticularis uel q̃z est imediata. sufficit tn̄ ꝑbo exēplificare de altero horū. ut exēplificare de ꝑticulari qd̄ non dicit de aliquo sbo ad hoc q̃ pateret q̃liter minor cum cōcl'one pōt eē tpe simul nota. ¶ Notādū etiā q̃ lz cā possit simul eē tpe cū effectu. ut simul sunt terre interpositio ⁊ eclipsis: tn̄ nā semp cā ꝑor est effectu. q̃re cum premisse sint cā q̃re cognoscat cōclusio quelibet ꝑmissarū nā ꝑus est nota concl'one. sed maior est ꝑus nota nā ⁊ tpe. minor aūt poterit sic accipi q̃ erit ꝑus nota nā tn̄

¶ Postq̃ dubitauimus de p̃cognitiõe qd est p̃m ordinẽ p̃taxatuz. restat dubitare de cognitione quia est. ¶ Dubitat ḡ utrũ de subo ⁊ dignitate oportet p̃cognoscẽ qa est. dõm q cũ de nõ ente nihil ꝓbari possit eo q nõ ens nec sunt dñie nec sunt spẽs: nec etiã passiones. Rursus cũ ex falsis cãliter nulla vitas ꝯcludat. qz ut ꝓbat in 2° poz. ex falsis sequit uerũ nõ pp qd. sz qm̃ opz de sbo p̃supponẽ qa sit. alr eni de eo nõ posset aliq̃ ꝓbari passio. ¶ Rursus de dignitate per quã ꝓbatur passio de sbo opz p̃supponẽ qa est. i. opz p̃supponẽ q illa dignitas sit uera: qz cãliter ex falsis nõ sequit uez. falsuz eni nõ põt eẽ cã ueri. igit qa est erit p̃cognitio tã sbi q̃z dignitatis ut auctor in lra tãgit. ¶ Ulteri° autẽ dubitaret forte aliqs dato q qa est sit p̃cognitio sbi ⁊ dignitatis. utrũ debeat dici p̃cognitio passionis. ⁊ vi q fic. qz si phi ex admirari ceperunt phari ut videntes passiões solis ⁊ lune ceperũt iuestigare cãs. pus coguerũt qz eclipsis iest lune q̃z scirẽt cãm ei°. cuz ḡ scire sit p cãm añq̃z hẽnt hui° sciaz nõ solũ sciuerũt qd est luna. ⁊ qa ẽ luna: sz ẽt coguerũt qd ẽ eclipsis. ⁊ qa ẽ eclipsis. erit ḡ ipsius passiõis p̃cognitio qa est. ¶ In ꝯrium est phs in lra: qui hi° p̃cognitionẽ nõ attribuit passioni: sed sbo ⁊ dignitati. ¶ Dõm q coiter ponit ⁊ magni hãc põnẽ secuti sunt q cũ accñtis eẽ sit iesse. ⁊ cũ iesse passiõis ꝯcludat per demr̃ationẽ: qa est passio. i. qz iest p̃cognitio eẽ nõ poterit. sed hoc est insufficiẽter dictuz. pz eni q phi viderũt eclipsim lune nec dum sciebãt h̃ demr̃atiue: qz ignorabãt cãm ei°. iuestigata aũt cã potuerũt demr̃atiue ꝯcludẽ qd̃ pus ãmirabãt. ergo qa eclipsis ẽ: ⁊ qz eclipsis iest lune demr̃onẽ p̃cessit ⁊ est p demr̃onẽ ꝯclusa. alr tñ ⁊ alr. qz hi° iherẽtia passiõis in subo ut admirata ⁊ ut ignorata cã potuit demr̃onẽ p̃cedẽ. ẽt iuestigata per causaz potuit eẽ per demõstrationem ꝯclusa. Nõ ḡ est bñ dictuz q qa est nõ est p̃cognitio passionis ⁊ nõ põt demr̃onẽ p̃cedẽ cuz hẽat per demõstrationẽ ꝯcludi. qz ut pz alr ⁊ alr ꝯsiderata põt demr̃onẽ p̃cedẽ ⁊ per demr̃onẽ ꝯcludi. imo ut videt nisi demr̃onẽ p̃cederet ⁊ nisi eẽt p̃cognita nõ fuisset per demr̃onẽ ꝯclusa. nã ⁊ ipsi phi nisi fuissent admirati ⁊ nisi p̃coguissent qa luna eclipsat nõ iuestigassent causaz eclipsis ⁊ nõ demr̃assent eclipsim de luna. ¶ Est ergo diligẽter notãdũ q phs de p̃cognitionib° determinãs nõ itẽdit dicẽ qd possit ꝯtingẽ sed qd necesse sit eẽ. de necessitate eni in oi passiõe ꝓbãda de sbo opz p̃cognoscẽ qd est sbm ⁊ qa est sbm. opz etiã p̃coḡscẽ qd intelligit noie passiõis. tñ qz passio est uel qz passio iest alicui sbo nõ opz p̃cognoscẽ: sz hoc aliq̃ possit ꝯtingẽ. ut si sciat qd est hẽ tres ⁊ nesciã hãc passionẽ iesse triangulo poterit mihi demr̃atiue ꝓbari: qz ei talis passio iest. ⁊ silr si nunq̃z vidi lunã eclipsari: nec sciã q luna eclipset. dum tñ sciã qd importat noie eclipsis poterit mihi demr̃atiue oñdi ⁊ per cãm mihi poterit patefieri q eclipsis lune cõpetit. phs ḡ uolẽs determiare de preconcitionib° simplr: sine qb° nõ põt disciplina ⁊ scia aliqua adipisci: ait ut q de sbo opz p̃coḡscẽ qd ⁊ qa. qz sine his p̃cognitionib° nulla passio de sbo per demr̃onẽ sciri poterit. de passione autez opz p̃scire qd est qd̃ dicit: qz si ignoremus qd est qd̃ dicit noie eclipsis: nullã sciam de eclipsi hẽre possemus. qz aũt est eclipsis. ul qz est quẽ q̃z passio nõ oz p̃scire. nã sz possit ꝯtigẽ. q aũt demõstrationẽ añ notitiã cãe possumus scire passionez iesse sbo: tñ qz nõ opz semp sic esse: sed absq̃z tali notitia põt per demr̃onẽ ꝯcludi. ſõ qa est. nõ ponit p̃cognitio passionis. argumẽtũ aũt ꝯtra h̃ factũ solutũ est per iam dicta. ¶ Ulteri° aũt dato q qa est passiõis nõ sit p̃cognitio simplr. ¶ Dubitaret forte aliqs utrũ possit dici p̃cognitio in scia inũẽta. ⁊ videt q sic per argumẽtũ supius factũ. nã si scia inuenta fuit per admirationẽ ⁊ phi ex admirari ceperũt philosophari: pus viderũt: qz luna eclipsat. ⁊ qz nubes tonat. ⁊ qz cetere hi° passiones isunt suis sbis q̃z iuestigarẽt cãs. i talib° ḡ qz passio in est p̃cessit demr̃onẽ ⁊ meruit dici p̃cognitio. Dõm q p̃m Cõmẽtatorẽ in aliqb° nõ eadẽ sunt nobis pus nota ⁊ simplr. uel qd̃ idẽ est: nõ eadẽ sunt nobis pus nota ⁊ nãe. In aliqb° aũt sũt eadẽ nobis pus nota ⁊ nãe uel simplr in nãlib°. aut ubi per effectuz pcedimus ad cognitionẽ cãrũ. ⁊ ubi per admirari iceperũt phi philosophari. alia sunt pus nota simplr. ⁊ alia prius nota nobis. nã cãe semp sunt note pus simplr q̃ztũ ad nãz. in talib° eni cãe iõ nõ sunt note nobis pus: sed effect°. sed in mathematicis nõ opz sic eẽ. iuẽtor eni ꝓpõnum geometricaꝝ nõ pus vidit q anguli triãguli erãt eq̃les duob° rectis. ⁊ de hac visiõe admirat° icepit iuestigare cãm. imo pus cognouit cãm. ul pus cognouit q angulus extrisecus ualebat angulos duos itrisecos. ⁊ postea ex hac cã cognouit illã passionẽ iesse triãgulo. ¶ Luz ḡ querit utrũ saltẽ in scia inuẽta qz est passio sit p̃cognitio. dici debet q in scia iuẽta ubi per admirari icepimus philosophari: ⁊ ubi per effect° uenim° in cognitionẽ cãrum semp qa est passio. ul qz iest p̃cedit cognitionẽ cãe: ⁊ per ꝯns p̃cedit demr̃onẽ. iõ ut dicebat in talib° iherẽtia passiõis est p̃cognita: ⁊ est per demr̃onẽ ꝯclusa. alr tñ ⁊ alr. qz ut admirata est p̃cognita: ⁊ p cãm iuestigata est per demr̃onem ꝯclusa: sed si sit talis scia inuẽta q ibi per effect° nõ pcedimus in cognitionẽ cãe: sed magis per cãm in cognitionẽ effectuũ. non opz aũt demr̃atorẽ p̃scire iherẽtiã passionis. igit qz est passio ul qz iest. nõ est ponẽda simplr p̃cognitio. qz h̃ nõ est nẽciũ in acq̃sitiõe scie. lz aliq̃n sic se hẽre ꝯtingat. ¶ Ulteri° aũt dubitaret forte aliqs utrũ qa est sit p̃cognitio plures ul vna. ⁊ vi q sit p̃cognitio plures. nam qa p̃m phm opz p̃coḡscẽ tã de sbo q̃z de dignitate. cuz ergo sbm dicat qd icõplexũ. dignitas qd cõplexum. ⁊ eẽ videat oino dici equoce de cõplexo ⁊ icõplexo quia est nõ erit p̃cognitio vna. nã eẽ cõplexi ⁊ maxime esse enũciationis idẽ est qd̃ uerũ eẽ. qz circa cõpõnẽ ⁊ diuisionẽ est ueritas ⁊ falsitas. qz ut vi in p̃n° piermenias ⁊ ut hẽtur i. z. de aia. in simplicib° aũt nõ sic accipitur eẽ. qz ut di in. z. de aia. idiuisibiliũ igit intelligẽtia i his est circa que nõ est falsuz nec uerũ. cuz ergo eẽ oino diffozmiter sumat in simplicib° ⁊ in enũciationib°. qz est ⁊ qz est dignitas nõ poterit eẽ p̃cognitio vna. ¶ In ꝯriũ est. qz si nõ eẽt p̃cognitio vna. tũc eẽnt tres p̃cognitiões. Dõm q qd est eẽ p̃cognitionẽ vnã sufficienter oñdimus pp hoc q logtur h̃ de qd nois nõ de qd rei: sz quõ qa est iest p̃cognitio vna cũ hec se extẽdat ad dignitatẽ ⁊ ad sbm ⁊ per ꝯns ad cõplexũ ⁊ icõplexũ saluare ẽ ualde difficile. Propter qd̃ sciẽdũ q phs in p̃n cipio scdi h°. de his de qb° dicit eẽ q̃tuor qõnes. i p̃n° h° p̃mi dicit eẽ duas p̃cognitiões. ponit eniz ifra in 2° eẽ qõnẽ duplicẽ circa qdditatẽ ⁊ duplicẽ circa eẽ. naz vna qõ ẽ de qdditate simplici quã uocat qd est. ⁊ alia est de qdditate cõposita siue de qdditate passiõis quaz uocat pp qd est. in passiõe eni idẽ est qd est. ⁊ pp qd est. ut ipemet ait. nã si querat qd est eclipsis lune: dicet q est p̃uatio lumis obiectu terre. Et si querat pp qd est eclipsis lune. dicet q pp p̃uationẽ lumis sit cãta. de qdditate ḡ simplici. i. de qdditate sbi. ut qd ẽ hõ aut celũ. ⁊ de qdditate cõposita: ut de qdditate passiõis. ut pp qd ẽ eclipsis aut tonitruũ: fac duas qõnes. h̃ ãt de qd sbi ⁊ qd passionis dic eẽ p̃cognitionẽ vnã. sic ẽt in p̃n° scdi de eẽ fac qõnes duas fiẽ de qdditate. nã dic eẽ vnã qõnẽ de eẽ simpliciũ siue de eẽ sbo q̃z quã uocat si ẽ. ut si est hõ aut celũ. aliã qõnez dicit eẽ de eẽ cõpositoꝝ siue de eẽ passiõis quã uocat qa est. Videt ḡ quõ qd simpliciũ ⁊ qd cõpositoꝝ siue qd sbi ⁊ qd passionis faciũt p̃cognitionẽ vnã ⁊ qõnes duas: si ꝯsiderent p̃habita videre nõ est difficile. qz ut sunt p̃cognitio dicũt qd nois

sed ut sunt qō dicūt magis qd rei. qr qōnes ut de his loquiť phs sunt eqles nūo his que uere scimus. idiotarū ⁊ puero ꝛ est scire qd nois. pitoꝛ aūt ⁊ exptoꝛ i disciplina est scire qd rei: ut pōt hēri a themistio i p̄n° cōmēti sup hoc libro. cū ergo qd nois q̄si eodēz mō accipiat in accn̄tibus ⁊ sbijs. nō aūt qd rei erit de qd nois vna p̄cognitio ⁊ duplex qō: sed si sic dicimus augem⁹ qōnis difficultatē: qr si qd est. est aliq mō idē passionū ⁊ sboꝛ. cū eē nō sit idē enūciationū ⁊ termioꝛ: qa est. ut est p̄cognitio dignitatis que est enūciatio. ⁊ qa est ut est p̄cognitio sbi qd est quedā diffō ⁊ qdā termin⁹ nō erit p̄cognitio vna. ¶ Sciēdū ergo q̄ sic oñdimus qd est eē p̄cognitionē vnā ⁊ qōnes plēs distiguēdo de qdditate. ita circa eē dicemus eē p̄cognitionē vnaz ⁊ qōnes plēs distiguēdo de enūciatiōib⁹. nā alique enūciatiōes se hnt ut p̄n^a ⁊ dignitates. alique ut ꝛnes: que si cōparent ad itellectū hāc diā hnt: qr in dignitates ⁊ p̄n^a trahit itell's simplici ituitu. iō dī. 6. ethicorū. q̄ ad p̄n^a nō est rō. simplr eni absq; discursu ⁊ absq; rōne siue absq; rōcinatiōe ferť itell's in dignitates ⁊ p̄n^a. in ꝛnes vo ferť cū discursu discurrēdo a p̄ncipijs ad eas. ⁊ qr qō qd est. est p̄ꝛtū obm itell's. ut dī in 3° de aia. cū potētie possint per se ⁊ imediate ferri in suuz obm. itell's p se loquēdo imediate ferť in qdditates. ad simplicia ergo ⁊ ad dignitates q̄si eodē mō cōpať itellus. qr hec ⁊ illa q̄si p̄mo se offerūt itellectui. nā stati cum termios cogscim⁹ p̄ncipijs assentimus. ut hētur in p̄° h⁹. ⁊ qr ex pte itell's nr̄i cognitio dignitatū sic est inata ⁊ ꝛnexa cognitioni simpliciū: logicus qui est artifex rōnalis ꝛsiderat talia ut se tenēt ex pte itell's: ut plane ꝛnuit Cōmētator supra 7° meta. ubi dat diā iter diffōnē ꝛsideratā a logico ⁊ a metaphisico. cū sit tāta affinitas ex pte itell's nr̄i. cū ferť in simplicia ⁊ in dignitates qr stati itellectis termis simplicib⁹ dignitati cōsentit. circa eē sbi qd est qd simplex. ⁊ eē dignitatis qd est qd cōplexū: vna p̄cognitio assignať. lz q̄ fit aliō eē simpliciū ⁊ cōplexoꝛ: tn q̄ztū ad illa cōplexa que stati se offerūt itellectui pp affinitatē quā hnt cū simplicib⁹ ut referūtur ad itellectū vnā p̄cognitionē poterūt hīe cuz illis. hnt q̄ cōposita cū simplicib⁹ q̄dāmō vnā p̄cognitionē. nō aūt hnt vnā qōnē: qr qō cū sit dubitabilis p̄ pō nō est p̄pe circa p̄n^a que glibet p̄bat audita. sz magis est circa ꝛnes. ⁊ qr q̄si per oēm modū alr ferť itellect⁹ in ꝛnes ⁊ in p̄n^a. iō circa eē simpliciū ⁊ cōpositorū sunt due qōnes lz possit eē p̄cognitio vna. ¶ Possum⁹ aūt hāc vitatē alr declarare. dicem⁹ eni q̄ qr est sbz nō accipit qr est sbm simplr ⁊ absolute. ut est aliq̄ res alicui⁹ p̄dicamētī: sed accipit qr est sbm res. s. talis de qua p̄nt p̄bari p̄petates ⁊ passiōes. igit qr est incōplexi siue ipsi⁹ sbi qd est qd icōplexū sic acceptū. multū accedit ad qa est cōplexi. nā fit qr est cōplexi est vificari p̄dicatū de sbo. sic qr est sbm est scire qr est res talis de quo p̄nt vificari p̄petates ⁊ passiōes. vñ dicek i qōne sequēti q̄ oꝛz accipe large qa est. hoc ergo mō qr est sbi ⁊ dignitatis ul' cōplexi ⁊ icōplexi nō faciūt nisi vnā p̄cognitionē. nō eni differūt nisi sicut vificari passionē de sbo q̄ztū ad qr est. ⁊ ipsi⁹ dignitatis. ⁊ sic posset vificari hoc de hoc q̄ztū ad qr est sbi: nā tunc dicimus scire qr est sbm qñ scimus ipāz eē rem talē de qua passiōes vificari p̄nt. ¶ Ulteri⁹ āt dubitaret forte aliqs utrū possit assignari vna cois cā q̄re qd sbi ⁊ passionis faciūt p̄cognitionez vnā. ⁊ qr est sbi ⁊ dignitatis faciūt ēt p̄cognitionē vnā. cū q̄ p̄m q̄libet p̄cognitionū sunt duo p̄cognita: q̄re nō sūt q̄tuor p̄cognitiones due sbi ⁊ vna dignitatis ⁊ alia passionis. ¶ Dicēduz q̄ cum assignate sint diuerse cause possum⁹ ad hec oia vnā cōmunem causam assignare dicēdo hic subiectuz nō accipitur pro substātia tn̄: imo ipsum accidēs pōt eē subiectū: qr qd est accidēs vnius pōt eē subz alteri⁹ ⁊ qr accidēs pōt habere rōnez subiecti ut hic de subiecto loqmur cū ipsa passio fit accidēs sic āplificādo rōnem subiecti oportuit amplificari rōnez ipsius qd. ut sic large sumereť qd subiecti: q̄ etiaz accidētia tale qd habē possint. ⁊ qr sic accipiēdo qd subiecti ut se extendit ad qd accidētis etiā ipse passiōes habēt h⁹ qd. qd subiecti ⁊ qd passiōis vnā p̄cognitionē faciūt. Ex hac ēt rōne pōt accipi cā: q̄re qa est sbi. ⁊ qr est dignitatis est p̄cognitio vna. nā si sbm hic acceptū extendit se ad ipa accn̄tia sic oportuit ita large accipe qd est ut i hoc ipa accn̄tia ꝛuenirent: ita oꝛz sic large accipe qa est ut hoc ipsis accn̄tib⁹ cōpetat. ⁊ qr eē accn̄tiū est eē cōplexoꝛ: ut qa est eclipsis idē est qd qa eclipsis alteri inest. q̄re si sic sumēdū est hic eē sbi ut ad ipa cōplexa se extēdat. q̄ qa est sbi ⁊ qa est dignitatis lz dignitas fit qd cōplexū poterit eē p̄cognitio vna. ¶ Ulterius aūt dato duas eē p̄cognitiōes qa est ⁊ qd est. dubitaret forte aliqs. utrū he p̄cognitiōes regrant in scia hita iuenīēdo sic in hita adiscēdo. ¶ Doz q̄ ad h̄ coiter rndet has p̄cognitiōes nō eē nēcias in scia iuēta q̄ ut dī: pz ex vbis phi. nā phs ait q̄ ois doctria ⁊ ois disciplina ex p̄ exn̄ti fit cognitiōe. q̄ loquit de scia que hētur adiscendo ⁊ docēdo: nō aūt iueniēdo. ¶ Rursuz idem ait: q̄ oꝛz p̄cognoscē qd est qd dī per nomē. In scia aūt per iuētionē hita nō oꝛz uti p̄mone: sed ex ipsis reb⁹ accipit. q̄ ibi nō oꝛz p̄cognoscē qd est qd dī. Sed hec via stare nō pōt. nā themisti⁹ in suo cōmēto ut supra dicebať. exponēs q̄ ois doctria ⁊ ois disciplina ex p̄exn̄ti cognitiōe fit. ait. hoc vitatē hīe etiā in his que hō cogitat apud semetipm. ꝛstat aūt q̄ de ijsdē p̄cognitionib⁹ phs loquit de qb⁹ supi⁹ fecit mētionē. cum ait. ois doctria ⁊c. imo exponēs phs quō ois doctria ⁊ ois disciplina ex p̄exn̄ti cognitiōe fit. ait de hi⁹ p̄cognitione q̄ est dup^r: qr est ⁊ qd est. q̄re si illa p̄exn̄s cognitio: ut pz per themistiū regrit in scia iuēta. segť q̄ qr est ⁊ qd est ēt in scia iuēta regrunť. sed si nunq̄z h̄ ex textu phi hiek: pz tn̄ uerū eē qd dī. nā si aliqs admirās eclipsim lune uellet ei⁹ iuestigare cāz ⁊ iueniret sciaz de eclipsi dicēs ipam eē per iterpōnē terre. si iueniēs hāc sciam ignorasset qr luna est. ⁊ nesciuisset qd est luna nunq̄z fuisset circa hāc sciaz sollicit⁹ ⁊ nequaq̄z iuenisset eaz. Qd q̄ obijcit q̄ phs loquit de oi doctria ⁊ oi disciplina. q̄ videť log de scia per doctorē in discipulū tradita. hi⁹ aūt est scia nō iueniēdo hita: sed adiscēdo acqsita. dici debet q̄ per vba illa phi nō excludit scia iuēta. nā sciaz iueniēs pōt aliū illā sciaz docē. ⁊ ita illa scia iuēta erit doctria. lz q̄ scia iuēta nō mereat dici disciplina: qr nō est adiscēdo hita: pōt tn̄ dici doctria qr docēdo pt coicari: imo nisi scia iuēta eēt doctria nulla scia eēt disciplina. qr nisi iueniēs aliū docuisset nunq̄z aliqs ab aliq didicisset. nā qui discit ab alio addiscit. tūc quero de illo alio a q̄ didicit utrū habuit sciaz discens uel iueniēs. p̄mus q̄ docēs nō fuit discēs sed fuit inueniēs. ⁊ qr tpe phi adhuc erāt in memoria p̄mi philosophātes. planū est q̄ a p̄mis philosophātib⁹ ⁊ demum sciaz iueniētib⁹ coicata est scia discētib⁹. si ergo docere idē est qd alij sciam tradē: ⁊ adiscē idē est qd ab aliquo sciaz accipe per antonomasiā scia iuēta debet dici doctria. qr per illā est p̄ncipalr alijs scia coicata. Scia āt ab aliq acqsita debet dici disciplina. qr h̄ itelligit nomie discipline ut. s. ab alio sit accepta. Bona ergo erit expō supi⁹ tradita: ut dicať ois doctria. t. ois ars inueniendo hita que antonomatice doctrina dici debet. ⁊ ois disciplina. t. ois ars ⁊ ois scia adiscendo acqsita ex p̄exn̄ti fit cognitiōe. ¶ Qd vo ulteri⁹ addebať. q̄ phs ait hāc p̄cognitionez eē qd est qd dī q̄ in scia inuenta nō habet locū: cū ibi nō fit nēcius p̄mo. dici pōt. q̄ qd est qd dī est idez q̄ qd est qd sentit. nam cuz audimus noiare lapidem eūdem ꝛceptum formamus nobis in

itellectu nro quem formamus cuz sensibiliter lapidez videmus. imo hoc mō matres docēt pueros qd nois cuz sensibilr oñdūt eis q̄ hoc uocat lignuz. hoc lapis. hoc ferrū. eundē ergo ꝛceptū quez formauerūt sibi videntes lapides formāt sibi postea cuz lapidē audiunt noiari. qd est ergo qd dī est idem cum qd est qd sentit.

¶ Hoc viso dicamus q̄ qr est ⁊ qd est sunt p̄cognitiones nō solū in scia habita adiscēdo sed etiā iueniēdo. sed in scia hita adiscēdo ⁊ per ꝓmonē sunt p̄cognitiones: qr est qd dī ⁊ qd est qd dī. In scia vo hita per iuēctionē ⁊ per sensuz sunt p̄cognitiōes qa est qd sentitur ⁊ qd est qd sentit. sed qr est qd sentit ⁊ qd est qd sentit sunt eedē p̄cognitiōes cum qa est qd dī ⁊ qd est qd dī. qr de nullo scimus qd est qd dī de quo nō formemus aliquez ꝛceptū in itellectu. nihil aūt est in itellectu: qd ꝑus nō fuerit aliquo mō in sensu. uel per se. uel per suum sile. uel per suas ꝓtes. uel per suū effectū. Sic ergo accipiēdo large qd sentitur ⁊ qd fuit in sensu idem est scire quid est qd dicit ⁊ scire qd est qd cadit sub sensu.

¶ Ulteri⁹ aūt qr itell's hois nō gescit. dubitaret forte aliqs quō idē sit qd ē qd dī ⁊ qd est qd sentit ul qd fuit i sensu. Ddz q̄ scia ni'a cātur a reb⁹: ⁊ qr effect⁹ est repsentatiu⁹ cāe ea que sūt in itell'u ⁊ ipsi ꝛcept⁹ quos formamus nobis in mēte sunt signa eoꝝ que sunt i rebus. Rursus qr hi⁹ cōcept⁹ exp̄mimus per noia ⁊ per uoces. qr ea que sunt in uoce sunt signa eoꝝ que sunt i aia. nō est igit alius ꝛcept⁹ qui sig̃tur per uoces ⁊ q̄ est signū rerū que aliq̄ mō fuerūt in sensu. Idē ergo cōceptus in mēte format⁹ repnat quid est qd sentitur: uel quid est qd fuit in sensu. ⁊ etiā ille idem cōceptus dat nobis itelligere quid est qd dicitur ⁊ sig̃tur per uoces ⁊ qr eedē sunt he p̄cognitiōes cuz illis: ⁊ idem est scire qr est ⁊ qd est qd dī cum qr est ⁊ qd est qd sentit uel qd aliq̄ mō fuit i sensu. iō pbs noiando illas nolauit istas: ⁊ determinādo de illis nō exclusit istas. Qd ergo obiicit q̄ in scia iuēta nō idigemus significatis uocū. dici debet q̄ idigemus sensu. ⁊ illi ꝛcept⁹ quos formamus nobis de reb⁹ q̄rū est scia ⁊ que fuerūt in sensu sunt illi idem quos per uoces sig̃mus. ⁊ qd est qd dī est idē cuz qd est qd sentit ul qd fuit in sensu. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliqs de ordie istarū p̄cognitionū. utruz qr est p̄cedat qd est uel e⁹. ¶ Ddm q̄ in scia iuenīēdo habita magis qa est videt p̄cedē qd est. in scia vo adiscendo acqsita videt eē ordo ōri⁹. nā p⁹ acqrit per sensum. scda per ꝓmonē. per sensum aūt stati pcipimus qa est. postea cogitamus qd est. in ꝓmone autē ē ōrio. qr opz nos p⁹ scire qd est qd dī. postea cogitamus si id sit. ut si noiat nobis hyrcoceruus. p⁹ opz nos scire qd sig̃tur hoc noie: postea oportebit nos cogitare utrū qd significat illo noie sit aliqd in rerū nā. in scia q̄ que acqrit p sensuz cuiusmodi est scia iuēta p̄cognitio qa est p̄cedit p̄cognitionē qd est: sed in scia hita per ꝓmonē p̄cogscē qd est qd dī p̄cedit p̄cognitionē qa est. ⁊ qr scia hita p ꝓmonē est scia adiscēdo habita. bñ dictuz est q̄ in hac scientia ⁊ illa ꝓm has p̄cognitiones est ordo ꝛuersus.

¶ Esset aūt ulterius dubitādū de exemplis superius habitis ⁊ de modis p̄cognoscendi in presenti lectione traditis: sed de his in sequēti lectione dicet.

¶ Ante q̄z aūt sit inducē: aut sillz accipere quodā qdē mō fortasse dicēdū ē scire: mō aūt alio nō. qd eniz nesciuit si est simplr: ꝑ quodā mō sciuit: ut q̄ duos rectos habet simplr. ꝑ manifestū est qdē q̄ sic qdē scit: simplr aūt nō scit. Si vo nō menonis ambiguitas ꝛtingit: aut enim nihil discet: aut que nouit. Nō eni sicut qdā argumētātur soluē dicēdū est. Nunqd sciuisti oēm dualitatē: qm̄ est par aut nō. dicēte aūt attulerūt quādā dualitatē quā nō opinatus est eē. Soluūt eni nō dicētes cognoscē oēm dualitatē parē eē ꝑ q̄z sciūt q̄ dualitas sit: ⁊ etiā sciūt cui⁹ uere demōstrationē habēt ⁊ cui⁹ acceperūt. Acceperūt aūt nō de oi cui⁹ utiq̄z sciūt q̄ triāgulus aut nūerus sit sed simplr de oi nūero ⁊ triāgulo. Neq̄z eni vna ppō accipit hi⁹ qd quā tu nosti numeruz aut quā tu nosti lineā rectā ꝑ de oi

Linea recta.

Sed nihil opinoꝝ phibet qm̄ est quod adiscat sic scire. Est aūt sic ignorare. Incōueniēs aūt nō est si scit q̄dāmodo q̄ adiscit. Sed si hoc mō ut inq̄ztū adiscit ⁊ scit.

¶ Dicebat supius q̄ sicut opz mām p̄parare ad suscipiēdā formā ita per phemiū p̄parāda est aia ad suscipiendos ꝓmones de qb⁹ in executiōe tractat. Mdā aūt dupl'r p̄parat ad formā. vz in iducēdo dispōnes ppositas ⁊ remouēdo oppositas. q̄re cū pbs disposuit aiaz audientiū ad suscipiēdā doctrinā de demstratione oñdendo q̄ nēcia sit demstratio ad sciam acgrendā. In parte ista remouet ea que pūt nos idisponē si uellemus hi⁹ sciam acgrere. hec aūt ipedimēta sunt opiones opposite. naz sicut scire q̄z nēcia sit demstratio nos disponit ut uelim⁹ scire artē demstrandi sic opiones ponētes q̄ nō sit nēcia demstratio in acqsitiōe scie nos idisponūt ⁊ distrahunt ne de demstratione curemus. Dupl'r aūt eēt supflua ars demstrandi. p⁹ si nō ꝛtingeret scire: ut dicebat Heraclitus. scdo si ꝛtigeret scire: sed nō per demstrationē ut posuit plato. iō in pte ista remouent iste opiones opposite. circa qd duo facit: qr p⁹ determinat quādā ueritatem. 2⁹ ex vitate deteriata soluit ad opiones ōrias ibi ⌊Si vo nō menonis.⌋ Dicit ergo q̄⌊ante aūt q̄z sit iducē aut accipe qd est per sillz quodā qdē mō fortasse dicēdū est scire. mō aūt alio nō. qd eni nesciuit si ē simplr hoc q̄dāmō sciuit.⌋ q. d. ꝛ anteq̄z sit oñsa per inductionē ⁊ per sill'm aliq̄ mō ignorat ⁊ aliq̄ mō scit. ignorat aūt simplr ⁊ idistincte ⁊ in ppa forma: scit aūt i suis p̄ncipijs quodāmō ⁊ ꝓm qd. iō sbdit q̄ triangulus ⌊habet duos rectos simplr. sed manifestū est qdez q̄ hoc q̄ triāgulus hēt simplr⌊ sic qdē scit.⌋ i. quodāmō ⌊simplr aūt nō scit.⌋ ¶ Notādū q̄ sicut per trāsmutationē ⁊ motū iducit forma sic per demstrationē ⁊ sillz acqrit scia. est eni demstratio q̄dā via in sciam fiē mot⁹ ad formā est via in formā. res ergo ut sunt in suis cāis sunt quodāmō. aū ergo q̄z res sit pducta in eē ⁊ anteq̄z hēat eē simplr est quodāmō. qr est in suis causis. sic scimus p̄ncipia. ⁊ anteq̄z ex illis deducamus ꝛnes. hi⁹ ꝛnes sunt ignorate ⁊ note. sunt ignorate simplr ⁊ in se. sunt note q̄dāmō i suis causis. ¶ Notādū ēt q̄ id qd hēt eē simplr pōt eē notū quodāmō. nam lz triāgulus simplr hēat duos rectos aū tñ q̄z hoc sit demstratiōe p̄batū nō est notū simplr sed quodāmō. iō ait q̄ ꝑ triangulus simplr duos hēt rectos aū demstrationē est notuz sic. i. quodāmō: simplr aūt nō est notū. ¶ Deide cū dicit ⌊Si vo nō.⌋ Ex ueritate p̄missa soluit ad opiones oppositas. circa qd tria facit. qr p⁹ ponit hi⁹ opiones. 2⁹ ad opiones illas adducit falsaz solōnē. 3⁹ ex ueritate determiata dat solōnē uerā. 2⁹ ibi ⌊Nō eniz sicut.⌋ 3⁹ ibi ⌊Sed nihil ut opioꝝ.⌋ Cōtinuet ergo sic. bñ dictū

et ista est q̄ ꝛtg

est q̃ ꝯ anteq̃z sit ofisa per iductionē uel per sillz est aliquo mō scita ⁊ aliquo mō ignorata[si vo nō.]i. si nō ponat sic eē[ꝓtingit ambiguitas menonis.]hoc eniz posito ul nō ꝓtingit adiscē: ut ponebat Heraclit⁹ qui negauit scire. ul nim adiscere est reminisci: ut ponebat Plato. iō ait q̃ si nō sic dicat[discit eni nihil.]q̃ztuz ad Heraclitū[aut]discit[que]pus[nouit.]⁊ suum discē est reminisci q̃ztū ad Platonē. ¶ Dubitaret forte aliqs. vñ sequit hec ꝓtia q̃ si añ inductionem ⁊ sillm ꝯ nō est scita quodāmō. ul nihil adiscimus ut ponebat Heraclitus. uel adiscimus que iā pus nouimus ⁊ nim discere est reminisci ut ponebat Plato. Dicenduz q̃ de reb⁹ possumus loqui triplr accipiēdo rē large: put entia apud aiaz etiā dñr res. nā quedā sunt in seipsis: quedā in suis causis. quedā vo solū apud aiam ut chimera hyrcoceruus. ea aūt que sūt in seipsis hūt eē simplr ⁊ in actu. que vo sūt in suis cāis sūt q̃dāmō ⁊ in potētia. que vo nō sūt in se nec in suis cāis: nec sūt in actu nec sūt in potētia. Si q̃ nulle res essent q̃dāmō ⁊ in suis causis. ⁊ si nihil eēt in potētia. ul nullo modo esset motus uel esset motus ad ea que sunt in actu. Ut ergo saluemus rōnē motus oz q̃ iter esse in actu ⁊ esse nullo mō sit dare eē mediū: qd̃ est esse in potētia. ad ea ergo que nullo mō sūt nō est mot⁹. nec ad ea que sunt simplr ⁊ in actu: est mot⁹: sed mot⁹ est ad ea que nō sūt simplr in actu. sed sunt quodāmō ⁊ in potētia. añ ergo q̃z sit mot⁹ ⁊ anteq̃z mā moueat ad formam. nec est dicēduz q̃ forma illa sit nullo modo nec q̃ sit simplr in actu. sed est vna media: q̃ forma illa nō est in se nec est simplr in actu: sed in suis causis: ⁊ q̃dāmō in potētia. sic ⁊ in ꝓposito cū demō sit q̃dā via ad acqrēdā sciaz sic mot⁹ ad formā est q̃dā via ad acqrēdā formā. ꝯ anteq̃z per demōnē sit nota. non est dōm q̃ sit nullo mō scita. nec est dōm q̃ sit scita simplr ⁊ in actu: sed dāda est via media q̃ ꝯ illa non est scita simplr ⁊ in actu: sed q̃dāmō in potētia. q̃re sicut si ab eē regulariter tolleretur via media ut q̃ nihil eēt q̃dāmō ⁊ in potentia. sed ul q̃libet eēt simplr ⁊ in actu ul nullo mō: sequeretur q̃ uel nullo mō eēt mot⁹ ul eēt mot⁹ ad ea que sunt simplr ⁊ in actu. sic etiā ⁊ si a scire rerū tolleret via media ut q̃ nihil eēt scitū q̃dāmō ⁊ in potētia. uel nullo mō ꝓtingeret adiscere. ⁊ tūc icurreremus in errorē Heraclīti. ul adisceremus ea que nouimus ⁊ ea que sciuim⁹ ⁊ sic icurrerem⁹ in errorē plonis. bona q̃ est ꝓtia phi q̃ si nō eēt uerū qd̃ iā determiatū est ⁊ si nō eēt dare viam mediam. vz q̃ ꝯ pbāda nec est oino scita nec oino ignorata. ul nihil adisceremus si ꝯ esset oino ignorata ul adisceremus que iam nouimus si esset simplr scita. ¶ Notādū ergo ad itellm lre q̃ plato ꝓsueuit suos libros ititulare discipulis suis. fecit ergo quēdā librum quē uocauit Menonē a q̃dā suo discipulo sic uocato ibi aūt hec ambiguitas tāgit. vz q̃ nihil adiscimus: sz nim adiscē est reminisci. ⁊ q̃ icōueniēs est nihil adiscē iō uolebat plato q̃ adiscimus que nouimus ⁊ que iaz sciuimus ⁊ nim discē est reminisci. ¶ Notādū ēt platonē hoc mō pbare itentū. nā si alicui oino iperito in geometria pponerent geometrica ꝓncipia ipe ꝓcederet ea: ⁊ sic deducēdo ex ꝓncipijs ꝯnes semp ille cōcederet eas. hoc nō eēt nisi sciret illas. ergo uel nihil adiscit hō ul adiscit que iā nouit. sed quō soluēdum sit ad dubitationē plonis in psequēdo appebit. ¶ Deinde cū dicit[Mō eni sicut]ad dubitationē iductā inducit solonē falsam. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū est q̃ q̃dam uolētes soluē ad dubitationē platonis iducebāt quādā aliā dubitationē ⁊ ex solone illi⁹ dubitatiōis uolebāt soluē dubitationē plonis. Tria ergo facit. q̃ p̄ p̄ mittit hi⁹ dubitationē. 2° ad dubitationē illā adducit falsam solonē. 3° illā falsam opionem ꝯnprobat. 2ª ibi [Soluūt eni.]3ª ibi[Et ēt sciūt.] Dicit ergo[nō ergo.]supple sic[dōm sicut qdā argumētant]ul conant[soluē]dicūt eni[nunqd sciuisti oēz dualitatē qm par est. aut nō. dicēte aūt hoc.]i. ꝓcedēte[attulerūt quādā dualitatē quā nō est opinat⁹ eē.] ¶ Notādū aūt argumētū hoꝝ in hoc ꝓsistē. ut si aliqs hēret dualitatē in manu abscōsam: posset alteri dicē. pbo q̃ tu scis utrū nūs quē habeo in manu sit par ul īpar. nā tu scis oēm dualitatē eē parē. nūs quē hēo in manu esse dualitas. ergo scis nūm quē hēo in manu eē parē. Est eni hic fallacia accūtis. nā sicut nō ualet cogscis coriscū. coriscus est ueniēs. ergo cogscis ueniētē. q̃ accidit coriscō q̃ sit ueniēs inq̃ztum a te cognit⁹ est. ita si scis oēm dualitatē eē parē nō opz q̃ nūm quē hēo abscōsuz in manu scias eē parē lz iste nūs sit dualitas. nā dualitati inq̃ztū scit a te q̃ sit par accidit ei. ⁊ exneum est ab ea q̃ sit abscōsa in manu. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ex solone h⁹ dubitatiōis pōt solui ad dubitationē plonis. ¶ Dōm q̃ ex hac dubitatiōe videt seq q̃ adiscamus que pus nouimus. nā si scimus oēm dualitatē parē eē ⁊ adiscimus q̃ hec dualitas sit par: adiscimus qd̃ p̄ sciebamus: q̃re cū plato hoc itēderet, pbare q̃ nim discē est reminisci: ⁊ q̃ adiscimus que pus sciebamus. si soluat ad dubitationē ꝓposita videt solutuz eē ad dubitationē plonis. ¶ Aduertēdū ergo q̃ztū ad pīs spectat q̃ duplr pōt ꝓtigē q̃ sciamus oēm dualitatē eē parē. ⁊ tñ lateat nos hac dualitatē parē eē. p̄° si h latētia sumat ex pte ſpus: ut figs hēret in manu dualitatē abscōsaz ignorare posset nūm illū abscōsuz in manu eē parē. q̃ lateret sensui nūm illuz esse dualitatem. expāsa aūt manu ⁊ viso nūm illū dualitatē eē statiz sciremus nūm illū eē parē. Sēdo hi⁹ latētia posset sumi ex pte itellus ut posset q̃s scire oēm dualitatē eē parem. tñ ignoraret q̃ntā ptē denarij nūi parē eē: q̃ forte nesciret q̃ q̃nta ps denarij sit dualitas. Ytaq; si scis oēm dualitatē eē parē ⁊ lateat te hi⁹ dualitatē parē esse. siue hec latētia sumat ex pte sensus siue ex pte itellus. si postea adiscas hāc dualitatē parē eē videris adiscē qd̃ pus sciebas. q̃ qui scit oēm scit ⁊ hāc. cū q̃libet ptīcular ꝓtineat ſb suo ulī. Et q̃ ut dicebat itēdebat h̄ plato ꝓcludē q̃ adisceremus que pus sciebamus. cū etiā hoc ꝓcludat hec dubitatio. soluta hac dubitatiōe videbat his qui hi⁹ dubitationē iducebāt sufficiēter solutuz eē ad dubitationē platonis. ¶ Deinde cum dicit. [Soluūt eni.]ad hi⁹ dubitationē iductā adducit falsaz solonē dicēs[soluūt eni dicētes nō cogscē omnez dualitatem parez eē: sed q̃ quā sciūt q̃ sit dualitas.] ¶ Notādū aūt hi⁹ solonē eē nō per iterēptionē. nam cū dicit tu scis oēm dualitatē eē parē. soluūt hāc ppōnē eē falsaz. tu scis oēm dualitatē eē parē. hec eni ppō ut dicūt simplr plata est falsa: sed est ibi hec ꝓditio addēda tu scis oēm dualitatē eē parē quā scis eē dualitatē ⁊ q̃ sic est. nō ergo sequit q̃ scias nūm quē hēo abscōsuz in manu eē parē: q̃ nescis illū nūm dualitatē esse. sic ēt h̄ mō potes ignorare q̃ q̃nta ps denarij sit par: q̃ potes ignorare q̃ quinta pars denarij sit dualitas. ¶ Notādū ēt q̃ hi ⁊ platonici oino tenebāt vias oppositas. uolebat eni plato q̃ si scimus oēm dualitatez eē parē ⁊ adiscimus hāc parē eē: adiscimus qd̃ simplr scimus. hi aūt quos hic Arz. iducit uolētes soluere ad dubitationē plonis. dicūt nos adiscē qd̃ oino ignoramus. iō soluebāt per iterēptionē. pbus vo ut patebit: q̃ tenet viā mediā soluit p distictionē dicēs q̃ ꝯ pbāda nec est oi mō scita ut dicebant platonici. nec oi mō ignorata ut dicebāt hi q̃ dubitationē plonis conabantur dissoluē. ¶ Deide cū dicit.[Et ēt sciūt.]ip̄robat hi⁹ solonē falsā. circa qd̃ duo facit ꝯz q̃ duplr ip̄robat eā. nā p̄° ip̄robat īpaz ex pte ꝯnis. 2° ex pte p̄missarum ibi[Nec eni vna.] ¶ Ad euidētiā pme ptis sciēdum q̃ solo data in hoc ꝓsistebat q̃ tu nescis oēz dualitatē

no dubium q̃ nū sequ ubi quitas menonis ad poez opositi gclusios

Resolupāo

no q̃ dixit nano nisi ambiguitas

ratio q̃ faciebat plato q̃ sua opinio

eē parē. sed scis oēm dualitatē eē parē quā scis dualitatem eē. hoc aūt est falsuz qz cū accipias demſtationem de oi dualitate q̃ sit par. z cū sciaz hēas ei⁹ cui⁹ demōstrationē accipis: simplr z absqz additiōe alicui⁹ ꝓditionis possumus ꝓcedē q̃ nos scimus oēm dualitatez parē eē. z q̃ nos scimus oēm triangulū hīe tres. iō ait q̃ sciūt qdē cui⁹ uere demſtationē hūt z cui⁹ demſtationē acceperūt. acceperūt aūt. demſtonē nō de oi cui⁹ utiqz sciūt q̃ sit triāgulus aut q̃ sit nūs. sz simplr de nūo oi z triāgulo. q̃re si demſtatio ꝓcludit non de oi q̃ scit eē hoc. sed de oi simplr ꝓcedēdū est te scire de oi simplr. ¶ Notāndū aūt q̃ cū demſtatio sit sillſ facies scire opz te talē sciaz hīe qualē demſtationē facis. bñ ergo dcm̄ est q̃ cū demſtatio sit de oi simplr non de oi q̃ scis eē hoc: q̃ tu scis de omni simplr nō de omni qd scis esse hoc ut ꝓposita solo oñdebat. ¶ Deinde cū dicit Neqz eni vna. oñdit ꝑ idē ex pte p̄missaz. naz nō solū ꝓcludit de oi simplr: sed ēt p̄misse accipiunt de oi simplr. q̃re si talē habes sciaz tales q̃les accipis p̄missas z qualē ꝓcludis ꝓnez cū ꝓcludat de oi simplr z p̄misse accipiant de oi simplr sciam hēbis de oi simplr. iō ait q̃ nec eni vna ꝓpō. i. nulla ꝓpō siue nulla p̄missaz accipit hi⁹ q̃ quē tu nosti nūm. aut quez tu nosti rectā lineā sz de oi i. accipit de oi simplr. ¶ Deinde cū dicit Sed nihil phibet ut opinor. dat uerā solōnē oñdens q̃ ꝓ phāda nō est simplr scita ut dicebat plato. nec est oi mō ignorata ut dicebāt soluentes ad opionē platonis. v. sed nihil phibet ut opior. qm̄ qd adiscit sic est scire est aūt sic ignorare. iō subdit q̃ nō eni est icōueniēs si scit q̃dāmō qd adiscit: sed simple icōueniēs est si hoc mō adiscit ut inqztū scit. adiscim⁹ ergo qd scimus sed nō adiscimus ut scimus. qz qd scimus quodāmō z in potētia adiscimus simplr distincte z in actu. ¶ Dubitaret forte aliqs. utz fit uera opinio Platonis ut utrū nostrū discere sit reminisci. ¶ Dōm q̃ querere. utz nostruz adiscere sit reminisci est querere utz noster intellect⁹ habeat sibi spēs a sua p ductione ꝓcretas ut visus est sensisse plato: uel nascat ut tabula rasa in qua nihil ē pictū. ut videt uelle Arz. Propter qd sciēdū q̃ nō est modus philosophādi nr̄ ut nr̄a cognitio incipiat ab intellectu. s. ut per intelligibilia ad hec sensibilia descēdamus qd ꝓsonat phie platonis. sed modus philosophādi nr̄ est q̃ nr̄a cognitio incipiat a sensu ut per sensibilia in intelligibilia manuducī possimus. qd ꝓsonat phie Arz. Videmus aūt q̃ in his sensibilib⁹ inueniunt duo gēna corpoz. quedā suprema ut celestia. quedā ifima ut sunt in spera actiuoz z passiuoz. celestia aūt corpora sūt q̃si plena formis. qd libet eni corpus celeste est q̃si plenū forma. qz nō est in potētia ad ulteriorē formā: sed hēt in se formā pficiētē z cōplentē totū siue māe appetitū. hec aūt corpa ifima nō sunt ꝓpe plena formis sed sunt in potētia ad ulteriorem formā. sicut ergo in corpalib⁹ inuenimus hos duos gradus. sic si per sensibilia intelligibilia uolumus oñdere debemus in sbijs intellectualibus hos duos gdus arbitrari. qz quedā sunt q̃si supme ut intelligētie. q̃daz q̃si infime ut aīe humane. Intellect⁹ ergo nr̄ possibilis ut vult Cōmētator in. 3. de aīa. tenet ifimū gradum in gēne sbaz separataz. Intelligētie ergo tenētes supiorem gradū erūt plene formis z in sui ꝓcreatione hēbūt formas sibi ꝓcreatas per q̃s intelligāt. iuxta illud in libro de causis. omis intelligētia est plena formis. Aie vo i gēne intellectualiū gradū ifimū tenētes nō sunt plene intelligibilib⁹ formis: sed sunt in potētia ad hi⁹ formas. cum q̃ querit utrū nr̄m discē sit reminisci ut posuit plato. uel intellect⁹ nr̄ a sui creatiōe nō sit plenus scia z spēb⁹: sz sit q̃si tabula rasa. ut posuit Arz. z sit in potētia ad sciētiā z ad intelligibiles formas. pz q̃ per ea que vident i his sensibilib⁹ aliq mō manuducimur in hāc ueritatē q̃ sicut corpa hec passibilia tenētia gradū ifimū in gēne corpoz nō sunt plena formis: sed sunt in potentia ad formas sensibiles. sic aie que sunt ꝓiuncte corpib⁹ passibilib⁹ tenēt ifimū gradū in gēne sbaz intellectualiū a sui ꝓcreatione nō sunt plene formis itelligibilib⁹: sed in potētia ad hi⁹ formas. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qualr posuit plato q̃ fieret in nobis scia. ¶ Dicēdū q̃ plato quodāmō uocē ꝓpriā ignorauit: q̃dixit eni quodāmō pōni sue: nā in gēnatiōe formarū sensibiliū habuit pōnē ꝓpriā discordātem ab opione Anaxagore. In gēnatione aūt formarū itelligibiliū q̃si incidit in anaxagore pōnē. Posuit eni anaxagoras q̃ foie nāles latitabāt in mā z per agēs nāle qd ibi latitabat fiebat i manifesto. ita q̃ nulla forma imp̄mebat māe quē p̄us nō eēt in ipa. Plato aūt non sic posuit: sed posuit ideas dationes formarū ita q̃ agētia pticularia soluz disponebāt mām ad susceptionē forme z ab idea separata iducebat forma in mām. p̄m igit pōnem eius in formis nālib⁹ nō posuit plato latitationē formarū. sed dixit has formas nāles eē q̃sdā pticipatiōes idearū. z induci hi⁹ formas ab agēte pticulari disponēte. z ab idea separata formā p̄ncipalr iducēte. In formis aūt itellectualib⁹: q̃si posuit latitationē formarū z icidit in pōnem anaxagore. nā sicut anaxagoras posuit formas nāles ꝑexistē in mā aī gēnationē. sic posuit plato spēs itelligibiles ꝑexistē in aīa aī adiscere z aī doctrinā. per studium ergo z per exercitiū p̄m platonē nō cātur in nobis scia sed solū remouent ipediměta z hō reducit in memoriā scie que ꝑexistit in aīa. sic p̄m anaxagorā p gēnationē z per motū nō cātur forma in mā: sed oēs forme in mā ꝑexistūt. z per trāsmutationē z motū tollunt ipediměta per que latētes forme apparē nō pnt. Sz q̃ hec positio p̄ponis nō sit rōnalis z nō ꝓcordet his que apparēt in sensu p̄cedēs qd declarauit. ¶ Ulteri⁹ forte diceret aliqs quō ꝓ ul q̃cqd adiscimus aī adiscē est aliquo mō scitū z aliquo mō ignoratū: sicut videt phs in lra tāgere. ¶ Dōm q̃ h⁹ qōnis vitas tota ex qōne p̄cedēti depēdet. nā si scia z spēs itelligibiles essent aī adiscere nō deberem⁹ ꝓcedē q̃ nullo mō sint i aīa nec q̃ sint ibi simplr z in actu. sz ꝓcedēda est via media q̃ nō sint ibi simplr z in actu: sz sint ibi quodāmō z i potētia. sicut forme sensibiles ad trāsmutationē z motū hoc medio mō sunt i mā. pz qualr sit ad qōnē ꝓpositā rndēdū. nā p̄m Cōmētatorē. 12. metaphisice. oē qd est aliqd in potētia est illud aliq mō. vñ ibidē ait q̃ agēs nāle nō exheret formas de potētia māe nisi hi⁹ forme eēnt in mā. sicut ois effectus est in sua cā. sic q̃cqd aīa adiscit est aliquo mō in aīa z aī adiscere. ¶ Propter qd sciēdū q̃ ois nr̄a notitia uel se extendit ad p̄ncipia uel ad ꝓnes. p̄ncipia aūt sunt noia in lumie itellſ agētis. ꝓnes aūt sunt note in p̄ncipijs. nā ad p̄ncipia non est rō. ut di 6° ethicoz. nec indigemus rōne z studio ad cognoscēda p̄ncipia. sed ad cognoscēdū ea sufficit lumen itellectus agētis. sunt eniz p̄ncipia sicut per se nota z statiz ea ꝓbamus audita. statim enim assentimus eis cum se offerūt lumini itellectus agētis. scitis enim significationib⁹ terminoz ut scio qd iportat note tot⁹ z qd noie ptis statim ꝓcedimus per lumē intellect⁹ agētis nobis insitū oē totū eē maius sua pte. p̄n⁹ autez virtute ꝓtinent in lumine intellect⁹ agentis. ꝓnes vo virtute sunt in p̄ncipijs. qz sicut per lumē intellectus agētis p̄ncipijs assentimus sic per p̄ncipia mediante hi⁹ lumine ꝓnes cognoscimus. sciēdo ergo p̄ncipia aliquo mō scimus ꝓnes nō simplr z in actu: sed q̃dāmō z in potētia. sic habēdo lumē itellſ agētis quodāmō dicimur scire p̄ncipia nō simplr z in se. sed quodāmō z in potētia. ergo anteq̃z fit iducē aut accipe per sillz. vno mō dōm est scire. alio mō nō. nā nō scimus simplr z in actu. sed quodā mō z in potentia. ergo platonici

errabāt dicentes ꝗnem ante adiscere simplr esse scitā. Et iprobātes opionem platonicam nō minus a ueritate deuiabāt dicētes. hi ꝗnem nullo modo eē notaz sed eē omni mō ignoratam. Et iō tenēda est via Arr. media q̄ qcqd scimus aliq̄ mō est ignotū: qz nō est scitum simplr z in actu. z añ adiscere est aliq̄ mō notuz: qz in lumie itellus agētis uel in ꝓncipijs est scitū quodaz mō z in potētia. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de exēplis supius positis. qz ibi dī triāgulū hēre rōnē passiōis. Sed ꝓtra. sbm z passio vident hēre modū oppositū. cū ergo triāgulus sit sbz: qz de triāgulo ꝓbat ꝓ pria passio. nō videt q̄ ipe triāgulus possit hēre rōnez passiōis. Dōz q̄ ut patet ex ꝓmo phicorū. quod uere est nulli accidit. sba vō que uere est nullius potest esse accidēs. iō sbe nō est demstratio. ut dī 6⁰ meta. qz qd uere est sba nō pōt eē alicui⁹ passio. Sed lz sba non possit esse accns alicui⁹. tn qd uere est accns alicuius pōt esse sbm alterius: ut supficies que uere accidit corpi: est tn sbm coloris: qz ꝓpriū est supficiei: ut dī in topicis. hm locū esse coloris. sic etiā triāgulus pōt esse passio alicuius sbi nō obstāte q̄ ipe sit sbm alicui⁹ passiōis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō vnitas hēt rōnem subi. ¶ Dōm. q̄ hm quosdā phs ponēdo exēplū de dignitate passiōe z sbo est locut⁹ de ꝓma dignitate: ꝓma passione: z ꝓmo sbo. nā cum ait q̄ oē affirmare aut negare uez est. posuit exēplū de ꝓma dignitate qz hᵃ dignitas est de quolibet affirmatio ul negatio uera. cuz vō logt de triāgulo posuit exēplū de ꝓma passione. nā hᵃ ꝓpō geometrie est sup datā lineā ꝓtingit triāgulū eglaterū collocare. z sicut sup datā lineā pōt collocari triangulus eglaterus. sicut pz geometriā scientib⁹ sup quālibet lineā datā collocari pōt quelibet spēs triāguli. triangulus ergo simplr sumpt⁹ pōt esse passio hᵃ ꝓbata i geometria de hᵃ sbo. vz de data linea. silr cum locut⁹ est phs de vnitate locut⁹ est de ꝓmo sbo: qz ꝓmū qd subijcit in arithmetica est vnitas. sed sic adaptando exēpla phi ualde vident eē dissuta. ut q̄ triāgulus accipiat ꝓ passiōe ꝓbata in geometria. vnitas vō pro sbo supposito in arithmetica. nā si exēpla nō sunt de sba artis. z si ea ponimus non ut ita sint sed ut sentiāt qui adiscūt: ꝓgruētiora tn sunt exēpla cū ponunt apta z ꝓiūcta q̄z cū ponunt inepta z dissuta. Propter qd sciēduz q̄ lz triāgulus circulus: supficies q̄dratuz: z cetera talia ꝓpe repiant in ꝓtinuis. transferunt tn talia ad nūos. qz q̄dam nūi sunt supficiales. qdā circlares. z qdā q̄drati. qdā triāgulares. Quadratus enī nūs est qui cōstituit ex ductu nūi in equalē nūm. sicut in ꝓtinuis q̄dratum fit ex ductu linee in seipsaz ul in equalē lineā. q̄ternari⁹ ergo est nūs q̄drat⁹: qz fit ex ductu binarij in binariuz z nouenari⁹ est quadrat⁹: qz fit ex ductu ternarij in ternariū. Supficialis vō nūs appellat qui fit ex ductu numeri nō in seipm nec in nūm equalē sed in nūm inequalem. senari⁹ ergo erit nūs supficialis: qz fit ex ductu binarij nō in seipm sed in nūm alīū ut in ternariū. nā sic in ꝓtinuis quecūqz linea in quācūqz lineā ducta facit supficiē. sic in discretis qcūqz nūs in quēcūqz nūm ductus facit nūm supficialem. uerū qz si ducat nūs in seipm ul in nūm equalē habet ꝓpriū nomen z dī q̄dratum. si ducat in nūm inequalez retinebit sibi nomen cōe z dicet supficialis. Circularis aūt nūs est qui in se duct⁹ semp in idez finit sicut in ꝓtinuis circulatio est ab eodē in idez termiatio. qnari⁹ est nūs circularis: qz in se multiplicat⁹ semp finit in qnqz ita q̄ est ibi ꝓcessus a qnqz in qnqz ut ab eodē in idem. nā qnges qnqz faciūt vigintiqnqz. z qnges vigintiqnqz sunt centum vigintiqnqz. z si in ifinitū fiat hi⁹ multiplicatio p qnque semp finiet in qnqz. Triāgularis aūt nūs est q̄ descript⁹ modū triāgularē habet. fit aūt nūs triāgularis ex seriato ordie nūoꝝ. ut si sup̄ vnū ꝓstituat dualitas fierent tria pūcta ad modū triāguli. z si supra dualitatem ꝓstituat ternari⁹. ut q̄ describant ꝓmo tria postea duo. ultio vnū. erit ēt hi⁹ descriptio triāgularis. semp ergo ꝓcedēdo seriatim in nūis hēbimus descriptionē triāgularez. ¶ Aduertēdū tn q̄ lz oēs passiōes nūoꝝ possint aliq̄ mō ꝓbari de vnitate eo q̄ vnitas ut dī in arithmetica vtute z in potentia sit oīs nūs. potissime tn triāgulus videt esse ꝓpetas vnitatis. qz series nūorū ex additiōe vnitatis crescit: q̄re cū triāgulus i nūis nihil sit aliud q̄z series nūoꝝ ordinate descripta. cum hi⁹ series spālr ex additione vnitatis fiat. hec passio q̄ est triāgulus potissime adaptat huic sbo qd ē vnitas. Si ergo triāgulus ꝓbabit de vnitate: ut dicamus q̄ ꝓpriū sit vnitatis ex sui additiōe ꝓstituē seriez nūorū z triāgulū facē. triāgulus sic ꝓstitut⁹ se hēbit tanq̄z passio. vnitas aūt tanq̄z sbm. de q̄libet aūt affirmatio uel negatio tanq̄z dignitas. nā si p additionē vnitatis nō ꝓstitueret hi⁹ triāgulus nō eēt de q̄libet affirmatio ul negatio uera: imo vnitas nō eēt vnitas. nā cū de rōne vnitatis sit q̄ faciat nūos excrescē seriatim. si autē hoc nō faceret iā nō eēt vnitas. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliqs de ꝓcognitionib⁹ q̄lr accipiant z q̄lr sumunt. ¶ Dōm est. q̄ ꝓcoḡscē idē est q̄ ꝓus coḡscē. illud ḡ qd est ꝓcognitū est ꝓus cognitū. z qz silr pōt eē aliqd ꝓus z aliqd cognitū qz est ꝓus nā z est ꝓus tpe z aliqd cognitū qa est. aliqd vō qd est. iō ꝓcognitiones q̄si assignant q̄tuor. due ex pte prioritatis: qz aliqd est cognitū ꝓus tpe ut maior. aliqd vō z si nō ꝓus tpe: tn ꝓus nā ut minor. z de hi⁹ ꝓcognitionib⁹ sumptis ex pte ꝓioritatis hm tpe z nāz determiat in illa pte. Est autē ꝓcoḡscē alia qdē ꝓus. Sic ēt distiguunt due ꝓcognitiones ex pte cognitiōis: ut si ꝓtigit coḡscē de aliq̄ qa est de aliq̄ vō qd est ꝓtiget ēt ꝓcoḡscē. erūt ḡ due ꝓcognitiōes sūpte ex pte cognitiōis. sic sunt due ꝓcognitiōes sūpte ex pte ꝓioritatis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō hi⁹ ꝓcognitiōes adaptari debent. ¶ Dōm. q̄ ut pz p hita in oi demstone est tria ꝓsiderare. vz passionē que ꝓbat. sbm de q̄ ꝓbat. z ꝓncipia p que ꝓbat. hi⁹ aūt ꝓnᵃ distiguunt. qz q̄dā sunt extriseca z nō igrediūtur demstonē hm sbaz sed hm vtutē ut dignitates. q̄dazvō sunt itriseca z igrediunt demstonē hm sbaz ut ꝓmisse: ut pz añ ex lra: he ꝓcognitiōes sic adaptant: qz de dignitate opz ꝓcoḡscē qa est. i. qz est uera. de passione vō opz ꝓsupponē qd est qd dī p nomē. de sbo vō opz ꝓcoḡscē utrūqz. sed de ꝓmissis assiḡbimus alios modos ꝓcoḡscēdi. nō enīz dicem⁹ q̄ de ꝓmissis opz ꝓcoḡscē qd est. qz hᵃ est icōplexoꝝ: nec de eis ꝓpe est ꝓcoḡscē: qz est qz hᵃ est dignitatū. nā sic sigtio cōplexoꝝ z enunciationū depēdet ex sigtiōe icōplexoꝝ z termioꝝ. sic qz est z ueritas ꝓmissaꝝ depēdet ex qa est z ex ueritate dignitatū. neutra haꝝ ꝓcognitionū erit ꝓpa ꝓmissaꝝ: sed ꝓmisse qd est qd sigtur nō hēbūt a se sed a terminis icōplexis: qz est aūt z q̄ uere sunt hēbūt a dignitatib⁹ z a coib⁹ animi ꝓceptionib⁹. adaptabimus aūt ipis ꝓmissis ꝓcognitiōes sumptas ex pte ꝓioritatis ut dicamus q̄ maior cognoscat puscz ꝓclusio tēpore: minor vō z si non tempore: natura tamen cognoscit prius.

¶ Scire aūt opinamur simplr vnūqd̄qz hᵃ nō sophistico mō qd est hm accns: cū cām arbitramur cognoscē pp quā res est z qm illi⁹ est cā. z nō est ꝓtingē hoc sitr se habē. Manifestū est igit q̄ hi⁹ aliquid sit scire. z nāqz sciētes z nō sciētes hi qdē opinātur sic se hēre. Scientes aūt cām hnt. Quare cui⁹ est scia simplr hoc ipossibile est alr se hēre. Siqdē igit est z alius sciēdi modus

ut posteri⁹ dicem⁹. Dicim⁹ ãt scire ⁊ p de
mr̃atione intelligẽ. Demr̃atione aũt dico
sillz apodyticõ. i. faciẽtẽ scire. Sz apodyti
cõ dico ꝓz quẽ i hñdo ipz scim⁹. Si igr̃ ẽ sci
re ut posuim⁹ neĉe ẽ ⁊ demr̃atiuã sciaz eẽ
ex ueris ⁊ p̃mis ⁊ imediatis ⁊ notiorib⁹ ⁊ p̃
orib⁹ cãisqz ꝯclonis. Sic eni erũt ꝓpa p̃n
ei qõ demr̃at. Sill's qdẽ erit ⁊ sine his. de
mr̃atio ꝯo nõ erit. non enim faciet sciam.

¶ Posito ꝓhemio ⁊ oñsa necessitate sillꝰ demr̃atiui. In pte ista ut dicebat exegr̃ de itẽto ⁊ determinat de ipso sillo demr̃atiuo. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ est ꝙ sicut circa ipos sillos simplr̃ sumptos nõ sufficit scire gñationẽ sillozꝝ: nec sufficit scire quõ sillꝰ fiãt nisi hẽam⁹ potestatẽ faciẽdi sillos: ut vult phs in p⁰ poz. in illo ca⁰. quõ aũt idonei erimus. sic ẽt circa sillm demr̃atiuum arbitrari debemus ꝙ nõ sufficit scire qd fit demr̃atio. nec sufficit scire ex qb⁹ ⁊ ex q̃lib⁹ demr̃atio fiat nisi habuerimus ptãtẽ faciẽdi demr̃ationẽ. potissime aũt habem⁹ ptãtẽ faciẽdi sillm ⁊ demr̃ationẽ si sciuerim⁹ iuenire mediũ tã in sillis q̃z in demr̃ationib⁹. Tota ḡ illa ps executiua ubi phs de demr̃atiõe determiat diuidit in ptes duas. qz p⁰ determiat qd fit demr̃atio ⁊ ex qb⁹ ⁊ qualib⁹ hẽat eẽ demr̃atio. 2⁰ determiat de medio demr̃ationis. in quo dat nobis aliquo mõ ptãtẽ demr̃ationẽ facẽ. 2ª ibi|_Qõnes aũt sunt eq̃les nũo.|_ Circa p̃mũ duo facit. p̃mo determiat de demõstratione absolute oñdẽdo qd fit ⁊ ex qualib⁹ fit. 2⁰ determinat de demõstratione cõparatiue cõparãdo demr̃ationez pp qd ad demr̃ationẽ ga. ⁊ demr̃ationẽ ulem ad particularẽ ibi|_Sz qz dr̃t qz ⁊ pp qd scire.|_ ¶ Ad euidẽtiã ãt p⁰ ptiꝭ sciẽdũ est ꝙ nõ sufficit scire demr̃ationẽ debere eẽ ex p̃mis ueris ⁊ imediatis nisi sciuerimus q̃lia sunt illa uera p⁰ ⁊ imediata. utrũ sint de oi. utrũ sint p se. utꝫ sint p̃m ꝙ ipm. utrũ sint neĉia. Propter qõ p⁰ ps diuidit in ptes duas. qz p⁰ oñdit qd est demr̃atio oñdẽꝭ demr̃ationẽ eẽ ex ueris p̃mis ⁊ imediatis. 2⁰ declarat q̃lia sint illa uera p⁰ ⁊ immediata ibi|_Qm̃ aũt est alr̃ se hẽe.|_ Declarare aũt qd est demr̃atio nõ possumus nisi sciuerim⁹ qs est finis demr̃atiõis. nã demr̃atio est qõdã organũ ⁊ qõdã istr̃m. rõ aũt organi ⁊ istr̃i sumẽda est per cõparationẽ ad finẽ: ut si finis serre est secare dura. p cõparationẽ ad hũc finẽ diffiniemus serrã. s. ꝙ est instr̃m ferreũ ⁊ dẽtatũ. sic etiã in oib⁹ instr̃is accipienda est diffõ per cõparationẽ ad finẽ. finiꝭ aũt demr̃ationis est scire iõ per cõpationez ad scire sumẽda est diffõ demr̃ationis. tria ḡ facit. qz p⁰ diffinit qd est scire. scdo cõparat scire ad demr̃ationez. 3⁰ ex cõparatione facta assignat demr̃ationis diffõnẽ. 2ª ibi|_Dicimus aũt scire p demr̃ationẽ.|_ 3ª ibi|_Si igr̃ est scire.|_ Circa p̃m duo facit. qz p⁰ diffinit qd est scire. 2⁰ manifestat qõ dixerat ibi|_Manifestũ est igr̃ ꝙ hi⁹.|_ Dicit ḡ ꝙ|_scire opinamur aũt vnũqõqz simplr̃ ⁊ nõ sophistico mõ qõ est 2ᵐ accñs.|_ q. d. ꝙ scire qõ itẽdim⁹ diffinire est nõ q̃cũqz mõ sz est scire simplr̃ nõ sophistice nõ p accñs. hi⁹ aũt scire est|_cũ arbitramur cãm cogscẽ pp quã res est ⁊ qm̃ illi⁹ ẽ cã ⁊ nõ ẽ ꝯtigẽ ꝯ alr̃ se hẽe.|_ ¶ Notãdũ ãt ꝙ ut Themisti⁹ innuit scire multiplr̃ sumi põt. vz coiter. ꝑpe. ⁊ magis ꝑpe. Coiter aũt possumus dici scire aliqd q̃litercũqz cogscimus illud siue p signa siue alr̃. Sed ꝑpe dicimur scire aliqd qm̃ cogscimus aliqd demr̃atiue. sed demr̃atio est duplex. vz demr̃atio qz: que fit per effectus ul' per cãs remotas. ⁊ demr̃atio pp qd. que fit per cãm ꝑpam ⁊ imediatã. Proprijssime autẽ dicimur scire qm̃ scim⁹ nõ q̃cũqz mõ nec per quãcũqz demõstrationẽ: sed qm̃ scimus p demõstrationẽ potissimã. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ oia alia scire ordinant ad ꝯ scire ⁊ hi⁹ scire est ꝑpe finis. nã finis hẽt rõnẽ termini ⁊ getis. q̃re q̃z diu scimus aliqd per signa nõ gescimus: nec gescimus cũ scimus p cãm remotã uel p effect⁹. sz tũc gescit itell's nr̃ qm̃ scit p cãm ⁊ p talẽ cãm ꝙ nõ ulteri⁹ ꝯtingat querẽ. q̃re cũ hoc sit scire potissimũ. ⁊ cum ad hi⁹ scire ordinet demõstratio potissima uolẽs phs per finẽ qui est scire assignare diffõnẽ demõstrationis non determinauit de scire q̃cũqz mõ: sed de scire potissimo qõ hẽt rõnẽ finis ut est p hita manifestũ. ¶ Notãduz etiã ꝙ cuz aliqd diffinimus est ibi duo assignare. vz id qõ se tenet ex pte diffõnis: ⁊ id qõ se tenet ex pte diffiniti. totũ hoc ergo scire aut vnũ qõqz simplr̃ non sophistico mõ qõ est 2ᵐ accñs se tenet ex pte diffiniti. qz scire sic sumptũ est scire qõ itẽdit diffinire. cuz ꝯo sbdit. cuz arbitramur cãm cognoscẽ. ⁊ totũ illud qõ sequit se tenet ex pte diffõnis. q. d. ꝙ scire sic accepti est hᶜ diffinitio cãm cogscẽ ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliqs utrũ scire fit per cãm. ¶ Dõm est ꝙ cum scia nr̃a cãtur a rebus. in nr̃o scire q̃z tum ad pñs spectat est tria ꝯsiderare. vz potẽtiã intellectiuaz in qua est scia. obm a quo causat scia per modũ. ⁊ modũ agẽdi p̃m quẽ cãtur scia in itellectu. ¶ Triplici ergo via uenari possumus diffõnem hic datã de scire q̃z tuz ad hanc pticulã per cãm esse bonã ⁊ decẽtẽ. possumus eni triplr̃ oñdẽ ꝙ in diffõne ipsius scire opz cadẽ cãm. p̃ma via sumit ex pte modi ꝯz quẽ scia causat in itellectu. scda sumit ex pte itellectus in quo hi⁹ scia causat. tertia ex pte obi a quo causatur. Prima via sic pz. nã si scia nr̃a cãtur a reb⁹ opz res prius eẽ a qb⁹ scia nr̃a cãtur. igr̃ si sciẽtia nr̃a p̃supponit res esse. ⁊ p̃m ꝙ sunt res sic agunt in aiam ⁊ cãnt scientiã in itellectu opz ꝙ res sicut se hẽt ad eẽ ita se hẽat ad cogsci. ut põt hẽri ex 2⁰ meta. que ergo nõ hñt sufficiẽter eẽ per se sz per aliõ nõ hñt sufficiẽter cogsci per se sed per aliõ. effect⁹ ḡ siẽ nõ hñt eẽ nisi per cãs ita nõ hñt sufficiẽter cogsci nisi per cãs. bñ ḡ dictũ est ꝙ scire est cãm cogscẽ. Scda via ad hoc idẽ sumit ex parte ipius intell's. nã si scia in intellectu nr̃o cãtur a rebus nõ põt itellectus noster gescere nisi ferat in res a qbus hi⁹ scia cãtur. depẽdet ergo scia nr̃a a reb⁹. sed cuz res cãte depẽdeãt a suis causis cuz nihil depẽdẽs q̃z diu depẽdet possit depẽdẽtiã tollere si per itellectũ feramur in res cãtas nõ gescimus per itellectũ nisi ipsas res cãtas referamus in suas cãs a qb⁹ depẽdẽt. ⁊ qz q̃z diu non gescimus per itellectũ nõ pfecte scimus: nõ est pfecte scire effect⁹ nisi referant in suas cãs. Tertia via sumit ex pte obi intellect⁹. nã obm itellect⁹ est uerũ. uerũ aũt in quadã adeq̃tione ꝯsistit: ut tũc dr̃ uerũ aurũ qm̃ adequatuz est suis p̃ncipijs. ⁊ qm̃ hẽt qcqd est de rõne auri nõ ergo possumus cogscẽ aliqd eẽ uerũ aurũ nisi sciuerimus ipm referre in sua p̃ncipia ⁊ sciuerimus ipz hẽe qcqd est de rõne auri. qz si nõ scit nisi uerũ. ⁊ ueritas effectuũ nõ scit nisi adeq̃tio hi⁹ fiat ⁊ nisi fiat relatio i suas cãs. bñ dictũ est ꝙ scire est cãm cogscere: utrum aũt fit aliqs ali⁹ modus sciẽdi in sequẽtib⁹ appebit. ¶ Ulteri⁹ aũt dato bñ dictũ esse ꝙ scire est cãm cogscere pp quã res est. ¶ Dubitaret forte aliqs utrũ oporteat ibi addere ⁊ qm̃ illius est causa. ¶ Dõm ꝙ hic diffinitur scire nõ qõcũqz: sed scire potissimuz qõ cõpetit intellectui nr̃o. Intellectus aũt noster siue intellectus humanus. ut supra dicebat est potẽtia cogscens: ita ꝙ nõ statim cognita causa cognoscit effectũ: sicut nõ statim cognito ꝯo cognoscit p̃dicatũ. si ergo modus cogscẽdi noster fillis esset mõ cognoscẽdi ꝯbaz separatarũ: ut ꝙ intellectus noster nõ cõponeret nec diuideret: sed statim cognito ꝯo cogsceret p̃dicatũ: nec etiã discurreret: sz statim cognita cã cogsceret effectũ: cũ dicit ꝙ scire est cãm cogscere forte frustra adderet ⁊ qm̃ illi⁹ est causa. nã hoc posito statiz cognita cã scireꝯ cui⁹ est causa. sed

cuz itellect⁹ nr̃ possit coḡscere id qd̃ est cā ⁊ ignorare id cui⁹ est cā. ad cognitionē rei pfectā nō sufficit coḡscere cām nisi applicet cā ad effectū. opz ergo coḡscere cām ⁊ qm̃ illi⁹ est cā: ⁊ qd̃ declarare uolebam⁹. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs utrum oporteat ibi addere q̃ nō ꝓtigit alr̃ se hēre. Dicēdū q̃ aliqn̄ est cā per accidens: ut si edificator est cā dom⁹: ⁊ edificator est musicus: sequtur q̃ musicus sit cā dom⁹. sed illud qd̃ est per accidēs ꝓtigit nō eē. cū ergo musicus sit cā per accns nō sufficit scire musicū nec sufficit scire musicū referre in h⁹ cātuz qd̃ est domus ad hoc q̃ hēam⁹ sciam de domo: qz h⁹ est causa per accns nec facit pfecte scire: qz ꝓtigit alr̃ se hēre. ergo ad pfecte scire opz cāz coḡscē ⁊ qm̃ illi⁹ est cā. ⁊ oz h⁹ cām eē per se. ita q̃ nō ꝓtigat alr̃ se hēre. ¶ His visis ad euidētiā lre nōndum q̃ tria tāgunt in littera ex pte ipsius scire qd̃ diffinit: ⁊ tria ex pte diffōnis corrūdētia dictis trib⁹. qd̃ sic oñdit. nam aliqn̄ itellectus est in pura ignorātia ut qm̃ nihil est in eo scriptū. cū aūt nouit causas aliq̃s scit quodāmō illa quorū sunt cause. dico aūt quodāmō: qz scire cāz ⁊ nō applicare ipsam ad effectum nō est scire effectū simpliciter: sed est scire quodāmodo ⁊ in potētia. nā sicut res nāles q̃ztiu sunt in suis causis sunt quodāmō ⁊ in potētia. qn̄ autē applicant actia passiuis fiunt in actu ⁊ sunt simplr̃. sic q̃ztiu sistimus in ipsa causa scimus effectus illius cause quodāmō ⁊ in potētia. qn̄ autē applicamus cām ad effectū: tunc scimus effectuz simplr̃ ⁊ in actu. ergo ꝑmo sciende sunt cause: ⁊ tunc scimus quodāmō vnūqd̃qz. scdo sunt applicāde ad effectus: ⁊ tunc scimus vnūqd̃qz simplr̃. 3° hi⁹ cause sunt sumē de per se: ⁊ tunc scimus nō sophistico mō qd̃ est scōm accns. Scire ḡ qd̃ hic diffinitur est scire vnūqd̃qz simplr̃ nō ꝑm accidēs. ¶ His aūt tribus positis ex parte diffiniti corrūdent tria posita in diffōne: ut dicam⁹ q̃ an sic scire primo requirit cām cognoscere ut sciamus vnūqd̃qz. scdo opz scire qm̃ illius est causa ut applicemus cām ad effectū. ⁊ sciamus vnūqd̃qz simplr̃. 3° opz q̃ nō ꝓtingat aliter se hēre ut hi⁹ cause sint per se ut sciamus vnūqd̃qz simplr̃ ⁊ nō per accns. ¶ Notādū ēt q̃ pōt hi⁹ adaptatio aliter fieri ut hec ōba inducta sint per modos arguēdi per quos aggñatur scia. Propter qd̃ sciēdum q̃ accipiēdo sciaz large pro omni notitia. dicere possumus q̃ q̃ztuz ad p̄sens spectat quadruplr̃ aggñat in nobis notitia aliqua. ꝑ° per signa ⁊ per aliq̃ pbabilia. 2° per cām remotam. 3° per effectus. 4° per cām ppriā ⁊ imediatā. nam hi⁹ notitia que aggenera tur in nobis uel aggenerat per sillm̄ dialeticuz: ⁊ tunc aggenerat per signa ⁊ pbabilia. uel aggenerat per demōstrationē quia. ⁊ hoc est duplr̃: qz uel est per cām remotā uel per effectus. uel 4° aggenerat per demonstrationē potissimā: ⁊ tunc aggenerat per cām, ppriā ⁊ imediatā. Ideo in diffōne ꝑtacta tria tangunt: ut sepet hoc scire qd̃ est per ppriam ⁊ potissimā cām a scire: qd̃ est per effectus: ⁊ per cām remotā: ⁊ per pbabilia. ideo ait q̃ scire de quo hic intēdimus est cām cognoscere ppter quā res est ad differētiam de scire: qd̃ nō est per cām sed per effect⁹: ⁊ qm̃ illi⁹ est causa ad differentiaz de scire qd̃ est per cām remotā. cā aūt remota nō est ppria cā huius: sed ppria est cā alteri⁹. ex ꝓsequenti aūt poterit eē cā hui⁹. 3° subdit q̃ hoc nō ꝓtingit alr̃ se habere ed diam de scire qd̃ est per pbabilia ul̃ per signa que ꝓtingūt alr̃ se hie. ¶ Notādū q̃ signāter dicit q̃ scire est cām cognoscē ppter quaz res est ad diam de scire qd̃ est per effectus. nā lz effectus possit esse cā in inferēdo. qz effectus pōt de necessitate inferre suā cāz nō tm̄ effectus est cā in eēndo. ¶ Notādū etiaz q̃ hoc qd̃ di. scire vnūqd̃qz simplr̃ nō sophistico mō. adaptat alr̃ ꝑm quosdā q̃z nos adaptauimus. Propter qd̃ sciēdum q̃ scire aliqd quodāmō q̃ztum ad p̄sens spectat duplr̃ pōt ꝓtingere. ꝑmo si sciatur in sua causa anteq̃z illa causa adapteē effectui. scdo si sciat in suo toto priusq̃z in illo toto cognoscant distincte ptes. 3° si sciatur aliqd in subiecto suo ut si cognoscat aliqs coriscum ⁊ ex hoc arguat cognoscere uenientē eo q̃ accidat coriscō uenientē eē. scire ḡ qd̃ hic diffinit ē scire vnūqd̃qz nō in sua cā tm̄ ⁊ in potētia: sed in se ⁊ in actu. est scire etiā vnūqd̃qz simplr̃: nō in suo toto tm̄ ⁊ ꝓfuse: sed in se ⁊ distincte. est etiā scire vnūqd̃qz nō per accns ⁊ sophistice ⁊ in suo ōbo: sed in seipo ⁊ p se. hec aūt adaptatio lz in seipsa bona sit: ꝓditiones tm̄ se tenētes ex pte diffiniti nō sic rūdent ꝓditionib⁹ se tenentib⁹ ex parte diffōnis sicut in adaptationib⁹ alijs: ppter qd̃ adaptationes alie cēsende sunt potiores. ¶ Notādū etiā q̃ lz in hac diffōne data de scire sint tria attēdenda ut refert ad ip̄m diffinitum. possumus tm̄ in ipsa diffinitione quatuor ꝓsiderare que accipiēda sunt in scia. naz si uolumus scire. ꝑmo ꝓsideranda est suba cause siue ipa causa. 2° illa causa debet esse ppria ⁊ imediata. 3° debet esse relata ad effectū: qz ut dicebat q̃ztiu sistimus in causa ⁊ nō referimus ipsam ad effectum nescit effectus simplr̃ ⁊ in actu: sed ꝑm qd ⁊ in potētia. 4° debet eē illa causa equata effectui ita q̃ impossibile sit alr̃ se habere q̃ posita tali causa ponat talis effectus. hoc est ergo qd̃ dicit q̃ scire est cām cognoscere q̃ztū ad sbaz cause: pp quā res est q̃ztū ad imediationē cause. ⁊ qm̃ illi⁹ est causa q̃ztum ad relationē cause. qz tūc scimus cām: ⁊ qm̃ illi⁹ est cā qn̄ cām ad effectuz referimus: ⁊ q̃ non ꝓtingit alr̃ se hie q̃ztū ad equationem cause: qz tunc est causa equata effectui qn̄ se inuicē iferūt. ⁊ qd̃ ipo¹ᵉ est alr̃ se hie qm̃ posito vno ponat ⁊ aliū. ¶ Dein de cū dicē ⌊ Manifestū igr̃ est. ⌋ declat qd̃ dixerat. Circa qd̃ tria fac: qz ꝑ° oñdit diffōnē de scire eē bn̄ assigtā 2° ex his que dixerat de scire ꝓcludit q̃le sit ipz scibile. 3° ne credat q̃ oē scire sit tale q̃le est scire qd̃ est diffinitum: inuit eē aliū moduz sciēdi a mō sciēdi ptacto. 2° ibi ⌊ Quare qdē cui⁹. ⌋ 3° ibi. ⌊ Si qdē igit. ⌋ Dicit ergo ⌊ Manifestū igit est q̃ scire qdē sit aliqd h⁹ ⌋ su. sicut est diffinitū. ⌊ nāqz nō sciētes ⁊ scientes. ⌋ supple estimāt se scire si hēant hi⁹ cām: ⁊ subdit q̃ ⌊ hi qdē. ⌋ i. nesciētes ipsi ⌊ opinant sic se habere ⌋ i. estimāt se habere cām ⌊ sciētes aūt cām hnt. ⌋ ¶ Notādū aūt vim declarationis h⁹ in hoc cōsistere q̃ illud est scire qd̃ habētes oēs se scire existimāt. sed oēs hntes uel hēre credentes cām mō quo dictū est existimant se scire. ḡ bona est diffinitio de scire. ⁊ scire est per cām mō quo dictum est. ¶ Notādum etiā q̃ nesciētes credētes se tm̄ scire alr̃ cōparant ad cām ⁊ aliter scientes uere. naz ne sciētes credētes se scire nō hnt cām sed opinant se hie. scientes ꝟo nō solum credunt se habere cām: sed etiaz habent. Ideo ait q̃ hi qdem. i. nesciētes opinant se habere sic. i. se hēre cām scientes aūt cām habent. ¶ Notādum etiā q̃ sicut in alijs passionib⁹ ⁊ in alijs accidētibus idem est qd ⁊ ppter qd: ut qd est eclipsis est ꝑuatio luminis in luna obiectu terre: ⁊ ppter qd est eclipsis ppter ꝑuationē ⁊c̄. sic ēt diffinitio data de scire eadem est ꝓtinēs qd ⁊ ppter quid: ut qd est scire est cām cognoscere ppter quā res est ⁊c̄. ⁊ ppter qd est scire ppter cognoscere cām ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz videt pbus incōueniēter declarare diffinitionē dataz de scire. nā cum diffinitio ꝓstet ex genere ⁊ differētijs de his oñdere debuit diffinitionē ꝑdictā bn̄ assignatā esse: eo q̃ accipiat ppriū genus ⁊ ppias dias: ul̃ in accntibus pbāda est diffinitio q̃ sit bn̄ data eo q̃ accipiat ppriū sub̄m. hic aūt nec sic nec sic pbat diffinitio eē bn̄ assignata. sed ostendit q̃ bene diffinitum sit scire: qz oēs coiter opinant tale esse scire quale est diffinituz. ¶ Dicēdum q̃ ut Themistius inuit nos nō indigemus in hoc loco nisi ut sciamus q̃ hi⁹ est scire ut

narrauim⁹.diffinitio ḡ hic data de scire est qd est qd̄ si
gnificat nomē ⁊ qd iportat p b̄ nomē scire.nā diffini
re scire realr uel diffinire ip̄z ut est q̄dā res ⁊ qdā hit⁹
aie b̄ magis ptinet ad artificē realē:h⁹ nō est logicus:
sed diffinire ip̄m p̄m itētionē sui nois;ut qd iportet p
b̄ nomē scire:b̄ pōt ptinē ad artificē rōnalē:ut ad logi
cū.Logic⁹ eni lz sit artifex rōnalis:tñ qr ad euz spectat
tradē artē demrationis cuz demratio ordinet ad scire
spectabit ad ip̄m put tradit h⁹ artē declarare qd iportat
p b̄ nomē scire.⁊ qr p b̄z ait in.2.topi.⁊ ut coiter dī
utēdū est noib⁹ ut plures utunt diffōnē datā de scire q̄
est qd significat p b̄ nomē scire ostēdit bñ assignatā eē
ex eo q̄ oēs coiter tā sciētes q̄z ignorātes opinant ta
le eē scire q̄le est diffinitū.¶ Ex b̄ aūt patē pōt quare
pb̄s ait q̄ scire opinamur vnūqd̄q̄z:nō aūt ait q̄ scire
est vnūqd̄q̄z:⁊ subdit cū cām arbitramur cognoscere.
nō dicit cū cām cogōscim⁹.nā ut dictū est ipse itēdit dif
finire scire p id qd̄ oēs coiter tā sciētes q̄z ignorātes app
hēdūt de b̄ significato scire.Et qr tā sciētes q̄z nescien
tes nō sciūt vnūqd̄q̄z:sed pōt se opinari scire:⁊ taz isti
q̄z illi nō hnt cām:sed pōt arbitrari hēre cāz:iō non ait
q̄ scire est vnūqd̄q̄z:sz q̄ scire opinamur.⁊ nō sb̄dit cū
cāz cognoscim⁹:sed cū arbitramur cogōscē.¶ Deinde
cū dicit.⌊ Quare qdē cui⁹.⌋ qr dixerat q̄le sit ip̄z scire
ex his que dixit de ipso scire ꝓcludit q̄le sit ip̄m scibile
dicēs.⌊ Quare qdē cui⁹ simplr est scia b̄ ipsōle est alr se
hēre.⌋ q.d.q̄ si scire est p cām nēciā nō ꝓtingētē alr se
hēre opz q̄ ip̄m scibile ⁊ id cui⁹ est simplr scia sit qd ne
cessariū nō ꝓtingēs aliter se hēre.¶ Notādū autez q̄
ip̄m scire hēt duplicē eēntialē compationē.vnā ad cāz
per quā est.aliā vo ad obiectū de quo est.ideo in diffō
ne data de scire aliqd tāgit ptinēs ad cām per quaz est
scia.aliqd vo ptinēs ad obiectū de quo est scia.⁊ aliqd
ptinēs ad utrūqz.nā cū dicit q̄ scire est cām cognoscē:
pp quā res est:tāgit ipsa cā per quā est scia.cū vo subdit:
⁊ qm̄ illius est cā:tāgit obiectū siue scibile de quo
est sciētia.cū vo addit q̄ nō ꝓtingit aliter se hēre.tāgit
utrūqz.nam ⁊ scibile opz eē necessariū.⁊ cā per quā est
scia debet esse nēcia ita q̄ utrūqz put referunt ad scire
nō ꝓtingat aliter se hēre.¶ Notādū etiā q̄ cū sciētia
⁊ qlibet habitus sortiat spēm ex obiecto opz q̄ q̄le est
scire tale sit scibile ⁊ econuerso.igit si scire simplr est p
cām nō ꝓtingētē aliter se hēre:opz ⁊ ip̄m scibile:cui⁹
est simplr scia nō possit aliter se hēre.¶ Dubitaret fo
rte aliqs qr videt hoc eē falsum q̄ nihil sit scibile nisi q̄
nō pōt aliter se habere.nam de ipsis corruptibilibus:⁊
de ipsis mobilib⁹:de ipsis aliter se hntibus est scia nā
lis.¶ Dicēdū q̄ de b̄ diffusius dixim⁹ in his que edi
dim⁹ sup phicis.ad psens aūt scire sufficit q̄ ipsis trās
mutabilib⁹:⁊ ipsis uariabilib⁹ inest aliqd nēcio:qr ne
cessariū est trāsmutabilia trāsmutari:⁊ corruptibilia
corrupi:qr oē corruptibile de necessitate corrumpet.
put ergo istis insunt aliq̄ necessario de istis est scia.ita
ipsa trāsmutabilia ut cōparātur ad scire necessaria dici
pōt.¶ Deide cū dicit.⌊ Si quid igit.⌋ qr diffiniue
rat scire simplr ne aliqs crederet nō eē aliū modū sciē
di a mō p̄dicto inuit eē aliū sciēdi modū:dicēs.⌊ Si
qdē igit ⁊ ali⁹ ē sciēdi ut modus posteri⁹ dicet.⌋ ¶ No
tādū aūt q̄ si scire sumat large ad oēz:notitiā nēciaz:
tūc ipa notitia pncipioz est q̄dā scia.sic ēt possum⁹ ex
tēdere nomē scie ad ip̄m scire per effectū.de istis ḡ mo
dis sciēdi ut de notitia pncipioz:⁊ de scire per effectū:
⁊ per cām remotā posteri⁹ determiabit.pprie tñ sum
pto scire nō ꝓtigit scire nisi eo mō quo dcm̄ est.¶ De
inde cū dic.⌊ Dicim⁹ aūt scire.⌋ cōparat ip̄m scire ad
ip̄az demōstrationē.Ad cui⁹ euidētiā sciēdū est q̄ scire
duplr cōparat ad ip̄az demrationē.p⁰ qr est finis ei⁹.
2⁰ qr est ei⁹ effect⁹:iō duo facit:qr p⁰ cōparat scire ad
demōstrationē ut est finis ei⁹.2⁰ ut est effect⁹ ip̄ius ibi
⌊ Demōstrationē aūt dico.⌋ Dicit ḡ ⌊ dicim⁹ aūt scire per demrationē itelligē.⌋ q.d.q̄ scire nō est aliō q̄z
itelligē vītatē per demrationē.tūc ḡ supplēda est lra:
qr cū sic sit scire ē finis demōstratiōis.¶ Mōndū aūt
q̄ istrumētū nō est finis:sed est aliqd ordinatū ad finē.
id ergo ad qd̄ ordinat istz est finis instri.Et qr demō
stratio est qd̄dā organū ⁊ qd̄dā instrm quo utit itellec
t⁹ ad itelligēdā vītatē ꝓclonū:opz q̄ ip̄m scire ad qd̄
ordinat demōstratio:⁊ qd̄ est per demōstrationē sit de
mōstrationis finis.¶ Notādū ēt q̄ hic pb̄s nō diffi
nit scire nisi gra demōstratiōis.iō postq̄z diffiniuit sci
re cōparat ip̄m ad demōstrationē ondēs ip̄m eē demō
strationis finē.¶ Deide cū dicit.⌊ Demōstrationem
āt dico.⌋ cōparat scire ad demōstrationē put est demō
stratiōis effect⁹.d.⌊ demōstrationē aūt dico sillm apo
diticon.i.sciētialē siue faciētez scire.⌋ igit si demratio
est sillis faciēs scire.ḡ scire nō solū est finis:sz ēt est effe
ct⁹ demōstratiōis.⁊ subdit q̄ appellat sillm scialez.d.
⌊ scialē aūt sillm dico bz quā ⌋ demōstrationē siue p̄m
quē sillm ⌊ in hdo ip̄m ⌋ h⁹ sillm ⌊ scim⁹ ⌋ supple per
ipz.¶ Mōndū aūt q̄ scialis sillis ut coiter dicit pōt di
ci duplr:uel q̄ utit scia:uel qr aggnat sciaz.multis eni
sillis utit scia altq̄ que nō aggnat sciaz ut metaphisica
bz cōmētatorē utit multis rōnib⁹ logicis. Demratio
ḡ dī sillis scialis nō solū qr ea utit scia:sz qr aggnat scie
tiā ⁊ fac scire:⁊ qr sic est scire est demratiōis effectus.
¶ Dubitaret forte aliqs:qr cū finis sit cā cārū:ut dic
cōmētator sup p^m phi^z.⁊ cū cā ⁊ effect⁹ videant op
poni:scire si ē demratiōis finis erit demratiōis cā:nō
ḡ eē poterit demratiōis effect⁹.¶ Dōz q̄ in eodē gne
cāe nō est idē cā ⁊ effect⁹.sz in diūsis gnib⁹ nō est icō
ueniēs.nā ut dī in pn⁰ gnti meta.q̄dā sūt cāe sibi iui
cē ut exercitiū est cā sanitatis ⁊ sanitas exercitij:sz nō
eodē mō.i.nō bz idē gen⁹ cāe.nā ut dī ibi hec.i.sanitas
est cā exercitij tanq̄z cōplemētū.i.tanq̄z finis.Exerciti
um vo est cā sanitatis tanq̄z pncipiū mot⁹.sic ⁊ i ppo
sito.scire est demrationis cā in gne cāe finalis.demra
tio vo est cā scie in gne cāe efficiētis.qn̄ ḡ finis pōt pre
existē ul̄ pexistit his que sunt ad finē:tūc h⁹ finis respe
ctu eoz que sunt ad finē sic hēt rōnē finis q̄ nō hēt effe
ct⁹:ut pma cā uel pmū ens qd̄ est finis oium entiū:ga
pexistit ceteris entib⁹ sic est finis entiū ceteroz q̄ nō
est effect⁹ alicui⁹ entis.sed cū finis nō pexistit his que
sunt ad finē pōt effici ⁊ cāri p illa:ut qr sanitas nō pre
existit potioni pōt p potionē iduci p̄m quē modū est sa
nitas cā potionis ⁊ potio sanitatis:sed nō i eodez gne
cāe.sic ⁊ in pposito:qr nescim⁹ añ demrationē:qr scire
nō pexistit demrationi.igit per demrationē efficit.
Erit ḡ scire cā demratiōis:⁊ demratio cā scire:sed nō
in eodē gne cāe.¶ Deide cū dicit.⌊ Si igit est scire.⌋
declarato qd sit scire ⁊ oñso q̄liter scire compat ad de
mōstrationē.In ista pte ex his que dixerat de ipso sci
re ꝓcludit q̄lis debeat eē demratio.⁊ assignat diffōnē
demrationis.Circa qd̄ duo facit.qr p⁰ assignat h⁹ dif
finitionē.2⁰ eā declarat ⁊ pbat ibi ⌊ Sic eni erut pnci
pia.⌋ Dic ḡ ⌊ Si igit scire est ut posuim⁹.necesse est de
mōstratiuā sciam eē ex ueris ⁊ pmis ⁊ imediatis noti
orib⁹ ⁊ porib⁹ cāisq̄z ꝓnis.⌋ ¶ Notādū q̄ cū finis im
ponat nēcitatē his que sūt ad finē cum scire sit finis de
mōstratiōis:opz demrationē hēre oēs ꝓditiōes tactas
qr alr nō faceret scire.Tale est ḡ b̄ dcm̄ phi sic si dicere
tur q̄ cū finis seree est secare opz eā eē ferreā ⁊ dētatā.
qr alr dura secare nō posset.Sed cū finis demrationis
sit scire opz eā eē ex ueris ⁊ hēre oēs ꝓditiones tactas.
qr alr nō posset hēre sciam.¶ Notādū ēt q̄ ait si tale
est scire ut posuim⁹:qr scire nō potissimū pōt aggnari
per demrationē qa:que pōt pcedere per effect⁹:sz scire
potissimū ⁊ tale scire q̄le posuimus ⁊ q̄le est diffinitu
nō pōt hēri nisi p demrationē que pcedit p cāe:⁊ que

sit ex ueris: ⁊ que hēat oēs ꝑditiōes tactas. ¶ Deinde cū dicit. ⌊ Sic enī est ꝑncipia. ⌋ declarat diffōnē datā. Circa qd̄ duo fac̄. q̄ p° declarat eā in gēali. 2° in spāli. ibi ⌊ Uerū qdē igit̄. ⌋ In ꝓria pte itēdit talē rationē. Quicqd fac̄ scire p ꝑncipia ꝓpa ipsi° scibilis opz q̄ sit ex ueris ꝑmis. demōstratio aūt est h°i: q̄ facit scire p ꝓpa ꝑncipia rei. ḡ est ex ueris ꝑmis ⁊c̄. De hac aūt rōne nō ponit nisi vtutē medij. v. q̄ ⌊ sic enim sūt ꝓpa ꝑncipia ei° qd̄ demōst̄at. ⌋ q. v. q̄ si demōstratio sit sic q̄ hēat su. oēs cōditiōes tactas. ut q̄ sit ex ueris ꝑmis ⁊c̄. tūc sunt in ea ꝓpria ꝑncipia ei° qd̄ demōst̄at. i. ei° qd̄ scit̄. Tūc ḡ est suppleda rō q̄ cū debeat demōstratio ꝓcedē p ꝓpria ꝑncipia ipsi° scibilis qd̄ demōst̄at opz q̄ sit sic sic̄ dcm̄ est. i. q̄ hēat oēs ꝑditiōes tactas. ⁊ sbdit q̄ ⌊ sillꝰ qdē erit sine his. ⌋ i. sine ꝑncipijs rei. pōt enī fieri sillꝰ aliqs: puta sillꝰ dialetic°. sine his. i. sine ꝓprijs ꝑncipijs ⁊ absq̄ eo q̄ sit ex primis ⁊ imediatis ⌊ demōstratio aūt nō erit ⌋ sine talibus ⌊ quia ⌋ tunc non faciet scientiam.

Erū qdē igit̄ oportet eē: qm̄ qd̄ nō u- est nō est scire. ut q̄ diametros sit. simetros. Ex primis aūt ⁊ idemōstrabilib° est: eo q̄ nō sciet nō hūs demonstrationē ipsoꝝ. Scire enī est quoꝝ demōstratio est nō ꝑm accn̄s hēre demōstrationē. Cās quoq̄ ⁊ notiores opz eē ⁊ ꝑores Causas qdē: qm̄ tūc scimus cū causas cognoscimus ⁊ ꝑores si uere cause sunt notiores nō solū altero mō itelligēdo: sed in sciēdo: qm̄ sunt. Priora aūt ⁊ notiora dupliciter sunt. Nō enim idē est ꝑus nā ⁊ ad nos ꝑus. Neq̄ notiꝰ nā ⁊ nobis notius. Dico autē ꝑora ⁊ notiora ad nos prima sensui. Simplr̄ aūt ꝑora ⁊ notiora que lōgis. sunt aūt lōgiora qdē ulia: maxime autē prima singularia ⁊ opponunt̄ hec ad iuicē. Ex ꝑmis aūt est qd̄ ex ꝓprijs ꝑncipijs est. idē enim dico ꝑmū ⁊ principium.

¶ Posita diffinitione demōstratiōis: ⁊ ostenso diffōnem illā bn̄ eē assignatā In parte ista declarat ꝑticulas in diffinitiōe d̄mōstrationis positas. circa qd̄ tria facit: q̄ p° declarat q̄ demōstratio dz eē ex ueris. 2° q̄ ex ꝑmis ⁊ imediatis. 3° q̄ dz eē ex ꝑoribꝰ ⁊ notioribꝰ. 2ª ibi ⌊ Ex ꝑmis aūt. ⌋ 3ª ibi. ⌊ Cās qdē notiores. ⌋ Dic̄ ḡ q̄ ⌊ uerū qdē igit̄ opz eē ⌋ qd̄ demōst̄at. ⌊ qm̄ qd̄ nō est: nō ē. ⌋ i. nō ꝓtingit ⌊ scire. ut q̄ diametros sit simetros. ⌋ i. sit cōmēsurabilis coste. ¶ Dubitaret forte aliqs: utrum oporteat eē qd̄ demōst̄at. ⁊ vi q̄ non: q̄ de rosa pōt hēri

scia nulla rosa exñte. ridiculū enīz eēt dicē q̄ habens sciam de rosa ꝑderet suā sciaz rosa corrupta. ¶ P̄. Euclides dat in geometria suā sciam de corpe. xij. pētagono ꝝ eq̄liū collocabiliū in spa. forte nullū est tale corpꝰ in quo sint. xij. pētagona sic eq̄lia q̄ possint sic collocari in spa: q̄ si spa attigat angulū vniꝰ pētagoni q̄ attingat oēs angulos oīuz pētagonoꝝ. ¶ In ōriū est pbs uolēs q̄ illud qd̄ nō est nō ꝓtigit scire. ⁊ asserēs q̄ opz eē qd̄ demōst̄at. ¶ Dōm q̄ q̄ztū ad pñs spectat dupliciter pōt dici de aliq̄ q̄ sit. uel q̄ est actu ens uel q̄ ē res ꝑdicamēti. Si ḡ q̄rat ut ꝝ oporteat res eē actualr̄ ad b̄ q̄ de eis sit scia. pz q̄ nō p rōnes tactas: q̄ possum° hēre sciam de rosa nulla rosa actualr̄ exñte: ⁊ possum° hēre sciam de corpe. xij. pētagonoꝝ nullo tali corpe exñte: imo cū p itellectū abstrahim° res ab h°i actuali exñtia ⁊ itelligim° eas ꝑm suā qdditatē icōueniēs est dicē q̄ de nulla re possit esse scia nisi actualr̄ existat. accidit enī rei ut est scibilis ⁊ ut ad itellectū compat̄ q̄ actualiter sit. cū dcm̄ sit q̄ res sic accepta abstrahat̄ p itellectū a suo actuali eē. Sed si q̄rit̄ utrū oporteat qd̄libet scibile saltē eē rē aliquā ꝑdicamēti dato q̄ actualr̄ nō existat. dici dz q̄ sic. Nā cū scia nō sit nisi de ente. ut plane vi hic uelle pbs. ⁊ ens p se diuidat̄ in. x. ꝑdicamēta ut vult pbs 5° me^ce^, opz qd̄libet scibile eē rem aliquaz alicui° ꝑdicamēti. res aūt collocant̄ i ꝑdicamēto nō p suū actuale eē: sed p suā qdditatē. qdditas aūt itelligit̄ aliqd i potētia ad eē actuale. qdditatē ḡ hñt nō solū q̄ actualr̄ existūt ⁊ que sūt in se ⁊ sunt ꝓiūcta suo actuali eē. sed ēt dicunt̄ hēre qdditatē ⁊ sūt res ꝑdicamēti ⁊ pñt itelligi ab itellectu ⁊ eē qd scibile que nō sūt in se nec hñt actuale eē. sed sūt in suis cāis ⁊ pñt eē. Est enī triāgulus res ꝑdicamēti. ⁊ bn̄ dictū est q̄ supficies triāgularis est i ꝑdicamēto q̄ztitatis ⁊ est spēs q̄ztitatis cōtinue dato q̄ nulla talis supficies eēt. Ea autez que nec sūt i se nec in suis cāis: sed solū sūt entia apud aiam: ut tragelaph° ⁊ chimera: nō sūt scibilia nec sūt res alicuius ꝑdicamēti. pz ḡ q̄liter oporteat eē ens qd̄ scit̄. Et p ia dicta soluta sūt argumēta. ¶ Ulteri° aūt dato q̄ nō oporteat sbm eē actualr̄ exñs: sed sufficit q̄ sit res ꝑdicamēti ⁊ q̄ sit ꝑz suā qdditatē ad b̄ q̄ de eo sit sciētia. ¶ Dubitaret forte aliqs: utrū oporteat passionē pbādā de sbo actualr̄ existē ad b̄ q̄ de ea sit scia. ⁊ vi q̄ sic. q̄ per demōstrationē ꝓcludit̄ passionē ineē sbo. sed nō in est aliqd alicui nisi hēat actuale eē. ḡ nulla passio de sb iecto ꝓbat̄ nisi actualr̄ existat. ¶ In ōriū est q̄ sbo nō exñte actualr̄ opz q̄ nec actualr̄ existat passio: q̄re si potest hēri scia de sbo nō actualr̄ exñte hēbit̄ de passione dato q̄ actualr̄ nō existat. ¶ Dōm q̄ cum qd̄ qd est sit obm itellect°: ⁊ res scite ꝓsiderent̄ ꝑm suā qdditatem nō ꝑm suū actuale eē. sicut abstrahim° sbm a suo actuali eē. ⁊ itelligim° ipm ꝑm suā qdditatē. sic abstrahim° ⁊ passionē de sbo pbādā. Si ḡ querat̄ q̄liter oporteat eē passionē ad hoc q̄ de ea sit scia. ⁊ q̄ possit de sbo ꝓbari. dici dz q̄ cū passio causet̄ a ꝑncipijs sbi ⁊ oriat̄ a sbo. sicut sufficit ad hoc q̄ sbm sit qd scibile q̄ hēat eēntialē ordinē ad suas cās. sic ad b̄ q̄ passio sit qd scibile ⁊ q̄ possit ꝓbari de aliquo sbo sufficit q̄ hēat eēntialē ordinē ad sbm illud. nullo enī triāgulo exñte demōstrabitur de eo hēre tres eo q̄ hec passio hēat eēntialez ordinē ad ipm. ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs de quo eē i telligit pbs cū ait q̄ eē opz qd̄ scit̄. ¶ Dōm q̄ oē esse de quo hic loquit̄ pbs est idē qd̄ eē uerū. hic enī itēdit pbs ꝓbare q̄ demōstratio sit ex ueris. vitas aūt hēt eē circa cōpōnē ⁊ diuisionē. vnde ⁊ pbs. 5. me^ce^ ait. q̄ vno mō dicit̄ ens qd̄ significat qdditatē ꝑdicamētoꝝ. alio mō ens qd̄ significat ueritatē rei. ⁊ cuz dicimus aliqd esse ꝑm pbum demōstrabimus suam ueritatē. cum dicimus aliqd nō esse demōstrabimus suam falsitatem. p ut ergo esse uel non esse sumit̄ in ꝓpositionibus ꝓout

dicit vitatē ppōnū uel enūciationū sumit hic esse cuz dicit q opz hic esse qd scit. Propter qd sciēdum q eē in ppōnibus non noiat actualem existētiaz: sed noiat habitudinē pdicati ad sbm. h eni vbū est put copulat pdicatū cū sbo ⁊ put est nota dicēdi de alio nō dic ipsam actualē existētiā: sed significat quādā cōpōnem ⁊ quādā hitudinē pdicati ad sbm quā sine cōpositis nō ē itelligē. Cū eni dicit qd est pluuia. ⁊ rndet pluuia est aq̄ guttatiz cadēs. uera est hec locutio ēt pluuia nō exn te. nā cū dr pluuia est aq̄ guttatim cadēs: nō est intellect⁹ ppōnis q pluuia hēat actuale eē nec q actualr existat: sed q h pdicatū aq̄ guttatim cadēs hēt se per hitudinē ad sbm qd est pluuia. h g mō opz eē qd scit ⁊ demōstrat. ⁊ h mō opz demstrationē eē ex ueris: qz in ppōnib⁹ ex qb⁹ demstratio ꝓstituit pdicata hnt p se ordinem ad sudiecta. Cū eni dico triāgulus hēt tres uera est ppositio: ⁊ nō est itellect⁹ ppōnis q triangulus actualr existat: sed q hec passio hēre tres hēat per se ordinē triangulū: demstratio g est ex ueris ⁊ est ex his que sūt put eē dicit per se hitudinē pdicati ad sbm. nō aūt demstratio est ex falsis nec ex his que nō sūt: qz nō est ex his q̄ hnt oppositā hitudinē ad sbm. ut qz simetrū hēt repugnātiā ad diametrū nō est qd scibile nec cadit sub scia q diametrū sit simetrū coste. ¶ Ulteri⁹ aūt forte dubitaret aliqs de pbatiōe Alg. vult eni pbare q demstratio sit ex ueris. ipse eni ait. opz uerū eē qd scit ⁊ qd demōstrat. Cū g uerū possit ꝓcludi ex falsis: ut pz p pbm in 2° pōz. quātūcūqz uerū sit qd demstrat ⁊ uerū sit qd scit: poterit tñ demstratio eē ex falsis. Dōm q illus est ꝓntia quedā i qua pmisse hnt se ut añs ⁊ ꝓcl'o ut ꝓns. Cōstat aūt q si añs est q de necessitate ꝓns est. sic ⁊ in oi forma sillogistica si pmisse sunt uere ꝓcl'o de necessitate est uera. nō tñ opz q si añs nō est q ꝓns nō sit. pōt enim ꝓtingē q nō sit añs ⁊ tñ sit ꝓns: ut q nō sit hō ⁊ tñ sit aial. sic nō opz si pmisse sunt false q de necessitate ꝓcl'o sit falsa. pōt eni ex falsis seq uerū. ⁊ sil' cū falsitate pmissarū pōt stare vitas ꝓcl'onis. ¶ Aduertēdū tñ q ut idē pbus tradidit in 2° pōz. q lz ex falsis possit sequi uerū hoc nō est pp qd: sed qz falsitas eni pmissarū nō est cā vitatis ꝓcl'onis. ipm enim nō eē añtis nō pōt eē cā q̄re sit ꝓns. pōt enim ꝓtingē q nō sit hō ⁊ tñ aial sit: sed tñ ipm nō eē hoiem nō pōt eē cā q sit aial: sz accidit sic eē. sic ⁊ in pposito pōt ꝓtingere q pmisse nō sint uere: sed sint false. ꝓcl'o aūt sit uera: sed hoc nō est ppter qd nec est cāliter: sed erit qz ita accidit. ꝓcl'o g uera nō pōt seq ex pmissis falsis tanq̄z ex cā. igit si qd demōstrat est uerū ⁊ h⁹ uerū inferr cāliter ex pmissis: qz demstratio facit scire. ⁊ in demstratione pmisse sunt causa ꝓcl'onis: opz pmissas eē ueras. Bona est ergo ratio pbi q si uerū est qd demstrat ⁊ uerum est qd scit opz demōstrationē eē ex ueris: qz cāliter ⁊ pp qd uerū nō pōt ꝓcludi nisi ex ueris. ¶ Ulteri⁹ aūt forte dubitaret aliqs: qm ipossibile sit diametrū eē simetrū coste. ¶ Dicēdū q simetrū idē est q cōmēsurabile. illa sūt cōmēsurabilia que coicāt in aliq̄ vna mēsura. si ergo eēt aliqua vna linea quātūcūqz eēt modica que mensuraret diametrū posset cōmēsurare costam uel ecōuerso eēnt costa ⁊ diameter cōmēsurabilia. ⁊ hēt se diameter ad costā sicut aliqs nūs ad aliquē nūm. nā si aliq̄ vna linea mēsuraret utrūqz: oporteret q illa linea in aliquo alio nūo ꝓtineat in diametro ⁊ in aliquo alio nūo in costa. ut si linea vni⁹ palmi mēsurat diametrū ⁊ costaz ut forte qz diameter est qnque palmarū ⁊ costa q̄tuor: hēbit se diameter ad costā sicut qnque ad q̄tuor. uel si illa linea sit in aliquo alio nūo in diametro ⁊ i aliquo alio nūo in costa: hēbit se diameter ad costā sic ille numerus ad aliū nūz: ⁊ q̄dratū diametri se hēbit ad quadratū coste sicut q̄dratū illi⁹ nūi ad q̄dratū illi⁹ alteri⁹ nūi. q̄re cū q̄dratū diametri sit duplū ad q̄dratū coste ut pbat in penultimo Euclidis: posset iueniri aliquis nūs q̄drat⁹ qui diuideret in duo eq̄lia q̄drata: qd est ipossibile. Cū ergo dicit q diameter de necessitate est i cōmēsurabilis coste: itelligēdū est de costa q̄drati habētis latera eq̄lia. nā in supficie hnte latera ieq̄lia pōt diameter eē cōmēsurabilis coste. qz lz sit ipossibile iuenire nūm q̄dratū qui possit diuidi in duo q̄drata eq̄lia: pōt tñ repiri nūs aliqs q̄drat⁹ qui diuidit in duo quadrata ineq̄lia: ut. xxv. est nūs q̄drat⁹ ⁊ diuidit in. xvj. ⁊ ix. quoz ēt qlibet est q̄dratus. igit in supficie. a. b. c. d. costa. a. b. sit q̄tuor pedū: ⁊ costa. b. c. sit triū pedū. diameter. a. c. est cōmēsurabilis cuilibet istarū costaruz ⁊ erit qnque pedū. pes ergo mēsurās diametrū. a. c. mēsurabit utrāq̄z costā. cāq̄bit eni q̄dratū diametri. a. c. q̄drato utriusq̄z coste: ⁊ hēbit se ad utrūqz q̄dratū sicut nūs ad nūm: ut sicut. xxv. ad. xvj. ⁊ ad. ix. cū ēt diameter ponat. v. pedū ⁊. v. in se ductū faciat. xxv. costa aūt maior ponat. iiij. pedū: q i se ducti faciūt. xvj. costa aūt mēnor ponat triū pedū q in se ducti faciūt. ix. hēbit se q̄drat⁹ diameter ad q̄dratū coste maioris sic. xxv. ad xvj. ad q̄dratū aūt minoris sic. xxv. ad. ix. que duo quadrata duarū costarū vz. xvj. ⁊. ix. equant. xxv. qd est q̄dratū diametri. repit g cōmēsurabilitas iter diametrū ⁊ costā si sint coste ieq̄les: nō aūt si sint eq̄les. hut⁹ autē rō est supi⁹ tacta. vz q pōt iueniri aliqs nūs q̄drat⁹ qui pōt diuidi in duo q̄drata eq̄lia. nequaq̄z aūt inuenirt pōt q̄drat⁹ aliqs nūs qui in duo q̄drata eq̄lia scidi possit. ¶ Deide cū dicit. [Ex pmis aūt] ostēdit demstrationē debē eē ex pmis ⁊ imediatis. dicēs q [ex pmis autē ⁊ idemstrabilib⁹.] i. ex pmis ⁊ imediatis: oz eē sup demstrationē [qz nō sciret nō hns demstrationē ipsoz] i. p ipsa. vz p pma ⁊ imediata. ⁊ subdit cām. d. q [scire est] [supple p ea] [quoz.] i. p quel est demstratio] supple p se pmo. ⁊ addit q [⁊ nō pm accns hēre demstrationē.] [q̄si dicat q scire est p demstrationē per se. ⁊ p cās p se. ⁊ nō p demstrationē p accns nec p cās per accidēs. ¶ Notādū q posset hec rō sic formari: sine qb⁹ nō contingit scire ex illis opz demstrationē eē. sed sine pmis ⁊ imediatis nō ꝓtingit scire. g ex pmis ⁊ imediatis opz demstrationē eē. ideo ait q nō sciret. i. nō ꝓtingeret scire nō hns demstrationē ipsoz. i. p ipsa. i. p pma ⁊ imediata. ¶ Notādū aūt q demstratio fit ex aliqb⁹ pmissis. tūc quero utrū ille pmisse sint idemstrabiles ⁊ si sint prime ⁊ imediate uel nō. si sint idemstrabiles habet intētū. si aūt pnt demstrari uel habet demstratio de eis uel nō. si sint demstrabiles ⁊ nō demstrant: g sūt ignorate. ignoratis aūt pmis ignorat ꝓcl'o. non g ꝓtingit scire per aliq̄ demstrabilia nisi hēat eorū demstratio. g semp demstratio ut faciat scire opz q fit ex indemstrabilib⁹: qz nō getat itellect⁹: nec aggnat in nobis scia simplr nisi fit deuentū usq̄z ad idemstrabilia. Ideo dicit in p° topicoz. q demōstratio est ex pmis ⁊ ueris: aut per ea que sunt pma ⁊ uera sumpserūt originē. demstratio ergo uel est per indemstrabilia imediata uel est per demōstrabilia ad inde mōstrabilia reducta. ¶ Notādū etiā q si dicat q demōstratio est ex indemstrabilibus uera est ppō: qz semp est ex indemstrabilibus: uel imediate si ipse pmisse sunt demōstrabiles uel mediate. qz si pmisse sunt demōstrabiles ut faciāt scire oportet eas ad indemōstrabilia reducere. ¶ Rursus si dicat q demōstratio pōt eē ex demōstrabilibus ut ad idemōstrabilia reducunt uera est ppositio. Dupl'r ergo poterit legi lra pbi. pmo ut hoc qd dico refert ad pma indemōstrabilia. ut sit sensus. bñ dico demstrationē debere eē ex pmis ⁊ indemōstrabilibus: qz nō sciet nō habēs demōstrationē ipsorum. i. per ipsa pma ⁊ indemstrabilia. nam scire est per pma ⁊ indemstrabilia quoz. i. per que est demonstratio per se ⁊ non per accns. alio mō hoc qd dico ipsoz pōt referri ad ipa demstrabilia, put ad idemstrabilia reducunt: ut sit

sensus q̃ demstratio est ex ꝑmis ⁊ idemstrabilib⁹: qz nõ sciet aliqs supple p demstrabilia. ⁊ nõ hñs demstrationez ipsoꝝ. Jõ sbdit. q̃ scire est supple p ea quoꝝ demstratio est hẽre demstrationẽ: eo q̃ p se. ⁊ nõ hẽre demstrationem ꝟz accñs. q.d. q̃ p demstrabilia nõ est scia nisi de ipis demstrabilib⁹ hẽret demstratio. ⁊ opz q̃ h⁹ᵗ demstratio ẽt sit p se nõ p accñs opz demstrabilia demstrari ⁊ ad idemstrabilia reduci si ex eis debeat eẽ demstratio. semp q̃ ẽ demstratio ex idemstrabilib⁹ uel mediate uel imediate. ¶ Notãdũ ẽt q̃ si fiat demstratio ex demstrabilib⁹ ut pz: opz illa demstrabilia demstrari. Sed si fiat demstratio per se ⁊ per cãs: cũ in talib⁹ nõ sit abire in ifinitũ: opz tãdẽ ad indemõstrabilia deuenire. Ad remouẽdũ q̃ ꝓcessuz per accidẽs ꝑm quẽ possem⁹ demstrare nec vnq̃z deueniremus ad ꝑma ⁊ ad idemstrabilia ait q̃ scire est nõ per accidẽs hẽre demstrationẽ. ¶ Deinde cũ dicit. ⌊ Cãs qdẽ notiores. ⌋ ostẽdit q̃ opz demstrationẽ eẽ ex ꝓrib⁹ ⁊ notiorib⁹. Circa qd duo facit. qz ꝑmo ponit hoc gñaliter ⁊ coiter. 2° spãliter ibi ⌊ Est aũt ꝓncipiũ demstrationis. ⌋ Circa ꝑmũ tria facit: qz ꝑmo adducit vnã quãdam rõnẽ cõem. q̃ opz demstrationẽ eẽ ex ꝓrib⁹ ⁊ notioribus. 2° exponit quõ sint accipiẽda ꝓra ⁊ notiora. 3° remouet quãdã dubitationẽ que posset ex dictis originẽ sumere. 2ª ibi ⌊ Priora aũt ⁊ notiora. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ex primis aũt. ⌋ In ꝑma ꝑte intẽdit talẽ rõnẽ. Quicqd est p cãs que uere cãe sunt semp est per ꝓra ⁊ notiora. demõstratio est per cãs que uere cãe sunt: ergo ⁊c. Ideo ait ⌊ Cãs qdẽ opz notiores eẽ ⁊ ꝑmas cãs qdẽ. ⌋ q.d. q̃ cãe nõ sunt solũ notiores: sed ẽt cãe ꝑm q̃ cãe sũt ꝑme uel ꝓres: sed ⌊ qm̃ tũc scim⁹ cũ cãs cognoscimus si uere cãe sũt ⁊ ꝓres ⁊ notiores ⌋ sup. opz eẽ ⌊ nõ soluz alio mõ itelligẽdo ⌋ qd sunt ⌊ sed in sciẽdo: qm̃ sunt. ⌋ ¶ Notãdũ aũt q̃ ꝑm expõnẽ cõem cã per se loquẽdo est notior effectu. nõ solũ quãtũ ad qd est: sed ẽt q̃ztum ad qz est. ut si vis scire eclipsim solis nõ solũ opz te scire qd est lune interpositio. sed ẽt qz est huⁿ interpositio. ⁊ qz luna interponit. Possum⁹ tñ alr dicẽ ⁊ forte melius ut dicam⁹ q̃ effect⁹ facit aliqd iferre cãe, ꝓprie. sed non facit ad eẽ effect⁹. q̃ est cã cãe solũ alio mõ. vz q̃ztũ ad iferre. sed nõ est cã: qm̃ est. i. q̃ztũ ad eẽ. sed cãe si cãe uere sunt: sunt cãe effectuũ nõ solũ altero mõ: ut qz p cãs possumus intelligẽ effectus ⁊ possumus per eas effect⁹ ꝛcludẽ ⁊ iferre. sed etiã sunt cãe: qm̃ sunt. i. quãtuz ad eẽ. notiores q̃ sunt cãe effectib⁹: qz sunt cãe utroqz mõ ⁊ quãtũ ad iferre ⁊ quãtũ ad eẽ. ¶ Deinde cũ dicẽ ⌊ Priora aũt ⁊ notiora. ⌋ exponit quõ sunt accipiẽda ꝓra ⁊ notiora. Circa qd duo facit: qz ꝑmo distinguit de ꝓri ⁊ notiori. 2° declarat diffõnis mẽbra ibi ⌊ Dico aũt ꝓra. ⌋ Dicit q̃ q̃ ⌊ ꝓra ⁊ notiora sũt duplr. ⌋ vz quo ad nãm ⁊ quo ad nos. Jõ subdit q̃ ⌊ nõ enim idẽ est ꝑus nã ⁊ ad nos. ⌋ i. quo ad nos ⌊ nec ⌋ est dicẽ idẽ ⌊ notⁿ nã ⁊ notⁿ nobis. ⌋ ¶ Notãdũ aũt q̃ cũ duplr citer dicat ꝑus ⁊ duplr notⁿ. vz quo ad nãz ⁊ quo ad nos. demstratio simplr que est per ueras cãs semp ꝓcedit per ꝓra ⁊ notiora simplr quo ad nãm. nõ aũt semp per per ꝓra ⁊ notiora quo ad nos. ¶ Notãdũ est q̃ ꝑm Cõmẽtatorẽ sup ꝑ^m phisicoꝝ. In mathematicis est notior quo ad nos cã q̃z effect⁹. in nãlib⁹ aũt ecõuerso. Scõm q̃ hũc modũ loquẽdi in demstrationibus mathematicis ꝓcedim⁹ per ꝓra ⁊ notiora utroqz mõ ⁊ quo ad nãm ⁊ quo ad nos: qz idẽ est ibi ꝑus ⁊ notius nã ⁊ nobis. In nãlib⁹ aũt lz utplurimũ fiãt demstrationes nõ potissime: sed per effect⁹. tñ si instituat ordo ꝓrius et q̃ est a ꝓncipio qõnũ ⁊ fiat demstratio per cãm fiet per notius nãe nõ nobis. bñ q̃ dictũ est q̃ nõ est idẽ ꝑus ⁊ notius nãe ⁊ nobis: lz sit idẽ in aliqb⁹ ut in mathematicis: nõ tñ est idẽ in oib⁹: qz nõ est idẽ in nãlib⁹. ¶ Deinde cũ dicit. ⌊ Dico aũt ꝓra. ⌋ Exponit que dixit ostẽdẽs que sunt ꝓra ⁊ notiora nobis ⁊ que nãe dicẽns ⌊ dico aũt ꝓra nobis ⁊ notiora ꝓrima sensu notiora aũt simplr ⌋ ⁊ quo ad nãm ⌊ que lõgius sunt ⌋ supple a sensu. Et subdit q̃ ⌊ sunt aũt q̃dã lõgiora ⌋ a sensu maxime ⌊ ulia ꝓrima aũt ⌋ sensui ⌊ singularia ⌋ ⁊ subdit q̃ ⌊ opponunt hec ad inuicẽ. ⌋ nã si nõ est idẽ eẽ lõginquũ ⁊ ꝓpinquũ. ⁊ si lõgingtas ⁊ ꝓpingtas hñt quãdam repugnãtiã ⁊ quãdã oppõnẽ ad inuicẽ: opz ad inuicẽ habere quãdã repugnãtiã ꝑus nã ⁊ ꝑus nobis. cũ vnum sit singulare ⁊ ꝓpinquũ sensui. aliud ulr ⁊ remotum a sensu. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz videt q̃ phus sit sibi ꝓrius hic ⁊ in ꝑ^o phisicoꝝ. ⁊ ẽt in 2° me^ce. nã in ꝑmo phisicoꝝ vult q̃ sint nobis nota magis ꝛfusa. i. ulia. ⁊ in 2° me^ce. vult q̃ quedã se hñt sicut locus ianue in domo quẽ nullus ignorat. qd exponẽs Cõmẽtator ait q̃ h⁹ᵗ sunt ꝓpõnes maxime ules. q̃ tam in ꝑ^o phisicoꝝ q̃z in 2° meta^ce videt uelle q̃ sunt nobis ꝑus nota magis ulia. hic aũt q̃ magis singularia. Dicẽdũ q̃ esse aliqd notius ⁊ ꝑus quo ad nos põt duplr intelligi. uel in eodẽ gñe cognitionis. uel absolute ⁊ simplr. Si in eodez gñe cognitionis uera est ſnia libri phisicoꝝ. qz tã apd intellectũ q̃z apud sensum sunt ꝑus nota ꝛfusa magis ut apud intellectũ sunt ꝑus nota magis cõfusa. i. magis ulia: apud sensum vo sunt ꝑus nota magis cõfusa i. ea que sunt ꝓticularia magis cõfusa. i. magis ulia ut paret. qz si a remotis aspicimus aliqd ꝑus cognoscim⁹ per sensum q̃ est aliqd corpus. postea q̃ est aliqd aial. ⁊ postea q̃ est aliqs hõ. per intellectum vo ꝑus cognoscimus q̃ est corpus. postea q̃ est aial. postea q̃ est hõ. Cõstat aũt q̃ corpus est ulius q̃z aial ⁊ aial q̃z hõ. ⁊ aliqd corpus est ꝓticulare ulius q̃z aliqd aial uel q̃z aliqs hõ. bñ ergo dictũ est q̃ in eodẽ gñe cognitionis sensitiue ⁊ ẽt itellectiue sunt nobis nota ꝛfusa magis. Sed si questio nõ arctet ad alterũ genus cognitionis: ut non dicat qd est nobis notius ꝑm itellectũ uel ꝑm sensum. sed absolute querat que sunt notiora. uera est ſnia que hic tradit. nã cũ nra cognitio incipiat a sensu: ⁊ sensus nõ iudicet nec appẽdat nisi ꝓticularia sequit q̃ sũt nobis ꝑus nota ꝓticularia q̃z ulia. Jz ꝑm nãz qd qd est ⁊ ulr sit ꝑus ⁊ notius ꝓticulari. Ex hoc autẽ patẽ põt quõ demstrationes mathematice ꝓcedũt nõ solũ ex ꝓrib⁹ quo ad nãm: sed ẽt ex ꝓribus quo ad nos. Exponẽdũ enim est quo ad nos. i. quo ad nram cognitionez itellectiuã. qz itellectui nro ibi ꝑus se offerũt cãe q̃z effect⁹. sed si itelligat quo ad nos absolute ⁊ simplr non est uerũ: qz tũc ꝓcederẽt mathematice ex ꝓticularibus cũ absolute loquẽdo nra cognitio icipiat a sẽsu. ⁊ simpliciter loquẽdo sunt nobis ꝓticularia ꝑus nota. videmus aũt sic nõ eẽ: qz mathematice nõ ꝓcedũt iductiue ⁊ a posteriorib⁹: sed demstratiue ⁊ a ꝓrib⁹. ¶ Deinde cũ dicit. ⌊ Ex ꝑmis aũt ⌋ remouet quãdã obiectionez que ex habitis posset hẽre ortũ. ostẽderat enim demstrationẽ eẽ ex ueris ꝑmis ⁊ imediatib⁹ ꝓrib⁹ ⁊ notiorib⁹. nõ aũt ostẽderat quõ sit ex cãis ꝛclonis. i. ex ꝓprijs ꝓncipijs. iõ ad ꝟ remouẽdũ ait. ⌊ Ex ꝑmis aũt est. ⌋ i. ex quo demstratio ẽ ex ꝑmis. sequit sup. ⌊ qd ex ꝓprijs ꝓncipijs est. Idẽ enim dico ꝑmũ ⁊ ꝓncipiũ. ⌋ ¶ Notãdũ aũt q̃ ꝑm ꝑhz 2° me^ce. semp in oi gñe illud qd est ꝑmũ ⁊ qd est maxie tale est cã ⁊ ꝓn^m olum eoꝝ que sũt post ⁊ qz ꝑmũ hẽt rõnẽ cãe ⁊ ꝓncipij. ⁊ idẽ est ꝑmũ ⁊ ꝓn^m: q̃ ex quo ꝓbatũ est sup q̃ opz demstrationẽ ꝓcedẽ per ꝑma ⁊ nõ accñs ſz p se. sufficiẽter oñdebat q̃ demstratio ꝓcedit per ꝓpria ꝓncipia: qz ꝓcedit per ꝓpria ꝑma.

¶ Est aũt ꝓncipiũ demõstrationis ꝓbõ immediata. Jmmediata aũt est qua nõ est altera ꝓor. Propõ aũt est enũciationis altera ꝑs vnũ de vno. Dialetica qdem est sitr accipiẽs qõlibet. Demstratiua aũt determi

nate alterũ:qm̃ uerũ est. Enũciatio aũt ꝗ dictionis quãlibet ptẽ. Cõtradictio aũt est oppositio cui⁹ nõ est mediũ ꝑm se. Pars aũt ꝗdictionis que aliqd de aliquo est affirmatio est. Que ꝟo est aliqd ab aliquo negatio est. Immediati aũt sillogistici principij positionẽ qdẽ dico quã nõ est mõstrare:sed ponẽ:neqꝫ necesse est hẽre aliquez docẽdũ. Quã ꝟo necesse est hẽre docendũ quẽlibet dignitatẽ uel maximã ꝓpõnẽ sunt eni q̃dã huiusmodi. B eni maxime in huiuscemodi ꝓsueuimus nomen dicere. Positionis aũt que qdẽ est quãlibet ptiũ enũciationis accipiẽs:ut dico eẽ aliqd:aut nõ eẽ suppõ est. Que ꝟo sine hoc diffinitio est. diffinitio enim positio q̃dã est. Ponit eni arithmetic⁹ vnitatẽ idiuisibilem eẽ ꝑm q̃ztitatẽ. Suppõ aũt nõ est. Id eniz q̃ qd est vnitas ⁊ eẽ vnitatẽ non est idem.

¶ Postq̃z ꝓbus assignauit vnã rõnẽ cõem q̃ demꝓratio eẽt per ꝓora ⁊ notiora:qz erat per cãs. In ista pte adducit ad hoc idẽ rõnes spãles.qz eni ꝓbus ꝓbauit ꝓiũctim ⁊ per vnã rõnẽ. In ista pte ꝓbat diuisim ⁊ per plures rõnes. Iõ duo facit ꝑm q̃ duo ꝓbare itẽdit.nã ꝑ⁰ ꝓbat q̃ demꝓratio fit ex ꝓrib⁹.2⁰ fit ex notioribus ibi [Qm̃ aũt opꝫ credẽ.] Circa ꝑ⁰ duo facit.qz ꝑ⁰ ꝓbat q̃ demꝓratio fit ex ꝓrib⁹.2⁰manifestat ⁊ declarat q̃dã de qb⁹ fecerat mẽtionẽ ibi [Propõ aũt enuinciationis.] In ꝑma pte intẽdit talẽ rõnẽ.cuiuscũq; sill'i est ꝓncipiũ ꝓpõ imediata que nõ est altera ꝓz ille sillus ꝓcedit per ꝓora.sed sill'i demꝓratiui siue demꝓratiõis est ꝑ⁰ ꝓncipiũ:ergo ⁊c. Fundat aũt hec rõ sup duabus ꝓpõnib⁹.q̃rũ ꝑma est q̃ ꝓncipiũ demꝓrationis sit ꝓpõ imediata.2ª aũt est q̃ imediata ꝓpõ est qua nõ est altera ꝓz. Ex his duab⁹ ꝓpõnibus manifeste ꝓcludit demõstrationẽ eẽ ex ꝓrib⁹.hoc est ergo qd ait q̃ [est autẽ ꝓncipiũ demꝓrationis ꝓpõ immediata.] ⁊ subdit q̃ [imediata aũt] ꝓpõ [est qua nõ est altera ꝓz.] Tũc ergo est suppleda rõ q̃ opꝫ demꝓrationẽ eẽ ex ꝓribus cũ sit ex ꝓpõnibus imediatis qb⁹ nõ sunt alie ꝓres.

¶ Dubitaret forte aliqs.utrũ ꝓpõnes que ingrediũtur demꝓrationẽ possint eẽ imediate.⁊ videt q̃ nõ: qa cũ quedã ꝓpõnes ingrediant demꝓrationẽ ꝑm suam ut ꝑmisse.quedã ꝟo ingrediant solũ ꝑm ꝟtutẽ ut dignitates.nulle ꝓpõnes ingrediẽtes demꝓrationẽ ꝑm sua⁊ ꝑnt eẽ imediate cuꝫ hẽant alias ꝓpõnes ut dignitates que sunt ꝓres ipsis. ¶ In q̃riũ est ꝓbus uolẽs demõstrationẽ eẽ ex ꝑmis ueris ⁊ imediatis. ¶ Dicẽduꝫ q̃ cũ dicimus Imediata ꝓpõ qua nõ est altera ꝓz:nõ est intelligẽdũ hoc absolute ⁊ simplr:sed glosãdũ est qua nõ est altera ꝓz.s.per quã possit demõstrari.vñ ꝓbus cũ ꝓbus dixisset q̃ opꝫ demꝓrationẽ eẽ ex ꝑmis ⁊ imediatis.uolẽs hoc declarare ꝓbat q̃ opꝫ aũt demꝓrationẽ eẽ ex ꝑmis ⁊ idemꝓrabilib⁹.pro eodẽ ergo accipit ꝑmũ ⁊ indemꝓrabile.ꝑnt ergo ꝑmisse eẽ imediate quãtũcunq; dignitates que dicunt maxime ꝓpõnes sint ꝓres illis.nã per ꝑ⁰ dignitates nõ ꝑnt eẽ demꝓrationes:cuꝫ dignitates sint ꝓpõnes cões.⁊ demꝓratio nõ fit per cõmunia:sed per ꝓꝓria. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis utrũ sint ꝓpõnes imediate dignitates que nõ ingrediunt demꝓrationẽ nisi ꝑm virtutẽ.⁊ videt q̃ nõ:qz imediatuꝫ sonat idẽ q̃ primuꝫ.illa aũt sunt imediata alicui que sũt ꝓpinq̃ ⁊ prima illi.dignitates ergo que nõ sunt ꝓncipia prima sed sunt ꝓncipia ulia ⁊ remota imediate ꝓpõnes dici nõ debẽt. ¶ Dõm q̃ duplex est ꝓncipiũ.cõplexũ ⁊ incõplexũ.dignitates ergo sunt ꝓncipia cõplexa.termini aũt ex qbus cõponunt dignitates ꝑnt dici ꝓncipia incõplexa.ex terminis ergo ⁊ ꝓncipijs icõplexis fiũt ꝓpõnes que sunt ꝓncipia cõplexa ex ꝓpõnib⁹ aũt ꝓcludunt ꝓclones. Dignitates ergo ⁊ ulr oẽs ꝓpõnes ꝑmisse respiciũt terminos tanq̃z ꝓncipia.ꝓclones tanq̃z ꝓncipiata. Immediatũ ergo qz idẽ sonat q̃ ꝓpriũ ⁊ primũ.duplr ꝑõt accipi.uel qz est ꝓpinquũ ꝓncipijs.uel qz ꝓpinquũ ꝓclonib⁹. Dignitates ergo sunt ꝓpõnes imediate:qz ꝟitas dignitatũ est ualde ꝓpinq̃ ꝓncipijs icõplexis:⁊ est ualde ꝓrima significatis terminoꝝ.statim enim cũ scimus qd est qd̃ dicit per nomẽ.⁊ statim cũ itelligimus significata terminoꝝ ꝓcedimus dignitatẽ uerã eẽ. Immediatũ ergo ꝓut hic de imediato loquimur nõ est accipiẽdũ ex parte posterioris.ut dicat illa ꝓpõ imediata que nõ hẽt aliã posteriorẽ uel que est ualde ꝓpinq̃ posteriori:sed accipiẽdũ est imediatũ ex ꝑte ꝓris ut dicat illa ꝓpõ imediata que nõ hẽt aliquã ꝓrẽ. Immediatũ eniz sonat qd̃ sine medio.sine medio aũt ꝑõt dici aliqd duplr.uel qz nõ hẽt aliud mediũ per qd̃ ꝓbet sed seipsa est nota.uel qz nõ hẽt mediũ per qd̃ ꝓbet ꝓclonẽ:sed per seipsaꝫ ꝓbat ⁊ ifert ꝓclonẽ suã.dignitates ergo sunt ꝓpõnes imediate:qz nõ hñt mediũ per qd̃ ꝓbent:sed seipsis sũt note.ꝑmisse aũt sunt imediate qz nõ hñt aliud mediuꝫ per qd̃ ꝓbẽt ⁊ iferãt ꝓclonẽ illã. Dignitates ergo sũt ꝓpõnes imediate:qz nõ hñt mediũ per qd̃ ꝓbent. sed q̃ seipsis sunt note.nõ aũt sunt imediate q̃ sint ꝓxime ꝓclõni ⁊ nõ per aliud mediũ ꝓbẽt ⁊ cõcludãt ꝓclonẽ aliquã. Sũt eni dignitates respectu ꝓclonũ demꝓratarũ.sicut est ꝟt⁹ solaris respectu pullulationis plãtaruꝫ.nã sicut ꝟt⁹ solaris nunq̃z est imediatũ ꝓncipiũ pullulationis.sed ꝑ⁰ ꝟt⁹ mediãte ꝟtute pullulatiua facit arbores pullulare.ꝟt⁹ ergo pullulatiua itelligit eẽ cã media iter ꝟtutẽ solarẽ ⁊ actũ pullulãdi.sic nunq̃z dignitates sunt imediatũ ꝓncipiũ ꝓcludẽdi ꝓclonẽ demꝓratiuã.qz nunq̃z dignitates ꝓgrediunt demꝓratiuã ꝑm sbstãtiaꝫ. Sũt ergo ꝑmisse q̃ũ cã media inter dignitates ⁊ ꝓclonẽ:ita q̃ dignitates mediãtib⁹ ꝑmissis ꝓcludũt ꝓclonẽ demꝓratiuã.sunt ergo dignitates ꝓpõnes imediate ⁊ ꝓxime:nõ qz sint ꝓxime ꝓclõni ꝓbãde:sed qa sunt ꝓxime terminis ⁊ ꝓncipijs incõplexis. ¶ Ulterius aũt dato q̃ dignitates possint dici ꝓpõnes imediate mõ quo dictũ est. Dubitaret forte aliqs utrũ eo mõ possint dici ꝓpõnes immediate dignitates ⁊ ꝑmisse. ¶ Dõm q̃ quãtũ ad ꝑs spectat triplicẽ ꝟiaꝫ assignare possumus inter imediationẽ dignitatũ ⁊ ꝑmissarũ. Prima ꝟia est qz oẽs dignitates sunt ꝓpõnes imediate:qz nõ hñt mediũ per qd̃ demꝓrent.sed nõ oẽs ꝑmisse cuiuscũq; demꝓrationis sunt imediate:qz nõ hñt mediũ per qd̃ demꝓrent.dicebat eni sup̃ demꝓrationẽ eẽ ex ꝑmis ⁊ imediatis uel ex his que ex ꝓrimis ⁊ imediatis sũpserũt originẽ.ꝑmisse q̃ in demꝓratiõe nõ semp sũt q̃ se ⁊ imediate.sed sufficit q̃ eas sciam⁹ reducẽ in ꝑmas ⁊ imediatas:⁊ q̃ ex talib⁹ ꝓncipiũ sũpserũt. Scda ꝟia est q̃ dignitates sũt imediate:qz nõ hñt alias ꝓres absolute ⁊ simplr:⁊ maxime dignitas illa:de q̃libet affirmatio ul negatio.simplr ⁊ absolute est ꝓpõ ꝓz:⁊ nulla est ꝓz illa imo oẽs alie ꝓpõnes firmiant ⁊ roborant q̃ ipsaꝫ:sed nulla ꝑmissa alicui⁹ demꝓratiõis est sic imediata q̃ simplr ⁊ absolute nullã hẽat ꝓpõnẽ ꝓrẽ.naꝫ dignitates sunt ꝓpõnes ꝓres qbuscũq; ꝑmissis.ſz ut dicebat ꝑmisse in demꝓrationib⁹ ꝑnt eẽ imediate.nõ q̃ absolute nullas hẽant ꝓres.sed qz nõ hñt aliq̃s ꝓriores per q̃s ualeãt demꝓrari. Tertia ꝟia est quia ꝑmisse ꝑnt esse duplr imediate.nam ꝑnt eẽ imediate ex parte

ꝑncipioꝝ: ut qz eē ꝑñt ita ꝓpinque ꝑncipijs q nō ꝑñt demſtrari. 2° ꝑñt eē immediate ex pte ꝛcl'onū: qz poſſūt eſſe ita ꝓpinque alicui ꝛcl'oni: qz ingrediunt demſtrationē ꝑm ſubam q imediate iferūt ꝛcl'onē illā. dignitates aūt ꝑñt dici hoc mō imediate: qz ſunt idemſtrabiles nō aūt ꝑñt dici imediate q ſint ꝓxime ⁊ ꝓpinque conclusioni que cōcludit. nā ſi ex dignitatib⁹ ⁊ coib⁹ ꝓpōnib⁹ fieret ſillus aliqs ita q dignitates ⁊ cōes ꝓpōnes ingrederent ꝑm ſubam ſill'm illū ut pōt patē per habita: h⁹ ſillus nō eēt demſtratio: qz pcederet per cōmunia ⁊ nō per ꝓpria. ¶ Deinde cū dicit. [Propō aūt enūciationis est] qz mentionē fecerat de ꝓpōne imediata dicēs eā eē demſtrationis ꝑncipiuz. ideo ad declarationē dictoꝝ duo facit. qz ꝑmo determinat de ipsa ꝓpositione. 2° de imediato ꝑncipio ibi [Immediati aūt ꝑncipij.] ¶ Ad euidētiā ꝑme ptis sciēdū q i diffōne ꝓpōnis ponit enūciatio. in diffinitione enūciationis ponitur ōdictio. nō ergo pōt q̃s sufficiēter determinare de ꝓpōne nisi determinet de enūciatione. nec de enūciationе nisi determinet de ōdictione. uolēs ergo ꝑbus determinare de ꝓpōne tria facit. qz ꝑmo determinat de ꝓpōne. 2° de enūciatione. 3° de ōdictione. secunda ibi [Enunciatio vo.] tertia ibi [Cōtradictio āt.] Prima ꝑs diuidi pōt in ꝑtes duas. qz ꝑmo diffinit qd est ꝓpō. 2° diuidit ꝓpōnem in dialeticā ⁊ demſtratiuaz ibi [Dialetica ſilr.] Dicit ergo q [ꝓpō est altera ꝑs enūciationis vnū de vno] ſup. ſignificās. ¶ Deide cū dicit [Dialetica ſilr] diuidit ꝓpōnē in dialeticam ⁊ demōſtratiuā dicēs q [dialetica aūt] ꝓpō [est ſilr.] i. i. differēter. [est accipiēs quālibet] ſup. ꝑtē ōdictiōis. ſubdit q [demſtratiua aūt determinate] accipit [alteraz ꝑtē: qm̃ uerū est] ſup. qd demſtratoꝝ accipit. ¶ Notādū aūt q illa est imediata ꝓpō qua nō est altera ꝓor ⁊ illud est imediatū ꝑncipiū quo nō est aliud ꝑncipiuz ꝑbus. ꝑbus ergo fecerat de trib⁹ mētionē. vz de principio demſtrationis. de ꝓpōne. ⁊ de imediato. ſed hoc qd dico imediatū pōt copulari uel cū ꝓpōne: uel cū ꝑncipio. ideo ꝑbs ad declarationē dictoꝝ determinat ⁊ de ꝓpōne ⁊ de imediato ꝑncipio ut in diuidēdo dicebat. ¶ Notādū etiā q imediatū ꝑncipiū est in plus q̃z immediata ꝓpō. nam oē qd nō demſtrat siue sit ꝓpositio siue sit diffinitio pōt dici imediatū ꝑncipiū. Immediata ergo ꝓpō est duplex. dignitas ⁊ suppositio. ſed imediatū ꝑncipiū est triplex. vz dignitas suppō ⁊ diffinitio. Cū ergo hoc qd dico imediatū possit copulari tam cū ꝓpōne q̃z cū ꝑncipio: qz est dare imediatā ꝓpōnem ⁊ imediatū ꝑncipiū. uoluit tm̃ ꝑbus diuidē imediatuz ꝑncipiū potius q̃z imediatā ꝓpōnē: qz in plus est imediatū ꝑncipiū q̃z imediata ꝓpō. ¶ Notādū q est dūia iter dialeticū ⁊ demſtratorē. nā ut dicit circa ꝑncipium ꝑmi topicoꝝ. demſtratio. i. demſtratiuus ſillus est ex ueris. dialeticus aūt ſillus ex ꝑbabilib⁹. cū ergo semp altera ꝑs ōdictionis sit uera: altera falsa: demſtratoꝝ quoniā semp accipit uerā: semp accipit alterā ꝑtem determinate: ideo ait q demſtratiua ꝓpō est accipiens determinate alterā ꝑtē ōdictionis. Cuius rō est qm̃ demonstratoꝝ semp accipit uerū: ⁊ demſtratiuus ſillus semp est ex ueris. dialeticus vo qz ſillogiçat ex ꝑbabilibus: cū quelibet ꝑs ōdictionis aliquo mō possit eē ꝑbabilis: ut ꝑbabile erat q medea diligeret: qz fuit mr. ⁊ q nō diligeret: qz fuit interfectrix: ideo dialeticus habet viā ad utrāq ꝑtē ōdictionis: ideo in lra dr q dialetica ꝓpositio est accipiēs ſilr. i. i. differēter quālibet ꝑtem ōdictionis. ¶ Dubitaret forte aliquis quō est ꝓpō altera ꝑs enūciationis. ¶ Dōm q ſi bñ videē uelimus quō ꝓpositio est altera ꝑs enūciationis. videē dū est quō differūt ꝓpō ꝓblema ⁊ enūciatio. Sciē dū est q ꝓpō idem est q q̃ſi pro alio positio. vñ ipse ꝑmisse que ordinantur ad aliud ut ad ꝛcl'onē ꝓpōnes dici debēt. ꝓblema vo est illud de quo est qō ⁊ ad qō ordinant ꝓpōnes. ꝓpositiones ergo sunt ꝑmisse. ꝓblemata aūt sunt cōcl'ones. ⁊ qz ſill'i sunt ex ꝑmissis ⁊ sunt de ꝛcl'onib⁹ uel ad ꝛcl'ones. Ideo dicit in ꝑncipio topicoꝝ. q oīones ſil logistice sunt ex ꝓpōnib⁹ de ꝓblematib⁹: siue sunt ad ꝓblemata. Inde est ergo q sunt eq̃lia nūo ex de eodē ex qbus sunt oīones ſillogistice. i. ꝑmisse. ⁊ de qbus sunt ſill'i. i. ꝓblemata. Oīs enim ꝓpō pōt eē ꝓblema ⁊ omne ꝓblema ꝓpō. qō enim est ꝑmissa in vno ſill'o pōt eē ꝛcl'o in alio ⁊ ecōuerso. ⁊ ſi hoc nō est uerū in demſtrationis: qz sunt quedā ꝓpōnes indemſtrabiles que ita sunt demſtrationis ꝑncipia q nō ꝑñt eē demſtrationis cōcl'o: indubitāter tm̃ uerū est in dialeticis. nā dialetica ad oīum methodoꝝ ꝑncipia est viā hñs. ut in eodē ꝑmo topicoꝝ scribit. nulle ergo sunt ꝑmisse ⁊ nulla sunt ꝑncipia que nō possint dialetice ꝓbari ⁊ que nō possint esse dialetici ſill'i ꝛcl'o. ergo dialetice loquēdo eadē oratio aliter ⁊ aliter cōſiderata pōt eē ꝑmissa ⁊ ꝛcl'o ⁊ ꝓpositio ⁊ ꝓblema. ¶ Aduertēduz tm̃ q differūt ꝓblema ⁊ ꝛcl'o. nā ꝓblema est ut aliqd ꝓponit tanq̃z dubitabile ꝛcl'o aūt est ut illud dubitabile per ſill'm ꝛcludit. ꝓblema ergo utrāq̃z ꝑtē ōdictionis accipit: qz qd dubitabile dicit sub utraq̃z ꝑte ōdictionis ꝓponit. Ideo ꝑ° topicoꝝ scribit. q ſi dicas: putas utrū aial gressibile bipes sit diffinitio hois uel nō. ꝓblema fit. Problema q̃ cū sit quedā oīo dubitabilis utrāq̃z ꝑtē accipit. ſz ſi debeat illa oīo dubitabilis per ſill'm ꝛcludi opz q cōcludat altera ꝑs ōdictionis. nullus eni talis ſill'ſ est vnus ⁊ idē qui ſimul utrāq̃z ꝑtē ōdictionis cōcludat. nā ēlēchus ſi utrāq̃z ꝑtē ōdictionis ꝛcludat nō est ꝓpe ſillus vnus ſed magis est ſill'i plures. erit ergo ꝛcl'o altera ꝑs ꝓblematis: qz ꝓblema ꝓponit dubitationē ſub utraq̃z ꝑte ōdictionis: ſed ꝛcludit ꝛcl'o alterā ꝑtē tm̃. ¶ Dicamus q ſicut ꝛcl'o est altera ꝑs ꝓblematis: ſic ꝓpō est altera ꝑs enūciationis. nā ſicut oīo que debet eē ꝓblema dialeticū anteq̃z ꝛcludat per ſill'm ꝓponit ſub utraq̃z ꝑte ōdictionis. qm̃ aūt actu per ſill'm ꝛcludit opz alterā ꝑtē ꝛcludi. Sic enūciatio dialetica que dz esse ꝑmissa uel dz eē ꝓpō dz ſub utraq̃z ꝑte ōdictionis ꝓponi. qm̃ aūt actu ingredit ſill'm: opz alterā ꝑtē ōdictiōis accipe. erit ergo ꝓpō que dicit oīonē ꝑmissam ut ingrediat ſill'm pars enūciationis. ſicut ꝛclusio que dicit oīonem ut actu cōcludit per ſillz: est ꝑs ꝓblematis. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q ꝓpō dialetica nō videt differre a ꝓpōne demſtratiua. nā ut est per pcedētia manifestū. ꝓpō quātūcūqz sit dialetica dicit enūciationez ut actu ingredit ſill'm. hec enim est altera ꝑs ōdictiōis tm̃. nā utraq̃z ꝑs ōdictionis ſil vnū ⁊ eūdē ſill'm nō potest ingredi. ergo ꝓpō dialetica nō est accipiēs quālibet ꝑtē ōdictionis ſed alterā tm̃: ⁊ qz demſtratiua etiā alterā ꝑtē tm̃ accipit nō videt differre hec ab illa. ¶ Dicē dū q quātū spectat ad ꝑñs differre videt ꝓpō dialetica a ꝓpōne demſtratiua. ſicut futurū ꝛtingēs dr a futuro necēio. In futuro eni ꝛtigēti nunq̃z ſil vificabit utraq̃z ꝑs ōdictiōis. nā uel erit cras nauale bellū uel nō erit uel icidet tunica uel nō icidet. nō eni pōt ſil eē ⁊ nō esse bellū nauale. nec pōt ſil tunica icidi ⁊ nō icidi. q̃ opz in futuris ꝛtingētib⁹ vificari alterā ꝑtē ōdictiōis tm̃. ſic ⁊ in futuris necēijs. alr tm̃ ⁊ aliter: qz in futuris necēijs est determinata vitas. ⁊ opz vificari alterā ꝑtem determinate. ut ſi dicā. cras oriet ſol uel nō oriet: opz uerificari hāc ꝑtē determinate q erit ſolis ortus. ſed in futuris ꝛtingētib⁹ lz oporteat ſolū vnā ꝑtē ōdictiōis uerificari: nō tm̃ est hoc determinate. nō eni dicē possum q oīno ⁊ penit⁹ tunica icidet nec q nō incidet: ſed pōt icidi ⁊ nō icidi. Sic ⁊ in ꝓposito taz ꝓpō dialetica q̃z etiā demſtratiua accipit alterā ꝑtem ōdictionis. ſed demōſtratiua accipit alterā ꝑtē determinate: eo q semp accipit uerū. ſed dialetica lz accipiat alterā ꝑtē tm̃: nō

tñ accipit eã determinate: qz pōt accipe tã ptẽ uerã q̃z falsam: dũ tñ accipiat eã sub rõne ꝓbabili. Differt ergo enũciatio uel ꝓblema dialeticũ a ꝓpõne uel cõclõne demõstratiua. qz enũciatio uel ꝓblema dialeticũ accipit utrãq; ptẽ ꝗdictionis. ꝓpõ vo dialetica accipit alterã ptez ꝗdictionis: sed indeterminate: qz pōt accipe hãc uel illã. Sed ꝓpõ demõstratiua accipit alterã ptẽ cõtradictionis determinate: qz opz demõstrationez accipe ptẽ hãc. vz ueram: q̃ nullo mõ pōt accipe partẽ illam. i. falsam. ꝓpositio ergo demõstratiua erit si determinate dicat hoc est uel hoc nõ est. ꝓpositio vo dialetica eo q̃ nõ accipit determinate alterã partẽ erit si cum dubitatione z formidine alterius ptis ꝓferat. utputa si dicat est ne hoc uel est ne aial gressibile bipes diffinitio hominis. ꝓblema aũt dialeticũ si nõ solum cum dubitatione ꝓferat: sed etiam si alterã partẽ contradictionis comphẽdat. utputa si dicat. putas utruz aial gressibile z bipes est diffinitio hois uel nõ. patet ergo q̃liter differt ꝓpositio dialetica a demõstratiua. z q̃liter he ab enũciatione z ꝓblemate distinguunt. ¶ Deinde cũ dicit. ⌊Enũciatio vo. ⌋ diffinit qd est enũciatio. d. q̃ ⌊enũciatio nõ quãlibet ptẽ ꝗdictionis. ⌋ su. accipit. ¶ Notãdum aũt q̃ enũciatio accipit quãlibet partẽ ꝓtradictionis. z ꝓpositio dialetica accipit quãlibet partem ꝗdictionis. aliter tñ z aliter: qz enũciatio accipit quãlibet partẽ simul. Sed ꝓpositio dialetica dicit accipe quãlibet partẽ: nõ qz accipiat utrãq; partẽ simul: sed qz accipit alterã partẽ indeterminate. pōt enim dialetica ꝓpositio accipe quamcũq; partẽ ꝗdictionis vult: cuz habeat dialeticus viã ad utrãq; partẽ ꝗdictionis. bñ ergo dictum est q̃ ꝓpositio est altera pars enuncia tionis cum enũciatio possit accipe utrãq; partẽ simul: qz utraq; pars cõtradictionis pōt enũciari. ꝓpositio vo accipiat alteram partẽ ꝗdictionis tñ. Possumus enim enũciare q̃ omis hõ est aial uel nõ est animal. sed nunq̃z ꝓpõnes ingrediẽtes sillm accipient hoc modo ut dicamus. omis hõ est aial: uel nõ est aial. z omne risibile est homo uel nõ est hõ: sed altera pars enũciatiõis affirmatiua uel negatiua ingredit sillm. ¶ Deide cuz dicit. ⌊Cõtradictio aũt. ⌋ diffinit qd est ꝗdictio. z etiam diffinit uel describit qd est ꝗdictionis pars: ut qd est affirmatio z qd est negatio. d. q̃ ⌊ꝗdictio autez est oppositio cuius nõ est medũ ꝑm se. ⌋ z subdit ⌊ps autem ꝗdictionis que est aliqd de aliquo. ⌋ i. que ꝑdicat aliqd ⌊est affirmatio. ⌋ i. uocat ꝓpõ affirmatiua ⌊ que uocat aliqd ab aliquo. ⌋ i. pars ꝗdictionis que remouet aliqd ab aliquo ⌊negatio est. ⌋ i. uocat negatiua ꝓ positio. ¶ Notãdũ aũt q̃ ꝗdictio habet duas partes. affirmationẽ videlicet z negationẽ. sed affirmatio est que ꝑdicat aliquid de aliquo. negatio vo que remouet aliqd ab aliquo. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ ꝓtradictio sit oppositio uel sit spẽs oppõnis cuius nõ est medium ꝑm se. ¶ Dicẽdũ q̃ illud est ꝑm se tale qd est maxime tale z qd est per oẽm modũ tale: z est causa z ratio q̃re quodlibet aliud sit qd tale. nã illud qd est ꝑm se tale z qdẽ maxime tale est rõ oium aliorz. ut ignis qa est maxime calidus est rõ z causa oium calidorz. Cetera enim alia intãtũ sunt calida inquãtũ participãt naturã ignis ut pōt patere ex 2° me^ce. ꝗdictio ergo dicit nõ habere medũ ꝑm se. qz per oẽm modũ caret medio z est rõ q̃re aliq̃ ptcipãt aliqd de carẽtia medij. Propter qd sciẽduz q̃ quãtũ ad pñs spectat duplex est medũ. vz medũ ꝑm formã z medũ ꝑm sbm. addit autez ab aliqbus z tertius modus medij. vz ꝑm tẽpus. sed hoc in idẽ quodãmõ incidit cũ medio ꝑm sbm. Secdm ergo hũc modũ loquẽdi dicemus q̃ ꝗria mediata per oẽm modũ hñt medũ tam ꝑm formã q̃z ꝑm sbm: cõtraria vo imediata z opposita ꝓuatiue aliquo mõ habent medũ z aliquo mõ nõ hñt medũ: qz nõ hñt medium ꝑm formã: sed ꝑm sbm. ꝗdictoria vo sunt per oẽm modũ imediata: z nullo mõ hñt medũ nec ꝑm formã nec ꝑm sbm. nã albũ z nigrũ que dicunt ꝗria mediata hñt medũ ꝑm formã: qz repit media forma z color medius iter albũ z nigrũ ut fuscũ z palidũ. hñt etiã medũ ꝑm sbm: qz repit sbm aliqd qd est oino absq; colore: qz nec est albũ nec nigrũ: nec ẽt aliquo colore coloratũ ut aer z aqua z h^ꝰ corpora diaphana. Cõtraria vo imediata nõ hñt medũ ꝗz formã: qz nõ reperit forma media nec dispõ inter sanũ z egrũ: nisi forte uellemus log mõ medicorz ponẽtiũ dispõnẽ quãdã quã uocant neutrũ eẽ mediã inter sanitatẽ z egritudinẽ. ꝓpter qd dicũt medicinã eẽ rectũ regimẽ sanorz z egrorz z neutrorz. Est tñ inter sanũ z egrũ medũ ꝑm sbm: qz repit sbm aliqd qd nec est sanũ nec egrũ ut lapis z ferrum. Sic etiã ꝓuatiua nõ hñt medũ ꝑm formã. qz inter vitã z mortẽ: inter cecũ z videtẽ nõ est media forma. est tñ ibi medũ ꝑm sbm. qz repit sbm aliqd qd nec est cecũ nec est videẽs: ut lapis z ẽt catulus añ nouem dies. Cõtradictoria vo nullo mõ hñt medũ nec ꝑm formã: qz nõ repit forma media inter affirmationẽ z negationẽ. nec ẽt ꝑm sbm: qz nõ repit sbm aliqd: de quo nõ uerificet affirmatio uel negatio. imo etiã de ipso nihilo uerificat hoc uel illud. Cõtradictoria ergo dicunt esse ꝑm se immediata: qz sunt per oẽm moduz imediata. z nullo mõ repit medũ inter ipsa. z etiã sunt rõ q̃re alia aliqd ptcipãt de imediatione. nã in alijs oppõnib^ꝰ reperit aliqs modus imediationis inquãtũ in eis reseruat aliqd de ꝗdictione. ut inquãtũ vnũ oppositorz habet rõnẽ affirmationis. aliud vo negationis. ¶ Deinde cũ dicit. ⌊Immediati aũt ꝑncipij. ⌋ determinat de imediato ꝑncipio. ¶ Ad cuius euidẽtiã sciẽdũ est q̃ sicut determinãdo de ꝓpõne ꝑus diffiniuit qd est ꝓpositio: z postea diuisit ꝓpõnẽ in dialeticã z demõstratiuã. sic determinãdo de ꝑncipio imediato forte ꝑus determinãdũ eẽt qd est h^ꝰ ꝑncipiũ. postea diuidẽduz h^ꝰ ꝑncipiũ in suas ptes. attũ per iam dicta est aliquo mõ patefactũ qd est imediatũ ꝑncipiũ. nã cũ supius declarabat qd est imediata ꝓpõ. z dicebat q̃ h^ꝰ ꝓpõ est q̃ nõ est alia ꝓz aliquo mõ ostẽdebat qd est imediatum ꝑncipiũ. nã imediatũ ꝑncipiũ est quo nõ est altez ꝑus. In determinãdo ḡ de imediato ꝑncipio nõ diffiniuit sed solũ diuisit in suas ptes. Circa qd duo facit. ga p^o diuidit imediatũ ꝑncipiũ in dignitatẽ z pōnẽ. 2° diuidit pōnẽ in suppōnẽ z diffinitionẽ ibi ⌊ Positionis autẽ. ⌋ Dicẽ ḡ q̃ ⌊ imediati aũt ꝑncipij sillistici. ⌋ su. vnuz mẽbrũ uel vnã ptẽ. ⌋ dico positionẽ quã nõ est. ⌋ i. nõ ꝓtingit ⌊ mõstrare ⌋ qz est idemõstrabilis. ⌊ nec necesse est eã hẽre aliquẽ docẽdũ. ⌋ aliud su. mẽbrũ ul aliã ptem ꝑncipij imediati ⌊ quã neẽe est hẽre quẽlibet docẽdũ ⌋ i. quẽlibet discipulũ. ⌊ dignitatẽ uel maximã ꝓpõnẽ ⌋ su. uoco. q. d. q̃ sillo demõstratiui duplex est ꝑncipiũ imediatũ. vnũ qd uocat positio: qd nõ est neẽe hẽre quẽlibet discipulũ: nec ẽt pōt demõstrari. aliõ vo qd uocat dignitas: que est idemõstrabilis: sed neẽe est eã hẽre quẽlibet docẽdũ. z sbdit q̃ ⌊ sũt aũt qdã ⌋ ꝓpõnes ⌊ que sũt h^ꝰ. ⌋ i. que sũt ita per se note q̃ necesse est eas hẽre quẽlibet docẽdũ. z addit q̃ ⌊ he eni maxie in huiuscemodi ꝓsueuim^ꝰ nomẽ dẽ. ⌋ q. d. q̃ he eni ꝓpõnes que sũt tales in h^ꝰ ꝓpõnib^ꝰ cõsueuim^ꝰ dicẽ nomẽ maxie. i. cõsueuim^ꝰ eas appellare noie maxie. ¶ Mõndũ q̃ dignitas z positio ꝓueniũt z differũt. ꝓueniũt qdẽ qz tã dignitas q̃z pō nõ pōt demõstrari. utraq; eni est sillo demõstratiui ꝑncipiũ imediatũ z idemõstrabile. differũt aũt qz pōnez nõ est neẽe hẽre quẽlibet docẽdũ. i. quẽlibet discipulũ dignitatẽ vo neẽe est hẽe. ¶ Notãdũ ẽt q̃ ponit circa finẽ 2^i elẽchorz. ꝑncipia sũt mima q̃ztitate z maxia vtute. imo quãto ꝑncipia sũt uliora tãto pauciora nũo z maiora vtute. igit cuz dignitates sint ualde ꝓpõnes z

multa sūt vtute.bñ ḡ dcm̄ est q̃ h⁹ ulēs maxie uocari debēt:qz ad multa se extēdūt:ꝑsueuim⁹ nomē maxime dicē. ¶ Dubitaret forte aliqs quō dignitates neče est hēre quēlibet docēdū.positionē aūt nō est neče habē. ¶ Dōm q̃ ꝑm Lōmē.in.2.de aia.itellect⁹ ⁊ sensus in vitate rerū mō opposito ferunt qz itellect⁹ nō errat circa coia.tñ errat circa ꝓpa.sensus aūt ecōtrario:qz nō errat circa ꝓpa.errat aūt circa coia.apud itellectuz ḡ que sunt coia sunt q̃si nota ⁊ manifesta.qz sūt uelut locus ianue in domo quē nullus ignorat.statim ḡ cū incipim⁹ hēre rōnis usuz offerūt se itellectui nro h⁹ coia. nā ꝑm Anic.ꝓmuz qd̄ impmit itellectui nro est ens ⁊ eē.h⁹ ḡ termini cōes ut sunt ens/totū/ps/eq̃le/⁊ ineq̃le ⁊ cetera h⁹ statim impmunt itellectui nro.⁊ statim cū icipim⁹ hēre rōnis usuz hoꝝ termioꝝ rōnes cognoscim⁹. Et qz dignitates ⁊ vitates earū fundate sunt in coib⁹ hoꝝ termioꝝ.iō statim cū icipim⁹ hēre rōnis usū sunt nobis aliquo mō note h⁹ dignitates. Et qz puer añ rōnis usum nō pōt eē auditor scie.⁊ nullus pōt aliquē docē sciam anteq̃z hēat rōnis usum.iō ꝑus opz discipulū docēdū eē instructū in h⁹ coibus q̃z adiscat aliquā sciam.pōnē aūt nō necesse est hēre quēlibet docendū.nā h⁹ pōnes fundate sunt in rōnib⁹ specialium terminoꝝ:q̃s nō opz ꝑscire quēlibet docēdū.possum⁹ eni hēre rōnis usum:⁊ possum⁹ fieri discipuli anteq̃z sim⁹ instructi circa ꝓpria.⁊ ideo nō opz nos ꝑscire positiōes. Instruēdū ḡ in geometria nō opz ꝑscire q̃ recti anguli sunt eq̃les lz hoc demstrari nō possit:sed sit positio in scia ꝑfata. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs utrum dignitas ⁊ positio sint eodē mō imediatū ꝓncipium illi demstratiui. ¶ Dōm q̃ ut patet per habita cū dignitates sint ex terminis coib⁹.positiones vō sint magis ex terminis spālib⁹.⁊ cū coia sint ꝑora spālib⁹ necesse est dignitates eē ꝑores pōnib⁹.iō ut supra declarabat dignitates sunt idemōstrabiles.qz simplr non hnt aliq̃s ꝓpōnes ꝑores.positiōes vō nō sunt idemōstrabiles q̃ nullas hēant ꝓpōnes ꝑores. sed dicunt idemōstrabiles qz nō hnt aliq̃s ꝓpōnes ꝑores:per q̃s in illa scia in qua sūt pōnes ualeāt demstrari.igit cū idē sit imediatū q̃ nō hēre aliqd ꝑns cū nō eodē mō hoc cōueniat dignitatibus ⁊ positionib⁹ diūsimode dicunt imediata ꝓncipia hec ⁊ illa. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis utrū oēs positiones sint eodē mō idemstrabiles. ¶ Dicēdū q̃ oēs positiones sunt idemstrabiles in illa scia in qua dicunt eē pōnes.qz si ibi demstrarent nō ponerētur nec supponerent.uerūtñ sunt aliqe pōnes in aliq̃ scientia que nō demstrant in illa scia nec i alia.ut q̃ anguli recti sunt eq̃les supponit in geometria.nec tñ hoc in aliq̃ alia scia demstrat.sed de pūcto ad pūctū ꝓtingit lineā rectā ducē:lz supponat in geometria tñ demstrat in scia nāli.demstrat tñ in 6° phisicoꝝ.q̃ pūct⁹ pūcto non est ꝓtinu⁹ nec ꝓtigu⁹:nec ꝓnter se hñs.imo ut ibi declarat iter quelibet duo pūcta est dare lineaz mediā:lz de pūcto ad pūctū rectā lineā ducē:qz licet ibi ducē illaz rectā lineā que ibi cadet in medio. ¶ Deinde cū dicit ⌊ Positionis aūt. ⌋ subdiuidit positionē in suppōnē ⁊ diffinitionē. Circa qd̄ duo facit.qz p° facit qd̄ dcm̄ est 2° assignat diam iter illa.vz diffōnem ⁊ suppōnem.ibi ⌊ diffinitio qdē positio est. ⌋ Dicit ḡ q̃ ⌊ positionis aūtē. ⌋ duplex est mēbrū uel duplex est ps.illa ḡ ⌊ que qdē est accipiēs quālibet. ⌋ i.quācūqz ptiū enūciatiōis ⌊ ut dico aliqd eē uel nō eē suppō est.que vō ⌋ accipit ⌊ sine hoc. ⌋ i.sine eē uel nō eē. ⌊ dico. ⌋ i.uoco ⌊ diffinitionē. ⌋ ¶ Deinde cū dicit. ⌊ diffō qdem positio est. ⌋ dat diam iter diffōnē ⁊ suppōnē.d.q̃ ⌊ diffō qdem est positio qz ponit arithmetic⁹ vnitatē eē ꝑ. ⌋ i.eē aliqd indiuisibile ⌊ ꝑm quātitatē. ⌋ ⁊ subdit q̃ ⌊ suppō aūt nō est. ⌋ q.d.q̃ lz diffō sit positio:nō tam est suppō:qz ⌊ id eni qd̄ qd est vnitas ⁊ eē vnitatē nō idē est. ⌋ suppō ergo dicit hoc eē uel nō eē ut dicit vnitatem uel qd̄cūqz aliud eē uel nō eē.diffō vō nō dicit hoc eē uel nō eē sed dicit qd eē hoc uel qd nō eē.diffō ergo differt a suppōne. ¶ Dubitaret forte aliqs quō diffinitio accipit sine eē uel nō eē.Dōm q̃ ꝑm quosdā diffinitio ut est positio nō accipit cū eē uel nō eē:sed hoc stare nō pōt: qz diffō nō est positio nisi ut compat ad diffinitū:ut patet per phm:qz exēplificās de diffōne quō sit positio ait q̃ ponit arithmeticus vnitatē eē aliqd indiuisibile ꝑz quātitatē.hec ergo diffinitio est aliqd indiuisibile ꝑm quantitatez nō est positio nisi ut compat ad vnitatē ⁊ ut ponit vnitas eē aliqd tale indiuisibile.cū ergo diffō nō possit compari ad diffinitū nisi mediāte eē uel nō esse opz q̃ ad diffōnē ut est positio ptineat eē uel nō eē. ¶ Sciendū ergo q̃ in oib⁹ opz ꝑmo in itellectu ꝓcipe qd est qd̄ dicit ⁊ qd est qd̄ significat.⁊ opz nos ꝑmo prescire qd est vnitas qd pūct⁹ ⁊ qd cetera h⁹.⁊ cū scim⁹ quid est qd̄ significat:est ulterius sciēdū utꝝ illud sit aliqua res ꝑdicamēti:⁊ utrū ꝓueniat ei hec ꝓpetas uel illa. igit ꝑ vbū est ut coiter dī pōt sumi cōpositiue uel expositiue.cōpositiue in ꝓpōne ut cū dico vnitatē eē uł nō eē.expositiue vō ponit in diffōne ut cū dī qd est vnitas est ꝑ uel illud.dīt aūt eē acceptū expositiue uel cōpositiue.qz acceptū expositiue ꝓprie loquēdo nec uez nec falsum dicit.eē enim expositiue sumptū ipsis non entibus ꝓuenire pōt.ut si dicat qd est pluuia.⁊ qd significatur noie pluuie.si rñdet q̃ est aq̃ guttatim cadens:nec dico pluuiā eē nec dico eā nō eē.de ipsa enim chimera pōt dici qd est qd̄ significat.diffō ḡ dī eē positio.qz nō ꝓbat:sed dī eē siue eē uł nō eē.nō q̃ nullo mō accipiat eē:sed qz nō accipit sūptū cōpositiue sed expositiue.iō ꝑbs uolēs dare dīaz iter diffōnē ⁊ suppōnē ait q̃ nō ē idē qd est vnitas ⁊ vnitatē eē:qz nō est idē eē sūptū expositiue qd̄ facit diffō.⁊ sūptū cōpositiue qd̄ facit suppositio. ¶ Triplr ḡ erit ꝑn⁹ imediatū.vz dignitas diffinitio ⁊ suppō.dignitas āt dīt ab aliis qz est ꝓncipiū magis uē ⁊ cōe.diffō vō ⁊ suppō sunt magis ꝓncipia spālia ⁊ ꝓpa. ¶ Rursus diffō differt a suppōne.qz cū suppō sit quedā ꝓpō accipit eē sūptū cōpositiue:⁊ ideo uerū uel falsum significat.⁊ qz qd̄ supponit:ꝓz ueruz uel falsum significare.ideo h⁹ ꝓncipiū suppō dī. diffinitio vō qz eē nō accipit sumptū cōpositiue sed expositiue.ideo nō dicit suppositio qz ꝓprie nō significat uerum ⁊ falsum:sed dicit positio qz nō ꝓbat.

¶ Qm̄ aūt oportet credere ⁊ scire rē in huiusmodi hñdo sillm quē uocauim⁹ demōstrationē.Est aūt hoc q̃ est ea scire ex qb⁹ est sillus.necesse est nō solū ꝑcognoscere ꝑma aut quedaz:sed ēt magis hoc.semp enim ꝓpter qd̄ vnūqd̄qz tale est illud magis est:ut ꝓpter qd̄ amamus:illud magis amicū est.Quare sicdē scimus per prima ⁊ credimus:illa qdem scimus ⁊ credimus magis.qm̄ ꝓpter illa ⁊ posteriora.

¶ Postq̃z ꝑbs ostēdit demstrationez eē ex ꝑorib⁹.In hac ꝓte declarat q̃ opz eā eē ex notioribus ostēdēs multiplicirōne q̃ ꝓncipia sūt notiora.⁊ magis uera ꝓclone.Circa qd̄ duo fac.qz ꝑmo fac qd̄ dictū est.2° remouet errorē q̃rūdā q̃ posset ex ꝑorib⁹ hēre ortū ibi ⌊ Quibusdaz igit qdā: ⌋ Circa ꝑm⁹ tria fac ꝑm q̃ tres rōnes adducit ad ꝓpositū.hnt eni se ꝓncipia q̃z tū ad pñs spectat i triplici hitudīe ad ꝓclōnē.nā ꝑ° per ꝓncipia inotescit nobis ꝓclo.2° ꝓncipia sūt ꝑus nota ꝓclone.3° ꝓncipia firm⁹ adiscim⁹ q̃z ꝓclones.ꝑ° ḡ ꝓbat ꝓncipia esse magis nota:qz per ea inotescit ꝓclo.2° qz ꝑus sunt nota.3° qz

firmi⁹ adherem⁹ pncipijs q̃z ꝛcl'oni. 2° ibi [Non pōt aūt credē.] 3ª ibi [Magis aūt debētē.] Circa pmuz duo facit. qz p° pmittit rōnē ppositā. 2° declarat qd dixerat z ifert ꝛcl'onē itētā ibi [Ut pp qd amam⁹.] i pma aūt pte itēdit talē rōnē. pp qd vnūqdqz z illud magis. si scim⁹ nos ꝛcl'ones pp pncipia: ḡ pncipia magis scim⁹. In hac aūt rōne sic pcedit. qz pmo ponit minorē ut q ꝛcl'ones sunt note pp pncipia. 2° ponit ꝛcl'onez ut q pncipia sunt magis nota ꝛcl'one. ultio ponit maiorē. vz pp qd vnūqdqz z illud magis. Dicit ḡ [qm̃ autē opz credē z scire rē.] i. ꝛcl'onē aliquā pbādā [i hñdo h⁹ᵗ fill'z quē uocam⁹ demōstrationē.] z subdit [est aūt hoc.] i. ꝛtigit B. vz scire ꝛcl'onem [q] pro qz [est.] i. ꝛtigit [scire ea ex qb⁹ est fill's.] i. scire pncipia. q. d. q nos credim⁹ z scim⁹ rē ꝛclusam qz hēm⁹ demōstrationē: z est. i. ꝛtingit scire B. i. ꝛcl'onē qz scim⁹ pncipia ex quibus est fill's demōstratiu⁹. minor hec est ut q ꝛcl'o est nota pp pncipia. z subdit q [necesse est nō solū pcognoscere pma.] i. pncipia [aut oia: aut qdā: sed etiam magis B.] i. ꝛcl'onē. vz q pncipia nō solū sunt pus nota q̃z ꝛcl'ones: sed ēt magis nota. sequit eni [pp qd vnūqdqz magis illd est] B est magis ut q pp qd vnūqdqz z illd magis. formeā aūt rō ut antea formabat. ¶ Deinde cū dicit. [Ut pp qd amam⁹.] declarat qd dixerat z ifert ꝛcl'onē intētā. ꝛtinuet aūt sic lra. bñ dico q pp qd vnūqdqz z illud magis. qz [pp qd amamus] sup. aliqd [illud est magis amatū.] i. illud magis amamus. nā ut exēplificat Themisti⁹ si amam⁹ magistrū p pter puerū: ḡ puerū magis amam⁹. sic ēt si scim⁹ cōclones pp pncipia ḡ pncipia magis scim⁹. Ideo subdit inferēs ꝛcl'onē itētā. d. [q̃re sigdē scim⁹ z credim⁹] su. ꝛcl'ones [pma.] i. pncipia [magis scim⁹ z credim⁹ illa.] i. pncipia [qm̃ pp illa.] i. pp pncipia [z posteriora] supple sunt scita. ¶ Dubitaret forte aliqs utz vitatē hēat. pp qd vnūqdqz tale z illud magis. Et videt q nō. qz si B ēt ulis. ppō pp qd vnūqdqz tale z illud magis. cū fit aliqd albū pp albedinē: ḡ albedo esset magis alba. z cū fit aliqd calidū pp calorē ēt calor magis calidus. B aūt negam⁹. nā lz possim⁹ hēre bonū intellectū q albedo fit alba z q calor fit calidus. qz Aug⁹ vult in. 7. de tri. q nō abusiue dī cādor cādidissim⁹ sequēdo viā phi qui vult pdicationē denoiatiuā hēre repugnātiā ad pdicationē eēntialē: ita q si pdicet aliqd de aliquo eēntialr nō pdicabit de illo denoiatiue. naz circa pnciplū scdī topicoz vult phs nō bñ dictū ēt albedinē colorari uel ambulationē moueri. Si ergo albedo nō est colorata segt q nō fit alba: qz qd nō est coloratū nō est albū. z idē phs ibidē ait. q nullū genus pdicat denoiatiue de spe: cui⁹ rō ibidē inuit q cum genus pdicet vniuoce z eēntialr de spe nō pdicat de illa denoiatiue illud gen⁹. Si ḡ albedo de seipsa pdicat essentialr: qz nulla est eēntialior pdicatio q̃z qm̃ idem de seipso pdicat. si ḡ qlibet de seipso pdicat eēntialr sequitur q nihil de seipso pdicat denoiatiue. lz ḡ aliqd fit albū pp albedinē sequēdo viā phi: nō videt q possim⁹ inferre q albedo est magis alba. ¶ Dōm q pm quosdaz hec ppō vitatē hēt in cāis efficiētib⁹ nō in cāis formalib⁹. sed B nō videt uerū: qz aliqs est calidus pp motū: nō tñ mot⁹ est magis calidus. ¶ Propter B dixerunt alij q hec ppō vitatē hēt in cāis vniuocis nō equocis sed nec B vī uerū: qz ignis genit⁹ est calidus pp ignē generātē: nec tñ in igne genito eē opz minorē calorē q̃z in igne gñante. pōt eni eē eque calidus ignis genit⁹ sicut ignis gñans. z tñ ignis gñans respectu ignis geniti ē cā vniuoca nō equoca: cū ꝓueniant in noie z diffōne. ¶ Propter B dixerūt alij B vitatē hēre tā in cāis vniuocis q̃z equocis. nā cū cā fit potior effectu si fit cā vniuoca illud nomē magis pdicat de cā q̃z de effectu. ut si aliqs est calidus pp ignē segt, q ignis fit magis calus. Si aūt fit cā equoca tūc lz nō ꝓueniat ei illd: ꝓuenit ei tñ aliqd excellētⁿ illo: ut si aliqd est calidū pp solē lz in sole nō fit calor formalr: est tñ in eo lux uel aliq̃ alia q̃litas excellētior calore p quā hēt calorē iducē. Sed nisi amplⁿ dicat aliqd nec B vitatē hēt. nā cum ignis hēat aliū ignē gñare z si cā vniuoca ei⁹: nō tamē dicebat q ignis gñans fit calidior igne gñato. nec aliqs hō q fit pī est rōnabilior filio suo lz filⁿ p patrē rōnabilē adipiscat nāz: qz sic si ēt mot⁹ est cā equoca calidi: lz aliqd fit calidū pp motū nō tñ mot⁹ est magis calidus. nec opz q vniuoca fit aliq̃ q̃litas excellentior calore. ¶ Propter B dōm q cū pp denotet aliquē ordinē eēntialē z i portet quādā pncipalitatē cuz dī pp qd vnūqdqz z illud magis. vitatē hēt in illis que hñt ordinē eēntialez z que nō sūt cā p accñs z istralis sed magis sunt cā p se z pncipalis: ita q pp qd vnūqdqz z illud magis. qa si aliqd est cā pncipalis z p se. uel hēt illd magis ut i cāis vniuocis. ul' hēt aliqd excellētⁿ ut in cāis alijs. Luz ḡ dī q si aliqd est albū pp albedinē ḡ albedo est magis alba. pz q nō opz semp eē eūdē modū pdicādi: ut nō ualet si aliqd est calidū pp solē ḡ sol est magis calidus: sz debem⁹ arguē si aliqd est calidū pp solē. ḡ uel sol ē magis calidus. ul' est in sole aliqd excellētⁿ calore. sic z in ppōsito si aliqd est albū pp albedinē: ḡ ul' ē albedo magis alba uel est i albedie aliqd excellētⁿ albo. B pz uex eē: qz excellētior est pdicatio eēntialis pdicatiōe denominatiua. cū ḡ albedo fit albedo z pdicet de seipsa eēntialr: excellētⁿ est B q̃z si albedo eēt albi: z pdicaret de se denoiatiue. Semp eni q̃liscūqz cā fit: cū tñ fit cā pncipalis z fit ibi ordo eēntialis iueniem⁹ q uel est causa magis talis: ul' est excellētior tali. ¶ Qd vo ulterⁿ arguebat q aliqd est calidū pp motū: ḡ mot⁹ est magis calidus. ¶ Dōm q mot⁹ si est cā caloris magis est cā istralis q̃z pncipalis. nā agēs aliqd mediāte trāsmutatōe z motu pōt formā itroducē. mot⁹ ḡ z trāsmutatio sūt q̃si istra alicui⁹ agētis ad itroductionē forme. mot⁹ ḡ i itroductiōe forme ul' est cā p accñs. ut cū mot⁹ nō p se ordinat ad formā: ul' est cā organica z istralis: i qb⁹ nō opz vitatē hēre ppōnē ptractā. Qd vo 3° objiciebat qz ignis gñat ignē z ignis gñat⁹ est calidus pp ignem gñantē. pz q iter ea que sūt eiusdē spēi nō pōt eē ordo eēntialis. hec ḡ ppō nō hēt vitatē iter ignē z ignē: sed ieer ignē z ignita. Ignita eni sūt calida pp ignē: qz itm̃ sūt calida inq̃tū pticipāt nām ignis. ignis ḡ est magis calidus q̃z ignita. In cāis ḡ pncipalib⁹ z p se hñtib⁹ ordinē eēntialē hēt vitatē ppō tacta. z qz pncipia sūt cā pncipalis z p se q̃re ꝛcl'o cognoscat. z notitia ꝓnuz essentialr depēdet a notitia pnciplorz: iō in ppōsito ualet ppō assūpta q si ꝓnes sūt note pp pncipia q pncipia sunt magis nota. Ēt aūt ulteriūs dubitanduz q phus ait in littera q oportet pcognoscere pncipia eē magis nota aut oia aut quedam. sed de hoc in psequēdo quereā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō pōt aūt credē magis q̃z scit: q̃ nō ꝓtigūt: neq̃z sciēs neq̃z melⁿ dispositⁿ q̃z sciēs Accit aūt B nisi aliqs credētū p demōstrationē pcognouerit. Magis credē neēe est pncipijs aut oib⁹ aut qbusdā q̃z ꝛclusioni.

¶ Ponit scdam rōnē q pncipia sūt magis nota q̃z ꝛclusio. Est aūt hec rō ducēs ad ipo^le. formeā ārt sic. si pncipia nō eēnt magis nota q̃z ꝛcl'o. seq̃reā q qs magis uel equalr cogōsceret ꝛcl'ones q̃s nō nouit q̃z pncipia que nouit: sz B est ipo^le. qz ipo^le ē q aliqs ul' sciēs ul' melⁿ dispositⁿ q̃z sciēs cogōscat magis ꝓnes q̃s non nouit q̃z pncipia que nouit. ḡ impossibile est q pncipia nō sint magis nota q̃z ꝓnes. B est ḡ qd ait q [nec sciens nec melⁿ dispositⁿ q̃z sciēs] si ꝓtingit aliquē eē talem q fit

melio⁹ disposit⁹ q̃z scies_ nõ põt aũt magis credere que nõ ꝓtigũt _ su. sciri ab ipso. ul'ut hẽt alia lr̃a que nõ existũt su. scita ab ipso. ⁊ his su. que scit. q. d. q̃ nec scies nec meli⁹ disposit⁹ q̃z scies nõ põt magis credẽ nec põt magis cognoscẽ ea que nõ scit. ⁊ que nõ ꝓtigũt ip̃z scire q̃z ea que scit. Et ſbdit_ accidet aũt ꝶ. _ i. ꝓtiget illõ ipoſe q̃ aliqs nõ credet magis his que nouit q̃z his q̃ nõ nouit_ nisi aliqs credẽtiũ. _ i. de nũo credẽtiuz aliquã ꝑnẽ_ pp demr̃ationẽ p̃cognouerit. _ i. magis cog̃uerit su. ipsa ꝑncipia. Et q⁹ est sic. ne accidat nobis tale icõueniẽs op̃z ꝓcedẽ q̃_ neẽe est magis credẽ ꝑncipiis aut oib⁹ aut qbusdã q̃z ꝑni. _ ¶ Notãdũ aũt qd̃ ait q̃ aliqs de nũo credẽtiũ uel aliqs credẽs ꝑni pp demõstrationẽ op̃z p̃cognoscẽ. i. magis cog̃scẽ su. ꝑncipia. q⁹ si aliqs crederet ꝑni: nõ pp demr̃ationẽ sed q⁹ p sensum vidisset sic eẽ nõ oporteret q̃ magis sciret ꝑncipia q̃z ꝑnes. Sed q nõ credit ⁊ nescit ꝑnẽ nisi p demr̃ationẽ ⁊ p ꝑncipia: ꝛ q̃ magis credat ⁊ magis sciat ꝑncipia q̃z ꝑnẽ. ¶ Notãdũ ẽt q̃ si nescio ꝑnem nisi p ꝑncipia: ꝑncipia cognosco p se. ꝓcl̃o aũt ꝓ̃z se ꝓsiderata nõ est mihi nota nisi ut referẽ in ꝑncipia. q̃re ꝑm hãc ypothesim ꝓcl̃o ꝑm se fit mihi ignota. ꝑncipia aũt sint mihi nota. si nõ magis credere ꝑncipiis q̃z ꝑni nõ magis credere his que noui q̃z his que nõ noui: qd̃ est ipoſe: q⁹ nec scies neq̃z meli⁹ disposit⁹ si aliqs sit talis nõ põt magis credẽ his que nõ ꝓtigũt ab ipso sciri q̃z his que scit. ¶ Notãdũ ẽt q̃ ꝑncipia p̃cognoscunt ꝑni. pñt q̃ eẽ ꝑncipia nota ⁊ ꝓcl̃o ignota. si q̃ non magis credere mus ꝑncipiis q̃z ꝑni possem⁹ nõ magis credẽ his que scim⁹ q̃z his que nescim⁹ qd̃ ẽ ipoſe. ¶ Notãdũ ẽt q̃ hec oia possum⁹ clari⁹ ostẽdẽ. nã cũ dr̃ in lr̃a q̃ nõ põt qs magis credẽ que nõ ꝓtigũt sciri ab ipso q̃z que scit i. q̃z ea que scit. pp qd̃ dictũ hẽ vult q̃ si hõ nõ magis crederet ꝑncipiis q̃z ꝑni scite p ꝑncipia accideret ꝶ incõueniẽs q̃ qs crederet magis his que nõ ꝓtigũt sciri ab ipso q̃z eis que scit. Totũ q̃ ꝶ dictũ põt referri ad ipsas ꝑnes ut sit sensus: q̃ si nõ crederem⁹ ꝑncipiis magis q̃z ꝑni scite p ꝑncipia seq̃rẽ q̃ eque uel ẽt magis crederem⁹ his que nõ scim⁹. i. ꝑni ut nõ est scita q̃z his que scim⁹. i. q̃z ꝑni ut est scita. nõ eni eẽ posset q̃ eque uel magis credim⁹ ꝑni q̃z ꝑncipiis nisi ꝓcl̃o posset eẽ p se nota sine ꝑncipiis. sed qd̃ est p se tale est magis tale q̃z qd̃ est p aliud. hac ypothesi stãte ꝓcl̃o ut est p se nota ꝓ̃z quẽ modũ est ignota eẽt magis nota q̃z ut est nota p ꝑncipia: ꝑm quẽ modũ hẽt cognosci. Alio mõ põt exponi text⁹ ut nõ totũ ꝶ dictũ referat ad ꝑnẽ: sed vna ꝑs referat ad ꝑncipia. ⁊ alia ad ꝑnes. ut sit sensus q̃ si nõ magis crederem⁹ ꝑncipiis q̃z ꝓcl̃onib⁹ seq̃rẽ hoc iconueniẽs q̃ eque uel magis crederem⁹ ꝓcl̃oni quã nõ nouim⁹ q̃z ꝑncipiis que nouim⁹. nã si nõ crederem⁹ magis ꝑncipiis q̃z ꝓcl̃onib⁹ eẽt ꝓcl̃o per se cognoscibilis ⁊ eẽt cog̃scibilis per ꝑncipia. nã q⁹ ꝓcl̃o semp per se ⁊ ꝑpꝛie est cog̃scibilis per ꝑncipia: sed q⁹ ponitur q̃ nõ possum⁹ magis credere ꝑncipiis q̃z ꝓcl̃oni: ex hoc seq̃t q̃ ꝓcl̃o hẽat aliquã cognitionẽ quã nõ hẽt a ꝑncipiis erit q̃ ꝓcl̃o nota p se ⁊ p aliud: ⁊ ut est nota p se hẽt notitiã eẽntialẽ cũ ꝑncipiis: ⁊ q⁹ eẽ notũ per aliõ est aliq̃ mõ eẽ notũ. ꝓcl̃o que ponit p se nota ⁊ per aliõ erit magis nota q̃z ea que ꝓ̃z rectũ ordinẽ cognoscẽdi sũt solũ p se nota. Luz q̃ ꝓcl̃o uere loquẽdo p se sit ignota si nõ crederem⁹ magis ꝑncipiis q̃z ꝑni. ꝓcl̃o ut est p se nota ꝑm quẽ modũ est nobis ignota eẽt nob̃ credibilis magis q̃z ipsa ꝑncipia que sunt nobis nota. Tota q̃ rõ q̃re seq̃t si nõ credim⁹ magis ꝑncipiis q̃z ꝑni: q̃ credim⁹ magis uel eque ꝑni quã nõ nouim⁹ q̃z ꝑncipiis q̃ nouim⁹. sumit q⁹ ex ꝶ sequit q̃ ꝓcl̃o sit p se nota ꝑm quez modũ est ignota. ¶ Notãdũ ẽt q̃ sic ꝑma rõ fũdabat ex eo q̃ p ꝑncipia scim⁹ ꝑnẽ sic hec rõ suscipit fulcimẽtũ ex eo q̃ tpe uel nã ꝑus scim⁹ ꝑncipia ⁊ p ꝓsciẽdo notiã uenim⁹ in cognitionẽ ꝑnis. uel possum⁹ dicẽ q̃ q̃si idẽ fulcimẽtũ suscipit hec ⁊ illa. utraq̃z eni ostẽdit ꝑncipia magis eẽ nota q̃z ꝓcl̃o eo q̃ p ipsa ꝑnẽ cognoscimus. differt aũt hec rõ ab illa q⁹ hec est ad ipoſe: illa ẽ ostẽsiua. ¶ Dubitaret forte aliqs: q⁹ ꝑbus in ꝑcedẽti rõne ait q̃ op̃z p̃cognoscẽ ⁊ magis nota eẽ oia ꝑncipia aut qdã. ⁊ ẽt in hac rõne repetit idẽ. d. q̃ oib⁹ ꝑncipiis aut qbusdã neẽe est magis credẽ q̃z ꝑni. ¶ Dõm q̃ in cognitione ꝑnũ q̃ztũ ad pñs spectat est attẽdẽ q̃drupli cẽ diũsitatẽ. Est eni ibi diũsitas ꝑncipiorũ. ⁊ hec est duplex. q⁹ qdã sũt ꝑncipia extriseca ut dignitates. qdã in triseca ut ꝑmisse. Rursus ꝑmisse sunt due maior ⁊ minor. ex pte igit̃ ꝑncipiorũ sũt due diũsitates. Tertia diuersitas est ex pte modi cognoscẽdi. q⁹ cõcl̃o aliq̃ põt cognosci uel p sensuz. ut q⁹ vides lunã eclipsari. uel p rõnẽ q⁹ scis q̃ ibi iterponit̃ terra. Quarta diũsitas est ex pte sciarũ q⁹ aliq̃ ꝓcl̃o ꝓbat̃ p aliquã sciam subalternãtẽ. aliq̃ vo p ſbalternatã. Qd̃ q̃ phs ait q̃ op̃z p̃cog̃scẽ oia ꝑncipia aut qdã. uel põt referri ad diũsitatẽ ꝑncipiorũ uel ad diũsitatẽ ꝑmissarũ: uel ad diũsitatẽz modorũ cognoscẽdi: uel ad diũsitatẽ sciarũ. Si referat ad diũsitatẽ ꝑncipiorũ: tũc erit sensus q̃ ad ꝓbationẽ alicui⁹ ꝑnis ꝓcurrit ꝑncipiũ p se notũ ut dignitates. ⁊ ꝑncipiũ nõ p se notũ ut mediũ demr̃ationis qd̃ ingredit̃ demr̃ationẽ ꝑm subam. videm⁹ eni q̃ ad ꝓbationẽ huius ꝑnis. triãgulus hẽt tres. ꝓcurrit̃ hoc ꝑncipiũ que vni ⁊ eidẽ sunt eq̃lia. ⁊ ꝓcurrit̃ hoc mediũ: q⁹ hẽt angulũ extrisecũ equalẽtẽ duob⁹ extrisecis. ꝑmũ ꝑncipiuz est p se notũ. aliud vo videt eẽ eque ignotũ sicẽ ꝓcl̃o. nã ignorãs geometriã eq̃ dubitabit de angulo extrise co sic de hẽre tres: ⁊ eque dubitabit utrũ triãgulus hẽat h⁹ angulũ. silr̃ utruz hẽat tres. op̃z q̃ p̃cognoscẽ oia ꝑncipia aut qdã aũ ꝑnẽ. q⁹ si nõ p̃cognoscim⁹ oia ut si nõ p̃cognoscim⁹ ꝑncipia, ꝑpꝛia ꝓgredientia demr̃ationẽ ꝑm subam: p̃cognoscim⁹ tũ qdã ꝑncipia ut dignitates que ꝓgrediunt ꝑm vtutẽ. Sed ꝶ põt exponi referẽdo ꝶ ad diũsitatẽ ꝑmissarũ. dicebat eni sup̃ q̃ maior p̃cognoscit̃ tpe ꝑne. sed quãtũ ad minorẽ silr̃ducẽs cognouit tpe. q̃ ⁊ si nõ p̃cognoscunt oẽs ꝑmisse. q⁹ nõ op̃z q̃ p̃cognoscat̃ minor: p̃cognoscunt tũ qdaz: q⁹ p̃cognoscit̃ maior. In silr̃is aũt demr̃atiuis p̃cognoscunt maiores tpe nõ minores. Tertio mõ põt exponi lr̃a referẽdo ꝶ ad diũsitatẽ modorũ cognoscẽdi. nam ut dicebat̃ aliqñ ꝓcl̃o aliq̃ cognoscit̃ p sensuz: ut q⁹ sic vides esse. aliqñ cognoscit̃ p rõnẽ ⁊ per ꝑpa ꝑncipia. Cũ q̃ cognoscit̃ per sensuz nõ op̃z ꝑncipia eẽ p̃cognita: ut si vides solẽ eclipsari. ⁊ ex ꝶ scis eẽ eclipsim solis nõ op̃z te prẽcognoscẽ iterpositionẽ lune: sed si p rõnes ⁊ p ꝑpa ꝑncipia hẽs notitiã de eclipsi solis op̃z te illa ꝑncipia p̃cognoscẽ per que solis eclipsis cognoscit̃. ꝑncipia ergo op̃z p̃cognoscẽ. ⁊ si nõ oia. i. si nõ q̃ztũ ad oẽm modũ cognitionis. tũ op̃z te p̃cognoscẽ qdã. i. quãtuz ad quẽdã modũ. nã si nõ op̃z te p̃cognoscẽ ꝑncipia, put nosti ꝑnẽ mõ sensitiuo ut per viã sensus: op̃z tũ te p̃cognoscẽ ea, put nosti ꝑnẽ mõ rõcinatiuo ⁊ p ꝑpa ꝑncipia. Quarto mõ põt exponi lr̃a qd̃ dr̃ referẽdo ad diũsas scias. nã lz scia subalternãs ⁊ supior resoluat̃ usq̃z in ꝑncipia per se nota. scia tũ subalternata ⁊ inferior nõ semp resoluit̃ usq̃z in ꝑncipia p se nota: sed aliqñ resoluit̃ usq̃z in ꝑncipia que in supiori scia sunt, ꝓbata. ꝓcl̃ones q̃ pspectiue, ꝓbant̃ per aliq̃ ꝑncipia nota in pspectiua ⁊ p aliq̃ ꝑncipia nota in supiori scia: ut in geometria. ¶ Ad sciẽdũ q̃ aliquã ꝑnẽ pspectiuã. ⁊ si non op̃z scire oia ꝑncipia. q⁹ aliq̃ ꝑncipia pſupponit pspectiũ qui ꝑm q̃ h⁹ nescit illa. op̃z tũ pscire qdã q⁹ op̃z pscire ꝑncipia illa que in pspectiua scia sũt, ꝓbata. ¶ Ex oibus q̃ his põt vna talis vitas declarari. q̃ si ꝓcl̃o nõ sit scita via sensus: sed sit scita p, ꝑpꝛia ꝑncipia: ⁊ p demõstrationẽ op̃z pscire uel oia ꝑncipia per que, ꝓbat̃ illa

ꝛcło quãtũ ad ſciam ſubalternãtẽ:uel ſaltẽ opꝫ ꝑſcire q̃
dã q̃ꝫtũ ad ſciam ſubalternatã.uel alr opꝫ ꝑſcire ſi nõ
oia ſaltẽ oꝫ ꝑſcire q̃dã:qꝛ oꝫ ꝑſcire dignitates.ul' adhc
alr.opꝫ ꝑſcire ẽt tpe.ꝛ ſi nõ oia ꝑn':qꝛ nõ opꝫ ſic ꝑſci-
re minorẽ.tũ opꝫ ꝑſcire quedaꝫ qꝛ opꝫ ꝑſcire dignita-
tes ꝛ maiorẽ.nõ eſt enĩ itelligibile aliquẽ p demſtatio-
nẽ ꝛ p.ppria ꝓcipia cognoſcẽ ꝑnẽ aliquã ꝛ nõ magis
aſſentire ꝓcipijs illis.Jõ cũ vult phs oſtẽdẽ ꝓcipia
eẽ magis nota.ſemp loqtur de notitia ꝑnis:ut habeꝫ
p demſtationẽ ꝛ p.ppria ꝓcipia.nõ aũt ut habeꝫ via ſẽ
ſus ꝛ p expiẽtiã.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.utrũ
aliqs poſſet eẽ magis diſpoſit⁹ q̃ ſciẽs:ut phus in lra
vi inuẽ.¶ Dõm q ꝑm quoſdã lꝫ ſit bñ dictũ:tũ ꝗ dicẽ
pp hitũ ꝓcipioꝝ:qꝛ hñs hitũ ꝓcipioꝝ eſt melius di-
ſpoſit⁹ q̃ ſciẽs.i.q̃ hñs hitũ ꝑnũ.Sed hoc nõ ſuffice-
re videꝫ.nã cũ hit⁹ ꝓcipioꝝ icludit habitũ ꝑnũ eo q
p ꝓcipia cognoſciꝫ cõcło.nõ vi eẽ diſtinctio facẽda
iter ea que ſe iferũt iuicẽ ꝛ icludũt.Propter qd ſcien-
dũ q ꝗ põt triplr vificari.ꝗ⁰ ut referaꝫ ad diũſitatem
modoꝝ ſignificãdi.2⁰ut referaꝫ ad diũſitatẽ ſciaruꝫ.3⁰
ut referaꝫ ad diũſitatẽ cõplexionũ.Põt eni ꝓtingẽ q
aliqs via ſenſus cognoſcat ꝑnẽ aliquã ut eclipſim lu
ne qꝛ vidit lunã eclipſari.Rurſus põt ꝓtingẽ q aliqs
cognoſcat ꝑncipia aliq̃:ꝛ tñ ignoret ꝑnẽ que põt ex il
lis ꝑncipijs elici ut aliqs poſſet ſcire mot⁹ orbiũ cele-
ſtiũ ꝛ ſcire quõ ſol ꝛ luna pñt hẽre oppõnem in ſitu ita
q vnũ ſit in capite draconis ꝛ aliud in cauda.ꝛ ſcire q
in tali oppõne iterponit terra iter utrũq:ꝛ tñ non p-
tractet quõ ex tali iterpoſitione cauſat eclipſis.poſſu-
m⁹ eni ſcire pp qd ꝛ ignorare qꝛ ut dꝫ in ca⁰ de ſubal-
ternatione ſciarũ.Sciẽs q̃ ꝑncipia p que hẽt fieri eccli-
pſis eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ q ſcit nõ p ppria ꝑncipia:ſed
via ſenſus cognoſcat ipſam eclipſim.Scdo mõ ꝗ põt
exponi quãtũ ad diuerſitatẽ ſciarũ:ut pꝫ in ſcia ſubal-
ternãte ꝛ ſubalternata ſicut medicina ſubalternat ſci
entie nãli.videm⁹ eni multos ſciẽtes artẽ medicine co
gnoſcẽtes urinã ꝛ faciẽtes bonas curas ignorãtes tñ
phiam nãlẽ.Et videm⁹ multos nãles phos ignorare
medicinã.Cũ q̃ in ſcia ſubalternãte tradant principia
ſcie ſubalternate.ſciẽs ſciam ſubalternãtẽ hñs notitiã
ꝑncipioꝝ eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ ſciẽs ſciam ſubalterna-
tã hñs notitiã ꝑnũ.¶ Nãlis eni phus ignorãs medi
cinã eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ medic⁹ ignorãs nãlẽ phiam.
argumẽtũ aũt factũ in ꝗriũ ſupponebat falſum.vꝫ q
nõ poſſit ſciri ꝑcło ꝑncipijs ignotis.pꝫ enim q p ſciaꝫ
ſubalternatã ꝛ p viã ſenſus pñt ſciri alique ꝑnes q̃ruꝫ
ꝑncipia ignorant:lꝫ illud ſcire nõ ſit ſcire potiſſimum
ſed ſit ſcire q̃dãmõ ꝛ ꝑm qd.ad ſcire eni potiſſimuꝫ ſp
regrit cognitio ꝑncipioꝝ ꝛ cãrũ.Simplr q̃ loquendo
ꝑnes ꝛ de ſe dicunt ignote ꝛ nõ cognoſcunt niſi p ꝑn-
cipia ut ſupi⁹ dicebat.Tertio mõ exponi põt referẽdo
ꝗ ad diũſitatẽ cõplexionũ.nã ille q ẽ apt⁹ mẽte ꝛ mol-
lis carne:dato q nõ ſit exercitat⁹ in ſcia eſt melius di-
ſpoſit⁹ ad ſciẽdũ pp bonitatẽ cõplexionis q̃ dur⁹ car
ne.ꝛ ſi p lõga tpa ſtudio iſudauerit.q̃liter cũ q̃ꝫ tũ ꝓtin-
gat ſiue ſit ſciẽs ſiue ſit meli⁹ diſpoſit⁹ ꝑm modos ꝓeta
tatos nõ põt magis credẽ his que nõ nouit q̃ hiꝭ que
nouit.Et qꝛ ſi nõ magis credimus ꝑncipijs q̃ cõcło-
ni ſcite p ꝑncipia ut eſt per hita manifeſtũ:magis cre-
deremus his que nõ nouimus q̃ his que nouim⁹.cuꝫ
q ꝗ 2ᵐ ſit ipoſſibile eſt ẽt ipoſſibile ꝛ ꝑmũ.ut q nobis
nõ ſint ꝓncipia magis nota.¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis aũt debẽtẽ hẽre ſciaꝫ per demõ
ſtrationẽ.Nõ ſolũ oꝫ ꝑncipia magis coꝗ
ſcẽ ꝛ magis ipſis credere q̃ ei qd demõ-
ſtrat.ſꝫ neq̃ aliõ ipſo credibilius eẽ:neq̃
noti⁹ oppoſitis ꝑncipijs ex qbus erit ſillo
giſm⁹ ꝗrie deceptionis ſiqdẽ opꝫ ꝛ ſciẽtẽ
nõ incredibilem eſſe ſimpliciter.

¶ Adducit tertiã rõnẽ ſũptã ex eo q ꝑncipijs debemus
firmiter adherẽ.Formeꝫ aũt ſic rõ.qcũq ſimplr credit
ꝑncipijs ꝛ firmiter adheret eis nõ ſolũ ſunt ei ꝑncipia
magis nota in vitate:ſed ẽt oppoſita ꝑncipioꝝ ſunt ei
magis nota in falſitate:ſed qlibet oꝫ ꝑncipijs firmiter
adherẽ:q̃ ꝛẽ.ꝗ eſt q̃ qd ait.]magis aũt.]i.ampli⁹ q̃ꝫ
dictũ ſit dicẽ poſſum⁹ q]debẽtẽ hẽre ſciam p demſtati
onẽ nõ ſolũ opꝫ ꝑus ꝑncipia magis coq̃ſcẽ ꝛ ipſis ma-
gis credẽ]ſu.in vitate]q̃ꝫ ei qd demſtat.]i.ꝑnẽ[ſed
neq̃ ipſo.]i.ab ipſo[aliqd põt eẽ credibili⁹ nec noti⁹
oppoſitis ꝑncipijs]ſu.in falſitate]ex qb⁹]oppoſitis
ꝑncipijs[erit ſillꝰ ꝗrie deceptionis.]i.ignorãtie.To
tũ ꝗ qd dictũ eſt:eſt ꝑcło ꝓbãda.vꝫ q opꝫ ꝑncipia eſſe
magis nota in vitate ꝛ oppoſita magis nota in falſita
te.Et ſbdit[ſiqdẽ opꝫ ſciẽtẽ]ſimplr]nõ icredibilem
eẽ]ſu.ꝑncipijs.hec eſt rõ p quã ꝓbat.nã qꝛ non debe
mus eẽ icredibiles ꝑncipijs ſed debem⁹ firmiter adhe-
rere illis.iõ ꝑncipia debẽt nobis eẽ magis nota in vi-
tate ꝛ oppoſita in falſitate:qꝛ firmiter adherẽs ꝛ non
dubitãs de vitate alicui⁹ ꝑncipij nõ dubitat de falſita-
te oppoſiti.¶ Notãdũ aũt q cũ tres aſſignauerit rõ-
nes q magis debẽt eẽ nota ꝑncipia q̃ꝫ ꝑcło. in q̃libet
rõne mẽtionẽ fecit de ꝑne nota per demſtationẽ ꝛ per
ſua ꝑncipia.qꝛ ut ſepe ſepi⁹ dictũ eſt:ſi per viã ſẽſus ul'
aliter q̃ꝫ per demſtationẽ uel per ſua ꝑncipia eſſet nota
aliq̃ ꝑcło in tali notitia nõ opꝫ eẽ magis nota ꝑncipia
per illã ꝑnẽ.¶ Notãdũ ẽt q differt ſillꝰ falſigraphus
a ſillo ignorãtie uel a ſillo ꝗrie deceptionis.qꝛ ſillꝰ ig
rãtie accipit oppoſita ꝑncipioruꝫ:ut ſi dicat geometer
q linee ducte de pũcto ad pũctũ ſũt eq̃les.dicet ſillꝰ
ꝗrie deceptiõis q h⁹ linee nõ ſunt eq̃les.falſigraphus
tñ accipit eadẽ ꝑncipia:ſed male itelligit illa:ut ſi acci
piat geometer q linee ducte de pũcto ad pũctũ ſũt eq̃
les:hoc idẽ ꝑncipiũ accipit falſigraph⁹ ad ꝓbãduꝫ cir
culi q̃draturam.ſed geometer habet de hoc principio
bonuꝫ intellectũ:qꝛ intelligit de lineis rectis.falſigra
phus autem habet intellectuꝫ puerſum qꝛ intelligit de
chorda ꝛ arcu ꝛẽ.

¶ Quibuſdã qdẽ igit ꝑpter id qd oꝫ ꝑma
ſcire nõ videt ſcia eẽ ſimplr.Quibuſdam
ãt eẽ qdẽ:oiuꝫ tñ demõſtrationẽ eẽ.quaꝫ
neutrũ neq̃ uerũ neq̃ neceſſariũ eſt.

¶ Poſtq̃ oñdit phs q demſtatio eſt ex ꝑmiſ ueris.ꝛ de
clarauit q ſcire eſt p demſtationẽ.In pte iſta ut dicebã
tur remouet q̃ſdã errores q poſſet hẽre originẽ ex ꝓdẽis
Sũt aũt h⁹ errores duo.Prim⁹ eſt q nihil ꝓtigit ſcire
nã ſi nõ eſt ſcire niſi p ꝓria:ꝛ ꝓria nõ ꝓtigit ſcire:qꝛ uel
nõ eſt deuenire ad ipſa ul' nõ pñt cãs p q̃s ſciant.vi ol
no ꝑcludi q nihil ꝓtigit ſcire.Scds error eſt.q oium
ſit ſcia p demſtationẽ.hi eni ſic errãtes uolẽtes ſaluare
q ꝓtigat eẽ ſciaꝫ:ꝛ q ꝓtigat ſcire:nõ credẽtes q poſ-
ſit eẽ ſcia niſi p demſtationẽ:ꝑceſſerũt q oia pñt ſciri p
demſtationẽ ꝛ q ꝓtigat circulariter demſtare.Tria er-
go fac.qꝛ ꝑ⁰ narrat h⁹ errores.2⁰ adduc errorꝝ rões.3⁰
deſtruit errores ipſos.2ª ibi[Supponẽtes eni.]3ª ibi
[Mos aũt dicim⁹]Dicẽ q̃[Quibuſdã igit qdẽ pp id
qd opꝫ ꝑma ſcire nõ vi eẽ ſcia.[q.d.q qdã negauerũt
eẽ ſciaꝫ.qꝛ cũ oporteat ſcire ꝑma.i.ꝑncipia ad ꝗ q fit
ſcia:ꝛ qꝛ ut ꝓbabãt ipoſe eſt ſcire ꝑma:iõ ut dicebat i
poſſibile eſt aliqd ſcire.Et ſbdit[gbuſdã aũt.]ſu.vi-
debat[oiuꝫ qdẽ eẽ demſtationẽ.]q.d.q ali⁹ error ẽ q
oia pñt demſtari[quoꝝ.]ſ.[neutrũ nec uerũ eſt neq̃
neceſſariũ]neutra enim harũ opinionũ uera eſt.ꝛ nul
la earũ eſt neceſſaria.i.nulla earum habet rõnes neceſ
ſarias.¶ Deinde cum dicit.

¶ Supponētes eni nō eē oio scire. hi in ifinitū uolūt reduci tāq̃ sint utiq̃ sciētes posteriora pp pma: q̃rū nō esse pma recte dicētes. Impossibile eni est ifinita transire.

¶ Adducit hoz errozz rōnes z fulcimēta. Circa qd̄ duo fac. qz p° ostēdit quō fulciebāt errorē suū dicētes q̃ nō ꝓtigit scire. 2° declarat quō defēdebāt errorē suū dicētes q̃ poterāt oia demſtari ibi [Quidā eni q̃ ipsuz scire.] Circa p^m duo fac. qz p° oñdit quō aliq̃ pbāt nō eē sciam si i cāis sit abire in ifinitū. 2° declarat quō negabāt eē sciaz si sit deuenire ad aliq̃ pma ibi [Et si stēt.] In p^a pte itēdit talē rōnē. ubicūq̃z est abire in ifinitum nō est deuenire ad aliq̃ pma z p ꝓñs nec p pma ꝓtingit scire posteriora: imo ꝶ posito nihil ꝓtigit scire. igit si i cāis est abire in ifinitū nō est deuenire ad aliq̃ pma nec p pma ꝓtigit scire posteriora. z p ꝓñs nihil aliud ꝓtingit scire. ꝶ est g̃ qd̄ ait [Supponētes eni nō eē oio scire. hi ad ifinitū uolūt reduci.] i. uolūt q̃ effect° reducatur in ifinitas cās [tanq̃z nō sint utiq̃z sciētes posteriora p pma.] qz si est pcedē in ifinitū i cāis nō eēt ibi dare aliq̃ pma p que possint sciri posteriora. ió subdit [q̃rū] [sup. reductozz in ifinitū: ul' quozz ifinitozz [nō eē pma recte sūt dicētes. ipossibile est eni ifinita ptrāsire.]

¶ Mōndū aūt q̃ cū ultra pma nō sit pcessus: ſz ibi sit stat° z ibi sit finis. si in ifinitis eēt deuenire usq̃z ad pzima. ifinita hērēt finē z ꝓtigeret ifinita ptrāsire. Recte g̃ dicūt dicētes ifinitozz nō eē pma. qz pole est ifinita ptrāsire z in ifinitis ipole est usq̃z ad p^a deuenire. ¶ Notādū est ēt q̃ si nō ē scire nisi p pma cū i ifinitis nō sint aliq̃ pma posito pcessu i ifinitū tollit oē scire. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū hec ppō sit uera. q̃ si i cāis eēt pcessus in ifinitū q̃ tolleret oē scire. Et vi q̃ nō, qz sic res se hēt ad eē sic se hēt ad cognosci ut pz ex. 2. me^cc. ſz sequēdo opionē phi pōt aliqd eē ex ifinitis cāis. g̃ sic pōt z cog̃sci. nā si ſz opionē phi mūdus ē eter^n: hūc filiū pcesserūt ifiniti pzes: sed cū qcqd ē cā cāe sit cā cāti nō solū pz ē cā filij: sed au^q ē cā pzis: z pau^q ē cā aui z sic i ifinitū. Erit g̃ iste fili^s ex ifinitis pzib^s. z per ꝓñs pōt aliq̃ res eē ex ifinitis cāis. z pari rōne poterit cog̃sci. ¶ Dicēdū q̃ ſm ꝓtor^es in. 8. phisicozz. in cāis per se nō pōt eē pcessus in ifinitū: sed in cāis per accidēs. Accidit eni isti martello q̃ pcesserūt ipm infiniti martelli. z accidit isti filio q̃ sit ex ifinitis pzib^s. ars enizz fabrilis z q̃libet ars hēt finita organa. pōt tñ hēre ifinita p accñs. sicē sol z hō z alie cāe p se que ꝓcurrūt ad generationē hois sūt finite. Sequēdo tñ viā phi q̃ mundus sit eter^n successiue fuerūt hoies ifiniti. sed ꝶ est p accñs. qz si vn^s hō posset durare in toto tpe nō oporteret pcessisse ifinitos hoies. nec eēt hic fili^s ex ifinitis patrib^s. Cū g̃ scia nō sit p cās per accñs: sed p cās per se: si ipole est cāz p se multiplicari in ifinitū ipole est aliqd sciri ex ifinitis cāis. Utrum aūt via Arz. de eternitate mūdi sit uera oñdim^s diffuse in. 8. phisicozz. dato tñ q̃ uera eēt ifinitas cārū: repugnaret scie: qz etiā ſm illam nō pnt eē ifinite cāe alicui per se sed per accñs de qbus nō cōsiderat scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo stēt z sint pncipia. hec ignota esse cū demōstratio ipozz nō sit qd̄ vo dicūt eē scire solū. Si enim nō est pzima scire neq̃z que sunt ex eis est scire simplr neq̃z ppzie sed ex cōditione si illa sint.

¶ Adducit rōnē negātiū sciaz si sit stat° in cāis. Formet aūt sic rō. Ignotis pmis nihil scit. Sz dato q̃ sit stat° i cāis. z q̃ opz deuenire ad aliq̃ pma. opz illa pma ignorare cū nō habeāt cās p q̃s sciāt. illis g̃ ignoratis nihil scit. ꝶ est g̃ qd̄ ait. ꝓtinuet ātlka sic. dictū ē q̃ si in cāis sit pcessus in ifinitū q̃ nō ꝓtigit scire [z si stēt.] [i. si sit stat° i cāis [z si sint pncipia.] [i. z si sit deuenire ad aliq̃ pncipia [hec ignota eē] [sup. opz [cū nō sit demſtatio ipsozz.] [i. cū pma nō hēant cās p q̃s sciant z demſtent [qd̄] [sup. scire p cās z p demſtationē [solū dicūt esse uere scire. Si vo nō est.] [i. si nō ꝓtigit pma scire. [neq̃z que sūt ex ipsis nō est.] [i. nō ꝓtigit [scire simplr nec p pzie.] Ignoratis eniz pmis nō ꝓtigit scire alia simplr [sed] [si sciunt ꝶ est [ex ꝓditiōe.] [i. ex suppōne [si sint illa.] [i. si sint pzima. ¶ Dubitaret forte aliqs dato q̃ ignorent pma utrū possent sciri alia. z vi q̃ sic. nā geometer nō resoluit usq̃z i pmā cām nec est aliq̃ geometrica demſtatio que resoluat usq̃z i pmā cām. sed pbat demōstratiue q̃ triāgulus hēt tres. qz hēt angulū extrinsecū. z ostēdit p demſtationē q̃ sup̄ q̃libet lineā pōt q̃libet triāgulus collocari. eo q̃ sup qd̄cūq̃z caput cuiuslibet linee potes circulū q̃ztū vis spatiū occupādo describē. si g̃ scire est p demſtationē. z demſtatio nō resoluit usq̃z ad pncipia. g̃ pōt eē scia ig̃ratis pmis. ¶ Dōz q̃ ut pz p hita. aliq̃ ig̃rediunt demſtationē ſm sbam. aliqua vo ſz vtutē. q̃ztū ad ea que ig̃rediunt demſtationē ſz subam nō fit resolutio usq̃z ad oia pma. qz iter ppōnes oino pmas pmū locū obtinēt dignitates que nō i ig̃rediunt demſtationē ſz subaz: sed q̃ztū ad ea que ig̃rediunt demſtationē ſm sbam: sed q̃ztū ad ea que ig̃rediunt demſtationē ſz vtutē nihil scit demſtatiue nisi fiat resolutio usq̃z ad pmā. ut pz in ppōnib^s geometricis. nā si pma ppō ostēdit scdaz. scda tertiā. tertia q̃rtam z sic deiceps nescis q̃rtā nisi scias tertiā. tertiā uel scdaz scire nō potes nisi scias pmā. qz si tu scires ppōnē q̃rtā uel tertiā z ignorares aliquā pcedētiū ut tāgit in litera nō scires illā ppōnē simplr. nō eni posses dicē simpliciter q̃ tertia ppō eēt uera: ſz posses dicē q̃ eēt uera si pcedētes sūt uere. Erit g̃ hec reductio q̃ ppōnes reducunt in pmā ppōnē. ppō vo pma reducit in suppōnes. suppōnes aūt geometre ul' petitiōes reducunt in positiones siue in cōes ai ꝓceptiōes siue in dignitates. Nulla eni ꝓclo pfecte scit nisi fiat reductio usq̃z in suppōnes que ig̃rediunt demſtationē ſm sbam. z ipe suppōnes nō sūt note nisi sciat quō deducunt in dignitates que ig̃rediunt demſtationē ſz vtutē. ipse eni dignitates nō sciunt nisi sciat quō reducunt in hāc dignitatē supmā: que est de q̃libet affirmatio. ꝶ eni pncipiuz z hāc dignitatē ſz Lōm^res cetere dignitates alie roborant. hec ēt dignitas de q̃libet affirmatio. que est pn^m cōplexū reducit in pncipiū icōplexū. vz in ens uel i eē. Fūdat eni hec dignitas imediate sup ipso ente siue ipo eē. ip^m aūt ens siue ipz eē reducit i ens siue in eē pmū. nihil g̃ pōt sciri simplr ig̃rato ente pmo. q̃ g̃ ig̃rat hūc ordinē z nescit sic scita reducē sciat se nihil scire. bñ g̃ dictū est q̃ Lōm^tor ait in. 7. me^cc. q̃ nō pōt sciri hec qdditas sube pticularis demſtatiue ignorata pma cā. nō g̃ scit aliqd nisi sciat pma cā. z nihil scit pma cā ignota ſz ad ꝶ scire nō opz pscire pmā cām ſm sbam nec qd est: ſz suffit de ea scire qm ē cā z qz est. Qd g̃ arguit q̃ i demſtatiōib^s nō fit resolo usq̃z ad pmā cām pz q̃ lz nō fiat talis resolo q̃ztū ad ea que ig̃rediunt demſtationē ſm sbam: fit tñ q̃ztū ad ea que ig̃rediunt demſtationez ſm vtutē. ¶ Ulteri^s forte dubitaret aliqs. utrū oporteat dignitates sic resoluē usq̃z ad pmā cām. Et videt q̃ nō qz dignitates sūt ille q̃s quilibet pbat auditas. Sūt aūt dignitates q̃si loc^s ianue i domo quez nullus ignorat. g̃ cū dignitates sint sic i apto sic se offerūt itellectui q̃ q̃libet itellecta significatiōe terminozz confirmat eas ueras eē. cū nō q̃libet scit eas resoluē usq̃z i pmā cām: ad ꝶ q̃ dignitates sint note: z ad ꝶ q̃ assētiamus eis nō opz q̃ sciam^s eas sic resoluē. ¶ In ōriū est qd̄ supiori pblemate dicebat. ¶ Dōz q̃ q̃dāmō sic cōtingit de his dignitatib^s sicut z circa logicā videmus

ꝓtingẽ. Nã idiote utunt arte dialetica: sed sine arte. videm⁹ eni idiotas ⁊ arguẽ ⁊ formare rõnes ad qd̃libet ꝓpositũ: cũ tũ modũ arguẽdi ⁊ rõcinãdi doceat logica. idiotarũ ḡ est arguẽ ⁊ rõcinari: sed idiotarũ non est scire qs modus arguẽdi sit: sed dialeticoꝝ. ⁊ cũ sillis inter argumẽtatiões sit potior: dialeticoꝝ est scire absoluere sillos in ꝓpõnes ⁊ terminos. ⁊ q̃ nesciret ꝑ facẽ nõ mereret dici dialetic⁹. sic ⁊ in ꝓposito pñt idiote scire q̃ totũ est mai⁹ sua pte. ⁊ de q̃libet oꝝ affirmationẽ uel negationẽ esse uerã: sed nullus scit has dignitates mõ sciẽtifico uel p modũ artis nisi sciat eas usq̃ ad minima resoluẽ. Modus ḡ sciẽtific⁹ regrit ut sciam⁹ ꝓclonẽ quãcũq̃ uolum⁹ scire sciẽtifice resoluẽ in p̃missas. p̃missas in suppõnes. suppõnes in dignitates. dignitates oẽs in dignitatẽ coissimaꝝ. de quolibet affirmatio uel negatio. Dignitatẽ aũt hãc debem⁹ scire reducere in ens uel eẽ. ens aũt uel eẽ in ens p̃mũ. qui aũt hunc modũ reductionis ignorat ꝛz possit aliq̃ scire mõ idiotarũ nihil tũ sciẽtifice nouit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quidã aũt q̃ ipsum qdẽ scire sit ⁊ cõfitẽtur. per demõstrationẽ eni eẽ solũ: sed oium eẽ demõstrationẽ nihil ꝓhibet ꝗz eos Cõtingit enim circulariter fieri demõstrationem: ⁊ ex his que sunt ad inuicem.

¶ Ponit aliũ errorẽ. vz q̃ oia sciunt demstratiue ⁊ q̃ ꝓtigit circulo demstrare. d. [qdã eni] sup. dicũt [q̃ ipz scire sit. [i. ꝓfitent] [p demstrationẽ. solũ eniz eẽ] sup. scire [sed ꝗz eos nihil ꝓhibet oiuz eẽ demstrationẽ. cõtingit eni] ꝗz ipsos [circulariter demstrationẽ fieri.] ꝑm eni hos ꝓnes demstant ex ꝓncipijs: imo ⁊ ꝑ. i. ꝓncipia [ex his.] [i. ex ꝓnib⁹ demstant] [que.] [s. ꝓncipia ⁊ ꝓclones [sunt sibi ad inuicẽ] demstabilia. positio ergo ꝗstorũ est q̃ sit. i. ꝓtingat aliqd scire ⁊ nihil ꝓtingat scire nisi per demstrationẽ. uolũt tũ q̃ oium demstratio sit. ⁊ q̃ cõtingat circulariter demõstrare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nos aũt dicim⁹: neq̃ oẽm sciam demõstratiuã eẽ: ꝑ imediatoꝝ idemstabilem eẽ.

¶ Improbat errores p̃dictos. Circa qd̃ duo facit. q̃ p̃mo ꝓbat errorẽ ponẽtiũ q̃ nihil ꝓtigit scire. 2° errorẽ ponẽtiũ q̃ oia pñt sciri p demstrationẽ: ⁊ q̃ ꝓtigit circulariter demstrare ibi [Circulatio quoq̃.] [Circa p̃m duo facit. q̃ p̃° ponit qd̃ itẽdit. 2° manifestat qd̃ dixerat ibi [Et q̃ hec qdẽ.] [Dicit aũt [nos dicim⁹ nõ oiuz sciam p demstrationẽ eẽ.] [i. nõ oia sciri demstratiue [sed imediatoꝝ idemstabilẽ] sup. eẽ sciam. q. d. q̃ imediata ꝓncipia sciunt nõ per demstrationem sed indemõstrabiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc q̃ necessariũ sit. qdẽ manifestuz est. Si eniz necesse est qd est scire ꝓora ex q̃bus est demstratio. Stãt aũt imediata aliq̃ñ hec priora indemstabilia necesse est eẽ.

¶ Manifestat qd̃ dixerat. dixerat eni q̃ aliq̃ sũt imediata. ⁊ q̃ eoꝝ ẽ scia: ꝗz nõ p demstrationẽ. Jõ duo fac. q̃ p̃mo declarat q̃ opz deuenire ad aliq̃ imediata qb⁹ non sũt aliq̃ ꝓora. 2° ondit quõ illoꝝ est scia ibi [Et ꝑ igit dicim⁹] [Dicẽ ḡ q̃ [ꝑ qdẽ] sup. qd̃ dictũ ẽ [nec̃ium fit manifestũ ẽ] [ex dicẽdis. ostẽdet eni q̃ sũt aliq̃ imediata ⁊ p̃ma. ⁊ declarabit quõ illoꝝ fit scia. iõ ait [si eniz nec̃e ẽ scire ꝓora ex qb⁹ ẽ demstratio. stãt aũt aliqñ imediata.] [i. opz in talib⁹ nõ ire in ifinitũ ꝗz opz ĩ eis eẽ statũ ⁊ deuenire usq̃ ad imediata. ⁊ sbdit q̃ [hec qdẽ ꝓra ⁊ imediata nec̃e ẽ idemstabilia eẽ.] ¶ Notãdũ aũt q̃ cũ i demstratiõe ꝓbet passio de sbo opz q̃ ꝓbet h⁹ demõstrationẽ eẽ mediũ iter sbm ⁊ passionẽ siue iter maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatẽ. Et q̃ iter duos terminos nõ pñt eẽ ifinita media oz deuenire usq̃ ad imediata. nã si ꝑ, ꝓbat p ꝑ ⁊ illud p aliõ ibit in ifinitũ: sed opz deuenire ad aliud q̃ ita imediate ihereat sbo q̃ iter illud ⁊ sbm nõ possit assignari aliq̃ mediũ per qd̃ possit demõstrari. dicẽ aũt eẽ ifinita media iter sbm ⁊ p̃dicatuz ⁊ iter q̃cũq̃ duo aliq̃: ẽ dicẽ ifinitũ eẽ finituz. nã q̃cqd ẽ iter aliq̃ q̃ sũt termini ⁊ fines ei⁹ illd ẽ finitũ. ḡ oẽ tale ẽ finitũ ⁊ termiatũ qd̃ hẽt fines ⁊ termios. q̃re si ifinita eẽnt iter aliq̃ duo: siue iter aliq̃s duos fines ⁊ terminos ifinita eẽnt finita ⁊ termiata: qd̃ est ipoke. bñ ḡ dictũ est q̃ h⁹ media stãt: ⁊ q̃ est deuenire usq̃ ad imediata que demstrari nõ pñt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝑ igit sic dicim⁹. ⁊ nõ solũ sciam sed ⁊ ꝓncipiũ scie eẽ qd̃dã dicim⁹. ipsa enim cognoscim⁹ inq̃ztũ terminos cognoscim⁹.

¶ Ostẽso q̃ est deuenire usq̃ ad imediata ꝓncipia. declarat q̃liter h⁹ ꝓncipia sciunt. d. [⁊ ꝑ igit dicim⁹ sic] [eẽ imediata] [et] [dicim⁹ sup. eoꝝ] [nõ solũ eẽ sciaz ꝗz ẽt eẽ qd̃dam ꝓn^m scie.] [Notitia eniz ꝓncipioꝝ nõ solũ meret dici scia: ꝗz ẽt ꝓn^m qd̃dã scie. nã p ꝓn^a cetera alia cognoscunt. ⁊ sbdit. d. sup.] [h⁹ ꝓncipia cognosci inq̃ztũ termios cogñscim⁹.] [scim⁹ eni q̃ oẽ totũ ẽ mai⁹ sua pte. si coguerim⁹ terminoꝝ significata ⁊ sciuerim⁹ qd ipoztat noie toti ⁊ qd ipoztat noie ptis. ¶ Dubitaret forte aliqs. utꝝ ꝓncipioꝝ sit scia. ⁊ utrũ possim⁹ dicẽ nos scire ꝓncipia. ¶ Dõm q̃ semp mot⁹ ille ꝗz quẽ ꝑ° ferẽt potẽtia siue sit hitualis siue actualis: sortit nomẽ potẽtie: eo q̃ sit potẽtie ꝓrim⁹. mot⁹ aũt ali⁹ sortit nom̃ aliud qd̃ pz ex pte uolũtatis. nã uolũtas ꝓmo ferẽt i finez postea ferẽt i ea q̃ sũt ad finẽ. ipse aũt mot⁹ ad finẽ ⁊ ipe appetit⁹ finis eo q̃ multũ sit ꝓrim⁹ potẽtie ⁊ sit imediat⁹ illi nõ sortit nomẽ potẽtie ⁊ dr uolũtas. mot⁹ aũt i ea q̃ sũt ad finẽ hẽt aliõ nomẽ: ⁊ dr electio. vñ ꝗz pbm i. 3. ethi. uolũtas ẽ finis. electio eoꝝ q̃ sũt ad finẽ. Et sicut se hẽt ex pte uolũtatis respectu finis ⁊ eoꝝ q̃ sunt ad finẽ sic se hẽt itellꝰ respectu ꝓncipioꝝ ⁊ ꝓnũ. nã intellect⁹ imediate ferẽt i ꝓncipia. mediate aũt i ꝓnes. ipe ḡ mot⁹ i ꝓncipia ⁊ ipsa cognitio ꝓncipioꝝ eo q̃ ẽ ꝓrima itellectui ⁊ eo q̃ itellꝰ imediate ferẽt i illa sortit sibi idẽ nomẽ cũ potẽtia ⁊ dr itellꝰ. ipse ḡ hẽt ꝓncipioꝝ siue ipsa hitualis cognitio eoꝝ dr itellꝰ. cognitio autẽ ꝓnũ dr scia. ꝑpe ḡ loquẽdo de scia ꝓncipia nõ sciũtur: ꝗz itelligunt. tũ ut coiter ponit accipiẽdo sciam large pro oi certitudinali cognitiõe ꝓncipia sciunt. q̃ certissime cognoscunt. imo ꝑ mõ loquẽdo de scia ꝓncipia nõ solũ sciunt sed eoꝝ notitia est ꝓn^m scie. ¶ Ulterꝰ forte dubitaret aliqs quõ uerũ sit q̃ ꝓncipia cognoscim⁹ inq̃ztũ terminos cognoscim⁹. ¶ Dõm q̃ fiẽ cõtigit circa eẽ rerũ cognitionẽ ꝓtigit eni aliq̃ entia eẽ p alia. aliq̃ ꝓo eẽ p se. ⁊ ea q̃ sũt p se sũt cã q̃re sũt ea q̃ sũt per alia. sic aliq̃ sũt nota p alia. aliq̃ sũt nota p se. ⁊ ea q̃ p se nota sũt: sũt cã q̃re cognoscunt ea q̃ p alia cognoscunt in oi eni gũe qd̃ ẽ p se tale est cã ⁊ rõ q̃re alia sũt talia. Principia ḡ cuiusmodi sũt ꝓpõnes maxie siue dignitates sũt nota p se. i. p cãm exntẽ i se. ĩ seipsis eni hñt cãz siue notitie. cõponunt eni ex talib⁹ gñalib⁹ termiz q̃ eorũ significatiõe nota stati eis assentim⁹. nã scito qd ipoztat p hunc terminũ totũ ⁊ p hũc terminũ ps. scitis eni rõib⁹ hoꝝ termioꝝ. ul' scitis termiz. i. diffõnib⁹ haꝝ dictionũ. ut scito qd ẽ totũ qz ẽ tm̃dẽ ⁊ ãpli⁹. i. ẽ tãtuz q̃zta ẽ q̃cũq̃ ps sua. ⁊ adh' ãpli⁹ cogim̃ ad cogñscẽdũ q̃ totũ ẽ mai⁹ sua pte. qz ẽ tm̃ q̃zta ẽ ps ⁊ adhuc ãpli⁹ ⁊c.

¶ Circulo quoq̃ qd̃ ipossibile sit demonstrare simplr manifestũ est. Si ꝓo ex ꝓoribꝰ oz demstrationẽ eẽ ⁊ notioribꝰ. Impoke eni eadẽ sit sibiipsis ꝓora eẽ ⁊ posteriora.

¶ Postēq̃ phs ipugnauit errorē dicētiū q̃ nihil ꝓtingit scire. i pte ista ipugnat errorē dicētiū q̃ oiuz ē scia p demōstrationē: qz ꝓtingit oia circulo demſrare. Circa qd̄ tria fac̄ ſz q̃ tripl'r iprobat hūc errorē. hec eni pō q̃dā mō tria ponit. q̃rū p̄m ē: qz pōt circlo demſrari. 2m ē q̃ p hoc demſrationē aggñat i nobis scia. 3m est q̃ oiuz ꝓtingit eē sciam p hoc circularē demſrationē. p̄o q̃ iprobat q̃ nō ꝓtigit circulo demſrare. 2o q̃ ex hoc demſratiōe nō aggñat scia. 3o q̃ talis scia nō pōt eē oiuz. 1a ibi [Accidit aūt dicētib⁹] 3a ibi [At vo neqz h̄ polē.] Circa p̄mum duo fac̄. qz p̄o ad suū ꝓpositū adducit quādā rōnez. 2o remouet quādā cauillosam oñsionē ibi [Nisi altero mō.] Dicē q̃ [circulo quoqz q̃ ipolē sit demſrari simpliciter mānifestū ē. si vo ex ꝓrib⁹ z notiorib⁹ oz demōstrationē eē. Impolē est eni eadē sibiipsis sil' z ꝓora z posteriora eē.] Formet aūt sic rō. si ꝓtigeret circulo demōstrare cū demſratio sit ex ꝓrib⁹ z notiorib⁹: eadē si biipsis eēnt ꝓora z posteriora z magis z min⁹ nota. h̄ est ipolē. q̃ z p̄mū. ¶ Notādū aūt q̃ circulo demſrare est q̃ p ꝓncipiū oñdat ꝓclo: z ecōuerso p ꝓnē ꝓncipiū ut fiē in circulo itur ab eodē in idē. z ille idē pūct⁹ q̃ p̄us accipiebat ꝓncipiū postea accipit finis. sic in circulari demſratiōe oꝑ q̃ eat ab eodē in idē. ut eadez ꝓpō que p̄us fuit p̄missa z h̄uit rōnē ꝓncipij. postea fiat cōclusio z hēat rōnē finis. Et qz in demſratiōib⁹ ꝓncipia sunt ꝓora z notiora ꝓnib⁹. q̃re si ab aliq̃ ꝓcludet aliqd z postea circulariter ꝓcludet ab illo. idē respectu eiusdē eēt ꝓncipiū z ꝓclo. z p ꝓnē eēt p̄us z posteri⁹ z magis z min⁹ notum: qd̄ est ipolē. imo in circulatiōe nō solū idē respectu eiusdē fit nūc ꝓncipiū nūc ꝓclo. sz ēt ut patebit: qz p circularē ꝓcessuz ipse seipm ꝓcludit. nō solū idē respectu eiusdē: sed ēt respectu suiipsi⁹ erit p̄us z posteri⁹ z min⁹ z magis notū: qd̄ est oino absurduz. Impolē est q̃ circulo demſrare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nisi altero mō ut hec qdem ad nos illa vo simpl'r q̃ certe mō iductio facit notuz. Si aūt sic est nō erit utiqz simpl'r bñ determinatū sed dupl'r aut nō simpl'r altera demōstratio fit ex nobis notioribus.

¶ Remouet quādā cauillosaz rñsionē. ꝓtiuet aūt sic. dictū est q̃ ipolē est circulo demſrare [nisi altero mō.] i. nisi forte aliqs uelit rñdē z dīe q̃ ꝓtigit aliqd demſrari circulariter sed mō altero. i. diūso [ut hec qdē demſratio fit quo ad nos. illa vo sit simpl'r q̃ vno mō.] vz q̃ ad nos [iductio facit notū] qz ꝓcedit ex singularib⁹ z ex sensibilib⁹ que sūt nobis p̄us nota. hāc q̃ cauillosam rñsionē remouet. d. [si aūt sic est.] i. si ꝓtigit circulariter demſrare sz mō diūso z altero [nō utiqz erit simpl'r scire bñ determiatū] [ut diffinitū] [sz dupl'r.] i. oꝑ nos ꝓcedē q̃ scire dicat dupl'r [aut] [sup. oꝑ nos ꝓcedē q̃ [altera demſratio que fit ex notiorib⁹ nobis non fit simpl'r] [sup. demſratio. ¶ Notādū aūt q̃ scire de q̃ hic loquit phus est scire potissimū. z demſratio potissima. nā si aliqd demſraret aliud potissime z ecōuerso si illud demſraret ipm nō potissime nec p demſrationem potissimā: nō eēt ibi ꝑfē circulatio: qz nō eēt ꝓcessus ab eodē in idē eodē mō: imo alio z alio mō. Cū eniz si gura circularis tota fit vniformis nullā difformitatē in suis ꝑtib⁹ oz hēre: ad circulationē nō sufficit ꝓcessus ab eodē i idē nisi h⁹ ꝓcessus fit vniformis. ¶ Notādū ēt q̃ ꝓcedē ab eodē in idē ſm ꝓcessum difformē nō negat phs qz p cām cognoscit effect⁹ z p effectum cā: sed diffoꝑmiter est h̄: qz ꝓcessus a cā in effectum est demſratio pp qd. ecōuerso aūt est demſratio qa. sz i h⁹ ꝓcessu nō est ꝑfē circulatio ut est p habita manifestū. ¶ Notādū aūt q̃ scire simpl'r z scire potissimū qd̄ fuit sup̄ determinatū z diffinitū nō est nisi vno mō. vz cognoscē cām z qm̄ illt⁹ cā est z q̃ nō ꝓtigit alr se habē. Si q̃ bñ diffinitū est qd est scire: z scire potissimū fit ēt nisi vno mō. illa q̃ demſratio que est p cāz erit simpl'r z potissima. Illa aūt que est p effectū quo ad nos nō erit simpl'r demſratio. nō q̃ pōt aliqd demſrare aliud z econuerso nisi uariet ꝓcessus ita q̃ vna sit demſratio potissima. alia vo nō potissima. z qz demſrare altero mō z uariare ꝓcessuz ipedit circulationē. iō ipolē est aliqd ꝓprie circulo demſrare. ¶ Notandū ēt ut coiter ponit. fill's dialetic⁹ pōt eē circularis. qz fill's dialetic⁹ ꝓcedit ex his que sūt nota nobis z ex ꝓbabilib⁹. ꝓtigit autē idē eē min⁹ z magis notū quo ad diūsos. uel ꝓtigit idē alr z alr acceptū eē magis z min⁹ ꝓbabile quo ad nos. ut medea in eo q̃ mr erat magis ꝓbabile q̃ dilige ret. in eo aūt q̃ interficiēs q̃ odiret. nō uariat q̃ ꝓcessus dialetic⁹ q̃ oz eē ex ꝓbabilib⁹ si p̄missa fiat ꝓclo z ecōuerso. qz utraqz alr z alr accepta uel quo ad alios z ad alios pōt eē magis z min⁹ ꝓbabilis: sed cū ꝓcessus demſratiu⁹ fit ex cāis si p̄missa fiat ꝓclo z econuerso oꝑ uariari ꝓcessuz. poterit igit fill's dialetic⁹ eē circularis nō demſratio. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū oporteat uerā eē ꝓñtiā phi q̃ nō ꝓtigit circlo demſrare. z q̃ vnū z idē respectu eiusdē nō possit eē simpl'r z ſm nām magis z min⁹ notū. vi q̃ nō. qz ut in. 5. meta. scribit. aliq̃ duo sic se hēre p̄nt q̃ vnū est cā alteri⁹ z ecōuerso: ut sanitas est cā potionis. z potio sanitatis. Si igit p sanitatē demſret potio: ut qz talis est sanitas iō oꝑ talē potionē eē. z econuerso si p potionem demſret sanitas: ut qz talis est potio iō sic humores adeq̃t z efficit h⁹ sanitatē: erit demſratio circlaris z q̃libet demſratio erit potissima qz q̃libet est p cām. qz erit ex ꝓrib⁹ z notioribus simpl'r z quo ad nām qz semp noie cāe iportari vi aliqd p̄us z noti⁹ ſm nām: imo si vnū pōt eē cā alteri⁹ z ecōuerso: vi q̃ idē sit p̄us z noti⁹ aliq̃ simpl'r z q̃ ad nām: z ecōuerso: qd̄ negare phs vi. ¶ Dōm q̃ in diūsis gñib⁹ cārū ut sup̄ dicebat ꝓtigit idē eē cā alterius z ecōuerso. ut potio est cā sanitatis in gñe cāe efficiētis: z sanitas est cā potionis in gñe cāe finalis. In eodem aūt gñe cāe impolē est q̃ idē sit cā alteri⁹ z econuerso. ¶ Hoc viso sciēdū est q̃ fiē cā est potior effectu z iponit necitatē effectui nō ecōuerso. sic vnū gen⁹ cāe est supra aliū. Et cā in vno gñe iponit necessitatē cāe i alio gñe z nō ecōuerso: ut finis iponit necitatē efficiēti: efficiēs forme: forma māe. sic q̃ si p cām ostēdat effect⁹ erit demſratio potissima. si aūt ecōuerso nō erit potissima. sic si p cām finalē ostēdat cā ptinēs ad gen⁹ cāe efficiētis poterit eē demſratio potissima. si āt ecōuerso nō erit potissima z qd̄ dictū est de fine respectu efficiētis itelligēdū est de efficiēte respectu forme: z de forma respectu māe. potissima igit demſratio nunqz est circularis. nec pōt aliqd oñdi per aliū z ecōuerso nisi uariet ꝓcessus: z per ꝓñs ipediat circulatio. ¶ Deide cum dicit.

¶ Accidit aūt dicētib⁹ circulo demſrationē esse nō solū q̃ nūc dictū est sed nihil aliud dicere q̃z hoc est si hoc est. sic eni facile est demonstrare omnia.

¶ Ostēso hāc positionē eē nullā sup. q̃ ꝓtingat circulo demſrare. In pte ista dato q̃ ꝓtigeret circulo demſrare ostēdit hāc positionē eē malā. qz ex tali demſratiōe nō aggñat scia ut p̄dicta positio asserebat. Circa qd̄ duo facit. qz p̄o ꝓponit qd̄ itēdit. 2o declarat ꝓpositum ibi [Manifestū est aūt.] Dicē q̃ [Accidit āt dicētib⁹ circulo demſrationē eē nō solū illud [icōueniēs qd̄ nūc dictū est. qz cū sit ostēsum q̃ nō cōtigit circulo demſrare: [sed] [sup. accidit] [aliud] [icōueniēs q̃ circulo demōstrare [nihil est dicē aliud q̃z q̃ h̄ est si h̄ est.] [i. est. a. si est. a. z est. b. si est. b. [sic aūt demſrare oia est facile.] i.

est supficialis ⁊ nō ire ad pfundū ⁊ nō aggiāre sciam. ¶ Notādū aūt ꝓsuetudinē eē phi rōnes supficiales ⁊ nō sciētificas appellare rōnes faciles. vñ in p° de gnati one. scribit q ex multis pmonib° idocti exūtiū entes. i. qui sunt idocti ⁊ nesciūt sciūt multos pmones ⁊ ad pauca respiciētes enūciāt facilr. i. enūciāt debilr ⁊ superficialr ⁊ nō sciētifice. apud phm itaq; facilis. i. leue idē sonat q supficiale ⁊ nō scientificū. igit in pposito cū ait q si ꝓtingeret demfare circulariter tūc demfare oia eēt leue qd idē sonat q supficiale ⁊ nō sciētificuz. hi ergo sic errātes nō solū peccabāt qz dicebāt q ꝓtingit circulo demōstrare: qd est ipossibile: sed etiam errabāt. qz dicebant q ex tali demfatione aggnēt scia: qd patet esse falsum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū aūt ē q ꝗ accidit trib° termis positis. p multos eni aut paucos reflectē dicē nihil differt. per paucos aut per duos. Cū enim ex necessitate. a. sit. b. hoc autem c. Cum igit. a. sit ex necessitate erit. b.

¶ Declarat qd dixerat. Ad cui° euidētiā sciēdū q demōstratio circularis nihil aliud est q̃z q̃dā argumētatio reflexa. In declarādo g̃ ppositū tria fac phs. qz p° ostendit quō hēat fieri ipa argumētatio. 2° declarat quō hē at fieri argumētatio reflexa. 3° manifestat pncipale itē tū. vz quō demfare circulariter ⁊ arguē flexibilr nihil aliū est q̃z ꝓcludē idē p idē. ⁊ dicē si ꝗ est. hoc est. ⁊ demōstrare oia facilr. i. supficialr ⁊ nō sciētifice. scda ibi. [Si igit cū sit. a.] 3ª ibi [Ponat. a. in quo. c.] Dicit g̃ [Manifestū est aūt qm̄ accidit ꝗ] sup. icōueniens. qd dictū est [trib° termis positis reflectē qdē eni per multos terminos uel p paucos. dicē nihil dīt.] ⁊ subdit [cū sit. a. ex necitate est. b. ꝗ aūt cum sit. b. est. c.] i. de necitate erit. c. i. sequit. cū igit. a. sit ex necitate erit c. In ꝗ g̃ nos docuit discurrē a pncipijs ad ꝓnem: pm quē modū si ex pmo sequit scdm: ⁊ ex 2° 3^m^ segt q ex pmo sequat 3^m^. uel si ex. a. sequit. b. ⁊ ex. b. c. ꝓns est q ex. a. sequit. c. ¶ Notādū aūt q phs p:o eodē accipit a. ⁊. c. Intēdit eni ut patebit sic arguē. si est. a. est. b. si ē b. est. c. g̃ si est. a. est. c. sed idē est. a. ⁊. c. igit si est. a. est. a. In demfatione g̃ circulari ꝓcludit idē p idē. demfare g̃ circulariter nihil aliud est q̃z dicē si est ꝗ est ꝗ. ut si ē a. est. a. sic g̃ oia demfare est facile. i. supficiale. ⁊ nō aggnat sciam. ¶ Notādū g̃ q pm itētionem phi. a. b. c. sunt tres termini ⁊ sūt duo. sunt tres pm uocē: sed sūt duo pm rē: qz p eodē accipit. a. ⁊. c. ió aliqñ ait q nihil dīt reflectē p paucos termios ut p tres. aliqñ q nihil dīt reflectē p paucos ut p duos: qz termini assūpti ut pz per hita sunt tres ⁊ duo. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si igit cū sit. a. necesse est eē. b. hoc autez cū sit erit. a. hoc enim inhereat circulo.

¶ Docet nos reflectē siue docet nos circulariter arguē dicēs. [si igit cū sit. a. neēe est eē. b. ꝗ aūt.] i. b. cum sit est. a. ꝗ eni erit circulatio. ¶ Notandū aūt q cū pmo dixit si est. a. est. b. si est. b. est. c. g̃ si ē. a. est. c. docuit nos arguē. nūc aūt cū dicit. si est. a. est. b. ⁊ si est. b. est. a. docet nos arguē circulariter. qz hoc est arguere circulari ter pcedere ab eodē in idē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ponat. a. i q̃ ē. c. b. igit cū sit. a. eē dicē ē ipm. c. dicē. ꝗ aūt est: qm̄ cū sit. a. est. c. ꝗ. c. cū. a. idē est. q̃re accidit dicē circulo dicētes esse demfationē nihil aliud nisi cū sit. a. est a. sic aūt oia demōstrare leue est.

¶ Postq̃z docuit nos reflectē ⁊ docuit nos arguē circu riter: declarat quō arguēdo circulariter pbat idē p idē ⁊ facile est oia demfare. d. [ponat. a. in q̃. c.] i. ponat q idē sit. a. ⁊. c. ꝗ posito arguat sic [b. igit] sū. est. [cū sit. a.] i. cū sit. a. est. b. [eē dicē] sup. b. [est dicē ipm. c.] i. cū sit. b. est. c. [ꝗ aūt est] dicē [qm̄ cū sit. a. est. c.] q. d. q si est. a. est. b. si est. b. est. c. g̃ sequit de p° ad ultimū q si est. a. est. c. [sed. c. cū. a. idē est. q̃re dicētes demfationē eē circulo accidit nil aliud dicē q̃z cuz sit. a. est. a. sic qdē demfare oia est leue.] ¶ Notāduz aūt q si idē est. c. ⁊. a. ⁊ ad. a. seqt. b. ⁊ ad. b. seqt. c. seqtur q ad. a. seqt. a. arguē circulariter nihil aliū est q̃z dicē si ꝗ est: ꝗ est. ut si est. a. est. a. sic aūt demfare oia ē leue. i. est supficiale ⁊ nō sciētificū. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū possit pbari idē p idē. ⁊ vz q sic: qz que sūt nota p aliud pbant p aliū. g̃ que sūt nota p se pbātur p se. sz multa sūt p se nota: g̃ multa pbant p seipsa ulr pbari pñt. pbare g̃ idē p idē ⁊ ꝓcludē idē p seipm nō est icōueniēs. ¶ Dōm q sic accidit i cognitiōe sensitiua utputa i visu ita suo mō circa itellm ꝓtigit. videm° eni q aliq̃ sūt visibilia p aliū: ut p colorē ⁊ lucē. aliq̃ seipis offerūt visui ut color ⁊ maxia lux. color eni ⁊ si aliquo mō deficit a p se visibili uel a visibili p°. ꝗ est qz nō plene pticipat nām lucis. sz est q̃dā lux obūbrata aut opacata. ipsa tū lux offert se visui ⁊ est seipsa visibilis. sic ⁊ i pposito ꝓnes cognoscunt p pncipia. pncipia autē ⁊ potissime dignitates ⁊ ppōnes maxie siue ulēs sūt seipsis note. Statim eni cū se offerūt itellectui nro assentim° eis. sūt g̃ aliq̃ ppōnes note p se: nō tū pp̄e loquēdo sūt aliq̃ ppōnes pbate p se. nā pbare nō dicit qd cūqz cognoscē. sed dicē cogscē cū discursu. ꝗ eni pp̄e ē discurrē sillistice ab vno in aliū. Si g̃ maxias ppōnes sine discursu cognoscim°: ppōnes h°^i^ nō pp̄rie pbant qz nō itelligunt cū discursu. sed pma facie se offerūt intellectui. est g̃ deuenire ad aliqs ppōnes p se notas. sz nō est deuenire ad aliqs ppōnes que seipsas ꝓcludant uel que pp̄rie seipsas pbēt: qz tales ppōnes nō pbantur. i. nō itelligunt cū discursu. qd ergo arguit: qz qd est notū per aliud pbat per aliud bñ sequit. sed qd sub itūgit. qd est notū per se pbat per se. non sequit: qz qd est per se notū nō pbat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vo nec ꝗ possibile est nisi i his q̃cūq̃z alternatim se cōsequunt sicut sunt pp̄ria.

¶ Ostēdit hos errores nō solū qz dicebāt q ꝓtingebat circulo demfare ⁊ q ex tali demfatiōe aggnabat scia. sed ēt errabāt qz dicebāt oiuz eē h°^i^ sciam. vz p demfationē circularē. Intēdit aūt talē rōnē nō pñt pbari circulariter nisi que sūt ꝓtibilia ⁊ que pbant sillogistice p pmū pme figure. g̃ nō oia pñt circulariter demfari. ¶ Adducēdo aūt hāc rōnē q̃tuor fac. qz p° ostendit q ad pbāduz aliqd circulariter regrit ibi ꝓtibilitas terminoꝝ. 2° declarat q regrit ibi ordo sillistic°. 3° manifestat q opz hoc fieri solū in pma figura. 4° ex oibus his ꝓcludit q cū oia nō sint ꝓtibilia nec oia possent sic sillogistice pbari: ⁊ q nō oia: imo ualde pauca sunt illa que pñt circulariter demfari. 2ª ibi [Uno qdē posito.] 3ª ibi [Sigdē igit ⁊. a.] 4° ibi [Quare qm̄ q̃z pauca.] Dicit ergo [at vo neqz possibile est ꝗ.] i. neqz est possibile pbare circulariter [nisi in his que alternatim se ꝓsequunt sicut sunt pp̄ria.] i. nisi in his que sunt ꝓtibilia. q. d. q ad pbationē circularē regrit cōuertibilitas terminoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uno qdē posito oñsuz ē q nequaq̃z necesse ē aliqd eē alteꝝ. Dico aūt vno q neq̃z termino vno neqz ppōne vna posita. Ex duab° aūt ppōnibus pmis ⁊ minimis ꝓtingit: sic qdē cōtingit ⁊ sillogizare.

¶ Ostēdit q ad h°^i^ pbationem regrit ordo sillisticus. Dicit g̃. [Uno qdē posito ostēsum est] sup. in porib°

q̃ nequaq̃ necesse est aliqd alterū eē. ⌋i. aliqd alterū accidē uel aliqd alteruz seq. ⁊ ſbdit ⌊ dico aūt qdē vno qm̃ nec vno termio nec vna ꝓpōne posita ⌋ ſup. sequit aliqd ⌊ ex duab⁹ aūt ꝓpōnib⁹ p̃mis. ⌋ i. ex duab⁹ p̃missis ⌊ ⁊ minimis. ⌋ i. ad min⁹ ⌊ ꝓtingit ⌋ ſup. seq aliqd. ⌊ sicut ꝓtingit qdē sillogiçare. ⌋ posset q̃ rō sic formari. ad quālibet ꝓnt̃iā tā circularē q̃z aliā: eo q̃ ex vna nihil sequit. regrunt due ꝓpōnes siue due p̃misse. sed sic ꝓtingit sillogiçare: ⁊ iste est ordo sillistic⁹: q̃ ad quamlibet ꝓnt̃iā tā circularē q̃z aliā regrit ordo sillogisticus. ¶ Notādū aūt q̃ ad oēm ꝓnt̃iā regrit ordo sillistic⁹. ⁊ regrunt due ꝓpōnes ⁊ tres termini. qz ois ꝓnt̃ia uł est sills uel reducibilis ad sillm. ¶ Dubitaret forte aliqs quō vno posito siue vna ꝓpōne siue termino vno nō sequit aliq̃ ꝓcl'o. ¶ Dōm q̃ ꝓcl'o q̃cūqz sit illa ē aliqua hitudo alicui⁹ p̃dicati ad aliqd̃ ſbm. ⁊ qz nihil cōcludit p seip̃m opz q̃ p aliud̃. i. p medīū terminū concludat h⁹ hitudo. q̃ p hitudinē quā hnt̃ p̃dicatū ⁊ ſbm ad medīū terminū que hitudo sumit in p̃missis. pz quam hitudinē hnt̃ p̃dicatū ⁊ ſbm iter se. qd̃ declarat in ꝓne in p̃missis. opz q̃ accipe quā hitudinē hēt p̃dicatum. i. maior extremitas ad medīū ad ꝶ q̃ iferat ꝓcl'o. ⁊ quā hitudinē hnt̃ maior ⁊ minor extremitas iter se. ex habitudine ergo quā hēt utraqz extremitas ad medīū q̃ sit in p̃missis inferat̃ que sit hitudo extremitatū iter se: qd̃ fit in ꝓne. q̃re si in p̃missis accipeē solū vna ꝓpō nō sumeret hitudo medij ad utrāqz extremitatē: sed ad alterā tm̃. nō ergo ex hoc possum⁹ ꝓcludē que eēt habitudo extremitatū inter se. igit̃ si debeat per medīū trīū inferri habitudo utriusqz extremitatis inter se qd̃ fit i ꝓne opz q̃ in p̃missis accipiat̃ habitudo utriusqz extremitatis ad medīū. ⁊ qz ad hec ad min⁹ regrunt due ꝓpōnes nō sufficit vna. ergo ex vna ꝓpōne nulla sequit ꝓcl'o. sed ad minus regrunt due ꝓpōnes: ⁊ ad min⁹ requirunt tres termini. qz due ꝓpōnes ex min⁹ q̃z ex tribus terminis ꝓstare nō pnt̃. bn̄ ergo dictū est q̃ posito vno. i. posita ꝓpōne vna nihil sequit̃ ut est per habita manifestū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sigdē igit̃ ⁊ a. ipsi. b. ⁊ c. ihereat: ⁊ ꝶ ad inicē ⁊ ipsi. a. c. sic qdē ꝓtingit ex alterutris mōstrare oia quesita in p̃ma figura sicut ostēsum est in his que de sill'o sunt. Ostēsum est aūt q̃ in alijs figuris aut nō sit sillogismus aut nō de acceptis. Nō aūt p̃dicari eq̃liter nequaq̃z est mōstrare circulo.

¶ Ostēso q̃ ad circularē ꝓnt̃iā regrit cōuertibilitas terminoꝝ ⁊ ordo sillogisticus. In pte ista declarat q̃ opz hoc fieri solū in p̃ma figura. d. ⌊ sigdē igit̃ ⁊ a. ipsi. b. ⁊ c. inhereat ⌋ ſup. ꝓuertibilr ⌊ ⁊ hoc ⁊ ipsi. a. insūt ad. inicē. ⌋ i. cōuertibilr. ⌊ sic qdē cōtingit ⌋ sillogisticē ⌊ de mōstrare ex alterutris. ⌋ i. ꝓuertibilr. ⌊ in p̃ma figura. sicut ostēsum est in his que sunt in sill'o. ⌋ i. in 2° porū. ⌊ ostēsum est aūt ⌋ in illo libro ⌊ q̃ in figuris alijs ⌋ a p̃ma ⌊ aut nō fit sill's. ⌋ circularis. ⌊ aut nō fit de ꝓpōnibus acceptis. ⌋ sed de alijs. opz ergo talē sillm fieri i p̃ma figura ⁊ fieri ex terminis eq̃liter p̃dicātib⁹. i. ꝓuertibilib⁹. Ideo subdit q̃ ⌊ nō aūt eq̃liter p̃dicātia. ⌋ i. p terminos nō cōuertibiles nequaq̃z est circulo demr̃are. ¶ Dubitaret forte aliqs quō solū in p̃ma figura ⁊ per terminos ꝓuertibiles fit ꝓpō circularis. in alijs autē figuris uel nō fit circulatio. uel si fit ad hoc nō sufficiūt ꝓpōnes accepte: ſz opz sumē ꝓpōnes alias. ¶ Dicēdū ad pfectā circulationē opz q̃ per ꝓnez cōcludat utraqz p̃missarū ita q̃ per utrāqz p̃missarū cōcludatur cōcl'o ita ut fit pfecta circulatio ⁊ fit ꝓcessius ab eodez in idē. pz q̃ per ꝓnē ꝓcludat utraqz illarū ut q̃ concl'o cū cōuersa minoris inferat maiorē. ⁊ cū cōuersa maioris cōcludat minorē. qd̃ nō pōt fieri nisi in termis conuertibilib⁹. ut ponant̃ termini cōuertibiles hō. disciplinabile. risibile. ⁊ fiat talis sillus. ois hō est disciplinabilis: oē risibile est hō: q̃ oē risibile est disciplinabile. per hāc aūt ꝓnē cū ꝓuersa minoris cōcludit̃ maior. ut oē risibile est disciplinabile: ois hō est risibilis. que est cōuersa minoris. q̃ ois hō est disciplinabilis. que fuit maior. sic ēt cū ꝓuersa maioris ⁊ ꝓne cōcludit̃ minor: ut oē disciplinabile est hō. que est cōuersa maioris. oē risibile est disciplinabile. que fuit ꝓcl'o poris sill'i. q̃ oē risibile est hō. que fuit minor sill'i poris. ¶ Hoc viso pz q̃ in tertia figura nō pōt eē pfecta circulatio. nā in tertia figura semp ꝓcl'o est pticularis. ⁊ opz q̃ aliq̃ premissarū fit ul'is. nunq̃z aūt per pticularē ꝓpōnē cōcludit̃ ul'is. q̃re si in tertia figura fit utraqz p̃missarū ul'is nulla erit ibi circulatio nec pfecta nec impfecta: quia neutra p̃missarū cū fit q̃libet ul'is poterit ꝓcludi per ꝓnē pticularē. Si aūt altera p̃missarū sit ul'is altera pticularis saltē nō poterit ibi eē circulatio cōpleta. qz nō poterit ibi ꝓcludi utraqz p̃missarū. p ꝓnē eni pticularē nō poterit ꝓcludi p̃missa ul'is. sic ēt in scda figura non pōt eē cōpleta circulatio. nā semp in scda figura est cōclusio negatiua: ⁊ altera p̃missarū est affirmatiua: ⁊ altera negatiua. nō eni pōt eē q̃ in scda figura ambe premisse sint negatiue: qz tūc nihil seq̃rē: nec q̃ ambe sint affirmatiue: qz tūc seq̃rē ꝓcl'o affirmatiua. ⁊ argueret a pōne ꝓnt̃is qd̃ est pctm̃ in forma sill'istica. q̃ opz alterā p̃missarū eē affirmatiuā ⁊ alterā negatiuā. cū ꝓne. q̃ negatiua ⁊ p̃missa negatiua nunq̃z pōt ꝓcludi p̃missa affirmatiua. nec q̃ in tertia figura nec in scda p ꝓpōnes acceptas pōt eē pfecta circulatio: qz nō pōt ibi cōcludi utraqz p̃missarū. Si q̃ debeat fieri cōpleta circulatio oportet accipe aliq̃s ꝓpōnes ad ꝶ q̃ ꝓcluderet utraqz p̃missarū. qd̃ quō fieri hēat in lib⁹ poꝝ hēt declarari. In sola q̃ p̃ma figura pōt eē cōplera circlatio. Rursus ꝶ solū hēt fieri in p̃mo p̃me. nā alij modi prime figure si sunt utiles uel ꝓcludūt ꝓnē negatiuā ul'pticularē. si ꝓcludūt pticularē nō pōt ibi fieri completa circulatio pp id qd̃ dictū est de tertia figura. si aūt concludāt negatiuā: nō pōt ibi eē cōpleta circulatio pp ea que diximus de scda figura. ubi ostēdimus q̃ qz ibi est ꝓcl'o negatiua nō pōt eē pfecta circulatio. In solo q̃ p̃mo mō p̃me figure ⁊ per terminos cōuertibiles habet pfecta circulatio fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare qm̃ pauca huiusmodi in demr̃ationib⁹ sūt manifestū qdē est: qm̃ uanū est ⁊ ipossibile sic dicē ex his que sunt ad inuicē eē demōstrationē. ⁊ ꝓpter hoc cōtingit oium esse demonstrationem.

¶ Cōcludit ꝓtra pōnē p̃tactā q̃ dato q̃ ꝓtingeret circulariter demr̃are ⁊ posito q̃ ex tali demr̃atione aggnēt scia: nō tū oia fic scibilia ⁊ fic demr̃abilia sunt: imo cū ꝶ nō possit fieri nisi in terminis ꝓuertibilib⁹ ⁊ p p̃maz figurā solū: imo solū p p̃mū p̃me figure ualde pauca essent fic scibilia: qz ualde pauca sūt talia. ió ait ⌊ quare qm̃ qdē pauca in demr̃ationib⁹ sunt h⁹. manifestū est aūt: qm̃ uanū ⁊ impossibile sit dicere demr̃ationem eē ex his que sunt ad inuicē. ⌋ i. ex cōuertiblib⁹ ⌊ ⁊ ꝓpter hoc ⌋ dicere q̃ ⌊ cōtingit oiuz eē demr̃ationē ⌋ cum nō oia sint ꝓuertibilia nec oia possint per p̃mū p̃me figure ꝓcludi. ¶ Notādū q̃ nō negat hoc Ar. q̃n termini in demr̃atiōe sint ꝓnt̃ibiles cū demr̃atio potissima nō possit fieri nisi in ꝓnt̃ibilib⁹ terminis. negat tam̃ q̃ nō oia sunt talia: nec oia sunt cōuertibilia. ió nō oium pōt esse demr̃atio ⁊ maxime demr̃atio circularis. de q̃ planū est q̃ regrit terminos ꝓuertibiles cuius ꝓnt̃iū illi

dicebāt asserētes oiuz eē demřationē. ⁊ q̃ oia poterāt circulariter demřari. ¶ Dubitaret forte aliqs qd faciat ad ꝓpositū ꝓbādū qd̄ supi⁹ ꝑmiserat. vz q̃ ex vno nihil sequit: sed regrunt ibi due ꝑmisse ad minus manifeste habet q̃ ad oēm ꝓnntiā siue sit circularis siue sit alia requirit aliquo mō ordo sillogisticus. sillogistice aūt nō ꝑōt fieri circulatio nisi in terminis ꝓuertibilib⁹. ergo regrunt ibidē termini ꝓuertibiles. ⁊ qz nō oia sunt cōuertibilia. ergo manifeste ex hoc ꝓcludit intētuz. vz q̃ nō oiuz sit circularis demřatio. cui⁹ ōrtiū ponebāt ponētes q̃ oia contingit circulariter demonstrare.

¶ Qm̄ autē ipoſe est alr se hīe cui⁹ est scia simplr: ⁊ qm̄ nēcium utiqz erit id eē scibile qd̄ est ꝑz demřatiuā sciam. demōstratiua aūt est quā hēm⁹ in hñdo demřationē: ex nēcijs utiqz sillꝰ demřatiōis est. Accipiē duz igit est ex qb⁹ ⁊ q̃lib⁹ demřatiōes sint.

¶ Postqz phs oñdit q̃ demřatio ē ex ꝑmis ⁊ ueris. In pte ista declarat ex qb⁹ ⁊ ex qualib⁹ ꝑmis: ⁊ ex qbus ⁊ ex q̃lib⁹ ueris hēat eē demřatio. nō eni sufficit scire demřationē eē ex ꝑmis ⁊ ueris nisi sciuerim⁹ que ⁊ q̃lia sunt illa ꝑ⁹ ⁊ uera. In h̄ q̃ capꝰ declarat illa ꝑ⁹ ⁊ uera ex qb⁹ est demřatio que est q̃lia sint. qz debent eē de oi per se ⁊ ꝑm q̃ ipm. Pōt tñ ⁊ alr ꝓtinuari hec ps ad ꝓcedentē. nā demřatio addit supra sillm simplr necessitatē māe. circa aūt ipaz necessitatē māe siue circa ipm nēciū aliq̄ se hñt ad mālia aliq̄ ut formalia. naz ipa ꝑ⁹ ⁊ uera sunt necessaria. sed rō quare sunt necessaria. qz sunt de oi per se ⁊ ꝑm q̃ ipm. ꝑma ergo ⁊ uera sunt illa que sunt nēcessaria. sed de oi per se ⁊ ꝑm q̃ ipm sūt rō q̃re sūt necessaria. ⁊ qz semp id qd̄ est tale est q̃si māle. illd aūt qd̄ est rō q̃re sit tale est q̃si formale respectu eius. dicē possumus q̃ per relationē ad necessariū uel ad necessitatē māe ꝑ⁹ ⁊ uera sunt q̃si mālia. de oi per se ⁊ ꝑm q̃ ipm sunt q̃si formalia. ıō dicē possumus q̃ ꝓter formā sillꝰ simplr demřatio que addit supra hi⁹ sillogismū necessitatē māe hēt ꝓncipia mālia ⁊ aliq̄ formalia. ¶ Postqz ergo phs determiauit de his que sūt quare mālia respectu demřationis. qz oñdit demōstrationē esse ex ꝑmis ueris. In pte ista determinat de his que formalia. oñdens ex qb⁹ ⁊ qualib⁹ ueris sit demřatio. qz est de oi per se ⁊ ꝑm q̃ ipz. Diuidit aūt hec ps in duas. qz ꝑ⁹ declarat ex qb⁹ ⁊ ex q̃lib⁹ demřatio est. 2⁹ manifestat ex qb⁹ ⁊ ex q̃lib⁹ non est ibi ⌊ Si igit demřatiua scia. ⌋ Circa ꝑmū duo facit. qz ꝑ⁹ cōtinuat se ad dicēda. 2⁹ declarat de itēto ibi ⌊ Primū igit demōstrabimus. ⌋ In ꝑ⁹ pte intēdit tale rōnē. ois sillus demřatiue pbās ꝓnez necessariā est ex necessarijs. demōstratio est hi⁹. igit demřatio est ex necessarijs. ⁊ qz demřationes sunt ex necessarijs. ıō videdū est ex qb⁹ ⁊ ex qualib⁹ necessarijs sunt demřatiōes. ıō ait. ⌊ Qm̄ aūt ipossibile est alr se hīe cui⁹ est scia simplr. ⌋ i. per demřationē ⌊ id utiqz scibile qd̄ est ꝑm demřatiuā sciam erit necessariū eē. ⌋ q.d. q̃ qz ꝓ demřatiōis ⁊ id qd̄ scitur per demřationē nō ꝑōt alr se hīe. ıō opz hi⁹ ꝓnem ⁊ hi⁹ scitū eē necessarium. Et subdit ⌊ demřatiua aūt ⌋ sup. scia ⌊ est quā hēmus in hñdo demřationē. ⌋ demōstratiua ergo scia siue demřatiua ꝓ nō soluz est necessaria: sed etiā est hīta per demřationē. ⁊ qz sic est. ⌊ ex nēcijs itaqz est sillꝰ demřationis ⌋ siue sillꝰ demřatiuus. ⁊ qz demřationes sunt ex nēcijs. ⌊ accipiēdū est igit ex qūb⁹ ⁊ ex qualib⁹ ⌋ nēcijs ⌊ demřationes sunt. ⌋ Notādum aūt q̃ ꝑōt nēcia ꝓ ꝓcludi per mediū ꝓtingēs: sed hoc nō erit demřatiue: sed topice siue ꝑbabilr. demřatiua aūt ꝓ nēcia nō ꝑōt ꝓcludi nisi per mediū nēcium. Volens ergo phs ꝑbare q̃ demřatio sit ex nēcijs duo assumit. quoꝝ vnū est q̃ ꝓ demřatiua nō ꝑōt alr se hīe ⁊ est nēcia. 2ᵐ vo est q̃ hi⁹ ꝓ habet per demřationem. cuz ḡ demřatiuus sillꝰ ꝓcludit demřatiue ꝓnem necessariā opz demřationē esse ex nēcijs. ⁊ qz demřationes sunt ex nēcijs accipiēdū est ex qb⁹ ⁊ q̃libus nēcijs hñt eē. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz vī q̃ in demřatiōe nō possumus accipe aliq̄ formalia ⁊ aliq̄ mālia. nā cū tota forma sillogistica tradat in libro ꝑoꝝ cū demřatio nō addat supra sillm nisi necessitatē māe vī q̃ totuz sit qd māle qd̄ addit demřatio supra sillm simplr. ⁊ qz in libro posteriorꝝ determiat de demřatione q̃ztum ad ea que addit supra sillm simplr: vī q̃ totū sit qd māle qd̄ h̄ de demřatiōe tradit. nō ḡ distiguēdū est. q̃ aliq̄ sunt mālia aliq̄ formalia: que h̄ de demřatione traduntur. ¶ Dōz q̃ put tradit in 7⁹ meta. aliq̄ sunt mālia respectu vni⁹ que sunt formalia respectu alteri⁹. ut cupzum est qd māle respectu circli. ⁊ est tū qd formale respectu circuli cupzei. nā si diffiniret circulus cupzeus. cupzū poneret in diffōne ei⁹. circulus ḡ cupzeus lz sit qd māle respectu circli simplr in ipo tñ circulo cupzeo est assignare aliqd formale respectu ei⁹. sic lz nēcitas māe sit qd māle respectu sillꝰ simplr. circa ipaz tñ necessitatez māe. sup. circa ipz nēciū est aliqd assignare māle ⁊ aliqd formale. Dicebat eni q̃ ꝑ⁹ ⁊ uera sunt nēcia. lz rō q̃re sunt nēcia est: qz sunt de oi per se ⁊ ꝑz q̃ ipm. ⁊ qz semp id qd̄ est rō q̃re aliqd sit tale est formale respectu ei⁹ ut antea dicebat. ıō determiare de ꝑmis ⁊ ueris est q̃si determiare de necessario ⁊ mālr. determiare vo de oi ⁊ per se ⁊ ꝑm q̃ ipm est q̃si determiare de nēcio formalr. bñ ergo dictū est q̃ supra oñdēdo phus demřationē esse ex ꝑmis ⁊ ueris determinauit de necessario siue de demřatione quasi mālitēr. nūc aūt declarando eam esse de omni per se ⁊ ꝑm q̃ ipm determinat de ea quasi formaliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Primū igit determinādū qd dicim⁹ de omni: ⁊ quid per se: ⁊ quid vniuersale.

¶ Exequit de itēto oñdēs q̃ ea ex qb⁹ est demřatio debēt eē de oi: ⁊ p se ⁊ debēt eē ulia. i. debēt eē ꝑm q̃ ipz. duo ḡ facit. qz ꝑ⁹ ait q̃ vult determiare qd est de oi qd per se ⁊ qd ule. 2⁹ determiat de vno ꝓqz ibi ⌊ De oi hoc dico. ⌋ Dicit ḡ. ⌊ Primū ergo demřabimus qd dicimus esse de oi qd per se ⁊ qd ule. ⌋ Deinde cum dicit.

¶ De omni quidē hoc dico qd̄ utiqz nō in quodā. in quodā aūt est. nā quod aliqñ q dē sic. aliqñ vo nō. ut de omni hoie aial. Si eni uez est dicere hoiez uez est dicere aial. ⁊ si nunc alterum ⁊ alterum. Et si in omni linea punctum simpliciter est.

¶ Exequit de vno quoqz istoꝝ. Circa qd̄ tria facit. qz ꝑ⁹ determiat de oi. scdo de per se. tertio de vniuersali. secūda ibi ⌊ Per se aūt sunt. ⌋ tertia ibi ⌊ Untūsale aūt dico. ⌋ Circa ꝑmū duo facit. qz ꝑ⁹ determinat quid est dici de oi. 2⁹ qd̄ dixerat ꝑbat per quoddā signum ibi ⌊ Signuz est aūt. ⌋ Dicit ergo q̃ ⌊ de omni h̄ dico qd̄ utiqz est nō in quodā qdē sic. quodā qdē nō. nec aliqñ sic. aliqñ aūt nō. ⌋ q.d. q̃ de omni de quo hic agit requirit ulitatem sboꝝ. qz nō debet esse in quodam sic ⁊ in quodā nō. ⁊ requirit ulitatem tēpoꝝ. qz nō debet esse aliqñ sic ⁊ aliqñ nō ⌊ ut de oi hoie ⌋ ꝑdicat ⌊ aial. ⌋ qz si uerū est dicē aliqd eē hoiem ueruz est dicē eē aial ⌊ ⁊ si nūc alterū. ⌋ i. si nūc uez est dicē alterū. i. hoiez ⌊ nūc alterū. ⌋ i. ueruz dicē alterū. i. aial. ⌊ ⁊ sicut in oi linea est punctus. ⌋ ⁊ sup. sicut in oi hoie est aial simplr sup. est ibi dici de omni. ¶ Notādum aūt q̃ aial respectu hoie habet ulitatem sboꝝ ⁊ etiā ulitatem temporuz. Est eni ibi ulitas sboꝝ. qz de quocūqz uerū est dicē q̃

sit hō de illo uerū est dicē q̃ sit aial. ⁊ ēt ulitas tēpor. qz nūc ⁊ qñcūqz de aliq̃ ueruz est dicē q̃ sit hō de illo tūc est uerū dicē q̃ sit aial. ¶ Notādū ēt q̃ sic de quo cūqz est uer dicē q̃ sit hō est uerū dicē q̃ sit aial. ⁊ nūc ⁊ qñcūqz est uerū dicē q̃ sit hō tūc est ueruz dicē q̃ sit aial. sic de quocūqz est uerū dicē q̃ sit linea uerū est di cere q̃ in ea sit punctus. ⁊ tunc ⁊ qñcūqz est uerum di cere q̃ sit linea tūc est uerū dicē q̃ sit pūctus. Est q̃ de oi dicēdo. oīs linea est pūctata. sic est dici de oi dicendo. oīs hō est aial. utrobiqz eni est tā ulitas sbor q̃z tē por. ¶ Dubitaret forte aliqs quō de oi de quo ꝗ agi tur se hēat ad dici de oi in li⁹ por. ¶ Dōm q̃ ad dici de oi in li⁹ por. nō regrit nisi ulitas sbor. tūc enīz est de oi ut in porib⁹ tradit qñ nihil est sub sbo de quo p̄dicatū nō dicat. Sed de oi de quo ꝗ agit sup̄ ulitatez sbor regrit ulitatē tēpor. Lā aūt hui⁹ ex ꝗ sumi pōt. nā cuz inueniat duplex ppō de inesse ut pōt hēri ex p̄mo prior. vz ut de inesse simplr ⁊ de iesse ut nunc. Ex ppōnib⁹ de inesse ut nūc ⁊ ꝯtingētibus pōt fieri sillis topicus. sed sillis demōstratiuus nō pōt fieri ex ppōni bus ꝯtingētibus nec ex ppōnibus de iesse ut nūc. sed opz q̃ fiat ex ppōnibus necessarijs ⁊ de inesse simplr. igit cuz sillis traditus in libro prior sit in terminis cō munib⁹ sit applicabilis tā ad sillm demratiuum q̃z ad topicū opz q̃ de oi ibi traditū icludat talem ulitatem que reseruet in oi sillo tā topico q̃z demratiuo. ⁊ qz ex solis pticularibus nō sequit ꝯ: si ꝯsideremus formam sillogiçādi opz in oi sillo esse aliquā ppōnē ulem que accipit ulitatem sbor. q̃re si in oi sillo in quo reseruat rēcta forma sillogistica regrit ulitas sbor. forma sillī tradita in libro prior que est applicabilis ad oēm mo dum sillogiçādi hanc ulitatem regrit. sed demratiuus sillis qui est ex ppōnibus nō ex qbuscūqz. sed ex necessarijs ⁊ de inesse simplr cum talia infint oi ⁊ semp opz q̃ de oi de quo hic agit nō solū regrat ulitatez sbor: sed etiā tempor. bñ ergo dcm̄ est q̃ de oi in libro po sterior addat ad de oi in libro prior ulitatem tēpor. ¶ Ulterius aūt dato q̃ de oi hic traditu addat ad de oi in libro prior. Dubitaret forte aliqs utruz dici de oi differat uel sit idem q̃ ppō ulis. ¶ Dōm q̃ ut pa tebit dici de oi simplr nō est idem q̃ ppō ulis: qz cum in oi sillo sit aliq̃ ppō ulis in oi sillo eēt dici de omni: qd tñ falsuz est: qz pprie loquēdo ⁊ directe de oi ⁊ de nullo nō sunt nisi pncipia pbātia p̄mā figurā. potuis set tñ pbs si uoluisset cuilibet figure iuenire sua pncipia. nā sic p̄ma figura hēt sua pncipia dici de oi ⁊ dici de nullo. sic scda figura hēt sua pncipia. oēs enim sillī scde figure pnt per hoc pn^m pbari. qcqd remouet a p̄dicato ⁊ a sbo. si eniz nullus lapis est aial ⁊ oīs homo est aial sequit q̃ nullus hō sit lapis. nam si lapis remo uet ab aiali opz q̃ remoueat ab hoie. Scda aūt figura hēt vnū solū pncipiū: qz oīs ꝯ ibi est negatiua. p^a autē figura hēt duo pncipia. vnū qd pbat ꝯnes affirmati uas qd est dici de oi. ⁊ aliud qd pbat negatiuas qd est dici de nullo. tūc eni sequit in p^a figura ꝯ affirmatia. qñ nihil est sbi de quo p̄dicatuz nō dicat. ⁊ tūc sequit negatiue qñ nihil est sbi a quo p̄dicatū nō remoueat: ⁊ sic p̄ma figura hēt sua pncipia. ⁊ sic ēt scde figure in ueniemus suū pn^m. sic ēt posset tertie figure pn^a inue nire. Noluit tñ pbs cuiuslibet figure ppa pn^a inueni re. cuz tñ potuisset: qz q̃z to pauciora sunt prin^a ad que fit reductio. tāto artificialior est doctrina. uoluit ergo pbs ut suā doctrinā artificialr redderet. ⁊ ut ad pau ca pn^a eēt iductio oēs figuras reducē in p̄mā. ⁊ p̄maz in sua prin^a resoluē. ut sic ad prin^a prime oēs alie figu re reducēde eēnt. Redeamus q̃ ad ppositū ⁊ dicam⁹ q̃ nō est idē dici de oi ⁊ ppō ulis: qz in oi sillo est ppō ulis. non tñ in oi sillo est pprie prin^m dici de oi. vnde Auerro. cōmētator supra p̄mū prior. uolēs dare diā iter ppōnem ulez ⁊ dici de oi ait. q̃ si dicat. oē aial est corpus. ad ꝗ q̃ ibi fit prin^m dici de omni. nō solū im portat q̃ omne aial disponat per corpus. sed importa tur q̃ omne aial disponat per corpus. ⁊ q̃ quicqd di sponit per aial disponat per corpus. ppō vo ulis est v̄ tualiter prin^m dici de oi. sed tunc est hi⁹ prin^m pprie ⁊ directe qñ nō solū sbz disponit per p̄dicatū qd fit in maiori: sed qñ accipit aliqd sb sbo. qd fit in miori. qd postea disponit per p̄dicatū. qd fit in ꝯne. Jpm q̃ ordi nem sillogisticū iportat dici de oi quē pprie non ipor tat ppō ulis. pz q̃ ueruz esse qd dicebat. vz q̃ simplr ⁊ per oēm modū nō est idē dici de oi q̃ ppō ulis. ¶ Ul teri⁹ aūt dubitaret forte aliqs. utrū sit aliquo mō idez dici de oi q̃ ppō ulis. ¶ Dōm q̃ dici de oi est p̄n^m sillor. in sillis aūt possumus assignare duplex prin^m. māle ⁊ formale. ipse eni ppōnes ⁊ termini videnī esse mā sillī. ordo aūt sillogisticus uel est forma sillī ul aliqd ptinens ad formā. Si ergo dici de omni accipit ut prin^m māle sillī sic nihil est aliud q̃z ppō ulis. ⁊ ꝗ mō sumptū reperit in omni sillo. Omnis enim sillis accipit aliquā ppōnem ulem affirmatiuaz uel negatiuaz. ideo in omni sillogismo. principiuz est dici de oi ul de nullo. Scdm q̃ hūc modū si dicat. oē aial est corp⁹. nō plus iportat de oi q̃z oē aial disponit p corp⁹. sed si dici de oi accipiat ut p̄ncipiū formale. ⁊ ut pbat formā sil logismi ⁊ ordinē sillogisticū sic dici de oi ut in p̄ceden ti qōne dicebat nō est idē q̃ ppō ulis. ⁊ directe ⁊ pro prie nō est prin^m sillor in oi figura. sed solū est p̄n^m in p^a fig^a. Scdz q̃ hūc modū. si dicā oē aial est corp⁹. dici de oi nō solū dicet. oē aial disponit p corp⁹. sz ēt dicet totū ordinē sillogisticū. iportabit eni q̃ oē aial dispo nit p corp⁹. ⁊ q̃ qcqd disponit p aial disponit p corp⁹ q̃ ppō ulis dicit virtualr ⁊ quodāmō dici de oi: ut est prin^m formale dicit actualr ⁊ simplr. Ex qualibet eni ppōne ulī pōt sumi ordo sillogisticus in prima figura ⁊ pōt ex ea sumi principiū dici de omni uel de nullo. sed tunc est ibi pprie principium hi⁹ qñ ex ppōne ulī actualr explicat ordo sillogisticus in p^a figura. ¶ Lū ergo querit utruz dici de oi possit aliqñ taliter sumi q̃ sit idem q̃ ppō ulis. pz q̃ si accipiat dici de omni ut est principiuz māle sillogismi est idē q̃ ppositio ulis. Si aūt accipiat ut est principiū formale. ⁊ ut includēs ordinem sillogisticuz nō est idem. Si aūt querat quō Ar. loquit de dici de omni. dici debet q̃ in libro po rum solum loquit ut est principiuz formale ⁊ ut pbat formā sillogismi in prima figura ⁊ ut includit hi⁹ ordi nem sillogisticum. ¶ Ulterius dato q̃ respectu sillo gismor simplr possit accipi dici de omni ut principiū māle ⁊ ut forale. Dubitaret forte aliqs utrū respectu sillogismi demonstratiui possit accipi dici de omni ut principiū māle ⁊ formale. ¶ Dicēdū q̃ oēs alij modi sillogismor habēt ꝯhere sillogismū simplr. sillis enim dialeticus uel etiam demōstratiuus nō est sillogismus sumptus simplr. sed magis est sillogismus cōtractus. utrū aūt cōtractio ista fiat per additionē forme specifi ce ut dicamus q̃ sillogismus simplr ⁊ cōmuniter sum ptus fit genus ad sillogismū dialeticū ⁊ demonstrati uum. uel fit ista ꝯctio per additionē habitudinis loca lis ⁊ necessitate māe. ut dicamus q̃ sillogismus diale ticus ꝯhit sillogismū coiter sumptū addēdo supra ip sum hitudinem localē quādā. sillogismus vo demrati uus ꝯhit ipm addēdo necessitatē māe. quid aūt super hoc uerū sit ad p̄sens nō sit nobis cure inuestigare. suf ficit aūt scire q̃ sillus simplr ⁊ coiter sumptus ꝯhitur per sillm demratiuū. ⁊ qz sillis demōstratiuus est sillo gismus ꝯtractus. quare sicut in sillogismo simplr pōt accipi dici de omni ut est p̄ncipiū māle ⁊ formale: sic in sillogismo demratiuo pōt accipi dici de omni ut est utroqz mō prin^m. uerūtñ hēbit se dici de omni ut est

pnm demstrationis ad dici de oi ut est pnm sillr simplr. sic se hět demstratio ad ipm sillm simplr. Quare sic demstratio addit supra sillm simplr. sic dici de oi ut est pncipiū māle demstratiōis addit supra dici de oi ut est pncipiū māle sillogismi simplr. ⁊ ět dici de oi ut est pncipium formale demstratiōis addit supra dici de oi ut est pncipiū formale sillr simplr. ¶ Ulterius aūt dato q dici de oi possit accipi duobus modis ut est pncipium demstrationis sic accipit duobus modis ut est pncipiū sillr simplr. ⁊ dato q sic acceptuz addat supra dici de oi ět illo mō sumptū. ¶ Dubitaret forte aliqs qd addat ⁊ quō sit accipiēda hi⁹ additio. Dōz q sic demstratio addit supra sillm simplr necessitatez māe: sic dici de oi ut est pncipiū demstrationis siue sit pncipiuz māle siue sit formale addit sup dici de oi ut est pncipiū sillr simplr necessitatē māe ⁊ ulitatē tēpoz. qd sic declarat. acceptū eni dici de oi ut est pncipiū māle sillr simplr nihil aliud dicit q̄z ppōnē ulem hntē in se ulitatē sboz. sed dici de oi ut est pncipiū māle demstrationis dicit ppōnem ulem hntem in se ulitatē nō solū sboz sed ět tempoz. nā oē. a. est. b. ut est pncipiū māle sillr simplr non plus iportat nisi q oē. a. disponit per. b. sed si hi⁹ ppō debeat eē pncipiū demstrationis nō solum importabit ulitatē sboz ut q oē. a. disponit per. b. sed etiā ulitatē tēpoz ut q semp. a. disponit per. b. Et sicut dici de oi ut est pncipiū māle demstratiōis addit supra dici de oi ut est pncipiū māle sillr simplr ulitatē tēpoz. sic etiaz ut est pncipiū formale ⁊ ut icludit ordinē sillr demstratiui addit supra dici de oi ut icludit ordinē sillr simplr ulitatē tēpoz. nā oē. a. est. b. ut est pncipiū formale sillogismi coiter sumpti iportat totū ordinē hūc sillogisticū q oē. a. disponit per. b. ⁊ qcqd disponit per. a. disponit per. b. In hoc aūt iportat ordo sillogisticus in pma figura. nā in pa figura sbm disponit per pdicatū in maiori: ⁊ qcqd disponit per sbm in miori disponit postea per pdicatū in ōne. pz ḡ qd iportat. oē. a. est. b. ut est pncipiū formale sillr coiter sumpti. sed ut est pncipiū formale sillr demstratiui iportabit ordinē sillogisticū cum q̄dā necessitate māe ⁊ ulitate tēpoz. iportabat eni q oē ⁊ semp. a. disponit per. b. ⁊ qcqd disponitur per. a. semp disponit per. b. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs cū dici de oi possit eē pncipiū māle ⁊ formale tā sillr coiter sūpti q̄z ět demstratiui. quō sit accipienduz sm itētionē phi utroqz mō sillogiçādi. ¶ Dōz q cum in libro poz magis tradat forma sillogistica. hic aūt psupponat talis forma. sed applicet ad nēciā māz ⁊ demstratiuā. si uolumus ire sm mētē phi. videt dici de oi sumēdū eē in libro poz ut est pncipiū formale ⁊ ut iportat ordinē sillogisticū. in hoc aūt libro vi sumēdū eē magis ut est pncipiū māle ut est idē q ppō ulr necessaria iportās ulitatē tā sboz q̄z tēpoz. ¶ Ulterius autē dato q dici de oi ut est pncipiū demstrationis addat supra dici de oi ut est pnm sillr simplr. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū dici de oi ut est pnm sillr simplr possit aliquo mō addē supra dici de oi ut est pncipiū demstrationis. Et vi q nō. qz semp posteri⁹ addit ad pus nō aūt eō. Et semp minus ule addit supra maius ule ⁊ nō eō sed dici de oi ut est pnm demstrationis est posteri⁹ ⁊ minus ule q̄z dici de oi ut est pnm sillr simplr. hoc ḡ addit supra illud nō ecōuerso. ¶ In ōriū est. qz dici de oi ut est pnm sillr simplr pōt eē pncipiū formale ⁊ icludē ordinē sillogisticū. ut aūt ē pnm demstratiōis pōt eē pncipiū māle ⁊ nō icludē hi⁹ ordinē. ḡ aliqd pōt dicē dici de oi in libro poz qd nō dicet dici de oi in li⁹ posteriorū. dicet eni ordinē sillogisticuz ⁊ poterit illud dici de oi supra istud addē hi⁹ ordinē. ¶ Dōz q dici de oi in hoc libro ⁊ in libro poz cū utrūq dicat multiplr. sed sm eūdē modū accipiat utrūqz semp inueniemus q h addat supra illud ⁊ nō eō. ut rōnes ppōsite oñdebāt. nā h dici de oi sumptū māl addit supra illud māl ac ceptū. ⁊ acceptū formalr addit supra illud formalr sūptuz: sed si sit diffoꝛmis acceptio ut si sumat h dici de oi māl. ⁊ dici de oi in libro poz formalr tūc h addet supra illud ⁊ eō. Qd si de h in nālib⁹ exēplū querim⁹ dicemus q sba multiplr dī. dī eni de forma ⁊ mā ⁊ de cōposito. ⁊ corpus ět dī multiplr. dī eni de mā organica ⁊ de cōposito ex mā ⁊ forma. nā corpus qd est gen⁹ sic est corpus qd diuidit in aiatū ⁊ in inaiatū dicit qd cōpositū ex mā ⁊ forma. sed corpus qd est altera ps cōpositi sic dicim⁹ aial cōponi ex ala ⁊ corpe. pōt dicere ipaz māz organicā. Si ḡ querat ut corpus addat supra sbam uel eō. dicemus q si sit vniformis acceptio corpus addit supra sbam nō ecōuerso. nā si corpus sumat māl ⁊ ut est altera ps cōpositi addit supra sbam put sba ipaz mām noiat. nā corpus sic sumptum dicit mām magis ōctā q̄z dicit sba. sic etiā si sumat corp⁹ ut est genus ⁊ ut dicit qd cōposituz ex mā ⁊ forma addit supra sbam ut noiat hi⁹ rez cōpositā: eo q suba noiat rē cōpositā magis sub mō ulr q̄z faciat corpus. sed si sit acceptio diffoꝛmis ut sumat corpus put dicit māz organiçatā ⁊ accipiat sba put dicit cōpositū ex mā ⁊ forma: tūc corpus addet supra sbam: ⁊ sba supra corpus. nō tñ eodē mō. sed corpus addet supra corpus rōne spālitatis. sba aūt addet supra corpus rōne totalitatis. addet eni corpus sic sumptū supra sbam: qz dicit māz organiçatā quā nō dicit sba sm se sumpta in quacūqz significatiōe sumat. sic etiā suba addet supra corpus: qz suba sic sumpta dicit rem totā. corpus aūt sic acceptū solū alterā ptē cōpositi noiat. ¶ Hoc viso pz uerū eē qd dicebat. nā si dici de oi qd demstratiōis est pncipiū ⁊ dici de oi in libro poz vniformiter accipiant semp hoc addit supra illud: nō ecōuerso. sed si accipiant diffoꝛmiter. ut q hoc accipiat māl put nō icludit ordinē sillogisticū: aliud vo accipiat formalr put includit ordinē sillogisticū hoc addit supra illud. ga iportabit necessitatez māe ⁊ ulitatē tēpoz: qd nō iportat illud ⁊ etiā illud addit supra istud: qz iportabit ordinē sillogisticum qd nō importabit istud. Qd aūt arguebatur qa semp posteri⁹ addit supra pus. ⁊ minus ule supra magis ule nō ecōuerso. Dico uerū esse cum est vniformis acceptio. sed cum acceptio est diffoꝛmis pōt hoc addē supra illud ⁊ econuerso. ut est in suba ⁊ corpore patefactum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signū aūt est. Nāqz instātias sic pferimus sicut de oi iterrogāti: aut si in quodā non: aut si aliquando non.

¶ Probat qd dixerat per qdā signū. dixerat eni q dici de oi de quo hic agit ⁊ qd est demstratiōis pnm iportat tā ulitatē sboz q̄z tēpoz. Iō ait. ⌊ Signū aūt est ⌋ supple dici de oi de quo h agit q ūnportet utrāqz ulitatē. ⌊ nā si iterrogāti de oi sic. ⌋ i. utroqz mō ⌊ istātias pferemus. aut si in quodā nō est. ⌋ i. non est ibi ulitas subiectoz ⌊ aut si aliquādo nō est. ⌋ i. si nō est ibi vniūsalitas tempoz. ¶ Notanduz aūt q ad dici de omni ⁊ ad pbationē ulem que est pncipiū demōstrationis duobus modis possumus inferre instātias. uel si non est ibi vniuersalitas subiectoz. sed est in quodaz sic in quodā non. uel si nō est ibi vniuersalitas temporuz. ⁊ est aliquādo sic: aliquādo nō. ⁊ qz utroqz modo possumus istare cōtra h. dici de oi signū est q dici de oi hic traditū dicat utrāqz. vz ulitatē subiectoz ⁊ tempoz.

¶ Per se autē sunt quecūqz sunt in eo qd quid est: ut triāgulo ineſt linea ⁊ linee punctum. Substātia enim ipsorū ex his est que insunt in ratione dicente quid est.

¶ Postq̃ phs deteriauit de oi. In pte ista ut dicebat de termiat de p se. Circa qd duo facit: qr p° determiat de modis p se ondẽs q̃tuor esse hi° modos. 2° qd dixerat adaptat ad demstrationẽ declarãs q illor modorũ demstrationi sunt utiles ibi [Que g dñr in simplr scibili b°.] Ad euidẽtiã aut pme ptis sciẽdũ q p se dicit hitudinẽ ad cãz. vñ t phs 5° meta. cap° de p se. ait. q p se t cã eqlia sunt. In ipo g p se accipiẽdus est respectus ad cãz. respect° aut ad cãz pot accipi duplr. ul positiue. ul negatiue. utroq; aut mo sumit p se. Dicit eni p se non solũ p respectũ ad cãz positiue ut q fit ibi eẽntialis hitudo ad cãz. sed et di p se p respectuz ad cãm negatiue ut di aliqd eẽ p se: eo q nõ hẽat cãz. vñ t 5° meta. cap° de p se. di q est illud p se qd. nã hẽt aliq̃z cãm. Scdz lb g potuerũt accipi modi p se nõ eẽntialis hitudo ad cãz est mltiplr: qr ul est ad cãm formalẽ ul mãlẽ ul efficientẽ ul finalẽ. Sz hitudo ad cãm efficiẽtẽ t finalẽ ut in p sequẽdo patebit nõ facit nisi vnũ modũ per se. Erũt g q̃tuor modi dicẽdi p se. q̃rũ pmus sumit p respectũ ad cãz formalẽ. scdz ad mãlẽ. terti° vo sumit per negationez cãe uel p nõ hze cãm. q̃rt° vo per respectũ ad cãm efficiẽtez t finalẽ. hec aut sic declarant. Naz pmus est qñ diffo uel ps diffonis pdicat de subo. in p° ergo mo pdicatũ est de rõne subi qd ptinet ad cãm formalẽ: qr oes ptes diffonis sunt forme. Est eniz diffo pmo declaratiuus gdditatis t eẽntie. quidditas aut t eẽntia ad cãm formalẽ ptinẽt. Scdz aut modus est qñ p se passio pdicat de sbo: t qr subm igredit diffonẽ per se passionis sic in pmo mo pdicatũ p se erat de rõne subi: sed in scdo mo subm est de rõne pdicati. hic aut scdus modus ad cãm mãlem pot reduci: qr subm respectu passionis se hẽt ut mã t p se passio in suo sbo fundat tãq̃z in mã. Terti° modus idẽ sonat t pro eodẽ accipit esse p se qd nõ eẽ in alio: pm quẽ modũ pme sbe sunt per se qr oia alia sunt in pmis. p° aut dñr esse p se: qr sunt in alijs. Inde est q destructis pmis nõ pot aliqd aliorũ remanẽ. sic eni eẽ p se nihil aliud sonat q̃z eẽ lb aliqd t p se existẽ. t qr albedo nec aliqd aliud accñs existit p se. sz sustẽtat in alio. sic et qr nec ul'ia existũt p se: sz sũt in alijs segt q sola indiuidua pme sbe p se sunt. illud g eẽ p se q̃z sumit negatiue. nõ eni est sbs q idiuidua pme sbe sunt p se positiue: qr sũt in seipsis. pbat eni i 4° phisicor. q nihil est in seipso. sz dñr pme sbe eẽ p se: qr nõ sunt in alijs: sz magis alia sunt in ipsis. Quart° aut modus dicẽdi p se sumit p cõparationẽ ad cãz efficiẽtez t finalẽ. nã qñ aliqd euenit q cã nõ ordiat ad illud t q est pter itẽtionẽ di eẽ p accñs: sed si cã ordiet ad illd erit p se. ut si me ambulãte coruscat. lb fuit p accñs: qr ãbulatio mea nõ ordiabat ad coruscationẽ. t si fodiens i terra ut faciat sepulchrũ inueniat thesaurũ lb fuit p accñs: qr fuit pter itẽtionẽ cãe. sed figs decollat aliquẽ ul strãgulat ipz si ex lb segt iterit° ei° nõ est p accñs qr strãgulatio t decollatio p se ordinant ad mortẽ. Interfect° eni si iterijt pp interfectionẽ. i. pp strãgulationẽ ul pp aliõ gen° mortis nõ est p accñs: sz p se. illd g p se vi didi ꝛ fortunã t casũ. Scdz lb g diceret eẽ p se q̃ sũt pm itẽtionẽ cãe efficiẽtis. p accñs vo q̃ sũt pter itẽtionẽ ei°. Et qr qd itẽdit a cã efficiẽti est finis opz q ad itẽtionẽ cãe efficiẽtis ꝛcurrat tã cã efficiẽs q agit q̃z cã finalis quã itẽdit t pp quã agit. Ordo g ad p se cãz efficiẽtẽ t finalẽ facit hũc q̃rtũ modũ. bñ itaq; dcñ est q̃tuor eẽ modos p se. q̃rũ pmus. scdz. t q̃rt° sumunt positiue. terti° vo sumit qdãmo negatie ut ide sonet eẽ p se qd nõ eẽ in alio. ¶ Hoc viso dicam° q hec lectio i q agit de modis p se didit i ptes q̃tuor pm q̃tuor modos dicẽdi per se. 2ª ps est ibi [Et i qbuscũq; ipor.] 3ª ibi [Ampli° quecũq;.] 4ª ibi [Itez alio mo.] Dicit g. [Per se aut sũt qcũq; sũt in eo qd qd est.] i. qcũq; ptinẽt ad diffinitiũ rõnẽ ita q diffo t ps diffonis pdicãtur de diffinito p se. mãifestat aut qd dixerat p exẽplũ d. [ut triãgulo iest linea t pũct° linee.] sup. iest per se. [qr sba eor.] i. sbalis diffo ipor taz triãguli q̃z linee [est ex ipsis.] i. ex lineis t pũctis. nã diffo triãguli est ex lineis. diffo linee est ex pũctis. Et sbdit [t q̃ isunt i rõne dicẽti qd ẽ.] q. d. q nõ solũ pũct° iest p se linee: t linea p se triãgulo. sz ulr que. i. qcũq; isũt in rõne dicẽte qd est. i. isũt in rõne diffinitia. sup. p se dñr de diffinito. ¶ Notãdũ aut q sba. i. sbalis diffo trianguli est ex lineis: qr in diffone triãguli ponit linea. Est enim triangulus figura plana tribus rectis lineis contenta. sic et sba. i. sbalis diffo linee est ex pũctis. qr in diffone linee t maxie i diffone linee recte ponunt pũcta. nã cuz nõ sit dare lineã ifinitã opz eã finiri p pũcta. Est g linea lõgitudo sine latitudie cui° fines siue cui° extremitates sũt duo pũcta. ¶ Notãdũ et q i diffinitiua rõne q̃dã sũt q pdicant i recto. q̃rũdã vo nõ est pdicatio simplr in recto: sz opz ul diffinitũ ul diffinitiua poni in obliq̃ ad lb q vnũ pdicet de alio. videm° enim q aial ptinet ad diffonẽ hois t pdicat de hoie in recto: qr hõ est aial linea vo itrat diffonẽ triãguli. t tñ nõ pdicat de triangulo i recto: qr triãgulus nõ est linea. est tñ figura in q̃ est linea ul est figura hñs lineas. sic et pũct° itrat diffonẽ linee nec tñ pũct° pdicat de linea in recto: qr linea nõ est pũct°: sed est lõgitudo in q̃ sũt pũcta ul hñs puncta. q̃lrcũq; tñ aliqd itrãs diffonẽ alicui° pdicet de ipso ul in recto ul obliq̃ semp cõparat ad ipm per se. Et est ibi pmus modus dicẽdi p se. ¶ Dubitaret forte aliqs: qr videt q diffo t ps diffonis nõ ptineat ad eũdẽ modũ dicẽdi per se. nã de p se pm pmũ modũ t scdm nihil aliud est q̃z qdã modus pdicãdi. Tũc arguat sic. que nõ ptinẽt ad vnũ t idẽ pdicatũ nõ ptinẽt ad vnũ t eũdẽ modũ pdicãdi. sed diffo t ps diffonis ut pbabit dicũt aliud t aliud pdicatũ. igit nõ dicũt eundem modũ pdicãdi. pbo assũptũ. phs eni circa pncipiũ pmi top. distinguit q̃tuor pdicata. s. genus diffonẽ: ppriũm t accñs. sed genus est ps diffonis. g si genus nõ est idẽ pdicatũ q diffo sequit q diffo t ps diffonis nõ dicant idẽ pdicatũ. ergo multo magis nõ dicũt eundem modũ pdicãdi. ¶ In ꝛtiũ est phs qui diffonẽ t ptem diffonis ordiat in vno t eodẽ mo pdicãdi. vz in pmo mo dicẽdi per se. ¶ Dom q nõ est incõueniẽs quedaz vno mo accepta collocari sub vno mo que alio mo cõsiderata ptinẽt ad aliũ t aliũ modũ. iõ ut coiter ponit hi° pdicata pnt ꝛsiderari pm q̃sdã itẽtiões cões q̃ sunt maius eqle ꝛuersiz t nõ ꝛuersim. pm hoc g accipiunt a logico q̃tuor pdicata de qb° agit in topicis. naz qcqd pdicat de alio ut est sba ul accñs. uel dicẽ eẽntiã ei° uel nõ dicit eẽntiã ei°. si dicit ei° eẽntiã uel est in plus t nõ pdicat ꝛuersim. t tũc est genus. si aut dicit essentiã t est eqle t pdicat ꝛuersim: t sic est diffo. Quãtum ergo ad ea que idicãt eẽntiã hẽmus duo pdicata quor vnũ est in plus ut genus. aliud in eque ut diffo. Si vo hi° pdicatũ nõ indicet eẽntiã ul nõ pdicat cõuersim t tunc est accñs. ul pdicat ꝛuersim t tũc est ppriũ. Quatuor ergo sunt pdicata duo idicãtia eẽntiã. quor vnũ pdicat ꝛuersim ut diffo. aliud non ꝛuersim ut genus. Et duo sunt nõ idicãtia eẽntiã. quor vnũ nõ pdicat conuersim ut accñs cõe. t aliud ꝛuersim ut ppriũ. Omne ergo pdicatũ uel est aliqd istor q̃tuor ul annectit t reducit ad aliqd istor. si ergo ꝛsideremus has itẽtiones que sunt pdicari cõuersim ul nõ ꝛuersim: diffo t pars diffonis nõ dicũt idem pdicatũ nec eũdẽ modum pdicãdi. Sed si ꝛsideret diffo t ps diffonis nõ per pdicari ꝛuersim uel nõ cõuersim. sed per pdicari eẽntialiter uel nõ eẽntialr: sic diffo t ps diffonis ptinẽt ad eundẽ modũ pdicãdi: qr tam diffo q̃z ptes diffonis eẽntialr pdicant. t hoc mo est hec ꝛsideratio ut sub eodem mo pdicãdi collocant. ¶ Deinde cum dicit.

Ysocheles seu equicrus hñs duo latera eqlia tñ.

¶ Et q buscũq eoꝝ que insunt ipsis ipa in rõne isũt qd est demñanti: ut rectũ iest linee ⁊ circulare ⁊ impar et par numero ⁊ primuꝫ ⁊ cõpositus et ysocheles. qd est eglaterũ. ⁊ scalenon idest altera pte longiꝫ ⁊ que oibus his isunt i rõne dicẽte: qd est hinc qdẽ linea inde numerus. Similr aũt ⁊ in alijs huiusmodi vnũqõqq per se esse dico.

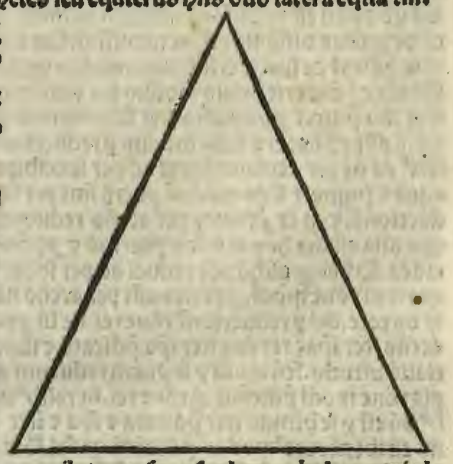

equilaterus seu ysopleuros habens tria latera equalia.

Scalenon seu gradatus habens tria latera inequalia.

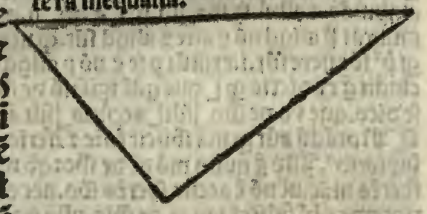

¶ Deteriat de 2° mõ dicẽdi p se. Circa qõ duo facit: qꝝ p° deteriat de his que dñr b mõ p se. 2° de his que dixerat declat que sũt illa que dñr p accñs ibi. ¶ Quecũqq vo nãlr. ¶ Cõtinuet aũt sic. non solũ cõpetit pdicari p se diffõni ⁊ ptib° diffõnis: imo cõpetit pdicari p se ¶ ⁊ gbuscũqq ipoꝝ. ¶ i. de nũo ipoꝝ accñtiũ ¶ q isũt ipsis ¶ sbis ¶ ⁊ ipa ¶ sba ¶ isũt i rõne. ¶ i. diffõne ¶ demñanti. ¶ i. idicãti ¶ qd est. ¶ q. d. q quecũqq accñtia sic sũt i sbis q tñ ipa sbta sũt de rõne ipoꝝ accñtiũ ⁊ ptinet ad diffinitionẽ q̃ dicit qd est ipoꝝ accñtiũ. oia h°' accñtia insũt p se sbis illis ¶ ut rectũ ⁊ circlare ¶ iest linee per se ¶ ⁊ par ⁊ ipar ⁊ p^m ⁊ cõpositũ ⁊ ysopleros qd est eglaterũ ⁊ scalenon qd ẽ altera pte lõgi° nũo. ¶ i. isunt p se nũo. ⁊ sbdit ¶ ⁊ que isunt. ¶ i. ⁊ linea ⁊ nũs sũt illa sba ¶ que isunt oib° his ¶ passiõib° eniãtis ¶ isũt ¶ dico ¶ i rõne dicẽte qd est. ¶ i. i rõne qddiratia ⁊ diffinitia. Qaũt linea ⁊ nũs sint in rõnib° oiuꝫ passionũ pdcãꝝ pz q ¶ huic qdẽ. ¶ i. recto ⁊ circlari ¶ linea. ¶ i. iest linea. i diffõne eni eoꝝ suscipit linea. ¶ illic ãt. ¶ i. i diffõne illoꝝ vꝫ paris ⁊ iparis p̃mi ⁊ cõpositi eglateri ⁊ altera pte lõgioris ¶ nũs. ¶ i. suscipit nũs. ⁊ sbdit. ¶ Sllr ãt ⁊ i alijs hi°. ¶ i. in alijs sbis que suscipiunt in rõnib° suaꝝ passionũ ¶ vnicuiqꝫ ¶ su. termini sbtoꝝ ¶ p se eẽ. ¶ i. in esse ¶ dico ¶ sup. passiões suas. ¶ Dubitaret forte aliquis: qꝝ eglaterus siue ysopleros ⁊ scalenon qd est altera pte longi° nõ vident eẽ passiões nũi: sed magis vident eẽ spẽs triãguli. nã ut pz in p° euclidis tres sunt spẽs triãguli. vꝫ ysopleros siue eglaterus hñs tria eqlia latera. ysocheles siue egcrus hñs duo eqlia latera. ⁊ scalenon siue gdat° qd est triũ ieqliũ laterũ. ¶ Ddꝫ q ꝓꝫ quosdã b qd dꝫ ysopleros ⁊ scalenon nõ ẽ referẽdũ ad nũꝫ: sꝫ ad triãgulũ: sꝫ hec videt eẽ assũptio difficilioris: qꝝ nõ videt eẽ p se in scdo mõ dicẽdi per se qñ spẽs pdicat de gñe. nõ eni vꝫ spẽs eẽ ppa passio gñis. sic g hõ nõ est ppa passio aialis nec vꝫ eẽ scds modus dicẽdi per se. aial est hõ. sic nõ vꝫ scds modus dicendi per se q triãgulus est eglaterus nisi forte diceret eglaterũ eẽ passionẽ triãguli. attñ qꝝ nescimus noiare proprias spẽs triãguli noiamus eas per hi° passiões. sicut qñ nescimus noiare ppas dias circũlogmur eas per quedã accñtia. Sed ⁊ hoc si uerũ eẽt nõ videremur ire ad mẽtꝫ phi: qꝝ cuꝫ b nulla mẽtio fiat de triãgulo: sed solũ de linea ⁊ nũo videt oẽs pfatas passiões referendas eẽ ad lineã ul ad nũm. ¶ Sciẽdum ergo q multe passiones ꝓtinui trãsferunt ad nũm ⁊ q̃dratũ ⁊ cubituꝫ lꝫ ppe repiant in ꝓtinuis trãsferunt tñ ad nũos. sic etiã eglaterũ ⁊ altera pte longi° lꝫ ppe repiant in cõtinuis trãsferunt tñ ad nũos. ꝗm hoc ergo dicemus q cuꝫ. 8. passiões sint nũate due illarũ. vꝫ rectũ ⁊ circulare cõpetũt linee. ⁊ linea ponit in diffõne illaruꝫ: qꝝ rectuꝫ ut est passio linee pot diffiniri q linea est cuꝫ medũ nõ exit ab extremis: sed etiã circulare ut cõpetit linee est linea equalr curua ⁊ eque distãs a cẽtro. Relique vo passiões. 6. vꝫ par ⁊ ipar. p̃mũ ⁊ cõpositũ. eglaterus ⁊ altera pte lõgius sunt passiones nũi. nã par est nũs in duo eqlia diuisibilis. ipar vo qꝝ in duo eqlia dꝫ uidi nõ pot: nũs vo p̃mus est qui nullo nũo sed vnitate mẽsurat. cõpositꝰ vo nũs est qui aliquo alio nũo mẽsurat. nũs vo eglaterus dꝫ qui fit ex nũo ducto i se: ut quatuor qui fit ex ductu binarij in seip̃m. dꝫ enim hic nũs eglaterus: qꝝ si describerent q̃tuor hẽrent eqlia latera. qꝝ ex oi latere hiet duo. sic etiã ois q̃drat° est nũs eglaterus qꝝ pot talr scribi. q ex oi pte hẽbit eqlia latera. ¶ Nũs vo altera pte longior dꝫ nũs qui fit ex ductu nũi vni° in aliũ. ut senari° qui fit ex ductu binarij i ternariũ hẽt vnũ lat° longi° alio. si describerẽt senari° ex vno latere hẽret tria ⁊ ex alio duo. Si eni describerentur tres vnitates ⁊ sub illis trib° vnitatib° describerẽtur tres alie vnitates facerẽt senariũ. que ut patet non haberent equalia latera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecũqq vo neutraliter insunt: accidẽtia sunt ut musicũ aut album aiali.

¶ Ostẽdit que pdicant per accidẽs. d. ¶ Quecũqq isunt neutralr. ¶ i. neutro mõ. qꝝ nec insunt sicut diffinitio uel pars diffõnis inest diffinito. nec sicut ppria passio subo. ¶ accidentia sunt. ¶ i. pdicant per accidens. ¶ ut musicuꝫ uel albuꝫ ¶ inest homini uel ¶ aiali. ¶ ¶ Dubitaret forte aliquis. qꝝ nõ videt eẽ uerũ qd hic dꝫ. vꝫ q que nec pdicant sicut diffinitio de diffinito nec sicut p ppria passio q accñtia sint. nã ꝓtingit diffinitum de diffinitione pdicari. ut cuꝫ dꝫ aial rõnale ⁊ mortale est hõ hic aũt nõ pdicat diffinitio de diffinito: sed magis ecõuerso. nec etiam pdicat ppria passio de sbo: quare diffinituꝫ nõ est ppria passio diffõnis. ergo si est per se cuꝫ diffinitio pdicat de diffinito. querit an sit per se cũ diffinitum pdicatur de diffõne. ⁊ si est per se cum ꝓpria passio predicatur de subiecto. querit an sit per se cum

sbm pdicat de ppa passiōe. ¶ Dōm q̃ forte vi aliqb⁹ cū diffinitū pdicat de diffōne est p se: sed tūsit ad scdm modū. ⁊ si sbm pdicat de passione est per se sed redit in pmū. si ergo dicat. hō est aial rōnale ⁊ mortale. pmus modus est per se. sed si quertat hec ppō ⁊ dicat. aial rōnale ⁊ mortale est hō. vi eē scds modus. nā in p⁰ mō pdicatū est de rōne sbi. in scdo sbz de rōne pdicati. si igit diffō pdicat de diffinito est pmus modus: qz tunc pdicatū est de rōne sbi. sed si diffinitū pdicat de diffōne vi eē scds modus: qz tūc sbm est de rōne pdicati sicut in scdo mō. si dicat nasus est simus est scds modus: qz ꝗ sbm est de rōne pdicati. sed si quertat simus est nasus. videt redire in pmū modū: qz hoc pdicatū est de rōne sbi. sed ut patebit in sequenti. q. si pmus modus per se quertat nō fit scds modus. ⁊ si scds quertat non redit in pmū. Ut ergo appareat ueritas quesiti. sciēdū q̃ pdicatio per se pslupponit pdicationē directam. indirecta ār pdicatio nō pōt dici per se directe nisi dicat forte p se p reductionē. nā cū subijci sit mātē. denoiare aūt ptineat ad formā: id qd subijcit in ppositione hēt rōnē mātē. id vo qd alid denoiat ⁊ qd de alio dī hēt rōnē forē. nūqz itaqz est directa pdicatio nisi sbz hēat rōnē mātē. ⁊ pdicatū rōnē forme. q̃re si diffō pdicat de diffinito cū diffō hēat rōnē forme est ibi pdicatio directa ⁊ directe ⁊ ppe poterit ibi eē modus dicēdi per se: sed si ecōuerso fiat ⁊ de diffōne pdicet diffinitū: qz tunc sbz hēbit rōnez forme nō erit ibi pdicatio directa. ⁊ p ꝛ̃ns nō erit ibi modus dicēdi p se directe: sed est ibi p se hoc est p reductionē. sic ēt in 2⁰ mō si de sbo pdicet ppa passio est ibi pdicatio directa ⁊ directe pōt assignari modus dicēdi per se: sed si eō fiat ut de ppa passione pdicet sbm nō erit ibi pdicatio directa. qz sbm tunc non hēbit rōnē mātē: sz forme: ⁊ pdicatū nō hēbit rōnē forme: sed mātē. igit cuz diffinitū pdicat de diffōne ⁊ cum sbm pdicat de ppa passione non est directe p se nec est ppe p accns. cum sit per se hitudo pdicati ad sbm. dicemus q̃ tales ppōnes eē p se nō directe: sz p reductiōez. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs q̃re pmus modus p se quersus nō fiat scds. hoc est q̃re si diffinitū pdicatur de diffōne q̃re nō est ibi scds modus dicēdi per se cum sbm sit tunc cā pdicati. qd ut dicebat ptinebat ad 2ᵐ modū. ¶ Sic ēt dubitari posset q̃re scdus modus p se quersus nō redit in pmū. nā si sbm pdicat de ppa passione vi eē ut antea dicebat pmus modus dicēdi per se cum pdicatū sit ibi cā sbi. ¶ Dōm q̃ ad pmū modum dicēdi per se nō sufficit q̃ pdicatū sit qlisciūqz cā subi: sed opz q̃ hēat rōnē cāe formalis. ideo si quertat scds modus dicēdi per se ⁊ pdicet sbm de ppria passiōe pp hi⁹ quersionē nō est ibi per se pmus modus: qz lz cum sbm pdicat de ppria passione pdicatū sit tūc cā subi: nō tñ hēt rōnem cāe formalis: sed magis mātis. sic ēt si diffinitū pdicat de diffōne nō est scds modus: qz ad 2ᵐ modū p se nō sufficit q̃ sbm sit qlisciūqz cā pdicati: sed reqrit q̃ sit cā mātis. diffō aūt respectu diffiniti nō est cā mātis: sed formalis poti⁹. ¶ Ulteri⁹ aūt forte dubitaret aliqs quō cū quertit pmus modus ⁊ pdicatur diffinitū de diffōne ⁊ ēt cū quertit scds ⁊ pdicat sbm de ppa passiōe fit ibi modus dicēdi p se p reductionē. ¶ Dōm q̃ sicut pncipia sunt in gñe per reductionez. qz sunt in gñe per sua pncipiata ut dicamus q̃ iō pncipia sunt in gñe: qz pncipiata sunt in gñe: ⁊ si pncipia sunt in genere per pncipiata cogimur ꝛcedē ea eē i eo dē gñe in q̃ sunt pncipiata sua. sic cū diffinituz pdicet de diffōne nō est p se nisi qz sua quersa p se est: ut qz cuz diffō pdicat de diffinito est per se. iō eō fit cum diffiniruz pdicat de diffōne est per se. Sicut ergo cum aliqd est in gñe per aliud est in eodez gñe in quo est illud. sic cū aliqd reducit ad p se p aliud: opz q̃ reducat ad idez per se in q̃ est illud. Et qz cuz diffō pdicat de diffinito est pmus modus si eō fiat reducet ēt ad pmū modum. Et qd dictū est de diffōne respectu diffiniti itelligēdū est de ptibus diffōnis respectu diffiniti. ut si genus uel dīia pdicat de specie erit pmus modus per se directe. Si aūt eō fiat erit pmus modus per reductionē: sic ēt si de sbo pdicet ppa passio erit scds modus per se directe. si aūt eō fiat erit scds modus p reductionē. ¶ Ulteri⁹ cū oē per accns reducat ad per se dubitaret forte aliqs si pmus ⁊ scds modus quersi sint per se ⁊ per reductionē. ⁊ qz ēt ppōnes per accns reducunt ad p se: que dīia est iter hos modos quersos ⁊ ppōnes per accidēs. Dōm q̃ aliqd pōt reduci ad per se duplr uel rōne rei uel rōne modi. ppōnes aūt per accns nō sunt per se directe. sed p reductionē rōne rei. qz in ppōnib⁹ per accns iter ipas res siue iter ipa pdicata ⁊ sba nō est eēntialis hitudo. sed modi p se quersi reducunt ad p se magis rōne modi pdicādi q̃z rōne rei. in talib⁹ eni ppōnib⁹ bñ est p se hitudo iter pdicata ⁊ sba ⁊ iter ipas res. nō est ibi tñ rect⁹ modus pdicādi. qz ibi sbm nō hēt rōnez mātē ⁊ pdicatū rōnē forme: sed magis ecōuerso ut est per habita manifestum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ q̃ nō de subiecto dī alio q̃dā ut ambulās ⁊ albū cū alter quodā sit ambulās ⁊ albū. Subiecta vo ⁊ quecūqz ꝗ aliqd significāt nō alter aliqd sunt qd uere sunt: que qdē igit nō de subiecto sunt per se dico. que vo de subiecto accidentia.

¶ Determiat de 3⁰ mō dicēdi p se: q̃ idē est sic p se eē qd eē aliqd p se exns ⁊ nō eē in alio: pm quē modū loquēdi ambulās uel albū nō est exns p se. sz aliqd aliud existit p se. ut idiuiduū p⁰ sbe qd dī albū. qz in eo fundat albedo: ⁊ dī ambulās: qz in eo est mot⁹ ambulationis Idē est q̃ ꝗ eē p se qd eē ꝗ aliqd. iō aīt ∟ Ampli⁹ dñr ⌋ p se ∟ quecūqz nō dñr de alio q̃dā sbo ut ambulās ⁊ albū qd ⌋ su. dī ∟ de sbo q̃dā ⌋ ⁊ nō dī p se eē ∟ sed ⌋ sū. dī ∟ eē ambulās ⁊ albū. cū alter qdē. ⌋ i. cū sbz aliqd ∟ sit ambulās ⁊ albū. sz sba ⌋ su. p⁰ ∟ ⁊ qd. ⌋ i. quecūqz ∟ significāt ꝗ aliqd nō p alter aliqd sūt. q̃ uere sūt. ⌋ q. d. q̃ p⁰ sbe uere sūt. i. existūt p se ⁊ nō p aliqd alter. Concludit q̃ ex dictis q̃ ∟ que qdē igit nō de sbo sunt. per se dico. que vo de sbo ⌋ sūt ∟ accntia ⌋ sūt. i. sūt p accns. ¶ Notādū aūt q̃ mā sbijcit forē ⁊ iferiora sbijciunt supiorib⁹. Illd q̃ nullo mō dī de sbo: qd nec est in forma iherēs mātē. uel nō ē accns iherēs sbo. nec est uel hns iferiora: de qb⁹ pdicet tanqz de sbis. uel ia itaqz nō existūt p se: sed existūt in alijs ut in suis iferiorib⁹: nec accntia existūt p se: sed existunt in alijs ut in suis sbis. nec forma mātis existit p se: sed existit in alio ut in mā. nec mā existit p se: sed est ps toti⁹ ⁊ existit in toto. Sole q̃ pme sbe que nō dñr de sbo tanqz supius de iferiori. nec dñr de sbo tanqz accns de sbo. nec sunt ps toti⁹ sed sunt per se exntes. ⁊ sunt ꝗ aliqd p se existūt. reliqua aūt oia siue sint uelia siue sint accntia ut albū uel ambulās nō existūt p se sed p aliud. ut p pmas sbas. Iō bñ dictū est q̃ pme sube que nullo mō dñr de subo per se sunt. reliq vo sūt accntia. i. sunt p accns. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz vi hic uelle phus q̃ qcqd dī de sbo est accns. videt enim uelle q̃ oia illa a pmis sbijs sunt accntia. gña q̃ ⁊ spēs sunt accns. qd videt eē falsuz. ¶ Dōm q̃ esse accns. i. eē per accns pōt intelligi duplr. uel rōne rei q̃ ipa res fit accidens. uel rōne modi q̃ hēat quēdā modū accidentalē. cū eni sube fit per se existē qcqd nō existit per se sed existit in alio videt habere quēdā modū accidētalem: quare cuz sole pme sbe per se existāt: cetera alia sunt in pmis. Bene dictū est ergo q̃ oia alia a primis sunt accntia. i. quodāmō sunt per accns uel rōne rei. ut qz ipa eoz nā est accns: uel rōne modi. ut quia habet

quēdā modū accñtalez. Ipsa eni gña ⁊ spēs q̃ztūcūq̃z sint in p̃dicamēto sbe eoip̃o q̃ nō per se existūt habent quēdā modū accñtalē. ¶ Ulterī⁹ forte dubitaret aliquis quō differt ħ terti⁹ modus ab aliis. ¶ Ōdz. q̃ ħ modus differt a p̄⁰ ⁊ 2⁰ in trib⁹. p̄⁰ eni differt qz pmus ⁊ scdus modus sunt modi per se p̃dicādi. ħ aūt est modus per se eēndi. in illis eni est per se. qz p̃dicata hūt p se hitudinē ad sba. ħ aūt dicit p se eo q̃ se sic hñs non sit in alio. sed p se sit ⁊ p se existat. Scdo differt ħ ab illis: qz illi modi sunt q̃si cōplexi. ibi eni p se dī eo q̃ alterū per se hēat ordinē ad alterū: ut eo q̃ passio hēat p se ordinē ad sbm: ul' eo q̃ diffinitū per se hēat ordinez ad diffōnē. hic aūt modus est q̃si icōplexus ut dñr idiuidua per se eē nō pp ordinē quē hēant ad alteruz: sed qz per se existūt. Tertio differt hic ab illis: qz cū per se dicat aliq̃ mō hitudinem ad cām in illis est hitudo ad cām positiue ut in p⁰ mō refuat hitudo cāe formalis i 2⁰ mālis. ħ aūt est hitudo ad cām negatiue ut dñr idiuidua eē per se nō positiue q̃ sint in seipsis. qz loquēdo de reb⁹ cātis nihil ꝓpe in seip̃o est ut ꝓbat 4⁰ phisicorū. sed dñr p̄ᶜ sbe ul' idiuidua eē per se. qz nō sunt i alio sicut in sbo: ⁊ in hoc differt terti⁹ modus a q̃rto: qz in hoc est hitudo ad cām negatiue: sed in q̃rto refuat habitudo cause positiue: ut pōt patere per hita ⁊ ut erit p sequentia manifestum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Itē alio mō q̃ qcqd ē pp ip̄z iest vnicuiq̃z p se: qd vo nō pp ip̄z accñs est: ut si ambulāte coruscat accñs ē. Nō eni pp id qd ābulat coruscauit. ß qd accñs dicim⁹ ß eē Si vo pp ip̄z p se. ut si aliqd iterfectū interijt p̄m iterfectionē. qm̄ pp id qd iterfectū est iterijt: ß nō qd accidat iterfectū iterire.

¶ Ponit quartū modū dicēs | item alio mō q̃ quicqd inest vnicuiq̃z ꝓpter hoc ip̄m. | i. ꝓpter cām assignatā | per se. | i. dicit esse per se. | qd vo nec ꝓpter hoc ip̄z est accñs. | i. per accñs. q. d. q̃ qñ in ꝓpositione exprimit ꝓpa cā ꝓpter quā res est dicit eē per se. qñ aūt nō exprimit dī eē per accñs. | ut si aliquo ambulante coruscauit accñs est. nō eni ꝓpter hoc q̃ ābulat coruscauit. | ambulatio eni nō est ꝓpria causa nec per se cā coruscatiōis | sed dicimus hoc per accñs euenisse. Si vo ꝓpter ip̄m. | i. si exp̄matur causa ꝓpter quam hoc cōtigit | per se. | i. erit per se ut si dicā: q̃ | aliqd iterfectū interijt p̄z iterfectionē. | ut aūt inuit auerrois Cōmētator si dicat q̃ iterfectuz interijt p̄m strangulationē uel ꝓpter strāgulationē hoc est per se | qz ꝓpter illud q̃ iterfectū est | uel ꝓpter id quod strāgulatū est sup. | interijt | ⁊ mortuū est. iterfectio eni ⁊ strāgulatio per se sunt cā iteremptionis | sed nō q̃ accidat iterfectū iterire. | q. d q̃ nō est per accñs q̃ iterfectus moriat ⁊ iterat sed est per se. ¶ Notādū aūt q̃ hoc qd dī. sed nō q̃ accidat iterfectū interire pōt duplr exponi. pmo sicut dictū est ut sit sensus q̃ nō est per accñs iterire per se. 2⁰ pōt exponi ut sit remotio cauillatiōis. posset eniz ꝓtingē q̃ aliqs ifirmat⁹ aliquo alio graui morbo vulneret aliq̃ vulnē ⁊ moreret nō ex vulnē sed ex morbo. illa ḡ iterfectio ⁊ illa vulneratio eēt per accñs cā mortis: morb⁹ aūt per se. Ad remouēdū hāc cauillationez ait sed nō q̃ accidat iterfectū iterire. q. d. q̃ iterfectuz interijt pp iterēptionē est per se: ita tñ q̃ nō accidat iterfectū iterire. nā tūc est hoc per se qñ iterfect⁹ nō ꝓpter aliud moriat q̃z ꝓpter iterfectionē. ¶ Dubitaret forte aliqs quō differt hic quart⁹ modus ab oibus aliis. ¶ Ōdm. q̃ ut pz per hita in hoc mō est hitudo cause efficiētis uel finalis ꝓpter qd differt a pmo ubi est habitudo cause formalis: ⁊ a scdo ubi est hitudo cāe mālis: ⁊ differt a tertio ubi est negatio cause. uel possum⁹ dicē q̃ pmus ⁊ scdus modus sunt modi per se p̃dicādi. tertius aūt est modus eēndi. hic aūt quart⁹ est modus per se causandi. ut quādo in ꝓpōne exprimit per se causa dicit esse hic quartus modus. Et hec de per se dicta sufficiant cum laude dei.

¶ Que ergo dicunt in simplr scibilib⁹ per se sic sunt sicut inesse p̃dicantib⁹: aut inesse ꝓpter ipsa que sunt ex necessitate.

¶ Postq̃z phs distinxit modos dicēdi per se. In ptē ista declarat qui illoz modoz dñr in simplr scibilib⁹ ⁊ qui sunt utiles in demrationib⁹. Circa qd duo facit. qz p⁰ facit qd dictū est. scdo qdā qd dixerat manifestat ibi | Nō eniz ꝓtingūt. | Dicit ergo | Que ergo dñr i simplr scibilib⁹. | i. que cōpetūt simplr scibilib⁹ | sic sunt per se sicut p̃dicātib⁹ in esse: aut que ꝓtingit in eē pp ea que sunt ex necessitate. | i. sūt nēcia. ¶ Dubitaret forte aliqs qui illoz modoz per se adaptādi sunt ad simplr scibilia. ¶ Ōdz q̃ p̄m q̃sdā ⁊ magnos modi per se qui adaptādi sunt ad simplr scibilia sunt duo. vz scdus ⁊ quart⁹. put icidit cū 2⁰. Linconiēsis vo vī uelle duos etiā modos adaptādos eē ad per se scibilia: nō tñ illos duos modos dixit eē 2ᵐ ⁊ q̃rtū. sed p̄ᵐ ⁊ 2ᵐ. huic etiaz ꝓcordat Auerrois cōmētator dicēs modos per se adaptādos ad simplr scibilia eē duos. vnus qñ p̃dicatum ponit in diffōne sbi: ⁊ ali⁹ qñ sbm ponit in diffōne p̃dicati. posset aūt adiueniri ⁊ tertius modus dicēdi ut diceremus modos per se adaptādos ad simplr scibilia eē tres. vz p̄ᵐ 2ᵐ ⁊ 4ᵐ. uerū qz nō est icōueniēs vnum ⁊ idez alr ⁊ alr acceptū eē utile ⁊ nō eē utile ad simplr scibilia: possumus q̃rtā opionē uerificare ut dicamus oēs q̃tuor modos p se adaptādos eē ad simplr scibilia Ampli⁹ ⁊ gnta opio posset hic locū ut dicerem⁹ soluz 2ᵐ modū adaptādū eē ad simplr scibilia: imo ut in sequētib⁹ qōnib⁹ appebit hic modus loquēdi ꝓsiderata serie text⁹ Arr. vī magis eē de itētione phi. ¶ Nis ḡ ħ plibatis declarabimus q̃lr pfate opiones ueritati initant. ¶ Propter qd scīēdū q̃ p⁰ opio dicēs 2ᵐ ⁊ q̃rtū modū adaptādos eē ad simplr scibilia vī hoc motiuo moueri. ait eni q̃ q̃rt⁹ modus icidit cū scdo. nā ꝓprie passiōes nō solū p se isunt sbis: sed ēt sba sunt p se earū cā. put ḡ ꝓpe passiōes isūt p se sbis est ibi scdus modus dicēdi p se. sed put sba sunt eaz cā p se est ibi q̃rt⁹ modus. Et qz dicūt nō eē p se ⁊ simplr scibile nisi ꝓnē demratiuā: ⁊ in ꝓne demratiua ꝓbat ꝓpa passio de ꝓpo sbo. Cū ergo adaptādo ꝓpriā passionē de sbo sit ibi secūdus modus ⁊ quart⁹ per se. iō 2ᵐ sic per se loquētes solū scdus ⁊ quart⁹ modus adaptādi sunt ad simplr scibilia. Sed ut in ꝓsequēdo patebit quart⁹ modus ut icidit cū scdo est idem q̃ scdus: nec facit distinctuz moduz ab illo. nō eni est ꝓprie dictū q̃ cuz ꝓbat ꝓpa passio de sbo sit ibi scdus ⁊ quart⁹ modus: sed tñ secūdus. Opinio aūt Linconi. ⁊ Cōmē. vz q̃ pmus ⁊ scdus modus adaptādi sunt ad simplr scibilia sic uerificat ut dicamus q̃ ad simplr scibilia ul' ad demrationem que fit scire simplr nō solū est necessaria ꝓ que ꝓcludit: sed etiā mediū per qd ꝓcludit: ⁊ qz mediū in demratione est diffō ut ifra patebit. iō ad demrationem sunt utiles duo modi per se. vnus rōne ꝓnis. ⁊ alius rōne medij. Rōne aūt ꝓnis ꝓcurrit ibi scdus modus. nā in ꝓne probat ꝓpria passio de sbo qd ptinet ad secūdū moduz dicēdi per se. Rōne aūt medij est ibi necessari⁹ pmus modus. nā pro medio accipit diffinitio qd ptinet ad pmū modū. qd qualr uerū sit in scdo cuz disputabimus qd sit mediū in demratione diffusi⁹ declarabimus. Ondemus eni quō p̄m⁹ modus per se ptinet ad mediū in demōstratione. sicut scdus modus ptinet ad ꝓclusionem. Uerū qz quart⁹ modus nō est oino repellēdus qn sit

utilis demſtrationi. Amplius poſſumus declarare tres modos eē utiles. vz p^m 2^m ⁊ 4^m. ¶ Ad cui⁹ euidētiaz ſciēdū q aliud eſt ꝑ demſtationis. aliud mediū demſtationis. aliud pn^m demſtationis. nā q qd eſt ſbi. i. diffō ſbi eſt pn^m ois demſtationis. ut dī in p^o de aia. nō tamē diffō ſbi eſt per ſe ꝓpriū mediū in oi demſtatione. nam ut ifra declarabit arguunt demſtationes nō per media ſed in poſt aſſumēdo. nō enim pñt eſſe plura media ad vnā ꝑnem demſtatiuā. nec etiam plures ꝑnes demonſtratiue pñt demōſtrari per vnū mediū. qz ſi per vnum mediū poſſent plures ꝑnes oñdi eſſet demōſtratio per coia ⁊ nō per ꝓpria. Eſt enī de rōne ꝓprie ꝓpriū q cōueniat ſoli. loquēdo ergo de medio ꝓprio ⁊ potiſſimo vna ꝑ nō habet niſi vnuz mediū. ⁊ vnū mediū nō ꝓclu dit niſi vnā ꝑnez. igit cuz de vno ⁊ eodez ſbo ꝓbentur multe paſſiones per ſe diffō ſbi nō pōt eē ꝓpriū mediū in demſtatione. utrū aūt poſſet eē aliq̄le mediuz in demſtatione declarabit in 2°. ad ꝑſens aūt ſufficiat ſcire q diffō ſbi lz ꝓprie nō ſit mediū in demōſtratione. eſt tñ ꝑncipiū ois demſtationis: qz ſi mā ſba cuz forma eſt cā oium accñtiū que fiūt i ea. ⁊ ꝑncipia ſbi ſūt ꝑncipia oiuz accñtiū. i. per ſe paſſionū cuz de ſbo demōſtret ꝓpria paſſio: diffō ſbi que ꝓtinet ꝑncipia ſbi eſt ꝑncipiuz oiuz paſſionū. ⁊ per ꝓñs eſt ꝑncipiū ois demſtationis. diffinitio ḡ ſbi lz ſemp poſſit coaſſumi medio in oi demſtatione nō tñ eſt ꝓprie mediū in demſtatione ſed eſt ꝑncipiū ois demſtationis. ⁊ ut liceat exēplariter loqui videmus q ꝓbat eclipſis de luna per interpōnē terre. Eclipſis ḡ que eſt paſſio demſtata de luna q̄ztū ad pñs ſpectat pōt cōparari ad tria. vz ad ſuū ſbm. i. ad lunaz. ad diffōnē ſbi. i. ad diffōnez lune. ⁊ ad ſuā per ſe cāz. i. ad interpōnē terre. ſi cōparet eclipſis ad lunā. habet ꝑ demſtationis. qz in ꝑne ꝓcludit paſſio de ſbo. ſi vo cōparet ad diffōnez lune habet ꝑncipiū demſtationis qz diffō ſbi eſt ꝑncipiū ois demſtationis. ipſa enīz diffō lune ꝓtinēs ꝑncipia lune eſt cā ⁊ ꝑncipiū q̄re eclipſis ⁊ alie paſſiones iſunt lune. ſed ſi cōparet ad interpōnem terre eſt ibi mediū demſtationis. ꝑncipiū ergo demſtationis ꝓtinēs diffōnez ſbi ꝓtinet ad ꝑmū modū per ſe. ꝑ vo demſtationis ꝓcludēs paſſionē de ſbo ꝓtinet 2^m modū. ſed mediū demſtationis adaptās per ſe cām ad per ſe paſſionē ꝓtinet ad 4^m modū. tres igit erūt modi utiles ad demſtationē. vz ꝑmus. ſcdus. ⁊ q̄rtus. ſed ꝑmus eſt utilis tanq̄z ꝑncipiū demſtatiōis. ſcdus tanq̄z ꝑ. q̄rtus tanq̄z mediū. Ex hoc appet q q̄rtus modus per ſe de quo determiat pbs quē diſtinguit ꝑ 2^m nō eſt idez cuz 2°. nā ſcdus modus eſt cuz aſſumit per ſe ſbm. q̄rtus vo cū aſſumit per ſe cā que ſic eſt cā q nō eſt ſbz ut ſi dicat interfectus iterijt pōt eē ſcdus modus ſi interi tus eſt per ſe paſſio iterēpti. Sed ſi dicā interfectus interijt ꝓp ſtrāgulationē eſt ibi q̄rtus modus ſed nō eſt ibi ꝓpe q̄rtus modus ex eo q paſſio refert ad ſbz ut ex eo q iteritus refert ad iterēptionez. ſed ex eo q refert ad per ſe cām ut ad ſtrāgulationē. ſtrāgulatio enī non eſt per ſe ſbm iterit⁹ ſed eſt per ſe cā q̄re iterit⁹ hēat eē ⁊ fi at. Ex ꝑdictis ēt apparē pōt q ꝑ modus loquēdi ꝑm quez tres modi ꝑ ſe adaptant ad ſimplr ſcibilia eſt ma gis cōplet⁹ q̄z aliqs ꝑdictoꝝ. uerū qz itell's hois nō qe ſcit ſed cogitat q̄re in hoc lib^o ubi determiat de demō ſtratione que ſimplr facit ſcire diſtiguit q̄tuoꝝ modos per ſe ſi ſolū tres ſunt utiles ad ꝑ ſe ſcibilia. ⁊ iō poſſu mus oēs q̄tuoꝝ modos ad per ſe ſcibilia adaptare. nā cuz nr̄a cognitio icipiat a ſenſu. ⁊ iterīm aliq̄ ſenſibilia ſunt inq̄ztū fundant in idiuiduis ⁊ ſuſtētant in ꝑmis ſbijs. tertī⁹ ḡ modus ꝑm quē dī aliqd per ſe eē inq̄ztū per ſe exiſtit ⁊ eſt ꝑ aliqd facit ad ꝑ ſe ſcire qz ide ſumit originē ois ſenſus cū nihil ſit ſenſibile niſi inq̄ztuz per ſuū ſbm ⁊ ꝑ ꝑmas ſbas idiuiduationē ſuſcipit. Erit ḡ ꝑ modus q̄ſi via in demſtationē ſic ſbus eſt via in ſciaz.

Dicemus ḡ q ex 3° mō per ſe ſunt res ſenſibiles ex eo aūt q res ſunt ſbiles ⁊ ex ipo ſenſu ꝓſurgit admira tio qz multa videmus ⁊ ſentimus quoꝝ cām ignora mus. ⁊ iō in admiratiōe ſurgimus. ex admirari aūt ici pimus ꝓbari. Oēs itaq̄z modi aliq̄ mō deſuiūt demſtra tioni ut ꝑmus modus ſit q̄ſi pn^m demſtatiōis q qd eſt ſiue diffō ſbi eſt ois demſtationis pn^m. ſcdus aūt ſit de mſtationis ꝑ. qz in ꝑne adaptat ꝓpa paſſio ſuo ſbo. ter ti⁹ vo eſt q̄ſi via in demſtonē qz eſt via in ſciaz. Quart⁹ aūt modus ſit demſtonis mediū. qz in 4° exprimit per ſe cā paſſionis que eſt demſtonis mediū. oēs ḡ quatuor modi ſunt aliquo mō adaptabiles ad ſimplr ſcibilia. ut qz nos dixim⁹ q aliquo mō uerificari poterit q ſo lus vnus modus. vz ſcdus eſſet ad ſimplr ſcibilia per ſe adaptabilis. ¶ Propter qd ſciēdū q eſſe adaptabile ad ſimplr ſcibilia pōt itelligi duplr. uel qz eſt ſimplr ſci bile. ut qz deſuit ad ſimplr ſcibilia. ſimplr aūt qd ſcibi le eſt ſola ꝑ demſtonis. ſed deſuit ipſi demſtoni. ⁊ ualet ad ſciaz nō ſolū ꝑ: ſed ēt mediū ⁊ multa alia. q̄re ſi ada ptari ad ſimplr ſcibile idem ſonet qd eē ſimplr ſcibile ſolus ſcdus modus per ſe eſt adaptabilis: qz ſbe nō eſt demſto ſed ſolū per ſe paſſionū ⁊ ꝓpoꝝ accñtiū ſūt de mſtationes. ex qb⁹ ꝓſurgit ſcdus modus ꝑ ſe. ¶ Sed ſi dicat adaptabile ad ſimplr ſcibile qd aliq̄ mō deſeruit ſcibilib⁹ ⁊ eſt utile ad ſciaz ſic oēs modi per ſe ſūt aliq̄ mō ſic adaptabiles. Ut ḡ in ſūma oia recolligam⁹ que dicta ſunt dicamus. Manifeſtū enī ex hitis q̄lr vnus ſolus modus per ſe vz ſolus ſcdus adaptabilis eſt ad ſimplr ſcibile. pz ēt q̄lr duo modi ſunt ſic adaptabiles. qui duo modi ꝑz q̄ſdā ſunt ſcdus ⁊ q̄rtus: ſed ꝑm Auer roim ⁊ Lincon. hi duo modi ſunt ꝑmus ⁊ ſcdus. Mra aūt opio eſt q tres modi. vz ꝑmus ⁊ ſcdus ⁊ q̄rtus. ⁊ ēt q oēs q̄tuoꝝ aliquo mō adaptabiles ſunt ad ſimplr ſci bilia: qd quō uerū ſit eſt per hita clarū ⁊ manifeſtum. ¶ Ulterī⁹ aūt cū adaptari ad ſimplr ſcibilia poſſit ꝑz diūſoꝝ ſnias poſſet itelligi gnque modis: ut vno mō exponat de 2° ⁊ 4°. alio mō de p^o ⁊ 2°. 3° mō de tribus modis. vz de p^o 2° ⁊ 4°. Et 4° mō exponat de oib⁹ qua tuoꝝ modis. ⁊ qnto mō ut exponat de ſolo 2°. ¶ Du bitaret forte aliqs: utrū ꝑm has oēs diūſitates poſſit exponi text⁹ Arr. ¶ Dōm q aliud eſt querē utrū oēs he expōnes fuerint de itellectu Arr. ⁊ querē an text⁹ eius ad hec oia adaptari poſſit. Utrū aūt pbs hec oia itellexerit in ſequēti qōne determiabit: ſed q ei⁹ text⁹ poſſit ad hec oia adaptari in hac qōne mōſtrabimus. Primo enī ſi adaptari ad ſimplr ſcibilia intelligat de 2° ⁊ 4° ſic cōponet textus: q modi ⁊ acceptiones per ſe que dīr adaptabiles in ſimplr ſcibilib⁹ ſic ſunt aūt ſi cut in eē ꝑdicātib⁹. i. aut q̄ ſba ꝓtingit in ꝑdicātibus eē. i. diffōnes ꝑdicatoꝝ qd eſt ſcdus modus: aut q̄ ꝓtin git ipas paſſiōes eſſe pp ipa ea. i. ſba: uel pp ꝑpas cās: qd eſt q̄rtus modus: qz in q̄rto mō exprmit ꝓprie cā ꝑ pter quā res eſt: ⁊ ꝑz quoſdā ipm ſbm ꝓut eſt cā paſſio nis ꝓſtituit quartū modū. ¶ Scdo pōt exponi de p^o ⁊ ſcdo mō. ⁊ tunc erit ſcdus. per ſe ergo. i. ille acceptiones per ſe que dīr in ſimplr ſcibilib⁹ ſic ſunt ſicut ꝑdicanti bus eēntialr qd ꝓtinet ad ꝑmū modū. nā diffō indicat qd eſt eē ⁊ ꝑdicat in eſſe qdditatiuo. qz ꝑdicat in qd. ⁊ ſbdit. aut q̄ ꝓtigit eſſe pp ea. i. pp ſba. qd ꝓtinet ad 2^m modū. ¶ 3° mō pōt exponi de trib⁹ modis. de p^o ſcdo ⁊ q̄rto: ⁊ tūc erit ſbus q ille acceptiōes per ſe que dīr in ſimplr ſcibilib⁹ ſic ſunt. aut ſicut ꝑdicātib⁹ eſſe. i. in ꝑdicātib⁹ eēntialr q̄ztū ad ꝑmū modū. aut que ꝓtigit eſſe pp ea. ⁊ hoc duplr. aut pp ea. i. pp ſba qd ꝓtinet ad 2^m modū. aut pp ea. i. pp ꝑpas cās qd ꝓtinet ad q̄rtum modū. ¶ Quarto mō pōt exponi de oibus q̄tuoꝝ mo dis ut ſit ſbus q acceptiōes per ſe que dīr in ſimplr ſci bilibus. aut ſunt ſic ꝑdicātib⁹ inesse. i. eēntialr qd ꝓti net ad ꝑmū modū. aut ſicut que ꝓtigit inesse pp ea. qd

trib⁹ modis pōt exponi.p⁰ pp ea.i.pp ſba qd̄ ptinet ad 2ᵐ modū.2⁰ pp ea.i.pp idiuidua pme ſbe qd̄ ptinet ad 3ᵐ modū.ipa eniz idiuidua ſunt per ſe pmz ᵐ moduz. ⁊ oia alia ſunt in pmis ⁊ ꝓtingit oia alia ieſſe pp pma. 3⁰ mō pōt exponi ſic pp ea.i.pp ꝓpas cās qd̄ ptinet ad quartū modū.pōt ergo exponi text⁹ Ar.de oib⁹ quatuor modis lz expō ꝓter mentē ei⁹ eē videat. Quinto mō pōt exponi de ſolo 2⁰ mō.ſed de h̄ in ſequēti cōne patebit. ¶ Ulteri⁹ dato q̄ diuer ſimode poſſit itelligi quō modi per ſe dñr in ſimplr ſcibilib⁹. ⁊ dato q̄ oēs illi modi ⁊ oēs ille expōnes adaptari poſſint ad textuz Ar.dubitaret forte aliqs que fuerit mens Ar.⁊ de qb⁹ modis per ſe Ar.itellexerit. ¶ Dōm.q̄ ſi ꝓſideramus trāſlationē nr̄az illa expō videt fuiſſe de itētione Ar.q̄ ſolus ſcdus modus per ſe diceret in ſimplr ſcibilib⁹.nā ut eſt aliquo mō per hita manifeſtū.totus iſte text⁹.vz ieſſe pdicātibus aut ieſſe pp ea que ſunt ex neceſſitate:pōt referri ad 2ᵐ modum per ſe ⁊ ad ꝓpas paſſiōes. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū q̄ quedā ſunt pdicata ſbalia.q̄dā accntalia. Rurſus pdicata accntalia diſtiguunt.qz q̄dā ſunt nālia ſic friditas ieſt aque.quedā q̄ſi violēta ⁊ ꝓ nām ſunt ſic aq̄ calefit per extriſecuz agēs.Rurſus accntia nālia diſtiguunt.qz q̄dā ſequūtur formam ſimplr ⁊ pn⁹ ſpēi ut accntia ꝓpa ⁊ nēcia. quedā vo ſequunt formā idiuiduatā ⁊ pn⁹ idiuiduī ut accntia coia ⁊ ꝓtingētia.Oia ergo accntia uel ſunt p pria ul' ſunt coia ⁊ ꝓtingētia.ul' ſunt exnea.ppe ḡ paſſiones differūt a trib⁹.qz differūt a pdicatis ſbalibus. ab accntib⁹ exneis.⁊ ab accntib⁹ ꝓtingētib⁹.vñ tria tāgunt in lra.vz q̄ tūc ſunt per ſe ſcibilia qñ ſba hnt ieē pdicātib⁹.i.hnt eē in rōne ſuoꝝ pdicatoꝝ.aut ipa pdicata hnt ieē pp ea.i.pp ſba que pdicata ſunt ex neceſſitate.hec ergo tria q̄ ſba ſunt de rōne pdicatoꝝ.⁊ q̄ pdicata iſunt pp ipa ſba.⁊ 3⁰ q̄ pdicata iſunt ex neceſſitate nō cōpetūt niſi ſolū per ſe paſſionib⁹. ppe itaqz ⁊ p ſe paſſiones differūt a pdicatis ſbalib⁹.ab accntib⁹ exneis.⁊ ab accntib⁹ ꝓtingētib⁹.nā pp hoc q̄ ſba ſūt de rōne ꝓpriarū paſſionū differūt a pdicatis eēntialibus qz in talib⁹ ſba nō ſunt de rōne pdicatoꝝ ſed magis pdicata ſunt de rōne ſboꝝ.2⁰ q̄ hui⁹ ppe paſſiōes ſunt pp ſuba differūt ab accntib⁹ exneis.ſed 3⁰ qz ppe paſſiones iſunt ex neceſſitate differūt ab accntib⁹ ꝓtingentib⁹.ergo ſi ꝓſideret vna trāſlatio totuz pōt exponi de ꝓpriis 2⁰ mō.i.de paſſiōib⁹.ſic etiā ſi ꝓſideraī alia trāſlatio hoc idē ſonat.vz ut ſit mēs phi de ſolo p⁰ mō.nā ubi nos hēmus ieſſe pdicātib⁹ aut ieſſe pp ea altera lra hēt que iſunt in pdicatis aut econtra ꝓpter ipſa ſunt. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū q̄ in 2⁰ mō per ſe qñ ꝓpie paſſiones pdicant de ſbis.ſi cōparamus ſba ad pdicata ſba iſunt pdicatis.i.ſunt in pdicatis qz ſunt in rōne ⁊ ītrāt diffōnē pdicatoꝝ.ſi aūt ecōtra pdicata cōparamus ad ſuba tūc pdicata ſunt pp ea.i.pp ipa ſuba.erit ḡ itētio Ar.q̄ ille modus dī per ſe in ſimplr ſcibilibus.i.eſt ſimplr ſcibilis:⁊ ꝓcludit demōſtratie qñ ſba cōparata ad pdicata ſunt in pdicatis uel ꝓtingit ieſſe pdicātibus qz ſunt in rōne ⁊ intrant diffōnem ſuoruz pdicatoꝝ.i.ſuarū paſſionū:aut ecōuerſo qñ predicata compant ad ſuba ſunt ꝓpter ipſa ſuba ⁊ ſunt de neceſſitate in ſubiectis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō enim ꝓtingit nō eſſe aut ſimpliciter aut oppoſita ut linee aut rectum aut obliquum ⁊ numero aut impar aut par.

¶ Quoddā qd̄ dixerat manifeſtat.dixerat eni q̄ ꝓpie paſſiōes in q̄rū diffōnib⁹ ponunt ſba ⁊ que ſunt pp ipſa de neceſſitate ſunt in ſbis.iō hic declarat quō h̄ habeat ueritatem.vz q̄ talia de neceſſitate inſint. Circa qd̄ tria facit.qz p⁰ declarat quō talia ſunt neceſſaria. 2⁰ pbat qd̄ dixerat.3⁰ epilogat circa determiata.2ª ibi

Eſt eni ꝓriū. 3ª ibi de oi qdē. Ad euidētiā aūt p me ptis ſciēdū q̄ aliqñ ꝓpria paſſio deſcribit vno nomine.ſicut hēre tres dī ꝓpa paſſio triāguli.qñ deſcribit per duo oppoſita. ſicut par uel ipar dī ꝓpa paſſio nūi. ꝓpa ergo paſſio de neceſſitate eſt in ſubo ſuo uel ſimplr ut cuz noiat vno noie:uel pm oppoſita:ut cum noiat per duo oppoſita.iō ait q̄ hi⁹ ꝓpe paſſiōes nō ꝓtingūt nō ieſſe:aut ſimplr cuz noiat vno noie. aut oppoſita ut cuz noiat per utrūqz oppoſitoꝝ.⁊ exēplificat quō ꝓpa paſſio aliqñ noiat p duo oppoſita dicēs ut linee ſu.de neceſſitate ieſt aut rectum aut obliquunz ⁊ nūo aut par aut ipar. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt eni ꝓrium aut puatio aut ꝓdictio in eodē gēe ut par aut ipar in numeris ſz q̄ ſegtur:qre ſi neceſſe eſt affirmare aut negare neceſſe eſt ⁊ que ſunt per ſe ineē. De oi igit ⁊ per ſe deteriatū ſit hoc modo.

¶ Probat qd̄ dixerat dicēs. Eſt eni ꝓrium aut puatio aut ꝓdictio in eodē gēe ſup.ſunt idē.hec eni tria.ſ.ꝓria imediata.oppoſita puatie.⁊ ꝓdictoria i eodē gēe. i.i eodē gēe ſbi ſiue reſpectu eiuſdē ſbi ſūt idē ⁊ eqpollēt ut par ⁊ nō par i nūis. i.i gēe nūoꝝ ſz qd̄ ge⁹ nūoꝝ ſeqt hec paſſio ſup.i tali gēe ⁊ reſpcū talis ſbi par ⁊ nō par ſunt idē q̄ par ⁊ ipar. Quare ſi neē eſt de q̄libet affirmare uel negare:que ēt per ſe ſunt neceſſe eſt ieſſe. i.de neceſſitate inſunt. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ꝓrū ⁊ puatio ſunt idē q̄ ꝓdictio.⁊ ēt dubitādum eēt quō ꝓnitia phi ualeat.q̄ ſi de q̄libet neceſſe eſt affirmare ul' negare q̄ ppe ⁊ per ſe paſſiōes de neceſſitate iſint. ¶ Dōm q̄ ut dī in.4.meta.priuatio eſt negatio in ſbo. Eſt eni dīia iter puationē ⁊ negationē ut in eodē 4⁰ inuit:qz negatio nihil pōt.ſed priuatio pſupponit aliā nāz ſbaz. Eſt ergo negatio ul'ior q̄z puatio:qz negatio reſpicit qd̄libet:imo de ipo nō ente pōt uerificari:ſed puatio reſpicit determiatū genus ſubijcibile ſiue determiatū ſbz:qre ſicut ſe hēt affirmatio ⁊ negatio ad qd̄libet:ſic ſe hēt puatio ⁊ hitus ad determiatū ſbz.igit ſi de q̄libet uerificat affirmatio ⁊ negatio opz q̄ de determiato ſbo uerificet puatio ⁊ habit⁹:ut ſi par ⁊ ipar determiat ſibi h̄ genus ſbi.vz nūz: ſicut de q̄libet uerificat affirmatio uel negatio: ut q̄ eſt par ul' nō par:ita de determiato ſbo ut de nūo uerificabit puatio ul' hitus ut q̄ eſt par ul' ipar.⁊ ſic iuſtuz ⁊ iniuſtū deteriant ſibi determiatū ſbm:utputa:qz deteriant ſibi hñs rōnis uſuz:de q̄libet uerificabit affirmatio ul' negatio:qz qd̄libet ul' eſt iuſtū ul' nō iuſtū:de ipo eni lapide uerificat q̄ nō eſt iuſtus.⁊ ēt de chimera uere dī q̄ nō ſit iuſta:nō tū uere dī q̄ lapis ſit iniuſtus uel chimera ſit iniuſta:ſed de deteriato ſbo:ut de hñte uſuz rōnis uere dī q̄ ſit iuſtū ul' iniuſtū. Luz ergo non hēt ꝓpa paſſio vnū nomē.ſed denoiat per duo oppoſita ſicut rectū ⁊ curuū dī ꝓpa paſſio linee.⁊ par ul' ipar paſſio nūi: de neceſſitate opz de hi⁹ ſubis uerificari alterū oppoſitoꝝ. Eſt ḡ itētio phi q̄ de q̄libet uerificat affirmatio ul' negatio.ḡ determinato ſubo uerificabit puatio uel habit⁹:ut de nūo par uel ipar.de linea obliquum uel rectū.⁊ qz ſic eſt nō ſolū ꝓpa paſſio ieſt ſbo de neceſſitate qñ noiat vno noie.ut hīe tres de neceſſitate ieſt triāgulo:ſed ſic ēt opz de neēitate p ſe paſſionē ineē ſbo qñ noiat per duo oppoſita ut par ul' ipar neceſſe eſt ineē nūo. ⁊ qd̄ dcm̄ eſt de oppoſitis puatis itelligēdū eſt de oppoſitis ꝓrijs nō de ꝓrijs qbuſcūqz ſz de ꝓrijs imediatis.nā ſic par ⁊ ipar q̄ ſunt oppoſita puatiue deteriant ſibi nūm:ſic ſanū ⁊ egrū que dñr ꝓria immediata deteriant ſibi aial.hēbūt ſe ꝓria imediata. ut ſanū ⁊ egrū ad determiatū ſubm ut ad aial:ſic affirmatio ⁊ negatio.i.ſic ſanū ⁊ nō ſanū ſe hñt ad qd̄libet

Cuz ḡ queriť quō sunt idē ⁊ quō eqpollent ꝓria ꝑuati ua ⁊ ꝓdictoria dici pōt q̃ nō eqpollent simplr sz in de termiato ſbo: qz ſiē de q̃libet necesse est ul affirmare ul negare sic de deteriato ſbo neē est vificari altez oppo sitoz ꝑuatiue ul altez imediatoz ꝓrioz. Quō aūt ua leat ꝓnūtia phi. q̃ si neē est de q̃libet affirmare ul nega re neē est de deteriato ſbo vificari p se passionez dato q̃ illa passio nō noieť vno simplici noie sz noieť p duo opposita est p hita manifestū. ultio epilogat circa de teriata. dicēs de oi qdē ⁊ p se deteriatū sit hoc mō.

¶ Uniuersale autez dico qd cū de omni sit ⁊ per se est secundum q̃ ipsum est.

¶ Postq̃z phs deteriauit de oi ⁊ per se. in pte ista determiat de uli. Circa qd duo facit: qz p° determiat qd est ule. 2° declarat q̃liter circa ule ꝓtigit errare ibi Opz aūt ⁊ nō latē. Ad euidētiā āt p̃me ptis sciēdū q̃ tūc est ule ut de uli h loquiť phs qñ passio ulr adaptať ſbo Duob° ḡ modis ipediť ule. uel si sit pticularitas ex pte ſbi. ut qz ſbm est qd pticulari° passione: uel si sit pticularitas ex pte passionis. ut qz passio sit pticularioz ſbo. videm° eni q̃ hie tres pōt cōparari ad figurā ysochelē ⁊ triāgulū. Si ergo dī figura hie tres non est ibi ule. qz passio est particularioz ſbo. Si vo dicať ysoche les hēt tres. nō est ibi ule. qz subm est pticulari° passio ne. Sed si dicať triāgulus hēt tres. est ibi ule: qz nō est ibi pticularitas ex pte ſbi nec ex pte passionis: imo pas sio iest ulr subo: ⁊ subm ulr passioni subijciť. nihil ergo est ule ut h de uli loqmur: q̃z quedā ulis adequatio passiōis ad ſbm ⁊ ſbi ad passionez. Prima ergo ps est p̃sentis lectiōis. ⁊ diuidiť in tres ptes. qz p° declarat qd est ule. 2° oñdit in qb° nō hēt eē ule ul quot modis ipediri pōt ulitas. 3° manifestat quō hi° ulitas utilis est demrātiōi. 2ª ibi Ut duos rectos hie. 3ª ibi Et demrātio per se. Circa p^m duo fać: qz p° pponit qd intēdit. 2° pbat qd dixerat ibi Manifestū igiť. Di cit ergo ule aūt dico q̃ cum sit de oi ⁊ per se est fm q̃ ipm. q. d. q̃ ad ule de quo h intēdiť tria regrunť. vz q̃ sit de oi: sit per se: ⁊ sit fm q̃ ipm. Notādū autez q̃ ule de quo h agitur: ut pōt patere per hita nihil est aliud q̃z quedā ulis adequatio subi ad passionē ⁊ pas sionis ad ſbm. ⁊ qz nunq̃z est ibi hi° adeq̃tio nisi sit de oi per se ⁊ fm q̃ ipm ideo hec tria cōstituunt vniuer sale de quo hic intenditur. Deinde cum dicit.

¶ Manifestuz igiť est quecūq̃z sunt ulia ex necessitate insunt rebus.

¶ Probat qd dixerat supra. Circa qd tria fać fm q̃ tria pposuerat. nā p° pbat q̃ ule sit de oi. 2° q̃ sit per se. 3° q̃ sit fm q̃ ipm. 2ª ibi Per se aūt. 3ª ibi Ule āt. In p° pte itendit talē rōnē. quecūq̃z sunt nēcia sunt de oi. sed ulia sunt nēcia. ḡ ulia sunt de oi. De hac aūt rō ne nō ponit nisi minorem. vz q̃ ulia sunt nēcia dicens manifestuz igiť est q̃ quecūq̃z sunt ulia de necessitate insunt rebus. i. vniuersalia predicta ex necessitate in sunt ulib° ſbis suis. tūc ergo supplenda est rō q̃ si ulia sunt sic nēcia cuz talia sint de oi. ulia igitur sunt de oi. Notādū aūt q̃ ulitas ꝓpōnis uel pōt accipi rōne rei uel rōne signi. h accipiať rōne signi sic ois ꝓpō in q̃ ponit signum ule est ulis: ut ois homo currit. ⁊ omne animal mouet ⁊ cetere hi° ules sunt. sed tunc est in ꝓpōne ulitas rōne rei: qñ ex ipsis reb° sumit rō ulitatis: ut cū subm habet ulem hitudinē ad p̃dicatū ⁊ ecōuerso. hic ergo ubi tradit ars demōstrādi per quā habeť scia de rebus magis itelligit de uli ꝓpōne ꝓut ulitas accipit ex pte rerū q̃z ex pte signoz. Dubitaret forte aliqs: cuz phs disticte videať log de per se ⁊ de oi utrū sit ali ud eē de oi q̃z de per se. ⁊ videť q̃ nō. qz que sunt de oi sunt per se nēcia: cū nō sit de oi: ꝓut hic de oi agit. nisi sit ibi tā ulitas ſboz q̃z tēpoz: que aūt talia sunt: sunt nēcia. qz que de oi ⁊ semp isunt nēcio insunt: sed que sunt nēcia sunt per se. ergo que sunt de oi sunt per se. In ōriū est phs qui loquēdo de uli dat ei tres ꝓdi tiones distictas. vz q̃ sit de oi per se ⁊ fm q̃ ipz: qd nō eēt nisi hec tria ad inuicē differrēt ⁊ ad se inuicē essent disticta. Dicēdū q̃ aliq̃ p̃dicata hie necessaria hitu dinē ad ſba q̃ztū ad p̃sens spectat duplr pōt ꝓtingē fz q̃ duplr possumus ꝓncipia assignare. s. spēi ⁊ idiuidui Si ergo illa nēcia hitudo cātur ex ꝓncipijs idiuidui: tunc est accñs isepabile ⁊ pōt ide fieri ꝓpō de oi: sed illa ꝓpō nō erit per se. Si vo hi° necessitas causetur ex ꝓncipijs spēi sic hi° ꝓpō nō solū eēt de oi: sed ēt per se. Quelibet ergo ꝓpō necessaria pōt eē de oi: sed nō que libet est per se: sed solū illa est per se ubi necessitas cau sať ex ꝓncipijs spēi. In plus est ergo de oi q̃z per se. qz qcqd est per se est de oi. sed nō ꝓuertiť. Qd vo argue bať q̃ ꝓpō necessaria est per se nō est uerū. pz eni q̃ nō quelibet ꝓpō nēcia est per se: sed solū illa ubi cātur ne cessitas ex ꝓncipijs spēi. Ulteri° forte dubitaret ali qs q̃re quelibet necessitas pōt facē ꝓpōnez de oi. ⁊ tñ ꝓpōnē per se solū pōt facē necessitas cāta ex ꝓncipijs spēi. Dōm q̃ tūc est ꝓpō per se qñ aliq̃ ꝓpa passio p̃dicať de ſbo aliq̃. iter passionē aūt ꝓpriā ⁊ passionez per accñs. siue iter ꝓpriū ⁊ accñs ꝓut ꝓpriū distinguiť ab accñte hec videť eē dria. qz accñs respicit ꝓncipia i diuidui. ꝓpriū aūt ꝓncipia spēi. ut videť uelle phs i 5° topicoz. solū ergo illa necessitas que respicit ꝓn° spēi facit illā ꝓpōnē per se: quā itēdit ꝓcludē demrātoz. q̃ si hoc lucidi° quereret pz q̃ illa ꝓpō est per se que est p cām exñtez in se. i. in sua qdditate ⁊ in sua eēntia ul nā ⁊ qz ꝓncipia idiuidui ⁊ significatio māe sūt aliqd sup additū eēntie ul nāe: iō non dī cōpetē aliqd rei p se qd cōpetit ei per ꝓncipia idiuidui. qz qd tale est nō cōpe tit ei per se sed magis per aliud additū sibi. nigredo ḡ quē est accñs isepabile cozuo ⁊ sequiť ꝓncipia indiui dui pōt facē ꝓpōnem de oi: ut si semp cozuus est niger hec est de oi. ois cozuus est niger. sic ēt est de oi. omnis ethiops est niger. nō tñ est per se. qz nigredo sequitur ethiopē rōne cōplexionis ⁊ rōne ꝓncipioz indiuidui. illa ergo passio cōpetit rei p se que causať ex ꝓncipijs sue eēntie ul sue spēi. que vo causať nō ex ꝓncipijs spēi sed ex ꝓncipijs indiuidui non cōpetit rei per se sed per aliud additū sibi. qz ut dictū est indiuiduū non ptinet ad spēm uel ad eēntiā: sed est aliud additum eēntie uel nature. Deinde cum dicit.

¶ Per se āt ⁊ fm q̃ ipm est idē est: ut p se linee iest pūctū ⁊ rectitudo: ⁊ nāq̃z fm q̃ linea ē. ⁊ triāgło fm q̃ triāgulus duo recti eteni p se triāgulus duob° rectis eq̃lis est.

¶ Oñdit quō ule de quo h agiť est per se. Intēdit autez talē rōnē. Quicqd est fm q̃ ipm est per se cuz per se sit idē q̃ fm q̃ ipm. sed ule est fm q̃ ipz. ut pbabiť. ergo ule est p se. de hac āt rōne nō ponit nisi vtutē medij. s. q̃ p se est idē q̃ fm q̃ ipm. Ex quo manifeste sequiť q̃ ule sit p se. qz ut pbať ule est fm q̃ ipm. iō dicit Per se aūt ⁊ fz q̃ ipm est idē. qd declarat p exēplū dicēs ut p se iest linee pūctū ⁊ rectitudo ⁊ nāq̃z fz q̃ linea est. itēdit aūt in hoc exēplo talē rōnez linee fm q̃ li nea est. i. fm q̃ ipa est cōpetit ei pūct° ⁊ rectitudo. sed h^c cōpetūt ei p se. ḡ idē est fm q̃ ipm ⁊ p se. ſbdit autē aliō exēplū dicēs q̃ triāgulo fz q̃ triāgulus est duo b° rectis. i. cōpetit ei hie tres angulos eq̃les duob° rectis: ⁊ tñ hoc est p se. iō ait Ieteni triāgulus per se est eq̃lis duob° rectis. i. hēt tres angulos eq̃les duobus rectis. q. d. q̃ triāgulus fm q̃ triāgulus. i. fm q̃ ipm hēt tres angłos: sz h cōpetit ei p se. ḡ idē est fm q̃ ipm

& p se. tūc g̃ ē supplēda rō. cū idē sit ꝓz q ipm & per se: ulē ut patebit est pm q ipz. g̃ est per se. ¶ Notādū aūt q alr pūctus cōpetit linee per se & alr rectitudo. nam pūctus cōpetit linee per se q̃tū ad pmū modū. ꝓz quē diffō uel ps diffōnis pdicat de re per se. nā in diffōne linee ponit pūct⁹. rectitudo vo cōpetit linee per se q̃tū ad 2ᵐ modū: qz ppa passio ei⁹. Exēplificauit g̃ phs de diuersis modis dicēdi p se. itēdit eni sic arguē. in quo libet mō dicēdi p se qcqd est ꝓz q ipm est per se. qd nō eēt nisi idē eēt hoc & illud. g̃ idez est pm q ipm & p se. ulē itaq; qd est pm q ipm opz q sit per se. ¶ Dubitaret forte aliqs: utrū idē sit p se & pm q ipz ut videt phs in lra dicē. ¶ Dōz. q pm q ipm & p se nō sunt simplr idez: imo se hnt sicut supi⁹ & iferius. nā in plus est p se q̃z pm q ipm. qz idez est per se q per cām exntem in se. sed tūc est pm q ipm qn illa cā est in eo pcisa & adeq̃ta & cōpetit ei pm q hi⁹. ut p se est hō sibilis qz in se hō hēt nām sensibilē pp qd hēt in se cām vn sit sibilis: sed nō est pm q ipm qz hi⁹ cā nō pcidit in hoie nec adeq̃tur in eo. imo eē sibile cōpetit aliis ab hoie. eē eni sibile nō cōpetit hoi pm q ipz: qz nō cōpetit ei pm q hō sed pm q aial. in plus est g̃ eē per se q̃z pm q ipm. ideo nō est idē oino hoc & illud. naz multa sunt p se que nō sunt pm q ipm. ¶ Ulteri⁹ aūt dato q nō oino sit idē per se & pm q ipm. dubitaret forte aliqs quō phus dicat q idē sit hoc & illud. ¶ Dōm q pm phz. 7. ethico. totū est magis idē pti q̃z ps toti. qz qcqd hēt ps ptinet ad totū. sed multa hēt totū que nō ptinent ad ptē: & in ptib⁹ quātitatiuis totū est de rōne ptis qz si diffiniret semicirculus poneret circulus in diffōne ipsi⁹. ps aūt nō est de rōne toti⁹. qz si diffiniret circulus semicirculus nō ingrederet diffōnē ei⁹. hec aūt que dicta sunt de toto & ptib⁹ q̃ztitatiuis euidēti⁹ apparēt de his que se hnt ut supi⁹ & iferius. nā supi⁹ est magis idez suo inferiori. qz est de rōne ei⁹. q̃z iferi⁹ suo supiori qd non est de rōne ipsi⁹. hēt eni idēitatē cuz aliquo & est idē illi qcqd ptinet ad rōnē ipsi⁹. Supiora itaq; sunt eadē suis iferiorib⁹. & sunt de rōne eoz. nō aūt ecōuerso. Signāter g̃ phs ait. q p se est idē q̃ ꝓz q ipm. nō aūt eo. nihil est igit aliud eē idē. ut h phs loquit de eodē q̃z eē eēntiale ei & eē de rōne eius & q illud nō possit eē sine eo. & qz p se est de rōne ei⁹ qd est pm q ipm. & pm q ipsum nō pōt eē nisi sit per se. iō dī idez eē per se & pm q ipm. hēt itaq; phs intētū suū. qz per se est de rōne ei⁹ qd est pm q ipm. & nō pōt eē aliud pm q ipm nisi sit p se. ulē g̃ qd est pm q ipm opz q sit p se. Ad hec aūt uadūt exēpla phi. pbāt eni q quecūq; cōpetūt linee pm q linea cōpetūt ei per se. & quecūq; cōpetūt triāgulo pm q triangulus cōpetūt ei per se. ex qbus vult cōcludere q qcqd est pm q ipm q sit per se. Tunc ergo ut dictū est suppleat rō. ulē pm q patebit est pm q ipm. ergo est per se. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uniuersale aūt est tunc cū in quolibet & primo demōstratur.

¶ Ōnso q ulē sit de oi qz ex necessitate. & declarato q ulē sit per se qz est pm q ipm. qz idem est per se & pm q ipz. hic pbat qd supposuerat. vz q ulē sit pm q ipz. & itēdit talē rōnē. qcqd est pmo est pm q ipm. ulē est pmo ergo ulē est pm q ipm. de hac aūt rōne nō ponit nisi v tutē medij. vz q illud est ulē qd monstrat eē pmo: iō ait q tūc aūt est ulē qd cū mōstratū est: uel cū mōstratur in quolibet & pmo. tūc igit est supplēda rō: cum ulē sit pmo & idē sit pmo qd eē pm q ipm: opz q ulē sit pm q ipm. erit itaq; ulē de oi per se & pm q ipsum. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū idē sit pmo & pm q ipz & videt q nō: qz pmo idē est qd nō per aliud ut infra dī tūc ergo arguat sic. triangulus hēt tres hoc est pm q ipm: qz cōpetit ei in eo q triāgulus: tñ nō videt q sit pmo: qz cōpetit ei per aliud ut per hīe angulū extrisecū: nō est g̃ idē pm q ipm & pmo. ¶ Dōm q ut hic phs loquit de pmo idē est pmo & pm q ipm: qz qcqd cōpetit alicui pmo cōpetit ei pm q ipm & eo: nec est dīa res alis iter illa nisi forte sit iter ea dīa pm rōnē & pm modū itelligēdi sic est dīa iter ens & vnū. nā lz oē ens sit vnū & eo: rō tñ entis ꝓsistit in pōne: sed rō vni⁹ qd cōuertit cū ente ꝓsistit in negatiōe. nā quelibet res est h & nō aliud. inq̃tū igit est h dī eē ens. put vo nō est aliud ut put est idisticta a se & distincta ab alia dī eē vna. sic & in pposito qd cōpetit alicui pm q ipm cōpetit pmo Sz rō ei⁹ qd est ꝓz q ipz sumit positie. rō vo ei⁹ qd est pmo sumit negatiue: ut triāgulus hēt tres ꝓz q ipz & pmo: sed dī hoc hēre pm q ipm. put hēt hoc ut triangulus. Sed qz nō hēt hocab alio dī hoc hīe pmo. g̃ hīe tres alr cōpetit triāgulo pm q ipm & ut cōpetit ei ut triangulus. & alr cōpetit ei pmo ut put nō hēt h ab alio. differūt g̃ pm q ipm & pmo nō realr qd aliud sit pmo qd nō sit pm q ipm ulē eo: sed differūt pm modū itelligēdi. p nt vnū sumit negatiue aliud positiue. Uel possum⁹ dicere q utrūq; tā pmo q̃z pm q ipm sumit positiue: alr tñ & alr. nā triāgulus in eo q triāgulus hēt tres. & est rō q̃re alia hnt tres: ita q qcqd hēt tres hoc ei cōpetit. per triāgulū igit put triāgulus in eo q triāgulus hēt tres dī hec passio ei cōpetē pm q ipm: sed put est rō q̃re oia alia sunt talia dī ei cōpetē pmo. hoc g̃ qd dī pmo pōt hīe duplicē itellectū. vnū negatiuū. aliū positiuū. negatiue qdē sumit pmo put significat idē qd nō ab alio uel nō per aliud. positiue vo sumit put idē significat pmo qd eē alio. cāz. q̃lr cūqz tñ sumat pmo pz q non differt realr a ꝓz q ipz: lz differt ꝓz rōnē & ꝓz modū itelligēdi. Qd vo obijciebat q hīe tres nō cōpetit triāgulo pmo: qz cōpetit ei per aliū. ut per hēre angulū extrisecuz in sequēti qōne soluet. ¶ Dubitaret fortasse aliqs utrū pmo & pm q ipm sint idem qd cōpetere alicui pmo & pm q ipm qn nō cōpetit ei per aliud sed hoc est eē imediatū. g̃ rē. ¶ In ꝓriū est. qz imediata ppō est qua nō est altera poz. & talium nō est demōstratio ut pōt patere per hīta. sed q triāgulus hēat tres lz hoc cōpetat ei pmo & pm q ipm. tñ hoc hēt alias ppōnes priores & pōt demonstrari. ergo pmo & pm q ipm non est idē q imediatū. ¶ Dōm. q eē pmo & pm q ipz est eē nō per aliud. sed eē nō per aliud pōt itelligi duplr. uel nō per aliud sbm ul nō per aliā cām. hīe g̃ tres cōpetit triāgulo nō per aliud qz nō per aliud sbm. nā nullum est sbm cui cōpetit pmo hec passio q̃z triāgulo. immo cuilibet alij cōpetit per triāgulū. tñ bñ cōpetit ei p aliud qz cōpetit ei per aliā cām ut per hīe angulū extrisecum. uerūtñ qz hec cā orit ex pncipijs spēi nō ex pncipijs ididuī iō cōpetit ei per se. qz fiē qd cōpetit alicui per suā eēntiā & per pncipia spēi dī ei cōpetere per se. ita q cōpetat ei per cām hntem oztū a talib⁹ pncipijs dī ei per se cōpetē. Dicemus g̃. q triāgulū hīe tres cōpetit ei per se & pmo & pm q ipm alr tñ & alr. nam hec passio orit ex pncipijs trianguli & cōpetit triangulo i eo q triangulus & cōpetit alijs per triangulū. put ergo orit ex pncipijs spēi trianguli uel hēt eē per causaz hntem oztum a talib⁹ pncipijs: cōpetit triangulo p se: sed ut cōpetit ei in eo q triāgulus cōpetit ei pm q ipz Sed 3⁰. put nō cōpetit triāgulo per aliud sbz. sed alijs cōpetit per triāgulū dī triangulo cōpetere pmo. pz ergo quō accipiunt per se pmo & ꝓz q ipm & hec nō sunt oino idē q imediatū. nā tūc ppō est imediata qn passio sic se hēt ad sbm q nō cōpetit ei: nec p aliud sbm nec per aliā cām p quā possit demstrari. ideo ppōnes imediate sunt idemōstrabiles. sed qd cōpetit alicui pm q ipm & pmo lz nō cōpetat ei per aliud sbm: pōt tñ ei cōpetere per aliā cāz. iō talia pnt demōstrari: imo potissima demonstratio nō est nisi taliū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut duos rectos habere neq; figure cuilibet iest uli ⁊ tñ est demſtare de figura q; duos hēat. Sz nō cuiuslibet figure ē neq; utitur qualibet figura demōſtrās. Quadrangulus enim figura qdē est. nō aūt habet duobus rectis eq̄les.

Quadrangulus.

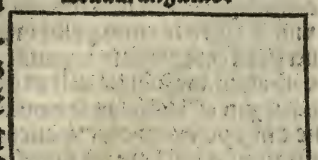

¶ Declarat in gb⁹ nō habet eē ulē uel qd idem est oñdit quot modis ipedit ulē. Ad cuius euidētiā sciēdu; q; hi⁹ ulitas ut pz per iā dicta sumēda est ex pte reru; nō ex pte signo; tm. ut tūc dī ppō ulis qñ res ipse habēt ulem hitudinē ad inuicē: ut qd pdicatū inest ulr sbo ⁊ sb; subijcit pdicato ulr. Duplr itaq; pōt impediri h⁹ ulitas ul ex pticularitate pdicati q; pdicatū est pticulari⁹ sbo. uel ex pticularitate sbi: q; sbm est pticulari⁹ pdicato. Duo ergo facit pm q; duplr ipedit ulitas. nā p⁰ oñdit quō ipedit ex pticularitate pdicati. 2⁰ declarat quō ex pticularitate sbi ibi Sed egtibiarū. Cōtinuet ergo sic. dictū est q; ulē est de oi per se pm q; ip̄z ⁊ tūc ulē est qñ passio iest sbo pm q; ipm ⁊ oino equat sbo. Sed si subiectū excederet passionē ⁊ passio nō inesset cuilibet sbo nō eēt ulē ut hēre duos rectos nec inest cuilibet figure ulr. ⁊ tñ est. ¶ i. cōpetit demſtare de figura ut hēat duos rectos sed nō est cuiuslibet figure. ¶ i. nō demſtat hec passio de q̄libet figura nec de mōſtrās hanc passionē utit q̄libet figura. ⁊ iō sbdit q; q̄drāgulus quedā figura est. ⁊ nō hēt angulos eq̄les duob⁹ rectis. figura ergo hēt tres. nō est ppō ulis q; ūnō cōpetit figure cuilibet: sed hoc pdicatū est pticulari⁹ sbo. ¶ Notādū aūt q; q̄drāgulus nō hēt angulos eq̄les duob⁹ rectis. imo hēt eos eq̄les q̄tuo; rectis Est enī q̄drāgulus diuisibilis in duos triāgulos. q; si diuidat per diametrum ⁊ ducat diameter de angulo ad angulum fierent ibi duo triāguli. sed anguli cuiuslibet trianguli ualent duos rectos. ergo anguli q̄drāguli ualent quatuo; rectos. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz egtibiarū hēt qdē fortasse duob⁹ rectis eq̄les ꝫ nō primū. ꝫ triāgulus prius. Qd igit qlibet pmū mōſtrat duos rectos hīe aut qcūq; aliud huic primo iest ulē.

¶ Scdo oñdit quō ipedit ulitas ex pticularitate sbi. nā si dico equicrus hēt tres lz oīs equicrus hēat tres. nō tñ hec est ppō ulis ut hic de ulī logmur: sed ipedit ulitas hec ex pticularitate sbi. q; subm est pticulari⁹ passione. ⁊ nō iest hec passio pmo: imo iest triāgulo pmo: iō ait. Sed egtibiarū. i. equicruris. hec qdē figura hēt forte duob⁹ rectis eq̄les: sed nō iest hic pmū iō nō est ibi ulē sed triāgulus hēt pus. i. hēt p⁰. ⁊ subdit. qlibet igit su. sbm qd mōſtrat primū hīe duos rectos. i. hīe hanc passionem. aut qcūq; aliud. i. quecūq; alia passio mōſtret de sbo pmo huic pmo. i. huic cui iest pmo inest ulē. ergo ad hoc ut sit ſiē debet passio iesse sbo pmo ut nō impediat ulitas ex pticularitate sbi: ⁊ debet iesse cuilibet sbo: ut nō impediat ulitas ex pticularitate pdicati. ¶ Deide cū dicit

¶ Et demonstratio per se huiusmodi ulr est. alio; aūt quodāmō ⁊ nō per se neq; non est vniuersaliter sed frequentius.

¶ Oñdit quō hi⁹ ulitas sit utilis ad demonstrationem: ppter qd sciēdū q; per se ⁊ ppīe passio nō demōſtrat nisi de suo sbo ulī: ut hīe tres nō demōſtrat nisi de triāgulo. Si aūt demōſtrat de alio ut de eqcruri hoc erit per cōparationē ad triāgulu;: iō ait q; demōſtratio p se ⁊ ppīe est h⁹ vniuersalis. q; nō demōſtratur passio ppīe nisi de sbo suo ulī alio; autē sbo; est quodāmō nō per se. i. nō ppīe nec ulr ut equitibiarum nō ulr est. hīe tres nō demōſtrat de equitibiaru;. i. eqcruri vniuersaliter sed frequenti⁹. i. sed est frequēti⁹. i. est in plus: ut hēt alia trāslatio hec enim passio hīe tres est in plus q̄z eqcruris ⁊ est vniuersali o; eo. ¶ Notādū aūt q; si demōſtrat hīe tres de triangulo q; hoc est ulē sbm ipsius dī eē demōſtratio ulis. Sed si demōſtret de equicruri aut de alia spē triāguli dicit eē demſtatio pticularis. ergo de triāgulo demſtat hec passio ulīter. sed de alijs a triangulo ut de eqcruri uel de alijs spēbus triāguli demōſtrat hec passio qdāmō: q; demonstrat pticularitē: cu; sbm sit pticulari⁹ passione. per se ergo demſtatio est de sbo pmo ⁊ ulī. ⁊ q; sic est pz quō ulitas demſtationi sit utilis.

o Portet aūt nō latere qm̄ multotiens ꝯtingit peccare ⁊ nō eē qd demonstrat primu; ulē pm q; videt demonstrari vniuersale primum.

¶ Postq̄z phs oñdit qd est ulē ⁊ declarauit quot conditiones regrunt ad ulē. q; reqrit q; sit de oi per se ⁊ pm q; ipm. In pte ista declarat quō ꝯtingit circa ulē errare. ⁊ quō ꝯtingit decipi circa ipm. Circa qd duo facit. q; p⁰ pponit qd intēdit. 2⁰ exequt de intēto ibi Oberramus aūt. Dicit ergo q; Op; aūt non latere qm̄ multotiēs ꝯtingit peccare circa ulē ⁊ ꝯtingit multotiēs nō esse qd demonstrat ulē primū pm q; videt demſtari ulē primū. ¶ Notādū aūt q; malū nō pōt vitari nisi cognitū sit. ne ergo erremus ⁊ decipiamur circa ulē op; declarare quot modis ꝯtingit errare circa ipsum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oberramus autem hanc deceptionez cum autem nihil sit accipere a superiori extra singulare q̄z singularia.

¶ Exequit de intēto. Circa qd tria facit. q; pmo narrat quot modis ꝯtingit errare circa ulē. 2⁰ exēplificat de errorib⁹ illis. 3⁰ dat doctrinā ⁊ artē per quā possum⁹ cogscere ulē pmū. 2ª ibi Si vo aliqs demſtabit. 3ª ibi Utrū aūt pm q; est triāgulus. Ad euidētiā pmeptis sciēdū q; circa aliqd ulē uel circa aliqd cōe cōtingit errare triplr. p⁰ si cōe illud nō hēat sub se multa iferiora actu: iō qd oñsum est de supiori credit oñsum eē de iferiori. 2⁰ ꝯtingit errare si illud cōe hēt plura inferiora. attñ hi⁹ cōe est inoiatū. ⁊ q; nescimus noiare tale cōe qd oñdimus de suis iferiorib⁹ credimus oñsu; eē de hi⁹ cōi. 3⁰ possumus errare: si aliqd cōe hēat magnā silitudinē ⁊ magnā vicinitatē ad aliquā suā pte; uel ad aliqd suū iferi⁹: pp qd que ꝯueniūt supiori demōſtramus de iferiori. vñ aūt sumunt isti errores. ⁊ q̄ re tot sint: in psequēdo patebit. Ad pñs tñ sufficiat scire q; hos tres narrat. Tria ergo facit. q; p⁰ determiat de errore pmo. 2⁰ de scdo. 3⁰ de tertio. 2ª ibi Aut fīgdem. 3ª ibi Aut ꝯtingit eē. Dicit ergo. Oberramus aūt deceptionē hāc. i. ppter deceptionez hanc. cum autē nihil sit a supiori accipe. i. sub superiori extra singulare aūt sup. si nihil sit accipe aliud q̄z singularia. alia autē lra est planio; ubi dī. q; oberramus cu; nihil sit accipe a supiori pter singulare ul singularia. ¶ Notādū aūt q; cōe actu nō hīe plura inferiora pōt intelligi duplr. uel si illud cōe sit spēs ⁊ non habeat actu sub se nisi vnu; singulare. uel si sit genus ⁊ habeat sub se actu multa singularia. sed nō hēat sub

se nisi vnaz solā spēm. ergo erramus si sub supiori uel sub cōi qd est spēs nō sit accipe nisi vnū singulare: ul'er raremus si sub cōi qd est genus non sit accipe aliud q̄z multa singularia. nō aūt sit sibi accipere multas spēs. ¶ Notādū ēt q̄ si nō eēt nisi vna spēs triāguli: utputa si nō eēt nisi ysocheles: qz nō videremus aliū triangu luz q̄z ysochelē: crederemus q̄ illud qd demōstrat de ysochele demōstrareť de triāgulo simplr. z illud quod demr̄arent de ysochele in eo q̄ ysocheles: crederem⁹ demr̄atū eē de triāgulo in eo q̄ triāgulus. hoc enī posito: q̄ nō eēt actu nisi hec spēs triāguli que est ysocheles: putarem⁹ q̄ hīe tres que est simplr passio triāguli eēt simplr passio ysochelis. z ita erraremus circa sbm ul'e. qz crederemus ysochelē eē pmū z ul'e sbm de hīe tres. z qd dictū est de gñe si nō hīet actu nisi vnā spēz. intelligēdū est de specie si nō hīet actu nisi vnū indiuiduū. qz hoc posito q̄ eēt per se spēi: crederemus eē per se idiuiduū. ¶ Notandū etiā q̄ si querať utrū in vna spe possit reduari genus. dici pōt q̄ spēs pōt ꝓsiderari duplr: uel ut hēt eē in suis pticularibus actu. uel ut hēt eē in suis causis. exñte enī vna spē pm esse qd hēt in su is pticularib⁹ z exñte illa specie uel exñtib⁹ alīs spēb⁹ pm esse qd hñt in suis causis poterimus hoc mō saluare rōnem gñis: nā si nulla spēs eēt in actu. sed solū haberet esse in suis causis possemus saluare rōnem gñis. eēt enī flos genus vato q̄ nec rosa nec lilū nec aliqua spēs floris hīet eē in suis pticularib⁹: sed soluz in suis causis. Sed si sit vna spēs tm̄ uel in suis pticularib⁹ ul' causis. alie vō spēs nec hoc mō nec illo eē hēant nullo mō in tali vna spe poterit rō gñis reduari. ¶ Dubitaret forte aliqs in quo peccat ħ error cōtra ul'e. ¶ Dicēdū. q̄ peccat ꝓtra hāc pticulā que est pm q̄ ipm. dictū est enī q̄ ul'e debet esse de oi per se z pm q̄ ipm. q̄ si nō eēt nisi vna spēs trianguli crederemus q̄ illa spēs eēt ut dictū est sub m ul'e z pmū hui⁹ passiōis qd est ha bere tres. z crederemus q̄ illa passio cōpeteret illi spēi pm seipsam. z qz hoc modo nō cōpetit. ideo erramus circa subm ul'e primū cum credimus esse ul'e primum quod non est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut si est qdē sz inominatū sit idifferētibus specie rebus.

¶ Ponit 2ᵐ errorē dicēs q̄ [aut] sup. erramus [si sit q dē] sup. accipe sub supiori plura iferiora. [Sed] illō cōe ul'e [sit inoiatū] z hi⁹ error est sup. [in reb⁹ differētib⁹ spe.] ¶ Notādū aūt q̄ qñ ul'e z aliqd cōe cui cōpetit aliq̄ passio. ħ⁰ est innoiatū de leui erramus: qz multotiēs pbamus passionē illā nō de suo ꝓpo subo: qz est inoiatū: sed de aliquo alio. z credimus illud eē sbm ul'e pmū qd nō est. ¶ Dubitaret forte aliqs in q̄ peccat hic error ꝗ ul'e. ¶ Dōz q̄ peccat ꝗ hāc pticulā que est per se: utputa si nō eēnt nisi tria corpa in mūdo vz ferrū lapis z lignū cū nihil sit visibile nisi corp⁹. eē visibile nō cōpeteret nisi ferro lapidi z ligno. Si q̄ esse coloratū in quo ꝓueniūt illa corpa ꝗz q̄ sunt visibilia nō eēt nobis noiatū pbaremus eē visibile de oib⁹ his corpib⁹ ferro lapide z ligno uel de aliquo istoꝝ. z crederem⁹ accipe sbm per se z ul'e pm. z accipem⁹ sbm per accñs. accidit enī sbe q̄ sit visibilis. igit illud cōe in q̄ ꝓueniūt res differētes spē pōt eē nō ut genus: sic eē co loratū se hēt ad illa corpa de qb⁹ fecimus mētionem. Jō si tale cōe sit inoiatū z pbet passio de ipsis iferiori b⁰ accipiemus sbm per accñs: nō erit q̄ sbm ul'e pmuz: qz deest ibi ꝓditio que est per se: z si dicat q̄ ꝓtigit aliqñ tale cōe eē gen⁹. iō si de suis iferiorib⁹ pbet passio nō eēt hoc per accñs: sed per se: qz que sunt gñis per se cōpetūt spēi. dici debet q̄ accidit q̄ tale cōe sit genus. qz ut patuit in exēplo ꝓposito pōt ꝓtigere q̄ tale cōe nō sit genus. quo posito accipiet sbm oino per accidēs ut in eodē exēplo patebat. Jō ōdm q̄ pm hūc errorem nō accipit sbm ul'e pmū. qz peccat ꝓtra hanc ꝓditionē que est per se. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ꝓtigit eē sicut in parte totum in quo monstrat. Eis enī que sunt in pte iest qdē demōstratio z de oi erit: sed tamē nō erit hi⁹ pmi ul'r demr̄atio. Dico aūt hi⁹ primi pm q̄ est demōstratio cum sit primi ul'is.

¶ Adducit tertiū errorē siue tertiā deceptionē dicens q̄ [aut] sup. ꝓtigit errare si illud [in quo monstrat.] [i. de quo mōstrat. sup. passio] [ꝓtigit eē sic totū in pte.] i. sicut totū hñs magnā affinitatē z primitatē cuz pte. nā tūc sup. pp hi⁹ primitatē toti⁹ ad ptē qd est ptis attribueret toti. z passio que est ptis pbat de toto cū credimus eē sbm ul'e pmū qd nō est. iō sbdit [eis enim.] sup. totis [que sunt in pte.] i. que hñt magnā affinitatē z primitatē cū pte [iest qdē demr̄atio.] i. demōstrat gdem ex talib⁹ totis que isunt ptib⁹ [z] sup. talis demr̄atio [erit de oi.] i. videbit eē de oi [sed tamē] sup. ħz rei ueritatē [demr̄atio] sup. illa [nō erit] sup. de oi [hui⁹ pmi.] i. hui⁹ sbi qd ponit ul'e pmū. z exponit se qd appellat ul'e pmū dicēs. [Dico aūt hui⁹ pmi pm q̄ est] ul'r [demr̄atio. cū] demr̄o [sit pmi ul'is.] q. d. q̄ istud appellat sbm ul'e pmū cui⁹ est ul'is demr̄atio cū demr̄atio ul'is sit semp respcū ul'is pmi. ¶ Notādū aūt q̄ demr̄atio pticularis pōt esse respectu subi nō ul'is. ut lz ysocheles q̄ nō est sbm ul'e z pmū respcū hui⁹ passiōis que est hīe tres tū per demr̄ationē pticularē pōt hec passio demr̄ari de hoc sbo. Sz ut in lr̄a tā gitur ul'is demr̄atio semp est respectu sbi ul'is z primi. ¶ Notādū ēt q̄ multa tota videnť hīe maxima affinitatē ad ptes. Et multa supiora hñt maxima primitatē ad iferiora. Crederet forte aliqs q̄ linea recta eo q̄ recta est sup aliā lineā cadēs semp caderet recte. z qz linea sup aliā cadēs facit angulū rectuz iō forte aliquis crederet q̄ oīs angulus rectilineus eēt rect⁰. angulus itaqz rectilineus q̄ est genus ad angulū rectū hēt magnā affinitatē z primitatē cū ipo. si q̄ pp hāc primitatē passio que cōpetit angulo recto demr̄areť de rectilineo illa demr̄atio eēt de oi. i. videreť eē de oi. tñ respectu anguli rectilinei qd ponit eē sbm ul'e pmū nō erit supple de oi. erit enī illa passio de oi respectu anguli recti. sed nō respectu anguli rectilinei. ¶ Dubitaret forte aliqs in quo peccat ħ error ꝗ ul'e. ¶ Dōm q̄ peccat in hāc pticulā que est dici de oi. nā q̄z tūcūqz totū hēat primitatē ad ptē nunq̄z passio ptis respectu toti⁹ erit de oi. pp enī hi⁹ primitatē videbit forte eē de oi sz nō erit. Ex hoc aūt appet nūs z sufficiētia harū deceptionum uel hoꝝ erroꝝ. nā cum ad ul'e ut patuit in lectiōe pcedēti ꝓcurrere debēt tres ꝓditiōes qz nunq̄z est ibz ul'e respectu alicuius passionis nisi sit ibi de oi per se z pm q̄ ipm. in accipiēdo sbm ul'e primū possumus decipi pm tres ꝓditiones ꝑtractas z iuxta numerum harum trium ꝓditionum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit aliqs demr̄abit q̄ recte qdē non itercidāt videbit utiq̄z hi⁹ eē demr̄atio pp id q̄ iest rectis. nō aūt est nisi qdez qñ sic eq̄les sint fiat hoc mō. ħ aut in q̄l.bz eq̄les

¶ Exēplificat de p̄fatis errorib⁹. Circa qd tria facit. qz p⁰ ponit exēplū de errore tertio. 2⁰ ponit exēplū de p⁰ z 3⁰ de 2⁰. 2ª ibi [Et si triāgulus.] 3ª ibi [Et ꝓportionale.] [Dicit q̄] [si q̄ aliqs demr̄abit qñ recte linee nō icidūt.] [i. nō ꝓcurrūt] [videbit utiq̄z h⁰ eē demr̄atio p pter id.] vz q̄ hec passio nō ꝓcurrere vi ieē [rectilineis: sed nō est aūt] [sup. hi⁹ demr̄atio] [nisi qd fiat ħ] i. fiat determiatio [qm̄ sint sic eq̄les.] i. eque distātes:

⁊ sōdit⌊ si aut eqles.⌋ i. si accipiant linee eqles. i. eque distantes⌊ in qlibet⌋ erit ibi de qlibet: hoc est erit ibi de oi ⁊ erit demstratio ulis. ¶ Notandū aūt q ea que sunt spēi cōpetūt gnī lz nō cōpetāt ei ulr. eē eni rōnale qd cōpetit hoi cōpetit aiali nō oi. ¶ Notādū ēt q linee recte sunt genus ad lineas eqles. i. eque distantes. nō ocurrē aūt est ppria passio linearū eque distantiuz. Si ḡ pp affinitatez quā hnt linee recte ad lineas eque distantes: ⁊ si pp hoc q hec passio cōpetit lineis rectis qz cōpetit lineis eque distātib⁹ qsi ibi recte uellemus hāc passionē demōstrare de lineis rectis simplr decipe remur fm 3m errorē qz nō erit ibi de oi. qre si accipiātur linee eqles. i. eque distātes erit ibi de quolibet. i. de oi. Sed si accipiant linee recte simplr nō erit ibi de oi qz nō cōpetit oib⁹ rectilineis hec passio que est non intercidere. i. nō ocurrere. ¶ Dubitaret forte aliqs q re est ipossibile lineas eque distātes ocurrere ēt si in infinitū ptrahant. ¶ Dōm q hec. q. soluit ex his que dicunt in geometria. nā ut ondit ibi si lineas paralellas secet aliq linea: utputa si linea. a. b. est paralella ⁊ eque distans linea. c. d. si has duas lineas secet. e. f. faciet ex eadē pte duos angulos eqles duob⁹ rectis. si ḡ pdicte due linee possent ocurrē ad aliquē pūctū fit ille pūct⁹ g. hēbit igit triāgulus. e. f. g. tres angulos ualētes plus qz duos rectos. qd est ipossibile. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et si triāgulus nō eēt alid qz ysocheles videbit utiqz hui⁹ eē demonstratio.

¶ Ponit exēpiū de errore p⁰ q ē qñ cōe sb se nō hēt plura iferiora. ut qñ genus nō hēt sub se plures spēs. uel qñ spēs nō hēt sb se pla idiuidua. iō ait.⌊ ⁊ si triāgulus nō eēt alid qz ysocheles videret utiqz eē demstratio⌋ fz q ysocheles. q. d. q si nō eēt alia spēs trianguli qz ysocheles possem⁹ de leui decipi qz hoc posito forte videret nobis q hīe tres posset demstrari de ysochele fm q est ysocheles. qd est falsuz. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et pportionale qd ⁊ cōmutabilr est fm q numeri sūt ⁊ fm q linee ⁊ fz q firma ⁊ fm q tpa sunt quēadmodū ⁊ demonstratū est aliqñ seorsuz ocigēs eē de oibus vna demstratiōe mōstrari. Sz pp id qd nō ē denoiatū aliqd scōm q oia hec vnū sūt nūeri lōgitudies tpa firma ⁊ spe dūia seorsuz ad iuicē accepta sunt: nō aūt ulē monstrat: nō eni fm q linee sunt: nec eniz fm q tpa sunt: aut fm q nūeri inerat: sed fz q hoc est qd ulē ponunt esse.

¶ Hic ut dicebat exemplificat de scdo errore. Circa qd duo facit. qz p⁰ facit qd dictū est. 2⁰ assignat rōnē eius qd dixerat ibi⌊ nō eni fm q triāgulus.⌋ Circa pmuz duo facit fm q duo exēpla adducit ad ppositū. nā p⁰ exēplificat in qztitatib⁹ pportionalib⁹. 2⁰ in spēb⁹ triāguli ibi.⌊ Uñ si aliqs.⌋ Dicit ḡ.⌊ ⁊ pportionale qd est cōmutabilr.⌋ i. hec passio que est cōmutabilr pportionari ocigit sup. qztitatib⁹⌊ fm q sunt nūi ⁊ fm q linee ⁊ fm q firma ⁊ fm q tpa⌋ oib⁹ ḡ his cōpetit hec passio. Oia tñ ista fm q ocueniūt in hac passiōe nō habēt nomē ipositū. Rursus qz de istis ofiderāt diuerse scie nō fit vna demstratio his oib⁹. imo arithmetica p bat hāc passionē solū de nūis: geometria de lineis. ⁊ hic de alijs. Seorsuz ḡ in diuersis sciētijs fiūt diuerse demstratiōes de hac passione. fieri tñ posset vna demstratio de oib⁹ his qb⁹ hec passio ocuenit. iō ait q⌊ quēadmoduz demstratū est aliqñ seorsuz⌋ ⁊ diuisim sup. in diuersis sciētijs.⌊ ocigēs est.⌋ i. possibile est⌊ de oib⁹ his demstrari⌋ sup. hāc passionē⌊ vna demstratiōe: sz pp q nō est denoiatū⌋ illud cōe sup.⌊ fm q oia hec sunt vnū⌋ vz⌊ nūi lōgitudies tpa ⁊ solida⌋ sunt accepta ad inuicē seorsuz⌊ ⁊ spe dūia.⌋ q. d. q qz inoiatū est id in quo vniunt. ⁊ ocueniūt non fit de his demstratio vna prout vniunt in aliquo cōi: sed magis fiūt de eis demstrationes diuerse put sunt spe dūia. i. put formalr sunt distincta ⁊ put sunt seorsuz accepta. nūc aūt qz sic seorsum sunt illa accepta nō mōstrat ulē qz nō accipit ibi sbm ulē pmū.⌊ nō eni linee fm q linee sunt aut fm q nūi lz ihereat⌋ hec passio⌊ sed fm q est b.⌋ i. fm q est aliqd cōe ad oia illa⌊ qd ponūt.⌋ i. ponēdū est⌊ eē ulē⌋ i. est sbm. ulē pmū. ¶ Dubitaret forte aliqs qd pmutatim pportionari possit. ¶ Dōm q si accipiant quatuor nūi ul qtuor linee ul qtuor quecūqz qztitates sic se hēt pma ad scdaz sic tertia ad qrtā. possum⁹ pmutatim arguē q sic se hēt pma ad tertiā: sic scda ad qrtaz: ut sic se hēt. 18. ad. 9. sic. 12. ad. 6. possumus pmutare q sic se hēt. 18. ad. 12. sic. 9. ad. 6. qz sic. 18. ocinet totū. 12. ⁊ medietatē ei⁹ sic. 9. ocinet totū. 6. ⁊ medietatē ipsi⁹. pmutatiz ḡ pportionari est facē de scdo 3m ⁊ de 3⁰ 2m. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs utrū oib⁹ qztitatibus cōpetat cōmutabiliter pportionari. ¶ Dōm q pportio est aliq certa hitudo vni⁹ qztitatis ad aliā. pportionalitas vo est silitudo pportionuz. sed ut pbat in. 10. geometrie. alique quātitates relate ad alias sunt oino surde ⁊ icōmēsurabiles: ⁊ actu: ⁊ potētia. imo si uelimus recte loq: lz oēs nūi sint ad iuicē pportionabiles nō tñ oēs qztitates ocinue pportionant ad iuicē. imo quelibet qztitas ocinua hēt qztitates simetras ⁊ commēsurabiles. aliqs vo asimetras ⁊ surdas. Luz ḡ querit utrū oib⁹ qztitatib⁹ cōpetat cōmutabilr pportionari. dici dz: q oib⁹ qztitatib⁹: nō fm q qztitates sūt nec ut accipiunt simplr: ⁊ cōparant ad qscūqz qztitates: sed ut cōparant ad qztitates sibi pportionabiles. nā nulla qztitas est que nō hēat aliquā qztitatē sibi pportionabilē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrum sub his qtuor que tāgunt in lra cōprehēdant oia illa q gb⁹ possum⁹ arguē a pmutata pportione. ¶ Dōm q nō solū in lineis sed ēt in supficieb⁹: ⁊ nō solū i tpib⁹: sed ēt in motib⁹. uerū qz ubi nos hēmus linea. alia vo lra hēt lōgitudies: sed si p lōgitudies uellem⁹ itelligē: nō solū lineas: sz ēt supficies. ⁊ p tpa uellem⁹ itelligē oēm qztitatē successiuā. p ea que tāgunt in lra cōprehēdit qcqd pōt cōmutabilr pportionari: qz oē tale ul est qztitas discreta: ⁊ sic itelligit p nūm: uel est qztitas ocinua successiua: ⁊ sic itelligit p tpa. ul est ocinua permanēs: ⁊ sic itelligit p lōgitudies ⁊ firma. ita q p lōgitudies itelligam⁹ lineas ⁊ supficies. p firma vo corpa Uel possem⁹ dicē q qdā dicē vident ut p ea que tāgūtur in lra dent itelligi scie que arguūt a pmutata pportiōe: qz in tpib⁹ vi arguē astronomia. in nūis arithmetica. in lōgitudib⁹ geometria. in firmis nālis phia. Ul possum⁹ dicē ⁊ meli⁹ q nō est icōueniēs in eodē multas dictiōes ocurrē. qui ḡ de oib⁹ his que tangunt in lra demstrare uellet passionē hanc que est pportionalr cōmutari duplr decipet. p⁰ qz in alijs ab istis cōpetit hec passio. 2⁰ q cū oia illa nō hēant vnū nomē ipositū nō fieret demstratio: ut ocueniūt in aliq vno cōi: sed ut seorsuz accipiunt. ⁊ p ons peccaret ḡ ulē. qz nō accipere ēt ibi sbm ulē pmū. ⁊ qz ex hoc pbo hēt itētū qztū ad ppositū spectat sufficit enumerasse que tāgunt in lra. ¶ Est ēt diligēter aduertēdū q exēpla ponim⁹: nō ut ita sint sed ut sentiat q adiscit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrū oia hec hnt vnū nomē ipositū. ¶ Dōz q aliud est hīe vnū nomē ipositū qcūqz mō. aliū est habere vnū nomē ipositū ut ocueniūt in aliq passiōe. hnt eni oia ista qtuor que tāgunt in lra. vz nūi: longitudines: firma: ⁊ tpa vnū nomē ipositū: qz oia sunt aliquo

mõ q̃titates:nõ tñ hñt vnũ nomẽ ipositũ ut ꝗueniũt in hac passiõe que est cõmutari ꝓportionabilr:qz hoc nõ cõpetit eis ut sunt q̃titates:ut in supiori qõne dicebat. Illud ergo ulr sbm ⁊ illud cõe cui per se ⁊ p° cõpetit hec passio nõ hẽt vnũ nomẽ. sed possumus ipm circũloq ⁊ uocare q̃titatẽ ꝓportionatã. ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs utrũ sit aliq̃ vna scia ad quã spectet ꝓbare hãc passionẽ de oib° his que tãgunt in lra. vñ q̃ sic:qz si est vna scia que ꝗsiderat de oib° istis põt ꝓbare hãc passionẽ de oibus eis.sed nãlis phia considerat de oib° his:g ⁊c. ¶ Dõm q̃ lz oẽs scie sillogiçẽt: sola aũt dialetica dat artẽ sillogiçãdi. Sic lz multe scie arguãt a ꝓportiõe mutata:soluz tñ scie mathematice ⁊ potissime mathematice nõ sbalternate dant artẽ de ꝓportionib°:⁊ oñdũt q̃lr possum° ꝓꝓportiões arguẽ:⁊ qz mathematice nõ sbalternate sũt arithmetica ⁊ geometria:cũ geometria nõ debeat ꝗsiderare de nũis ꝑ se loquẽdo.nec arithmetica de magnitudibus.nulla scia spãlis est que possit hãc passionẽ de suo sbo ulr demõstrare:sed seorsuz fiunt tales demõstratiões:ut in lra tangit. utrũ tñ hoc possit spectare ad aliquã sciaz cõem nõ est ꝑsentis speculationis oñdere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc neqz si aliqs monstraret vnũquẽqz triãgulũ demõstratione aut vna aut altera qõ duos rectos hẽt vnũquẽqz ysocheles seorsuz ⁊ scalenõ.i.gradatũ nõdũ cognouit triãgulũ:qz duos hẽt rectos: nisi sophistico mõ:neqz ulr trianguli: neqz si nullus est preter hoc triãgulus alter.

¶ Oñdit hoc idẽ in spẽb° triãguli dicẽs q̃ ſ figs demõstraret vnũquẽqz triãgulũ aut demõstratiõe vna aut demõstratione alia q̃ duos rectos hẽt. ſ ita q̃ demõstraret ſ vnũquẽqz ſ triãgulũ demõstratione alia ⁊ seorsuz:ut si demõstraret sup.eqlateri seorsuz ⁊ gradatũ seorsuz ⁊ ysocheles ſ nõdũ cõgnouit triãgulũ ſ q̃ hẽt tres eq̃les duob° rectis ſ nisi sophistico mõ:nec ſ cõgnouit ſ ulr triãguli ſ i.nõ cõgnouit hie tres de triãgulo ut est h° passiõis sbm ulr ẽt si sit ſ sed nec nullus est alter triãgulus ꝑter h. ſ i.spẽs triãguli assignatas. ¶ Notãdũ tres eẽ spẽs trianguli ut alibi diximus.vz eqlaterũ ysocheles ⁊ gradatum.nã si triãgulus hẽat oia latera eq̃lia dr eqlaterus si duo dr ysocheles.si oia ineq̃lia dr gradat°. ¶ Notãdũz ẽt q̃ hie tres posset demõstrari vnica demõstratiõe ⁊ sil' de oib° spẽb° his triãguli.posset ẽt de q̃libet spe triãguli seorsuz per se.sed q̃uis nõ sit alius triangulus ab istis.nihilomin° tñ siue demõstraret hie tres de oibus his spẽb° sil' siue de vnaq̃qz seorsuz nunq̃z tñ erit demõstratio ulis nec accipiet ibi sbm ulr ꝑmũ cũ hie tres nõ cõpetat nisi ysocheli nec eqlatero nec gradato ꝑm q̃ hi° sũt sed ꝑm q̃ sunt triãguli:de solo ẽ triãgulo demõstrari poterit tanq̃z de sbo ulr p°. ¶ Notãdũ q̃ siue sit noiatũ illud cõe cui cõpetit passio siẽ appet in triãgulo respectu hie tres.siue sit inoiatũ siẽ appet i q̃titatib° ꝓportionalib° respectu ꝓportionabilr commutari semp est ibi error si ꝗcludat hi° passio de iferiorib° ⁊ nõ de subo cõi:uerũtñ qz magis decipimur ꝑm hunc errorem qñ est cõe inoiatũ q̃z qñ est noiatũ.ideo potissime cõputatus fuit hie error iter deceptiões circa ulr qñ erat inominatũ sbm cõmune. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz enim ꝑm q̃ triangulus est cognouit neqz oẽm triangulum: sed aut ꝑm numerum:ꝑm spẽm autem non omnem: ⁊ si nullus est quem non nouit.

¶ Assignat rõnẽ ei° qõ dixerat. Ad cui° euidẽtiã sciẽdũ q̃ tũc est sbm ulr ꝑmũ qñ cõpetit ei passio cũ reduplicatione siue qñ cõpetit ei in eo q̃ tale:sed reduplicatio semp respectu alicui° qõ reduplicat. Duo ẽ facit.qz ꝑmo assignat cãm dicti respectu reduplicationis.2° respectu ei° qõ reduplicat.2ª ibi. ſ Qñ igit non nouit. ſ Continuet aũt sic.bñ dico q̃ si hie tres qs ꝗcludat de oib° spẽbus triãguli nõ pp hoc cõgnouit subm ulr ꝑmũ. ſ nõ eni cõgnouit ꝑm q̃ triãgulus est: nec cõgnouit oẽz eẽ triãgulũ ſ sup.formalr ſ sed cõgnouit ſ ꝑz mãz. ſ ꝑz spẽz aũt ſ sup.formalr nõ. ſ nõ aũt oẽz ſ sup.triãgulũ cõgnouit ſ etsi ſ p q̃uis ſ nullus est ſ triãgulus ſ quẽ nõ nouit. ſ ¶ Dubitaret forte aliqs quõ in ꝗcludẽdo hanc passionẽ de oib° spẽb° triãguli scimus eã de oi triãgulo ꝑm num:nõ aũt de oi triãgulo ꝑm formã. Dõm q̃ illud est sbm formale alicui° passiõis:qõ est tale ꝑm q̃ tale.illud aũt est sbm mãle de quo ꝑdicat sbm formale ut pz in exẽplo qõ supra posuim° : ut puta si nõ eẽnt nisi tria corpa.vz ferrũ:lapis:lignũ:q̃ cõgsceret oia ista tria cõgsceret oẽ visibile:nõ tñ pp hoc cõgsceret visibile ꝑm q̃ visibile est.nec cõgsceret visibile formalr.naz ferrũ:lapis:lignũ nõ sunt visibilia formalr : sed mãlr: nec sunt visibilia ꝑm q̃ hi°:sed ut sunt colorata. Coloratũ itaq̃z est visibile formalr ⁊ sbm formale h° passionis.qõ est esse visibile est coloratũ.q̃ ẽ sciret oia corpa eẽ visibilia sciret oia visibilia mãlr.sed q̃ sciret oẽ coloratũ eẽ visibile sciret oẽ visibile formalr.sic ⁊ in ꝓposito. Cũ igit gradat° ⁊ eqlaterus nõ hẽant tres: nisi i eo q̃ triãguli:q̃ scit hãc passionẽ hie tres.de oib° spẽbus triãguli scit oẽ hñs tres ꝑm num ⁊ ꝑm mãm:nõ autez ꝑm spẽm uel ꝑm formã. ¶ Aduertẽdũ tñ q̃ reduplicatio cõpetit solũ sbo formali.ex pte ẽ ipsi° reduplicationis reddit hec cã dicti:cũ oñdit q̃ demõstrare passionẽ de iferiorib° nõ de sbo cõi:ut hie tres.demõstrare de spẽb° triãguli:nõ de triãgulo:nõ est demõstrare de sbo ulr ⁊ p°.nec de sbo cui cõpetit reduplicatio:qz nõ fit demõstratio ꝑm formã:sed ꝑm mãz.vñ ergo dictũ est q̃ hec ratio ⁊ hec causa dicti ex parte ipsius reduplicationis sumpta est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qñ igit nõ nouit ulr: ⁊ qñ nouit simplr manifestũ q̃ si idẽ ihereat triãgulo ⁊ ysocheli:aut vnicuiq̃z:aut oib°.si vo nõ idez semp alterẽ ãt scõz qõ est triãgl's nõ nouit.

¶ Assignat cãz dicti ex pte ei° qõ rduplicat dicẽs. ſ Qñ igit nõ nouit ulr: ⁊ qñ nouit simplr est manifestum ex dictis. ſ qz si idẽ eẽ. ſ i.eadẽ rõ ſ ihereat triãglo ſ sup. in cõi ⁊ eqlatero ⁊ aliis spẽb° triãguli ſ aut vnicuiq̃z ſ seorsuz ſ aut oib° ſ sil'.q.d.q̃ si eadẽ est rõ trianguli in cõi ⁊ spẽz triãguli:aut hie oiuz:aut vniuscuiusq̃z p se: tũc sup.sciẽdo hie tres de oib° spẽb° triãguli:ul' de vnaquaq̃z p se sciem° ⁊ de ipo triãgulo. ſ Si vo nõ est idez sed est alterẽ ſ sup.eẽ ⁊ altera rõ triãguli in cõi:⁊ spẽrũ ei° sic sup.cõgscẽdo hie tres de spẽb° triãguli ſ nõ nouit ꝑm q̃ triãglus. ſ ¶ Notãdũ ãt q̃ qz supiora dicunt rõne ab iferiorib°. iõ aliq̃ pñt cõpetẽ iferiorib° ꝑm q̃ hi° que nõ cõpetũt supiorib° ⁊ eꝯ:ut si eãdẽ rẽ dicẽ hõ ⁊ aial in hoie:tñ hõ dicit istã rẽ magis spãlr ⁊ deteriate.aial vo magis gñalr ⁊ ꝗfuse. Oñdẽ ẽ q̃ demõstrare habere tres de spẽb° triãguli nõ est demõstrare de sbo ulr ⁊ p°:qz triãgulus q̃ est sbm ulr ꝑmũ h° passionis differt ꝑm rõnẽ a suis spẽb°:est h assignare cãz dicti ex pte ei° qõ reduplicat:qz pp diã quã hẽt sbm reduplicatũ ad sua iferiora passio que demõstrat de supiori cuz reduplicatione de inferiorib° cum reduplicatione demonstrari non potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utrũ aũt ꝑm q̃ est triãgulus aut ꝑm q̃ est ysocheles:⁊ qñ ꝑm hoc q̃ est ꝑmũ ulr: cui° est demõstratio manifestũ est:qñ remo

to isit pmuz: ut ab ysocheles eneo remoto triãgulo isũt duo recti: ß eneũ eē remoto ysocheles: ß nõ figura aut termio: ß nõ p mis. Cuius ḡ pmi. Si itaqz triãguli pmo est ⁊ fm ß iest ⁊ alijs ⁊ hi⁹ ulr est demfo.

¶ Dat viã ⁊ artē quõ possumus cogscē sbm ulr pmũ. d. ⌊ Utrũ aũt fm q triãgulus est: aut fm q est ysocheles ⁊ qñ fm ß q est p^m ⁊ ulr cuius est demfatio. ⌋ q. d. q sbm ulr p^m est illud cui⁹ est demfo. Si ḡ uolum⁹ de demfone artē tradē vidēdũ est respectu h⁹ passiõis que ē hie tres. utz fit sbm ulr p^m triãgl̃us uel ysocheles ⌊ ⁊ fm ß. ⌋ i. fm quãcũqz aliã passionē vidēdum est qñ est sbm ulr p^m ⌊ manifestũ est ⌋ sup. sbm ulr p^m p hãc. s. artē ⌊ qñ ablato isit p^m. ⌋ q. d. qñcũqz ablato ab alijs ad huc est ei istud est sbm ulr p^m. ⁊ explificat de ß: dicẽs q ⌊ triãgulo eneo isunt duo recti: sed ablato ⌋ ß qd est ⌊ eē eneũ ⌋ adh^c sup. isunt triãgulo duo recti ⌊ sz nõ ⌋ remota ⌊ figura aut termio. ⌋ remota eni figura ⁊ remoto termio: qd est pus q̃z figura: ⁊ ponit in diffone figure. ⁊ qz figura est que termio ul termis claudit. remotis eni his ul remoto hie tres ab his remouet a triãgulo ⌊ sz nõ pmis. ⌋ i. sz nõ pp ß cõpetit hie tres figure ul termio tanqz sbis pmis. ⁊ sbdit ⌊ cui⁹ ḡ pmi. ⌋ ⁊ rñdet ⌊ si utriqz triãguli ⁊ fz ß. ⌋ i. fm q triãgulũ ⌊ iest alijs ⁊ hi⁹ ulr est demfatio ⌋ ⁊ sup. ß est sbm ulr p^m. ¶ Notãdũ aũt maxima ⁊ breuē artē dedisse phm in cogscēdo sbm ulr p^m qd est cã q̃re isit illa passio oib⁹ alijs. nã semp p^m in qlibet gñe est cã oiuz alioz ut pōt hēri i. 2. meta. ¶ Notãdũ ēt q ad cogscēdũ cui p^o ⁊ qd est illud qd est cã: q̃re isit oib⁹ alijs duo sunt attēdēda. p^o q remoto ab eo remoueat ab alijs. 2° q insit ei ulr. Ex q̃ sequit q hie tres iest triãgulo p^o. qz si remoueat ß ab eo remouet ab alijs ⁊ inest ei ulr. ⁊ ex ß ēt appet q hec passio nõ iest p^o inferiorib⁹ nec supiorib⁹ ad triãgulũ. inferiorib⁹ vo ut triãgulo eneo ul ysocheli nõ iest p^o: qz sz isit oi tali: tñ si remoueat ab eis nõ remouet ab alijs. Supiorib⁹ aũt ut figure nõ iest p^o. nã sz sit ibi ista ꝓditio q si remoueat a figura remouet ab alijs. qz si non est figura nõ est triãgulus. ⁊ si figura nõ hz tres nec triangulus. deficit tñ ibi ꝓditio alia. qz nõ est i oi figura nec cõpetit ei ulr. phs ḡ dedit pus hec duo documẽta. 2° ex his duob⁹ ꝓcludit hãc artē ⁊ ß documẽtũ q illd est p^o qd est cã q̃re isit oib⁹ alijs. eē itaqz p^o cogscit per esse alioz cãz. eē aũt alioz cãz cogscit p hec duo documẽta q remoto ab eis remoueat ab alijs ⁊ q insit ei ulr. ¶ Dubitaret forte aliqs cũ eē p se differat a p^o. utruz aliq mõ possit accipi p se q sit idē q p^o. ¶ Dom q si accipiat p se. i. p cãm exñtē in se ut coiter phs accipit: sic p se dñt a p^o ⁊ est in plus q̃z eē p^o. nã fm hũc moduz p^o addit ad p se adeq̃tionē cãe. Sic ḡ loquēdo quicqd est p^o est p se: qz qcqd hēt in se cãm adeq̃tã hēt in se cãz per se: sz nõ ꝓuertit q oē p se sit p^o: qz nõ qcqd hēt i se cãm hēt in se cãm adeq̃tã. Sed si accipiat p se q idem sonet q nõ p aliõ: tunc idē est p se q p^o: qz ß est p^m cui alteri p ipm nõ ipsi p alterz. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs cũ p^m differat ab imediato. utruz aliq mõ possit accipi p^m q sit idē cũ imediato. ¶ Dõz q p^m ut phs de eo coiter logt idē sonat q hie cãz adeq̃tã. ⁊ qz qd hēt cãm adeq̃tã respectu alicui⁹ passiõis illa passio nõ iest ei p aliõ sbm: idē sonat p^m qd nõ p aliõ sbm: ⁊ ideo hie tres iest triãgulo p^o: qz nõ iest ei p aliõ sbm tñ iest ei p aliã cãz: qz iest ei p hie angulũ extrisecũ. Sed illd est imediatũ qd nec est p aliõ sbm nec p aliã cãm. igit qd est p^o pōt eē demfonis ꝑ. qz hēt cãm alterã p qd p bet. Sed qd est imediatũ hz possit esse demfonis p^n^m: nõ tñ pōt eē demfonis ꝑ. qz nõ hēt cãm alterã p quaz phibet. pz ḡ q si accipiat p^o put idez sonat q non per aliud subm differt pmũ ab imediato. Sed si accipiat pmo put idē sonat q nullo mõ per aliud ut dicat idē esse pmo qd nec est per aliud subiectum: nec per aliam cãm idem est primum q imediatum.

¶ Si igit est demfatiua scia ex necijs pncipijs. Qd eni scit nõ pōt aliter se habere.

¶ Postq̃z phs oñdit ex qb⁹ est demfatio: qz est ex de oi p se ⁊ fm q ipm. In pte ista ut supi⁹ dicebat declarat ex qb⁹ nõ est: siue ex qb⁹ nõ hēt eē: qz ad pfectã traditionē artis nõ sufficit scire que ꝓcurrũt ad aliqd: ⁊ que oz accipe: sz ēt debem⁹ cogscē que nõ ꝓcurrũt: ⁊ a qb⁹ oz cauere. pp qd sciẽdũ est q qz demfatio est de oi. opz cauere ab his que pñt alr se hēre. p^o qz de oi ut de eo hic agit: ut supra dicebat iportat ul itatē tēpoz. ḡ qd est tale est semp: ⁊ nõ pōt alr se hie. 2° qz demfatio est p se oz cauē ab his que sunt p accñs. 3° qz demfo potissima: de q̃ hic agit est fz q ipz oz cauē ab exñeis ⁊ corrupti bilib⁹ ⁊ coib⁹ accñtib⁹. Nã ea que sunt fm q ipz sũt ꝓuenietia: ⁊ sunt ppetua: ⁊ sũt ppa. phs ḡ in oñdendo de qb⁹ nõ est demfatio: ⁊ ex qb⁹ opz cauē gnqz facit. ⁊ p^o oñdit q demfatio nõ est ex his que pñt alr se hie. 2° q nõ est ex his que sũt p accñs. 3° q nõ ē ex exñeis: qz nõ descēdit de gñe in genus. 4° q nõ est ex corruptibilib⁹. 5° q nõ est ex coib⁹. 2ª ibi ⌊ Accñtiũ aũt nõ p se. ⌋ 3ª ibi ⌊ Nõ igit ex alio gñe. ⌋ 4ª ibi ⌊ Manifestuz ãt ⁊ si sint. ⌋ 5ª ibi ⌊ Qm̃ aũt ⁊ si manifestũ ē. ⌋ ¶ Circa p^m duo facit: qz p^o pmittit quãdã ꝓñtiã ex qua hētur pncipalis itētio. 2° añs illi⁹ ꝓñtis manifestat ⁊ pbat. ibi istati postea. ⌊ Que aũt p se sũt. ⌋ dicit ḡ ⌊ si demfatiua scia ē ex necijs pncipijs. qd eni scit nõ pōt alr se hie. ⌋ ¶ Dubitaret forte aliqs i ß dicto phi qd se hēt ut añs ⁊ qd ut ꝓñs: ⁊ qd ut ꝑ: ⁊ qd ut pmisse. Dom aliqs dixisse phm hic itēdē pbare demfatiuã scias eē ex necijs ⁊ hoc pbat p hoc: qz qd scit ipossibile est alr se hēre. ⁊ forte illud qd induxit eos fuit q in textu ponit hec ꝓiũctio eni que est ꝓiũctio cãlis. ⁊ iõ cuz in textu di ⌊ qd eni scit ipossibile ē alr se hie: ⌋ qz vz ibi eē redditio cãe ⁊ hēt eē sensus q iõ demfatiua scia est ex necijs: qz qd scit nõ pōt alr se hie. sed hec expõ nõ est recta: qz nũq̃z hec ꝓditio si ponit ad ꝓñs: sed semp ad añs. figs ḡ diceret. si igit erit hõ: ex necessitate eni erit aial. hoc q dico si igit erit hõ se hēt ut añs. ex necessitate eni erit aial se hēt ut ꝓñs. talis est locutio que traditur in lfa. ⌊ si ḡ erit demfatiua scia ex necijs ⌋ se hēt ut añs: ⁊ tenet locuz pmissarũ. ⌊ qd eni scit non pōt alr se hie ⌋ hēt se ut ꝓñs: ⁊ tenet locũ ꝓnis. phs itaqz vult pbare q demfatiua scia nõ est ex his que pñt alr se hie. Nã cũ supius oñdisset ex qb⁹ est demfatio ⁊ que opz accipe. in parte ista ut dicebat declarat de qb⁹ nõ est: ⁊ a qb⁹ opz cauē in declarãdo ḡ hãc ꝓnem itentã phs pmittit hãc ꝓñtiaz q si demfatia scia est ex necijs ē ex his que nõ pñt se alr hie. iõ iferi⁹ per multas rõnes pbabit hoc añs q scia demfatiua sit ex necijs. nã hoc pbato pbatuz erit ⁊ hoc ꝓñs: qd est pncipale intētum: vz q sit ex his que nõ pñt alr se hie. ¶ Esset aũt ulteri⁹ dubitãdũ: q hec ps in qua ostēdit q demõstratio nõ est ex possibilibus alr se hie nõ videt differre a pte illa. vz qñ oñdit q nõ sit ex corruptibilibus. sed de hoc inferius disputabit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aũt p se sunt necessario isunt reb⁹. hec eni sunt in eo qd qd est qbusdã. alia i sunt in eo qd qd est pdicãtib⁹ de ipsis: quorum alterũ opposito⁹ necesse est ieē. Manifestũ est q ex hi⁹ qbusdã utiqz fit demõstratiuus sill's. Qē enim aut sic est aut fm [illegible] cãs. Accñtia aũt nõ necessaria sunt.

¶ Probat aĩs ꝑdicte ꝓñtie: vz q̃ demꝓatiua ſcia ſit ex
neĉijs: q̃ ꝓbat o manifeſtũ ẽ q̃ ẽ ex his q̃ nõ ꝓñt alr ſe
hie: qõ erat ꝑdicte ꝓñe ꝓñs. Duo ḡ fac: qr p° adducit
multas rões ad oñdẽdũ q̃ demꝓatiua ſcia ſit ex neĉijs
2° ꝓbat q̃dã q̃ i rõnib⁹ illis ſuppoſuerat ibi. Qõ autẽ
ex neĉijs. Circa p^m q̃tuor fac ꝑm q̃ q̃tuor rõnes ad-
ducit ad ꝓpoſitũ. 2ª ibi. Aut ḡ ſic dõm. 3ª ibi. Signũ aũt ẽ. 4ª ibi. Manifeſtũ aũt ex his. In parte
iſta itẽdit talẽ rõnẽ. ea q̃ ſũt p ſe ſũt neĉia: ſed demꝓa-
tio ẽ ex his q̃ ſũt p ſe ut i ꝑmo mõ ubi ꝑdicatũ ponit i
diffõne ſbi. uel demꝓatio ẽ ex his q̃ ſũt p ſe in ſcõdo mõ.
ubi ſbm ponit i diffõne ꝑdicati: ꝛ qr talia ſũt ex neĉijs
demꝓatio ẽ ex neĉijs. iõ ait. Que aũt ſũt p ſe neĉio i
ſũt reb⁹. iõ h ſũt i eo q̃ qd ẽ q̃ztũ ad p^m modũ p ſe: ubi
ꝑdicatũ ẽ q̃ qd eſt. i. ẽ diffõ ibi. ꝛ ſbdit q̃ alia. i. ſub
iecta iſũt i eo q̃ qd ẽ gbuſdã ꝑdicãtib⁹ de ipſis ꝛ h q̃ztũ ad 2^m modũ ubi ſbiecta ponunt i diffõne ꝑdicato
rũ: ꝛ h⁹ ꝑdicata ſũt ꝓpe paſſiones. ꝛ ſbdit quoꝝ. i.
q̃rũ ꝑdicatoꝝ uel q̃rũ p ſe paſſionũ alterũ oppoſitoꝝ
neĉe ẽ ieĉ ꝛ ꝓcludit manifeſtuz igit eſt q̃ ex h⁹ qui-
buſdã. i. ex talib⁹ ꝓpõnib⁹ p ſe fit ſillꝰ demꝓatiu⁹. na oĉ qd ẽ aut ẽ ſic. i. aut ẽ p ſe aut p accñs. acci
dẽtia aũt nõ ſũt neĉia. tũc ḡ ſupplẽda ẽ rõ q̃ cũ accñ
tia nõ ſũt neĉia ꝛ ea q̃ ſũt p ſe ſũt neĉia. ḡ demꝓatio q̃ ẽ
ex his q̃ ſũt p ſe erit ex neĉijs. ¶ Notãdũ aũt q̃ ſi fiat
talis demꝓatio. oĉs figura plana hñs angulũ extriſecũ
hẽt tres angulos. ſz figura plana trib⁹ rectis lineis cõ-
tẽta hẽt angulũ extriſecũ: ḡ ꝛc. hic i maiori, ꝓpõne ubi
hec paſſio hẽre tres ꝑdicaĉ de figura plana trib⁹ rectis
lineis ꝓtẽta q̃ ẽ ꝓpriũ ſbm ei⁹. ẽ ibi p ſe i 2° mõ. ſz in mi
nori, ꝓpõne ubi figura plana trib⁹ rectis lineis ꝓtẽta q̃
ẽ diffõ triãguli ꝑdicaĉ de triãgulo ẽ ibi p ſe i ꝑmo mõ.
cũ ḡ demꝓatiu⁹ ſillꝰ ſic ẽt alij ſilli ꝓſtet ex duab⁹ premiſ
ſis vna maiori ꝛ alia minori: qr i maiori ẽ ſcõs modus
p ſe. i minori vo ꝑm⁹. iõ phs ait q̃ demꝓatio ẽ ex his q̃
ſũt p ſe q̃ztũ ad ꝑmũ modũ ubi ꝑdicatũ ẽ q̃ qd eſt ſbi:
ꝛ q̃ztũ ad 2^m modũ ubi ſbm ẽ q̃ qd eſt ꝑdicati. Sz q̃li-
ter iſta p ſe accipiant i ꝑmiſſis i 2° libro ubi determia-
bit de medio demꝓatiõis clari⁹ appebit. ¶ Notãdũ ẽt
q̃ loquẽdo de p ſe paſſiõib⁹ ait q̃ alterũ oppoſitoꝝ ne
ceſſe ẽ ieĉ: qr p ſe paſſio uel ẽ vno noĉe noiata ſiĉ habẽ
tres ẽ paſſio triãguli: ꝛ tũc ſimplr loquẽdo neĉe ẽ talẽ
paſſionẽ ieĉ ſbo. uel denoiat paſſio p duo opposita ſiĉ
dicim⁹ q̃ rectũ uel curuũ ẽ paſſio linee: ꝛ tũc opz alte-
rũ oppoſitoꝝ ieĉ. ſemp ḡ ea q̃ ſũt p ſe neĉia ſũt: ꝛ qr de
mꝓatio ẽ ex his q̃ ſunt p ſe erit ex neĉijs. ¶ Dubitaret
forte aliqs utrũ ea q̃ ſũt p ſe ſint neĉia ut in lra di. ꝛ vi
q̃ nõ: qr eclipſis p ſe cõpetit lune. alr nõ poſſet demꝓa
ri de ea: ꝛ tñ nõ ieſt ei neĉio: qr nõ ſemp luna eclipſat.
¶ Dõm q̃ neĉiũ q̃ztũ ad ꝑñs ſpectat põt accipi triplr
uel ſb ꝓditiõe: ſiĉ neĉe ẽ hoiem currẽ dũ currit: uel pre
lationẽ ad cãm: ſiĉ neĉe ẽ lunã eclipſari iterpoſita ter-
ra: uel ſimplr ſiĉ neĉe ẽ celũ moueri: ꝛ ſiĉ neĉe ẽ triãgu
lũ hẽre tres. Ex p° aũt neĉio nõ fit demꝓatio: ſed fit ex
2° ꝛ 3°. Cũ ḡ dĩ q̃ eclipſis nõ ieſt lune neĉio: qr nõ ieſt
ei ſemp. dici dz q̃ ieſt ei ſemp p relationẽ ad cãm: qr ſp
cũ iterponit terra luna eclipſat. uel poſſim⁹ dicẽ ſemp
qr ſiĉ riſibile ẽ paſſio hois nõ dicẽ actũ ſed aptitudinez
qr hõ nõ ſp ridet: ſz ſp ẽ apt⁹ nat⁹ ridẽ. ſic eclipſis ẽ paſ-
ſio lune ꝛ dicẽ aptitudinẽ ut ẽ ei⁹ paſſio ꝛ nõ actũ: qr nõ
ſp luna eclipſat: ſz ſp ẽ apta nata eclipſari. ¶ Ulteri⁹
forte dubitaret aliqs quõ ꝑm⁹ modus ꝛ ſcõs dicẽdi p
ſe dicãt hitudinẽ neĉiã. ¶ Dõm q̃ i p° mõ ut ſepe ſepi
us dictũ ẽ ꝑdicatũ ponit i diffõne ſbi. i 2° vo ecõuerſo.
diffõ aũt ẽ illud qõ format ab itellũ itelligẽdo res. nũ
q̃z enĩ põt itelligi res ab itellũ ſine ſuis ꝓncipijs diffi-
nitiuis. ẽ itaq̃z neĉia hitudo iter rẽ diffinitã ꝛ ꝓncipia
diffiniẽtia: cũ h ſine illis nõ poſſit intelligi. in p° g̃ mõ
ſbm hẽt neĉiã hitudinẽ ad ꝑdicatũ: ſiĉ res diffinita ha
bet neĉiã hitudinẽ ad ſua diffiniẽtia. i 2° vo mõ ꝑdica-
tũ hẽt hitudinẽ neĉiã ad ſbm ꝛ ecõuerſo. ſed nõ eodez
mõ: qr ꝑdicatũ hẽt neĉiã hitudinẽ ad ſbm q̃ztũ ad eſſe
ꝛ q̃ztũ ad itelligi: qr ꝓpa paſſio non eſt: nec itelligi põt
ſine ꝓprio ſbo. ſbm vo hẽt neĉiã hitudinẽ ad ꝑdicatũ
nõ q̃ztũ ad itelligi: ſed quãtũ ad eĉ. põt enĩ itelligi ſbm
nõ itellecta ꝓpria paſſione: ſed nõ põt eĉ ſine ea. Cũ ḡ
ꝓpõ neĉia nihil aliud ſit q̃z neĉia hitudo ſbi ad ꝑdica-
tũ. ꝑm⁹ modus p ſe erit neĉius: qr ibi ſbm q̃ztũ ad eſſe
ꝛ q̃ztũ ad itelligi hẽt neĉiã hitudinẽ ad ꝑdicatũ. 2° vo
modus eſt neĉi⁹: qr ſbm ut dictũ eſt ſine ꝓpa paſſione
eĉ nõ põt: ꝛ poſſit ſine ea itelligi. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Aut igit ſic dicẽdũ aut ꝑncipiũ ponẽtib⁹ qõ demꝓatio neceſſariũ ſit. Et ſi demõſtra tũ eſt aliter ſe hẽre nõ poſſe. Ex neceſſarijs igit opz eĉ ſillm: ex ueris qdẽ eſt ꝛ nõ de mõſtratiue ſillogizare. ex neceſſarijs autẽ nõ eſt. ſed aut demõſtratiue. hoc autem p priuum demonſtrationis eſt.

¶ Adducit ſcdam rõnẽ ad h idẽ dicẽs. Aut ḡ ſic dicen-
dum eſt. vz q̃ iõ demꝓatiua ſcia eſt ex neĉijs: qr eſt ex
his que ſũt p ſe aut ponẽtib⁹ nobis. i. neĉe ẽ nos po
nere ꝑncipiũ. t. h ꝑncipio q̃ demꝓatio ſit neceſſaria
ꝛ ſi demꝓatũ. i. demꝓatiue cõcluſum nõ eſt. i. nõ
ꝓtingit poſſe alr ſe hẽre: qr ḡ ſic eſt ex neĉijs opz fieri
ſillm demꝓatiuũ. nã ex ueris eſt. i. ꝓtingit ſillogiça
re ſed nõ demꝓatiue ſillogiçare. ex neceſſarijs aũt nõ
eſt. i. nõ ꝓtingit ſillogiçare nõ demꝓatiue ſed aut.
i. ſolũ. demꝓatiue ſillogiçare ſup. ꝓtingit ex neceſſa
rijs. Et ſubdit q̃ hoc aũt eſt ꝓpriũ demꝓationis ſic
ſillogiçare ꝛ ſic ꝓcedere. eſt aũt vis rõnis huius: q̃ qa
demꝓatũ. i. demꝓatiue ꝓcluſum eſt neĉijs: ꝛ nõ põt alr
ſe hẽre. iõ ꝑmiſſe ſunt neĉie: ꝛ opz demꝓationez eſſe ex
neĉijs. ſillogiçare ḡ poſſum⁹ ex exneis: ſed ꝓcedere ex
neĉijs hoc eſt demꝓationis ꝑncipiũ. ¶ Dubitaret for
te aliqs. vi q̃ illa maxima: ꝛ iſtud qõ dicit accipẽduz
eĉ pro ꝑncipio ſit falſum. vz q̃ ſi ꝓcl⁹ eſt neĉia q̃ ꝑmiſ
ſe ſint neĉie: uel q̃ demꝓatio eſt ex neĉijs: qr hẽt ꝓnem
neĉiã. nã ſicut ſe hẽt uerũ ad uerũ ita videt ſe hẽre ne-
ceſſariũ ad neĉiũ. ſed nõ ualet ſi ꝓcl⁹ eſt uera ḡ ꝑmiſſe
ſũt uere: qr põt ſequi uerũ ex nõ ueris. ita a ſili nõ vide
tur ualere ſi ꝓcl⁹ eſt neĉia: ergo ꝑmiſſe: qr põt ſequi ul
ꝓcludi neceſſaria ex nõ neceſſarijs. ¶ Dõm q̃ ſi bñ i-
telligit lra dupl⁹ ex iſto textu qõ ſoluitur. Propter qõ
ſciẽdũ q̃ ex ueris ſemp ſegtur uerũ. Sed ex falſis non
ſegtur ſemp uerũ. imo accidit q̃ uerũ ſegtur ex falſis.
hec ergo eĉt bona ꝓñtia in hoc mõ ſillogiçãdi. ſemp eſt
ꝓcl⁹ uera: ꝛ nõ põt eĉ nõ uera. ḡ iſte modus ſillogiçãdi
ſemp ꝓcedit ex ueris: qr ſi ꝓcederet ex falſis poſſet hẽ-
re ꝓnẽ nõ uerã. nã dictũ eſt q̃ ex falſis ſequit ueruz per
accñs eſt: ꝛ qõ eſt per accñs põt ſiue ꝓtingit nõ eĉ. Sic
in ꝓpoſito dicẽ poſſumus ſi ꝓcl⁹ demõſtrationis ſem
per eſt neceſſaria: ꝛ nõ põt eĉ nõ neceſſaria. ergo demõ
ſtratio de neceſſitate eſt ex neceſſarijs: qr ſi nõ eĉt ex ne
ceſſarijs poſſet habere ꝓcl⁹nẽ nõ neceſſariam. ideo in
littera dicit: q̃ ꝓpriũ eſt demõſtrationis ꝓcedẽ ex ne-
ceſſarijs. qr ſup. ꝓpriũ eſt eius hẽre ꝓnez neceſſariã. ſi
ergo fiat vis in hoc qõ dicit ꝓpriũ eĉ demõſtratiõis p
cedẽ ex neceſſarijs. poſſumus hẽre ſol⁹nem queſiti: qa
nõ eſt ꝓpriũ falſoꝝ ꝓcludere cõcl⁹nẽ uerã: ſed ꝓpriuz
uero⁹ eſt: ꝛ nõ eſt ꝓpriũ ꝓtingẽtiũ ꝓcludere ꝓcl⁹nem
neceſſariã: ſed eſt ꝓpriũ neceſſarioꝝ. Scõo põt hec qõ
alr ſolui: ut dicamus q̃ ex ꝓtingẽtib⁹ põt ſequi concl⁹
neĉia: ſed nõ pp qd ſed qñ. ꝓtigẽtia enĩ nõ ꝑñt eſſe pp
qd: nec ꝑñt eĉ neĉioꝝ cãe: ꝛ ſi ꝑñt eĉ cãe in iferẽdo: nõ
tñ ꝑñt eĉ cãe in eẽndo: ꝛ qr demꝓatio eſt ex cauſis nõ

solũ q̃ztũ ad iferẽdũ:sed ẽt quãtũ ad eẽ cũ demr̃atio fit sillogism⁹ facies scire.ꝛ scire fit cãm cogscẽ per quam res est:demr̃atiue nõ poterit seq cõclo nẽcio ex non necessarijs:lz possit seq sillogistice:ideo dr̃ in lr̃a q̃ cõtingit sillogiçari necessariũ ex ueris.i.ex nõ necessarijs:lz nõ ꝓtingit demr̃ari:nunq̃z enim demr̃atiue iferr̃ cõclo necessaria ex nõ necessarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signũ aũt est q̃ demr̃atio ex necessarijs fit:qm̃ istãtias ferim⁹ sic ad opinantes de mõstrare:qm̃ non sit necesse si opinamur: aut omnino cõtingere aliter aut rõnis cã.

¶ Adducit tertiã rõnẽ sũptã a signo.d.|Signũ aũt est q̃ demr̃atio fit ex nẽcijs:qm̃ istãtias ita formamus ad opinãtes demr̃are si opinamur aut oino ꝓtigẽ alr̃ aut rõnis.i.disputatiõis cã.|est ẽ vis rõnis hui⁹:q̃ qr fic istam⁹ ꝓ opinãtes demr̃are dicẽdo q̃ nõ arguũt ex necessarijs.iõ signũ est q̃ demr̃atio fit ex nẽcijs. ¶ Notãdũ aũt q̃ multa dicim⁹ gr̃a disputatiõis q̃ nõ credim⁹ eẽ uera:ꝛ iõ qm̃ istam⁹ et q̃ dicẽ se demr̃are:qr non arguit ex nẽcijs:uel ꝑ dicim⁹:qr ita credim⁹ꝛ putam⁹ q̃ illa ex q̃b⁹ arguit oino ꝓtigat alr̃ se hẽre.uel ꝑ dicimus cã rõnis.i.gr̃a disputationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ aũt ex his:qm̃ stulti bñ opinati sunt accipe ꝑncipia si ꝓbabilis sit ꝓpõꝛ uera ut sophiste:qm̃ scire sciaz est habere. Nõ eni qd̃ ꝓbabile est aut uerũ ꝑncipium est:sed primum in genere:circa qd̃ demõstrat̃ꝛ vnum non omne sed ꝓprium.

¶ Adducit ad ꝑ idẽ rõnẽ q̃rtã dicẽs.|Palã aũt ex his est:qm̃ stulti opiati sũt accipe bñ ꝑncipia demr̃ationis si sit ꝓpõ ꝓbabilis ꝛ uera ut sophiste|sup.faciũt.ꝛ bñ dico q̃ tales sũt stulti ꝛ sophiste|qm̃ scire est sciaz hẽre|sup.p demr̃ationẽ.ꝛ ꝑdit|nõ enim qd̃ ꝓbabile est aut uerũ|est sup.|ꝑnciplũ|demr̃atiõis|lz ꝑnciplũ in gẽe|illo|circa qd̃ demr̃at:ꝛ uerũ|sup.ẽ demr̃ationis ꝑnciplũ|nõ aũt oẽ.|i.nõ oẽ ꝑnciplũ.ꝛ ueruz est sup.demr̃atiõis ꝑnciplũ|lz ꝓpriũ.|tũc ẽ suppleat rõ cũ demr̃atio fit ex ꝑmis ꝛ ueris ꝛ ꝓprijs ꝛ talia sũt necessaria opz demr̃ationẽ eẽ ex nẽcijs. ¶ Notãduz aũt q̃ sophisticũ dici dz qcqd appet ꝛ nõ existit:ꝛ qr argu ens ex ꝓbabilib⁹ forte põt appere sciẽs ꝛ nõ est:iõ merito dr̃ eẽ sophista. ¶ Notãdũ ẽt q̃ ꝓpõnes ꝑme pñt appellari dignitates que sũt ꝓpões cões:ꝛ ꝑmisse pñt dici ꝑme que sũt ꝓpõnes ꝑme.nã ꝑmisse sũt in demr̃ationes ꝓpõnes ꝑme ꝛ idemr̃abiles:uel sup.sumũt originẽ ex ꝑmis ꝛ idemr̃abilib⁹.Si ẽ demr̃atio est circa aliqd̃ gen⁹:uel circa gen⁹ cõtinui:ut geometria:uel circa gen⁹ nũorũ:ut arithmetica opz demr̃ationẽ eẽ ex primis in illo gẽe nõ ex ꝑmis coibus:qr talia nõ ingrediunt demr̃ationẽ ꝑm subam:sed ex ꝑmis ꝓprijs.

¶ Qd̃ aũt ex nẽcijs opz eẽ sillm manifestũ ex his ẽ.Si eni nõ ẽ hñs rõnẽ pp qd exñte demr̃atiõe nõ ẽ sciẽs.Sic aũt utiq̃z ꝛ qd̃ a.de.c.ex nẽcitate.b.aũt mediũ per qd̃ demõstratũ ẽ:ꝑ nõ ex necessitate nõ sciũt pp qd.Nõ eni est ꝑ pp mediũ.hoc aũt cõtingit oino nõ eẽ:ꝛcl̃onẽ aũt necessariam.

¶ In pre ista ut dicebat ꝓbs ꝓbat q̃dã que sũt supposita in rõnib⁹ ꝓbitis.Supponebant aũt duo.vz q̃ nẽcium ex nõ nẽcijs demr̃ari nõ poterat:sed poterat sillogiçari.Jõ duo fac.qr ꝑ⁰ ostẽdit q̃ nõ possit nẽcium ex non nẽcijs demr̃ari.2⁰ declarat q̃ possit sillogiçari ibi |Cũ ẽ ꝛcl̃o.|Circa ꝑ⁰ duo facit ꝓz q̃ duas rõnes adducit ad ꝓpositũ.2ª ibi.|Ampli⁹ si aliqs.|dicẽ ẽ|Qaũt ex nẽcijs opz eẽ sillm|demr̃atiuũ|manifestuz est ex his.|i.ex dicẽdis|si eni nõ hñs rõnẽ pp qd demr̃atiõe exñte|sup.p cãz|nõ est sciẽs.|q.d.q̃ cũ demr̃atio existat pp qd ꝛ dicat cãz.nõ hñtes cãz nõ scimus.ꝛ exẽplificat in termis.d.|sit aũt utiq̃z.a.de.c.ex nẽcitate eẽ.|i.hec ꝛcl̃o.oẽ.c.est.a.sit nẽcia.|b.aũt mediũ p qd̃ demr̃atũ est.|i.per qd̃ est demr̃ata ꝛcl̃o illa|nõ ex nẽcitate.|i.sit cõtigẽs|nõ sciuit pp qd.nõ eni est ꝑ.|i.est hec ꝛcl̃o|pp mediũ:ꝑ qd̃ cõtigit nõ eẽ.|i.qd̃ nõ est nẽciũ|ꝓnẽ aũt|sup.posuim⁹|nẽcia.| ¶ Notandũ aũt vim rõnis hui⁹ i ꝑ cõsistẽ:q̃ cũ demr̃atio fit p cãm ꝛ cõtigẽs nõ possit eẽ cã necessarij demr̃atiue:ꝛ p cãm nõ scirẽt ꝛcl̃o nẽcia p mediũ ꝓtigẽs. ¶ Notãduz ẽt q̃ cã p quã fit demr̃atio dz eẽ ita ꝓpa ꝛ ita imediata passioni q̃ posita ea ponat̃ passio:ꝛ remota remoueatur passio.ut posita iterpõne terre ponat̃ eclipsis lune:ꝛ remota remoueat̃.ꝛ posito angulo extrinseco ponat̃ hẽre tres:ꝛ remoto remoueat̃.moueri mediũ ꝛ poterit nõ eẽ:nõ aũt poterit.re igit̃ si mediũ sit cõtingẽs ꝛ ꝛcl̃o nẽcia poterit remoueri ꝛcl̃o:nec poterit nõ esse ẽ tale mediũ nõ põt eẽ cã ꝓnis:qr eo remoto nõ pp ꝑ remouet̃ ꝛcl̃o.oia aũt hec in lr̃a inuunt. ¶ Dubitaret forte aliqs utrũ cõtingẽs possit eẽ cã necessarij.ꝛ vi q̃ sic:qr ꝓtingẽs est hoiem vulnerari:ꝛ tũ p vulnerationẽ que est ꝓtingẽs iducit̃ mors que est ꝓpetua.nã nãliter loquẽdo mortui in eternum remanebunt mortui. ¶ In ꝓriũ est ꝓbs qui vult q̃ scire ꝓnẽ nẽciã p mediũ ꝓtingẽs nõ est scire pp qd nec p cãm. ¶ Dõm q̃ loq̃ndo de cã imediata ꝛ ꝓpria ꝛ ꝓxima cuiusmodi est causa quã assumit demr̃atio ꝓpoſe est q̃ ꝓtigẽs fit cã nẽcij qr ut in nõbilib⁹ tãgebat̃ posita tali cã ponit̃ effect⁹:ꝛ remota cã remouet̃.Qd̃ vo arguebat̃ de mortuo.Dicẽdũ q̃ vulneratio ꝛ ois mor⁹ imediate est cã fieri.nõ aũt imediate est cã eẽ uel nõ:fiẽ edificatio in actu imediate est cã ipsi⁹ edificari:siue ipsi⁹ fieri dom⁹.Et ideo posito edificatore in actu ex nẽcitate ponit̃ ipm edificari:ꝛ ipz fieri:ꝛ ecõuerso.ꝛ remoto remouet̃:ita q̃ si nõ est edificatio nõ est edificari:ꝛ si nõ est factio nõ est fieri.Sed nõ ualet si nõ est edificator q̃ nõ fit edificiũ.nã mortuo edificatore nõ pp ꝑ destruit̃ dom⁹.fic ꝛ i p posito.vulneratio est cã imediata ipsi⁹ trãsmutatiõis que trãsmutatio est ꝓtingẽs ꝛ trãsiẽs ficut vulneratio ipsa.uel possum⁹ dicẽ q̃ talia itelligẽda sũt in cãis per se.vulneratio aũt intãtũ est cã mortis ꝓut p eã fit aliq̃ alteratio in corpe.alteratio aũt p se ordinat̃ ad itroductionẽ forme.ex ꝓnti aũt ꝛ q̃si per accñs ordinat̃ ad expulsionẽ ꝓrũ.lz ẽ forma expulsa in ꝓpetuũ fit expulsa. forma itroducta nõ est ꝓpetua.nã q̃ expellit̃ formã viui aliquã formã itroducit ꝓriaz illi forme:ꝛ alteratio p se est cã forme itroducte que ꝓpetua eẽ nõ põt. Possum⁹ ẽt ꝛ alr̃ dicẽ q̃ falsuz est q̃ mortuũ in eternum remaneat mortuũ.nã nãliter põt fieri viuũ ex mortuo:ꝛ ex boue mortuo nãliter põt fieri bos viu⁹ nõ idẽ nũo: sed idẽ spe:ꝛ qr nõ est scia de ꝑ ꝑticulari uel de illo:dicẽ possum⁹ q̃ nec forma itroducta ẽ ꝓpetua:nec ẽ nẽcium q̃ forma expulsa in ꝓpetuũ fit expulsa.põt enim mãredire ꝑ eadẽ forma sub q̃ ꝑus erat. ¶ Deide cũ dicẽ.

¶ Ampli⁹ si aliqs nesciuit rẽ nũc hñs rõnẽ ꝛ saluat⁹ ẽ salua re:nec ẽ oblit⁹:nec ꝑus sciuit.corrũpet̃ aũt utiq̃z mediũ nisi fit nẽciũ q̃re hẽbit qdẽ rõnẽ re salua.nesciuit autez neq̃z ẽ ꝑus sciuit.Si ꝓo nõ corruptũ ẽ cõtigit autẽ corrũpi qd̃ accidit utiq̃z erit poſe ꝛ ꝓtingẽs:sed est ipoſe sic se hñtẽ scire.

¶ Adducit scdam rõnẽ dicẽs.|Amplius si aliqs nescit

rē nūc. ¶i.mō ⁊ tñ est¶ hñs rōnē ⁊ saluat⁹ est: ⁊ salua re nō est oblit⁹ nec ꝑus sciuit. ¶q.d.q cū q̄tuor modis ⁊ nō plurib⁹ pdat scia. qz uel pdit qz nō hēt rōnē de eo qz decidit a mēte tua rō uel pdit per corruptionez tui. uel per corruptionē rei. ul' per obliuionē qz es oblit⁹. Istis g̃ ꝓditionib⁹ manētib⁹ qcqd nunc nescis nunq̄z sciuisti. ⁊ qz oib⁹ istis ꝓditionib⁹ manētib⁹ si per medi um ꝓtingēs scis ꝗnē nēcīā corrupto medio nescis illā g̃ nunq̄z sciuisti eā. iō ait q¶ corrūpere aūt mediū nisi sit nēciū q̄re hēbis quādā rōnē salua re¶ ⁊ qz sup. saluat⁹ est ipse ⁊ nō est oblit⁹¶ nescit aūt¶ qz. s. corruptū est mediū¶ g̃ nec ꝑus sciuit.¶ ⁊ si dicat q mediū nō est corruptū: pōt tñ corrūpi quo posito sequit ipo'e. ideo ait¶ si nō corruptū¶ sup. est mediū¶ cōtingit aūt¶ ipm¶ corrūpi qd utiq; accidit¶ de corruptiōe medij¶ erit po'e ⁊ ꝓtingēs: sed ipo'e est sic se hñtem scire¶ ⁊ postea sup. nescire manētib⁹ ꝓditionib⁹ illis. ¶ Notādū au tē q ꝑus scire ⁊ postea nescire est pdē sciam: sed scientia nō pdit nisi altero q̄tuor modoꝝ. sic g̃ se hñte. i. ma nētib⁹ oib⁹ illis q̄tuor ꝓditionib⁹ ipo'e est scire aliqd ⁊ postea nescire. ¶ Notādū ēt vim rōnis facte in hoc ꝓsistē: qz ipo'e est te scire nēciū per cōtingēs: qz si medi um ponit ꝓtingēs corrupto eo nescies ꝗnē. qz nō scit qd est per id qd nō est. ꝓclo g̃ que est nēcīa nō scit p me diū qd ponit corruptū ⁊ ponit nō eē. g̃ cū tu hēas rō nē ⁊ fis saluat⁹: ⁊ sit salua res: ⁊ nō fis oblit⁹. g̃ non p didisti sciam: sed si nescis ⁊ nō pdidisti sciam: g̃ nunq̄z sciuisti. igit cū dicebas scire te p mediū ꝓtigēs: nesciebas. ¶ Notādū ēt q posset alī hec rō formari ut dica mus q ꝓclo nēcīa ꝓclusa p mediū cōtingēs nō alī scit medio exñte q̄z medio corrupto: sed medio corrupto nō scit: g̃ nec medio exñte scit. p mediū itaq; ꝓtingens siue sit siue nō sit nō pōt sciri ꝓclo nēcīa. ¶ Notādum ēt q hec ꝓpō q ꝓclo nēcīa cōclusa p mediū cōtingēs nō alī scit medio exñte q̄z corrupto: vificat p ea que tā gunt in lra. nā si scires medio exñte ⁊ nescires medio corrupto: g̃ p corruptionē medij pderes sciam: sz dcm̄ est q nō pdit scia nisi altero victoꝝ q̄tuor modoꝝ. ma nētib⁹ g̃ illis q̄tuor ꝓditionib⁹ sciam nō pdidisti. sz nescis medio corrupto ⁊ sciam nō pdidisti. g̃ nunq̄z sciaz habuisti ⁊ si nunq̄z sciuisti nesciuisti medio exñte. uerū est g̃ q nō alī sciebas medio exñte q̄z nō exñte: qa nec eo exñte nec nō exñte sciebas. ¶ Dubitaret forte aliqs de his cōditionib⁹ p q̄s pdit scia ut pbs inuit. ⁊ p⁹ dubitat de hac ꝓditione hñs rōnē utrū statim cū pdidi mus aliquā rōnē pdamus ⁊ sciam. ⁊ vi q nō: qz forte posset qs hēre multas rōnes ad vnā ꝗnē. nō statim g̃ cū amitteret rōnē aliquā pderet sciam illi⁹ ꝗnis: qz re maneret sibi alia rō. Dōm q loquēdo de rōnib⁹ potis simis p q̄s aggñat scia simplr nō est nisi vna rō ad vnā ꝗnē. nā nāliter loquēdo ⁊ ꝗz nālē originē ab vna cāi mediata ꝗz vnū ⁊ eūdē modū nō ꝓcedit nisi vn⁹ effect⁹: ⁊ō hēbit iferi⁹ q augent demstrationes: nō p media sed in post assumēdo. ad hāc aūt ꝗnē q triāgulus hēt tres nō est nisi vnū potissimū mediū. vz q hēt angulū extrinsecū. q g̃ pderet ⁊ obliuiscerēt ꝗ mediū ⁊ hāc rō nē q triāgulus hēt angulū extrisecū pderet sciaz hui⁹ ꝗnis: ⁊ nesciret q hēret tres. ¶ Ulteri⁹ forte dubita ret aliqs de scda ꝓditione que est ⁊ saluat⁹ est. utrū pp hāc corruptionē pdat scia. ⁊ vi q nō: qz remanēt spēs in aia: qz postq̄z definim⁹ fantasiari: imo cū itell's sit v̄ tus imālis ⁊ sit loc⁹ spērū: ut dī m. 3. de aia. opz q con seruent spēs in itellectu: sic res ꝓseruant in suo loco: q̄ re sz nō remaneāt spēs sensibiles corrupto corpe: qz sē sus fundat in organo corpeo: tñ nō vi cā q̄re nō rema neāt spēs in itellu corpe corrupto: qz itell's nulli⁹ ptis corpis est act⁹. poterūt g̃ remanē spēs i aia separata: ⁊ ita remanebit in ea scia. Dōm q aliud est q̄rē utrū rema neat scia in aia separata: ⁊ utrū hō amittat eā per mortē. planū est eni ipm ꝓiūctū siue ipz hoiez q p mortē amit tit eē q opz pdē sciaz. nā scie ⁊ cetere alie pfectiones p supponūt eē. q̄re opz q hō sit saluat⁹: ⁊ nō sit corrupt⁹ ad ꝗ q hēat sciam. qd sit aūt de aia separata Ar. nō in tromisit se. ⁊ utrū remaneat scia in aia separata nō ē pñ tis speculatōis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ter tia ꝓditiōe que est: saluare: utrū oporteat rē eē saluā ad ꝗ q de ea hēat scia. ⁊ vi q nō: qz nulla pluuia existēte pōt aliqs sciam hēre de ea: ⁊ q hēt sciam de florib⁹ ridi culū vi si dicat q in hyeme cū nō sint flores sciam suā pdat. Dōm q si in hyeme qñ corrūpunt flores si sic eē desinerēt q nō plus eēnt: nisi sic est chimera: de eis scia eē nō posset: sz flores in hyeme aliq mō sūt: qz si nō sūt in se sūt tñ in suis cāis. ⁊ pluuia tpe siccitatis lz nō sit in se: est tñ in suis cāis: ⁊ qz scire est per cāz sufficit ta lia sic eē: ut de eis scia eē possit. opz g̃ q aliq mō sit res salua: uel in se: uel in suis cāis ad ꝗ q de ea sit scia: que oia in li⁹ de gñatione diffusi⁹ dixim⁹. possum⁹ tñ ⁊ alī soluē dicēdo q pbs loqt ꝗ de scia ꝓut dic quācūq; co gnitionē certā ꝓm quē modū ⁊ de ipis pticularib⁹ ut sūt sub sensu dī de eis eē scia. corruptis aūt his: qz nō ulteri⁹ sūt in spu: nō est de eis ulteri⁹ scia. vñ ⁊ cōmēta tor. 7. meta. ait q pticularia cū recedūt a sensu nō hē mus de eis sciaz sed opionē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ꝓditiōe q̄rta que est: ⁊ nō est oblit⁹. vi eniz ista ꝓditio eē eadē cū pma. nā idē est hīe rōnē ⁊ nō eē obli tū. Dōm q pma cōditio referēda est ad mediū. hec au tē cōditio q̄rta referēda est ad ꝗnē. nā si scirē ysochelē hēre tres de triāgulo p hīe angulū posset amittē sciaz de hac ꝗne. uel qz obliuiscerer hāc rōnē ⁊ ꝗ mediuz q triāgulus hēt angulū extrisecū. uel qz obliuiscerer hāc ꝗnē q triāgulus hēt tres. pōt eni ꝓtingē q aliqs sciat cām: ⁊ tñ ignoret effectū. potero eni scire q triāgulus hēt angulū: ⁊ tñ oblit⁹ ero: ex ꝗ concludē q hēat tres. Ad scire eni nō sufficit cognoscē cām: sz opz scire: qm̄ illi⁹ est cā. q g̃ hēt rōnē demstratiuā cogscit cām: ⁊ q nō est oblit⁹ effectū: sed q scit ipz referre in suā cāz cogscit cām: ⁊ qm̄ illi⁹ est cā. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: utrū corruptio medij tollat sciaz. ⁊ vi q nō: qz pbs in nuit in lra q nō alī hēret aliqs sciaz de ꝗne medio exñ te q̄z corrupto. ¶ In ōriū est. qz si opz eē rē saluā ad ꝗ q sit scia de ea multo magis opz mediū saluū eē. Dōm q aut p corruptionē medij corrūpit res aut nō. si corrūpit tūc hec ꝓditio cōtinet ꝗ tertia cōditiōe: que ē q res oz eē salua. qd quō sit itelligēdū supi⁹ est expssuz. si vo p corruptionē medij nō corrūpit res: tūc tale medi uz nō fac p se ⁊ ꝓpe ⁊ imediate ad eē rei. iō nō alī scit res tali medio exñte q̄z nō exñte. Est g̃ itētio pbi q si ꝓclo nēcīa cōcludat p mediū cōtigēs: uel si ad effectuz nēciū assignet cā cōtingēs: qm̄ aliqñ cōtigētia sūt: aliq̄ si nō sūt. nēcīa vo semp sūt ⁊ in suo eē uariari nō pñt eē uel nō eē talis medij nō uariabit eē ꝗnis: ⁊ qz res si cut se hēt ad eē sic se hēt ad cognosci: sic res necessarie nō alī sunt reb⁹ cōtingētib⁹ exñtibus uel nō exñtibus sic cōclo necessaria non alī scit medio cōtingēte exñ te uel non exñte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū igit ꝓclo ex necessitate qdē est nihil, p hibet mediū nō nēciū eē per qd demstratuz est. Est enim ex nō nēcijs nēciū sillogizare sicut ⁊ uerū ex nō ueris. Cū aūt mediū ex necessitate est: ⁊ conclusio ex necessitate si cut ex ueris uerum semper.

¶ Declarat 2m q in pcedēti lectione psupponebat. vz q ꝓclo nēcīa p mediū cōtingēs nō possit demstrari: pōt tñ sillari. Circa qd tria facit. qz p⁹ facit qd dictum est. 2° manifestat qd dixerat in terminis. 3° epilogat circa de terminata. 2ª ibi¶ sit eniz. a. de. b.¶ tertia ibi¶ quoniā

aūt si scit.⌊ Dicē ḡ ⌋ Cū ḡ ꝓcl'o ex necessitate sit nihil p hibet mediū nō necīū eē: pp qd mediū est demr̃atuz. ⌋ i. sillogiçatū: qd declarat p sile. d. q ⌊ est eni necīū ⁊ nō necījs sillogiçare sicē et uerū ex nō ueris. ⌋ ⁊ subdit ⌊ q cū mediū ex necitate est. ⁊ ꝓcl'o ex necitate est sicē ex ueris uerū semp. ⌋ ¶ Notādū aūt sicē se hēt uerū ad uerū sic suo mō se hēt necīū ad necīū: iō sicē ex ueris semp sillogiçar uerū sic si mediū est necīū ꝓcl'o semp est necīa: ⁊ sicē nō ualet si p̄misse nō sunt uere ḡ ꝓcl'o nō est uera. qz pōt sillogiçari uerū ex nō ueris. sic nō ualet si p̄misse nō sunt necīe q ꝓcl'o nō sit necīa: qz pōt sillogiçari necessariū ex non necījs. ¶ Notādū ēt q cū in lr̃a dr̃ q mediū per qd est demr̃atū necīū pōt eē nō necīum ibi demr̃atū opz q accipiat large, put idē sonat q sillogiçatū. ¶ Dubitaret forte aliqs ꝟñ est ḃ q si p̄misse sūt uere q ꝓcl'o ē uera ⁊ nō ꝓuertit: ⁊ q si ꝓcl'o nō est uera p̄misse nō sūt uere: nō tñ ecōuerso. ⁊ qd dr̃ de uero ꝟitatē hēt de necio. ¶ Dōm q ut alias tetigimus sillus est ꝓña q̃dā ⁊ p̄misse se hñt ut añs: cōcl'o ꝟo ut ꝓñs. ex ꝓña aūt duob⁹ modis ꝓtingit bñ arguere ⁊ duob⁹ male. nā a pōne añtis ⁊ a destructiōe ꝓñtis est argumētatio bona. ⁊ a destructiōe añtis: ⁊ a positiōe ꝓñtis mala. ideo si p̄misse sunt uere uel necīe opz q ꝓcl'o sit uera uel necessaria. qz si arguim⁹ a positione añtis ut si sunt p̄misse est ꝓcl'o. Rursus si ꝓcl'o non est uera nec necīa: nec p̄misse: qz sic arguim⁹ a destructiōe ꝓñtis. sed nō ualet. si p̄misse nō sūt uere: ḡ nec ꝓcl'o. uel si nō sūt necīe ḡ nec ꝓ. qz sic arguim⁹ a destructione añtis. nec ualet si ꝓcl'o est uera ḡ ⁊ p̄misse: ul' si est necīa ḡ ⁊ ille. qz sic arguim⁹ a positione ꝓñtis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si eni. a. de. b. ex necessitate ⁊ hoc de. c. necesse est ergo ⁊. a. c. ineē. ergo eē. c. oē. a est necessariū: sed cū nō necessaria est conclusio neqz mediū eē necessariuz possibile est. Si enim. a. in. c. nō ex necessitate in. b. a. ⁊ hoc in. c. ex necessitate. a. ergo in. c. ex necessitate erit sed nō eōcessum est.

¶ Qd dixerat manifestat in terminis. d. ⌊ sit eni. a. de. b. ex necītate. ⌋ i. hec sit maior. oē. b. de necītate est. a. ⌊ ⁊ hec. ⌋ i. b. ⌊ de. c. ⌋ sup. pdicē de necītate. ⌊ neē igit ⁊ a. ieē. c. ⌋ sup. ex necītate. si p̄misse ḡ sūt necīe de necessitate ꝓcl'o est necīa: qz si añs est necīū: ⁊ ꝓñs. arguitur eni sic a pōne añtis. sed cū nō sit necīa ꝓcl'o nec mediū possibile est eē necīū qd pz in termis. sit eni. a. i. c. ꝓcl'o nō de necītate eē. i. nō necīa. in. b. aūt. a. ⁊ hoc. i. b. in. c ex necītate. ḡ ⁊. a. in. c. ex necītate erit ⌊ sed nō ꝓcessum est. ⌋ i. sed ḃ fuit negatū. q. d. q nō pōt ꝓcedi ꝓñē nō eē necīā si p̄misse sūt necīe: qz ex necessitate p̄missarū concludit necessitas ꝓnis cui⁹ ꝓrīū ꝓcedebas. ¶ Notandū aūt q hic phus inuit duos bonos modos arguendi: videlicet a positione añtis ut si p̄misse sunt necessarie ⁊ ꝓcl'o. ⁊ a destructione ꝓñtis: ut si cōcl'o non est necessaria nec premisse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ igit si scit demr̃are opz demr̃atiōnē hēre: aut nō sciet neqz pp qd: neqz qa neē ē illō eē. ß aut opiat nesciēs: si accipiatur tanqz necīum nō necessariū: aut neqz opinabit. sicr̃ siue sciat: qz per mediata siue ppter quid ⁊ per immediata.

¶ Epilogat circa determinata. d. q si uolum⁹ scire demōstratiue opz nos hēre demr̃ationē per mediū necīū alr̃ aūt nō sciem⁹: nec pp qd: nec qz: nec p cās immediatas: nec mediatas. iō ait ⌊ qm̄ aūt si scit demr̃atiue opz hēre demr̃ationē ⌋ sup. p mediū necīū. ⌊ aut ⌋ sup. si nō hēt talē demr̃ationē ⌊ nō scit pp qd: nec scit qz neē est eē id. ⌋ i. eē rē scitā. ⌊ sed aut nesciēs opinabit ⌋ se scire ⌊ si accipiat ⌋ mediū ⌊ nō necīū tāqz necīū. aut nō opinabit ⌋ se scire sup. si nec accipiat mediū necīū nec credet accipe necīū. ⁊ subdit q ⌊ silr̃. ⌋ i. ulr̃ ⌊ siue sciat qa p mediata: siue pp qd: ⁊ p immediata ⌋ sup. semp hoc fiet p mediū necīū. ¶ Notādū aūt q oīs demr̃atio ꝓcludit ex necītate. nā semp necesse est eē illud. i. eē rē scitā que per demr̃ationē cōcludit. ⁊ ideo siue sit demōstratio ppter qd siue qz: oz semp accipe mediū necessariū. aliter aūt nec sic nec sic sciet. ¶ Notādū ēt q demonstratio ppter qd fit per cās immediatas solū. demōstratio ꝟo qa fit per mediatas: fit etiā aliter ut per effect⁹. sed de his oibus inferius plenius ostendet.

¶ Accñtiū aūt nō p se quō determiatū ē p se qdē eē nō ē scia demr̃atiua. Nō enīz ex necītate demr̃are est ꝓcl'onē. Accñs enim ꝓtingit nō ineē de tali dico accidente.

¶ Postqz phs ostēdit q demr̃atio nō est ex his que p̄nt alr̃ se hēre. In pte ista ut dicebat declarat q non est ex his que sūt p accñs. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q ut aliq̃ determiat duplex est accñs. sepabile: ⁊ iseparabile. Tria ḡ fac: qz p⁰ ostēdit q nō sit demr̃atio de accidēte sepabili. 2⁰ adduc rōnē gñalē q de nullo p accidens sit demr̃atio. 3⁰ specialr̃ descēdit ad accñs iseparabile. ostendēs q nec de tali p accñs demr̃atio eē pōt. secūda ibi ⌊ Qm̄ aūt ex necītate. ⌋ 3ª ibi ⌊ Nec si semp sit. ⌋ Circa p̄m tria fac. qz p⁰ ostēdit de accñte sepabili q nō est demr̃atio. 2⁰ remouet quādā qōnē que sumit originez ex pdictis. 3⁰ illā qōnē soluit. 2ª ibi ⌊ Et tñ opponet. ⌋ 3ª ibi ⌊ Opz aūt iterrogare. ⌋ In pª pte itēdit talē rōnē. ea ex qb⁹ est demr̃atio sūt necīa ⁊ nō ꝓtigūt nō eē. accñtia aūt sepabilia nō sūt necīa ⁊ cōtingūt nō eē: ḡ ⁊c. iō ait q ⌊ accñtiū aūt nō p se quō qdē demr̃atū est p se eē nō est scia demr̃atiua: qz nō ex necītate est demr̃are ꝓnē. nā accñs ⌋ sup. sepabile ⌊ cōtigit nō eē. de tali enim accñte dico. ⌋ i. log itēdo in hac rōne de accñte tali qd cōtigit nō eē ⁊ est sepabile. ¶ Dubitaret forte aliquis quō differat accñs a ppo. nā si ex ppo fit, ppriū per se ex accñte ꝟo p accñs. ad itelligēdū ea que ponunt i lr̃a scire nos opz quō differt ppriū ab accñte. Dōm q accidēs uel hēt cām necīā in sbo uel nō hēt. si hēt causaz necīā: uel illa ptinet ad p̄ncipia spēi: uel ad p̄ncipia indiuidui. si nō hēt cām necīā sic est accñs sepabile. si ꝟo hēt cām necessariā ⁊ sequit p̄ncipia idiuidui sic est accidēs inseparabile. sed si cā est necīa ⁊ oritur ex p̄ncipijs spēi sic est accñs ppriū. nā sumēdo accñs large ⁊ ipsuz ppriū accñs dici dz. ppriū ḡ differt ab accñte sepabili per hēre cām necessariā: ⁊ per hēre ortum ex p̄ncipijs spēi differt ab accñte inseparabili. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō differat ppriū ab accñte, put compat ad itellectū. Dicēdū q oē accñs tā sepabile qz iseparabile pōt itelligi adeē ⁊ abeē p̄ter corruptionē sbi: sed hoc de ppriō fieri nō pōt: ut si nigredo est accñs separabile uel inseparabile corruo pōt itelligi adeē ⁊ abeē p̄ter corruptionē corui. sed hēre tres qd est ppriū triāguli non pōt intelligi adeē ⁊ abeē p̄ter triāguli corruptionem. ¶ Ad cuius euidētiā sciēdū q de accñte sepabili non hēt dubiū qn possit itelligi abeē p̄ter corruptionē sbi nō solū per itellectū imo realr̃ sepat p̄ter corruptionē sbi. Sed dubiū eē videt de isepabili. cōtingit eni oī accidēti siue sit ppriū siue sit sepabile siue isepabile q potest itelligi sbm nō itellecto tali accñte. nā cū sbm sit p̄ius q̃libet tali ⁊ p̄ius possit itelligi nō itellecto posteriori pōt itelligi sbm nō itellecto q̃cūqz accñte. sz aliō est itelligē sbm nō itellecto accñte ⁊ itelligē sbm cum ꝓrio accñtis: ⁊ aliud est itelligē sbm ⁊ nō itelligē ipm adeē

ꝛ itelligē ipm abeē: possum aūt itelligē sbm cum ōrio accntis isepabilis: ut possum intelligē cozuū albū: sed nō possuz itelligē cū ōrio ppriū: ut nō possum intelligē hoiem hinibilē nec triāgulū hntē ātuor. sic ēt possum itelligē cozuū eē separtū a nigredie itelligēdo ab eo nigredinē abeē. Sz ḡ de ppo itelligē nō possuz. hnt eniz se ista tria p ordinē. nō itelligē ieē: itelligē abeē: ꝛ itelligere ōriū adeē. itelligēdo eni sbm nō opz q̃ itelligat p priū qd nō itelligēdo ipz nō itelligo ipm ieē. sed falsuz est q̃ itelligā ōriū adeē uel q̃ itelligā ipm abeē: uel q̃ itelligā ipz separi a sbo: sed ēt est oino falsuz si itelligā ōriū ppriū adeē sbo. Sz possum itelligē accns isepabile abeē ꝛ ōriū eiꝰ sbo ieē: qd sic declarat. nā nigredo q̃ est isepabilis cozuo nō oritur ex pncipijs cozui: qz nō oritur ex pncipijs spēi. sed oritur ex pncipijs huiꝰ cozui: ga forma cozui hēt eē in tali mā sic cōplexionata: iō eā cōcomitat nigredo: ꝛ qz nō possuz itelligē cozuū nō itelligēdo pncipia cozui cū accns isepabile nō ptineat ad pncipia cozui: siue itelligā hꝰ accns abeē: siue itelligā ōriū eiꝰ ineē ātū ad pncipia coia nō uariabit ꝛceptus quē hēo de cozuo. nec pp ḡ itelligā cozuū corruptū: sz qz ppriū cozui qdcūqz sit illud ptinet ad pncipia cozui nō possuz itelligē hꝰ ppriū abeē nisi itelligā abeē ꝛ ipsa pncipia. qz nō pōt separi ppriū rei a re nisi sepent ab ea ꝛ ipsa pncipia ex qbꝰ ppriū sumit ortū. ꝛ nō possum itelligē ōriū ppriū ieē nisi hēret ōria pncipia. ꝛ qz itelligē ppa pncipia a re abeē uel ōria adeē oporteret q̃ itelligerē rē corruptā. Cū ḡ ārit quō differat ppriū ab accnte put compat ad itellm. dico q̃ ꝛuenit ꝛ dīt. ꝛuenit qdē: qz sicut tūc pōt itelligi sbz nō intellecto accidēte: ita pōt itelligi nō itellecto ppio. differt vo: qz accns tā sepabile ātz isepabile pōt itelligi abeē ꝛ ōriuz eius ineē absqz sbi corruptione: accipiēdo sbm in potētia: eo q̃ tale accidēs ipertinēs sit ad pnam spēi: sed ḡ de ppio dicere nō possumꝰ. Deide cū dicit.

¶ Et tn opponet fortassis aliqs cuiꝰ cā hic oz iterrogare de his si nō neče est ꝛclonē eē. Nihil eni differt si aliqs iterrogatꝰ cōtingere: ꝛ postea dicat ꝛclusionē.

¶ Hic remouet quādā qōnē sumētē originez ex pdictis d. et tn fortasse opponet aliqs cuiꝰ cā opz ḡ iterrogare de his. i. de hꝰ ꝛtigētibꝰ si nō neče est eē ꝛnem sup. ex his. nā nihil dīt si aliqs. i. si rndēs iterrogatus uel sup. nō iterrogatꝰ ꝛtingētia uel. i. de cōtingētibꝰ postea dicat. i. opponēs ꝛcedat ꝛ dicat cōclusionē. q. d. q̃ ex quo ꝛclo ex ꝛtingētibus nō est necessaria nō expedit de ea iterrogare cū nō iterrogēt cōclusio ex necessitate ꝛcludat. Deinde cū dicit.

¶ Opz aūt iterrogare nō tanqz neciū esse pp iterrogata: ḡ qd dicē necesse est illa dicēti: ꝛ uere dicere si uera erūt que sunt.

¶ Soluit dicēs q̃ opz aūt iterrogare nō tanqz neciuz eē pp iterrogata: sz iterrogare opz eo q̃ dicēti illa. i. ꝛcedēti pmissas neče est dicē. i. ꝛcedē sup. ꝛnē ꝛ si uera sūt que sūt pmissa: neče est dicē uera. i. cōcedē eē sup. que sunt ꝛclusa. Dubitaret forte aliqs quō soluit ex ḡ qd ꝛpofita. Dōm q̃ in oi sillo si uera accipiant siue illa sint ꝛtingētia siue neča opz q̃ pmisse sint cāe ōnis ātū ad iferre: nō tn semp opz q̃ sint cāe ātū ad eē. in sillo eni ꝛstituto ex ppōnibꝰ ꝛtigētibꝰ ō nō est neča pp pmissas ātū ad eē: qz ꝛtigētia nō pnt esse cā nečij ātū ad eē: sed pōt ibi eē nečitas ātū ad iferre. iō in lra dī q̃ nō iterrogat tanqz id qd cōcludit. s. nečiuz eē pp iterrogata: qz nō est ibi necessitas ātū ad eē: sed iō iterrogat: qz dicēti illa. i. pmissas eē ueras necesse ē dicē ōnē uerā eē. ex ꝛtingētibꝰ itaqz pōt cāri nečitas illationis: nō nečitas eēndi. pp iterrogationē ḡ illā non habeē q̃ ꝛclo sit neča absolute: sed habeē nečitas i ordine ad pmissas q̃ p hāc itaqz nečitatē illationis bonū est iterrogare rndētē: qz si ꝛcedit pmissas opz eū cōcedē ōnē. distinguūt aūt alr ꝛ alr de nečitate q̃ duplex est nečitas. ōntis ꝛ ōntie. nečitas qdē ōntis est qn ipm ōns in se ꝛ simplr est nečiū: ut si dicerē: si celum moueat circulariter stelle redibūt ad eūdē pūctū. ḡ eniz simplr ꝛ in se est nečiū: ꝛ q̃ celū moueat ꝛ q̃ stelle sic redeant talis eni nečitas est in sillo demratiuo ꝛ pmisse nečie sunt ꝛ sūt cā ārē ꝛclo sit neča: alia est nečitas ōntie cuiusmodi est. si hō currit hō moueat. ōstat aūt q̃ hoiez currere nō est nečiū nec ēt moueri. tn hec ōntia est neča si currit q̃ moueat. nā cursus de nečitate ifert motū: ꝛ talis est nečitas in sillo topico: ubi nec pmisse sūt nečie: nec sūt cā q̃ ꝛclo sit neča: sed sūt cā q̃ nečio iferat ōntia. ḡ ipsa est neča: ꝛ pp ḡ iterrogant pmisse: ꝛ si concedunt oportet q̃ ꝛclo ꝛcedat. Deinde cum dicit.

¶ Qm aūt ex nečitate sunt circa vnūqdqz genꝰ ārūqz p se sūt: ꝛ ḡz q̃ vnūqdqz ē manifestū ē: qm de his que p se sūt demratiue scie ex talibꝰ sūt: accntia qdē eni nō necessaria sunt. Quare nō necessariū est cōclonem scire ppter quid sit.

¶ Adducit quādā gnālē rōnē q̃ de nullo p accns sit demōstratio. d. qm aūt illa sūt de nečitate circa vnūqdqz genꝰ. i. ex qbꝰ sup. sit demratio qcūqz sūt p se ꝛ ḡz q̃ est vnūqdqz. i. que sūt p se ꝛ pm q̃ ipz manifestū est qm ex his que p se sūt ḡ mō sūt demratiue scie ꝛ ex talibꝰ sup. sūt demrationes accntia qdē nō sūt necessaria sup. isto mō ārē sup. ex accntibꝰ nō est necessariū scire ōnē pp qd sit ꝛ sup. nō ꝛtingit ex talibꝰ demrare. Formet ḡ sic rō. Ex nečijs circa vnūqdqz genus que sūt p se: ꝛ pm q̃ ipm fiūt demrationes. accidētia vo nō talia: ḡ ꝛc. Mōndū aūt q̃ aliqn necessitas ꝛtigit ex pncipijs idiuidui: ꝛ talis nečitas nō est p se ꝛ pm q̃ ipm: uel nō est p se ꝛ pmo. qz nihil est p se ꝛ pmo p suā mātz sed p suā formā. ea aūt ex qbus fit demratio nō sūt neča pp pncipia idiuidui que se tenēt ex parte mātē: sed sūt neča pp pncipia que se tenēt ex pte forme iō phs nō ait q̃ demratio fit ex qbuscūqz necessarijs: sed q̃ fit ex necessarijs que sunt per se ꝛ pm q̃ ipz. ꝛ ga illa accntia nō sunt talia: ideo ex his nō ꝛcludit aliqd demōstratiue ꝛ ꝛpter qd. Deinde cum dicit.

¶ Necqz si semp sit. nō p se aūt ut sunt p signa sillī. hoc enim per se nō per se sciet necqz pp qd. pp qd aūt scire est per cāz scire. ꝛpter ipsum ergo oportet ꝛ medium tertio: ꝛ primum medio inesse.

¶ Adducit aliā rōnē que spāliter ꝛcedit de accnte isepabili. d. neqz si mediū semp sit: nō aūt semp per se nisi sit cā ōnis ut sūt sillī per signa. ḡ enim per se. i. hec cōclusio que ponit eē per se nec sciet p se nec sciet pp qd est. nā pp qd aūt scire est per cām scire opz itaqz pmissas eē per se pm q̃ ipm ad hoc q̃ sciamꝰ per cām ꝛ pp qd. iō ait q̃ pp ipm ḡ opz ꝛ mediū ineē tertio ātū ad minorē: qz minor dz eē per se ꝛ pm q̃ ipm ꝛ pmū medio ātū ad maiorē. qz maior dz eē p se ꝛ pm q̃ ipm ad hoc q̃ fiat demratio potissima ꝛ ut sciamus ꝛpter qd. Formet aūt sic rō. in his ex qbus demratio fit pmū ineſt medio ꝛ mediū 3° ꝛpter ipm: sed ea que sunt per accns ātūcūqz sint isepabilia nō sūt talia. ḡ ꝛc. Notādū aūt q̃ multa sunt p se que nescimꝰ p se ꝛ cām. Sed per signa ut patet in ḡ exēplo coiter posito. nā per se est q̃ oē elemētātū sit corruptibile. sige

ergo hoc est p se. vz elemētatū corrūpi sciret per hoc signū: qz videt ipm antiqri sciret hoc p se non per se nec per cām: ut in lra dicit: qzuis antiqri isepabilr pcomitet rē elemētatā. per h tñ nec per qd cūqz aliud qd non est cā nō pōt aliqd potissime demrari: z sic ex talibus nō pōt fieri demratio potissima ex nullis per accidēs quātūcūqz sint insepabilia demratio potissima fiet: qz talia per se cāe eē nō pnt. ¶ Notādū etiā q semp philosophus usqz nūc locutus est de demōstratione potissima z ppter qd: nam inferius determinabit de demōstratione qa: z per effectus zē.

¶ Non ergo est ex alio genē descēdentem demōstrare ut geometrā in arithmetica.

¶ Postqz phs ostēdit q demratio nō est ex his que pnt alr se hēre nec ex his que sunt per accns. In pte ista declarat q nō est ex exneis. circa qd duo facit. qz pmo p mittit qd itēdit. 2° declarat intētū ibi [Tria eni sūt] Dicē g [nō igit est ex alio gne descēdētē demōstrare] sup. pcigit [ut geometricū] sup. nō pcigit demrare [i arithmetica.] ¶ Notādū aūt q qñ pcludēdo ait: nō igit est demrare ex alio gne: qz pōt hoc cōcludi ex habitis. vñ pcinuet sic lra. dictū est demrationē nō eē ex his que sunt per accns: sed ex his que sunt per se: z ga sic est. nō igit est demrare ex alio gne: qz talia eē per se nō possent. ¶ Notādū igit q bñ pcingit descēdere in id qd est qñ idē genus ut descēdit geometria in perspectiuā: sed nō pcingit descēdē in idē genus nec in aliud ut nō ascēdit pspectiuus in geometriā: z qz in talibus nō pcingit ascēdē sed descēdē ideo spālē mētionē fecit de descēsu: qz nō pcingit ascēdē in aliud genus. continget tñ descēdē in idē ut ifra patebit. ¶ Deide cū dicit.

¶ Tria eni sunt in demrationib⁹. vnū qdē qd demrat pclo. Hoc aūt est qd alicui gñi iest p se. vnū aūt dignitates. Dignitates autē sunt ex qb⁹ est demratio. Tertiū autem genus subiectuz est cuius passiones z per se accidentia ostendit demonstratio.

¶ Exequit de itēto. Circa qd tria facit: qz p° distinguit tria que pcurrūt ad demrationē. 2° ostēdit qd illoz trium est cōe in demratiōe. 3° ex his plibatis declarat itē tū oñdēs q nō pcigit in aliō genⁿ descēdē. 1ª ibi [Ex qb⁹ qdē.] 3ª ibi [Quoz aūt genⁿ.] Dicē g q [tria g sūt in demrationib⁹. vnū qdē qd demrat pclo.] i. passio que de alio demrat z pcludit. z sbdit q [hoc aūt.] i. hec passio [est que inest alicui gñi] subijcibili. i. alicui sbo [p se. vnū aūt] sup. qd cōcurrit ad demrationem sūt [dignitates] z exponit qd uocat dignitates. d. q [dignitates aūt sūt ex qb⁹ demratio est.] z sequit q [tertiū aūt] sup. qd reqrit ad demrationē [est genus sbm cui⁹.] i. de quo demratio ostēdit [passiones z p se accntia.] q. d. q tria regrunt ad demrationē. vz passio que pcludit. z dignitas p quā pcludit. z sbm de q pcludit. ¶ Notādū aūt q nō est descēdē a gne i genⁿ si vna scia accipiat easdē dignitates cum alia: qz talia sūt coia z diūse scie utunt eisdē dignitatib⁹ sed eēt hⁿ descēsus si accipet idē sbm ut si vna scia itēderet circa sbm alterⁿ ut si geometria uellet demrare de nūis ulr si accipiat easdē passiones. iō g phs distinxit de his trib⁹ ut sciat p qd fit descēdē in aliō genⁿ. ¶ Dubitaret fort aliqs qz vi falsum uel saltē isufficiēs eē qd in lra dicnā ad demrationē nō solū pcurrūt tria imo qtuor ibi pcurrūt. vz passio. sbm. dignitas. z mediū. ¶ Dōm q sicut in rebⁿ nālbⁿ nō sequit effectⁿ ex sola cā ulr qz ex solo sole nō est pullulatio sz ex sole tanqz ex cā ulr z ex vtute pullulatiua tanqz ex cā prima z imediata arbores pullulāt ita q sol z vtⁿ pullulatiua pducit ramos z sol z hō gñant hoiez. sic z in effectib⁹ alijs. eodez aūt mō se hēt in demrationib⁹: qz sola dignitas nō sufficit ad pcludēdū passionē de sbo. sed dignitas tanqz pncipiū cōe z diffinitio passionis tanqz mediū z tanqz pncipiū primū pcludunt passionē de sbo. que aūt sit illa passiōis diffō z qliter hoc eē pcingit in. 2° libⁿ plenius ostēdet. Ex his g fortificat qō qz ad demrationē pcurrūt qtuor z nō tria tm. z iō sciēdū q mediū reducit ad ista tria uel ad aliqd istoz triū. z iō faciēdo mētionem de his trib⁹ satis dedit itelligē mediū. ¶ Ulterⁿ forte dubitaret aliqs quō mediū reducat ad illa tria. Ad h aūt dixerūt aliq q reducit ad dignitatē. per hāc autez opionē vi facē: qz cā pticularis cāe ulr initit z ad illaz reduci vi. sed cū h de descēsu in aliud genⁿ nō agit: ga nō est descēdē in aliud genⁿ si accipiant eedē dignitates. est tñ descēdē in aliud genⁿ si accipiat idē medium qz vna scia nō utit eisdē medijs cū alia: iō in hoc loco nō bñ se hēt reducē mediū ad dignitatē. Dicemⁿ g q in extremis claudit mediū z qui facit mētionē de extremis dat itelligē mediū. faciēdo ergo mētionem de sbo z passione que sūt extrema dedit itelligē medium. sunt eni sbm z passio extrema: qz in demratione sbm est mioz extremitas: passio vo maioz. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ex qb⁹ qdē igr demratio fit pcigit eadē eē

¶ Ostēdit qd fit cōe in demratione. d. [ex qb⁹ qdē igit demratio fit.] i. dignitates [pcingit eadē eē.] In demōstrationib⁹ g diūsarū sciarū pnt eē eadē pncipia cōmunia ut eedē dignitates. ¶ Notādū aūt q in aliud ire est ire in rē dintē ut est differēs. ire aūt in rē pueniētē ut est pueniēs nō est ire in aliud: qz diūse scie pueniunt qztū ad pncipia coia siue qztū ad dignitates. differūt aūt qztū ad pncipia ppa ut qztū ad media z qztuz ad sba z qztū ad passiones: iō nō est ire in aliud accipe easdē dignitates: sed vsari circa eadē media uel suba: uel passiones: hoc est ire in aliud. qz h est usurpare sibi qd est alioz. bñ ergo fecit phs distinguēdo de his: ga forte hec sunt pambula ad sciēdū qd fit in aliud genus descendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoz aūt genⁿ alterū est: sicut arithmetice z geometrice nō est arithmeticam demrationē puenire i magnitudib⁹ accntia nisi magnitudies nūeri sint. Hoc aūt quē admodū pcigit in qbusdā posterⁿ dicēt: h arithmetica demratio semp hēt genⁿ circa qd fit demōstratio z alie similiter.

¶ Premissis qbusdā pambulis ad ppositū. In pte ista ut dicebat declarat itētū ostēdēs q nō pcigit in aliud genⁿ descēdē. dicebat aūt trib⁹ modis h pcigē. vz rōne sbi: rōne medij: z rōne passionis. iō tria facit: qz p° probat q nō pcigit descēdē in aliud ex pte sbi. 2° ex pte medij. 3° ex pte passionis. 1ª ibi [Ex eodē aūt gne.] 3ª ibi [Neqz si aliqd iest lineis.] Circa pm duo facit: qz p° pmittit rōnē. 2° ex rōne pmissa pcludit onē intētam ibi [Quare aūt simplr.] In p° pte itēdit talē rōnē. qcqd nō accipit accntia ppzio sbo nō descēdit de gne in genus. sed nulla scia dicit de ppo sbo accntia alterⁿ sbi: sed solū accipit accntia ppzio sbo: g zē. igit si scia non intēdit circa ppziū sbm ex pte ipsius sbi sufficiēter arguit q nō descēdit de gne in genus. dicit ergo [quoz aūt.] i. quarū sciarū [est genus alterū.] i. est sbm diūsum [ficut arithmetica z geometria] sup. vna nō descēdit in aliā. ideo ait q [nō enim est arithmetica demōstrationē puenire.] i. pueniēter demōstrare [accntia in magnitudinibus.] i. nō debet arithmeticus descēdere ad geometriaz z ostēdere ppria accidentia de magnitudinib⁹ [nisi magnitudies sint nūi.] i. nisi sbz

geometrie ꝓtineret sub ſbo arithmetice. hoc aut quē admodū ꝓtingit in qbusdā. i. q̃liter in qbusdā ſ̄ ueri ficet q̃ ſ̄m ſit sub ſbo. posteri⁹. i. in ca⁰ de subalternatione sciarū. dicet: sed nunc sup. sufficiat scire q̃ arthimetica demſratio semp ſ̄et gen⁹. ppriū. circa qd̄ sit sup. demſratio illa. ⁊ alie demſrationes. ſilr. ſ̄nt sup. gen⁹ ppriū. posset aut ⁊ alr sic formari hec rō. qcqd ſ̄et gen⁹ ppriū circa qd̄ iſistit nō descēdit a gñe i gen⁹. sed arithmetica demſratio ⁊ alie demſratiōes alia rū sciaꝝ ſ̄nt gen⁹ ppriū circa qd̄ iſistūt: g̃ ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū magnitudines sint nūi. ⁊ videt q̃ sic. qr vnū qd̄ est ꝑncipiū nūi nō sepat a ꝓtinuo: imo idē videt eē tale vnū qd̄ ꝓtinuū: sed ꝓtinuū est idē q̃ magnitudo: g̃ ⁊c. ¶ Dōm q̃ magnitudines sūt numeri mäliter: qr magnitudines p̄nt nūari: non tñ sunt nūi formalr. sic et ꝓtinuū ⁊ vnū formalr nō sunt idem qr nō accipiunt ſ̄m eādē rōnē: quō aut differāt vnum ⁊ ꝓtinuū in qōnib⁹ reportatis sub nobis in meta. diffusius dixim⁹. Ad pñs aut scire sufficiat itētionē ꝑbi eē q̃ arithmetica nō descēdit in magnitudines nisi magnitudines eēnt nūi ⁊ nisi geometria subalternaretur arithmetice. ⁊ qr hoc. sup. nō est rō i illas nō descēdit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs qr vi hoc falsuꝝ q̃ scientia nō descēdat a gñe in gen⁹. nā meta. descēdit i alias scias ⁊ ꝑbat ꝑncipia aliarū sciarū. Rursus dialetica docet artē sillogiçādi ⁊ ſ̄et viā ad ꝑncipia oiuꝝ sciarū. g̃ descēdit in alias scias inq̃tū docet eas sillare ⁊ put ſ̄et viā ad ꝑncipia eoꝝ. Ampli⁹ astronom⁹ cōsiderat de eclipsi. sed cū eclipsis fit qd nāle: g̃ ꝓsiderare de ea vi q̃ ꝑtineat ad nālē. descēdit g̃ nālis i astronomiā cū astronomia utat ſ̄is que ad nālē ꝑtinēt. ¶ Dōꝝ q̃ ſ̄ est descēdē de gñe in gen⁹ aliud qñ itēdet circa ea que sūt alteri⁹ scie. ꝑbare aut ꝑncipia sciaruꝝ nō ꝑtinet ad scias spāles. imo ſ̄ est ppriū meta. sicut dare artē sillogiçādi ⁊ ſ̄ere vias ꝑbabiles ad ꝑncipia oiuꝝ sciarū nō est alicui⁹ scie spālis sed est dialetice. circa idē eni ut circa ꝑbationē ꝑncipioꝝ poterit iſudare metaphiſicus ⁊ dialetic⁹. sed metaphiſic⁹ hoc agit ſ̄m v̄itatē. dialetic⁹ vo ſ̄m ꝑbabilitatē. metaphiſica g̃ ⁊ dialetica in ſ̄ nō trāscēdūt gen⁹ ppriū qr nō faciūt qd̄ est aliarū sciaruꝝ sed qd̄ ad eas spectat. Qd̄ vo arguit de astronomia dicēdū q̃ eclipsim fieri p iterpōnē terre p̄supponit astronom⁹ a nāli. Ad nālē eni spectat uel in se uel in sua cā uel ulr uel in ꝑpa forma quō stelle lumē hēant. ⁊ si p̄nt lumē pdē q̃liter ⁊ quō p iterpōnē terre fiat eclipsis. ut q̃re fit in capite ⁊ cauda draconis spectat ad astronomū. nō g̃ ꝑbabit astronom⁹ ⁊ nālis idē: nec ipsi ꝓsiderabūt de eodē: ⁊ si ꝓsiderabūt ſ̄ nō erit eodē mō. possumus tñ aliter rndē q̃ astronomia subalternat geometrie ⁊ nāli ꝑhie. nā res q̃s ꝓsiderat astronomia sunt nāles. modus aut ꝓsiderādi est ibi metaphiſicus ideo rōne rerū ꝓsideratarū subalternat ꝑhie nāli. rōne vo modi ꝓsiderādi subalternat geometrie. ideo arguē de descēsu nālis ꝑhie ad astronomiā nō est ad ꝓpositum: qr hec subalternat illi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare aut simplr necesse est idem eē genus aut sic si debet demſratio descēdē. aliter aut ipossibile esse manifestū est.

¶ Cōcludit ꝓnē itētā. vz q̃ nō est descēsus in gen⁹ aliud sed in gen⁹ qd̄ est idē uel simplr uel aliq̃ mō. d. q̃re aut ē simplr necesse est eē idē gen⁹ aut necesse ē idē. sic i. aliquo mō. si vz demſratio descēdere alr aut. i. si est alr ⁊ nullo mō est idē. ipose eē sup. descēdē. manifestū est. ¶ Notādū aut q̃ descēsus fit sub gñe ꝑdicabili qñ addit aliq̃ dīa h⁹ gñi ut ex eo q̃ addit aliqua dīa ipsi aiali fit descēsus in ipsas spēs. sic et qr gen⁹ subiectibile. i. subiectū pōt ꝑdicari de aliqb⁹ ideo pōt fieri descēsus sub eo p additionē alicui⁹ dīe. sed ista dīa que addit uel est ꝓueniēs ⁊ est ꝓstitutiua spēi uel est exnea. si aut sit ꝓueniēs sic eq̃litas laterū est dīa triāguli ⁊ addita triāgulo ꝓstituūt triāgulū eglaterū: tūc idem est gen⁹ simplr ⁊ ꝑtinet ad vnā ⁊ eādē sciam. nā illa ⁊ eadē scia que ꝓsiderat de triāgulo ꝓsiderabit de eglatero. hoc g̃ appellat ꝑhs descēdē in idē gen⁹ simplr. s. si p ea que sunt ꝑbata de triāgulo descēdē uellem⁹ ad ꝑbāda aliq̃ de eglatero. sz ut coiter ponit dīa addita si sit exnea nō est ꝑpa dīa. vñ visuale nō est dīa ꝑpa linee qr non ꝓstituit aliquā spēm linee: nec orit ex ꝑncipijs ut est linea. ex tali additione ꝓstituit idē ſ̄m quodam mō iō qr geometria est de linea simplr. pspectiua vo ē de linea visuali. iō si geometria descēdit in pspectiuaꝝ nō est descēsus in idē ſ̄ simplr: sed in idē quodā mō. Duob⁹ g̃ modis pōt fieri descēsus in idē gen⁹ ulr idē simplr ut in ꝑtē subiectiuā. uel in idē quodā mō: ut in sciam subalternatā. in oino vo aliud ipossibile est descensus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex eodē igit gñe necesse est ultima ⁊ media eē. Si nāq̃ nō sūt per se accñtia erūt.

¶ Ostēdit ſ̄ idē ex ꝑte medij. Circa qd̄ duo facit. qr primo ponit h⁹ rōnē. 2⁰ ex rōne iducta cōcludit ꝓnē itētā ibi. Propter hoc geometrice. dicit g̃. ex eodeꝝ aut gñe necesse est eē ultima ⁊ media. si nāq̃ sup. hoc nō fiat. nō sunt p se accñtia. g̃ erūt. Formet alr sic ratio qcqd accipit ea que sunt p se ⁊ accipit media ꝓueniētia exneis nō descēdit de gñe in gen⁹. sed quelibet scia ꝓsiderat ea que sunt p se ⁊ accipit media ꝓueniētia exneis: g̃ ⁊c. ¶ Notādū aut q̃ ultima ulr extrema appellant hic ſ̄m ⁊ passio. ubi g̃ nō est mediū eiusdē gñis ⁊ nō est ꝓueniēs ipsis extremis nō erit mediū p se sed p accñs. ex tali g̃ medio nihil poterit demſrari. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat mediū eē eiusdē gñis cū extremis. ¶ Dōm q̃ si mediū nō eēt eiusdē gñis cū extremis: uel hoc eēt qr nō ꝓueniret oino cū passione. ulr qr nō ꝓueniret nec eēt ppriū ipsi ſbo: uel qr nō ꝓueniret cū utroq̃. si aut nō ꝓueniret cū passione qr maior ppō ꝓstat ex passione ⁊ medio esset maior p accñs. Si vo nō ꝓueniret cū ſbo eēt p accñs ppō minor. si aut nō ꝓueniret cū utroq̃ p accñs eēt utraq̃. Et qr demſratio utrāq̃ ppōnē dz hīe p se ⁊ ꝑz q̃ ipm mediū compatuꝝ ad utrūq̃ extremoꝝ dz eis cōpetē p se ⁊ ſ̄m q̃ ipm: iō dz esse eiusdem gñis cum extremis. ¶ Deide cū dicit

¶ Propter hoc g̃ nō est geometre mſrare q̃ ꝓrioꝝ sit eadē disciplina: sz neq̃ duo cubi vn⁹ cub⁹ sint: neq̃ scie alteri⁹ qd̄ alteri⁹ sit. Sz aut quecūq̃ sic se ſ̄nt ad iuicē ⁊ q̃ sit alterū sub altero ut perspectiua ad geometriā ⁊ cōsonātia ad arithmeticā.

¶ Cōcludit ꝓnē itentā. vz q̃ oīs scia ſ̄et gen⁹ determiatū qd̄ ꝓsiderat ut dicebat hec rō ꝑma. ⁊ ſ̄et media determinata circa que v̄sat ut dicebat hec rō scda: iō nulla scia descēdit in aliud gen⁹ nec ꝓsiderat ea que sūt alteri⁹ scie nisi scia illa subalternaret ei. iō ait. pp hoc. i. pp rōnes iā dictas. geometre nō est demſrare q̃ ꝓriorū eadē sit scia. qr hoc sup. spectat ad dialeticaꝝ uel ad metaphiſicā. sed nec geometre sup. est ostendē q̃ duo cubi sūt vn⁹ cub⁹. qr ſ̄ sup. spectat ad arithmeticā. neq̃ alr uel alteri. sup. ꝑtinet uel cōpetit demſrare. qd̄ est alteri⁹ scie. Sed quecūq̃ sic se ſ̄nt ad iuicem q̃ sit alterū sub altero. bū sup. ꝓtingit sup. descēdē in aliud. ut pspectiuā ad geometriā. sup. se ſ̄et qr subalternat illi. ⁊ armonia siue ꝓsonātia. i. musica sup. se ſ̄et. ad arithmeticā. qr ſ̄balternat ei. ¶ Mōndū aut q̃ ꝑbare ꝓrioꝝ esse eādē disciplinā pōt ꝑtinere ad dialeticā ⁊ ad metaphiſicā: sed dialetic⁹ hoc ostendit ſ̄m

pbabilitatē siue pbabilēr. metaphisicus vo pm vitatez.
¶ Notādū ēt q̃ duo cubi sūt vn⁹ cub⁹: qz si cub⁹ ducat in seipz uel in aliū cubū semp resultat nūs cubus. dz enim nūs cub⁹ qui fit ex ductu alicui⁹ nūi in seipm bis: ut octo est nūs cub⁹: qz ei⁹ radix est duo. binarius eni nūs duct⁹ in seipm bis facit octo. sic ēt vigitiseptē est nūs cub⁹ cui⁹ radix est tria. nā ter tria ter facit vigitiseptē: duo ḡ cubi sūt vn⁹ cub⁹: qz ex octo z vigintiseptē qui sunt duo cubi si vnū ducat in aliū resultat ide nūs cub⁹. naz octies vigintiseptē faciet. ccxvj. qui est nūs cub⁹. q̃ si hui⁹ cubi scire uolum⁹ radicē accipiātur radices duoz pmoz cuboz z vna ducat i aliā z hēbit radix hui⁹ vni⁹ cubi. nā radix de octo ē duo: z radix de vigintiseptē est tria z bis tria uel ter duo faciūt sex q̃ est radix illi⁹ tertij cubi. nā sexies sex sexies faciūt. 216 qd idē eēt si accipeut duo cubi eiusdē quātitatis: ut si accipiant octo z octo. nā octies octo faciūt. 64. q̃ est numerus cubus cuius radix est q̃tuor. nā q̃ter q̃tuor q̃ ter faciunt. 64. ⌊ Deinde cum dicit.

¶ Necz aūt si aliqd iest lineis nō fz q̃ linee sunt z nō inqztū ex pncipijs ppriis sūt: ut si pulcherrima linearū sit recta: aut si ōrio se hēat circulari. Nō enim est fm q̃ ppri-um gen⁹ ipoz est: sed inquātū cōe qdā ē

¶ Adducit tertiā rōnē sūptā ex pte passionum. v. ⌊ neqz eni si aliqd. ⌋ i. si aliq̃ passio ⌊ iest lineis nō fm q̃ linee sūt z nō inqztū ille sūt ⌋ passiones ⌊ ex ppriis pncipijs ut si recta linea est pulcherrima linearū. aut si ⌋ recta li nea ⌊ ōrio se hēt circulari ⌋ geometria sup. cui⁹ est ꝓsidē rare de linea nō ꝓsiderabit de h⁹ passionib⁹. nā q̃libet istarū passionū ⌊ nō est ⌋ sup. linee ut linea ⌊ est ppriū gen⁹. ⌋ i. ppriū sbm ipsoz ⌊ sed inqztū est qdā ⌋ aliud sbm ⌊ cōe ⌋ formet eni sic rō. qcqd nō ꝓsiderat nisi passiones que isunt sbo fm q̃ hui⁹. z istit circa ppriū sbm nō descēdit de gīe in gen⁹. sed nulla scia ꝓsiderat nisi passiones que isunt uel sbo uel ptib⁹ sbi fm q̃ hui⁹ ḡ z c̄. ¶ Notādū q̃ cū pulchritudo z ōrietas nō soluz isūt linee recte sed ēt isūt multis alijs qz repit ōrietas iformis ut in albo z nigro z in multis alijs de qb⁹ nō ꝓsiderat geometra. z pulchritudo repit in corpibus ut de his nō cōsiderat mathematic⁹: iō ōrietas z pulchri tudo nō sūt passiōes linee fz q̃ hui⁹. sz sūt passiōes alicui⁹ sbi qd ē magis cōe z trāscēdit lineā. z trāscēdit ēt sbm geometrie. iō i talib⁹ geometra ꝓsiderare nō pōt.

¶ Manifestū aūt ē z si sint ppōnes ulēs ex qbus est sillogism⁹ qd̄ necesse est z conclusionē eē ppetuā huius demonstrationis z simplēr ut est dicere demonstrationis.

¶ Postqz plēs ostēdit demōstrationē nō eē ex potētib⁹ alēr se hīe nec ex eis que sūt p accīs nec ex ēneis. In pte ista declarat demōstrationē nō eē ex corruptibilib⁹. Circa qd̄ tria fac. qz p⁰ fac qd̄ dictū est. 2⁰ qd̄ dixerat de de mōstrationib⁹ adaptat ad diffōnes. 3⁰ remouet quādā de mōstrationē circa ptracta. 2ª ibi ⌊ Sīlr āt se hēt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Eoz q̃ sepe. ⌋ ¶ Ad euidētiā aūt pme ptis sciēdū q̃ demōstratio ē de his q̃ sūt de oi p se z fz q̃ ipm. in declarādo aūt demōstrationē nō eē ex corruptibilib⁹ tria facit fz q̃ triplēr oñdit. nā p⁰ oñdit q̃ corruptibilia nō sunt fz q̃ ipz. 2⁰ q̃ nō sūt p se. 3⁰ q̃ nō sūt de oi. 2ª ibi ⌊ Non igit ē demōstratio. ⌋ 3ª ibi ⌊ Qz eni nō ulr. ⌋ In pª pte itē dit talē rōnē. qcūqz sillēs accipit ppōnes ulēs z fm q̃ ipz sīlēs ꝓcludit ōnē ppetuā z nō ex corruptibilib⁹ demōstratio ē h⁹: ḡ z c̄. iō ait q̃ ⌊ manifestū est aūt q̃ si p pōnes ex qb⁹ ē sillēs sūt ulēs. ⌋ i. sint fz q̃ ipz ⌊ q̃ neēe ē demōstratiōis hui⁹. ⌋ i. demōstratiōis sic se hētis z tales p pōnes accipiētis ⌊ ōnē eē ppetuā ⌋ z nō eē sup. ex corruptibilib⁹ ⌊ z simplēr ut ē dīe demōstratiōis ⌋ neēe ē sup. ōnē ppetuā eē. ¶ Notādū aūt viz rōnis hui⁹ i h ostē q̃ demōstratio illa q̃ accipit ppōnes ulēs illi⁹ demōstrationis ē ꝓcl̄o ppetua: sz ut ē simplēr dicē oīs demōstratio accipit ulēs ppōnes. ḡ ois demōstratio ꝓcludit ōnē ppetuaz. ¶ Notādū ēt h pm sic accipe ulē ut accipiebat supi⁹ cū dicebat: ulē aūt dico qd̄ cū fit de oi p se ē fz q̃ ipm. ppōnes ḡ ulēs appellat eas q̃ sūt fz q̃ ipz. z qz si pmisse sūt fz q̃ ipz ipolē ē ōnē eē ex corruptibilibus. iō demōstratio q̃ tales ppōnes accipit de corruptibilib⁹ eē nō pōt qz demōstrari nō pnt corruptibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz vi h capl̄z z hec ps eē oino idē cū illa pte i q̃ ostēdebat q̃ demōstratio nō fit ex his q̃ pnt alēr se hēre. nā q̃ pnt alēr se hīe sunt corruptibilia z ecōuerso. istud eni capl̄z vi oino superfluū. ¶ Dōz q̃ h duplici distictione op⁹ ē. debem⁹ eni distinguē tā de sbo qz de passione. nā sbm aliqd̄ de q̃ pbat passio aliq̃ ulē ulē ulē pticulare. Rursus passio quā qs vult pbare de aliq̃ sbo uel ē ppa passio sic hēre tres cōpetit triāgulo ulē exnea passio. sic passio q̃ ē vni⁹ sbi ē exnea alteri sbo. ut q̃ duo cubi sūt vn⁹ cub⁹ lz p se cōpetat nūis ē tñ exneū a pticulis ḡ h⁹ passio nō est ppa nec oino exnea sed est accīs ei⁹. qd̄ pōt ꝓtigē duplēr. qz uel est accīs separabile uel iseparabile. de oib⁹ aūt his modis solū ille est cōpetēs demōstratiōi qñ de sbo ulēi ppe z p se passio ostēdit. ḡ quātū ad pñs spectat circa talia q̃drupler errare possum⁹. p⁰ si de sbo ulēi ostēdant accītia separabilia. z huic ōdicebat primū capl'm. cū ostēdebat demōstrationē nō eē ex his que pnt alēr se hēre. Scdo possum⁹ errare si de sbo ulēi ostendant q̃cūqz accītia coia siue separabilia siue iseparabilia. z iō addebat 2ᵐ capl̄z q̃ demōstratio nō est ex his que sunt p accīs ēt si illa p accīs semp sint z sint iseparabilia. Tertio possum⁹ errare si de sbo aliq̃ ulēi pbaret passio extranea. z circa h vsat tertiū capl'm siue ps tertia cū ostēdebat q̃ demōstratio nō est ex ēneis nec pcedit de gīe i genus. Quarto mō possum⁹ errare si credim⁹ q̃ de ipsis pticularib⁹ z de ipsis idiuiduis siue de ipsis corruptibilib⁹ posset eē scia. z circa h vsat lectio pñs. nā de idiuiduis qz sūt corruptibilia nihil demōstratiue oñdi pōt. taliū eni p se z simplēr nec est scia: nec ēt demōstratio. z ita pz quō hec ps dīt a pte illa in q̃ ostēdebat demōstrationē nō eē ex his q̃ pnt alēr se hēre. Possum⁹ tñ z alēr distinguē hāc ptē ab illa. qz demōstratio dz hēre z pmissas necessarias z ōnē. ps ḡ pma ubi ostēdit demōstrationē non eē ex potētib⁹ alēr se hēre pncipalēr vi loq de pmissis: iō ibi supponēs q̃ illud qd̄ scit nō possit alēr se hēre arguit demōstratiuā sciaz eē ex nečijs pncipijs siue ex nečijs pmissis. hic aūt ubi ostēdit demōstrationē nō eē ex corruptibilib⁹ pncipalēr vi eē itētio de ōne. iō hic supponēs pmissas eē ulēs: z fz q̃ ipz arguit ōnē eē ppetuā z incorruptibilē. vñ hec rō q̃ si pmisse sūt nečie q̃ ꝓcl̄o est nečia: z q̃ si ꝓcl̄o nō est nečia q̃ pmisse nō sūt nečie arguit simplēr z gīa forme. sz rō supi⁹ facta. vz q̃ si qd̄ scit nō pōt alēr se hīe. z q̃ si ꝓcl̄o ē nečia q̃ pmisse sūt nečie nō arguit simplēr z gīa forme: sed ualet rō illa gīa māe de q̃ agit. nā ꝓcl̄o nečia ut ibi dicebat pōt ꝓcludi ex nō nečijs sillogistice: sz nō pōt ꝓcludi demōstratiue. z iō gīa māe de q̃ h agit: ut qz de ōmstatiōe agit. vz si qd scit nō pōt alēr se hīe: uel qd̄ idē ē si ꝓcl̄o ē nečia pmisse erūt necessarie: qz i tali mā ut i mā demōstratiua p pmissas nō necessarias nō pōt ꝓcludi ꝓcl̄o nečia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nō ergo est demōstratio corruptibilium. Nec scia simplēr: sed sic est sicut fm accīs.

¶ Adducit scdam rōnē ad h idē. Formet aūt sic rō. q̃cūqz p se nō companī ad sciaz z ad demōstrationē illoz nō est scia nec demōstratio. corruptibilia sūt h⁹: ḡ z c̄. Ideo aūt ⌊ nō ḡ ē demōstratio corruptibiliū nec scia simplēr: sz fm accīs ⌋ ē ḡ vis rōnis q̃ demōstratio z scia est eoz q̃ sunt

per se scibilia ⁊ demſtrabilia. corruptibilia nõ ſũt per se talia: g̃ ⁊c. ¶ Notãdũ aũt hãc rõnẽ differre a p̃ma: qr p̃ma pcedit ex eo q̃ demſtratio est ex his que ſũt p̃m q̃ ip̃m. hec aũt arguit ex eo q̃ demſtratio est ex his que ſũt per se. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ corruptibiliũ est scia per accñs. ¶ Dõm q̃ sic est loquẽdũ de actione ſi cut loqmur de eẽ ⁊ forma. nam nihil agit niſi ut est in actu: nihil aũt est in actu niſi per ſuã formã p quã hẽt eẽ sic. g̃ loquẽdũ est de actione ut loqmur de esse ⁊ forma. igit cũ scire itelligẽ ⁊ cetera talia ptineãt ad intel lectũ: ſi uolum⁹ scire quor est scia per se ⁊ que per se in telligunt videam⁹ q̃lis est forma que in itellectu recipit ⁊ quõ itell's iformat p illã formã. cũ g̃ forma recepta in itellectu q̃ itell's format⁹ itelligit ſit abſtracta a ꝓditiõib⁹ pticularib⁹ opz q̃ itell's p se ferat nõ in rẽ pti cularẽ ſz i rẽ ſic abſtractã. ⁊ qr qdditas dicẽ ipsam rẽ ſic ſine ꝓditiõib⁹ ꝓsideratã: qd qdẽ est ꝓpriũ obz itell's: ut dr in. 3. de aia. ſicẽ g̃ viſus est p se coloris. p accñs vo la pidis uel ferri uel alicui⁹ alteri⁹ corpis in q̃ est color: ſic itellus est p se ipſi⁹ qdditatis. pticulariũ aũt in qb⁹ hẽt eẽ qdditas est quodãmõ itell's p accñs. ⁊ pticularium nõ est per se scia. demſtratio que ẽ ſill's facies scire pticu lariũ ſiue corruptibiliũ p se eẽ nõ põt. ¶ Deide cũ dicẽ

¶ Qd aũt uel ipſi⁹ nõ est ꝑ aliqñ ⁊ sic. Cum aũt ſit neceſſe est alterã nõ uelem eẽ ꝓpõnẽ ⁊ corruptibilẽ qdẽ q̃re ⁊ ꝓcl'onẽ cuz ſit nõ uelem: aut quãdo hoc qdẽ erit. hoc aũt non erit ex qbus est. Quare non erit ſillo gizare uel. ſed qm̃ nunc est.

¶ Adducit tertiã rõnẽ dicẽs q̃ ſillud qd nõ est uel ſz est aliqñ ⁊ ꝗtũ ad pticularitatẽ ſbor. ipſi⁹ ſup. nõ est scia nec demſtratio. cũ aũt ſit ſup. ipsa ꝓcl'o nõ uelis ſz ſit corruptibilis neceſſe est alterã ꝑmiſſarũ uelem nõ eẽ ⁊ eẽ qdẽ corruptibilẽ q̃re ⁊ cuz ſit. i. cũ ꝓtingat ꝓnẽ nõ eẽ uelem aut hoc qdẽ est q̃ ex qbus est ſillus hec erit ſup. uelis hec aũt nõ erit uelis aut ſup. neutra erit uelis q̃re hoc poſito non erit ſillare uel. ſed qm̃ nũc est formet aũt ſic rõ. q̃cũq nõ hẽt p̃miſſas uelles ⁊ de oi illa nõ pnt demſtrari. corruptibilia ſunt h⁹: g̃ ⁊c. ¶ Notãdũ q̃ alr h accipit uel ⁊ alr in rõne p̃ma. nã ibi accipiebat uel put erat idẽ q̃ p̃m q̃ ipsuz. hic aũt accipit put est idẽ qd de oi. iõ ſicẽ p̃ma rõ argue bat demſtrationẽ nõ eẽ corruptibiliũ qr est p̃m q̃ ip̃m. ⁊ qr ſcda arguebat hoc idez ex eo q̃ est p se. iõ hec tertia rõ arguit h idẽ ex eo q̃ est de oi. ¶ Notãdum ẽt q̃ de oi libro posterior duo dicit ut ſup̃ diffuſius diximus. vz uelitatẽ tẽpor que nõ dz eẽ aliqñ ſic ⁊ aliqñ non. ⁊ uelitatẽ ſbor qr nõ dz eẽ in aliquo ſic in aliquo non. iõ phus ait q̃ id qd nõ est uel. i. qd nõ est de oi. ſed est ali qñ qr nõ est ibi uelitas tẽpor ⁊ est ſic. qr forte nõ est uel tas ſbor. ipſi⁹ igit qd tale est nõ est scia ſup. nec demſtra tio. ¶ Notãdũ ẽt q̃ ſi ꝓcl'o est falſa opz q̃ aliq̃ p̃miſſa rũ ſit falſa. ⁊ aliquã p̃miſſarũ eſſe falſam põt uerificari dupl'r. uel qr vna est falſa ⁊ alia uera: uel q̃ ambe ſunt falſe ſicut ẽt ſi ꝓcl'o nõ est de oi nec uelis opz q̃ aliq̃ pre miſſarũ nõ ſit de oi nec uelis. nunq̃z g̃ cõcludit concl'o que nõ ſit de oi niſi uel hec p̃miſſarũ ſit de oi. altera au tẽ nõ ſit de oi. uel neutra ſit de oi. nã ſi utraq̃z p̃miſſarũ eẽt de oi ⁊ ꝓcl'o eẽt de oi ſicut ſi utraq̃z eẽt uera ⁊ cõcl'o uera: ⁊ ſi utraq̃z neẽia ⁊ ꝓcl'o neẽia. ¶ Notãdũ etiã in rẽtionẽ phi in hoc cõſiſtere qr corruptibilia nõ ſũt de oi qr nõ ſunt uelia ſiue nõ ſunt uel in oi tpe nec ſũt ſem per talia. g̃ cũ nõ ſint de oi ſi cõcludunt opz aliquam p̃ miſſarũ nõ eẽ de oi: q̃re talia nõ ſillogiçant uel nec ſil logiçant de oi: ſed ſillogiçant ut nũc. ⁊ per ꝓñs non ſil logiçant demõſtratiue: qr in demõſtratione opz oẽs p̃ miſſas eſſe de omni. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sil'r aũt ſe hẽt ⁊ de diffinitione qm̃ est q̃ dẽ aut demſtrationis principiũ diffinitio aut demõſtratio põne differẽs idest aut ꝓclu ſio quedam demonſtrationis.

¶ Adaptat qd dixerat ad diffõnes. iõ ait q̃ ſil'r ſe hẽt de diffõne ſicut ſup. ſe hẽt de demſtratiõe qr diffõ non est corruptibiliũ ſic nec demſtratio. cã aũt q̃re ſil'r ſe hẽt in diffõne ⁊ demſtratiõe est qr demſtrationes hñt p se hi tudinẽ ad diffõnes. iõ ſubdit qm̃ est qdẽ diffõ aut p̃n cipiũ demſtrationis: aut est ipſa demſtratio põne differẽs aut est q̃dã ꝓcl'o demſtratiõis tunc g̃ est ſupplẽda rõ q̃ cũ diffõ ⁊ demſtratio ſint ſic annexe ⁊ ſit tãta hitudo in ter eas opz q̃ ſil'r ſe hẽat circa diffõnes ſicẽ circa demſtra tiones. Est enim diffõ de oi ⁊ est uelis ⁊ nõ corruptibili um ſicẽ nec demſtratio. ¶ Notãdũ aũt q̃ diffõ uel dicit qd paſſionis tm̃. uel dicit pp qd tm̃: uel dicit qd ⁊ pro pter qd. Si dicit qd tm̃ est demſtratiõis ꝓcl'o. ſi pp quid tm̃ est demſtrationis p̃ncipiũ. ſed ſi dicit utrũq̃z est tota demſtratio poſitione dẽns. ut ſi q̃rat qd est ira: dicet q̃ ẽ accẽſio ſanguinis circa cor. ⁊ ſi q̃rat pp qd ſit ira: dicet q̃ est pp appetitũ doloris in inimicũ uel õriũ. p̃ma ergo diffõ erit demſtrationis ꝓcl'o. 2ª vo erit p̃ncipiũ de mõſtrationis. ſed ſi he due diffõnes ꝓiũganr erit vtua liter tota demſtratio. Arguat g̃ ſic. qcũq̃z appetit dolo rẽ in õriũ hẽt accẽſionẽ ſanguis circa cor. irat⁹ appetit dolorẽ h⁹: g̃ hẽt h⁹ accẽſionẽ. igit accenſio ſanguinis que est diffõ dicẽs qd ire ꝓcludit pp appetitũ doloris in õrio que est diffõ dicẽs pp qd. ſi g̃ ex his diffõnibus duab⁹ fiat vna diffõ tertia ⁊ dicat q̃ ira est accẽſio ſan guinis pp appetitũ doloris in õrio. pz q̃ hec diffõ ꝓtinet ꝓnẽ demſtrationis facte: qr ꝓtinet diffõnẽ dicẽtem qd ⁊ ꝓtinet quodã mõ p̃miſſas. qr ꝓtinet diffõnẽ dicẽ tẽ pp qd. g̃ vtualr est iſta tota demſtratio. ſed hec diffini tio ꝓtinẽs ſic totũ differt a demſtratione poſitione. i. or dine ⁊ ſitu. qr ut coiter dr nõ ordinata est in mõ ⁊ figu ra. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re corruptibiliũ ⁊ pticu lariũ nõ põt eẽ diffõ. ¶ Dõm q̃ diffõ est inſtrm̃ itellus ad intelligẽdũ. ubi dicit Cõmẽtator 7º me^cc. itellect⁹ enim uolẽs intelligẽ ſignificata terminor format ſibi diffõnes reruz ita q̃ rõ formata in mẽte que ſignificat per nomen extra platũ est diffõ. ſcire ergo ſi uolumus quor est diffõ recurramus ad actũ itelligẽdi ⁊ videa mus q̃liter intellect⁹ itelligit. nihil aũt ab itellectu in telligit niſi ut est in actu: ⁊ ut hẽt analogiã ad formã. ⁊ inde est q̃ oẽs ptes diffõnis dicunt eẽ forme ⁊ hẽre analogiã a forma ut dicit. 7. me^cc. q̃ꝗdiu g̃ est deſcẽſus per formã tãdiu pcedit diffõ. qñ vo nõ est ulterius p̃ ceſſus per formã: ſed per ꝓditiones mãe ulterius diffõ nõ pcedit. ⁊ qr a ſpe in idiuidua nõ est deſcẽſus p dri as formales: ſed per ꝓditiones mãe: iõ corruptibiliuz ⁊ pticulariũ p se diffõ eẽ nõ põt. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Eor aũt q̃ ſepe fiũt demſtrationes ſũt ⁊ ſcie ut lune defect⁹ manifeſtũ ẽ qdẽ qm̃ p̃m q̃ hi⁹ ſũt ſemp ſũt. Inq̃ꝗtũ aũt nõ ſemp p̃m ptẽ ſunt. ſicut aũt defect⁹. ſil'r est in aliis.

¶ Remouet quãdã dubitationẽ que poſſet hic originẽ ex p̃dictis. dixerat enim demſtrationẽ nõ eẽ niſi de his que ſunt ſemp. ꝓſtat aũt q̃ demſtrat eclipſis de luna cuz tm̃ nõ ſemp luna eclipſet ⁊ tonare põt demſtrari de nu be cũ tm̃ nõ ſemp nubes tonet. Ad hãc aũt dubitatio nẽ rñdet q̃ talia put de eis ſunt demſtrationes hñt eſſe ſemp. ideo ait q̃ eor aũt que ſepe fiũt ſunt demſtrati ones ⁊ ſcie ſup. non ut ſunt ſepe ſed ut ſunt ſemp ut defect⁹ lune ⁊c. Manifeſtũ est q̃ p̃m q̃ ſunt h⁹. i. p̃m q̃ ſunt uelia ⁊ ſunt demſtrabilia ſunt ſemp: inq̃ꝗtuz aũt nõ ſemp ſunt: ſed p̃m ptẽ. i. p̃m pticularia nõ ſũt

demſtrabilia. ⁊ ſubdit ſic est de defectu [ſilr est in alijs] q̃ſi dicat q̃ ſicut est de defectu. i. de eclipſi q̃ nō ſit demſtratio de ipſa niſi inq̃ztū est ſemp. ſilr est in alijs q̃ nō ſūt demſtrabilia niſi inq̃ztū ſunt ſemp. ¶ Dubitaret forte aliqs quō taliū est demſtratio inq̃ztū hnt esse ſemper. ¶ Dōm q̃ in demſtratiōe est tria ꝓſiderare. vz passionē que demſtat. ſbm de quo demſtat passio. ⁊ cām p quaz demſtat. oib⁹ aūt his trib⁹ modis oſtēdē possum⁹ demōſtrationes fieri de reb⁹ ut ſūt ſemp. nā ſi ꝓſideram⁹ ipm ſbm pz ſic eē ut dixim⁹. nā nō est demſtratio de hac eclipſi que est nūc ut dicit Themiſtius. nec de ꝶ pticulari ſbo: ſed fit demſtratio de ſbo ulr ſūpto nō circūcernēdo aliquā diiam tpis. ⁊ q̃z ulia ſūt ſemp ⁊ ubiqz eo q̃ ſūt abſtracta ab hic ⁊ nūc ſi fieret demſtatio de eo qd est pz ptē tpis uel eo qd est pz ptē. i. de eo qd hēt pticulare eē nō eēt demſtatio eoꝝ que ſunt ſemp. ſed cū in demſtatione fit abſtractio ab iſtis dicim⁹ demſtationē ſolū eē eorū que ſūt ſemp. 2° ꝶ idē pz ſi cōſideret ipſa cām per quā demſtat. nā nunq̃z est demſtatio p cām niſi ſit cā que de necitate iferat effectū. eclipſis ḡ lune ⁊ h⁹ quoꝝ est demōſtratio ⁊ ſi nō ſemp actualr exiſtūt ſūt ſemp in relatione ad cāz. q̃z ſemp poſita tali cā ſemp ponit talis effect⁹: ut poſita iterpōne terre ponit eclipſis. ḡ talia nō demſtant ut ſūt p̃m ptē tpis. i. ut ſūt aliqñ in ſe ꝓſiderata. ſed put ſemp ſūt per relationē ad cām. 3° ꝶ idē pz ſi ꝓſideret ipſa passio que demſtat. possum⁹ eni dicē q̃ p prie. ꝓpriū cui⁹ est p ſe demſtatio iest oi ſoli ⁊ ſemp. ⁊ ſi nō iest ſemp pz actū iest ſemp pz aptitudinē. ⁊ ſic accipit ut ꝓpriū. vñ ſic hō ſemp est riſibilis lz nō ſemp ridet ſic ſemp eclipſis pōt demſtari de luna. q̃z ſemper est apta nata eclipſari lz nō ſemper actu eclipſet ⁊c.

¶ Qm̃ aūt mānifestū ē q̃ vnūqdq̃z demſtare nō est: ꝶ aut ex vnoq̃z p̃ncipioꝝ erit.

¶ In pte iſta ut dicebat oſtēdit phs demſtationē nō eſſe ex p̃ncipijs coib⁹: ſed ꝓprijs. Circa qd duo fac. q̃z p° facit qd dcm̃ ē. 2° gra hui⁹ qd dixerat declarat q̃ ſūt p̃ncipia coia ⁊ q̃ ꝓpa ibi [Dico ār.] Circa p̃m duo fac: qa p° oſtēdit demſtationē nō eē ex coib⁹ lz ſolū ex ꝓprijs. 2° ingrit utrū h⁹ coia poſſent alicui ſcie eē ꝓpa. 2ª ibi [Sz hoꝝ p̃ncipia.] Circa p̃m tria fac: q̃z p° hāc vītatē p̃mittit q̃ demſtatio nō fit ex coib⁹. 3° ad hāc vītatez p̃bādā adducit multas rōnes. 3° ex rōnib⁹ adductis cōcludit ꝓnē itētā. 2ª ibi [Si id qd dmſtat] 3ª ibi [Quare ex hīs.] dic ḡ [qm̃ aūt est manifestū q̃ vnūqdq̃z nō est demſtare] ſup. ex quocūqz q̃z nō est demſtare ſup. ex coibus [ſed erit] ſup. demſtare [ex vnoquoqz principioꝝ.] i. ex ꝓprijs p̃ncipijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Id qd demōſtrat fit p̃m q̃ est. illō nō est oīno ſcire hoc qdē ſi ex ueris ⁊ idemōſtrabilibus monſtret ⁊ immediatis.

¶ Adducit multas rōnes ad ꝓpoſitū. Ad cui⁹ euidētiaz ſciēdū q̃ demſtatio fac ſcire ⁊ ēt facit ſcire p ſe ⁊ pz q̃ ipz. opz eni q̃ id qd ſcit p demſtationē ſciat p ea q̃ ſunt pz q̃ ipz. ḡ opz q̃ ſciat p ꝓria q̃z remota nō ſunt p̃m q̃ ipz. opz ēt q̃ ſciat nō p exnea: q̃z exnea nō ſūt pz q̃ ipz. ulteri⁹ ēt opz q̃ ſciat p talia ꝓria ⁊ p talia nō exnea q̃ ſint in eodē gne. i. que ptineāt ad idē genus ſbi uel qd idē est qd ſint illi⁹ ſbi pz q̃ ipz illud est q̃z que non ſunt ſbi p̃m q̃ ſbm est nō ſūt p ſe ⁊ p̃m q̃ ipm. Quātū autez ad pñs ſpectat q̃tuoꝝ facit demſtatio q̃z fac ſcire. facit ſcire per ꝓxima. facit ſcire nō p exnea. ⁊ facit ſcire p ea que ſūt in eodē gne. uolēs itaqz phs ꝓbare demſtationē nō eē ex coib⁹ ſed ex ꝓprijs q̃tuoꝝ facit p̃m q̃ hoc q̃drplr ꝓbat. nā p° ꝓbat ꝶ ex eo q̃ demſtatio facit ſcire 2° ex eo q̃ fac ſcire p ꝓxia. 3° ex eo q̃ facit ſcire nō p exnea. 4° ex eo q̃ fac ſcire p ea que ſūt i eodē genē. 2ª ibi [Est eni ſic mōſtrare.] 3ª ibi [Nō eni ꝓtigit.] 4ª ibi [Quare ſi p ſe.] In p̃ª pte itēdit talē rōnē. qcqd facit ſcire opz q̃ ſit ex p̃ncipijs que ſūt p̃m id. i. ex ꝓprijs. demōſtratio facit ſcire: q̃ demſtatio est ex ꝓprijs. de hac aūt rōne nō ponit niſi vtutē medij. vz q̃ ex qbuſcunqz est demſtatio: ut puta ſi eēt ex ueris ⁊ imediatis: ſi tam nō eēt ex ꝓprijs nō faceret ſcire. Cōtinuet aūt ſic. Bñ dico q̃ demſtatio est ex vnoquoqz p̃ncipioꝝ. i. ex ꝓprijs [ſi] p qa [id qd demſtatū est] [ſiue] [id qd demſtat] opz ſup. q̃ demſtet p tale p̃ncipiū [qd ſit p̃m q̃ ē id.] q. d. q̃ dz fieri demſtatio p p̃nª [que ſunt p̃m q̃ illō.] i. p̃m q̃ ipm. aut ſup. ſi nō accipiant talia p̃ncipia [ꝶ q̃ dē] ſup. qd demſtat [oino nō est ſcire ēt ſi ex ueris ⁊ imediatis ⁊ idemſtabilib⁹ demſtaret.] tūc ḡ ſupplēda ē rō q̃ q̃z p̃ncipia q̃ztūcūqz ſint uera ⁊ imediata: ſi tū nō ſint ꝓpa nō faciūt ſcire. demſtatio ḡ que fac ſcire opz q̃ fit ex ꝓprijs. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat demſtationē eē ex ꝓprijs ⁊ q̃re ſi nō fit ex ꝓprijs nō facit ſcire. Et ēt dubitādū eēt quō fieri poſſit q̃ aliqd fit ex ueris ⁊ imediatis ⁊ nō fit ex ꝓprijs. ¶ Dōm q̃ imediata ꝓpō est q̃ nō est altera p̃oz ut in p̃cedētib⁹ dicebat. cōes ḡ aī cōceptiōes ſiue cōes ꝓpōnes p̃nt dici uere immediate ⁊ idemſtabiles: q̃z nō hnt alias ꝓpōnes p̃ores p q̃s demſtent. dato ḡ q̃ p talia eēt demſtatio: q̃z nō eēt ex ꝓprijs nō faceret ſcire. Nō aūt q̃re nō ꝓtigit ſcire p coia: ſed p ꝓpa hec eē poſſet. nā vītas ſemp in q̃dā adequatione ꝓſiſtit: ut vītas que est i itellu ꝓſiſtit i adeq̃tione rerū itellectualiū ⁊ de tali vītate loquit phs cū ait 6° meta. q̃ uerū ⁊ falſuz ſūt i aīa. tūc eni itellus est uerus qñ adequat ipſi rei ut qñ ſic est i itellectu ſic est in re. vītas aūt rei vī ꝓſiſtē in adeq̃tione ei⁹ ad ſua p̃ncipia: ut tūc est uerū argētū qñ ibi est uera mā ⁊ uera forma argēti. nō ergo possum⁹ ſcire rei vītatē niſi ſciuerim⁹ ſua p̃ncipia qb⁹ adeq̃tur: ut nō potes ſcire vītatē hui⁹ paſſionis nec potes plene cognoſcē hāc paſſionem niſi ſciueris ꝓpriū ſbm ⁊ ꝓpriā cām qbus adequat: ⁊ q̃z res nō adequat p̃ncipijs coibus: ſed ꝓprijs: ideo vītas cuiuſcūqz rei ſciri nō pōt niſi per p̃ncipia ꝓpria: nō q̃ cōmunia ſupfluāt: ſed q̃z coia ſine ꝓprijs de re non cānt ſufficiētē notitiā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est eniz ſic mōſtrare ſicut briſſote tragonismuz i. q̃drāgulatū. p̃m cōcluſionē eniz demōſtrātur rōnes hi⁹ p̃m q̃ ⁊ alteri inest. vñ ⁊ in alijs ꝓueniūt he rōnes nō ꝓximis. Nō itaqz p̃m q̃ illud est ſcit ſed p̃m accñs.

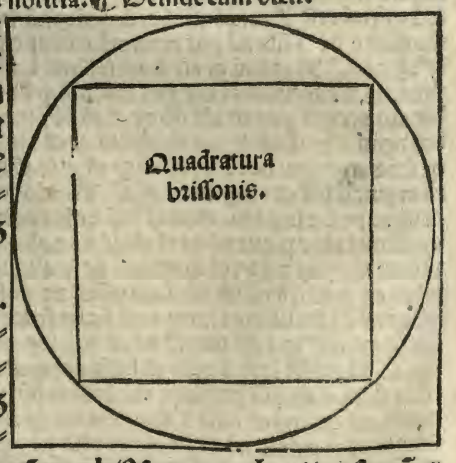

¶ Adducit ſcdam rōnē ſūptā ex eo q̃ demſtatio facit ſcire ex ꝓximis. Formet aūt ſic rō. q̃cūqz p̃ncipia nō ſūt ꝓxima: ſic erāt p̃ncipia per que briſſo uoluit quadrare circulū: q̃z h⁹ p̃ncipia nō faciūt ſcire p̃m q̃ illud: ſed p accñs. p talia p̃ncipia nō est demſtatio. ſz p̃ncipia coia nō ſunt ꝓxima ⁊ nō faciūt ſcire p̃m q̃ illud ſed p accñs ḡ per ea nō est demſtatio. iō ait q̃ [est eni ſic mōſtrare] ſup. aliquā paſſionē de ſbo p q̃dā. ſ. coia [ſic briſſo mō

strauit tetragonismũ.i.q̃dratũ]B est q̃dratura circuli [demſtrant eni hoꝝ rones.]i.rones de circulo siue circuli q̃dratura [ꝓz cóez.]i.p q̃dã coia [ꝓz q alteri iest:vñ ⁊ in alijs ꝓueniũt he rones nõ primis]tñ.⁊ qz nõ cõueniũt pria nec p ea q̃ ꝓueniũt tñ primis sed p q̃dam coia q̃ ꝓueniũt alijs iõ sup. [q scit]p tales rones [nõ utiqz scit ꝓz q ē illõ.]i.ꝑm q ipm [sed ꝑm accñs]tũc igit est suppleda rõ q cũ demſtratio faciat scire ꝑm q illud.i.ꝑm q ipm ⁊ nõ fac scire per accñs iõ p talia coia nõ ē demſtratio. ¶ Notãdũ aũt bziſſuz q̃drasse circulũ p hũc modũ:qz pº descripsit circulũ: postea descripsit q̃dratũ ifra circulũ qõ erat minꝰ circlo:⁊ descripsit ēt q̃dratũ ex circulũ qõ erat circulo maiꝰ.qbꝰ pactis arguebat sic.circa qõcũqz repit maiꝰ ⁊ minꝰ repit eq̃le.sz repit q̃dratũ minꝰ circulo ut qõ est ifra ⁊ repit q̃dratũ qõ est maiꝰ ut illõ qõ est ex.q̃ repit eq̃le.ꝓstat aũt p hãc rõnẽ q nihil scimꝰ de q̃dratura circuli ⁊ qui sciret per hãc rõnẽ nõ ppꝰ sciret q̃drare circulũ.i.facẽ q̃dratuz eq̃le circulo.nã maiꝰ ⁊ minꝰ sunt ꝑnª ualde coia ⁊ trãscẽdũt genꝰ circuli ⁊ q̃drati imo trãscẽdũt oẽ ꝓtinuũ: qz nõ solũ vna q̃ztitas est maioz uel minoz alia: sed ēt vnꝰ nũs est maioz uel minoz alio.⁊ qz talia coia nõ faciũt scire nisi forte p accñs:iõ per ea nõ est demſtratio. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ coia faciũt scire per accidẽs. ¶ Dõm q cũ cõe nõ magis det itelligẽ ꝑ q̃z illud si nõ terminet per ppriũ accidit ei q magis applicet huic q̃z illi.ut sigs q̃reret ꝑuũ fugitiuũ ⁊ nõ ꝑet de eo cognitionẽ ppriã sz ꝑet de eo cognitionẽ cõez.puta qz cogſceret ꝑuũ i eo q hõ:si p hãc cognitiõez uellet re post ꝑuũ fugitiuũ ⁊ ipz iueniret cũ nõ magis sit hõ ꝑuus q̃z nõ ꝑuꝰ ⁊ fugitiuꝰ q̃z nõ fugitiuꝰ ualde esset per accñs q per talẽ cognitionẽ capet ꝑuũ fugitiuũ: p accidẽs est q̃ q per coia sciant ppria.uel possumꝰ dicẽ q cũ p accñs q̃si idẽ fit qõ p aliõ siue illõ fit qõ nõ per se ⁊ ꝓz q ipz cũ scire aliqd p coia nõ fit scire ꝓz se ⁊ ꝓz q ipz.scire p talia põt dici scire p accñs. ¶ Deinde cũ dicẽ

¶ Nõ enim ꝓuenit demſtratio ⁊ in aliud genꝰ.vnũqõqz aũt ꝓz q accñs est cũ ꝑm illõ nõ cognoscimꝰ ꝑm q est ex ꝑncipijs illius inq̃ztũ illõ ē ut duobꝰ rectis eq̃les hẽre cui iest p se qõ dictũ est ex ꝑncipijs ipsius.

¶ Adducit tertiã rõnẽ sũptã ex eo q demſtratio nõ uadit i aliud genꝰ nec fac scire p accñs. Formet aũt sic rõ.qc qd nõ uadit i aliõ genꝰ nec fac scire p accñs ⁊ ex exneis sed facit scire ex ꝑncipijs illiꝰ rei ꝓz q est illa illõ nõ est p coia.demſtratio est hoꝝ:q̃ ⁊ c̃.iõ ait [nõ eni cõtingit demſtrationẽ]ire [in aliud genꝰ]uel eē in alio gñe.i.est se ex exneis ⁊ p accñs.⁊ sbdit q [vnũqõqz scimꝰ ꝑm illud ut qñ scimꝰ ꝑm q est ex ꝑncipijs illiꝰ inq̃ztũ est illõ ut hẽre]angulos [eq̃les duobꝰ rectis cui inest p se qõ dictũ est.]i.hec passio que dicta ē [ex ꝑncipijs illiꝰ] sup.demſtrari dz.q.d.q q̃si iest aliq̃ passio alicui sbo p se ex ꝑncipijs illiꝰ sbi.i.ꝑncipijs ꝑtinẽtibꝰ ad illõ genꝰ sbi dz illa passio demſtrari.tũc q̃ suppleda est rõ q cũ demõstratio nõ fit per exnea sed fit per ꝑncipia que sunt ꝓz q illõ cũ coia nõ sũt talia per ea demſtratio eē nõ ꝑt ¶ Notãdũ aũt q hec tertia rõ ⁊ 2ª hãt vnũ fũdamẽtũ nã qz demſtratio est ex his que sũt per se ⁊ ꝑm q ipz.iõ est ex primis ut inuebat rõ 2ª.⁊ nõ est ex exneis nec ex his que sũt ex alio gñe ut inuit hec rõ 3ª.⁊ qz coia nõ sũt prima sed exnea iõ ex talibꝰ nõ ē demſtratio. ¶ Dubitaret forte aliqs qz vi falsum q coia sint exnea qz q̃ ꝑdicant de aliqbꝰ ⁊ ꝓueniũt eis nõ sũt exnea sed coia p̃dicant de ppriijs ut supiora de iferioribꝰ ⁊ ꝓueniunt eis:q̃ ⁊ c̃. ¶ Dõm q hic appellat exneũ oẽ illõ qõ ꝓtigit alicui per qõ põt fieri descẽsus in aliõ genꝰ.naz demõstratio est de aliq̃ sbo ⁊ isistit circa illud ꝑm ⁊ non extẽdit se in aliud genꝰ sbi.⁊ qz coia nõ determinãtur circa aliqõ spãle ꝑm sed extẽdit se in aliud genus sbi. iõ demſtrare p coia nõ est demſtrare ꝑm q illõ.i.per ea q̃ sũt ꝑm q illud genꝰ sbi:sed per ea que se extẽdũt in exneũ genꝰ sbi.demſtrare q̃ passiones de aliquo sbo p coia est demſtrare per extranea nõ q illa coia non ꝓuenãt illi sbo ut rõ arguebat.sed coia dicunt extranea:qz se extẽdũt in extraneũ genus sbi qõ demſtrationi non cõuenit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare si p se ⁊ illud iest cui iest necesse ē mediũ in eadẽ primitate eē. Si vo nõ: sz sicut armonica per arithmeticam.huiusmodi aũt demõstrant qdem similiter.

¶ Adducit q̃rtã rõnẽ sũptã ex eo q mediũ dz eē in eodẽ gñe siue in eadẽ primitate cũ extremis.⁊ est hec ratio per locũ a minori.nã minꝰ vi eē q scie subalternate p cedãt per ꝑncipia ppria:⁊ per ꝑncipia ppria que sunt in eadẽ primitate siue in eodẽ gñe cũ extremis:sed cũ hoꝝ scie sic pcedãt per ppa ⁊ nõ per coia ꝓñs est q oẽs scie demſtratiue per ppa ⁊ nõ per coia pcedãt. In hãc aũt rõnẽ sic pcedit.qz pº pmittit hꝰ rõnẽ.2º qz fecerat mẽtionẽ de sciẽtijs subalternatis ⁊ subalternãtibꝰ dat dñias iter illas ibi [Dicit aũt.]dicit q̃ [ãre si p se iest ⁊ illud.]i.⁊ illa passio sbo sup. [cui iest neẽe est ⁊ mediũ in eadẽ primitate.]i.in eodẽ gñe [eē]sup.cũ extremis [si vo nõ.]i.si aliq̃ videat eē ꝑriũ ⁊ nõ demſtratur sic [sed]sup.demſtrat [sicut armonica.]i.sup.sicut musica demſtat [per arithmeticã.hoꝝ aũt.]i.que sunt hoꝝ ⁊ que sũt talia [demſtrant qdẽ silr.]q.d.q que sũt hoꝝ.i.que sũt armonica ⁊ que ꝑtinẽt ad sciam sbalternatã demſtrant silr sicut in alijs sciẽtijs:qz scie sbalternate q̃ztũ ad ea que sũt earũ pcedũt per ppa ꝑncipia sicut ⁊ alie scie:tũc suppleda est rõ q si scie subalternate de qbꝰ vi minꝰ pcedũt per ꝑncipia nõ coia:sed per ppria que sũt in eadẽ primitate ⁊ in eodẽ gñe q ēt oẽs alie scie sic pcedãt. ¶ Dubitaret forte aliqs:qz vi falsum q scie subalternate demſtrent silr per ꝑncipia ppa sicẽ ⁊ alie scie:qz alie scie hãt sua ꝑncipia ppria per que demſtrant uel pcedũt.sed sbalternate nõ vident hãe ꝑncipia ppa:sed sumũt ꝑncipia alteriꝰ scie.⁊ sic vi falsuz eē q semp demſtratiões fiãt per ppa. ¶ Dõm q si uolumus bñ videẽ q̃liter fiat hoꝝ demſtratio opz nos per exẽplũ aliqõ pspectiuũ manuduci:utputa si uolet pspectiuus ꝓbare hãc passionẽ de oculo q de re visa videbit oculũ dextrũ eē dextrũ ⁊ sinistrũ eē sinistrũ qõ ꝓbabit per ꝑ q dextera ps rei vise diametralr impmit silitudinẽ sua in dextrã ptẽ oculi ⁊ sinistra in sinistrã.ꝓbat q̃ passio pspectifica ut talis visio de sbo de quo cõsiderat pspectiuꝰ nõ per mediũ geometricũ: sed per mediũ propriũ:ut qz sic impmit de qbꝰ impssionibꝰ nõ se hẽt itromittẽ geometra.uerũtñ qz talis impssio sic fiat diametralr declarabit per silitudinẽ angulozꝝ quã silitudinẽ spectat declarare ad geometrã.q̃ in talibꝰ aliqd est qõ est pure geometricũ.aliqd est qõ est pure pspectificum aliqd aũt est qõ nõ est pspectiui in se ꝓsideratũ: sed eiꝰ est ut subijcit geometrice nec est geometre simplr accepti sed est eiꝰ ut descẽdit in pspectiuã.nã determiare de silitudine angulozꝝ ꝑm se ꝑ est pure geometricũ ꝓbare hoꝝ visionẽ de oculo per huꝰ impssionẽ ꝑ est pspectificũ.sed ad ꝓbãdũ hãc impssionẽ eē talẽ p silitudinẽ angulozꝝ nõ est aliud q̃z adaptare ꝑ qõ determinatũ est i geometria ad mãm spãlẽ ut ad oculũ de quo cõsiderat pspectiuꝰ.hãc aũt adaptationẽ facẽ nõ spectat ad geometrã ꝑm se ꝓsideratũ sed eiꝰ est ut descẽdit in pspectiuã.sic ēt hic faceret geometrica sic adaptare ad spãlez mãm nõ est pspectiui ut pspectiuꝰ est sed eiꝰ est ut regulat per supiorem artificẽ.ergo sciam subalternatã uti

ppōnūb⁹ scie subalternātis nō est aliud q̄z ppōnes alias ad spāles mās applicare. tūc g̃ subalternatas docet de ppōnib⁹ illis ad talē mām applicatis qr ita est q̄rū ppter qd supior artifex demīrabit. in b̄ g̃ q̄ sic applicat nō ppria demīrat pspectiū⁹ ⁊ passio illa ut facere tales angulos nō est per se ipsi⁹ sbi pspectifici nec est linee visualis ut visualis est: sed est magis linee ꝑm abstractionē sumpte. sed qū passio est pspectifica ⁊ sbm pspectificū opz medīū pspectificū esse ita q̄ ⁊ scie subalternate quodāmō demīrant ex ppriis sicut ⁊ alie: g̃ per locuz a minori si in his vificat q̄ nō pcedūt ex exneis nec ex coib⁹ sed ex ppriis. multo magis hoc vificabit in aliis. ea g̃ que sunt geometrica ⁊ adaptant ad oculū nō sūt pspectiue ꝑm q̄ hui⁹. ⁊ que sunt arithmeticalia ⁊ que adaptant ad sonū nō sunt scie armonice ꝑm q̄ huius. ideo phs signāter ait q̄ que sunt hui⁹ siue que sunt talia. i. que sunt armonica ꝑm q̄ hui⁹. uel que sunt pspectifica ꝑm q̄ hui⁹. ⁊ ulr que sunt scie subalternate ꝑm q̄ sunt ipsa que sunt talia demīrant silr. i. demīrant per ppria pncipia sicut ⁊ in aliis sciētiis. nā si passio est p se pspectifica ⁊ sbm cui per se inest est pspectificum qa necesse est mediū eē in eadē primitate cū extremis: ne cesse est ipm eē pspectificū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed differūt. ipm eni qr alterius est scie. Subm eni gen⁹ alterū est. sed pp qd superioris est cuius per se passiones sunt.

¶ Qtia mētione fecerat de armonica que est scia subalternata ⁊ de arithmetica que est scia subalternans iō dat diam iter has ⁊ illas dicēs| differūt aūt |scie sbalternate a subalternātib⁹ eo q̄| ipm enim qr est scie alterius. |i. scie subalternate. ⁊ sbdit| sbm enim |sup. scie subalternate| alterū gen⁹ est |sup. a scia subalternāte. dicē g̃ ipm qr est scie subalternate ⁊ dicē| pp qd est scie supioris cui⁹ sunt per se passiones. |¶ Notādū aūt q̄ sbm scie subalternate est aliquo mō alterz genus a sbo scie supioris ut linea visualis est aliquo mō alterū gen⁹ a linea simplr. pspectiuus igit id qd est geometrice ut angulus triāguli eqlateri sit tertia ps duoz rectoz applicabit ad lineā visualē ut ad oculū. ⁊ dicit q̄ talis angulus in oculo est tertia ps duoz rectoruz. istud aūt qd nō spectat ad geometrā ꝑm se ꝓsideratuz qr nō hēt se de oculo it romittē ueruntū qr hec passio vz eē tertiā ptē duoz rectoz est linearū ꝑm abstractionē cōsideratarū. iō dicē ppter qd spectat ad supiorem artificē ut ad geometrā. h⁹ g̃ passiones dicē ppter qd nullo mō spectat ad pspectiuū. sed dicē qr: aliquo mō spectat ad geometrā ⁊ aliquo mō ad pspectiuū. nā dicere q̄ simplr spectabit ad geometrā cuius dicē est ppter qd. sed dicere qr in hac mā fit ut in oculo spectabit ad pspectiuū ut subalternat geometrie ⁊ ut ppositiones geometricas adaptat ad suam materiam specialem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ex his manifestū est q̄ nō sit demīrare vnūqdq̄z simplr. b̄ fz q̄ ex ppriis vniuscuiusq̄z pncipiis ē. Sz hoz pncipia hnt cōe. Si b̄ manifestū ē qd nō ē vniuscuiusq̄z ppa pncipia demīrare. erūt enim illa oium pncipia ⁊ scia illoz ppria oibus.

¶ Ex rōnib⁹ pdictis cōcludit ꝓnē intētā. d. |q̄rē manifestū ex his. |i. ex dictis| q̄ non est demīrare vnūqdq̄z simplr. |i. quocūqz mō| sed |est demīrare sup. vnūqdq̄z| ꝑm q̄ est ex pncipiis vniuscuiusq̄z. |i. ex ppriis pncipiis. tūc sequit ps illa| sed hoz pncipia |in qua inqrit utrū h⁹ coia sint alicui scie ppria ostēdēs q̄ sūt p ppria metaphisice cuius est pbare pncipia oium sciarū. circa qd duo facit. qr ꝑmo facit qd dictū est. 2° ꝓcludit quedā correlaria que sequunt ex dictis ibi| Eteni scit magis. |dicit g̃| sed pncipia hoz. |i. harū sciarū spālium| hnt cōe. |i. hnt aliq pncipia coia sup. per que pbent. |Si aūt hoc manifestū est q̄ nō ē vniuscuiusq̄z| scie spālis| pncipia ppria demīrare |⁊ subdit| erunt enim illa. |i. pncipia coia| pncipia oium |aliozz principioz| ⁊ scia illoz |pncipioz oium ut metaphisica erit| ppria oib⁹ |illis pncipiis coib⁹. ¶ Notādū aūtē intētionē phi eē q̄ illa scia ut metaphisica ppe intēdere hēat de h⁹ pncipiis coib⁹. i. de h⁹ dignitatibus ⁊ de h⁹ ꝑmis animi ꝓceptionib⁹ per que pbant pncipia aliarū sciarū. ¶ Notādū ēt q̄ ꝑm vba text⁹ posset sic formari rō. q̄cūqz scia pbat pncipia sciarū spāliuz illa scia est ppa illis pncipiis coibus per que talia pncipia demīrant: metaphisica ē h⁹: g̃ ⁊c. 2° hec rō posset sic formari. sicē se hēt scia spālis ad pncipia spālia: sic se hēt scia cois ad pncipia coia. sed scie spāles sunt ppe pncipiis spālib⁹: g̃ ⁊ coiz scia est ppria oib⁹ pncipiis coib⁹. 3° posset formari sic. sicē hec scia spālis que est de b̄ ente est ppa his pncipiis spālib⁹: sic scia cois que est de ente coiter siue que est de ente in eo q̄ ens est ppa his pncipiis coib⁹: metaphisica est h⁹: g̃ ⁊c. ¶ Notādum ēt q̄ si pncipia sciarū spāliū nō pbant nisi per pncipia coia cū arguē per pncipia coia nō spectet ad scias speciales nō spectabit ad eas demīrare h⁹ pncipia: sed hoc spectabit ad metaphisicā que cū sit ppria his pncipiis coibus ad ipsam ptinet demōstrare principia oium sciēntiarum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nāq̄z sciuit magis itelligēs ex supiorib⁹ cātis. Ex porib⁹ eni nouit cū nō ex cātis sciat cās. Quare si magis sciuit ⁊ maxime ⁊ scia illa erit magis ⁊ maxime.

¶ Cōcludit q̄dā correlaria que sequunt ex dictis. sūt eni h⁹ correlaria tria iuxta tria que dixerat in caplis pcedētib⁹. dixerat eni supra q̄ scia est ex nečiis pncipiis ⁊ ex nečiis cātis que nō ꝓtingit alr se hēre. Ex b̄ g̃ sequit b̄ correlariū q̄ scire est p cās. g̃ illa scia que tradit altiores cās ⁊ que magis pcedit per cās magis facit scire. Rursus dixerat supi⁹ q̄ scia nō descēdit in aliud genus. vñ ꝓcludit q̄ necesse est uel eē idē gen⁹ simplr i q̄ descēdit scia. ⁊ b̄ q̄z tū ad ppriās ꝓnes illi⁹ scie. uel esse gen⁹ idē sic. i. quodāmō q̄z tū ad sbalternatas sciētias. scia eni subalternata aliquo mō ꝓuenit cū gīe sbi cum scia supiori. Ex b̄ g̃ segtur b̄ correlariū q̄ scia demīrati ua uel nullo mō descēdit in aliud: ulr si descēdit aliquo mō in aliqō gen⁹ sbi hoc est solū in scias subalternatas 3° dixerat q̄ vnūqdq̄z est demīrare nō ex uno quoqz pncipioz sed ex ūmediatis ⁊ primis. Ex quo sequit hoc correlariū q̄ difficile est cognoscē an sciam⁹: qr si non est scire nisi ex pncipiis primis ⁊ ppriis. qr difficile ē cognoscē utrū hēam⁹ talia pncipia difficile est cognoscere an sciam⁹. Scōm correlariū incipit ibi| Sed demōstratio. |3ᵐ ibi| Difficile aūt est. |Est g̃ pmū correlariū q̄ qui itelligit per supiores cās q̄ magis sciet ⁊ magis itelliget. iō ait. | Eteni scit magis itelligēs ex supiorib⁹ cātis |q̄z sup. itelligēs ex iferiorib⁹. ⁊ subdit q̄| ex supiorib⁹ enim sciuit cū nō sciuit ex cātis. |i. cū nō scit a posteriori| nec scit cās |per cāta. i. per effect⁹. fz tūc scit ex supiorib⁹ qñ scit ex porib⁹: ⁊ qñ scit per cās effect⁹. vñ cōcludit| q̄re si magis sciuit |sup. ille qui magis hēt cās| ⁊ maxime |sciuit sup. ille q̄ maxime hēt cās| scia illa ⁊ magis ⁊ maxime |sup. erit scientia. que ⁊ magis ⁊ maxime cōsiderat cās. ¶ Notādū aūt iuxta ꝓsiderationes traditas in topicis. sicē sim pliciter ad simplr ita magis ad magis ⁊ maxie ad maxime. Si g̃ scire est per cās: magis scire erit per magis cās: ⁊ maxime scire per maxime cās. ⁊ sicē se hēt scire

ad scire: ita scia ad sciam. si ḡ magis hēt cās est magis scire. ⁊ si maxie ē maxie scire. ḡ scia illa magis ⁊ maxie erit scia que magis ⁊ maxie ꝓsiderat cās. metaphisica ḡ magis facit scire q̄z aliq̄ alia scia. qz magis cōsiderat cās ⁊ altiores cās. sicut ēt scia supior ut scia subalternās magis facit scire q̄z scia iferior ⁊ subalternata: qa magis cōsiderat causas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz demstratio nō ꝓuenit i aliō genꝰ. ß nisi sicut dictum est geometrice in mechanicas uel machinatiuas aut speculatiuas ⁊ arithmetice in armonicas.

¶ Ponit 2ᵐ correlariū. s. q̄ demstratio nō uadit i aliō genꝰ. ⁊ si uadit ul descēdit i aliō genꝰ ß nō erit in aliō genꝰ simplr sz solū ß erit i sbalternas scias. iō ait. ⌊ Sed demstratio nō ꝓuenit. ⌋ i. nō ꝓueniēter descēdit ⌊ in aliō genꝰ. sz sic dcm ē. ⌋ si demstratio descēdit i aliō ß erit solū i sciētijs sbalternatis. sic demstrationes ⌊ geometrice ⌋ descēdūt ⌊ i mechanicas ul in machinatiuas. aut in pspectiuas. ⁊ arithmetice i armonicas. ⌋ ¶ Notāduz ē aūt q̄ mechanice mlta supponūt a geometria sic faciētes fūdū i dolio supponūt q̄ latꝰ exagoni sit medietas diametri. ß eni rō fūdat doliū q̄ ꝓportionat circinuz donec sexies replicatū comphēdat rotūditatē dolij ⁊ sz q̄ztitatē postea circini sit fundus dolij. qd ḡ geometria pbat i 4° geometrie i ꝓpōne 3ª q̄ latꝰ exagoni est medietas diametri hec machiatiua ars ut faber lignariꝰ psupponit. descēdit ḡ geometria in artes mechanicas. descēdit ēt i machinatiuas. machinatiua eni ars est que facē machinas ⁊ q̄ erigit edificia ad q̄rū erectionē multū ualēt demstrationes geometrice ⁊ maxie ille q̄ sūt de triāgulis ⁊ de ꝓportiōe laterū triāguloꝝ. Rursus geometria descēdit in pspectiuam qz multa supponit pspectiuus que geometra pbat. arithmetica autez descēdit in armonicā. i. in musicā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Difficile eni ē nosse si sciuit aut nō difficile ē nosse si ex ꝓpriis vniuscuiusq̄z ꝓncipijs scimꝰ aut nō q̄ uere ē scire. Opiamur aūt si hēamꝰ ex aliqbꝰ ueris illz ⁊ ꝓmis scire. sed hoc nō est: ß prima opz esse ꝓmis.

¶ Ponit 3ᵐ correlariū vz q̄ difficile est cōgscē an sciamꝰ qz difficile est cōgscē utrū hēam ꝓncipia ꝓpa passionis quā itēdit ꝓcludē. iō ait ⌊ difficile est aūt noscē si sciuit ⌊ sup. p demstrationē ⌊ aut nō ⌋ cū cā est qz ⌋ difficile eni est noscē si sciimꝰ ex ꝓncipijs vniuscujusq̄z. ⌋ i. ex ꝓncipijs ꝓpriis ⌊ aut nō qd uere ē scire. ⌋ q. d. q̄ nō est uere scire nisi ex ꝓncipijs ꝓpriis ⌊ nos aūt opinam ß. ⌋ i. opinamur scire ⌊ si hēamꝰ sil'm ex aliqbꝰ ueris ⌋ ⁊ sup. opinamur scire ⌋ ex ꝓmis. ⌋ i. ex ul'ib' ⁊ coibus ⌊ sed ß nō ē. ⌋ i. nō ꝓtigit scire ß mō ⌊ sed opz pria eē ꝓmis. ⌋ i. opz eē ꝓncipia ꝓpa pria. i. ꝓpa ꝓmis. i. cū ꝓmis ⁊ cū coibꝰ. sil eni cū ꝓmis ꝓncipijs coibꝰ opz hēre ꝓncipia pria. i. ꝓpa. coia eni non faciūt scire sine ꝓmis. ¶ Notādū aūt q̄ ad scire nō suffic assumē q̄cūq̄z uera nec sufficit assumē coia: sz sil cū coibꝰ opz assumē ꝓpa ⁊ prima. ⁊ qz ß est difficile cōgscē utrū talia sint que accipimꝰ difficile est cōgscē an sciamꝰ. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re coia nō faciūt scire. ¶ Ꝑdm q̄ sicut res se hēt ad eē sic se hēt ad cognosce: ⁊ illum eūdē modū quē videmꝰ i ꝓductiōe rez videmꝰ ēt i acqsitiōe scie Sicē eni ad ꝓductionē olīue nō solū suffic sola vtꝰ solis que est vtꝰ coiꝰ ad oia gnabilia. sed regrit ēt vtꝰ pullulatiua olīue q̄ ē cā ꝓpa ei ⁊ tū vtꝰ pullulatiua nihil ageret nisi roborata p vtutē solis. sic cōes ai ꝓceptiōes nō aggnant sciaz: sed opz q̄ ibi sint ꝓncipia ꝓpa. ipsa tū ꝓncipia ꝓpa nihil ꝓcluderēt nisi roborata eēnt per coia. Et si uolumꝰ magis hāc adaptationē extēdē dicemus q̄ sic vtꝰ solis que est vtꝰ coiꝰ vi: forte sufficē ad generādū aliq̄ impfecta ut ad gnandū ea que sunt ex putrefactiōe. ad gnandū aūt aia alia pfecta nō suffic vtꝰ solis sine ꝓpo semie sic ad gnandū cognitionē impfectā ut ad hoc q̄ fiat in nobis opinio sufficiūt coia. Sz ad hoc q̄ fiat in nobis cognitio pfecta ⁊ ad hoc q̄ aggeneret in nobis sciētia simul cum coibus regrunt pria ⁊ propria ꝓncipia ⁊c.

¶ Dico aūt ꝓncipia in vno quoq̄z genē illa que cū sint nō cōtingit demonstrare.

¶ Quia pbs dixerat in ꝓcedētibꝰ nō eē sciam p coia ꝓncipia sed p ꝓpa. In pte ista vult determiare de ꝓncipijs tā coibꝰ q̄z ꝓpriis. Circa qd tria fac. qz pꝰ diffinit ipsa ꝓncipia. 2° distiguit ea. 3° ostēdit quō scie ⁊ doctrie se hēant ad illa. 2ª ibi ⌊ Sūt aūt qbꝰ. ⌋ 3ª ibi ⌊ Sūt aūt ꝓpa. ⌋ Circa pᵐ duo fac. qz pꝰ diffinit ipsa ꝓncipia. 2° compat ea ad nō ꝓncipia ibi ⌊ Quicqd igit. ⌋ dicē enim ⌊ dico aūt. ⌋ i. diffinio siue describo eē ⌊ ꝓncipia i vno q̄z gnē illa que cū sint nō ꝓtigit ea demstrare. ⌋ ¶ Notādū aūt q̄ illō est ꝓncipiū qd est idemstrabile: ⁊ si est indemstrabile simplr est ꝓncipiū simplr. Si vō sit idemstrabile in aliq̄ scia est ꝓncipiū i illa scia. ¶ Notādū autez q̄ nec demstrant ꝓncipia nec opposita ꝓncipiorū. nulla eni falsa pūt demstrari. falsū qdē nec demstrat nec scit qz nō est. ḡ q̄ztū ad idemstrabile ꝓuenūt ꝓncipia cū ꝓpōnibꝰ falsis: sed q̄ztū ad eē dīnt. ꝓncipia eni ⁊ ea que sunt falsa sūt idemstrabilia: sed differūt hec ab illis. qz principia sūt: falsa aūt nō sūt: duo ḡ dixit de ꝓncipijs. vz q̄ sūt ⁊ q̄ idemstrabilia sūt: put aūt sūt dīnt a ꝓpōnibꝰ falsis: put aūt sunt idemstrabilia differūt a ꝓnibus ueris. ¶ Mōndū aūt q̄ cū dicimꝰ illa eē ꝓncipia que cū sint sūt idemstrabilia opz q̄ ibi accipiat eē p eē simplr. ul p eē p se: sed nō p eē per accns nec pro eē ꝓtingēter. ꝓncipia ḡ sunt ⁊ sunt simplr ⁊ nō pūt demstrari: ut sūt dīnt a falsis que nō sunt: ut sūt simplr differūt ab aliis que sunt cōtingēter: ut sunt idemstrabilia differūt a cōclonibus per se ⁊ necessarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicqd igit significent prima ⁊ que ex his sunt accipiendum est.

¶ Compat ꝓncipia ad nō ꝓncipia. Circa qd tria fac. qz pꝰ dat ꝓueniētiā iter ea. 2° dat dīiaz. 3° qd dixerat p exēpla manifestat. 2ª ibi ⌊ Oz aūt sint. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quid vnitas. ⌋ Est ḡ ꝓueniētia iter ꝓncipia ⁊ nō ꝓncipia: qz de oib' opz supponē qd est qd dī p nomē: iō ait ⌊ qcqd ḡ significēt ꝓma ⁊ que sūt ex his. ⌋ i. que sūt ex ꝓmis ⌊ accipit. ⌋ i. supponit: uel accipiamꝰ. i. supponamꝰ. q. d. q̄ in ß ꝓueniūt ⁊ ꝓma ⁊ ea que sūt ex ꝓmis q̄ de eis ē accipe. i. supponē qd ē qd sigtur p nom̄. ¶ Deide cū dicē

¶ Qd aūt sint principia necesse est accipere. Alia vō demonstrare.

¶ Dat dīiā iter ꝓncipia ⁊ nō ꝓncipia. d. ⌊ q̄ aūt sint ꝓncipia neēe est accipe. ⌋ i. supponē ⌊ alia vō demstrare. ⌋ q. d. q̄ hec est dīia inter ꝓncipia ⁊ alia: qz ꝓncipia supponimus eē: alia vō demstramus. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Ut qd vnitas: aut qd rectū: ⁊ quid triangulus. Est aūt vnitatē accipe ⁊ magnitudinem: altera vō demonstrare.

¶ Qd dixerat manifestat p exēpla. d. ⌊ ut qd vnitas: ⁊ qd rectū: ⁊ qd triāgulus ⌋ sup. accipimꝰ. i. supponimꝰ qd illa significēt: sz eniz vnitas sit ꝓnᵐ. triāgulus vō ⁊ rectū sint ea que ꝓcludunt p ꝓncipia: tū in ß cōueniūt vnitas cū triāgulo ⁊ recto: ⁊ i ß ꝓueniūt ꝓncipia ⁊ nō ꝓncipia q̄ de utrisq̄z supponimꝰ qd significat nomen. Exēplificata est ḡ ꝓueniētia ꝓncipiorz ad nō ꝓncipia. exēplificat aūt de eorz dīia. d. ⌊ est autē accipe. ⌋ i. supponē ⌊ vnitatē ⁊ magnitudinē ⌋ eē ⌊ altera aūt demstra.

re] magnitudo ḡ que est p̃n^m in geometria: ⁊ vnitas que est p̃n^m in arithmetica illa supponunt eē: alia aūt demṕant. q̃ztū ãt eē differūt p̃n^a a nō p̃ncipijs: qz p̃n^a supponūt eē: nō p̃ncipia v̊o demṕant. ¶ Mōdū aūt q̃ si arithmetico negaret vnitatē eē nō hēret viā ad p̃bādū ꝓtra negātes. Et si geometrico negaret magnitudinē eē nō posset p̃bare intentū. ⁊ iō talia tanq̃ p̃n^a h^oi artifices p̃supponūt eē: alia v̊o demṕant. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū p̃ncipia accipiam^o eē: uel qd̊ idē est ut ꝓ oporteat nos assentire p̃ncipijs uel possum^o negare ea. Et vi q̃ possum^o negare p̃n^a exēplo heracliti qui ut p̃z ex. 4. meta. negauit ℔ p̃n^m de q̃libet est affirmatio uel negatio uera. p̃^a p̃n^a se hūt tanq̃ añs: ꝗ v̊o tan. ꝗ ꝗ añs. sz q negat ꝗ añs negat añs. ḡ qui negat ꝗnez negat p̃n^a. sz multi negāt ꝗnes credētes eas falsas eē. ḡ ⁊c. ¶ Ddz q̃ ℔ op^o est q̃druplici distictiōe. vna distictio ad soluēdū q̃ñtū erit talis. q̃ aliū est negare aliqd eēntialr ⁊ in se: ⁊ aliū est negare ipm ut v̊tualr p̃uat in aliq̃: ⁊ ut eē in alio. Scda distictio erit talis. q̃ aliū est aliqd negare per se aliū per accñs. Tertia talis erit. q̃ aliū est aliqd negare directe ⁊ aliū idirecte. Quarta talis erit q̃ aliū est aliqd negare i ore: ⁊ aliū aliqd negare i corde. ꝗz distictiōes has soluit qd̊ ꝓposita. ¶ Luz ḡ q̃rit utrū de necitate accipiam^o dignitates eē. uel qd̊ idē ē utrū de necitate assētiam^o eis ul possum^o eas negare. aut loq̃ris eēntialr ⁊ i se. aut ut sūt v̊tualr in aliq̃: ⁊ ut p̃uant i alio. si loq̃ris de dignitatib^o nō i se sz ut p̃uātur i alio sic planū ē q̃ multi negāt eas: imo ois hō ꝗz hoiez p̃rūpit i aliqd̊ falsuz loquēs: ⁊ p ꝗñs negat dignitates p se notas. nā qcūqz dic aliqd̊ falsuz ul dic ℔ affirmatiue: ⁊ tūc dic eē qd̊ nō ē. uel negatiue ⁊ tūc dic nō eē qd̊ est. sed qcūqz dic eē qd̊ nō est: uel nō eē qd̊ est dic ꝗdictoria v̊ificari. ḡ qcūqz dic aliqd̊ falsuz dic ꝗdictoria v̊ificari. igit hāc dignitatē que est de q̃libet est affirmatio ul negatio. uere possum^o multotiēs negare ⁊ negam^o ut reb̃uat v̊tualr in p̃ponib^o aliis. ¶ Sz si q̃rat utrū hāc dignitatē que est. de q̃libet est affirmatio uel negatio possum^o negare eēntialr ⁊ ꝗz ꝗbaz suā ad ℔ uaret 2ª distictio: qz aut loq̃ris p se aut p accñs. si p accñs sic multi negauerūt ēt p se nota. multi eni hñtes aliqs rōnes q̃s nesciebāt soluē negauerūt ea que erāt nota: nō solū itellectui: sz ēt sensui: sic Zeno negauit motū. videbat eni çeno ad sēsuz q̃ ipse ibat ad forū ⁊ q̃ equ^o currebat i stadio: tñ qz nō videbat ei q̃ posset ponere motū nisi ponēt ifinita ptrāsiri: qz nesciebat soluē hāc rōnē negauit motū. sic ēt aliqs p accñs negaret ℔ p̃n^m de q̃libet est affirmatio ul negatio: qz forte hiet aliquā rōnē quā nesciret soluē. ḡ i alio ut i ꝗnib^o uel p aliū ut p ꝗnes possum^o negare p̃ncipia. nā qcūqz negat ꝗnē ex ꝗñti negat p̃ncipia. Rursus p accñs ut pp aliquā rōnē quā nescim^o soluē possum^o negare p̃ncipia: ⁊ est tertio modus negādi p̃ncipia lz idirecte: sic Heraclit^o: ut p̃z ex. 4. meta. negauit ℔ p̃n^m. de q̃libet est affirmatio. asserēs q̃ nō ꝗtigeret ꝗdicē. sed ℔ nō fuit directe sed idirecte. credebat eni entia eē i tāto fluxu q̃ statim cū q̃s diceret ℔ est statim pp fluxibilitatē eo ꝗ posset dicere ℔ nō est. vñ iprobabat Heraclit^o sic dicētē q̃ poteramus eādē aquā flumis tāgē bis. dicebat eni ipse q̃ nec sel. si cut ḡ p̃m Heraclitū pp fluxibilitatē aque eādē aquaz nō possum^o tāgē bis: ita p̃m eūdē pp fluxibilitatē rerū de eadē re eodē mō se hñte nō poteram^o loqui bis. ⁊ iō uolebat q̃ statim cū dixerim^o rē eē: statim poteramus dicē rē nō eē. iste ḡ negauit hec p̃ncipia de q̃libet. sed i directe qz nō credebat directe ⁊ ꝑpe ꝗdictoria v̊ificari. Sīlr 4° mō p̃ñt negari p̃ncipia ore: qz q̃ztūcūqz assētiam^o eis corde possum^o ea negare ore. p̃ncipia ḡ ⁊ potissime cois ai ꝗceptiōes corde ⁊ directe ⁊ per se ⁊ p̃m subaz negare nō possum^o. ore aūt idirecte ⁊ p accñs ⁊ nō ꝗz se sz rōne ꝗnū q̃s negam^o nil ꝑhibet p̃n^a negare

Cū ḡ arguit de Heraclito solutū ē p iā dicta: qz ille p̃ncipiū istud. de q̃libet affirmatio. directe nō negauit sz idirecte: nec negauit h^oi p̃n^m cū significatione ꝑpa sed cū exnea. credidit eni q̃ ad ℔ q̃ v̊ificarent ꝗdictoria de eadē re q̃ sufficeret rē illā eē tāte fluxibilitatis q̃ stati cū affirmaret de ea aliqd statim posset negari illud de ea. Qd̊ v̊o ulteri^o arguebat q̃ q negat ꝗñs negat añs: ⁊ q negat ꝗnez negat p̃ncipia. pz: qz negare p̃ncipia ℔ mō put. s. negam^o ꝗnes nō est negare p̃ncipia p̃m se ⁊ p̃m subam: sed solū put v̊tualr reb̃uant in ꝗnib^o: ul ℔ nō est negare p̃ncipia explicite sed iplicite. ¶ Ulteri^o dubitaret forte aliqs de eo qd̊ in lra dī q̃ p̃ma opz accipe. i. supponē: alia v̊o demṕare. sed p̃ma p̃ncipia sunt ea que sumunt ex ipso ente: ut q̃ ꝗdictoria non p̃ñt fiē eē uera: ⁊ q̃ opz alterā ptē ꝗdictoriozꝗ eē uerā: alteraz v̊o falsam. cetera v̊o alia poterāt demṕari. ḡ q̃ oē totū sit maio sua pte: ⁊ q̃ que vni ⁊ eidē sūt eadē iter se sunt eadē ⁊ cetera h^oi poterāt demṕari: qz nō sūt oino p̃ma sed hñt alia p̃ora se. ¶ In ꝗriū est: qz tales p̃ponēs sūt cōes ai ꝗceptiōes: ḡ idemṕabiles. ¶ Ddm q̃ illa dicūtur p̃ma in q̃ itellꝰ fert fine discursu. q̃cūqz eni p̃ponēs tales sūt q̃ statim cū p̃ponunt itellꝰ assentit illis dicūtur p̃me. est eni iter ipsas ai ꝗceptiōes ordo ut sic p̃mū appḗsuz ab itellu est ens ⁊ eē ita p̃ma cois ai ꝗceptio est illa que imediate fūdat i ipso ente uel in ipso esse ut de q̃libet opz eē uel nō eē. rō ḡ p̃mitatis pōt accipi p̃m ens ⁊ ptes entis sic iter ipsas ai ꝗceptiōes est ordo: ga illa que fūdat in ipso ente est poz illis que fūdant in p tib^o entis. ⁊ ēt pōt accipi rō p̃mitatis ut dicat oē illud p̃mū est in qd̊ fert itellꝰ fine discursu: p̃m quē modum oēs cōes ai ꝗceptiōes sūt p̃ponēs p̃me qz fine aliq̃ discursu ⁊ fine aliq̃ rōne itellꝰ assētit eis. dicam^o ḡ ut meli^o appeat qd̊ dī q̃ sic ad vnā ⁊ eādē sciam cōez ⁊ p̃mā ut ad metaphisicā ptinet nō solū ꝗsiderare de ente: sed de ptib^o entis. in h^oi tñ ꝗsideratiōe est ordo. qz p̃ncipali^o ꝗsiderat metaphisic^o de ente q̃z de ptib^o entis. sic cōmunes ai ꝗceptiōes sunt ille p̃me que nō solū sumunt ex ente: sed ex ptib^o entis. est eni cois ai ꝗceptio q̃ de q̃libet opz eē uel nō eē que fūdat in ipso ente ⁊ est etiam cois ai ꝗceptio q̃ oē totū est maio sua pte que fūdat in p̃dicamēto q̃ztitatis qd̊ est ps entis. nā p̃ncipales partes entis sūt figure p̃dicamēto ꝗz ut declarari hēt in 5° meta. oēs ḡ tales p̃ponēs que sūt i termis coib^o de q̃ b^o spectat ꝗsiderare ad sciam cōem siue fūdant in ente siue i ptib^o entis sūt p̃ponēs p̃me ⁊ dignitates ⁊ cōes ai ꝗceptiōes. attñ iter eas est ordo: qz rō dignitatis ⁊ p̃mitatis p̃ncipali^o reb̃uat in cōi ai ꝗceptione que sumit añ q̃z in aliis que sumunt de ptib^o entis. argumēta autē soluta sunt per iā dicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sūt aūt q̃b^o utimur i demṕatis scijs alia q̃dez p̃pa vniuscuiusq̃ scie: alia v̊o coia.

¶ Distinguit ēt ipsa p̃ncipia. Circa qd̊ tria fac: qz p̃^o fac qd̊ dictū est. 2° rñdet cuidā tacite qōni. 3° declarat qd̊ dixerat. 2ª ibi. | coia aūt ꝗz. | 3ª ibi. | Et p̃pa p̃ncipia q̃dē. | Dicit ḡ p̃^o | sunt aūt. | sup. p̃ncipia | q̃bus utimur in demṕatiuis sciētijs alia q̃dē p̃pa vniuscuiusq̃ scie: alia q̃dē coia. | q. d. q̃ p̃ncipioꝗ q̃b^o utit demṕatoz q̃dā sunt coia: ⁊ quedā p̃pria. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Coia enim p̃m analogiā. qm̄ utile ē quātūcūqz in eo qd̊ sub scia est genere.

¶ Rñdet cuidā tacite qōni. dicēt eni aliqs eē icōueniēs q̃ demṕatio utat coib^o p̃ncipijs cū coia trāscēdāt sbm p̃priū: ⁊ qz scia sumit spēz a p̃pio sbo si uteret p̃ncipijs coib^o trāscēdētib^o sbm suū agēt ultra suā spēz: qd̊ est incōueniēs. ¶ Ad soluēdā ḡ hāc obonē declarat p̃ius q̃ liter scia demṕatiua utit p̃ncipijs coib^o ostēdēs q̃ non utit eis nisi ꝗz analogiā p̃m p̃portionē p̃priū ibi. iō sic

utiq; talib⁹ pncipijs scia spālis q̃ nō trāscēdit ppriū sbm: nec agit ultra suā spēz. iō ait q̃ coia p̄z analogiam. Q.d. q̃ scia demratiua accipit pn^a coia p̄z analogiā. i. p̄z ppōtionē sbi ppriū ⁊ sbdit qm̄ utile ē q̃ztū cūq; ē i eo gñe qd̄ est sb scia. Q.d. q̃ utile ē ipsi gñi tātū accipe de pncipijs coib⁹ q̃ztū ē ⁊ q̃ztū spectat ad gen⁹ sbi qd est sub illa scia. dī aūt gen⁹ sbi eē sub illa scia: qr subijcit ꝓsiderationi ipsi⁹ scie.

¶ Deinde cuz dicit.

¶ Propria principia quidem ut lineam eē huiusmodi ⁊ rectum.

¶ Declarat qd̄ dixerat. Dixerat aūt tria. p⁰ dixit q̃ q̃dā sūt pn^a ppa. 2⁰ q̃ q̃dā sunt coia. 3⁰ dixit q̃ de pncipijs coib⁹ tātū accipit scia q̃ztū spectat ad gen⁹ sbi sui. ideo tria fac: qr p⁰ declarat q̃ sūt ppa pn^a. 2⁰ q̃ coia. 3⁰ ondit quō scia tātū accipit de pncipijs coib⁹ q̃ztū spectat ad suū sbz. 2^a ibi. Coia aūt ut si ab eqlib⁹. 3ª ibi. Sufficiēs aūt. Dicē g̃ q̃ ppa pncipia qdē dico ut lineā eē h⁹ⁱ. vz lōgitudinē sine latitudine ⁊ rectum sup. eē h⁹ⁱ. vz cui⁹ mediū nō exit ab extremis ut lineam rectā eē illā q̃ tota sb pūcto tegit. ¶ Notādū aūt q̃ p ppie diffōnes spāliū termioꝝ sūt ppa pn^a in scia utēte illis terminis. vñ ⁊ geometria p diffōnē circuli ꝓbat lineas exeūtes a cētro eqles eē. utiq; g̃ geometria diffōne circuli tanq̃z pncipio. sicut etiā utiq; diffōnib⁹ linee ⁊ recti tanq̃z pncipijs. lineā g̃ eē h⁹ⁱ ⁊ rectū h⁹ⁱ esse sunt ppria pncipia in geometria.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōmunia aūt ut equalia ab equalibus si auferas q̃ equalia reliqua sunt.

¶ Declarat q̃ sūt pn^a coia. v. Coia aūt pn^a dico si ab eqlib⁹ eqlia detrahas eqlia reliq̃ sūt. Q.d. q̃ coia pncipia uocat oēs ai cōceptiones.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Sufficiēs autē est vnūquodq̃z istorum. quoniam in genere est. Idem enim faciet ⁊ si nō de omnibus accipiat: sed in magnitudinibus solum: arithmeticus autem in numeris.

¶ Declarat 3^m vz q̃ scia tātū accipit de istis pncipijs cōib⁹ q̃ztū fac ad sbm suū. Format aūt sic rō. id q̃ nō indiget scia nō accipit scia. sz ultra sbm suū nō idiget scia: g̃ ⁊c. iō ait. Sufficiēs ē aūt vnūqd̄q̃z istoꝝ. Pncipioꝝ coiuz q̃ztūcūq; i gñe ē. i. q̃ztūcūq; ptinet ad gen⁹ sbi. q.d. q̃ scia nō idiget ultra sbz suū sed suffic ei tātū accipe de h⁹ⁱ pncipijs coib⁹ q̃ztuz ptinet ad gen⁹ sbi sui. ⁊ q̃ p̄ sufficiat pz qr idē eniz fac sup. geometria si nō accipiat de oib⁹ eqlib⁹ sed i magnitudib⁹ soluz. arithmetica aūt in nūis. i. idē faciet si accipiet in nūis solū. ¶ Notādū aūt q̃ qñ geometra vult arguē p illd pn^m. si ab eqlib⁹ eqlia demas ⁊c. nō opz q̃ accipiat ipz i tota sua ulitate sed suffic q̃ accipiat ipm ꝓctuz ad magnitudies. nā cū nō itēdit arguē: nisi de magnitudib⁹ suffic q̃ dicat sic si ab eqlib⁹ magnitudib⁹ equales magnitudies demas magnitudies remanētes eqles erūt. ⁊ arithmetic⁹ accipiat p̄ pn^m ꝓctū ad nūos: ut si ab eqlib⁹ nūis ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qa vi falsum eē qd̄ hic ait phs. nā i p⁰ poꝝ loquēs de h⁹ⁱ pncipijs ait q̃ opz ea accipe ulr. d. q̃ debem⁹ dicē q̃ si a q̃buscūq; eqlib⁹ eqlia demas ⁊c. nā si accipim⁹ tale pn^m pticulariter ut si uellem⁹ ꝓbare angulos icisionis esse eqles: qr remanēt ex eo q̃ ab eqlib⁹ demunt eqlia si ad p̄ ꝓbādū accipiat p̄ pn^m pticulariter si ab eqlib⁹ eqlia demas: aut tu itelligis de eqlib⁹ angulis icisionis aut de alijs eqlib⁹. si de alijs eqlib⁹ facis sillm nō ad ppositū. si de angulis icisionis petis qd̄ est i pn⁰. qr assumis qd̄ vis ꝓbare. opz g̃ accipe ulr ⁊ dicas q̃buscūq; eqlib⁹ eqlia demas ⁊c. ¶ Dōm q̃ p̄ pn^m assūptū ⁊ h⁹ⁱ pncipia coia assūpta opz eē uliora q̃z ꝓcl⁰: sed nō opz esse uliora q̃z sbm scie: ut si geometria vult ꝓbare de aliq̃b⁹ lineis q̃ sūt eqles. ⁊ p̄ p ist⁹ pn^m. si ab eqlibus equalia ⁊c. opz h⁹ⁱ pn^m accipi uliori mō q̃z ꝓcl⁰. sed nō opz accipi ulius q̃z sbm geometrie: imo pōt accipi ifra sbm sic a q̃buscūq; eqlib⁹ lineis eqles demas ⁊c. sbm i geometria ē magnitudo. Cōstat aūt q̃ linea ē ifra magnitudinē. Ad ꝓbādū g̃ de aliq̃b⁹ lineis accipi pōt p̄ pn^m ulr ad oēs lineas qd̄ faciēdo erit pn^m assūptū ulius q̃z ꝓcl⁰ sed nō erit ulius q̃z ipm sbm geometrie. Ad saluādā g̃ mētē phi i libro poꝝ opz h⁹ⁱ pn^a accipi uliori mō q̃z ꝓcl⁰. ad saluādā mētē ei⁹ i p̄ loco nō opz q̃ aliq̃ scia utat talib⁹ pncipijs ultra suū sbz. pncipia g̃ coia debēt accipi uliori mō q̃z cōcl⁰. ppa aūt pñt accipi ꝓūtibilr q̃re aūt nō petat id qd est in pncipio si accipiant ꝓuertibilr. ppria postea cū disputabimus de medio demōstrationis hoc ostendet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt autē ppria qdem ⁊ que accipiunt esse circa que sciētia speculat que sunt per se. ut arithmetica vnitates: geometria autem signa ⁊ lineas. Nec enim recipiunt esse ⁊ hoc esse.

¶ Ondit quō scia se hēt circa talia pn^a. Ad cui⁹ euidētiam sciēdū q̃ i q̃libet ꝓne q̃tuor regrunt uel ꝓcurrunt. vz passio sbm ⁊ pncipia p q̃ ꝓbat passio de sbo. ⁊ h⁹ⁱ pncipia sūt i duplici gñe. qr q̃dā sūt ppa ⁊ q̃dā coia. duo g̃ fac phs: qr p⁰ ostēdit quō scie se hēant circa sbm ⁊ circa passionē ⁊ circa pncipia coia. 2⁰ ostēdit quō se hēant circa ppa ibi. Si aūt iterrogatio fillica ⁊ ppō ꝓdictiōis. Circa p^m duo fac: qr p⁰ ostēdit q̃ scie vsantur circa hec tria. vz circa passionē: circa sbm: ⁊ cōes dignitates. 2⁰ spāliter determiat de ipsis coib⁹ dignitatib⁹ ibi. Nō est aūt suppō neq; petitio. Circa pmum duo fac: qr p⁰ fac qd̄ dictū est. 2⁰ dat diiaz iter ipas scētias ibi. Quasdā āt scias. p^a ps didit in q̃tuor pres: qr p⁰ ostēdit quō demratiua scia vsat circa sbz. 2⁰ quō circa passionē. 3⁰ quō circa dignitates. 4⁰ ex dictis cōcludit q̃ circa hec tria. vz circa sbm passiones dignitates vsat ois demratiua scia. 2^a ibi. Noꝝ autez passiones. 3^a ibi. Qd aūt sic demrant. 4^a ibi. Ois eni demratiua scia. dicit g̃ p⁰ sūt aūt ppa qdē sup. sb iecta in scia que accipiūt eē. i. que supponunt eē in scia illa circa que subiecta scia speculat que sunt p se sup. passiones illoꝝ sborū ut arithmetica vnitates sup. supponit eē geometria aūt signa. i. puncta ⁊ lineas eē sup. p̄supponit. Nec eniz. i. arithmetica vnitates ⁊ geometria pūcta ⁊ lineas recipiūt respiciūt eē. i. supponūt qr sūt ⁊ eē p̄. i. supponūt qd sūt. opz eni de talib⁹ supponē: qr sūt ⁊ qd sūt. ¶ Notādū q̃ de sbo opz p̄supponē eē. i. q̃ fit. ⁊ eē p̄. i. quid fit. ¶ Notādū aūt ēt q̃ sbm in arithmetica est nūs cui⁹ pncipia sūt vnitates. si g̃ arithmetica de nūo tanq̃z de ꝓpo sbo p̄supponit eē ⁊ qd fit multo magis hec p̄supponet de vnitatib⁹ que sūt pncipia nūoꝝ. sic ēt sbm in geometria est magnitudo cui⁹ pncipia sunt pūcta ⁊ linee. Est g̃ geometria de magnitudine tanq̃z de ꝓpto sbo quam p̄supponit eē ⁊ qd fit multo magis p̄supponet p̄ de pūctis ⁊ lineis que sūt pncipia magnitudinis declaratū est g̃ quō demratiua scia se hēt circa sbm: ⁊ circa pncipia sbi: qr de eis p̄supponit eē ⁊ eē p̄ uel supponit de eis q̃ sint ⁊ qd sint. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Horum autem passiones per se quid qdem significet vnaquecq̃z accipiūt ut arithmetica quidem quid par aut impar aut quadrangulus aut cubus: geometria ꝓo quid rationabile aut reflecti aut curuare.

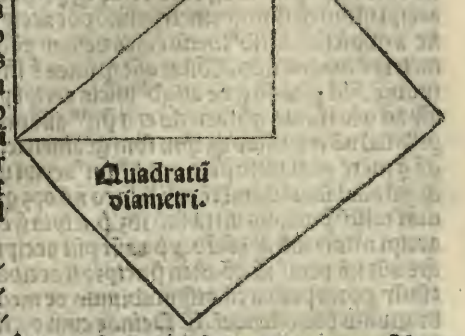

¶ Ostēdit quō se hz demratia scia circa p se passione dicens _hoz autē. _i. sbōrū._ passiones per se _su. sūt ōruz_ qd significet vnaquāq; accipiunt. _i. p supponūt sup. demratiue scie _ut arithmetica _psupponit_ qd significat par uel ipar. ⁊ ādrat⁹ ⁊ cub⁹ geometria qdē _psupponit qd significet_ rōnabile aūt reflecti aut curuari. _¶ Notādū aūt q par ⁊ ipar ādrat⁹ ⁊ cub⁹ sunt passiones nūi de quo ꝓsiderat arithmeticus. rōnalis vo ⁊ curuū aut reflexū sūt passiones lineē de q ꝓsulerat geometria. dz āt linea rōnalis: ut pz i exēplo geometria de q rōcinamur. ācūqz ḡ linea ꝓposita pz quā uolum⁹ scire ꝓpōnes aliarū linearū rōnalis uocabit. alie aūt linee cōmēsurabiles illis rōnales dicēt: icōmēsurabiles vo irrōnales. ¶ Notāduz ēt ex eo qd dictū est declaratū eē quō demratiua scia se hēat circa per se passiones: qz psupponit de eis qd significēt: ⁊ qd est qd dicit per nomē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qd aūt sint demrant per quedā coia: ⁊ ex his que demōstrant: ⁊ astrologia silr.

¶ Ostēdit quō demratiua scia se hēt circa pncipia coia. sic eni se hēt demratiua scia circa pncipia: qz p h⁹ pn^a coia adiūctis ꝓpriis demrant p se passiōes de sbis._ Cōtinuet aūt sic lra. dictū est q arithmetica ⁊ geometria psupponūt qd significēt p se passiōes_ aūt _p sed. sed _q sint _sup. h⁹ p se passiones nō psupponūt imo_ demōstrant p qdā coia: ⁊ ex his q demrant._ i. ex ꝓpriis ⁊ astrologia silr._ q. d. q non soluz arithmetica ⁊ geometria psupponūt de passionib⁹ qd significēt ⁊ demōstrāt eas eē. i. ieē sbtis: sz silr astrologia ⁊ ācūqz alia de mratiua scia h fac. ¶ Notādū q id qd ē cōclo in vna demratiōe ē pn^m ꝓpriū i alia ut p^m pn^m ad pbādū hēt tres de triāgulo ē angulus extrisec⁹ q pbat eē talis p lineā cadētē eq dīstātē i 3° latē. ḡ qz pn^a ꝓpa pnt eē ꝓclones demrationū: iō phs p pn^a q demrant itelligit pn^a ꝓpa. pz igit quō demratia scia negociat circa pn^a coia qz p h⁹ pn^a coia ⁊ cū pncipiis q demrant. i. cū pncipiis ꝓpriis demrat ꝓpas passiōes de sbtis. ¶ Deide cū dic

¶ Ois enim demratiua scia circa tria est: ⁊ quecūqz eē ponunt. Hec aūt sunt gēa: cuius per se passionū speculatiua est: ⁊ quecūqz cōes dicunt dignitates: ex qb⁹ pmis demōstrāt: ⁊ tertiū passiones quarū qdez significet vnaquecqz accipiat.

¶ Ex his q dixerat ait tria esse pcognita circa q vsat demratiua scia._ ois eni demratiua scia circa tria ē. ācūqz ponunt eē _sup. pcognita_ hec aūt sūt gen⁹._ s. sbti _cui⁹ _sbi scia_ speculatiua ē p se passionū ⁊ q cōes dicunt dignitates._ q. d. q aliqd circa qd vsat scia sunt dignitates ⁊ expōit qd appellet dignitates. d._ dignitates aūt sūt ex qb⁹ pmis._ i. ex qb⁹ ul ex pmis pncipiis vnaquecqz scia_ demrat ⁊ tertiuz _circa qd vsat scia sūt_ passiōes ōrū qd significet vnaqqz _scia_ accipit _i. psupponit. ¶ Notādū q lz circa mlta vset scia tria tñ sūt pcognita circa que vsat. tria ḡ sunt ācūqz ponūtur eē pcognita circa que vsat demratiua scia. vz sbm. dignitas ⁊ passio. āliter aūt sunt ista pcognita circa pncipiū huius libri ostēsuz est. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quasdā aūt scias nihil phibet ⁊ quedā eoz despicere ut genus nō supponere eē si sit manifestum: quoniam est.

¶ Dat diaz iter ipsas scias. Circa qd tria fac: qz p° ostēdit quō scie dnt circa suppo^m sbi. 2° quō circa suppositū passiōis. 3° ex his q dixerat ꝓcludit q lz scie demratiue sic differāt circa suppositū sbi ⁊ passionis tñ in h oēs ꝓueniūt q circa tria pcognita vsant. vz circa sbm passionē ⁊ dignitatē. 2ª ibi_ Et passiōes nō ē recipe._ 3ª ibi._ Sz nec min⁹._ _Circa p^m duo fac: qz p° fac qd dictū est. 2° assignat cām dicti ibi_ Nō eni silr manifestū _dicit ḡ q_ nihil phibet āsdā scias despicē _sup. i. supponē_ qdā hoz ut gen⁹ _sbi_ nō supponē esse si sit manifestū qm ē._ q. d. q in h differūt scie demratiue: qz qdā psupponūt suū sbm eē. qdā aūt hnt sbm ita manifestū q despiciūt ipm ⁊ psupponit eē. ¶ Notāduz aūt q nulla scia pbat simplr suū sbm eē. ⁊ qz nulla pbat qlibet psupponit. sed lz qlibet h mō psupponat suuz sbm nō tñ qlibet de h⁹ suppōne idiget facē mētionē spālē. sed ille que nō hnt sbm ita manifestū idigent de eo facē spālē mētionē q psupponat eē sed que sbm habēt minus manifestū despiciūt de psuppōne ei⁹ spālem mētionem facere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non enim silr manifestū est q numer⁹ sit ⁊ q calidum ⁊ frigidum sit.

¶ Assignat cāz dicti. itēdit aūt talēnē: q nō sūt silr manifesta nō sūt silr psupponēda: sed nō silr oia sūt manifesta: qz qdā sūt manifesta itellectui. qdā sēsui. qdā magis. qdā min⁹: nō ḡ oia sūt silr psupponēda. Cōtinuet aūt sic. bñ dictū ē q nō oēs scie silr mētionē faciūt de psuppōne sbi sui: qz nō oia sūt silr manifesta._ nō enis silr manifestū ē qd sit nūs ⁊ qd sit calidū ⁊ qd sit frigidū._ _ná q sit nūs vi magis ꝓpinquū rōni. ⁊ q sit calidū ⁊ frigidū magis sensui. tñ ḡ habet p hec vba q cuz nō oia sint eodē mō manifesta: iō nō oia eodē mō supponēda sūt: nec oēs scie eodē niō se hnt ad supponēdū sbm: sed aliq scie eo q hēant sbm min⁹ manifestū dedignant de hoc spālē facē mētionē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et passiones nō recipe est qd significent si sint manifeste. Sicut neqz coia non recipere quid significēt ut equalia ab equalibus demere: quoniam notum est.

¶ Dat diaz iter scias qztū ad passiōes. nā aliq scie dedignant spālē facē mētionē qd significēt passiones si significata earū sint ualde nota. iō ait q_ passiones nō est._ i. nō ꝓtingit_ recipe._ i. supponē_ qd significēt si sint manifeste nec coia recipit._ i. supponit_ qd significēt qd ē ab eqlib⁹ eqlia demrare: qm notū ē._ _¶ Nōdū aūt q sic qdā coia sūt nota. iō despicim⁹ spālē facē mētionē de suppōne cōi: nō ut qd significēt uel despicim⁹ de eis spālē mētionē facē i supponēdo q uera sint sz absolute assumim⁹ ea tanqz uera eo q notū sit ea uera eē. sic alique scie eo q affirmāt passiones ualde notas dedignant spālē facē mentionē de suppōne passionū qd significēt sed absolute assumūt significata illarū passionū tanqz nota. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed nil min⁹ tria hec sūt necia: circa qd demratū est ⁊ qui demōstrant ⁊ ex qbus.

¶ Cōcludit ex dictis q lz scie sic differāt ut dictū est: tñ demratiue scie in h ꝓueniūt: qz negociant circa tria pcognita. vz suba: passiōes: ⁊ dignitates. iō ait q_ neqz

min⁹ ul' ut hēt qdā text⁹ ſz nihilomin⁹ nā. ſ. nālr. tria ea ſunt. ſ. p̄cognita de qb⁹ negociant ſcie. hec eni tria ſūt. ut circa q̄ demſtant. i. ſba. ⁊ q̄ ōmſantur. i. paſſiōes. ⁊ ex qb⁹ ſup. ōmſant ſup. dignit⁶⁵

On eſt autē ſuppō neqz petitio qd̄ n neceſſe eſt per ſeipſum. ſ. dignitas ⁊ videri neceſſe eſt.

¶ Poſtq̄z phs oñdit quō ſcie demſtatiue ſe hēant ad dignitates: ſbta ⁊ paſſiones. In pte iſta ut dicebat deter miat de ipſis dignitatib⁹ ul' de ipſis coib⁹ ꝛceptionib⁹ ⁊ ſuppōnib⁹ ⁊ petitiōib⁹. Circa qd̄ tria facit: q̄ p̄° ſepat cōes ꝛceptiōes a ſuppōnib⁹ ⁊ petitiōib⁹. 2° determiat ſpālr de hac cōi ꝛceptiōe q̄ nō ꝛtigit ſil' affirmare ⁊ negare quō demſtones ſe hēant circa ipaz. 2° determiat ulr de oib⁹ coib⁹ ꝛceptionib⁹ quō ſcie ꝛueniant ⁊ differāt circa ipas. 2ª ibi. Cōtigē aūt ſimul. 3ª ibi. Coicāt aūt oēs ſcie. ¶ Circa p̄ᵐ tria facit: q̄ p̄mo ſepat dignitates a petitiōib⁹ ⁊ ſuppōnib⁹. 2° ſepat petitiōes a ſuppōnib⁹ ⁊ qōnib⁹. 3° ſepat petitiōes ⁊ ſuppōnes a diſſōnib⁹. 2ª ibi. Quecūq; igit. 3ª ibi. Termini ḡ. ¶ Circa p̄ᵐ tria facit. q̄ p̄° ſepat dignitates a ſuppōnib⁹ ⁊ petitiōib⁹. 2° aſſignat rōnē dicti. 3° qd̄ daz qd̄ ſuppoſuerat pbat. 2ª ibi. Nō enim ad exteri⁹. 3ª ibi. Qm̄ neqz ſil'o. Dicē ḡ. nō eſt āt ſuppō neqz petitio q̄ neče eſt eē pp ſeipaz ⁊ neče eſt videri. q.d. q̄ dignitas que neče eſt eē pp ſeipaz: ⁊ neče eſt videri nō eſt ſuppō nec petitio. i. dīt ſup. dignitas a petitiōe ⁊ a ſuppōne. ¶ Notādū aūt q̄ h̄ eſt dupl'r deſcripta dignitas vz q̄ nečio eſt eē pp ſeipaz: ⁊ q̄ neče eſt videri pp ſeipſaz. ꝛnes eni ſūt nečie pp p̄nª: ſed p̄nª ⁊ maxie p̄nª p̄ª cuiuſmodi ſūt dignitates ſūt nečia p ſeipa. q̄ i ſeipſis hñt cāz ſue nečitatis ⁊ ſue v̄itatis. igit' ſic p̄nª ⁊ maxie p̄nª p̄ª cuiuſmodi ſunt dignitates eſt neče pp ſeipa videri: q̄ pp ſeipa appent ⁊ vident eē uera pp p̄nª pma. ¶ Notādū q̄ p hec duo dignitas non eſt petitio: nec eſt ſuppō. nā petitiones ⁊ ſuppōnes p̄ñt demſtari. ⁊ iō nō ſunt nečie per ſeipſas. Rurſus petitiones ⁊ ſuppōnes nō ſtatim ſe offerūt itellectui: iō nō opz q̄ aſſentiamus eis per ſeipſas: nec q̄ videant nobis uere p ſeipſas. bñ ḡ dictuz eſt q̄ id qd̄ neceſſe eſt per ſeipm eē ⁊ p ſeipm videri cuiuſmodi eſt dignitas q̄ tale qd non eſt ſuppō nec petitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non eſt enim ad exterius rationem: ſed ad eam que eſt anima.

¶ Aſſignat rōnez dicti. Formet aūt ſic rō. Illud qd̄ eſt ⁊ nō refert ad exteri⁹ rōnem: ſed ad eā que eſt in aia illud neceſſe eſt eē per ſe: ⁊ p ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppō: dignitas eſt hi⁹. ḡ ⁊c. de hac aūt rōne ponit miorē in qua ſtat tota v̄tus medij. Cōtinuet autez ſic lra. bñ ḡ dictū eſt q̄ dignitas eſt illud qd̄ neceſſe eſt per ſe eē ⁊ per ſe videri: ⁊ eſt id qd̄ nō eſt ſuppō nec petitio cui⁹ ratio eſt: q̄ nō enim eſt. i. nō refert. ſup. dignitas ad rōnem exteri⁹ ſed ad eā que eſt in aia. illud eni qd̄ nō pbat nec cognoſcit per rōnem exterius. ſed p ſolā rōnē que eſt in aia illud neče eſt eē p ſe ⁊ p ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppō. ſed ſicut dictū eſt hi⁹ dignitas. ḡ ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ nec ſil'ſ. Semp eni eſt iſtare ad exteri⁹ rōnē: ß ad iteri⁹ rōnē non ſemp.

¶ Qd̄ ſuppoſuerat pbat. Suppoſuerat eni q̄ dignitas neče ſit p ſe eē ⁊ p ſe videri. ⁊ iō non ſit petitio nec ſuppō: q̄ nō coḡſcit p rōnē exteri⁹ ſed p eā que eſt in aia. h̄ eni pbat tali rōne. Illud ad qd̄ nō ꝛtigit inſtare ⁊ cui nullus pōt ōdicē illd̄ eſt p ſe notū. ⁊ illd̄ neče eſt p ſe eē ⁊ p ſe videri: ſz ad iteriorē rōnē. ⁊ p ꝛñs ad ipaz dignitatē cui p ſolā rōnē iteriorē aſſentit nō ꝛtigit iſtare. ergo ⁊c. Cōtinuet aūt ſic lra. bñ dictū eſt q̄ dignitatem neče eſt eē p ſe ⁊ p ſe videri: qm̄ nec ſil'ſ nec exterior rō ſit ſup. ad pbādū dignitatē. Semp eni ꝛtingit iſtare ad rōnē exteri⁹: ſed ad rōnē iteri⁹ nō ſemp. ḡ petitio ⁊ ſuppō: q̄ pbant per rōnē exteri⁹ ⁊ per ſil'm. iō ad ea ꝛtingit iſtare. ⁊ talia nō ſunt p ſe nota ⁊ nō ſunt neče per ſe eē nec per ſe videri: ſed dignitas cui aſſentitur ſola rōne iteriori ad eā nō ꝛtigit iſtare ⁊ eā neče eſt per ſe eē ⁊ per ſe videri. ¶ Dubitaret forte aliqs de p̄ª pticula h⁹ lectionis. vi eni uelle phs hic q̄ iō dignitas nō ſit nec petitio nec ſuppō. q̄ eā nō ſolū neceſſe eſt p ſe eē: ſed ēt p ſe videri. iō eſt qd̄ q̄re dignitatē neceſſe eſt per ſe videri ⁊ nō ſuppōnē nec petitionez. ¶ Dōm q̄ triplici via iueſtigare poſſum⁹ q̄re dignitas eſt p ſe nota ⁊ eā neče eſt p ſe videri. ſuppō aūt ⁊ petitio nō eſt p ſe nota ⁊ nō eſt neče per ſe eā videri. p̄ª via ſumit ex ipſis terminis. 2ª ex rōnib⁹ termioꝝ. 3ª ex ipo ordie ppōnū. p̄ª via ſic pz. nā differt dignitas a ſuppōne ⁊ petitione q̄ztū ad ipos termios ſiue q̄ztū ad ipa uocabula. q̄ dignitas ſit in termis ⁊ in uocabulis coib⁹. ſuppō aūt ⁊ petitio in uocabulis ppriis ut ſupponit ⁊ petit geometra angulos rectos eq̄les eē. qd aūt ſit angulus ⁊ qd rectū nō ſunt uocabula coia: ſed ppa geometrie. cuz ḡ itell's nī p̄us ferat in coia q̄z ppa ppōnes ꝛſtitute in termis coib⁹ ſunt magis note itellectui q̄z ex terminis ppriis. dignitates ḡ ſunt magis note itellectui ⁊ magis p ſe videntur ⁊ per ſe coḡſcunt ab itellectu q̄z ſuppōnes ⁊ petitiōes. Scēa via ad idez ſumit ex rōne termioꝝ. nā p̄ncipia coḡſcimus inq̄ztū rōnes termiorū coḡſcimus: ut cognito qd eſt totū: ⁊ qd eſt pars ſcimus q̄ oē totū eſt maius ſua pte. nā glibet appēdit per h̄ nomē totū tārū q̄ztū eſt ps ⁊ aliqd ultra. iō ſtati aſſentit q̄ oē totū eſt maius ſua pte. q̄zto ḡ rō termini magis ſupficialr appēdēſa dat itelligē pdicatū eē de rōne ſibi tāto ppō illa eſt magis nota ⁊ citi⁹ ſe offert itellectui ex eo q̄ itell's p̄us fert i ſupficialē rōnē uocabuli: ⁊ poſtea in pfundā cognitionē rei: ſed ad hoc q̄ aſſentiam⁹ dignitatib⁹ ſufficit ſupficialr appēdēdē rōnes termioꝝ: ſed ut aſſentiam⁹ petitionib⁹ opz magis profunde ituerī qdditates rerū. Tertia via ad h̄ idē ſumitur ex ordie ppōnū. nā ppōnes idemſtabiles tenēt ordinē pmarū. demſtabiles ſedarū. itell's ḡ p̄us fert in eas que ſunt magis note ppōnes p̄me ⁊ idemſtabiles q̄z i eas que ſūt ſcde ⁊ demſtabiles. ⁊ q̄ dignitates ſūt idemſtabiles. ſuppōnes aūt ⁊ petitiōes p̄ñt demſtari: illas neče eſt eſſe ⁊ per ſe videri. has aūt nō. In his ḡ trib⁹ dīt dignitas a ſuppōne ⁊ petitiōe: q̄ illa eſt in terminis coib⁹ magis: hec i magis ſpālib⁹ ſūt. Rurſus ut aſſentiam⁹ illis ſufficit magis ſupficialr aſpicē rōnes uocabuloꝝ: ſz ut aſſentiam⁹ iſtis oz pfunde magis rōnes rez ituerī. 3° illa eſt idemſtabilis ⁊ hec p̄ñt demſtari. ⁊ q̄ itell'ui ſūt magis nota coia q̄z ppa ⁊ itell's p̄us fert in cognitionē ſupficialē q̄z in pfundum: ⁊ q̄ p̄us fert i ppōnes idemſtabiles q̄z in ppōnes demſtabiles neče ē dignitates p ſe videri ⁊ p ſe eē notas itell'ui: ſed nō ſuppōnes ul' petitiones. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de 2° dicto phi. dixit eni q̄ dignitas nō ē ſiue nō refert ad rōnē exteri⁹: ſz ad eā q̄ eſt i aia. ¶ Queram⁹ ḡ utꝝ alicui poſſim⁹ aſſentire p rōnē iteriorē q̄ eſt i aia cui nō aſſentiam⁹ p rōnē exteriorē. ⁊ vi q̄ nō: q̄ ea q̄ ſūt in uoce ſūt ſigna eoꝝ q̄ ſūt i mēte. rō ḡ exterior ē ſignū rōnis iteriorīs. cuicūq; ḡ aſſētim⁹ p rōnē iteriorē ſi illa iterior rō exp̄mat in uoce aſſentim⁹ eidē p rōnez exteriorē. ¶ In ꝛtū ē phs. ¶ Dōz q̄ ut pateat v̄itas q̄ſiti p̄° videdū quō coḡſcunt p̄nª. 2° declarādū erit qd appellat rōnē q̄ eſt in aia: ⁊ qd rōnē exteriorē. ¶ His ḡ declaratis appebit quō dignitati aſſentim⁹ p rōnem iteriorē: ⁊ nō p̄pe p exteriorē. ¶ Sciēdū ḡ q̄ ꝛnibus aſſentimus p ſil'm. accipimus eniz p̄ncipia ⁊ ſub illis

accipim⁹ ſ̃m ⁊ ꝯcludim⁹ ꝯnes.ꝯnib⁹ g̃ assentimus p
ſill'm.ſz ip̃a p̃n⁸ iã nõ h̃ut p̃ora se ut possint ꝯcludi per
ſill'm.nõ eni idigem⁹ ſill'o ad sciẽdũ dignitates:ſz suf-
ficit lumẽ itell's agẽtis nob nãl'r iditũ:ut cũ offerũtur
nob assentiam⁹ eis.vñ ⁊ cõmẽtator dicit eas nãl'r co-
gnitas:nõ q̃ itellectui in sui p̃mordio sit de eis aliqd
nãl'r impſſũ cũ itell's nr̃ in sui p̃mordio sit sicẽ tabula ra
sa.ſz dñr nãl'r cognite:qr sine aliq̃ ſill'o sine aliq̃ discur
su ⁊ rõcinatiõe in solo luie itell's agẽtis nob nãl'r indi
to note fiũt.Ulso quõ cogſcunt p̃n⁸.restat videẽ dñaz
iter rõnẽ iteriorẽ ⁊ exteriorẽ. ¶ Notãdũ q̃ rõ põt di-
ci ip̃a potẽtia itell'iua.vñ hõ dr aial rõnale:qr foꝛa ei⁹
specifica est aia itell'iua i q̃ radicat itell's ⁊ rõ. Rursus
põt dici ſill's ul' ip̃z argumẽtũ.vñ ⁊ cõi noie cũ qs fac
bonũ ſill'm ul' bonũ arg⁷ dicim⁹ eũ fecisse bonã rõnẽ.
qd̃ g̃ est notũ in luie itell's agẽtis:qr tale lumẽ est itrin
secũ aie dr eẽ notũ in rõne iteriori.quã g̃ rõnẽ hẽt ip̃a
aia ut assentiat dignitatib⁹ hẽt rõnẽ iteriorẽ.i. hẽt lu-
mẽ itell's agẽtis qd̃ est ei itrisecũ pp qd assentit eis.ma
gister g̃ nõ facit rõnẽ exteriorẽ:nec facit ſill'm p quem
doceat discipulũ cogſcẽ p̃n⁸:sed solũ ꝓponit ea disci-
pulo ⁊ ip̃e discipl'us hẽt apd se rõnẽ iteriorẽ.i.lumẽ i-
tell's agẽtis:pp qd vr dignitates v̊as eẽ.Rõ g̃ exterior
appellat ſill's ul' argumẽtatio reducibilis ad ſill'z. Rõ
iterior uocat lumẽ itell's nr̃i.ꝯnes v̊o sunt note p rõnẽ
exteriorẽ.i.p ſill'm.p̃n⁸ v̊o p iteriorẽ.i.p lumen itell's.
¶ Qd v̊o arguit q̃ rõ iterior explicat p rõnẽ exterio-
rez.dici debet q̃ ſill's in mẽte explicat p ſill'm in uoce.
ſill's aũt in mente põt dici iterior:qr est explicabilis p
rõnẽ exteriorẽ.ſill's aũt in uoce est rõ exterior:qr est ex
teri⁹ plat⁹.Sz lumen itell's nr̃i est rõ iterior cãs sim
plicẽ assensũ aie.equocat g̃ in rõne iteriori:qr non ap
pellat h̃ rõ iterior ſill's in mẽte sed lumẽ itell's agẽtis.
¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de 3° dicto phi.dixe-
rat eni q̃ est semp istare ad rõnẽ exteriorẽ.ad iteriorez
aũt nõ semp.q̃rit g̃ que sit cã h̃⁹. ¶ Dõm q̃ rõ iterior
appellat id qd appet nob in luie itell's agentis.rõ aũt
exterior appellat ſill's ipe ul' in mẽte format⁹ ul' p uocẽ
plat⁹.uterqz eni põt dici rõ exterior.alr tñ ⁊ alr.nam
ſill's in uoce est rõ exterior:qr est exteri⁹ plat⁹.ſill's aũt
in mẽte dr rõ exterior dupl'r.ul' qr est p exteriorẽ rõnez
explicabilis.ul' qr nõ est nob nãl'r indit⁹ sed ab ex̃ acq
sit⁹.id g̃ qd est notũ in solo luie itell's dr eẽ notũ in rõ-
ne iteriori dupl'r.p⁹ qr h̃ nõ est sic explicabile p rõnem
exteriorẽ.2° qr tale lumẽ est nob nãl'r iditum nõ ab ex̃
acqsitũ.ꝯdicẽ g̃ rõni exteriori h̃ est ꝯcludẽ ꝯrũ rõnis
facte ul' ſill'i facti.ꝯdicẽ rõni interiori h̃ est hẽe ꝯrium
ascẽsuz p lumẽ itell's nr̃i:⁊ qr multi ſill'i p̃nt formari i
mẽte ⁊ expmi p uocẽ cuilibet ſill'o ꝯtigit ꝯdicẽ p aliuz
ſill'm ul' iure ul' saltẽ appenter: sed cuz nõ hẽamus nisi
vnũ lumẽ itell's agẽtis nõ opz q̃ si assentimus alicui p
tale lumẽ q̃ ei possim⁹ dissentire p illud lumẽ.nã non
hẽmus nisi vnũ ⁊ idẽ lumẽ.iõ signanter logk: qr rõni
exteriori semp ꝯtigit istare.qr semp vni ſill'o possum⁹
ꝯdicẽ p aliũ ſill'm.rõni aũt iteriori nõ semp.qr quedã
sunt ita nota in luie itell's agẽtis q̃ nõ possum⁹ disen
tire p tale lumẽ:in aligb⁹ g̃ lumẽ nr̃m uacillat qb⁹ as-
sentit ex vna pte ⁊ dissentit ex alia:i aligb⁹ ut in digni
tatib⁹ nullo mõ dubitat ut eis nullaten⁹ dissentire pos
sit:dignitatib⁹ eni ipsis h̃z se ⁊ p se directe ⁊ corde nul
laten⁹ possum⁹ ꝯdicẽ:ut s̃ declauim⁹. ¶ Deide cũ dicẽ

¶ Quecũqz igit demr̃abilia accipit eẽ ipse
nõ demr̃ans.Nec v̊o si pbabilia accipiat
discẽti supponunt nõ simpl'r suppõ: ꝑ ad
illũ terminũ.Si v̊o necz vni⁹ opionis.⁊
ꝯrie eẽ accipiat idẽ petit.⁊ in h̃ dr̃nt suppõ
⁊ qõ.Est eni qõ in ꝯriuz dicẽtis opioni.

¶ Dat dr̃iã iter petitionẽ suppõnẽ ⁊ qõnẽ:pp qd sciẽdũ
q̃ suppõ accepta ꝓpe nõ differt solũ a qõne:sed a peti
tiõe.sed accepta large ⁊ si dr̃t a qõne:tñ nõ dr̃t a peti-
tiõe.Duo g̃ facit pb̃s:qr p⁹ deteriat de suppõne ꝓprie
sũpta sepando eã a petitiõe ⁊ qõne.2° de suppõne lar-
ge accepta put etiã petitio est suppõ ibi[Aut q̃ si ali
qs]dicit g̃[quecũqz g̃ demr̃abilia sunt accipit eẽ ipse
nõ demr̃ans hec qdẽ si pbabilia accipiat discẽti.]i.di
scipulo[supponũt.]i.suppõnes sũt[⁊ nõ est simpl'r
suppõ:sed ad illũ tm̃.]q.d.q̃ si aliqs accipit ꝓpõnes
demr̃abiles ⁊ nõ demr̃at eas si ille ꝓpõnes vñr pbabi
les adiscẽti sunt suppõnes nõ simpl'r:ſz ad illũ cũt vñr
pbabiles.⁊ ſ̃bdit q̃[si v̊o]sup.ipe doctor[nec acci
piat eẽ.]i.nec suppõnit eẽ id in q̃ est[opionis vnius
aut ꝯrie]cũ discipulo[idẽ petit.]i.tũc est petitio.est
eni petitio ut patebit i notabilib⁹ acceptio ꝓpõnis ad
quã discipl'us nõ se hẽt nec p nec ꝯ.idẽ g̃ doctor qd p
us supponebat accipiẽs qd erat pbabile adiscẽti mõ
petit id accipiẽs ad qd adiscẽs nec se hẽt p nec ꝯ.⁊ ſ̃b
dit q̃[in h̃ dr̃nt suppõ ⁊ petitio ⁊ qõ.]⁊ ait q̃[ẽ eni
qõ in ꝯriũ opioni adiscẽtis.] ¶ Notãdũ aũt q̃ peti-
tio suppõ ⁊ qõ in h̃ ꝯueniũt:qr q̃libet eaz põt eẽ ꝓpõ
demr̃abilis nõ demr̃ata.Cũ g̃ doctor ꝓponit aliquaz
ꝓpõnẽ demr̃abilẽ discipulo añq̃z demr̃et eã discipl'us
se põt hẽe ad ꝓpõnez illã tripl'r:qr ul' est opionis illi⁹:
⁊ vr ei q̃ ꝓpõ illa sit uera:ul' nõ est opionis illi⁹ nec ꝯ-
rie:qr se hẽt idifferẽter ad eã.ul' est opionis ꝯrie: ⁊ vr
ei q̃ ꝓpõ illa sit falsa.Si p⁹ mõ ut si videret adiscenti
q̃ ꝓpõ ꝓposita sit v̊a:⁊ tũc est suppõ: ⁊ si nõ est suppõ
simpl'r:saltẽ est suppõ ipsi adiscẽti cui vr ꝓpõ illa uera.
si aũt sit 2° mõ ut q̃ adiscẽs se hẽat idifferẽter ad illã p
põnẽ:⁊ nec ẽ opionis illi⁹:nec ꝯrie:tũc est petitio.ſz si
sit 3° mõ ut q̃ adiscẽs sit opionis ꝯrie:tũc est qõ:quia
tũc adiscens de ꝓpõne illa ꝯdicit doctori:⁊ opz q̃ de
ea v̊sek qõ iter doctorẽ ⁊ discipulũ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Aut q̃ si aliqs demr̃abile cuz sit accipiat
ut utatur nõ demõstrãs suppõ est.

¶ Determiat de suppõne large sũpta.nã suppõ ꝓpe sũ-
pta est ꝓpõ demr̃abilis nõ demr̃ata pbabilis adiscẽti.
ſz suppõ sũpta large est qõcũqz demr̃abile qd̃ qs acci-
pit.tñ nõ demr̃at ipz:siue illõ sit pbabile adiscẽti siue
nõ. ¶ Cõtinuet aũt sic lr̃a.Dictũ est q̃ suppõ ꝓpe sũ-
pta est qõcũqz qd̃ qs accipit demr̃abile nõ demr̃ans.
dũ tñ illõ sit pbabile adiscenti[aut]sup.suppõ large
sũpta est[q̃ si aliqs demr̃abile accipiat cũ sic accipiat
⁊ utat nõ demr̃ans]ipz qcqd g̃ demr̃abile sic accipit
q̃ nõ demõstrat nec pbat illõ[ẽ suppõ]loquẽdo lar-
ge de suppõne siue illud sit pbabile adiscenti siue nõ.

¶ Termini g̃ nõ sunt suppõnes.nihil eniz
eẽ aut nõ dicũt:ꝑ in ꝓpõnib⁹ suppõnes.

¶ Postqz auctor oñdit quõ differũt dignitates a suppõ
nib⁹ ⁊ a petitionib⁹.⁊ quõ dr̃nt suppõnes a petitiõib⁹
In pte ista declarat quõ dr̃nt suppõnes ⁊ petitiones a
dissõnibus.⁊ duo facit p̃m q̃ dupl'r pbat q̃ dissõnes
nõ sũt petitiones nec suppõnes.2° ibi[Ampli⁹ suppõ
⁊ petitio.]Circa qd duo fac:qr p⁹ oñdit q̃ suppõnes
nõ sũt dissõnes.2° ne aliqs crederet q̃ artifices spãles
pcedũt ex suppõnib⁹ falsis:ut geometra q vr suppõnẽ
eẽ rectũ:qd nõ est rectũ:⁊ eẽ vni⁹ pedis qd nõ est vni⁹
pedis.obstat q̃ in talib⁹ nõ est falsitas ibi[nec geome
tria.]Circa p⁹ duo fac:qr p⁹ fac qd dcm̃ est.2° assigt
rõnẽ dicti ibi[Termini aũt nõ.]Dicit g̃.[Termini
igit.]i.dissõnes[nõ sunt suppõnes.nihil eni eẽ ul' nõ
eẽ dicunt.]q.d.q̃ suppõnes dicũt aliquid esse uel nõ
eẽ.dissõnes aũt nõ.ideo differũt he ab illis. Et subdit
[sed in ꝓpõnib⁹]sunt sup.[suppõnes.]q.d.q̃ ſz dif
finitiões p̃m se:nec dicũt eẽ uel nõ esse.in ꝓpõnib⁹ tñ

i. put diffones assumunt in pponib⁹ pnt eē suppones ⁊ debēt eē ul nō eē. ¶ Notādū q̄ hec lra. sed in ppositionib⁹ sunt suppones pōt exponi duplr. p⁰ ut dictū est vz q̄ lz diffones ꝑm se nō sūt suppositiones tñ in ppōnib⁹. i. ut de eis fiūt ppones possūt eē suppones. Alio mō pōt exponi sic q̄ suppones sunt in ppōnib⁹. i. sunt ppones. modus enī loquēdi phi est q̄ qñ vult log de aliquo pticulr nō dicit illud eē tale: sed eē in tali: ut pz in p⁰ pier^as. ubi uolēs log nō de uocib⁹ ulr: sed de uocib⁹ qbusdā: ul de uocib⁹ significatiuis ait. sunt ergo ea que sunt in uoce. i. quedā uoces sigtiue que sūt in uoce: sicut ps in toto: ul sic spēs in gne. sic est in ppōsito. Suppones sunt in ppōnib⁹. i. sunt quedam ppones. sunt enī suppones in ppōnib⁹ sicut ps in toto: ⁊ sicut spēs in gne. Est ergo ītētio phi q̄ cū suppones sunt in ppōnib⁹. i. sunt quedā ppones: ⁊ dicāt rē eē ul nō eē. reimini aūt. i. diffones nō sunt quedā ppones: nec dicūt rē eē ul nō eē. iō diffones nō sunt ppones. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū uerū sit qd h ait phs q̄ diffō nō dicē rem eē uel nō esse. vi q̄ nō: qr illud qd est ppium diffōi non pōt remoueri a diffone: sed hoc est ppium diffinitioni ut indicet qd est eē rei ut patere pōt ex. 6. topicoꝝ. ergo ⁊c. ¶ Dicēdū q̄ eē potest capi duplicīter. videlicet: ut cōpetit cōplexis ⁊ icōplexis. eē autē ⁊ ētiā nō eē cōpetit ipsis complexis duplr. videlicet ꝑm ueritatē: ⁊ ꝑz falsitatē: ⁊ ꝑz affirmationē: ⁊ ꝑz negationē. dicunt aūt cōplexa eē cū sunt uera: ⁊ nō eē cū sunt falsa. uel dicunt eē cū sunt affirmatiua: ⁊ nō eē cū sunt negatiua. has aūt distinctiones de eē ⁊ non esse satis inuit phs in p⁰ pier^as cum ait q̄ est enūciare: ⁊ q̄ est esse: ⁊ q̄ est nō eē: ⁊ q̄ nō est eē: ⁊ q̄ nō est non eē. tunc enī enūciat q̄ est eē qñ qd est uerū affirmat: ⁊ tūc q̄ ē nō eē qñ qd est uerū negat: ⁊ tūc qd nō ē eē qñ qd est falsum affirmat. ⁊ tūc q̄ nō est nō eē qñ qd est falsum negat. Ex his aūt distictionib⁹ sufficiēter potest patere ueritas quesiti. nā cū phs ait in topi. q̄ diffinitio indicat eē. loquitur de esse incomplexoruz. cū vo hic ait q̄ nec dicit eē nec nō esse loquit de esse ⁊ non eē cōplexoꝝ. diffinitio enī cū sit quidā concept⁹ rei icomplexe nec est affirmatiua nec est negatiua. iō nec dicit eē uel nō eē. put eē uel nō eē dicūt affirmationē uel negationē. Cū enī diffō nō sit ppositio: qr hoc est de rōne ppōnis q̄ dicat eē uel nō eē ⁊ q̄ sit affirmatiua uel negatiua ipsi diffōi ꝑm se talia cōpetere non possunt. Rursus si esse uel nō esse non accipiant pro affirmatione ⁊ negatione sed pro vitate ⁊ falsitate cū circa cōpōnē ⁊ diffinitionē sit vitas ⁊ falsitas. ut dī in p⁰ pier: ⁊ cū idi uisibiliū itelligētia sit in his circa que nec est uez nec falsum ut dī in 3⁰ de aia. cū diffō sit qd significat noie icōplexi. qr ut dī. 4. meta. rō quā assignat nomē est diffinitio: in diffone ppie nō enūciat nec ueritas nec falsitas. eē q̄ ⁊ nō eē cōplexoꝝ siue accipiant p affirmatione ul negatiōe siue p vitate ⁊ falsitate ppe loquēdo nō cōpetūt diffōi sed ppōni. ⁊ p ꝓñs suppōni cū suppō sit qdā ppō. ¶ Ulterⁱ forte dubitaret aliqs si diffinitio nō idicat eē cōplexoꝝ sed icōplexoꝝ cuiusmodi sit illd eē icōplexoꝝ qd idicat. ¶ Dīz q̄ incōplexa pnt ꝑm triplicē eē ꝓsiderari. vz ut sūt in se. ⁊ ut sunt in suis pncipijs. ⁊ ut sunt ꝑm apphēsionē nrāz: ut sunt i se sic dñr hic eē actuale. ut sunt in suis pncipijs sic a qbusdā dñr hic eē eēntie. a qbusdā eē pdicamētale. a qbusdā eē qdditatiuū. nulla enī rosa exñte actu adhuc remanet rosa in suis cāis ⁊ in suis pncipijs. nā si desineret rosa ꝑm actuale eē ⁊ oino desineret ꝑm eē qd hz in suis cāis ⁊ in suis pncipijs non plus eēt rosa aliqd q̄z chimera: sed qr remanet rosa in suis pncipijs q̄z tū cūq̄z rosa nō actu existat nihilomin⁹ rosa dicit certaz eēntiā ⁊ certā nāz aptā natā cāri ex certis cāis ⁊ certis pncipijs: ⁊ qr rosa dicē rē determiate eēntie ⁊ determiate nāe oz q̄ dicat rē determiati gñis ⁊ determiate spēi. ⁊ si dicat rē deteriate eēntie ⁊ determiati gñis oz q̄ dicat rē aptā natā eē obm itellis: nō qr itellis solū h facit: sed qr istud qd sigtur noie rose est tale qd qd de se sigt quādā nāz ⁊ eēntiā determiati gñis ⁊ deteriate spēi. chimera ḡ ⁊ hircoceruus: qr nec sunt in se nec i suis pncipijs nec sigñt deteriatā nāz ul eēntiā nec sūt res alicui⁹ pdicamēti: iō nō dñr hic eē eēntie pdicamētale. iō solū hīt eē apd aiam ⁊ sūt sigta ei⁹. rosa ḡ ut significat deteriatā eēntiā ⁊ nāz dī hic eē eēntie: ut dicit rē deteriati pdicamēti dī hic eē pdicamentale: ⁊ ut est obm ⁊ nō sigtū itellis dī hic eē qdditatiuū. ul put rosaz ꝓsideram⁹ ꝑm sua pncipia eēntialia dicim⁹ eā cōsiderare ꝑm eē eēntie. put vo ꝓsideramus ipaz ꝑm talia pn^a eēntialia cuiusmodi sunt gen⁹ ⁊ dīia dicim⁹ eā cōsiderare ꝑm eē pdicamētale: sed put ꝓsideram⁹ ipaz ꝑz talia pn^a eēntialia: ⁊ ꝑm q̄ ea est obm itellis sic dicim⁹ ꝓsiderare ipaz eē qdditatiuū: ⁊ qr ꝑm eadē pn^a itegratus eēntia ei⁹ reponit in pdicamēto ⁊ est obm itellus ꝑm eadē pn^a alr ⁊ alr ꝓsiderata hēt rosa eē eēntie pdicamētale ⁊ qdditatiuū. sed q̄ rosa significet deteriatā eēntiā aptā natā itegrari ex talib⁹ pncipijs. uel q̄ rosa dicat rē deteriati pdicamēti: ul q̄ sit nō sigtū: sed obz itellis nō opz q̄ rosa sit i se ⁊ i actu: sz sufficit q̄ sit i suis cāis. iō eē qdditatiuū ⁊ pdicamētale ut ꝓsuetuz est appellari eē eēntie cōpetit rose: nulla rosa exñte i actu rosa aūt nō exñte dī rosa hic eēntiam: non eēntiā quia actu sit: sz eēntiā q̄ pt sigri ⁊ itelligi: quā eēntiā signdo dī eē res deteriati pdicamēti ⁊ eē obm nō sigtū itellect⁹. ¶ Cū igr qrit cuiusmodi est illd eē icōplexoꝝ qd dicit diffō. dici dz q̄ nō est eē actuale. pōt enī diffiniri pluuia q̄ sit aq̄ guttatim cadēs nulla pluuia existente. ¶ Sz si qrat ut ꝫ tale eē sit eē pdicamētale ul eē essentiale distiguēdū est ex diffone: qr illa diffō ul dicit qd rei: ul dicit qd nois tñ. si qd rei tunc eē qd dicit talis diffō est eē eēntiale: ul eē pdicamētale: ul eē qdditatiū nā nūq̄z diffō dicēs qd rei cōpetit alicui: niū illd significet deteriatā eēntiā ⁊ nām ⁊ nisi sit res pdicamēti ⁊ nisi sit obz ⁊ nō sigmētū itellis. Sz si diffō dicē qd nois tñ nō opz q̄ eē qd dicit talis diffō sit eē eēntie ul eē pdicamētale ul eē qdditatiuū. sz sufficit q̄ sit apd aiam tñ. nā diffō qd nois pōt eē eoꝝ que nō ꝑpe sunt obta itellis sed sunt eius sigmēta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini āt nō solū itellere oz. h āt nō ē suppōnē nisi ⁊ audire suppōnē aliqs dicat h q̄rūcūqz exñtiū in eo qd illa sūt sit ꝓclo.

¶ Assignat rōnē dicti. pp qd sciēdū q̄ circa diffones ⁊ circa icōplexa est simplex itelligētia. nā rōnes ⁊ diffones i mēte sigñt p noia ⁊ p uoces exterⁿ platas. sic ḡ se hēt audit⁹ ad uoces icōplexas sic se hēt itellis ad diffinitiōes icōplexoꝝ. sic ḡ audire icōplexa nō est suppōnē qr suppones nō sūt uoces icōplexe: sz sunt ppones ex qb⁹ ꝓcludunt ꝓnes. sic diffones ipe q̄ sūt rōnes icōplexoꝝ suppones dici nō debēt. Cōtinuet āt hic lra. dictū est q̄ suppones sūt i ppōnib⁹. i. sūt ppones termini āt.]i. diffones[nō]sup. sūt[i ppōnib⁹.]i. nec sūt ppones. ⁊ p ꝓñs nō sūt suppones[sz solū opz itelligē.]i. circa diffones est itelligē solū. i. est itelligē simplr ul itelligētia simplex[h āt nō est in suppōne nisi ⁊ audire]sup. simplicia[dicat aliqs eē suppōnē.]si ḡ ē audire uoces simplices nō dicim⁹ eē suppones. sic etiā diffones: qr sunt ea q̄ sigñt uoces simplices suppones dici nō debēt[sed]sup. suppones sunt illē[q̄rūcūqz exñtiū.]i. sūt de nūo q̄rūcūqz exñtiū[in eo q̄ illa sūt sit ꝓ.]q. d. q̄ suppones sūt de nūo taliū exñtiū. i. sunt de nūo talū exñtiū q̄ pnt eē ꝑ misse ad ꝓcludēdū ꝓnē aliquā. ⁊ qr talia sic exñtia nō sūt diffones: sz ppones segt q̄ suppones nō sūt diffones sz ppones. ¶ D. c. d.

¶ Neq; geometra falsa supponit sic qdaz affirmāt dicētes q̃ nō opz falso uti geometrā: mētiri aūt dicētē vni⁹ pedis eē nō vni⁹ pedis: aut rectā scriptā nō rectā esse: ꝗ geometra nihil ꝯcludit p̃m hāc lineam quā ipe posuit: ꝗ que p hoc ostēdunt.

¶ Qz mētionē fecerat de suppōnib⁹ne crederet aliqs q̃ demſtator utat suppōnib⁹ falsis eō q̃ geometra vī supponē z dicē eē rectū qd nō est rectū. z eē vni⁹ pedis qd nō est vni⁹ pedis. ſō oñdit q̃ i talib⁹ nō est falsitas. dicē ḡ. ⌊ Neq; geometra falsa suppōit sic qdā affirmāt dicētes q̃ nō opz geometrā ⌋ uti. falsis ⌊ mētiri aūt ⌋ dicūt ipz geometrā ⌊ dicētē ⌋ lineā eē sup. ⌊ vni⁹ pedis q̃ nō est vni⁹ pedis: aut rectā scriptā recte nō eē rectā. ⌋ i. q̃ nō est recta. q. d. q̃ qdā sic arguūt ō geometram q̃ geometra nō dz uti falso. z tñ utit falso z mentit. Ad qd soluēdū ſbdit q̃ i ꝗ nō est falsitas geometre. qz ipe nō demſtat de linea scripta i pluē: ſz de ea q̃ itellr p illā ſō ait ⌊ sed geometra nō ꝯcludit ⌋ z nō demſtat ⌊ p̃m lineā hāc quā ipe posuit. ⌋ i. descripsit z ptraxit i puluē ⌊ sed de ea que ostendit. ⌋ i. itelligit per hanc. i. per lineā illam descriptā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ aūt petitio z suppō oīs aut sic totū ē aut sic in pte. Termini āt neutri hoz.

¶ Postq̃ oñdit q̃ diffō nō sit suppō. qz nec dicit eē nec nō eē. ꝗ oñdit ꝗ idē. vz q̃ diffō nō est suppō. nec ē petitio alia rōne. qz nec ē ulis nec pticlaris. Circa qd duo facit. qz p⁹ facit qd dcm est. 2⁰ qz mētionem fecerat de ulī oñdit quō demſtator utat ulī. ibi ⌊ Spēs qdē igit. ⌋ dicē ḡ. ⌊ Ampli⁹ petitio z suppō oīs. ⌋ i. q̃libet petitio z suppō ⌊ aut ē sic totū. ⌋ i. ulis ⌊ aut sic i pte. ⌋ i. pticularis. ⌊ termini aūt. ⌋ i. diffōnes ⌊ hoz neutrū. ⌋ i. nec sūt ulēs nec pticlares. si ḡ diffōnes nec pticulares nec ulēs sint z oēs petitiōes ul suppōnes sūt ulēs uel pticulares segt q̃ diffōnes nec sūt suppōnes nec petitiones. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz vī falsū eē q̃ diffō nō sit ulis. nā illō qd de necitate iest oī illō est ulē. ſz diffō de necitate iest oī. ut pōt hēri ex 6⁰ top. ḡ z tē. ¶ Dōm q̃ diffō est id qd sigtur p nomē. qz rō quā sigt nomē ē diffō: videam⁹ ḡ qd sigt nom: z tūc videbim⁹ qd p se z p⁹ exp̃mat diffō. hāc aūt. q. qd nomē sigt. q̃rit phs i 8⁰ meta. cū q̃rit utz nom significet foraz an aggregatū. z ait q̃ sigt utrūq: ſz pp q̃dā attributionē. i. p q̃dam analogiā siue p p̃us z posteri⁹. vñ Cōmē. vult q̃ nomē p̃us significet formā secdario aggregatū. nomē ḡ pnci palr sigt ipaz nāz z ipaz eēntiā rei. si āt sigt aggregatū ul suppositū ꝗ est ex ꝯniti put i illo supposito z in illo aggregato reſuat illa eēntia z nā. diffō ḡ qz est id qd sigtur p nomē est exp̃ſiua p se z p⁹ illi⁹ eēntie z nāe. si aūt sigt z exp̃mit ipa aggregata z ipa supposita ꝗ ē ex ꝯniti put i eis reſuat talis eēntia z nā. ḡ cū ꝗ signū ulē ois. distribuat p ipsis suppositis: z ēt cū signa pticularia ipa supposita exp̃māt diffō nec est ulis nec pticularis. qz p se z p⁹ nō exp̃mit supposita ſz nāz. ul possum⁹ alr soluē q̃ ulitas z pticularitas sūt ꝯditiōes ppōnis sic ēt eē. i. ieē p̃dicatū ſbo ul nō eē. i. nō ieē sūt ꝯditōes ppōnis. z qz diffō nō est ppō. suppō aūt est ppō: ſō suppō dicit eē ul nō eē ut dicebat rō p⁹: z est ulis ul pticularis: ut dicebat hec rō 2⁰. diffō aūt qz haz ꝯditiōes nō hēt nō est suppō z ēt nō est petitio: qz z petitio cū sit p p̃ istas easdē hēt ꝯditiōes in qb⁹ dīt suppō a diffōne. Qd vo obijcit q̃ diffō de necitate iest oī. dici debet q̃ ex hoc nō plus habet nisi q̃ ex diffōne z diffinito pōt formari ulis ppō. ipsa tñ diffinitio in se nec est ppō ulis nec pticularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Spēs qdē igit eē aut vnum aliqd extra multa nō necesse est si demonstratio erit.

¶ Qz mētionē fecerat de ulī iuestigat quō ulē est necīuz ul utile demſtatori. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdum q̃ ipe mētionē fecerat de ulī put ppō ulis di. nunq̃ tñ pōt eē ppō ulis nisi accipiat aliquē terminū cōez z ulem: qz ꝗ signū oē: qd facit ppōnē ulez ꝗ pe z directe non pōt addi termio discreto: ſz termio cōi z ulī. iuestigat ḡ ꝗ de ulī: nō de ulī ppōne: ſz de ulī qd sigtur p terminū icōplexū. ¶ Propter qd sciēdū q̃ circa ulē fuit dū plex opio. vna plonis q̃ posuit spēs ideas sepatas ab his pticlarib⁹: z dixit eas eē ulia rez. alia opio de ulī fuit Arz. dicētis q̃ ulē nō erat sepatū a multis: ut posuit plo: ſz erat vnū in multis z de multis. Tria ḡ fac phs. qz p⁹ oñdit q̃ demſtatori nō est necīū ulē sepatū: ut posuit plo. 2⁰ q̃ est necīū ulē q̃ sit vnū i multis z de multis. ut posuit ipe Arz. 3⁰ assignat rōnē dicti. 2ª ibi ⌊ Esse tñ vnū. ⌋ 3ª ibi ⌊ Opz tñ aliud. ⌋ dicit ḡ. ⌊ spēs qdē igit. ⌋ i. ideas eē sicut plato posuit ⌊ aut eē vnū alī qd p̃ter multa. ⌋ i. sepatuz a multis: sicut plato posuit ⌊ nō neče est si demſtatio erit. ⌋ i. nō neče est eē ad ꝗ q̃ demſtatio fit. q. d. frustra sūt spēs z idee z ulia que posuit plato. talia enī sunt frustra ad sciaz: qz sine talibus pōt scia z demſtatio eē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Esse tñ vnū de multis uerū dicē est neče. Nō enī erit ulē nisi ꝗ sit. Si vo ulē nō sit mediū nō erit. Quare neq; demōstratio.

¶ Ait q̃ ſz ad demſtationē nō sit necīuz ulē qd sit vnum sepatū a multis: est tñ necīuz ulē q̃ sit vnū de multis. ſō ait ⌊ eē tñ vnuz de multis. ⌋ i. ee ulē qd sit p̃dicabile vnū de multis ⌊ uez est neče dicē. ⌋ ⌊ uez est enī q̃ neče est dicē: z neče est ponē tale vnū p̃dicabile de multis ad hoc q̃ sit demſtatio cui⁹ cā est qa ⌊ nō enī erit ulē nisi hoc sit. ⌋ i. nisi sit tale vnū p̃dicabile de multis non erit ulē. ⌊ Si vo ulē nō erit: nō erit mediū ⌋ sup. demſtatiōis ⌊ q̃re nec demſtatio ⌋ igit sine ulī qd posuit plato pōt eē demſtatio: sed sine ulī qd est vnum p̃dicabile de multis nō pōt esse mediū demſtationis: z per ꝯns nec demonstratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Opz itaq̃ aliqd vnū z idez de pluribus esse non equiuocum in demonstratione.

¶ Assignat rōnē dicti oñdēs q̃ sine tali ulī nō pōt eē mediū demſtationis. ſō ait. ⌊ opz nāq; vnū aliqd z idē de plrib⁹ nō equocū. ⌋ i. nō equoce. sed p̃m rōnē vnā ⌊ in demſtatiōe. ⌋ su. eē mediū. cū igit hec sit rō ulis q̃ dicatur de plrib⁹ nō equoce opz eē ulē qd est mediuz in demſtatiōe. ¶ Mōndū aūt q̃ ſz formā sillogistica opz q̃ semp aliq̃ p̃missaz sit ulis. cū ḡ in q̃libet p̃missarū ponat mediū: opz mediū de plurib⁹ p̃dicari: z opz ꝗ nō equoce: qz si equoce diceret nō eēt ibi uera forma sillogistica z mediū sic dictū de plurib⁹ nō eēt vnū. nō enī est idē canis q̃ dī de celesti sidē: z de latrabili aiali. sillogiçās enī in equoco sillogiçat i q̃tuor termis: qz mediū est duo termini. si ḡ mediū debet eē vnū: z dz p̃dicari de plurib⁹: qz alr nō pōt sumi ulr opz q̃ mediū sit p̃dicabile de plrib⁹ nō equoce: z qz hec est rō ulis de q̃ locut⁹ est phs sine tali ulī nō solū nō est mediū demſtatiuū: sed etiā nō est mediū sillogisticum.

¶ Nō ꝯtigere aūt simul affirmare z negare: neq; vna recipit demōstratio. sed aut si idigeat mōstrare ꝯclusionē sic.

¶ Ut dicebat phs in pte ista spāliter descēdit ad hoc p̃ncipiū qd nō ꝯtingit simul affirmare ul negare quō demōstratiōes utunt eo. Circa qd duo facit: qz p̃mo p̃ponit qd intēdit. 2⁰ declarat ppositū ibi. ⌊ Ostēdere aūt accipiētib⁹. ⌋ dicit ergo q̃ ⌊ nō enim ꝯtingē simul affirmare ul negare neq; vna. ⌋ i. nulla ⌊ recipit demſtra

tio]sup. oñsiua. [ſz aut]sup. recipit ꝗ ꝑn^m [si idigeat demſtrare ꝓnē sic]i. negatiue uł ad ipo^le. ¶ Mon^m aūt q̃ hoc ꝑnciplū in sua totalitate q̃ nō ꝓtigit simul affirmare ⁊ negare pōt assumere demōstratio oſtēsiua tñ nō assumit ipm: qz nō indiget eo sub hac forma. idiget aūt ipso: uel pōt indigere demōstratio ad ipossibile. pōt enim ꝓtingere q̃ negantē mihi ueritatē aliquā duco ad hoc ipossibile q̃ nō sit uerū hoc ꝑn^m q̃ nō cōtingit simul affirmare ⁊ negare. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Oñdit aūt accipiētib^9 ꝑmū de medio q̃ ueruz sit affirmare. negare autē nō uerū. mediū aūt nihil differt esse ⁊ nō eē accipere. Similiter autem ⁊ tertium.

¶ Declarat ꝓpositū. Circa qd duo facit ꝑm q̃ duo ꝓposuerat. qz p^o oñdit q̃ hoc ꝑncipio nō idigeat demōstratio oſtēsiua. 2° declarat q̃ hoc ꝑncipio idigere pōt demſtratio ad ipossibile. ibi [Dē aūt affirmare aut negare que ad ipossibile.] ¶ Ad euidētiā aūt ꝑme pris sciēduz q̃ uelle declarare quō demſtratio oſtēsiua nō idigeat hoc ꝑncipio est oñdere ad qd pōt deſuire tale ꝑnciplū demōstrationi oñsiue. si enī sciuerimus de aliquo ad qd deseruit ⁊ est ꝓficuū alicui rei: statim scire poterimus si illa res idigeat eo. Oñdit ergo ꝓbs ad qd deseruit ⁊ ad qd est ꝓficuū tale ꝑnciplū demſtrationi oñsiue. Tria ꝗ facit: qz ꝑmo ait quō demſtratio oñsiua uteret tali ꝑncipio si acciperet ipz. 2° qd dixerat declarat in termis. 3° assignat rōnem dicti. 2ª ibi [Si enīz assignet.] Tertia ibi [Cuz aūt est.] Dicit ergo [Oſtēdit aūt sic accipiētib^9 ꝑmū de medio q̃ uerū sit affirmare: negare aūt nō uerū: mediū aūt nihil differt.]i. nō opz [accipe eē ⁊ nō eē. silr aūt ⁊ tertiuz.] q.d. q̃ si demſtratio oñsiua uteret hoc ꝑncipio in sua totalitate uteret eo ad ꝑmū. i. ad maiorē extremitatē que dz de medio. nō aūt uteret eo nec ꝓtūgeret ipz ad mediū nec ad z^m. i. ad minorē extremitatē. si fieret enī talis sillo. de quo libet hoie uere affirmat ⁊ false negat. uel qd idem est. omis hō est aial ⁊ nō est nō aial. calias est hō. ꝗ est aial ⁊ nō est nō aial. hic aūt affirmatio ⁊ negatio ponunt ad aial qd est maior extremitas. nō ad hoiem qui est medius terminus: nec ad caliā qui est minor extremitas. ¶ Notādū aūt q̃ tot^9 sillo ordinat ad ꝓclonez. Si ꝗ demſtratio oñsiua indiget hoc ꝑncipio hoc est ꝓpter cōclonem. affirmationē aūt ⁊ negationē poni in ꝓclone uel hoc erit ex parte ꝑdicati: ut q̃ ꝓcludat q̃ uerum sit caliā esse aial ⁊ falsum sit nō esse aial: uel qd idez est q̃ cōcludat q̃ calias sit animal ⁊ nō sit nō animal. uel ꝗ erit ex pte ſbi: ut q̃ concludat q̃ calias ⁊ nō calias sit animal: ⁊ nō sit nō animal. Ad hoc autē q̃ affirmatio ⁊ negatio cadat in cōclone ex parte ꝑdicati sufficit q̃ affirmatio ⁊ negatio ponat ad maiorē extremitatē: nō aūt opz q̃ ponat nec ad mediū nec ad tertiū. i. ad miorem extremitatem. Ad hoc aūt q̃ ꝓcludat q̃ calias sit aial ⁊ nō sit nō aial sufficit q̃ ꝑmissis ponat affirmatio ⁊ negatio ad maiorē extremitatē: ut pz in sillo ꝑdicto ꝓpositō. sed dices q̃ tu vis ꝓcludere affirmationē ⁊ negationē in ꝓclone non solū a ꝑdicato: sed etiam a ſbo. dices enim q̃ vis ꝓcludere hoc totuz: q̃ calias ⁊ nō calias sit aial ⁊ nō sit nō aial. ⁊ ideo dices q̃ opz q̃ affirmatio ⁊ negatio ponat ad mediū ⁊ fiat talis sillo. hō ⁊ nō hō ut leo uel asinus qui est nō hō est aial ⁊ nō est nō aial. calias est homo ⁊ nō est nō aial: ⁊ nō calias: utputa leo est nō homo. ergo calias ⁊ nō calias est aial ⁊ nō est nō aial. si enim homo ⁊ nō homo est aial ⁊ nō est nō aial opz q̃ calias qui est hō ⁊ aliqd nō calias: ut puta leo uł asinus qui nō est hō sit aial ⁊ nō sit nō aial. ergo ad hoc q̃ ꝓcludat affirmatio ⁊ negatio in ꝓne tā ex pte ſbi q̃z ex pte ꝑdicati opz q̃ affirmatio ⁊ negatio ponant in ꝑmissis tā ad maiorē extremitatē q̃z ad mediū. uł si nō ponit ad mediū opz q̃ ponat ad minorez extremitatē ⁊ fiat talis sillo. omis hō est aial. ⁊ nō est nō aial. calias ⁊ ēt nō calias. ut puta plato est hō. ꝗ calias ⁊ nō calias est aial ⁊ nō est nō aial. Falsuz ꝗ dicit ꝓbs q̃ si demſtratio oñsiua utit hoc ꝑncipio q̃ utit eo ad maiorē extremitatē ⁊ nō ad mediū nec ad z^m. ¶ Sciēdū ergo q̃ ad hoc q̃ affirmatio ⁊ negatio ꝓcludat in ꝓne ex pte ꝑdicati sufficit q̃ affirmatio ⁊ negatio ponatur in ꝑmissis ex pte maioris extremitatis ut sufficit q̃ hō sit aial ⁊ nō sit nō aial. ad hoc q̃ calias q̃ est hō ꝓcludatur eē aial ⁊ nō eē nō aial. sed si uolumus affirmationē ⁊ negationē ꝓcludē ex pte ſbi nō opz ꝓp hoc q̃ accipiatur affirmatio ⁊ negatio in ꝑmissis: sed sufficit q̃ mediū sit in min^9 q̃z maior extremitas: ut sufficit q̃ hō sit in minus q̃z aial. si enī hō est in min^9 q̃z aial nō solū hō est aial ⁊ nō est nō aial: ſz ēt nō hō erit aial ⁊ nō erit nō aial: ⁊ si hō ⁊ nō hō est aial. ⁊ nō est nō aial. calias ⁊ nō calias erit aial ⁊ nō erit nō aial. uł si mediū nō est i minus q̃z maior extremitas sufficit q̃ mior extremitas sit in min^9 q̃z mediū. nā dato q̃ hō nō eēt i min^9 q̃z aial. si tū calias eēt i min^9 q̃z hō ꝓcludet in ꝓne q̃ calias ⁊ nō calias sit aial ⁊ nō sit nō aial. nā si calias est in min^9 q̃z hō calias ⁊ nō calias est hō. nam si omis hō est aial ⁊ nō est nō aial. ⁊ calias est in min^9 q̃z hō segt q̃ calias ⁊ nō calias sit hō. ⁊ si calias ⁊ nō calias sit hō segt q̃ calias ⁊ nō calias sit aial. ⁊ hō sit nō aial. ad ꝗ ꝗ q̃ affirmatio ⁊ negatio ꝓcludat ex pte ꝑdicati sufficit q̃ affirma^o ⁊ negatio i ꝑmissis ponat ad maiorē extremitatē. Sz ad ꝗ q̃ ꝓcludat ex pte ſbi nō oz q̃ affirma^o ⁊ nega^o ponat in ꝑmissis: ſz sufficit q̃ medi^9 termin^9 accipiat i min^9 q̃z maior extremitas uł mior extremitas sumat in minus q̃z mediū. ⁊ qz qdcūqz hoz ponat siue q̃ mediuz sit i min^9 q̃z maior extremitas: siue q̃ mior extremitas sit in min^9 q̃z mediū sp ꝓcludit affirma^o ⁊ nega^o ex pte ſbi. ut q̃ calias ⁊ nō calias sit aial. qz ꝗ illa duo idē cōcludūt ꝓbs nō exegt nisi de altero eoz. vz q̃ mediū accipiat in min^9 q̃z maior extremitas. ¶ Deide cū dicit

¶ Si enī assignet de q̃ hoie dicē uez est eē aial q̃z uis nō hoiez uez. Sz si solū hoiem aial eē oē nō aial aūt nō. Erit enī uez dicē caliā ⁊ nō caliā eē aial. nō aial aūt non.

¶ Qd dixerat declarat in terminis. dixerat enī q̃ sufficit affirmationē ⁊ negationē poni ad maiorē extremitatē. nō opz aūt ꝑm eū q̃ ponat ad mediū uł ad minorez extremitatē. iō ait. [si enī assignet de q̃ hoie uez est dicere aial.]i. si ponat hoiez eē aial qd uez est dicē [q̃z uis ⁊ nō hoiez uez.]i. q̃z uis uez sit dicē nō hoiem eē aial. [ſz si solū oē.]i. uł. [hoiez eē aial]sup. dicim^9 [nō aial aūt nō.]q.d. q̃ q̃z uis hō ⁊ nō hō sit aial ⁊ nō sit nō aial: nō opz q̃ affirma^o ⁊ nega^o ponat ad hoiem ſz sufficit q̃ ponat ad aial ad ꝗ q̃ ꝓcludat affirma^o ⁊ nega^o tā a pte ſbi q̃z a pte ꝑdicati ut q̃ ꝓcludat q̃ calias ⁊ nō calias sit aial ⁊ nō sit nō aial. iō ait q̃ si solū accipiam^9 hoiez eē.]i. uł. [eē aial. nō aial ēt nō erit. tū uez dz caliā ⁊ nō caliā aial. nō aial ēt nō.] ¶ Deide cū dic.

¶ Causa aūt est q̃ primum non solum de medio sed ⁊ de alio ꝓpter id qd ⁊ de plurib^9. Quare si neqz medium ⁊ idem est ⁊ nō idem ad ꝓclusionem nihil differt.

¶ Assignat rōnē dicti asserēs q̃re opz affirmationē ⁊ negationē nō addi ad mediū. sufficit enī q̃ mediū sit i minus q̃z maior extremitas. ad ꝗ q̃ affirma^o ⁊ neg^o ꝓcludat tā ex pte ſbi q̃z ex pte ꝑdicati iō ait [cā ēt ē]su. q̃ nō oz addē affirmationē ⁊ negationē ad mediū [q̃] p qz [ꝑ^m]. i. maior extremitas dz [nō solū de medio:

sed de alio pp id qd & de pluribus est. [i. pp id qd opz maiorē extremitatē eē i plus q̃z mediū [q̃re] opz sup. ꝑ posito q̃ maior extremitas sit in plus q̃z in medium neqz [si mediū & idē est & nō idē. [i. neqz si mediū accipiat affirmatiuū & negatiuū [ad ꝓnez nihil differt.] q.d. q̃ sufficit affirmationē & negationē addē ad maiorē extremitatē nō: aut opz q̃ addat ad mediuz sed si solū mediū est in minus q̃z maior extremitas uel minor extremitas sit in min⁹ q̃z mediū. ad ꝓnē nihil dīt, ꝯis eni duob⁹ nō erit dīa in ꝓne qn ꝯcludat affirmatio & negatio tā ex pte ꝑbi q̃z ex pte ꝑdicati. & qd dcm̄ est de medio respectu maioris extremitatis itelligēdū est de mīori extremitate respectu medij: qz si medium nō eēt in min⁹ q̃z maior extremitas. dū tm̄ minor extremitas eēt in minus q̃z mediū idē fieret. pbus tm̄ cā brevitatis dixit hoc & assignauit cām ex pte medij non ex parte minoris extremitatis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Omne autez affirmare & negare que est ad ipoke demōstratio accipit. & hoc neqz semp ulr: sz quātū sufficiēs est in gne. Sufficiēs autē est in genere. Dico aūt genere ut circa quod genus demōstratiōes sunt sicut dictum est prius.

¶ Ostēdit que demōstratio idiget ꝑ ꝓncipio dicēs. [Oē ēt affirmare aut negare que est ad ipo^le demōo accipit.] i. demōstratio ad ipo^le idiget ꝑ ꝓncipio & accipit [& hoc neqz semp ulr.] i. nō accipit ꝑ ꝓn^m in sua coitate. [Sz q̃ztū sufficiēs est in gne.] i. in q̃ztū regrit genus ꝑbi sui. & exponit se dicēs [dico aūt in gne. ut circa qd genus demōstrationē fac sic dcm̄ ē ꝓus.] dicebat eni ꝓus q̃ sufficit de hi⁹ ꝓncipijs coib⁹ accipe tātū q̃ztū regrit gen⁹ ꝑbi circa qd demōstrationē facim⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re demōstratio oñsiua nō idigeat ꝑ ꝓn⁰. & vi q̃ idigeat. nā ois vītas p ꝑ ꝓn^m roborat. si g̃ demōstratio oñsiua ꝯcludit aliquā ueritatē. ergo idiget hoc ꝓncipio. ¶ Dōm q̃ res eoipo q̃ hēt eē determiatuz ex eo est ꝑ & nō aliud. & ex eo si de ea est affirmatio uera erit negatio falsa. ex eo g̃ q̃ noia significāt determinatas res. & res dicūt determiatas eēntias & nās sumūt ꝑ ꝓn^m determinatū. de q̃libet affirmatio ul negatio uera. qui g̃ bñ itelligit q̃ determiata significatio termioꝝ & determinata nā rerū facit ad ueritatē cuiuslibet ꝓpōnis uere sufficiēter itelligit quō quelibet ꝓpō uera roborat p hoc ꝓn^m. de q̃libet affirmatio & c̄. ueruz est g̃ q̃ ꝑ ꝓn^m aliquo mō roborat vītatē cuiuslibet. & aliq mō ꝑm ueritatē igredit quālibet demōstrationē. nō tm̄ opz q̃ ꝑm p priā formā igrediat demōstrationē & maxie demōstrationē oñsiuā. qui eni vult arguē aliqd oñsiue nō opz q̃ accipiat sil utrāqz ptē ꝑdictiōis sed sufficit q̃ accipiat alterā ptē: nec opz q̃ ꝯcludat utrāqz ptē ꝑdictiōis: sed sufficit ꝯcludē aliquā ptē ꝑdictiōis solā ut sufficit uex eē dicē hoiem eē aial. hoc eni cognito dat itelligē sufficiēter q̃ falsuz sit dicē ipm nō eē aial. qui eni cōcludit q̃ hō est aial ꝯcludit ēt q̃ nō est nō aial. nā nō eē nō aial itelligit per eē aial: sic obliquū per rectū. uel sic ꝓuatio per hitū & negatio per affirmationē. demōstratio g̃ oñsiua nō indiget hoc ꝓn⁰ ut q̃ simul accipiat utrāqz ptē: & qz nō idiget iō nō accipit. & si accipet dīet accipe mō quo dictū est ut affirmationē & negationē poneret ad maiorē extremitatē nō ad mediū nec ad mīorē: sed lz demōstratio oñsiua nō idiget. ad ipossibile aūt pōt idigē. qz possum⁹ ducē aduersariū ad ꝑ ipossibile q̃ nō est de q̃libet affirmatio ul negatio: sed ꝯtigit sil affirmare ul negare. Qñ g̃ ad talē ipossibile ducim⁹ aduersariū opz sillogiçare ꝯcludēdo simul affirmationē & negationē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō idigemus q̃ affirmatio & negatio ponat ad maiorē extremitatē. ¶ Dicēdū q̃ idigere hi⁹ ꝓncipio in demōstratione oñsiua pōt itelligi duplr: uel ad ueritatē declarādā. ul ad ꝑdictionē ꝯcludēdā. Ad ueritatē aūt adiscēdā uel declarādaz nō idigemus qz sufficiēter exp̄mit ueritas p alterā ptē ꝑdictionis: sed ad ꝑdictionē ꝯcludēdā possumus idigere: qz si uolumus ꝑdictionē ꝯcludē opz q̃ ꝑdictio sumat in ꝓmissis. ¶ Sed sciēdū q̃ non pōt oñsiue ꝑdictio ꝯcludi uere ut q̃ vi talis demōstratio ꝯcludat utrāqz ptē ꝑdictionis eē uerā. sic eni ꝯcludē utrāqz ptez ꝑdictiōis spectat ad demōstrationē ad ipossibile qz ipossibile est ꝑ eē. sed si p demōstrationē oñsiuā ꝯcludem⁹ alterā ptē eē uerā & alterā falsaz sic quēlibet hoiez uex est eē aial & falsuz est nō eē aial. & qz calias est hō cōcludimus de calia alterā ptē ꝑdictiōis eē uerā. ut q̃ uerū sit ipm eē aial & alterā falsaz ut q̃ falsuz sit ipz nō eē aial. g̃ ad ꝯcludēdā ꝑdictionē possumus idigē ipo ꝓncipio mō quo dictū est. & qz hi⁹ ꝑdictiōis nō fit nisi ponēdo ꝑdictionē ad maiorē extremitatē pz ad talez extremitatē ponēdā eē. ¶ Aduertēdū g̃ q̃ cū demōstratio sit organū sciētificū & sit istrm manuducēs nos ad sciam & vītatē cū demōstratio oñsiua nō idigeat isto ꝓn⁰ nec indigeat accipe utrāqz ptē ꝑdictiōis sil ad vītatē sciēdaz pz q̃ talis demōstratio simplr loquēdo nō idiget utrāqz ptē ꝑdictiōis sil accipe cū ipa spālr ordinēt ad vītatē. pōt aūt idigē ꝑm gd. ut si uelit utrāqz ptē ꝑdictiōis cōcludē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. cū aliq text⁹ habeāt. ꝯtigē aūt sil affirmare & negare. neqz vna recipit demōstratio utꝝ talis textus saluari possit. ¶ Dōm q̃ si hēat lra negatiua vi eē clarior text⁹. vz q̃ ꝑ ꝓn⁰ q̃ztum ad utrāqz ptē ꝑdictiōis. & nō ꝯtingit sil affirmare & negare. neqz vna. i. nulla demōo. s. oñsiua indiget simplr. pōt aūt idigē demōstratio ad ipossibile: sed si hēat lra affirmatiua bona est sñia. nā si ꝯtingē sil affirmatie & negatiue est ipossibile. demōstratio g̃ ad ipossibile pōt uti ꝑ ꝓncipio isto mō q̃ ducat ad ꝑ icōueniēs q̃ ꝯtigit sil affirmare & negare. sz neqz vna demōstratio oñsiua uteret isto ꝓncipio hoc mō q̃ ꝯtingit utrāqz ptē ꝑdictiōis eē sed si oñsiua demōstratio utat ꝑ ꝓncipio uteē ꝑ mō eo q̃ ꝯtingit alterā ptē eē alterā nō eē: ut si ꝯtingit hoiez eē aial affirmare eē uez ꝑ negare ꝯtingit eē nō uez. & ad hūc modū multū videt ire text⁹ Ax. eque g̃ bona lra uel melior est affirmatia q̃z negatiua. ut q̃ hēat in text. ꝯtingere aūt sil. videt melior lra q̃z si habeat nō ꝯtigere. q̃zuis utrāqz saluari possit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. q̃re affirmatio ul negatio nō debeat poni ad mediū uel ad minorē extremitatē. ¶ Dōm q̃ ut dicebat assumere hoc ꝓncipiū q̃ztū ad utrāqz partē ꝑdictionis possumus idigere duplr. uel ꝓpter adipiscēdam ueritatē. uel ꝓpter ꝑdictionē ꝯcludēdā. possumus addere tertiū mēbrū q̃ utat hoc ꝓncipio ꝓpter cōclonez narrādā. ꝓpter ueritatē aūt demōstratio oñsiua nō indiget hoc ꝓncipio ꝓpter ꝯcludendā ꝑdictionē pōt idigere. ut hoc fiat sufficit q̃ affirmatio & negatio ponat ad maiorē extremitatē: tunc g̃ concludet affirmatio & negatio ex pte ꝑdicati. ꝯcludit enim q̃ ueruz sit dicere caliā esse aial. & falsum nō esse aial. uel concludetur q̃ calias sit aial & nō aial: sed si affirmatio & negatio poneret ad medium uel ad minorē extremitatē cōcluderet affirmatio & negatio ex parte subiecti. ut q̃ diceret calias & non calias est animal ul nō est nō animal: sed hoc nihil ad cōtradictionē. quia calias & nō calias est animal nō est cōtradictio: & calias & nō calias non est nō animal nō est cōtradictio. esse enim animal & non esse aial est ꝑdictio: sed calias & non calias esse animal non est ꝑdictio. affirmatio ergo & negatio neqz est ponēda ad mediū neqz ad minorē extremitatē. qz nec facit ad vītatē nec ad ꝑdictionē. facit tm̄ ad uariationē ꝓnis. qz aliud est concludere solū de calia q̃ sit aial. & aliud de calia & nō calia q̃ sit aial. ¶ Aduertendū tm̄

q̃ ꝛcludē affirmationē ⁊ negationē ex pte ibi pōt duplr fieri. vno mō q̃ mediū sumat in min⁹ q̃z maior extremitas: ul maior extremitas in minus sumat q̃z medium. Alio mō q̃ affirmatio ⁊ negatio ponat ul ad mediū uel ad minorē. Vult tñ phs q̃ hoc magis debet fieri ut q̃ possumus ꝛcludē affirmationē ⁊ negationē ex pte ibi. ut q̃ calias ⁊ nō calias sit hō ⁊ nō sit non hō sumēdo mediū in minus q̃z affirmādo ⁊ negando mediū. ul sumēdo minorē extremitatē in minus q̃z affirmādo ⁊ negādo ipaz. ⁊ qz magis reꝑuat forma sillogistica si mediū sumat in minus q̃z maior extremitas: ⁊ minor extremitas in minus q̃z medium. imo in hoc in nullo derogat forme sillogistice. sed si affirmatio ⁊ negatio ponat uel ad mediū uel ad minorē extremitatē derogamus forme sillogistice. sic enim faciēdo nō facimus sillogismū vnum: sed quodāmodo plures.

Omunicāt aūt oēs scie ꝑm coia: coia aūt dico qbus utunt tanq̃z ex his demōstrātes: sed nō de qb⁹ demonstrantur uel demonstrant.

¶ In pte ista ut dicebat ponit phs quō scie conueniāt ⁊ differāt circa coia. Diuidit aūt hec ps in duas ptes. qz p⁹ ostdit quō ꝛueniāt scie circa coia hi⁹. 2⁹ declarat quō differāt circa ipa ibi [Et dialetica.] Dicit q̃ [coicāt aūt oēs scie circa coia.] ⁊ ostdit [coia aūt dico quib⁹ utunt] sup. scie oēs [tanq̃z ex his demōstrantes sed non de qb⁹ demōstrant nec que demōstrāt.] ¶ Notādū autē q̃ circa pn⁹ pōt se hīe aliq̃ scia triplr. vz pbādo aliqd per ipa. pbādo ipa. ⁊ pbādo aliqd de ipsis. Circa hūc aūt actū qui est pbare aliqd per ipa ꝛueniūt oēs scie. qz oēs scie accipiūt hi⁹ coia. ⁊ pbāt aliqd per ipa: sed q̃ztū ad hūc actū qui est pbare pncipia uel pbare aliqd de pncipijs differūt scie cōes a scietijs spālib⁹. naz scie spāles nec pñt pbare principia nec aliqd de ipsis principijs. metaphisica aūt que est scia cois pbat ipsa pncipia ꝑm q̃ possibile est: ⁊ pbat aliqd de pncipijs. pbat eni q̃ nō possumus talib⁹ pncipijs dissentire coz de: uel pbat de eis q̃ nō possumus opposita eoꝝ mente cōcipere. sic etiaz ⁊ dialetica que aliquo mō est scia cois hēt viā ad pbādū ipa pncipia. qz ut dicit in p⁹to picoꝝ de dialetica q̃ ad oium methodoꝝ pncipia viā habet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et dialetica omnib⁹ est. ⁊ si aliqua vniuersaliter tentet mōstrare cōmunia: ut qd̄ est omne affirmare aut negare aut qd̄ est eq̃lia ab eq̃lib⁹ aut quelibet talium.

¶ Assignata ꝛueniētia iter scias circa coia. hic assignat diā inter ipas. Circa qd̄ duo facit. qz p⁹ facit qd̄ dcm est. 2⁹ separat dialeticā ab alijs scietijs ibi [Sed dialetica.] [dicit q̃] [dialetica oib⁹.] [sup. pncipijs utit pbādo ipa. uel] [oib⁹.] [i. de oib⁹ pncipijs pōt pbationē facē] [⁊ si aliq̃] [alia scia sup. ut metaphisica] [tētet monstrare coia] [cuiusmodi sunt] [ut qd̄ est.] [i. ꝛtigit] [oē aut affirmare aut negare aut qd̄ est ab eq̃lib⁹ eq̃lia demere aut taliuz qd̄libet.] [q. d. q̃ dialetica ⁊ q̃dā alia scia ut metaphisica hēt viā ad pbādū hi⁹ pncipia coia cuiusmodi sunt de quolibet affirmatio. ⁊ si ab equalib⁹ eq̃lia demas cetera que remanent eq̃lia sunt. ⁊ cetera talia ꝛsilia. ¶ Notādū q̃ pncipia ⁊ cōes animi ꝛceptiones nō pñt pbari simplr ⁊ per ppria. pñt tñ pbari iductiue ⁊ a posteriori ⁊ per q̃dā pbabilia. uel pñt pbari huic ul illi. nā qs hīet p maiori icōueniēti negare aliqd̄ sensibile q̃z negare hoc pn⁹. de quolibet affirmare ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū metaphisica possit se intromittē de ipsis pncipijs. ¶ Dōm q̃ de ipsis coib⁹ ⁊ de ipsis pncipijs ut inferūt ꝛnes intromittunt se scie spāles. sed de ipsis pncipijs ꝑm se nō pñt se intromittē scie spāles: sed scia cois ut metaphisica pōt se itromittere de ipsis pncipijs ꝑm se eo mō quo possibile est pōt ea pbare uel pōt aliqd de ipsis pbare. cui⁹ rō est qz metaphisica est de ipo ente ⁊ de ptibus entis. qz q̃ hi⁹ coia pncipia sumunt ul ex ipo ente: ut pz de pncipio illo q̃ de quolibet opz eē uel nō eē. hec eni ex ipo ente uel ex ipo eē sumit: uel talia pncipia sumunt ex ptib⁹ entis. nā q̃ oē totū sit maius sua pte. ⁊ q̃ si ab eq̃lib⁹ equalia demas que relinquunt sunt eq̃lia. talia eni pncipia sumunt ex ipa q̃ztitate que est ps entis. nā ens per se diuidit in figuras pdicamētoꝝ ut declarari hēt in 5⁹ meta. metaphisica ergo que est de ente ⁊ de ptib⁹ entis potest per se itromittē de hi⁹ pncipijs. qz talia ut dcm est uel sumunt ex ente ul ex ptib⁹ entis. alie ergo scie spāles sunt scie tm. qz sunt solū de ꝛnib⁹. si aūt sunt de pncipijs hoc est solū per relationē ad ꝛnes. sed metaphisica est scia ⁊ itellectus. nā scia ppzie est ꝛnuz. itellectus vo pncipioꝝ. metaphisica aūt est scia ⁊ itellect⁹. qz est de ꝛnib⁹ ⁊ pncipijs. vñ phs in. 6. ethicoꝝ. loquēs de sapiētia. i. de metaphisica. ait q̃ opz sapientem. i. metaphisicū nō solū que sunt ex pncipijs scire sed circa pncipia uerū dicē. ió ꝛcludit ibidē q̃ erit utiq̃ sapia itellect⁹ ⁊ scia. tāgit aūt phs ibidē. 6. ethicoꝝ q̃tuor circa sapiaz ex qb⁹ possumus arguē qz ipa sit itellect⁹ ⁊ scia. opz eni metaphisicū nō solū scire que sunt ex pncipijs ꝓpter qd̄ meret nomē scie: sed etiā spectat ad ipam uerū dicere circa ipsa pncipia pp qd̄ meret nomē itellꝰ. est enim vna ꝛditio sapie ut tangit in. 6. ethicoꝝ. q̃ ipsa est vtus artis. i. attingit ultimū in arte: ut tunc dicitur sapiēs lathomus qñ attingit in arte illa. ergo tūc est sapiēs simplr. qñ attingit ultima simplr. ultima aūt simplr sunt ipa pncipia. ergo spectat ad metaphisicaz uerū dicere circa ipa ul iaz circa ipa pncipia. ⁊ sic possibile est spectat ad eādē pbare ⁊ declare ipa. Scda cōditio sapiētie quā tāgit phs ibidē est q̃ sapia nō ē circa ptē sz circa totū. vñ dicim⁹ ut ibidē inducit deū nō fossorē nec aratorē sed sapientē. fossor eniz ⁊ arator est qui est industris circa aliqd̄ pticulare negociū: sed ille est simplr sapiēs qui est industris ulr ⁊ circa oia. cuz ergo oia reducant ad pncipia nō pōt esse quis idustris ulr circa oia nisi sit industris circa ipa principia ⁊ nisi spectet ad eundē uerum dicere circa ipa pncipia. metaphisica ergo que inter scias humanit⁹ inuētas est simplr sapia: eo q̃ sit ulr de oib⁹: habet cōsiderare de ipsis pncipijs. Tertia cōditio sapiētie ibidem tradita est q̃ sapiētia est certissima sciarū. cū ergo tota certitudo cōclusionū sit ex pncipijs illa est certissima iter scias que hēt ꝛsiderare de pncipijs ipsis ⁊ ad quā spectāt ipa pncipia put est possibile declarare. ⁊ qz metaphisica est sic certissima ⁊ etiā sapiētia ipsa sicut possibile est pōt tentare ⁊ monstrare pncipia uel aliquid de pncipijs. Quarta ꝛditio sapiētie ibidez tradita est q̃ ipsa est q̃ñ caput hñs. est enim ipsa directrix oium aliarū sicut caput dirigit oia mēbra. ⁊ qz directio ⁊ regulatio est per pncipia spectat ad metaphisicā circa ipa pncipia uere dicere: ⁊ spectat ad eam sicut possibile est declarare ⁊ monstrare ea. ⁊ spectat ad ipsam monstrare ⁊ declarare aliquas ppzietates circa ipsa ut quilibet ea probat audita: uel q̃ nō possumus mente assentire eorum oppositis. ¶ Deinde cum dicit

¶ Sed dialetica nō est sic diffinitorū quorundā nec generis alicuius vnius est. nō eni iterrogaret. demonstrantē eniz nō est iterrogare ꝓpter id qd̄ oppositorū eē nō demonstrat idem: ostensuz autez hoc est in his que de longissimo sunt.

¶ Sepat dialetica ab alijs sciētijs dicēs. ⌊ Sed dialetica nō est sicut quorūdā diffinitor. nec est alicui⁹ vni⁹ gēris. ⌋ i. dialetica nō est circa aliq̄ determiata: nec est determiati gēris. ⌊ nō eni iterrogaret ⌋ sup. si eēt determinati gēris ⌊ demſtante enim nō est. ⌋ i. nō ꝓtigit ⌊ interrogare pp id qd nō demſtat idem eē oppositor. ⌋ i. nō ꝑbat opposita circa idem uel non ꝑbat de eodem utrāq; ptē ꝑdictiōis. ⌊ oñsum est aūt hoc in his que de sillo sunt. ⌋ i. in libro por. Circa ꝑncipiū eni illi⁹ libri agit de hac mā. dialetica aūt qr ꝑcedit per quedā probabilia hēt viā ad ꝑbādā utrāq; ptē ꝑdictiōis. iō interrogat: qr quecūq; ps negef ei ul' geqd ponit aduersari us ꝑbabilr pōt icedere circa ipm. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū dialetica sit diffinitor ul' alicui⁹ gēris determinati. ⁊ videf q̄ sic. qr illa est de sillo. ⁊ est ēt de actibus rōnis. sed ista dicit deteriatū genus. ḡ ⁊c. ¶ Dicēdū q̄ dialetica ꝑpe nō est diffinitor nec est determinati gēris nō q̄ sit ipa ꝑpe ⁊ p⁹ de toto ente ita q̄ ipz ens intēztū ens sit sbm in dialetica: sed dialetica ut dicebat in arguēdo est de actib⁹ rōnis: sed nō est de eis put sunt qd determiatū: sed magis est de eis ut sūt qd indetermiatū ⁊ ut sunt aliqd applicabile ad oēs res: nā ipsi act⁹ rōnis pñt ꝓsiderari duplr. vz put sunt q̄dā res ut hñt determiatū sbm. ⁊ sic determiare de actib⁹ rōnis spectat ad ꝑbm ꝓsiderare ⁊ ad libruz de aia ubi agit de ipa sba aie. ⁊ de potētijs ei⁹. ⁊ de actib⁹ ipsi⁹. Alio mō pñt ꝓsiderari act⁹ rōnis ut sunt quedā organa aie. ⁊ ut sunt applicabiles ad ipas res q̄scūq; de q̄bus uolumus hie sciaz. ⁊ sic de actib⁹ rōnis est logica ubi tradit forma arguēdi ⁊ sillogiçādi. que forma arguēdi ⁊ sillogiçādi est q̄si applicabilis ad oēm mām. De eisdē ergo actib⁹ rōnis est dialetica ⁊ nālis phia: sed nālis phia est de eis ut sūt quedā determiate res. logica vo est de ipsis magis ut sunt idetermiatū qd ⁊ ut sunt applicabiles ad oēs res. de ipsis ḡ actib⁹ rōnis ut sunt quedā res est scia: sz ut sūt quedā organa applicabilia ad res de q̄b⁹ uolumus hie sciam: nō est ꝑprie scia: sed est modus sciēdi. ⁊ ipsi actus rōnis sic accepti nō sunt ꝑpe determiati gēris. qr sunt applicabiles ad oē gen⁹. Ex his ḡ apꝑet q̄ nālis phia est scia. ⁊ est determiati gēris: qr ꝓsiderat de hi⁹ actibus ut sunt res. ⁊ ut sunt determiate res. dialetica vo nō est scia: sed modus sciēdi. qr nō ꝓsiderat de hi⁹ actib⁹ ut sunt quedaz res. sed magis ut sunt modus sciēdi. ⁊ quedā organa ad sciēdū. Qd vo arguif q̄ dialetica est determiati generis ⁊ est de actib⁹ rōnis pz q̄ dialetica ex hoc nō est determiati gēris: qr ut dictū est ipa est de hi⁹ actib⁹ ut sunt qd idetermiatū ut sūt applicabiles ad oē genus. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ueritatē hēt dictuz phi q̄ si dialetica est determiati gēris q̄ ipa nō iterrogaret ¶ Dōm q̄ si dialetica eēt determiati gēris q̄ ꝑcederet ex his que sunt per se ⁊ ex nēcijs. qr vo nō est determiati gēris ꝑcedit per quedā coia ⁊ ꝑbabilia. Et qr impossibile est utrāq; ptē ꝑdictiōis eē uerā ⁊ necessariaz scie que sunt determiati gēris. qr sunt ex ueris ⁊ nēcijs nō hñt viā arguēdi ad utrāq; ptē ꝑdictionis. iō tales scie de suis ꝑpōnib⁹ nō iterrogāt sed ꝑcedunt ex his tanq̄z ex ueris ⁊ nēcijs. dialeticus vo qr ut dictuz est ꝑcedit per ꝑbabilia. ⁊ per ꝑbabilia possumus utrāq; ptē ꝑdictiōis ꝓcludē: iō ipe iterrogat. Sed si dialetica eēt determiati gēris: qr tūc ꝑcederet ex ueris ⁊ nēcijs tō hoc posito nō iterrogaret: qr nō hiet viā ad ꝓcludē dā utrāq; ptē ꝑdictiōis: cū nō sit possibile utrāq; uerā eē. demōstrator ergo qr ꝑcedit ex ueris ⁊ nēcijs ⁊ immediatis causis ꝓnis nō iterrogat. sed interrogat dialeticus qui ꝑcedit ex ꝑbabilibus ⁊ coibus.

¶ Si aūt idē est sillogistica iterrogatio ⁊ ꝑ pō ꝑdictiōis. Propōnes aūt sunt ꝑz vnā quāq̄z sciaz ex q̄b⁹ est sill'is. Scōz vnāquāq̄z erit utiq̄z aliq̄ iterrogatio scibilis: ex q̄b⁹ q̄ est ꝑz vnāquāq̄z sciaz ꝑpri⁹ fit sill'ius.

¶ Postq̄z ꝑbs determiauit quō scie se hēant circa coia: hic determinat quō se hēant circa ꝑpa. Circa qd mouet qōnes que pñt hie ortū ex ꝑcedētib⁹ ⁊ soluit illas ibi ⌊ Qm̄ que sunt geometrice iterrogatiōes. ⌋ ¶ Ad euidētiā aūt ꝑme ptis sciēdū q̄ ꝑpoz quedā spectāt ad opponentē: quedā ad rñdētē: quedā ad utrūq;. ad opponētē spectat ꝑponere ⁊ iterrogare. ad rñdentem rñdere. ad utrūq; aūt spectat disputare. ꝑbs ergo determinās de ꝑprijs vniuscuiusq; disciplinę tria facit. qr p⁹ oñdit q̄ quelibet scia hēt ꝑprias ꝑpōnes ⁊ proprias iterrogatiōes que vident spectare ad opponētē. 2⁹ ait: q̄ hēt ꝑprias rōnes que vident spectare ad rñdentē. 3⁹ oñdit q̄ hēt ꝑprias disputatiōes que vident spectare ad utrūq;. 2ª ibi ⌊ Nec est oēm utiq;. ⌋ 3ª ibi. ⌊ Si aūt disputat. ⌋ Circa ꝑmū tria facit. qr p⁹ oñdit q̄ scia hēt ꝑprias ꝑpōnes ⁊ iterrogatiōes. 2⁹ subdiuidit ipas iterrogatiōes. 3⁹ oñdit usq; ad quē terminuz iterrogatiōes hi⁹ se extēdāt. 2ª ibi ⌊ Sed ex q̄b⁹ aūt demſtat. ⌋ 3ª ibi ⌊ Et de his qdē rōnē. ⌋ Circa p̄m duo facit. qr p⁹ facit qd dictū est. vz q̄ quelibet scia hēt proprias iterrogatiōes sicut hēt ꝑprias passiones. 2⁹ ex hi cōcludit q̄ nō quelibet iterrogatio est cuiuslibet scie ut q̄ nō quelibet iterrogatio est medicinalis nec quelibet geometrica ibi ⌊ Manifestū est itaq;. ⌋ Dicit ergo q̄ ⌊ si iterrogatio sillogistica ⌋ sup. ē que ad utrāq; ptē ꝑdictionis ⌊ ⁊ ꝑpō ꝑdictionis. ⌋ i. ꝑpō accipiens alterā ptē ꝑdictionis ⌊ est idez. ꝑpōnes aūt ⌋ sup. sunt ꝑprie ⌊ ꝑm vnāquāq; sciam ex q̄b⁹ est sill'us utiq; ꝑm vnāquāq; sciam erit aliq̄ iterrogatio scibilis ⌋ sup. ꝑpria ⌊ ex q̄b⁹ ⌋ idem interrogationib⁹ scibilib⁹ ⌊ ꝑm vnāquāq; sciam fit sill's ꝑprius. ⌋ ¶ Notādū autē q̄ interrogatio sillogistica est ꝑpe de ꝓne ⁊ est ad utrāq; ptē ꝑdictionis: sed ꝑpō ⁊ maxime ꝑpō demſtatiua est determinate ad alterā ptē ꝑdictionis. ¶ Notāduz ēt q̄ illud idem qd est iterrogatio ⁊ qd est ꝓ in vno sill'o demōstratiuo pōt postea eē ꝑpositio in alio sillogismo demſtatiuo. hoc ergo mō idem est interrogatio sillogistica que est ad utrāq; partē ꝑdictionis: ⁊ ꝑpō demonstratiua que est determinate accipiēs alterā partē ꝑdictionis. ¶ Notādū ēt q̄ ꝑbs hoc mō itēdit arguere. vult enim ꝑbare q̄ quelibet scia demſtatiua hēt ꝑpas interrogationes. qr hēt ꝑpōnes ꝑprias. nā si in scientia idem est ꝑpō ⁊ iterrogatio: ⁊ scia demſtatiua hēt ꝑprias ꝑpositiones qr ꝑcedit ex ꝑprijs principijs ex q̄bus ꝓstituit sill'm. ꝓnis est ergo q̄ sicut sunt ꝑprie ꝑpōnes in vnaquaq; scia ex q̄b⁹ fiunt ꝑprij sill'i ꝑm illā sciam sicut sunt in qualibet scia ꝑprie iterrogationes ex q̄b⁹ pñt fieri sill'i i vnaquaq; scia. ¶ Dubitaret forte aliqs qr videf ꝑbs sibi ꝓdicē. dixerat eni supra q̄ demonstrantē nō est. i. nō ꝓtingit iterrogare. hic autē loquēs de sciētijs demſtatiuis ait q̄ sunt ibi ꝑpe iterrogationes sicut ⁊ ꝑpe rñsiones. ¶ Dōm q̄ demonstrator iterrogat ⁊ nō iterrogat. iterrogat de ꝓnib⁹ sed nō iterrogat de ꝑmissis. dialeticus aūt pōt iterrogare de utrisq;. demſtator aūt si negent ꝓcōnes habet viaz ad demōstrādū eas ideo pōt iterrogare de ipsis: sed si negant ei ꝑncipia nō hēt viā ad ꝑbādū ea. i. nō debet interrogare de ips: sed debet ea assumē tanq̄z p se uera. ¶ Aduertēduz tñ q̄ lz tā dialeticus q̄z demſtator possint iterrogare de ꝓne: alr tñ ⁊ alr. qr dialeticus pōt iterrogare de ꝓne ut ꝑbet utrāq; partē ꝑdictionis. demſtator vo sic pōt iterrogare de ꝓcōne ut ꝓcludat alterā ptē tm̄. vz partē ueraz. Duplr ergo differt iterrogatio dialetica a demſtatiua. primo qr dialeticus pōtaz de ꝓnib⁹ q̄z de ꝑmissis iterrogare. demōstrator vo

interrogat ſolū de ꝯ̄nibꝰ. Rurſus dialeticus ſic iterrogat ut q̄cū̄qꝫ pꝰ neget ſi uelit poſſit oppoſituꝫ ꝯcludē. demr̄atoꝛ ḡ ſic iterrogat ut nō niſi ptē ueram demr̄are poſſit. vñ dicimꝰ demr̄atorē nō iterrogare qꝛ nō iterrogat de p̄miſſis nec de p̄ncipijs. uel dicimꝰ eū nō interrogare qꝛ nunq̄ꝫ ſic iterrogat ut quācū̄qꝫ ptē dictā cōcludē poſſit ſed ſolū ptē uerā mōſtrare pōt. ¶ Ulteriꝰ aūt dubitaret aliqs de eo qꝺ dꝛ in lr̄a ꝙ ſūt iterrogationes ſcibiles in vnaq̄qꝫ ſcia ex qbꝰ fiunt ſill̄i ſ̄m illam ſciam. Cōtra. demonſtratiua interrogatio nō eſt p̄miſſa ſed ꝯcl̄o. cū ḡ ex ꝯ̄nibꝰ nō fiāt ſill̄i ſed ad ꝯ̄nes: ex interrogationibꝰ nō fiēt ſill̄i ſed ad iterrogatiōes. ¶ Dicēdū ꝙ duplex eſt demr̄atio. oſtēſiua. ⁊ ad ipoſ̄e. in demōſtratione oſtēſiua demr̄atoꝛ nō iterrogat de premiſſis ſed aſſumit eas uel tanq̄ꝫ p ſe notas: uel tanq̄ꝫ ex p ſe notis oſtēſas. tñ pōt ſi vult iterrogare de ꝯ̄nibꝰ. ſed nō eſt icōueniēs ꝙ id qꝺ eſt ꝯcl̄o in vna demr̄atione ſit p̄miſſa in alia demr̄atione. ex iterrogationibꝰ ḡ pñt fieri ſill̄i demr̄atiui. qꝛ ex iterrogationibꝰ ⁊ ꝯ̄nibꝰ demr̄ationū p̄cedētiū pñt fieri p̄miſſe ⁊ ꝓpōnes demr̄ationū ſequētiū. in demr̄atione aūt ad ipoſ̄e pꝫ magis eē uerū qꝺ dꝛ. ¶ Propter qꝺ ſciēdū ꝙ demr̄atoꝛ lꝫ poſſit iterrogare de ꝯ̄ne demr̄atiōis oſtēſiue. tñ ſi vult pōt abſqꝫ iterrogatione ꝓcedē. pōt eni aſſumē p̄miſſas ⁊ ꝯcludē ꝯ̄nē intētā. ſed in demr̄atione ad ipoſ̄e eſt q̄ſi neceſſariuꝫ iterrogare. iterrogat eni demr̄atoꝛ de ꝯ̄ne quā vult cōcludē per ipoſ̄e: utrū cōcedat eā adūſarius uel non. quā ſi ꝯcedat hēt itētū. ſi v̄o negat aſſumit id qꝺ adūſarius ponit ⁊ cōcludit ex eo ad ipoſ̄e ex quo impoſſibiliter cōcluſo redit ſup id qꝺ adūſariꝰ dixerat. ⁊ oſtendit eē falſum dictū adūſarij ⁊ uerū eē ſuū ꝓpoſitū. ḡ in demr̄atione ad ipoſ̄e quodāmō ex iterrogationibus fiūt ſill̄i. qꝛ ex eo ꝙ iterrogať adūſariꝰ: ⁊ ex eo qꝺ adūſariꝰ dat ſit ſill̄us ad cōcludēdū ipoſ̄e. ſemp ḡ in demr̄atiōe ad ipoſ̄e demr̄atoꝛ iterrogat de ꝯ̄ne quā vult ꝓbare: ſꝫ ſi negeť illa ex oppoſito eiꝰ qꝺ pōt dici interrogatio q̄a data fuit ab iterrogato adūſario ex tali iterrogatione ⁊ ex eo ꝙ adūſariꝰ iterrogatꝰ dedit cōcludiť ipoſſibile ꝑꝑ qꝺ deſtruiť qꝺ adūſarius ꝯceſſit ⁊ aſtruiť qꝺ demōſtratoꝛ itēdit. pꝫ ḡ quō ex iterrogationibꝰ fiūt ſill̄i demōſtratiui tā oſtēſiui q̄ꝫ ad ipoſ̄e. ¶ Deinde cūꝫ dicit.

¶ Manifeſtū ḡ ꝙ nō oīs iterrogatio geometrica erit neq̄ꝫ mediciał: ſil̄r āt ⁊ i alijs.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ nō q̄libet iterrogatio cuiuſlibet ſcie. ita ꝙ nō q̄libet iterrogatio eſt geometrica nec q̄libet eſt medicialis. iō ait ⌊ Manifeſtū eſt itaqꝫ ꝙ nō oīs iterrogatio erit utiqꝫ geometrica nec medicinalis. Simil̄r aūt ⁊ in alijs ⌋ ſciētijs ſup. ſe hēt ꝙ nō q̄libet iterrogatio eſt cuiuſlibet diſcipline. ¶ Deinde cū dicit.

Interrogaciones et ꝓpōes geometrice ſunt

¶ Sꝫ ex qbꝰ aut demr̄ať aliqd de qbꝰ geometria eſt aut ex eiſdeꝫ demr̄anť geometrice ſicut in ſpeculatiua. ſil̄r aūt in alijs.

aliqd

¶ Poſtq̄ꝫ oñdit ꝙ q̄libet ſcia hēt ſuas iterrogationes ⁊ ſuas ꝓpōnes ſb̄diuidit ⁊ diſtiguit hꝰ' iterrogatiōes ⁊ ꝓpōnes oſtēdēs q̄t modis pōt dici ꝓpō ul' iterrogatio geometrica uel alicuiꝰ alteriꝰ ſcie. pōt eni h̄ dici dupl̄r uel reſpectu illiꝰ ſcie. uel reſpectu ſcie ſb̄alternate: ut pt dici ꝓpō geometrica: ul' qꝛ p eā aliqd ꝓbet geometria ul' qꝛ p eā nō aliqd ꝓbet geometria ſed eā ſolū decl̄at. ꝓbat tñ p eā aliqd pſpectiua. Cōtinueť aūt ſic. nō oēs ꝓpōnes ſūt geometrice ⌊ ſed ⌋ dicunť ꝓpōnes geometrice dupl̄r. aut ⌊ ex qbꝰ demr̄ať aliqd de qbꝰ eſt geometria. ⌋ q.d. ꝙ dicunť ꝓpōnes geometrice ex qbꝰ demōſtrať aliqd in geometria ⌊ aut ⌋ ſup. ſūt ꝓpōnes geometrice ſi ⌊ ex eiſdē demr̄anť geometrice ⌋ ḡ in ſcia iferiori ⁊ ſb̄alternata ⌊ ſicē ſpeculatiua ⌋ ul' pſpectiua. ¶ Notādū aūt ꝙ nō eſt ꝓpō geometrica niſi ſit in terminis geometricis. tñ qꝛ pſpectiuꝰ multa aſſumit que ſūt declarata in geometria: iō ꝯtingit aliqñ ꝙ aliqd eſt ſolū ꝯcl̄o i geometria qꝺ poſtea eſt p̄nᵐ in pſpectiua. illa ḡ cōcl̄o geometrica quā aſſumit pſpectiuꝰ ut p̄nᵐ pōt dici ꝓpō geometrica. qꝛ ⁊ ſi p eā nihil ꝓbet geometra ſed ſoluꝫ ipſam ꝯcludat. ꝓbať tñ p eā aliqd geometrice in pſpectiua: iō ſiue ex geometricis ꝓbeť aliqd in geometria ſiue ſi ex eiſdē geometricis ꝓbeť aliqd in pſpectiua q̄cūqꝫ mō fiat ꝓpōnes geometrice dici pñt. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vꝛ falſum eē qꝺ hic phs ait. ꝙ aliud eſt ꝓpō aliud eſt iterrogatio: ſicē aliud eſt p̄miſſa ⁊ aliō eſt cōcl̄o. Illud ḡ per qꝺ demr̄ať aliqd in pſpectiua lꝫ poſſit eē iterrogatio ⁊ ꝯcl̄o geometrica nō erit tñ ꝯcl̄o geometrica: ſed erit ꝓpō pſpectiua. ¶ Dōm ꝙ ſemp organū agit in v̓tute ſupioris agētis. pſpectiuꝰ ḡ ut accipit aliqd a geometria eſt organū ⁊ iſtr̄m geometrie. iō ſignāter ait phus ꝙ ex eiſdē aliqd oſtēdiť geometrice in pſpectiua. nā pſpectiua nō pōt aliqd demr̄are ex geometricis niſi demr̄et geometrice. i. niſi demr̄aret i v̓tute geometrie: ſicut ḡ id qꝺ facit organū in v̓tute ſuperioris agētis magis efficiť a ſupiori agente q̄ꝫ ab organo. qꝛ cā p̄maria plus eſt iſluēs q̄ꝫ ſcd̄aria. ita illud qꝺ demr̄at pſpectiuꝰ geometrice uel p geometriā magis demr̄at per geometriā q̄ꝫ per pſpectiuā. accipiamꝰ ḡ enūciationē que eſt qd cōe ad ꝓpōnē ⁊ ꝯ̄nē. diceť ḡ enūciatio geometrica que ſit in terminis geometricis: ſꝫ hec enūciatio geometrica diceť geometrica ꝓpō qñ p eā aliqd ꝯcludit geometrice. nā hoc ſonat ꝓpō q̄ſi pro alio poſitio. vñ p̄miſſe ſunt per ſe ꝓpōnes qꝛ ſūt poſitiones pro alio. i. pro ꝯ̄ne. cū ḡ geometria dicať ꝯcludē dupl̄r. uel in ſcia ꝓpria. uel in ſcia ſubalternata. Qꝛ aūtē id qꝺ cōcludiť in ſcia ꝓpa ut in geometria cōcludat geometra nō eſt dubiū. ēt id qꝺ ꝯcludiť per enūciationē geometricā in pſpectiua dubiū eē nō dꝫ quin illud plus ꝯcludat geometra q̄ꝫ pſpectiuꝰ qꝛ plus agit p̄ncipale agēs q̄ꝫ inſtr̄m. erit ergo ꝓpō geometrica omnis enūciatio per quā ꝯcludit aliqd geometra uel in ꝓpria ſcia uel in ſubalternata. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de his qdē rōnē cōtingit ponēdā eſſe ex geometricis p̄ncipijs ⁊ cōcluſionibus ſed p̄ncipiorū nō ponēdā rōnem eē geometrie ſ̄m ꝙ eſt geometria. ſimiliter aūt ⁊ in alijs ſcientijs.

¶ Oñſo quō ſcia q̄libet demr̄atia hēt ꝓpas iterrogationes ⁊ ꝓpōnes: ⁊ declarato quot modis dꝛ ꝓpō geometrica ul' ſ̄m quācūqꝫ aliā ſciaꝫ. hic vult oſtēdē uſqꝫ ad quē terminū ſe extēdūt tales ꝓpōnes ⁊ iterrogationes. nā terminꝰ eſt cū deuētū eſt ad ipa p̄nᵃ. illa eni nō iterroganť nec reddiť de eis rō in ſcia ſpāli. iō ait ⌊ Et de his qdē. ⌋ i. de ꝯ̄nibꝰ. uel ⌊ de his qdē ⌋ ſup. q̄ demōſtranť i geometria ⌊ ⁊ rōnē ponēdā eē ex geometricis p̄ncipijs ⁊ ꝯ̄nibꝰ. ſed p̄ncipioꝝ rō ponēda nō eſt geometre. ⌋ i. a geometra ⌊ ſ̄ꝫ ꝙ geometra. Sil̄r aūt ⁊ i alijs ſciētijs ⌋ nulla eni ſcia ſpālis reddit rōnē ſuoꝝ p̄ncipioꝝ. terminꝰ ḡ i talibꝰ eſt cū deuētū ē ad p̄nᵃ. talia eni nō ulteriꝰ iterroganť nec reddiť de eis ulteriꝰ rō in ſcia ſpāli niſi forte reddať in ſcia ſupiori ul' in ſcia cōmuni. ¶ Notādū ḡ ꝙ de iterrogationibꝰ. i. de ꝯ̄nibꝰ reddiť rō p ꝓpōnes ſiue p p̄miſſas. ꝯ̄nes ḡ reſoluanť in p̄miſſas. p̄miſſe aūt ille ſi hñt ꝓpōnes p̄ores i illa ſcia reſoluunť ⁊ reddiť de eis rō per alia p̄ncipia uel p alias premiſſas. totiēs aūt ſit talis reſolutio ꝯ̄nū in p̄miſſas. ⁊ totiēs reddiť talis rō de ꝯ̄nibꝰ per p̄miſſas donec deuētū ſit in ipſa p̄ncipia que nō reſoluunť i alia nec reddiť de eis rō in illa ſcia: ſed ibi eſt ſtatus ⁊ terminus. ¶ Notādū ēt qꝺ ait ꝙ de his que demr̄anť in geometria reddiť rō ex geometricis p̄ncipijs ⁊ ꝯ̄nibꝰ: qꝛ qꝺ

Ita phūs docet que ſunt ille interrogaciones vel ꝓpōes ꝓpe in q̄libet ſcīa et hoc docet in geometria et ita poteſt hri de illis ſcīs unde ſētēcia textus eſt ꝙ ille ſūt interrogaciones geometrice in geometria ex qbꝰ demonſtrat aliqd in geometria vel in perſpectiua ſcīa ei ſubalternata ut exemplificatur ſicut fiat dem̄ oīs triāg. hēt .3. āgulos duobꝰ rectis eqles ſꝫ [illegible] eſt triāg. ḡ hēt .3. āgu. duobꝰ rectis eqles [illegible] maior dicte demonſtracionis eſt geometrica interrogacio qꝛ ex ea ut in [illegible] eſt in geometria aliqd demonſtrat poteſt ſic [illegible] oīs triāg. hēt .3. āgu. duobꝰ rectis eqles ſꝫ triāg. viſualis eſt triāg. ḡ hēt .3. āgulos duobꝰ rectis eqles q̄ dem̄ fit ex dicta interrogacione in perſpectiua qꝛ fit de triāg. qui reperitur in viſione vel in [illegible] i. facto ex lineis vel radijs viſualibꝰ [illegible] ſꝫ ille ſūt interrogaciones et ꝓpōes geometrice ex qbꝰ interrogacionibꝰ de qbꝰ geometria eſt i. quarum eſt geometricū ut [illegible] vel ꝙ alie ſūt geometrica aut ex eiſdē interrogacionibꝰ geometricas ſicut in ſpeculatiua i. perſpectiua q̄ ſubalternatur [illegible]

Egꝰ

geometrice et interrogaciones ex qbꝰ in ea fit dem̄ geometrice dicuntur qꝛ de illis geometria dicit et [illegible] ſiue cā [illegible] ſunt tamen in alijs ſcīs ſit ſubalternantibꝰ et ſubalternatis pꝫ ꝙ q̄libet ſit interrog. in ſcīa demonſtratiua et tamen modo [illegible] q̄ in dialetica qꝛ phūs docet dialetica interrogat de p̄ncipijs et ꝯ̄clus̄ et de utraqꝫ parte ꝯdicionis qꝛ ꝓbat oīa et defendit demonſtrator autē tantū interrogat de [illegible] mediata ꝓpōe que hic interrogacio eſt [illegible]

est cōcło in vna demōstratiōe pōt eē pncipiū i alia. ex talibus g̃ que sunt pn̄a ⁊ ōnes pōt reddi rō de his que demōstrant in geometria. uel pōt alr exponi. nā ut dictū est qd est cōcło in demōstratione vna pōt eē rō ⁊ pncipiū in alia demōstratione. tū hꝰ ōnes nō pfecte reddūt rōnē alicuius alteri⁹ nisi ipse resoluant in alia. i. in pncipia. g̃ nō ex ōnibus tū sed ex ōnibus ⁊ pncipijs in aliqua scia reddit rō de his. i. de oib⁹ illis sup. que demōstrātur in illa scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec oēm est itaq̃ sciētē iterrogationē interrogare: nec ꝓ ꝑm omne interrogatuz respondere vnoquoq̃: sed que sunt ꝑm scientiam determinatam.

¶ Ondit q̃ q̃libet scia hēt ꝓpas rōnōnes dicens [itaq̃ nec est.] i. nō ꝓtigit [vnūquēq̃ sciētē iterrogare oēm iterrogationē nec ꝑm oē iterrogatū rōndē de vnoquoq̃: sed que sūt ꝑm sciam determiatā.] q. d. q̃ sicut scia hēt ꝓpas iterrogationes ita hēt ꝓprias rōnōnes. ⁊ fiē nō spectat ad sciam aliquā spālē iterrogare quālibet iterrogationē ita nō spectat rōndē ad qōlibet iterrogatū nec rōndē ad qōlibet rōnōsum. sed talia moderāda sūt ꝑm q̃ regrit scia determinata in qua fiūt hꝰ iterrogationes ⁊ rōnōnes. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt disputat aliq̃s cū geometra ꝓz q̃ geometra manifestuz est qm̄ ⁊ bn̄ si ex his aliqd demōstret: si vo nō: non bene.

¶ Postq̃ ostēdit q̃ q̃libet scia hēt ꝓpas iterrogationes ⁊ ꝓpōnes que spectāt ad opponētē. ⁊ q̃ hēt ꝓpas rōnōnes que spectāt ad rōndētē: nūc ostēdit q̃ hēt ꝓprias disputationes que spectāt ad utrūq̃z. Circa qd duo facit. q̃ pꝰ fac qd dictū est. 2ᵒ pbat qd dixerat ibi [Manifestū est aūt] Dicit g̃ [Si aūt disputat] sup. geometra [cū geometra ꝑm q̃ geometra manifestū est q̃ bene] sup. disputat [si ex his] sup. que sunt ꝓpa geometrie [aliqd demōst. si vo nō.] i. si nō disputat geometrice [nō bn̄.] q. d. q̃ geometra hēt ꝓpriā disputationē. vz geometricā disputationē: iō si disputat cuz geometra geometrice bn̄ fit: si nō male. ¶ Deide cū dicit.

¶ Manifestū est aūt qm̄ nō arguit geometram sed aut ꝑm accidens.

¶ Probat qd dixerat. Circa qd duo facit ꝑm q̃ duplici ter pbat intētū. 2ᵒ ibi [Quare nō utiq̃z.] In ꝑma pte itēdit talē rōnē. q̃cūq̃z nō arguit geometrā nō bn̄ disputat cū geometra. sed nō disputās geometrice nō arguit geometrā nisi forte per accns. g̃ talis nō bn̄ disputat cū geometra. de hac aūt rōne ponit solū minorem ubi stat tota vtꝰ medij. v. [manifestū] sup. est q̃ nō est bonū disputare nō geometrice cū geometra [q̃] p q̃ sup. sic disputās [nō arguit geometrā sed aut] sup. si arguit eū hoc est [ꝑm accns.] ¶ Notādū aūt q̃ disputās nō geometrice: utputa disputās musice p se pōt arguē musicū. si aūt arguit geometrā hoc erit ꝑm accidēs. utputa si cōtingat eū eē geometrā ⁊ musicuz: quo posito ex quo arguit p se musicꝰ: ⁊ ille musicꝰ ē geometra seqt q̃ arguat geometra p accns. p se eni nō pōt argui nec redargui nec crepari geometra ꝑm q̃ huius: si nesciat rōndē in nō geometricis nec ex hoc arguit nec pbat q̃ nesciat geometrā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare nō utiq̃z erit i nō geometricis de geometria disputādū. Latebit eniz praue disputātē. sālr aūt ⁊ i alijs se hēt sciētijs.

¶ Adducit ad hoc idē rōnem scōam. Formet aūt sic rō in q̃cūq̃z scia latet praue disputātē illa disputatio non est ꝑm illā sciam. uel illa disputatio nō fit bn̄ ꝑm illam sciam. sed disputās de geometria in nō geometricis. i. in his que nō sūt ꝓpa geometrie latebit artē geometricā sup. tūc praue disputātē. q̃ talis disputatio nō bn̄ fit ꝑm talē artē. de hac rōne ponit minorē ubi stat tota vtꝰ medij. v. [Quare nō utiq̃z erit disputādū de geometria in nō geometricis.] i. in his que nō sūt ꝓpria geometrie [latebit eni.] sup. tūc [praue disputātez.] i. latebit ⁊ nō poterit cognosci p geometriā in tali disputatiōe utrū praue ul bn̄ disputet. [Sālr ⁊ i alijs scientijs se hēbit.] q. d. q̃ fiē nō debem⁹ disputare de geometria in nō geometricis ⁊ in alijs que nō sūt ꝓpa geometrie. sālr ⁊ in alijs sciētijs debem⁹ disputare nisi in his que sūt ꝓpa vniuscuiusq̃z scie. ¶ Notādū autez q̃ ars dz eē regula oium eoꝝ que ptinēt ad illā artē: sicut ergo per regulā cognoscit qd bn̄ ⁊ qd male oluz dependētiū ab illa regula sic per artē aliquā ut per geometriā ꝑm debemus cognoscere oia que spectāt ad ipsaz utrū praue uel bn̄ fiāt illa. ⁊ q̃ disputatio cuiuslibet artis ē maxime de spectātibus ad ipsam artē nō bn̄ disputat ꝑm aliquā artem nisi cognosci possit per illā artē utrū praue uel bene disputet.

¶ Quoniā aūt sunt geometrice interrogationes nōne sunt ⁊ nō geometrice.

¶ Postq̃z auctor ostēdit quō artes doctrinales se habēt circa pncipia ꝓpa. In pte ista circa artes ipsas doctrinales mouet q̃sdā qōnes ⁊ soluit. Circa qd tria fac. q̃ pꝰ mouet hꝰ qōnes. 2ᵒ subiūgit qōnū solōnes. 3ᵒ ad cōmēdationē artiū doctrinaliū ostēdit q̃ in talib⁹ artibus accidūt pauciores deceptiones q̃z in alijs. 2ª ibi [Scōm geometriā aūt.] 3ª ibi [Nec aūt sunt ut videre.] Circa ꝑmū tria facit ꝑz q̃ tres qōnes mouet. q̃ pꝰ mouet qōnes de ōnib⁹. 2ᵒ de ꝑmissis. 3ᵒ de ipsis syllogismis. 2ª ibi [Et ꝑm vnāquāq̃z.] 3ª ibi [Et utrum ꝑm ignorātiā.] Dicit g̃ [Qm̄ aūt sūt iterrogationes] i. ōnes [geometrice nōne sūt ⁊ nō geometrice?] Est g̃ ꝑma qō q̃ cū sint alique iterrogationes geometrice ut ille que ꝓcludunt ex pncipijs geometricis utq̃z sint alique iterrogationes nō geometrice. ¶ Dubitaret forte aliq̃s q̃ vi ista qō nulla eē. nā satis est per hita manifestū q̃ q̃libet ars hēt ōnes ⁊ iterrogationes ꝓpas fiē hēt ꝓpas ꝑmissas ⁊ ꝓprias ꝓpōnes. Rursus hēt satis appet per aliūd dictū supi⁹ q̃ nō ois iterrogatio ē geometrica. frustra g̃ hic querit utrū sint alique non geometrice iterrogationes. ¶ Dōm q̃ iterrogationes ad geometriā pūt se hēre q̃druplr. nā alique sunt interrogationes que sequunt ex pncipijs geometrie. ⁊ sunt i geometria. alique vo sequunt ex pncipijs geometrie: sed nō sūt in geometria: sed in arte alia. alique vo nec sūt in geometria nec sequunt ꝓpe ex pncipijs geometrie. pūt tū videri ex pncipijs talib⁹ seq. alique vo nec sūt in geometria nec sequunt ex pncipijs geometrie: nec hūt appentiaz q̃ sequant ex talib⁹ pncipijs. ōnes eni geometrice q̃dā sūt in geometria: ⁊ sequunt ex pncipijs geometrie. uerū q̃ ex pncipijs geometrie nō solū ꝓcludunt ōnes geometrie sed ēt ꝓcludunt multe ōnes ꝓspectifice: ōnes ille ꝓspectifice que ꝓcludunt ex ꝓpōnib⁹ geometricis nō sunt in geometria. ꝓcludūt tū ex ꝓpōnib⁹ geometrie. Est aūt assignare tertiū modū circa talia. arithmetica in multis hēt affinitatē cū geometria. q̃ q̃libet est de quātitate: lz vna sit de quātitate ꝓtinua ut de magnitudine. alia de discreta ut de numero. ꝓp hāc aūt affinitatē que est iter utrasq̃z utūtur eisdē pncipijs coib⁹. ut q̃ oē totū est maꝰ sua pte. q̃ si ab eqlib⁹ eqlia demas. q̃ que vni ⁊ eidē sunt eadē. ⁊ ceteris talib⁹. Rursus que sūt vni⁹ trāsferunt ad aliam: ut q̃dratū cubū solidū circulare que ꝓpria sūt magnitudini trāsferunt ad nūos. ⁊ vi nūs eē cub⁹ q̃dratus solidus ⁊ circularis. ꝓp hāc q̃ affinitatē iter geometriaz ⁊ arithmeticā posset videri multis q̃ iterrogationes ⁊

ones musice que sequunt ex principijs arithmetice q̃ sequerent ex principijs geometrie ita q̃ interrogatio musica eet aliq̃ mõ geometrica. qõ falsum est. q̃ si asseras uerũ ee eo q̃ eisdẽ principijs coib⁹ utat hec z illa: iõ dicas q̃ si sequit ex principijs vnĩ⁹ q̃ segt ex principijs alterĩ⁹. qz eadẽ sũt principia coia hic z ibi. sic dicẽs decipis p fallaciã accntis. qz principijs coib⁹ in sua coitate non utit nec hec nec illa: sed q̃libet accipit de eis q̃tũ regrit gen⁹ sbi sui. ones g̃ musice qz sequunt ex principijs coib⁹ applicatis ad nũos: nõ aũt ad magnitudines: iõ tales ones si reducunt in arithmeticã exneũ est ab eis q̃ reducant in geometriã. tales g̃ ones z tales iterrogationes vz musice z si videant alicui esse geometrice: ꝑm vitatẽ aũt nullo mõ sunt geometrice. 4⁰ aũt mõ se pnt here iterrogationes: qz nec sunt in geometria nec cõcludunt p principia geometrie nec vident ee in tali arte nec ꝛcludi p pn⁹ talis artis. notũ aũt erat p pcedentia q̃ erãt iterrogationes alique nõ geometrice ut ille que nec erãt in termis geometricis nec cõcludebant p principia geometrica nec videbant ee talia nec cõcludi p talia. sed nõdũ notũ erat utrũ eent iterrogatiões geometrice uel nõ ille que lz nõ cõcludant p pn⁹ geometrie. posset tñ videri alicui q̃ cõcluderent p talia principia cuiusmodi sũt iterrogationes musice. pp ꝗ bonuz fuit de talib⁹ mouẽ qõnem. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrũ ois iterrogatio geometrica possit dici ppõ geometrica z eõ. z qõ dictũ est de geometrica ppõne z iterrogatiõe itelligẽdũ est de ceteris spãlib⁹ artibus. ¶ Dõm est q̃ ppe loquẽdo aliq̃ enũciatio est geometrica ppõ z geometrica iterrogatio. aliq̃ est ppõ geometrica sed nõ est iterrogatio geometrica. aliq̃ est geometrica iterrogatio z põt dici ppõ non geometrica ut q̃ triãgulus hẽat angulũ extrisecũ est iterrogatio geometrica: qz ꝛcludit p pn⁹ geometrica z est ppõ geometrica. qz hec que est ꝛclo vnĩ⁹ demõstratiõis accipit ut p missa z ut pn⁹ alteri⁹ demõstrationis. here eni angulũ extrisecũ ut pbat p lineã cadẽtẽ eque distãtẽ z⁰ lateri z p bat here tres. ut g̃ pbat z cõcludit geometrice sic est interrogatio geometrica: sed ut pbat z ꝛcludit aliqd sic est ppõ geometrica: sed de pũcto ad pũctũ rectã lineã ducẽ decet sic est ppõ geometrica. qz ppe non est geometrica iterrogatio: sed magis est interrogatio nãlis. geometra eni multa pbat p ꝗ pn⁹. de pũcto ad pũctũ rectã lineã trahẽ. iõ põt dici ppõ geometrica. uerũ qa geometria nõ hẽt vñ pbet qõ dictũ est non iterrogat de eo. iõ nõ ppe est iterrogatio geometrica. põt tñ ee iterrogatio nãlis qz nãlis de ꝗ iterrogare põt. qz põt ꝗ pbare. pbat enim q̃ iter q̃libet duo pũcta cadit linea media. sic ẽt põt ee iterrogatio geometrica si geometra eã pbat z cõcludat. z tñ nõ erit ppõ geometrica si per eam nihil probet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que ꝑm vnamquãq; sciaz z que ꝑm ignorãtiã quãlibet geometrice sunt

¶ Mouet secdam qõnẽ de pmissis. d. ¶ Et ꝑm vnãquãq; sciam q̃libet. ¶ s. ppones ¶ ꝑm ignorãtiã nõ geometrice sũt. ¶ si. sunt ne geometrice tales ppones? Est ergo qõ utrũ ppones. i. q̃cũq; que sũt ꝑm ignorãtiã ꝑm vnãquãq; sciam: ut puta ppones ꝑm ignorãtiam geometrie si nõ sũt geometrice ut si sũt geometrice. ¶ Notãdũ aũt q̃ q̃dã sũt ppones geometrice ꝑm sciaz geometrie ut paralellas nõ ꝛcurrẽ. angulos rectos eq̃les ee. z tales ppones sũt uere: q̃s sciẽs geometriã ponit z ꝛcedit. alique vo sũt ppones ꝑm ignorantiã geometrie ut opposita eis. vz palellas. i. lineas eque distãtes ꝛcurrẽ. angulos rectos ieq̃les ee. z tales ppones sũt false z sũt ꝑm ignorãtiã geometrie: qz nullus assẽtiret eis nisi ignoraret geometriã: de talib⁹ g̃ que sũt ꝑm ignorãtiã geometrie q̃rit utruz sint geometrice ul nõ. z qõ dictũ est de ppõnib⁹ ꝗz igrãtiã geometrie itelligẽdũ ẽ de ppõnib⁹ ꝗz igrãtiã aliaꝝ artiũ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et utrũ ꝑm ignorantiã sit qui ex oppositis sillus aut paralogismus.

¶ Mouet tertiã qõnẽ de ipso sillo. d. ¶ z utrũ sillus ꝑm ignorãtiã q̃ est ex appositis ¶ principioꝝ qõ est. s. utrum sillus talis q̃ est ꝑm ignorãtiã ¶ sit sillus aut palogism⁹ ¶ Notãdũ aũt q̃ sicut ex ppõnib⁹ que sunt ꝑm sciaz geometrie fiũt aliq̃ silli ita ex ppõnib⁹ que sunt ꝗz igrãtiã que fiũt ex oppositis principioꝝ. z ex oppositis vitati pnt fieri aliq̃ silli. querit ergo de illis sillis utrum sint sillogismi uel paralogismi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Scõm geometriã aũt aut ex alia arte ut musica est iterrogatio nõ geometrica.

¶ Soluit qõnes pdictas. Circa qõ tria facit ꝑm q̃ tres qõnes ppositit. p⁰ g̃ soluit qõnẽ pmã. 2⁰ secdam. z⁰ tertiam. 2ª ibi ¶ De geometria aũt. ¶ z ª ibi ¶ In doctris autẽ. ¶ dicit g̃ ¶ ꝗz geometriã aũt ¶ sup. nõ sũt musice iterrogationes ¶ aut ¶ sup. que ¶ fiũt ex alia arte ut musica iterrogatio nõ geometrica ¶ sup. est. ¶ Notãdũ autez q̃ spãlẽ mẽtionẽ fecit hic de musica. qz cũ musica sbalterneẽ arithmetice pp affinitatem arithmetice ad geometriã posset aliqs credẽ q̃ musice iterrogatiões que ꝛcludunt p principia arithmetice. nõ est aũt dubium q̃ sũt aliquẽ iterrogatiões nõ geometrice. sed talib⁹ affinib⁹ põt dubiũ ee. iõ phus determinãs hãc qõnẽ ait tales iterrogatiões nõ ee geometricas ut iterrogationes musice nõ sunt geometrice. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De geometria paralellas subire opiari geometrica quodammodo est z nõ geometrica alio modo.

¶ Soluit secdam qõnẽ utrũ ppõnes ꝑm ignorantiã geometrie sint geometrice uel nõ. z ait q̃ sũt aliq̃ mõ geometrice aliq̃ mõ nõ. Circa qõ duo facit. qz p⁰ dat h⁹ solutionẽ. 2⁰ solõnẽ dataz declarat z manifestat p sile ibi ¶ Dupl'r eni. ¶ Dicẽ g̃ ¶ de geometria ãt ¶ ut est qz ad iuicẽ ¶ palellas subire. ¶ si. ꝛcurrẽ ¶ opinari geometrica q̃dammõ est z nõ geometrica alio mõ. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ palellas ꝛcurrẽ opinari sit geometricũ vno mõ: z nõ geometricũ alio mõ. ¶ Dõm q̃ geometricũ põt dici dupl'r. ꝑm mãm z formã. Istud ẽ geometricũ ꝑm mãm qõ fit in termis geometricis. Illud est aũt talis ꝑm formã qõ ordinat z cõponit mõ geometrico. nã in ppõne termini se hnt ut mã. q̃ g̃ dicẽ palellas ꝛcurrẽ: qz loquit in termis geometricis loquit p ppõnẽ geometricã ꝑm mãm. qz termini ex qb⁹ cõposita est h⁹ ppõ sunt geometrici. nõ aũt loquit ppõnẽ geometricã ꝑm formã. qz ppõ illa nõ est ordinata mõ geometrico. geometra eni nõ diceret q̃ hoc pdicatũ ꝛcurrere deberet cõponi cũ paralellis: imo magis deberet remoueri ab eis. non enim diceret geometra palellas concurrere: imo diceret oppositum. diceret eniz paralellas non cõcurrere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dupl'r enim est hoc sicut arithmon: qõ est sine rithmo. altera qdẽ nõ geometrica est in nõ habẽdo: altera vo in praue habẽdo z ignorãtia huius que ex huiusmodi principijs contraria est.

¶ Qõ dixerat manifestat p sile. d. ¶ dupl'r eniz est ꝗ. ¶ si. dupl'r est nõ geometricũ ¶ sic ¶ sup. dupl'r di ¶ arithmõ qõ est sine rismo ¶ uel sine rithmo. z exponit sic dicens ¶ altera qdẽ ¶ sup. ppõ ¶ nõ geometrica est in non hãdo. ¶ si. i nihil hãdo de geometria. qz nec ẽ geometrica ꝑm mãm nec ꝗz formã sic arithmon põt dici illud qõ nihil hẽt de rithmo ¶ altera vo ¶ sup. ppõ di nõ geo

Egi⁰ .6. ii

Posteriorū

in pue hñdo ut illa que hēt termios geometricos. sed hēt eos praue ordinatos ⁊ cōpositos. Et ignorātia. i. ppō ꝑm ignorātiā que ex hoī pncipijs sup. male ordinatis est ꝛria vitati ⁊ scie geometrice ꝑ est. i. ē ꝑ mō nō geometrica nō q̄ nihil hēat: sed q̄ praue hēt. nō q̄ nullo mō sit geometrica: sed q̄ est prauo mō geometrica. ¶ Notādū aūt q̄ arithmon. i. sine rithmo ⁊ sine ꝓsonātia dici pōt. uel qd̄ nullā hēt ꝓsonātiam uel qd̄ prauā hēt. sic ⁊ nō geometrica dici pōt uel q̄ nihil hēt de his que spectāt ad geometrā uel qd̄ praue hēt. ¶ Notādū ēt q̄ ppō ꝑm ignorātiā est ex pncipijs. i. ex pncipijs ꝛrio mō suptis. ⁊ ex pncipijs oppositis vitati. iō talis ppō est ꝛria vitati ⁊ scie. ppō eni ꝑ sciam est pn̄m uerū ⁊ est ex termis bñ cōpositis ⁊ ordinatis. ppō aūt ꝑm ignorātiā est pn̄m falsum: ⁊ est ex pncipijs praue cōpositis ⁊ ordinatis. ¶ Notādū ēt q̄ ipsi termini sūt pncipia ppōnis. ppō ē q̄ que est ex termis hoī. i. ex termis male ad iuicē cōpositis ⁊ ordinatis dicēt eē ex pncipijs hoī. i. male cōpositis ⁊ ordiatis. ¶ Notādū ēt q̄ ex ꝑ est soluta scda qō. nā cū ārebat utrū ppōnes ꝑm ignorātiā geometrie debēt dici geometrice uel nō geometrice. dici dz q̄ dici debēt nō geometrice nō q̄ nihil hēant: sed q̄ praue hñt. ¶ Dubitaret forte aliqs cū ppō ꝑm ignorātiā geometrie sit geometrica vno mō: nō geometrica alio mō. āre phs potiꝰ appellat eā nō geometricā q̄z geometricā: ⁊ āre in loquēdo de hoī ppōne potiꝰ distinguit de non geometrica q̄z de geometrica. ¶ Dōm q̄ id qd̄ est tale ꝑm mām est tale ꝑm qd. qd̄ aūt est tale ꝑm formā est tale simplr. q̄ ē ppō ꝑm ignorātiā geometrie est geometrica ꝑm mām: q̄ cōponit ex terminis geometricis. iō est geometrica ꝑm qd. q̄ vo nō est geometrica ꝑm formā. q̄ est male ordinata ⁊ cōposita ꝑm illos terminos: iō nō est geometrica simplr. ⁊ q̄ ab eo qd̄ est simplr dz fieri denoiatio: iō talis ppō simplr dici dz nō geometrica. phs ē in determinādo de tali ppōne debuit distinguere de geometrico qd̄ cōpetit ei simplr. ¶ Deinde cum dicit

¶ In doctrinis aūt nō est paralogismꝰ silr sic in dialōgis eo q̄ mediū sit semp duplr ⁊ de hoc eni oi. ⁊ hoc iterū dicitur de alio oi: q̄ autem ꝑdicatur nō dicit omne.

¶ Soluit qōnē tertiā ostēdēs q̄ sillī facti ex ppōnibꝰ ꝑ ignorantiā debēt dici potiꝰ sillī q̄z palogismi. iō ait q̄ in doctrinis aūt. i. in scientijs doctrinalibꝰ nō est simplr palogismꝰ. i. nō cōmittit in talibꝰ scientijs palogismꝰ sicut in dialeticis eo q̄ p mediū sup. vnū ⁊ idē sit semp duplr. i. compet ad duo. s. ad maiorē ⁊ minorē extremitatē ⁊ de hoī eni oi. i. de omni medio sup. dī ⁊ ꝑdicat maior extremitas ⁊ iterū hoī. i. medius dī de oi alio. i. de oi minori extremitate qd̄ aūt ꝑdicat nō dī oē. ¶ Notādū aūt q̄ signum ulē ponit ad ꝑm: nō aūt ꝑdicatū. nulla ppō est uera si ꝑdicatum ulr sumat. in maiori ē. ppōne ubi medium subijcit maior extremitas dī de oi medio. Signum ē ulē ponit ad mediū qd̄ ibi subijcit: nō aūt ad maiorē extremitatē que ꝑdicat. in minori vo. ppōne mediū dī de oi minori extremitate ita q̄ ibi signū ulē oē ponit ad minorē extremitatē que subijcit nō ad mediū qd̄ ꝑdicatur. uolēs ē ꝑhus reddē cām āre signū ulē oē nō ponat in maiori ppōne ad maiorē extremitatē nec in miori ad mediū: ait q̄ id qd̄ ꝑdicat nō dicit oē: ⁊ iō oē nō dz addi ad ꝑdicatū: sed ad ꝑm. ¶ Notādū ēt vim rōnis phi i hoc cōsistē q̄ in doctrinis siue fiāt sillī ex ppōnibꝰ scie siue ex ppōnibꝰ ignorātie illi sillī nō sunt palogismi sicut in dialeticis. q̄ nō sint palogismi pz: q̄ seruāt modū ⁊ formā sillistica. modus aūt ⁊ forma sillistica tollit uel q̄ nō sillogiçam̄ in trib̄ terminis: uel q̄ illos tres terminos nō ordinam̄ ꝑm modū ⁊ figurā. ē cum in doctrinis ex ꝓbuscūq̄z ppōnibꝰ sillogiçem̄ siue ex ppōnibꝰ scie siue ignorātie. si sillogiçam̄ in trib̄ terminis ⁊ seruem̄ modū ⁊ figurā: q̄ maior extremitas dicit de oi medio ⁊ mediū de oi minori extremitate. sic ē faciēdo nō facim̄ palogismū sed sillm. soluta est ergo tertia qō. nā cū dī utrū sillī facti ex ppōnibꝰ ꝑm ignorātiā sint sillī uel palogismi. pz q̄ tales sillī ꝛ peccēt in mā: q̄ accipiūt ppōnes falsas: nō tñ peccāt in forma. q̄ erūt in trib̄ terminis: ⁊ seruabūt modū ⁊ figuram sillogisticā. iō nō erūt palogismi: q̄ palogismꝰ dicit sillogismū peccātē in forma. sillī ē si nō hēant aliud malū nec aliud pctm̄ nisi q̄ sunt ex ppōnibꝰ ignorātie peccabūt in mā ⁊ nō i forma. iō nō erūt palogismi. ¶ Dubitaret forte aliqs cū āre ꝑdicatū nō dī oē. ⁊ āre signum ulē nō debet addi ad ꝑdicatū. ¶ Dōm q̄ ꝑdicatuz tenet locū forme: ꝑm vo locū māe. res aūt semp cōstat ex tota forma sua ꝛ nō semp cōstet ex tota sua mā. vñ i 7. meta. scribit q̄ forma nō diuidit nisi p mām. dī eniz albedo p supficie q̄ supficies est ꝑz albedinis. tota tñ rō albedis ⁊ tota diffō albi reseruat in q̄libet pte supficiei. ⁊ qd̄ videm̄ i naturis rerū ita in ipsis ppōnibꝰ ut tenēt hūc modū eē dz. si ē fiat talis ppō. ois homo est aial. q̄ hic ois hō subijcit aiali opz q̄ aial diuidat ꝑm diffōnē ois hois: ita tñ q̄ tota rō ꝑdicati ⁊ totū id qd̄ ponit in ꝑdicato reseruabit in quolibet hoie. totū ē ꝑdicatum dicet de q̄libet pte ibi. erit ē sensus. ois hō est aial. sor. est aial. calias est aial: ⁊ sic de quolibet. sic ē dicēt. ois hō est oē aial. uel ois hō est oē risibile. oportet q̄ totū ꝑdicatū ut totū hoc. oē aial uel oē risibile dicēt de quolibet singlari hoie. eēt ergo sor. oē risibile ⁊ q̄ hec stare nō pñt: ideo qd̄ ꝑdicat nō dicit omne ⁊ signum vniuersale ad ꝑdicatum addi non debet.

¶ Hec ātē sūt ut videē est itellū: ꝑ in rōnibꝰ latet utrū omnis circulus figura sit. si aūt scribat manifestū est: qd̄ aūt sūt carmia circulus manifestū quoniā nō est.

¶ Postq̄z auctor circa doctrinales scias ꝓposuit q̄sdam qōnes ⁊ soluit. In pte ista ut dicebat ad cōmēdationē sciarū doctrinaliū ostēdit q̄ in eis nō fiūt deceptiōes sicē in alijs. ¶ Ad cui euidētiā sciēdū q̄ in deceptiōibꝰ est hic ordo q̄ in aliqbꝰ magis decipit hō per alium ut in fallacijs in dictione. in aliqbꝰ vo nō min̄ p seipz ut in fallacijs eē dictionē. put vult phus in elenchis. duo ē facit phs ꝑm q̄ duplr cōmēdat scias doctrinales. nā pꝰ cōmēdat eas. q̄ min̄ decipit hō in eis ꝑ deceptiōes illas ꝑm q̄s magis decipit p aliū. 2ꝰ q̄ minus decipit in eis ꝑm deceptiones illas p q̄s nō min̄ decipit a seipso ibi. Cōtingit aūt quosdā. Propter hm̄ sciēdū q̄ gs pōt magis decipi p aliū in aliqbꝰ duplr. pmo ex pte rerū de qbꝰ arguit. 2ꝰ ex pte modi arguendi. duo ē fac ꝑm q̄ his duobꝰ modis ostēdit q̄ min̄ decipimur in doctrinalibꝰ q̄z in alijs. 1ꝰ ibi. Nō opz autez istātiā. uel possum̄ alr diuidē ⁊ plant̄. dicem̄ eniz q̄ tria facit phs in pñti lectione ꝑm q̄ triplicē dīiaz dat iter scias doctrinales. i. iter scias mathematicas que p antonomasiā dicunt doctrinales: ⁊ scias alias ex qbꝰ trib̄ dīijs segtur q̄ in doctrinalibꝰ min̄ decipimur q̄z in alijs. Prima dīia est q̄ doctrinales scie magis se offerūt itellectui q̄z alie: ⁊ in eis magis arguim̄ sensibilr q̄z in alijs. Scda est q̄ in doctrinalibꝰ nō istamus nisi ulr. nō aūt istam̄ ibi pticularitēr sicē ⁊ in alijs. Tertia est q̄ in doctrinalibꝰ arguim̄ magis q̄ ūtibilr q̄z in alijs. 2ꝰ ibi. Nō opz aūt istātiā. 3ꝰ ibi. Cōtingit autez quosdā. In pꝰ pte intēdit talē rōnē. Quecūq̄z magis se offerūt itellectui. ⁊ ꝓbuscūq̄z magis sensibilr arguim̄ in illis min̄ decipim̄. doctriales uel mathematice

hic phs soluit 2ꝰ qstionē dicēs q̄ fallacias poterit eē sophisticē sillī. v. paralogismi p̄ alli q̄z sophistica supponunt ⁊ v. molestia. In demonstrationis autē supos ibile est q̄ phs dē q̄ in extrinseco que est tallis medii. In demonstrationibꝰ sicē est. i. duplicē habet tudinē. p se ad extrema ita q̄ medium dī de minori extremitate. ide dī et p se et p accidens et ita maior extremitas de medio. Supos ibile est q̄ ibi sit fallacia. In dictione. v. exē dicio nez ita alterq̄ sētiā uidet ꝑ amphibolia. v. 29. huius p mi sup pncipoui dere dicere q̄ phs hic phus q̄ in demonstrationis nō est paralogismꝰ eq̄ uocationis ad q̄ §. et ita 3ª qstio est soluta. ¶ ꝑ sillī In demonstrationis nō sit paralogismꝰ v. aliis sophisticis ꝑ ignorāciē sillī v. ꝛriarroris q̄ ponit demostrationi ffff duplicē habet sa ꝑ sēm duplicē hīndinē ad extremitates et hoc dicit. i. tallē medium dī p se et de oī de minori extremitate sup. sa minori ipsi demostrationis et hoc iterū dī de allio oī. i. maior extremitas de allio dī oī. i. dī de quo medio p se et de oī sup. sa maiori demostrationis ꝛria ꝑz q̄ medium cū extremitatibꝰ habet ꝑ se hīndinē et ita necessaria et ita manifesta fallacia est q̄ autē ꝑdicat. i. dicit ꝑdicat sive est aparte ꝑdicati nō dicit oē. i. signum autē nō debet sibi addi cum est fallacia. ppō illa cui addit signum est falsa ut dicēdo homo est oē aial. cum sup flua dicēdo homo est alliqd aliud omnē tamen dicit q̄ iar menias. ⁊ sic alterq̄ sētiā dicit. Alia dicit ut hic paulo q̄ ꝑdicatū hēt rōnē forme et ita est dicū sibille q̄ signū q̄ est dicū dēs nō potest addi ꝑdicato ꝑ sibi distribuit et hāc sētiāz de signo q̄ nō debet addi ꝑdicato phs docuit sup. p. i. ar menias. In §. in eo q̄ falla ꝑdicat

hec autē sūt. hic ponit 2ª rōez q̄ ostēdit q̄ nō sit falla. v. paralogismꝰ in demostrationis q̄ est tallis ea q̄ sūt in demostrationibꝰ sūt certa nulla sophistica aparēcia bona q̄ potest uideri in telectu nō est paralogismꝰ in demonstratione nihil ut fiat sicē ōis circulus figura plana unica linea ꝛēta. ꝛ3ª carmē. v. uer. ꝑ homeri sūt circulus q̄ est figura plana unica linea ꝛēta q̄ sūt in hoc carmēto apud demostratorē sūt ē nulla falla q̄ In demostrationibꝰ maior est uera minor aūt q̄ sit falla ꝑ. ad sūt circulus dez ꝛiptio nō est. v. ad aparēcia sophistica et minor falsa et tūc fuit potest ꝑ ut pz et ita nulla falla ꝛingit In demostrationis sīt ut uidetur sūt certa et in ea sīt ꝛriarroris

hec autē sūt. quasi In demostrationis sūt certa et nulla aparēcia sophistica hūda uidere est intellectu. i. in ea fallacia demonstrata in rōnis loquēdo q̄ sūt circa tūc et ad pē nō determinata latet hoc. s. ipsa aparēcia sophistica. v. illa et dicit doctor et ee in talibꝰ q̄ nō est utrū omnis circulus figura sit. i. s. an rō sānē scribat ad sēsū circulus tūc patebit de quare sūt carmina circulus. i. et patebit. s. ita carmina sine uer. ꝑ homeri sīnt circulus manifestū q̄m nō est manifestū est ad sēsū q̄ carmē. v. uer. ꝑ homeri nō est circulus uere. v. figura circularis de q̄ de nostrator. v. ye ma tra q̄ sideratur et ita ꝑz ad sēsū sive intellectū q̄ In dictis reporbꝰ sunt in demonstratione nulla falla est. v. aparēcia sophistica q̄ nec paralogismꝰ

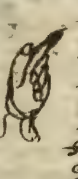

sunt hoi ḡ ꝛc.ió ait [Hec autez.] i.mathematice doctrinales [sũt ut videẽ itellu [uel ut hũt aliq textus: ut est videri ad itell'm.q.d.q mathematice ita se offerũt itellui q nõ latẽt itell'm sed sunt q̃si videẽ ad ipm [sed in rõnib9.] i.in argumẽtationib9 [latet ut utrum ois circulus sit figura [in argumẽtationib9 poterit nos latere ꝛ poterim9 decipi ꝛ poterit nobis cõcludi q poema sit circulus [si aũt scribat] q si arguat non mathematico pp ℔ q ille modus arguẽdi ẽ ita sẽsibilis [manifestũ est aũt q carmina nõ sũt circulus.manifestũ] sup.statim erit [q nõ est] sup.poema circulus. ¶ Motãdũ aũt duo eẽ tacta pp que min9 decipimur i mathematicis que arguũt sensibilr ꝛ p descriptiões factas i puluẽ q̃z in alijs sciẽtijs que arguũt p rõnes.i.p argumẽtationes factas solũ in uoce.hmũ est q mathematice ita se offerũt itellectui q q̃si itell's videt eas.2m est qz sensibilr arguũt q nõ possum9 ita decipi in eis.posset eni qs decipi in alijs sciẽtijs p equocationẽ sic.ois circulus est figura: poema homeri est circulus: ḡ est figura ¶ Motãdũ ẽt q in equocatione cũ sit fallacia in dictione magis decipimur p aliũ.in talib9 ḡ deceptionib9 decipimur min9 in doctrinalib9 ꝛ ℔ ex pte rerũ traditarũ que ita se offerũt itellectui ꝛ que sũt tales q possumus in eis ita sensibilr demrationes facẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re mathematice ita se offerũt itellectui ¶ Dõm q nrm itelligẽ nõ est sine fãtasia siue sine imaginatiõe: ut pbat 3o de aia.ꝛ qz nõ est sine imaginatione nõ est sine ꝛtinuo.ió dicit i libro de memoria.q nostrũ itelligẽ est cũ cõtinuo ꝛ tpe.q ḡ ꝛtinuũ ꝛ quãtũ magis se offerũt imaginationi: ꝛ ió magis se offerũt itellectui.demrationes ḡ mathematice que sũt de quãtitate magis sunt nobis note ꝛ magis certe.ió dicẽ Lõmẽtator sup 2m mecc.q tales sunt certe in hmo gradu certitudis: imo in talib9 ut idẽ vult in hphisicoꝝ sunt magis note nobis cãe q̃z effect9.ita q eadẽ sunt prius nota nobis ꝛ nãe.qui eni vidit q triãgulus hẽt tres hus vidit q hẽbat angulũ extrisecũ de quo dubitare nõ pũt sciẽtes geometriã.ꝛ tñ hẽre anguluz est cã de hẽre tres.ḡ tũ qz mathematice sũt ita pportionate imaginiũ ẽt qz i eis est notior cã q̃z effect9.ió talia maxime se offerũt itellectui nro ꝛ pauciores deceptiões accidũt in ipsis q̃z accidãt uel in nãlib9 uel in metaphisicalibus uel etiã in logicalibus.ꝛ qd dictũ est de continuo qd ita se offert intellectui intelligẽdũ est ꝛ de numero.nã ꝛ numerus de quo cõsiderat arithmeticus cãtur ex divisione cõtinui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nõ opꝛ aũt istãtiã in ipꝛ ferre si sit ppõ iductiua.sic eni ppõ est q̃ nõ est in plurib9 non eni erit in oib9.ex ulib9 aũt est sillus.

¶ Dat secdam diam iter doctrinales scias ꝛ alias qz in eis nõ istat pticulr: sed ulr tñ. Arguat ḡ sic.in gbuscũ q̃z nõ istat nisi ulr tñ in eis accidit minor deceptio.sed doctrinales sunt hoi: ḡ ꝛc.in hac aũt rõne sic pcedit. qz hp pbat istãtias doctrinales eẽ ulres.2o assignat rõez dicti uel pbat qd supposuerat ibi. [Manifestũ q neq̃.] Dicit ḡ q [nõ opꝛ aũt in ipm.] i.ꝛtra ipꝛ demõstratorẽ [ferre istãtiã si sit ppõ iductiua.] i.pticularis [sicut eni nec ppõ est] sup.doctrinalis [que nõ est in plib9: nõ eni erit in oib9.] q.d.q ppõ doctrinalis doꝛ eẽ in oib9.ꝛ qz doꝛ eẽ in oib9 opꝛ q sit in pluribus.ꝛ qz doꝛ eẽ in plurib9 nõ põt eẽ iductiua.i.pticularis.ppõnes ḡ ꝛ istãtie doctrinales sũt in plib9 ꝛ ẽt in oibus: qz sunt plres.nõ ḡ sunt iductiue ꝛ pticulares. Q̃z aũt sint ulres pꝛ qz [ex ulib9 aũt est uel sit sillus] sup.doctrialis. ¶ Motãdũ aũt q in his in gb9 si est in vno est in oib9 si nõ est in vno est in nullo.min9 possum9 decipi q̃z in his in gb9 in aliqbus est in aliqbus nõ. Et qz tales sũt doctrinales ubi nõ debẽt dari istãtie pticulares ió ꝛcẽ.

¶ Motãdũ etiam vim rõnis phi in hoc cõsistere.q̃lescũq̃z sunt ppõnes tales sunt istãtie.sed ppõnes doctrinales ex qbus fit sillus doctrinalis sunt ulres: ḡ ꝛ istantie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum aũt est: qm̃ neq̃z istãtia est. eedẽ eni sũt ppõnes ꝛ istãtie.quã eniz ferũt instãtiã hec erit utiq̃z ppõ aut dialetica aut demonstratiua.

¶ Assignat rõnẽ dicti uel pbat qd̃ supposuerat.dixerat eni q instãtie doctrinales: qz ppõnes ibi assũpte ulres sunt cui9 rõnẽ assignat.d. [Manifestũ q neq̃ istãtia est] sup.pticularis in doctrinalib9 cũ ppõnes sunt ibi ulres. [eadẽ eni] uel ut hẽt alia lra. [eedẽ eni.] eadẽ ḡ enũciabilia uel eedẽ enũciatiões [sũt ppõnes ꝛ istãtie] qz [quã eni ferũt istãtiã] aliqs cõtra adũsarium. [hec utiq̃z fiet ppõ] sup.p se [aut dialetica aut demrratiua.] q.d.q in dialeticis ꝛ in demrratiuis eedẽ sũt ppõnes ꝛ istãtie.pbatũ est ḡ qd̃ fuerat suppositũ.vꝛ q eedẽ sint ppõnes ꝛ istãtie ubi nõ sũt ppõnes pticulares nec istãtie pticulares erũt. ¶ Motãdũ aũt q fiẽ in equocationib9 hõ decipit magis cũ alio.ḡ cũ ex parte rerũ traditarũ.qz doctrinales magis se offerũt itellectui. tũ ẽt ex pte modi arguẽdi: ut qz nõ istam9 in doctrinalib9 pticulariter min9 possum9 decipi p aliũ in doctrinalib9 q̃z in alijs. ¶ Dubitaret forte aliqs que est cã q̃re in doctrinalib9 nõ est istare pticulariter. ¶ Dõꝛ q ut dictũ est in talib9 sũt magis note cãe q̃z effect9.ubi eni sũt magis noti effect9 q̃z cãe ut in nãlib9 ꝛtingit aliqñ pcedẽ ex signis ꝛ ex his que sũt p accñs.talia autẽ nõ semp sunt de oi nec ulr.ió ꝛtingit in talib9 pticulariter istare.sed in mathematicis ubi sũt magis note cãe q̃z effect9 pcedim9 ex his que sũt p se.ea aũt que sunt per se sunt in oi.opposita vo sunt in nullo. Si eniz est p se q aia sit imortalis si vna est imortalis oẽs sunt imortales.ꝛ si oppositũ ei9 qd̃ est p se q aia sit mortalis si vna est mortalis nulla est imortalis.in talib9 ergo ppõnes ꝛ instãtie sunt ulres. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõtingit aũt q̃sdã nõ sillistice dicẽ pp ℔ q accipiũt utrisq̃z iherẽtia: ut ꝛ scenes facẽ q ignis in multiplicata analogia sit: ꝛ nãq̃z ignis cito gñatur ut dicẽ. ꝛ hec est analogia

¶ Aliqñ qdẽ igit sillogizare nõ ꝛtingit ex acceptis. aliqñ vo ꝛtigit sed nõ videt.

¶ Dat tertiã diam iter scias doctrinales ꝛ alias: qz doctrinales arguũt magis ꝛũtibilr q̃z alie.ꝛ ió minus est deceptio in eis q̃z in alijs.duo ḡ fac.qz hp ostẽdit quõ i talib9 accit deceptio.ꝛ ex eo q arguimus a positiõe ꝛñtis.nã nõ accidit deceptio ex tali argumẽtatiõe nisi in nõ ꝛũtibilib9.2o ostẽdit q doctrinales arguũt ꝛũtibiliter pp qd̃ talis deceptio nõ ꝛtingit illis ibi. [Si aũt eẽt ipole] in hma pte ponit quõ decept9 fuit qdã phoscenes.qz arguebat ex puris affirmatiuis.uolebat eni pbare q ignis gñaret in multiplicata ppoꝛtione.arguebat aũt sic. Quicqd gñat in multiplicata ppoꝛtiõe gñat cito.ignis gñat cito: ḡ ꝛcẽ.ꝛstat aũt q nõ sillogizabat qz arguebat ex puris affirmatiuis.ió ait. [Contingit aũt quosdã nõ sillogistice dicẽ pp id q accipiũt iherẽtia utrisq̃z.] i.qz arguũt ex utrisq̃z iherẽtib9 ℔ ex utrisq̃z affirmatiuis sup.in scda figura [ut scenes facit q ignis fit.] i.gñat [in multiplicata analogia] hec ẽ ꝛclo quã itẽdebat pbare [ꝛ nãq̃z ignis cito gñat fiẽ dicit] hec ẽ minoꝛ [ꝛ hec analogia.] i.analogia est hec siue est ℔.i.est id qd̃ cito gñat.hec est maioꝛ.vꝛ q multiplicata analogia est ℔.i.gñat cito.ignis gñat cito.ergo ꝛcẽ.ꝛ sbdit q [aliqñ qdẽ igit sillogizare nõ ꝛtigit

Egi9 26. iij

hic ponit 2o dras int scias dialetica et demostratiua que est tallis q̃ sn demostratiuis ꝛtingit alis. qz do arguat v. fiat sillg q puris affirmatiis q̃ misis in 2a figa et hoc est qd dam potissima fio sunguerbillib9 q̃ mimis nõ aute fio illud sn dialeticis s. parguat ex puris affis. Sn figa 2a ut pꝛ pꝛ pb9 hoc docet ex qdã phi aliqui pte geni sic arguãtis uelorig est p omnis q̃ pbat ad alia in sua gra ord sn multiplicata analogia v. q̃ porcione. Sꝛ signis ua se hat q̃ sn multiplicata q̃porcõd. est tallis q̃z sua fito ẽt ipse q̃ dicis ꝛ q̃ sdã demostratores nõ sillogistice. i. nõ sermãdo fiũt sillg de qa sn dialetica siue sup pꝛ utrisq̃ ineqlicia. i. aapi aũt media media utrisq̃ s. maior i et minori extremitati ita q aapi aũt media extrema quertibilia ex q̃b arguimus aff. Sn 2a figa multiplicata analogia. i. signis nõ q̃ porcione multiplicata sit. i. ꝛtigit ut ex p q̃ illo nna accidit fiũt v. q̃ nr multiplicata illi q̃ nis et hoc est dri sn multiplicata q̃porcõd v. analogia q̃ fit int elemẽta ascẽdẽdo a terra q̃ ad nrse le mẽta fortliora sunt ignis nãq̃z ignis cito gñat. i. q̃ nis nulocis est q̃ ao nis siue cita q̃ q̃z alia elemẽta ut dicit dicta cauq̃ phq̃ et hoc ana logia dicat. i. dicat q̃ ẽ cito q̃ri q̃ fit sn multiplicata q̃porcõ ne sn ordine ad alia de q̃ q̃r. ffff

Aliqñ qdẽ igit sillogizare nõ ꝛtigit

sillg sn 2a figura utraq aff. ut dixit sn q̃z superiori et dicit q̃ dq̃do sn 2a figura fit sillg ex puris affirmatiuis ad q̃z in 1m minis quertibilib9 dq̃z do nõ fit sillg ex affirmatiuis sn 2a figa sn quertibilib9 tenet et hoc fit gra mẽ qz q̃ quizmadum est maioris extremitatis sub q̃ extremitate maioris est minor extremitas et sic fit de ea de nõ sn alli figa ffff ffff ffff sillogizare nõ ꝛtingit. s. in ℔ 2a figa ex puris affirmatiuis ad q̃z in 1m minis nõ quertibilib9 dq̃z do nõ ꝛtingit sillogizare in 2a figa utraq̃ p̃mis affis q̃ ẽme sꝛ nõ ni dat Rese sillogizari eoq̃ fit sillogizãdi sn 2a figa nõ fiũt.

Sa autoritas est q̃ qd̃ v. sillg fit illis et illaq̃ sũt tones sn q̃ ꝛtingit s. minis et nũq̃z desit q̃ ẽt hic q̃ sit septime p̃ pꝛ

Ex istis paratis et ex ino superiori colligũt sn q̃z auꝛ ut ales p̃ q̃ potest firi argumẽtacio v. sillg sn 2a figa ab affis q̃ ꝛtingit affirmatiuis in 1m minis quertibilib9 idẽ docuit pb9 2o pꝛ 2a q̃ in 1m elemẽta illud fit facilime q̃ ꝛtingit v. satis in q̃ docuit pb9 q̃z in 1m elemẽta siue corporalia affis ꝛtingit

Sa autoritas q̃ sillg fiũt in figura 2a ex affirmatiuis sit q̃ ꝛtingit terciis

ex acceptis aliqñ ꝓtigit: ſz nõ vi. ſi. nõ fit euidẽs ſillꝰ qz nõ ſeruat ibi forma ſillꝰistica. ¶ Notãdũ aũt q̃ ſcenes fuit decept⁹ arguẽdo ex puris affirmatiuis non tñ ſemp in tali argumẽtatione fit deceptio. ſed aliquãdo fit ibi deceptio. aliqñ nõ. ⁊ aliqñ fit ibi ſillꝰ. aliqñ nõ. nã qñ arguim⁹ in mã ꝓuertibili fit ibi ſillus ⁊ nõ decipimur. ſed qñ nõ arguim⁹ in ꝓuertibilib⁹ decipimur ⁊ nõ fit ibi ſillus. ¶ Notãdũ ẽt q̃ gñari in multiplicata analogia ſiue in multiplicata ꝓportione eſt q̃ quãtitas gñata excedat quãtitatẽ corruptã. ⁊ qz ignis ẽ raryſſimũ corpoꝝ: ideo ſemp gñat mltiplicata analogia ¶ Dubitaret forte aliqs utrũ qõ gñat in multiplicata analogia gñet cito. ¶ Dõm q̃ id qõ gñat in multiplicata analogia eſt magis formalis. nam elemẽta magis mãlia plus hñt de mã ⁊ min⁹ de forma. vñ minus hñt de dimẽſionib⁹ terminatis ⁊ minus occupant de loco. elemẽta vo formalia magis hñt de forma ⁊ plus de loco ⁊ plus hñt de dimẽſionib⁹ termiatis. ⁊ qz quãto in maiori quãtitate eſt agẽs ⁊ magis formale tãto plus agit ⁊ ueloci⁹ ꝓuertit: ⁊ quãto in minori q̃ztitate eſt patiẽs ⁊ quãto eſt magis mãle tãto ⁊ magis ſubiꝑcit actioni agẽtis ⁊ citius ꝓũtit in ipm ⁊ accipit formã eius: ⁊ qz gñatũ in multiplicata analogia eſt i maiori quãtitate ⁊ magis formale. illo vo ex quo gñat eſt in minori quãtitate ⁊ magis mãle. ió in talib⁹ eſt gñatio uelox ⁊ cito. qz tota cã uelocitatis in trãſmutationib⁹ eſt ex dñio agẽtis ſupra patiẽs; ⁊ qz in talib⁹ paſſum multũ ſubiꝑcit dñio agẽtis: eo q̃ in eo fit mãlitas ⁊ paucitas. in agẽte vo formalitas ⁊ exceſſus. ió eſt ibi gñatio cito niſi per accñs ꝓediat. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs utrũ talis argumẽtatio ſit in mã ꝓũtibili: ut utrũ ꝓuertant hec ad inuicẽ q̃ id qõ gñat multiplicata analogia ut in multiplicata ꝓportione gñet cito ⁊ ecõuerſo. ¶ Dõm q̃ in talib⁹ hoc eſt per ſe q̃ gñio cito fiat ex dñio agẽtis ſupra paſſum. ſed h⁹ dñium põt cõtingẽ nõ ſolũ ex multiplicata analogia ad paſſuz: ſz ẽt ex remiſſione q̃litatũ actiuarũ ⁊ paſſiuarũ ipi⁹ paſſi ⁊ ex aere fit cito gñatio ⁊ aer cito corrũpit ut gñet idcito aliqd: qz hẽt multum remiſſas q̃litates actiuas ⁊ paſſiuas. decipiebat q̃ ſcenes qz arguebat ex puris affirmatiuis in mã nõ ꝓuertibili. põt enim pp nimiã paſſibilitatẽ aeris ex aere cito gñari aq̃. qz aq̃ gñata ad aerẽ corruptũ nõ ſe hẽbit in ꝓportione multiplicata ſed magis in diminuta. qz ex decẽ pugillis aeris generabitur vn⁹ pugillus aque. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de eo qõ phus inuit q̃ in ꝓuertibilib⁹ fiat ſillꝰ ſed nõ videt. ¶ Dõm q̃ ſi fiat ſillus ex puris affirmatiuis in ſcõa figura nõ eſt ibi forma ſillꝰiſtica. ſed eſt reducibilis ad formã. qz ſi cõuertat maior ⁊ ꝓuertat ulꝰ qõ poterit fieri pp ꝓuertibilitatẽ terminoꝝ. ulꝰis enim affirmatiua põt cõuerti in ulem affirmatiuã gꝰa mãe ut quando ſunt termini ꝓuertibiles. ꝓuerſa ergo maiori ſtatiz erit ſillus in mõ ⁊ figura: qz erit in pmo per ſe. ſillꝰ ergo fact⁹ ex puris affirmatiuis in ſcõa figura ſi ſint termini cõuertibiles dicit eẽ ſillus. qz de facili põt reduci ad formã ſillogiſticã. dicit tñ appere ⁊ nõ videri. qz res appet ⁊ videt ⁊ manifeſtat eẽ talis per formã ſuã. ergo qz ibi nõ reſeruat forma ſillogiſtica nõ appet eſſe ſillogiſmus. ¶ Deinde cum dicit

¶ Si aũt ipoſe eẽt ex falſis uerũ mõſtrare facile utiqz eẽt ſoluẽ. ꝓuertent eni ex neceſſitate. ſit eni ꝑcl'o. a. eẽ. hoc aũt cũ ſit ea utiqz ſunt que noui: qm̃ ſunt ut. b. ex his demonſtrabo q̃ illud eſt.

¶ Oſtẽdit q̃ in doctrinalib⁹ nõ accidat talis deceptio: qz arguũt cõuertibiliꝰ. Propter qõ ſciẽdũ q̃ doctrinales ſcie quãtũ ad pñs ſpectat triplꝰ arguũt ꝓuertibiliter. vz ex pte cãe. ex pte vitatis ⁊ falſitatis ppõnũ. ⁊ ex pte terminoꝝ. Ex pte cãe arguunt ꝓuertibiliꝰ. qz arguunt ex cã eqta. nõ enim hñt niſi vnũ mediũ ad vnaz ꝓnẽ ⁊ nõ eſt niſi vna ꝑcl'o vniius medij qõ nõ eẽt niſi medium illud eẽt cã equata ꝓnis que cã eqta de neceſſitate cõuertit cũ ſuo cato. Scõdo arguũt ꝓuertibiliꝰ ex parte vitatis ⁊ falſitatis ppõnũ. nã demꝰatiua ſcia tales pmiſſas aſſumit que ſi ſũt uere de neceſſitate eſt uera cõcluſio ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſi ſunt falſe de neceſſitate eſt falſa ꝑcl'o ⁊ ecõuerſo. Tertio arguunt ꝓuertibiliꝰ ex pte terminoꝝ: qz accipiũt terminos ꝓuertibiles: in potiſſima enim demꝰatione oẽs termini ſunt ꝓuertibiles. Tria ergo facit phus pm q̃ triplꝰ oſtẽdit q̃ demꝰatiue ſcientie arguũt ꝓuertibiliꝰ. nã pmo oſtẽdit hoc ex pte vitatis ⁊ falſitatis ppõnũ. ⁊ ex pte terminoꝝ. ⁊ ex pte eqtionis cãe. ⁊ ibi [Cõuertunt aũt.] ⁊ ibi [Augent autẽ.] Cõtinuet aũt ſic. ꝓpter arguẽ ex puris affirmatis in ſcõa figura accidit deceptio: qz nõ cõuertunt pmiſſe cũ ꝓnẽ pm vitatẽ ⁊ falſitatẽ. qz pñt eẽ pmiſſe falſe ⁊ ꝑcl'o uera [ſi aũt eẽt ipoſe ex falſis mõſtrare uerũ facile utiqz eẽt reſoluẽ] ſup. ꝓnez in ſua pncipia ſine deceptione. ꝓuerteret enim ex neceſſitate] ſup. ꝑcl'o cũ pmiſſis quãtũ ad vitatẽ ⁊ falſitatẽ: qõ declarat i terminis. d. [ſit eniz. a. eẽ.] ſi. ſit iſta ꝑcl'o q̃ ponat. a. eẽ ſup. ꝑcluſum per. b. [hoc aũt cũ ſit ea utiqz ſunt que noui: qm̃ ſũt.] i. ſũt pmiſſe que debẽt mihi eẽ note [ut. b.] q. d. q̃ ſi eſt cõcl'o ut ſi eſt. a. ſunt pmiſſe ut eſt. b. per qõ cõcluſum eſt. a. ió ait q̃ [ex his.] i. ex. b. ſiue ex pmiſſis [mõſtrabo qm̃ eſt illud.] i. qm̃ eſt. a. ſiue qm̃ eſt cõcluſio ⁊ ſic ſup. nõ accidet deceptio. ¶ Notãdũ autez q̃ in demꝰatiuis eſt ꝓuertibilitas pmiſſarũ ad ꝓnem ita q̃ ſi pmiſſe ſunt uere ⁊ cõcl'o ⁊ ecõuerſo. ibi eniz ex falſis nõ põt ſeq uerũ. ió in doctrinalib⁹ nõ poſſum⁹ decipi arguẽdo ex affirmatiuis in ſcõa figura. ¶ Notandũ ẽt q̃ pmiſſe debẽt eẽ magis note q̃z ꝑcl'o. ió phus ſupponẽdo ꝓuerſionẽ ꝓnis ad pmiſſas utit hoc mõlo quẽdi. q̃ ſi eſt. a. i. ſi eſt cõcl'o ſunt que noui qm̃ ſunt. i. ſunt pmiſſe que debẽt eẽ mihi note q̃ ſint. Si q̃ eſt. a. ſunt pmiſſe ſiue eſt illud per qõ cõcludit. a. ut puta eſt b. ſi per. b. ꝑcludit. a. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ hẽt vitatẽ qõ hic phus inuit. vz q̃ ſi ex falſis nõ poſſet mõſtrari uerũ nõ poſſem⁹ decipi arguẽdo ex affirmatiuis in ſcõa figura. ¶ Dõm q̃ ſi fiat talis ſillus hõ eſt aial aſin⁹ eſt aial: q̃ aſin⁹ eſt hõ. ió ꝓtingit deceptio. qz ſic ſe hẽt hõ ad aial. q̃ põt eẽ falſum q̃ ſit hõ. ⁊ tñ erit ueruz q̃ ſit aial. ut falſum eſt de aſino q̃ ſit hõ. ⁊ tñ eſt uerum q̃ ſit aial. ſed ſi de quocũqz eẽt falſum q̃ eẽt hõ eẽt falſuz q̃ eẽt aial. nunq̃z accideret talis deceptio. eẽnt eni termini ꝓũtibiles. in terminis q̃ nõ cõuertibilibus ſi ſeruet forma ſillogiſtica ⁊ fiat ſillꝰ ex puris affirmatiꝰ in ſcõa figura: ⁊ ex ueris ſequtur falſum ut pz in ſillogiſmo nũc facto. ſi aũt ſeruet forma ſillogiſtica ex falſis ſequtur uerũ ſic. omis hõ eſt aial: omis aſin⁹ eſt hõ: q̃ omis aſinus eſt aial. eadẽ eni cã eſt q̃re ex ueris ſequtur falſum ſi nõ ſeruet forma ſillꝰiſtica. ⁊ ex falſis uerum ſi ſeruet h⁹ forma. ſi q̃ ex falſis nõ poſſet ſeq uerũ ſemp eẽnt termini ꝓũtibiles ⁊ nunq̃z accideret deceptio. ſed ſi ſic dicimus icidim⁹ in quãdã vitatẽ. ſed nõ pp hoc hẽmus recte mẽtẽ ⁊ intẽtionẽ phi. vult enim phus q̃ ſi ex falſis nõ poſſet ſeq uerũ q̃ nunq̃z accideret deceptio arguendo ex puris affirmatiuis in ſcõa figura. hoc ergo declaret quõ ſit. pp qõ ſciẽdũ q̃ ſi nõ poſſet ex falſis ſeq uerũ ſemp eẽt bon⁹ ſillus ex puris affirmatiuis in ſcõa figura: ⁊ ió nunq̃z decipemur. hoc enim poſito non poſſent eẽ pmiſſe uere niſi eẽt ꝑcl'o uera. q̃ ſi tu dicas q̃ in ſcõa figura arguẽdo ex affirmatiuis pñt eẽ pmiſſe uere ⁊ ꝑcl'o falſa: ſtatim ꝓcedis q̃ ex falſis poſſit ſeq uerũ in q̃cũqz eni mã arguẽdo ex affirmatiuis in ſcõa figura ex ueris ſequit falſum in illa mã arguẽdo ſz formã

note q̃ dicat pri Tu multiplicada ꝓporcõe

hic ponitur dra Tu dialetica et ſaz dicio ſtrationis q̃ eſt talis in demonſtrationis eſt fallia ſe ſoluere in pnapa in dialetica eſt difficilis q̃ pz dra qua ꝓbat q̃ Res eſt fallia. fallior q̃ fit ubi fit ꝓpo ſimilis multa fit in demonſtrationis in fit ſillꝰ ſine ꝓpos ex pmiſſis neris ut cõ ꝓbatur eſt ſup hoc ꝓ hinc 2 ſz in dialetica ſillꝰ ex pmiſſis falſis ſolo in ferruerũ eſt ex neris q̃ Tu ſuꝰ pz q̃ ſi Tu dialetica ſcõa deberet inferi nerũ ex neris ibi eẽt fallia Res ut dicit ſi a. ſit q̃ uera et b. ſint pmiſſe uere ex q̃ ſequ Tu dialetica tũ ſira eẽt ſed b. eẽt et ita ibi eẽt Res fallia

Ex falſis pnapis. d. pmiſis ſoluere alias Resolvere. ſ. ſillꝰ dialetica ex neceſſitate ſu ꝓ ma q̃ ſup pmiſas deẽ. i. ſit a. q̃ uera hocaute ſ. a. q̃ uera q̃ ſit b. i. q̃ pb. ſimilis pnapis neris pb. ſimilis q̃ eſt et ſ. a. q̃ uera q̃ ſit et ſ. a. q̃ ſu dialetica q̃ uera ſi ex ueris eſt fallia Res q̃ nõ eſt

Ex iſto parati poſſunt eſſe duo autoritates potaſtollegi pꝰ q̃ Tu doctrinis. d. ſas eſt dupliꝰ ꝓcedꝰ q̃ ſmp eſt ꝓdomis. d. ꝓpos q̃ ſiꝰ ꝓcedit a pmiſis. d. pnapis ſingꝰ. d. ſuefetũ aut ꝓpositũ eſt alꝰ ꝓcedꝰ q̃ eſt Resolutionis a ꝓcedit a q̃ a ſeta. d. ꝓpos ad Resoluẽdo ꝓpos Tu ſua pnapia. d. cõ potest ꝓ colligi q̃ Res eſt fallia Tu demonſtrationis di fialia Tu dialetica

fillistica ex falsis sequit uerū. qz si accipiat cōclo falsa cum maiori ⁊ ꝛcludat minor erit forma fillistica. ut si dicat. omis hō est aial: omis asin⁹ est aial: ḡ omis asin⁹ est hō. hic ex ueris sequit falsuz ⁊ accidit deceptio in scda figura in his terminis positis ex qb⁹ ueris ꝛcludit falsū nō fillistice ex falsis ꝛcludet uerū fillistice accipiet conclusio falsa cum maiori ꝛcludet minor que est uera sic. omis hō est aial: omis asin⁹ est hō: ḡ omis asin⁹ est aial. non ḡ ex falsis posset seq uerū ex puris affirmatiuis in pma figura ubi sic arguē est bñ fillare nunq̄z ex ueris posset seq falsuz ex puris affirmatiuis in scda figura. ℟ est ergo qd phs ait q nisi ex falsis posset seq uerū resoluere tur ꝛclo in p̄missas sine deceptione. ℟ eni posito nō decipemur arguēdo ex puris affirmatiuis in scda figura. tūc eni ꝓūteret qz eēnt termini ꝓūtibiles. qd pz. nā ℟ posito ualeret. si p̄misse sunt ꝛclo est. ⁊ si ꝛclo est p̄misse sunt. qz si posset ꝛclo eē absq; eo q eēnt p̄misse possent eē p̄misse false ⁊ ꝛclo uera. ḡ ex falsis posset seq uerū: qd est ꝯtra ypothesim. hac ḡ ypothesi stāte ex ꝛclone iferrent p̄misse ⁊ ex p̄missis ꝛclo. qd nō posset eē nisi eēnt termini ꝓūtibiles. ut si ex hoie infers aial qz ualet. hō ergo aial. si ex aiali posset inferre hoiem ⁊ ualeret aial. ergo hō. de necessitate hō ⁊ aial essent termini cōuertibiles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōuertunt aūt magis q̄ sūt i mathematicis: qm̄ nullū accīs recipiūt. ℟ i ℟ differūt ab his q̄ sūt in dialeticis p̄m diffōnes.

¶ Ostēdit q in mathematicis nō est deceptio: qz arguunt ex termis ꝓūtibilib⁹. iō ait. [Cōuertunt ḡ magis que sūt i mathematicis: qm̄ nullū accīs recipiūt.] q. d. q mathematice magis arguūt in termis ꝓūtibilib⁹ qz recipiūt ea que sūt p se ⁊ nō ea que sūt p accīs. ⁊ ꝯ dit q [in ℟ dīnt ab his que sūt in dialoꝛgis.] i. in dialeticis qz sup. dialetica accipit multotiēs que sūt p accidēs. mathematica ṽo nō. [p̄m diffōnes] que sup. sūt p se. ¶ Notādū aūt q hz⁷ dictū est redditiuū cāe primi dicti. nā si dicat hō est aial. hic ex falsis pōt seq uerū qz pōt eē aliqd q nō sit hō: ⁊ tū sit aial. sed si accipiatur diffō hois ⁊ dicat. aial rōnale est hō. hic ex falsis nūq̄z pōt seq uerū. qz nihil pōt eē aial rōale qd nō sit hō nec eō. demōstratur ḡ q accipit ea que sūt p se ⁊ accipit diffōnes: iō nō accidit ei deceptio: qz arguit in mā ꝓūtibili Rursus nō accidet ei deceptio qz nunq̄z sic arguendo ex falsis ꝛcludet uerū ex puris affirmatiuis in pma figura. nec ex ueris falsuz ex puris affirmatiuis in scda figura. In p⁹ ḡ pte ostēdebat q doctrinalis nō decipit arguēdo ex puris affirmatiuis in scda figura pp ꝓūtibilitatē ūitatis ⁊ falsitatis p̄missarū ad ꝓnē. hic autez ostēdit q nō decipit pp ꝓūtibilitatē termioꝝ: ut qz accipit diffinitiones ⁊ ea que sunt per se: non aūt ea que sunt per accidēs. vna tū cōuertibilitas arguit aliam ⁊ vna declarat aliam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Augent aūt nō per media. sed in post sumēdo ut. a. de. b. hoc autem de. c. iteruz ℟ de. d. ⁊ hoc in infinitum.

¶ Ostēdit q in doctrinalib⁹ nō accidit deceptio qz arguūt ex adeq̄tiōe cāe. itēdit eni talē rōnez. rōnes ille q̄ augent nō p media sed i post assumēdo ⁊ in lat⁹ ille arguūt ex adeq̄tiōe cāe ⁊ in eis nō accidit deceptio si arguat ex ipsis affirmatis in scda figura. demōstratiōes sūt h⁹ⁱ: ḡ ⁊c. hec aūt rō fundata est sup his ꝓnōnib⁹ q rōnes demōstratiue augent nō p media: sed in post assumēdo ⁊ in lat⁹. Duo ḡ fac. qz p⁹ ꝓponit q demōstrationes augent nō p media. ⁊ declarat quō augent in post assumēdo. 2⁹ declarat quō augent in lat⁹ ibi. [Et i lat⁹] Cōtinuet aūt sic. dictū est q in demōstrationib⁹ nō accidit deceptio. tū qz arguūt ex ꝓūtibilitate p̄missarū ad ꝓnē. tū et qz arguūt ex ꝓūtibilitate terminoꝝ. hoc etiam pz qz arguūt ex ꝓuertibilitate cāe ad effectū. demōstrationes ḡ potissime semp arguūt ex cā eq̄ta. in talibus enim non est nisi vnū mediū ad vnā ꝓnē. qd pz qa [augent aūt] sup. demōstrationes [nō per media. sed in post assumēdo ut si. a. de. b. hoc aūt de. c. idē hoc de. d. ⁊ hoc in infinitū.] i. isto mō ꝓcedūt demōstrationes in infinitū. ¶ Dubitaret forte aliqs quō augent demōstrationes in post assumēdo in infinitū. ¶ Dōz q augē demōstrationes in post assumēdo pōt itelligi tripliciter. 1⁹ accipiēdo sbm sub sbo. 2⁹ accipiēdo sbm post sbm. 3⁹ accipiēdo passionē post passionē. Primū sic pz. si hēre tres cōpetit triāgulo. ⁊ sub triāgulo sumat ysocheles. ⁊ sb ysochele sumat triāgulus qui est in semicirculo. vnuz aūt est mediū ad pbādū hēre tres. vz hēre anguluz extrinsecū: ita q nō augent p media demōstratiōes. sed augent in post assumēdo ut accipiēdo sbm sub sbo ut accipiēdo ysochelē sub triāgulo. nā si triāgulus hēt tres ⁊ ysocheles est triāgulus ysocheles hēt tres. iterū poterimus multiplicare h⁹ⁱ demōstrationes accipiēdo sub ysochelis triāgulū qui est in semicirculo. nā si ysocheles hēt tres triāgulus in semicirculo est ysocheles: sequtur q hēat tres. si ḡ. a. dz de. b. i. hēre tres de. b. i. habē tres de triāgulo. ⁊. b. de. c. i. triāgulus de ysochele. ⁊. c de. d. i. ysocheles de triāgulo q est in semicirculo. a. i. hēre tres dicet de oib⁹ istis. totiēs ḡ multiplicabunt demōstrationes in post assumēdo quotiēs ꝓtingit accipere sbm sub sbo. exponem⁹ ḡ q demōstrationes in post assumēdo uadūt in infinitū. i. uadūt totiēs quotiēs contingit accipe sbm sub sbo. erit ḡ talis processus ⁊ talis multiplicatio demōstrationū in infinitū. i. nō finiet nisi finiat descēsus ⁊ nisi finiat acceptio sbi sub sbo. 2⁹ mō pōt exponi accipiēdo sbm post sbm. pbabim⁹ enim q vnitas est ps aliquota omis nūi. qz aliquotiēs sūpta reddit oēm nūm. vnū est ḡ mediū ad pbādū q vnitas sit semp aliquota ps omis nūi. qz aliquotiēs sūpta reddit oēm nūm. multiplicabunt ḡ hic oēs demōstratiōes nō p mediū qz vnū est mediū ad hāc ꝓnē: sed multiplicabūtur in post assumēdo. i. in assumēdo nūm post nūm. sic vnitas est ps aliquota omis nūi: binari⁹ est nūs: ḡ est ps aliquota binarij. trinari⁹ est nūs: ḡ est ps aliquota trinarij. ⁊ ℟ mō in post assumēdo ad līam uadūt demōstrationes in infinitū. qz in infinitū multiplicant spēs nūoꝝ Assumē ḡ post pōt itelligi dupliciter. uel p̄m ordinē p̄dicati: uel p̄m ordinē ꝓstituētis ad ꝓstitutū. p̄m ordinē p̄dicati sic accipit post cū accipit sbm sub sbo. qz in ordine p̄dicati sbta sunt post p̄dicata: ⁊ iferiora sunt sb superiorib⁹. sed accipiēdo post p̄m ordinē cōstituētis ad cōstitutū sic accipit post cū accipit nūs post nūm. qz nūs p̄ oz est ꝓstitutiuus nūi posterioris ⁊ est ps eī⁹. Si ḡ. a. ē ꝓstitutiuū de. b. ut binarius ꝓstitutiu⁹ trinarij. ⁊. b. de c. ut trinarius ꝓstitutiuus q̄ternarij. ⁊ sic in infinitū. multiplicat demōstratio. 3⁹ mō pōt exponi accipiēdo passionē post passionē. nā a sbo fluūt passiones vna mediante alia ut hēre tres fluūt a triāgulo per hēre angulū extrinsecū per lineā cadētē eque distātē tertio lateri. augent ḡ demōstrationes nō per media. qz ad vnā ꝓnez est vnū mediū ⁊ ad hēre tres est vnū mediū. vz hēre angulū. ⁊ ad hēre angulū vnū mediū. vz linea cadēs. est ergo augmētū demōstrationū nō per mediū: sed in post assumēdo qz pbabit passio sequēs p passionē pcedētē ⁊ iterū alia sequēs per pcedētē ⁊ ℟ in infinitū. i. hoc nō finiet donec finiat ordo passionū. si ḡ. a. est cā de. b. ut linea cadēs de hēre angulū. ⁊. b. de. c. ut hēre angulū de hēre tres. ⁊. c. de. d. ut hēre tres forte est cā alterī⁹ passionis. semp vna passio. pbabit aliā passionē de sbo ⁊ augebunt demōstrationes in post assumēdo. i. in assumēdo passionē post passionē. Addūtē dū tū q hi duo modi augēdi demōstrationes. vz accipiēdo sbm sub sbo ⁊ passio-

nē post passionē sunt magis directe ad factū. naz alius modus incidit in modū illū quo augmētant demonstrationes in latus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in latus ut a. de. c. z de. e. ut est numerus quātus aut infinitus aut finitus. hoc aūt in quo sit. a. ipar numerus quātus in quo. b. ipar numerus in quo sit. c. est utiqz. a. de. e. z est par quātus numerus in quo sit. d. par numerus in quo est. e. est ergo. a. de. e.

¶ Ostēdit quō augent demōstrationes in latus. d. ¶ Et i latus augent demōstrationes ut. a. i. hec passio. a. de c. z de. e. i. pbabit de. c. z de. e. ut est nūs quātus. g sup. est finitus aut ifinitus. B aūt in quo sit. a. i. ista passio finitus aut ifinitus que dz pbari de nūo quāto itelligatur p. a. z ipar nūs quātus. i. ipar est nūs quātus in quo. b. i. quātus itelligat p. b. ipar nūs in quo. c. i. ipar nūs itelligat per. c. est itaqz. a. de. e. pbatuz est g. a. de. c. vult ēt pbare. a. de. e. dicēs z par nūs quantus i quo sit. d. q. d. g par est nūs quātus: z quātus qd pdicat de pari itelligat p. d. uariat aūt hic termios. ga pus quātus itellexit p. b. est g ut ait quātus i quo. d. par nūs in quo est. e. est g. a. de. e. ¶ Notādū aūt q finitus z ifinitus est passio nūi z est vnū mediū ad pbādum passionē hāc de nūo. vz eē nūm quātū. qz rō finitū z infinitū quātitati ꝛgruit. hic g augent demōstrationes non p media. sed pnt augeri in lat. nā si diuidat numerus ex vno latē cadēret par z ex alio ipar. par g z ipar non se hnt in post assumēdo: sed se hnt in lat. qz vnū cadit ex vno latē z aliud ex alio. B mō multiplicabunt hic demōstrationes in lat. qz pbabit hec passio finitū aut ifinitū de pari z de ipari. Disponem aūt B in terminis B mō. sit hec passio finitū aut ifinitū. a. ipar nūs. c. par. e. pbabit. a. de. c. z de. e. p nūm quātū z fiet ide duo silli ita q in pmo sillo nūs quāt. significabit p. b. sic. oē. b. est. a. i. ois nūs quāt. est finit. aut ifinit. oē. c. est. b. i. ois ipar nūs est nūs quāt. g oē. c. est. a. i. ois nūs ipar est finit. aut ifinit. pbatū est g. a. de. c. i. finitū aut infinitū de ipari. pbabit. a. de. e. i. finitū aut ifinitū de pari per idē mediū. vz per eē nūm quātū. uerūtā hoc mediū qd hus significabat p. b. mō significabit per. d. dicem. enim q oē. d. est. a. i. ois nūs quāt. est finit. aut ifinit. oē. e. est. d. i. ois nūs par est nūs quāt. g omne. e. est. a. pbatū est g. a. i. finitū aut ifinitū de. c. z de. e. i. de pari z de ipari z augmētate sunt demōstrationes non p media sed assumēdo in lat. ¶ Notādū aūt q spēs nūo. z ut binarius trinari: z sic de alijs. lz sint in latus quātū ad lineā pdicamētalē. qz si ordinaret pdicamētū quātitatis oia ista caderēt ex latē in eadē linea. sunt tā hec in post assumēdo hm rōnē ꝛstituētis z cōstituti. qz vnū istoz se hēt ut hus z ut ꝛstituēs ut nūs vnitati ppingori. aliud ut posteri z ut ꝛstitutū ut nūs ab vnitate remotioz. tū de pari z ipari nō possum hoc dicē. hec enim nullo mō se hnt in post assumēdo sed soluz se hnt ex pte nūi tanqz cadētes ex latē. ¶ Notādū etiaz q hiue augeant demōstrationes in post assumēdo ut cum accipit sbm sub sbo uel passio post passionē uel ꝛstitutū post cōstituēs sic cū accipit nūs posterior post nūm porē siue augeant demōstrationes in lat. ut cū augent p spēs cadētes ex latē z ex equo diuidētes gen. erit vnū mediū potissimū ad vnā passionē ut ad hēre tres nō est mediū potissimū nisi hēre angulū. z ad hēre angulum nō est mediū potissimū nisi linea cadēs eque distās. z ad pbādū nūm eē finitū aut ifinitū nō est mediuz nisi nūs quāt. q si accipet aliud mediū. ut si ad hēre tres accipet pro medio triāgulus nō accipet mediū potissimū. triāgulus eni nō est ppe mediū sed sbm. imo non solū nō est nisi vnū mediū potissimū ad vnā passionē: sed et nō est nisi vnū sbm potissimū vni passionis. naz z si multe passiōes pnt eē eiusdē sbi hm quēdā ordinez qz vna erit p aliā nunqz tū erūt multa sbta potissima eiusdē passionis. sed de his oib. in scdo dicet plenius.

¶ Sed qz differunt qz z propter quid scire primum qdem in eadē scientia z in hac duplicite. Uno qdem modo si per nō medium sit sillogismus. Non eniz accipitur prima causa. sed que est ppter quid scientia hm primam causam.

¶ Hec ps diuidebat ō totū pcedēs. dicebat eni q phus p. determinabat de demōstratione in se z absolute. 2. determinabat de ea compando vnā demōstrationē ad aliā z qz pōt patē ex dictis quō accipiēda sunt capla in pcedētib. z quot z que facit phus in determinando de demōstratione hm se. uolum aūt totū residuū hui primi libri distiguē in sua capla z ostēdē que z quot fac phs in determinādo de demōstratione compando vnā ad aliā diuidit aūt tot. iste sequēs liber i sex capla siue in sex pncipales ptes. qz p. companda est demōstratio pp quid ad demōstrationē qz ut eligam. nobis demōstrationem pp qd que maxie facit scire. 2. qz nō sufficit scire quō se habet pp qd z qz. nec sufficit scire quō pp qd maxie facit ad sciam ubi sciuerim. in ō figura ordināda est demōstratio pp qd ut maxie hēat hūc effectum z maxime faciat scire. est eni ordināda in pma figura: qz p illā maxime ꝛtingit scire. 3. nō sufficit scire qd est demōstratio pp qd que maxime facit scire nec sufficit scire in qua figura ē ordināda talis demōstratio ut maxime faciat scire. lz ne deuiemus a scia z a scire opz nos scire z cognoscē oppositū demōstrationis. vz sillm ignorātie qui hēt nos decipe z facit nos nescire z ignorare. nō eni bn pōt sciri vnū opposito ignorato reliquo. nō g bn pōt sciri demōstratio que est sillus scie ignorato sillo opposito q est sillus ignorātie. 4. dato q sciuerim. oia ista adhuc possum. credē q ista eēnt ipossibilia z q ipossibile eēt scire: eo q nō eēt stat. nec in pdicamētis nec in causis ideo sic ne decipemur z ne deuiarem. a scire oportuit determinare de sillo ignorātie. sic ne reputaremus q ipoſe eēt scire oportuit determinare de statu predicamētoz z cārū z q nō sit in talib. in infinitū abire. 5. qz demōstratio nō solū diuidit in demōstrationem ga. z pp qd. sed ēt in demōstrationē ul'em z pticularē affirmatiuā z negatiuā ostēsiuā z ad ipoſe. ideo nō sufficit cōparas se demōstrationē ga. ad demōstrationē pp qd nisi etiā compent oēs he demōstrationes ad inuicē. 6. qz oia ista sunt pp scire cōparat ipas scias ad inuicē z determiat de ipo scire. scda ibi ¶ Figuratuz aūt magis faciēs scire. ¶ 3. ibi ¶ Ignorātiā aūt nō hm negationē. ¶ 4. ibi ¶ Est aūt sillus ois per tres termios. ¶ 5. ibi ¶ Cū ēt sit demōstratio alia qdem pticularis. ¶ 6. ibi ¶ Certior aūt est scientia z por. ¶ Qd si cure est nobis semp bimēbrē diuisionē

facē ut has ptes magis artificialr lumam⁹. dicem⁹ q
post q̃z auctor determiauit de demſone in se. In parte
ista deteriat de demſone cōparādo vnā ad aliā. Circa
q̃d duo facit. qz p⁰ cōpat demſtionē ad aliā. 2⁰ cōpat
sciaz ad sciaz ibi. Lertior āt est scia ⁊ poz. Circa p⁰
duo facit. qz p⁰ cōpat demſonē ga ad pp gd ut eligat si
bi demſonē illā que magis facit scire. 2⁰ pbat q sit sta
tus in pdicamētis ⁊ in cāis oñdēs q i talib⁹ nō est in
ifinitū abire ne credat q ipossibile sit scire ibi. Est āt
ois sillo p tres termios. Circa p⁰ duo facit. qz p⁰ fa
cit q̃d dictū est. determiat eni de demſone ga. ⁊ de de
mſone pp gd que maxie facit scire. 2⁰ determiat de op
posito demſonis. vz de sillo ignorātie: ne ꝓtingat nos
decipi ⁊ ne p ignorātiā deuiem⁹ a scire ibi. Ignorā
tiā nō ꝑm negationē. Circa p⁰ duo facit: qz ut dictū
est. p⁰ cōpat demſonē ga. ad demſonē pp gd. ut eligat
demſonē pp gd. que maxie facē scire. 2⁰ oñdit i qua figu
ra est ordināda talis demſtatio ut maxie faciat scire ibi
Figuraz aūt magis faciēs scire. Intētio q̃ p⁰ ptis
est cōpare demſtationē ga ad demſtationē pp gd. ut do
ceat nos quō p hāc demſtationē ⁊ p illā ꝓtigit scire. Cir
ca q̃d duo facit. qz p⁰ cōpat demſonē ga ad demſonez
pp gd. in eadē scia. 2⁰ in diūsis sciētijs ibi. Alio autē
mō differt pp gd. Circa p⁰ duo facit. qz p⁰ cōpat de
mſonē ga ad demſonē pp gd. ⁊ dat diūsos modos de
mſonis ga. 2⁰ exegt de modis illis ibi. Oz ppe sunt pla
nete. Circa p⁰ duo facit ꝑm q dupl̃r distinguit ga a
pp gd. ibi. Alio vo mō. Dicē g. Sz differt scire ga
⁊ pp gd ꝑmū qdē in eadē scia ⁊ i hac. ⁊i. ⁊ in eadē scia
dupl̃r sup. sumit hec dīia vno qdē mō si non p nō
mediū. ⁊i. p cāz imediatā fiat sillo. nō eni accipit cā
p⁰. ⁊i. cā ppa ⁊ imediata. Sed scia que est pp gd est
ꝑm ꝑmā cāz. ⁊i. ꝑm cāz primā ⁊ imediatā. q. d. q vno
mō dīt ga a pp gd. si fiat demſo nō p cāz imediatā: sed
remotā. talis enim scia nō est pp gd. sed scia que est pp
gd est p cām ꝑmā. i. per cām imediatā que ꝑmo. i. pri
mo attingit effectū. Deinde cum dicit.

Alio vo mō nō p media qdē. sed nō per
cāz sz p ꝓuertētiā per ⁊ notiō. Nihil eni p
hibet eque pdicātiū nōtiō ēe aliqū nō cāz.
Quare per hanc erit demōstratio. qz est

Dat aliā dīā iter ga ⁊ ppter qd. dicēs. Alio vo mō
differt. sup. qz a pp gd per nō media qdē. sed p non
cām. ⁊q. d. q vno mō differt ga a pp gd qñ utraq; ac
cipit cām. sed qz accipit cām mediataz. pp gd vo ime
diatā. Alio vo mō differt ga a pp gd nō p mediatū ⁊ i
mediatū sed per cām ⁊ nō cām. ut si ga arguat nō per
cām sed per effectū. pp gd aūt arguat per cām. sed p
ꝓuertētiā ⁊ per notiō. ⁊q. d. q sz ga arguat per nō cāz
qz arguit per effectū pōt tñ arguere per cōuertētiā ⁊ p
notiō. qz effectō pōt ēe ꝓuertibilis cum causa: ⁊ pōt ēe
nobis notior q̃z cā. iō ꝑdit q. phibet eni nihil eque
pdicātiū. ⁊i. ꝓuertibiliū notiō aliqñ ēe nō cām. ⁊i. ef
fectū sup. q̃z cā qre p hāc. i. per hi⁹ nō cām uel p hi⁹ ef
fectū notiorē erit. ⁊i. ēe poterit demſtatio. No
tādū aūt q ad bñ facē oia debēt ꝓcurrē: ad deficē aūt
nō opz in oib⁹ deficē: sed defectuz est aliqd si solum in
vno deficit. sed tūc est magis defectiuū qñ in oib⁹ defi
cit. Ad demſonē pp gd duo regrunt ⁊ opz ambo illa
ꝓcurrē. vz q talis demſo sit p cām ⁊ q sit p cām ime
diatā. i. ppriā ⁊ ꝓuertibilē. igit erit demſo ga. ul si nō
est p cām sed p effectū. ul si est p cām nō tñ per cām im
mediatā ⁊ ꝓuertibilē. Posset ēt ēe ⁊ tertiō modus qz
ut si deficeret in utrisq; q nec sit p cām sed p effectum
nec sit p effectū. ppriū ⁊ ꝓuertibilē. ois ergo demſo ul
est per cām uel est per effectū. per cām dupl̃r. uel p me
diatā uel per imediatam. ⁊ per effectum dupl̃r. uel per
effectū. ppriū ⁊ ꝓuertibilē uel p effectū nō. ppriū ⁊ nō
ꝓuertibilē. cuz ergo q̃tuor modis possit ēe demſtatio.
vno mō est demſtatio pp gd cuz est demſtatio per cām i
mediatā trib⁹ alijs modis erit demſtatio ga. Nota
duz ēt q cuz phs assignauerit dūos modos i illis duo
b⁹ modis cōprehēdit tertiō. nā si est vnus modus ga.
qui nō accipit imediatū est alio modus ga. qui nō ac
cipit cām. oportet q tertius modus quia. qui deficit
in utrisq;. i. qui nō accipit cām nec imediatū. Dubi
taret forte aliqs utrū demſtatio ga faciat scire. ⁊ vz
q nō. qz scire est ex ꝑmis ueris imediatis causisq; ōnis
cuz ḡ demſtatio ga. nō hēat has ꝓditiōes videt q nō fa
ciat scire. In ōriū est phs qui distiguit scire ga a sci
re pp gd. Dōm q demōstratio ga facit scire. sed il
lud scire nō est scire potissimū. ⁊ iō nō opz q hēat oēs
ꝓditiōes. sed sufficit q aliquo mō ꝓticipet ꝓditiōes il
las que regrunt ad scire. nā scire per effectū imediatuz
⁊ ꝓuertibilē est scire aliquo mō ex ueris ⁊ imediatis ⁊
ex ꝑorib⁹ ⁊ notiorib⁹. ⁊ ex causis ōnis. demōstrās eniz
per effectū. ppriū demōstrat ex ueris. qz uerū est talē ef
fectū ēe. ⁊ demſtat ex imediatis: qz ex quo effect⁹ est p
prius hēt se imediate ad cāz. demſtat ex ꝑorib⁹ ⁊ notio
rib⁹ nō simplr. sed quo ad nos. nunq̃z est eni demſo p
effect⁹ nisi effect⁹ illi sint ꝑores ⁊ notiores nobis. de
mſtatio q̃ pp gd. demſtat per ꝑora ⁊ notiora simplr. de
mōstratio aūt ga per ꝑora ⁊ notiora nobis. In mathe
maticis aūt ubi cāe ēt sunt quo ad nos notiores effe
ctib⁹ nulla demſtatio est p effect⁹. nulla eni eēt demſo
ꝑbare hīe angulū extrisecū p hīe tres. nā ꝑ est eniz de
mſtare. vz patefacē ⁊ declarare. nullo aūt mō patefacit
nec declarat q̃d nō est notiō simplr ⁊ quo ad nos. iō in
mathematicis demſtatiōe oñsua per effectū nō demō
strat cā. in nālib⁹ aūt ꝑsit locū tales demſtatiōes ubi ut
pluriuz effect⁹ sunt notiores causis. demſtare ergo p
effectū. ppriū cām. ppriā ul imediatā est demonstrare
ex ueris ⁊ imediatis ⁊ ex ꝑorib⁹ ⁊ notioribus quo ad
nos. ēt hoc demſtare est ex causis ōnis nō ex causis in
eēndo sed ex causis in iferēdo. effect⁹ eni nō est cā q cā
sit sed pōt ēe cā q cā iferat ⁊ cōcludat. oñsum est ergo
quō demſtatio p effectū ꝓuertibilē facit scire ex ꝑorib⁹
⁊ notiorib⁹. demſones vo qz p cām remotā uel p effe
ctū nō ꝓuertibilē nō faciūt scire affirmatie ⁊ q̃ hoc sit
sed negatiue. ⁊ q hoc nō sit. tū eo ipso q aliquo mō fa
ciūt scire aliqd ꝓticipāt de ꝓditionib⁹ que regrunt ad
sciēdū ⁊ ꝑm hoc ꝑnt dici demſtationes non simplr sed
ꝑm quid. Deinde cum dicit.

Ut q̃ ppe sūt planete pp id q̃ nō scīntil
lāt: sit igit i q̃. c. plāete: i q̃. b. nō scitillare: i
q̃. a. ppe eē: uez est igr. b. de. c. dicē: plane
te eni nō scitillāt. sz ⁊. a. de. b: nō scitillās
eni ppe est. hoc aūt accipit aut p iductio
nē aut p sꝑuz. neēe ē ergo. a. ipi. c. ieē. q̃re
demonstratū est q̃ erratice ꝓpe sunt.

Exequit de oibus his modis ꝑm quos differt ga a pp
gd. Circa q̃d tria facit ꝑm q trib⁹ modis pōt fieri de
mſtatio ga. nā p⁰ determiat de demſone ga. que fit per
effectū ꝓuertibilē. 2⁰ de ea que fit p effectū nō ꝓuertibi
lez. 3⁰ de ea que fit p cām remotā. 2ª ibi. In q̃b⁹ aūt
media. 3ª ibi. Ampli⁹ in q̃b⁹ mediū. Circa ꝑmuz
duo facit ꝑm q duo exēpla adducit ad ꝓpositū. 2ª ibi.
Item sic luna. Circa p⁰ tria facit. nā p⁰ ponit hu
ius demſtationē ga. 2⁰ oñdit q̃ talis demōstratio non
est pp gd. 3⁰ docet eā reducere ad ꝓpter quid. scēa ibi.
Dic igit sillo. 3ª ibi. Contingit aūt alterū. Dicē
ergo. Ut q̃ ppe sint planete pp id q̃d nō scitillant
sup. est demſtatio ga. exponit aūt hanc demſtationē in

terminis.d. sit in quo.c.planete. ⁊.i.planete sit mior extremitas in quo.b.nō scitillare. ⁊.i.nō scitillare sit medi⁹ terminus in q.a. ppe eē. ⁊.i. ppe eē sit maior extremitas. uez g erit dicē.b. ⁊.i.nō scitillare de.c. ⁊.i. de planetis. planete eni nō scitillāt hec ē mior. ⁊ a. ⁊.i.nō scitillare de.b. ⁊.i.de ppe eē sup. pdicat nō scitillās eni ppe eē sup. ꝓtigit.hec est maior. ⁊ ꝑdit hec aūt maior.s.ppō accipiat p iductionē aut p sensuz q accepta ⁊ ꝓcessa neē est g.a. ⁊.i. ppe eē. i. eē ipsi.c. ⁊.i.planetis. qre demratū est g erratice. ⁊.i. planete ppe sūt ista est ⁊.formet g sillis sic. oē.b.est a.i.oē nō scitillās ppe est. oē.c.est.b.i.oēs planete nō scitillāt.g oē.c.est.a.i.oēs planete ppe sunt. ¶ Notā dū aūt q qto res remotior est tāto min⁹ pōt ibi figi vi sus. stelle g fixe. qz sūt remotiores q planete nō vī nobis q planete scitillāt sic stelle fixe. Qz enim corp⁹ ali qd scitillet pōt ꝓtigē dupl̄r. ul fm vītatē. qz alique scitille fluūt ab illo corpe sic appet in igne. ul fm apparētiā tūc nō erit pp defluxū corpis. erit g pp defluxuz visus. visus igit defluit ⁊ nō bn figit i illo corpe. ⁊ iō dē videt q scitillet. Aduertēdū tn q dī visus non figi in corpe nō qz radij exeāt a visu ⁊ attingāt corpus ⁊ illi radij sint istabiles. sz qz spēs multiplicat a corpe ⁊ recipit in visu ⁊ spēs illa recepta nō hēt tātā fixionē in oculo si deriuet a re remota q̄ tn hēt si deriuet a re p̄pinq̄. ¶ Notādū et q semp debem⁹ arguē a notis. si g arguim⁹ a cā ad effectū arguim⁹ a notis simpl̄r. aut qn eē opz q arguam⁹ a notis fīz nos. nota aūt fīz nos sūt accepta p iductionē ul p sensuz. ⁊ qz i pdicto sillo ubi pbam⁹ ppe eē de planetis p nō scitillare arguim⁹ ab effectu ad cāz opz q maior. vz q oē nō scitillās sit ppe in q̄ stat tota vtus sillis fit nota nobis ⁊ fit accepta p iductionē ut q in multis pticularib⁹ ꝑ fit. iō arguamus ꝑ eē simpl̄r ul opz q sit accepta p sensuz q sentiamus sic eē. ppōnes eni note nob aliqne sūt accepte p sensuz ut q eclipsat sol. qz videm⁹ ipm sp̄ibil̄r eclipsari. aliqne sūt accepte p iductionē ut q aialia modicuz viuētia sunt colica. qz videm⁹ in multis sic eē. ¶ Notādū et q id qd semp mouet vno motu est regl̄are. id aūt qd mouet diūsis motib⁹ est q̄si irregulare. pōt g dici irregulare in motu qd nō segit vnū modū mouēdi. ul pōt dici irregulare in motu id qd mouet ōrie ab eo qd est regula ois mot⁹. planete g dūr erratice q̄tū ad motū ul qz mouent diūsis motib⁹. ul qz mouent motu ōrto motui p̄mi mobilis. q motus p̄mi mobilis est rō ⁊ regula ois motus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nic igit sillogisimus nō est ppter qd sed ga. nō eni ex eo q nō scintillāt ppe sunt: sed propter id qd prope non scintillāt.

¶ Ondit talē sillm nō eē pp qd. qz nō est per cām sz per effcm dicēs. Nic igit sillis nō est pp qd sz qz. nō eni ex eo q nō scitillāt ppe sūt. ⁊.i. planete. i. nō scitillare nō est cā de ppe eē. sz pp id q ppe sūt nō scitillāt. ⁊.i. ppe eē est cā de nō scintillare. Deide cum dicit.

¶ Cōtigit aūt ⁊ p alterē alterē demōstrare ⁊ erit pp qd demratio: ut sit.c.erratice: b.i q̄ ppe eē: a.nō scitillare: est igit ⁊.b.in.c.q̄ re ⁊.i.c.a: ⁊.i.b.a. qd est nō scitillare: ⁊ erit pp qd sillis: accepta eniz est primo causa.

¶ Docet reducē hāc demrationē qz. ad pp qd. demōstrāt eni ibi cā per effectū. ⁊ iō est demōstratio qz. quer tat ergo ⁊ demret alterē per alterē. i. effectus per cāz. ⁊ erit pp qd. iō ait. Cōtigit aūt mōstrare alterē per alterū. q.d. q nō solū mōstrat cā p effectū. sz et ꝓtigit demōstrare alterē p alterē. i. effectū p cām ⁊ tūc erit pp qd demratio ut sit in.c.erratice. ⁊.i. erratice siue plane te sit mior extremitas in q̄.b. ppe eē. ⁊.i. ppe esse sit medi⁹ terminus. in q̄.a.nō scitillare. ⁊.i.nō scitillare sit maior extremitas est igit.b. ⁊.i. ppe eē. in.c. ⁊.i. i planetis. ista est mior q planete ppe sunt. ⁊ qre ⁊ in c. ⁊.i.in planetis est.a. ꝑ est nō scintillare. hec est ⁊ in.b. ⁊.i.in ppe eē est.a.qd est nō scitillare ista ē maior. ⁊ erit pp qd sillis. accepta est igit p̄ma ⁊ imediata cā. Formet g sic sillis. oē.b.est.a.i.oē qd ppe ē nō scitillat.c.est.b.i.planete ppe sunt. ergo.c.est.a.i. planete nō scintillant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Item si luna demōstrant qd per incremēta circularis sit. Siquidez igitur ipsius quia factus est sillogismus.

¶ Adducit aliud exēplū ad ppositū. Circa qd tria facit. qz p⁹ ponit hi⁹ exēplū ondens q ibi est demonstratio ga. 2⁹ docet reducē demōstrationē ga. ad pp qd. 3⁹ que dixerat de demratione ga. exponit in terminis. 1ª ibi. Ecōuerso g posito. 3ª ibi. Sit igit luna in q.c. ¶ Dicit ergo. Item sic. ⁊.i. per demratione ga. demōstrāt luna q sit circularis per icremēta. ⁊.i. pp incremēta ut qz crescit ⁊ augmētat in lumine circulariter sic qdē igit sup. faciēdo demrationē de luna. fact⁹ est sillis. ⁊.i. facta est demratio. ipsius ga. nō aūt sup. pter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ecōuerso aūt posito medio ipsi⁹ pp qd sillis. nō eni pp augmēta circularis est. ꝑ qz circularis est accipit augmēta hi⁹.

¶ Docet reducē hāc demrionē ga. ad pp qd. d. Econuerso aūt posito medio ipsi⁹ pp qd. fit sup. demratio. q.d. q si nos demōstramus de luna circulare p ꝑ mediū qz augeat circulariter in lumie facimus demrionē ga. sed si ecōuerso accipemus mediū ut q demōstrare mus de luna augmētari in lumie circlariter. qz est circularis faciemus demrationez pp qd. cui⁹ cā est. nam nō eni pp augmēta circularis est. ⁊.i. nō qz augmētat luna in lumie circulariter. iō circularis est. sed ecōuerso. iō ait. sz qz circularis est recipit augmēta hi⁹. ⁊.i. augmētat in lumie circulariter. cū g eē circulare sit cā receptiōis lumis circulariter. si uolum⁹ facē demratione pp qd oz q pbem⁹ augmētū circulare luminis de luna p hoc q est circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Luna sit in quo.c. in quo.b. augmētū in quo.a. circularis.

¶ Exponit hāc demrationē in termis. sed nō exponit eā ut est demratio pp qd. sz ut est ga. iō ait. fit luna in quo.c. ⁊.i. fit mior extremitas augmētari in luie circulariter in q̄.b. ⁊.i. fit medi⁹ terminus circularis fit in q̄.a. ⁊.i. fit maior extremitas. Formet aūt sic sillus. oē.b.est.a.i.oē qd augmētat in luie circulariter est circulare.c.est.b.i.luna augmētat in lumie circulariter. ergo.c.est.a.i.luna est circularis. hec aūt est demratio quia. d. mōstrat enim cā per effectū. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū circularitas luminis arguat circularitatem corpis. ⁊ videt q nō. qz si sint foramina in aliqua domo ⁊ per foramia illa itret lux solis. sz foramia nō sint circularia lux tn solis itrās p foramē hēbit formā circularē. g per foramē nō circulare igredit lumē circularez hns figurā ut pspectiuus. pbat. g sic circularitas luis nō arguit circularitatē foramis in quo recipitur: sic videt qz in luna recipit lumē circulariter non pp hoc arguit q ipa sit circularis. ¶ Dōz q oē qd recipit in aliquo recipit per modū rei recipientis ut aq̄ recepta in uase hēt formā uasis in q̄ recipit nec eēt possibile q aq̄ recipeē in loco circulari ⁊ nō hiet formaz circulare. opz eni talē formā hie locatū q̄lē hēt loc⁹ ⁊ ē. qd aūt sit cā hui⁹ utrū. qz locus est talis forme uel

ecouerso in bil terminabilib⁹ termio ꝓprio qle est lo-
catū talis est loc⁹. in fluxibilib⁹ aūt q̃lis est loc⁹ tale est
locatū. ⁊ qr accñs nō hēt p se eē nisi in ſbo opz q̃ acci-
piat modū ſbi ut tātū ſit accñs q̃tū ē ſbz ⁊ illi⁹ figure
sit accñs cui⁹ est ſbz ut q̃ta est ſupficies tāta est albedo
⁊ illi⁹ figure cui⁹ est ſupficies. q̃tū ḡ est corp⁹ illumiatū
tāta erit lux recepta i corpe. ⁊ tō illi⁹ figure cui⁹ est corp⁹
illumiatū erit lux recepta in eo. ¶ Sz forte dicēs in
ſupficie circulari pōt eē albedo nō circularis. qd̄ si ꝓti
geret nō tota ſupficies eēt ſbm albedis. hoc ḡ ꝓtigere
posset ſi in ſupficie circulari posset accipi ps q̃drata in
qua fundaret albedo quo posito albedis q̃drate per se
eēt ſbm ſupficies q̃drata nō circularis. Semp ḡ ueruz
est q̃ q̃tū est ſbm albedis tāta est albedo: ⁊ q̃tum est
corpus qd̄ subijcit receptiōi lumis tātū est lumē rece-
ptū in ipo. ⁊ cuiuscūq; figure est vnū ⁊ aliud. cū ḡ corpus
circulare hēat nō solū totā ſupficiē circularē. sed
etiā quelibet ps ſupficiei hēat circularitatē. ⁊ sit pars
circulatiōis opz q̃ corpus circulare qd̄ recipit lumen,
q̃ recipiat ipm circulariter. ⁊ si augmētat in tali rece-
ptiōe q̃ augmētet nō circlari. erit ḡ demſtatio pp qd
si ex circulatiōe corpis arguim⁹ circulationē receptio
nis lumis. ⁊ erit qr. si ecōuerso. ifallibilr aūt possum⁹
tā ex circulatiōe corpis arguē circulationē receptiōis
lumis q̃z ecōuerso. cū vo dr de pspectiuo dici debet q̃
in ipo foramie nō rotūdo recipit lumē ꝑz formā fora-
minis: qd̄ pz. qr si. ppe foramē ponat obstaculū faciet
lumē ꝑm formā foramis. vñ ⁊ pspectiuus vult q̃ nō
sit lumē rotūdū p foramē nō rotūdū nisi a remotis. in
ipo ḡ receptiuo recipit lumē ꝑm formā recipiētis. qr
ḡ luna est rotūda recipit in ea lumē ꝑm formā rotūdā
a posteriori. ḡ ⁊ p effectū ex rotūditate receptiōis luis
possum⁹ arguē rotūditatē corpis lune. cā aūt q̃re a re-
motis p foramē nō rotūdū appet forma luis rotunda
pōt sumi ex pte corpis lumiosi. nā qr corpus lumiosuz
rotūdū est lz a ꝓpinquo foramis teneat lumē formaz
foramis. a remotis vo redit sicut pole est ad formā cor
poris a quo pcedit. pspectiuus tñ vi hoc attribuē pfe
ctiōi lumis ut q̃tū est possibile lux rōne sue pfectionis
in formā pfectā. i. in circularē tēdat. Sed figs cōside-
rat q̃lr fiūt emissiones radio⁹ a rotūdo corpe videbit
q̃ angulositas foramis nō ipediet. qn lumē emissuz a
nō rotūdo corpe a remotis ad rotūditatē redeat. lz a
modica distātia possit ab ꝑ ipediri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In quibus autē media non conuertunt
⁊ est notius q̃ non est causa quia demon-
stratur ⁊ non propter quid.

¶ Determiat de demſtatiōe ga. facta per effectū nō ꝓuer-
tibilē. d. ¶ In gb⁹ aūt media nō ꝓtunt ¶ cū extremis
¶ ⁊ est noti⁹ qd̄ nō est cā ¶ sup. q̃z cā si fiat demſo p tale
nō cāz magis notā siue p tale effectū magis notū ¶ qr
qdē demſtat. sz pp qd nō. ¶ ¶ Notādū aūt q̃ i demſta
tiōe facta p effectū effect⁹ est ibi tanq̃z mediū. si ḡ talis
effect⁹ accipiat trāscēdēs ⁊ nō ꝓuertibilis cum extre-
mis erit ibi demſtatio ga. nō pp qd. ¶ Dubitaret forte
aliqs quō effect⁹ pōt eē nō ꝓuertibilis cū cā ⁊ quō
per effectū possum⁹ arguē tanq̃z p meduū trāscēdens.
¶ Dōz q̃ vnus effect⁹ pōt seq ex multis causis: urpu
ta deficcare pōt eē effect⁹ solis ⁊ ignis. talis ḡ effect⁹ q̃
efficit ex multis causis excedit quālibet illaz cārum.
⁊ si sit talis effect⁹ notior sua cā. ut si noti⁹ est mihi q̃
aliqd sit deficcatiuū q̃z q̃ sit ignis poterimus arguere
a tali effectu ad suā cām nō affirmatiue. qr est trāscen
dēs. sed negatiue. dicem⁹ eni qcqd nō deficcat non est
ignis. hoc nō deficcat. ergo ꝛc. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ampli⁹ in gb⁹ mediū ex ponit. ⁊ in his
eni ipsi⁹ qr nō ꝓtest d̄mſtatio ē. nō eni dr cā

Put qre nō respirat paries. qr nō est aial.

¶ Determiat de demſtatiōe ga que fit per cām remotā.
Circa qd̄ tria facit. qr p⁹ oñdit quō fiat demſtatio ga.
2⁹ qd̄ā qd̄ suppoſuerat. pbat. z⁹ oñdit quō ordināda
sit talis demſtatio ꝑm formā sillogisticam. 2⁹ ibi ¶ Si
eni hoc nō respirādi. ¶ 3⁹ ibi. ¶ Sillis aūt fit. ¶ Dicit q̃ est cā
¶ in gb⁹ mediū extra ponit. ¶ i. ampli⁹ in gb⁹ cā accipi
tur pro medio ⁊ istud medium ponit extra. qr accipit
cā trāscēdēs ¶ ⁊ in his ipsi⁹ ga. nō pp qd. demſtatio est.
nō eni dr cā. ¶ sup. ꝑba nō trāscēdēs ¶ ut ¶ si dicat. ¶ non
re nō respirat paries ¶ ⁊ reddit cā ¶ qr nō est aial ¶ non
eē aial est cā remota nō respirādi. iō si fiat talis demō-
stratio per causam remotā erit quia nō propter quid.

¶ Deinde cū dicit.

¶ Si eni ꝑ nō respirādi cā est opz esse aial
cām respirādi. ut si negatio cā est ipsi⁹ nō
eē affirmatio est eē. sicut sine mēsura eē ca
lida ⁊ frigida nō sanā dicā est: qr cū mēsu
ra eē cā est sanādi. sicr aūt est si affirmatio
ipsi⁹ eē negatio est nō eē. In his aūt sic de
mōstratis qd̄ dictū est nō ꝓtingit. nō enim
omne animal respirat.

¶ Probat qd̄ suppoſuerat. suppoſuerat eni q̃ in talib⁹
nō reddit cā adeqta ⁊ ꝑba. sz remota ⁊ trāscendēs: qd̄
pbat. d. ¶ Si eni ꝑ. ¶ i. si nō eē aial ¶ nō respirādi cā ē
opz aial eē cā respirādi ut si negatio est cā ipsi⁹ nō eē affir
matio est ¶ cā ipsi⁹ ¶ eē sic eē sine mēsura frida ⁊ calida
est cā nō sanādi tūc eē cū hi⁹ mēsura est cā sanādi. ¶ ḡ
si negatio est cā negatiōis ⁊ affirmatio affirmationis.
¶ Sicr ārt est ¶ sup. ecōuerso ¶ si affirmatio ¶ ē cā ¶ ipsi⁹
eē. ¶ i. ipsi⁹ affirmatiōis. ¶ nega⁹ ¶ est cā ¶ ipsi⁹ nō eē ¶ i.
negatiōis. ⁊ subdit. ¶ in his aūt sic demſtatis ¶ vz cuz
demſtam⁹ per cāz remotā ⁊ cū pbam⁹ pietē nō respira
re. qr nō est aial ¶ nō ꝓtigit qd̄ dictū est. ¶ nā si nō aial
eēt p se cā respirādi. oē aial ḡ respiraret. qd̄ falsuz est:
bñ ḡ dictū est q̃ in talib⁹ nō ꝓtigit qd̄ dictū est. vz q̃
negatio sit cā negōnis ⁊ affirmatio affirmationis: qr
nō eni oē qd̄ respirat aial ¶ sup. est. ¶ Dubitaret forte
aliqs utꝫ affirmatio sit cā affirmationis ⁊ negatio sit
cā negatiōis. vi q̃ nō. qr qdē p se est qd̄ oē albū disgre
gat nō tñ p se est q̃ oē nō albū ꝓgreget. ¶ Dōz q̃ q̃lis
est effect⁹ talis est cā. effect⁹ ḡ positiuus hēt cām positi
uā. ⁊ negatiuus negatiuaz. Si ḡ affirmatio p se est cā
affirmatiōis ubicūq; nō erit affirmatio erit negō cāe.
ubicūq; est negatio cāe si est cā p se est negatio effect⁹.
ḡ sic ad cām seqt effect⁹ ita ad negationez cāe in his q̃
sunt cāe p se seqt negatio effect⁹. In talib⁹ ḡ sic pō cāe
est cā pōnis effect⁹. ul sic affirmatio est cā affirmatio-
nis. sic negatio cāe erit cā negatiōis effect⁹. Aduerten
dū tñ q̃ negatio effect⁹ debet accipi ꝓportiōalr negati
ōi cāe. nā si albū disgregat nō opz q̃ nō albū cōgre
get. qr albū ⁊ nō albū se hnt in plus q̃z ꝓgregare ⁊ dis
gregare. si ḡ album est cā disgregatiōis ⁊ debet accipi
oppositū cāe ut oppositū albi. ⁊ oppositū effect⁹ ut op
positū disgregatiōis: opz q̃ sic albū ꝓuertit cū disgre
gare: sic oppositū albi ꝓuertat cū opposito eius qd̄ est
ꝓgregare. alr nō accipiet ꝓportionalr negatio negati
oni sic affirmationi. hec aūt ꝓportio est accipiēda ꝑm
idē genus oppōnis. Dicimus ḡ q̃ si album disgregat
nigrū ꝓgregat. qr sic albū ⁊ nigrū opponit ōrie sic cō-
gregare ⁊ disgregare ōrie opponunt. sic etiā dicemus
q̃ si est p se q̃ albū disgreget p se ēt erit q̃ nō albuz nō
disgreget. qr eodē gne oppōnis opponunt albuz ⁊ nō
albū ⁊ disgregare ⁊ nō disgregare. nō tamē ualeret si
albū disgregat q̃ nō albū cōgreget. qr tunc chimera
ꝓgregaret. cā aūt q̃re nō ualet est. qr albū ⁊ nō album

nō opponunt eodē gūe oppōnis quo opponunt 2gre gare ⁊ visgregare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sillis aūt hi⁹ cāe est in media figura, ut sit.a.aial.in quo.b.respiret.in quo.c.pari es.in.b.qdē igit oi est.a.oē enīz respirans aial est.in.c.aūt nullo.a.quare neqz.b.in c.nullo est.nō igit respirat paries.

¶ Docet ordiare hi⁹ demōstrationē ꝑm formā sillogistica Circa qd tria facit.qr p⁰ facit qd dictū est.2⁰ ostendit quō in talib⁹ demōstrationib⁹ cāe cōparent ad suos effect⁹.3⁰ epilogat circa determiata.2ª ibi Cōparant hi⁹ cārū. 3ª ibi Scōm qdē igit. Dicit ḡ. Sillis autē hi⁹ fit eē. i. 2tigit eē in media figura. q.d.q demōstratio p cām remotā cū ordinat sillogistice debet fieri in media figura ut sit.a.aial. i. aial sit medius terminus in quo.b.respirare. i. respirare sit maior extremitas in quo.c.paries. i. paries sit minor extremitas. in quo qdē.b.igit oi. i. in oi qd respirat in est.a. i. iest aial. oē eni respirās aial est hec est maior in quo.c.aūt nullo. i. in nullo.c.B est i nullo pariete sup. iest aial. hec est mior oē nec.b. i. nec respirās in nullo.c. i. in nullo pariete non igit respirat paries hec est 2. ¶ Notādū aūt q in scda figura medi⁹ termin⁹ semp pdicat medi⁹ ḡ terminus est sup maiorē ⁊ miorē extremitatē. ió itelligit p.a. medi⁹ terminus.p.b.vo itelligit maior extremitas.p.c.vo minor. Formet ergo sic sillis.oē.b.est.a.i.oē respirās est aial. nullū.c.est.a.i.nullus pies ē aial.g nullū.c.ē.b.i.nullus paries respirat.pbatū est ergo parietē nō respirare per hoc q nō est aial.que pbatio est per cām remotā.eē eni aial est remota cā respiratiōis.sed hīe sāguinem ⁊ pulmonē est cā ppinq.i.oē hns sanguinē ⁊ pulmonē respirat.nō aūt oē aial. ¶ Deide cū dicit.

¶ Cōparant aūt hi⁹ cārū dictis ꝑm excellētiā. Hoc aūt est plūmū distare mediū dicē. Sicut eni illō anacarsidis qd in scithis nō sunt sibilatores.neqz eni vites.

¶ Oñdit quō in talib⁹ demōstrationib⁹ cāe cōparant ad effect⁹.d.q Cōparant ꝑm excellētiā. i. ꝑm trāscendētiā.qr sunt cāe trāscēdētes ⁊ remote.ió ait q hi⁹ cārū. i. cāe que sunt de nūo hi⁹ cārū comparant dictis sup.effectib⁹ ꝑm excellētiā. i. ꝑm trāscēdētiā hoc aūt est dicē mediū plūmū distare ut ut hnt aliqui text⁹.plurimū distās.q.d.q hoc mō demōstrare est accipere cām pro medio que multū distat ⁊ est multuz remota ab effectu sic est illō qd anacarsides sup.dixit uel sic est illō dictū anacarsidis.q in scithis nō sunt sibilatores.neqz eniz vites uoluit anacarsides reddē cām ḡre scithe.i.ḡre illi hoies q morant in scithia nō sibilāt.dixit eni p hoc ió erat.qr nō hēbāt vites.causa eni hec assignata est ualde remota.nā vites sunt cā vini.vinū cā potatiōis.potatio cā gaudij.gaudiū cā sibilatiōis.q de pmo ad ultimū vites sūt cā sibilatiōis. sz B est arguē p cām ualde remotā. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Scōm qdē igit eandē sciam ⁊ ꝑm eorū positionē he differētie sunt ipsi⁹ qr ad euz qui est propter quid sillogismum.

¶ Epilogat circa determiata dicēs. Scōm qdē eadē sciaz ⁊ ꝑm pōnē eorūdē termiox. i. ꝑm ordinē eorūdem termiox ptinētiū ad eādē sciaz he sunt dīte ipsius ga.ad eundē sillm qui est pp qd. i. his oib⁹ modis differt demōstratio ga.a demōstratione pp qd.nā demōstratio pp qd.fit vno solo mō.vz per cām ppriā ⁊ adequatā.⁊ demōstratio ga.vo trib⁹ modis vz p cām remotā.p effectū adequatū.⁊ p effectū trāscēdentē ⁊c.

¶ Alio aūt mō differt pp qd ab ipso quia. qd est per aliā sciam utrūqz speculari.

¶ In ista pte ut dicebat determiat phs de dīa demōstratiōis ga.ad pp qd.in diuersis sciētijs. Circa qd duo facit.qr p⁰ pponit qd intendit.2⁰ exequit de intento ibi. Huiusmodi aūt sūt. Dicit ergo. Alio vo mō differt pp qd.ab ipso ga.qd est. i. qr est speculari utrūqz per aliā sciam. i. per diūsas scias.q.d.q nō soluz differt demōstratio pp qd.a demōstratione ga.put utraqz fit in eadē scia.sed etiā differt put 2tigit utrūqz speculari: ut utrūqz 2siderare p aliā ⁊ aliā sciaz ita q vna scia 2siderabit pp quid.⁊ alia quia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huiusmodi aūt sunt quecūqz sic se hnt ad inuicē q alterū sub altero est: ut speculatiua ad geometriā: machinatiua ad steriometriā: ⁊ armonica ad arithmeticaz: ⁊ apparentia ad astrologiam.

¶ Exequit de itēto. pp qd sciendū q ad hoc q vna scia dicat qd ⁊ alia ga.pōt triplr 2tingē. p⁰ si vna scia subalternat simplr alij scie. sic musica simplr subalternat arithmetice.⁊ ió de multis dicit musicus ga.de qbus dicit arithmeticus pp qd.2⁰ pōt hoc 2tingē si scia simplr nō subalternet scie. sed subalternet ei qztuz ad aliquā ptē: sicut nālis phia subalternat pspectiue nō simplr sed qztū ad illā ptē que est de yride. ⁊ ió in multis qztū ad ea que spectāt ad yridē uel ad arcū celestē dicit nālis ga.de qb⁹ dicit pspectiuus pp qd.3⁰ hoc pōt 2tingē si scia nō subalternet scie nec simplr nec qztum ad aliquā ptē: sed solū hoc est ga utit aliqua ppōne de qua dicit ga.circa quā alia scia dicit pp qd.ut pz i medicina cirugica ⁊ geometria. medicina enim cirugica nec simplr nec ꝑz aliquā sui ptē subalternat geometrie.medicus tñ cirugicus dicit de aliq quia. de quo spectat ad geometrā dicere pp qd. Dicit eniz cirugicus qr vulnera circularia tardi⁹ sananť.de hoc aūt diceret geometra pp qd.vz qr in circulo partes vulneris circularis pp eax distātiā tardius 2iūgunt.⁊ per 2ns talia vulnera tardi⁹ sananť. Tria ergo facit ꝑm q triplr oñdit quō ga.⁊ pp qd.2siderant in diuersis scientijs.nā p⁰ hoc oñdit qñ scia vna subalternat alteri scientie simplr.2⁰ qñ nō subalternat ei simplr sed qztum ad aliquā ptē.3⁰ qñ nec simplr nec qztū ad aliquā partem subalternat vna scia alij sed solū hoc 2tingit circa aliquā pticularē ppōnē de qua vna scia dicit ga. ⁊ alia pp qd.2ª ibi Habet aūt se ad speculatiuam. 3ª ibi Multe vo ⁊ nō subinuicē. Circa ꝑmuz duo facit.qr p⁰ exemplificat de sciētijs simplr subalternatis quō ille dicūt ga.⁊ subalternātes pp qd.2⁰ dat 2ueniētia ⁊ dīa iter hi⁹ scias ibi Fere aūt vnsuoce. Cōtinuet aūt sic.dictū est q ga ⁊ pp qd aliqñ 2siderant in diuersis sciētijs hi⁹ aūt sunt quecūqz sic se hnt ad inuicē q alterz sb altero ē. q.d.q ille scie q sic se hnt ad iuicē q altera est sub altera ⁊ q vna sbalternat alteri in illis hoc uerificat q vna dicit ga ⁊ alia pp qd ut se hēt speculatiua. i. pspectiua ad geometriā.⁊ machinatiua. i. que erit edificia. ad steriometriaz. i. ad sciam que est de mēsuris corpox ⁊ armonica. i. musica se hēt isto mō ad arithmeticā.⁊ apparētia. i. naualis se hēt isto mō ad astronomiā. ¶ Notandum aūt q in oib⁹ istis sciētijs subm est sub subo. nā subm speculatiue.i.pspectiue est sub subo geometrie. nam pspectiua considerat de linea visuali. geometria vo de linea simplr.linea enim simplr est pars subiecti geometrie.cōsiderat eniz geometria de quantitate cōtinua.quātitas aūt 2tinua diuidit in lineā supficiem ⁊ corpus.ipsi⁹ ergo qztitatis 2tinue ꝑm se est pe linea

simplr.qz ḡ linea visualis est sub linea simplr:id quod ꝓsiderat pspectiuus est sub eo qd cõsiderat geometra. isto ẽt mõ se hz machiatiua ad sterlometriã.nã machinatiua est de mẽsuris edificiorꝫ.sterlometria de mẽsuris ulr corporꝫ.corp9 eni qd est edificiũ est sb corpe ulr sũpto.sic eni dicẽ possum9 q armõica se hz ad arithmeticã.nã arithmetica est de nũo simplr.armonica.i.musica est de nũo relato ad sonũ.nũs aũt qui repit in sonis est sb nũo simplr.sb ẽt mõ se hz apparentia.i.naualis ad astrologiã.nam astrologia ꝓsiderat mot9 astrorꝫ simplr.naualis vo ꝓsiderat hi mot9 p q̃sdã apparẽtias z p q̃dã signa sbibilia.ꝓsiderat eni sb mõ motũ astrorũ put debuit ad artẽ nauigãdi.vñ hc scia dicta est appentia qz p q̃dã signa appentia z sbibilia idicat mot9 astrorũ ut debuit ad artẽ nauigãdi.mot9 aũt astrorꝫ sic sumpt9 est sb motu astrorꝫ sũpto simplr. ¶ Dubitaret forte aliqs utꝫ sterlometria sit eadẽ scia cũ geometria. z vi q̃ sic.qz de mẽsuris corporꝫ itromittit se geometra. sterlometria ergo uel erit geometria ul' ps geometrie. ¶ Dõz.q̃ ad sb dixerit qdã q̃ sterlometria de q̃ sb logr phs est ipe vndecim9 ul' duodecim9 geometrie in quo agit de solidis z corpibus.possum9 tñ dicẽ q̃ sterlometria q̃ dicit pp qd.ei9 q̃ machiatia dicẽ qa.est sbalternata geometrie:nec est eadẽ scia cũ geometria.nã geometria est ualde abstracta.machiatia aũt mechanica que erigit edificia est ualde sbibilis z ualde mãlis.non aũt eẽt facile a scia ista abstracta z ꝓsiderãte cãs sic ulẽs cuiusmodi est geometria descẽdẽ in sciaz sic sbibilẽ z mãlẽ cuiusmodi est machiatia mechanica.Sz iter geometriã z machiatiuã est scia media q̃ dr sterlometria. nã illas cãs q̃s cõsiderat geometra ulr ꝓsiderat sterlometra applicãdo ad mẽsuras corporꝫ.ex ppõnib9 enim z ex pportiõib9 gñalr sũptis descẽdit sterlometra ad cõsiderãdũ de qbuslibet corpib9 sbibilib9 quõ se habeãt ad iuicẽ z in q̃ pportiõe.sterlometra igit supponit ꝑpõnes geometricas z est q̃si q̃dam practica geometrie. nã ex ppõnib9 geometricis multas sbibiles passiones ꝓbat de corpib9 ad q̃s ꝓbãdas nõ descẽderet geometra q est artifex magis abstract9 z eleuat9.sterlometra ergo accipit a geometra tãq̃ artifex sbibilia ab abstracto.machinatiuus aũt accipit a sterlometra tanq̃ magis sbibilis a minus sensibili. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Fere aũt vniuoce sũt hazꝫ sciazꝫ q̃dã ut astrologia mathẽatica q̃ ẽ z naualis z armonica:mathematica q̃ est ꝑm auditũ.

¶ Dat ꝓueniẽtiã z dziã iter hi9 scias.Circa qd duo fac. qz p9 oñdit quõ tales scie ꝓueniũt.2o quõ dint ibi[hc eni.]ꝓueniẽtia ãt iter has scias sbalternãtes z sbalternatas ẽ:qz q̃dã hazꝫ sciazꝫ sbalternatazꝫ sũt q̃si vniuoce ad scias sbalternãtes.sũt idẽ gñe z uere idez spe.iõ ait[Fere aũt q̃dã hazꝫ sciazꝫ]sup.sbalternazꝫ[sunt fere vniuoce]ad scias sup.sbalternantes[ut astrologia mathe^ca z naualis]sup.est q̃si vniuoca vna alteri[z armonica.]i.musica[mathematica]z musica[q̃ est ꝑm auditũ[sũt sup.uere vniuoce. ¶ Notãdũ ãt q̃ de serenitate z de tẽpestate ꝓsiderat astrolog9 z naualis: sz astrolog9 ꝓsiderat de talib9 hz cãs.qz ꝓsiderat mot9 z sit9 astrorꝫ a qb9 cãnt serenitas z tẽpestas.naualis ãt ꝓsiderat de talib9 ꝑm q̃dã signa sbibilia z ꝑm q̃sdã apparẽtias. ¶ Notãdũ q̃ astrologia est duplex.vna que ꝓsiderat solũ mot9 z cursus astrorꝫ.alia practica z iudicialis q̃ hz mot9 astrorꝫ iudicat serenitates z tẽpestates:z alia q̃ hic iferi9 accidũt.Ista ãt astronomia iudicialis est q̃si vniuoca ad naualẽ.qz id qd ꝓsiderat naualis mõ grosso z sbibili z p q̃dã signa apparẽtia:utputa qz luna facit circulũ:ul' qz rubet celũ.astrologia iudicialis ꝓsiderat mõ sbtiliorẽ q̃ motus z fit9 astrorꝫ.ut qz tales planete ad iuicẽ ꝓiungent.ul' qz talis planeta erit i tali pũcto.iõ hb z hb euenient. ¶ Notãdũ ẽt q̃ musica ꝑm auditũ põt dici musica istralis:utputa ars viellãdi z citharizãdi:hec aũt fere est vniuoca cuz musica mathe^ca.nã illas easdẽ ꝓpõnes quas ꝓsiderat musica mathe^ca mõ magis sbtili ꝓsiderat:viellator z citharizator mõ magis grosso z sensibili. ¶ Dubitaret forte aliquis quõ in talib9 dnr fere vniuoce, scie sbalternãtes z sbalternate. ¶ Dõz q̃ vniuoca sũt q̃rũ nomẽ cõe est z rõ sbe eadẽ.rõ aũt sumit ex foꝛa.z qz illã eandẽ formã quã ꝓsiderat scia supior mõ abstracto cõsiderat scia iferior z sbalternata mõ sbibili z p applicationẽ ad mãz.iõ vna est fere vniuoca alteri.scia eni naualis q̃dã astrologia est.qz p ea q̃ videt i astris iudicat de tempestate z serenitate astrorꝫ.ḡ astrologia naualis z astrologia mathe^ca ꝓueniũt i noie:qz q̃libet est astrologia z musica mathe^ca.z hz auditũ ꝓueniũt i noie.qz q̃libet ẽ musica.z ꝓueniũt ẽt in rõne:qz p eadẽ astra iudicat de serenitate z tẽpestate.astronomia naualis p q̃ iudicat astronomia mathe^ca: nõ tñ est simplr z ꝑprie vniuoca hec z illa.qz nõ iudicat eodẽ mõ.nã astronomus mathe^cꝰ z maxie iudicialis iudicabit de serenitate z tempestate ꝓsiderãdo sit9 z cursus astrorꝫ.astronomus aũt naualis ꝓsiderabit p astra serenitatẽ z tẽpestatẽ ꝓsiderãdo aliq̃ signa apparẽtia i astris.utputa qz luna facit circulũ ul' qz mars orit nimis rubicundus. z qd dcm est de astronomia mathe^ca z naualí itelligẽdũ est de musica mathe^ca z q̃ est ꝑm auditũ. ¶ Ulteri9 forte dubitaret aliqs utꝫ astronom9 iudicialis possit iudicare de serenitate z tẽpestate z de his q̃ hb agunt. ¶ Dicẽdũ q̃ Ptoleme9 i cẽtilogo suo duas ꝓditiones dat iudicio astronomorꝫ.vna ẽ q̃ debẽt astronomorꝫ iudicia eẽ i ulr nõ i pticulari.alia ẽ q̃ talia iudicia sunt media iter pole z neciũ.z ut hb adaptem9 ad ppositũ dicimus q̃ ea q̃ hic iferi9 agunt ul' depẽdẽt ex libo arbitrio ul' nõ: q̃ si nõ depẽdẽt sic tẽpestas.serenitas.ubertas. sterilitas.de talib9 poterũt iudicare astronomi ita tñ q̃ eorꝫ iudiciũ erit plrs pole:qd ẽ ad utrũlibet:z min9 q̃z neciũ qd ẽ sp.nã mot9 celi ꝑsupponit dispõnẽ mãe ita q̃ ex eodẽ situ sidꝫ nõ sp ꝓtigit idem effect9 si mãnõ sit eodẽ mõ disposita.z qz põt p idispõnẽ mãe ipedir talis effect9 ex motu celi nõ est neciũ iudiciũ de effectib9 istorꝫ iferiorꝫ:q̃re si dicat q̃ ipa dispõ mãe dependet ex motu celi ita q̃ redeũtib9 siderib9 ad eũdẽ punctũ redibit eadẽ dispõ mãe z p ꝓns idẽ effect9, dici dz q̃ nõ opz dare tãtã eq̃litatẽ nec tãtã vniformitatẽ i effectib9 q̃z tã dam9 in cãis.vñ nõ opz semp si in tãto tpe redeat talis dispõ mãe.Si aũt q̃ hb iferi9 agunt dependẽt ex libero arbitrio tũc ibi est adhibẽda scẽa ꝓditio. vz q̃ iudicia astronomorꝫ sunt in ulr z nõ in pticulari. nã liberũ arbitriũ motui corporꝫ celestiũ directe sbditũ eẽ nõ põt. iõ nõ dz eẽ tale iudiciũ in pticulari.utputa sigs p astrologiã cerneret q̃ deberet eẽ copia vini:iõ nõ ꝑberet iudicare q̃ petrus ul' ioãnes erũt ebrij qz p libez arbitrium possent ab ebrietate cauẽ.Sed in ulr ueri9 iudiciuz darẽt dicẽdo q̃ plures erũt ebrij hoc anno pp copiam vini.Si aũt descẽderẽt ad psonas spãles posset eis accidere maior deceptio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt ipsuz qz sbibiliũ est scire.Sz ipz ꝑpter qd mathematicorꝫ.Hi eni causazꝫ demonstrationes habent.

¶ Dat dziã iter scias sbalternãtes z sbalternatas z q̃tuor facit hz q̃ q̃druplicẽ dziã assignat.vna eni dzia ẽ ex mõ sciẽdi.nã modus sciẽdi scie sbalternate est scire qa subalternãtis aũt pp qd.2a dzia est ex pte rei scite. naz mltotiẽs ipz qa.ẽ scitũ i scia sbalternata qd nõ ẽ scitũ in sbalternante.3a dzia est ex pte scie sbalternate qz est mãlior z sbibilior q̃z sbalternãs.4a ãt est ex pte scie sb

alternātis qz est forialior ⁊ abstractior q̃z sbalternata. 2ª ibi Et multotiens. 3ª ibi Sunt aūt hᵉ. 4ª ibi Mathematice eni. Dicit ḡ q Ꝑ eni ipz qz scire ē sbibilū. i. sciaz sbalternataz. Ꝑ pp qd scire est mathematicoz. i. sciaz sbalternātiū. Ꝑ eni. i. mathematici siue scie sbalternātes hñt demōstrones cāz. i. p cās. q. d. q dīt scia sbalternās a sbalternata i mō scīē di. qz vnī est scire qz alterī pp qd. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et multotiēs nesciūt ipm qz sicut ulē cōsiderātes multotiēs quedaz singularium nesciunt propter id q non intendunt.

¶ Dat scda dīa sūptā ex pte rei scite. d. Et multotiens sup. ipe scie sbalternātes nesciūt ipm qa sup. qd sciunt sciētie subalternate sic ꝓsiderātes ulē multotiēs nesciūt qdā de nūo singulariū pp id q nō intēdūt. i. q nō aduertūt nec ꝓsiderāt. qcūqz eni scit aliqd in uli ⁊ in suis ꝑnciplis nō opz q sciat illd in ppa foia. scie ḡ sbalternātes pp sui altitudinem ꝓsiderātes ulēs cās lz sciāt pp qd. igrāt tñ multos effectū ⁊ mlta qz q nō igrāt scie ipibiles ⁊ sbalternate. Est ḡ ꝑ dīa inter sciaz sbalternatā ⁊ sbalternātē q̃ztū ad ipaz rez. qz ipz qa. pōt eē scitū in scia sbalternata qd nō est scitū i sbalternāte. ¶ Notandū aūt q geometra nesciret qz vulnera circularia tardiū sanant. ⁊ tñ scit cām hᵒ. scit eni q circlus nō hēt angulū. hoc aūt est scire cām q̃re circulare vulnus sanat tardiū. nā ubi fit angulus ptes appꝛopiquāt magis. ſō vulnera angularia pp ppinqtatem ptiū citiū sanant. qz citiū ꝓiūgunt ptes ad invicē. circularia aūt tardiū. carē angulo ḡ est pp qd circulare vulnus tardius sanat. scit ergo geometra istud pp qd. qz scit circulū carere angulo. multi tñ geometre sunt a qbus si quereret utrū circularia vulnera tardius sanent qui dicerēt se nescire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt aūt hec quecūqz alterū quid sit ꝑz substantiam ⁊ utuntur spēbus.

¶ Dat tertia dīa sūptā ex pte scie subalternate que est mālior. d. Sūt hec. i. sūt scie sbalternate que qdē sunt qdā alterū ꝑm sbaz ul ꝑm sbm. alteritas enim ⁊ diversitas sciaz subalternataz ad scias subalternātes sumit ꝑm sbaz ⁊ ꝑm sbm. i. ꝑm mām ad quā applicant. vñ tales scie utunt spēbū. i. utunt foia sup. applicata ad māz. est ḡ hec dīa ex pte scie subalternate: q̃ est qd alterū ⁊ qd diversum a subalternāte rōne sbi ⁊ mātē ad quā applicat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mathematice eni circa spēs sunt. Non eni de subo aliq̃: si eniz de subo aliq̃ geometrica sūt: ꝑ nō ꝑm q de subiecto sunt.

¶ Dat q̃rta dīa sūptā ex pte scie subalternātis. nā tales scie dīnt a sbalternātis: qz sunt circa spēs ⁊ sūt formaliores illis. ſō ait q mathematice eni. i. scie sbalternātes sūt circa spēs ⁊ circa formā nō eni sūt de aliquo sbo. i. de aliq̃ mā spāli. lz eni ea que ꝓsiderat geometra sint in aliq̃ sbo: ipe tñ ꝓsiderat ea ut nō sūt i sbo ſō ait si eni geometrica sūt de aliq̃ sbo. i. de aliq̃ spāli mā sed nō sup. ꝓsiderant talia a geometra ꝑm q sūt de sbo. ꝓsiderat eni geometra lineaz q̃ nō est sine ligno ul sine lapide ul sine aliq̃ mā: ipe tñ ꝓsiderat eaz ut nō est in aliq̃ mā. est ḡ hec 4ª dīa ex pte scie sbalternātis: qz in ꝑ dīt a sbalternata: qz est circa spēz ⁊ ē magis foialis. ¶ Dubitaret forte aliqs quō geometra pt ꝓsiderare lineā que est i mā ⁊ que dī de aliquo sbo ut nō est in mā ⁊ ut nō dī de aliq̃ subo. ¶ Dīz q mathematicus nō abstrahit a mā simplr: sz a mā sbibili: quātitas aūt ꝓtinua quā ꝓsiderat mathematicus nālr hēt eē in mā. ⁊ sine mā nō pōt itelligi q hēat nāle eē. ipossibile est eni q mathematicus abstrahat a mā simplr: sed abstrahit a mā sbibili. nā vtutes actiue ⁊ passiue cuiusmodi sūt q̃litates ꝑme ⁊ q̃litates scde que derivant a q̃litatib⁹ ꝑmis faciūt rē quācūqz eē sbibilē: materia ergo sbibilis est mā q̃lis: ⁊ qz q̃ztitas est ꝑor q̃litate: qz quātitas est accns qd ꝑmo iest sube: ut vult Cōmētator in. 12. meta. poterit intelligi mā quāta nō itellecta mā q̃li: lz q̃ztitas sit cū q̃litate ⁊ hēat eē in mā q̃le tñ qz pōt itelligi q̃ztitas que est in mā q̃li nō itellecta mā q̃li bñ ergo dcm est q geometrica sunt in aliq̃ sbo. i. in aliqua mā quali: ꝑm se aūt ꝓsiderant a geometra non in sbo ⁊ ꝑm q nō dīr de sbo. i. ꝑz q nō sunt in mā q̃li: ⁊ ut nō dicunt de materia quali: sed ut sunt abstracta a materia tali. ¶ Tūc segtur illa pars.

¶ Hēt aūt se ad speculatiuā sic hec ad geometriā. alia ad ipaz: ut id qd ē de yride ipz qdē qz philosophi est scire: ꝑ pp qd speculatiui aut simplr aut ꝑm doctrinam.

¶ Que est scda ps pncipalis hᵒ lectiōis. i qua postq̃z auctor oñdit quō pp qd. ⁊ qa. cōpant ad diversas scias q̃rū vna alteri simplr subalternat. oñdit quō cōpant ad diversas scias: q̃rū vna nō subalternat alteri simplr sz ꝑm aliquā ptē. d. q Hēt aūt ad speculatiuā. i. ad pspectiuā sic hec ad geometriam. alia ad istā. q. d. q alia scia utputa nālis se hēt ad istam. s. ad pspectiuā sic hec. i. sic pspectia ad geometriā. nā de aliq̃ dicit nālis qz. de q̃ dicit pspectiū pp qd. sic de aliq̃ dicē pspectiū qa. de quo geometra dicē ppter qd. ut est id qd est de yride. q. d. q q̃ztū ad illā ptē que est de yride phīcē subalternat pspectiuo sic pspectiuus geometre. q̃ztuz ergo est ad id qd est de yride phici est scire qz. sed pp qd pspectiui aut simplr aut ꝑz doctrinā qd quō intelligēdū sit in dubitatiōe dicet. ¶ Notādū aūt q nālis phia siue phica nō subalternat pspectie simplr sz q̃ztū ad aliquā ptē: utputa q̃ztū ad id qd est de yride. igr qñ pp qd. ⁊ qa. cōpant ad tales scias diversas cuiusmodi sunt pspectiua ⁊ phica talis cōpatio nō est ꝑm q vna scia sbalternat alteri simplr sz ꝑz q sbalternat ei q̃ztuz ad aliquā ptez. ¶ Dubitaret forte aliqs quō de yride dicit phs qa. pspectiuus aūt pp qd. aut simplr aut ꝑm doctrinā. ¶ Dīz q q opz ex his que dīr de linea visuali circa quā lineaz negociat pspectiua dicē pp qd eoz que apparēt in yride. ea aūt que dīr de linea visuali ul cōpetūt ipi linee ꝑm se ⁊ illa accipit pspectiū a geometra. nā ad geometrā ptinet deteriare de linea ⁊ de his que linee insunt per se. si vō ea que dīr de linea visuali nō cōpetāt linee ꝑz q linea sz ꝑm q visualis talia dīr eē pspectia simplr. talia eni nō accipit pspectiū ab alio. qz ḡ ad dīz pp qd de yride aliq̃ sumunt de linea visuali que cōpetūt ei ꝑm q visualis. aliq̃ vō ꝑz q linea: ideo pp qd de yride dicit pspectiua simplr ⁊ ꝑm se ⁊ dicit pspectia nō ꝑz se sed ut accipit ea a supiori scia. de yride ḡ qa dicit nālis. sz pp qd dicit pspectiū aut simplr aut ꝑz doctrinā sup. supiorē. i. ꝑz q accipit a geometra. ꝑ eni ꝓcordat cū alia trāslatiōe ubi dī q de yride phici ē scire qa. sz pp qd pspectiui. aut simplr aut eī q est ꝑm metaphisica. eū aūt q est ꝑm mathe^ca appellat geometrā. de yride ḡ pp qd ul dicē pspectiū simplr q̃ztū ad ea q sūt linee visualis. ul dicit hic ille q est ꝑm mathe^ca. i. geometra siue pspectiuus ut accipit a geometra q̃ztuz ad ea que sunt ipsī linee. ¶ Tūc igr segtur illa ps.

¶ Multe eni ⁊ nō subiuicē sciaz hñt se sicut ad geometriā medicia: q eni vulnera circularia tardius sanant medici est scire: propter quid aūt geometre.

¶ Que est 3ª ps pncipalis lectiōis huī in q̃ oñdit quō ppter qd ⁊ qa cōparant ad diūsas scias: quaz vna nō

subalternat alteri nec simplr nec sm ptē sed ꝑ est soluz sm aliquā ppōnē de qua vna scia dicit qz.alia ppter qd.iō ait q⁄ mlte vo sciaz. ⁄i.de nūo sciaz⁄ nō subiuicē. ⁄i.q̄rū vna non subalternat alteri nec simplr nec sm aliquā ptē ⁄ se hnt sic. ⁄s.q vna dicit qz.z alia ppter quid.⁄ ut medicia. ⁄i.cirugica⁄ ad geometriā q eni ulnera circularia tardiꝰ sanant qz ē scire medici. ⁄ i.cirugici⁄ pp qd aut geometre. ⁄ ¶ Mōnm aut q medicia cirugica est curatrix vulnerū nec simplr nec sm ptē sbalternat geometrie.tñ de aliq ppōne ut q circularia vulnera sanant tardius dicit talis medicia qz.de q geometra diceret pp qd. ¶ Notādū ēt q isto mō q dicit medicia qz.z geometra pp qd.nō est qz vna sbalternat alteri sed ꝑz aliquā ppōnē sic se hnt etiā geometria z nālis phia.geometria eni nec simplr nec ꝑz aliq̄z ptē sbalternat nāli phie.attñ de aliq̄ ppōne dicit geometra qz.utputa qz lz de pūcto ad pūctuz rectā lineaz ducē.de q dicit phicus pp qd.pbat eni in.6.phisicoꝝ q iter quelibet duo pūcta est dare lineā mediā.

Figurarum aut magis scire faciēs f maxime prima est.

¶ Postq̄z pbs cōpauit demratione pp qd. ad demratione qz.ut eligeret sibi demrationez pp qd. que magis facit scire. In pte ista cōparat figuras sillogismoꝝ ad se iuicē ut eligat sibi figurā illā que magis facit ad scire. Circa qd duo facit:qz pꝰ facit qd dictuz est.2º qz mētionē fecerat de ppōne imediata affirmatiua ne aliqs crederet q ois ppō imediata eēt affirmatiua z q nulla eēt talis.negatiua ostēdit quō hēat fieri ppō imediata z negatiua ibi⁄ Sicut aut eē.a.in.b.⁄ Propter ꝑmū sciēdum q figura illa que magis facit scire est ꝑa figura. Circa qd tria facit in ꝑa pte.nā pꝰ ponit hāc ueritatē.q ꝑa figura magis facit scire.2º ad hoc pbādū adducit multiplicē rōnē.3º epilogat circa deteriata.2ª ibi⁄ Mathematice enim. ⁄3ª ibi ⁄Manifestū est igit. ⁄Dicit q̄ q⁄ Figurarū aut magis faciens scire. ⁄i.iter figuras sillozz illa q̄ est magis idonea ad q̄ūandū sciaz⁄ maxie ē ⁄ sup.ꝑa fig ª. ¶ Deide.c.d.

¶ Mathematice eteni sciarū per hāc fuerūt demōstrationes ut arithmetica z geometria z perspectiua.

¶ Probat qd dixerat. Circa qd q̄tuoz facit ꝑz q q̄tuoz rōnes adducit ad ppositū.2º ibi⁄ Et fere dicē est. ⁄3ª ibi⁄ Et postea ipsi⁹. ⁄4ª ibi⁄ Amplioꝰ illis. ⁄ Prima est rō a signo.nā signū est q ꝑa figura magis facit scire qz mathematice scie que sunt certissime z que maxie faciūt scire potissime utunt hac figura:iō ait q⁄ Mathematice eni sciaz p hāc ꝑmā figurā fuerūt demrationes:ut arithmetica z geometria z pspectiua ⁄ tūc est q̄ supplēda rō q cū sic sit signuz est q ꝑa figura magis faciat scire. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū mathematice sint certissime z maxie faciant scire. ¶ Dōm q ista certitudo ul pōt accipi ex pte rei:ul ex pte mēe. si ex pte rei q̄to scia est de simpliciorib⁹ tāto est certior. z iō metaphisica est certissima sciaz ubi agit de deo z sbūz sepatis que simplicitate excedūt cetera entia. Sz in cōparatiōe ad nos talia nō sunt certissima: qz nō sunt p portionata itellectui nrō.z nō nisi a posteriori possumus deuenire in cognitionē ipozz: de talib⁹ eni possumus scire.qz sunt z qz itellig̃ūt. Sz q̄lis est eozz esse.z q̄lis est suozz itellig̃ē balbutiēdo pferimus z balbutiendo de ipsis loquētes nō qd sunt. sz qd nō sūt scimus itellectu eēntiali sbe sepate a nobis itelligīnō possūt. ¶ Mathematica q̄ qz sunt magis pportionata itellectui nrō:imo qz cognitio nra in mathematicis sm Lōmē.in ꝑo phi⁹.icipit a ꝑib⁹ z p cās in eis deuenimus in cognitionē effectuū: in cōpatione q̄ ad nos tales scie sunt certissime.vñ z Lōmen. in.2.meta.ait q demratiōes mathematice sunt in ꝑo ordie certitudis z sbdit q demratiōes nāles sequunt eas in ꝑ. dicam⁹ q̄ q cū triplex sit modus eēntialis phie phicus mathematicus z diuinus:demratiōes mathematice sūt certiores demronib⁹ nālib⁹ z rōne rei.qz res mathematice sunt magis abstracte.z rōne nri.qz cognitio nra in mathematicis icipit a ꝑib⁹.in nālib⁹ aut icipit ab effectib⁹ z a posteriori.ꝑus eni phi fuerūt admirati effectū:ut lunā eclipsari z postea iuestigauerūt eē cām interpōnē terre:sz ut ꝑz sciētib⁹ p geometriā ꝑus scit q triāgulus hēat angulū extrisecū q̄z q hēat tres z tam hie angulū est ꝑus z est cā eiꝰ qd est hie tres:sz ipa mathematica est metaphisica certior nō rōne rei sed rōne nri ut est p hita declaratuz. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs utrū tres iste scie de qb⁹ facit mētionē.vz arithmetica geometria z pspectiua sint eque certe. ¶ Dōz q iste tres scie se hnt p ordinē in certitudie.nā ut pbatur in ꝑo meta.scia que est de re que se hēt p additionē ad rē aliā de q̄ est scia alia est minꝰ certa q̄z illa scia qz ē de re minꝰ simplici.z qz pūctꝰ se hz p additionē ad vnitatē.qz pūctꝰ est sba posita.ul qz pūctꝰ est vnitas pōnē hns iō arithmetica q̄ est de vnitate est certior geometria q̄ est de pūcto. Rursus liea visualis se hz p additionē ad lineā simplr.geometria igit q̄ est de linea simplr est certior pspectia q̄ est de linea visuali. ¶ Deide cū dic.

¶ Et fere dicere est quecūq̄z pp qd faciūt speculationē.aut eni oino aut sic frequentiꝰ z in pluribꝰ p hāc figurā que est pp qd fit sillis q̄re z p hāc erit maxime faciēs scire propter quid speculari.

¶ Adducit scdaz rōnē.sumit aut hec rō ex ipsa cā siue ex ipo pp qd.iō ait q⁄ z fere est dicē q quecūq̄z faciunt speculationē. ⁄i.demronē⁄ pp qd. ⁄i.p cām⁄ aut oio aut sic frequētiꝰ z i pluribꝰ p hāc figurā. ⁄i.p ꝑmā⁄ fit sillis ⁄q est pp qd.i.p cāz⁄ q̄re facies scire speculari pp qd maxie erit p hāc figurā ⁄s.p ꝑam. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re facies scire speculari ul facies scire cognoscē pp qd ul oino uel in pluribꝰ erit per ꝑmā figuram. ¶ Dōz q in demratiōib⁹ est cā per se qz per cāz per accns nō est demratio q nec per talē cāz aggenerat sciaz per se aut icludit.de oi q̄ talis cā est ulis.illō q̄ qd demrat pp qd demrat ul r.demrare āt aliqd ul r est duplr ul affirmatiue uel negatiue.ꝑa q̄ figura uel demrat pp qd.i.ppōnē hntez per se cām z ppōnē ulem q̄ztum ad ulez affirmatiuā ul ut i pluribꝰ q̄ztū ad utrāq;.vz q̄ztū ad affirmatiuā z negatiuā.nā p ꝑmā figurā pōt ꝓcludi utraq;.vz affirmatiua z negatiua.in 2ª aut negatia tm.in 3ª qdē nulla est ulis.ꝑa q̄ figura ul oēs cōplectit z oēs ules ꝓcludit q̄ztū ad affirmatiuas uel in maiori pte qz ꝓcludit z affirmatiuas z negatiuas q̄ sunt multo ples q̄z negatiue tm.ul possum⁹ alr rndē qz ꝑm qd dz in 2º elēchoꝝ semp in nō facē itelligit facē z oino i negatiōe demro.i.affirmatio itellis eni vniꝰ ut itellus negatiuus siue itellis ꝑuatiuꝰ ut qd aliqd sit idistictū a se z distictū ab alio z nō sit aliō ꝑsupponit itellz entis z itellz positiuū.reddē q̄ cāz negatie semp ꝑsupponit redditionē cāe affirmatie.ut multū q̄ idigemꝰ reddere cām affirmatie.ut raro aut negatie.iō qz sic rectuz est iudex sui z obliq.z sic p rectū itelligimꝰ rectū z obliquū ita affirmatio est iudex sui z negatiōis z per affirmationē itelligimꝰ affirmationē z negōnē:affirmatio aut multū facit ad scire:negatio aut ut paz. z qz ulis affirmatia p solā ꝑmā figurā ꝓcludit:negatia ulis p ꝑmā z scdaz bñ dcm est q frequētiꝰ z ut in pluribꝰ sillis facies nos scire speculari.i.cogiscere pp qd maxie fit p hāc figurā.i.per ꝑmā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Postea ipsi⁹ qcqd est sciaz p hāc solā figurā uenari possibile est. i media eni figura nō cathegoricus silis ē ipsi⁹ qd qd est scia est affirmatiōis. in ultia fit q̄le sed nō ulr: sed qd qd est ulriuz est. nō eni quodāmodo est aial bipes homo.

¶ Adducit tertiā rōnem ex pte ipsi⁹ diffōnis. nā demratio hēt per se cōpationē ad diffōnē. nā ut supra dictuz est diffō uel est demrationis pncipiū uel demrationis pclo uel tota demratio pōne oins. cum ḡ diffō pdicet ulr affirmatiue. qz z solā pmā figurā pcludit. ulis affirmatiua sola pma figura potissime est utilis ad demōstrationē z sola ipa potissime facit scire. iō ait q⁹ postea. i. post rōnes assignatas est hec etiā rō ad ppositū qz ipsi⁹ qdē q⁹ qd est. i. diffōnis sciaz uenari per solā hāc pmā figurā est possibile. nā in media eni figura nō fit silis cathegoricus. i. affirmatiuus sed scia ipsi⁹ q⁹ qd est affirmatiōis est. nā diffō affirmatie pdicat in ultima figura. i. in 3ª fit qdē sup. ꝯ affirmatiua sed nō ulr. Joēs eniz ꝯnes tertie figure sunt pticlares sz q⁹ qd est. i. ipa diffō uliuz est. i. ulr pdicat hō eni nō est aial bipes quodāmō. i. pticulariter sed ulr. ¶ Notādū aūt vim rōnis h⁹ in hoc ꝯsistē q⁹ qz demrator semp utit diffōne z maxie in demrationē potissima cuz diffō pdicet ulr z affirmatie qz aial bipes que est diffō hois ulr z affirmatiue pdicat de homine cuz in 3ª figura non fit ꝯ ulis in scda nulla affirmatiua scia diffōnis: qz potissime ptinet ad demrationem potissime per pmā figurā fieri hēt. ¶ Notādū q⁹ hec rō 3ª differt a rōne 2ª sicut spāle differt a gnali. arguebat eni rō scda q⁹ qz demratio accipit ipz pp qd. i. ipam cām per se que maxie accipit affirmatiue z ulr. iō sola pma figura est maxie utilis ad scire: qz in sola pma pcludit ulis affirmatiua. hec aūt rō 3ª arguit ex cā per se magis spālr. nā demratio accipit cāz per se z talem cām per se cuiusmodi est diffō. cum ḡ diffō pdicet ulr z affirmatiue sola pª figura facit maxie ad scire. qz in sola ipa pcludit ulis affirmatiua. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz vi rō phi eē isufficiēs. nā nō oz in oi demōstratiōe potissima pcludi diffōnez: imo pcludit passio de sbo ul diffō passionis: ut si ira est passio irati z diffō ire est accēsus sanguis circa cor pp appetitū doloris i ōrio pcludet per hoc mediū qd est appetē dolorez. in ōrio ira de irato tanq̄z per se passio de sbo: ul pcludet hīe accēsuz sanguis circa cor de ipo irato tanq̄z diffō per se passiōis de ipo subiecto. nam cuicūqz competit diffinitum z diffinitio cuicūqz competit hīe irā cōpetit z hīe accēsuz sanguis: in demratiōe ergo potissima semp diffō est mediū: nō tñ semp ꝯ: cū ḡ mediuz sumat in pmissis nō in ꝯne rō phi arguit q⁹ pmisse in demratiōe sunt ulēs affirmatiue: nō aūt arguit q⁹ ꝯ. Luz ḡ 3ª figura possit hīe ambas pmissas ulēs affirmatias scia diffōnis poterit hēri p tertiā figurā z nō p solā pmaz.

¶ Ddz q⁹ rōnē factā pcedimuz q̄z tū ad hꝰ q⁹ demratio dī scia diffōnis. i. hita p diffōnē. nā ut dicebat semp in demrone potissima diffō est mediū. nā p diffōnē dicentē pp qd passionis pcludit passio de sbo. z hec est scia. igit scia diffōnis. i. p diffōnez aggñata hēt taz pmissas ulēs q̄z etiā ꝯnez. nā si diffō dicēs pp qd passionis cōpetit ulr sbo ut assumunt pmisse opz q⁹ z ipa passio cōpetat ulr sbo ut cōcludit ꝯ. scia igit diffōnis aggñat p silm hñtem ulēs pmissas z ꝯnem ulem. z qz hi⁹ silis est in sola pma figura: ideo sola prima figura maxime facit ad scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ hec qdē illius nihil idiget. Ille aūt per hāc densant z augmētant quousq̄z uticqz ad immediata ueniant.

¶ Adducit q̄rtā rōnē sumptā ex pte ipaz figurarum. d. Ampli⁹. i. amplioz rō hec. i. pma figura nihil idiget illis. i. scda z 3ª ille aūt sup. scda z 3ª idiget pma. iō sbdit q⁹ p hāc. i. p pmā figuram densant z augmētant sup. scda z 3ª figura quousqz uenīāt ad imediata. Tūc est ḡ supplēda rō q⁹ cū figura illa māgis faciat ad scire q⁹ nō idiget figuris alijs pª figura q̄ nō idiget nec scda nec 3ª magis faciet ad scire q̄z 2ª z 3ª que idiget pª. ¶ Dubitaret forte aliqs quō 2ª z 3ª figure idigent pª qz augmētant z dēsant p illā quousqz uenīāt ad imediata. ¶ Dōm q⁹ hoc qd hic dī uerū est mālr z uerū est formalr. ipa eni forma sillogistica i 2ª z 3ª figura augmētat z dēsat per pmā quousqz uenīat ad imediata. z ipa etiā mā pdictarū figurarū habet sic augmētari z densari p pmā. uenire eniz ad imediata hꝰ est soluere aliqd in sua ultia pncipia ut nō restet ulterius querē pp qd. pncipia aūt in que resoluit forma sillogistica sunt dici de oi z dici de nullo. ut dī in liº poz hec aūt pncipia nō pbāt scdaz z tertiā figurā nisi resoluant in pmā. scda aūt figura resoluit in pmā p dēsationē. dēsando eni mediū. i. subijciēdo ipm resoluit scda figura ubi semp mediū pdicat in pª. ubi mediū in vna subijcit in altera pdicat. 3ª aūt figura resoluit in pmaz pp augmētationē. opz eni in 3ª mediū augmētare. i. dilatare z facē ipm pdicari si debeat resolui i pmā. hoc ergo mō 2ª z 3ª ueniūt ad imediata. i. resoluunt in pncipia pbātia formā sillogisticā. qz dēsant z augmētātur per pmā. 2º mō uerificat hꝰ nō solū q̄z tū ad formaz sz ēt q̄z tū ad māz. nā si scda z 3ª figura accipiāt ppōnes mediatas ille ppōnes mediate nō deueniēt ad imediatas nisi dēsent z augmētent p pmā figurā: utputa si accipet i scda ul in 3ª figura. ois hō ē corpª: cū iter hoiez z corpª mlta sint media nō deueīm⁹ ad imediata descēdēdo a corpe ad hoiez ul ascēdēdo ab hoie ad corpª nisi p pmā figuraz. nā scda figura sp accipit sup. qz semp accipit mediū qd pdicat de utraqz extremitate. 3ª aūt semp accipit infra. qz semp accipit mediuz qd subijcit. sola aūt pª accipit mediū ut mediū. qz sola ipa accipit mediū iter utrāqz extremitatē. sola ḡ ipa poterit reduci ad imediata dēsando. i. descēdēdo accipiendo aliqd spālius uel augmētādo. i. ascēdēdo z accipiēdo coius mediū z latiº ut si non est hec imediata. hō est corpus. qz corpus nō imediate pdicat de hoie nec hō imediate subijcit corpori. imo sunt multa media ꝗm pdicamentalē lineā iter hoiem z corpus: si hec ppō debeat reduci ad imediata hoc erit duplr. ul qz talis reductio erit q⁹ aliqd imediate pdicet de hoie de q̄ imediate nō pdicat corpus. ul q⁹ aliqd imediate sbijciat corpori cui imediate nō sbijcit hō. pmū fiet ꝯdēsādo z descēdēdo. semp eni accipiet descēdendo iter corpus z hoiem do nec deueniat ad aliqd qd imediate pdicet de hoie. 2ᵐ aūt fiet ascēdēdo z augmētādo. si eni semp accipiatur ascēdēdo iter hoiez z corpª ad ultimū deueniet ad aliqd qd imediate subijciet corpi. ¶ Deide cū dicit.

¶ Manifestū igit q⁹ maxie ppriū scie pma figura. Sic aūt eē. a. in. b. ꝯtigit idiuidualr sic z nō eē pcedit. Dico aūt idiuidualr eē aut nō eē eo q⁹ nō est eoz medium.

¶ Epilogat circa deteriata. d. q⁹ manifestū est igit q⁹ pª figura est maxie ppriū. i. maxie est a ppetate scie i. maxie facit ad scire. ¶ Tūc sequtur illa ps. Sic aūt eē. Qz fecerat mentionē de ppōne imediata affirmatiua. qz per ꝯdēsationē z augmētationē z accipiendo iter sbm z pdicatū affirmatiua reducit ad imediataz. ne ḡ aliqs crederet q⁹ nō eēt dare negatiuā imediataz sic est dare affirmatiuā ondit q⁹ est dare negatiuā ime-

pponit qd itēdit.2° exequit de itēto ibi[Cū igit aut. a.qdē.] Dicit g[sic.a.eē in.b.ꝛtingit idiuidualr] ꝛ imediate.q.d.q sic est dare q.a.sit in.b.ꝛ pdicet de b.ꝛ sit ppo affirmatiua imediata[sic ꝛ ꝛcedit nō eē.] sup.a.in.b.ꝛ remouerī.a.a.b.idiuidualr ꝛ facere ppo nē imediatā ꝛ negatiuā.ꝛ exponit se qd appellat idiuidualiter.d.[dico aūt idiuidualr esse.] i.ppōnē affirmatiuā imediatā[aūt nō eē.] i.ppōnē negatiuā imediatā[eo q nō ē eoꝝ mediū] qñ.s.nō est dare mediū ad iferēdū pdicatū de subo siue illa ppo sit affirmatiua siue negatiua dicit eē imediata. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū in ppōne negatiua sit dare mediū. ¶ Dōz: q mediuz pōt accipi duplr.uel sm ordinē pdicati.uel sm ordinē sillr.uel aliter pōt distigui ꝛ in idem redit: q duplr est mediū: qꝛ est mediū qd est iter pdicatuz ꝛ sbm:ꝛ est mediū qd nō est iter sbz ꝛ pdicatū: sz iter pdicatū de sbo iferē pdicatū de sbo. mediū aūt bz ordinē pdicati siue mediū iter pdicatū ꝛ sbm nō hēt nisi ppo affirmatiua.nā nō accipit aliqd iter aliq̄ duo nisi illa sint ad iuicē ordiata.ꝛ nisi vnū illoꝝ sit sup̄ aliō:i ppōne aūt negatiua si sit uera nec pdicatū ē supra sbm nec infra:sed est ēneū ab eo.talis g ppo nō hēt mediū iter pdicatū ꝛ sbm:sed pōt hēre mediū per qd iferē ꝛ ꝛcludit remotio pdicati ad sbm:ut hic:nullus hō est quātitas:hēt pro medio subam per quā hec ppo ꝛcludit.nā si nulla suba est quātitas ꝛ oīs hō est suba: cōcludet q nullus hō sit quātitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū igit aut.a.qdē aut.b.i toto quodā sit aut ꝛ ambo nō ꝛtigit.a.in.b.pmo nō esse

¶ Exequit de itēto. Circa qd duo fac: qꝛ pº ostēdit quō hēt eē ppo negatiua.2° quō imediata ibi[Si nō neutra.] Circa pm duo fac: qꝛ pº diē qt modis hēt fieri ppo negatiua mediata.2° exequt de qlibet illoꝝ modorū ibi[Sit eni.a.] Diē g[Cū igit aut.a.qdē.] i.aut pdicatū[aut.b.] i.sbm[sit in toto qdā.] i.hēt aliqd pdicatū sup̄ se[aut ꝛ ambo.] i.tā pdicatū q̄z sbz hēt aliqd genꝰ sup̄ se[nō ꝛtigit.a.] i.pdicatū[nō eē i.b.] i. remota a sbo[pmo.] i.imediate.ppo g negatiua pōt eē nō imediata triplr.uel qꝛ pdicatū hēt aliqd genꝰ supra se:uel qꝛ sbm hēt hꝰ genꝰ supra se.uel qꝛ ambo tā pdicatū q̄z sbm hnt supra se genus. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si eni.a.i toto.c.g si.b.nō ē i toto.c.pōt eni.a.eē qdē in quodā toto:sed.b.nō eē i hoc.erit sillr q nō sit.a.in.b. Si enim in.a qdē omni est.c.in.b.aūt nullo est in.b.nullo est.a.ꝛ hoc per medium.c.

¶ Exequit de oibꝰ his modis. Circa qd tria fac. qꝛ pº facit qd dictū est.2° qdā qd supposuerat declarat.3° epilogat circa determiata.2ª ibi[Qd aūt ꝛtingit.] 3ª ibi[Manifestū est aūt igit.] Circa pm tria facit bz q de trib⁹ modis exequit.nā pº exequt de ppōne negatiua mediata qñ pdicatū hēt genꝰ sup̄ se.2° qñ sbm.3° qñ utrūq̄z.2ª ibi[Sillr āt.] 3ª ibi[Qdē aūt mō.] Dicit[Sit eni.a.] i.pdicatū[i toto.c.] i.in aliq̄ gñe[si b.] i.sbm[nō est in toto.c.] i.nō est in illo gñe qd pōt ꝛtigē bñ[pōt eni.a.] i.pdicatū[eē in qdā toto.c.] i. in qdā gñe[sed.b.] i.sbm[nō eē in lb.] i.in illo genē [qd si lb mō ꝛtingat sillus erit.] i.sillabit sup.p medium.c.q nō sit.a.in.b. vbi gꝛa si ppo nat talis ppo.nulla quātitas est hō:qꝛ pdicatū.a.i.hō est in gñe quodaz qd est.c.i.qd est suba:qꝛ sbm.b.i.quātitas nō est in.c. i.in suba.sillabit p.c.i.p subam q nō sit.a.i.b.i.q quātitas nō sit hō.iō ait[q si eni in oi.a.est qdē.c.] i.si eē a.est.c.hoc est si oīs hō est suba[in nullo aūt.b.est.c.] i.si nulla quātitas est suba[in nullo.b.est.a.] i.nulla quātitas est hō.factus est ergo sillus in secūdo scde q a.remoueat a.b.i.q quātitas nō sit hō[p mediū.c.] i.per subam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sillr autem est ꝛ si.b.in toto quodam est ut in.d.d.autem in omni.b.est.a.autez in nullo.b.erit per sillogismum.

¶ Determinat de 2° mō qñ sbz est in aliquo gñe.utputa si pponat talis ppo.nulla linea est suba.iō ait q[sillr aūt est ꝛ si.b.] i.si sbm utputa linea[est in quodaz toto.] i.in quodā gñe.utputa in toto.d.qd est in gñe qd est q̄ztitas q significet p.d.[d.eni.] i.q̄ztitas[in oi.b est.] i.in oi linea.[a.aūt.] i.suba[erit in nullo.b.] i. ꝛcludet nō eē in.b.[per sillm] sup.per mediū.d.i.per quātitatē.fiet eni talis sillus.nullū.d.est.a.nulla quātitas est suba.oē.b.est.d.i.oīs linea est quātitas.g nullū.b.est.a.i.nulla linea est suba. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eodem aūt modo demonstrabitur ꝛ si utraq̄z in toto quodam sit.

¶ Determinat de ppōne negatiua mediata qñ utraq̄z.i. tā pdicatū q̄z sbm sūt in aliquo gñe.d.[Eodē autem mō demōstrabit] sup.a.nō eē in.b.[ꝛ si utraq̄z.] i.si taz pdicatū q̄z sbm sūt[in toto quodā.] i.in aliq̄ gñe:ut si pponat talis ppo.nulla linea est hō.qꝛ tam linea q̄z hō sunt in aliq̄ gñe poterit per qlibet illoꝝ generū inferri hec ppo negatiua.iferē eni per subam in 2° scde fic.oīs hō est suba.nulla linea est suba:g nulla linea est hō.inferē hec ppo per q̄ztitatē ꝛ fiet sillus in 2° prime fic.nulla quātitas est hō.oīs linea est quātitas.g nulla linea est hō.eodez mō fieret iste sillus in pmo scde si cōuerteret maior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qd aūt ꝛtigit.b.nō eē in quo toto est.a. aut iterū.a.i quo ē.b.manifestū ex coordinatiōib⁹ est q̄cūq̄z nō cōmutant ad iuicē. Si eni nihil eoꝝ q̄ sūt i.a.c.p.coordiatiōe de nullo pdicant q̄ sūt i.b.e.f.a.aūt in toto p.sit ordinatione exñti.manifestū q.b.nō erit i.p.cōmutarent eniz coordinationes. Sillr aūt est ꝛ si.b.in toto quodam est.

¶ Qdā qd supposuerat declarat.dixerat enim q poterat eē.a.i.pdicatū in qdā toto.i.in aliquo gñe in quo nō erat.b.i.sbm ꝛ ecōuerso.qd declarat ex coordinatione pdicamētoꝝ.d.[Qd aūt ꝛtingat.b.] i.sbm[nō eē in quodā toto cū.a.] i.i eodē toto cū.a.[aut iteꝝ] sup.q nō ꝛtigat eē.a.sup.[in quo est.b.manifestuz est ex coordinationib⁹ q̄cūq̄z] sup.coordinationes[non cōmutant ad iuicē] cuiusmodi sunt coordinatiōes diuersoꝝ pdicamētoꝝ ꝛ exponit se in terminis dicēs[si eni nihil hoꝝ que sunt in.a.c.d.] i.in aliq̄ coordinatione pdicamētali.utputa si nihil hoꝝ que sunt hō corpus suba] de nullo pdicat que sūt in.b.e.f.[utputa si accipiat linea ꝛtinuū q̄ztitas que sūt in aliq̄ coordinatiōe pdicamētali.[a.aūt.] i.pdicatū utputa si hō[sit in toto.p.] i.in aliq̄ pdicamento qd significat p.p.utputa in pdicamēto sube.[p.coordinatione exñti.] i. exñti tali coordinatione pdicamētali que significat p p.[manifestū est qñ.b.] i.qñ linea que significat per b.[nō erit in.p.] i.nō erit in pdicamēto sube qd significatū est per.p.[cōmutarent eni coordinatiōes] pdicamētoꝝ.ꝛ subdit q[sillr aūt est ꝛ si.b.] i.si sbm[est i toto quodā.] i.est in aliquo pdicamēto uel in aliquo gñe.poterit eni.b.i.sbm eē in aliquo gñe siue i aliquo pdicamēto in quo nō erit.a.i.pdicatū. ¶ Notādū autē q idē appellauit.a.c.d.ꝛ.p.nam per.a.c.d.itelligit coordinationē pdicamētalē.utputa hō corp⁹ sba.ꝛ p p.itelligit eādē coordinationē pdicamētalē.qꝛ g diuiso

tū generū ⁊ nō ſbalternatim positoꝝ diūſe ſūt ſpēs ⁊ dīe: ⁊ q̃ que ſūt in diūſis coordiationib⁹ p̃dicamēta lib⁹ nō p̃dicant eēntialr de ſe iuicē. a. ⁊. b. i. p̃dicatū ⁊ ſbm accipi in diūſis coordinatiōib⁹ ⁊ b̄ mō vnū illoꝝ erit in quodā toto. i. in quodā gīe uel in quodā p̃dicamēto in quo nō erit aliū ⁊ ecōuerso. ¶ Deide cū dic.

¶ Si vo neutrū ſit in toto nullo. Nō eſt ātā. in. b. neceſſe eſt indiuidualiter nō eſſe.

¶ Determinat de ꝓpōne negatiua imediata. Circa q̃d duo facit. q̃ p̄⁰ ꝓponit q̃d itēdit. 2⁰ ꝓbat ꝓpositū ibi. ⌊Si eni erit mediū. ⌋ dicit g̃ q̃ ⌊ſi vo neutrū. ⌋ i. ſi nec a. nec. b. ſiue ſi nec p̃dicatū nec ſbm ⌊ſit in nullo toto⌋ i. in nullo gīe ⌊nō eſt aūt. a. in. b. ⌋ i. ſi. a. remoueat a. b ⌊neceſſe eſt idiuidualr nō ieē. ⌋ i. neceſſe eſt indiuidualiter remoueri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si eni erit mediū neče ē alterū ipſoꝝ in toto q̃dā eē. aut eni i p̄ma figura aut i media erit ſill's. Si igit i p̄ma figura. b. erit in toto q̃dā. affirmatiuā eni ad hāc opꝛ fieri ꝓpōnē. Si vo in medio quecūq̃ cōtingit ad utrāq̃ eni poſito ꝓuatiuo fit ſill's. Cū aūt utraq̃ negatiua ſit nō erit.

¶ Probat q̃d dixerat. d. ⌊Si eni erit mediū ⌋ ſup. ad ꝓbādū. q̃. a. remoueat a. b. ⌊neče eſt alterū ipſoꝝ. ⌋ vꝛ aut. a. aut. b. ⌊eē in q̃dā toto. ⌋ i. eē in aliquo gīe. naꝛ ⌊aut eni in p̄ma figura aut in media erit ſill's ⌋ ſulis eni negatiua ꝓ p̄mā uel ſcdam figurā pōt ꝓcludi nō aūt ꝓ tertiā. ⌊Sīgdē igit in p̄ma figura fiat ſill's. b. in toto q̃dā ⌋ ſup. erit. i. opꝛ q̃ ſbm ſit i aliq̃ toto uel in aliq̃ gīe ⌊nā hāc eni ꝓpōnē. ⌋ ſ. minorē ⌋ opꝛ affirmatiuā eē. ſi vo in media ⌋ ſup. fiat ſill's ⌊q̃cūq̃ ꝓtigit. ⌊ i. quelibet pōt eē affirmatiua tā minoꝛ q̃ maioꝛ ⌊ad utrāq̃ eni ⌋ i. ad quācūq̃ ⌊poſito ꝓuatiuo fit ſill's. ⌋ pōt eni ſcda figura hēre maiorē affirmatiuā ⁊ minorē negatiuā ⁊ eō. hēbit g̃ ſcda figura aliquā ꝓpōnē affirmatiuā: iō ſubdit q̃ ⌊cū utraq̃ negatiua ſit nō erit ⌋ ſup. ſill'us. Si g̃ ſcda figura de nečitate aſſumit aliquā ꝓpōnē affirmatiuā q̃cūq̃ ſit illa opꝛ q̃ aliq̃ extremitatū ſiue maioꝛ ſiue minoꝛ ſit i aliq̃ gīe: oportebit g̃ uel. a. uel. b. eē i gīe ſi g̃ nec. a. nec. b. ſit i gīe nō poterit ſill'ari: nullū. b. erit a. p aliquā figurā. ¶ Notādum aūt q̃ ſi nec. b. nec. a. ſūt i aliq̃ gīe iſta erit imediata. nullū. b. ē. a. q̃ nō poterit accipi aliqd mediū ad ꝓcludēdū nullū. b. eē. a. nā ſi fiat ſill's i p̄ma figura illud mediū p̃dicabit de. b. q̃ i p̄ma figura neče ē ſemp minorē eē affirmatiuā g̃ aliqd p̃dicabit de. b. g̃. b. erit i aliq̃ gīe. ſi aūt fiat ſill's i ſcda illud mediū aut p̃dicabit de. a. ⁊ tūc. a. erit i aliq̃ gīe. aut p̃dicabit de. b. ⁊ tūc. b. erit i gīe. opꝛ eni ēt in ſcda figura aliquā p̄miſſarū eē affirmatiuā: ſz nō ſit ſignificare q̃ ſit illa: tū opꝛ aliquā eē affirmatiuā q̃cūq̃ ſit illa: illud q̃d accipiet mediū ad ꝓcludēdū in ſcda figura nullū. b. eſt. a. opꝛ q̃ uel p̃dicet de. a. uel p̃dicet de. b. g̃ aliqd p̃dicabit de aliq̃ illoꝝ ⁊ aliqd illoꝝ de neceſſitate erit i gīe. ſi igit nullū illoꝝ ſit i gīe erit ꝓpō imediata. q̃ nō poterit accipi mediū nec poterit fieri ſill's ad ꝓcludēdū illud. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat uel p̃dicatū ul ſbm eē i gīe ſi debeat iuenire mediū ad ꝓbādū q̃ vnū non ſit aliud. ¶ Dōm q̃ ens imediate deſcēdit i ipſa p̃dicamēta. nō eni fit deſcēſus ab ente i ſubaz ſīc a gīe i ſpēm q̃ fiat deſcēſus ꝓ diam: ut ꝓbat i. 3. me^cc. ipſa eni diūſa p̃dicamēta nō ſūt niſi diūſi modi eēndi ipſi⁹ entis. nihil eni addit enti ad ōhēduz ens ad aliqd p̃dicamētū: ſed p̃dicamētū aliū ⁊ aliud eſt alius ⁊ ali⁹ modus eēndi entis ita q̃ ſeipſis p̃dicamenta faciūt diūſitatē entis. ⁊ q̃ q̃cūq̃ differūt uel differunt ſeipſis uel dīnt ꝓ aliquā diam: ꝓz q̃ ea q̃ dīnt ſeipſis nō hnt mediū ad ꝓbādū eoꝝ diaz ⁊ maxie loquendo de medio q̃d fac ſcire uel de medio aggñante ſciaz ſimpliciter. nā tale mediū opꝛ eē cām. ſi g̃ aliq̃ dīnt ſeipſis illa nō hnt aliquā cāz aliā ſue die. nō g̃ erit mediū ali ud ab ipſis q̃d poſſit ꝓcludē vnū nō eē aliū. ſi autē illa q̃ ponunt differre: quoꝝ vnū nō ē aliū opꝛ q̃ differant ꝓ aliquā diaz. ſz q̃ dīnt ꝓ diam ſūt i gīe. iō potiſſimū mediū ad ꝓbādū eoꝝ diaz eſt aſſumē gen⁹ ꝓ medio. ⁊ maxie ſi illa nō ſint i eodē gīe. opꝛ g̃ ul ambo uel alterū eē i gīe que nō faciūt ꝓpōnē negatiuā imediatā. ſi aūt neutrū ſit in gīe ⁊ vnū nō ſit aliud faciēt ꝓpōnē negatiuā idiuidualr ⁊ imediatā. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Manifeſtuz igit eſt q̃ contingit aliud in alio nō eē indiuidualiter. ⁊ quando cōtingat ⁊ quomodo diximus.

¶ Epilogat circa determinata. d. ⌊Manifeſtū ē igit q̃ ꝓtingit ⁊ aliud in alio nō eē idiuidualr. ⌋ i. q̃ cōtingit aliquā ꝓpōnē negatiuā eē imediataz. ⌊ ⁊ qū ꝓtingit ⁊ quomodo contingit diximus. ⌋

Ignorātia aūt nō ſm negationē ſ ſm diſpōnē dicta eſt q̃dē per ſill'm facta deceptio.

¶ Cū itētio phi in b̄ libꝛo ſit dare artē ⁊ modū quō ꝓtingat ſcire ſimpl'r. iō poſt q̃z diſtinxit demſtrationē ga a demſtratione pp q̃d: ut eligeret ſibi demſtrationē que maxime fac ſcire: ⁊ poſtea compauit figuras ſill'oꝝ ad iuicē ut doceret nos ꝓ quā figurā ꝓtigat magis ſcire. In pte iſta determiat de ſill'o ignorātie ne decepti ꝓ talē ſill'm deficiam⁹ a ſimpl'r ſcire. Circa q̃d tria fac. q̃ p̄⁰ diſtinguit ⁊ ſepat ignorātiā diſpōnis ab ignorātia negationis. 2⁰ diſtiguit diūſos modos ipſi⁹ ignorātie ſm diſpōnē. 3⁰ dat diaz iter illos modos. 2ª ibi ⌊Hec aūt i his. ⌋ 3ª ibi ⌊Simpl'r q̃dē igit. ⌋ Dic q̃ ⌊ignorātia autē nō ſm negationē ſed ſz diſpōnē dicta ē deceptio q̃ ꝓ ſill'm facta ē. ⌋ i. q̃ ꝓ ſill'z pōt fieri. q. d. q̃ cū duplex ſit ignorātia: vna negatiōis: alia diſpōnis. ignorātia aūt diſpōnis dīt ab ignorātia negatiōis. q̃ h⁹ ignorātia eſt deceptio facta. i. poſſibilis fieri ꝓ ſill'm. ſed ignorantia negatiōis nō eſt talis deceptio nec ſic facta. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃t diias dat h̄ phs iter utrāq̃ ignorātiā. ¶ Dōm q̃ i duob⁹ dat diam iter utrāq̃ ignorātiam. negatiōis. ſ. ⁊ diſpōnis. nā ille dī hēre ignorātiaz negatiōis q̃ nihil ſcit de re nec bñ nec ꝓnaue: ſīc ruſtic⁹ hēt ignorātiā negatiōis de geometria. Ille vo hēt ignorātiā diſpōnis q̃ hēt aliq̃ uocabula artis. neſcit tñ ea eo mō quo dz: ut ſcit q̃d eſt diameter ⁊ q̃d ſimeter; tñ male cōbinat iſta duo: q̃ credit q̃ diameter ſit ſimeter coſte. iſte ſic ignorās i duob⁹ differt a p̄mo ignorāte. primo q̃ iſte eſt decept⁹: ille nō eſt decept⁹. 2⁰ q̃ iſta deceptio pōt fieri ꝓ ſill'm. ſz ignorātia ſz negationē nō pōt fieri ꝓ ſill'm cū hñs talē ignorātiā nihil ſciat de eo cui⁹ hēt ignorātiā. ſignāter g̃ loquit phs cū dic q̃ ignorantia ſm diſpōnē eſt deceptio ⁊ eſt ꝓ ſill'm facta. i. poſſibilis fieri. nō eni debem⁹ exponē q̃ talis ignorantia ſit ꝓ ſill'm facta q̃ nunq̃z fiat ſine ſill'o. nā ut infra dicet aliqn ſimpl'r ⁊ abſq̃z ſill'o habet talis ignorātia. ſed dī eſſe ꝓ ſill'm facta. i. poſſibilis fieri in quo differt ab ignorantia ſz negationē q̃ nunq̃z fit ꝓ ſill'm. vñ hec ignorantia diſpōnis ꝓprie eſt uocata error. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aūt in his que ſūt p̄mo aut nō p̄mo ſunt: ꝓtigit dupl'r. aut eni cū ſimpl'r eē accipiat uel nō eſſe. aut cum per ſillogiſmuz accipiat opinionem.

¶ Diſtiguit diūſos modos ignātie hui⁹. d. q̃ ⌊hec aūt ⌋ ſ. ignātia ſm diſpōnē ⌊ i his que ſūt p̄⁰. ⌋ i. in ꝓpōnib⁹

ĩmediatis⌊ aut ⌋sup.i hȳs⌊ q̃ nõ sunt p̃° ꝓtigit duplr. aut cũ simplr accipiat eē. ⌋i.affirmatiuã falsam.⌊ aut nõ eē. ⌋i.negatiuã falsaz⌊ aut cũ accipiat opionē ⌋falsam⌊ p fill'm. ⌋¶ Dubitaret forte aliqs q̃t modos ig̃rãtie distixit h̄ phs. ¶ Ondm q̃ i hȳs paucis vbis phs dedit itelligē eē octo modos ignorãtie ꝑm dispōnez. nã ista ig̃rãtia uel habeē de ꝓpōnib⁹ ꝑmis ⁊ imediatis uel de scdis ⁊ mediatis: ⁊ q̃libet istoꝝ pōt esse q̃tuor modis: q̃ h⁹ ig̃rãtia uel erit de affirmatiõe q̃ credet eē q̃d nõ ē. uel de negatiõe q̃ credet nõ eē q̃d est. Rursus ul' h⁹ deceptio erit simplr accepta uel h⁹ falsa opio erit p fill'm cãta. octo g̃ erũt deceptiões. nã si aliqd diuidit p̃° i duo mẽbra ⁊ q̃libet illoꝝ duoꝝ diuidit in duo si adhuc q̃libet didit i duo de neĉitate erũt octo. talē g̃ modũ ꝓuauit phs. nã ig̃rãtiã dispōnis p̃° diuisit i duo. d. q̃ talis ig̃rãtia pōt fieri i hȳs q̃ sũt p̃° ⁊ i hȳs q̃ nõ sũt p̃°. Rursus q̃libet istoꝝ diuisit i duo inuẽs q̃ tã i hȳs q̃ sũt p̃° q̃z i hȳs q̃ nõ sũt p̃° pōt fieri deceptio p eē ⁊ p nõ eē. 3° adhuc q̃libet diuisit i duo inuẽs q̃ tã i hȳs q̃ sũt p̃mo q̃z i hȳs q̃ nõ sũt p̃° tã i ꝓpōib⁹ affirmatiuis q̃z negatiuis pōt fieri deceptio uel simplr accepta uel pōt fieri talis falsa opio p fill'm cãta. ¶ Notãduz q̃ sic duplex ē hit⁹ cognitiu⁹. vz itell's ⁊ scia: ita duplx ē modus ig̃rãdi. vn⁹ q̃ oppōit itellectui: ut cũ qs errat circa ꝓpōnes p̃mas ⁊ imediatas. ⁊ ali⁹ q̃ opponit scie ut cũ qs errat circa ꝝnes ⁊ ꝓpōnes imediatas. ĩõ fig̃ter ait q̃ i hȳs q̃ sũt p̃° ⁊ i hȳs q̃ nõ sũt p̃° pōt accidē ig̃rãtia ⁊ deceptio. ¶ Dubitaret forte aliqs adhuc utrũ i hȳs q̃ sunt p̃° possit accidē ignorãtia ⁊ deceptio. ⁊ vz q̃ nõ. nã talia que sũt p̃ncipia ⁊ que sũt p̃ma ⁊ imediata sũt sic loc⁹ ianue i domo quã nullus ignorat ut vlr Cõm⁷. supra 2° me^ce. g̃ circa talia nõ pōt error accidere ¶ P. dz i lra q̃ i talib⁹ pōt accidē deceptio per fill'm. Cõtra ad p̃ncipia nõ est rõ: ut dz i. 6° ethicoꝝ. p rõnem igit ul' p fillz nõ pōt circa p̃n^a accidē deceptio. ¶ Ondz q̃ p̃ncipia sũt nota i solo lumie itell's agẽtis statim cũ offerunt itellectui itell's assentit eis. ĩõ p̃ncipia oino p̃ma nullus negat directe ⁊ corde. p̃t aũt qs negare ore uel idirecte. nã indirecte vno mõ negant talia p̃ncipia q̃n cũ exnea significatione negant: uel nõ recte apphẽdit significatũ eoꝝ: sic Heraclit⁹ negabat: de q̃libet affirmatio. q̃ credidit q̃ res eēt in tãto fluxu q̃ cũ dice ret aliqd affirmatiue statim ꝓp fluxibilitatē rei posset dici negatiue: nõ g̃ directe negauit vitatē p̃ncipij. q̃ h̄ ipso q̃ ꝓp fluxibilitatē rei dicebat statim posse negari q̃d ꝑus fuerat affirmatũ nõ ponebat ꝝdictoria vificari sil'. alio mõ negant p̃ncipia idirecte q̃n nõ negant i se ⁊ p̃ncipalr: sed negant negatis aliꝭ ⁊ ex ꝝnti. h̄ mõ q̃cũq̃z dic aliq̃d falsum ponit ꝝdictoria vificari sil'. ga ponit nõ eē q̃d est uel eē q̃d nõ est. dicam⁹ g̃ q̃ p̃ncipia q̃dã dicunt simplr p̃ma q̃ nullo mõ pōt ꝓbari p ꝓra i aliq̃ scia: ⁊ h⁹ sũt dignitates ⁊ cões ai ꝝceptiones ⁊ talia pōt negari ore ⁊ nõ corde: uel si negant corde h̄ est idirecte: uel q̃ negant nõ plene itellecta significatiõe terminoꝝ: ĩõ dicebat supra q̃ p̃ncipia cognoscim⁹ inquãtũ terminos cognoscim⁹. cognita eni significatione terminoꝝ statim p̃ncipijs assentim⁹: sed nõ intellecta terminoꝝ significatione nõ est incõueniẽs p̃ncipia negare. p̃ncipia g̃ si negant corde h̄ est idirecte uel cuz exnea significatione. uel est idirecte q̃ nõ negant i se sed negant p̃ncipiata uel ꝝnes: q̃b⁹ negatis ꝝns est q̃ negent p̃ncipia. nã si ꝝ nõ est nec p̃misse sũt. falsuz eni ex ueris ꝝcludi non pōt. pz g̃ quõ pōt accidē deceptio circa p̃ncipia simplr p̃ma que uocam⁹ cões ai ꝝceptiones: sed si nõ sint simplr p̃ma sz sint p̃ma i aliq̃ scia tũc nõ est icõueniẽs q̃ que sũt p̃ma i vna scia ꝓbent i alia. ut de pũcto ad pũctũ recta lineã ducē: est p̃n^m in geometria. ꝓbat tũ h̄ in. 6. phisi. circa ea igit que sũt sic p̃ma nõ est icõueniẽs deceptionē accidē. ¶ Qd vo ulterius grebat utrũ possit accidē error circa p̃n^a per rõnez. ¶ Ondm q̃ sic p̃ncipia nõ pũt simplr ꝓbari: ita nõ pũt simplr ꝓbari. nã sic nihil est notiꝰ p̃ncipijs i sua vitate sic nihil est notiꝰ oppositis p̃ncipioꝝ in sua falsitate. sic eni p̃ncipia nihil hũt ueri⁹ ita eoꝝ opposita nihil falsi⁹. q̃cũq̃z eni rõne uel fill'o cogit negare aliquã vitatē h̄ est q̃ p rõnē aliquã quã fingit ĩtra se uel quã alius sibi fac ducit ad aliqd icõueniẽs. oporteret igit q̃ eēt mai⁹ icõueniẽs illud ad q̃d ducit q̃z fit negare p̃ncipia q̃d eē nõ pōt. imo simplr p̃ncipia ꝓbari nõ pũt nec ꝓbari. sed nõ est icõueniẽs ea ꝓbare huic uel ēt ꝓbare. h̄ g̃ mõ pōt aliqs negare p̃ncipia p rõnē q̃ habet aliquã rõnē quã nescit soluē pp quã negat aliquã manifestã vitatē sic multi phoꝝ negauerũt motũ nescientes soluē rõnē illã q̃ si eēt dare motũ q̃ eēt dare uacuum. nã corp⁹ motũ ut arguebãt opz q̃ recipiat ul' i pleno uel in uacuo. in pleno nõ q̃ tũc eēnt duo corpa in eodē: g̃ in uacuo. nesciẽtes igit q̃dã phi hãc rõnē soluē negauerũt motũ ne ponerēt uacuũ nõ adũtẽtes q̃ hec rõ nihil arguit de motu circlari nec ēt ꝓbat de motu recto: q̃ p̃t mediũ cedē corpi mobili ita q̃ nec erit dare uacuũ nec erit dare duo corpa i eodē simplr: g̃ p̃ncipia nec ꝓbant nec ꝓbant: sed huic nõ est icõueniens ea ꝓbari uel ꝓbari pp q̃d nõ est icõueniẽs q̃ aliqs rõne aliqua ꝑsuasus neget aliquod principium uel aliquam quãtumcũq̃z manifestam ueritatem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simplicis igit opinionis simplex deceptio: sed que est per fill'm plures sunt.

¶ Postq̃z distixit eē duplicē deceptionē. vnã simplr. aliam p fill'm. dat dziam iter deceptionē hãc ⁊ illã. Circa q̃d duo fac. q̃ p̃° fac q̃d dictũ est. 2° determiat de vnaq̃ q̃z tali deceptiõe ibi⌊ Nõ fit eni. a. ⌋Dic g̃ q̃⌊ simplicis q̃dē igit opionis simplex est deceptio sed que est p fill'm plures. ⌋q.d. hãc eē dziam iter ignorãtiã simplicē ⁊ p fill'm: q̃ ignorãtia simplex simplr fit. i. vno mõ. vz cũ q̃dē nulla rõne ꝑsuasus negat aliquã vitatē uel opinat aliquã falsitatē. sed ignorãtia p fill'm fit multis modis: q̃ multi pũt fieri fillꝰ ⁊ multe rõnes ꝝcludẽtes aliquã falsitatē. ¶ Notãdũ aũt q̃ simplex ignorãtia nõ per fill'm facta pōt eē ⁊ dispōnis ⁊ negationis. naz ⁊ aliqs sciẽs in aliq̃ scia pōt habere aliquã ignorãtiaz nõ per fill'm sed q̃ simpliciter adheret alicui falsitati. de ignorãtia aũt negationis q̃ fit simplex ⁊ sine fillogismo nõ habet dubtũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nõ fit eni. a. i nullo. b. idiuidualr. igit si fillogizaret. a. eē in. b. mediũ accipiens. c. deceptus erit per fillogismum.

¶ Exequit de utraq̃z ignorãtia. ĩõ duo fac. q̃ p̃° exequit de ignorãtia ⁊ ēt de deceptione per fill'm. 2° de ignorãtia ⁊ de deceptiõe simplici ⁊ potissime de deceptione simplicis negationis ibi⌊ Manifestũ aũt sigs sẽsus ⌋ Circa p̃^m duo fac. q̃ p̃° determinat de h⁹ deceptiõe p ut per fill'm hēt fieri in ꝓpōnib⁹ idiuiduis ⁊ imediatis 2° put hēt eē in ꝓpōnib⁹ mediatis ibi⌊ In hȳs autē q̃ sũt nõ idiuidua. ⌋p̃^a in duas. q̃ p̃° ꝓbat q̃ pōt accidere ignorãtia per fill'm circa ꝓpōnes idiuiduas. 2° exequtur de modis talis ignorãtie ostẽdẽs q̃t modis pōt ig̃rãtia talis accidē ibi⌊ Cõtingit q̃dē. ⌋Dic g̃ q̃⌊ non sit eni. a. i nullo. b. idiuidualr ⌋utputa q̃ nulla sũba ē quãtitas⌊ igit si fillet eē. a. in. b. ⌋i. si ꝓbet per fillz oez sũbam eē quãtitatē⌊ accipiẽs mediũ. c. ⌋utputa q̃litatē⌊ decept⁹ erit per fill'm. ⌋Formet ergo sic fills. oē. c. est. a. i. ois q̃litas est quãtitas. omne. b. est. c. i. ois substãtia est q̃litas. ergo omne. b. est. a. i. ois sũba est quãtitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõtingit q̃dē igit utraq̃z ꝓpōnes falsas

contingit autem alteram tm̃.

¶ Ostēdit quot modis pōt accidē talis deceptio ⁊ talis ignātia circa ppōnes idiuiduas. Propter qd̄ sciēduz q̄ ppō idiuidua est duplex. affirmatiua ⁊ negatiua. de tipi g̃ p fill'm circa tales ppōnes ⁊ ꝛcludē eaꝝ oppositū erit dupl'r: uel qꝛ ꝛcludit affirmatiua falsa opposita negatiue imediate uere: uel qꝛ eꝰ: ut qꝛ ꝛcludit negatiua falsa opposita affirmatiue imediate. Duo g̃ fac̄ p̄m q̄ de his duob⁹ exegt ibi [Que vo est ipsius non ee.] Propter p̄mū sciēdū q̄ falsuz nō pōt ꝛcludi nisi p falsum. ꝛcludē g̃ affirmatiua falsaz opposita negatiue uere ꝛcludet p p̄missas falsas. uel ꝶ g̃ erit p ambas falsas uel p alterā tm̃. duo g̃ fac̄: qꝛ p⁹ ꝛtinuat se ad dicēda. 2⁰ exegt de itēto ibi [Si eni. a.] Cōtiuat g̃ se p⁹ ad dicēda. d. q̄ [ꝛtingit qdē igit utrasq̄ ppōnes ee falsas] p q̄s sup. ꝛcludit affirmatiua falsa opposita negatiue uere imediate. [Cōtigit aūt alterā tm̃.] i. ꝛtingit ꝶ idē fieri per alterā p̄missam falsam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim nec. a. in nullo. c. erit neqz. c. in nullo. b. accepta aūt sūt ecōtrario utraqz utreque erunt false.

¶ Exegt de itēto. Circa qd̄ duo fac̄. qꝛ p⁹ facit quō pōt talis affirmatiua cōcludi p utrāqz p̄missam falsam. 2⁰ quō p alterā tm̃ ibi [Sed alterā.] p⁹ in duas. qꝛ p⁹ oñdit quō talis affirmatiua pōt ꝛcludi p ambas p̄missas falsas total'r. 1⁰ quō p ambas falsas i pte ibi [Pōt autē. c.] dic̄ g̃ q̄ [si eni. a.] i. maior extremitas siue si p̄dicatū [nec erit in nullo. c.] i. i nullo medio [nec. c.] i. nullū mediū [in nullo. b.] i. in nulla miori extremitate. [accepta aūt fuit utraqz ecōtrario.] i. accipiātur utraqz affirmatiue [utreqz false erūt] sup. ⁊ ꝛcl'o falsa ¶ Notādū aūt q̄ p. a. ⁊ b. itelligit p̄dicatū ⁊ sbm siue itelligit maiorē ⁊ miorē imediatā. p. c. itelligit mediuz p qd̄ debeat fieri ꝛcl'o: utputa si p. a. itelligat quātitas p. b. suba. p. c. q̄litas: qꝛ nullū istoꝝ est in aliq̄ ipsorū si accipiant oēs ppōnes affirmatiue erūt ambe premisse total'r false ⁊ ꝛcludēt affirmatiuā falsaz. Formabit eni sic fill's. ois q̄litas est q̄ztitas: ois suba est q̄litas g̃ ois suba est q̄ztitas. hic eni sunt ambe p̄misse false total'r ⁊ ꝛcludūt affirmatiuā falsam oppositā negatiue i diuidue uere. nulla suba est q̄ztitas. ¶ Deide cū dicit.

¶ Pōt aūt sic se hēre. c. ad. a. ⁊ ad. b. ⁊ q̄ c. neqz sub. a. sit: neqz ul'r in. b: b. qdē impossibile esse est in toto aliquo. Primum eni dictū est in ipso. b. nō esse. a: a. aūt non necesse est oib⁹ que sunt. c. inesse vniuersaliter. quare utreqz false sunt.

¶ Ostēdit quō pōt ꝛcludi talis affirmatiua falsa p ambas p̄missas falsas nō total'r. p̄m ꝶ g̃ non mutabit nec a. nec. b. siue nō mutabit sbm ⁊ p̄dicatū. itelligemus p a. q̄ztitatē. p. b. subam ut p̄us: sed mutabit. c. i. mutabitur mediū. accipiet eni tale. c. siue tale medium qd̄ nec ul'r erit sub. a. nec ul'r p̄dicabit de. b. opz g̃ accipe tale mediū qd̄ sit de diijs entis: cuiusmodi sūt pfectū ⁊ imperfectū act⁹ ⁊ potētia. talia eni sūt in oi p̄dicamēto. est eni dare subam in actu ⁊ in potētia pfectā ⁊ imperfectā. sic ēt repiunt iste in q̄ztitate ⁊ q̄litate. si g̃ accipiat aliqd̄ istoꝝ p medio: utputa si accipiat imperfectū. tale eni mediū nō ul'r ꝛtinet sub. a. i. sub q̄ztitate. qꝛ nō oē imperfectū est q̄ztitas: nec ul'r p̄dicat de. b. i. de suba: ga nō ois suba est imperfecta. iō ait q̄ [pōt aūt. c.] i. mediū utputa imperfectū [sic se hēre ad. a. ⁊ ad. b.] i. ad q̄ztitatē ⁊ ad subaz. i. [q̄ nec sit sub. a.] i. sub q̄ztitate ul'iter sup. [nec ul'r sit in. b.] i. in suba. ⁊ sbdit q̄ [b. qdē.] i. suba [est ipoke ee in toto aliq̄.] q. d. q̄ bn pōt ꝛtingē q̄. c. i. imperfectū nō p̄dicet ul'r de. b. i. de sba. ⁊ nō sit gen⁹ ad ipm qꝛ positū est q̄. b. nō sit in aliq̄ toto. i. in aliq̄ gne. q̄re aūt ꝶ positū est patet p illō qd̄ dictū est [quia dictum est. b. non ee in. a. p̄mum] quare nec. b. nec. a. erūt in aliq̄ gne. i. in aliq̄ toto: qꝛ tūc nō faceret, ppōnē negatiuā p̄mā ⁊ imediatā. illud g̃ qd̄ acceptū est, p medio nō p̄dicabit de. b. i. de sba: nec ēt de h⁹ medio opz q̄ ul'r p̄dicet. a. iō ait q̄ [a. aūt nō neče est ieē ul'r oib⁹ que sūt.] vñ nō eni neče est q̄ oē imperfectū sit. a. g̃. c. i. i perfectū qd̄ acceptū est, p medio: nec p̄dicat de. b. i. de suba: nec ul'r subijcit ipsi. a. i. q̄ztitati [q̄re utreqz] premisse [false sunt] in pte nō total'r. Formabit enim sic fill's. oē imperfectū est q̄ztitas. ois suba est imperfecta. g̃ ois suba est q̄ztitas. q̄libet eni harū p̄missarū est falsa i pte. nā aliqd̄ ipfectū ē q̄ztitas aliqd̄ nō ē q̄ztitas. sic ēt aliq̄ suba ē imperfecta aliq̄ nō imperfecta. ¶ Deide cū. d.

¶ Sed alterā ꝛtingit uerā accipe. Non tm̃ quālibet ꝛtigētē. sed que est. a. c. nā. b. c. p positio semp erit falsa. pp id qd̄. c. in nullo est. b. ſz que est. a. c. pōt: ut si. a. in. b. ⁊ in. c. idiuidual'r est. cū eni p̄dicet idē p̄mum de plurib⁹ neutrū in neutro erit.

¶ Ostēdit quō pōt ꝛcludi affirmatiua falsa p alterā premissaz falsaz ⁊ alterā uerā. Circa qd̄ duo fac̄: qꝛ p⁹ fac̄ qd̄ dictū est. 2⁰ remouet q̄sdā obiones que pōt ex hijs hie ortū ibi [Differt aūt nihil.] dic̄ g̃ q̄ [Sed alterā ꝛtingit uerā accipe nō tm̃ quālibet ꝛtingētē.] i. idifferētē. q. d. q̄ hec ppō affirmatia fl'a. vz oē. b. est. a. i. ois suba est q̄ztitas. uel q̄cūqz alia ppō affirmatia fl'a opposita negatie ididue ve. talis aūt ppō pōt ꝛcludi p alterā p̄missaꝝ uerā. ita tm̃ q̄. b. c. i. mior semp erit falsa. si aūt erit aliq̄ p̄missa uera illa erit. a. c. i. maior. iō dic̄ q̄ [que est. a. c.] sup. pōt eē uera [nā. b. c. ppō.] i. mior [semp erit falsa pp id qd̄ in nullo est. b.] i. pp id quod nō est in aliq̄ toto. iō mior semp erit falsa. [sed que est a. c.] i. maior [pōt] sup. eē uera. ut g̃ in terminis spāli b⁹ fiat qd̄ hic dī nō mutabim⁹ nec. a. nec. b. sed p. a. itelligem⁹ q̄ztitatē p. b. subam. mutabim⁹ aūt. c. in mediū accipiem⁹ eni aliqd, p medio qd̄ imediate sit sub quātitate. utputa nūs. nā q̄ztitas imediate diuidit in ꝛtinuum ⁊ discretū. q̄ztitas g̃ imediate p̄dicat de suba false qꝛ sua opposita est imediate uera. Rursus q̄ztitas imediate p̄dicat de nūo: sed uere. a. ergo. i. q̄ztitas in duob⁹ est imediate. vz in. b. ⁊ in. c. in suba ⁊ in nūo. sed in vno negatiue ⁊ in alio affirmatiue: uel in utroqz affirmatiue: sed in vno false in alio uere. nā ista est imediate falsa. ois suba est q̄ztitas. ⁊ ista immediate uera. ois nūs est q̄ztitas. si g̃ idē. a. i. eadē q̄ztitas p̄dicat indiuidual'r de. b. ⁊ de. c. i. de suba ⁊ de nūo. ita tm̃ q̄ de vno p̄dicat false ⁊ de alio uere. uel ita tm̃ q̄ de vno p̄dicat i diuidual'r affirmatiue: ⁊ de alio indiuidual'r negatiue opz q̄ neutrū sit in neutro. i. q̄. b. nō sit in. c. nec econuerso. minor g̃ que est. b. c. semp erit falsa. iō ait q̄ [si a. est idiuidual'r in. b. ⁊ in. c.] i. in suba ⁊ in nūo al'r tm̃ ⁊ al'r: qꝛ in vno affirmatiue in alio negatiue. uel si in utroqz dicat eē affirmatiue in vno erit idiuidual'r false: in alio idiuidual'r uere: ⁊ qꝛ sic est [cū eni idē.] i. cū eadē q̄ztitas [p̄dicet p̄mū.] i. imediate de pl'rib⁹. i. de b. ⁊ de. c. siue de suba ⁊ de nūo. qꝛ de vno p̄dicat idiuidual'r uere de alio idiuidual'r false [neutruz in neutro erit.] i. a. nō erit in. b. i. suba nō erit nūs. ppō g̃. b. c. i. minor falsa erit. a: c. vo. i. maior erit uera sic se hñtibus termis. formabit eni sic fill's. oē. c. est. a. i. ois suba est q̄ztitas. oē. b. ē. c. igit ois suba ē nūs. g̃ oē. b. ē. a. i. ois suba est q̄ztitas. hic eni ꝛcludit affirmatiua falsa opposita negatiue idiuidue uere p maiorē uerā ⁊ miorē falsam. ¶ Notādū aūt q̄ alig exponūt ꝶ dictū phi i ter-

minis dicētes q̃ dz accipi.a.eē idiuidualr in.b.z in.c. sic accipit gen⁹ eē idiuidualr in duab⁹ spēb⁹ ut color in albedine z nigredine p̃m quē modū color erit ibi.a.i.maior extremitas:albedo.b.i.minor:z nigredo.c.i.medius:hēbit eni sillus maiorē uerā z minorē falsaz:sed nō hēbit ꝯnē falsaz de q̃ p̃ncipalr hic itēdit.vult eni phs ostēdē quō possit affirmatiua falsa cōcludi z talr falsa q̃ sit opposita negatiue idiuidue uere.ita tñ q̃ fiat ꝯ p maiorē uerā z minorē falsaz.oia aūt ista obꝑuant in termis p̃us positis.nō aūt obꝑuant i termis 2⁰ positis z q̃ debeat sic exponi text⁹ q̃.a.dz accipi idiuidualr i b.z in.c.nō aūt q̃ i ambob⁹ sit affirmatiue z uere sic ē gen⁹ in duab⁹ spēb⁹:sed q̃ i vno sit indiuidualr false in alio idiuidualr uere: ul in vno idiuidualr negatiue in alio idiuidualr affirmatiue.pz per Cōmē.Auer.exponētē hāc lr̃am.Sed est adūtēdū q̃ ubi nos hēm⁹.c.ipse hēt.g.vñ ait.q̃ pole est q̃ sit maior uera z minor falsa:qm̃ possibile est ut sit.a.cōprehēdēs.g.z negatū sit ab ipso.b.negatione p̃ma.¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt autem nihil neqz si non indiuidualiter insit.

¶ Remouet q̃sdā obones que possent fieri circa p̃dicta he aūt sūt due.2ª ibi[Ipsi⁹ qdē igit.]Pria obo talis est.posset eni aliqs dubitare utrū p̃ mō quo ꝯclusa est affirmatiua idiuidualr falsa.i.imediate falsa possit cōcludi affirmatiua falsa nō idiuidua:sed media.Ad qd rñdet q̃[dit aūt nihil neqz si nō idiuidualr isit.] sup.abūdat igit negatio sic multotiēs ē ꝯsuetudo phi.q.d q̃ ita bñ ꝯcludet affirmatiua falsa nō idiuidua sic idiuidua:z ita bñ p p̃missas nō idiuiduas sic p idiuiduas accipiebant eni p⁰ tria gñatiua q̃ztitas z q̃litas.z fiebāt due p̃misse affirmatiue idiuidue false.z ꝯcludebāt affirmatiuā idiuiduā falsā.isto ēt mō posset accipi tres spēs hō linea albedo:ut oīs albedo ē linea.oīs hō ē albedo:q̃ oīs hō est linea.hic aūt sūt ambe p̃misse false: z sūt nō idiuidue.z q̃ est affirmatiua falsa z nō indiuidua.sic ēt discurrēdo p oēs alios modos possent accipi ꝓpōnes nō idiuidue.vñ nihil dzt si nō indiuidualr accipiant tales ꝓpōnes.oib⁹ eni modis q̃b⁹ ꝯclusuz est sb̃m ex falsis idiuidualr poterit cōcludi nō idiuidualr z in ꝓposito qñ accepta fuit q̃ztitas in eē sube indiuidualr negatiue z nūo indiuidualr affirmatiue si loco sube accipiat hō:a quo quātitas nō negat imediate a loco nūi accipiat denari⁹ nūs de quo q̃ztitas non imediate p̃dicat idē fiet qd p̃us.nō ergo refert accipe indiuidualr uel nō indiuidualr.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipsius qdē igit eē deceptio per istā figuram z sic sit solū. Nō eni erit in alia figura ipsius esse sillogismus.

¶ Remouet scdaz oboné.posset eni aliqs dubitare hāc ignorātiā siue hāc deceptionē ꝓut qs p sillz credit ali quā ulem affirmatiuā eē q̃ est falsa nō exēplificauit in scda figura:ad qd rñdet q̃ solū p⁰ figura ꝯcludit ulem affirmatiuā.iō ait q̃[deceptio qdē igit ipsi⁹ eē.] i.decipi de ipso eē.i.de ipsa affirmatiua[p istā.] i.p p̃maz[figurā] iu.hēt fieri q̃[sic fit solū.] f.p p̃mā figurā sicut ostēsuz est.z sbdit q̃[ipsi⁹ eē.] f.ipsi⁹ affirmatiue ulis[nō erat sill's.] i.nō poterat eē cōclo sillistica[in alia figura] sup.q̃z in p̃ma.¶ Notādum q̃ deceptio circa affirmatiua de q̃ hic agit est deceptio circa affirmatiuā oppositā negatiue idiuidue.negatiua aūt indiuidua est ulr uera.q̃ affirmatiua erit ulr falsa.z qz nulla ulis affirmatiua ꝯcludit in alia figura q̃z in p̃ma.iō in sola p̃ma figura posuit exēpla phus.

¶ Que vo ipsius non esse in prima z media figura est.

¶ Postqz phs oīdit quō accidat deceptio circa affirmatiuā falsā oppositā negatiue idiuidue uere. Jn pte ista ostēdit quō accidat deceptio circa negatiuā falsaz opositā affirmatiue idiuidue uere.Circa qd duo fac.qa p⁰ narrat p q̃s figuras hēt talis deceptio fieri.2⁰ exeqt de q̃libet illarū figurarū ibi.[p̃mo q̃ dicem⁹.] Dic ergo.[Que vo est ipsi⁹ nō eē.] i.deceptio que est ipsius negatiue sup.false opposite affirmatiue indiuidue uere[in p̃ma z i media figura.] i.in scda figura[est.] i. ꝯtingit talē deceptionē fieri.¶ Deinde cum dicit.

¶ Primuz qdē igit dicamus quot modis in p̃ma figura z quō se habētibus ꝓpositionibus contingit.

¶ Exeqt de utraqz figurarū:z p⁰ quō fiat talis deceptio p p̃mā figurā.2⁰ p scdaz ibi[Sz i media figura.] Circa p̃m tria facit:qz p⁰ ꝯtinuat se ad dicēda.2⁰ exeqt de itēto.3⁰ epilogat circa determinata.2ª ibi[Cōtingit q dē.] 3ª ibi.[Manifestū est igit.] Dicit q̃ q̃[p̃mū q̃ dicem⁹ quot modis in p̃ma figura fit.] i.ꝯtingat sup. talis deceptio[z quō se hñtib⁹ ꝓpōnibus] habeat talis deceptio fieri.¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōtigit qdē igt utrisqz falsis:ut si.a.i.c.z i.b.sit idiuidualr. Si eni accipiat.a.i.c.nullo.c.aūt in oi.b.false sūt utreqz ꝓpōnes.

¶ Exeqt de modis q̃b⁹ hēt fieri talis deceptio in p̃ma figura.Circa qd duo facit:qz p⁰ ostendit quō fiat talis deceptio ambab⁹ p̃missis exñtib⁹ falsis.2⁰ quō altera tñ ibi[Cōtingat aūt altera.] dicit q̃ q̃[Cōtingit qdē igit.] i.pōt ꝯtingē z accidē talis deceptio[utrisqz falsis.] i.ambab⁹ p̃missis exñtib⁹ falsis[ut si.a.z i.b. z in.c.sit indiuidualiter.] i.imediate:sic gen⁹ imediate p̃dicat de ꝓximis spēb⁹:sic color de albedine z nigredine:ita q̃ p.a.itelligat color p.b.albedo per.c.nigredo.[Si eni accipiat.a.qdē in.c.nullo] ut si dicat. nulla nigredo ē color.[c.aūt] sup.accipiat[i oi.b.] i.oīs albedo est nigredo[falsē sūt ꝓpōnes.] i.p̃misse z ꝯclo sup.sequit falsa.sequit eni q̃ nulla albedo sit color.¶ Notādū aūt q̃ cū hec.oīs albedo est color sit uera z imediata ꝯnis est q̃ nulla albedo est color.sit imediata.ista q̃ negatiua falsa idiuidua.nulla albedo ē color ꝯcludit ex duab⁹ p̃missis falsis.vz ex ista.nulla albedo est color.z ex ista.oīs albedo est nigredo.¶ Dubitaret forte aliqs utrū hec sit imediata.oīs albedo ē color.z vi q̃ nō:qz si ista eēt imediate uera negatiua esset imediate falsa:sz nulla ꝓpō est imediata:nisi illa cuius sb̃m z p̃dicatū nō sūt in aliq̃ gñe.sic eni arguebat sup q̃ si.a.uel.b.uel ambo eēnt in aliq̃ gñe nō faciebāt ꝓpōnē imediate negatiuā: cū q̃ albedo sit in aliq̃ gñe z sit in aliq̃ tota cū nullo alio poterit facē ꝓpōnē negatiuā.¶ Dōm q̃ albedo z q̃libet aliud poterit cōparari ad tria:uel ad suū gen⁹:uel ad ea que sūt in eodez gñe:uel ad ea que sūt in eodē gñe respectu sui gñis.respectu eni eoꝝ que sūt in suo gñe pñt facē ꝓpōnē imediatā ea que sūt in gñe z ea que sūt in toto.nā cuz genus imediate descēdit in aliq̃s spēs z ille spēs compate sūt ad gen⁹ affirmatiue faciūt ꝓpōnē imediate uerā negatiue imediate falsam.compate aūt ille spēs ad se luicē se hñt ecōuerso.nā negatiue faciūt ꝓpōnē imediate uerā.affirmatiue imediate falsaz:ut si albedo z nigredo imediate respiciūt colorē tunc albedo est color uel nigredo est color.ꝓpō imediate uera.albedo est nigredo imediate falsa.in negatiua vo ecōtrario.nam albedo nō est color.uel nigredo nō est color imediate falsa.albedo aūt nō est nigredo imediate uera. sic q̃ pōt accipi imediatio in his que sūt in eodē gñe ut cōparārtur ad se iuicē ēt ut compant ad gen⁹.sed in his que dicunt aliud z aliud genus nunq̃z est ꝓpō imediata nisi

ipsorꝫ generū ⁊ ipsorꝫ supiorꝫ que nō sūt ulterī⁹ in gñe. eorꝫ aūt que sunt in aliquo toto uel in aliq̄ gñe ꝓpō i-mediata isto mō eē nō pōt. nā diūsorꝫ generū ⁊ nō sub alternatim positorꝫ diūse sunt spēs ⁊ dīe: qr ipsa gña sūt diūsa. diūsitas ḡ spērū ⁊ dīarū exñtiū in diūsis generib⁹ ex diūsitate generū. Pus ḡ itelligīt quātitas diuersificari a suba ⁊ ecōuerso. ⁊ ex ꝗ itelligīt ab his que sūt in suba: ⁊ ea que sūt i suba ꝗ mō diūsificant a quātitate ⁊ ab his que sūt in q̄ztitate: qr suba ⁊ quantitas diūsificant ad iuicē. phs ḡ in p̄cedētib⁹ locut⁹ est de i-mediatione respectu diūsorꝫ generū: quā nō faciūt ea que sūt in gñe: sed ipsa gña. hic aūt logtur de imediati one in eodē gñe quā pñt facē ipse spēs cū genē uł ipse spēs ad iuicē. ¶ Ulterī⁹ forte dubitaret aliqs ubi reꝑuat magis rō imediatōis uel in his que sūt in eodem gñe uel in his que sunt in diūsis gñib⁹. ¶ Dōz q mł tū est equoca ista compatio. nā diūsa gña nunq̄z cōstituūt ꝓpōnē imediatā affirmatiuā uerā, ea aūt que sūt in gñe ut compant ad suū gen⁹ ecōtrario se hñt: qr nū q̄z cōstituūt ꝓpōnē affirmatiuā imediatā falsam. in diuersis ḡ gñib⁹ negatiua est imediata uera: affirmatiua est imediata falsa. ut nulla quātitas est suba imediata uera. ois quātitas est suba imediata falsa. ecōtrario autē est de spēb⁹ ut compant ad gen⁹. si ḡ mō quo possumus uolum⁹ hāc compationē de imediatione facē. dicem⁹ q imediatio que est in diūsis gñib⁹ ut in diūsis p̄dicamētis icompabilr est maior q̄z illa que est in spēb⁹ respectu sui gñis. nā ens nō descēdit p dīam mediam in p̄dicamēta sicē descēdit gen⁹ per dīas medias in spēs. spēs ḡ imediate subijcīt gñi: qr nō p aliā spēz sbijcīt sibi. nō tñ subijcīt ei imediate q nō cadat ibi differētia media. nā si nō opz reduci spēm in gen⁹: semp tñ opz reduci ipsam p dīam aliquā. pz ḡ qd dicēdū sit de imediatione in eodē gñe: ut spēs compant ad gen⁹ ⁊ i diūsis gñib⁹ ut gña compant ad iuicē. ¶ Restat videē qd dicēdū sit de imediatōe in eodē gñe: ut spēs cōpatant ad iuicē ⁊ in diūsis gñib⁹ ut gña compant ad iuicē. Ad qd dici pōt q hec ꝑm vitatē ⁊ falsitatē est magis vniuoca compatio. nā due spēs sub eodē gñe imediate exñtes semp faciūt negatiuā imediatā uerā ⁊ affirmatiuā imediatā falsam. duo aūt gña diūsa que nō sunt in aliis gñib⁹ ēt isto mō se hñt. Sed qr q̄ nō non est de imediatōe ubi. s. est maior imediatio: aut ꝑm diūsitatē generū cū diūsa gña remoueant ab iuicē: aut ꝑm idētitatē gñis cū due spēs ab iuicē remoueant. dici pt q icompabilr est maior compatio in ꝓpōib⁹ ꝓstitutis ex diūsis gñib⁹ q̄z ꝓstitutis ex diūsis spēb⁹ sub eodem gñe: ut multo est maior imediatio q suba nō est quātitas q̄z q vna spēs aialis nō est alia. nā ipsa p̄dicamēta seipsis diūsificāt. spēs vo nō seipsis sed p dīas. imediata est aūt ꝓpō q vna spēs nō est alia: qr ꝑm rectā lineā p̄dicamētalē nō inuenīt aliq̄d mediū ad ꝗ ꝓbādū. imediata est ḡ ꝓpō hec p remotionē medij ꝑm rectā lineaz p̄dicamētalē: sed nō est imediata p remotionem medij q̄ztū ad ea que cadūt ex latē. dīa enīz uel p se sūpta uł addita gñi posset eē mediū ad ꝗ ꝓbādū: sed ꝓpō imediata ꝗz q vnū p̄dicamētū remouet ab alio est magis imediata. qr talia seipsis nō p dīas ꝓstituētes ea diūsificant. ¶ Est ḡ diligēter notādū q qr magis est imediata ꝓpō dicēs vnū p̄dicamētū nō eē aliū q̄z dicēs vnā spēm nō eē aliā. iō nō eēt icōueniēs dicē hāc nō eē imediatā: nō q nullo mō sit imediata: sed qr nō hēt tñ de imediatione sicut illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōtingit aūt ⁊ altera falsa: ⁊ hac q̄cū q̄z ꝓtigēte. pōt eni q ē. a. c. uerā eē. Que vo ē c. b. falsaz: ꝗ q ē. a. c. uerā. qm nō oib⁹ que sūt i est. a. ꝗ que est. b. c. falsam qm ipossibile est eē in. b. c. in quo nullo est. a. Nō enīz uera erit que est. a. c. ꝓpositio. sicłr autez ⁊ si sint utreq̄z uere cōclusio erit uera.

¶ Exequit quō sequat talis ꝓcło falsa cū altera p̄missarū est falsa. Circa qd duo fac ꝗz q dupłr ꝗ pōt ꝓtingē. nā p⁰ ostēdit ꝗ cū est falsa minor ⁊ maior uera. 2⁰ cum eo ibi. ¶ Sed que est. b. c. ¶ Dicē ḡ q ¶ ꝓtigit aūt ¶ sup. ꝓcludē negatiuā imediate falsaz ¶ altera falsa ⁊ ꝗ q̄cū q̄z ꝓtigēte. ¶ i. q̄cū q̄z idīnter. ⁊ p⁰ exēplificat qñ est uera maior ⁊ falsa minor. vñ ait q ¶ pōt eni que est. a. c. ¶ i. maior ¶ eē uera: que vo est. b. c. ¶ i. minor ¶ falsa ¶ ut ḡ appeat i termis qd di. a. ⁊. b. nō mutabim⁹. sed p. a. intelligem⁹ colorē p. b. albedinē sicē pus. mutabim⁹ autē c. i. mediū. accipiem⁹ eni p. c. saporē q uł remouet a colore. his aūt termis sic se hñtib⁹ exponat lra sequēs cū dicē ¶ q̄z que est. a. c. ¶ i. maior ¶ uera ¶ sup. poterit sumi ¶ qm. a. ¶ i. color ¶ nō iest oib⁹ q sūt ¶ ut nō iest sapori. maior ḡ q est negatiua. vz nullus sapor est color est uera ¶ sed q ē. b. c. ¶ i. minor: ut ois albedo ē sapor ¶ falsa ē qm ipose ē. c. ¶ i. saporē ¶ eē in. b. ¶ i. i albedine ¶ in q nullo ē. ¶ i. i q nullo sapore ¶ ē. a. ¶ i. color. ⁊ sbdit ¶ nō eni erit uera. a. c. ꝓpō. ¶ q. d. q. a. c. ꝓpō q ē negatiua. vz nullus sapor ē color. nō posset eē uera. si. b. c. i. minor q ē ois albedo est sapor. eēt ēt uera. maior ḡ erit uera ⁊ minor falsa: qr si eēt ēt minor uera eēt q uera. iō sbdit q ¶ silr aūt ⁊ si sint utreq̄z uere ⁊ ꝓcło erit uera: q̄z ¶ sup. positū ē q est falsa: qr hic agit de sillo igrātie. ¶ Notādū ēt q cū hec sit imediate uera ois albedo ē color. hec erit imediate falsa. nulla albedo ē color. Ad ꝓbāduz ḡ hāc ꝓpōnē imediate falsaz nullū. b. ē. a. nulla albedo ē color. accipiem⁹. c. mediū aliū qd remoueat uł a colore: utputa accipiem⁹ saporē. Formabit aūt sic sillo. nullus sapor ē color: ois albedo ē sapor: ḡ nulla albedo est color. hic ꝓcludit ꝓpō imediata falsa p maiorē uerā ⁊ minorē falsaz. ¶ Notādū ēt q ꝓbs ꝓbat minorē debere eē falsaz in tali sillo dupłr. vno mō ex pte maioris nā nō est pose q aliqd uł remoueat ab. a. i. a colore ⁊ tñ ꝓueniat. b. i. albedini. sapor ḡ q remouet ꝗz vitatē a colore i maiori ꝗz falsitatē p̄dicabit de albedie in minori si uera ē maior. nullus sapor ē color: cū albedo sit immediate sub colore de necitate erit falsa minor. ois albedo ē sapor. ⁊ q̄z tū ad ꝗ ait q falsa est. b. c. idest minor: ex quo uera est. a. c. i. maior. 2⁰ mō ꝓbat hoc idē ex pte ꝓnis. nā cū maior posita sit eē uera: cū ꝓcło debeat esse falsa rebus sic se hñtib⁹ de necessitate opz q minor sit falsa. qr si eēnt ambe uere ⁊ cōcło uera esset: qd est contra ypothesim. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed que est. c. b. ꝓtigit uerā eē q̄ altera sit falsa: ut si. b. ⁊ i. c. ⁊ i. a. erit: neē est enīz alterū sub altero eē: quare si accipiat. a. in nullo. c. esse falsa erit propositio.

¶ Ostēdit quō possit ꝓcludi ꝓcło imediate falsa p maiorē falsaz ⁊ minorē uerā. ꝓnē ḡ nō mutabimus. ꝓcludem⁹ eni hāc imediate falsaz. nullū. b. ē. a. i. nulla albedo est color. sed mutabim⁹. c. i. mediū. accipiem⁹ enīz pro medio qd uł subijciat ipsi. a. ⁊ qd uł p̄dicet de. b. cuiusmodi ē disgregatiuū. Formabit eni sic sillo. nullus disgregatiuū est color. ois albedo ē disgregatiua: ḡ nulla albedo ē color. hic ꝓcludit ꝓcło imediate falsa p minorē uerā ⁊ maiorē falsaz. iō ait ¶ sed q ē. b. c. ¶ i. minorē ¶ ꝓtigit uerā eē cū altera. ¶ i. cū maior ¶ sit falsa: ut si b. ¶ i. si albedo ¶ ⁊ in. c. ⁊ i. a. ē. ¶ i. ⁊ i disgregatiōe ⁊ in colore. nā ois albedo ē disgregatiua. ⁊ ois albedo ē color. quo posito ¶ neē est alterū sb altero eē ¶ nō eni posset albedo eē in disgregatiuo ⁊ in colore nisi alterū eēt sub altero: nisi color uł p̄dicaret de disgregatiuo: uel

ecouerso nõ posset albedo eẽ ulr in utroqꝫ. q̃re si accipiat.a.in nullo.c.eẽ falsa erit ppõ. sup.a.c.⁊ tũc supplẽdũ est q minor erit uera ⁊ cõclo immediate falsa ut patuit in sillogismo aũposito. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ igit est qm̃ ⁊ cũ altera falsa sit ⁊ in utrisqꝫ fallus erit sillogismus.

¶ Epilogat circa determiata.d. manifestũ est igit.q ⁊ cũ altera sup.pmissaꝫ. sit falsa ⁊ i utrisqꝫ sup.pmissis. falsus erit sup. sillis igrãtie. ¶ Deide cũ dicit

¶ Sz i media qdẽ figura utrasqꝫ ppõnes totas falsas eẽ nõ ꝓtigit. Qũ enim.a.i oi sit b.nihil est accipe qd in altero qdẽ oi in altero ꝯo nullo erit. Qpz aũt sic recipe pro positiones:⁊ q in hoc qdẽ fit in hoc autẽ nõ fit:sunt uere erit sillogismus.

¶ Ostẽdit quõ ppõ negatiua imediate falsa possit ꝓcludi p mediã figurã. Circa qd tria fac:qr p° ostẽdit quõ possit ⁊ nõ possit ꝓcludi ꝓclo p pmissas utrasqꝫ falsas. 2° quõ possit ꝓcludi p alterã falsaz.3° epilogat circa determinata.2ª ibi. Alterã aũt falsaz. 3ª ibi. Manifestũ est igit. ¶ Propter p'' sciẽdũ q si ambe pmisse sũt false totalr nõ poterit in scda figura ꝓcludi ꝓclo negatiua imediate falsa.sed si sint false i pte poterit. Duo g̃ fac pbs:qr p° ostẽdit q nõ possit talis ꝓclo ꝓcludi p ambas pmissas falsas totalr.2° q possit cõcludi p falsas in pte ibi. In qdã aũt. Circa p'' duo fac pm q duplr pbat itẽtũ.nã p° pbat ꝫ ex hitudine terminoꝝ. 2° ex ꝯũsione ppõnũ ibi. Si aũt accipiant. Dicit g̃ sed in media figura totas ppõnes eẽ utrasqꝫ flas nõ ꝓtingit. q.d.q ppõ negatiua imediate falsa nõ poterit ꝓcludi p utrasqꝫ pmissas in toto falsas. cũ enim.a. sit i oi.b. cũ oẽ.b.sit.a.siue cũ oi5 albedo sit color nihil erit. i.nihil ꝓtiget accipe qd sit in altero qdez oi in altero nullo. ex ipsa g̃ hitudine terminoꝝ:ut qa albedo ulr subijcit colori nõ poterit iteruenire aliqd qd ulr ꝓueniat vni ⁊ ulr remoueat ab alio.⁊ ſbdit q opz aũt sic accipe ppõnes q in ꝫ qdẽ sit sup.oi in ꝫ qdẽ nõ sit si uere erit fallus. i.si uere debeat ibi reꝓuari forma sillistica pm scdam figurã. ¶ Notãdus aũt q ppõ negatiua imediate falsa hẽt oppositã ppõnẽ affirmatiuã imediate uerã.si g̃ debeat pbari p sillm in media figura hec ppõ imediate falsa.nullũ.b.est.a.i.nulla albedo est color.opz q sua opposita.vz oi5 albedo est color sit imediate uera. Sz ꝓstat q nõ possum' ꝓcludẽ hãc imediate falsam.nulla albedo est color.p scdaz figuram nisi vna pmissarũ sit ulis affirmatiua:⁊ alsa ulis negatiua.opz g̃ accipe aliqd mediũ qd ulr pdicet de colore ⁊ ulr remoueat ab albedine ulez.sit g̃ tale mediũ.c.oi cem' g̃.oi5 color est.c.nulla albedo est.c.g̃ nulla albedo est color.uel dicem'.nullus color est.c.nulla albedo est.c.g̃ ⁊c. Si g̃ ambe pmisse sũt tote false in p° sillo q est scdus scde:tũc.c.remouebit ulr a colore:qr ꝫ ponit tota falsa.oi5 color est.c.⁊ ꝓueniet ulr albedini:qr ẽt ponit tota falsa nulla albedo est.c.nõ g̃ poterit fieri sillis in scdo scde nisi.c.mediũ remoueat ulr a colore ⁊ ꝓueniat ulr albedini. Si aũt fiat sillis in p° scde ⁊ sint ambe pmisse tote false:tũc mediũ.c.se hẽbit ecõuerso. ꝓueniet enim ulr colori ⁊ remouebit ulr ab albedine.ex ipsa g̃ hitudine terminoꝝ:ut qr color inest oi albedini nõ poterit inuẽtri aliqd mediũ p qd sillet in scda figura nulla albedo est color per utrasqꝫ pmissas i toto falsas:qr tũc mediũ inuẽtũ uel ulr ꝓueniret colori ⁊ ulr remoueret ab albedine uel se hẽret ecõtrario:qd est impossibile.nihil enim põt ulr ꝓuenire vni qd remoueat ulr ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit accipiant sic false:manifestuz est q ꝓtrarie ⁊ ecõtrario se habebũt.hoc autem impossibile est.

¶ Probat ꝫ idẽ ex ꝯũsione ppõnũ.d. Si igit accipiãtur sup.ambe pmisse sic. s.i toto false manifestũ ẽ q ꝓrie se hẽbũt. i.erũt i toto uere ꝫ aũt ipole est qr ꝓclo eẽt uera. ¶ Notãdũ aũt q hec ppõ imediate falsa.nullũ.b.est.a.siue nulla albedo est color.nõ poterit ꝓcludi in scda figura p ambas pmissas in toto falsas: qr si est pole accipiat mediuz.c.⁊ fiat fillus in p° scde. nullus color est.c.oi albedo est.c.g̃ nulla albedo ẽ color.si g̃ ambe pmisse sint in toto false accipiant earũ ꝓrie:uel qd idẽ est ꝯũtant pdicte ppõnes in ꝓriã q̃litatẽ:tũc erũt ambe uere ⁊ fiat fillis in scdo scde sic.oi5 color est.c.hec erit maior i toto uera:qr sua ꝓria ponebat tota falsa.minor erit.nulla albedo est.c.que ẽt erit i toto uera:qr sua ꝓria erit in toto falsa.seq̃ret g̃ ꝓclo q nulla albedo sit color:qd est ipole:qr tũc ꝓcluderet cõclo simplr falsa ex ppõnib' simplr ueris.ex ipsa g̃ ꝯũsione ppõnũ ut si ꝯũtant pmisse in oppositã q̃litatẽ pz q in scda figura nõ pnt accipi ambe pmisse in toto false cõcludẽtes ꝓnẽ falsam.ꝫ idẽ eẽt si ꝓclo sit falsa ꝓcludere tur in scdo scde per ambas pmissas in toto falsas: qa tũc accipent earũ ꝓrie.uel qd idẽ est ꝯũterent in oppositã q̃litatẽ ⁊ eẽnt in toto uere:⁊ fieret fillus in p° scde ꝓcludẽs p pmissas simplr ueras ꝓnẽ simplr falsam:qd est impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In q̃dã aũt nihil phibet utrãqꝫ falsã eẽ ut si.c.i.b.⁊ in.a.q̃dã est. Si enim.c.qdez in a.oi accipiat eẽ.in.b.aũt nullo eẽ false qui dẽ utreqꝫ ppõnes:nõ tm̃ tote ꝫ in quodaz ⁊ econtrario autẽ posito priuatiuo.

¶ Ostẽdit q põt ꝓcludi talis ꝓclo p ambas pmissas falsas in pte.d. In q̃dã aũt. i.i pte nihil phibet utrãqꝫ pmissaz falsaz eẽ ut si.c.i.a.⁊ i.b.q̃dã sit. i.si accipiat tale mediuz qd pticulariter vificet de.a.⁊ de.b.i. de colore ⁊ de albedine:utputa pfectũ:qr qdã color ẽ pfect' qdã nõ:⁊ q̃dã albedo est pfecta:⁊ q̃dã nõ. Sic aũt se hãtib' termis si enim in.a.qdẽ oi.c. i.in oi colore accipiat eẽ.c.i.eẽ pfectũ ⁊ dicat oi5 color est pfect' in.b.aũt nullo. i.nulla albedo est pfecta false qdẽ sũt oẽs ppõnes nõ tm̃ tote:sz i q̃dã. i.i pte.p tales g̃ pmissas in pte falsas ꝓcludet q nulla albedo sit color q̃ est imediate falsa:⁊ ſbdit q ⁊ ecõuerso aũt posito priuatiuo silr erũt pmisse ambe in pte false ⁊ ꝓcludet cõclusio imediate falsa:utputa si dicat.nullus color est pfectus.oi5 albedo est pfecta:ergo nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr aũt ⁊ alterã eẽ falsaz ⁊ quãlibet cõtingit:qd enim in.a.oi ⁊ in.b.est. Si igit accipiat i.a.qdẽ toto eẽ.c.i.b.aũt toto nõ eẽ q̃ qdẽ est.c.a.uera erit.sed q̃ est.c.b.falsa.

¶ Ostẽdit quõ possit ꝓcludi talis ꝓclo p alterã pmissaz falsam.circa qd duo facit.qr p° ostẽdit quõ possit cõcludi talis ꝓclo per scdm scde ubi maior est affirmatiua ⁊ minor negatiua.2° ostẽdit quõ possit ꝫ idẽ fieri p pmũ scde ubi ecõuerso se hẽt ꝯuatiuũ ibi. Silr autez fit. Circa pmũ duo facit:qr accipe alterã pmissarum falsam ⁊ alterã uerã ⁊ ꝓcludẽ simplr falsam per scdm scde.uel ꝫ erit:qr maior erit uera ⁊ minor falsa ulr ecõuerso.p° g̃ exẽplificat de p°:⁊ 2° de 2° ibi. Iterũ q in b. dicit g̃. Alterã falsam aũt. i.p alterã pmissarum falsam ⁊ quãlibet. i.q̃cũq ꝓtigit qdẽ ꝓnẽ imediate falsam ꝓcludẽ.⁊ p° exẽplificat qn maior est uera ⁊ minor falsa dicẽs qd est enim in.a.oi. i.in oi colore ⁊ i b.est sup.in oi albedine.q.d.q ad ꝫ faciẽdum opz q

accipiat mediū qd ꝓueniat oi colori ⁊ oi albedini.utputa q̃litas uel visibile.[si ergo accipiat.c.]i.mediuz utputa q̃litas uel visibile[eē qdē in toto.a.]i.in omni colore[in.b.aūt toto.]i.in oi albedine[nō eē que qdē est.a.c.]i.maior ut oīs color est q̃litas[uera erit: sed que est.b.c.]i.minor.vz nulla albedo est q̃litas[falsa]erit ⁊ ꝓclusio sup.erit imediate falsa.vz nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterū qd in.b.nullo est neqz i.a.oi inerit Si enim ⁊ in.a.est ⁊ in.b.ß nō erat.Si igit accipiat.c.in toto qdē.a.ieē.b.aūt nullo.b c.ꝓpositio uera erit:altera autē falsa.

¶ Ostēdit quō possit ꝓcludi talis ꝓclo per maiorē falsaz ⁊ minorē uerā dicēs.q[est in nullo.b.]i.in nulla albedine[neqz in.a.oi erit.]q.d.q ad hoc faciēduz debet accipi mediū qd ulr remoueat ab albedine:utputa cōgregatiuū uel nigredo.si enim nulla albedo ꝓgregat uel si nulla albedo est nigredo impossibile est q oīs color cōgreget:qz si oīs color eēt talis:⁊ oīs albedo esset etiā talis.ideo subdit[si enim in.a.oi est ⁊ in omni b.]sup.erit[sed nō erat.]i.dicebat q deberet accipi tale mediū qd in oi.b.nō erat.i.q ulr remoueat.a.b. sicut nigredo uel cōgregatiuū.[Si igit accipiat.c.]i.cōgregatiuū[in toto qdē.a.eē]ut oīs color est congregatiuus[in.b.aūt nullo]ut nulla albedo est ꝓgregatiua que qdē est[b.c.ppō.]i.minor[uera est.altera vo.]i.a.c.maior[falsa]est ⁊ cōclo su.imediate falsa. ¶ Notādū aūt q mediuz qd ulr remouet a.b.i.ab albedine impossibile est q ꝓueniat oi.a.duplr ergo tale mediū se poterit hēre ad.a.i.ad colorē:qz uel remouebit ab eo in pte:sicut nigredo que remouet a colore pticulariter:qz est dare colorem qui nō est nigredo:⁊ tūc fiet sillus per maiorē falsam in pte:⁊ minorē ueraz simplr.ut oīs color est nigredo:nulla albedo est nigredo:ergo nulla albedo est color.scdo mō hoc pōt cōtingere:q mediū acceptū qd remouet ulr ab albedine remoueat etiā a colore ulr ut sapor:⁊ tūc fiet sillus p maiorē falsam in toto ⁊ minorē ueraz simpliciter:ut oīs color est sapor:nulla albedo est sapor.ergo ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr aūt fit trāspositio ꝑuatio.Qd enim in nullo est.a.neqz in.b.nullo erit. Si igit accipiat in toto qdē.a.nō eē.in.b.aūt toto esse:que qdē est.a.c.ꝓpositio uera est:altera autem falsa.

¶ Ostēdit quō pōt cōcludi cōclo imediate falsa per alterā p̄missarū uerā ⁊ alterā falsaz in p̄mo scde.⁊ duo facit:qz p̄mo ostēdit quō hoc fiat qñ maior uera est ⁊ minor falsa.2° qñ ecōuerso ibi[Et iterū.]Dicit ergo q[silr aūt fit trāspositio ꝑuatio.]q.d.q silr concludit cōclo imediate falsa per alterā p̄missarū uerā ⁊ alterā falsam trāsposito ꝑuatiuo.nā sillus factꝰ fuit in scda secūde:⁊ hēbat maiorē affirmatiuā ⁊ minorē negatiuā ⁊ si ergo trāsponat ꝑuatiuū siue negatiuū ⁊ fiat sillus in p̄mo scde:⁊ sit maior affirmatiua ⁊ minor negatiua silr fiet q cōcludet cōclo imediate falsa per alteram p̄missarū uerā ⁊ alterā falsam.⁊ p̄mo exegtur de ß quādo maior est uera ⁊ minor falsa.d.[qd enim in nullo a.est.]i.in nullo colore[nec in.b.nullo erit.]i.in nulla albedine.q.d.q ad hoc faciēdū debet accipi mediū qd ulr remoueat a colore ⁊ ab albedine:utputa sapor[si igit accipiat.c.]i.mediū.vz sapor[in toto qdē.a. nō eē]ut nullus color est sapor[in.b.a.toto esse]ut oīs albedo est sapor[que qdez est.a.c.ppō.]i.maior[uera est.altera aūt.]i.minor[falsa.]⁊ concl̄o sup. erit imediate falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterū qd i oīb⁹ est nullo accipe.a.non eē falsum est.Est enī necesse si in oi.b.⁊ in quodā.a.eē.Si igit accipiat in oi.b.esse.c. in.a.aūt nullo que qdē est.c.b.uera ē que autem est.c.a.falsa.

¶ Ondit quō hoc fiat si maior sit falsa ⁊ minor uera.d.[⁊ iterū q in oi.b.est.]i.in oi albedine[accipe eē in nullo.a.]i.in nullo colore[falsum erit]qd enim cōtingit omni albedini nō poterit remoueri ulr a colore ideo subdit q[necesse est si in oi.b.]i.in oi albedine illud eē[in quodā.a.]i.in quodā colore accipiēdum est ergo mediū qd cōueniat omni albedini:utputa disgregatiuū.nā qd cōpetit omni albedini opz q ꝓueniat omni colori.sic aūt fit se hntibus terminis[si enīz accipiat]mediū:utputa disgregatiuū eē qdē[in omni.b.]ut oīs albedo est disgregatiua[i.a.aūt nullo.]i.accipiat eē in nullo colore ut nullus color est disgregatiuus hec est maior[que qdē est.b.c.]i.minor[uera erit que aūt.a.c.]i.maior[falsa]sup.⁊ cōclo falsa ¶ Notādū q pticularis pōt duplr uerificari ul pticulariter:ut si diceret qdā color est ꝓgregatiuus.nam nō oīs color disgregat.uel ulr: ut si dicat qdam color est quātitas:qz oīs color est talis.qd enim oi albedini cōuenit pōt cōpetere cuidam colori pticulariter:utputa disgregatiuū:uel pōt cōpetere ita cuidā colori q etiaz cōpetet omni:utputa q̃litas.si ergo accipiat mediū p̄mo mō cōcludet cōclo imediate falsa per maiorem falsam in pte ⁊ minorē ueram simplr:ut nullus color disgregat:oīs albedo disgregat:ergo nulla albedo est color.sed si accipiat mediū scdo mō ꝓcludet talis cōclo per maiorē falsam totalr ⁊ per minorē simplr uerā:ut nullus color est q̃litas:oīs albedo est q̃litas:ergo nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestuz igit q utriscz falsis ⁊ altera tantum erit sillogismus deceptiuus in indiuiduis.

¶ Epilogat circa determinata.d.q[Manifestū ē igit q utrisqz]p̄missis[falsis]exntib⁹[⁊ altera tm̄]p̄missarū exnte falsa[erit sillus deceptionis in idiuiduis.]i.in ppōnib⁹ imediatis.ꝓcludit enī deceptorie p positio imediate falsa per ambas falsas ⁊ p alterā tm̄.

¶ In his aūt que nō idiuidua sūt cū qdē p ppriū mediū fiat falsitas sillus impossibile utrasqz falsas esse ppōnes sed solū que est ad maius ultimum.

¶ Postqz pbus ostēdit quō pōt ꝓcludi ppō falsa opposita ppōni imediate uere. In pte ista declarat quō possit ꝓcludi ppō ulis falsa opposita mediate uere. Circa qd duo facit.qz p̄mo ostēdit quō cōcludat talis ppō si fiat ulis affirmatiua ibi[Si vo sit affirmatiu⁹.]Circa p̄mū duo facit:qz p̄mo ostēdit quō ꝓcludat talis negatiua falsa per figurā p̄mā.2° quō per scdam ibi[Sz per media.]Propter qd sciēdū q mediū hēt se in triplici hitudine.nā aliqñ est ppriū.aliqñ sile ppro.aliqñ exneū:ut si debeat ꝓcludi hec ppō mediata.oīs hō est suba.dicet mediū ppriū qcqd in p̄dicamento sube est iter hoiem ⁊ subam.vñ aial corp⁹ ⁊ cetera talia poterūt accipi tanqz ppriū mediū:lz forte iter hec ppria media sit dare gradus:qz vnū pōt eē magis ppriū qz aliud.oia tm̄ talia media pnt dici ppria.mediū aūt sile ppro pōt dici mediū aliqd accntale per qd pōt cōcludi talis ꝓclo:utputa si oīs hō eēt alb⁹ ⁊ oē albū eēt sba si accipet albū p medio ad ꝓcludēdū oēz hoiez eē sbaz diceret accipi mediū sile ppro.mediū aūt exneū dicit oē illud per qd nullo mō uere pōt cōcludi talis concl̄o

utputa lapis aut lignū. nlꝗ eni mō ꝛcludet talis ꝛclusio per tale mediū: ⁊ qd̄ dictū est de p̄dicatis sbalibus que p̄dicant in p̄mo mō dicēdi per se ueritatez hēt in per se passiōib⁹ que p̄dicant in 2⁰ mō dicēdi per se: ut si dicat triāgulus hēt tres ista nō est imediata. qz hēt mediū siue pbatiōis: mediuz ergo ad pbādū hēre tres de triāgulo uel accipiet ppriū uel simile ppro uel extraneū. ppuz aūt mediū ad hoc pbādū est illud per qd̄ talis passio inest sbo tali. utputa hēre angulū extrisecuz. mediū aūt sile ppro est illud per qd̄ talis passio nō inest suo sbo: sed pōt iferri ꝗ insit: utputa si accipiat pnciplū figuraz. omne eni pnciplū figuraz hēt tres. triāgulus est h⁹⁸. ergo ⁊c. mediū aūt extraneū est illud per qd̄ talis passio nō inest suo sbo: nec pōt iferri ꝗ insit. uolens ergo phs pbare quō ꝛcludat ulis negatiua falsa opposita ulī affirmatie uere nō ididue ſz mediate tria facit: qz p⁰ quō hoc fiat per mediuz ppriū. 2⁰ quō per mediū sile. ppo. 3⁰ quō per mediū exneū. 2ª bi [Silr ãt si ex alia.]3ª ibi. [Si vo nō ppriuz.] Circa pmū tria fac: qz p⁰ ondit quō ꝛcludat talis ꝛclusio falsa per mediū ppriū. 2⁰ expōit se qd appellat mediū ppriū. 3⁰ qd̄ dixerat manifestat i termis. 2ª ibi. [Dico aūt.]3ª ibi [Sit eni. a.]Dicē ḡ ꝗ [in his ãt que sūt nō idiuidua sup. si debeat i talib⁹ ꝛcludi negatia falsa [cū qdē per mediū ppuz]ꝛcludit talis ꝛclusio per qd̄ mediū ppriuz [fit sillꝰ ȝdictiōis] sup. uer⁰ [nō pose est utrasqz p pōnes eē falsas: ſz solū que ad maius est ultimū.]i. ad maiorē extremitatē. q. d. ꝗ si accipiat mediū ppriū solum maior poterit eē falsa: minor autē semp erit uera. ¶ Notādū aūt ꝗ sigs uellet ꝛcludere hāc ppōnē falsaz. nullus homo est sba. que opponit huic ppōni uere nō indiuidue. i. nō imediate. vz. ad oīs hō est sba. si debeat mediū ppriū p qd̄ possit ꝛcludi h⁰ ppō uera: utputa si accipiat aial uel corp⁹ uel qd̄cūqz aliud qd̄ est itra hoiez ⁊ sbaz si per tale mediū ppriū per qd̄ ꝛcludit ppō affirmatia mediate uera debeat ꝛcludi in p̄ª figura ppō negatiua mediate falsa ipo'e erit minorē eē falsaz sed solū maior. fiet eni sic sillꝰ. nullū corp⁹ est sba. oīs hō est corp⁹. ḡ nullus hō est sba. hoc idē eēt i per se passionib⁹: ut si per hoc mediū ppriū. vz per hēre angulū extrisecū per qd̄ ꝛcludit hec affirmatia ppō uera mediata. ꝗ oīs triāgluꝰ hēt tres debet ꝛcludi negatia mediata ꝗ nullus triāgluꝰ hēt tres ipo'e eēt minorē eē falsaz. sic eni fiet sillꝰ. nihil hns ãgulū extrisecū hz tres. oīs triāgulus hēt angulū extrisecū. ḡ nullus triāgulus hēt tres. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico autem pprium mediuz per quod fit contradictionis sillogismus.

¶ Exponit se qd appellat ppriū mediū. d. [dico autem mediū ppriū]sup. eē [p qd̄ fit sillꝰ ȝdictiōis.]s. sillꝰ ȝriꝰ siue sillꝰ ꝛcludēs ppōnē ȝriā: ut si debeat ꝛcludi hec negatia falsa. nlꝗ hō est sba: mediū ppriū erit illd̄ per qd̄ fit sillꝰ ȝdictiōis. s. sillꝰ ȝriꝰ per quē ꝛcludit hec ppō ȝria q̄ est va. vz ꝗ oīs hō est sba. ¶ Deide cū dicē.

¶ Sit eni. a. in. b. per mediū. c. quoniā igit neēe ē que est. c. b. affirmatiuā accipi sillogismo facto: mãifestū est ꝗ hec semp est uera. Nō eni cōuertit sed que est. a. c. falsa. Cōuersa eni hac cōtrario fiet sillꝰ.

¶ Quod dixerat manifestat in termis. d. [fit eni. a.]i. sbstãtia [in. b.]i. in hoie [per mediū. c. i. per corp⁹. i. pbetur ꝗ oīs hō sit substãtia per hoc ꝗ omnis homo est corpus. si igitur per hoc idē mediū debeat pbari ꝗ nullus homo sit substãtia. quare minor semp erit affirmatia ⁊ semp erit eadē in sillo falso pbãte nullū hoiez eē sbaz: que fuit in sillo uero pbante oēm hoiez eē sbaz necesse erit semp miorē uerā esse ideo ait [qm̄ necesse est que. b. c.]i. illā que est minor [affirmatiuā accipi facto sillo]per mediū su. ppriū [mãifestū est ꝗ hec] i. minor [semp erit uera nō eni ꝛcuertitur.]i. nō mutat uel [nō eniz ꝛcuertit.]sup. in oppositā q̄litatē: sed manet affirmatia sicut pus [sed que est. a. c.]i. maior [falsa] su. erit [hac eni ꝛcuersa] in oppositā q̄litatē [fiet sillogismus]ȝdictiōis. i. sillꝰ oppositus uel sillꝰ ȝriꝰ siue sillꝰ ꝛcludens ppositionē ȝtrariā. ¶ Notandu autē ꝗ si fiat talis sillogismus. omne corp⁹ est sba omnis hō est corpus. ergo omnis hō est sba: si debeat cōcludi ppositio ȝria falsa. vz ꝗ nullus hō est suba non uariabit minor sed maior ꝛcuertet in oppositā q̄litatē. accipiet eni maior ulis negatia: q̄ in sillo vo fuit ulis affirmatiua. in tali ergo sillo ꝛcludēte ppōnē sic falsaz maior erit falsa: minor aūt semp uera. ¶ Deide cū dicē

¶ Silr ãt est si ex alia coordiatiōe accipiat mediū ut. d. q̄uis in toto. a. sit ⁊ de. b. p̄dicat oī. Neēe eni est que est. d. b. ppōnem manē: alterā aūt ꝛcuerti. Quare hec qdez semp uera: illa ãt semp falsa ⁊ fere h⁹ deceptio eadē est ei que fit per ppriū mediū.

¶ Ondit quō ꝛcludat talis ꝛclusio falsa per mediū sile ppro. d. [Silr aūt si ex alia ordinatiōe accipiat mediū]utputa ꝗ nō accipiat mediū sbale: nec mediū ppriū: sed accipiat mediū accētale. ut. d. possumus aūt per. d. itelligere aliud accidētale qd̄ sic se hēat ad sbaz ⁊ ad hoiez sicut corpus ulr subijcit sbe ⁊ ulr p̄dicat de hoie. sic illud mediuz acceptū in hoc assimileturꝰ ppro medio: utputa si accipemus mobile uel gradiēs. lō ait [q̄uis. d.]i. gradiens [fit in toto. a.]i. ulr subijciat sbe [⁊ p̄dicet de oi. b. necesse est qd̄ qdē est. d. b.]i. minorē [ppōnez manē. alteraz aūt.]i. maiorē [ꝛcuerti] su. opz per oppositā q̄litatē: [q̄re hec qdē.]i. minor [semp uera erit. illa ãt.]i. maior [semp falsa] ⁊ sbdit ꝗ [⁊ fere h⁹ deceptio] que fit per mediuz sile ppro [est eadē ei que fit p ppriū mediū.]¶ Notādū ãt ꝗ si fiat talis sillꝰ uerus per mediū simile ppro. oē gradiens est sba: oīs homo est gradiens. ergo omnis homo est sba. si debeat fieri sillꝰ ȝtrarius ꝛcludens ꝗ nullus hō sit sba nō mutabit mior: ſz maior accipiet negatia falsa. vz nulluz gradiēs est substãtia. maior ergo semp erit falsa ⁊ mior semp uera. ¶ Dubitaret forte aliqs quō deceptio p mediū sile ppro est fere eadē cuz deceptiōe p mediū ppriuz. ¶ Dōm ꝗ in hoc est similitudo ⁊ idētitas iter hāc deceptionē ⁊ illā si fiat talis deceptio in p̄ª figura. qz semp in tali deceptiōe maior erit falsa ⁊ mior uera. cā aūt q̄re semp mior uera est. qz illud est mediū ppriū qd̄ facit scire ulr ieē alicui. ut mediū pro ppriū q̄re genꝰ remotū isit spēi est genꝰ ppiquū: ⁊ mediū ppriū q̄re p se passio isit sbo est diffō dicēs pp qd passionis: ul' est p se cā q̄re illa passio isit illi sbo. mediū aūt sile ppo est mediū qd̄cūqz aliud p qd̄ pōt iferri tale genus de tali spe ul' talis passio de tali sbo: mediū ḡ ppriū a medio sili ppo dīt. qz mediū ppriū est cā q̄re tale p̄dicatū siue tale genꝰ remotū p̄dicet de tali spe. uel est cā q̄re talis passio insit tali sbo. mediū aūt sile ppo nō est causa q̄re tale genus p̄dicet de tali specie. sed solum quare inferat de ipsa. vnde ⁊ mediuz accidentale pōt esse tale mediuz inferendi. s. sed nō essendi: quare etiā ⁊ in per se passione medium simile ppro non est causa quare talis passio insit tali sbo: sed quare iferat de ipo. mediū ergo ppriū est cā iferēdi ⁊ eēndi. mediū sile ppo est cā iferēdi sed nō eēndi. mediū extraneum nec eēndi nec iferēdi. In h ḡ ꝛcueniūt mediū ppriū ⁊ sile ppro: ꝗ utrunqz est cā quare maior extremitas ulr inferat de minori extremitate: sed nihil pōt esse cā

q̃re aliqd inferat affirmatiue uel de aliquo nisi p̃dicet uel de illo: ut nihil pōt eē cā q̃re. a. que ponit eē maior extremitas inferat uel de. b. que ponit eē minor extremitas nisi illō tale mediū qd ponit eē talis cā: p̃dicet uel de. b. i. de minori extremitate. ⁊ qr in p̃ª figura minori exñte negatiua nihil seqt opz q̃ in miori sit si debeat ibi refuari forma sillogistica q̃ semp mediū affirmatiue p̃dicet de minori extremitate: ⁊ qr tā mediuz ꝓpriū q̃z sile ꝓpo est illud qd uel p̃dicat de minori extremitate. solū aūt exneū est illud qd nō opz uel p̃dicari de miori extremitate siue fiat sillo p mediū ꝓpriuz siue p sile ꝓpo semp mior erit uera: ⁊ qr semp mior erit uera opz q̃ in tali sillo q dī eē ignorantie: ⁊ q ꝛcludit ꝯnez falsā q̃ semp maior sit falsa: qr si maior eēt uera cū mior semp sit uera eēt ⁊ ꝯ uera. nā lz ex falsis possit iferri uez: nō pp qd: sz qa. ex ueris aūt nō nisi uez. hñt se eniz p̃misse ad ꝯnez sicē añs ad ꝯnis. sicē q̃ est impossē q̃ añs sit ⁊ ꝯnis nō sit: ita ipossē est fuata forma sillogistica q̃ p̃misse sint uere ⁊ ꝯ nō sit uera. ⁊ sic pōt ꝛtigere q̃ nō sit añs ⁊ sit ꝯnis: ut q̃ nō sit hō ⁊ tñ sit aial. hoc tñ nō erit ꝓpter qd: qr nō eē hoiez nihil fac ad hoc q̃ aial sit. ita pōt ꝛtigē nec tñ hoc erit ꝓpter qd: sed qr. q̃ nō sunt p̃misse uere: ⁊ tñ ꝯ sit uera. Sillz q̃ in p̃ª figura cōcludēs negatiuā falsā p mediū ꝓpriū uel p sile ꝓpo: qr semp hēt minorē uerā: opz q̃ semp hēat maiorē falsaz fere est q̃ eadē deceptio p mediū ꝓpriū: ⁊ p sile ꝓpo. nō est eni oīno eadē: qr nō est idē mediū: sz est eadē q̃ztuz ad modū iferēdi: qr sicē talis negatiua falsa in p̃ª figª p mediū ꝓpriū semp iferet p maiorē falsā ⁊ miorē ueram sic p mediū sile ꝓprio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo nō p ꝓpriū mediū fiet sillz. cū. d. q dē sub. a. sit mediū. in. b. āt nullo est. neēe ē utrasqz falsas eē. Recipiēde eniz utiqz sūt eōrio q̃z se habeāt ꝓpōnes si debeat fieri sillz. Sic eni accepte utreqz fiūt false: ut si a. qdē in toto. d. est. d. āt i nullo. b. ꝯuersis eni sillz qdē erit ⁊ ꝓpōnes utreqz false.

¶ Ondit quō hēat iferri talis negatiua falsa in p̃ª figª p tale mediū extraneū. Circa qd duo facit: qr p̃º declat quō hēat iferri p tale mediū ex ambabº falsis p̃misis. 2º quō ex altera falsa ibi. Cū vo. dicit q̃ q. si vo nō sit ꝓpriū mediū. ji. si sit mediuz exneū. sit qdē sillz. ex ambabº sup. p̃misis falsis. cū. d. qdē mediū sit sub a. ji. sub maiori extremitate: utputa sub suba. in. b. aūt. ji. in miori extremitate. utputa in hoie. nullo ē. sic āt se hñtibº termis. neēe ē utrasqz. p̃misas. eē falsas. q. d. q̃ si debeat accipi mediū exneū p qd dbeat pbari hec ꝓpō negatiua mediata falsa. nullz. b. est. a. ut puta. nullo hō est suba. oz accipi tale mediū de q̃ uel p̃dicet sba ⁊ uel remoueat ab hoie: utputa lapis aut leo tūc eni erūt utreqz p̃misse false: qr ad formā sillogisticā. recipiēde sūt ꝓpōnes eōrio q̃z utiqz se hēant si hēat uel debeat fieri sillz. sic aūt acceptis. p̃misis. utreqz erūt false. nā si mediū. d. qd ponit eē lapis p qd oz pbari q̃ nullo hō sit suba si tale mediū subijcit uel sbe: ⁊ remouet uel ab hoie. nō poterit isto mō fieri sillz i p ma figª: qr tūc maior eēt affirmatiua: ⁊ mior negatiua: p̃m quē modū nō seqt sillz in p̃ª figª. sz ad ꝗ q̃ debeat ibi fieri sillz. uel q̃ debeat ibi refuari forma sillogistica eōrio accipient ꝓpōnes q̃ rei vitas se hēat. accipietur eni maior negatiua ⁊ mior affirmatia: ⁊ fiet talis sillz nullo lapis est suba. oīs hō est lapis. igit nullo hō est sba. ꝗ pbat hec negatiua mediata falsa q̃ nullo hō est suba p ꝗ mediū exneū. vz p lapis p utrasqz p̃missas falsas. ī exponēs sillz in termis dicit sic. fi. a. qdē. ji. si sba. est in toto. d. ji. in oi lapide. d. aūt. ji. lapis. i nullo. b. ji. in nullo hoie. ꝯuersis eni ꝓpōnib⁹. i. acceptis ꝓpōnib⁹ eō q̃z ueritas se hēat. ⁊ dicēdo nullus lapis est suba. oīs hō est lapis. sillz q̃dez erit. ji. falsitatis. ⁊ ꝓpōnes erūt utreqz false. ⁊ ꝯcludet ꝯ falsa. vz q̃ nullus hō sit suba. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū vo nō sit sub. a. mediuz: ut. d. que qdē est. a. d. uera erit. que vo est. d. b. falsa: qr si eēt uera ⁊ ꝯcl'o eēt uera: ꝗ erat falsa.

¶ Ondit quō possit ꝯcludi talis ꝯ ex altera exñte falsa. d. cū vo nō sit sub. a. mediū ut. d. ji. si medium qd significat per. d. accipiat tale q̃ nō sit sub. a. i. sub suba: utputa si accipiatur pro medio scia. ⁊ fiat talis sillogismus. nulla substantia est scientia. oīs hō est scia. ergo nullus hō est suba. in hoc aūt sillo. que qdē est a. d. i. maior. uera erit: que qdē est. d. b. ji. mior. falsa. ē uel falsa erit. qr si eēt va ⁊ ꝯ eēt va. ex ambabº eni ueris nō posset ꝯcludi nisi uez. sz erat falsa. ji. i sillo deceptiuo de q̃ hic agit opz ꝯnē eē falsā. p tale q̃ mediuz exneū cuiusmodi est scia ꝯcludit hec negatiua falsa. q̃ nullus hō est suba p maiorē uerā ⁊ minorem falsam. ¶ Dubitaret forte aliqs cū hic pbs itēdat tradē oēs modos p quos ꝯcludit negatiua falsa p mediū exneū cū assignauerit modū quō ꝯcludit talis negatiua falsa in p̃ª figª per mediū exneū p utrasqz ꝓpōnes falsas ⁊ etiā quō ꝯcludit p minorē falsaz ⁊ maiorē uerā. q̃re nō assignauerit modū tñ. vz quō ꝯcludat talis ꝯ per minorē uerā ⁊ maiorē falsaz. ¶ Dōm q̃ sicut p mediū ꝓpriū: uel p sile ꝓprio nunq̃z ꝯcludit negatiua falsa in p̃ª figura nisi minor sit uera. ita p mediū exneum nunq̃z ꝯcludit ulis negatiua falsa nisi minor sit falsa. nā illud dī mediū exneū p qd nō pōt uere affirmatiue iferri maior extremitas de minori: utputa q̃ hō sit sba debet eē talis maior extremitas que cōpetat uel mior: ita q̃ sit affirmatiua uel uera cū negatiua debeat eē uel falsa. oz q̃ q̃ mediū uel nō cōpetat minori extremitati: ⁊ si uolumus sistē in termis assignatis oz q̃ medium acceptū si debeat eē exneū sit tale q̃ uel nō cōpetat hoi. qr si uel p̃dicaret de hoie tūc p tale mediuz posset iferri suba uel de hoie. mediū q̃ tale acceptū nō eēt exneū: sed eēt ꝓpriū uel sile ꝓpo. mediū ergo exneuz est q̃ uel nō cōpetit minori extremitati. ⁊ qr in p̃ª figª si debeat ꝯcludi ulis ꝓpō opz q̃ in minori mediuz p̃dicet uel de minori extremitate. iō si debeat accipi mediuz exneū opz q̃ semp minor sit falsa. qr in minori accipit mediū p̃dicari de minori extremitate uel qd nō p̃dicaret uel de ipa cū sit exneū ab ipa. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs: qr vī ꝗ eē falsuz q̃ nō possit accipi mediū exneū nisi mior sit falsa: illud eni dī mediū exneū per qd nō pōt ꝯcludi. ꝓpō uera affirmatiua mediata q̃ est eōria ꝓpōni negatiue mediate que ꝯcludit i sillo deceptiōis facto in ꝓpōnib⁹ nō idiuiduis. i. non imediatis. nā hec est ꝓpō imediata uera ⁊ affirmatiua. oīs hō est corpus. qr aliqd est mediū ad pbādu corpus de hoie. suba q̃ erit mediū exneū in hoc sillo. qr p subam pbat corpus de hoie: q̃re si fiat talis sillz. nullū corpus est suba. oīs hō est suba. ergo nullus hō est corpus. hic per mediū exneuz ut per subaz ꝯcludit hec negatiua falsa mediata. vz q̃ nullus hō sit corpus. ⁊ tñ in hoc sillo deceptorio maior est falsa ⁊ minor uera. ¶ Rursus videt hic obfuari regula pbi. nā mediū acceptū non est sub minori extremitate. qr suba nō est sub corpe. ⁊ tñ non se hñt ꝓpōnes ut in lra dī. vz q̃ maior que est negatiua sit uera: ⁊ mior que est affirmatiua falsa: imo se habēt ecōtrario. ¶ Dicendum q̃ mediū extraneum pōt accipi dupliciter: uel absolute: uel respectiue. Absolute dicit extraneuz esse medium quod est extraneuz uel a maiori extremitate uel a minori uel ab utrisqz: ut si debeat sillogiçari hec negatiua falsa de qua ponebat

exēplū.nullus hō est corp⁹.mediuz dicet exneum:uel qz sit exneū a corpe.3ᵐ aūt mēbrū q̄ sit extraneum ab utrisqz includit in scdo:qz qd est extraneuz a corpore est extraneū ab hoie.suba aūt que dicebat eē medium exneū nō meret dici exneū:qz nec est qd exneū a corpe nec ab hoie cū pdicet ulr de utroqz.Dicam⁹ g̃ q̄ in sil logiçado negatiuā mediatā falsā oppositā ulī affirmatiue uere p mediū exneū sp oz q̄ illd mediū sit exneū a miori extrēitate.nā si ē exneū ul' ꝑ erit:qz est exneuz a miori:ul' qz a maiori:ul' qz ab utroqz.Si eni nll'o hoz modoz eēt exneū deberet poti⁹ dici nō exneū q̄z exneuz.Si g̃ tale mediū dicat exneū qz exneet a minori hi itētū.sz qz a maiori de necitate exneabit a minori: qz maior z mior in tali sill'o sic se hēt:qz mior in tali sill'o sic se hēt:qz mior est ulr sb maiori.alr eni nō fieret sill's deceptiōis ꝓcludēs ul'ez negatiuā mediatā falsā oppositā ul'i affirmatie mediate ve.3° si dicat mediū exneū: qz exneet ab utroqz:et ex ꝑ ꝓcludet q̄ sit exneū a miori extremitate.sp g̃ mediū exneabit a miori.sz q̄tiescū qz exneū pdicat de exneo ulr affirmatiue ꝓpō est fl'a.g̃ hi⁹ sill's p mediū exneū semp hēbit minorē falsā:z minor sp sit affirmatiua.alr eni nō obtuaret fora sillo^ca i p^a fig^a.g̃ si loq̄mur de exneo absolute pz q̄ nō sillogiçant in p^a fig^a negatiua falsa p mediū exneū nisi mior sit falsa.Sz si accipiat mediū exneū nō cōparādo mediū ad miorē extremitatē p̄m se:ul' ad maiorē p̄m se:sz cōparādo ipz ad vnū illoz in respectu ad aliō p̄m quē modū lz sba nō sit qd exneū a corpe p̄m se.nec ab hoie p̄z se.vi tñ eē qd exneū a corpe ut dz ꝓcludi de hoie.ul' di qd exneū eē ab hoie ut de eo dz ꝓcludi corp⁹.nā illd p qd dz ꝓcludi corp⁹ de hoie dz eē p̄m lineā pdicamentalē iter corp⁹ z hoiez.sba g̃ q̄ est sup utrūqz nō erit simplr ꝓgruū mediū ad ꝓcludēdū vnū de alio. pp qd dici pōt q̄ ēt loquēdo sic de exneo adh^c sba nō dz dici simplr exneū qd.nā tūc eēt sba simplr exneū medium qñ nll'o mō p tale mediuz posset ꝓcludi corp⁹ de hoie.pōt aūt z si nō ulr:pticulr.sba eni z si nō accepta ulr ē tale mediū.accepta aūt pticulr z ōcta p aliquā dīā:utputa si dicat sba aiata sp̄ibilis poterit eē tale mediuz. fiet eni ide sill's uer⁹ sic:ois sba aiata sp̄ibilis est corp⁹.ois hō est hi⁹.g̃ z c̄.z fiet ide sill's deceptiōis ꝓūsa maiori i oppositā q̄litatē:ut nll'a sba aiata sp̄ibilis est corp⁹.ois hō est hi⁹.g̃ ois hō est corp⁹.tale g̃ mediū nō dz dici exneum si accipiat mediū exneū de necitate semp minor erit falsa ut in qōne antepositā dicebat.

¶ Sz p mediā figurā fcā ōceptōē:utrasqz qdē nō ꝓtigit falsas eē ꝓpōnes totas. Cū eni sit.b.sub.a.nihil qdē ꝓtigit hoc qdē oi in illo vo nullo eē:sicut dictū est prius.

¶ Postq̄z pbs oñdit quō pōt ꝓcludi negatiua mediata falsa p sill'z deceptoriū factū in p^a fig^a. In pte ista declarat quō possit ꝑ fieri p mediā figurā.Circa qd tria fac qz p° oñdit quō hēat fieri p ambas falsas.2° quō p alterā falsā.3° epilogat circa deteriata.2ª ibi|Altera vo.| 3ª ibi|Si qdē puatiu⁹.|dicit g̃.|Sz q̄ fcā deceptione.|i.sz si fiat deceptio|p figurā mediaz utrasqz ꝓpōnes nō ꝓtigit eē totas falsas:qz cū.b.sit sb.a.|i.cum mior extremitas sit sb maiori.i.|nihil ꝓtingit eē.in ꝑ qdē oi.in illo āt nll'o sic dcm est pus.|¶ Notādū āt q̄ si debeat eē negatiua ulr fl'a oz q̄ affirmatiua sit ulr uera:qz si sill's deceptori⁹ ꝓcludit hāc negatiuā ulr falsaz.nll'z.b.est.a.oz q̄ affirmatia sit ulr vā.s.oē.b.est.a. g̃ in tali sill'o deceptorio sp intelligit eē.b.sb.a.g̃ si p mediā figurā oz ꝓcludi p ambas p̄missas in toto fl'as hec ꝓpō negatiua ulr fl'a nll'z.b.est.a.utputa nll'a albedo ē color:ul' nll's hō est aial.oz q̄ mediū acceptū ulr affirmatiue falsificet de vno:z ulr negatie falsificet de alio nā oz q̄ vna p̄missaz sit affirmatiua z altera negatia. si g̃ mediū cū maiori extremitate siue cū.a.facit maiorem cū alia extremitate siue cū.b.facit minorē de vna pdicat ulr affirmatiue:de alia ulr negatiue:z sunt ambe p̄misse tote false:opz q̄ mediū de vno pdictoz falsificet ulr affirmatiue.de alio āt ulr negatiue.g̃ mediuz vni ulr ꝓuēiet z ab alio ulr remouebit.nā eni ulr ꝓuniet de q̄ falsificabit ulr negatie:ab eo aūt ulr remouebit:de q̄ falsificabit ulr affirmatie.nō g̃ poterit sillogiçari q̄ nullū.b.sit.a.i.q̄ nll's hō sit corp⁹:ul' q̄ nll's color sit q̄litas nisi iuēiat aliqd me^m qd ulr remoueat ab vno:z ulr pdicet de alio.qd est ipo'e.cū vnū sit ulr sb alio.g̃ sic dicebat pus de ꝓpōnib⁹ negatis falsis idiuiduis q̄ nō poterāt sillogiçari tales ꝓpōnes p figuram mediā ex ambab⁹ p̄missis totalr falsis.sic intelligēdum est ꝑ idē de ꝓpōnib⁹ negatiuis falsis nō indiuiduis q̄ nō p̄nt ꝓcludi p scdaz figurā p p̄missas totas falsas. sz p falsas in pte p̄nt.nā nll's hō est corp⁹.hec negatia falsa mediata si accipiat pro medio erūt ambe p̄misse false in parte.z ꝓcludet cōclusio negatiua mediata falsa simpliciter.¶ Deinde cum dicit.

¶ Altera vo pōt eē fl'a z q̄cūqz ꝓtingit.Si eni.c.z i.a.z i.b.ē:si accipiat i.a.qd eē:i.b. vo nō eē.q̄ qdē.a.c.vā erit:altera aūt fl'a

¶ Oñdit quō possit ꝓcludi talis ꝓpō negatiua p alterā falsā z alterā uerā.Circa qd duo fac.qz p° oñdit quō ꝑ fiat qñ maior est vā z mior fl'a.z fac ide sillz i 2° scde 2° oñdit ꝑ qñ est eō.z facit ide sillz i p° scde ibi|Iterū si in.b.|Dicit g̃ q̄|Altera vo pōt eē tota fl'a z q̄cūqz ꝓtigit.|q.d.q̄ p alterā p̄missaz falsā q̄cūqz sit illa pōt ꝓcludi ꝓpō mediata negatia fl'a.z p° oñdit quō ꝑ fiat qñ mior est fl'a z maior vā.d.|si eni.c.|i.si mediū|z i.a.z i.b.ē.|q.d.q̄ si ad ꝑ sciēdū dz accipi tale mediū q̄ sit sup.a.z sit sup.b.utputa si debeat ꝓcludi hec negatiua mediata fl'a.nll's hō est corp⁹.accipiet sba q̄ est supra utrūqz z fiet sill's in 2° scde sic.oē corpus est sba. nullus hō est sba.g̃ nullus hō est corp⁹.hic eniz cōcludit negatiua fl'a p.a.c.i.p maiorē uerā.z.b.c.i.miorez falsaz.ió ait q̄|si accipiat qdē|sup.c.i.suba.|i.a.|i. in corpe.|esse|ut oē corpus est suba.|in.b.vo.|i.in hoie|nō eē|ut nullus hō est suba.|que qdē est.a.c.| i.maior|uera erit z altera aūt.|i.b.c.siue minor|falsa|z sup.z ecōuerso falsa.¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterz si qdē i.b.accipiat.c.eē.i.a.āt nll'o: q̄ qdē est.c.b.uera erit:altera aūt falsa.

¶ Oñdit quō ꝓcludat tal' negatia falsa p maiorē falsā z miorē uerā.nec mutat termios.sz solū trāsponit ꝓpōnē puatiuā z fac sillz in p° 2° : quē pus fecerat in 2° 2° d.|iterū si in b.|i.in oie|accipiat qdez eē.c.|i.sba hec est mior.ois hō ē sba|in a.|qdē in corpe|nll'o| su.accipiat eē sba.Formabit g̃ sic sill's. nullus corpus est sba.ois hō est sba.g̃ null's hō est corp⁹:in hoc g̃ sill'o|que qdē est.b.c.|i.minor|uera erit.altera aūt.|i. a.c.|falsa|z ꝓclusio falsa su.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdē igit fit puatiu⁹ sill's deceptiōis dictū est q̄re z qñ z per que erit deceptio.

¶ Epilogat circa determiata.d.|si qdē sill's deceptionis fit puatiu⁹.|i.si sill's ꝓcludat deceptorie negatiaz falsam|dictū est qñ.|i.in qua figura|z per que.|i. p q̄s p̄missas falsas|erit deceptio.|¶ Deide cū dic.

¶ Si vo sit affirmatiu⁹ tūc p ꝓpriū mediū ipo'e est utrasqz eē falsas. Necesse eni est que est.b.c.manē:si quidē erit sillogismus sicut dictū est prius. Quare.a.c.semp erit falsa.hec aūt erit conuersa.

¶ Quia oñderat quō pōt ꝛcludi negatia mediata falsa: tā in p^a figura q̃z in 2^a. Jn pte ista ut dicebat declarat quō possit ꝛcludi ppō ul̃is affirmatia mediata fl'a: qd̄ nisi p p̄mā figurā fieri pōt. nō g̃ in b̄ uariabit figura qr fola p^a ꝛcludit ul'ez affirmatiuā. sz uariabit mediū. qr pōt b̄ fieri ul' p mediū ppriū siue p sile ppo ul' p exneū. Tria g̃ facit. qr p^o oñdit quō talis ul'is affirmatia mediata fl'a possit ꝛcludi p mediū ppriuz. 2° quō p sile p ppro. 3° quō p exneū. 2^a ibi [Sil'r aūt.] 3^a ibi [Luz vo nō sit p ppriū.] Dicit g̃ q [si fiat affirmatiuus sill's] sup. deceptori^o [tūc qdē p mediū ppriū ipole ē utral- qz] p̄missas [falsas eē. neče est eni] illā ppōnez [q̃ est b.c.] i. miorē [manē.] i. nō uariari [sigdē erit sill's.] s. uer^o. i. si recte reūabit ibi foza sillogistica [sic dcm ē p̄us] cū. s. agebat de sil'o p̄uatiuo [q̃re. a. c. semp erit falsa. hec eni est ꝛūsa] in opposita q̃litatē. nā h^c. si maior in sil'o nō deceptorio accipet negatiua ꝛ eēt v̄a. in sil'o aūt deceptorio accipit ꝛūsa in opposita q̃litatē. i. accipit affirmatia ꝛ est fl'a. ¶ Notādū aūt q ut ponamus in termis q̃ hic oñr dicem^o q affirmatia ul'is mediata fl'a de q̃ hic logt phs hēt ul'ez negatiuā mediatā uerā. si g̃ oē. b. est. a. ē mediata fl'a. nullū. b. ē. a. erit mediata v̄a. accipiam^o g̃ p. b. aliqd qd̄ sit in p̄dicamto sbe utputa aial. p. a. q̃ztitatē. h^c eni ē ppō negatia mediata v̄a. nll'z aial est q̃ztitas. mediū āt ppriū ad b̄ pbādū est sba. si g̃ fac sill's p̄uatiu^o nō erit deceptori^o. dicet eniz nll'a sba est q̃ztitas. oē aial est sba. g̃ nll'z aial est q̃ztitas. Si g̃ debeat ꝛcludi affirmatia fl'a opposita huic negatiue v̄e. ut si debeat ꝛcludi oē aial est q̃ztitas mior non mutabit. sz maior ꝛūtere ī opposita q̃litatē. dicet eni ois sba est q̃ztitas. oē aial est sba. g̃ oē aial ē q̃ztitas. minor eni qr mānet eadē sp erit v̄a. maior āt qr accipit mō ꝛūso q̃z i sil'o vo sp erit fl'a. ¶ Notā^m ēt q sill's uer^o pōt dici dupl'r: ul' q̃ztū ad māz ul' q̃ztū ad formā. Sill's aūt deceptori^o nunq̃z erit uerus q̃ztū ad māz. sp enim accipit ul' ambas ul' sal tē alterā p̄missaz falsā. pōt tū talis sill's eē uerus q̃ztū ad formā qr pōt tenē uerā formā sillogisticā. iō dicebam^o in expōne l'ra q ppōnē. b. c. i. miorē opz manē si debeat eē sill's. s. uerus. i. si debeat ibi reūuari uera forma sillogistica. nā si ꝛuerteretur mior in opposita q̃litatē ꝛ fieret negatiua nō reūuaretur ibi foza sillogistica. qr ut dicebat supra: miori exnte negatiua nihil seqt in p^a figura. ¶ Deinde cū dicit

¶ Sil'r āt est ꝛ si ex alia ordiatiōe accipiat mediū: sic dcm est in p̄uatiua deceptione. Necesse est eni que qdem est. d. b. manē.

¶ Oñdit q b̄ idē ꝛtigit si accipiat mediū sile ppo: ut si accipiat mediū ex alia coordiatiōe. mediū eni ppriuz ad pbādū qd̄ est ī vno gīe nō sbījci alteri gīi est. ipm gen^o ut mediū ad pbādū aial qd̄ est i gīe sbe nō sbījci q̃ztitati ē ipa sba: sz si accipet mediū aliqd̄ accñs qd̄ p̄dicaret de aiali ꝛ remoueret a q̃ztitate sic eē vigilans ul' eē dormiēs ul' eē appetēs. qr talia cōpetūt aialib^o. nō āt q̃ztitas tale mediū eēt ex alia coordiatiōe qr nō eēt ī coordiatiōe sbali nec i gīe sbe: sz eēt accñtale. tale mediū ēt diceret sile ppo qr sic p ppriū mediū pōt cōcludi nll'z aial eē q̃ztitatē. ita ꝛ p talia media posset cōcludi b̄ idē. Foziabit eni sic sill's. nll'z appetēs ē q̃ztitas. oē aial ē appetēs. g̃ nll'z aial ē q̃ztitas. iste sill's nō ē deceptori^o. sz si deceptorie debeat ꝛcludi hec affirmatia. oē aial est q̃ztitas. mior nō mutabit sz maior accipiet affirmatiua ꝛ erit fl'a. dicet eni oē appetēs est q̃ztitas. oē aial est appetēs. g̃ oē aial est q̃ztitas. Sile ē g̃ de medio sil'i ppo ꝛ de medio ppo. ꝛ sile est ꝛcludē p p̄maz figurā deceptorie p mediū ppriū ul' p sile ppo affirmatiuā falsā ul' p̄uatiuā. in oib^o eni talib^o deceptiōib^o maior accipiet eꝫ q̃z sit rei v̄itas ꝛ erit semp fl'a. mior aūt sp manebit eadē. ꝛ erit sp uera. vñ q̃ztū ad b̄ sp erit eadē deceptio. iō ait [Sil'r aūt] sup. accidet deceptio q sp erit maior fl'a ꝛ minor v̄a [ꝛ si ex alia ordinatiōe accipiat mediū.] i. si accipiat mediū ex ordinatiōe accñtali siue accipiat mediū sile ppo [sic dcm est. ꝛ in p̄uatiua deceptiōe.] ná sic dixim^o sil'is modus deceptiōis est in ꝛcludēdo p mediū ppriū ul' p sile ppo p p̄mā figurā deceptorie p̄uatiuā falsā ul' affirmatiuā. sp enim minor nō uariabit ꝛ erit v̄a. maior uariabit ꝛ erit fl'a. iō ait q [neče est eniz] ppōnē [q̃ qdē est. d. b.] i. miorē [manē.] i. eē uerā [q vo ē. a. d.] i. maiorē ꝛuerti. i. accipe eā eꝫ q̃z v̄itas se hēat ꝛ eē falsam. ꝛ sbdit q hec deceptio est eadē p̄ori. i. hēt magnā affinitatē cū p̄ori. qd̄ dupl'r pōt exponi. vz q hec. i. deceptio p sile ppro eadē sit cū deceptiōe p ppriū: ul' hec. i. deceptio q̃z uz ad ppōnē affirmatiuā est eadē cū deceptiōe q̃ztū ad p̄uatiuā. semp eniz in oib^o talib^o minor nō uariat ꝛ est uera. maior uariat ꝛ est falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū vo sit nō p ppriū mediū sigdē sit. d. sub. a. nec qdē erit v̄a. altera āt falsa. pōt eni. a. in plurib^o eē que nō sunt sibi inuicē.

¶ Oñdit quō possit fieri talis deceptio per mediū nō p ppriū. Circa qd̄ duo fac. qr p^o oñdit quō fiat b̄ qñ mediuz ē sb maiori extremitate. 2° quō qñ est sb maiori ibi [Si vo nō sit. d.] Dic g̃ q [cū vo nō sit p ppuz mediuz.] i. si fiat deceptio p mediū exneū [si qdē sit. d. sba] i. si mediū acceptū sit sub maiori extremitate [hec qdē.] i. maior [erit v̄a altera āt.] mior [falsa] ꝛ oñdit quō pōt b̄ fieri dicēs q [pōt eni. a.] i. maior extrēitas [eē ī plrib^o que nō sūt sibi inuicē.] ¶ Mōn^m āt q h^c ē negatia mediata nullis hō inaiat^o. ē eni mediū ad b̄ p bādū aial. Si g̃ accipiat ōria hui^o affirmatia falsa. vz. ois hō ē iaiat^o. ꝛ si accipiat mediuz ꝛtētū sb iaiato qd̄ sit exneū ab hoie. utputa lapis ul' ferrū. tūc erit maior v̄a ꝛ minor falsa. Foiet eniz sic sill's. ois lapis est inaiatus. ois hō est lapis. g̃ ois hō est inaiat^o: quō aūt possit iueniri tale mediū dic q. a. i. iaiat^o q̃ ponit eē maior extremitas pōt pbari de plib^o q nō sūt sibi inuicē ꝛ q̃ sūt sup. exnea ab hoie. ꝛ q lz tale sup. poterit eē mediū ut ferrū lapis ꝛ cetera talia q nō sūt sibi inuicē ꝛ sunt exnea ab hoie. g̃ nō est ītētio phi q maior extremitas p̄dicaret de plib^o q issūt sibi iuicē ut de medio ꝛ de miori extrēitate. qr si maior extremitas p̄dicaret de miori extremitate. tūc ꝛ affirmatia eēt v̄a que ponit eē falsa Exponēdū ē g̃ q. a. i. p̄dicat de plib^o que nō isunt sibi iuicē. i. p̄dicat de plib^o medūs que nō sūt sibi iuicē. ꝛ q̃ sūt exnea a minori extremitate. ut iaiatū p̄dicat de lapide ꝛ ferro q̃ sunt exnea ab hoie. ¶ Ad b̄ g̃ ualet l'ra phi. i. qr posset aliqs credē q nō possem^o hīe talia media q eēnt sb maiori extremitate. ul' si possem^o hīe plura talia media sibi inuicē eēnt. ita q vnuz eēt sub alio. iō dī i l'ra q ml'ta pūt eē sb a. i. sb maiori extremitate. utputa sub iaiato que nō sūt sibi iuicē ꝛ que sūt exnea a maiori extremitate. utputa ab homie p que sup. pōt concludi deceptorie inanimatū de homine. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vo nō sit. d. sub. a. hoc qdē mānifestū. qm̄ sp erit falsa. affirmatiuū eniz accipit q̃ qdē. d. b. ꝛtigit ꝛ uerā eē ꝛ falsam.

¶ Oñdit quō ꝛtigat talis deceptio qñ mediū q vz accipi exneū nō est sb maiori extremitate. ꝛ duo fac. qr p^o ait quō hēat fieri talis deceptio. 2° declat qd̄ dixerat ibi [nihil enī phibz.] Dic g̃ [si vo. d.] i. si me^m acceptū exneū [nō sit sb. a.] i. sb maiori extremitate [manifestū est qdē q hec.] i. maior. s. a. d. [sp erit falsa. affirmatia eni accipit. q̃ vo ē. d. b.] i. mior [ꝛtigit uerazz eē ꝛ falsaz] ¶ Mōn^m āt q sp mediū in p̄ma figura in maiori ppōne sbījcit maiori extremitati. si g̃ decepto-

rte oz ꝓcludi ulem affirmatiuã.oz maiorẽ eẽ affirmati uã: ⁊ qz oz maiorẽ eẽ affirmatiuã oz mediũ subijci ma iori extremitati.si ergo medium nõ sit ſb maiori extre mitate ut si.d.nõ sit ſb.a.uel si.a.non p̃dicet ulr de.b. planum est q̃ maior que est.oẽ.d.est.a.semp erit falsa. minor aũt poterit eẽ falsa ⁊ uera. ¶ Deide cum dicit.

¶ Nihil eni phibet.a.qdẽ in.d.nullo eẽ.d. aũt in oi.b.ut aial:scientia:musica.

¶ Declarat qd̃ dixerat.qz ḡ dixerat q̃ si mediũ nõ accipitur sub maiori.q̃ maior ſp est falsa. minor aũt põt eẽ uera ⁊ falsa.ſ̃ duo facit. qz p̃o declat quõ minor possit eẽ v̄a.2o quõ possit eẽ falsa ibi|Nõ ãt.| Dicit ḡ|Nihil eni phibet.a.i.d.nlro eẽ.d.aũt i oi.b.ut aial:scia: ⁊ musica.| Si ḡ qs uellet ꝓcludẽ q̃ oẽ.b.eẽt.a.i.q̃ ois musica eẽt aial.⁊ accipet p medio scia.q̃ nõ ꝓtinet sub maiori extremitate.i.ſb aiali.fozabit ḡ sic fillſ.ois scia est aial.ois musica ẽ scia.ḡ ois musica est aial.hic ꝓcludit affirmatia falsa mediata.ut ois musica est aial.per mediũ exneũ ut p sciaz nõ ꝓtetã ſb maiori extremitate i.ſb aiali.⁊ i ꝑ fillo est maior falsa ⁊ minor v̄a. ¶ Dubitaret forte aliqs qz scia nõ ẽ mediũ exneũ.imo ẽ ꝓpuz nõ eni scia exneat a musica.imo p̃dicat de ipa. ¶ Doz est q̃ sec̃ est i ꝓpõne affirmatia falsa opposita negatiue v̄e: ⁊ i ꝓpõne negatia falsa opposita affirmatie v̄e nõ põt accipi mediũ exneũ nisi duob̃ modis: ulr a maiori extremitate: ulr ab utroqz.nõ eni põt accipi 3o mõ.vz a maiori ⁊ nõ a minori.qz postq̃z affirmatia ponit eẽ v̄a qcqd exneat a maiori ⁊ a minori: sz i ꝓposito ubi affirmatia falsa ⁊ negatia v̄a est ut pz i exẽplo ꝓposito.cũ dr ois musica est aial.poterit accipi mediũ exneũ in cõpatiõe ad aial qd̃ nõ erat exneũ respectu musice.⁊ tale mediũ est scia.vñ tale mediũ est exneũ ⁊ est ꝓsonũ. est exneuz ab aiali.⁊ ꝓsonum musice. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Nõ ãt itez neqz.a.i nlro.d.nz.d.i nlro.b

¶ Ostdit quõ ꝑ fiat si minor sit fla.d.q̃|itez|sup.pñt accipi termi qd̃|nõ ãt|sup.erit uez dicẽ|nec.a.in nlro d.nec.d.i nlro.b.|q.d.q̃ poterũt accipi oia exnea.ut puta.aial liea musica.hc eni nec.a.i.maior extremitas siue aial ẽ i nlro.d.i.i nlro medio siue i nlra linea. neqz d.i.mediũ siue liea ẽ i nlro.b.i.i minori extremitate.siue i musica.nec ẽ curãdũ q̃ pz modũ suũ pbs supabũdat i negatiõib̃.fozet ḡ fillſ tot̃ affirmatiu̅ ⁊ hẽbit oẽs ꝓpõnes falsas sic.ois linea est aial.ois musica est liea. ergo ois musica est aial. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mãifestũ igit ẽ.qm̃ cũ nõ sit meduz sub a.utreqz pñt eẽ false.⁊ quecũqz ꝓtingit.

¶ Epilogat circa deteriata ⁊ duo fac̃.qz p̃o epilogat q̃z tũ ad hãc ptẽ imediate positã.2o q̃z tũ ad totũ p̃cedens ibi|Quot qdẽ igr̃|dicẽ ḡ q̃|mãifestũ ẽ igr̃ qm̃ cũ nõ sit mediũ ſb.a.⁊ utreqz pñt eẽ fle.⁊ q̃cũqz|tã maior q̃z minor pñt eẽ fle. ¶ Notãdũ aũt q̃ cũ mediũ nõ est sub maiori extremitate q̃cũqz tã minor q̃z maior põt eẽ fla. alr tñ ⁊ alr.nã maior põt eẽ falsa sine minori.minor aũt nõ sine maiori:nã sic se hñtib̃ termis ut patuit maior ſp erit fla.minor aũt põt eẽ v̄a ⁊ fla. ¶ Deide cũ dicit:

¶ Quot qdẽ igit modis ⁊ per que pñt fieri p̃m sillogismũ deceptiões:⁊ in his que sũt sine medio ⁊ in his que sunt per demonstrationes manifestum est.

¶ Epilogat circa totũ p̃cedẽs.d.|q̃t qd̃ igr̃ modis ⁊ p q̃.|i.p q̃s|pñt fieri deceptiões p fillz i his q̃ sunt sine medio.⁊ i his q̃ sũt|cũ medio|p dmr̃onẽ|sup.ꝓclusẽ|mãifestũ ẽ.| ¶ Notãm ãt q̃ ꝓpõnes imediate sũt idemr̃abiles.mediate ãt sũt p dmr̃onẽ ꝓclusẽ: ulr pñt p demr̃onẽ ꝓcludi.⁊ qz ẽ deteriatũ de deceptiõib̃ tã circa imediatas q̃z circa mediatas.ſ̃ aũt.dcm̃ ẽ eẽ de deceptiõib̃ nõ solũ ꝓpõnũ q̃ sũt sine medio: sz ẽt ꝓpõnũ hñtiũ mediũ.⁊ p demr̃onẽ ꝓclusam ulr poliũ ꝓcludi ut accipiat demr̃o large p fillo necessario ꝓcludente.

¶ Manifestũ est aũt q̃ si aliqs sensus defecerit necesse est aliquã sciaz deficere.quaz impossibile est accipere sine sensu.

¶ Postq̃z phus deteriauit de ignorãtia dispõnis. ¶ In pte ista ut dicebat deteriat de ignorãtia simplicis negationis q̃ potissime ꝓtigit ex defectu alic̃ sẽsus.nã deficiẽte sẽsu oz q̃ deficiat scia q̃ est apta nata acgri p illũ sẽsuz.tales ḡ potissime hñt ignorãtiã simplicis negationis alic̃ scie: qb̃ deficit sẽsus p quẽ est apta nata acgri talis scia ꝑz illũ sẽsuz: ut ceci a natiuitate potissime hñt ignorãtiã simplicis negatiõis scie de colorib̃. qz eis dficit visus p quẽ est apta nata acgri color scia.lz eni rustici dicant hẑe ignorãtiã simplicis negationis geometrie ulr alic̃ alteri̅ scie.magis tñ hñt hi̅ simplicem ignorãtiã qb̃ deficit sẽsus p quẽ est apta nata acgri talis scia.ꝓcederet eni rustic̃ q̃ fulgẽs lucidũ disgregaret visuz: qd̃ nõ ꝓcederet a natitate cec̃.qz nũq̃z ꝑ potuit expiri p sẽsuz.deteriare igr̃ de ignorãtia simplicis negatiõis est determiare quõ p dfectũ alic̃ sẽsus oportet deficẽ sciaz q̃ est p̃m illũ sẽsuz.duo ḡ facit phus.qz p̃o pponit hãc v̄itatẽ.2o eã declat ⁊ pbat ibi|Si uere adiscim̃.|Dicit ḡ|Mãifestũ est ãt q̃ si sẽsus alic̃ deficeret neẽe est ⁊ sciaz deficẽ quã ipole est accipe nisi p sẽsuz|sup.illũ: ut cui deficit visus neẽe est deficẽ sciam color quã sciaz ipole est accipe nisi p visuz. ¶ Dubitaret forte aliqs.vñ seqt̃ hec ꝓtia q̃ si deficiat sẽsus q̃ ⁊ deficiat scia illi̅ sẽsus ulr p̃m illũ sẽsuz. ¶ Doz q̃ duplici via possum̃ ondẽ sic eẽ.p̃a via sumit put scia cõpat ad suũ modũ accipiẽdi.2a via sumit put scia cõpat ad ipm itellz.i.ad hñtũ p̃ncipior siue ad p̃na p q̃ acgrit. p̃a via sic pz.nã scia nõ est nob̃ inata ⁊ itellſ nr̃ polis nõ nascit plenus: sz nudus.a p̃mordio eni natiuitatis nr̃e itellſ nr̃ polis est sicẽ tabula rasa in q̃ nihil est depictũ.polis est tñ q̃z cũqz picturã accipe.itellſ igit polis in sui p̃mordio nihil est actu fact̃.est tñ polis oia fieri que oia declari hñt in.z.de aia. Ex his mãifeste colligit q̃ scia in nob̃ cãta est p acqsitionẽ ⁊ p acceptionez ⁊ p ipssionẽ a reb̃.sz cui deficit p̃m accipiẽs oz q̃ deficiat ⁊ 2m.p̃m accipiẽs ãt ⁊ p̃m recipiẽs impssionẽ a reb̃ est sẽsus.res eni ipe nõ pñt imediate impmẽ i itellu: sz p̃ns faciũt impssionẽ in sẽsu.⁊ mediãte sẽsu fit impssio in itellu.cui ḡ deficit aliqs sẽsus: qz ei deficiũt impssiões sẽsibiles p̃m illũ sẽsuz oz q̃ ei deficiãt impssiones itelligibiles apte nate deriuari ab impssionib̃ sẽsibilib̃ factis i tali sẽsu.⁊ p ꝓns oz q̃ ei deficiat scia ꝑz talez sẽsuz.2a via ad ꝑ idẽ sumit put scia cõpat ad itellz uel ad hñtũ p̃ncipior.nã scia est hit̃ ꝓnũ.cui q̃ deficit intellect̃ oz q̃ ei deficiat scia.nã scia que est hit̃ ꝓnuz p̃supponit itellm q̃ est hit̃ p̃ncipior.p̃ncipia aũt fiunt nobis nota via sẽsus memorie ⁊ expiẽtie.cui ergo deficit aliqs sẽsus oz q̃ ei deficiãt p̃ncipia illa quẽ sũt apta nata nõ acgri nisi p illũ sẽsuz.⁊ p ꝓns oz q̃ deficiat ei scia q̃ sine talib̃ p̃ncipijs nõ põt hẽri. ¶ Ulteri̅ forte dubitaret aliqs.ut p̃m platonẽ deficiẽte sẽsu deficeret scia. ¶ Doz q̃ platoni deseruiebat idee ad sciam ⁊ ad gnionẽ.ut in meta.declari hẽt.ab ideis eni ipis deriuabant spẽs itelligibiles in aias nr̃as ⁊ spẽs sensibiles in sbtaz mãz.eedẽ eni erãt idee cãntes illas spẽs ⁊ has ꝑz q̃ iste eẽnt sẽsibiles ⁊ ille itelligibiles.ꝑ eni erat pp diuersitatẽ recipiẽtiuz.vñ ipe vnitatẽ posuit ex pte idee ⁊ ex pte forme.pluralitatẽ aũt ex pte recipiẽtium ⁊ ex pte mãe.ut declarari hẽt in p̃o phi.igit put ab eisdem ideis deriuabant spẽs intelligibiles in aias nr̃as idee platoni deseruiebat ad sciam que per tales spẽs

itelligibiles hz eē. put ãt ab illis eisdē ideis deriuabãt
forē sibiles ⁊ i sbtaz mãz debuiebãt idee ad gñonē q̃
termiat ad mãles forias. pm h g̃ sbus nihil faciebat ad
acqsitionē scie. qz scia pm opionē plonis nō iprimit p
spēs deriuatas i itellz p sbuz: sz imediate cãtur i nobis
scia ab ideis. iter res eni corpales ⁊ itellz est medi⁹ sen
sus q est vt⁹ corpea ⁊ organica. qz g̃ trãsit⁹ ab extremo
ad extremũ psuppõit trãsitũ p mediũ nō deriuabunt
spēs a reb⁹ i itellcũ nisi p sensũ: sz iter ideas ⁊ itellz cũ
ipe idee sint qd separatũ ⁊ abstractũ nō est medi⁹ sbus q
est vt⁹ organica: ⁊ vt⁹ in corpe. itellz g̃ q neqz est corp⁹
neqz vt⁹ in corpe. primior est ideis q̃z ipe sbus. nã ista
primitas nō ē attēdēda pm ppriũ situ cũ idee nunq̃z
sint: sz hz nãz. ad h g̃ q idee iprimãt i itellz q est eis vt⁹
primior: nō opz q aliqd iprimat pus i sbuz. ad sciaz g̃
pm plonē nihil facit sbus ad acqsitionē scie sz ad usuz
scie. hz Arr. igr ⁊ hz vitatē sine sbu: nec posset hzi scia
nec usus scie p illũ sbuz. pm plonē aũt sine sensu hētur
scia: sz forte hz eũ nō hz usus scie hz illũ sensũ. ¶ Adũ
tēdũ ãt q cũ dicim⁹ deficiēte sbu deficit scia hz illũ sen
suz: nō est itelligēdũ de eo q pus hũerit sbuz. ⁊ postea
est puat⁹ illo sbu. nã q pus fuit videś poterit hie sciaz
colox q̃z tũcũqz fiat postea cec⁹. sz h itelligēdũ est de il
lo q nũq̃z hũit talē sbuz. vñ i acqsitōe scie idē q nunq̃z
hũisset nũq̃z fuisset usus sbu. siqs eni sp fuisset in tene
bris q̃z diu sic existeret colox sciaz hie nō posset. ¶ Ul
teri⁹ forte dubitaret aliqs. utx aliqd fuerit i itellu qd
nũq̃z fuerit i sbu? ¶ Dōz q nihil est i itellu qd pus nō
fuerit i sbu ul pm se ul pm suũ sile ul pm effectũ uel pm
pres: ut siqs itelligeret mōtē aureũ. sz tñ h nũq̃z vide
rit. vidit tñ mōtē ⁊ vidit aux: ⁊ si itelligim⁹ sbas sepa
tas sz nũq̃z fuerit i sbu hz suã eēntiã tñ apphēdimus p
sbuz eax effect⁹. ¶ Est g̃ hic adūtēduz q effect⁹ p q̃s
cogscim⁹ cãs semp pm q h⁹ ducũt i cognitionē qz est
cã: sz nō semp ducũt i cognitionē. qd est cã. nã h⁹ effe
ct⁹ ul sũt pportionati suis cãis ul nō. si nō sũt pporti
onati: ducũt solũ i cognitionē qz est cã. iō i itellu essen
tiali deũ ⁊ sbas separas p eox effect⁹ itelligē nō possu
mus qd sunt: sz qz sunt. attñ qz obm est pportionatũ
actui ⁊ act⁹ potētie. p obm possum⁹ scire qd est act⁹ ⁊
p actũ qd est po^a. act⁹ g̃ hz sit effect⁹ ipsi⁹ potētie. qz po
tētia est i aliq̃ gñe cāe. ⁊ est cã ipsi⁹ act⁹. possum⁹ tñ per
h⁹ actũ ⁊ p h⁹ effectũ cogscē ipaz potētiã nō solũ qz ē
sz qd est. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ipsis colo
rib⁹ utx cec⁹ a natiuitate possit hie sciaz colox. ⁊ vi q
sic. qz mlto potior est scia p cãz q̃z p effectũ. sz de sbijs
separatis dicimur hie sciam. ⁊ meta^ca potissime est de il
lis. ⁊ tñ p sbuz nō hem⁹ expientiã de sbijs separatis: nisi
de eax effectib⁹. mlto g̃ magis cec⁹ a natiuitate pote
rit hie sciaz de coloribus cũ hũerit p sbuz expiētiã de co
lox cãis: potuit eni p sbuz tact⁹ expiri de calo frido hu
mido ⁊ sicco q̃ sũt q̃litates pme a qb⁹ cãnt ⁊ depēdēt
oēs q̃litates scde. ¶ Dōz q si bñ ꝓsiderant dicta phi
scire simplr ⁊ pp qd est scire cãz. ⁊ qñ illi⁹ est cã. sic ēt
scire qz est scire p effect⁹. ⁊ qñ illi⁹ est effect⁹. p sbuz aũt
nō solũ expimur de effectib⁹ sbax separatax. sz ēt experi
mur qñ sũt effect⁹ taliũ sbax. expimur eni p sbuz mo
tũ corpox celestiũ ⁊ q̃litatē motuũ: ⁊ ēt ꝓtinuitatē q
nō iterrũpit talis mot⁹. mot⁹ ãt sic eq̃lis ⁊ sic ꝓtinu⁹ a
vtute i corpe eē nō posset. opz g̃ q sit ab aliq̃ sba separa
ta. expimur eni p sbuz aliq̃ q nō solũ sũt effect⁹ talium
sbax separax. sz ēt p sbuz possum⁹ expiri q sũt effect⁹
taliũ sbax. sz cec⁹ a natiuitate posset hie expiētiã de q̃
litatib⁹ eꝝ ox siue q̃litatib⁹ pmis ut sũt q̃dã res in se.
nullã tñ expiētiã hie posset p sbum ut sunt colox cāe.
¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ipa foia sbali. utx
aliqñ fuerit i sbu. ⁊ vi q sic. qz si nō fuisset i sbu: nunq̃z
eēt i itellu. g̃ nō hērem⁹ sciam de foiis sbalib⁹: ⁊ p ꝓñs
nec de ipis sbijs. qz mã non cogscit nisi p analogiã ad
formam ut vult phs in p⁹ phi. Rursus ēt cognitio cō
positox nō est sine cōponētiũ cognitiōe: q̃re si nō cog
scerem⁹ sbaz q̃ est foia nō cogscerem⁹ sbaz cōpositaz.
nullã g̃ sbaz cogscerem⁹. ⁊ p ꝓñs nullũ accñs. qz ut dī
in pn⁹. 7. meta. sba est poz accñte cognitiōe ⁊ diffōne
⁊ tpe. ¶ Dōz q hz Lōmē. i. 2. de aia. est sbus q cogscit
oia pticularia oiuz pdicamētox. h⁹ est sbus ⁊ h⁹ estima
tiua alr sit i brutis alr i nobis. nã si bruta apphēdūt i
diuidua oiuz pdicamētox. h est solũ put talis apphen
sio debuit ad necitatē vite. in nobis ãt debuit nō solũ
ad necitatē vite: sz ēt ad sciaz. nã pter illã necitatē vite
idigem⁹ sbu rōne scie. ut declari hēt in p⁹ meta. hz h g̃
foia sbalis sb eē ididuali fuit vi silli. poterit g̃ sb eē ull
eē i itellu. dato tñ q si nullus pcipet formã sbalē. pos
set tñ adh^c i itellu eē foia sbalis ul silitudo ei⁹. ¶ Di
cem⁹ g̃ q sic se hñt foie reales ad actionē realē: sic suo
mō foie itētionales se hñt ad actionē itētionalez. sic g̃
foia accñtalis realis ut agit i vtute foie sbalis pōt idu
cē realr sbalē formã: sic videm⁹ q ignis q̃z̃uis nulla ha
beat vtutē actiuã nisi calorē: tñ pōt p calorē q est foia
accñtalis ut agit in vtute foie sbalis gñare ignē: ⁊ idu
cē formã subalē. foie g̃ accñtales sũt organa formarũ
subaliũ. ⁊ inq̃ztũ sũt ipax organa: i vtute ipax faciũt
ad gñationē sube. sic g̃ se hēt in foiis realib⁹ dicē possu
mus q sic se hēt in itētionalib⁹. vz q ipe itētiōes ⁊ ip
se silitudies foiax accñtaliũ sũt organa itētionũ ⁊ sili
tudinũ foiax subaliũ. Dato ergo q nulla itētio ⁊ nul
la silitudo foiax subaliũ sit in sbu ipe itētiones foiax
accñtaliuz ut agũt in vtute formax sbalium ⁊ ut sunt
eax organa poterũt cāre in itellu itētiōes ⁊ silitudies
formax subaliũ. Nec obstat si dicat q tales itētiones
accñtiũ sũt separate ab itētionib⁹ subax. nã vt⁹ que est i
semie est separata ab aia pris. Attñ q̃z tũcũqz sit separata ad
huc est organũ ipsi⁹ aie. ⁊ agit in vtute ipsi⁹ aie. ⁊ ex h
hēt aiare fetũ ⁊ iducē in ipo aiaz ul dispositiue ul sim
plr. Posset ēt ⁊ hec difficultas de subali forma qualr
sit in intellectu alr tolli. sed de hoc in nostris cōnibus
theologicis diffusi⁹ diximus: ppter qd ad presens dic
ta sufficiant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si uere discim⁹ aut iductōe aut dmōstrone

¶ Probat qd dixerat. Circa qd tria fac. qz p⁹ distinguit
diūsos modos adiscēdi siue sciēdi. 2⁹ dat dīiam iter il
los modos. 3⁹ oñdit q ipoē sit aliq mō scire nisi p sen
suz. 2ª ibi [Est aũt demōo.] 3ª ibi [Impoē est autē.]
Dicit g̃ q [si ve adiscim⁹ aut p iductionē aut p demōo
nē.] q. d. q uex est q deficiēte sbu deficit scia pm illũ
sbuz qz ve nō adiscim⁹ nisi p demōnē aut p iductiōez.
q modi adiscēdi ut patebit oēs psupponũt sbuz. posset
aũt q uellet sic ex h foiare rōnez. qcũqz nō adiscũt nisi
p demōnē aut p iductionē illi deficiēte sbu ve deficiũt
in scia hz illũ sbuz. nos sum⁹ hi⁹. g̃ tē. ¶ Notãdũ aũt
q ve nō adiscim⁹ nec scim⁹ nisi p demōnē ul p iducti
onē. nã cecus de coloribus posset log vba q audiuit ab
alijs: sz mēte nō capet qd diceret. log ergo possumus
deficiēte sbu de scia que est pm sbuz. sed uere itelligē ⁊
scire deficiēte sensu est ipossibile. ¶ Deide cum dicit.

¶ Est aũt demōstratio qdez ex ulib⁹. Inductio aũt ex his que sunt pm partē.

¶ Quia distixerat duos modos adiscendi uel sciēdi dat
dīiã iter hi⁹ modos dicēs q [Est ãt qdē demōo ex ul
b⁹. iductio aũt ex his q sũt pm ptē.] i. ex pticularibus.
Est ergo dīia iter adiscē p demōnē ⁊ iductionē sicut
iter scire ex ulib⁹ ⁊ pticularib⁹ ¶ Deide cum dicit.

¶ Impossibile aũt vniuersalia speculari ⁊ non per inductionem.

¶ Distictis modis adiscēdi ⁊ data dīia iter hi⁹ modos
pcedit ad declarãdũ ppositũ. vz q nullo mō ꝓtingit

scire ul' aegrē sciaz deficiēte sensu. itēdit aūt talē rōnē. scire p demstrationē ⁊ scire ex ulib⁹ psupponit scire per iductionē ⁊ ex pticularib⁹. scire aūt ex iductione ⁊ ex pticularib⁹ psupponit sbuz. ḡ oē nm̄ adiscē ⁊ oē nm̄ scire cū nō sit nisi ex his duob⁹ modis psupponit sbuz. fundat aūt hec rō sup duab⁹ ppōnib⁹. iō duo facit. qz p⁰ declarat q̄ scire ex ulib⁹ psupponit iducē ⁊ scire ex pticularib⁹. 2⁰ declarat q̄ iducē ⁊ scire ex pticularib⁹ psupponit sensuz ibi ⌊Inducē aūt⌋ Circa p^m duo facit. qz p⁰ facit qd dictū est. 2⁰ q̄ supposuerat pbat ibi ⌊Qm̄ ⁊ q.⌋ Dicit ḡ q̄ ⌊ipolē est āt ulia speculari nisi p iductionē⌋ posset aūt ex ℔ sic fozari rō. gcūqz vult scire p ulia. i. p ulēs ppōnes opz q̄ sciat ipas ulēs ppōnes: sz ulēs ppōnes nō possum⁹ scire nisi iducēdo i pticularib⁹ ḡ p ulia ⁊ p demstrationē nō ꝓtigit scire nisi p iductionē in pticularib⁹. ¶ Notādū aūt q̄ ulēs ppōnes mediate pnt scīri p ulēs ppōnes imediatas. ⁊ p pn^a sive p dignitates. ipa āt pn^a ⁊ ipe dignitates sciunt via sbus. ⁊ p iductionē. Ad ℔ ḡ uadit rō phi q̄ nō ꝓtingit scire p ulia pn^a ⁊ p dignitates nisi sciuerim⁹ ipa pn^a ulia: ⁊ ipas dignitates. hec aūt nō possumus scire nisi via sbus: ⁊ p iductionez. ḡ nihil est scire p ulia nisi via sensus ⁊ per inductionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ ⁊ que ex abstractiōe dicunt esse est per iductiōes nota facē que isunt in vnoquoqz genē quedaz: ⁊ si nō sepabilia sunt ꝑm q̄ vnūqdqz hi⁹ est.

¶ Qd supposuerat pbat. ⁊ pbat. q. p locū a maiori. naz magis videret q̄ ulia mathematicoꝝ q̄ sunt abstracta ⁊ sepata deberem⁹ scire sine sbu ⁊ sine iductiōe qz alia. Illa nescimus. ḡ ⁊c. iō ait ⌊Qm̄ ⁊ q̄ p abstractionez dicunt eē est. ⌊i. ꝓtigit⌋ ⁊ p iductionez nota facē. ⌊q. d. q̄ ulia ⁊ mathematica⌋ que sūt ⌊abstracta via sbus ⁊ p iductionē nota fiūt ex eo q̄⌋ in vnoqqz gēe ⌊talium abstractoꝝ⌋ sūt qdā ⌊pticularia q̄⌋ ⁊ si ⌊p qz⌋ non separabilia ꝑz q̄ hi⁹ vnūqdqz ē⌋ iō sup. oia via sbus. ⁊ p iductionē oz talia cogscē. q. d. q̄ lz talia pticlaria pnt separi a mā sbibili ꝑz itētionē. nō aūt pnt separi ꝑz eē. possum⁹ ḡ p itētionē ⁊ p ꝓsideratione ꝓsiderare lineaz hāc q̄ est i mā sbibili pter māz sbibilē. tñ hec linea pticularis nunqz separat a mā sbibili ꝑm eē. ⁊ iō. s. nūqz nisi p iductionē ⁊ via sbus pnt talia cogsci. ¶ Dubitaret forte aliqs. Uñ segt hec ꝓtia phi q̄ ulia abstracta ⁊ mathematica nō fiūt p iductionē i pticularib⁹ sbibilib⁹ eo q̄ talia pticularia. ⁊ si separi pnt a mā sbibili ꝑm ꝓsiderationē. nō aūt separi pnt ꝑm q̄ est vnūqdqz eoꝝ i. ꝑm eē. possum⁹ aūt nō solū lineā: sz ēt hāc lineā q̄ est in mā sbibili imagiari pter mām sbibilē. qz possumus imagiari ℔ ēztū nō imagiato q̄li. videt igit ex ℔ q̄ saltē in mathematicis ℔ nō oporteret q̄ fieret via sensus. Mā diceret aliqs q̄ pticularia mathematicoꝝ pnt ꝓsiderari pter mām sbibilē. ¶ Dōm q̄ via phi est q̄ nra scia causat a reb⁹, vñ ⁊ Cōmē. in. 12. meta. vult hāc eē dziā iter sciaz dei ⁊ nraz. qz illa cāt res. nra aūt cātur a reb⁹. fit eni scia in nob ꝑm q̄ res agūt in aiaz. sed nihil agit in aliqd nisi ꝑz eē qd hēt. ipe ḡ res nō agūt in aiaz nraz nisi ꝑm eē qd hnt i seipsis sz pticlaria mathematica nō hnt eē nisi i mā sbibili. ḡ ēt ex talib⁹ pticularib⁹ nō poterit cāri scia i aia nra nisi via sbus. cū ḡ dicis q̄ possum⁹ ꝓsiderare hāc lineā sine mā sbibili. Dici dz q̄ nisi hec linea ꝑz eē qd hēt in mā sbibili suā filitudinē cāret in sensu. nunqz possem⁹ eā imaginari sine mā sbibili. tota ḡ scia quā possum⁹ hīe ex ductu rōnis reducēda est ad sensuz tanqz ad radicē ⁊ tanqz ad primordiale ꝑncipium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Inducē eni nō hntes sensū ipossibile ē. singulariū eni sbus est. Nō eni ꝓtigit accipere eoꝝ sciaz. neqz eni ex ulib⁹ est sine iductione neqz p iductionē sine sensu.

¶ Declarato q̄ nō est scire p ulia nisi sciant pticularia via sbus. iō ait q̄ ⌊iducē āt nō hntes sbuz est ipolē. naz singulariū āt sbus est. nō eni ꝓtigit accipe ipoꝝ⌋ pticulariū ⌊sciaz⌋ nisi p iductionē ⁊ p sbuz. Resumit ḡ totā rōnē. d. ⌊neqz eni ex ulib⁹ est⌋ sup. scia ⌊sine iductione neqz p iductionē sine sbu.⌋ ḡ cū nihil sciat nisi uel ex ulib⁹ ul' p iductionē nihil scit nisi p sensuz q̄ declarare uolebam⁹. deficiēte ḡ sensu deficit scia ꝑm illū sbuz. ¶ Nōn^m aūt viz rōnis hui⁹ in ℔ ꝓsistē q̄ cū sbus ppe ⁊ p se sit cognitiū ⁊ discretiū pticlariū si cogscē ex ulib⁹ psupponit cogscē ex iductiōe. iductio aūt est ex cognitiōe pticlariū. cognitio aūt pticulariū est p sbuz uel nō est sine sbu. totū ḡ in se cognitionis ianua est sbus.

¶ Est aūt ois sillis per tres terminos.

¶ Intētio phi est i ℔ libro tradē artē quō ꝓtigat simplr scire qz ifinitū ꝑm q̄ h⁹. ignotū est ut dz in p⁰ phi. ne ḡ rōne ifinitatis deficiamus a scire simplr. ⁊ ne despiciamus hāc sciaz dicētes q̄ nō ꝓtigit simplr scire eo q̄ nō est dare statū in pdicatis: sz est pcessus in talib⁹ in infinitū. iō phs in ℔ ca⁰ itēdit pbare q̄ nō fit pcessus i talib⁹ in ifinitū nec ꝑm ascēsuz nec ꝑm descēsuz nec ꝑm media. Circa qd duo facit. qz p⁰ ꝑmittit qdā nēcia ad ppositū. 2⁰ exequt de itēto. ibi ⌊Si igit. c.⌋ Vult enim phs pbare q̄ in sillis demstratiuis nō sit pcessus in infinitū. In sillo aūt demstratiuo est ꝓsiderare formā ⁊ materiā. Duo ḡ facit phs in accipiēdo nēcia ad ppositū. qz p⁰ accipit qdā q̄ se tenēt ex pte foie sillis demstratiui. 2⁰ accipit ⁊ tāgit aliq̄ nēcia ad ppositū que se tenēt ex pte mātē. ibi ⌊Secz qdē igit⌋ Circa p^m tria facit. qz p⁰ tāgit formā sillogisticā que est i trib⁹ terminis ul' in oz die triū termioꝝ. 2⁰ qd dixerat declarat. 3⁰ qd declarauerat adaptat ad ppositū. 2^a ibi ⌊Et ℔ qdē demstrare⌋ 3^a ibi ⌊Manifestū igit.⌋ Dicit ḡ q̄ ⌊Est aūt ois sillus per tres terminos⌋ sup. ordinatos in mō ⁊ figura. ⁊ ℔ sup. ptinet ad formā sillis. ⁊ de hoc diffusius dictuz est in libro prioꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc qdē demōstrare polē est. qm̄ est a. in. c. ꝑpter id qd est in. b. ⁊ hoc in. c.

¶ Declat qd dixerat. Circa qd duo facit. qz p⁰ ℔ declat i foia sillis affirmatia. 2⁰ in negatiua ibi ⌊Sz ꝑuatiu⁹⌋ Dicit ḡ ⌊Et ℔ qdē.⌋ s. q̄ sillis fit p tres termios debite ordiatos ⌊declarare ⁊ manifestare polē est.⌋ ⌊i. facilis est ut qm̄ est. a. in. c.⌋ ⌊i. ꝓ⌋ ⌊p id qd est in. b.⌋ ⌊ecce maior⌋ ⁊ ℔. ⌊i. b. ⌊in. c.⌋ ⌊ecce mior. Descripta est ḡ foia sillogistica tota sillis demstratiui. ut iō. a. ⁊ c. ad iuicē cōiūgunt in ꝓne. qz ābo ꝓiūgunt ipsi. b. ⁊ ipsi medio: i p missis. pn^m ḡ cui initit tota foia sillis affirmatiui est. q̄ vni ⁊ eidē sūt ꝓiūcta iter se sūt ꝓiūcta. ul' q̄ vni ⁊ eidez sūt eadē iter se sūt eadē. ¶ Dubitaret forte aliqs. utz istud ꝑncipium sit uerum. ⁊ utrum hoc ꝑncipium possit pbari ois sillus affirmatiu⁹. Et videt q̄ nō qz non ualet. hō est aial. asin⁹ est aial. ergo asin⁹ est hō. hō ergo ⁊ asin⁹ sūt eadē aiali. nō sūt tñ eadē iter se. ¶ Dōz q̄ i pdicto sillo sillogiçat i ētuor termis. nō eni est idē aial qd pdicat de hoie ⁊ qd pdicat de asino. si eni eēt idez aial qd pdicat de utroqz opteret vnū de altero pdicari. ℔ ḡ obuauit phs i li⁰ poꝝ ut sic ordiarent termini q̄ mediū nō diūificatū ꝓiūgeret utriqz extremitati. ⁊ que vni ⁊ eidē sūt ꝓiūcta iter se sūt ꝓiūcta. ⁊ ex ℔ ꝓnsterat q̄ extremitates que ꝓiūgunt eidē medio in ꝑmissis ꝓiūgerent in ꝓnē iter se. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sed ꝑuatiu⁹ qdē est alterā qdē propositionem habens quoniaz est aliud in alio:

alteram autem quoniam non est.

¶ Dat formā silli ꝑuatiui dicēs q⸢ sills ꝑuatiu⁹ est hns alterā qdē ꝓpōnē qm̄ est aliud in alio. ⸣ i. affirmatiuā ⸢ alterā aūt qm̄ nō est. ⸣ i. negatiuā. forma ḡ silli ꝑuatiui ē hīc alterā ꝑmissaꝫ affirmatiuā alterā negatiuā

¶ Notādū aūt q ex utraq; ꝓpōne affirmatia nō posset ꝛcludi negatiua. ex utraq; aūt negatiua nihil segt nō eni ualet si aliq̄ duo remouent ab eodez q illa sint remota iter se. nec ēt segt q sint eadē. ꝑnt eni eē eadez ⁊ diūsa q̄ ab vno eodē remouent. q̄re si ex puris affirmatiuis nō ꝛcludit negatia: nec ex puris negatiuis ali qd segt. ꝛñs est q sills ꝑuatiu⁹ alterā ꝑmissaꝫ hēat affirmatiuā alterā negatiuā. ¶ Notādū ēt formaz silli negatiui initi huic ꝑncipio. qcqd remouet ab aliq̄ remouet ab oi eo qd est idē illi. nō est eni intelligibile. q a. sit remotū a. b. ⁊ nō sit remotū a. c. qd est idē. b. duas ḡ ꝑmissas dz hīc sills negatiuus. vnā ꝑz remotionē. ⁊ aliā ꝑm idēntitatē: ḡ foīa talis silli negatiui est hīc alterā ꝑmissaꝫ affirmatiuā alterā negatiuā. q si dicat nō ualē ꝛñtia hāc: q qcqd remouet a. b. remouet ab oi eo qd ē idē. b. pp qd dicat nō ualē si. a. remouet. a. b. q remoueat a. c. qd ē idē. b. q: poterit accipi tale. b. qd erit remotū ab. a. ⁊ poterit accipi aliū. b. qd erit idē ipsi. a. nec tñ rō hec ualebit q. a. sit remotū a. c. poterit eni accipi tale aial qd erit remotū ab hoie: ⁊ tale aial qd erit idē rōnali. nec tñ pp ꝑ ualebit q hō sit remot⁹ a rōne. sed talis obiectio seipaz soluit. q: tūc sillogiçabitur in q̄tuor terminis. forma aūt silli est accipe tres termios tm̄. si ḡ a. b. remouet. a. ⁊ illi eidē. b. est. idem. c. opz q a. remoueat a. c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū igit est quoniā principia ⁊ dicte suppositiones he sunt.

¶ Qd dixerat adaptat ad ꝓpositū. Circa qd duo facit. q: p⁰ ait q que dicta sūt nēcia sunt ad ꝓpositū. 2⁰ quō sunt nēcia declat ⁊ pbat ibi ⸢ Incipiēs aūt. ⸣ Dicit ḡ. ⸢ manifestū est igit q he sunt dicte suppōnes ⁊ ꝑn⁸. ⸣ sup. ad pbādū ꝓpositū. q. d. tradē formā sillogisticā ⁊ ondē quō sills tā affirmatiuus q negatiuus est i trib⁹ terminis. ꝑ est ꝑncipiū ad declarādū nr̄m ꝓpositum. ⁊ ꝑ dictū est q dz supponi in nr̄o ꝓposito. ¶ Dubitaret forte aliqs quō istud debeat supponi. ⁊ quō debeat eē ꝑn^m ad iuestigādū ꝓpositū. ¶ Dōz q ꝓposituz pbi est pbare statū i sills demr̄atiuis. ⁊ q nō est abire i talib⁹ i ifinitū. ¶ Dubitaret aūt de ifinitate taliū dupl̄r posset ꝛtigē. p⁰ eni posset esse dubitatio de q̄libet sill'o ꝑm se. 2⁰ de illo ut referr̄ ad formā quā hēt i demr̄atia mā. his ḡ modis utile ē tradē formā sillogisticā ad oñdēdū q i talib⁹ nō est abire in ifinitū. p⁰ eniz ꝑ est utile ad quēlibet sill'm i se. Posset eni forte aliqs dubitare de q̄libet sill'o in se. utꝫ posset accipe ifinita: cui dubitatiōi ex his q̄ dicta sūt stati satisfit. nā si q̄libet sill'z in se nō ꝛstat nisi ex trib⁹ termis. ex duab⁹ extremitatib⁹. ⁊ vno medio: nō solum ifinita nō accipit imo paucissima accipit. 2⁰ ꝑ fuit utile si cōpēt sills demr̄atiu⁹ ad formā sillogisticā quā hēt i tali mā. foīa eni sill'i ē hitudo extremoꝫ ad mediū: que foīa si referat ad māz demr̄atiuā illa hitudo opz q sit p se. nā que sūt p accīs sunt demr̄ontib⁹ iutilia. ea aūt que sunt p se ipossibile est ifinita eē. Nā ut vult Cōmen. in. 8. phi. nec que sunt p se nec que sunt p accīs pnt actu ifinita eē. ea tñ que sunt p accīs ꝑm ipm pnt eē ifinita successiue. ut hanc reuolutionem celi ꝑm ipm pcesserūt ifinite reuolutiōes. ⁊ hūc filiū ifiniti pies. ea aūt que sunt p se ꝑm eū nec successiue nec simul pnt ifinita eē. qcqd aūt sit de his que sunt p accīs. de his aūt que sunt p se uerū dicit q talia ipossibile est eē ifinita: nec sil'r nec successiue nec q̄l'cūqz. nā p se dicit certā ⁊ determiatā hitudinē. ifinitū aūt dicit qd ideterminatū. oino ḡ vnū repugnat alterū nec vnū pōt stare cuz alio. Voluit ḡ ꝑ hīc in hoc capīo narrare formā silli. ut applicādō hui⁹ formā ad determinatā mām oino appareret impossibile q in silli⁹ ul' in ꝓpōnibus demōstratiuis esset possibilis processus in infinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipiētes eni hoc nēce est sic demr̄are ut q. a. sit in. c. p. b. Iterū aūt q. a. sit in. b. per aliud mediuz. ⁊ q. b. sit in. c. similiter.

¶ Qd dixerat adaptat ad ꝓpositū. d. ⸢ accipiētes autē ꝑ. ⸣ vz q sills fiat ex trib⁹ termis. ⁊ q ꝑ sit forma sillogistica ꝛcludē duo extrema p vnū mediū. ꝑ ḡ accipientes ⁊ ꝑ supponētes ex hitis ⁊ ex libro ꝓoz ⸢ nēce ē sic demr̄are ut q. a. sit in. c. p. b. itez aūt q. a. sit in. b. per aliud mediū. ⁊ q. b. sit in. c. simpl̄r ⸣ si demr̄abit ꝑ erit p aliud mediū. ¶ Notādū aūt q de pcessu in ifinituz posset eē triplex qō. ⁊ q̄libet illaꝫ qōnū adh^c hīet tres qōnes. ⁊ itez q̄libet dictaꝫ qōnū adhuc hīet duas qōnes. nā in sill'o sunt tres ꝓpōnes. vz. a. b. b. c. a. c. ut oē b. est. a. oē. c. est. b. ḡ oē. c. est. a. ꝛcluſuz est ḡ in ꝑ sill'o. a. eē in. c. p. b. Rursus qz forte posset sillogiçari maior ⁊ minor. ut. a. est in. b. p. c. i. maior posset sillogiçari p aliq̄ qd mediū. ⁊ b. eē i. c. i. minor posset sillogiçari sil'r p aliq̄ qd mediū. hic narrat pbs ⁊ adaptat sic formaz silli ad mām demr̄atiuā ut oñdat quot modis posset dubitari de pcessu in ifinitū in demr̄one. nā posset de ꝑ eē dubitatio triplex: vz de ꝑne utrū ad pbādū. a. c. posset eē pcessus in ifinitū. ⁊ de maiori utrū ad pbādū. a. b. posset eē pcessus i ifinitū ⁊ de minori utꝫ ad pbādū b. c. posset eē talis ifinit⁹ pcessus. Rursus cū q̄libet triū ꝓpōnuz hēat suū mediū qd dedit itelligē cū dixit q. a. c. p baē p. b. c. ⁊ a. b. p aliud mediū. ⁊ b. c. sil'r p aliū: quelibet istaꝫ qōnū posset hīe tres qōnes. vz utrū possit eē pcessus in sursuz ul' in deorsuz ul' in medijs. utrū possent eē ifinita. a. que pdicarent de. c. ⁊ utꝫ possent esse ifinita. c. que ꝑdicerent ipsi. a. ul' utꝫ possent eē ifinita b. que pbarēt. a. de. c. he ḡ tres qōnes de sursum ⁊ de deorsuz ⁊ de medijs possent fieri tā de maiori q̄z de minori. q̄z dē ꝑne cū q̄libet haꝫ ꝓpōnū hēat suū mediū. Rursus adhuc q̄libet istaꝫ qōnū posset diuidi in duas qz possent eē oēs he qōnes tā de ꝓpōnib⁹ affirmatiuis q̄z de negatiuis. distiguē ḡ sic ꝓpōnes ⁊ sic media non fuit iutile ad ꝓpositū. ¶ Adūtendū tñ q lz iste qōnes sint mlte nūo. pauce tñ sūt in ūitate. qz ut patebit oīa hi⁹ dubitabilia ad ualde pauca reducūt. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Scōz qdez igit opionē sillogizātib⁹ ⁊ solū dialetice manifestū est q hoc soluz itēdendū sit. Si ex qb⁹ ꝛtingit uerisimilis fiat sillogismus. Quare ⁊ si est aliqd eoz i ueritate que sunt. a. b. mediū aūt videt nō p hoc sillogizās sillogizat⁹ dialetice est. Ad ueritatē aūt ex his que sunt oportet intendere. Habet autem se sic.

¶ Postq̄ pbs enarrauit aliq̄ nēcia ad ꝓpositū se tenētia ex pte forme silli demr̄atiui. In pte ista assumit aliqua nēcia se tenētia ex pte mātē que sunt duo. vz q de mōstratio pcedit ex imediatis ꝑm ueritatez ⁊ ex his q̄ sunt p se. Duo ergo facit. qz p⁰ dat dūiaz iter dialeticū ⁊ demōstratorē. ut ostēdat q demōstrator pcedit ex imediatis ꝑz ūitatez. 2⁰ dat dūiā iter ea que sunt p se: ⁊ que sunt p accīs ut oñdat q demr̄ator pcedit ex his que sūt p se: ⁊ dimittit que sunt p accīs. ibi ⸢ Qm̄ aūt est ⸣ Dicit ḡ ⸢ ꝑm igit opionē qdē ex solis dialetice sillogiçātib⁹ manifestū est q solū ꝑ ītēdēdū sit ex qb⁹ ꝛtigat. ⸣ i. ꝛtigēter ul' q̄l'cūqz ⸢ fiat ūisilis. ⸣ i. ꝑbabilis ⁊ opiabilis ⸢ sills ul' q̄l'cūqz ex ūisilib⁹. i. ex opiabilib⁹

ut hēt alia lra|_ fill's ārē ⁊ si aliqd in vitate est eorū que sunt.a.b.mediū aūt nō vī sillogiçās p hoc._ i. sillogiçās p hi⁹ ppōnē|_ sillogiçat⁹ est dialetice._ q.d.q si eorū que sūt.a.b.i.hec ppō in ueritate hēat mediuz.i.in ueritate sit mediata.dū tñ nō videat.i.dū pbabilr appareat eē nō mediata sufficit ad sillogiçādū dialetice|_ ad ueritatē aūt._ i.ad sillogiçādū ꝓz ueritatē|_ oꝓz ire dē ex his que sunt _ imediata ꝓz ueritatē._ hz aūt sic _ su.demratio q nō pcedit ex his que videnk:sz ex his que sunt ꝑm ueritatē. ¶ Notādū aūt q imediata ppō est qua nō est altera por: sed hīc ppōnē porez hoc pōt eē duplr ul ꝑm vitatē ul ꝑm pbabilitatē.cū ḡ accipit aliq ppō ad pbāduz aliqd si illa hēt aliquā porem oꝓz q resoluat in suā porē.nā illō p qō pbat aliqd ul dz eē p se notū ul dz reduci in p se notū.ḡ tā dialeticus q̄z demratoz sillogiçās ex ꝑmis ⁊ imediatis uel ex his que reducunt ad p⁹ ⁊ imediata.alr tñ iste alr ille.nam dialeticus sillogiçat sic ꝑm pbabilitatē.sufficit eni dialetico q pbabilr videat ppō accepta eē imediata q fit ab oib⁹ uel a plurib⁹ acceptat.demratoz aūt nō sic. nā cū ipe aggiñet sciaz que nō est nisi uerozꝛ.oꝓz q pcedat ex imediatis.ul ex his que reducunt ad imediata ꝑm ueritatē nō ꝑm opionē. ¶ Notandū ēt q spālr fecit mētionē de.a.b.d.q si eorū que sūt.a.b.est mediū i.si eēt mediū iter.a.⁊.b.i.si hec ppō.oē.b.est.a. nō est imediata tñ videat ⁊ appeat imediata ꝑ sufficit dialetico.spālr mētionē fecit de.a.b.itelligēs p hoc ppōnē maiorē.nā ō nunq̄z debet eē imediata.ꝑmisse ḡ debēt eē imediate ⁊ potissime maioz in q̄ stat vis sillī. ¶ Dubitaret forte aliqs quō facit ad ppositū assumē q demratoz pcedit ex imediatis ꝑm vitatē. ¶ Dōm q et itētio in ꝑ capto est oñdē q ois rei nō sit demratio.vñ ⁊ ifra dicet q idē est itēdē si demrones in ifinitū uenīt. ⁊ si demratio est ois rei.si ḡ sufficeret demratori pcedē ꝑm pbabilitatē ipa ꝓn⁹ possent demrari. ⁊ iō dī in p⁹topicoꝛ q dialetica ad oīuz methodoꝛ ꝓn⁹ viaz hēt.si ḡ ipa ꝓn⁹ possent demrari oīuz eē demratio.ut ḡ oñdat q nō oīum sit demōstratio assumit q demōstratoz nō procedit ex imediatis pbabilr sed ꝑm ueritatē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā aūt est qō ipsum quidez de alio predicatur non ꝑm accidens.

¶ Dat dīā iter ea que sūt p accñs ⁊ p se.ut oñdat q demōstratoz nō pcedit ex his que sunt p accñs sed p se. Circa qō tria facit.qz p⁹ ait aliq eē nō p accñs.2° exponit se qd appellet eē p accñs.3° ex his que dixerat concludit aliq eē p se ex qb⁹ demratoz pcedit.2° ibi|_ Dico aūt._ 3ª ibi|_ Sūt igit q̄dā._ Dic ḡ|_ Qm aūt est q ipm qdē de altero ꝑdicat.nō ꝑm accñs._ q.d.q est dare aliq ꝑdicata nō per accñs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico aūt ꝓz accñs.ut albū: aliqñ dicim⁹ illō eē hoiez:nō filr dicētes ⁊ hoiez albū. Qō qdē eni cū nō alterꝛ aliqō sit albū est. albū aūt est qm accidit hoi eē album.

¶ Exponit se qd appellet p accñs.d._ dico āt ꝓz accñs _ sup.ꝑdicari|_ ut albū dicimus illō eē hoiem nō filr dicētes ⁊ hoiez albū._ q.d.q hoc illō.s.albū est hō.⁊ hō est alb⁹.quelibet est p accñs sed nō filr.i.sed nō eodem mō.qō declarat.d._ q qdē eni cū nō aliqō alterꝛ sit albuz.albū est hō._ i.albū ꝑdicat de hoie.nō qz aliqō alterū sit albū.sed|_ qm accidit hoi esse albū. ¶ Dubitaret forte aliqs quō alr est p accñs albuz est hō.⁊ hō est albus. ¶ Dōm q albū est hō est p accñs duplr.⁊ rōne ꝑti.⁊ rōne hitudinis ꝑdicati ad ꝑm.rōne eni ꝑti est p accñs.qz accidit albedo q ꝑticipat.nā albū nō ꝑticipat albū sed ꝑticipat rōne alicui⁹ ꝑti in quo hēt eē albedo albū ḡ est hō.qz soꝛ.in quo fundat albedo est hō. Rursus albuz est hō. est p accñs rōne hitudinis ꝑdicati ad ꝑm.qz hec duo albū ⁊ hō hñt hitudinē p accñs non p se.sed hec.hō est alb⁹ est p accñs vno mō.nā nō est per accñs rōne ꝑti.ut q accidat hoi q ꝑticipat.hō enim est aliqd qō est aptū natū ꝑticipi. ¶ Aduertēdū tñ q cum dicim⁹ q hec ppō hō est alb⁹ nō est p accñs rōne ꝑti. ⁊ q hō de se est:dic aliqd aptuz natū ꝑticipi:nō itēdim⁹ p hoc excludē ptīcularia.qz ptīcularis hois.ut puta soꝛ. nō est aliqd aliō eēntialr ab hō.hō ḡ q̄ztūcūq̄z ꝑticipat albo p sortē.nō ꝑticipat ei p aliqd qō sit eēntialr aliō ab ipo aliter itaq̄z albū est hō.qz soꝛ.cui accidit album est homo ⁊ aliter hō est alb⁹.qz sortes qui est hō est alb⁹. nam albū ꝑticipat hoi per accidens.non per aliud eēntialr ab ipo ut per sortē.hō tñ ꝑticipat albo non p aliud eēntialr ab ipo.igit hec ppō.est alb⁹.nō est p accñs rōne ꝑti:ꝓz est p accñs rōne hitudinis ꝑdicati ad ꝑm. ut qz albū ad hoiez hēt hitudinē per accñs.iō ait q albuz aūt est hō.i.q albū ꝑdicat de hoie nō oꝓz q hīc accipiatur ecōuerso ppō q̄z sonet lra.sonat aūt lra.albuz est hō.i.albū ꝑticipat hoi:sed debet exponi albū aūt est hō. i.est ꝑdicatū hois.uel ꝑdicat de hoie.i. hec ppō hō est alb⁹ in qua albū ꝑdicat de hoie sup.est p accñs.nō āt q alterū aliqd sit p accñs.i.nō rōne ꝑti.sed est p accñs qm accidit hoi eē albū.i.qm est accñtalis hitudo ꝑdicati ad ꝑm. ¶ Est ḡ diligēter notādū q illa que sunt per se in gñe illa sunt apta nata ꝑticipi ⁊ suis supiorib⁹ ⁊ suis ppetatib⁹.ut albedo p se ꝑticipat colori ⁊ per se q̄litati ꝑticipat.sic ēt albedo per se ꝑticipat ppetatibus ut si disgregare est ppetas albedis.ista erit per se albedo disgregat.sic est p se.triāgulus hēt tres.nā lz triangulus sit p accñs.hēt tñ suas ppetates.nā vnuz accñs pōt eē ppetas alterius accñtis.ita lz albedo sit accñs hīe suas ppetates qb⁹ p se ꝑticipat.vnū eni accñs pōt eē p se ꝑm alteri⁹ ꝑm q de ꝑo loquit demratoz. ea ḡ que sunt p se in gñe sunt apta nata ꝑticipi.nec p accñs est q ꝑticipant.sed qz ꝓcreta nō sunt p se in gñe:ut qz iustū nō est in gñe sed iustitia.talia ⁊ denoiatiua qz implicāt ꝑm.ut iustū ul albuz.qz implicāt illud in quo est iustitia uel albedo. iō talia ꝑticipant p accñs.qz non ꝑticipant rōne sui sed rōne ꝑti qō implicāt. Si ḡ ea que sunt in gñe ꝑticipant nō pōt illi eē p accñs rōne ꝑti ꝓz se sed rōne hitudinis ꝑdicati ad ꝑm.cū ḡ hō fit qd per se in gñe.hō est alb⁹ nō erit per accñs rōne ꝑti ꝑm se ut rōne alicui⁹ alteri⁹ qō implicat hō de quo nō eēntialr ꝑdicet.sic albū ꝑticipat p accñs rōne alicui⁹ alterius qō implicat de quo nō eēntialr ꝑdicat sed solū erit p accñs hō est alb⁹.qz accidit hoi eē albū.i.qz est accñtalis hitudo albi ad hoiez ꝑdicati ad ꝑm. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sunt igitur quedam hi⁹ que quidē secūdum se predicantur.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit aliq esse p se ex qb⁹ pcedit demratoz.d.q|_ sunt igit q̄dā h⁹ que ꝑm se ꝑdicant _ ⁊ su.talia ꝑdicata sunt huius ex qb⁹ pcedit demratoz ¶ Dubitaret forte aliqs ārē distixerit hīc phs iter p se ⁊ p accñs. ⁊ ārē uoluit eligē ea que sunt p se ex qb⁹ demratoz pcedit. ¶ Dōz.q itentio eius in hoc.c.est oñdere q demonstrationes nō uadunt in ifinitū.⁊ q ois rei nō est demōstratio. Si ergo demōstratoz posset accipe ea que sunt p accñs.qz talia sunt ideterminata ⁊ quodāmō ifinita demonstrationes quodāmō irent in ifinitū.ꝓz qz accipit ea que sūt p se que in quolibet gñe sunt certa ⁊ deteriata.iō ex hoc stati apparere pōt q demratiōes nō uadūt in ifinituz.p⁹ ḡ acceptio.vz. q demratio pcedit ex imediatis ꝓz ueritatē magis deseruit huic ueritati q ois rei nō fit demratio.qz erit deuenire ad aliq p⁹ ⁊ imediata que ꝑm ueritatē demrari poterūt.q vo hīc 2° assumit q distiguit iter per se ⁊ p accñs ut oñdat q demratio pcedit ex his que sunt p

se magis deseruit huic ueritati q̃ demõstrationes nõ uadũt in ifinitũ. Est ergo itẽtio phi q̃ cũ dupl'r dicat aliqd p accñs uel rõne ſbi ꝑm se ul'rõne hitudis ꝑdicati ad ſubm. uel rõne hitudis tm̃ q̃ est dare aliq̃ per se q̃ non sunt per accidens aliquo istorum modorum: ⁊ ex talibus procedit demõstrator. ⁊ quia talia sunt certa ⁊ determinata in quolibet genere. ideo est impossibile demonstrationes in infinitum procedere. ¶ Tunc sequtur illa po.

¶ Sit igit. c. qdẽ hi⁹ q̃ ipsum qdẽ nõ sit in alio: in hoc aũt. b. sit primo: ⁊ nõ est aliud mediũ. Iterũ. i. sit in. e. Sit etiã similiter ⁊ hoc i. b. Nunqd ergo necesse est stare. aut contingit in infinitum ire.

¶ In qua postq̃ assumpsit nẽcia ad ꝓpositũ exequit de itẽto. Circa qd duo facit. q̃ circa ꝓcessum in ifinitũ p⁹ mouet quasdã qõnes. 2⁹ exequit de illis qõnibus ibi [Qd qdẽ igit nõ ꝯtigit.] Circa ꝑmũ duo facit. q̃ p⁹mo mouet hi⁹ qõnes ꝑm ascẽsuz ⁊ descẽsuz ⁊ ꝑm media. 2⁹ oñdit q̃ tales qõnes in ꝙuertibilib⁹ locũ nõ habẽt. ibi [Sed in ꝙuertibilib⁹.] Circa ꝑmũ duo facit. q̃ p⁹mouet tales qõnes in demõstrationib⁹ affirmatiuis 2⁹ in negatiuis. ibi [Silr aũt dico ⁊ in ꝑuatiuis.] Circa ꝑmuz tria facit ꝑm q̃ in quolibet illo est dare tres termios. nã ꝑmo mouet qõnes de maiori extremitate. utrũ incipiẽdo a maiori extremitate ꝯtingat in ifinitum ascẽdẽ sursuz. 2⁹ de maiori utrũ incipiẽdo a maiori ꝯtigat in ifinitũ descẽdẽ deorsuz. 3⁹ de medijs utrũ inter maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatẽ pñt eẽ ifinita media. 2ª ibi [Et itez si de. a.] 3ª ibi [Ampli⁹ nunq̃z.] Dicit q̃ [sit. c.] i. minor extremitas [qd ipz hui⁹ nõ sit i alio] i. q̃ ita sit ifimũ q̃ nihil sit ſb eo [in hoc aũt. c. sit. b. ꝑmo.] i. imediate [⁊ nõ est aliud mediuz] ⁊ nullum sit mediũ iter. b. a. c. [⁊ iterũ si sit. i. in. c.] ut hñt aliqui text⁹ in. e. [silr ⁊ hec.] s. e. [sit in. b. nũq̃z igit sic ascẽdẽdo necesse est ẽt hoc siue in hoc stare aut ꝯtingit in ifinitũ ire.] q. d. hẽant ista q̃tuor per ordinez. c. b. e. ita q̃. c. sit ultimuz ⁊ supra. c. imediate sit. b. ⁊ sup. e. sit. i. ⁊. e. sit supra. b. pcedẽt in ifinitũ sic ascẽdendo uel erit stat⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̃ videt q̃ ista qõ non sit de maiori extremitate sed minor extremitas supponit. ⁊ quer it utrũ sit ascẽdẽ in ifinitũ ꝑm minorẽ extremitatẽ. ¶ Dicẽdum q̃ ista qõ nõ est de minori extremitate ꝑm se. nec de minori extremitate ut cõpat ad inferiora. nã loquẽdo de ꝓpõne uli que nunq̃z ꝙcludit in 3ª figura. accidit maiori extremitati cõpari ad inferiora: sz per se est qd cõpat ad supiora. sic ẽt maior extremitas nõ ꝓpe cõpat ad supiora: sed ad inferiora. ergo questio de ascẽsu magis est ꝓpa maiori extremitati a qua ascẽdit. ⁊ qõ de descẽsu magis est ꝓpa maiori extremitati a qua descẽdit. Rursus qñ aliqd ex vna pte hẽt finẽ ⁊ terminũ. ex alia nõ hẽt nec finẽ nec terminũ: q̃ ifinitũ ignotũ est. ⁊ denoiatio debet fieri a noto. nõ debet fieri denoiatio ab eo q̃ ponit ifinituz. sed ab eo q̃ ponit finitũ. ⁊ q̃ hic finite ⁊ determiate ponit minor extremitas. ⁊ quer it utrũ exinde possit ascẽdi in ifinituz: a minori eni extremitate debet denoiari hec qõ que ponit finita nõ a maiori que ponit nõ finita. Et cũ dz q̃ minor supponit: lz supponat ꝑm se non supponit ꝑm ascẽsuz: imo si uellemus posemus dicẽ q̃ cum qõnes sint eq̃les nũo his que uere scimus. ⁊ cũ scia sit de passione ⁊ ſbo in hac qõne tanq̃z ſbm se hẽt minor extremitas. tanq̃z passio maior: utrũ exinde possit ꝓcedi in ifinitũ. erit ergo qõ utrũ hec passio ascẽdere sup aliqd infinitũ possit cõpetere huic ſbo. vz minori extremitati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterũ qdẽ sit de. a. nihil ꝑdicat ꝑ se. a. aũt in. c. est ꝑmo. mediũ aũt in nullo ꝑori. ⁊ itẽ. c. sit in. i. ⁊ B in. b. Nunqd ⁊ B stare necesse est. an ⁊ B ꝯtigit in ifinitũ abire.

¶ Mouet qõnẽ de maiori extremitate in descẽdendo. Circa qd duo facit. q̃ p⁹ facit qd dictũ est. 2⁹ dat dñiaz iter hãc qõnẽ ⁊ ꝑmissam ibi [Differt aũt.] Dicẽ ergo [Et iterũ uel ⁊ idẽ si de. a. qdẽ.] i. de maiori extremitate [nihil ꝑdicet per se.] i. nihil sit supra ipm [a. aũt sit in. c. ꝑmo.] i. imediate [mediũ ãt.] i. c. qd crit mediũ iter. a. ⁊ alia [sit in nullo pore.] i. nõ sit in aliquo priore q̃z in. a. i. sit imediate in. a. [⁊. c.] qd ponit tale mediũ inter. a. ⁊ alia [sit in. i. ⁊ hoc.] i. i. [sit in. b.] i. ista q̃tuor se hẽant per ordinẽ in descẽdendo a. c. in. b. [nunqd necesse est stare hoc] uel stare in B [aut] ꝑm modũ hũc. i. ꝑm hũc ꝓcessuz icipiẽdo. s. ab. a. supremo qd nõ hẽt aliqd supi⁹ [ꝯtigit in ifinitũ ire.] i. in infinituz descẽdere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aũt hoc a ꝑori: qm̃ hoc qdez est. Nunqd ꝯtingit icepturũ ab hi⁹ q̃ in nullo ẽ altero B aliõ in illo in sursuz ⁊ in ifinitũ abire. alterũq̃z icepturũ ab hi⁹ qd ipsuz qdẽ de alio. de illo aũt nihil ꝑdicat i deorsum itẽdere si ꝯtingit ⁊ in ifinitum ire.

¶ Dat dñiã iter hãc qõnẽ ⁊ ꝓcedẽtẽ. d. [differt aũt h⁹.] s. qõ. ul'. [differt ãt hec a ꝑori.] s. qõne [qm̃ hec qdẽ] qõ que est ꝑus posita. i. qõ p⁹ est [nunqd ꝯtigit icepturũ ad hi⁹ qd in nullo est. sed aliqd est in illo.] i. nunq̃z ꝯtigit icipe ab ifimo [⁊ in ifinitũ sursuz ire. alterz ãt] i. altera qõ est [icepturũ ab hi⁹.] i. a supmo [qd qdez ipz de alio ꝑdicat. de illo aũt nihil.] q. d. q̃ altera qõ querit utrũ incipe ab aliquo sic supmo q̃ nihil ꝑdicat de ipo. sed ipm de alijs ꝯtigit deorsuz descendere ⁊ sic descẽdẽdo in ifinitũ ire. ꝑma igit ꝑsupponit ultimũ ⁊ querit utz sit in ifinitũ ascẽdẽ sursuz. 2ª qõ est ⁊ differt ab altera q̃ ꝑsupponit supmũ. ⁊ querit utrũ sit in ifinitũ descẽdere deorsuz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ nunqd ꝯtigit ifinitare media determiatis terminis. Dico aũt ut si. a. in. c. sit: mediũ aũt ipsoz sit. b. ab ipso aũt. b. a. alterũ. B hoz alia. nunqd ⁊ hoc ꝯtingit in infinitũ abire. aut impossibile est.

¶ Mouet qõnẽ de medijs. Circa qd duo facit. q̃ p⁹ facit qd dictũ est. 2⁹ oñdit qd tales qõnes querunt ⁊ ad qd deducãt. ibi [Est aũt ⁊ B.] Dicit q̃ q̃ [amplius] sup. ꝯtigit querẽ de ipsis medijs [nunqd. s. ꝯtigit infinitare media determinatis extremis] ⁊ exponit se. d. [dico aũt ut si. a. sit in. c.] ita q̃ sint determinata ista extrema. ut nihil sit supra. a. ⁊ nihil sit infra. c. [⁊ medium ipoz sit. b.] i. b. sit iter. a. ⁊. c. [ab ipo aũt. b. i. ab a. alterũ.] i. iter. b. ⁊. a. alterz sit mediũ. ut puta. d. [sed ⁊ hoz alia.] i. sed ⁊ hoz medioz siue inter hec media sint alia media [nunqd ⁊ hoc ꝯtigit in ifinitũ abire] ita q̃ semp erũt media ⁊ medioz media. in infinitum [aut ipo⁷ est] sup. B in ifinitũ ꝓcedẽ. ¶ Deinde cũ dicẽ

¶ Est aũt hoc itẽdere idẽ esse. ⁊ si demonstrationes in ifinitũ ueniãt ⁊ si est demonstratio rei ois aut ad inuicẽ icludant.

¶ Oñdit qd tales qõnes querãt. ⁊ ad quid deducãt. d. [Est aũt ⁊ B itẽdẽ idez eẽ] sup. si querat [⁊ si demõnes in ifinitũ ueniũt. ⁊ si demõ est ois rei aut ad inuicẽ icludant.] i. terminent ut hẽt alia lra. ¶ Notãdum aũt q̃ in ifinitis nõ est dare ꝑmũ: vũ si mundus fuisset ab eterno nõ eẽt dare ꝑmã pluuiã nec ꝑmũ hoicu. ita

q̃ nullus eēt hō q nō eēt genit⁹ ab hoie. ita si ꝓpōnes demſtatiue uadūt in iſinitū. nulla erit ꝓpō pᵃ. ⁊ nulla erit ꝓpō que poſſit demſtrari. ſicē ḡ idē eſt querē utꝫ accipiēdo ab hoie q ultimat⁹ eſt utꝫ ſit dare hoiez ab homine in iſinitū. B̃ eni querē eſt idez querē utꝫ ſit dare p̃mū hoiez. ita ēt querē utꝫ ſemp ꝓpō poſſit ꝓfirmari ꝑ ꝓpōnē in iſinitū ul̃ nō. ⁊ querē utꝫ ſit dare p̃mā ꝓpōnē ⁊ idemſtabilē. ul̃ utꝫ oiꝭ rei ſit demſtro eſt idē vnū qd̄ aliud. ¶ Notādū q̃ qcqd termiat ul̃ eſt ipe terminus. ul̃ eſt ꝑ aliud termiatuz. qd̄ aūt nec eſt terminus. nec eſt reducē ipm in terminū nullo mō termiare pōt. ſgiſ qz ſi in ꝓpōnib⁹ demſtatis eēt ꝓceſſus in iſinitum nulla ꝓpō eēt termin⁹. necullā ꝓpōnē eēt reducē i terminū. nlla ḡ ꝓpō teriaret aliā. nec faceret fidez de alia nec vna demſtro ꝓfirmaret aliā demſtonez. nec teriaret aliā. querē ḡ utꝫ talia uadāt in iſinitū ul̃ nō eſt querē utꝫ ꝓpōnes demſtatiue vna faciat fidē de alia. ul̃ vna termiet ⁊ ꝓcludat aliā uel nō. ¶ Deide cū dicit.

¶ Siſr ãt dico ⁊ i ꝑuatis ſillis ⁊ ꝓpōnib⁹. ut ſi. a. nō ieſt. b. nulli ãt p̃ aut ē aliqd infra cui p̃ori nō ieſt. a. ut ſi ipi. c. qd̄ ſit i omni. i. ⁊ nãqꝫ in his aut iſinita ſunt in qb⁹ nō eſt prioribus aut ſtatur.

¶ Oñdit has qōnes fcās i affirmatis poſſe fieri i negatis. d. ⌊ Siſr ãt dico ⁊ i ꝑuatis. ⌋ i. i negatis ⌊ ſillis ⁊ ꝓpōnib⁹ ut ſi. a. qd̄ nō ieſt nlli. b. p̃⁰ ul̃ ē i nlli. o. b. p̃⁰. aut eſt aliqd infra. ⌋ i. i termediū ut hz alia lr̃a ⌊ cui p̃ori nō i eſt. a. ut ſi nō eſt i. c. qd̄. c. ē i oi. b. ⁊ itez ēt B̃. c. eſt i alio p̃ori ut ſi. c. ē illd qd̄ ē i oi. i. ⁊ nãqꝫ i his ãt iſinita ſūt ⌋ ſup. p̃ora ⌊ i qb⁹ p̃orib⁹ nō ieſt ⌋ ſup. a. ⌊ aut ſtat ⌋ i talib⁹ ⁊ nō eſt ꝓceſſus i iſinitū. Ut ḡ iſta magis pateāt in teris ſpālib⁹ dicem⁹ q̃ nullū. b. ē. a. i. nlls hō ē q̃ztitas. nō ieſt nlli. b. i. nlli hoi p̃⁰. i. imediate aliqd erit iſra. i. i termediū a q̃ p̃us remouebit. a. i. q̃ztitas. utputa ſit illud. c. i. aial. qd̄. c. ē i oi. b. i. i oi hoie. ſi itez B̃. c. i. aial ē i alio p̃ori. utputa ſi aial ē illd qd̄ ē i oi. i. i oi corpe erit ḡ i talib⁹ ꝓceſſus i iſinitū. ita q̃ ſp erit dare aliqd p̃⁰ ⁊ aliqd ſupi⁹. a qb⁹ p̃orib⁹ nō ierit. i. a qb⁹ p̃ p̃us remouebit. a. i. q̃ztitas. ul̃ nō erit ꝓcedē i iſinitū. ſz erit in talib⁹ ſtat⁹. ¶ Notãᵐ ãt q̃ iō ē mediata hec negatia nullū. b. eſt. a. i. nlls hō ē q̃ztitas. qz aliqd ē ſup̃. b. ul̃ qz aliqd ē ſup̃. a. ſi eni nec. b. nec. a. eēt i aliq̃ toto iſta eēt im mediata. nullū. b. ē. a. ut ē ex ſupiorib⁹ patefactū. ſi ḡ ē mediata aliqd erit ſup̃. b. ul̃ ſup̃. a. ſi ãt iō ē mediata qz aliqd ē ſup̃. b. illd ḡ mediū qd̄ erit iſra. b. ⁊. a. uel illud mediū qd̄ erit ad ꝓbādū nullū. b. eſt. a. erit ſup̃. b. ſit ḡ c. ſi aūt adhuc nō ē imediata nullū. c. eſt adhuc erit aliqd ſup̃. c. ꝓcedē ḡ i iſinitū i negatis ē ꝓcedē i iſinitū in affirmatis. qz nō eēt. c. ſupra. b. ⁊. i. ſupra. c. ⁊ ſic aſcendēdo nlz eēt mediū ex pte. b. ad ꝓbādū nlz. b. eſt. a. ⁊ qd̄ dcm̃ eſt de. b. intelligēdū eſt de. a. qz ſi iō eēt mediata nlz. b. ē. a. qz aliqd eēt ſupra. a. qd̄ p̃us remoueret ab ſpo. b. q̃z. a. ſi adhᶜ nō eēt ꝓpō imediata. adhuc opteret dare aliqd ſupra illd: nō ē ḡ ꝓceſſus i iſinitū i negatis niſi qz eſt ꝓceſſus i iſinitū i affirmatis. ¶ Deide cū. d.

¶ Sz in ꝓuertibilib⁹ nō ſiſr ſe hēt: nō eni ē in eque p̃dicabilib⁹ de q̃ p̃dicat p̃ aut ultimo. oia eni ſic ſiſr ad oia ſe hūt. ⁊ ſi ſint iſinita de ipo p̃dicātia in utraqꝫ ſūt p̃dicata iſinita. Niſi ſiſr ꝓtigat ꝓuerti: B̃ hoc qdem ſicut accñs illud ꝗo ſicut predicamētum.

¶ Oñdit q̃ tales qōnes i ꝓūtibilib⁹ nō hūt locū. d. ⌊ Sz in ꝓūtibilib⁹ nō hz ſe ſic ⌋ q̃ ſup. ſit ibi. a. aſſiñre ſupius ⁊ iferi⁹: nec ē ibi aſcēſus nec deſcēſus. iō ait q̃ ⌊ nō eni in eq̃ p̃dicabilib⁹ de q̃ di p̃⁰ aut ultio. oia eniz ad oia ſe hūt ſic ſiſr. ⌋ i. ꝓūtibiliſr ⁊ eodē mō ⌊ ⁊ ſi ſint iſinita ⌋ talia. ſ. ꝓūtibilia ⌊ p̃dicātia de ipo. ⌋ i. de aliq̃ ꝓūtibili ⌊ i utraqꝫ ⌋ ſup. pte ⌊ ſūt talia p̃dicata iſinita. ⌋ q. d. q̃ talia p̃dicata erūt i utraqꝫ pte. i. ita erūt ſba ſicē p̃dicata: ex q̃ ꝓūtibilia ſūt ad oēz ptē poterūt vti. poterit eni ſp i talib⁹ fieri de p̃dicato ſbm ⁊ eō ⌊ niſi ſiſr ꝓtigat ꝓuerti ⌋ falſa ē lr̃a. dz dici ⌊ niſi nō ſiſr ꝓtigat ꝓūti. ⌋ ita eni hēt alia tiſlatio ⁊ eſt correctio lr̃a. q. d. q̃ poterit eē diſſitas in talib⁹ ꝓūtibilib⁹ ſi nō ſiſr ꝓūtanť. i. ſi nō ſint ſiſr ꝓūtibilia ⌊ ſed B̃ qdē hz accñs. ⌋ i. ꝓūtanť accñtaſr ⌋ illud aūt ſicē p̃dicatū. ⌋ i. ꝓūtať ſicut eſſentiale p̃dicatū. B̃ eni mō diſſō ⁊ ꝓpriuz ꝓuertunť de aliquo: ſed diſſō ꝓuertiť eēntiaſr. ꝓpriū aūt manet de ḡie accñtis. non eſt dzia in ꝓuertibilib⁹ p̃m ſub ⁊ ſupra: ſed ſoluz p̃m eē eſſentiale ⁊ accidentale.

¶ Qd̄ qdē igr̃ media nō ꝓtigit iſinita eē ſi i ſurſū ⁊ deorſū ſtēt p̃dicamēta mãifeſtū ē.

¶ Poſtq̃z phs poſuit qōnes de aſcēſu ⁊ deſcēſu ⁊ de medijs. In pte iſta exeqr̃ de qōnib⁹ illis. Circa qd̄ duo facit: qz p̃⁰ hi⁹ qōnes abbreuiat reducēdo eas ad paucioreſ. 2⁰ qōnes abbreuiatas deteriat. ibi ⌊ Sed q̃ in illis ſillo^ce. ⌋ Propter p̃ᵐ ſciēdū q̃ hi⁹ qōnes abbreuiant duplr̃. p̃⁰ qz qōnes de medijs reducunť ad qōnes de extremis: qz ſi nō ē icipiēdo a maiori extremitate deſcēdē i iſinitū nō erūt media iſinita. nō igiť pūt eē media iſinita: niſi qz ul̃ eſt iſinit⁹ aſcēſus icipiēdo ab extremo iſimo. ul̃ ē iſinit⁹ deſcēſus icipiēdo a ſup̃mo extremo. 2⁰ abbreuiant hi⁹ qōnes: qz qōnes de ꝑuatis reducūť ad qōnes de affirmatis. nã ut ſupra dixim⁹ nō pōt eſſe iſinit⁹ ꝓceſſus i negatis: niſi qz eſt iſinit⁹ ꝓceſſus i affirmatis. duo ḡ facit p̃m q̃ hic duplici mō abbreuiat hi⁹ qōnes. nã p̃⁰ facit B̃ reducēdo qōnes de medijs ad qōnes de extremis. 2⁰ reducēdo qōnes de negatis ad qōnes de affirmatis. ibi ⌊ Manifeſtū eſt ãt. ⌋ Circa p̃ᵐ ta facit. qz p̃⁰ pponit qd̄ ſtedit. 2⁰ exponit qd̄ dixerat. 3⁰ pbat ſtētū. 2ª ibi ⌊ Dico ãt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Si eni. a. ⌋ Dicē ḡ mãifeſtū eſt qdē q̃ nō ꝓtigit media iſinita eē ſi ſtēt p̃dicata i ſurſū ⁊ deorſū. ⌋ q. d. q̃ cū eſt ſtat⁹ i extremis q̃ nō ꝓtigit i iſinitū nec aſcēdē nec deſcēdē. B̃ erit ſtat⁹ in medijs q̃ nō erūt iſinita media. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Dico aūt ſurſum qdē qd̄ ul̃e magis eſt. deorſuz aūt qd̄ ꝑticulare eſt.

¶ Exponit qd̄ dixerat. exponit eni qd eſt ire ſurſū ⁊ qd̄ deorſuz. d. ⌊ dico ãt ſurſū qd̄ eſt magis ul̃e ⌋ B̃ erit eni ire ſurſū icipe a magis ꝑticulari: ⁊ ire i magis ul̃e ⌊ de orſū ãt ⌋ ſup. ire ⌊ eſt i magis ꝑticl̃are. ⌋ ¶ Notādū ãt q̃ ſicē eadē ē via q̃ itur ab athenis ad thebas ⁊ a thebis ad athēas. attñ dit hz modū ſe hūdi: ul̃ hz modū icipiēdi ⁊ finiēdi viā: qz vna icipit ab athēis ⁊ finit i thebas alia a thebis ⁊ finit i athēas: ut decl̃ari hz i 3⁰ phi^ᵒ. ſic idē ē ſpatiū p qd̄ deſcēdit ⁊ aſcēdit i lica p̃dicamēralt. ſz illd ſpatiū ut eſt aſcēſus icipit a ꝑcl̃ari ⁊ tēdit i magis ul̃e: ut eſt deſcēſus ſe hēt ecōuerſo. ¶ Deide cū. d.

¶ Si eni. a. p̃dicāte de. c. iſinita ſūt media i qb⁹ ē. b. mãifeſtū ē q̃ ꝓtigit utiqꝫ ab. a. ad. c. in deorſuz alterū de altero p̃dicari in iſinitū. anteqꝫ eni in. c. ueniat iſinita ſūt media. ⁊. a. c. in ſurſuz iſinita anteqꝫ in. a. ueniat. Quare ſi. b. ipoſſibilia ſunt: ⁊ ipſi⁹. a. ⁊. c. ipoſſibile eſt iſinita eſſe media.

¶ Probat p̃ncipale itētū. Circa qd̄ duo fac: qz p̃⁰ fac qd̄ deſſi ē. 2⁰ remouet q̃zdā cauillationē circa B̃ fieri poſſez ibi. ⌊ Neqz eni. ⌋ Dicē ḡ ⌊ Si eni. a. p̃dicāte de. c. iſinita ſūt media in qb⁰ eſt. b. ⌋ i. ſiñt p. b. ⌊ mãifeſtū ē q̃ ꝓtigit utiqꝫ q̃ ab. a. ad. c. i deorſū alterꝫ de altero p̃di-

cari in ifinitū añq̃z ueniat i.c.ifinita media sūt.⁊ a.c. i.ab ipo.c.⌊ in sursū ifinita⌋ su.ꝓtigit ptrãsire⌊.qz si hec ipolia ⁊ ipius.a.⁊.c.ipole est eē infinita media.⌋ ¶ Mon^m aūt itētione phi eē q̃ est ipole ifinita media eē.sz oz eē statū in extrēis.ut ponam^9 q̃ extrēa sūt.a.⁊ c.i.sba ⁊ hō.media sūt corp^9 aiatū ⁊ aial ⁊ cetera talia q̃ oia figurenť p.b.ꝓstat aūt q̃ añq̃z deueniat ab.a.i.c. ita sba i hoiez q̃ oz oi.a.b.i.oia media ptñsire.⁊ qz ta lia sūt ifinita:ifinit^9 ḡ poterit eē talis descēsus.nūq̃z ḡ icipiēdo ab.a.deueniem^9 i.c.qz nō ꝓtigit ifinita ptrã sire.h aūt est ꝗ ypothesiz.positū est eni descēsuz eē fini tū.si ḡ descēsus est finit^9 oz q̃ media sint finita.h enim eēt si icipem^9 a.c.i.ab hoie:⁊ ascēderem^9 in.a.i.i sbaz ifinita eni eēt ptrãsire.si ḡ sūt hec ipolia q̃ sit ascēsus fi nit^9 ⁊ descēsus finit^9 neēe est iter.a.c.esse media finita ex q̃ ponim^9 ascēsuz ⁊ descēsuz. ¶ Notãdū ēt:q̃ qdã text^9 hñt bis ꝓtigit.hñt eni talē lr̃az.mãifestū est q̃ cõ tigit utiq̃z q̃ ab.a.ad.c.alteꝫ de altero ꝓtigit pdicari ifinitū.sz ibi nō oz eē nisi sel ꝓtigit:ut pz ex alia trãslatiõe q̃ in h hēt correctiorē lr̃az. ¶ Notã^m ãt q̃ coiter text^9 hñt q̃re si.b.s.sūt.⁊ est corrupta lr̃a.oz dici si h nō hēt alia trãslatio cũ q uellet posset sic nr̃az exponē lr̃az q̃re si.b.i.si media ipolia sūt sup.ptñsire si ponant infi nita ipsi^9.a.⁊.c.ipole est eē ifinita media.qz sup.ponit polis tñsit^9 ab.a.in.c.⁊ eꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necz eniz si aliqs dicat q̃ hec qdez que sūt.a.b.c.ꝓtinētia sūt ad iuicē:q̃re necesse est media eē finita:illa ꝗo nō accipere.

¶ Remouet q̃zdã cauillationē q̃ circa pdicta fieri pos set.circa qd duo facit:qz p^o ponit hi^9 cauillationē. 2° eã remouet ibi⌊ Nihil dit.⌋ Dicit ḡ q̃⌊ neqz est sup. dĩa si aliqs dicat q̃ h^c qdē q̃ sunt.a.b.c.⌋ i.si media ⁊ extrēa q̃ itelligũt p.a.b.c.⌊ sūt ad iuicē ꝓtigētia.⌋ i.p xima ⁊ ppinq̃⌊ q̃re neēe est media⌋ sup.talia eē accipe i.eē⌊ finita.⌋ q.d.q̃ si.a.b.c.i.si media ⁊ extrema sunt ad iuicē ꝓtigētia ul ꝓñr se hñtia ꝓtingit talia media eē accipe.i.eē finita.sz si nō sūt ꝓtigētia ul ꝓñter se hñtia supplēdũ est q̃ diceret cauillator q̃ pñt eē ifinita media. ¶ Notãdũ q̃ p.a.c.itelligit extrema.p.b.media ꝗ.a.b.c.eē ad iuicē ꝓtigētia est media iter se ⁊ media cũ extremis eē ad iuicē.i.ꝓtigētia.i.ꝓtinua ul ꝓñter se hñtia. ¶ Notãdũ ēt viz cauillatiõis h^9 in h ꝓñstē.nã iter duo extrema pñt eē media ifinita:q̃ nec iter se nec cũ extremis sūt ꝓtinua nec ꝓtigētia: nec ꝓñr se hñtia. ut iter duo pũcta extrema sūt ifinita pũcta media que nec iter se nec cũ extrēis sūt ꝓtigētia.cauillaret ḡ adũ sari^9 q̃ si.a.b.c.i.si media ad iuicē ⁊ cuz extremis sunt ꝓtigētia.i.ꝓtinua ul ꝓtigua ul ꝓñr se hñtia neēe est ta lia media eē accipe.sz si nō sūt ꝓtigētia pñt eē ifinita.sz ut patebit dũ tñ sint media in actu nihil refert ponere ea ꝓtigētia ul nō ponē. ¶ Notãdũ ēt q̃ in his qb^9 itur in ifinitũ est accipe media ꝓxia:ut si mũdus fuisset ab eterno.icipiēdo ab h die ultio in q̃ sum^9 possem^9 semp accipe diē aliũ:⁊ h in ifinitũ: nũq̃z tñ deuenirem^9 ad diē p̃mũ.h tñ nō obstãte dies se hñt ꝓñr:qz statiz post vnã diē est alia dies.si eni sic eēt pole q̃ mũdus fuisset ab eterno ⁊ eēt dare p^2^m diē sp possem^9 accipe diē post diē:nũq̃z tñ deuenirem^9 ad hãc ultimã diē.⁊ in talib^9 q̃ uadũt in ifinitũ nihil dit accipe ꝓñr ul nō ꝓñr:ut pz in nũis.possũ eni sp accipe ꝓñr ⁊ dicē vnũ duo tres q̃ tuor:⁊ sic in ifinitũ.⁊ possũ accipe nō ꝓñr ⁊ dicē qnq̃z decē qndecim.⁊ sic in ifinitũ.in h est aūt dĩa: qz acce pta sūt finita.sz postea q̃ sūt accipiēda sunt ifinita. si ḡ accipiant talia ꝓñr ul nō ꝓñr sp q̃ postea accipiēda sūt sūt ifinita.⁊ nũq̃z icipiēdo ab vno extremo ex q̃ infini ta sūt media nũq̃z deueniem^9 ad aliũ extremũ siue acci piant media ꝓñr siue nō ꝓñr.accepta eni erūt finita:sz que postea accipiēda sūt erūt semp ifinita.ul ḡ dõz q̃ nō sit stat^9 in extremis ⁊ q̃ nō sit deuēire ab extremo ad extremũ:ul si est deuenire ab extremo ad extremũ opz q̃ media sint finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil differt.qd utiq̃z accipio eorũz que sunt.b.erit ad.a.aut ad.c.aut infinita media aut nõ.a.aut si quo iã primo sunt ifini ta.siue statim siue nõ statim.nihil differt. que enim sunt post hoc infinita sunt.

¶ Soluit cauillationē dictã.d.q̃⌊ nihil dit.⌋ i.nihil re fert sup.sic cauillare⌊ q̃ eniz utiq̃z accipio eoꝰ q̃ sunt b.⌋ i.si accipio aliq̃ eoꝰ q̃ sūt.b.⌊ erit ad.a.aut ad.c.i finita media aut nõ.⌋ q.d.q̃ ul erūt ifinita media iter b.⁊.a.⁊ nõ iter.b.⁊.c.aut nõ erūt ifinita media inter b.⁊.a.sz iter.b.⁊.c.⁊ sbdit⌊ a q̃⌋ i.ex q̃.⌊ iã p^9 sūt fini ta.⌋ i.iã positũ ē p̃mũ q̃ sint media ifinita⌊ siue⌋ acci piant talia media⌊ stati.⌋ i.ꝓñr se hñtia⌊ ul nō stati⌋ i.nō ꝓñr se hñtia⌊ nihil dit.nã que aūt sunt post ifini ta sunt.⌋ ¶ Notãdũ aūt q̃ p.a.c.ut ē.dicebat itelli git extrema.p.b.media.si ḡ.b.i.si media sūt ifinita.uel erūt ifinita ad.a.i.respiciēdo.c.ul nō sup.erunt ifinita ad.a.ul nō erūt ifinita ad.c.pōt eni ꝓtigē q̃ hi^9 media nō sūt ifinita ad.a.si sūt ifinita ad.c.⁊ pōt ꝓtigē eꝰ q̃ hi^9 media nō sūt ifinita ad.a.c.si sūt ifinita ad.a. oz tñ ul ad.a.ul.c.ifinita eē.alr eniz talia nō eēnt media ifi nita.q̃lr cũq̃z tñ iter.a.⁊.c.i.iter duos termios ponãt ifinita.b.i.ifinita media.dũ tñ talia media sint i actu. nihil tñ refert ponē talia media ꝓtinua uel nō ꝓtinua. nã q̃cũq̃z mõ ponant ipole est iter duos termios eē ifi nita media i actu.qz qcqd est iter duos termios ē ter minatũ.qcqd est termiatũ est finitũ.si ḡ iter duos ter minos eēnt ifinita in actu ifinita eēnt finita. ¶ Dubi taret forte aliqs.quõ oz ipsi^9.b.ad.a.aut ad.c.ifinita media eē aut nō eē. ¶ Dõz q̃ positũ est in suppõne p^o q̃ iter.a.⁊.c.sint ifinita media.ponam^9 q̃ p.a.itelliga tur vnitas.p.c.nũs sup̃mus.si eēt talē nũm dare p.b. nũos itermedios.si ḡ accipio aliqd eoꝰ q̃ sunt.b.i.ali quē nũz itermediũ:utputa.denariũ uel erūt ipsi^9.b.i. ipsi^9 denarij ad.a.i.ad vnitatē finita media ⁊ ad ipz.c. ifinita aut eꝰ.ḡ ipsi^9 itermedij ad.a.pñt eē media fini ta ul ifinita.⁊.c.pñt eē finita ul infinita.ita tñ q̃ si ad vnũ terminũ.b.hēt media finita ad aliuz terminũ hēbit ifinita.semp eni in talib^9 media accepta sūt finita ⁊ accipiēda sunt ifinita.si ḡ hõ posset incipe ab utroq̃z termio ab utroq̃z posset accipe finita ⁊ ifinita. uez qz nõ est pole q̃ icipiat ab utroq̃z est pole q̃ mediũ acce ptũ ad utrũq̃z terminũ hēat hitudinẽ finitã ⁊ ifinitã. si ḡ icipio ab.a.i.ab vnitate me^m acceptũ:utputa de nariũ hēbit ad vnitatē finitã hitudinem:⁊ erūt finita media iter denariũ ⁊ vnitatē.ad.c.aūt.i. ad sup̃mum nũm hēbit hitudinẽ ifinitã:⁊ erūt ifinita media inter ea.⁊ si eēt pole q̃ icipeť a.c.i.a sup̃mo nũo:nũs acce pt^9 ex pte.c.hiet finitã hitudinẽ ad.c.⁊ infinitã ad.a. phs ḡ in lectiõe sua p̃supponit positionem aduersarij. vz q̃.a.⁊.c.dicãt determiatos terminos:⁊ q̃ a q̃libet posset icipi q̃ si sic est mediũ acceptũ poterit hie finita ⁊ ifinita media ad.a.⁊ ēt ad.c.ita tñ q̃ si ad vnũ hēt fi nita ad aliũ hēbit ifinita:ut si incipiť ab.a.erit finitas ex pte.a.⁊ ifinitas ex pte.c.ut denari^9 q̃ hz finitã hitu dinẽ ad vnitatē.⁊ ifinitã ad sup̃mũ nũm. ⁊ si eēt pos sibile q̃ icipeť a.c.i.a sup̃mo nũo ⁊ accipeť aliqs nũs itrisec^9:ita se hiet ad sup̃mũ nũm:sic denari^9 ad vnita tē eēt hitudo eõrio:qz tũc.b.i.nũs ille itermedi^9 hiet finitã hitudinẽ ad.c.⁊ ifinitã ad.a.pz ḡ quõ in talibus pñt eē media finita ⁊ ifinita. ¶ Ulteri^9 forte dubita ret aliqs.qd vult sibi phs cũ ait.q̃ ex q̃ iã p̃mũ sūt ifi nita media siue accipiant media statiz siue nõ stati:ni hil dit:qz que sūt post infinita sūt. ¶ Dõz q̃ h dictũ

phi assumptũ est ad soluẽdũ cauillationẽ adũsarij. Dicit enim phs & uerũ est q nõ est pole q fit stat⁹ in extremis: & q fit possibile pcedẽ ab.a.i.c.uel ecõuerso. & tũ ipa.b.i.ipa media sint ifinita: qz tũc ꝓtigeret ifinita p trãsire. cauillaret aũt aduersari⁹ q si accipiant ipsa.b.i.ipsa media ꝓtingẽtia & prima. ipossibile est eẽ polez pcessuz ab.a.ad.c. & talia media eẽnt ifinita: si diceret aduersari⁹ q nõ est accipe talia media sic prima ifinita iter.a.&.c. sed media nõ prima diceret adũsari⁹ pũt eẽ ifinita: & tũ erit polis pcessus ab.a.ad.c. & ecõuerso. Ad qd respõdet phs q ex quo pm. i. ꝑm suppositionez pmã. i. pncipalẽ aduersarij sũt ifinita media. nõ refert accipe talia media. statim. i. prima. uel nõ statim. i. nõ prima. statim enim post binariũ est ternari⁹: post ternariũ est q̃ternari⁹. si q̃ iter vnitatẽ & supmũ nũm accipiant ista intermedia binari⁹ ternari⁹ &c. accipiant media statim: sz post binariũ nõ statim est denari⁹. & post 10. nõ statiz sũt. 15. accipiẽdo enim tales nũos intermedios. v3. 5. 10. 15. 20. & sic in ifinitũ, pcedẽdo accipiunt media nõ statiz. nõ refert aũt ex quo media sũt ifinita: siue accipiant media statim siue nõ statim. icipiẽdo enim ab vnitate: & dicẽdo vnũ duo tres. sic, pcedẽdo & sic accipiendo media statim deueniem⁹ ad nũm supmũ: sic accipiẽdo ẽt media nõ statim. & dicẽdo vn⁹. 5. 10. 15. & sic pcedẽdo nunq̃z deueniem⁹ ad supmũ nũm. semp enim accepta erũt finita & que sũt post. i. accipiẽda erũt ifinita. nõ est q̃ pole q aliqs possit pcedere ab.a.&.c. & ecõuerso. i. ab vnitate in supmum nũm uel ecõuerso: & tũ sint ifinita media inter.a.&.c. si illa media sint prima siue nõ prima. si ergo est stat⁹ in extremis. i. si est polis pcessus ab extremo i extremũ oz q fit stat⁹ in medijs. & q sint finita media. siue accipiant talia media prima siue nõ prima. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. qz videt uerũ eẽ dictũ aduersarij. vz q pũt eẽ determinata extrema: & põt eẽ trãsit⁹ ab extremo in extremũ. & pũt eẽ ifinita media iter extrema: dũ tũ illa media nõ sint prima ad iuicẽ: uel nõ sint ꝓnter se habẽtia: ut põt esse trãsit⁹ ab vno capite linee ad aliud caput: & tũ in linea sunt ifinita puncta: sed illa puncta nõ se habẽt ꝓnr. qz pũctus puncto nõ est cõtinu⁹: neqz cõtigu⁹ neqz ꝓnr se hñs. ¶ Dõm q nõ est locutio hic de medijs in potẽtia. sed de medijs in actu. ipole est aũt media ifinita eẽ in actu iter aliqua extrema & eẽ possibilẽ trãsitũ ab extremo in extremũ siue illa media sint ꝓnter se hñtia siue nõ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Manifestũ aũt & in puatiua demõstratione qm̃ statur. Si qdem statur in pdicatiua stat in utrisqz. Si ab ultimo enim nõ cõtingẽs neqz in sursuz ab eo in quo stat ire in infinitũ. Dico aũt in quo statur q ipsuz qdẽ in alio nullo est. sed in illo aliud. ut. c. Neqz a pmo in id in quo statur uelut ultimum. dico aũt pmum q ipsum qdem de alio: sed de illo nullũ aliud. Si igitur hoc erit in negatione stabitur.

¶ Abbreuiat h⁹ qõnes reducẽdo puatiuas ad affirmatiuas. Circa qd duo facit. qz p⁰ pponit qd itẽdit. 2⁰ probat ppositũ. d. manifestũ est aũt. & in puatiua demõstratiõe qm̃ stat sigdẽ in pdicatiua. i. in affirmatia. stat in utrisqz in utrãqz ptẽ in sursum & deorsuz. q. d. q si stat in affirmatiua in sursuz & deorsuz stabit in negatiua in sursuz & deorsuz. qd declarat in termis. d. si aũt ab ultimo. i. ab ifimo in quo stat. i. ultra qd nõ est descẽsus nõ ꝓtigẽs nec in sursuz in ifinitũ ire & exponit se qd appellet ultimũ in quo stat. d. dico ãt. i. uoco ultimũ sup. in quo stat qd ipm qd gdẽ in nullo alio est. i. de nullo alio pdicat sed in illo alid. i. sz alia pdicant de ipo. q. d. q si est stat⁹ in ascẽdendo & sup. si ẽt est stat⁹ in descẽdẽdo ut nec a p⁰. i. a supmo & uli eũdo sup. in id i quo stat uelut in ultimũ & pticulare ut. s. sic pcedẽdo nõ fit abire i ifinitũ & exponit se quid appellet pmũ. d. dico aũt. i. uoco pmũ qd ipm gdẽ sup. de alio pdicat. sed de ipo sup. nihil alid dicit si igit b erit. i. si erit stat⁹ in affirmatiua q nõ ꝓtingat in ifinitũ ire. nec in sursuz nec in deorsuz & in negatiua stabit sup. sursuz & in deorsum.

¶ Tripli eni demõstat nõ eẽ. aut eniz i quo ẽ c.b.oi iest. Sz i quo ẽ.b.nulli iest.a. Ipius qdẽ igit.b.c. Et sp alteri⁹ distantie neẽe est ire in imediata. pdicatiua eni hec distãtia.

¶ Postq̃z phus pposuit hãc vitatẽ q si est stat⁹ in affirmatiua q est ẽt in negatiua. In pte ista supponẽdo statũ in affirmatiua, pbat statũ in negatiua. Circa qd tria facit. qz p⁰ fac qd dictũ ẽ. 2⁰ remouet cauillationẽ quã dã. 3⁰ epilogat circa determinata. 2ª ibi Manifestũ aũt. 3ª ibi Qd qdẽ igit. Circa pm tria fac ꝑm q puatiua in triplici figura ꝓcludi põt. p⁰ q̃ ostẽdit q in puatiua fit stat⁹ put ꝓcludit per pmã figurã. 2⁰ put cõcludit per scdã. 3⁰ put ꝓcludit p tertiã. 2ª ibi Iteruz si.b. 3ª ibi Tertⁿ aũt est. Dicẽ q̃ q tripli eni demõstat nõ eẽ. i. ppõ negatiua. Dicit q̃ p⁰ quõ tale non eẽ. i. talis ppõ negatiua. ostẽdat per pmã figurã. Circa qd duo facit. qz p⁰ ex suppõne facta ait q in pª figura fit stat⁹ quãtũ ad ppõnẽ affirmatiuã. 2⁰ ex hoc pbat q fit stat⁹ quãtũ ad negatiuã ibi Si alterũ. Dicit q̃. q aut eni sup. nõ eẽ. a. in. c. qz in quo qdẽ est. b. cõtingit. i. ineẽ oi. b. c. hec est minor. oẽ. c. est. b. sed. a. iesse nulli in quo est. b. i. nullũ. b. ẽ. a. ecce maior. fiet q̃ talis sillo in pª figura. nullũ. b. est. a. oẽ. c. est. b. q̃ nullũ. c. est. a. si q̃ pmissas hui⁹ silli uolum⁹ reducẽ ad imediatas ipsi⁹ qdẽ igit. b. c. i. ipsi⁹ minoris que est affirmatiua & semp alteri⁹ spatij. i. quãtũcũqz accipiatur eẽ alterius & alteri⁹ spatij. i. siue magni siue parui neẽe est ire in imediata. pdicatia eniz est hec distãtia. q. d. ex quo suppositũ est q in affirmatiuis itur in imediata. b. c. q̃lecũqz hẽat spatiũ siue magnũ siue puũ ex quo affirmatiua est reducere ad imediata & ad aliqd i quo fit stat⁹. ¶ Notãdũ aũt q si uellẽ pbare nullũ. c. est. a. i. nullus hõ est q̃ztitas & assumẽ p medio. b. ppõ b. c. posset eẽ magne distãtie & pue. magne qdẽ si p. b. accipek sba. pue vo si p. b. accipek aiatũ. nã nõ est tãta distãtia iter hoiez & aiatũ q̃ztia est iter hoiez & sbaz. attñ q̃ztũcũqz accipiat. b. c. minor alteri⁹ & alteri⁹ spatij ex quo affirmatiua est per suppositionẽ factã reducek ad ppositionẽ imediatã. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Sz alterz mãifestũ q si i alio nõ ẽ pori ut i. d. b idigebit in oi. b. eẽ. & si iterz i aliq̃ ipo d. pore nõ fuerit illõ idigebit in oi. d. esse. Quare qm̃ in deorsum stat & in sursuz stabitur: & erit qdã pncipiũ i quo nõ erit. a.

¶ Ostẽdit quomõ reducat negatia. ut quõ reducat. nullũ. b. est. a. i. nullũ aiatũ est q̃ztitas. iõ ait Sz alterz. i. sed ppõ altera. utputa negatiua. vz nullum. b. est. a. manifestũ est q si sup. a. i. si q̃ztitas si nõ est in alio pori. ut in. d. i. si q̃ztitas nõ est. i. remouetur ab ipo. d i. ab ipo corpe pusq̃z ab ipo. b. i. ab ipo iaiato indigebit. i. oportebit b. i. d. siue corp⁹ esse in oi. b. i. oi iaiato & si iterz sup. a. i. q̃ztitas nõ fuerit i alio pori ab ipo. i. si q̃ztitas remouebit pus ab alio utputa a sba pusq̃z. a. d. i. pusq̃z a corpore indigebit. i.

oportebit sup. sbaz ⌊ eē in oi. d. q̃re qm̃ in deorsuz stat
⁊ i sursuz stabit. ⌋ q. d. q̃ si est stat⁹ in sursuz q̃ ⁊ i deor
suz sup. i affirmatis. cū ḡ ꝑ mō negatia reducat ad ime
diata accipiēdo semp aliqd sup. ꝑm ꝓpōnē affirmati
uā si est stat⁹ in affirmatiuis. opz q̃ sit stat⁹ in negatis
⁊ qz sic est ⌊ erit qōdā ꝑncipiū. ⌋ i. qōdā ꝑ⁽ᵐ⁾ ⌊ i quo nō
erit. ⌋ i. negabit sup. a. i. quātitas. q. d. q̃ erit dare ali
qd a quo ꝑ⁹ negabit quātitas ⁊ ibi erit stat⁹. ¶ Notā
dū q̃ si aliqd remouetur ab aliq̃. utputa. si quātitas re
mouet ab hoie. ⁊ si ex ꝑ format ꝓpō negatia mediata.
ꝑ nō est nisi qz hō est in aliq̃ supiori. utputa. in aiali in
quo ꝑus nō est quātitas. ꝑus enī nō ē. i. ꝑus remouet
uel ꝑus negat quātitas ab aiali q̃z ab hoie. Rursus si
adhuc ista nō ē imediata. nullū aial est q̃ztitas: ꝑ est qz
aliqd est supra aial a quo ꝑus remouet quātitas q̃z ab
aiali. ꝑ ḡ mō mediata reducit ad imediata in negatis
ascēdēdo ꝑm lineā ꝑdicamētalē in affirmatiuis. ⁊ qz
stat⁹ est in affirmatiuis opz q̃ sit stat⁹ ⁊ in negatiuis.
¶ Notādū ēt q̃ ultimū ⁊ infimū appellat illud in quo
stat. nā ad sensuz est notū aliq̃ eē idiuidua ⁊ de nūo sin
gularīū que de nullo ꝓbo dñr: iō loquēs de statu in de
orsuz q̃si de magis noto ait: qm̃ in deorsuz stat ⁊ in sur
suz stabit. igit cū dictū sit q̃ mediata ꝑ mō reducit ad
imediata in negatiuis. qz semp accipit sursuz ꝑz lineā
ꝑdicamētalē i affirmatis: si stat sursuz i affirmatis oz de
uenire ad imediatā i negatis. erit ḡ ꝑn⁽ᵐ⁾ in q̃ nō erit. a.
i. opz dare aliqd in q̃ ꝑ⁽ᵐ⁾ remouebit. ¶ Deide cuz dic.

¶ Iterum si. b. quidē in omni. a. ⁊ in. c. autē
nullo. a. in. c. nullo erit.

¶ Oñdit quō in negatiua sit stat⁹ ꝓut ꝯcludit per scdam
figurā. Circa qd tria fac. qz ꝑ⁹ ostēdit quō negatia hēt
ꝯcludi per scdam figurā. 2⁹ declarat quot modis talis
negatiua hēt reduci ad imediata. 3⁹ spāliter manifestat
quō reducat ad imediata p scdam figurā. 2ª ibi ⌊ Iterū
hec. ⌋ 3ª ibi ⌊ Secūdus aūt. ⌋ Cōtinuet aūt sic. Dcm̃
est quō ꝯcludat negatiue negatiua per figurā ꝑmā. re
stat ḡ dicēdū quō ꝯcludat per scdam. iō ait ⌊ Iterū si
b. qdē in oi. a. ⌋ hec est maior. vz oē. a. est. b. ⌊ in nullo
c. ⌋ i. ⁊ b. sit in nullo. c. hec est minor. s. nullus. c. est. b.
⌊ erit ⌋ sup. ꝯclusum per scdam figurā. ⌊ a. in nullo. c. ⌋
q. d. q̃. si. b. medium de. a. ⁊ de. c. ꝑdicet in ꝑmissis de
vno affirmatiue. ⁊ de alio negatiue ꝯcludet per scdam
figurā. nullū. c. est. a. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Iterum ꝑ si oz mōstrare manifestū est: qm̃
aut p sursuz modū mōstrabit: aut per hūc
aut per tertiū. Primo qdē igit dictus est.

¶ Ostēdit quō ꝓpō negatiua cōclusa in scda figura pos
sit reduci ad imediata. d. q̃ ⌊ iterū si oporteat ꝑ demō
strare ⌋ reducendo. s. ad imediata ⌊ manifestū est q̃ aut
mōstrabit per sursuz. ⌋ i. p ea que dicta sūt sursuz. i. per
ꝑmā figurā ⌊ aut p hāc. ⌋ i. per scdam figurā. ⌊ aut per
3ᵐ. ⌋ i. per tertiā figurā ⌊ ꝑm⁹ qdē modus dict⁹ est ⌋ de
3⁹ sup. dicet ifra. Rursus sup. dicē de 2⁹. ¶ Notāduz
aūt q̃ ꝯcō negatiua ꝯclusa in q̃cūq̃z figura ꝑ mō redu
cit ad imediata. qz si ꝯcludit negatiua. opz q̃ ꝯcludat
per aliquā negatiuā: tūc q̃reret de illa negatia. utrū sit
imediata uel nō. q̃ si nō. ꝯcludet per aliā negatiuā do
nec deueniat ad imediata. vbi gra. si fiat talis sillus in
scda figura ut ipe pbus facit. oē. a. est. b. nullū. c. est. b.
ḡ nullū. c. est. a. hec negatiua nulluz. c. est. a. cōclusa est
per hāc negatiuā. nullū. c. est. b. si ergo ista negatiua est
imediata. nullū. c. est. b. hētur itentū: sed si nō est ime
diata. ⁊ iterū oz demōstrare ꝑ. vz q̃ nullū. c. sit. b. uel
ꝑ erit p ꝑmā figurā ul p scdaz: uel p tertiā: quō aūt fiat
per ꝑ⁽ᵐ⁾ dcm̃ est: quō aūt per tertiā. dicet ifra. ꝯnis est ḡ
dicē quomō fiat per scdam. ¶ Deide cū dicit.

¶ Scdus aūt demonstrabit. Sic aūt utiq̃z
demōstrabit ut q. d. in. b. oi est. In. c. autē
nullo. Si neēe est aliqd esse in. b. ⁊ iterq̃ si ꝑ
in. c. nō erit. Aliud ꝓo in. d. q̃ in. c. nō est
Igit qm̃ eē sp in supiori stat stabit ⁊ nō eē.

¶ Declarat quō ꝑ fiat p scdam figurā. nā si per. b. ꝓbat
a. nulli ineē. c. utputa si per. b. i. si per aial qd iest oi. a.
i. oi homini. ⁊ nulli. c. i. nulli q̃ztitati. ꝓbat q̃ nullū. c.
sit. a. i. nulla q̃ztitas sit hō. utputa si fiat talis sillus. oē
a. est. b. i. ois hō est aial. nullū. c. est. b. i. nulla q̃ztitas est
aial. ḡ nullū. c. est. a. i. nulla q̃ztitas est hō. hic ista nega
tia. nulla quātitas est hō. siue nullū. c. est. a. ꝯclusa ē in
scda figura per hāc. nullū. c. est. b. siue nulla quātitas
est aial. si iterū hec. nulla quātitas est aial. siue nullū. c.
est. b. opz reduci ad imediata. per scdaz figurā opz acci
pere aliqd. utputa. d. qd̄ isit oi. b. ⁊ nulli. c. utputa aia
tuz qd̄ iest oi aiali ⁊ nulli q̃ztitati. fiet ḡ talis sillus. oē
aial est aiatū. nulla q̃ztitas est aiata. ḡ nulla q̃ztitas est
aial. si aūt adhuc ista nō eēt imediata. nulla q̃ztitas est
aiata. accipiem⁹ aliqd supra aiatuz qd̄ iesset oi aiato ⁊
nulli q̃ztitati. si ḡ in affirmatiuis nō est ire in ifinitū in
sursuz opz eē statū in scda figura si per talē figurā redu
cant negatie. iō ait q̃ ⌊ scdꝯ aūt mōstrabit. mōstrabit
aūt sic. ⌋ q. d. q̃. si per scdam figurā isto mō mōstrat ⁊
isto mō reducet negatiua ad imediata ⌊ ut q. d. ⌋ i. ac
cipiēdo. d. utputa. aiatū qd̄ ⌊ iest oi. b. in. c. aūt nullo ⌋
sup. est. i. qd̄ iest oi aiali ⁊ nulli q̃ztitati. ⁊ sbdit ⌊ si ne
cesse est aliqd eē in. b. ⌋ q. d. q̃ ꝑ. nullū. c. ē. b. nō est me
diata nisi qz opz aliqd eē in. b. nā. d. i. aiatū. est in. b. i.
in aiali. ⁊ nō est in. c. i. i q̃ztitate. q̃ztitas enī ꝑus remo
uet ab aiato q̃z ab aiali. qz adhuc si ista nō erit imedi
ata. nulla q̃ztitas est aiata. accipiet aliqd sup. i. supra aia
tū qd̄ nō erit. c. i. q̃ztitati. iō ait ⌊ ⁊ iterū si ꝑ. ⌋ i. si. d. i.
si aiatū ⌊ nō erit in. c. ⌋ i. i q̃ztitate sup. imediate ⌊ aliq̃
ꝓo in. d. ⌋ i. sup aiatum ⌊ qd̄ nō est in. c. ⌋ i. qd̄ nō cō
petit q̃ztitati. ⁊ qz in sursum nō est abire in ifinitū. ne
cesse est stare. iō ait ⌊ igit qm̃ eē. ⌋ i. qm̃ ꝑm eē. i. ꝑm af
firmatiuā ⌊ semp stat in superiori stabit ⁊ nō eē. ⌋ i. sta
bit ⁊ negatiua. ¶ Deide cū dicit.

¶ Tertius autē est si. a. in. b. oi insit. c. ꝓo in
nullo sit. b. Nō in omni sit. c. in quo est. a.

¶ Oñdit quō ꝑ fiat per tertiā figurā. Circa qd̄ tria fac.
qz ꝑ⁹ format sillm in hac figura. 2⁹ ostēdit quot modis
ꝯclusum in hac figura possit reduci ad imediata. 3⁹ fac
reductionē ad imediata spāliter p hāc figuram. 2ª ibi
⌊ Iterū aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Si ꝓo. ⌋ Dic ḡ q̃ ⌊ terti⁹ ēt ē. ⌋ i.
3⁹ mō fit ꝑ. ut ꝯcludat negatiua in 3ª figura qd̄ ꝑ mō
fit ⌊ si. a. sit in oi. b. ⌋ hec est minor. oē. b. est. a. ⌊ c. ꝓo in
sit in nullo. b. ⌋ hec est maior. nullū. b. est. c. ⌊ nō in oi
sit. c. in q̃ est. a. ⌋ hec est ꝯ. qdā. a. nō est. c. dispositⁿ ē
enī ꝑ sillꝯ in 3ª figura ubi oēs ꝯnes sūt pticlares. uari
at aūt maiorē ⁊ minorē extremitatē. ita q̃ per. a. itelli
git extremitatē minorē. ⁊ p. c. maiorē. alr enī eēt mior
negatiua. ⁊ nihil sequeret i 3ª figura. ¶ Deide cū dic.

¶ Iterq̃ autē hoc aut per supius dicta: aut si
militer demōstrabit. illo tñ mō statur.

¶ Oñdit quot modis possit fieri talis reductio ad ime
diata. d. ⌊ Iterū aūt ꝑ. ⌋ vz nullū. b. est. c. si nō sit ime
diata ⁊ debeat reduci ad imediata ⌊ aut ꝑ erit p supi⁹
dicta. ⌋ i. per ꝑmā ⁊ scdaz figurā ⌊ aut demōstrabit sillr. ⌋
i. p tertiā figurā. appellat enī ꝑ demōstrari sillr. qz fiat hec
reductio ⁊ hec demōstratio eo mō quo facta est ꝯ. ⁊ qz fa
cta est p tertiā figurā. iō tūc fiet ꝑ sillr qm̃ fiet per tertiā
figurā. ⁊ sbdit q̃ ⌊ tñ illo mō. ⌋ i. per ꝑmā ⁊ scdaz figu
rā ⌊ stat. ⌋ q. d. q̃ oñsuz est quō sit stat⁹ in reducēdo ne
gatiuā illo mō. s. p ꝑmā ⁊ scdaz figurā. restat ḡ solū di
cere quō sit stat⁹ si fiat reductio p tertiā. Nōn⁽ᵐ⁾ aūt q̃

reducere ppōnē mediatā ad imediatazz nō est facē nisi q ppō mediata sit imediata. sed ꝗ est semp pcedē in ppōnib⁹ donec in p̄missis accipiat ppō imediata. cū ḡ fact⁹ fuerit talis sill's in 3ª figura. nullū. b. est. c. oē. b. ē a. ḡ qd̄ā. a. nō est. c. si ista ꝯ ꝯclusa est p ppōnē imediatā hētur itētū. q si nō. tūc nullū. b. ē. c. que fuit p̄missa negatiua. iterū oz sillogiçare donec deueniat ad imediata. qd̄ q̄liter fiat p p̄maz ⁊ scd̄am dcm̄ est. Restat ḡ dicere quō fiat per tertiā. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si vo sic est accipiat iterum. b. in. e. eē in quo. c. nō in oi. e. ⁊ hoc iterū sil'r: qm̄ autē cōcessum est stare ⁊ in deorsuz manifestū est q stabit ⁊ in. c. qd̄ nō est.

¶ Ostēdit quō fiat talis reductio per tertiā. d. ⌊ si vo sic est. ⌋ vz q opz facē talē reductionē per tertiā figurā. q. d. si hec. nullū. b. est. c. nō fuit imediata ⁊ oz eā. p sillogiçare in 3ª figura accipiet sp aliqd sub. b. qd̄ remouea. a. c. ⁊ qz nō est in deorsuz abire in ifinitū. oz aliqn̄ stare tō ait. q ⌊ accipe. b. ineē. e. ⌋ i. accipiet mediū. e. qd̄ sit sub. b. ⁊ cui ist. b. ⌊ in quo ⌋ sup. est. ⌊ c. nō est oi. ⌋ i. a quo. c. remouet ul'r ⌊ ⁊ ꝗ iterū sil'r. ⌋ i. iterū sub. b. accipiat aliō qd remouea. a. c. ⌊ qm̄ aūt cōcessum est stare in deorsuz. manifestū est q stabit in. c. qd̄ nō est in. e. ⌋ i. toties accipiet. e. sub. e. mediū sb medio. donec deueniat ad aliqd in quo sit stat⁹ sub quo nō ulterī⁹ fit accipe aliqd a quo remouea. c. ¶ Dubitaret forte aliqs de reductionib⁹ phi. ⁊ p⁰ pōt dubitari qz reducit magis pticulares ad magis ulēs: ut isto mō dicē eē statū tā in p⁰ q̄z in scd̄a figura. qz nō est abire in ifinituz in sursuz. sz ꝯstat q in demr̄ationib⁹ ⁊ maxie in demr̄atione potissima oēs termini sūt ꝯuertibiles. supuacuuz est ḡ demōstratorē laborare ad pbādū eē statū in sursum. ¶ Dōz q in demr̄ationē igrediunt duo gīa p̄ncipiorū. vnū p̄m sbam. aliō p̄m vtutē. p̄ncipia eni ppria ⁊ ꝯuertibilia: cuiusmodi sunt diffinitiōes dicētes pp qd passiōis. igrediunt demr̄ationes p̄m sbam. p̄ncipia vo coia ut cōes animi cōceptiōes q̄s uocam⁹ dignitates igrediunt p̄m virtutē. nisi ḡ eēt deuenire ad ista: ⁊ nisi eēt p̄ncipia ppria resoluere in ista nihil ꝯtigeret scire. sic nihil ꝯtigeret demr̄are. h⁰ aūt cōes animi ꝯceptiones sūt ex sup̄mis p̄dicabilib⁹. puta ex ente: ⁊ ex ptib⁹ entis. nā ꝗ p̄n^m de q̄libet ꝯtigit eē uel nō eē. sumit ex ipo ente. si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas. sumit a q̄z̄tate que est ps entis. dicē ḡ q nō sit stat⁹ in p̄dicatis. ⁊ nō sit deuenire ad sup̄ma p̄dicabilia est negare cōes animi ꝯceptiōes. ⁊ per ꝯnis est negare sciam ⁊ demr̄ationē. neciuz ḡ fuit pho pbare statū in p̄dicatis ne ꝯtingeret ponere pcessuz in ifinitū. ⁊ per ꝯnis ne ꝯtingeret negare q nō eēt deuenire ad ppōnes p̄mas ⁊ imediatas. cuiusmodi sūt cōes animi ꝯceptiōes ⁊ dignitates. tales eniz ppōnes per anthonomasiā sunt p̄me ⁊ imediate. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de eo qd̄ in pcedētib⁹ dicebat. vz q tales reductiōes nō hnt locū in ꝯuertibilib⁹. vi eni q demr̄at⁰ potissime de ꝯuertibilib⁹ se debeat itromittere. ¶ Dōm q posteriorista dat artez demr̄andi. spāles aūt scie ppie demr̄ant. docet eni posteriorista q demr̄atio debet eē ex ꝯuertibilib⁹. scie tñ spāles demr̄ant ⁊ ad demr̄andū accipiūt illa ꝯuertibilia. in libro ḡ posterior⁰ nō tradit scia. sz modus sciēdi. nō spectat ḡ ad posteriorista ꝯsiderare. ppria cuiuslibet disciplinē p̄m sbam. sz solū spectat ad ip̄m tradere hāc artē gīalē q quelibet disciplia debet ex ppriis demr̄are. ⁊ sic spectat ad posteriorista tradē hāc artē gīales q quelibet disciplina debet ex ppriis demr̄are. ita spectabat ad posteriorista tradere hāc artē gīalem. q p̄ncipia ppria sūt in coia resoluēda: imo qz logica magis est de qbusdā coib⁹ q̄z de ppriis potissime spectat ad logicā pbare statuz q fit deuenire ad q̄dā coia siue ad quasdā ppōnes. gīales que sunt p̄me ⁊ imediate: ultra quas nō est pcedē. ⁊ qz talis reductio nō fit per ꝯuertibilia. iō talē reductionē dicit nō hīe locū in cōuertibilib⁹. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū in ꝯuertibilib⁹ hēat aliq mō locū talis reductio. ¶ Dōm q q̄z̄tū ad p̄sens spectat duplex est ordo in reb⁹ p̄dicatiōis ⁊ cālitatis. ⁊ ꝗz utrūq; ordinē est repire sub ⁊ supra ꝯuersionē ⁊ eq̄litatē. in p̄dicabilib⁹ eniz est repire sub ⁊ supra. qz spēs est sub gīe ⁊ gen⁹ supra spēm. est ēt ibi repire ꝯuertētia ⁊ eq̄litatē. qz diffinitio equat diffinito ⁊ cū ipo ꝯuertit: sic ēt in ordine cālitatis cāe sup cāta. qd̄ ḡ est per se cā alicuī⁹ illud est supra ip̄m. in talib⁹ aūt causis ⁊ cātis vtutē hēt qd̄ dicē Dionysius in de di. no. q nō recipim⁹ cōuersionē. si ḡ accipiant cāe per se nō erit ibi ꝯuersio. iterpositio eni terre ita est cā q̄re fit eclipsis q nō ecōtra. sz si accipiant cāe per accidēs. utputa. si accideret q oē albū est musicū: ⁊ ecōtra: quereret cā musici: ⁊ assignare albū hic eēt ꝯuertētia. qz eque bñ musicuz assignaret cā albi. sic ecōuerso. p̄m aūt utrūq; ordinē est stat⁹. nā in ordine p̄dicabiliū est deuenire ad aliqd qd̄ nō ulterī⁹ reducit in aliqd p̄dicabile. in ordine aūt cālitatis ꝗz qd̄libet gen⁹ est dare aliqd p̄mum in illo gīe. p̄m aūt utrūq; ordinē pcedit ad imediata. ut p̄m ordinē p̄dicabiliū pcedit ad imediata que igrediunt demr̄ationē p̄m vtutē: p̄m ordinē cālitatis ad imediata que igrediunt demr̄ationē p̄m sbam. ut si hec passio iest sbo mediāte alia passione. ⁊ alia passio mediāte alia passiōe ē deuenire ad aliquā passionē que imediate egredit a sbo. ppō ḡ facta ex tali passiōe ⁊ sbo poterit esse p̄missa in sill'o demr̄atiuo. sed p̄m q hui⁹ nō erit ꝯcl'o. q si ꝯcluderet talis passio ꝗz q hui⁹ hoc eēt solū p̄m diffinitionē sbi. qz mā subiecta cū forma que sunt p̄ncipia sbi sunt cā oium accidētiū que sunt in ea. diffinitio ḡ sbi que aggregat i se p̄ncipia sbi. dices q poterit eē mediū ad pbādū talē passionē. sed diffinitio sbi nō est cā altera a sbo. demr̄atio aūt debet esse per cām alterā a sbo ⁊ ab eo qd̄ p̄dicat de sbo. ut si hīe tres pbat de triāgulo per hīe angulum. opz q hīe angulū sit qd alterū ab utroq;. dicamus ḡ q p⁰ passio p̄m q hui⁹ est idemr̄abilis de sbo. utruz aūt possit aliq mō demr̄ari. declarabit cū disputabit de medio demōstratiōis. nūc aūt scire sufficiat q ꝯuertibilia p̄m q cōuertibilia nō sunt utilia ad reducēdū ppositiōes mediatas ad imediatas. ut ꝯuertibilia p̄m p̄dicationē non sunt utilia ut reductio imediata. ut p̄ncipia q sumunt ex ordie p̄dicabiliū. ꝯuertibilia aūt p̄m cālitatē cuiusmodi sunt cāe per accis que eque ⁊ icōuertibil'r sunt cāe sibi iuicē nō sūt utilia ut fiat reductio in p̄mas per se passiones ex qb⁹ sūt ppōnes aliquo mō p̄me ⁊ imediate. ¶ Ulterī⁹ forte dubitaret aliqs. de eo qd̄ dcm̄ est de reductiōe imediata per tertiā figurā. nā talis reductio non est per accipe supra: sed per accipe sub: p̄m quē modū itur nō ad imediata sz ad mediata. utputa. si fiat ⁊ uarient termini. ita q. c. ponit maior extremitas. ⁊. a. minor. arguat ḡ nullū. b. est. c. i. nullū corpus est icorporeū. oē. b. est. a. i. oē corpus est suba. ḡ qd̄az a. nō est. c. i. quedā suba nō est icorpea. hec aūt negatiua cōcl'o cōclusa est per negatiuā p̄missaz hāc. nulluz b. est. c. i. nullū corp⁹ est icorporeū. si ḡ iterū deberet ꝗ sillogiçari per tertiā figurā oporteret q accipet aliqd sub. b. a quo remoueret. c. utputa. e. ⁊. per. e. itelligat aīal qd̄ est sub. b. i. sub corpore: ⁊ remouet a. c. i. ab incorporeo. ¶ Formabit ḡ sic sill's. nullū. e. est. c. i. nullū aīal est icorporeū. oē. e. est. b. i. oē aīal est corpus. ergo qd̄dā. b. nō est. c. i. qd̄dā corpus nō est icorporeū. q si adhuc uellem⁹ ulterī⁹ pcedere accipemus aliqd sub e. i. sub aīali. utputa. hoiem qui etiā itelligat per. e. ita q sit. e. sub. e. nō est aūt abire in ifinituz. stabit ergo in

aliquo.e.i.in aliquo accepto sub medio cui nō ierit.c. sed ꝓstat q̃ sic ꝓcedēdo nō imus ad imediata:sz ad mediata.nā hec est magis imediata.corp⁹ nō est icorporeuz q̃z hec fuit accepta sub.vz aial nō est icorporeū.ꝛ hec:aial nō est incorporeū nō est ita mediata sicut que fuit accepta sub.ut hō nō est icorpore⁹ vī q̃ phs teneat ordinē ꝓriū. ¶ Dēm q̃ imediatuz est idez q̃ pmū imediatū eni supra hitū est pmū:ꝛ imediatū idē dico. pmū aūt duplr ꝓtigit accipi.uel pm supmū in descēdēdo.ꝛ ista sunt simplr p⁹.qz nō est mediū per qd possint pbari cū sint simplr imediata. Aliomō accipit p⁹ i infinito ꝛ pm ascēsuz.ut illd a quo p⁹ icipit ascēsus.per pmā q̃ ꝛ scdam fit resolutio ad p⁹ ꝛ imediata.i.ad supma a qb⁹ icipit descēsus.per tertiā aūt figurā fit resolutio ad p⁹ ꝛ imediata.i.ad ifima que paccipim⁹ i ascēdēdo.equocat q̃ ibi de imediato.nec uacat ꝟ a ꝓposito.qz expedit pm oēm ꝓcessuz tā pm supi⁹ q̃z pm inferius uenari statū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Manifestū aūt est qm̄ ꝛ si nō vna via demōstret.sed oibus aliqn̄ qdē ex pma figura.aliqn̄ vo ex scda aut tertia:qm̄ ꝛ sic stabit.finite eni sūt vie.Finita aūt finite multotiēs sumpta finiri necesse est oia.

¶ Remouet q̃z dā cauillationē poſem oriri ex dictis.Diceret forte aliqs q̃ si ꝓcludat aliq̄ ppō in aliq̄ figura q̃ nō ibit ad infinitū pm illā figurā. si ꝓcludat negatiua in pma figura:si psillogiçaret oib⁹ modis : qbus pōt psillogiçari in illa figura:nō ibit in ifinitū.sed fiat talis psillogiçatio oibus modis qbus pōt fieri in qualibet figura.diceret aduersarius q̃ tales psillogiçationes erūt infinite.sed hoc est ridiculū dicere.qz cū finite sint figure ꝛ finite sint psillogiçationes in qualibet figura fient plures tales psillogiçationes per oēs figuras q̃z per vnā tm̄.nō tū poterūt eē ifinite: qz finitū finities sūptū ipossibile est q̃ faciat ifinitū.iō ait.q̃ manifestū est aūt qm̄ si nō est vna via demōstrat:sz oib⁹ ita q̃ per oēs figuras fiāt tales reductiones ꝛ psillogiçationes ut aliquādo qdē fiant ex pma figura aliqn̄ qdē ex scda uel tertia.manifestū est qm̄ sic stabit.finite aūt sūt vie. iō sbdit q̃ finite aut finita multotiēs. i.aliqtiēs nō finities sumpta.necesse est oia finiri. i. oia esse finita. ¶ Deide cū dicit.

¶ Qm̄ qdem igitur in puatione siquidem ꝛ in esse stat manifestū est.

¶ Epilogat circa determinata.d. q̃ qdē igit stant in puatiōe. i.in negatiōe. si qdē stat ꝛ in eē. i.in affirmatione manifestū est sup.ex dictis supra.

¶ Sz q̃ in illis logice aliqd qdē speculent ꝟ manifestū fit.In his qdez igit q̃ in eo q̃ qd ē pdicant patēs est.si eni ē diffinire aut si notū ē q̃ qd erat eē.ifinita āt nō est trāsire.Neče est q̃ finiri in eo q̃ qd ē pdicātia.

¶ Postq̃z phus abbreuiauit qōnes ꝛ reduxit puatiuas ad affirmatiuas.ꝛ media ad extrema.In pte ista pseqtur de itēto.vz q̃ pm ascēsuz ad extremū sursum.ꝛ pm descēsuz ad extremū deorsuz nō fit in ifinitū ire.Circa qd duo facit.qz pmo ad hoc oñdēdū p⁹ adducit rōnes magis cōes ꝛ logicas.2⁰ magis pprias.ibi Analetice aūt. Circa p^m duo fac.qz p⁹ pbat hoc spālr de pdicatis ſbalib⁹.2⁰ gnālr de pdicatis oib⁹ ibi Ulr aūt uel ulr. Dic q̃. Sz q̃ qui. i.q̃ aliq speculant logice. i.p rōnes logicas ꝛ cōes in illis. i.in extremis qd sup.in talib⁹ nō fit abire i ifinitū ꝟ manifestū fit sup.ex dictis.ꝛ p⁹ in pdicatis ſbalib⁹.iō q̃ in his qdē igit que in eo qd qd pdicant.patēs est sup.q̃ talia extrema ut ire a sursuz in deorsuz.uel ecōuerso nō est abire in ifinitū.cui⁹ rō est.nā si eni est. i.si ꝓtingit diffinire sup.aliqd aut si notū est q̃ aliqd erat eē. i.q̃ est dare diffōnē alicui⁹ ifinita aūt nō est trāsire. vñ qz sic est pdicātia in eo qd qd est. i.diffiniētia ꝛ pdicata ſbalia neče est finiri. i.finita eē. ¶ Notādū aūt vim rōnis p⁹ in ꝟ ꝓsistere.q̃ si pdicata ſbalia ꝛ diffinientia irēt i ifinitū.qz ipoſe est ifinita ptrāsire nihil eēt diffinibile.cū q̃ aliqd sit diffinibile:ꝛ cū notū sit q̃ sit aliqd diffinibile. ꝛ q̃ aliqd est qd hēt q̃ qd erat eē.i. diffōnē notū debet eē q̃ ipoſe est talia ifinita eē. ¶ Dubitaret forte aliqs.vñ notuz sit q̃ sit aliqd diffinibile. ¶ Dōz q̃ ex hoc est aliqd diffinibile ex eo q̃ est aliqd actu in aliq̄ spē.vñ dī in 2⁰ phi.q̃ dū aliqd est in potētia pusq̃z accipiat spēm pm rōnē nō dicim⁹ eē tale uel tale.sed cū est in actu tūc diffiniētes illud dicim⁹ q̃ est os uel q̃ est caro.Si q̃ notū est q̃ entia sūt id q̃ sunt. ꝛ q̃ sunt in aliq̄ spē notū debet eē q̃ est aliqd diffinibile.diffinitio aūt aggregat totū.vñ si hec est diffō hois. q̃ est aial bipes.ꝛ iterū aial diffinit.q̃ est ſba aiata ſbibilis.diffō hois totū ꝓgregat.erit q̃ hō ſba aiata sensibilis bipes.si eniz aial ponit in diffōne hois.ꝛ aial est qd diffinibile.ignota erit diffō hois si fit ignota diffinitio aialis.nō erit q̃ nota diffō alicui⁹: nisi sint nota diffiniētia:diffiniētia aūt nota eē nō pnt si sint diffinibilia.nisi sciant eoꝝ diffōnes.si q̃ pdicata ſbalia in ifinitū:oportebit ifinita ꝓgregare.ꝟ aūt est ipoſe. hoc q̃ posito.nihil erit diffinibile. ¶ Deide cū dicit.

¶ Uniuersaliter aūt sic dicim⁹.

¶ Ostēdit hoc ulr in oibus pdicatis q̃ nō fit abire in ifinitū.Circa qd duo facit.qz pmo pponit qd intēdit.2⁰ exequtur de itēto.ibi Est eni uerū. Cōtinuet aūt sic. nō solū in pdicatis ſbalib⁹ aūt ꝓpro sed sed ulr. i. ulr in oib⁹ pdicatis sic dicim⁹ qd sup.nō itur in talib⁹ in ifinitū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est eni uere dicere albū ambulare ꝛ magnū illud lignū eē:ꝛ iterum lignū magnū esse ꝛ hoiem ambulare.Alteruz igitur est dicere sic aut illo modo.

¶ Exequtur de itēto.Circa qd duo fac.qz p⁹ pmittit que dā pambula nečia ad ppositū.2⁰ pbat eē statū in oib⁹ pdicatis.ibi Aut eni sicut ſba. Propter pmū sciēdū est.q̃ si aliq̄ regrunt nečia ad pbādū statū in pdicatis.uel hoc est rōne pdicatoꝝ accntaliū put talia pdicata cōparant ad iuicē.uel rōne pdicatoꝝ ſbaliū put talia pdicant ad accntalia.uel rōne predicatoꝝ oium. Primo q̃ pmittit quedā de pdicatis accntalib⁹.2⁰ de pdicatis subalib⁹.3⁰ de pdicatis oib⁹.scda ibi Quare aūt in qd. 3ª ibi. Ampli⁹ si nō hoc. Circa pmuz duo fac.qz p⁹ distiguit tres modos pdicatiōis accntalis.ꝛ dic illos modos eē ad iuicē alteros.2⁰ determinat de vnoquoq̃ illorū modoꝝ.ibi Cū eni album tres eni modi pdicatiōis accntalis sunt:qz uel pdicat accns de accnte.ut albū ambulat.uel ſba de accnte ut magnū est lignū.uel accns de ſba ut lignū est magnū. uel hō ambulat.iō ait q̃ est eni uerū dicē albū ambulare ecce accns de accnte ꝛ magnū aliqd lignū eē ecce ſba de accnte ꝛ iterū lignū ē magnū.ꝛ hoiez ambulare ecce accns de ſba.Et ſbdit q̃ igit sic dic.aut illo mō est alterū. i.diūsuz.q.d.q̃ isti modi accntales ad iuicē dīnt. ¶ Notādū aūt q̃ cuz posuisset tres modos pdicationū accntaliū inuit eē duos modos cum dixit q̃ dicē ꝟ mō est alterū ab illo.nā pmi duo modi icidūt quodāmō in vnū modū.vz in pdicationē idirectā.nā q̃ accns subijcit accidēti.uel q̃ accns subijciat ſbe.semp est idirecta pdicatio.ꝛ talib⁹ pdicatiōib⁹ nō utit demstratoꝛ.cū q̃ aut accns pdicat de ſba ul de ſbo.

tũc est ꝑdicatio directa. Iõ ꝓtra duos ꝑmos modos. vz ꝓtra albũ ambulare. ⁊ ꝓtra magnũ eē lignũ diuisit tertiũ modũ q̃ſi 2m modũ. d. ꝙ ⁊ iterũ dicim9 lignum esse albũ magnũ ⁊ hoiem ambulare. ubi accñs ꝑdicat de suba uel de sbo. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrũ uerꝫ sit ꝙ semp ꝑdicatio sit indebita ⁊ indirecta qñ accñs subijcit siue sbijciat accñti siue sube. ⁊ utrũ uerũ sit ꝙ tali ꝑdicatione nõ utit demrator. Et vi ꝙ nõ: qr tũc geometria nõ diceret lineã eē curuã nec triãgulũ hēre tres cũ linea sit accñs ⁊ triãgulus accñs. ¶ Dicendũ ꝙ cũ dicim9 idirectas eē ꝑdicationes nõ solũ qñ accidẽs subijcit sube. sed ẽt qñ subijcit accidẽti. itelligẽdũ est de accidẽtib9 illis que nõ ꝑm se sed per aliqd alterꝫ subijciunt accidẽtib9 alijs: ut si dicat albũ ambulare. albũ eni ꝑm se nõ subijcit ambulatiõi. sed ꝑ̃ est per aliqd alterũ. ut qr albedo accidit homini uel equo cui cõpetit ambulare. nõ aũt ꝑ̃ itelligẽdũ ē de hjs que sbijciunt ꝓprietatib9 suis sicut triãgulus per se cõparat ad hie tres ⁊ linea ad rectitudinẽ uel ad curuitatẽ. ¶ Ulterj9 forte dubitaret aliqs quõ differant isti tres modi per accñs. ¶ Dõz ꝙ cũ accñs ꝑdicat de accñte ibi cõcurrit triplex modus per accñs. cũ suba de accñte duplex: cũ accñs de suba vn9. Nã cũ accñs subijcit accñti. utputa albũ ambulat ibi est tria ꝙsiderari. accñs sbz ⁊ accñs ꝑdicatũ. ⁊ illud rõne cui9 subijcit. ut albuz est ibi sub̃m. ambulare ꝑdicatũ. ⁊ sor. uel hõ qd ibi itelligit est illud alterũ tm̃ rõne cui9 ꝑ̃ de illo ꝑdicat ꝑz hoc est ibi hitudo per accñs. Nã sor. per accñs cõparat ad albũ. ⁊ albũ per accñs cõparat ad ambulationẽ. ſz si sba ꝑdicat de accñte ut si dicat albũ est hõ adhuc ē ibi ꝙsiderare tria. sed ꝑm illa tria nõ sunt ibi nisi duo modi per accñs. est eni in h9i locutiõe ꝙsiderare albũ qd subijcit. ⁊ hoiem qui ꝑdicat. ⁊ sor. rõne cui9 hõ de albo ꝑdicat. ſz ꝑz ista tria est ibi duplex modus per accñs. Naz sor. accñtaliter cõparat ad albũ ⁊ albũ accñtaliter ad hoiez. sor. tñ est eēntialr hõ. cũ vo accidens ꝑdicat de suba. ut si dicat hõ est albus. ibi nõ est nisi duo ꝙsiderari. ⁊ ꝑm illa duo est vna habitudo per accidẽs. est eni ibi cõsiderare hominẽ qui subijcit ⁊ albũ qd ꝑdicat. ⁊ si dicat ꝙ est ẽt ibi tertiũ. vz sor. cui inest albedo. ut si dicat ꝙ hõ nõ est albus nisi qr sor. est alb9. dici debet ꝙ hic sor. nõ facit eēntialr tertiũ qr est eēntialr hõ. duo ḡ est ibi ꝙsiderari hoiem sb̃m. ⁊ albũ ꝑdicatum. ⁊ ꝑm illa duo est vna habitudo per accidẽs. qr vnũ ad aliud accidentaliter comparat. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Cũ eni albũ qdem esse dico lignũ: tũc dico qd cui accidit albũ eē lignũ est. sed non ꝙ subiectũ ligno albũ sit. Et nanq̃z neq̃z qd album est. neq̃z quod uere album aliquid factum est lignuz quare non est hoc ꝑm se sed aut ꝑm accidẽs.

¶ Exegtur de oib9 hjs modis. Circa qd tria facit. qr ꝑ̃ exegtur quõ suba ꝑdicat de accidẽte. 2° quõ accidens de suba. 3° quõ accidẽs de accidente. scda ibi [Cũ vo dico.] tertia ibi [Cũ musicũ.] Dicit ergo [Cũ eni albũ quidẽ dico eē lignũ tũc dico ꝙ cui accidit albũ eē est lignum. sed nõ ꝙ sub̃m ligno albũ sit.] q. d. ꝙ albũ per se nõ subijcitur ligno. sed alicui accidit albũ eē qd per se subijcit ligno. ⁊ subdit q̃re per se albũ nõ pōt eē sub̃m ligno. d. [⁊ nanq̃z neq̃z qdẽ cũ albũ sit] sup. uere est lignũ neq̃z qd est albũ aliqd uere factũ est lignuz. quare non est ulẽ sup. uere ꝑdicari lignũ de albo [sed aliquid ꝑm accidens.] ¶ Notãduz aũt ꝙ aliqd uere subijcit alicui dupliciter. uel qr uere est illud. ⁊ sic est ꝑdicatio eēntialis: ut homo subijcitur aial: qr uere est aial: ⁊ eēntialiter aial est sor. homini qr est eēntialr hõ aut hic est nõ ꝙ sit uere ⁊ eēntialr: sed qr est factũ illud sicut sub̃m subijcit accidẽti qr in sbo fit accidẽs. neutro aũt istorũ modoꝝ albũ subijcit ligno qr nec est eēntialiter lignũ nec in albo fit lignũ: imo ecõtrario in ligno albũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cũ vo lignũ albũ eē dico nõ ꝙ alterum aliqd sit albũ. Illi aũt accidit lignũ est.

¶ Ostendit quõ accñs ꝑdicat de sba uel de sbo dicens [cum vo dico lignũ eē albũ nõ ꝙ aliquid alterũ sit albũ ⁊ illi accidit lignũ.] q. d. ꝙ lignuz subijcit albo nõ per aliqd aliud eēntialr a ligno. albũ vo subijcit ligno per aliqd aliud eēntialiter ab albo: ut per aliqd ꝓpriũ lignũ. sed lignũ nõ subijcit albo per aliqd aliud eēntialr a ligno. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ut cũ musicũ albũ eē dico. tc̃ eni qm̃ hõ ē alb9 cui accit musicũ eē dico. Sz lignũ ē sub̃m qd uere factũ est albũ nõ ꝙ aliud alterũ q̃z qd uere est lignũ aut lignũ aliqd.

¶ Ostẽdit quõ accidẽs ꝑdicat de accidẽte. circa qd tria facit. qr ꝑ̃ ostẽdit quõ accidẽs ꝑdicat de accñte. 2° resumit quõ accidẽs ꝑdicat de sbo. 3° declarat iter hos tres modos quis sit rectus ꝑdicationis modus. scda ibi [Sed cũ lignũ.] tertia ibi [Si ḡ oz.] Dicit ergo [ut cũ musicũ albũ esse dico tũc] sup. sub̃m subijcit. supple per accidens rõne eius cui accidit musica. Uñ ait ꝙ. [tunc eni dico musicũ albũ: qm̃ hõ est alb9 cui accidit esse musicũ.] q. d. ꝙ talia uerificant ꝙ accidẽs ꝑdicet de accñte. qr ambo isunt eidẽ subo ut albũ ꝑdicat de musico. qr utrũq̃z accidit homini. Resumit aũt quõ accñs ꝑdicat de subo uel de suba qr hoc nõ est rõne alterj9. sed rõne sutipsi9. Iõ aũt [ꝙ si lignũ est sbz] sup. albi. qr [qd uere sub̃m factũ nõ est ꝙ aliqd alterũ q̃z qd uere est. est lignũ aut lignũ aliq̃d.] q. d. ꝙ si lignũ subijcit albo hoc nõ est ꝙ sit factũ albũ aliq̃d q̃z lignuz. nã aliqd lignũ nõ est aliq̃d eēntialiter q̃z lignũ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ in hoc ꝓbus rñdet tacite obiectioni. Naz ne aliqs obijceret ꝙ lignum est albũ. qr aliqd lignum est albũ. iõ ait ꝓbus ꝙ uere lignũ est albũ aut aliqd lignũ: duas per ꝑ̃ itelligẽ ꝙ aliqd lignũ nõ est aliud eēntialr q̃z lignũ. q̃re si lignũ subijcit albo qr aliqd lignũ est albũ nõ ꝓp ꝑ̃ dici debet ꝙ lignũ subijciat albo per aliqd aliud. Nã ut dicũ est qddã lignũ nõ est aliqd aliud eēntialr a ligno. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Si igit oportet noia ponere sit sic dicẽ ꝑdicari. Sed illo modo aut nequaq̃z predicari aut ꝑdicari qdẽ nõ simplr est: sed aut ꝑm accidẽs predicari.

¶ Declarat iter hos tres modos qs sit rect9 modus ꝑdicationis. Circa qd tria facit. qr ꝑ̃ fac qd dictũ est. 2° ex hjs que dixerat oñdit ꝙ sbz semp dz sbijci ⁊ accñs ꝑdicari. 3° que dixerat adaptat ad ꝓpositũ. 2a ibi [Est ãt tanq̃z.] 3a ibi [Subijciat igit.] Dicit ḡ. [Si ḡ opz noia iponere] sup. ꝑm ꝑdicationes ꝓprias ut noiem9 illas eē ꝑdicationes que sunt ꝑdicationes recte ⁊ ꝓprie [sit sic dicẽ ꝑdicari.] i. ꝑ̃ mõ dicam9 fieri debere ꝑdicationẽ qñ sb̃m ul qñ sba subijcit. sed illo mõ.] vz qñ subijcit accñs ut qñ ꝑdicat accñs de accñte uel sba de accñte [aut nequaq̃z est] supple ꝓprie [ꝑdicari. aut est qdẽ nõ simplr ꝑdicari. sed ꝑdicari ꝑm qd] accidit eniz accñti ⁊ extraneũ ē ab ipo ꝙ sbijciat. Nã accidit albo ꝙ subijciat musico uel hoi. qr ꝑ̃ nõ est ꝑm se. sed rõne idiuidui qd iplicat in albo ꝙ idiuiduũ est eēntialiter aliud ab albo. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Est aũt tanq̃z albũ qdẽ qd predicat. sed sicut lignũ est de quo ꝑdicat.

¶ Ex his que dixerat ostēdit q̃ ſbm ſemp debet ſubijci. accñs aūt ꝑm q̃ hui⁹ oz ꝑdicari: non aūt ſubijci. ió ait q̃ ē aūt tanq̃z albū qd qd ꝑdicat. ⌋ i. qd ſe hēt ut accidēs ſic albū oz ꝑdicari nō aūt ſbijci. ⌊ ſz ſic lignū est de quo ꝑdicat. ⌋ i. id qd ſe hēt ſic lignuz ⁊ ſic ſbz est id de quo ꝑdicat. i. id qd debet ſubijci. ¶ Deide cū dicit.

¶ Subijciat igit ꝑdicatuz ꝑdicari ſemp de quo ꝑdicat ſimplr. ſed nō ꝑm accidēs. Sic eni demōſtrationes demōſtrant.

¶ Que dixerat adaptat ad ꝓpositū. vz q̃ in demſtationib⁹ debēt fieri ꝑdicatiōes ſimplr. vz ut ſbz ibi ſubijciat ⁊ paſſio ꝑdicet. h̄ eni mō demſtationes utunt ꝑdicationib⁹. ió ait. ⌊ Subijciat igit. ⌋ i. ſupponat ⌊ ꝑdicatū ⌋ ſup. in demſtatiōib⁹ ⌊ ꝑdicari de quo ꝑdicat ſimplr. ſz nō ⌋ ꝑdicari ⌊ ꝑm accidēs. ſic eni demſtationes demonſtrāt. ⌋ ⁊ hoc mō. ſ. demōſtrationes utunt ꝑdicationibus. qz utunt ꝑdicationib⁹ directis ⁊ ſimpliciter.

¶ Quare aut in qd qd est: aut qm̄ q̃le: aut quātū: aut ad aliqd: aut faciēs: aut patiēs: aut ubi: aut qñ cū vnū de vno ꝑdicabit.

¶ Postq̃z ꝑmiſerat phs q̃dā nēcia ad ꝓpositū ſumpta ex pte ꝑdicatorū accñtaliū. In pte iſta ut dicebat premittit quedā nēcia ad ꝓpositū ſumpta ex parte ꝑdicamētorū ſubaliuz. Circa qd duo facit. qz ꝑmo facit qd dictū est. 2° remouet quaſdā cauillatiōes que poſſent habere ortū ex dictis ibi. ⌊ Quecūq̃z ẋo nō ꝑm ſubſtātiaz. ⌋ Circa ꝑmū tria facit. qz ꝑmo ipe diſtinguit ipa ꝑdicata. ſcdo deſcribit que ſunt ꝑdicata ſubſtātialia. tertio oſtēdit q̃ nō ſunt talia ꝑdicata accidētalia q̃lia ſunt ꝑdicata ſubalia. ſcda ibi. ⌊ Amplius qdē ſubſtantiā. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quecūq̃z. ⌋ Diſtinguit ꝑmo ergo ipa predicata dicēs. ⌊ Quare ⌋ ſupple q̃cūq̃z ꝑdicant ⌊ aut ⌋ ſup. ꝑdicant ⌊ in eo q̃ qd. ⌋ i. ſubſtantialiter ⌊ aut qm̄ quale/aut quātū/aut ad aliqd/aut faciēs/aut patiens/ aut ubi/aut qñ. ⌋ q. d. q̃ diuerſitas ꝑdicatoꝝ est ꝑm diſtinctionē ꝑdicamētoꝝ ut ꝑm q̃ ſunt uaria ꝑdicamenta ita ſunt uaria ꝑdicata. Et ſubdit ⌊ cū vnuz de vno ꝑdicat. ⌋ q. d. q̃ ita debēt accipi talia ꝑdicata q̃ vnuz de vno ꝑdicet. Dictū est enim q̃ ꝑdicationes accipiunt ꝑdicata ſimpliciter: nō aūt est ſimplex predicatio quādo predicant plura de vno: ſz quādo vnū de vno. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re ſemp debet ꝑdicari vnuz de vno. ¶ Dicēdū q̃ hoc poſſum⁹ tripliciter declarare. ꝑmo ex pte predicationis ipſi⁹, 2° ex parte demonſtrationis. 3° ex pte diffinitionis rerū. Ex pte eni ꝑdicationis hoc ſic oñdit. Nā ſicut ꝓpō plures nō est ſimpliciter ꝓpō. nā ut ꝓbat in elenchis eadez est rō vni⁹ hois ⁊ ſimplr hois. ⁊ eadē est rō ꝓpōnis vni⁹ ⁊ ꝓpōnis ſimplr. qd ergo nō est ꝓpō vna nō est ꝓpō ſimplr: ſic qd nō est ꝑdicatio vna nō est ꝑdicatio ſimplr, ⁊ qz ut ſupra dicebat demōſtrator accipit ꝑdicata que ſūt ꝑdicata ſimplr. ió in demſtatione hoc attēdēduz est q̃ ꝑdicet vnū de vno. Scdo hoc idē patet ex pte demſtatiōis. Nā ꝓpō quā aſſumit demſtator uel est ꝛcl̄o uel est ꝑmiſſa, ſi aūt ꝓpō illa ſit demſtationis ꝛcl̄o oz q̃ hēat mediū ad ꝓbādū ꝑdicatū de ſbo. ſed mediū demſtatiuū nō pōt ſimul plura ꝛcludere de vno. qz cū arguat in demſtatione per cām equatā. ⁊ vnū ⁊ idē nō poſſit eſſe cā eq̃ta pluriū nō est poſſibile per mediū demſtatiuū de eodē ſimul plura demſtari. q̃ nec in ꝓpōnib⁹ demſtatiuis debēt ſimul plura de eodē ꝑdicari. Si aūt illa ꝓpō ſit demſtationis ꝑncipiū ⁊ aſſumat in demſtatione tanq̃z ꝑmiſſa uel erit mediata uel erit imediata. ſi mediata poterit demſtari ⁊ tūc poterit eē demſtationis ꝛcl̄o. Idē erit iudiciū: q̃ de tali ꝑmiſſa in demſtatiōe ⁊ de ꝛcl̄one demſtationis. ſi aūt ſit imediata nō erit poſſibile de eodē ſz q̃ h⁹ plura eque imediata ꝑdicari. Ex pte q̃ ipſi⁹ demſtonis patet q̃ vnuz de vno ꝑdicari oz. Tertio qdē patet ex pte diffōnis quaz demſtator aſſumit. nā rō ꝑmi termini ut dicet in 2° est medium in demſtatiōe. ꝑm⁹ aūt termin⁹ est maior extremitas. paſſio que ſe hēt ſic maior extremitas. ⁊ ió diffinitio dicens qd paſſiōis. ut ſub loco patebit. erit mediū in demſtatione. Dicam⁹ q̃ q̃ maior extremitas est illd qd ꝑdicat in cōcl̄one de maiori extremitate. diffinitio q̃ dicēs ꝑp qd illi⁹ ꝑdicari erit mediū i demſtatiōe. ſz ꝓſtat q̃ hois albi nō est diffō nec albi muſici. ſi q̃ totū h̄ hō alb⁹. uel albū muſicū ꝑdicaret de aliq̃. talis ꝑdicati nō poſſet eē diffō: imo qz tota rō demſtatiōis in diffōne fundat: eo q̃ diffō uel est demſtationis ꝑn^m uel ꝛcl̄o uel tota demſtatio differēs pōne. ꝑdicata q̃rū nō est diffō reſpuit demſtator. talia aūt ſūt qñ ſil⁹ plura ꝑdicant de vno. ⁊ ut ſenſibiliter hoc oſtēdam⁹ dicam⁹ q̃ ꝑdicatū debet ſignare quid/aut q̃le/aut q̃ztū/aut aliqd ꝑdicamētorū. ſi, ergo hō alb⁹ ꝑdicaret de aliquo ul hō magn⁹ uel magnū albū uel albū muſicū. hō alb⁹ nō dicit qd nec q̃le: ſed qd q̃le. vñ hō albus nō est in ꝑdicamēto: ſed in ꝑdicamētis. ſicut etiā hō magnus nō dicit qd nec quātuz. ſed dicit quid q̃ztū. ⁊ magnū albū nō dicit q̃ztum nec q̃le. ſed dicit quātū q̃le. ⁊ albū muſicū nō est q̃litas. ſed est q̃litates. Vñ ergo phs cū diuiſit predicamēta. ⁊ cū dixit q̃ predicatū debet dicere uel quid/uel quātū/uel quale: ſubiunxit q̃ debet ꝑdicari vnū de vno. nā ut patuit ꝑdicatū qd nō est vnū. nō est qd nec q̃le nec aliqd predicamētorū. ¶ Deide cum dicit.

¶ Amplius ſubſtātiā qdem ſignificātia qd uere illud est. aut q̃ uere illud aliqd est de quo ꝑdicantur ſignificant.

¶ Deſcribit que ſūt ꝑdicata ſbalia. d. ⌊ Amplⁿ qdē ſignificātia ſbam. ⌋ i. ꝑdicata ſbalia ⌊ ſignificāt illud qd uere est. aut illd qd uere aliqd ē de quo uere ꝑdicat. ⌋ ¶ Notādū q̃ hec est deſcriptio ꝑdicatoꝝ ſbaliū. vz q̃ ꝑdicatū ſbale ſic ſe hēt ad illd de quo ꝑdicat. i. ad ſbm q̃ est ſbm est uere illud qz. i. ꝑdicatū. uel est uere ⁊ eēntialr aliqd illud. nā ꝑdicatū ſbale uel ꝑdicat ꝛuerſim uel nō ꝛuerſim. ſi ꝑdicat ꝛuerſim cuiuſmodi est diffō. tūc ſbm est uere illud ⁊ eēntialr illud. ſi aūt nō ꝑdicat cōuerſim. ut qz ſe hēt in plus ꝑdicatū q̃z ſbm. ut puta ſi aial ꝑdicaret de hoie. tūc nō pōt dici q̃ hō ſit uere eēntialr aial abſolute ⁊ ſimplr. qz tūc eēt uere eēntialiter aſinus. ſed hō est uere. i. eſſentialr nō aial in ſua coitate. ſed aliqd aial. ut aial rōnale. ¶ Notādū ēt q̃ cū deſcribit ꝑdicatū ſubale per eē uere illud uel eē aliqd illud pōt itelligi duplr. uel q̃ ſbm ſit uere predicatū/uel aliqd ꝑdicatū. ⁊ ad h̄ ualet expō data. nā cū ꝑdicatuz ſubale est ꝛuertibile tūc ſbm est uere tale ꝑdicatū. Luz aūt nō est ꝛuertibile tunc ſbm est uere tale ꝑdicatū aliqd. i. tale ꝑdicatū ꝛtractuz. ut hō est uere aial aliqd. i. aial rōnale. ſed ſi hoc referat ad ꝑdicatuz. ut diceret q̃ ꝑdicatū ſbale est uere illud uel aliqd illd. i. est uere ſbz uel aliqd ſubi. tūc dicem⁹ q̃ predicatū ſubale. uel dicit totā diffinitionē uel partē diffinitionis. ſi dicit totam diffinitionē. tūc est uere illd. i. uere ſubm. qz eēntialiter est totū ſubm. ſi aūt tale ꝑdicatuz nō ſit diffinitio: ſed pars diffinitionis tūc nō est uere illud. i. uere totaliter illud. ſed est aliqd illud. i. aliqd ipſi⁹. qz est aliqua pars ei⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz pars nunq̃z ꝑdicat de toto. cū q̃ tā genus q̃z dzia ꝑdicant de diffinito oz q̃ qdlibet dicat totū. qdlibet q̃ ꝑdicatū ſbale est uere illud. i. uere ſubm ſuū. qz est totū ſubm ſuū: nullū q̃ est aliquod illud. i. aliquid ſubiecti. uel aliq̃ pars ſubiecti: qz tūc nō predicaret de ſubo eēntialiter. ¶ Dicēdū q̃ ſz ꝑdicatuz ſubale tam genus q̃z differētia dicat totū: aliter tñ genus aliter differētia. nam genus dicit totum qz ſignificat totuz. dzia aūt dicit totum non qz

ſignificat totū: ſz qz ꝑplicat totū. aiatū eni nō ſigt niſi aiam que eſt ei⁹ ps rei. nō tota res. ſic albū nō ſigt niſi albedinē. ⁊ idē eſt q; dīia nō ꝑdicaſ eēntialiter: ſed denoiatiue. aial eni non eſt aia: ſed aiatū. gen⁹ aūt dic totū. qz ſigt totū. ⁊ ide eſt q; ⁊tra rōnē giis ē ꝑdicari denoiatiue. ſed ꝑdicaſ eēntialr. Dicam⁹ ḡ q; lz lb̄ ſit alr ⁊ alr. gen⁹ dicit totū dīia totū. ⁊ ſpēs dic totū. ſed gen⁹ dicit totū per modū mātis: eo q; eſt in potētia ad dīaiz. iuxta illō porphirij. q; gen⁹ nullā dīiaz hēt actu: potētia vō oēs. dīia aūt dic totū per modū forme. vñ a forma ⁊ ab eo qd eſt actuale in re ſumit rō dīie. ut aiatuz ab aia. ſpēs vō dic totū. qz utrūqz per moduz utriuſqz tā qd eſt māle q̄z qd eſt forāle. tā gen⁹ q̄z dīiaz in ſe cōplectit. Dicē ḡ poſſum⁹ q; gen⁹ dicit totū per moduz ptis. qz dicit totū per modū mātis. ⁊ dīia per modū partis. qz dicit totū per modū forme. nec mā aūt nec forma eſt tota res ſed pars rei. ſpēs aūt dicit totū per modū toti⁹. ſic ēt qz diffinitio dic totū p modū toti⁹. aliter tñ ⁊ alr. qz diffinitio dicit totū diſtincte ⁊ manifeſte. ſpēs aūt dic totū indiſtincte ⁊ ꝛfuſe. de diffinito ſgit ꝑdicaſ tota diffinitio ⁊ gen⁹ per ſe ⁊ dīia per ſe. ſz diffinitio eſt uere aliq̄d. i. qz uere totū ſuū ſbz. qz eſt totū per modū toti⁹. gen⁹ aūt cū ꝑdicaſ de diffinito nō eſt uere illō. i. nō eſt uere totū. qz nō eſt totū per modū toti⁹ ſz eſt aliqd illō. i. eſt illō per modū alicui⁹. qz eſt totuz per modū ptis. eſt eni totū per modū mātis ſiue per modū ptis mālr: ⁊ dīia nō eſt uere illud. i. nō eſt uere totū ſed eſt illud totū per modū alicui⁹ ſiue per modū ptis. qz eſt totū per modū forme ſiue per modū partis formalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecūqz vō nō ſubſtātiā ſignificāt ſed de alio ſubiecto dñr qd nec uere eſt illō ē. neqz qd uere illō aliqd eſt accntia ſunt. ut de hoie eſt albū. nō eni eſt hō neqz qd uere albū eſt. Neqz qd uere albū aliqd eſt. ſz aial forſan. qd uere eni aial eſt hō eſt.

¶ Oñdit q; ꝑdicata accntalia nō ſunt talia ſic ſbalia dicēs. ⌊ Quecūqz vō nō ſbam ſigt. ſed de aliq̄ ſbo dicunt. ⌋ i. quecūqz nō ſūt ꝑdicata ſbalia ⌊ neqz ſūt q; uere illō eſt. neqz q; uere illō aliqd eſt accntia ſūt. ⌋ q. d. q; q̄cūqz nō ſunt ꝑdicata ſbalia. qz nec ſunt uere illō. i. uere totū ſbm ſiue tota eſſentia ſbi. nec ſunt aliqd illō. i. aliq̄ ps eēntie ſbi. ſō talia accntia ſūt. ⌊ ut de hoie eſt albū ⌋ ſup. ꝑdicatū accntale. ⌊ nō eni eſt hō neqz qd uere albū eſt. neqz qd uere albū aliqd eſt. ſed aial forſan qd uere aial eſt. ⌋ i. aliqd qd uere aial ⌊ eſt hō. ⌋ q. d. q; albū nec eſt hō nec aliqd hoīs. qz ē ꝑdicatū accntale. aial nō ē qd. i. aliqd uere hō. i. aliqd hoīs. ⁊ hō ē aliqd aial. ¶ Notādū ēt q; pbs cū pus dixiſſet q; accntia nec ſūt uere illō. i. ſbm. nec uere aliqd illō. i. aliqd ſbi in exēplificādo poſuit ꝛuerſam huius aſſerēs q; ſbm nō eſt accidēs nec aliqd accntis. ut hō nō eſt uere. i. eēntialr albū nec aliqd albi. qd ſō feē qz hec ad ꝛuertētiā ſe hñt. cuz eni ꝑdicatū eſt uere. ſō totalr ſbm. ⁊ ſbm eſt totalr ꝑdicatū. ut diffinitio ē totalr diffinitū ⁊ ecōuerſo. cū aūt ꝑdicatū nō eſt totalr ſbm ſed aliqd ſbi. ꝛñs eſt ut ⁊ ſbz nō ſit totalr ꝑdicatū ſz aliqd ꝑdicati. ut hō nō eſt totaliter aial. i. nō cōprehēdit totū aial. ſz eſt aliqd aial ul aliqd aialis. i. aliqd cōtētū ſub aiali. ſic ēt ⁊ aial nō eſt totalr hō. qz nō dic totū hoiem per modū toti⁹: ſed eſt aliqd hō uel aliqd hoīs. qz dic hoiez p modū alicuius ſiue per modū ptis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quecūqz vō nō ſubſtātiā ſignificāt oz de quodā ſubiecto ꝑdicari ⁊ nō eſſe aliqd albū qd nō cū alterū aliqd ſit albū eſt.

¶ Remouet q̄ſdā cauillationes circa ꝑtacta. ⁊ duo faē ſz q; duas tales cauillationes remouet. duo enīz dixerat. vnū q̄z tū ad ꝑdicata ſbalia. d. q; talia ꝑdicata uel ſunt uere illud. i. totū ſbm. uel uere aliqd illud. i. aliq̄ pars ſbi. Cōtra poſſet aliqs dicere. idee platōis eēntialr ꝑdicant de ideatis ſiue de iſtis ſenſibilib⁹: ⁊ tñ ſunt ſepate. ꝑpter qd nec ſunt eēntialr iſta ſenſibilia nec ps ſenſibiliū. Rurſus dixit de ꝑdicatis accntalib⁹ q; ſba nec ſunt talia ꝑdicata nec aliqd taliū ꝑdicatoz. ut hō nec eſt uere albū nec aliqd albi. Cōſequēter poſſet aliqs dicere. ſi hō nō eſt aliqd albi ḡ nō uere ſubiciť albo. Primo ḡ remouet cauillationē ſcdaz. 2° pmā remouet ibi ⌊ Spēs āt gaudeāt. ⌋ Remouet āt cauillationē ſcdaz: qz lz hō nō ſit aliqd albi eēntialr: ē tñ aliqd albi ſbiue qz per ſe nō per aliqd aliō ſubiciť albo. iō ait q; ⌊ q̄cūqz vō nō ſbam ſignificāt. ⌋ i. oia iſta ꝑdicata accntalia ⌊ oz de qdā ſbo ꝑdicari ⁊ nō ⌋ ſup. oz ⌊ eē aliqd albū ⌋ ſup. p aliō ſz per ſe qd cū aliqd alterū ſit albū eſt ⌋ illō eni ſbiue eſt p ſe albū qd nō ē albū per aliqd alterz ſbz. q. d. dīri q; hō nec eſt albū uere nec aliqd albi. qd non itelligēduz eſt q; hō nō ſit aliqd albi ſbiue: ut q; nō p ſe ſz p aliqd alterū ſubiciat albo. ſz itelligēdū eſt eēntialr. hō eni nec eſt eēntialr albū nec aliqd albi: ſic ēt nec albū ē eēntia hoīs nec aliqd eēntie. ¶ Deide cū dicit.

¶ Species eni gaudeāt. monſtra eni ſunt ⁊ ſi ſint nihil ad rōnē ſūt. demōſtrationes enim de huiuſmodi ſunt.

¶ Remouet cauillationē pmā. d. ⌊ Spēs ⌋ ⁊ gīia ⁊ idee platonis ⌊ gaudeāt. ⌋ i. geſcāt ⌊ monſtra eniz ſunt. ⌋ i. uana ſunt uel nihil ſunt ⌊ ⁊ ſi ſunt. nihil ſūt ad rōnē. ⌋ i. ad ſciaz. uel nihil ſūt ad rōnē demōſtratiuā. ⌊ Demōſtrationes eni ſūt de h⁹ⁱ. ⌋ i. de hīs que ſūt in ſenſibilib⁹ uel ſūt de h⁹ⁱ. i. p ea que ſūt de h⁹ⁱ ſiue p ea que ſunt in ſenſibilib⁹: nō aūt ſunt demōſtrationes de talib⁹ ſepatis nec per talia ſepata. q. d. dixim⁹ q; ꝑdicata ſbalia ſunt eēntialr ſbm uel aliqd ſbi. Nō ḡ cauillet aliqs allegās ideas platonis dicēs talia eē predicata eēntialia. ⁊ tñ nec ſunt eēntialr iſta ſba nec pars eēntialis eoz. Nullus ergo hoc mō cauillet qz tales ſpēs ⁊ tales idee nihil ſunt. ⁊ ſi ſunt nihil cōferūt ad rōnē demōſtratiuā. nos aūt loqmur de ꝑdicatis ad rōnē demōſtratiuā cōferētib⁹. ¶ Notādū aūt q; plato poſuit ordinē idearuz ꝑm ordinē abſtractoz ut poſuit hoiez ſepatū ⁊ aial ſepatū ⁊ viuū ſepatum ⁊ poſuit aial ſup̄ hoiem ⁊ viuū ſupra aial ⁊ ens ſupra viuuz ut ſic in iſtis iferiorib⁹ hō ptcipat aial: aial viuuz ⁊ viuuz ens. ſic ⁊ in illis ſepatis min⁹ abſtracta magis abſtracta ptcipāt. talia aūt ſepata uocat gīia ⁊ ſpēs qd pōt referri ad magis abſtracta ⁊ min⁹ abſtracta. ut magis abſtracta. ut viuuz ſepatū ⁊ aial ſepatuz dicant gīia. min⁹ autē abſtracta ut hō ſepatus ⁊ leo ſepat⁹ dicant ſpēs. alia autē trāſlatio non hēt gīia ſed hēt ſoluz ſpēs. ⁊ forte eſt correctio⁷ lra. nā idee grece forme latine uel ſpēs iterptant. ¶ Notandū ēt q; ea de qb⁹ ſunt ſillī pñt dici pmiſſe. ſunt eni de pmiſſis ſillī. qz qcqd ſillogiçat ſillogiçat per pmiſſas. hoc ḡ mō eſt ſills de pmiſſis. qz ſillogiçatio eſt per premiſſas. ſunt ēt ſillī de cōcl'onibus: qz ſunt ad cōcluſiones. cū ergo dicit q; demōſtrationes ſunt de h⁹ⁱ pōt referri uel ad pmiſſas. qz demōſtrationes ſunt per talia que ſūt in ſenſibilib⁹: uel pōt referri ad cōcluſiones. qz demōſtrationes ſunt ad talia que ſunt in ſenſibilibus. ⁊ melius ⁊ cōgruētius forte hoc referť ad pmiſſas q̄z ad cōcluſiones. nā idee ꝑm ponētes eas cōputabant iter gīia cauſarū. cā aūt in demōſtratione potiſſima nō ꝛcludit: ſed magis eſt rō ꝛcludēdi. vñ magis ptinet ad pmiſſas q̄z ꝛcluſionē: cū ergo artifices ſpāles ꝑprie demōſtrēt demōſtrationes nō ſunt per tales cās ſepatas cuiuſmodi ſunt idee: ſed ſūt pēr ea que ſunt h⁹ⁱ. i. que ſūt in ſbibilib⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs qd itendit pbus uel q̄re

dicat ꝑ q aīt ideas gaudere: ¶ Dōm q ꝑm quosdaꝫ idee pñt gaudere ꝓ Platonicos: qz hñt nobilꝰ eē q̃ ista sensibilia. Ista ḡ exultatio ⁊ istō gaudiū sumit ꝑm istos ex nobilitate eēndi. ſz ꝑ nō ꝓcordat cū lra. dī eni i lra q ī gaudeāt. qz mōstra sūt: mōstrū eni ē ens ꝑter itētionē. mōstra ḡ ꝓ q hꝯ nō hñt nobilꝰ eē ſz vilius. Mā qd est ꝑter itētionē magis uergit ꝓ q hꝯ i maluz q̃ i bonū. ⁊ magis dī eē ignobile q̃ nobile. pp qd dicē possumꝰ q mōstrū in effectꝰ idem est q aliqd preter cāz. ea eni que sūt in nā ꝑter itētionē nāe: ⁊ p accñs ⁊ ꝑter cām per se dñr mōstra: ut si pp corruptionē semis aliqs nasceret sine brachijs diceret mōstrū. tale enim mōstrū nō hēret cām efficiētē: ſz deficiētē: nō ḡ reduceret in cām: ſz in defectū cāe. ipe eni defectꝰ vtutis in semie fuisset cā hꝰ. Silr aūt si pp abūdantiā māe ⁊ pp debilitatez vtutis in semie nō ualētis dñari sue māe ⁊ nō potētis eā ꝓuertere in debita mēbra gñarent in manu alicuꝰ sex digiti: ꝑ ēt eēt p accñs ⁊ ꝑter itētionē ⁊ ꝑter cām p se. possent ēt talia reduci in cām deficientē ut in defectū vtutis in semie nō ualētis sue dñari māe mōstrū ḡ in effectibꝰ est quodāmō eē ꝑter cām. sic ēt dicere possumꝰ q mōstrū in causis est eē ꝑter effectū. mōstrū eni eēt ponere cās que nihil hērēt facē ⁊ q̃rū nihil eēt pducē. Plato ḡ qz ponebat ideas iter gña cārum ponebat eas eē mōstra: qz si eēnt tales cāe nihil hērēt pcedē. ad oēm eni effectū hic iferꝰ näliter pductū sufficiūt motores orbiū. vz motor ꝑmus deus a quo est oīs motus: ⁊ motores alij: ⁊ vtutes nāles actiue que sūt in semibꝰ ⁊ ulr que sūt in corporibꝰ: nō ḡ idigemꝰ ut sint idee. vñ si sūt idee gaudeāt. i. gescant qz nihil hñt facere. ¶ Adūtēdū tñ q cū dicimꝰ q ad pductionē eoꝝ que näliter hic agūt sufficit motor ꝑmꝰ. ⁊ motores alij ⁊ vtutes que sūt in corpibꝰ hꝯ nō est itelligē dū ꝑ q sit ex ifisufficiētia dei q nō posset deꝰ si uellet sine talibꝰ motoribꝰ scdis ⁊ sine vtutibꝰ corporalibꝰ p ducē hꝯ oēs effectꝰ: ſz ꝑ est ex benignitate dei uolētis suā dignitatē coicari creaturis ut nō sint ꝑuate actionibꝰ suis pprijs: ſz in oibꝰ rebꝰ vult q fit sba vtꝰ ⁊ opatio. sba p quā fit. vtus per quā agat. ⁊ opatio per quaz efficiat. ꝑ est enīz maxime dignitatis ⁊ ꝑ maxime assimilatiōis est ad ꝑm q res causate pñt aliqd de se causare ⁊ aliqd de se pducere. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius si nō est hoc hiꝰ q̃litas ⁊ illud hiꝰ. Neqz q̃litatis est q̃litas. Impossibile est eque ad inuicē predicari sic. Sed uerū quidē contingit dicere. eque autē predicari non contingit uere.

¶ Premittit quedā nēcia se tenētia ex pte oīum ꝑdicatoꝝ ppter qd sciēdū q oē ꝑdicatū quodāmō hēt rōnē forme. ⁊ iō hēt rōnē q̃litatis. nā ut pz per phum in. 5. meta. ubi distiguit modos q̃litatis. ipa ēt forma sbalis siue accñtalis est quedā dispō subiecti. ⁊ iō quedaz q̃litas dici pōt. oē ḡ ꝑdicatū pōt dici q̃litas: tuz qz hēt rōnē foīe. tū ēt qz significat per modū cuiusdā dispōnis sbiecti. ꝑdicatū ḡ est dispō subiecti. sbm aūt nō est dispō ꝑdicati. hoc ergo posito ipossibile est q in ꝑdicatis possit eē equa cōuersio ut q subm eque possit ꝑdicari de ꝑdicato sicut ecōuerso: qz tunc ꝑdicatuz eque disponeret per subm sicut ecōuerso. iō ait q [amplius si hoc.] i. si subm [nō est q̃litas hiꝰ.] i. nō est dispō ꝑdicati [⁊ illud.] i. ꝑdicatum non est [hiꝰ. Neqz q̃litatis est q̃litas.] i. dispō dispōnis. qz subm nō se hēt ut dispō sed ut dispositū ⁊ ꝑdicatū nō est dispō dispōnis sed dispō dispositi. si ḡ ita est [ipossibile est sic eque ꝑdicari ad inuicē] ita q ita eque subm ꝑdicet de ꝑdicato sicut ecōuerso [sed uerū quidē.] i. ꝑm vtutē. [cōtingit dicere] ꝑm vtutē enim cōtingit dicere ⁊ facere talē cōuersionē q hō est albꝰ. ⁊ albuz est hō. [eque autē uere ꝑdicari non contingit.] q. d. q licet utrūq; fit uerū: utrobiqz tñ non est eque predicatio. nam hō subijcit albo ꝑm se. album aūt nō subijcit homini ꝑm se. sicut etiā albū ꝑdicat de hoīe ꝑm se. qz ipsa albedo inest homini. sed hō nō ꝑdicat de albo ꝑm se ut q ipz eē albū subijciat homini. sed hoc est per alterum rōne eius in quo est albedo. ¶ Tūc segtur illa pars.

¶ Aut enīz sicut substātia ꝑdicat ut est. aut cum genus sit. aut dīia pōt ꝑdicari.

¶ In qua auctor postq̃z ꝑmisit nēcia ad ꝓpositū exequitur de intēto ostēdēs q sit dare statuz ulr in ꝑdicatis. Circa qd duo facit. qz pꝰ resumit quedaz que ꝑus dixerat de ꝑdicatis sbalibus. 2ꝰ ostēdit q in illis ꝑdicatis nō sit ire in ifinitū ibi [Sic qdē ergo.] Circa ꝑmū duo facit. qz ꝑmo distinguit ꝑdicata sbalia. 2ꝰ resumit que dixerat. vz q talia nō uadunt in ifinitū. ibi [Nec aūt.] Dicit ḡ q [aut eni sicut sba ꝑdicabit ut est.] i. eēntialiter. i. q ꝑdicat sicut sba ⁊ q ꝑdicat eēntialiter [aut] ꝑ erit [cū sit genꝰ aut ꝑdicat dīia.] i. sic dīia. q. d. q ista sūt ꝑdicata eēntialia genus ⁊ dīia. spēs aūt nō cōnumerat iter ꝑdicata sbalia uel qz pōt reduci ad ꝑdicatū de genere. qz ꝑdicat in qd sicut genus. uel qz nō ꝑdicat nisi de idiuiduis. Indiuidua eni ꝑm Platonis sniam ut Porphirius recitat relinquēda sunt. qz de eis nō pōt eē disciplina. ¶ Deide cū dicit.

¶ Nec aūt oīa ostēsa sūt qm̃ nō erūt ifinita neqz in sursuz. neqz deorsum. ut hō est bipes ⁊ hō est aial. hoc aūt alterum est neqz aial de hoīe. hoc aūt de calia. hoc aūt de alio in eo qd qd est. Substantiā qdem oē est diffinire hiꝰ. Infinita eni nō est trāsire itelligentē. quare neqz in sursum neqz in deorsum infinita sunt. Illā eni nō est diffinire de qua infinita ꝑdicant.

¶ Resumit supius dicta. vz q talia nō uadūt in ifinitū. d. q [hec aūt.] i. hꝰ ꝑdicata subalia [ostēsa sunt] supra [qm̃ nō erūt ifinita nec in sursum nec in deorsuz] nō sunt aūt ifinita in sursum [ut] dicat [hō est bipes. hoc.] i. bipes [aial. ꝑ aūt.] i. aial [est alterū aliqd] sic ḡ in sursum ascēdēdo nō itur in infinitū nec ēt itur in ifinitū in deorsuz. ut dicat [aial de hoīe. hoc aūt.] i. hō [de calia. hoc aūt.] i. calias [in eo qd aliqd est.] i. sbale dicat sup. de aliq̃ alio. sic eni in ifinitū pcedē impossibile est. nā ut supra dicebat [sbaz qdē oēm] sup. que est iter genꝰ ⁊ dīā [opz diffinire. hꝯ aūt diffiniētia nō ē.] i. nō ꝓtigit [itelligētē.] i. diffiniētē [ptrāsire] si ḡ talia eēnt infinita nihil eēt diffinibile: q̃re cū hoc sit falsum ꝓsequēs est q [nec in sursum nec in deorsum sunt ifinita] talia ꝑdicata sbalia. [nā illā.] i. sbam [nō est.] i. nō ꝓtingit [diffinire de qua ifinita ꝑdicant.] q. d. q ponere ifinita diffiniētia est ponere nihil eē diffinibile. ¶ Notandū aūt q sic triplex est dīa realis realr diūsa mā forma ⁊ cōpositū. qz mā realr nō est ipsa forma nec ecōuerso. ⁊ cōpositū nō est realr mā tñ nec forma tñ: sic dicere possumꝰ q triplex est suba saltē differēs ꝑm rōnē. vz genꝰ qd se hēt tanq̃z mā. dīa que se hēt tanq̃z forma. ⁊ spēs que se hēt tanq̃z cōpositū. cū ergo dicit q ꝓtingit oēm subam diffinire nō est intelligēdum de suba que se habet tanq̃z materia ut de genere. nec de substātia que se habet tanq̃z foīa ut de dīa. sed de suba que se habet tanq̃z cōpositū ut de specie. oīs enim substātia talis est diffinibilis. talis enim suba que est spēs dicit eē iter genus ⁊ dīam: nō q sit inter ea ꝑm lineam predicamentalem: sed qz est inter

ea ut ꝓstitutũ iter ꝓstituẽtia. ¶ Notãdũ aũt q̃ ꝗz Cõmẽ.in.7.meta.diffõ est q̃si organũ itellect⁹ ad itelligẽdũ. Est eniz diffõ q̃si q̃dã speculũ in quo itell's respicit ⁊ cernit nãm rei.iõ spãliter pbus facit mẽtionẽ de intellectu uel de itelligẽte accipiẽs intelligẽtẽ pro diffiniẽte dicẽs.q̃ si eẽnt diffiniẽtia infinita nõ cõtingeret intelligẽtẽ.i.diffiniẽtẽ illa pertransire.

¶ Sicdẽ igit̃ gĩia ad iuicẽ cõliter p̃dicant̃. erit enim ip̃m q̃d uere ipsuz aliquid est.

¶ Premissis p̃ambulis necẽs ad ꝓpositũ ⁊ resũptis q̃busdã que dicebant̃ de subalib⁹ p̃dicatis. In pte ista p̃segt̃ de itẽto ostẽdẽs p q̃sdã rõnes logicas q̃ nõ ꝓtingit p̃dicata ire in ifinitũ. Circa q̃d duo facit.q̃ p⁰ostẽdit q̃ nõ ꝓtingit talia p̃dicata ire in ifinitũ ꝗz circulũ. 2⁰ q̃ nõ ꝓtingit ire in ifinitũ ꝑm rectũ.ibi|Sz qm̃ ne ifinita. Circa ꝑmũ duo facit.q̃ p⁰ostẽdit ꝶ q̃ nõ eãt in ifinitũ ꝗz circulũ de p̃dicatis subalib⁹.2⁰ de accũtalib⁹ ibi|Neqz tũ. Dicit g̃|Sic q̃dẽ gĩa sibi ad iuicẽ p̃dicari cõliter. i.si ponat̃ sic q̃ gĩa tã ifima q̃z sup̃ma de se iuicẽ p̃dicent̃ cõliter ⁊ p̃ũm q̃ eque sit suba aial sicẽ aial suba. Erit eni ip̃m gen⁹|q̃d uere ẽ ip̃z aliq̃d. i.gen⁹ supi⁹ q̃d est q̃d magis ulẽ uere est ipsuz aliq̃d: ⁊ uere est ip̃m iferi⁹ ⁊ nõ exceder iferi⁹ suũ q̃d uere est ip̃m aliq̃d ⁊ q̃d uere est q̃d pticulare respectu ei⁹

¶ Notãdũ aũt q̃ aial est aliq̃ suba.nõ est aũt ꝑba ulẽ si g̃ eque p̃dicaret aial de suba sicẽ ecõuerso sequeret q̃ suba eẽt ip̃m aial ⁊ subijceret ulẽ aiali q̃d aial est ipsuz aliq̃d.i.est ipsa suba pticulẽ.ꝶ aũt est ipoẽ.q̃ tũc idez eẽt mai⁹ seipso ⁊ ulẽ seipso.si eni suba ulẽ eẽt ip̃m aial aial eẽt ulẽius ulẽ saltẽ eque ulẽ sicẽ suba. Rursus q̃ aial est suba pticularĩter ubi suba est ulẽior q̃z aial sequit g̃ oppositũ.vz q̃ suba nõ fit ulẽior.⁊ q̃ fit ulẽior q̃z aial ⁊ p̃ꝗs q̃ fit ulẽior seipsa.nõ uadũt g̃ p̃dicatiões ꝑbales in ifinitũ ꝑm circulũ:q̃ ꝗz supiora ꝑbalẽ p̃dicent̃ de inferiorib⁹ nõ tũ ecõuerso. ¶ Dubitaret fortẽ aliq̃s q̃ vi q̃ ista p̃dicatio sit magis ꝓpa.aial ẽ hõ.uel suba ẽ aial q̃z eõ.nã semp p̃dicatũ tenet locũ forme.cũ g̃ gen⁹ teneat locũ mãe spẽs erit formalior gĩie.⁊ q̃ hõ est spẽs aialis ⁊ aial spẽs subẽ ueri⁹ dicet̃ hõ de aiali q̃z ecõuerso: ⁊ aial de suba q̃z eõ. ¶ Dõm q̃ forma gĩis ⁊ forma spẽi sũt vna forma.per eãdẽ enim formã sor.est hõ aial suba.ut⁊ aũt per eãdẽ formã sor.sit hõ ⁊ corp⁹ nõ est pũtis speculatiõis.tũ q̃z tũ ad pñs spectat de his q̃ de se iuicẽ eẽntialẽ p̃dicant̃ cũ talia dicãt formã vnaz nõ põt eẽ q̃d que illarũ sit formalior ꝑm rẽ sed solũ ꝗz modũ itelligẽdi. Propter q̃d sciẽdũ q̃ forma gĩis ⁊ forma spẽi ꝓut differũt ꝑm modũ itelligẽdi pñt ꝓsiderari duplẽ: uel ut recipiunt̃ in mã uel ut ꝓsiderãtur abstracte per itell'm.si ꝓut hũt eẽ in mã sic certũ est q̃ forma gĩis ẽ mãlior q̃z forma spẽi.nã mã ꝑus recipit formas magis ulẽes: ⁊ postea min⁹ ulẽes ut dicit Cõmẽ.super.2.meta.sed h⁹ receptio est sub eẽ idiuiduali.q̃ qc q̃d recipit̃ in mã est ꝶ.mã g̃ ꝑus recipit formas magis ulẽes.i.ꝑus recipit indiuiduũ magis ulẽis.ut si per idez leo est leo aial ⁊ suba.ipsa tũ forma leonis ut dat leoni q̃ sit hec suba itelligit eẽ ꝑus seipsa ⁊ itelligit prius recipi in mã q̃z ut dat ei q̃ sit ꝶ aial uel hic leo.hec ergo suba que ẽ idiuiduũ forme magis ulẽis ꝑm modũ itelligẽdi est ꝓor in gĩiatiõe q̃z sit ꝶ aial q̃d est idiuiduũ forme min⁹ ulẽis.⁊ q̃ ea g̃ sũt ꝓora in gĩiatiõe ꝑus recipiunt̃ in mã ⁊ per ꝑs sũt magis mãlia ꝑm eẽ q̃d hũt forme in mã quãto forma est ulẽior tãto mãlior ⁊ magis in potẽtia.sed ꝑm ꝶ nõ currit q̃d nr̃a. q̃ idiuidua nõ sũt per se obm itell's ⁊ taliũ nõ est p se scia.sed si ꝓsiderant̃ forme nõ ꝑm eẽ ꝓctũ q̃d hũt in mã sed ꝑm esse abstractũ q̃d hũt apud intell'm q̃z to forma ulẽior est tãto est formalior q̃ simplicior ⁊ abstractior. ¶ Ad formã aũt arguẽdi.q̃ gen⁹ tenet locũ mãe.⁊ q̃ aial dicit id q̃d dicit hõ per modũ mãe. ¶ Dõm q̃ oẽs ptes diffinitionis sũt forme ut declarari hẽt in 2⁰. Dicet enim adũsari⁹ q̃ gen⁹ dĩia spẽs dia hũt rõnẽ forme: attũ forma gĩis ꝗz sit forma est tũ magis in potẽtia.⁊ per ꝑs mãlior q̃z forma spẽi ⁊ ideo nõ vi q̃ debeat p̃dicari de forma.pp q̃d sciẽdũ q̃ diffõ põt cõsiderari duplẽ ut distinguit Cõmẽ.in.7.uel ut est significatiua nãe rei.uel ut est istrm intell's ad intelligẽdũ.aial eni ut significat formã rei formalior est q̃z hõ ut significat h⁹ nãz ⁊ formã.ipsa eni nã humana significata per aial multo est abstractior ⁊ formalior q̃z significat per hoiem. Sed si ꝓsideret diffõ ut est instrm ad intelligẽdũ sic est ecõuerso.ꝶ enim mõ forma gĩis est multo potẽtialior q̃z forma spẽi.itelligẽ hoiem in aiali est intelligẽ ip̃m in potẽtia.itelligẽ aũt hoiem in seipso est itelligẽ ip̃m pfecte in actu.multo g̃ est pfectior intell's ⁊ per ꝑs multo formalior si intelligat aliq̃d in spẽ q̃z si itelligat ip̃z in gĩie.⁊ ꝶ mõ loquit̃ Cõmẽ.in.12.q̃ scia inuli est i potẽtia.sed ꝓstat q̃ aial nõ p̃dicat̃ de hoiẽ nec diffõ de diffinito ut sunt instrm ad itelligẽdũ sed ut sũt significatiua nãe rei: ut q̃ eãdẽ nãm significat hõ aial.ideo hec est uera.hõ est aial.ut g̃ aial p̃dicat̃ de hoie est formalius hoie. ¶ Ulteri⁹ fortẽ dubitaret aliq̃s que sit formalior an spẽs an dĩa. ¶ Dõm q̃ talia ut gĩant in nobis ciam ⁊ ut sunt organũ itell's ad itelligẽdũ dĩa est formalior ⁊ spẽs.ista enim tria se hũt per ordinẽ gen⁹ spẽs ⁊ diffõ tota. Intell's enim itelligẽs aliq̃d in gĩie uel itelligẽs ip̃m gen⁹ est ualde impfect⁹.itelligẽs spẽm est pfectior.itelligẽs aũt diffõnẽ ⁊ sciẽs resoluẽ diffinituz in sua diffiniẽtia est pfectissim⁹.iõ dĩ in p⁰phisicoꝝ.q̃ ꝶ nomẽ ad rõnẽ sustinuit.vz q̃ cõfusi⁹ ⁊ impfectius significat nãm rei nomẽ q̃z rõ.i.q̃z diffõ: ut ꝶ nomen circulus nõ ita pfecte ⁊ expsse expmit itellectui eẽntiam circuli sicut diffinitio circuli.hec aũt perfectio in dĩa cõpleẽ ⁊ per dĩam hẽt eẽ.si aũt hẽt eẽ per genus ꝶ est ꝓut specificat̃ per dĩam. formalior ergo est ipsa dĩa q̃z species. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et neqz tũ de q̃litate aut alioꝝ nullũ nisi ꝑm accidẽs predicat̃.oia hec eniz accidũt ⁊ de substantijs predicari.

¶ Ostẽdit q̃ nõ eãt in ifinitũ ꝑm circulũ in p̃dicatis accidẽtalib⁹.v.|neqz de q̃litate|sup.est ꝓusio ut q̃ q̃litas p̃dicet̃ de suba ⁊ ecõuerso|aut nullũ alioꝝ.|i.nullũ aliud accñs p̃dicat̃ ꝓũm de suba|nisi ꝗz accidẽs. hec eni oia accidũt|ipsi subẽ sup.|⁊ de subijs p̃dicãtur|nõ sup.ecõuerso.coiter aũt text⁹ hũt.⁊ de substãtijs p̃dicari.sed est corrupta lra: ut pz ex alia trãslatione. ¶ Dubitaret fortẽ aliq̃s utrũ eẽt in talib⁹ ifinitas si eẽt ibi circulatio. ¶ Dõm q̃ ois circulus est quodã mõ ifinit⁹ saltẽ mot⁹ circularis nõ neẽe est q̃ finiatur. semp eni põt eẽ ab eodẽ i idẽ p idẽ sine gete ⁊ sine fine. si g̃ eẽt ꝓuersio in p̃dicatis subalib⁹ ut q̃ suba p̃dicaretur de corpe corpus de aiali aial de hoiẽ ⁊ hõ de suba. posset ꝑm circulũ in infinitũ fieri talis p̃dicatio. Rursus si quãtitas p̃dicaret̃ de suba q̃litas de quãtitate ⁊ suba de q̃litate in infinitũ posset sic circularĩter ꝓcedere talis predicatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz qm̃ neqz i sursuz ifinita erũt. vnũq̃q̃z eniz q̃d p̃dicat̃ significat aut q̃le aliq̃d: aut ad aliq̃d: aut quãtuz aliq̃d: aut hi⁹: aut que sunt in substãtia.hec aũt finita sunt: ⁊ gĩia p̃dicamẽtoꝝ finita.aut enim q̃le.aut quantũ.aut ad aliq̃d.aut facere.aut pati. aut ubi.aut quãdo predicabitur.

¶ Ostẽdit q̃ nõ uadit p̃dicatio in ifinitũ ꝑm rectũ.circa

qd tria facit. qz p° ostēdit ꝗ de oib° ꝑdicatis gnaliter. 2° de ꝑdicatis p se spāliter. 3° epilogat circa determiata. 2ª ibi. [Nec in sursuz.] 3ª ibi. [Logice qdē ex his]

¶ Propter pmū sciēdū q loquēdo gnalr de ꝑdicatione duplex est ꝑdicatio. vna z plres. siue simplex z cōposita. Predicatio aūt vna z simplex est qn ꝑdicatur vnū de vno. Predicatio aūt plures z cōposita est qn utputa duo uel tria uel qtuor uel ēt plura ꝑdicanť de vno. Rursus simplex ꝑdicatio distinguit qz qdā ē directa z ꝓpa ut qn suba ꝑdicat de suba z potissime sba supior de inferiori. uel ēt qn accns de suba. Quedā aūt est idirecta z iproꝑa ut. s. qn suba ꝑdicat de accnte uel qn accns de accnte. g circa ꝑdicationē gnalr utrū ꝑdicatio uadat in ifinitū ꝑm rectū posset eē triplex dubitatio. Una de ꝑdicatione simplici z directa utrū talis ꝑdicatio uadat i ifinitū. utputa q de sba ꝑdicat sba postea quātitas: z postea qlitas: z sic in ifinitū. ¶ Secda dubitatio eē posset de ꝑdicatione pluri z cōposita duplicādo triplicādo z in ifinituz multiplicādo ꝑdicata ut de suba ꝑdicaret sil suba z quātitas z postea simul quātitas z qlitas. postea qlitas z ubi. z sic ꝓcedendo. Rursus cū ꝓcessuz eēt duplicādo ꝓcederet triplicādo ut si de suba ꝑmo ꝑdicaret sil suba qztitas z qlitas ut diceret q hō est aial magnū albū. z postea qztitas z qlitas z ubi. z sic ꝓcedēdo triplicādo z cū ꝓcessum eēt triplicādo ꝓcederet qdruplicādo. Posset g qs dubitare utrū ꝗ mō irēt ꝑdicatiōes in ifinitū ꝯz rectū. ¶ Tertia dubitatio eē posset de ꝑdicatiōe p accns z idirecta utputa si de suba ꝑdicaret accns: utrū de illo accidēte possit ꝑdicari aliqd aliud accns z de illo alio aliud accidēs: z sic in ifinitū. tria g fac ꝑm q circa ꝓcessum in ꝑdicationib° in ifinitū has tres dubitatiōes remouet. 2ª ibi [Lōcessuz aūt est.] 3ª ibi [Ipsa aūt.] Dicēdo [Sed qn neqz ifinita erūt] gnalr ꝑdicata sup. [i sursuz] z p° nō erūt ifinita ꝯz ꝑdicationē simplicē z ꝓpriam. utputa q de suba ꝑdicaret qztitas. postea qlitas. z sic i ifinitū. nā ꝑdicamēta sūt in nūo qdā z sunt finita: iō ait q [vnūqdqz ꝑdicamētū aut significat qd aut eqle aut ad aliqd aut aliqd h°l aut que sūt in suba.] i. aut qcūqz sūt in suba [hec aūt] q sunt in suba [finita sūt] nā [z gnia ꝑdicamētoꝝ finita.] q. d. q ꝑdicata z oiaque sūt in suba z q ꝑdicanť de suba sunt finita. ga gnia ꝑdicamētoꝝ sūt finita. z q sint finita pz. qdlibet eni ꝑdicamētū qd est i suba [aut eni significat qle aut qztū aut ad aliqd aut facē aut pati aut ubi aut quādo aut] sup. aliqd aliud h°l. ¶ Notādū aūt q suppōit exhitis ꝑdicata subalia nō ire i ifinitū. iō cū hic noiat ꝑdicamēta. d. q gnia ꝑdicamētoꝝ sunt finita nō noiat subam sed qlis qztū z h°l ꝑdicamēta accntalia. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ sequit hec ꝓntia q si gnia ꝑdicamētoꝝ sunt finita q ea q ꝑdicanť de suba sunt finita. ¶ Dm q cū pticulare nō sit p se obm itellis z de tali b° nō sit p se scia nō est itētio phi loq de idiuiduis sed de gnib° z spēb°. Exq eni gnia sunt finita opz q z spēs sint finite. est eni p se hitudo spērū ad gen°. ididua eni dicūt aliqd p accns. hō eni est simplr aial. sed soz. nō est simplr hō sed est hō determiati tpis. vñ nunqz ꝑdicabitur hō de sorte nisi in illo determiato tpe. si g est p se habitudo spērū ad gen°: hitudo aūt p se nō pōt eē ifinita. nā hitudo p se est certa z determinata hitudo. z p ꝓns finita. Uel possum° dicē q diuisio gnis in spēs est diuisio p formā. diuisio aūt spēi in idiuidua est diuisio per mām. z qz forme z actui repugnat ifinitas: ipole est in vno z eodē gnie eē infinitas spēs. si g gnia ꝑdicamētoꝝ sunt finita spēs eoꝝ erūt finite z quecūqz ꝑdicanť de suba sunt finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Lōcessuz aūt est vnū de vno predicari.

¶ Remouet secdaz dubitationē. vz q nō pnt talia ire in ifinitū ꝑm cōpōnē. d. [Lōcessuz aūt est vnū de vno ꝑdicari.] q. d. q nō ibūt ꝑdicatiōes in infinitū p aggregationē q pus ꝑdicent de suba duo z postea tria z sic aggregādo qz ꝓcessuz est. i. dictū est sup q vnū de vno ꝑdicet. ¶ Dubitaret forte aliqs qz nō vi hēre appentiā q ꝑdicata possint ire in ifinitū p aggregationez qa cū nō sint nisi. x. ꝑdicamēta nō vi q possint aggregari nisi. x. modi. tot erūt g ꝑdicatiōes ꝑm aggregationem qt simplices. ¶ Dm q multo plres sūt ꝑdicationes ꝑm aggregationē qz simplices. nā qtuor ꝑdicata simpliciter nō poterūt facē nisi qtuor ꝓpōnes. p cōbinationē aūt faciēt sex. nā qtuor poterūt sex modis cōbinari. z ut dem° regulā de cōbinationib° qn uolum° scire de aliqb° simplicib° qt modis possint cōbinari debent disponi p ordinē ut ponat vnū in ꝑmo loco aliud i 2° aliud in 3°. aliud in 4°. qrtū g cōbinat trib° modis. vz cū 3° p° z 2°. 3ᵐ cōbinat cū duob°. s. cū 2° z p°. nā si cōbinarem° 3ᵐ cū 4° accipem° vnā z eādē cōbinationē bis. nā qn cōbinabim° 4ᵐ cū 3° cōbinam° 3ᵐ cū qrto. 2ᵐ aūt nō hēbit nisi vnā cōbinationē cū p°. tres autē duo z vnū facūt sex. Et est dligēter adūtēdū q modi cū addē in simplicib° est multū addē in cōbinatiōib° nā qtuor cōbinanť sex modis. gnque aūt cōbinanť. x. modis. z sex. xv. modis. si g ꝑdicata simplicia qztūcūqz eēnt in aliq nūo finito si cōbinarenť oib° modis q b° possent. z postea illa simplicia ꝗtrinarenť oib° modis qb° possent: z postea cōquatrinarenť: videret forte alicui q isto mō aggregādo ea possent in ifinitū uariari. Ad ꝗ g remouēdū dicit phs ꝓcessum eē. i. dictuz eē supra vnū de vno ꝑdicari deberi. qn g dicebat non eē plures aggregationes qz simplices ꝑdicationes pz eē falsum: qz sole cōbinationes sūt multo plres qz simplices ꝑdicationes. si g sil cū cōbinationib° accipiant ꝗtrinationes z qtrinationes z sic ꝓcedēdo videbit alicui q ꝗ mō possit ꝓcedi in infinitū. ¶ Adūtēdū tamē qn dicim° q plures sunt cōbinationes qz simplices ꝑdicationes itelligēdū est si simplicia sint plura qz tria. nā tria simplicia tot hnt combinationes qt simplices. duo aūt simplicia pauciores hnt cōbinationes qz simplices. nā in duob° simplicib° nō pōt accipi nisi vna cōbinatio ꝑm rē nisi forte accipen° duae cōbinatiōes ꝑm modū itelligēdi sic differt via qua itur athenis thebas z thebis athenas. sic iter duo aliq ut iter. a. b. posset esse duplex cōbinatio ꝑm rōnē: ut si fieret vna cōbinatio in q pus poneret. a. z postea. b. z alia in q disponerent termini eo. ꝑm rē tn binart° hēt plura simplicia qz combinationes. sed si sint simplicia pla trib° semp erūt plures cōbinationes qz simplicia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ipsa aūt de ipsis qcūqz nō aliqd sūt nō ꝑdicari dicim°. accntia eni sūt oia. sed hec qdē ꝑm seipsa. illa vo ꝑm alterū moduz. Nec aūt oia de subiecto quodā ꝑdicari dicimus. ꝑm accns aūt nō eē subiectum aliqd. Nihil enim taliū ponimus eē q nō alteruz aliqd esse dicit qd dicit. sed ipsum in alijs z alia quidem de altero.

¶ Remouet tertiā dubitationē ut si dicat q uadūt ꝑdicationes in ifinitū ꝯz ꝑdicationē idirectā iproꝑiaz z p accns. vz cū sbm ꝑdicat de accnte uel accns de accnte nā de tali dubitatione nō est curādū. nā tales ꝑdicationes nō sūt ꝑdicatiōes simplr. iō ait q [ipsa autē.] i. suba [de ipsis.] s. [qcūqz nō sūt aliqd] p se. sed sunt aliqd in alio [nō dicem° ꝑdicari. accntia eni sūt oia.] q. d. q subiecta nō dicim° ꝑdicari. i. nō recipim° in demōstratiōib° q ꝑdicent de his que nō sūt aliqd p se. i. de accntib°. oia eni talia qz sūt accntia nō pnt p se subijci

ió ait q̃ sed hec qdē. s. sbta p̃m seipsa subijciunt. illa vo. i. accñtia p̃z alterū modū sup. subijciunt Vel pōt exponi q̃ hec qdē. i. accñtia p̃z seipsa sup. pdicant de sbtis. illa vo. i. sbta p̃m alterū modū. i. p accñs pdicant de accñtib⁹. ⁊ ió sbdit q̃ hec aūt oia. s. accidētia dicim⁹ pdicari de qdā sbo p̃m accñs aūt. i. q̃ sūt p̃m accñs nō eē sup. dicim⁹ sbm aliqd ⁊ subdit cām q̃ nihil eni taliū. s. accñtiū ponim⁹ q̃ nō alterū aliqd dicim⁹ eē uel dī eē. ⁊ sbdit q̃ sed ē ipz tale accñs in alijs ⁊ alia qdē dicunt de altero. q. d. q̃ nullū accñs ponim⁹ eē taliū. i. de nūo talium: ut de nūo sbo ⁊ q̃ ñ nō sit p aliqd alterū. i. p sbm ut albū est hō qz aliqd alterū ut sor. q sbijcit albo ē hō. q̃ talis pdicatio est qz ipm albū est in alijs. ut puta qz albuz est in hoie ⁊ in leone. ⁊ qz ista alia ut puta hō ⁊ leo de altero s. dicunt ut de ñ hoie pticlari ⁊ de ñ leone ⁊ rōne illi⁹ alterius pticularis pñt talia accñtia subijci talib⁹ subiectis ut de albo pdicabit hō. qz pdicat de quodaz altero. vz de pticulari hoie cui accidit esse album.

¶ Necz in sursuz q̃ vnū de vno necz i deorsum eē dī. de qb⁹ qdē eni dicunt accidētia quecūqz in substātia vniuscuiusqz sūt: hec autem non sunt infinita.

¶ Hic ut dicebat ostēdit pbs nō ire pdicatiōes in ifinituz in pdicatis p se. Circa qd duo fac. qz p⁰ pponit q̃ tales ppōnes nō uadūt i ifinitū nec i sursuz nec i deorsuz. ⁊ p⁰ declarat q̃ nō uadūt i ifinitū deorsuz. 2⁰ declarat ⁊ pbat q̃ nō uadūt i ifinitū sursuz ibi. Sz sursū Dicē q̃ nec sursuz q̃ vnū de vno nec i deorsuz i infinitū sup. dicet eē sup. pcessus i pdicatis p se qd pbat d. de qb⁹ qdē eni dicūt accñtia sup. p se sūt illa sbta. q̃cūqz sūt i suba. i. i subali diffōne vniuscuiusqz. s. taliū accñtiū hec aūt nō sūt ifinita. q. d. q̃ qz diffinitia nō sūt ifinita: ⁊ qz i subali diffōne nō ē pcessus i ifinitū: ió i pdicatis p se i deorsuz nō ē pcessus i ifinitū. ¶ Notādū aūt q̃ illa pdicata sunt p se de aliqbus sbtis q̃cūqz talia sbta ponunt i suba. i. i subali diffōne q̃rūcūqz taliū accñtiū nō vniuscuiusqz talis accidētis vult eni ñ pbs pbare q̃ nō sit pcessus i ifinitū p se i pdicatis p se q̃ sūt i 2⁰mo dicēdi p se. nā de pdicatis que sūt i p⁰mo dicēdi p se q̃ nō uadāt i ifinitū pbatū ē sup cū pbatū fuit de pdicatis subalib⁹. Hic aūt agit de pdicatis p se: cuiusmodi sūt p se passiones. talia aūt pdicata sūt illa quoz sbta. i. i quoz eēntiali diffōne ponūtur sbta. ¶ Notādū aūt q̃ pōt ꝓtingē q̃ aliqd sit p se passio alicui⁹ ⁊ illi⁹ p se passiōis sit alia p se passio. ut puta si color sit p se passio corpis termiati. ipe ēt color habet p se passiōes. nā nō ē icōueniēs q̃ aliqd sit p se passio vni⁹ ⁊ p se sbm alteri⁹. qz nō ē icōueniēs q̃ accidēs sit p se sbm: ut triāgulus q̃ ē accñs ē p se sbm de habere tres. ñ q̃ mō erit pcessus i ifinitū i deorsuz i h⁹ p se pdicatis si aliqd sit p se sbm vni⁹. siē corp⁹ termiatū coloris ⁊ color p se sbm alteri⁹ rei. ⁊ illa alia res p se sbz alteri⁹ rei. ⁊ sic i ifinitū. ¶ Notādū ēt q̃ oia hora ponūtur i diffōne posterioz. ut si corp⁹ termiatū ē p se sbm coloris ⁊ color p se sbm alteri⁹ ppetatis corp⁹ termiatū qd igredit diffōnē coloris igredit diffōnē oiuz ppetatū coloris. si q̃ i sic p se pdicatis eēt pcessus i ifinitū ifinita igrederent diffōnē vni⁹. ió pbs ait q̃ nō ē pcessus i ifinitū nec i sursuz nec i deorsum sup. i p se pdicatis. ⁊ q̃ nō sit i talib⁹ pcessus i ifinitū pz q̃ illa sunt talia p se pdicata i quoz diffōnib⁹ ponunt sbta. hec aūt q̃ sūt diffinitiua aliquorū uel alicui⁹ nō pñt eē ifinita. ⁊ qz nō pōt eē q̃ sit pcessus i ifinitū deorsuz i p se passionib⁹. vz q. b. sit p se passio de. a. ⁊ c. p se passio de. b. ⁊ sic i ifinitū nisi ifinita igrediant diffōnē alicui⁹ cū ñ sit ipossibile ē i talib⁹ i deorsū eē pcessū i ifinitū. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qz supi⁹ cū auctor pbauit statuz de pdicatis eēntialr nō fec mētionē nisi de sursuz tm. d. sz qm̄ neqz ifinita erūt sursuz. ñ aūt cū agit de pdicatis p se fac mētionē de sursuz ⁊ deorsuz. ¶ Dōm q̃ pdicata sup⁹ tacta sic se hnt sursuz ita se hnt deorsum. ut si de suba pdicat q̃ztitas ⁊ postea q̃litas: ⁊ sic deinceps. iste modus pcedēdi pōt dici ⁊ sursuz ⁊ deorsum. nā si ire sursuz est icipe a magis māli iste modus pcedēdi ē ire i sursuz. nā suba ē māle sbm q̃ztitatis. q̃ztitas vo est sbm q̃litatis. Si vo ire sursuz ē icipe a magis formali: tūc iste modus nō ē ire sursum sed deorsuz. nā ñ nō icipit a magis formali ⁊ itur i magis mālia: sed poti⁹ eē icipit eni a magis māli ⁊ itur i magis formalia. ⁊ qz pbauit statū i talib⁹ pdicatis quoz pcessus diūsis respectib⁹ ē sursū ⁊ deorsuz: nō curauit ibi distiguē sursuz ⁊ deorsuz. sed in eo q̃ dixit sursuz i tellexit ēt ⁊ deorsum. hic aūt in p se pdicatis ubi est per se accipe sursuz ⁊ deorsum distinguit vnū ab alio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sz i sursum ipsa quoqz ⁊ accñtia utraqz nō ifinita sunt. Necesse est ergo esse aliqd de quo pmū pdicet ⁊ de hoc aliud: ⁊ hoc stare ⁊ eē aliqd quod nō amplius neqz de alio priori neqz de alio aliquid prius predicetur. vnus quidem demonstrationis modus dicitur hic.

¶ Ostēdit q̃ i talib⁹ p se pdicatis nō solū ē stat⁹ i deorsū utputa si poneret q̃ aliqd sit p se sbm alicui⁹ ppetatis ⁊ illa ppetas p se sbm alteri⁹ ppetatis. ⁊ sic i ifinitū. sz ēt i talib⁹ p se pdicatis ē stat⁹ i sursuz tā ex pte pdicatorū q̃z ex pte sboz: circa qd duo fac p̃m q̃ dupl̃r pbat i tētū. nā p⁰ pbat ñ ex pte diffōnis supponēdo q̃ cōtingat talia p se diffiniri. 2⁰ ex pte scie supponēdo q̃ ꝓtingat aliq̃ scire ibi. Adhuc aūt ali⁹. ¶ Propter pmū sciēdū q̃ pcedē i sursuz i talib⁹ ñ mō ꝓrigit sup sbm ⁊ sup pdicatū: ut si simū p se pdicat de naso i hac ppōne p se. nasus est sim⁹: pcederet in sursuz accipiēdo sup nasuz ⁊ sup simū ut accipiēdo sup nasuz corp⁹: sup corp⁹ subam. ⁊ ñ mō pcedēdo ⁊ accipiēdo sup simū cauū: ⁊ sup cauū q̃le. q̃litas eni est sup cauitatē. ⁊ ñ mō pcedēdo. nullo eni istoz modoz est pcessus in ifinitū. nam oia q̃ sūt sup nasuz ponunt in diffōne nasi. si q̃ i talib⁹ eēt pcessus in ifinitū eēt pcessus in ifinitū i diffōnib⁹ sic ēt oia q̃ ponunt sup simū ponunt in diffōne simi: ⁊ nō solū q̃ sūt supra simū ponunt i diffōne simi: sed ēt q̃ sūt supra nasuz sūt diffinitiua simi: eo q̃ ipse nasus est qd diffinitiuū ei⁹. q̃re si i talib⁹ eēt pcessus in ifinitum eēt i diffōnib⁹ pcessus in ifinitū. ñ est q̃ qd dic. Sz in sursuz ipsa sup. subiecta ⁊ ēt accñtia utraqz tā sbta q̃z accñtia nō sūt ifinita. neēe est q̃ eē aliqd qd de alio pdicet pmū utputa simum pmo ⁊ p se pdicat de naso ⁊ de ñ utputa de simo pdicat aliud utputa cauū uel q̃lis ⁊ ñ stare erit. i. deuenire ad aliqd ex pte ipsius caui de q̃ nō pdicat ulteri⁹ aliqd pus nec aliqd supius. ⁊ sbdit q̃ ⁊ eē aliqd supple ꝓrigit ex pte sbti ut ex pte nasi qd non ampli⁹ nec de alio pori nec de illo aliud pus pdicet. q. d. q̃ ex pte nasi erit deuenire ad aliqd qd nō dicet ampli⁹ de aliq̃ pori nec de illo aliqd pus. utputa si de naso dī corpus ⁊ de corpe suba: suba nō dī de aliq̃ pori q̃z de corpe. nihil eni est mediū inter corp⁹ ⁊ subam. nec de suba dī aliqd pus. Un⁹ qdē q̃ modus demōstrationis q̃ nō fit pcessus i ifinitū in sursum i ppōnib⁹ p se nec ex pte sbi nec ex pte pdicati hic est. ¶ Notādū aūt q̃ ita vi pbo esse p se mediū q̃ talia accepta in sursum ut accepta supra nasuz uel supra simū sunt per se diffinitia simi uel nasi qd supponēdo statū in diffōnib⁹ supponit nō eē pcessum in infinitū.

vñ sic est supplēda lra: q̃ si aliqd pdicat de aliq̃ pmo ⁊ p se. utputa simū de naso. ⁊ de B. s. simo pdicet aliud: ⁊ de illo aliud: necesse est hic stare. qr diffinitiua simi nō pnt eē ifinita. sic ēt ex pte nasi nece ē dare aliqd qd nō dicat de alio pori nec de illo aliō pus. q. d. q̃ nō est dare pcessuz in ifinitū ex pte nasi qd supplēdū est iō ꝓtingere qr diffinitiua nasi ifinita eē nō pnt. qr si eēnt ifinita diffinitiua nasi eēnt ēt ifinita diffinitiua simi. oia eni diffinitiua nasi sūt ēt diffinitiua simi. Un⁹ g̃ modus p bādi statū i talib⁹ ē B q. s. sumit ex pte diffōnis. ¶ Notādū ēt q̃ supi⁹ dicta magis pbāt statū ex pte diffōnis i subalib⁹. B aūt i accñtalib⁹. qd g̃ dī B ex pte nasi q̃ talia diffinitiua nō uadūt i ifinitū magis referēda sūt ad simū q̃z ad nasuz ⁊ ad passionē q̃z ad sbm. nā oia diffiniētia sbm sūt diffiniētia passionē ⁊ i ifinitū nō uadūt ¶ Notādū aūt q̃ cū pbs pus dixisset q̃ nec i sursum nec i deorsuz itur i ifinitū cū nūc spāliter pbauit q̃ nō itur i ifinitū i sursuz dedit itelligē q̃ pmo pbauerit q̃ i pdicatis p se nō eant i ifinitū deorsuz. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re pbs cū uoluit pbare statū i pdicatis p se resūpsit B vbū vnū de vno. d. q̃ vnū de vno nec i sursuz nec i deorsuz dicet eē pcessus i ifinitū. ¶ Dōm q̃ pdicari vnū de vno p anthonomasiā repit in pdicatis p se. i pdicatis eni coib⁹ ⁊ vnū de plrib⁹ ⁊ plra de vno. albū eni ⁊ i cigno ⁊ i niue repit. qr nulli eorz iest pm q̃ h⁰l. pp q̃ vnū ⁊ idē h⁰l pdicatū repit i plrib⁹. sic ⁊ plura dicunt de vno ut albū ⁊ dulce de pomo. B eni plura ut plura de eodē pdicant. albū enim ⁊ dulce relata ad pomū sūt plra ut pla. qr neutz illorz iest mediāte alio. si eni i pomo dulce eēt p se cā albi nō repiret pomū dlce nō albū ⁊ si albū eēt p se cā dulcis nō repiret pomū albū nō dulce. talia g̃ pdicata p accñs ⁊ coia ⁊ vnū plrib⁹ ⁊ plura vni i eo q̃ plura ieē pnt. sed i his que isūt p se ⁊ pmo nec vnū plrib⁹ nec plura i eo q̃ pla eidē isūt. q̃ āt i talib⁹ vnū nō possit ieē plrib⁹ pz. nā q̃ lz tale pdicatū cū sit p se ⁊ pmo ꝓtibile ē cū eo cui iest. idē autē plurib⁹ diūsis ieē ꝓtibile ē ipse. Rursus i talib⁹ plra ut plra nō isūt vni. nā ⁊ si inueniant plres p se, ppetates ieē eidē sbo. utputa hīe tres ⁊ hīe angulū extrisecū ieē triāgulo B nō erit plura ut plura sed vnū p se, ppriū in erit mediāte alio. ut hīe tres iest p hēre angulū extrise cū. in talib⁹ g̃ p anthonomasiā dī vnuz de vno. Sic g̃ poterit exponi lra pcedēs q̃ neqz qñ vnū de vno. i. neqz qñ p se pdicatū dī de p se sbo. neqz. s. i talib⁹ in qbus per anthonomasiā dī de vno nec i sursuz nec i deorsuz dicet eē pcessus in ifinitū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc aūt ali⁹. si eni de qb⁹ quedā prio ra pdicant horuz qdē demstratio erit neqz pnt habere ad ipsa q̃z scire. Neqz hoc eē sine demonstratione.

¶ Oñdit hīdē. vz q̃ sit stat⁹ i sursuz i pdicatis p se suppo nēdo q̃ ꝓtigat aliqd scire. Circa qd ātuor fac. qr p⁰ ait q̃ posteriora sciunt p pora. 2⁰ dic q̃ nō pnt sciri posteri ora igratis poriḃ⁹. 3⁰ ex his q̃ dixerat ꝓcludit q̃ si ꝓtingit aliqd scire simplr p demstrationē q̃ opz eē statū i pdicatis. 4⁰ ⁊ ultio B qd dixerat declarat ⁊ manifestat. 2ª ibi. _Si aūt B._ 3ª ibi. _Si g̃ est aliqd._ 4ª ibi _Si eni nō steterit._ _Dic g̃ q̃_ _adhuc ali⁹_ _sup. modus_ est ad pbādū eē statū i pdicatis. ad quē modū declarādū p⁰ sumem⁹ hāc vitatē q̃ qcūqz hnt aliq̃ pora q̃ illorz ē demstratio p pora illa. ⁊ q̃ nō ꝓtigit talia posteriora scire nisi p demstrationē ex poriḃ⁹. iō ait q̃_ _si eni de qbus pora qdē pdicant erit horz demstratio_ _sup. p talia pora. Et addit q̃_ _nō pnt aliq se hīe pot⁰._ _i. meli⁹_ _ad ipsa_ _posteriora_ _q̃z scire_ _ipsa_ _nec ē:_ _i. nec ꝓtigit ipsa scire_ _sine demstratiōe._ _q. d. q̃ si cōcedat nob vitas hec q̃ posteriora demstrant p pora. ⁊ q̃ B mō bñ nos hē m⁹ ad posteriora si sciuerim⁹ ea demstrare p pora. hac vitate ꝓcessa ostēdem⁹ q̃ est ali⁹ modus pbādi statuz in pdicatis amoto statu supi⁹ tacto. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si aūt hoc per B notū est. Hoc aūt nescimus neqz melius hēm⁹ ad ipsa q̃z scire neqz per hoc notum sciemus.

¶ Proposita hac vitate q̃ posteriora sciunt p pora pro ponit vitatē aliā q̃ nō ꝓtigit scire posteriora ignoratis poriḃ⁹. iō ait._ _Si aūt B._ _i. si aliqd posteri⁹_ _est notū p hec._ _i. p aliq̃ pora_ _hec aūt._ _i. illa pora_ _nescimus nec meli⁹ nos hēm⁹ ad ipsa q̃z scire B posito neqz sciem⁹ notū p B._ _i. neqz sciem⁹ illud posteri⁹ qd dī ee notū p illa pora. q. d. q̃ ignoratis poriḃ⁹ necesse est ignorare posteriora. ¶ Notādū aūt q̃ si uolum⁹ scire aliqd posteri⁹ uel aliq̃ posteriora nece est nos scire pora. uel necesse est nos hēre ad ipsa meli⁹ q̃z scire. nā pora illa uel sūt simplr pma ⁊ idemstabilia. ⁊ tūc ad ea nos hēmus meli⁹ q̃z scire. Taliū eni nō est scia sed itellect⁹. ipse aūt itellect⁹. i. pncipiorz hit⁹ est potior q̃z scia. si vo illa pora hēant sup se alia pora tūc poterūt p illa pora sciri ⁊ demstrari. est eni itētio phi q̃ nō ꝓtigit posteriora scire nisi de poriḃ⁹ hēam⁹ sciam uel itellectū q̃ est por q̃z scia ¶ Dubitaret forte aliqs qr nō vi B possibile si aliqua sūt uere pncipia q̃ ad ea non hēam⁹ meli⁹ q̃z scire. ⁊ q̃ de eis nō hēam⁹ itellm q̃ est potior q̃z scia: cū talia sint sicē loc⁹ ianue in domo quē nullus ignorat. ¶ Dōm q̃ dictū phi triplr pōt hēre vitatē. p⁰ ut B sit dictū ex. datis ab adūsario. nā si adūsari⁹ dicat q̃ oium sit demstratio. uel q̃ demstrationes uadāt in ifinitū ꝓñs erit ut nlla sit ppō imediata ut nulla sit ppō simplr pma. ad ni hil g̃ nos hēbim⁹ meli⁹ q̃z scire ⁊ nulli⁹ rei erit itellect⁹ ex B g̃ sequet q̃ nō sciem⁹ posteriora cognoscēdo pora per sciam uel p itellm. nā cū itellect⁹ siue pncipiorz hit⁹ aggñet in nobis via sensus memorie ⁊ expiētie deficiēte sensu deficit itellect⁹ pncipiorū. ⁊ p ꝓñs deficit scia aliorz. pm B sic aptabim⁹ hanc lram. q̃ sicut deficiētes in sensu nō pnt scire posteriora per pora. iō opz q̃ deficiat eis scia pm illū sensuz sic ponētes demstratiōes ire in ifinitū. qr B posito opz ignorare pora cū nō ꝓtigat ifinita ptrāsire. ꝓñs est ꝓz q̃ nihil ꝓtingat scire. qd g̃ dī q̃ talia pncipia sūt sicē loc⁹ ianue in domo itelligēdū est q̃z tū ad bñ dispositos nō deficiētes in sensu. Uel possum⁹ dicē q̃ sunt sicut loc⁹ ianue i domo si ꝓsiderent pm se. nō aūt sunt sicē loc⁹ ianue nec sic patētia ut in ea resoluunt posteriora. ⁊ B mō est nobilissimū scire pncipia put in ea resoluunt pncipiata. Uel possum⁹ dicē q̃ nō ualet in demstratione pncipia q̃ sūt sic nota. vñ ex hoc est eorz nobilissima cognitio. Tertio pōt B solui distinguēdo de pncipijs. nā aliō est assentire pncipijs oblatis ⁊ aliud est scire posteriora i talia pncipia resoluē. glibet eni rustic⁹ si offerant ei pncipia: dū tū itelligat qd est qd dī p nomē nisi deficiat i sensu statim assentit eis. posteriora resoluē tū in talia pncipia nō est ideotarū sed sciētū. vult g̃ pbus q̃ non possum⁹ scire posteriora nisi sciam⁹ ea resoluē in pora que opz cognoscē uel per sciam si nō sint pora simplr. uel p itellectū si sint simplr pma. qr g̃ ponētes pcessuz in ifinitū nō pnt ponē q̃ sciam⁹ posteriora resoluendo ea in pora quorz hēam⁹ cognitionē per sciam uel per itellectū. B enim posito porz nō erit scia nec itellect⁹. ⁊ per ꝓñs nihil cōtingit scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit est aliqd scire p demonē simplr nō ex aliqb⁹ neqz ex suppōne. manifestū est stare predicamēta media:

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit.q; si ꝓtigit aliqd scire simplr per demonstrationē q; opz eē statū in p̄dicatis.d.⌊Si g̃ est.⌋ i.si ꝓtingit⌊ aliqd scire simplr z per demonstrationem nō ex aliqb⁹ nec ex suppōne manifestū est p̄dicata media uel p̄dicamēta media stare.⌋ i.nō ꝓcedere in ifinitū. ¶ Notādū aūt q; aliqū ꝓtingit demonstrare ex datis sicut fit in demonstratione ad ipossē ubi ex ꝓcessis ab aduersario sillogizat.uel sicut fit in q̃cūqz argumētatione si nō arguat ex simplr p̄mis sz ex datis z ꝓcessis. Aliqū aūt ꝓtingit demonstrare ex suppositione sic scia ſbalternata demōstrat supponendo aliq̃ declarata in supiori scia.si g̃ eēnt ifinita media z si nō eēt stat⁹ in sursum ascēdēdo nihil cōtingeret scire ex demonstratione simplr.sed si hoc eēt uel eēt ex aliqbus datis uel ex suppōne.nunqz enīz eēt demonstratio ex per se notis.nec eēt resolubilis in p se nota.qz nulla eēnt p̄ma simplr. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si enī nō steterit.ß est semp acceptio in superi⁹ oium erit demo: q̃re si ifinita nō ꝓtigit ꝓcurrere: q̃rū nō est demo nō sciem⁹ p demonē.si igit neqz meli⁹ hēm⁹ ad ipsa q̃z scire:nō erit aliqd scire per demonez simplr sed ex suppōne.

¶ Declarat qd dixerat.d.⌊ Si enim nō steterint sed est semp acceptio in supi⁹ ⌋ut hēt alia lra⌊ si oī accepto semp est aliqd supius oiuz erit demonstratio.q̃re si ifinita nō ꝓtingit ptrāsire nō cognoscimus per demonstrationez ea quorū nō est demonstratio ⌋ergo nō ꝓtingit ea scire⌊ si ergo neqz hēmus nos ad ipa melⁿ q̃z scire ⌋si h⁹ⁱ pora nō cognoscimus nec per sciaz nec per itellm qui est melior q̃z scia⌊ nō erit aliqd scire. ⌋i.nihil ꝓtingeret scire ⌊per demonstrationē simplr sed ex suppōne ⌋ declaratū ē ergo qd supi⁹ dicebat.vz q; si eēt ꝓcessus in ifinitū nec eēt status in sursuz q; nihil ꝓtigeret scire per demonstrationē simplr. ¶ Notādū aūt q; scia p̄supponit itellz.itellectus aūt nō est nisi p̄morū z imediatorꝝ.si ergo non esset stat⁹ in sursum nō esset deuenire ad aliq̃ imediata nullorū ergo eēt itellect⁹ z per ꝓns nullius eēt sciētia. hoc g̃ posito pora nō scirem⁹. qz non eēt ea resoluere in imediata.nec haberem⁹ de poribus nobiliorem cognitionē q̃z sciaz.utputa itellectū.qz non eēt dare pus nisi in respectu.nihil ergo esset p̄mū simplr.posset forte eē vnū pus altero sicut posuerūt plri in gnatione hominū q; nō eēt dare p̄mū hoiez simplr:sed eēt dare vnū hoiem porē alio.hoc g̃ posito ignoraremus pora qb⁹ ignoratis nihil ꝓtingeret scire. ¶ Deide cū dicit.

¶ Logice qdē igitur ex his utiqz aliqs credet de eo quod dictum est.

¶ Epilogat circa determinata.d.q; ⌊Logice qdē.⌋ i.p rōnes logicas⌊ ex his utiqz.⌋ i.ex dictis⌊ crederet aliqs de eo qd dictum est.⌋ vz q; fit h⁹ⁱ status.

¶ Analetice autē manifestū est per hec uelocius q; neqz in sursum neqz in deorsum ifinita p̄dicātia contingit eē in demonstrationis sciētijs de qbus itentio est.

¶ Postq̃z phs pbauit eē statū i p̄dicatis logice z p quedā ꝓntia.hic pbat h⁹ⁱ statū analetice z magis p ppria. Circa qd duo facit.qz p⁰ facit qd dictū est.2⁰ qd dixerat de extremis adaptat ad media ibi⌊ Si aūt sic est.⌋ Circa p̄m duo facit.qz p⁰ pponit qd itēdit.2⁰ declarat ppositū ibi⌊ Demonstratio qdez.⌋ Dicit g̃ q;⌊ analetice aūt ⌋i.per rōnes magis ppias ⌊uelocis⁹.⌋ i.citi⁹⌊ manifestū est per hec.⌋ i.per dicēda⌊ q; nec in sursuz nec in deorsuz ꝓtigit eē ifinita p̄dicātia in demonstrationis scientijs de qbus ⌋demonstrationis sciētijs⌊ est intētio ⌋sup. nra.q.d.q; cū nos nō itendamus de oibus sillis sed de demonstrationib⁹ uolumus spāliter ostēdere in demonstrationibus q; in talibus fit status in p̄dicatis. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re pbationes p̄cedentes dicant logice z sequētes analetice.i.resolutorie. ¶ Dōm.q; resoluere est in ppria p̄ncipia logice arguere est per q̃dā coia. qz g̃ supius pbat⁹ est stat⁹ coiter in oibus p̄dicatis.rursus si pbat⁹ fuit status in p se p̄dicatis hoc fuit per quedam coia nō descēdēdo ad spāles termios. hic aūt qz spāliter pbat stat⁹ in per se p̄dicatis z pbat spāliter descēdēdo ad spāles terminos dñr h⁹ⁱ rōnes magis resolutorie z magis spāles z ppie. ¶ Deide cū dicit.

¶ Demōstratio enī est ex his quecūqz qdē ipsa ifunt p̄m seipsa rebus.

¶ Exequit de intēto. Circa qd duo facit.qz p⁰ ait de qbus est demonstratio.z exequtur de vnoquoqz illorꝝ modorū.2⁰ pbat q; circa nullū tale fit ꝓcessus in ifinitū.ibi⌊ horꝝ aūt neutra.⌋ Circa p̄m tria fac.qz p̄mo pponit q; demonstratio est ex his que sunt per se.2⁰ distinguit modos per se.3⁰ determiat de vnoquoqz illorꝝ modorum. 2ª ibi⌊ p̄m seipsa.⌋ tertia ibi⌊ Ut in numero.⌋ Dicit g̃ q;⌊ demonstratio est eoruz quecūqz ipsa p̄m seipsa siue per seipa insunt reb⁹.⌋ ¶ Deinde cū dicit.

¶ Scōm seipsa vo duplr.quecūqz enī illis insunt in eo q; quid est:z in quib⁹ ipa in eo q; quid est insunt ipsis.

¶ Distinguit duos mōs dicēdi p se. Mā p̄m⁹ modus est qñ p̄dicatū ponit in diffōne ſbi. Scōs qñ ecōuerso:iō ait q;⌊ p̄m seipsa vo.⌋ i.per se⌊ duplr ⌋dicit uel duplr sunt.vno enī mō sunt per se⌊ q̃cūqz vo ⌋p̄dicata⌊ sunt in illis.⌋ i.in ſbis⌊ in eo q; qd est.⌋ i.in diffōne eorꝝ.q.d.q; per se p̄dicata sunt p̄z p̄m modū dicēdi per se que ponunt in diffōne ſborum⌊ z ⌋sup.sūt p̄dicata per se ⌊in qb⁹ ⌋p̄dicatis⌊ ipa ⌋ſta⌊ insunt ipis ⌋p̄dicatis ⌊in eo q; qd.⌋ i.in diffōne iporꝝ. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Ut in numero ipar qd inest qdē numero. Est aūt ipe numer⁹ in rōne ipi⁹. Et iterū multitudo aut diuisibile in rōne nūi est.

¶ Exēplificat de utroqz mō per se.z p⁰ de 1⁰ mō.d.⌊ ut in nūo ipar qd ⌋ipar⌊ iest qdez nūo ⌋ sup.in 1⁰ modo dicēdi per se.z iō subdit.⌊ q; est aūt ipse numer⁹ in rōne. ⌋i.in diffōne⌊ ipsius ⌋paris⌊ z iteruz multitudo aut diuisibile est in rōne.⌋ i.in diffōne ⌊numeri ⌋ z iō per se i sunt nūo.numerus ergo per se cōparat ad ipar q̃ztū ad 1ᵐ modū.qz ingredit diffōnē iparis. Rursus numer⁹ per se cōparat ad multitudinē z ad diuisibile.i.ad q̃ztitatē discretā.sed hoc est in p̄mo mō dicendi per se. qz multitudo uel q̃ztitas discreta ponit in diffinitione nūi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Horū aūt neutra cōtingit ifinita esse nec ut iperfectū numeri. Iterū enī si ipari aliud insit cui inhereat existenti. Hoc autē si est p̄mū numerus inerit his que i sunt ipi. si igit nō ꝓtingit hi⁹ infinita eē in numero neqz in sursum erūt ifinita.

¶ Ostdit q; in nullo istorꝝ modorꝝ dicēdi per se ꝓtigit eē pcessuz in ifinitū. Circa qd tria facit.qz p⁰ ostdit ß de 2⁰ mō dicēdi per se.2⁰ de p⁰.3⁰ ex his que dixerat ꝓcludit q; nullo mō in his que sūt per se est ꝓcessus in ifinitū.2ª ibi⌊ Neqz tū q̃cūqz.⌋ 3ª ibi⌊ Quare si p̄dicātia⌋ Circa p̄mum duo facit. p̄m q; duas rōnes adducit ad

ppositū.2ª ibi(At vo.)Dicit ergo q(hoz aūt)modo rū per se(neutra ꝓtingit eē ifinita)ꝛ pmo descēdit ad 2m modū.d.(nec)sup.ꝓtingit eē pcessus in ifinitū(ut iperfectū.)i.ut ipar.ut hēt alia ſra(numeri)sup.est ppria passio.ꝛ subdit q(iterū eni si ipari isit qd.)i.infit ppria passio(cui)ipari ierat.i.ponat iesse(existēti.)i. tanqz exñti ꝛ tanqz ppio subo(hoc aūt si est pmū numer9 ierit his que isunt ipsi)sup.ipari.q.d.q si impar est ppria passio numeri si rursus ipari isit aliqd tanqz ppria passio.opz q ꝛ nūs qui ponit subm pmū ponat in diffone illius ppietatis que ponit ineē ipi ipari(si ergo nō ꝓtigit h9 diffiniētia eē ifinita in imo.)i.in deorsum(nec in sursuz ifinita erūt.)q.d.q si ponat pcessus in ifinitū in per se passionib9 ut q ipar sit per se passio nūi ꝛ iparis sit per se passio alia: qz oia hora ponentur in diffone posterioz: pñs erit q diffinitiua alicui9 sint ifinita.si ergo hoc est ipossibile nullo mō in talib9 est pcessus in ifinitum. ¶ Deide cū dicit.

¶ At vo necesse est oia inesse primo ut numero ꝛ in illis necesse est eē numeruz q̄re conuertibilia erūt sed nō excedētia.

¶ Adducit ad h̄ idē scdam rōnē.d.(At vo neēe est oia.) i.oēs h9 per se passiones.(ineē pmo.)s.subo(utputa nūo ꝛ in illis.)i.in diffone(oium illorum numerum) sup.oz eē(q̄re ꝓuertibilia erūt sed nō excedētia.)q.d. q nō pñt poni per se multe tales passiōes nisi isint sbo ꝛ subm sit in diffone illoz.ergo oia talia sunt ꝓuertibilia.nō ergo sunt excedētia.nō ḡ in talib9 locū hēt qō de sursum ꝛ deorsum.qz nihil est ibi nec sursuz nec deorsum sed totū est ꝓuertibile. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ segtur hec pñtia q si h9 oēs passiones isunt nūo ꝛ nūs ponit in diffone earū q oia sūt ꝓuertibilia. ¶ Dicēdū q si oēs h9 passiones isunt nūo ergo nūs nō est in plus q̄z quelibet talū passionū.si eni nūs excederet aliquā de h9 passionib9 tūc h9 passio nō ieēt nūo simpliciter sed alicui nūo.ergo ex eo q tales passiōes isūt nūo hētur q nūs nō excedit h9 passiones.ex eo aūt q numer9 est i illis.i.est in diffone cuiuslibet illoz hētur q nulla talis passio excedit numerū: qz nullū diffinitū excedit suū diffinitiuū.sed qd non excedit nec excedit est ꝓuertibile.ergo opz oia ista eē ꝓuertibilia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.utrum qd de sursum a deorsuz locū hēat in demſrationib9. ¶ Dicēdū.q pncipia demſrationis ut supius dicebat quedā sunt transcēdētia ꝛ nō ingrediunt demſrationem nisi pm vrtutem ꝛ in talibus locuz hēt questio de sursuz ꝛ deorsum.qz talia pncipia nō sumunt nisi ex generalibus terminis ut ente ꝛ ex partibus entis.quedā autē sunt pncipia propria que ingrediunt demōstrationē pm substātiā ꝛ talia sunt ꝓuertibilia ꝛ q̄tum ad hoc non habet locum questio pposita. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nec tñ quecūqz sūt in eo q quid est nec ifinita sunt.neqz eni esset diffiniri.

¶ Oñdit q nō est pcessus in ifinitū in p se pdicatis q̄tū ad pm modū.d.[nec tñ qcūqz]sup.pdicata[sunt in eo q qd est.]i.ponunt i diffone sboz.utputa que oñr i pm mō dicēdi p se[nec h̄ siue nec hec]que sūt talia pdicata[ifinita sūt neqz eni eēt diffinire.]q.d.q h̄ posito nihil ꝓtingit diffinire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare si pdicantia qdē oia per se dicūt: hec non ifinita sunt.Stabūt utiqz in sursum quare ꝛ in deorsum.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit q nullo mō in his que sūt p se ꝓtigit ire in ifinitū.d.[q̄re si pdicātia qdē p se oia oñr.]sup.modis pdictis.vz uel qñ pdicata ponunt in diffone sbaz uel qñ ecōuerso[hec aūt]sic diffiniētia [nō sūt ifinita.stabūt utiqz pdicata in sursum.q̄re]si stāt in sursuz stabūt[ꝛ in deorsum.]¶ Dubitaret forte aliqs qz nō videt q deberet pbare statū in pdicatis per se pmo mō sed solū in pdicatis per se 2º mō.nā per se passionū est demſratio.substātie aūt nō est demſratio. ¶ Dicēdū.q licet sube nō est demſratio diffō tñ substātie utilis est ad demſrationē: ut in 3º patebit cū disputabit de medio demſratiōis. Uel possum9 dicere q oia diffiniētia subm sunt diffinientia passionē.si ergo esset pcessus in ifinitū in diffinitiuis ipsius sbi essent etiā ifinita diffinitiua ipsi9 passionis.q̄re nō ꝓtingeret passionē ipsam scire. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si aūt sic est ꝛ que sūt in medio duoruz terminorū semp sunt finita.

¶ Que dixerat de extremis adaptat ad media. Circa qd duo facit.qz pº facit qd dictū est.2º ex his que dixerat de statu in extremis ꝛ in mediis ostēdit q oz dare aliqua esse pncipia ꝛ eē ppōnes aliqs pmas ꝛ imediatas ꝛ nō oiuz eē demſrationē.ibi[Si vo hoc est.]Dicit ḡ [Si aūt sic est]q nō sit pcessus in ifinitū nec in sursum nec in deorsum[ꝛ que stant in medio duorū terminoruz semp sunt finita.]q.d.q si pcederet ab vno extremo ad aliud extremū nō est pcessus in ifinitū opz media iter duo talia extrema finita eē. ¶ Notanduz aūt viz eius qd hic dicit.vz q media sint finita ex duobus posset colligi vz ex supiorib9 dictis.vz q motus in sursum ꝛ deorsum est finit9.uel ex his que hic dicunt. nā semp in oi demſratione est dare duos terminos.vz maiorē ꝛ minorē extremitatē.q aūt iter duos terminos ponant media ifinita est ponere oppositū in adiecto.vz q infinita sunt finita.nā que inter duos terminos claudunt ex oi pte sunt terminata.nullo ergo mō talia sunt ifinita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo hoc est.manifestū est iā ꝛ demonstrationuz q neēe est pncipia aliqua esse ꝛ nō oium esse demſrationē.qd vo diximus quosdā dicere iuxta pncipiū.

¶ Ex his que dixerat oñdit q est dare aliquas ppositiones pmas ꝛ immediatas: ꝛ q nō oium est demſratio. Circa qd tria facit.qz pmo facit qd dictū est.2º que dixerat declarat in terminis.3º dat artē ad iueniendum h9 ppōnes imediatas idemſrabiles.2ª ibi[Demonstratis aūt his.]3ª ibi[Cū aūt idigeat.]Circa pmū duo facit.qz pmo ex his que dixerat ut qz opz esse statuz in demſrationib9: oñdit q opz dare aliqua pncipia pma ꝛ imediata.ꝛ q nō oium est demſratio.2º ostēdit ꝓuersam hui9 ibi[si eni sint.]Dicit ergo[Si vo hoc est]. vz q nō sint media ifinita ꝛ q sit stat9 in sursum ꝛ deorsum[manifestū est iam q necesse est ꝛ demſrationuz esse pncipia ꝛ nō oium esse demſrationem: qd uere dixim9 quosdā dicere iuxta pncipiū.]q.d.q si uera sūt que dicta sunt opz esse aliq pncipia demſrationuz que sunt idemſrabilia sicut in pncipio libri dixim9 quosdā dicere. ¶ Notādū aūt q circa pnm huius libri aū illā particulā. Circulo q ipossibile est demſrare. Dixit phs nō oium eē sciam demōstratiuā: sed hoc dixit in psona ppria.hic autem hoc ad alios refert.d.quosdā hoc dixisse ꝛ uere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si eni sunt pncipia nō oia sunt demſrabilia.neqz in ifinitū possunt ire.

¶ Quia dixerat q ex eo q erat stat9 in demſrationibus oportebat aliqua pncipia demſrationū eē ꝛ nō oiuz eē demſrationem.hic pponit ꝓuersam huius.vz q si sunt demōstrationū pncipia nō oia sunt demonstrabilia ꝛ oz in talib9 eē statū. Circa qd duo fac.qz pº fac qd dictū est.2º oñdit qd iconueniēs sequet si ponat qlibet

hoꝛ:uel q̃ nõ sit status:uel q̃ oĩum sit demſratio:uel q̃ nõ sit dare aliqua ꝑncipia demſrationum ibi⌊ Esse enim qdlibet. ⌋Dicit ergo. ⌋si eni ꝑncipia sunt ⌋ sup. demõſrationũ⌊ nõ oia sunt demõſtrabilia neq̃ in infinitũ possunt ire ⌋sup. demõſrationes.q.d.q̃ si uera sunt que diximus q̃ sit status in demonſrationibus opꝛ eẽ aliqua ꝑn̄ demſrationum ⁊ nõ oia esse demonſtrabilia.⁊ ecõuerso si sint aliq̃ ꝑncipia demſrationum nõ oia sunt demſrabilia: ⁊ est in demſronib⁹ stat⁹.⁊ nõ ꝑnt demſrones in infinitũ ire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Esse eni hoꝛ qdlibet nihil aliud est q̃z eẽ nullũ ſpatiuꝫ ſine medio ⁊ idiuiſibile. ſed oia diuiſibilia. Int⁹ eni ĩmittẽdo terminũ ſed nõ aſſumẽdo demõſtraſ qd demſraſ.

¶ Oñdit q̃ incõueniens ſequiſ ſi negenſ iſta ⁊ ſi ponaſ qdlibet ꝑdictoꝛ. Circa qd duo facit ꝓm q̃ ad duplex incõueniẽs adducit.naꝫ adducit ad hoc incõueniens q̃ nulla ſit ꝓpõ.2° q̃ inter duos terminos ſint infinita media.ibi⌊ Quare ſi ꝗ modo. ⌋Dicit ergo q̃⌊ qdlibet ꝑdictoꝛ ⌋trium ſi ponanſ: ſiue q̃ nõ ſint aliqua ꝑncipia demſrationum: ſiue q̃ oia ſunt demonſtrabilia: ſiue q̃ demſrationes uadunt in infinituꝫ⌊ qdlibet enim hoꝛ ſi ponaſ eſſe nihil aliud eſt q̃z nulluꝫ ſpatiũ eſſe ſine medio ⁊ indiuiſibile: ſed oia eſſe diuiſibilia. ⌋ q.d.quecũq̃z hoꝛ trium ponanſ hoc eſt ponere nulluꝫ ſpatiũ.i.nullã ꝓpõnẽ eſſe idiuiſibilẽ ⁊ ĩmediatã: qd declarat.d.⌊ Int⁹ eni mittẽdo terminũ tm̃ ſed nõ aſſumẽdo ex demonſtraſ qd demonſtraſ. ⌋¶ Notãdum aũt q̃ medium in demſratione nõ debet eſſe extraneũ: ſed debet eſſe inter duo extrema.ſi ergo oĩs ꝓpõ eſt de mõſtrabilis oĩs ꝓpõ hẽbit medium. ¶ Ex hoc remouet cauillationẽ circa hoc fieri poſſibilẽ.naꝫ ꝗ oẽ corpus eſt ſuba.ſit ĩmediata.q̃ nihil eſt mediuꝫ inter ſubſtantiã ⁊ corpus.per medium tñ exneuꝫ poſſet hoc ſillogiçari: utputa per eſſe mobile. naꝫ omne mobile eſt ſuba: omne corpus eſt mobile. ergo omne corpus eſt ſuba.aſſumẽdo ergo mediũ extraneũ nihil eſt ĩmediatum. Ad hoc ergo remouẽduꝫ ait q̃ intus.i.inter maiorem ⁊ minorem extremitatem debet aſſumi mediũ non extra. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ſi hoc in ifinitũ ꝓtingit ire. ꝓtiget utiq̃z duoꝛ terminoꝛ ifinita eẽ iteri⁹ media. ꝗ hoc ipoſſibile eſt ſi ꝑdicata ſteterint in ſupi⁹ ⁊ iferius. q̃ aũt ſtent demõſtratũ eſt logice ꝑus: analetice ꝟo nunc.

¶ Adducit ad aliud inconueniens.vꝫ q̃ inter duos terminos ſint infinita media: ideo quaſi ꝓcludẽdo infert hoc incõueniẽs.d.⌊ Quare ſi hoc mõ in infinitũ ꝓtingit ire.vꝫ ⌋q̃ nulla ſit ꝓpõ ĩmediata ut q̃ iter.a.⁊.c.ſit mediũ.b.iter.a.⁊.b.aliud mediũ ⁊ ſic in ifinitũ.ꝗ poſito⌊ ꝓtingit utiq̃z eẽ infinita media interius duorum terminoꝛ ⌋erũt entꝫ ꝑm hec infinita media inter.a.⁊ c.⌊ ſed hoc eſt ipoſſibile ſi ꝑdicata ſteterint ſupius ⁊ iferius.q̃ aũt ſtent ⌋hi⁹ ꝑdicata ſupius ⁊ inferius⌊ de mõſtratũ eſt ꝑus logice.nũc ꝟo ⌋eſt demõſtratum ſiue oñſum⌊ analetice. ⌋¶ Deinde cum dicit.

¶ Mõſtratis aũt his manifeſtũ eſt q̃ ſi aliq̃ idẽ duob⁹ iſit ut.a.⁊ in.c.⁊ in.d.nõ ꝑdicãte altero de altero aut nullo mõ: aut nõ de oi q̃ nõ ſemp ꝓꝫ cõe aliqd ierit: ut yſocheli ⁊ ſcalenõi duob⁹ rectis eq̃les hĩe ꝓꝫ cõe aliq̃ ieſt. Scõꝫ eni q̃ eſt figura q̃dauꝫ ⁊ nõ ꝑm alterũ ieſt. ꝗ aũt nõ ſemp ſic ſe hꝫ

¶ Declarat qd dixerat in terminis.vꝫ q̃ eſt deuenire ad ꝓpõnes ĩmediatas. Circa qd duo facit ꝓꝫ q̃ duplr oñdit intẽtũ.nã ꝓ° oñdit hoc ꝓut dicit de plurib⁹.2° ꝓut vnũ de vno.uel alr ⁊ meli⁹: q̃z ꝓ° dicit q̃ eſt deuenire ad ĩmediatũ ꝑm ſbiectum.2° q̃ ad ĩmediatũ ꝑm cãꝫ ibi⌊ Manifeſtũ eſt aũt. ⌋Circa ꝑmuꝫ tria facit: q̃z ꝓ° ꝓponit qd itẽdit.2° ꝓbat qd dixerat.3° remouet quãdã cauillationem circa ꝑdicta.2ª ibi⌊ Sit aũt.b. ⌋3ª ibi⌊ In eodem aũt genere. ⌋Dicit ergo q̃⌊ mõſtratis his. ⌋vꝫ q̃ nõ ꝓtingit ire in infinitũ: nec in ſurſuꝫ nec in deorſum: ⁊ q̃ nõ ꝓtingit iter duos termios eẽ ifinita media his mõſtratis ⁊ oñſis⌊ manifeſtũ eſt q̃ ſi aliq̃ idem inſit duob⁹: ut ſi.a.idẽ eſt in.c.⁊ in.d.nõ ꝑdicãte altero de altero: aut nullo mõ: aut nõ de oi qd nõ ſemp ꝑm cõe aliq̃d inerit. ⌋i.non ſemp ꝓcedeẽ ab vno cõi ad aliud cõe in ifinitũ.q.d.q̃ ſi aliq̃d eſt in duobus per aliq̃d cõe ⁊ illi cõi per aliud cõe q̃ nõ ſemp ſit ꝓcedẽ ſed aliq̃ erit ſtat⁹⌊ ut ſcalenoni ⁊ yſocheli duobus rectis eq̃les hĩe ꝑm cõe aliq̃d ineſt.ꝑm enim q̃ figura quedã eſt ⌋ut ꝑm q̃ triangulus⌊ ⁊ nõ ꝑm alterũ ineſt.hoc aũt nõ ſemp ſic ſe hẽt ⌋q̃ ſemp ſit accipe cõe poſt cõe. ¶ Notãdũ aũt q̃ aliq̃ põt aliq̃d ineſſe aliq̃bus duob⁹ mediãte aliquo cõi que duo ita ſe habẽt q̃ nullo mõ vnũ ꝑdicaſ de alio ut corpus ꝑdicaſ de hoĩe ⁊ de aſino mediãte aiali: quoꝛ vnum ulr remoueſ ab alio.aliq̃ eni illa duo ſic ſe hãt q̃ vnũ ulr non remoueſ ab alio.nec ulr de ſe iuicẽ ꝑdicanſ ſicẽ hõ ⁊ maſculus.naꝫ nec oĩs hõ maſculus nec eõ.iõ ait q̃ põt aliq̃d ineſſe duob⁹ altero de altero ꝑdicante nullo: ſicut aial ineſt homini ⁊ aſino.uel ineſſe duob⁹ altero de altero ꝑdicante nõ oi ſicut aial ineſt homini ⁊ maſculo. ¶ Dubitaret forte aliq̃s.q̃z videẽ ſemp hoc eẽ ueruꝫ q̃ ſi aliq̃d ineſt duob⁹ q̃ hoc inſit per aliq̃d cõe ꝗ non ſemp illud cõe ſit noiatuꝫ.nam opꝛ vnã paſſionem per ſe eẽ vnius ſbi.ſi ergo eadem paſſio ineſt plurib⁹.utputa hĩe tres ſcalenoni ⁊ yſocheli que ſunt ſpẽs nullum iſtoꝛ erit per ſe ꝑm q̃ ipm̃ ſbm hui⁹ paſſionis.cuꝫ per ſe paſſio ſemp regrat ſbm ſibi equatũ.quare ſemp erit dare ſbm aliq̃d cõe. ¶ Dõm q̃ paſſio nunq̃z ineſt duobus niſi per ſbm cõe.ſed non opꝛ q̃ illud ſbm cõe hẽat aliud cõe ut pꝛ in exẽplo poſito ſi hĩe tres ineſt duabus ſpẽbus trianguli per triangulũ ſi triangulo ineſſet per aliq̃d aliud ꝑ illud alid ineſſet ⁊ ſpẽb⁹ trianguli.⁊ ſi ad huc illi alij ieẽt ꝑ alid adhuc ꝑ illd alid ieſſet ſpẽb⁹ triãguli.q̃ ergo ſic ꝓcedaſ in infinitum.vꝫ q̃ ſemp ſpẽbus trianguli inſit per aliud ſemp per aliud. hoc ꝓbus negat.q̃diu ergo eadem paſſio ineſt pluribus debemus uenari ſubm vnum illius paſſionis.ſed poſtq̃z uenati ſumus vnum ſubm vnius paſſionis non opꝛ ſemper uenari aliud ſemp aliud.ſed eſt dare ſtatum ⁊ eſt dare aliq̃d ſubm cui ita ĩmediate ineſt illa paſſio q̃ nõ ineſt eẽ per aliud ſubiectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit aũt.b.ꝓꝫ qd eſt.a.in.c.⁊ in.d. Mãifeſtũ igit eſt q̃.b.in.c.d.ꝑm cõe eſt: ⁊ illd ꝑm alteꝛ. Quare duoꝛ termioꝛ medijs: infiniti utiq̃z incidũt termini: ꝗ ꝗ ipoſe eſt. ꝑm igit cõe aliq̃d eẽ nõ neẽe eſt ſemp idem in plurib⁹: quare ꝟo erũt ĩmediata ſpatia.

¶ Probat qd dixerat.vꝫ q̃ nõ ſemp ſit accipe ſbm aliq̃d ſemp aliud.ſed opꝛ aliq̃ deuenire ad ſubm ĩmediatũ. ideo ait.⌊ Sit aũt.b. ⌋i.ſubm mediuꝫ⌊ ꝑm q̃ eſt.a. ⌋ i.paſſio⌊ in.c.⁊ in.d. ⌋i.in duob⁹ aliq̃bus ſubis (manifeſtum eſt ergo q̃.b.in.c.⁊ in.d.erit ꝑm q̃ cõe eſt ⁊ illud ꝑm alterum.) q.d.q̃ ſi in talibus non eſt ſtat⁹ illud cõe inerit ꝑm alterum ⁊ aliud ꝑm alterum (quare duorum terminoꝛ incident infiniti termini in medijs ſed hoc eſt impoſſibile.ergo ꝑm eẽ aliq̃d cõe.(i.ꝑm accipe

cōmune sup. aliud ⁊ aliud (nō necesse est semp idez pluribus qz uere erunt imediata spatia.]i. uere erit deuenire ad ppōnes imediatas. ¶ Notandū aūt vim huiʳ rōnis in hoc ꝓfistere q̄ si. a. i. si passio: utputa hīe tres inest. c. d. i. duabʳ spēbus triāguli per. b. utputa per triangulū. b. erit mediū iter passionez ⁊ spēs trianguli. si iterū. b. siue triāgulus nō est imediatū sbm illius passionis: sed talis passio iest triāgulo per aliud opz in illud aliud eē mediū iter passionē ⁊ species triāguli. pbabile eni passio de spēbus triāguli per illud aliud: ut si spēs triāguli hābt tres per triāgulu: triāgulus per figurā ⁊ spēs triāguli hēbūt tres per figurā. quot ergo accipiunt talia sba tot accipiunt media iter passionē datā ⁊ spēs triāguli cui cōpetit talis passio. si ergo ꝓtigit sem per accipe aliud ⁊ aliud sbm: sequet hoc icōueniēs q̄ iter duo extrema erūt ifinita media. dicere aūt iter duos terminos eē infinita est dicere infinita eē finita: qz eē iter duos termios est ex oi pte eē termiatū ⁊ finitū. iter duos ergo terios nō pnt eē ifinita nisi in potētia. sicut sunt ifinita pūcta in linea. cū ergo hoc sit ipoˡᶜ est deuenire ad imediata spatia. i. ad ppōnes imediatas siue ad imediatū sbm cui assignata passio nō inest per subiectum aliud. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In eodē tñ gēe ⁊ ex eisdē athomis necesse est termios eē. sicdē his que per se sunt erit cōe. nō eniz erat ex alio genere in aliō descendentem demonstrare.

¶ Remouet quādā cauillationez circa ptacta. nā si accipemus mediū exneū nunqz eēt deuenire ad imediata: sed accipiēdo ex eodē gēe necesse est deuenire ad imediata. iō ait q̄ [in eodē eniz gēe ⁊ ex eisdem athomis.]i. ex eisdē indiuisibilibʳ siue ex eisdem terminis [necesse est accipe termios. sicdē cōe] acceptum erit [ex his que sunt p se. nō eni erat ex alio gēe in aliud] genus [descēdentē demſare.] ¶ Notandū aūt q̄ ut pateat q̄ hic dī ponemus in terminis. dicemus enim q̄ eē palpabile inest hoi ⁊ leoni per corpus. accipiēdo ergo media nō exnea accipiemus ea que sunt iter corpus ⁊ spēs assignatas. dicemus enim q̄ hō ⁊ leo sunt qd palpabile per aial: qz sunt aial: sed adhuc nō habemus imediatum sbm passionis huiʳ qd est palpabile. sed ulterius dicemus q̄ animal est quid palpabile: qz est corpus aiatum: corpus aūt aiatum est qd palpabile: qz est corpus. nō ꝓtinget aūt sic abire in infinitū accipiēdo. ex eodē aūt gēe ⁊ ea que sunt per se. sz si accipemus exnea ut diceremus q̄ hō est qd palpabile qz est pceptibilis discipline. naz oē pceptibile discipline est qd palpabile. Rursus diceremus q̄ pceptibile discipline est qd palpabile: qz est risibile. nam oē risibile est palpabile. accipiēdo enim talia media per accidēs ⁊ extranea nunqz ueniremus ad imediata. ¶ Notandum est aūt q̄ athomos appellat maiorē ⁊ minorē extremitatē. terminos aūt ex eisdē athomis ⁊ ex eodem gēe appellat ea que uere cadunt media inter maiorez extremitatem ⁊ minorem: qz ergo demonstratio non descendit de alio genere in aliud genus. i. qz non accipit media extranea necesse est media per se que accipit demonstratoz finita esse.

¶ Manifestū est aūt ⁊ cū. a. in. b. sit. ⁊ sicdē est aliqd mediū est demſare q̄. a. i. b. sit. ⁊ elemēta huiʳ sūt hec ⁊ tot quot media sūt imediate enim ppositiōes sunt elemēta: aut oēs aut ulēs. si vo nō est medium nō amplius erit demſo. ſ̄ i pncipia via hec est.

¶ Post qz pbus oūdit quō sit deuenire ad ppōnes imediatas put vnum pdicat de pluribʳ. In parte ista oūdit hoc idem put vnuz pdicat de vno. Vel possumus aliter ꝓtinuare ⁊ multo melius q̄ postqz pbs ostendit q̄ est deuenire ad imediatū qztū ad sbm. In parte ista oūdit q̄ est deuenire ad imediatū qztū ad cām. Propter qd sciēdū q̄ qzdiu vna passio inest pluribʳ nō habemus imediatū subm illius passionis. qñ aūt deuenituz est ad vnū subm adhuc nō opz q̄ hēamus ppriū ⁊ imediatū sbm illius passionis. attū de necessitate est deuenire ad imediatū sbm cuiuslibet per se passionis. cuz aūt deuētuz est ad imediatū sbm lz nō insit illi sbo per aliud sbm: pōt tñ inesse per aliā cām: ut cum deuētuz est q̄ hīe tres inest triāgulo deuētuz est ad imediatum ⁊ ppriuz sbm passionis huius. nā hec passio non inest triangulo per aliud subm. nō est tñ deuētum ad immediatua ꝑm cām: qz inest ei per aliam cām ut per hīe angulū extrinsecum. ad hoc aūt q̄ ppō sit indemōstrabilis: ita q̄ possit esse demſonis pncipiū: nō ꝓcō: nō sufficit q̄ sit imediata ꝑm subm. sed opz etiaz q̄ sit imediata ꝑm cām. q̄ enim triāgulus hēt tres est imediata ꝑm sbm. tñ est demōstrabilis: qz est mediata ꝑm cām. demſat enim hīe tres de triangulo per hīe angulu extrinsecū. hoc ꝗ vult uenari pbs in hac pte quō sit deuenire ad imediatuz ꝑm cām. Circa qd tria facit. qz pmo oūdit q̄ est deuenire ad tale imediatū in affirmatiuis. 2° in negatiuis. 3° ex his que dixerat qsi per moduz correlarij ifert q̄ sicut in affirmatiuis est dare aliqua pncipia indemōstrabilia: ita ⁊ in negatiuis. 2ª ibi [Silr aūt erit.] 3ª ibi [Et sicut quedaz.] Dicit ꝗ [manifestū aūt est q̄ cū. a. insit. b. sicdē est aliqd medium]sup. iter. a. ⁊. b. [est.]i. ꝓtingū [demſari q̄. a. insit. b. ⁊ elemēta]sup. ad pbādū q̄. a. insit. b. [sūt hec.] i. sunt illa que sunt iter. a. ⁊. b. [Et]talia elemēta uel pncipia [sunt tot]sup. ad pbādū q̄. a. insit. b. [quot sunt media]sup. inter. a. ⁊. b. ⁊ sbdit q̄ [imediate eni ppōnes sunt elemēta.]i. pnª demſonuz [aut oēs aut ulēs.] ⁊ sbdit q̄ [si vo nō est mediuz.]s. inter. a. ⁊. b. [nō amplius erit demſatio. sz hec est via in pnª.] q. d. q̄ si iter. a. ⁊. b. est aliqd mediuz demſari poterit q̄. a. insit. b. ⁊ per tot pncipia poterit hoc demſari quot sūt media iter. a. ⁊. b. Si vo iter. a. ⁊. b. nō sit mediū erit p positio imediata ⁊ idemſabilis. tales eni ppōnes imediate uel oēs uel saltē ulēs sunt pncipia demſonum. ⁊ hec est via in pncipia. ¶ Dubitaret forte aliqs quō p ppōnes imediate uel oēs uel saltē ulēs sunt pnª demſonum. Dōm q̄ hoc exponunt aliqui duplr. dicūt enim q̄ hoc vno mō pōt referri ad ppōnes imediatas sz q̄ spēs pdicant de indiuiduo. nā hec est imediata. sor. est hō. qz sicut spēs imediate est sub gēe. ita indiuiduū sb spe. hec aūt ppō. sor. est hō. lz sit imediata: nulliʳ tñ demōstrationis pōt eē pncipiuz: qz de singularibʳ nō est scia. ⁊ multo magis nō erit scia per singularia. cum ꝗ dicit q̄ ppōnes imediate sunt demſationis pncipiuz intelligēdū est nō de oibus sed de ulēbus. per hoc ꝗ pbs addidit: oēs aūt ulēs: exclusit ppōnes illas immediatas in qbʳ spēs pdicat de indiuiduo. qz tales ppōnes ulēs eē nō pnt. Secdo mō rñdet ad hoc ꝑm eosdem q̄ pncipia demonstrationuz pnt accipi uel in aliq pte scie uel ulr in scia. ppōnes aūt imediate oēs sunt pncipia demonstrationū in aliqua pte scie. sed ppōnes imediate ulēs cuiusmodi sunt dignitates sunt pncipia ulr in scia. Vel possumus aliter dicere ⁊ melius forte q̄ duplex est demſatio. ulis ⁊ pticularis. Item duplex est imediatū. ꝑm sbm. ⁊ ꝑm cām. Propositio aūt imediata ꝑm subm est pncipiū in demōstratione pticulari. ut hec ppositio. q̄ omnis triāgulus habet tres est pncipiū ad pbandum q̄ ysocheles habet tres. ppositio aūt imediata ꝑm cām uel quādo accipit ulis causa est pncipiū in demōstratione ulī. ppōnes ulēs

ergo non accipiunt ꝑm signũ ulē.nã sic accipiẽdo ulē oēs ꝓpõnes in demrratione sunt ulēs ēt in pticulari de mõstratione.nã si pbaret hēre tres de ysochele oēs ꝓpositiones accepte essent ulēs q̃ztum ad signũ:sed pōt hic accipi ulē ꝑm cãlitatem uel ꝑm iherentiã passionis ad subm:ut si vna passio inest subo mediãte alia passione:ut hīe tres inest triangulo per hīe angulũ extrinsecũ.ꝛ alia mediãte aliaqñ deuentũ est ad passionez primã.illa cũ sbo facit qd dã ulē:qꝛ facit ꝓpõnez imediatã que est ulis cã oium passionũ sequentiũ.ꝓpõnes ergo imediate sunt ꝓncipia demrrationum saltẽ pticularium:qꝛ q̃liter cũq̃ sint imediate.nã si nõ essent imediate nisi ꝑm sbm adhuc tales ꝓpõnes essent ꝓncipia demõstrationũ saltẽ pticularũ.sed ꝓpõnes ulēs ꝗz ulita tẽ cause sũt ꝓncipia demrrationũ simplr.vz demrrationũ uliũ.quõ aũt differt demrratio ulis ꝛ pticularis in sequẽti lectione dicet. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs de eo qd in lra dicit ꝗ hec est via in ꝓncipia.Cõtra.ad ꝓncipia non est rõ:ut dicit in ethicis.ꝓterea dialeticꝰ qui ꝓcedit pbabilr hẽt viã ad ꝓncipia oiuz methodorũ:sed demrrator qui ꝓcedit ꝑm rei vitatẽ nõ hẽt viam ad pbãdũ ꝓncipia:qꝛ ꝑm vitatẽ ꝓncipijs ꝗz ꝗ hꝰ nulla sũt ꝓora. ¶ Dicẽdũ ꝗ posteriorista nõ ꝓprie demõstrat sed dat artẽ ꝛ modũ demrrandi.ꝛ dialetica nõ est ꝓprie scia sed est modus sciẽdi:ꝛ hic ꝑm artẽ datã non pbant ꝓncipia:sed dat via ꝛ modus deueniẽdi in ꝓncipia:ut si accipiat ꝓpõ mediata accipiat id qd est medium iter utrãq̃z extremitatẽ.si adhuc aũt iter illud medium ꝛ extremitatẽ sit aliud medium accipiat illõ aliõ medium.nõ ꝓnt aũt talia media eē ifinita.erit ergo deuenire ad ꝓpõnẽ imediatã que erit idemrrabilis ꝛ demrrationis ꝓnm.ista est ergo via deueniẽdi in ꝓna.i.deueniẽdi in ꝓpõnẽ imediatã que hẽt rõnẽ ꝓncipij accipiẽdo semp medium iter extrema semp medium donec deueniam ad imediatũ.pbs ergo cũ docuisset accipe medium iter.a.ꝛ.b.inter extrema donec nõ esset amplꝰ medium. dixit ꝗ hec est via in ꝓncipia.i.deueniẽdi in ꝓncipia. in b ḡ nõ pbauit ipa ꝓncipia sed dedit modũ deueniẽdi in ea.Uel possumꝰ alr soluere ꝗ demõstrare possumus que sunt ꝓncipia:sed nõ ꝓpter qd sunt ꝓncipia. qui ḡ pbat per ꝓpõnes imediatas ꝛ per effectꝰ tandẽ opz deuenire ad ꝓpõnes imediatas:ꝛ ad eas:solũ probat:qꝛ sunt aliq̃ ꝓncipia:sed nõ demonstrat ꝓpter qd sunt ꝓncipia.ꝓpõnes enim mediate ꝛ effectꝰ nõ sunt ꝓpter qd ꝓpositionuz imediatarũ ꝛ causarum.cũ ergo dicit ꝗ ad ꝓncipia nõ est rõ uerũ est dicẽs ꝓpter quid. sed pōt esse rõ dicẽs qꝛ.ꝛ cũ ulterꝰ addit ꝗ demõstrator nõ hẽt viã ad ꝓncipia.eodem mõ soluit:qꝛ nõ hẽt viã dicẽtẽ ꝓpter qd. ¶ Est tñ diligẽter notandũ ꝗ ex vbis Ar.in textu positis colligit ꝗ hic intendit de imediato ꝗz causam.ait enim ꝗ cũ nõ est amplius medium nõ est amplius demõstratio.ꝗ si itelligeret de imediato 2m subm falsum eēt.qñ enim deuẽtũ est ad imediatuz 2m subm est adhuc ꝓpositio demõstrabilis.nã habere tres inest triãgulo nõ per aliud subm.ꝛ cum demonstrat de ipsa demõstratione potissime uli itelligenduz est hoc de imediato ꝑm cãm ad qd cum deuẽtuz sit cessat demõstratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr ãt erit ꝛ si.a.i.b.nõ sit.sigdẽ enim aut medium est aut ꝓus cui nõ iest erit demrratio.si vo nõ:nõ est.ꝗz ꝓncipia ꝛ elementa tot sũt quot sunt termini.ꝛ hoꝝ qdẽ enim ꝓpõnes ꝓncipia demrrationis sunt.

¶ Ostdit ꝗ est deuenire ad imediata in negatiuis dicẽs ꝗ silr aũt erit ꝛ si.a.i.b.nõ sit. ꝛ sbdit ꝗ sigdẽ enim aliqd aũt est mediũ cui ꝓus nõ est sup.a. erit demrratio per illõ mediũ ꝗ.a.nõ isit.b. si vo nõ est aliqd mediũ sup.nõ erit demrratio sed tales ꝓpõnes accepte sunt ꝓncipia sup.demrrationũ.ꝛ subdit ꝗ elemẽta sup.demrrationũ tot sunt quot termini.naꝛ ꝛ hoꝝ terminoꝝ ꝓpõnes sũt ꝓncipia demrrationũ. ¶ Notãdũ aũt ꝗ si dicã nullũ.b.est.a.utputa nullus hõ est q̃ztitas:qꝛ hoc est mediũ iter.a.ꝛ.b.qꝛ est ibi medium sbe poterit demrrari ꝗ nullũ.b.sit.a.i.ꝗ nullus hõ sit q̃ztitas.hoc enim mediũ acceptũ.s.sba est tale cui ꝓus nõ inest.a.i.a quo ꝓus remouet q̃ztitas q̃z ab hoie.sed si iter.a.ꝛ.b.nõ esset aliqd medium:ut si diceret nulla substãtia est q̃ztitas talis ꝓpositio eēt idemõstrabilis: ꝛ hẽret se sicut ꝓncipiũ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝗ lz substantie nõ sit demrratio.gra tñ exẽpli exẽplificauim in terminis substãtialib ubi magis clare apparet qd dicit. ꝑm enim vitatẽ substãtia solũ pōt eē sbm in demrratiõe. nõ aũt eē pōt nec id qd demrrat de subto.nec mediũ ꝓ qd demrratur.semp enim in demrratiõe potissima demõstrat passio per passionẽ.ut hẽre tres per hīe anguluz. donec deuẽtũ sit ad passionẽ imediatã que est idemrrabilis.Quidã tñ dicũt eã posse demrrari in demrratione potissima per diffõnẽ sbi.sed hi nõ ꝛsiderant ꝗ demõstratio potissima de qua loquimur debet hẽre alterã cãm a subo:ꝛ a passione.diffõ aũt sbi non est res altera a subiecto. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ tot sũt elemẽta quot sunt termini.Uidet enim hoc eē falsum. nã ꝓpõnes sunt elemẽta.nõ aũt sũt tot ꝓpõnes quot sunt termini cũ terminus sit ꝓpõnis. ¶ Dicẽdũ ꝗ hic pbs loqtur de termino ut si iter hīe tres ꝛ triãgulũ cadit hoc mediũ hīe angulũ.istud mediũ erit elemẽtuz ꝛ ꝓncipiũ ad pbandũ hīe tres de triangulo.qd vo dicit de ꝓpõne dici debet ꝗ istud mediũ acceptũ facit ꝓpõnẽ cũ maiori ꝛ cũ minori extremitate.ꝓpõnes hoꝝ terminoꝝ medioꝝ.i.facte de talib terminis medijs put s.tales termini ꝛiunguntur in ꝑmissis cũ maiori ꝛ cũ minori extremitate sunt ꝓncipia demrrationis.q̃re tales ꝓpõnes in vtute medij terminꝰ demrratiue ꝛcluditur maior extremitas demõstrari siue sit affirmatiua ꝓpõ siue negatiua.si sit mediata semp medius terminus inter extrema hẽt rõnẽ elemẽti ꝛ ꝓncipij respectu illius ꝓpositionis ꝛcludende. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et sicut quedã ꝓncipia demrratiõis sunt idemõstrabilia ꝗ sit hoc illud.ꝛ ꝗ sit hoc in illo:sic ꝛ ꝗ nõ sit hoc illud:neq̃z ꝗ sit b in illo.quare hoc qdẽ eē aliqd.alia autem nõ esse aliqd erunt ꝓncipia.

¶ Quasi per modũ correlarij ifert ꝗ sũt quedã ꝓncipia idemrrabilia in ꝓpõnib negatiuis sicẽ in affirmatiuis. iõ ait ꝗ sicẽ sunt quedã ꝓncipia idemrrabilia ꝗ b sit illud q̃ztũ ad ꝑdicata eēntialia ꝛ ꝗ b sit in illo q̃ztũ ad per se passiones.sic sup.erũt ꝓncipia idemrrabilia in negatiuis ꝗ nõ erit hoc illud q̃ztũ ad ea que eēntialiter remouent neq̃z ꝗ sit hoc in illo q̃ztũ ad passiones que remouent a sbiecto q̃re hec qdẽ erũt ꝓncipia eē aliqd. i.in affirmatiuis illa aũt erunt ꝓncipia nõ eē aliqd. i.in negatiuis. ¶ Notãdũ aũt ꝗ hic pbs large loquit de demrratione ꝛ de ꝓpõnib idemõstrabilib.naꝛ aliqua sunt imediata q̃ztum ad ꝑdicata substãtialia:ut ꝗ corpus est substãtia.aliq̃ vo q̃ztũ ad per se passiones ut cũ imediata passio ꝑdicat de subiecto.iõ in affirmatiuis duo tetigit pbs.vz ꝗ hoc est illud q̃ztũ ad eēntialia.ꝛ hoc eē in illo q̃ztũ ad per se passiões.ꝛ sicut distinxim in affirmatiuis.nã aliqñ vna suba imediate remouet ab aliq̃.utputa sba icorporea a corporea ꝛ hoc est hoc nõ illud.aliqñ aũt aliqua passio imediate remouet ab aliquo subiecto ꝛ hoc est hoc nõ eē in illo.ꝗ aũt hic pbs large loquit de demrratione pz.qꝛ substãtie nõ est demrratio.ꝑdicatũ enim subale

nō pōt demstrari de suo iferiori loquēdo de demstratione potissima que est per cām alterā. large tñ loquendo de demōstratiōe omnis rō necessaria potest dici demōstratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū aūt idigeat mōstrare aliqd accipiendū est q; de. b. pmū pdicet. Sit enim. c. de hoc similiter. a. ⁊ sic semp uadēs nequaq̄z extra ppō cadet neqz ipsi⁹. a. esse accipiat ut demōstret: sz semp mediū denset quousqz idiuisibilia fiāt ⁊ vnū.

¶ Dat artē ad iuentēdū h⁹ ppōnes imediatas. Circa qd duo facit: qr p⁰ dat h⁹ artē in affirmatiuis. 2⁰ in negatis ibi [In demstratiuis gdē.] Circa p^m tria fac: qr p⁰ docet iuenire ppōnes simplices ⁊ idiuisibiles. 2⁰ ait q; tales ppōnes simplices ⁊ idiuisibiles sūt imediate. 3⁰ per sikitudinē in alijs oñdit tales ppōnes simplices ⁊ imediatas eē pncipia ⁊ mēsurā ppōnū demstrabiliuz ⁊ sillo⁹ demstratiuo⁹. 2ª ibi [Est aūt vnuz.] tertia ibi [Et quēadmodū in alijs.] Dicē g. [Cū aūt] sup. aliqs [idigeat demstrare aliqd] utputa q; uelit pbare q; oē. a. est. b. [accipiēdū est q; de. b. pdicet p^m.] i. imediate [sic. c.] Vel ut hēt gdā textus [siue in. c. illd.] s. de quo. b. pdicet p^m [⁊ de hoc sillr. a.] sup. pdicet. q. d. si debeat demstrari. oē. b. est. a. utputa oīs hō est suba. accipiet. c. iter. b. ⁊. a. utputa aial qd pdicat de. b. i. de hoie imediate sup. ⁊ alr ⁊ de b. i. de aiali sillr. i. ul'r pdicat. a. i. sba [⁊ sic semp uades.] i. semp accipiēs iter. b. ⁊. a. iter hoiez ⁊ sbam [nequaq̄z ppō cadet extra] pfatos terminos. vñ sbdit q; [nec] ex [ipsi⁹. a.] ul'ut hēt alia trāslatio [nec extra ipz. a. accipiat ut demstret.] q. d. termin⁹ accept⁹ p medio nunq̄z debet eē ex sbaz uel extra pdicamētū sbe [sed semp mediū denset quousqz fiāt idiuisibilia ⁊ vnū.] i. quousqz deueniat ad imediata que sūt idiuisibilia ⁊ vnū. ¶ Notādū aūt q; si eēnt aliq̄ corpa ordinata in aliq̄ spatio illa dicerent eē rara: sed plura pñt eē talia corpa in tali spatio ꝗz talē ordinē q̄z sint. sed tūc dicerent densari illa corpa qñ tot ponerent ibi quot posset cape spatiū. ad hui⁹ aūt sikitudinē pbs logtur. nā hoc appellat densare mediū iter a. ⁊. b. utputa iter hoiez ⁊ sbaz qñ nihil reliquit de his que sunt media iter ea. Si g uolēs pbare hoiez eē sbaz accipet statim pro medio corp⁹ relinqueret spatiū uacuū: qr magnū iteruallū est iter corp⁹ ⁊ hoiez: nec imediate descendere a corpore in hoiem. sed si accipit aial qd pmū ⁊ imediatū pdicat de hoie: ⁊ postea iter aial ⁊ sbam recipiat aiatū corpus: qd sillr pmuz. i. imediate ⁊ ul'r pdicat de aiali. ⁊ postea accipiat corpus sic densabit media q; nullū dimittet spatium uacuū hoc mō deueniet ad imediata. vz q; oē corpus sit sba que non pōt demstrari. sed loquēdo large de demstratiōe per hāc demstrabunt alie. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est aūt vnū cū imediatū fiat: ⁊ vna ppō simplex est immediata.

¶ Quia declarat artē deueniēdi in ppōnes que sūt vnū ⁊ idiuisibiles. declarat qd appellat ppōnes que sūt sic vnū. d. tales ppōnes eē imediatas. iō ait q; [ē aūt vnū cū imediatū fiat ⁊ vna ppō simplex ⁊ imediata.] i. ⁊ illa est vna ppō simplex que est vna ⁊ imediata. ¶ Notādū aūt q; ppō mediata lz fit vna actu est plēs potentia. nā ex quo mediata est dat itelligē mediū qd est iter ea qd mediū cū vna extremitate fac vnā ppōnē ⁊ cuz alia aliā: ita q; ppō mediata est quodāmō tres ppōnes. vna q̄ ꝓficit ex ipis extremitatib⁹. ⁊ alia q̄ fit de medio cū vna extremitate. ⁊ itez q̄ fit de medio cū reliq̄ extremitate. sz imediata qñ nullū hēt mediū remanet simplex ⁊ vna ut nō possit sic plurificari. ¶ Deide cū dicē.

¶ Et quēadmodū in alijs est pncipiū simplex. b aūt nō idē ubiqz est: sz in graui qdē vncia. in melodia aūt son⁹: in mēbris aūt derisio: aliō aūt in alio: sic est in sillogismo vna ppositio imediata. in demstratione autem ⁊ scientia intellectus.

¶ Declarat per sile in alijs dicēs. [Et quēadmoduz in alijs simplex est pncipiū.] i. hēt rōnē pncipij. ita sup. ⁊ in sillis demstratiuis ppō imediata que est simplex hēt rōnē pncipij: ⁊ sbdit q; [b aūt.] i. tale simplex: qd hēt rōnē pncipij [nō idē utiqz est] sup. i oib⁹. ⁊ ait [in pōdere qdē vncia.] i. tale simplex i pōderib⁹ uocat vncia [in melodijs.] i. in musica [ton⁹.] uel ut hēt alia trāslatio [de ysis.] i. diuisio toni siue semitonū [in mēbris diuisio.] i. iunctura. illd est eni minimū mēbrū qd nō hēt diuisionē in se. sed solū hēt diuisionē ⁊ iunctura ad aliud mēbrū. diuisio g. i. illd mēbrū ad qd stat diuisio: uel illud ad qd terminat iunctura alteri⁹ mēbri est minimū in mēbris. uel ad lr'am illud ultimū uel illud qd est. q̄si cartilago qd facit nā iter mēbrū ⁊ mēbrū qd est q̄si iunctura mēbro⁹ est minimū in mēbris. sicut punctus qui est iunctura ⁊ copulatio ꝛtinuo⁹ est aliqd minimū in tali genere. ⁊ subdit [aliud aūt in alio.] i. in alio gñe est dare aliō simplex qd est sicut mēsura ⁊ pncipiū ut in coloribⁿ albū ⁊ in numeris vnitatē [si ⁊ in sillo] vnū qd est sic mēsura ⁊ pncipiū est. s. [ppō imediata. in demstratiōe aūt ⁊ scia est.] i. in demstratione ut aggñat sciaz uel in scia aggñata per demstrationez [intellect⁹] est tale vnū ⁊ simplex qd est sic mēsura ⁊ pncipiū. ¶ Notādū aūt q; itellect⁹ cōparat ad sciam sic ppō imediata ad sillm demstratiuū. nā itellect⁹ qui est hītus pncipio⁹ ⁊ pncipiū ⁊ cā scie que est hītus ꝛclonū. sic ppō imediata accipit sicut pncipiū ⁊ cā in sillo demstratiuo. cātur eni itellectus ex acceptiōe ppōnum imediatarū. sicut causat in nobis scia ex acceptiōe cōclonū per demstrationē ꝛclusaruz. in sillo ergo demstratiuo simplex qd est pncipiū est ppō imediata. in sciētia aūt per demōstrationē accepta simplex qd est pncipiū est intellectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In demstratiuis igit sillogismus ei⁹ qd est nihil cadit extra. sed in puatiuis hoc qdez nihil qd oportet eē extra hoc cadit.

¶ Docet deuenire ad imediata i puatiuis. Circa qd tria fac. nā p⁰ ostēdit quō hoc fiat in p^a figura. 2⁰ quō in 2ª 3⁰ ait hoc nō posse fieri in tertia. 2ª ibi (Si vo idigeat) tertia ibi (In 3⁰ āt mō.) Circa pmū duo facit. qr pmo ꝛtinuat dicta dicēdis. 2⁰ exequtur de itento. ibi (Ut ſa.) Dicē g (In demstratiuis sillis ei⁹ qd est.) i. mediū qd est ei⁹. i. talis sillī demstratiui. i. affirmatiui (nihil cadit extra.) i. nō cadit extra extremitates (sz in puatis gdē sillis b.) i. mediū (opz esse q; nihil cadat extra hoc.) i. extra negatiuā ppōnē. ¶ Dubitaret forte aliqs quō in puatiuis sillis mediū nō cadit extra b. i. extra negatiuaz ppōnē. Dicēdū q; in demstratiuis. i. in affirmatis sillis siue i affirmatiuis ppōnib⁹ mediū est mediū simplex. sz in negatiuis ppōnib⁹ si ꝛcludant tales ppōne per pmā uel scdaz figurā mediū acceptū nō erit mediū simplr: sz erit mediū ꝗz negationē. i. erit mediū per qd deuenit in negatiuā imediatā. sz in 3ª figura b est oino iutile. qr nullo mō per mediū acceptū deuenit ad imediata. vbi gra. si debeat sillogiçari hec affirmatiua mediata. oē aial est sba. accipiet uere mediū iter aial ⁊ sbstātiā. utputa corp⁹ ul'r aiatū corp⁹. sz si debeat sillogiçari hec negatiua mediata. nullū aial est q̄z titas. p pmā uel scdam figurā nō poterit accipi uere mediū. qr illd dicit eē mediū iter aliqua qd hēt ꝛueniētiaz cū utroqz

extremoꝝ.nihil aūt tale mediū pōt eē in negatia ppōne:sed opz q̃ mediū vni extremo ꝓueniat ⁊ ab alio remoueat.nō ergo illi erit mediū simplr:sed mediū ꝑm negationē.erit eni illi mediū mediāte quo vnū negat ab alio.erit eni illi substātia.nā mediāte ſba q̃ztitas negat ab aiali ⁊ ab oib⁹ que sunt in p̄dicamento ſbe.ſba aūt iter q̃ztitatē ⁊ aial nō est mediū simplr:sed est mediuz ꝑm negationē.i.est.mediāte quo hoc negat ab illo:⁊ ꝑm tale mediū accipit ꝓpositio negatiua imediata.nā hec est negatiua imediata:nulla q̃ztitas est ſba. tale eni mediū accipit ⁊ in p̄ma ⁊ in scda figura.in p̄a qdem sic formabit sillus.nulla substātia est q̃ztitas:oē aial est substātia:ergo nullū aial est q̃ztitas.in scda aūt sic.nulla q̃ztitas est ſba:oē aial est substātia:ergo nulluz aial est q̃ztitas.in tertia aūt figura hec ars est inutilis. nā mediuz opz accipe sub aiali eo q̃ semp illi subiicit. nō poterim⁹ ergo ꝓcludere ulr hāc negatiuaz.nullum aial est q̃ztitas:sed ꝓcludet particlariter sic:nullus hō est q̃ztitas ois hō est aial.ergo qdā aial nō est q̃ztitas. medium eni sic acceptum nō est mediū simplr iter aial ⁊ q̃ztitatē:nec est mediuz ꝑm negationē. nō eni negat q̃ztitas ab aiali:qz negat ab hoie sed magis ecōuerso.

¶ Rursus sic accipiēdo mediuz nullo mō uenietemus ad negatiuā imediatā sed magis recedimus ab ipsa.nā magis est mediata.nullus hō est q̃ztitas.q̃z nullū aial est q̃ztitas.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si.a.est in.b.per.c.nō est.Si eni in.b. qdē oi est.c.in nullo aūt.c.est.a.iterū si idigeat qd in.c.a.nullo sit mediū accipiēduz est ipsi⁹.a.⁊.c.⁊ sic semp procedat.

¶ Exequtur de intētō ponēdo exēplum in terminis.⁊ p̄a in p̄a figura.d.[Ut si.a.in.b.est] sup.negatiue [per c.] q.d.q̃ si hec ꝓpō negatiua.nulluz.b.est.a.utputa nullū aial est q̃ztitas.oz ꝓbari per.c.utputa p corp⁹ ꝑ mō fiet [nā si in.b.qdē oi est.c.] hec est minoz.oē.b. est.c.i.oē aial est corpus [in nullo aūt.c.est.a.] hec est maior.nullū corp⁹ est q̃ztitas.sequet ꝓclo in p̄a figura q̃ nullū aial sit q̃ztitas ⁊ subdit q̃ [si idigeat] ꝓbare sup.[q̃ in.c.nullo sit.a.] i.nullū corp⁹ est q̃ztitas que fuit maior.[mediū accipiēdum est ipsi⁹.a.⁊.c.] i.iter q̃ztitatem ⁊ corp⁹ [⁊ sic semper ꝓcedat] donec ueniat sup.ad imediata.ut.s.donec ueniat ad istā.nulla ſbstātia est q̃ztitas.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vo idigeat mōstrare q̃.d.in.c.nō sit in eo q̃ est.c.in.d.quidē oi est.in.e.aūt nullo.Aut ōn in oi nūq̃z extra.e.cadit. Hoc aūt est cui nō oportet inesse.

¶ Ostēdit hoc idē in scda figura.d.[Si vo indigeat de mōstrare q̃.d.in.c.nō sit] utputa in terminis acceptis q̃ nullū aial sit q̃ztitas [in eo q̃.c.est.] i.mediū [in.d qdē oi] utputa corp⁹ in oi aiali [in.e.aūt nullo.] i.in nulla q̃ztitate [nunq̃z ex.e.cadit.] i.mediū acceptū.s. c.nunq̃z cadet ex negatiuā ipsi⁹.e.qz semp negabit.c. ab.e.ō ſbdit q̃ [hec eni.] s.qdē.e.c.est [cui opz nō in ē.] i.que sumit negatiua.formabit eniz sic sillus.oē.d. est.c.i.oē aial est corp⁹.nullū.e. est.c.i.nulla q̃ztitas est corp⁹.q̃ nullū.e.est.d.i.nulla q̃ztitas est aial.hic eniz p mediū.c.i.per corp⁹.ꝓbat q̃.d.i.q̃ aial nō sit in.e.i.nō sit in q̃ztitate.si aūt ecōuerso poneret ꝑtiuuz ꝓcludē tur ꝓuersa.vz q̃ nullū aial eēt q̃ztitas.sic q̃ est demstratiua ꝓclo hec q̃ nullū.e.sit.d.i.q̃ nulla q̃ztitas sit aial ul q̃ nullū aial sit q̃ztitas p mediuz.c.i.p corp⁹.Si q̃ rursus deberet demstrari q̃ nullū.c.eēt.e.i.q̃ nulluz corp⁹ est q̃ztitas accipet mediū iter.c.⁊.e.siue iter corp⁹ ⁊ q̃ztitatē.nunq̃z q̃ mediuz cadet extra.e.i.ex negatiuā.ō dī in lra q̃ ꝑ est cui nō oz iesse.dicebat eniz in qōne q̃ in negatiuis nō est dare mediū simplr.i.ꝑm ꝓuentētiā. sed ꝑm negationē.¶ Notādū aūt q̃ mediū ꝑm negationē pōt accipi ul ꝑticularitē ul ulr.quō aūt accipiat ulr pz per exēpla posita.ꝑticulr aūt accipiet sic.ut sigs uellet ꝓbare q̃.d.non sit in.e.ꝑticulr:utputa q̃ color nō sit in ipo ꝑfecto:utputa particulr sic q̃ sit ista uera. qdā ꝑfectuz nō est color.accipiet ꝑ medio.c.i.q̃litas que est in oi.d.i.in oi colore ⁊ in nullo.e.aut nō i oi.e. i.nō in oi ꝑfecto.formabit q̃ sic sillus.ois color est q̃litas.nō oē ꝑfectū est q̃litas.q̃ nō oē ꝑfectū est color.hic mediū acceptū.i.q̃litas nō est extra.e.i.extra negatiuā siue extra ꝑfectū a quo negat color. medium eniz acceptum uere est mediū ꝑm negationē.nā uere causa quare color negat ab oi perfecto est:qz q̃litas negat ab aliquo perfecto.¶ Deinde cū dicit.

¶ In tertio autē mō neq̃z a quo opz:neq̃z qd opz ꝑuari nequaq̃z extra ibit.

¶ Ondit hāc artē nō eē utilē in tertia figura.d.[In 3ᵒ aūt mō.] i.in 3ᵒ aūt figura [nec] illud [a quo opz] ꝑuari [nec] illud [qd opz ꝑuari nequaq̃z extra ibit] ſz sup.semp infra.q.d.q̃ in 3ᵒ figura mediū nec est extra maiorē extremitatē a qua negat maior extremitas.nec est extra maiorē extremitatē que negat a minori.ō sup plēdū est q̃ per talē figurā nō est reducere ꝓpōes ad imediata.¶ Notādū aūt q̃ qū uolum⁹ negatiuā mediatā ad imediatā reducere.uel oz mediū accipe supra p̄dicatū uel supra subm.ut si hāc negatiuā mediatam. nullū corpus est q̃ztitas.uellem⁹ reducere ad imediatā accipemus ꝑ medio ſbam que est ſbm.si vo uellem⁹ reducere ꝓuersam.vz nulla q̃ztitas est corp⁹.accipem⁹ ſbam que est supra p̄dicatuz ex quo appet q̃ ſba nō est ꝓprie mediū iter corp⁹ loquēdo de corpe qd est ſba.⁊ q̃ztitatē:qz si eēt ꝓprie mediū eēt supra vnū ⁊ ifra aliō. cū q̃ sit ſba supra corpus eēt ifra q̃ztitatē:qd appet esse falsuz.est tū mediū ꝑm negationē.qz uere ſba est id mediāte quo quātitas negat a corpe tali.mediū q̃ ꝑm negationē per qd p̄dicatū negat a ſbo ⁊ per qd fit reductio ad negatiuā imediatā.uel opz eē sup subm a quo p̄dicatū negat uel supra p̄dicatū.in tertia q̃ figura ubi mediū nunq̃z est extra.i.nunq̃z est sup aliquā extremitatū iutilis est hec ars de reductiōe mediato ad imediata uel de ꝓdēsatione medij.¶ Notādū aūt q̃ sicut in affirmatiua ꝓdensant media qū nullū mediū relinquit inter p̄dicatū ⁊ subiectum ut si debeat reduci ad imediata.oē aial est substantia.ꝑmo accipiet ꝑ medio corp⁹ aiatum ⁊ cōcludet oē aial eē ſbam.qz oē aial est aiatū corp⁹.postea accipiet corp⁹ qd imediate subiicitur sube.sic ⁊ in negatiua nullū debet relinqui mediū ꝑm negationē:ut si debeat reduci ad imediata nulluz aial est q̃ztitas.ꝑmo accipiet aiatū corpus ⁊ cōcludet nullū aial eē q̃ztitatē.qz nullū aiatū corpus est q̃ztitas. postea corpus.postea ſba a qua immediate remouetur quātitas.sic ergo accipiendo media densata.idest sine intermissione tā in affirmatiuis q̃z in negatiuis oportebit ad ultimū deuenire ad imediata.

c Am autem sit demonstratio alia particularis.alia vo vniuersalis: ⁊ hec qdem cathegorica:illa ꝑtiua:dubitatur qualis potior sit.similr aūt ⁊ de ea que demstrare dicitur. ⁊ de ducenti ad ipossibile demōstratione.

¶ Quia intentio auctoris est ut pluries est dictum dare modū ⁊ artē quō ꝓtingat simplr scire.ō in pte ista ut supra dicebat cōparat diuersa genera demstrationuz ad iuicē ut ondat ꝑm q̃ genⁿ demstrationū magis ꝓtingat scire.¶ Propter qd sciēdū q̃ ꝑter distinctionē factā

superi⁹ de demſtratione q̃ quedã est demſtratio qr. ⁊ que dã ꝓpter quid. Adhuc de demſtratione pōt triplex alia distinctio fieri: qr quedã est demſtratio ulis: quedã particularis: quedã affirmatiua: quedã negatiua: quedaz ostẽsiua: quedã ducẽs ad ipossibile. ducẽs eni ad ipoſe semp ꝛcludit falsum: ⁊ ex illo falso ꝛclusio ostẽdit oppositũ alicui⁹ p̃misse eẽ uerũ. oñsiua. aũt demſo semp ꝛcludit uerũ siue affirmatiue siue negatiue ꝛcludat illud. si g̃ annecteꝫ istõ capl̃m ad p̃cedẽtia q̃ cũ sciamus q̃ est stat⁹ in p̃dicatis pp qõ nõ possem⁹ negare q̃ non ꝛtingat scire ⁊ ad hoc uadit capitulũ p̃cedẽs. ¶ Rursus si sciuerim⁹ quõ hẽt causari ignorãtia ut possimus eã vitare ne deficiam⁹ a scire. ⁊ si sciuerim⁹ q̃ p̃ma figura maxime facit scire. ⁊ adhuc si sciuerim⁹ q̃ demſtratio ꝓpter qd potissime facit scire. Adhuc qr in p̃ma figura demſtratio pp qd pōt fieri ulis ⁊ pticularis. pōt fieri affirmatiua ⁊ negatiua. pōt fieri oñsiua ⁊ ducẽs ad ĩm poſe: nõ cõplete tradereꝫ ars libri posterior: nisi sciuerim⁹ per qõ gen⁹ p̃dictarũ demſtrationũ magis ꝛtingat scire. tria g̃ facit phs: qr p⁰ p̃mittit illã triplicẽ distinctionẽ de demſtratione querẽs que demſtratio sit potior. 2⁰ dat ordinẽ dicẽdo ꝛ. 3⁰ p̃m ptaxatũ ordinẽ exequit de itẽto. 2ª ibi [Primũ qdẽ.] 3ª ibi. [Videꝫ qut dẽ.] Dicit ergo. [Cũ sit demſtratio alia qdẽ pticularis alia ulis. ⁊ hec qdẽ] taz ulis q̃z pticularis quedã [sit cathegorica.] i. affirmatiua [illa aũt.] i. alia] sit p̃uatiua. Dubitatur q̃lis sit potior] utrũ ulis q̃z pticularis uel ecõuerso. utrũ affirmatiua q̃z negatiua uel ecõuerso [⁊ sil̃r de ea] demſtratiõe [que dicit demſtare.] i. de oñsiua [⁊ de demſtratione ducente ad ipossibile] sil̃r. s. dubitaꝫ que sit potior. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Primũ igit intendim⁹ de uli ⁊ pticulari. oñdẽtes eni hoc ⁊ de ea que demõstrare dicitur: ⁊ que est ad impossibile dicemus.

¶ Dat ordinẽ dicẽdo ꝛ. d. [Primũ qdẽ igit itẽdamus de demõstratione uli ⁊ particulari] sup. que sit potior [ostẽdẽtes aũt hoc.] s. que sit potior an. s. ulis an pticularis [dicem⁹] sup. postea [⁊ de ea que di demſtare.] i. de ostẽsiua [⁊ de ea que est ad ipoſe dicem⁹.] s. que sit potior: ⁊ est supplẽda lra. ⁊ hoc idẽ dicemus de affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Videꝫ qdẽ igit fortassis utiq̃z qbusdã sic itẽdẽtib⁹ particularis eẽ dignior. Si eni p̃m quã maxime scim⁹ demſtrationẽ potior est demſtratio. Hec eniz v̊tus demſtratiõis est. Magis aũt scim⁹ vnũqõq̃z cũ ip̃z cognoscim⁹ p̃m ip̃m q̃z p̃m aliud: ut musicũ corisciũ qñ coriscus music⁹ est q̃z cũ hõ musicus sit. sil̃r autem ⁊ in alijs.

¶ Exequtur de itẽto ⁊ p̃m ptaxatũ ordinẽ. tria g̃ facẽ p̃z q̃ triplicẽ distinctionẽ fecit de demſtratione q̃rẽs que sit potior. p⁰ g̃ ingrit an sit potior ulis an pticularis. 1⁰ an affirmatiua an negatiua. 3⁰ an oñsiua: an ducẽs ad ĩm poſe. 2ª ibi (Qõ aũt demſratia p̃uatiua.) 3ª ibi (Qõ qdẽ cathegorica p̃uatiua.) Circa p̃m tria facẽ. qr p⁰ adducit rõnes per q̃s posset videri alicui q̃ demſratio pticularis sit potior q̃z ulis. 2⁰ rõnes illas soluit. 3⁰ adducit rõnes ueras ad ꝓpositũ ostẽdẽs demſtrationẽ ulem potiorẽ eẽ pticulari. 2ª ibi (Aut qdẽ p̃mũ.) 3ª ibi (Amplius si demſratio.) ¶ Propter p̃mũ sciẽdũ q̃ demſratio ulis est q̃ demſratur ulis passio de uli subto: ut passio que ulr iest subto qõ ulr subijciꝫ. si eni hic tres demonstreꝫ de figura nõ eẽt ulis demſratio: qr figura non ulr subijciꝫ tali passioni. nã nõ oiz figura hẽt tres. ¶ Rursus si talis passio demſreꝫ de ysochele ul de aliq̃ specie triãguli nõ eẽt ulis. nã lz tale subiectũ ulr subijciaꝫ tali passioni. talis tñ passio p̃m totũ suũ arbitrium ⁊ ulr nõ cõparaꝫ ad tale subiectũ: sed pticularitꝫ. ulis ergo est demſratio q̃ passio per cãz per se demſraꝫ de suo uli subiecto: ut puta hic tres per hic angulũ tanq̃z per causaz per se demõstraꝫ de triãgulo tanq̃z de ꝓpꝛio uli subiecto. hec ergo. ois triãgulus hẽt tres. erit ꝛcl'o in demõstratione uli. ¶ Rursus aũt si hec. ois triangulus hẽt tres. que fuit ꝛclusio in demſratione uli accipiaꝫ ut p̃missa. ⁊ ꝛcludaꝫ per eã hẽre tres de aliqua spẽ triãguli. ⁊ fiat talis sill's. ois triãgulus hẽt tres. ysocheles ul eqtibiarũ est triãgulus. ergo ⁊c. diceꝫ hec demſratio eẽ particularis. est ergo questio que istarũ demſrationum est potior. Videꝫ aũt scia comparari ad tria ꝓpter que pũt sumi tres rõnes per q̃s posset videri q̃ demõstratio pticularis eẽt potior. primo eni scia pōt cõparari ad itellectũ quẽ pficit. ⁊ p̃m hoc illa est potior scitẽtia que magis pficit intellectũ. ⁊ p̃m quã itellect⁹ magis scit. p̃m hoc ẽt illa erit potior demonstratio que magis facit scire. Secdo pōt cõparari scia ad oppositũ ut ad errorẽ quez debet expellere ꝓpter qõ illa est potior scia que magis errorẽ fugat. ⁊ que magis ab errore recedit ⁊ p̃m hoc illa erit potior demſratio que magis ab errore elongaꝫ. 3⁰ scia pōt cõparari ad obiectũ siue ad ſbm de quo est. ⁊ qr obiectũ siue subiectuz in q̃libet scia est aliqõ ens. ⁊ qr quelibet scia est de ente illa erit potior scia que magis est de ente. ⁊ per ꝛñs illa erit ẽt potior demſratio que est magis de ente. tria ergo facit p̃z q̃ p̃ triplici mõ arguit demſrationẽ pticularẽ eẽ potiorem. p̃mo enim mõ hoc arguit ex eo q̃ talis demſratio videꝫ facẽ magis scire. 2⁰ ex eo q̃ videꝫ ab errore magis elõgari. 3⁰ ex eo q̃ videꝫ eẽ magis de ente. 2ª ibi [Amplius ulre.] tertia ibi [Potior aũt est.] Circa p̃mũ duo facit: qr p̃mo ponit rõnẽ ipam. 2⁰ h⁹ rõnẽ adaptat ad ꝓpositũ. ibi [Sed ulis.] Dicit ergo q̃ [videꝫ qdẽ igit fortasse qbusdã.] i. aliqbus [sic itẽdẽtib⁹.] i. ꝓsiderãtib⁹ que nũc dicem⁹ [particularis.] s. demſratio [eẽ dignior] sup. q̃z ulis. [si eni potior est demſratio p̃z quã demſronẽ maxime scim⁹. hec eni est v̊tus demſratiõis.] i. in hoc est tota bonitas ⁊ tota utilitas ⁊ tota efficacia demſrationis q̃ faciat nos scire. illa ergo que facit nos magis scire est potior [magis aũt scim⁹ vnũqõq̃z cũ ip̃m cognoscimus p̃m ip̃m.] i. in ꝓpria forma ⁊ in particulari [q̃z] qñ cognoscimus ip̃m [p̃m aliud] ut p̃m suum ulre [ut musicũ coriscũ] sup. magis scimus [qñ] scim⁹ [qñ est music⁹ corisc⁹ q̃z] qñ scimus [q̃ sit hõ music⁹. Sil'r aũt ⁊ in alijs] magis est enim scire hoiez p̃z q̃ est hõ q̃z scire p̃z q̃ est aial. ¶ Deide cũ dicẽ.

¶ Sed ulis qñ aliõ nõ qñ ip̃m cõtingit demõstrat: ut qñ est eqtibiaz. nõ qñ est eqtibiarũ. sed qñ est triãgulus. sed particularis qñ ip̃m. Si g̃ potior qdẽ que est p̃m ipsuz hi⁹ aũt est particularis uli magis ⁊ potior utiq̃z demſratio p̃m ptem erit.

¶ Premissa vi medij uel p̃missa rõne adaptat qõ dixerat ad ꝓpositum. d. (Sed ulis) sup. demſratio (demſrat qñ ꝛtingit aliõ nõ qñ ip̃m.) i. demſrat qñ passio ꝛuenit alij subo uli nõ qñ ꝛuenit ipsi sbo pticulari (ut qñ est eqtibiarũ nõ qr eqtibiarũ est sed qñ est triãgulus) q. d. q̃ demſratio ulis si, pbat hic tres de eqtibiarũ siue de ysochele. hoc nõ est p̃m se. sed hoc est qñ triãgulus (sed pticularis) sup. demſratio demõstrat (qñ ip̃z est) demſratio aũt pticularis ꝛcludit hanc passionẽ in se q̃ eqtibiarũ hẽat tres. sed ulis demſratio non concludit hoc de aliqua spẽrũ triãguli spãliter. sed de oi triãgulo generaliter (si igit potior est que est p̃m ip̃m.) i. que ꝛcludit de aliquo p̃m ip̃m (h⁹ aũt est pticularis) qr il-

la ꝛcludit passionē de subiecto pticulari ꝑm se (utiq;) qz sic est (demstratio ꝑm partē.) i. particularis (erit magis) sup. faciēs scire (z potior vniuersalr.) i. q̃z sit vniuersalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ si ulte quidē nō est aliqd ꝑm rē p̄ter singularia. Demstratio opinionē ꝛcficit eē hoc aliqd ꝑm q̃ demstrat. z quādā naturā eē hanc sine his que sunt: ut triāguli preter quosdā: z figure preter aliq̃s: z numeri preter quosdā numeros.

¶ Adducit scdam rōnē sumptā ex eo q̃ pticularis demōstratio magis videt elongari ab errore. d. (Amplius si ulte nō est qdem aliud aliqd p̄ter singularia. demstratio aūt) sup. ulis (opinionē ꝛcficit.) i. dat nobis mām opinādi (hoc.) s. ulte (ꝑm q̃ demstrat eē aliqd) sup. p̄ter singularia (z eē quādā nāz in his que sūt.) i. in singulari bꝰ sup. p̄ter singularia (ut triāguli p̄ter quosdā.) q. d. q̃ demstratio ulis dat nobis mām opinādi esse nāz triāguli (p̄ter quosdā). i. p̄ter pticulares triāgulos in qbꝰ hēt eē (z figure p̄ter aliq̃s.) i. esse nām figure p̄ter pticulares figuras in qbꝰ hēt esse (z numeri.) s. nām numeri (p̄ter quosdā numeros.) i. p̄ter pticulares numeros in quibꝰ existit. ¶ Notādū aūt q̃ cū demōstratio ulis nō sit nec de hoc nec de illo: utputa si demonstret ulr aliqd de triāgulo nō demōstrat nec de hoc nec de illo sed de triāgulo simplr. si ergo res ita se hēt ad esse sicut ad cognosci z ecōuerso. si tradit scia per demstrationem de triāgulo simpliciter z ulr: nō de hoc nec de illo videtur q̃ ex hoc seq̃tur q̃ triangulus sit ulis p̄ter hunc z p̄ter illum. sed hoc est error dicere. ergo in oī demōstratiōe ulis videt error aliquis iplicari. sed hꝰ error nō iplicat in demōstratione pticulari. demonstratio ergo pticularis est potior ut videt q̃z ulis: qz magis videt eē ab errore elongata. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Potior aūt est que est de eē q̃z de nō eē. Et pp quā non errabit q̃z pp quā errabit. Est aūt ulis hiꝰ. pcedētes eni demōstrāt de eo qd est proportionale qd z est analogū qd neq̃z linea: neq̃z numerꝰ: neq̃z solidū z neq̃z planū est: sed p̄ter hoc aliqd. Si igit ulis qdē magis b̄ est. De eo aūt qd est minus q̃z pticularis: z facit opinionē falsam idignior utiq̃z erit ulis particulari.

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā ex eo q̃ demstratio particularis videt eē magis de ente. pcedit aūt sic in hac rōne: q̃ simul cū hac rōne tertia q̃ pticularis est magis de ente resumit scdāz. vz q̃ per cā minꝰ errat. iō ait q̃ ⌊potior aūt est⌋ sup. demōstratio ⌊que est de eē.⌋ i. de ente ⌊q̃z de nō esse.⌋ i. de nō ente ⌊z pp̄ter quā nō errabit q̃z pp̄ter quāz errabit. est aūt ulis hꝰ.⌋ vz q̃ est de nō ente: z q̃ pp̄ter eā errat: qd pz. nā ⌊pcedētes eni⌋ demstrāt ie ⌊demstrant q̃ est analogū q̃ nō est linea neq̃z numerꝰ: neq̃z solidū.⌋ i. corpus ⌊neq̃z planū.⌋ i. supficies ⌊sed p̄ter hec aliqd.⌋ cū igit nihil sit tale ꝑm rei vitatē ulis demstratio sic demōstrans non est de ente z errat. pp̄ter qd ꝛcludit q̃ ⌊si igit qdē ulis magis est b̄.⌋ i. magis hēt ista duo. vz ⌊q̃ est minꝰ de eo qd est.⌋ i. de ente ⌊pticularis z facit opionē falsāz.⌋ qd nō facit pticularis ⌊idignior utiq̃z ulis particulari.⌋ i. q̃z pticularis. ¶ Notādū aūt q̃ arguere a pmutata pportione cōpetit his q̃tuor. vz lineis corporibꝰ numeris z supficiebꝰ: nō lineis pz q̃ linee nec numeris ꝑm q̃ nūi. vni nulli istorū cōpetit pz se: sed cōpetit oibꝰ istis q̃tuor. sed q̃ ꝛueniūt in qdā analogo qd nobis inoiatū est. demstrator g̃ uolēs hāc passionē de, pprio suo sbo. vz in qbꝰ pōt argui a pmutata pportione demstrabit hoc. vz posse sic argui de illo analogo: qd dicet eē aliqd p̄ter oia illa q̃tuor: z qz in rei vitate nihil est tale: sicut nihil est hō p̄ter pticulares hoies. sic nihil est illud analogū p̄ter illa ad que analogat. qz ergo sic est ulis demstratio sic demōstrās duo mala hēt. nā pꝰ nō est de ente. nā de mōstrat de analogo qd dicit eē p̄ter illa qd nō est p̄ter illa. ex hoc aūt malo. vz q̃ est de non ente seqtur aliud malū. vz q̃ erret. qz dicit eē qd nō est. g̃ ulis demōstratio: qz magis est hoc. i. qz magis hēt ista duo: qz est minus de ente z magis errat. iō ut videtur est indignior. ¶ Notādū ēt q̃ arguere a pmutata pportiōe hoc mō fit ut sicut se hēt ꝑmū ad 2m: sic terriū ad q̃rtū: ut qz sic se hēt duo ad q̃tuor sicut. 8. ad. 16. si sic est possūz arguere pmutatim q̃ sic se hēbit ꝑmū ad tertiūz sicut 2m ad q̃rtū: ut duo ad octo: sicut q̃tuor ad. 16. q̃ aūt possimꝰ sic arguere pmutatiz pbat in. 5. geometrie: de qbꝰ aūt possumꝰ sic arguere sunt illa q̃tuor que ponunt in lra: ita tū q̃ hec passio nō cōpetit alicui illorū ꝑm se. demōstrator ergo uolēs hāc passionē. s. sic posse arguere demōstrare de pprio subiecto demōstrabit ea de illo analogo: ac si eēt p̄ter illa q̃tuor: cū tñ nō hēat eē p̄ter illa. ¶ Dubitaret forte aliq̃s utrū demōstratio pticularis sit demstratio: ut si dicat. oīs triāgulus hēt tres. yfocheles est triāgulus. ergo hēt tres. videt q̃ hic nullo mō fit demstratio. qz si eēt uel esset per effectū uel per cām. per effectū nō: qz triāgulus nō est effectꝰ p hīe tres: nec ēt est per cām: qz uel eēt per cām primā uel per cāz remotā. si per primā eēt ulis: qd non pcedit. si per remotā nō possemꝰ arguere nisi negatiue. hic aūt ꝛcludit affirmatie. nullo g̃ mō ut videt eē demstratio ut pbat in elēchis di q̃ est ibi fallacia. nō g̃ est demstratio. ¶ Dōm q̃ illa distinctio q̃ oīs demstratio uel est per effectū ul per cām est distinctio demstrationis ulis. ulis eni passio de pprio sbo pōt ꝛcludi z per effectū z per cām. sed si uolumus loqui de demstratione gīalr tam de ulis q̃z de pticulari faciem distinctionē trimembrē. dicem eniz q̃ demonstratio uel est per effectū uel est per cām uel per hīs in se cām. s. per pprium sbm. attū si adhuc illam distinctionē uellem adaptare ad demstrationē pticularē dicemus q̃ hꝰ demōstratio est per cām. nā subiectum est cā passionis. subiectū eni z hēt in se passionis cāz: z est etiā passionis cā. ut triāgulus hēt angulū extrinsecū: qd est cā de hīe tres: z ipsemet triāgulus est huiꝰ cā. nō est eni icōueniens eiusdē eē plures cās ꝑm quādā ordinē. imaginabimur eni q̃ passiōes nāliter fluūt a pprio subiecto. qd aūt est ꝑm nām opz q̃ sit ꝑm quādā ordinem ita q̃ scda passio fluit mediāte ꝑma z tertia mediante scda. subiectū ergo erit cā passionis scde mediāte ꝑma z erit cā tertie mediāte ꝑma z scda: z sic deinceps. subiectū ergo si referat ad ꝑmam passionēz talis passio ꝑm q̃ huius est idemstabilis. z si referat ad scdam uel tertiā z sic deinceps talis passionis erit causa z habebit in se cām uel cās. qz in se passionē pcedentē uel pcedētes. demōstratio ergo pticularis qz est per pprium subiectum ꝛnis est q̃ fit per cām z per hīs in se cām uel cās. utputa si multe passiones pcedūt passionē illam subiectū nō solum erit illius passionis cā sed habebit in se plures illꝰ passiōis cās. potissime tū erit demōstratio illius passionis per imediatam cām ut demōstrabit scda passio mediāte ꝑma z tertia mediante scda z sic deinceps. Si vo passionē illā nō pcedat nisi vna passio subiectū erit eius causa z hēbit in se ipsius cām. Qd vo arguebat q̃ si subiectū esset causa passionis uel eēt ppinqua uel remota. nō ppinqua qz tunc eēt demōstratio potissima. nec remota qz nihil posset per talē cām ꝛcludi affirmatiue. ꝑm neutram partem

ꝛcludit rō.nā demſtratio per cauſam primā ⁊ eqtā eſt potiſſima ſi demſtet per ſe paſſio de ſubiecto equato ⁊ ppꝛio.qd cūq; aūt iſto ꝛ deficiat uel qd nō ſit per ſe paſſio que pbat:uel q nō ſit ſbm ppꝛiū ⁊ equatū de quo pbat:uſ q nō ſit per ſe cā ⁊ eqta per quā pbat nō erit demſtratio potiſſima.dato ergo q per hie angulum extrinſecuꝫ que eſt per ſe cā ⁊ equata de hie tres pbaret talis paſſio de yſochele ⁊ diceret.oīs figura plana hīs angulū extrinſecū hēt tres.yſocheles eſt hꝰ.ḡ ⁊c.non eēt potiſſima:qꝛ tale ſbm nō eſt equatū reſpectu talis paſſionis.demſtratio ergo potiſſima ⁊ uſlis eſt per cām eqtā de ſbiecto eqto.demſtratio autē pticularis eſt per cām eqtā uel per ſubiectū equatū de ſbo pticulari nō eqto:ut de yſocheleſiue de alia ſpe triangulī.¶ Rurſus deficit rō qztū ad aliā ptē.naꝫ qñ dī q per cām remotā nō ꝛcludit paſſio affirmatiua.¶ Dicendū eſt q ibi cā remota idē ſonat q excedēs ⁊ nō ꝛuertibilis.ſicut aīal eſt cā remota de reſpirare.nā multa aīalia nō reſpirāt.ſm ergo talē cām nō poterit ꝛcludi affirmatiue.nō eni ualet.eſt aīal ergo reſpirat.ſed negatiue:qꝛ bene ſequit.nō eſt aīal:ergo nō reſpirat.ſed ſi accipiat cā remota que eſt ꝛuertibilis:ſed pro tāto dicat remota:qꝛ nō imediate fluit illa paſſio ab illa cā per talē cāꝫ ſic remotā tū ꝛuertibileꝫ ⁊ affirmatiue ⁊ negatiue pōt argui.¶ Qd vo ulteriꝰ addebat:qꝛ eſt ibi fallacia accidētis.¶ Dicēdū q ut alibi diximꝰ ſi dicat oīs triangulus habet tres.yſocheles eſt hꝰ.ergo ⁊c.hic pōt eſſe accidēs ſillus topicus ⁊ demōſtratio pticularis.accidens quidē ſi credas q hēre tres ſic iferat de yſochele ſicut cōpetit triāgulo.nā ſicut accidit hoi q pdicet de ſorte inqztū ſtat ſub iſto attributo ſpēs:ita q h eēt fallacia accidētis.hō eſt ſpēs.ſoꝛ.eſt hō.ergo ſoꝛ.eſt ſpēs.ita accidit triāgulo ⁊ extraneum eſt ab eo q pdicet de yſochele inqztū eſt ſubiectū equatū de hie tres:ita q hic eēt fallacia accidētis.triangulus eſt ſubiectū equatū de hēre tres.yſocheles eſt triāgulus.ergo eſt hꝰ ſubiectū.uel qd idē eſt hic eēt accidēs.triāgulus hēt tres.yſocheles eſt triangulus.ergo yſocheles hēt tres ſicut triāgulus.ſi ergo hēre tres inferat de yſochele ſicut de ſubiecto equato erit ibi accidēs.uel deciperis per fallaciā accidētis ſi in referēdo talē paſſionē de tali ſubiecto credas ſubm illud ad paſſionē illā equatū eſſe.Si vo iferas paſſionem illā de yſochele tanqz de ſubiecto particulari.hanc ppoſitionē maiorē.vꝫ q oīs triāgulus hēt tres:uel accipis eaꝫ tanqz dictā ab Euclide:⁊ tunc nō hēs inde niſi opinioneꝫ.⁊ erit ſillus topicus.uel accipis eam tanqz notā per cauſam tunc ſi per hoc concludis habere tres de yſochele hēs demōſtrationē particularē.¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut pmū qdē nihil magis in uli qz in pticulari rō eſt. Si eni q duobꝰ rectis ieſt nō ſm q eſt equitibiarū:ſed ſm q triāgulus eſt cognoſcēs.qñ minus cognoſcit inqztū ipſum eſt qz cognoſcet qñ triangulus eſt.⁊ oīno ſi nō ſic qdē ſm q eſt triāgulus poſtea demōſtrat.non erit demōſtratio. Si vo ſit cognoſcēs vnūqdqz ſm q vnū qdqz eſt magis cognoſcit.

¶ Soluit rōnes pdictas.⁊ pmo ſoluit rōnē pmā oñdēs q uſlis magis fac ſcire.2° ſoluit rōnē tertiaꝫ oſtēdēs q uſlis ſit magis de ente.3° ſoluit rōnē ſcdaꝫ declarās q nulla ſit nēcitas errādi per demſtrationem uſlem.2ª ibi [Amplius ſiqdē.]3ª ibi [Amplius nec vna.] Circa pmū tria facit:qꝛ pmo ſoluit ad hꝰ rōnem.2° qdam qd ſuppoſuerat declarat dās quedā documēta ad cognoſcēdū ſbm:per qd alijs ſbis aliqua paſſio ineſt.3° ex his que dixerat ꝛcludit ꝛcluſionē intētā.1ª ibi [Si ergo triāgulus.]3ª ibi [Quare uſr ſciēs.] Dic ergo. [Aut qdē pmū nihil magis in vniuerſali qz in particulari eſt.rō.]q.d.q rō pmū facta de magis ſcire non eſt magis cōtra uſe qz ꝛtra particulare imo ſupplēduꝫ eſt q eſt minꝰ.iō ait q [ſi eni q duobꝰ rectis ineſt.]i. hec paſſio.vꝫ hie duos rectos [nō]ineſt ſm q yſocheles ſiue [ſm q eqtibiarū.ſꝫ ſm q triāgulus eſt.cognoſcēs ergo qñ]yſocheles ſiue qñ eqtibiarū [min° cognouit inqztū ipm eſt qz cognoſcēs qñ triāgulus ē.] q.d.q ſi illud eſt magis ſcire qd eſt ſcire ſm q ipſuꝫ ut rō dicebat ſciēs ſm q triāgulus ſcit magis ſm q ipꝫ. ⁊ ſubdit q [⁊ oīno ⁊ ſi poſtea nō demōſtret ſm q triangulus eſt.nō utiqz erit demſtratio.]q.d.q qui demōſtrationē pticularē neſcit reſoluere in uſlem neſcit demōſtrare.pbās eni hēre tres yſochelez per triāgulum niſi ſciat pbare habere tres.poſtea de ipſo triāgulo nullam habet demōſtrationē.qꝛ ergo ſic eſt ꝛclucit q [ſi vo ſit cognoſcens vnū quodqz ſm q ipſum magis cognouit] ſup.ſciens per demonſtrationē vniuerſalē qz particularē:qꝛ magis ſcit ſm q ipſum. ¶ Dubitaret forte aliqs:qꝛ videt pbus rōnē factam nō ſoluere.non eſt eni queſtio cui cōpetat magis ſm q ipſum habere tres utrū triangulo uel yſocheli:nec de hoc arguebat rō.ſed arguebat q hēre tres magis ſcitur de ipſo yſochele ſi ꝛcludat de eo ſpāliter qz ſciat hoc de yſochele ſi ꝛcludat de oī triangulo gīialiter.¶ Dicēdū q ſcire qd aggenerat per demſtrationē nō eſt ſcire alicuꝰ rei in ſe:ſed hꝰ in hoc:ut paſſionis in ſbo:iō illud eſt magis ſcire qñ ſcit talis paſſio de ſbo cui cōpetit ſm q ipm. ⁊ qꝛ hoc mō cōpetit hie tres triāgulo de quo demſtat uſr:nō yſocheli de quo demōſtrat pticulariter.iō uſlis demōſtratio facit magis ſcire.⁊ ut melius pateat ſolo phi ⁊ ueritas queſiti dicemꝰ q ſcire per demōſtrationē pōt ꝛtelligi duplr.uel ut ꝛcludit uſlem uel ut nō ꝛcludit:ſi ut ꝛcludit nulla ē queſtio.aliqd eni addit demſtratio pticularis ſupra uſlem:⁊ ſciēs uſlr ⁊ particulariter aliquo mō ſcit pluſqz ſciēs pticulariter tm.ſed ex h nō hētur q pticularis ſit potioꝛ uſli.Si vo pticularis demōſtratio nō ꝛcludat uſlem ſcire per demſtrationē pticularē nullo mō eſt ſcire:ſed opiari tm.nā nō eſt ſcire niſi per demſtrationē.nihil aūt ſcit per demſtrationē ignoratis porib°:uel nihil per demſtrationē ſcit niſi ſciat reſoluere uſqz ad imediata.pōt eni ſcire ex ſuppōne:ſed ſimpliciter ⁊ ex demſtratiōe h eſt ſcire.ſciēs ḡ q yſocheles hēt tres per triāgulū qrat utrū ſciat de triāgulo: q ſi neſcit nec ſcit de yſochele.ſꝫ opiat tm.ḡ ſi tu qras que demſtratio fac magis ſcire ſi queras ſimplr ⁊ abſolute plana eſt rnſio q uſlis:qꝛ facit ſcire de ſbo qd eſt ſm q ipꝫ.ſi aūt qras que magis fac ſcire de yſochele adhuc uſlis magis facit ſcire.nā ſciēs demſtrare hie tres de triāgulo uſr aliquo mō ſcit de yſochele.ſꝫ qui demſtat pticulariter de yſochele niſi ſciat demſtrare uſr nullo mō hēt ſciam illiꝰ paſſionis de yſochele:ſed pōt inde hēre opionē:iō in ſolutione ſua duo tetigit phs.vꝫ q ſcire hie tres de triāgulo eſt magis ſcire ſm q ipm: ex quo habet q abſolute loquēdo q demſtratio uſlis magis facit ſcire.poſtea dixit q ſciēs hēre tres de yſochele niſi poſtea ſciat hoc demſtrare de triāgulo nō erit demōſtratio: ex quo habet q demōſtratio uſlis ſine particulari magis facit ſcire de ipſo yſochele ⁊ de ipſo particulari qz particularis ſine vniuerſali.ſcire enim aliquid in ipſo vniuerſali eſt quodāmō ipm ſcire:ſed ſcire pticulare ſine vniuerſali eſt nullo mō ſcire particulare: ſed opinari tm.optime ergo eſt ſoluta rō ſi bene cōſideretur vba phi.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si igit triāgulus in plus eſt ⁊ rō eadem eſt ⁊ nō ſm equiuocationē triāgulus eſt:⁊

ineſt oi triãgulo q̃ eſt duobus rectis non utiq̃ ⁊ triangulus ꝑm q̃ eſt eqtibiarũ: ſed ꝑm q̃ eſt triãgulus hẽt hi⁹ angulos.

¶ Quia dixit q̃ habere tres cõpetit yſocheli ꝑm q̃ triãgulus. ĩõ hoc declarat: qd declarãdo dat quedã documenta quomõ ꝓpositis aliquibus ſubiectis reſpectu alicuius paſſionis ſi uolum⁹ cognoſcere cui per qd in eſt. ut ſi reſpectu hẽ tres ponat triãgulus nobis ⁊ yſocheles ſiue equicrus ⁊ yſopleuros ſiue eglaterus qui ſunt ſpẽs triãguli. tunc debem⁹ videre qd illorũ ſit in plus. cõſtat aũt q̃ in plus eſt triãgulus. 2° debem⁹ videre utrũ dicat equoce uel ꝑm vnaz rõnẽ triãgulus de illis ꝓticularib⁹. conſtat aũt q̃ dicit ꝑm rõnez vnã. 3° videndũ eſt utrũ illa paſſio iſit oi triãgulo. cõſtat q̃ oibus his trib⁹ concurrentibus triãgulus erit hui⁹ ſbm non eqtibiarũ. ĩõ ait. (Si igit triangulus in plus eſt) ſup. q̃z eqtibiarũ (⁊ eſt eadẽ rõ ⁊ nõ ꝑm equocationẽ. triãgulus eſt) in eqtibiarũ ⁊ in alijs ſuis ſpẽbus (⁊ ieſt oi triangulo q̃ ex duob⁹ rectis.) i. hec paſſio (nõ utiq̃ triãgulus ꝑm q̃ equitibiarũ ſed) eqtibiarũ (ſed q̃ triãgulus eſt h⁹ habẽs angulos.) q. d. q̃ oibus his ꝓcurrẽtib⁹ per triãgulũ ieſt alijs h⁹ paſſio. ¶ Dubitaret fortẽ aliqs. utrũ per iſta tria documẽta ſufficiẽter det nobis ars ad cognoſcẽdũ qd ſit ſbm ꝓmũ ⁊ ꝓpriũ. ¶ Dicẽdũ q̃ nõ. nã q̃ anguli extrinſeci ualeãt ãtuor rectos cõpetit oi figure rectilinee. ſi ergo ꝓponerẽt hec paſſio ⁊ ponerent ſbiecta hui⁹ paſſionis triãgulus ⁊ ſpecies eius cõſtat q̃ ibi occurrent oia tria illa documẽta. naz triangulus eſt in plus q̃z aliqua ei⁹ ſpẽs ⁊ ꝑm eãdẽ rõnẽ ꝑdicat de qualibet ſua specie. ⁊ huius paſſio ieſt oi triãgulo: nec tñ eſt triãgulus imediatũ ſbm eius: ſed figura rectilinea. ꝑdicta eni documẽta nõ ſufficiẽter insinuãt ꝓpriũ ſubiectum. ſed oſtẽdunt cui per qd ineſt. oñdunt eni q̃ ſpẽbus triãguli ieſt talis paſſio per triãgulũ. ſed nõ ſufficiẽter arguũt documẽta illa q̃ iſit talis paſſio ꝑm ſe. qz poſſet ei ineẽ per aliqd ſuperi⁹. hoc aũt ſufficit pho q̃ talis paſſio ſi ineſt yſocheli per triãguluz neſciet de yſochele niſi ſciat de triãgulo. ⁊ ſi ieſt triangulo per aliud neſciet de triãgulo niſi ſciat de illo alio. demõſtratio ergo particularis non aggenerat ſciaz ſine uli. hoc eſt aũt qd itendit phs declarare. Uel poſſum⁹ dicere q̃ ineẽ oi triangulo: eſt ineſſe uli. ⁊ qñ paſſio reſpicit uli ſubm ⁊ ecõuerſo cũ alijs ꝓditionib⁹ tactis habeat ad iueniẽdũ ꝓpriũ ſubm ⁊ per ſe ſubm ipſius paſſionis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare uli ſciens magis cognoſcit ꝑm q̃ eſt q̃z ꝑm partem. potior itaq̃z eſt vniuerſalis q̃z particularis.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit ꝓcluſionẽ intentã dicens. ⌊ Quare uli ſciẽs magis cognouit ꝑm q̃ eſt. ⌋ i. ꝑm q̃ ieſt talis paſſio ⌊ q̃z ꝑz partẽ. ⌋ i. q̃z ſi ſciat ꝓticulariter. ⁊ qz ſic eſt ⌊ potior eſt itaq̃z vniuerſalis demõſtratio q̃z particularis. ⌋ ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi qdem ſit quedã rõ vna ⁊ nõ equoca. vniuerſale erit utiq̃z nihil minus qbuſdã ꝑm partem. ſed magis eſt quanto incorruptibilia ſunt illis. que vo ꝑm partem corruptibilia magis.

¶ Soluit ad rõnẽ tertiã de entitate dicens ⌊ Amplio⁹ quidem ſi ſit rõ vna ⁊ nõ equoca. ⌋ i. ſi uli dicat de ſuis inferioribus. ⁊ ꝑm rõnẽ vnã ⁊ nõ equiuoce ⌊ vniuerſale illud erit utiq̃z nihil min⁹ quibuſdã ꝑm partẽ ſed magis q̃z to incorruptibiliora ſunt illis. que vo ꝑm partẽ corruptibilia ſunt magis. ⌋ q. d. q̃ uli nõ erit minus. i. non habebit minus de entitate q̃z ꝓticularia q̃z que ſunt ꝑz ptẽ: imo magis ⁊ tanto magis hẽbit uli de entitate q̃z ꝓticulare q̃z to uli a ſunt incorruptibiliora illis. i. ꝓticularib⁹. ¶ Dubitaret fortẽ aliqs. qd eſt magis ens an uli an ꝓticulare. ¶ Dicẽdum q̃ duplex eſt ꝓticulare. ſimpli cicut idiuiduũ: ⁊ in reſpectu ſicut ſpẽs eſt qd ꝓticulare reſpectu giis. nõ pot aũt hec qõ eẽ de ꝓticulari in reſpectu: ſed de ꝓticulari ſimpli. nã ĩõ hec qõ orta eſt. qz uli in demõſtratione accipit eẽ ſine ꝓticularib⁹ ac ſi eẽt ſine illis. ſed conſtat q̃ ſi ita ꝓſideret ſpẽs ſine idiuiduis cũ nõ ſit ſine illis. ſicut ꝓſideraẽt gen⁹ ſine ſpẽbus cũ nõ ſit ſine ipis. hec g̃ qõ nõ eſt magis dubitabilis de gne q̃z de ſpe. opz g̃ q̃ hoc referat ad ipm idiuiduũ ſenſibile qd nõ abſtrahit ab alio. rõ ergo ꝑma de magis ſcire lz falſa ſit apparẽter tñ arguit tã de ꝓticulari in reſpectu q̃z de ꝓticulari ſimpli. q̃ magis faciat ſcire demõſtratio ꝓticularis ꝑm tale ꝓticulare q̃z demõſtratio uli is ut magis ſciam⁹ hẽ tres de yſochele que eſt ſpẽs triãguli que eſt quid ꝓticulare in reſpectu. uel de hoc triangulo deſcripto in puluere qd eſt ꝓticulare ſimpli q̃z ſciam⁹ talẽ paſſionẽ ſciẽdo eã de triãgulo ſimpli. 2ª tñ ⁊ tertia rõ ſpãliter arguit de ꝓticulari ſimpli. Si g̃ de hoc ſit qõ qd magis hẽat de entitate an tale ꝓticulare an uli. Dici pot q̃ ſi loq̃mur de entitate que regritur ad ſciaz cuiuſmodi eſt entitas ꝑm q̃ circa eã negociat itellect⁹. plana eſt rñſio q̃ plus hẽt de entitate uli q̃z ꝓticulare. imo uli hẽt talẽ entitatẽ ⁊ non ꝓticulare: nã uli eſt per ſe obm itellect⁹ ⁊ nõ ꝓticulare. ſi vo loq̃mur de ipſa entitate ꝑm ſe diſtinguem⁹ de ente ꝑm q̃ diſtinguit cõmẽ. in. 5. meta. nã qõ de ente ꝑz rõnẽ vno mõ ꝓtinet ad qõnes de gne. ⁊ ſic ens dicit ipaz eẽntiã rei. ⁊ ſic ens diuidit p ſe in. 10. ꝑdicamẽta. Aliomõ qõ de ente ut dic cõmẽ. ꝓtinet ad qõnẽ de accñte. ⁊ ſic ens dicit ipz exñs. ſi ergo querat qd hẽt magis de entitate an uli an ꝓticulare. ſi ſit qõ de ente ut dicit ipaz rei eẽntiã plana eſt rñſio. nã uli eſt tale ens ſimpli. ꝓticulare aũt nõ eſt ens niſi determinati tpis. ⁊ q̃ztũ ad hoc pot referri lra phi q̃ uli a tãto ſunt magis entia q̃z ꝓticularia quãto ſunt incorruptibiliora illis. Si vo loquamur 3° mõ de ente videt q̃ztũ ad hoc hẽ dubiũ. qz nõ videt exiſtẽ uli niſi in ꝓticularib⁹. nã ſunt oia in ꝑmis: ⁊ deſtructis ꝑmis eſt ipoſe aliqd alioz remanere. poſſem⁹ tñ dicere q̃ iſtud eẽ accidit ſcie. nõ eſt eni ſcia de rebus q̃z tũ ad exiſtere qd hñt. ſed ſenſus eſt circa res ſic acceptas. ſcia aũt eſt de reb⁹ ꝑm ſuã eẽntiã ⁊ qdditatẽ ⁊ ĩõ dubitatio q̃z tũ ad iſtud eẽ nõ eſt ad ꝓpoſitũ. poſſem⁹ tñ dicere q̃ ẽt q̃z tũ ad iſtud eẽ uli eſt plus hẽt de eẽ q̃z aliqd ꝓticulare ſignatũ lz nõ hẽat plus q̃z oia ꝓticularia ſucceſſiue. nã nullũ ꝓticulare ſignatũ loquẽdo de iſtis corruptibilib⁹ hẽt eẽ niſi ꝑm determinatũ tpis. uli aũt hẽt eẽ ſemp. Rurſus a nullo ꝓticulari ſignato depẽdet uli totali ꝑm ſuũ eẽ: qz adhuc reſeruat nã rei uli is in alijs ꝓticularib⁹ corrupto quocũq̃z ꝓticulari ſignato. ſic g̃ in hac qõne loquẽdũ eſt de uli reſpcũ ꝓticularis ſimpli. ſed ſi uolum⁹ loqui de uli reſpcũ ꝓticularis ꝑm reſpectũ ſic oẽ iferi⁹ eſt qddã ꝓticulare reſpectu ſuꝑioris. ſic ꝓut ad ꝓpoſitũ ſpectat uli eſt magis ens q̃z ꝓticulare. ut triãgulus eſt magis ens q̃z aliq̃ ſpẽs ei⁹. ⁊ illõ analoguz de quo ꝓbat pmutata ꝓportio eſt magis ens q̃z aliqd ſuoz analogatoz. nã ens ſiue eẽ de quo agit demõſtratio: nõ eſt ens uel eẽ abſolutuz. ſz eſt ens uel eẽ ſub ꝓpria paſſiõe. ſz ꝓſtat q̃ magis eſt ens ſub ꝓꝑa paſſiõe ſbm uli. qz eſt ens ſub tali paſſione ꝑm q̃ ipm q̃z aliqd alioz in q̃ diuidit tale uli ſbm. ⁊ ad h̃ ſatis pñt referri vba phi q̃ uli magis ſit ens. qz magis incorruptibili. i. magis iſeparabili ſe hẽt ad h⁹ paſſionem. reſpectu g̃ particulariuz ſimpli vniuerſalia ſunt magis entia: qz ſunt magis incorruptibilia. ſed per cõparationẽ ad ꝓticulare in reſpectu uli a ſubta ſunt magis entia ⁊ magis incorruptibilia. i. magis ſeparabilia ut referũtur ad

passione demōstrādam de ipis. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius neq; vna nēcitas est opiari aliq̄d eē hoc pter ß qm̄ vnū oīdūt nihil magis q̄z in alijs quecūq; nō aliq̄d significāt. ſz aut q̄le aut ad aliq̄d aut facē: sic ꝗ nō demſtatio cā est sed male audiēs.

¶ Soluit ad scdam rōnē de errore. d. [Ampli⁹ nec vna nēcitas est opiari aliq̄d eē hoc.]i. uſe eē [pter hoc.]i. pter pticularia [qm̄ vnū oīdūt.]i. ex eo q̄ demſtantes demōstrāt aliq̄d de uſi tanq̄z de aliquo vno [nihil eni magis]ꝯz ex hoc opinari q̄ uſe sit pter pticularia [q̄z in alijs q̄cūq; nō significāt alig. i. quecūq; non significāt ſbam [sed aut q̄le aut ad aliq̄d aut facere. si ꝗ non demſtatio est cā]errorīs hui⁹ [sed male audiēs.]i. tu ipe es tibi cā hui⁹ erroris qui es male audiēs. i. qui nō itelligis ſiē debes. ¶ Notādū q̄ pticularia sūt multa. cū ꝗ uſe ꝯsiderāt ut aliq̄d vnū videt ꝯsiderari pter illa multa. ⁊ qz demſtator cū demſtat uſi demſtat passionez tanq̄z de ſbo vno. iō videt q̄ accipiat illud vnum pter multa. iō ait phs q̄ cū demſtantes oīdūt vnū. i. oīdūt aliq̄z passione de aliquo ſbo uſi tanq̄z de ſbo vno nulla nēcitas est opinari illud uſe qd ꝯsiderat ut vnū esse pter multa pticularia in qb⁹ existit. ¶ Notandū ēt q̄ aliqñ aliq̄d pdicam⁹ de ipo accnte ꝑm se: ut dicem⁹ q̄ albedo est color. nunq̄z ergo qz color pdicabit de albedie ꝑm se. opinabit ex hoc aliqs q̄ albedo sit aliq̄d existēs ꝑm se. siē ergo in alijs que nō sunt ſba ex eo aliqua dicunt de illis ꝑm se nulla nēcitas est q̄ opinemur ea existere ꝑm se. sic ⁊ de ipis uſibus ex eo q̄ alique passiones demſtant de eis ꝑm se nulla nēcitas est q̄ credam⁹ talia uſia existere ꝑm se. ¶ Dubitaret forte aliqs quō que sunt in alijs pñt eē ꝑm se. ¶ Dicēdū q̄ esse ꝑm se est tripl'. uel eē ꝑm se q̄z tū ad actualez existētiā. uel eē ꝑm se ꝯsiderationē itellect⁹. uel eē ꝑm se sub aliqb⁹ pdicatis. eē ꝑm se ꝑm actualē exñtiā sunt solū indiuidua ſbstātie in qbus oīa alia habēt esse qbus destructis ipossibile est ꝑm tale esse aliq̄d alioruz remanere. Esse aūt ꝑm ꝯsiderationē itellect⁹ sicut sunt uſia possumus eni ꝯsiderare vniuersale nihil ꝯsiderando de pticulari. ⁊ sic abstrahendo vniuersale a pticulari nō est ibi mendaciū. qz pōt semp itelligi pus non itellecto posteriori. cū ergo pticulare addat supra uſe suū poterit ꝯsiderari uſe sine illo addito. ⁊ sic cōsiderabit sine pticulari. cuz ergo demōstrat aliq̄d de uſi ꝑm se bñ est illud uſe absq; pticularib⁹ nō ꝑm actualē exñtiā: sed ꝑm ꝯsiderationē itellect⁹. 3° aūt mō put dicim⁹ aliq̄ esse ꝑm se: qz sunt ꝑm se sub aliquib⁹ pdicatis. sic etiā ipa accntia sunt ꝑz se ut color dicit de albedine ꝑm se in pmo mō dicendi per se. ⁊ lz triāgulus sit accns hie tres dicit de triāgulo ꝑz se. ad hoc ꝗ uadit similitudo phi. vz q̄ sic in alijs a ſba cū aliq̄ dicunt de eis ꝑm se nulla nēcitas est opinandi ea per se existere. sic nec cū dūr de uſib⁹.

¶ Amplius si demſtatio est sillogismus demōstratiuus cāe ⁊ pter quid. uſe aut magis est cā. cui eni per se inest aliq̄d hoc idē ipius cā est. vniuersale aūt est primū cui inest per se causa ergo vniuersale est. q̄re ⁊ demōstratio dignior est. magis eniz causa est ⁊ quod pter quid est.

¶ In parte ista ut dicebat phus adducit rōnes ueras ad phandū q̄ vniuersalis demſtatio sit potior. Circa qd septē facit ꝑm q̄ septē rōnes adducit. scda ibi [Amplius nsq;. tertia ibi [Ampli⁹ q̄z tocūq;.]q̄rta ibi [Amplius si magis.]quinta ibi [Amplius autē ⁊ sic.]sexta ibi [Magis etiā manifestū.]septima ⁊ ultima ibi [Et vniuersalis qdē.]Dicit ergo [Amplius si demōstratio est sillus demſtatiu⁹ cause ⁊ pter qd. uſe aūt.]s. ſbm [magis est cā]q̄z. s. pticulare. q̄ aūt tale uſe sit magis cā patet. qz [cui eni inest aliquid per se.]i. aliq̄ passio [ß idē]uel id idē [est cā ipsi.]s. passiōis [uſe aūt]ſbm [est pmū.]i. est illd [cui per se]⁊ pmo [inest]passio. si ergo ſbm per se. ⁊ pmū est cā passiōis. ⁊ tale ſbm est uſe [cā igit]sup. ipsi⁹ passionis [est vniuersale.]s. subm [q̄re ⁊ demſtatio.]s. uſis [dignior est. magis eni cā ⁊ pter qd est.]i. talis demſtatio est magis per cām ⁊ magis pter qd. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz videt hec rō sophistica: demſtatio est eni sillis cāe ⁊ pter qd q̄z tū ad mediū qz mediū qd accipit demſtator dz eē per se ⁊ eq̄ta cā passionis. phus aūt hic pbat demſtationē uſem eē potiorē rōne cālitatis nō referēs cālitatē ad mediū: sed ad ſbz. ¶ Dōm q̄ demſtatio potissima accipit mediū pter qd respcū passionis. nō absolute: sed ut est in tali ſbo. tale ꝗ ſbm debet eē cāle. i. ꝑm q̄ hui⁹ debet eē cā passiōis. ⁊ debet in se hie cāz passiōis. ⁊ qz sic ſbm cāle. ⁊ sic hñs in se cām nō est ſbm particulare: sed uſe. ꝯñs est q̄ demſtatio uſis sit potior demſtatione pticlari. Qd ꝗ arguebat q̄ cālitas debet referri ad mediuz nō ad ſbm: dici debet q̄ cālitas debet referri ad mediū ut cōparat ad passionē nō simplr. sed ut cōparat ad passionez ut hēt eē in subiecto. talis aūt causalitas nō pōt esse in medio nisi etiam ipsum subiectum sit causale. ⁊ qz h⁹ subiectū accipit demōstratio uſis nō particularis. ideo dicit talis demſtatio magis cālis esse ⁊ esse potior. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius usq; ad hoc querim⁹ pter qd ⁊ tūc opinamur scire cū nō sit aliq̄d aliud pter qd sciam⁹ q̄z hoc aut q̄ fiat aut q̄ sit. Finis eni ultim⁹ ⁊ termin⁹ iā sic est. ut cui⁹ cā uenit: ut accipiat argētum. hoc aūt est ut reddat cui debuit. hoc aūt est ut non iniuste agat. ⁊ sic pcedētes cū nō sit amplius pter aliud neq; alteri⁹ cā pter hoc sicut pter finē dicim⁹ uenire ⁊ fieri ⁊ esse. ⁊ tūc coḡscere magis pter qd uenit. Si igit silr se habet in alijs causis ⁊ que sunt pter qd. In his aūt quecūq; cause sic sūt sicut que est cuius cā sic scimus maxime. ⁊ in alijs igit sic maxime scim⁹ cū nō amplius sit hoc quoniā aliud est.

¶ Adducit scdaz rōnez. Circa qd duo facit. qz p° ponit vim rōnis siue viz medij. 2° qd dixerat adaptat ad ppositū ibi (Cū ꝗ coḡscam⁹.) Dicē ꝗ q̄ (ampli⁹ usq; ad hoc querim⁹ pter qd) donec sup. nō sit ulterius assignare cām. nec sit ulteri⁹ pter qd igrere. iō ſbdit q̄ (⁊ tunc opiamur scire cū nō sit aliq̄d aliud q̄z ß.) i. cū nō sit assignare aliquā ulteriorē cām q̄z hec q̄ est assignata (aut q̄ fiat aut q̄ sit.) i. tā in fieri q̄z in eē: siue tā in cāis fiēdi q̄z in causis eēndi. ⁊ ſbdit q̄ (finis ⁊ ultim⁹ termin⁹ sic est. s. qñ deuētū est ad illā cām q̄ nō ꝯtingit ulteri⁹ querere. Ubi eni ē finis ibi est ultim⁹ termin⁹: qd pz i cāis finalib⁹. qz semp q̄rim⁹ donec sciam⁹ ultimū finē: qd declarat p exēplū (ut) si querat de aliquo (cuius cā uenit) dicet (ut accipiat argentū. ß aūt) si querat ulteri⁹ dicet q̄ iō est (q̄ten⁹ reddat cui debuit. hoc aūt) si querat ulteri⁹ q̄re. s. vult reddere debitū dicet q̄ iō est (ut nō iniuste agat. sic pcedētes cū nō erit amplius) dicere (pter aliud. nec) sup. q̄ uenerit (alteri⁹ cā.) i. cū deuētū fuerit ad ultimū intētū siue ad ultimū finē (dicim⁹ ipm uenire pter hoc sicut finē ⁊ esse ⁊ fieri.) tam eniz

in eē q̃z in fieri q̃rim⁹ semp ultimā cām. sicut enim q̃rimus de cāis eēndi: sic ⁊ de causis fiēdi. ⁊ subdit q⁹ ⁊ tūc cognoscim⁹ magis pp qd uenit ⁊ ait q⁹ si igit fiīr se hēat in alijs cāis. ⁊ q.d. q⁹ si se hēt fiīr in alijs giīb⁹ cārū in qb⁹ ⁊ ꝓtingit q̃rē pp qd ⁊ sicut in cāis finalibus supplēdū est q⁹ ⁊ in alijs giīb⁹ cārū opz q̃rere ultimā cām. ⁊ ait q⁹ in his aūt q̃cūq̃z sic cāe sunt fiē est cuius cā. ⁊ i. in causis finalib⁹ maxime sic scim⁹ ⁊ qū. s. deuētū est ad ultimū finē ⁊ in alijs ⁊ sup. giīb⁹ cāruz tūc igit maxime scim⁹ cū nō amplius fit hoc qm̄ aliud. ⁊ i. cū nō amplius fit assignare aliā ulteriorē cām. tota ḡ vis totius dicti in ꝗsistit q⁹ in oib⁹ giīb⁹ cārū tā in finalib⁹ q̃z in alijs tā in causis eēndi q̃z fiēdi tunc maxime scimus cū deuētū est ad ultimam cām non est querere qm̄ aliud ut cū nō est assignare aliā ulteriorez causam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū igit cognoscim⁹ qdē q⁹ q̃tuor qui sūt extra eq̃les sunt qm̄ egtibiarū adhuc deest ppter qd qz triāgulus. ⁊ hoc qz est figura rectilineis. si autez hoc nō amplius ppter qd aliud. tūc maxime scimus ⁊ vniuersale: tūc vniuersalis utiq̃z potior est.

¶ Posita vi rōnis ⁊ posita vi medij qd̄ dixerat adaptat ad ppositū. d. ⁊ Cū igit qdē cognoscamus q⁹ anguli q sunt extra sunt eq̃les q̃tuor ⁊ sup. rectis qm̄ egtibiarū. ⁊ q.d. q⁹ cū hāc passionē. vz q⁹ anguli extrinseci sūt eq̃les q̃tuor rectis pbamus de egtibiarū. i. de egcruri ⁊ adhuc deest ⁊ quererc ⁊ ppter qd. ⁊ nā egcruris nō qz egcruris: sed qz aliud ut ⁊ qz triāgulus ⁊ hēt hāc passionē. ⁊ triāgulus nō qz triāgulus: sed qz figura rectilinea hēt hāc passionē. figura aūt rectilinea nō habet eā ppter aliud. ideo ait q⁹ si hāc passionē assignam⁹ ⁊ qm̄ egtibiarū adhuc deest ⁊ quererc ⁊ ppter qd: ut qz triangulus. ⁊ ß.) s. triāgulus habet hanc passionez (qz est figura rectalicis) uel (rectilinealis) uel (rectilinea) ut habz alia fra (si aūt hoc non) ē assignare (amplius ppter qd aliū.) i. si hec passio ñ cōpetit rectilinee per aliud (tūc maxime scim⁹. ⁊) tūc autez est (vniuersale) subtectū. ⁊ quia sic est (ulio utiq̃z) demonstratio (potior est) sup. q̃z ꝓticularis.

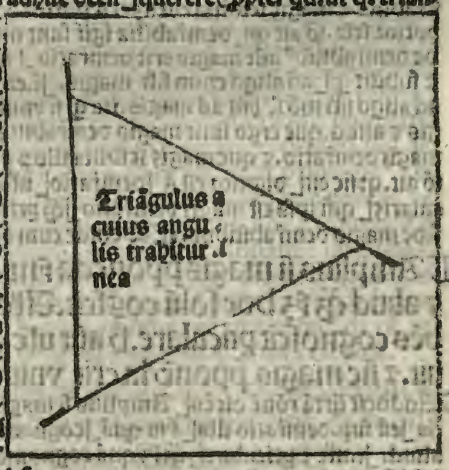

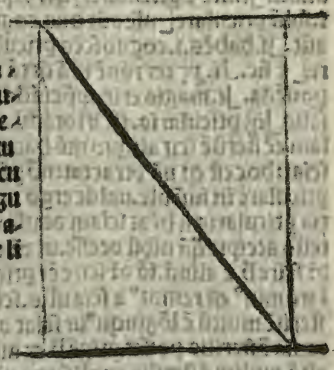

¶ Notādū autem rationem hāc in hoc consistere q⁹ maxie scimus cum deuentū est ad ultimum in omni genere cāe taz i eē q̃z i fieri ⁊ qz ſbm est in aliquo genere cāe respectu passionis. tūc ergo maxime sciem⁹ quando deuentū erit ad ultimū ſbm ⁊ quia q̃z diu est demōstratō ꝓticularis: nō demōstrat passio de ultimo ſbto. qz tūc demonstrat ō ultimo ſbo quando est ulē s. tale ſbz. ⁊ qz quādo est ulē ſbm tunc est ulis demōstratio ñis est q⁹ ulis ōmōstratio sit multo potior ⁊ magis faciat scire q̃z ꝓticularis.

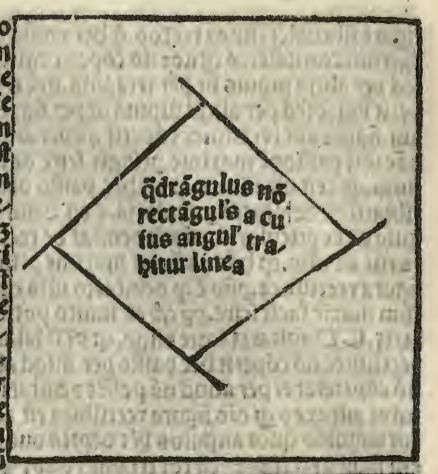

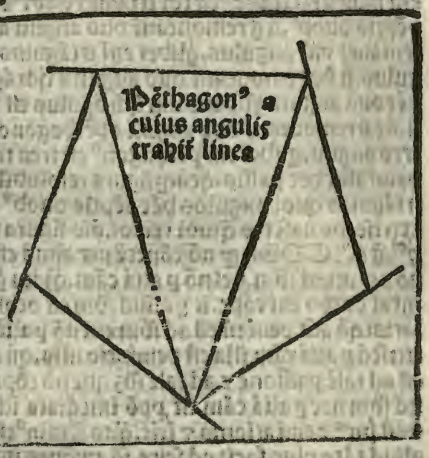

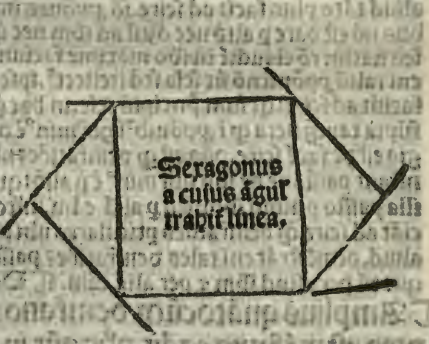

¶ Notādū etiā q⁹ hēre angulos extrinsecos eq̃les duob⁹ rectis ē ppriū triāguli ⁊ nulli⁹ alterī⁹ figure. ſz q⁹ āguli extrinseci ualeāt q̃tuor rectos cōpetit triāgulo ⁊ oi figure rectilinee. q̃cūq̃z enī āgulo⁹ fiat figura rectilinea totū augmtū ē ad iterī⁹. q̃tū āt ad ualorē nihil augmētant āguli exteriores triāguli q̃t q̃trāguli q̃t pēthagonī q̃t si hēret mille āgulos qd̄ totū pat ē pōt ex. ⁊ ꝓpōe hmi. Euclidis dicētis q⁹ totū augmētū recipit i āgulis iteriorib⁹. ⁊ q⁹ nō augmētāt exteriores q̃tū ad ualorē. nā bn augmētant q̃tū ad nūz. plēs enī āgulos exteriores hēt q̃drāgulus q̃z triāgulus. ⁊ pēthagonus q̃z q̃drāgul's. ſz illi anguli ſz sunt plēs sūt strictiores ita q⁹ nō plus ualēt. figura enī rectilinea q̃z to ē plriū angulo⁹ tāto anguli iteriores sūt āpliores ⁊ exteriores strictiores. ⁊ qz i figura rectilinea q̃z to pluriū ē angulorū tāto hēt strictiores āgulos. iō pp plitatē āgulo⁹ nihil lucrat q̃tū ad ualorē eo⁹. ⁊ ēt nihil pdit. sp enī āguli extrisecī cuiuslibet figure rectilinee q̃tcūq̃z āgulo⁹ sit

figura illa ualēt q̃tuor rectos. q̃ hec passio hīē angulos extrinsecos ualētes q̃tuor nō cōpetit eqtibiarū p̃m se: sed per aliqd supius ut per triāgulū. nec triāgulo eom petit p̃m se sed per aliqd supius ut per figurā rectilineam. figure aūt rectilinee cōpetit nō per aliud sed p̃z se. hāc igit passionē maxime ꝓtingit scire de figura rectilinea: que est ulē p̃m. ⁊ qr cū hec passio demrat de eqtibiarū est demratio ptīcularis. ⁊ cū demrat de triangulo est ēt ptīcularis. cū aūt demrat de rectilinea figura tūc est ulis. qr hāc passionē maxime ꝓtingit scire de figura rectilinea. ꝓnis ē q̃ demratio ulis qr accipit ulē p̃m maxie facit scire. pp qd est multo potior q̃z ptīcularis. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr vi b̄ falsum q̃ figure rectilinee nō cōpetit hec passio per aliqd aliud. nam si nō cōpeteret ei per aliud nō posset demrari de ipsa. demrat aūt ex eo q̃ omis figura rectilinea est resolubilis i tot angulos quot angulos hēt dēptis duob⁹. quelibet enī figura rectilinea est tot triāguli quot angulos hēt dēptis duob⁹. si q̃ remoueant duo anguli a triangulo remanet vn⁹ angulus. glibet enī triāgulus est vn⁹ triāgulus. si vō remoueant duo anguli a q̃drāgulo remanēt duo anguli. glibet enim q̃drāgulus est duo triāguli. sic si remoueant duo anguli a pēthagono remanent tres anguli. glibet enī pēthagon⁹ est tres triāguli. si q̃ demrabit hec passio. q̃cūq̃z figura resolubilis est in tot triāgulos quot angulos hēt dēptis duob⁹ hēt āgulos extrisecos ualētes q̃tuor rectos. omis figura rectilinea ē h⁹ⁱ. q̃ ꝛc. ¶ Dōm q̃ nō cōpetē per aliud est duplr. uel nō per aliud p̃m. uel nō p aliā cām. q̃dīu q̃ passio demrat de p̃o cui cōpetit p aliud p̃m est demratio ptīcularis: qn aūt deuētū est ad p̃m cui nō p aliū p̃m cōpetit: sed p aliā cām illa est demratio ulis. qn aūt deuētū est ad talē passionē ⁊ ad tale p̃z que nō cōpetit ei p aliud p̃m nec p aliā cām est ppō imediata idemrabilis. ⁊ est p̃n⁹ demrationis ⁊ scie. q̃to q̃ min⁹ est ibi de per aliud tāto plus facit ad scire. iō ppōnes imediate in q̃bus nō est dare p aliū nec q̃tū ad p̃m nec q̃tū ad cām sed statim rō claudit in p̃o maxime faciunt ad scire. ꝛz enī taliū ppōnū nō sit scia sed itellect⁹. ipse tn maxime faciūt ad scire: qr sunt p̃ncipiū scie. in hac q̃ ppōne assūpta tanq̃z uera q̃ i ppōnib⁹ i qb⁹ min⁹ ē de p aliū magis est de facē scire. ꝓnis est q̃ demratiōes ulēs que demrant passionē de p̃o ubi min⁹ ē p aliū: qr nō cōpetit illa passio p aliud p̃m: sed p aliā cām. multo magis faciāt ad scire q̃z demratōes ptīculares ubi plus est de p aliud. demōstrāt enī tales demratiōes passionē de p̃o que est per aliud p̃m ⁊ per aliā cām. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius quātocūq̃z demratio magis p̃z ptes est in ifinita cadit. ulis aūt in simplex ⁊ finē. Est aūt p̃m q̃ sunt ifinita non scibilia: sed p̃m q̃ sunt finita scibilia sūt. Scōm itaq̃z q̃ vniuersalia sunt magis scibilia sūt q̃z que sunt p̃m partem.

¶ Adducit tertiā rōnē. Circa qd duo fac. qr p⁹ facit qd dcm ē. 2⁹ remouet quādā cauillationē q̃ fieri posset circa p⁹ rōnē. ibi [Demrabilia igit.] Dicē q̃ q̃ [Amplius aūt q̃to cūq̃z utiq̃z magis ē p̃m ptē i ifinita cadit] alig tert⁹ hēt. i ifinita cadē. sed lia est corrupta ut p̃z ex alia trālatiōe. demratio q̃ q̃to magis est p̃m ptīcularia: tāto magis cadit siue tāto magis uadit i ifinita [ulis autē] uadit sup. uel cadit [in simplex ⁊ finez.] i. in aliqd finitū ⁊ vnū. ⁊ p̃dit q̃ [est aūt.] i. ꝓtingit [p̃m q̃ sūt ifinita nō scibilia] ē sup. [p̃m aūt q̃ sunt finita scibilia sūt] ⁊ qr sic est [p̃m utiq̃z q̃ sūt ulia sūt magis scibilia q̃z que sūt p̃m ptē.] i. q̃z ptīcularia. ¶ Notādū aūt q̃ ifinitū p̃m q̃ hui⁹ est ignotū. nā illud est notū apud itell'm cui⁹ fines ꝓspicit. ⁊ iō itell's i itelligēdo diffinit. diffinire idē est enīz q̃ est finire ⁊ terminare. vñ ⁊ ipsa diffō a pho in multis locis uocat' termin⁹. accipit enīz diffō gen⁹ ⁊ dīam que sūt q̃ñ termini nāe rei. nā inter ea q̃ñ iter fines q̃sdā ⁊ iter q̃sdā terminos tota nā rei claudit. ut ex tales fines nō iueniat aliqd de nā rei. si q̃ itell's in itelligēdo diffinit qd caret fine subterfugit cognitionē itell's. pp qd quāto aliqd est magis ifinitū tāto est magis ignotū. ⁊ q̃to magis finitū tanto magis de se notū. ⁊ qr ulia sūt pauciora ⁊ magis finita q̃z ptīcularia: ire in ptīcularia est ire in ifinitū. ire autez in ulia est ire in aliqd finitū ⁊ vnū. q̃re demratio ulis est potior ptīculari ⁊ magis faciēs scire. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū sit alia cā q̃re ptīcularia sunt magis infinita ⁊ minus scibilia nisi qr sunt plura nūo. ¶ Dōm q̃ mā magis dicit qd infinitū. forma aūt magis qd finitū. vñ ⁊ mā nō est cognoscibilis nisi per analogiā ad formā. sed ꝓstat q̃ forme quāto ulliores tanto magis abstracte. ⁊ per ꝓnis tāto magis formales. pp qd p̃m q̃ huius sunt magis finite. quāto aūt ptīcularliores min⁹ abstracte. ⁊ per ꝓnis magis māles ⁊ minus note apud itell'z. ꝛz enī forma ut in mā recipit q̃z to ulior tāto mālior. tñ ut ꝓsideraf abstracta q̃z to ulior tāto formalior qr ulliora formaliora sūt finitiora. ⁊ p ꝓnis magis scibilia. demratio q̃ ulis magis facit scire. ¶ Deide cū dicē.

¶ Demrabilia q̃ magis sūt ulia. De demōstrabilib⁹ aūt magis est demratio. sicr enīz magis ad aliqd sunt. dignior ergo ulis est qm̄ qdem ⁊ magis est demonstratio.

¶ Remouet quādā cauillationē. posset q̃s forte dicē q̃ nō sequit q̃ si ulia sunt magis demrabilia ⁊ magis scibilia q̃ demratio ulis magis facit scire. iō pbat q̃ hoc sequtur. nā hec dicunt relatiue. demratio dī relatiue ad demrabile. ⁊ scia ad scibile. illa q̃ que sūt magis demōstrabilia ⁊ magis scibilia eorum erit potior demratio ⁊ potior scia. iō ait q̃ [demrabilia igit sunt magis ulia. de demrabilib⁹ aūt magis erit demratio] sup. magis ⁊ subdit q̃ [ad aliqd enim sicr magis.] i. ea que sunt ad aliqd sicr mō se hēt ad magis. ita q̃ si vnum est magis ⁊ aliud. que ergo sunt magis demrabilia illorū est magis demratio. ⁊ que magis scibilia illorū potior scia iō ait. qr sic est [dignior est q̃] demratio [ulis] q̃z ptīcularis [qm̄ ipsa est magis demratio] q̃z ptīcularis. qr s. de magis demrabilibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius si magis p̃ponēda p̃m quaz b̄ ⁊ aliud q̃z p̃z hoc solū cōgscit. Ulē aūt habēs cognoscit ptīculare. b̄ aūt ulē non sciuit. ⁊ sic magis p̃ponēda erit vniuersalis.

¶ Adducit q̃rtā rōnē dicēs [Amplius si magis p̃ponēda] est sup. demratio illa [p̃m quā] cognouit [hoc ⁊ aliud.] i. ulē ⁊ ptīculare [q̃z p̃z quā cognouit solū b̄.] i. solū ptīculare [ulē aūt hns cognouit ⁊ ptīculare. b̄ aūt.] s. habēs. i. cognoscēs ptīculare [nō sciuit ulē] q̃re [⁊ sic.] i. ppter rōnē istā q̃rtā utiq̃z [magis erit pre ponēda.] i. magis erit appciāda sup. demratio [vniū salis] q̃z ptīcularis. ¶ Notādū aūt q̃ sciēs oēm mulam eē sterilē scit aliquo mō hāc mula sterilē. si autē ne sciat: hoc est qr nō ptractat: nō ꝓsideraf. nō iducit hoc ptīculare in suū ulē. ualde ergo modicū deficit ei scientia ptīcularis si hēat sciam de ulī. qr qñ modicū deest itell's accipit q̃ñ nihil deesse. ut dī in. 2. phisi. iō sciēs ulē dī scire b̄ ⁊ aliud. iō dī scire ēt ptīculare. sed sciēs ptīculare min⁹ est remot⁹ a scia ulis. sciēs enī hāc mulā esse sterilē multū ē lōginqu⁹ ut sciat oēz mulā. qr si hec est mula ē sterilis posset ꝓtigē b̄ ex aliq̃ ptīculari cā. sic q̃ aliq̃ mulier ē sterilis ex aliq̃ ptīculari cā. nō tñ oīs mulier est sterilis. q̃z tūcūq̃z q̃ uelit ꝓsiderare habēs sciam

de ꝑticulari ꝫ per hoc possit deuenire ad sciam ulis. multū est tñ adhuc lōginquꝰ a tali scia ꝓpter qd̄ merito sciēs ꝑticulare dī ule nescire. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplꝰ aūt ⁊ sic. ule eni magis demſare est qd̄ est ꝑ mediū demſare cū ꝓpinquiꝰ sit mediū ꝑncipio. ꝓrime aūt imediatū est. B aūt est ꝑncipiū. si igit̄ que ex ꝑncipio est ea que nō ē ex ꝑncipio magis ē ex ꝑncipio ea que minꝰ ē certior demſro. Est aūt hꝰ ulis magis dignior itaq; ulis magis erit.

¶ Adducit rōnē gntā. Circa qd̄ tria fac̄. qz ꝑ° fac̄ qd̄ dictū est. 2° qd̄ dixerat exponit i termis. 3° q̄si per modū epilogi narrat q̄r se hēant rōnes facte dicens q̄sdā ex eis logicas eē. 2ª ibi [Ut si oz.] 3ª ibi [Sz eoz.] Dic ḡ [Amplꝰ aūt ⁊ sic.] i. ꝑ istā rōnē gntā] ule aūt est magis demſare] sup. q̄z ꝑticlare. qz [qd̄ est demſare ꝑ mediū cū sit ꝓpiꝰ.] i. ꝓpinqus [ꝑnº] sup. est magis demſare [ꝓrime aūt] sup. ꝑnº [imediatū est. B aūt.] s. imediatū [ꝑnm est. si ḡ] demſratio [que ē ex ꝑnº est] sup. potior [ea que nō est ex ꝑnº] ꝯñs est q demſratio que [magis est ex ꝑnº sit certior ea que ē minꝰ. hꝰ aūt est ulis] qz ulis est magis ex ꝑnº ⁊ ꝓpinqor ꝑnº q̄z ꝑticularis [dignior itaq; erit ulis] q̄z ꝑticlaris. ¶ Dubitaret forte aliqs qz dixit q ꝓrime aūt ꝑnº imediatū ē. ⁊ postea dixit q B. s. imediatū est ꝑnm. si ḡ imediatū est ꝑnm nō est ꝓrime ꝑnº. ¶ Dōm q ut sup̄ dixim imediatū idē est q nō ꝑ aliū. ⁊ idē imediatū est idemſrabile. sic ḡ duplex est nō ꝑ aliū ita duplex erit imediatū ⁊ duplex erit idemſrabile. dī eni nō ꝑ aliū ut dixim ule qz nō est ꝑ aliū sbz. ule qz nō est ꝑ aliā cām. Sic ēt duplex ē imediatū ule ꝑz sbz ule ꝑz cāz. ⁊ duplex ē idemſrabile. ule qz nō est demſrabile ꝑ aliū sbm. uel qz nō est demſrabile ꝑ aliā cām. q ḡ triāgulus hēt tres est imediata ꝓpō ⁊ nō imediata. ⁊ ē demſrabilis. ⁊ nō demſrabilis. ⁊ ē ꝑnm ⁊ ꝓrima ꝑnº. imediata est eni ⁊ idemſrabilis ꝑ sbm. q eni triāgulꝰ hēt tres nō pōt demſrari ꝑ aliū sbm. est eni triāgulus imediatū sbm talis passiōis. pōt tñ demſrari ꝑ aliā cāz. ⁊ B mō est ꝓpō imediata. talis ḡ ꝓpō q triāgulus hēt tres est ꝑnm in demſratiōe ꝑticulari. ubi demōstrat ꝑ aliū sbm ⁊ nō est ꝑnm ſz est ꝓrima ꝑnº. i. est ꝓrima cāe. qz hēt in se ꝑcisam cām ꝑ quā demſrat demſratiōe ule talis passio de tali sbo. nō ē ḡ icōueniēs q aliq̄ ꝓpō diuersis respectibꝰ sit mediata: ⁊ imediata sit ꝑnm ⁊ ꝓrima ꝑnº. Uel possumꝰ dicere q qd̄libet est potissime ꝓrimū sibiipi. ule ḡ subm qz est imediatum ⁊ hēt rōnē ꝑncipij potissime est ꝓrimū ꝑnº. qz est ꝓrimū sibiipi. hª tñ via melior est. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ut si oꝫ demſare. a. de. d. media sint in quibꝰ est. b. c. magis aūt sursum sit. b. quare si per. b. vniuersale magis est.

¶ Qd̄ dixerat exponit in terminis. d. [ut si oz demſare a. de. d.] i. hīe tres de eqtibiaꝫ ule passione aliā de sbo aliq̄ ꝑticulari [media aūt sint] duo [in gbꝰ ē. b. c.] i. hīe angulū extrisecū. ⁊ triāgulus [magis aūt sursuz sit b.] i. mediū istd̄ qd̄ sig̃tur ꝑ. b. vz hēre angulū extrinsecū sit mediū magis sursuz [q̄re si ule magis est ꝑ. b.] i. magis est ꝑ media sursuz. ꝯñs sup. est q magis fac̄ scire. ¶ Notādū aūt q. a. i. hīe tres mōstrat de. d. i. de eqtibiaꝫ ꝑ mediū. c. i. ꝑ triāgulū. Rursus idē. a. mōstrat de. c. i. de triāgło ꝑ mediū. b. i. ꝑ hīe angulū extrisecū. mediū ḡ. b. i. hīe angulū extrisecū uel est ꝑnm ule est magis ꝓpinquū ꝑnº cū sit magis sursum. ⁊ ꝑ tale mediuz demſrat demſratio ulis ꝯñs est q ipa est potior. ¶ Notādū ēt q si sic disponerent termini. vz. a. b. c. d. i. hēre tres hīe angulū triāgulus ⁊ eqtibiaꝫ iter. a. ⁊ d. i. iter hīe tres ⁊ eqtibiaꝫ sūt media. b ⁊ c. i. hīe angulū ⁊ triāgulus. ꝑ utrūq; eni posset ꝓbari hīe tres de eqtibiaꝫ. ⁊ qz hēt angulū. ⁊ qz ē triāgłus. ſz iter. a. ⁊ c. i. iter hīe tres ⁊ triāgulū est mediū. b. i. hīe angulū. b. ḡ. i. hīe angulū est mediū magis sursuz q̄z. c. i. q̄z triāgłus: qz ime diatiꝰ se tenet ad. a. ⁊ ad passiōez. de triāgło ḡ ꝓbat hīe tres per mediū magis sursuz. i. magis imediate se tenēs ad passionē. ꝓp qd̄ talis passio que est ulis ꝓut hīe tres ꝓbat de triāgulo ꝑ hīe angulū est potior. qz est ꝑ mediuz magis sursuz q̄z ꝓut ꝓbat hui passio de eqtibiaꝫ ꝑ triāgulū. q si dicat q de eqtibiaꝫ pōt ꝓbari hꝰ passio per hīe angulū dicem q eqtibiaꝫ nō hēt angulū nisi qz est triāgulus. triāgulus ergo erit magis mediū que niēs ad hoc ꝓbādū. appellat ergo B mediū magis sursum qd̄ est ꝓpinqus passioni que est maior extremitas ⁊ ꝑnmus ⁊ terminꝰ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed eoꝫ que dicta sūt quedā logica sūt.

¶ Per modū cuiusdā correlarij ifert q [eoꝫ que dicta sūt q̄dā sūt logica.] q. d. q rōnū factarū q̄dā sūt logice. ¶ Notādū aūt q tertia ⁊ q̄rta rō sūt mltū ꝑcoia. vz q ulis magis faciat scire. qz magis tēdit in simplex ⁊ vnū. uel q magis faciat scire. qz scito uli scit B ⁊ aliud. i. scit ule ⁊ ꝑticulare. tales aūt rōnes uocat logicas qz sūt ꝑ quedā coia. hª aūt qz ule est magis ꝑ cām. ⁊ scda qz demſratio ulis ē magis ꝑ cāz ultimā ⁊ gnta. vz q demſratio ulis est magis ꝓpinqua ꝑncipio sūt rōnes magis ꝓꝓrie. ¶ Deide cū dicit.

¶ Maxime aūt manifestum est q ulis magis ꝓꝓria sit q̄z ꝓpōnem hanc qdē hñtes porē scimꝰ quodāmō ⁊ posteriorē potentia: ut si aliqs cognouit qz ois triāgulus hēt tres angulos eq̄les duobꝰ rectis sciuit quodāmō ⁊ q eqtibiarū q duobꝰ rectis potētia sit. Et si nō cognouit q triangulus sit hāc aūt hñs ꝓpōnem ulem nullo mō cognouit neq̄ potētia neq̄ actu.

¶ Adducit sextā rōnē. d. [Magis āt manifestū est] uel [Maxime aūt manifestū est q ulis magis sit ꝓꝓa] ule ut hēt alia trāslatio [sit ꝑncipalior q̄z hñtes qdē hanc porē ꝓpōnē.] i. hñtes qdē ulez que est ꝑor de nūo ꝓpōnū [scimꝰ qdē quodāmō posteriorē.] i. ꝑticlarē ⁊ hñs potētiā ad sciēduz ꝑticularē [ut si aliqs cognouit qm̄ ois triāgulus hēt tres angulos eq̄les duobꝰ rectis quodāmō ⁊ potētia sciuit q eqtibiarū sit eq̄lis duobꝰ rectis.] i. sit hñs angulos eq̄les duobꝰ rectis [⁊ si nō cognouit q triāgulus hñs ꝓpōnē hāc.] s. ꝑticularem q eqtibiarum [nullo mō coguit ule nec poª nec actu.] q. d. q ista rō est multū ꝓꝓria ⁊ multum ꝑncipalis. q ulis demſratio sit potior ꝑticulari. qz sciēs ule ex B ipo scit quodāmō ꝑticulare. sed ex eo q qs scit ꝑticulare nullo mō ex B dī scire ule nec poª nec actu. ḡ demſratio ulis est potior. ¶ Dubitaret forte aliqs qz videt q hec rō sexta sit eadē cū q̄rta rōne. sic eniz arguebat rō q̄rta q potior est demſratio per quā scit B ⁊ aliū q̄z per quaz scit hoc solū. ⁊ ex hoc arguebat q demſratio ulis esset potior. qz per eā scit per hoc ⁊ aliū. i. scit ule ⁊ ꝑticulare: ſz ꝑ ꝑticularē demſrationē scit B solū. i. ꝑticlare tñ. B idē ut vī arguit ista rō. ꝓp qd̄ duo icōueniētia ut vī sequunt. hꝰ qz ista rō vī eē eadē cū illa. 2° qz illa rō dicebat eē logica. ⁊ tñ ista q̄ vī eē eadē cū illa dī eē maxie ꝓꝓria. Ule ut hēt alia lra dī eē maxie ꝑncipal. ¶ Dōz q ule sbz de quo ꝯcludit passionē ulis demſratio duas ꝓrogatiuas hēt respcū ꝑticularis sbi. i. ꝑro quo ꝯcludit passionē ꝑticularis demſratio. ut ois triāgulus de quo ꝯcludit hīe tres demſratio ulis q̄z ad ꝑsens spectat

duas progatias hēt respcū ois eqtibiax de quo ꝛcludit hꝰ passionē demstratio pticlaris. vna āt istax progatiuax sumit ex pte signi uls ⁊ ex pte termini cois. naz i termio coi ꝛiūcto signo uli p locū a toto i qtitate includit terminꝰ minꝰ cois ꝛiūctꝰ signo uli. ut i oi aiali includit ois hō. sic i oi triāglo includit ois eqtibiax: sz nō ecōuerso. in oi hoie nō includit oē aial. nō eni ualet. ois hō. g oē aial. nec ualet. ois eqtibiax. g ois triāgls. sz ualeat ecōuerso. vz ois triāgls g ois eqtibiax. ex hac aūt progatiua arguebat rō 4ª. vz q q scit ule scit pticlare. i. q scit ppōnē ulioré scit pticlariorē. ul q scit terminū magis cōez iūctū signo uli scit terminū minꝰ cōez iunctū tali signo. ut qui scit q oē aial scit q ois hō. ⁊ iō rō illa dicebat logica. qz arguē ex coitate termini ⁊ ulitate signi est arguere per qdaz coia. qd maxie spectat ad logicū. secdam aūt progatiuā hēt sbm ule de quo ꝛcludit passionē demstratio uls respectu sui pticularis de q ꝛcludit demstratio pticularis. qz hꝰ sbm ule pm q huiꝰ est hēt in se cām illiꝰ passiōis. sbm aūt pticulare pm q huiꝰ est nō hēt in se hꝰ cām. ⁊ qz scire est p cām: sciens passionē de sbo uli pm huiꝰ scit cām illiꝰ passionis. sciendo aūt hꝰ cām scit aliq mō oia illa qbꝰ talis passio iest. iō scies ule rōne cognitionis cāe dr quodāmō scire pticulare. sed sciens pticulare qz pm q huiꝰ ignorat cām: nullo mō dr scire ule nec actu nec potētia loquendo de potētia ppinq. nisi forte diceret scire pm potentiā remotā: sic puer est i potētia ad militādū. hec g rō 6ª nō est eadē cū qrta. qz illa initit coibꝰ: ista ppriis. qz initi ex eo q aliqd est magis p cāz ē initi i ppriis. iō illa dicebat logica. hec āt magis ppa. ¶ Deide cū dic.

¶ Et vniuersalis qdē itelligibilis est: sz pticularis in sensu pficit. Qd igit ulis dignior sit pticulari tot nobis dicta sunt.

¶ Adducit septimā ⁊ ultimā rōnē dicēs q ⁊ ulis quidē] siue ⁊ ulis aūt] demstratio ⁊ itelligibilis est.] i. solo itellectu cognoscit ⁊ pticularis qdē in sensu pficitur.] tūc g est supplēda rō q cū magis faciat scire qd ptinet ad itellectū qz qd ptinet ad sbz. demstratio ulis est potior qz pticularis. videt aūt hec rō potissime cōcludere de demstratione pticulari simplr. ut puta si de ꝶ triangulo sensibili pbaret hie tres. Ultimo epilogat circa determiata dicēs ⁊ qd qdez vniuersalis dignior pticulari tot nobis.] i. a nobis ⁊ dicta sint.]

q Quod aūt demstratiua puatiua hic manifestū sit. sit eni demstratio dignior alijs exntibꝰ eisdē: aut que ē ex minoribꝰ qōnibꝰ: aut suppōnibꝰ: aut ppōnibꝰ. Si eni note sūt sitr cogscē uelociꝰ p hoc est. ꝶ aūt appetibiliꝰ est. Rō aūt ppōnis q melior sit ex minoribꝰ ulis sic est.

¶ Postqz pbs pbauit q demstratio ulis potior sit qz pticularis. i pte ista declarat q affirmatia sit potior qz negatiua. Circa qd sex facit bz q sex rōnes adducit ad ppositū. 2ª rō icipit ibi ⁊ Utreqz qdem igit.] 3ª ibi ⁊ Ampliꝰ qm oñsuz.] 4ª ibi ⁊ Ampliꝰ iuxta ꝶ.] 5ª ibi ⁊ Ampliꝰ ñ pnm.] 6ª ibi ⁊ Adhuc pncipalior.] Circa pm tria facit. qz pº supponit qdā nēciū ad ppositū. vz qd est ex pauciorib ceteris pibꝰ q illd fit magis notū ⁊ dignꝰ. 2º supponit aliud nēciū ad ppositū q semp pora pm q huiꝰ sūt notiora. 3º ex his que dixerat pbat itētū. secda ps icipit ibi ⁊ Si eni sitr.] 3ª ibi ⁊ Si p media demōstratio.] Dicit ergo ⁊ q aūt demstratiua.] i. affirmatiua ⁊ puatiua.] i. negatiua fit potior ⁊ manifestuz est hinc.] i. ex dicēdis nā ⁊ si eni demstratio est dignior alijs existētibꝰ eisdez.] i. ceteris paribꝰ ⁊ que est aut ex minoribꝰ qōnibꝰ aut] ex minoribꝰ ⁊ suppōnibꝰ aut] ex minoribꝰ ⁊ ppōnibꝰ.] q. d. q illud est dignꝰ qd est per minora. i. per pauciora siue illa minora uel pauciora sint qōnes siue suppōnes siue ppōnes qd declarat dicēs q ⁊ si eni sitr note sunt ueloci cognoscere est per hec.] i. per pauciora. ⁊ ait q ⁊ hoc aūt est appetibiliꝰ] vz cognoscere uelocius qz tardiꝰ. ⁊ cognoscē per pauca qz per multa. ⁊ subdit q ⁊ rō ulis ppōnis] nre siue nri dicti ⁊ q sit melior ex minoribꝰ sic est.] q. d. q isto mō sumit ulis. i. ulr rō huiꝰ ppōnis. i. huiꝰ dicti: q. s. sit melior affirmatiua qz negatiua qz est ex minoribꝰ. i. ex pauciorib. ¶ Notādū aūt q ppōnes suppōnes ⁊ qōnes sic differūt. naz ppōnes dici pñt que sunt per se note. suppōnes aūt dicunt que sunt ꝛcesse ab aduersario. qōnes aūt dici pñt de qbus aduersariꝰ dubitat: ⁊ que nō ꝛcedit. exntibus aūt eisdē. i. ceteris paribꝰ illud qd est ex pauciorib est dignius. qz uelocius scit. qliacūqz aūt sint illa pauciora. ut qd est ex pauciorib qōnibꝰ est meliꝰ qz qd ex pluribꝰ. Sic ēt dicēdū est de ppōnibꝰ ⁊ suppōnibus. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si eni similiter cōtinget cognita esse media. pora aūt notiora sunt.

¶ Premittit scdz qd est nēciū ad ppositū. d. ⁊ Si enim media erit.] i. ꝛtinget ⁊ eē cognita. simlr.] i. eē eiusdē gnis ⁊ eē eiusdē coordinatiōis. appellat eni media sitr cognita que sunt pm idē genꝰ uel pm eādē coordiationem. si ergo media accipiant talia: semp pora notiora sūt. ⁊ pora eni] media eiusdē coordinatiōis ⁊ notiora sunt posteriorib. posset eni cōtingere q pora in naturalibus nō eēnt ita nota nobis sicut posteriora in mathematicis: sed ceteris paribus acciptēdo pora ⁊ posteriora eiusdē coordinationis semper priora sunt notiora posterioribus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sit igit per media demstratio eorum que sunt. b. c. d. q. a. in. e. sit. Altera vo per. b. c. q. a. in. d. sit. sitr igit hoc se hēt q. a. i. d. sit q. a. i. e. sit. Sz q. a. in. d. sit pus est ⁊ cognoscibilius qz q. a. in. e. per hoc eni illo demstratur. Credibiliꝰ aūt est q est per qd ⁊ que ita qz per minima est demstratio melior est alijs eisdē existētibus

¶ Ex his que dixerat pbat itentū exponēs suā pbationē in terminis dicēs ⁊ Sit demstratio per media eorum que sunt. b. c. d. q. a. in. e.] q. d. q demōstret q. a. sit in e. ut puta sbstātia in hoie per hec tria media. b. c. d. per corpus. per aiatū corpus. per aial. que sunt tria media iter hoiez ⁊ substātiā. per. a. ergo itelligat suba. per. e. hō. per. b. corpus. per. c. aiatū corpꝰ. per. d. aial. ⁊ sbdit q ⁊ sit vo altera.] s. demstratio ⁊ p] hec media ⁊ b. c. q. a. sit in. d.] q. d. q mōstret altero medio q. a. sit in. d. i. sba i aiali. per. b. ⁊ per. c. i. per corpꝰ ⁊ per aiatū corpꝰ. que sunt media iter substātiam ⁊ aial. ⁊ subdit q ⁊ sitr igit hēt.] i. se hēt hoc q ⁊ a. sit in. d.] i. substātia in aiali ⁊ q. a. sit in. e.] i. sbstātia in hoie. q. d. q media per que pbatur suba de hoie ⁊ de aiali se habēt similiter. i. sunt eiusdē coordinationis. sūt eni in eadē linea pdicamētali. differūt tū media per que pbat suba de aiali ⁊ p que pbat de hoie. qz media que sūt iter sbaz ⁊ aial sunt pora. media aūt iter subaz ⁊ hoiez sūt posteriora. iō ait ⁊ sed q. a. sit in. d.] i. suba in aiali ⁊ pus est ⁊ cognoscibiliꝰ qz. a. in. e.] i. qz suba in hoie ⁊ per ꝶ eni.] i. per aial ⁊ demstrat illud.] i. suba de hoie. ⁊ subdit q ⁊ credibilius aūt est qd est pp qd: ⁊ qd est per minima.] i. p pauciora. ⁊ qz sic ē ⁊ alijs eisdē exntibꝰ.] i. ceteris pibꝰ ⁊ melior est] demstro q est pp qd ⁊ p pora ⁊ p minima.

i.p pauciora q̃z que est p posteriora ⁊ p plā. Tūc g̃ sup
plēda est ro q̃ cū sic se hēat affirmatia demōstratio ad ne
gatiuā. qz est p pora ⁊ p pauciora. oz q̃ sit potior q̃z ne
gatiua. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū affir^ua pbet per
pauciora q̃z negatia. ¶ Dōz q̃ oz eē pauciora p que p
bat affirmatia q̃z p que pbat negatiua. nā per oia per
que pbat affirmatiua pbat ⁊ negatiua. addit ēt aliqd
mediū ul aliq̃ media pbatio negatie sup affirmatiuā:
ut pz in diūsis giib^9. nā si accipiant aliq̃ duo extrema
i vno pdicamēto iter que cadāt q̃z plā pūt cadē media
in eodē pdicamēto. ⁊ accipiat termin^9 q̃z ppinqor pōt
respectu minoris extremitatis accepte in alio pdicamēto
apparebit in termis sic eē ut dixim^9. vbi gīa. maxia di
stātia in aliquo pdicamēto. utputa: in pdicamēto sbe ut
sba ⁊ hō. iter hec eni duo extrema cadūt plā media q̃z
iter aliq̃ alia duo extrema. nō descēdēdo eni ad ididua
qz illa relinquēda sunt. spēs spālissima tenet ifimū lo
cū in pdicamēto: ⁊ gen^9 gīalissimū supmū. iō gīa exē
pli assūpsim^9 hos termios. vz sbaz tanq̃z maiorē extre
mitatē. ⁊ hoiez tanq̃z minorē. reducet eni hō in sbam p
aliq̃ media. utputa p tria. dicem^9 eni q̃re hō est sba. qz
est corp^9. q̃re est corp^9. qz est aiatū corp^9. q̃re est aiatuz
corp^9. qz est aial: pp qd qnquelīe posite in textu. vz. a.
b. c. d. e. pūt sig̃re hos qnque termios: duos extremos
⁊ tres medios. vz sbaz. corp^9 aiatū. corp^9. aial. hoiem.
sic g̃ se hēt in affirmatiua. qz isto mō in eodē pdicamē
to reducit mediatuz ad imediatū. si g̃ accipiat negatia
⁊ accipiat termin^9 aliqs in aliq̃ pdicamēto: utputa q̃
accipiat aliqd in pdicamēto q̃ztitatis qd remoueatur
ab hoie dato q̃ accipiat illd iter qd ⁊ hoiez cadūt pau
ciora media. ſ aūt erit ipa q̃ztitas siue ipz pdicamētū
pauciora eni media assumerent ad pbāduz q̃ q̃ztitas
remoueat ab hoie q̃z q̃ linea remoueat ab hoie. nā q̃
q̃ztitas remoueat ab hoie nō accipient media nisi que
sunt in pdicamēto sbe que sunt supra hoiez. reduceret
eni hō in sbaz que sba imediate remouet a q̃ztitate. sed
q̃ linea remoueat ab hoie nō solū reducet hō in sbam
⁊ nō solū accipient media que sunt in pdicamēto sbe:
sz ēt reducet linea in q̃ztitatez. ⁊ accipient media q̃ sūt
in pdicamēto q̃ztitatis. est g̃ illd iter qd ⁊ hoiez cadūt
pauciora media. in ppōne q̃z affirmatiua que sumit re
spectu eiusdē pdicamēti assūpsimus illud qd maxie di
stat ab hoie: ut sbaz. In ppōne vo negatiua q̃ sumit re
spectu diūsorz pdicamētorz assumpsim^9 illud iter qd ⁊
hoiez cadūt pauciora media. utputa q̃ztitatē ul q̃lita
tē ul qdcūqz alid pdicamētū. sba g̃ cū hoie faciet ppō
nē affirmatiuā. q̃ztitas aūt ul q̃lītas ul qdcūqz alid p
dicamentū faciet negatiuā. oia aūt que accipiunt me
dia ad pbādū affirmatiuā q̃ hō sit sba accipient ad p
bādū negatiuā q̃ hō nō sit q̃ztitas ⁊ adhuc plā. nā iter
hoiez ⁊ sbam nō sunt posita eē nisi tria media. vz aial.
aiatū corp^9. corp^9: sz q̃ q̃ztitas remoueat ab hoie erūt
ibi q̃tuor media. vz tria pīata ⁊ adhuc q̃rtū. vz ipa sba
nā ipa sba nō est mediū iter sbaz ⁊ hoiez. sed est mediū
q̃ q̃ztitas remoueat ab hoie. hec g̃ negatiua. hō nō est
q̃ztitas. ul q̃ztitas remoueat ab hoie reducet ad imedi
atā p q̃tuor media. dicet eni q̃ q̃ztitas remouet ab ho
mine. qz remouet ab aiali. ab ſ aūt qz ab aiato corpe.
ab ſ vo qz a corpe. a corpe vo remouet qz remouet a
sba. illa g̃ media q̃ cadūt ad pbādū affirmatiuā cadūt
ad pbādū negatiuā. ⁊ adhuc plura. per pauciora g̃ est
affirmatiua q̃z negatiua g̃ potior. ¶ Ulteri^9 forte du
bitaret aliqs. q̃ cū multe sint negatiue in eodē pdica
mēto ut ꝫ ueritatē hēat in negatiuis eiusdē pdicamē
ti q̃ p illa eadē media. ⁊ adhuc p plura pbet negatiua
q̃z affirmatiua. ¶ Dōm q̃ negatiue in eodē pdicamē
to sunt put vna spēs remouet ab alia: ut si dicat q̃ hō
nō est leo: ul q̃ hō nō est ferrū: ul q̃ aial nō est lapis. oz
eni accipi ista ſm diuersas spēs ul spālissimas ul ſbal
ternas. igit iste due spēs ul imediate ꝛtinent ſb eodez
gīe ut albedo ⁊ nigredo sub colore. tūc faciēt ppōnez
negatiuā imediatā ⁊ idem ōstrabilē. de talib^9 g̃ non est
qō. Si vo sunt sub eodē gīe nō primo sed remoto ut
puta q̃ hō nō est ferrū. illud idē dicem^9 de talib^9 dua
b^9 spēb^9 in eodē pdicamēto. qd diceremus de qbusli
bet duab^9 alijs spēb^9 in diuersis pdicamētis. nā hō ⁊
ferrū lz sint in eodē gīe remoto. nō sunt aūt in eodem
gīe primo. accipiemus g̃ q̃z longinqus ⁊ q̃z remoti^9
poterimus nō de inuicē pdicātia: ut ex pte hois acci
piemus corpus aiatū. ⁊ ex pte ferri corpus inaiatū. ⁊
erit idem iudiciū de istis duob^9 gīib^9 respectu hois ⁊
ferri: qd eēt de duob^9 pdicamētis respectu duorz aliq̃
rū existiuz in illis pdicamētis. nā sic dicimus q̃ linea
remouet ab hoie. qz pdicamētū q̃ztitatis in q̃ est linea
remouet a pdicamēto sbe in q̃ est hō. sic dicem^9 q̃ hō
remouet a ferro. qz corpus aiatū in q̃ est hō tanq̃z i suo
gīe remouet a corpe inaiato in q̃ est ferrū tanq̃z i suo
gīe. ⁊ sic hec negatiua mediata hō nō est linea reducit
ad imediatā reducēdo tā hoiez q̃z lineā in supma gīa
que sunt ab inuicē diuersa: sic hāc negatiuā mediatā.
hō nō est ferrū. reducemus ad imediatā reducēdo tam
hoiem q̃z ferrū q̃z ad supiora gīa possumus ad inuicē
dīa. hec aūt nō sunt nec sba nec corpus. qz nec in sba
nec in corpe differūt hō ⁊ ferrū. sed hi^9 sunt aiatū ⁊ in
aiatū. si g̃ ſm istā negatiuā mediatā: hō nō est ferrū uo
lumus accipe affirmatiuā q̃z magis mediatā possum^9
accipiemus istā. hō est corp^9 aiatū. ul istā. ferrū est cor
pus inaiatū: q̃ facto pz q̃ p illa eadē media p que redu
cit hō in corp^9 aiatū: p illa eadē media ⁊ p plura remo
uebit hō a ferro ul a corpe inaiato. utputa si iter corp^9
aiatū ⁊ hoiez sint duo media. vz aial ⁊ rōnale aial. per
oia ista media p que reducit hō in corpus aiatū remo
uebit a corpe inaiato ⁊ adhuc p plura. qz ⁊ ipm corp^9
aiatū qd nō cadit mediū iter seipm ⁊ hoiez cadet me
diū ſm remotionē iter corpus inaiatū ⁊ hoiez. ſ est g̃
qd pbs dicit q̃ alijs eisdē existib^9. i. ceteris paribus. i. si
accipiat talis affirmatiua ſm q̃ cōpetit accepte nega
tiue. uel ſm q̃ debet accipi ut regrit accepta negatiua
semp ex pauciorib^9 est affirmatiua q̃z negatiua. posses
eni talē accipe affirmatiuā ⁊ talē negatiuā q̃ p plura
eēt affirmatiua q̃z negatiua. sed si accipiat affirmatiua
ſm q̃ regrit negatiua semp est ex pauciorib^9 affirmati
ua q̃z negatiua. ¶ Ulteri^9 forte dubitaret aliqs. utruz
sit ex porib^9 affirmatiua q̃z negatiua. ¶ Dōm q̃ illud
qd est cā ⁊ est pp qd alteri^9 est pus illo. si eni hō remo
uet a q̃ztitate per sbam. pus itelligit hō eē in sba q̃z re
moueri a q̃ztitate. imo ipm esse in sba est pp qd ⁊ est cā
q̃re remoueat a q̃ztitate. pbs g̃ cōparat negatiuā ad af
firmatiuā eo mō q̃ in eodē pdicamēto affirmatia ma
gis mediata cōparat ad affirmatiuā minus mediatā:
ut sic hec. hō est sba. que est magis mediata cōparatur
ad hāc. aial est sba: que minus est mediata. ita suo mō
q̃ztū ad pñs spectat. hō nō est q̃ztitas. que est negatiua
cōparat ad hāc. hō est sba. que est affirmatiua. nā sic il
la eadē media que cadūt iter aial ⁊ subam cadūt inter
hoiem ⁊ subaz. ⁊ adhuc plura. sic illa eadē media que
cadūt in affirmatiua cadūt in negatiua ⁊ adhuc plura
duz tñ accipiat affirmatiua ſm q̃ debet accipi iuxꝫ ac
ceptā negatiuā. nā ad hāc negatiuā. hō nō est ferrum.
nō deberet accipi hec affirmatiua. hō est sba. uel hō est
corpus. in qb^9 ꝓuenit cuz ferro: sed deberet accipi. hō
est corpus aiatū. in q̃ differt a ferro. sic eni accipiendo
affirmatiuā semp per plura est negatiua q̃z affirmatia.
Rursus sicut q̃ aial sit sba est por q̃z q̃ hō sit sba. quia
hō est suba per hoc q̃ aial est suba. sic affirmatiua est p
or q̃z negatiua. nā nō remouet hō p subam a q̃ztitate:
nisi qz pus itelligit eē in sba q̃z remoueri a q̃ztitate. vi
det eniz pbs. ex suū ppositū pcessisse qñ ex duab^9 affir/

matiuis.vz ex.a.in.e.⁊.d.i.ex ſba in hoie ⁊ in aiali per media eiusdē coordinatiōis pbauit paucitatē ⁊ porī tatē.ut qr per pauciora ⁊ per pora est.d.in.a.i.ſuba in aiali q̃z in.e.i.in hoie.cuz tñ ipe nō deberet hoc pbare de duab⁹ affirmatiuis:ſed de affirmatiua ⁊ negatiua: cuz de hoc sit pncipalis itētio:ſed ut patuit oino est ſimile de duab⁹ affirmatiuis in eodē pdicamēto quarū vna est mediatior alia:⁊ de affirmatiua ⁊ negatia:dū tñ accipiat affirmatiua ut debet accipi iuxt acceptā negatiuā.p pauciora q̃ ut dicebat p⁹ ſuppō ⁊ per pora ⁊ notiora ut dicebat ſcda est affirmatia q̃z negatiua.potior ergo ⁊ dignior est iſta q̃z illa. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Utreqz qdē igit per tres terminos ⁊ p̄ positiōes duas demōſtrant:ſz hec qdē eē accipit aliqd:illa vo eē ⁊ non eē aliqd per plura itaqz accipit:quare indignior est.

¶ Adducit ſcdaz rōnē.differt aūt hec ſcda rō a p⁹. qr p̄ ma arguit de paucitate p̄m nūz.⁊ arguit de paucitate nō p̄m vnū ⁊ eundē ſill'm.nā in vno ⁊ eodē ſill'o ſemp est vnū mediū.hec aūt arguit in vno ⁊ eodē ſill'o.⁊ arguit de paucitate nō p̄m nūz.p̄m eni nūm in vno ⁊ eodem ſill'o tot ſunt in affirmatiuo quot in negatiuo:ſed in vno ⁊ eodē ſill'o p̄m q̃litatē ⁊ formā plura ſūt in negatiuo q̃z in affirmatiuo.nā in affirmatiuo nō ſunt niſi ppōnes affirmatiue tm̄.in negatiuo vo est vna ppō affirmatiua ⁊ alia negatia.iō ait q̄ [utreqz qdē igr.] ſ.demſtatiōes tā affirmatiua.ſ.q̃z negatiua [demſtant per tres termios ⁊ p duas ppōnes:ſed hec qdem] demſtatio affirmatiua [accipit aliqd eē.] i.accipit ſoluz ppōnes affirmatiuas [illa vo.] ſ.negatiua demōſtratio accipit [aliquid eſſe ⁊ nō eſſe.] i.accipit affirmatiuā ⁊ negatiuā [per plura itaqz] ſup.p̄m qualitatem ⁊ formam est negatiua q̃z affirmatiua [q̃re dignior est] hec q̃z illa. ¶ Deinde eum dicit.

¶ Amplius qm̄ oñſuz est impossibile eſſe p̄ utrāqz p̄uatiuarū ppōnū fieri ſillogiſmū ſ vnā qdē opz hi⁹ eē.alia vo qm̄ est.

¶ Adducit ad hoc idē tertiā rōnē ſumptā ex eo q̄ affirmatiua nō ſolū est ex pauciorib⁹ ⁊ q̃ztū ad nūz ⁊ q̃ztū ad formā.vz q̃ztū ad nūm in diuerſis ſill'is:⁊ q̃ztuz ad q̃litatē ⁊ formā in eodē ſill'o.ſed in affirmatiua est potior qr est maioris efficacie.iō ait [Amplī⁹] ſup.affirmatiua est potior q̃z negatiua [qm̄ oñſuz est] in libro pōr [ipossibile est fieri ſill'm ex utraqz ppōnū p̄uatiuarū] ex puris eni negatiuis nihil ſequit ut in p̄orib⁹ p̄bat [ſed] ſup.in p̄uatiuo ſill'o [vnā qdē] ſup. ppōnē [opz eē hi⁹.] ſ.negatiuā [alterā vo qm̄ aliqd est.] i. affirmatiuā.tūc q̃ ſic formet rō.affirmatiuus ſill's nō indiget ppōne negatiua.ſill's aūt negatiuus non pōt facē ſine ppōne affirmatiua.q̃ efficacior est ad ꝛcludē dū affirmatiua q̃z negatiua.nā affirmatiua nō ſolum hēt efficaciā in ſill'o affirmatio:ſz ēt in negatiuo.⁊ qr efficacior est affirmatiua:iō dignior. ¶ Deide cū die.

¶ Amplī⁹ iuxta hoc opz accipe p̄dicatias. qdē eni augmētata demōſtratiōe neceſſe est fieri plures.p̄uatiuas aūt impossibile est plures vnā in omni ſillogiſmo eſſe.

¶ Adducit ad hoc idē quartā rōnē.Circa qd tria facit. qr p⁹ adducit hi⁹ rōnez.2⁹ eā applicat in terminis.3⁹ ex his que dixerat ꝛcludit itētū.1ª ibi [Sit eni in nullo.] 3ª ibi [Si ergo noti⁹.] Dicit ergo q̄ [amplius iuxta hoc.] i.iuxta ppōnes negatiuas [opz accipere hoc.] i.ppōnes [pdicatiuas.augmētata eni qdē demſtatione neceſſe est fieri plures] pdicatiuas.i. affirmatiuas [p̄uatiuas qdē ipossibile fieri plures in vno ſill'o.vnā eni eē.] ſ.p̄uatiuā in oi ſill'o p̄uatiuo.ſup.cōtingit. ¶ Notādū aūt vim rōnis h⁹ in hoc ꝛſiſtē q̄ affirmatiua sit potior q̃z negatiua.qr ſi augmētet demōſtratio negatiua.i.ſi p̄ſillogiçent p̄miſſe ſill'i negatiui. nā hoc est augmētare ſill'm ul' demſtationē p̄ſillogiçare p̄miſſas ei⁹.ſi ergo fiat p̄ſillogiçatio in ſill'o p̄uatio in p̄ſillogiçādo plures accipient affirmatiue q̃z negatiue.nā ad p̄ſillogiçādū affirmatiuā accipient ambe affirmatie.ſed ad p̄ſillogiçādū negatiuā accipiet altera affirmatiua altera negatiua.plures ergo erūt ibi affirmatiue q̃z negatiue.in ipo ergo ſill'o negatio hēt maiorē efficaciā ppō affirmatiua q̃z negatiua. ppō ergo dignior.⁊ ſi dignior est ppō affirmatiua q̃z negatia dignior est demſtatio affirmatia que accipit oēs ppōnes dignas.i.oēs affirmatiuas q̃z sit demſtatio negatiua que accipit aliquā ppōnē negatiuā.⁊ ita min⁹ dignā. ¶ Dubitaret forte aliqs.qr videt q̄ iſta rō q̃rta p̄dicat rōni p̄me.nā in rōne p⁹ dicebat q̄ que est ex paucioribus est dignior.ergo dignior est negatiua q̃z affirmatia.ſi ergo in p̄ſillogiçādo plures accipiunt affirmatiue q̃z negatiue videt q̄ sit dignior negatiua. ¶ Dōm q̄ ppō regrens pauciora media dignior est.qr est magis imediata ⁊ ppingor pncipio.⁊ ad hoc uadit rō p̄ ma.qr ceteris parib⁹ ſemp affirmatiua est imediatior q̃z negatiua.ſed p̄m media accepta q̃les debeāt accipi ppōnes utrū affirmatiue ul' negatiue ad hoc nō uadit rō p̄ma.ſed ad hoc uadit hec rō q̃rta.vñ equoce loquitur de pluralitate hec rō ⁊ illa.rō eniz p̄ma ex paucitate medior arguit dignitatē affirmatie.hec aūt ſuppoſito nūo medior ex pluralitate ppōnū affirmatiuarū arguit efficaciā ppōnis affirmatiue:⁊ ita dignitatem eius.nā ad ſillogiçādū duas p̄miſſas etiā in ſill'o negatiuo nō accipiēdo niſi duo media vnū ad p̄ſillogiçanduz maiorē.⁊ aliud ad p̄ſillogiçādū minorem:in tali eniz p̄ſillogiçatiōe ꝛcurrēt plures affirmatiue q̃z negatiue.qd nō eēt niſi affirmatiua eēt efficacior.⁊ per ꝛns dignior. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.qr videt hec rō quarta nō differre a rōne tertia.nā utraqz arguit ex eo q̄ opz magis plurificari affirmatiuā.⁊ ex eo q̄ hec est efficacior q̃z negatiua. ¶ Dōm q̄ hec rō quarta addit ſup rōnez tertiā.nā rō tertia ſimpl' arguit affir^uaz efficaciorē eē.qr hēt vtutē ⁊ efficaciā tam in affirmatiuo q̃z in negatiuo ſill'o.negatiua aūt ſolū hēt efficaciā in negatiuo ſill'o.ſed hec rō quarta plus arguit.p̄bat eniz q̄ in ipo ſill'o negatiuo q̃ztū ad aliqd hēt maiorē efficaciā affirmatiua q̃z negatiua:ut q̃ztum ad p̄ſillogiçationē eius.ſi enim aliqd hēret potētiā in duabus reb⁹ eēt potētius q̃z illud qd hēret potētiā in vna illarū tm̄.⁊ adhuc etiā ſi respectu illius vnius rei in q̄ utrūqz haberet efficaciā.ſed illud qd habet potentiam in duobus.haberet etiam potentiā in illa eadem re in qua habet efficaciā aliud:⁊ maiorem efficaciam q̃z illud:tunc nullum dubiū eſſet q̄ eſſet multo potentius q̃z illud.per ſimilem modum arguit p̄bs de ppōne affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit eni in nullo eē.a.in qb⁹ est.b.in.c.āt sit oi.b.Si igit op⁹ est itez augere utraſqz ppōnes est mediū inueniēdū.Huiusmodi qdē.a.b.sit mediū.d.ſed.b.c.sit.e.e.qdez manifestū est p̄dicatiuū eē.ſ.d.de.b.p̄dicatiuū qdē.a.d.aūt tanq̃z p̄uatiuū ponit d.qdē eni de oi.b.ſed.a.in nullo oportet eē.d.ſic igit vna p̄uatiua ppō que est.a.d. idem aūt modus est ⁊ in alijs ſillogiſmis ſemp enim mediū p̄dicatiuor terminor

pdicatiuũ in utraq; est:ß puatiui alterꝰ p̃uatiuũ neĉe est eĉ.quare hec vna hi⁹ sit p̃ positio.alie vo pdicatiue.

¶ Qd dixerat declarat in termis dicẽs.[Sit enĩ i nullo eĉ.a.in qb⁹ est.b.]s.hec sit maior sillĩ negatiui.nullũ.b.est.a.[in.c.aũt oi sit.b.]i.hec sit mior.oĉ.c.ẽ.b. si iterꝰ est opus augẽ utrasq; ppõnes.]i.si neĉe est pro sillogiçare utrãq; istarꝰ p̃missarꝰ[iueniẽdũ est mediuꝫ puto qdẽ.a.b.]i.iueniẽdũ est mediũ cõpetẽs qd psillogiçet.a.b.que fuit maior.vz nullũ.b.est.a.[sit.d.]tale[mediũ sed.b.c.sit.e.]i.ad psillogiçãdũ.b.c. minorẽ sit.e.mediũ.ꝛ subdit q[e.qdẽ igit manifestũ est p̃dicatiuũ eĉ.]q.d.q mediũ p qd sillogiçabit.b.c. minor affirmatiua erit in utraq; p̃missarꝰ affirmatiuarꝰ. qꝛ nõ sillogiçat affirmatiua nisi p affirmatiuã[ꝯ.d.] qd fuit mediũ ad psillogiçãdũ.a.b.que fuit negatiua vnã ppõnẽ ut minorẽ faciet affirmatiuã. formabitur enĩ sic sill's ad psillogiçãdũ minorez.oĉ.e.est.b.oĉ.c.est e.g oĉ.c.est.b.pp qd in psillogiçatiõe maioris erũt oia affirmatiua.maior aũt psillogiçabit sic.nullũ.d.est.a. oĉ.b.est.d.g nullũ.b.est.a.iõ q̃ztũ ad hoc sbdit q[sit d.de.b.qdẽ pdicatiuũ.]i.minor ad psillogiçãdũ maiorẽ erit affirmatiua.[a.d.aũt.]i.maior illi⁹ psillogisimi[tanq̃ puatiuũ.]i.erit negatiua.ꝛ subdit[ponat.d.qdẽ enim de oi.b.]i.d.pdicabit de oi.b.ista est minor[sed.a.in nullo opꝫ esse.d.]i.remouebit ab oi d.ista est maior[sic igit vna est puatiua ppõ que est.a. d.]q.d.q in psillogiçãdo maiorẽ ꝛ minorẽ alicuius sill'i negatiui nõ accipimus nisi vnã p̃missaꝫ negatiuã ꝛ tres p̃missas affirmatiuas.g nõ solũ absolute ꝛ simpl'r.sed ẽt in ipo sill'o negatio q̃ztũ ad psillogiçationẽ eius efficacior est affirmatiua q̃z negatiua.ꝛ subdit q[idem aũt modus est ꝛ in alijs sill'is.]nam quĉũq; sill'm ẽt negatiuũ si uolum⁹ ipm psillogiçare nõ accepiemus nisi vnã p̃missaꝫ negatiuã ꝛ tres p̃missas affirmatiuas.iõ sbdit q[semp enĩ mediũ qdẽ pdicatiuorꝫ terminorꝫ in utraq; opꝫ eĉ pdicatiuũ.]i. affirmatiuũ. q.d.q opꝫ accipe mediũ qd in utraq; p̃missarꝰ sumat affirmatie.ꝛ sbdit q[puatiui]aũt cũ sint termini ad psillogiçãdũ ppõnẽ hñtez termios ꝓiũctos negatiue[alterũ terminorꝫ necesse est eĉ puatiuũ]ꝛ alterꝫ sup. affirmatiuũ.ita q mediũ cũ vno termio faciet p̃missã negatiuã ꝛ cũ alio affirmatiuaz[q̃re in hi⁹]sup.psillogiçatiõe qñ psillogiçat tã maior q̃z minor sill'i negatiui[vna ppõ.]i.vna p̃missa[erit hec huius.]i.erit negatiua[alie vo]p̃misse[pdicatiue.]i.affirmatiue sup.erunt.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit notiꝰ per qd demrat ꝛ credibilius est:demrat aũt puatia per pdicatiuã. pdicatia per illã nõ demrat. por g ꝛ notior ꝛ credibilior cũ sit melior utiq; erit.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit ꝓnez itẽtã.nã sill's negatiuus psillogiçat p multas ppõnes affirmatias.ꝯ sill's affirmatiuus nõ psillogiçat p aliq̃s negatiuas. credibilior g ꝛ notior ꝛ nobilior ꝛ efficacior est affirmatia q̃z negatiua.iõ ait.[Si g notiꝰ ꝛ credibiliꝰ est per qd demrat.demrat aũt puatiua p pdicatiuã.pdicatiua ãt p illã.]i.p negatiuã[nõ demrat.por g ꝛ notior ꝛ credibilior erit utiq;]pdicatia q̃z negatia[cum sit melior]siue dignior.i.efficacior.¶ Notãdũ aũt cuꝫ dicit q puatiua demrat p pdicatiuã põt referri uel ad ppõnẽ uł ad demrationẽ.ipa enĩz demratio negatiua siue ipe sill's negatiuus siue debeat demrari siue psillogiçari p̃misse eiꝰ opꝫ q accipiat multas ppõnes affirmatiuas.sed sill's affirmatiuus in psillogiçatiõe sua non accipiet aliquã negatiuã. Uel põt qd dictũ est referri ad ipas ppõnes.nã sill's negatiuus accipit duas p̃missas.vnã affirmatiuã.aliã negatiuã.affirmatiua autez nõ demrabit siue nõ psillogiçabit p aliq̃z negatiuã.negatia aũt demrabit ꝛ sillogiçabit per affirmatiuã.potior g ꝛ efficacior est affirmatiua.¶ Deide cũ dicit.

¶ Amplius si p̃ncipiũ sill'i ppõ ulis imediata est. Est autẽ in demratiua affirmatiua. in priuatiua aũt ꝛ negatiua ulis. ppõ autẽ affirmatiua negatia prior ꝛ notior. p affirmatiuã enĩ negatia nõ est. ꝛ por affirmatio est.sic eĉ pus est nõ eĉ:q̃re potiꝰ principiũ demõstratiue est q̃z priuatiue.dignioribus aũt principijs utitur dignior.

¶ Adducit qntã rõnẽ dicẽs.[Amplius si p̃ncipiũ sill'i est ppõ ulis ꝛ imediata.ꝛ est aũt in demratiua affirmatiua.in puatiua aũt negatiua.]q.d.q si p̃ncipiũ demõstratiõis demratiue.i.affirmatiue est p̃ncipiũ ppõnis ulis affirmatiua imediata.in puatiua aũt demrone est hi⁹ p̃nᵐ ppõ negatiua.qꝛ g sic est[ꝛ ulis ppõ affirᵘᵉ est potior negatiua.]i.q̃z negatiua[ꝛ notior]notior qdẽ est affirmatiua[qꝛ negatiua nota est p affirmatiuã.ꝛ por est affirmatiua]sup.q̃z negatia[sic pus enĩz est eĉ q̃z nõ eĉ.q̃re potiꝰ est p̃ncipiũ demratiue.]i.affirmatiue demratiõis[q̃z negatiue dignioribꝰ aũt p̃ncipijs utit dignior.]q.d.q que utit dignioribꝰ p̃ncipiis est dignior.ꝛ qꝛ hi⁹ est affirmatiua:iõ ipa dignior. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ videt hec rõ eĉ eadẽ cuꝫ p̃cedẽtibꝰ.vz q negatiua est minus nota q̃z affirmatia. qꝛ pbat p affirmatiuam.B ẽt dicebãt rõnes supiores. ¶ Dõm q ista porritaꝫ ul põt accipi p̃m ordinẽ sillogisticũ ul p̃m appẽsionẽ itell's.utroq; aũt mõ affirmatiua p̃cedit negatiuã ꝛ est notior ipa.nã semp in non facere itelligit facẽ.ꝛ oino in negatiõe dictio.i. affirmatio.ut dr in elenchis.nõ enĩ possumꝰ itelligẽ obliquũ nisi p rectũ.nec negationẽ nisi p affirmationẽ.est g intẽtio phi q p̃m appẽsionẽ itell's nri ulis affirmatiua imediata q̃ est p̃nᵐ demronis affirmatiue est por ꝛ notior q̃z ppõ imediata negatiua q̃ est p̃nᵐ demronis negatiue.ꝛ q̃ztum ad B uadit hec rõ qnta. Rursus si ista nra appẽsio explicet p sill'm appebit q negatiua pbabit p affirmatiuã.ꝛ nõ eꝰ.g affirmatia por ꝛ notior. ꝛ q̃ztũ ad hoc uadit qd supius dicebat.quõ aũt rõnes addicte differãt manifestũ est p iã dicta.¶ Ulterius dubitaret forte aliqs quõ eĉ sit pus q̃z nõ eĉ.¶ Dõm q iuxta regulã phi datã in 9° metaᶜᵉ de actu ꝛ potentia.possumꝰ sill'r dicẽ de eĉ ꝛ de nõ eĉ.nã in eodez giiabili ꝛ corruptibili potẽtia p̃cedit actũ.ut pus fuit sor. in potẽtia q̃z eĉt i actu.simpl'r tũ actꝰ p̃cedit potẽtiã. nã cũ potẽtia nõ reducat in actũ nisi p actuz si actꝰ nõ p̃cederet simpl'r potẽtiã entia possent esse si nihil actu eĉt.qd est absurdũ dicẽ.sic dicemus de eĉ ꝛ de nõ esse. nã in eodem giiabili ꝛ corruptibili non eĉ p̃cedit esse simpl'r:tũ esse p̃cedit nõ esse.¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc principalior est:sine enim demõstratiua non est priuatiua.

¶ Adducit sextã ꝛ ultimã rõnẽ.d.[Adhuc p̃ncipalior est]sup.affirmatia q̃z negatia.qd pz.nã[sine enĩz demratiua.]i.sine affirmatia[nõ est puatia]sed eꝰ põt eĉ.depẽdet g puatia ab affirmatia nõ eꝰ.est g affirmatiua p̃ncipalior.ꝛ per ꝓñs potior.¶ Dubitaret forte aliqs.qꝛ vi q hec rõ sexta sit eadẽ cũ rõne 3ª.nã in rõne 3ª dicebat q sill's puatiuus accipit ppõnẽ affirmatiuã.ꝛ hic dr q nõ est puatiua sine affirmatiua.idez g dr hic ꝛ ibi.¶ Dõm q aliꝰ est eĉ efficaciꝰ ꝛ aliꝰ eĉ p̃ncipaliꝰ.nã efficaciꝰ est qd plus agit.p̃ncipaliꝰ aũt est fi-

ne q̃ aliud nō agit. ⁊ utrūq; hz ppō affirmatia. nā plus agit q̃z negatia: ⁊ sine ea nihil facit negatia. q̃re si aliq̃ mō sunt eadē vba in hac rōne 6ª ⁊ in 3ª. nō tñ sunt pp idē iducta. nā 3ª rō initiť hic excellētie. qr affirmatiua plus facit ⁊ est efficacior ⁊ eiꝰ actio ad plura se extēdit hec aūt ultia rō magis initiť huic excellētie q affirmatiua est principalior. quia sine ea negatiua nihil potest facere.

Quod quidē cathegorica priuatiua q sit dignior manifestuz est: ⁊ ad impossibile ducente.

¶ Postq̃z phs pbauit q demťatio ulťis sit potior pticulari. ⁊ q affirmatia sit potior negatiua. In pte ista ut dicebat declarat q oñsiua sit potior ducēte ad ipoťe. Demťatio aūt oñsiua duplex est. q̃dā affirmatiua q̃dā negatiua. iō duo facit. qr pꝰ oñdit q demťatio oñsiua negatia sit potior ducēte ad ipoťe. 2º ex hoc ꝛcludit q affirmatiua sit potior ducēte ad ipoťe. nā si affirmatia oñsiua est potior negatia oñsiua. negatiua aūt oñsiua est potior ducēte ad ipoťe. ꝛñs est q ⁊ ipa affirmatiua sit potior ducente ad ipoťe. 2ª ibi circa finem lectionis [Quare hac qdē.] Circa pm tria fac. qr pꝰ ppōit qd̄ itēdit. 2º pmittit q̃dā nēcia ad ppositu. 3º ex his que dixerat ꝛcludit itētū. 2ª ibi. [Oꝛ aūt scire.] 3ª ibi. [Si igiť ex notioribꝰ.] Dic g̃ [q qdē cathegorica puatia.] i. demťatio oñsiua puatia [sit dignior ducēte ad ipossibile manifestū est] sup. ex dicēdis. ¶ Notandu aūt q̃sdā exponē sic textū hūc ut p itēdit phs probare q demťatio affirmatia oñsiua sit dignior ducēte ad ipossibile. vñ sic exponūt lťaz q qdez demťatio cathegorica. i. affirmatia sit dignior puatiua. q. d. q cuz sit ita q demťatio cathegorica. i. affirmatia sit dignior puatiua ex p manifestū est ad ipoťe ducēte sup. q sit dignior affirmatiua. sed circa finē lectiōis hoc idē dicit. vñ videť eē q̃dā iurilis receptio. ipe ēt textꝰ sequēs magis ꝛsonat exponi pme. ¶ Notādū ēt q lťa quā exponit Auer. cōmē. plane oñdit q hec lťa. vz cathegorica puatiua debet exponi pro oñsiua puatiua. nā ubi nos hēmꝰ cathegorica puatia. lťa quā exponit Auer. hēt sillꝰ rectꝰ negatiuus. ꝛstat autē q demťatio recta est demťatio oñsiua. ad ipoťe aūt non est demťo recta sed curua ⁊ reflexa. nā semp in oi tali demťone ex opposito ꝛnis fit reflexio ad oñdēdū oppositū alicuiꝰ pmissax. q si dicat q nťa translatio hēt cathegorica. ⁊ alia trāslatio hēt affirmatiua: dici debet q p fuit culpa trāslatoris. nā phus demťonē demťatiuā aliq̃n appellat cathegoricā siue affirmatiuā: aliq̃n oñsiuā. trāslator cū deberet tñsferre oñsiua trāstulit cathegorica. ¶ Dubitaret forte aliqs. utruz sit uera hec ꝛntia que poneť circa finē lectiōis. ulťm quosdā posita estť nūc. vz q si demťatio affirmatiua sit potior negatiua q sit potior ducente ad ipoťe. ¶ Dōm q hec ꝛntia uera est dupliť. pꝰ qdē qr ois demťatio ad ipoťe aliq̃ mō est demťatio negatia ulť ipaz. pponēdo ulť ipam ex datis ab adūsario assumēdo. ut si uelle pbare q nullū. b. est. a. demťone ducēte ad ipoťe uterer. ppōne negatiua ipaz pponēdo. si vo uelle pbare p talē demťonē ꝛriā. ppōnis assumpte. vz oē. b. est. a. uterer. ppōne negatiua data ab adūsario. vz nulluz. b. est. a. demťatio g̃ ad ipoťe nunq̃z est imunis a negatiōe. si g̃ demťatio affirmatia est potior negatiua ⁊ ducēs ad ipoťe nō est oino imunis a negatiōe. ꝛñs est q affirmatiua sit potior sic ducēte. 2º p idē pz ex dicēdis. pbabiť eni in lectiōe pñti q demťatio oñsiua puatiua sit potior ducēte ad ipoťe si g̃ ex dictis affirmatiua est potior negatiua: ⁊ ex dicēdis negatiua est potior ducēte: ꝛñs est q affirmatia sit potior ducēte. qr quicqd est, pottꝰ uel dignius dignior est dignius minus digno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oꝛ ātē scire que sit dria ipax. Sit igiť. a. in nullo. b. in. c. aūt oi. b. neče est in nlło. c. eē. a. sic igiť acceptis demťatiua puatia erit demōstratio: qm̄. a. in. c. nō erit.

¶ Premittit q̃dā nēcia ad ppositū. Circa qd duo facit. qr pꝰ facit qd dictū est. 2º circa ea que dixerat mouet q̃dā cauillationē ⁊ soluit. ibi. [Nō enī si ꝛtingit.] Circa pm q̃tuor facit pm q q̃tuor nēcia ad ppositū pmittit. naz pꝰ declarat quō hēat fieri demťatio oñsiua negatiua. 2º quō hēat fieri ducēs ad ipoťe. 3º dat dria iter utrāq; demťationē. 4º ex dria data oñdit demťationē oñsiuā pcedē ex poribꝰ ⁊ notioribꝰ. 2ª ibi [Qd vo ad ipoťe.] 3ª ibi [Termini qdē igiť.] 4ª ibi [Nō aūt por.] Dicit g̃. [Oꝛ aūt scire que sit dria ipax.] q. d. q pꝰ ppōsuit hāc ueritatē q demťatio cathegorica. i. oñsiua puatiua sit dignior ducēte ad ipoťe: qd ut appeat oꝛ scire que sit dria ipa iter puatiuā oñsiuā ⁊ ducentē ad ipoťe. ⁊ pꝰ describit q̃lr hēat fieri oñsiua puatiua dicēs [sit igiť. a. i nullo. b.] hec est maior. nullum. b. est. a. [in. c. aūt oi. b.] hec est minor. oē. c. est. b. neče est g̃ in nullo. c. eē. a. [hec est ꝛ. nullū. c. est. a. ⁊ sb dit q] sic qdē igiť acceptis] sup. pmissis [erit demōstratio puatiua ⁊ demťatiua.] i. ostēsiua [qm̄. a. in. c. nō erit.] q. d. q p mō ordinādo sillz ꝛcludiť p demťonē oñsiuā negatiuā. nullū. c. est. a. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Que vo ē p ipoťe sic se hz si opꝰ ē demōstraī q. a. i. b. nō sit accipiēdū ē affirmatie a. eē in. b. ⁊ b. in. c. q̃re accidit ⁊ a. in. c. eē. p ātē sit notū ⁊ certū q ipoťe est ipm eē.

¶ Oñdit quō hēat fieri demťatio ad ipoťe. d. [Que vo ad ipoťe sic se hēt ut si opꝰ est demťare] sup. p demťonē ad ipoťe [q. a. i. b. nō sit accipiēdū in affirmatiuā. a. in. b. eē] ista erit maior. oē. b. est. a. [⁊ b. in. c.] ista est minor. oē. b. est. c. [q̃re accidit. a. in. c. eē. p autē sit notū ⁊ certū q ipoťe est eē.] semp enīz demťatio ad ipoťe ꝛcludit ꝛnē manifeste falsā. ex ꝛne manifeste falsa pbať oppositū pmisse eē uex. utputa si magis est notū q albedo nō sit nigredo q̃z q nō sit color ꝛgregatiuus si uellet probare q albedo sit color cōgregatiuus uel eꝛ. i. q color congregatiuus non sit albedo: quereret ab adūsario utx. b. sit. a. ulť nō. i. color ꝛgregatiuus sit albedo ulť nō. qd si ꝛcederet hēret itētū. qd si negaret diceret da oppositū. accipiet g̃ opposita. vz color ꝛgregatiuus est albedo. accipiet g̃ aliꝰ terminus. c. i. nigredo ⁊ arguet sic. oē. b. est. a. i. ois color ꝛgregatiuus est albedo. oē. c. est. b. i. ois nigredo est color ꝛgregatiuus ergo oē. c. est. a. i. ois nigredo est albedo. p aūt est falsū ⁊ ipoťe. g̃ ⁊ illud ex q̃ sequiť. vz q. b. sit. a. i. color congregatiuus sit albedo. ¶ Dubitaret forte aliqs. utruz semp sillꝰ ad ipoťe debeat hēre ꝛnez manifeste falsam. ¶ Dōm q sic nō ꝛcedēti uex opz illud uerū declarare p aliqd uertꝰ. pp qd pmisse debēt esse ueriores ꝛne. sic si aliqs ꝛcedat falsuz opz q ipugnet ducēdo ipsum ad aliqd falsꝰ. ⁊ qr in demťone ad ipoťe semp ex falsitate ꝛnis. pbať eē falsitas in aliq̃ pmissax: opz semp in oi tali demťone q ꝛclo falsior sit q̃z pmissa. iō dicitur in textu q. a. eē in. c. i. q ꝛclusum sit notum ⁊ certum esse impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini qdez igiť sitť ordinanť. Differt aūt quo q̃lis sit notior puatiua ppō. Utrū igiť q. a. b. nō iest. aut q. a. c. nō inest. Cuz igiť est ꝛclusio notior qm̄ nō est. a. in. b. qd̄ est ad ipossibile fit demōstratio. Cum aūt in sillogismo sit demōstratiua est.

¶ Dat diā ⁊ ꝓuenientiā iter utrāq; demōnē.d. q̃ [termini qdē igit fil'r ordinant] demōstratio eni oñsiua ⁊ ad ipole in b̃ ꝓueniūt q̃ utrobiq; termini ordinantur fil'r.i.ordinant debite p̃m modū ⁊ figurā sillogisticaz. ⁊ sbdit q̃ [differt in q̃ q̃lis fit notior puatia ꝓpō utrū igit que.a.b.nō iest.] i.utrū maior negat [aut nō est a.in.c.] i.ꝓclo.q.d.q̃ in b̃ differt sill's oñsiuus a sill'o ad ipole: qz in vno accipit notior q̃.a.nō fit in.b.i.p̃missa.in alio accipit q̃.a.nō sit in.c.i.ꝯ.ió ait [cū igit ꝓclo notior est qm̄ nō est fit demōstratio que est ad impole.cū āt in sill'o] sup.fit notior.i.cū fit notior p̃missa que est [in sill'o demōstratiua.] i.oñsiua [est.] s.demōstratio. ¶ Notādū aūt q̃ ut patē pōt ex termis p̃assignatis.utputa si magis sit notū q̃ nigredo non sit albedo q̃z q̃ color ꝓgregatiuus nō sit albedo.sigs uellet pbare q̃ color ꝓgregatiuus nō sit albedo posset b̃ pbare oñsiue ⁊ ad ipole.sed pbādo oñsiue accipet p̃missaz notiorē i vītate.pbādo ad ipole ꝓcluderet ꝯnē notiorē in falsitate. Arguerek eni oñsiue sic. nullū.b.ē a.i.nulla nigredo est albedo.oē.c.est.b.i.oīs color cōgregatiuus est nigredo.q̃ nullū.c.est.a.i.nullus color ꝓgregatiuus est albedo.hec qdē pcedit ex notiorib⁹. qz ut supponebat nott⁹ est.b.nō eē.a.i.nigredinē non eē albedinē q̃z.c.nō eē.a.i.colorē ꝓgregatiuū nō eē albedinē.demōo aūt ad ipole ex̄rio faceret.ex.c.eni non eē.a.i.ex ꝯne.pbaret.b.nō eē.i.p̃missaz.q̃z tū q̃ ad p̃missas pcedit demōstratio ad ipole ex minus notis.i demōstratiōe eni ad ipole est aliq̃ p̃missaz minus nota i falsitate: ⁊ opposita et⁹ minus nota in ueritate.ꝓclo autē se habet econuerso. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Natura aūt ꝑor est que est q̃.a.in.b.nō sit q̃z.a.in.c.priora eni ꝓclōne sunt ex qb⁹ est ꝓclusio. Est aūt que.a.qdē in.c.nō esse ꝓclo.a.aūt in.b.ex qb⁹ est ꝓclusio.

¶ Ex diā data oñdit demōnē oñsiuā eē ex ꝑoribus ⁊ notiorib⁹.nā si demōo oñsiua accipit notiorē p̃missā ꝓcludit notiorē ꝯnē: oñsiua est ex notiorib⁹.nō aūt illa que est ad ipole.⁊ ex hoc sequit q̃ oñsiua teneat ordinē nālē.est enim nāle q̃ p̃misse sint notiores ꝯne.ad ipole aūt tenet ordinē q̃n ꝯ nām.ió ait q̃ [nā aūt ꝑor qdē est q̃.a.in.b.nō sit q̃z.a.in.c.] nō eē.q.d.q̃ nālr p̃missa debet eē notior ꝯne.⁊ b̃ facit demōstratio ostēsiua q̃.s.accipit.a.nō eē in.b.i.p̃missaz notiorē q̃z.a.nō esse in.c.i.q̃z ꝯnē.vñ sbdit q̃ [ꝑora aūt ⁊ notiora] sunt ꝯne ex qb⁹ est ꝯ. [sup.oñsiua.⁊ sbdit q̃ [est āt que est.a.qdē in.c.nō eē ꝓclo.a.aūt i.b.] s.nō eē [ex qb⁹ est ꝯ.] i.ex p̃missa.tunc q̃ est supplēda rō q̃ cuz oñsiuz sit supra q̃ demōstratio oñsiua negatiua accipit.b.nō eē.a.notius q̃z.c.nō eē.a.pz q̃ talis demōstratio notiores accipit premissas ⁊ est ex notiorib⁹. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō eni si ꝓtingit remoueri aliqd hoc cōclusio est.illa aūt sunt ex qbus.

¶ Remouet circa p̃tacta quādā cauillationē. Circa qd duo facit.qz b⁹ ponit cauillationē.2⁰ eā remouet.ibi. [Sz b̃ qdē.] Posset eni qs cauillare circa p̃tacta.d. q̃ cū in demōne ad ipole ex falsitate ꝯnis arguat falsitas alicui⁹ p̃missaz.ul' ex nō eē ꝯnē arguat nō eē premissaz q̃ talis demōo pcedit ex ꝑoribⁿ ⁊ ex notiorib⁹ nā facto sill'o in regressuz qm̄ ex nō eē ꝯnē ꝓtingit nō eē p̃missā in tali regressu diceret aduersari⁹ ipm nō esse ꝯnē se hēt sic p̃missa ⁊ ipa iterēptio p̃misse se hēt ut ꝯ. ⁊ qz ut dictū est in tali sill'o iterēptio ꝯnis est notior q̃z interēptio p̃misse.ió in ipo regressu p̃missa est notior. hāc q̃ cauillationē remouēs ait q̃ [nō eni si ꝓtigit aliqd remoueri.] i.iterimi ut hēt alia trāslatio. [hec iāt que iterimit.s.] est ꝯ.illa aūt sunt] sup.p̃misse [ex qb⁹ est] sup.talis iterēptio.tūc q̃ est supplēda rō q̃ cum ex iterēptiōe ꝯnis iterimat p̃missa: iteremptio ꝯnis se hēbit sicut p̃missa.in hoc q̃ stat tota cauillatio q̃ qz ex interēptiōe ꝯnis arguat iterēptio p̃misse.videt ex hoc q̃ possumus dicē q̃ interēptio p̃misse fit ꝓclo.⁊ inter emptio ꝯnis fit p̃missa.⁊ videt ex hoc etiā q̃ possum⁹ ulterius arguere q̃ demōstratio ad impossibile accipi at notiores p̃missas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed hoc qdē ex quo sill's est.qd uticq; sic se hz: q̃re aut ut totū ad ptē: aut ps ad totū se hēt.sed que sunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpositiones nō sic se habent ad inuicē.

¶ Remouet hāc cauillationē.d. [Sed b̃ qdē] sup.est illud [ex q̃ est sill's q̃ uticq; sic se hēt qm̄ aut totū ad ptē: aut se hēt sic ps ad totum.sed que sunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpōnes.] i.ꝯ ⁊ p̃missa siue iterēptio ꝯnis ⁊ iterēptio p̃misse [nō aūt sic se hnt ad iuicē] supplēdū est q̃ hī⁹ dictuz q̃ qz in regressu cuz ex iterēptiōe ꝯnis iterimit p̃missa nō reꝑuat forma sillogistica.ió nō possum⁹ dicē ex hoc q̃ demōstratio ad ipole fit sill's ex notiorib⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs quō illud ex q̃ est sill's se hēt sic ps ad totuz.aut sic totū ad ptē. ¶ Dōz q̃ illō ex q̃ est sill's ꝑpe est medi⁹ termin⁹.medi⁹ āt termin⁹ se hz ad extremitates ul' sic ps ad totū.ul' sic totū ad ptē.nā in scōa fig medi⁹ terminus in utraq; ꝓpōne sic se hēt sicut totum ad ptez.qz in utraq; p̃dicat.in 3ª aūt in utraq; ꝓpōne se hēt sicut ps ad totū.qz in utraq; subīcit.in p̃ma vo medi⁹ terminus se hēt in maiori sic ps ad totuz qz ibi subīcit.in miori aūt sic totū ad ptē qz ibi p̃dicat.est q̃ intētio pbi dicē q̃ illud ex q̃ est sill's.i.ex q̃ ifert aliqd sillogistice opz q̃ se hēat sicut totū ad ptē.uel sicut ps ad totū.i.opz q̃ sit ordiatū debite p̃m modū ⁊ figurā sillogisticā.hoc aūt mō nō se hnt.a.c.⁊.a.b.i.ꝓclo ⁊ p̃missa in demōne ad ipole.cuz eni in tali demōne ex interēptiōe.a.c.i.ꝯnis regredimur ad iterimēdū.a.b. i.p̃missaz.in tali eni regressu nō seruat illa ꝓportio totū ad ptē ul' ecōuerso.i.nō reꝑuat ibi debit⁹ ordo sillogisticus.sic eni regredi nō est sillogiçare.⁊ qz nō reꝑuatur debit⁹ ordo sillogisticus.nō possum⁹ dicē q̃ in tali regressu ipa ꝯ ul' iterēptio et⁹ sic se hēat sic p̃missa.⁊ id qd iterimit se hēat sicut ꝓclo.nec possumus ulteri⁹ ex hoc dicē q̃ talis demōstratio pp hī⁹ regressuz pcedat ex priorib⁹ uel ex notiorib⁹. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Si igit ex notiorib⁹ sit ⁊ credibilioribus dignior est.sūt eni utreq; ex nō eē credibiles.sed hoc qdē ex ꝑori.illa vo ex posteriori potior simplr uticq; erit ea que est ipossibilis demōstratio puatiua.

¶ Postq̃ pbs declarauit quō hēat fieri demōstratio oñsiua puatiua ⁊ quomō hēt fieri demōstratio ad ipole ⁊ dedit diam iter utrāq; demōnē ⁊ ex dia data opz pcessuz in demōne oñsiua eē nālē ⁊ eē ex ꝑoribⁿ ⁊ ex notiorib⁹. In ista pte ex oīb⁹ his dictis ifert ꝯnez intētā. vz q̃ demōstratio oñsiua puatiua sit potior: qz pcedit ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹ q̃z ducēs ad ipole que pcedit ex posteriorib⁹.ió ait. [Si igit ex notiorib⁹ ⁊ credibilioribⁿ dignior est.] s.demōstratio [sunt aūt utreq;] demōstratiōes [credibiles ex nō eē.] i.utraq; demōstratio taz oñsiua puatiua q̃z ducēs ad ipole facit fidē per nō esse. alr tñ ⁊ alr.ió sbdit q̃ [hec qdē.] s.oñsiua puatia [ex ꝑori.] i.facit fidē ex nō esse ꝑori.i.ex p̃missa negatiua ꝑori [illa vo que est ad ipole ex posteriori.] i. facit fidē ⁊ est credibile ex nō eē posteriori.i.ex iterēptiōe cōclusionis.⁊ qz sic est [utiq; puatiua demōo.] s.oñsiua [erit simplr potior ea.] i.q̃z illa que est ad ipossibile. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz videt q̃ utraq; demōstratio tā oñsiua negatiua q̃z ducēs ad ipole fit ex non esse

priori. nā oñsiua est ex nō eē pori. qz ibi p̄missa negatiua ex qua iferī ꝛcl'o negatiua est notior: ⁊ p ꝓñs dignior ⁊ ꝓor cognitiōe. qz de tali poritate hic loqmur. sic etiā ⁊ in demr̄one ad ipoſe credibilitas est ex non esse pori nō ex nō eē posteriori ut dicit auctor in lr̄a. nam credibilitas in tali demr̄one est ex nō eē ꝓnis. sed constat in tali demr̄one nō eē ꝓnē est notiꝰ. ⁊ si est notius est p̄us. ḡ credibilitas ibi est ex nō eē pori. ¶ Dōm q̄ dupl'r est p̄us q̄ꝗtuz ad pñs spectat. vz p̄m ueritatem ⁊ p̄m ordinē sillogisticū. p̄m ueritatē enim si bona fit demōstratio ad ipoſe semp ex pori nō eē. pbat nō esse posteriꝰ. ut ex nō eē ꝓnis qd debet eē magis totū ⁊ prius cognitiōe. pbat nō eē alicuiꝰ p̄missaꝝ. qd debet eē minus ⁊ posteriꝰ cognitiōe. sed lz demōstratio ad ipossibile pcedat hoc mō ex pori nō eē. tñ p̄m ordinē sillogisticū pcedit ex posteriori. qz ex nō eē ꝓnis que p̄m ordinē sillogisticū est. posterior. pbat aliquā p̄missarum nō eē que p̄m talē ordinē est ꝓor. ⁊ in hoc differt a demōstratiōe oñsiua. qz puertit ordinē sillogisticū. nec tenet ordinē nālē. nā eni sill'is regrit q̄ p̄misse sint notiores ꝓne nō eē. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. qz videt falsuz q̄ utreqz. vz tā demōstratio p̄uatiua oñsiua q̄ ducēs ad ipoſe quelibet fit credibilis ex nō eē. de negatiua eni oñsiua uerū est. qz nō eē qd accipit in p̄missis. i. ex negatiōe alicuiꝰ p̄missaꝝ fit fides q̄ non fit ꝓ. ul' fides de ꝓne negatiua: imo aliqñ fit fides ex affirmatiua. nā sic cū debet p ipoſe pbari negatiua uera ꝓcludit affirmatiua falsa. ⁊ tūc ex nō eē fit fides. qz oppositū ꝓnis est nō eē. sed si debeat pbari affirmatiua uera per ipoſe opz q̄ ꝓcludat negatiua falsa. tūc ḡ nō fiet fides ex negatiōe. sed ex affirmatiōe. nā in sill'o ad ipoſe semp fit fides ex opposito ꝓnis. oppositū aūt ꝓnis negatiue est affirmatio. fiet ḡ tūc fides ex affirmatione ⁊ ex eē. nō ex nō eē. ¶ Dōm q̄ sill's ad ipoſe semp facit fidē ex nō eē: qz semp facit fidē iterimēdo ꝓcl'onē. iterimere aūt ꝓcl'onē est ꝓcl'onē nō eē. istud tñ nō eē aliqñ eqpollet affirmatiōi. qz si ꝓcl'o sit negatiua faciet fidez ex nō eē ꝓnē qd eqpollebit affirmatiōi. qz nō eē negationē est eē affirmationez. pz ḡ quō demr̄atio ad ipoſe semp facit fidē ex nō eē. Uel possumus alr soluē q̄ rō phi q̄ oñsiua sit potior ducēte ad ipoſe nō fundat sup eē. sed fundat sup hoc q̄ oñsiua accipit p̄missas pores ⁊ notiores. ad ipoſe accipit ꝓnē notiorē. in tali enim sill'o semp ꝓcl'o debet eē notior in falsitate. ⁊ oppositū eiꝰ ex q̄ pbat oppositū alicuiꝰ ex p̄missis debet eē notiꝰ in ueritate. hoc aūt debet esse cōe in oi demr̄one ad ipossibile. pp qd oīs demr̄atio ad ipoſe hēt quēdā defectū. qz ibi est pcessus q̄dāmō ꝓtra nām sill'i demr̄atiui. cuiꝰ nā est accipe p̄missas notiores: qd ḡ phs ait q̄ utreqz demr̄ones tā oñsiua p̄uatiua q̄ ducēs ad impossibile sunt credibiliores ⁊ faciūt fidē ex nō eē. pōt dici q̄ ut patuit nunq̄ demr̄atio ducēs ad ipoſe est imunis a negatiōe: ⁊ qz nunq̄ est imunis a negatione dr̄ semp facere fidē ex nō esse. ¶ Deide cum dicit.

¶ Quare ⁊ hac dignior p̄dicatia. manifestū est ēt q̄ ⁊ ea que est ipossibilis potior ē.

¶ Quia pbatū est q̄ negatia oñsiua est potior ea que est ad ipoſe. iō ex h: ut dicebat. ꝓcludit q̄ affirmatiua fit potior. iō ait [Quare p̄dicatia.] i. affirmatia [hac.] i. negatiua [dignior] sup. est. ⁊ qz sic est [manifestum est q̄] p̄dicatiua cū sit dignior q̄ negatia [q̄ est ⁊ potior.] i. dignior [ea.] i. q̄ illa [que est ad ipoſe.] dignior eni dignior ut ḡ. dicebat est dignior minꝰ digno.

c Ertior aūt ⁊ prior est scia quecūq̄ ipsiꝰ qa. ⁊ pp qd eadē est. ß non est ipsius extra eā que est ppter quid.

¶ In toto aūt istolibro posteriorꝝ tradit ars quō ꝓtigat scire p demr̄onē. vñ oia que dūr tā in pꝰ q̄ in 2ꝰ ad hoc referēda sunt. p̄m aūt hoc totꝰ iste liber p̄mus diuidebat in ptes duas. qz in pª agebat de demr̄one p̄m se. in 2ª vo de demr̄atione. put vna demr̄atio cōpat ad aliā. ⁊ sicut dupl'r possumus loqui de demōstratiōe. sic dupl'r possumus loqui de ipo scire. nā de ipso scire possumus loqui simpl'r. put accipit simpl'r. vz q̄ scire est cāz cognoscere. ⁊ qm̄ illius est cā ⁊ q̄ nō cōtingit aliter se hēre. ⁊ sic loqui uel sic cōsiderare de scire ptinet ad primā partē huius libri p̄mi. ubi agit de demonstratione p̄m se. Scdo mō possumus loqui de scire comparatiue vz. put vnuz scire cōparat ad aliud scire: uel. put uliter scire cōparat ad opinari ⁊ ad alios hitus cognitiōis. sic ergo possumus hanc partē ad pcedentē cōtinuare. vz q̄ postq̄ phs determinauit de scire simpl'r ⁊ de demōstratione p̄m se. ⁊ etiā determinauit de demonstratiōe cōparatiue cōparādo vnā demōstrationē ad aliā. In pte ista determinat de scire cōparatiue cōparādo vnuz scire ad aliud scire ⁊ comparādo ad opinari ⁊ ad alios hitus cognitiuos. duo ergo facit. qz pꝰ cōparat vnū scire ad aliud. 2ꝰ cōparat scire ad opinari ⁊ ad alios hitus cognitiuos. ibi. [Scibile aūt ⁊ scia differūt ab opinari.] Circa p̄mū duo facit. qz pꝰ cōparat scire ad scire oñdēs que scia sit certior ⁊ que minus certa. 2ꝰ cōparat ipm scire siue ipam sciaz ad suū subm ⁊ ad sua p̄ncipia a qbus hēt diūitatē ⁊ vnitatē. ibi. [Una aūt scia est.] Circa p̄mū tria facit p̄m q̄ tripl'r ostēdit vnā sciam eē alia certiorē. 2ª ibi [Et que nō est de ibiecto.] 3ª ibi [Et que est ex minoribꝰ.] Dicit ergo q̄ [scia aūt est certior ⁊ ꝓor que est eadē ipsius qa. ⁊ pp qd. sed nō ipsius qa. ex eam que est ppter qd.] q. d. q̄ scia illa que simul vna ⁊ eadem exñs ꝓsiderat qa ⁊ pp qd est ꝓor ⁊ certior. sed nō est potior ⁊ certior illa que est ipsius qa. extra ⁊ separatim a ppter qd. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō scia aliqua sit ipsius qa tm̄ aliqua ipsius qa ⁊ ppter qd. ¶ Dōm q̄ scire qa est tripl'r. ul' per cām remotā: uel per effectū remotū: ul' per effectū quēcūq̄. Scire aūt ppter qd est scire per cāz ꝓuertibilem ⁊ adequatā. ille aūt qui nouit cām ꝓuertibilem ⁊ adequatā sciēs ppter qd. de facili pōt scire ipm quia. ideo talis dicit scire utrūq̄. sed sciēs per cām remotā sciens sic qa. nō de facili scit ppter qd. i. cām primaz ⁊ adequatam. talis aūt dicit scire qa. separatim a ppter qd. sciens etiā per effectū siue primū siue remotū non statim scit ppter qd. lz forte admireē ut sciat. nā ex admirari ceperunt phi philosophari. ut dicit in p̄mo metaphisice. sic ergo facile est exponere lr̄am phi. nā scia acquisita per cām adequatā dicentē ppter qd. est multo certior ⁊ ꝓor q̄ acquisita per cām remotā ⁊ per effectus qui sunt demōstrationes qa. Alio mō pōt exponi lr̄a phi ⁊ forte magis p̄m intentionē phi ut dicatur scia ꝓsiderans simul ppter qd ⁊ quia. scia subalternās scia aūt ꝓsiderans quia. extra separatim a ppter quid. dicatur scia subalternata. qd nō sic intelligēdū est q̄ scia subalternās ꝓsideret omnia quia. de quibꝰ considerat ppter quid. nā ut supra dicebat multotiēs aliqui scie ppter altitudinē sciētes ipm ppter quid. nesciūt ipm quia. nō de oībus ergo de quibꝰ sciunt ppter qd. sciūt ppter qd. de nullo enim ꝓsiderat geometra qz. de quo nesciat ppter qd nisi sit per se notū uel ualde primum ei qd est per se notū. sciētia ergo subalternans ⁊ si p̄m q̄ huiꝰ ꝓsiderat. ppter quid. separatuz a quia. nunq̄tñ cōsiderat quia separatum a ppter quid. nā sciētia subalternans p̄m q̄ huiꝰ de nullo scit quia. de quo nesciat ppter quid. sed sciētia subalternata cōsiderat quia. separatum a ppter quid. ut perspectiuus p̄m q̄ huiꝰ de multis scit quia. de quibꝰ nescit ppter quid. sed suppo nit illa a geometra tanq̄ a supiori artifice. diximus ā t

q̃ scientia subalternans ꝑm q̃ huiꝰ nihil supponit de quo nesciat reddere cãm nisi illud sit per se notum uel ꝓpinquum.nã geometra supponit q̃ lz de puncto ad punctũ rectã lineã ducere.pbat tñ hoc in sexto phisicoꝝ.ubi ostẽdit q̃ inter quelibet duo puncta cadit linea media.sed hoc nõ accipit geometra ut sbalternãs sed ut depẽdẽs ab alia scia.sciẽtia ergo ut subalternãs ⁊ ut nõ depẽdens de nullo ꝓsiderat quia.de quo non cõsideret ꝓpter quid.Vel possumus dicere q̃ hoc est ualde ꝓpinquum ei qõ est q̃si per se notum.⁊ ideo despicit geometra sup hoc demõstrationẽ adducẽ.Possumus etiã ⁊ tertio rñdere q̃ de paucis uel de vno alí quo ꝓticulari nõ est curãdum.qñ ergo dicit q̃ illa sciẽtia est minus certa que ꝓsiderat quia.separatu a ꝓpter quid.intelligẽdũ est qñ in plurib⁹ ⁊ in multis ita se habet.sed qñ in aliqua vna ꝓpõne ita se hẽt nõ est multũ curãdũ.Est ergo intẽtio phi.q̃ scia subalternans est certioꝝ eo q̃ nõ ꝓsiderat ga.separatu a ꝓpter qd.i.non ꝓsiderat ga.qõ nesciat resoluẽ in ꝓpter quid: ⁊ in causam.scientia autẽ subalternata est minus certa.quia considerat quia separatum a propter quid.i.ꝓsiderat quia.qõ ꝑm q̃ huius nescit resoluere in propter quid.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que non est ex subiecto illa que est de subiecto.ut arithmetica armonica.

¶ Ponit secundã cõparationẽ uel dat secundu documẽtum ad cognoscendũ scientiã certiorẽ dicẽs[Et que nõ est de sbo] su.sensibili.i.scia que est magis abstracta ⁊ minus mãlis est su.ꝑoꝝ ⁊ certioꝝ [illa.] i.q̃z illa [que est de sbo.] s.sensibili.i.q̃z illa que est minus abstracta que est magis de subo sensibili[ut arithmetica] que est de nũo simplr est certioꝝ.qꝝ est magis abstracta q̃z] armonica.] i.q̃z musica que de nũo cõtracto ad aliqd sensibile ⁊ relato ad sonũ. ¶ Dubitaret forte aliqs.qꝝ videt istud documentũ eẽ idẽ cũ ꝑ⁰.nã arithmetica ⁊ armonica sic se habẽt q̃ vna est sbalternans.alia sbalternata.vna dicit ꝓpter quid.⁊ alia qꝝ. ¶ Dõm q̃ hoc 2ᵐ documẽtũ est aliud a ꝑ⁰.ꝑᵐ eni documẽtum innitit huic ueritati q̃ cã est certior effectu.nã effectus non est notus simplr nisi per cãm.⁊ ꝓpter qõ vnũqõqz ⁊ illud magis.erit ergo causa simplr notioꝝ ⁊ certioꝝ effectu.⁊ qꝝ scia dicẽs ꝓpter qd considerat cãm.dicẽs quia.ꝓsiderat effectum.ꝓñs est q̃ scientia ꝓpter qd.certioꝝ fit sciẽtia quia. Hoc aũt 2ᵐ documẽtum initit huic ueritati q̃ forma per se loquẽdo est notioꝝ q̃z materia.nã materia nõ cognoscit nisi p analogiã ad formã.⁊ qꝝ sciẽtia magis abstracta est sciẽtia magis formalis.minꝰ abstracta est magis mãlis.ꝓñs est q̃ scientia que est minus de sbo sensibili tanq̃z magis abstracta ⁊ formalioꝝ fit certioꝝ q̃z scientia magis de subo sensibili que est mãlioꝝ.differũt ergo hec duo documẽta formalr.pñt tñ esse in eodẽ subo.ut illa eadem sciẽtia que est de subo magis sensibili ⁊ est magis mãlis põt ꝓsiderare quia.⁊ eẽ subalternata.⁊ illa que est de minus sbo sensibili.⁊ que est magis formalis potest ꝓsiderare ꝓpter qd.⁊ esse subalternãs.⁊ põt cõtingere q̃ hoc scõm documẽtum nõ ꝓcurrat cuz ꝑmo.nã cum tres sint modi eẽntialis phie phicus mathematicus ⁊ diuinus.mathematica que est de subo magis abstracto.utputa geometria que est certioꝝ q̃z nãlis scia que est de subo magis sensibili.nec tñ ꝓpter hoc nãlis phia subalternat geometrie. ista ergo duo documẽta nõ sunt vnum ⁊ idem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que est ex minorib⁹ ea que est ex appõne ut geometria ⁊ arithmetica. Dico aũt ex additione ut vnitas. substãtia est sine positione. Punctus aũt substantia posita.hoc aũt est ex appositione.

¶ Dat tertiũ documẽtũ dicẽs.[Et]sciẽtia[que est ex minorib⁹]est sup.certioꝝ[ea que est ex appõne ut geometria.]i.q̃z geometria[arithmetica sup.est certioꝝ. ⁊ exponit se qd appellat ex minorib⁹.d.[dico autẽ] ex minorib⁹ que nõ est[ex appõne.]uel ut hñt aliqui text⁹[dico aũt ex additione.]i.expono quid appello ex additione[ut vnitas est suba sine positione.pũctus aũt est suba posita.hoc aũt est ex appõne.]vz ꝓsiderare de re magis ꝗcta.pũctus ergo qui dicit positionez in ꝓtinuo se hẽt per additionẽ ad vnitatez que est sine tali põne.geometria ergo que est de pũcto est ex appõne ⁊ ex additiõe qꝝ aliqd addit pũctus supra vnitatẽ. arithmetica que est de vnitate est ex minoribus.qꝝ est de vnitate que nõ habet talẽ positionẽ.iõ arithmetica est certioꝝ q̃z geometria. ¶ Dubitaret forte aliqs. qa videt hoc documẽtũ eẽ idem cuz scõo.nã illa scientia que est ex additiõe est mãlioꝝ.illa que est ex minorib⁹ formalioꝝ ⁊ abstractioꝝ.⁊ in hoc ꝓsistebat vtus scõi documẽti. ¶ Dõm q̃ hoc documẽtũ tertiũ nõ est oino idem cũ scõo.hẽt tñ magnã ꝓformitatẽ cum illo.nazutrũq; documẽtũ in hoc ꝓsistit q̃ scia que est de magis formali est certioꝝ q̃z que est de magis mãli.Sz magis formale ⁊ magis mãle pñt ꝓsiderari duplr.uel per cõparationẽ ad mãm sensibilẽ de qua ꝓsiderat nãlis.uel ad mãm intelligibilẽ siue imaginabilẽ de qua considerat mathematicus.Scõm ergo documentũ ab hoc 3ᵒ differt.qꝝ illud qõ ꝓcernit mãz sensibilẽ ut illa scia dicat certioꝝ que abstrahit a mã sensibili.illa minus certa que est de sbo magis sensibili.sed hoc documẽtum tertiũ ut coiter ponit sumit per cõparationẽ ad mãm intelligibilẽ siue imaginabilẽ.dicemus eni q̃ in ꝓsiderãdo mãm intelligibilẽ siue imaginabilẽ sunt gradus. nulla eni scia mathematica oino abstrahit a mã itelligibili siue imaginabili.pp qõ non posset arithmeticus ꝓsiderare de substãtijs separatis.nec spectaret ad ipz cõsiderare de earũ nũo.attñ inter ipa mathematica q̃dã sunt magis mãlia quedã minus.uel pũctus est mãlioꝝ vnitate.nã pũctus dicit quãdã situationẽ iter partes uel dicit quãdã situationẽ relatã ad aliqd hñs ptes.⁊ qꝝ positio sumit respectu ptiũ:pũctus qui in suo intellectu talẽ situationẽ includit ⁊ talẽ relationẽ ad ptes dicit esse suba posita uel positionẽ hñs.vnitas aũt caret tali positione.nõ q̃ repiat vnitas que est ꝑnᵐ nũi sine ꝓtinuo.sed qꝝ itell's vnitatis p̃cedit oẽm itell'z ꝓtinui ⁊ oẽm itell'm ptiũ.⁊ iõ vnũ ꝑz q̃ vnũ semp est idisibile nec est hoc p̃ter rõnẽ q̃ aliqd nõ hẽat eẽ nisi in aliqb⁹: ⁊ tñ fit itell's eiꝰ p̃ter oẽm itell'm taliũ.ut genus nõ habet eẽ nisi in spẽb⁹.⁊ tñ itell's gñis p̃cedit oẽm itell'm spẽrũ:sicut itell's vnitatis p̃cedit oẽm intellectũ ptiũ lz vnũqõqz est ꝑnᵐ nũi nõ hẽat eẽ nisi in ꝓtinuo ⁊ i habẽte ptes.vnũ ergo qõ est ꝑncipium nũi lz nõ fit oino quid abstractũ a mã itelligibili uel a mã imaginabili a qua mã sunt abstracte sbe separate.qꝝ sunt oino entia p̃ter mãz itelligibilẽ.ut declarari hẽt i octauo metaphisicẽ.attñ hiꝰ mãm itelligibilẽ uel imaginabilẽ magis circũcernit pũctus ⁊ ꝓtinuũ q̃z vnitas:eo q̃ situatio ⁊ positio est de itellectu pũcti ⁊ ꝓtinui.que nõ est de intellectu vnitatis.pp qõ patẽ põt quõ differt hoc documẽtũ tertiũ a scõo.⁊ qualr ueritatẽ hẽat istud tertiuz documẽtũ. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs quõ vnitas sit sba sine põne. ¶ Dõm q̃ vno mõ põt saluari ut sit locutio ꝑm modũ platonicũ q nõ distixit iter vnũ qõ est ꝑnᵐ nũi ⁊ qõ ꝓtit cũ ente: ⁊ qꝝ vnũ qõ ꝓuertit cũ ente est idẽ eẽntialr cũ ente. ⁊ dicit sbaz cuiuslibet rei.phs q nõ curat de exẽplis aliqñ i suis exẽplis logi ꝑm modũ alioꝝ phoꝝ.⁊ iõ dixit q̃ vnitas erat sba.qõ ãt postea addidit q̃ erat sine positiõe.hoc addit qꝝ ꝑm

uersitatē itell'us vni⁹ loquēdo etiā de vno qd̄ est ꝑncipiū nūi nō icludit itell'm situationis nec pōnis sicut intellect⁹ pūcti. Vel possumus dicē q̄ vnitas est ſba nō cu tuscūq;.sed ſba nūi.qz ex vnitatib⁹ subalr cōponit nu merus. Suba eni vno mō dicit essentiā cuiuslibet rei: ut pz ex qnto metaphisice. ⁊ qz nūs ex vnitatib⁹ essen tialr cōponit:erit vnitas suba nūox. Isto etiā mō ꝑm platonicos pūctus est ſba ꝓtinuox.qz pūctus motus ꝑm platonē facit lineā:linea supficiē:supficies corpus ꝑm hoc ergo ꝓtinuus erit eēntialr ex pūctis: ⁊ pūctus erit suba ꝓtinuox sicut vnitas nūox.ergo tā pūct⁹ q̄z vnitas est quedā ſba.sed pūctus est ſba pōnē hns:qz in suo itellectu icludit situationē uel positionem.vnitas aūt est ſba nō hns in suo itellectu situationē nec positionē. Possumus aūt ⁊ 3° rūdere ut illud dicat suba alicui⁹ sine quo aliqd nō remanet.uel illud dicat suba alicui⁹ qd̄ igredit subalr ei⁹ diffōnē. ⁊ hoc mō pūctus est suba ꝓtinui.qz sine pūcto uel in actu uel in potētia nō hēt eē ꝓtinuū.sicut etiā pūct⁹ est ſba linee.qz ingre dit ſbalē diffōnē ei⁹.q̄ aūt istis modis vnitas sit suba nūox.qz sine vnitate nō hēt eē nūs. ⁊ qz vnitas ingre dit ſbalē.i.eēntialē diffōnē nūi:nulli est dubiū.pp qd̄ pz quō tā pūctus q̄z vnitas dicat suba: quō aūt pūct⁹ sit positionē hns: vnitas vo sit nō hns declaratum est per iam dicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una aūt scia est que est vni⁹ generis que cūq̄z ex ꝑmis cōponit: ⁊ ꝑtes aut passiōes horū sunt per se.

¶ Cōparat ipaz sciaz ad suū ſbm ⁊ ad sua ꝑncipia a qb⁹ hēt vnitatē ⁊ diuersitatē.duo q̄ facit auctor.qz p° oñdit ex qb⁹ ſbis hnt esse scie ⁊ per que ꝑncipia.2° oñdit ex qb⁹ ſbis ⁊ per que ꝑncipia nō hnt eē scie.ibi.⌊ Sed eius qd̄ est a fortuna. ⌋ Circa p^m duo facit ꝑm q̄ duo sortiunt ex ſbis ⁊ ex ꝑncipijs: vnitatē.s.⁊ diuersitatē. p° ergo ostēdit quō scia ex ſbo ⁊ ꝑncipijs sortit vnita tē.2° quō diuersitatē.ibi⌊ Altera aūt. ⌋ Dicit ergo q̄ ⌊ scia āt est vna que est vni⁹ gnis. ⌋ s.ſbi⌊ quecūq̄z cōponit ex ꝑmis. ⌋ i.ex eisdē ꝑmis ꝑncipijs⌊ ꝑtes aūt ⁊ passiōes hox. ⌋ i.tā ſbi q̄z ptiū⌊ sunt per se. ⌋ q.d.q̄ sci entia isto mō hēt vnitatē ex ſbo ⁊ ex ꝑncipijs. qd̄.s.in se debet hie q̄tuor.p° q̄ subm suū sit vni⁹ gnis.⁊ q̄z tū ad hoc ait q̄ scia est vna que est vni⁹ gnis.2° q̄ circa il lud genus subi negociet ꝑm eadē ꝑncipia ꝑma.3° reg rit ad vnitatē scie q̄ circa idez genus subi sic negociet per eadē ꝑncipia ꝑma q̄ ꝓsideret per se ꝑtes illi⁹ subi. 4° ⁊ ultio q̄ ꝓsideret hox.s.tā subi q̄z ptiū p se passio nes.cū ergo in lra dī⌊ ꝑtes aūt ⁊ passiōes hox sunt p se ⌋ illud per se debet referri ad partes ⁊ ad passiones. ¶ Dubitaret forte aliqs qd sit eē sciaz vni⁹ gnis subi. ¶ Dōm q̄ eē sciam vni⁹ gnis subi est eē vni⁹ generis subijcibilis per qd̄ solū excludit equocatio. nā genus subijcibile est in plus q̄z genus ꝑdicabile.nā analogia entis ipedit genus ꝑdicabile.ens enim qd̄ est analogū ad.x.ꝑdicamēta nō est genus ad illa.talis tñ analogia nō impedit genus subijcibile.est eniz de toto ente vna scia ut metaphisica que est entis in eo q̄ ens ut declarari habet in quarto. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis.cum posite sint quatuor ꝓditiones ad vnitatem sciētie.videlz vnitas gnis subijcibilis.identitas ꝑmorum ꝑncipiox.q̄ habeat per se ꝑtes: ⁊ per se passiones quid per quālibet ꝓditionē excludit. ¶ Dōm q̄ ex eo q̄ scia debet esse vnius gnis subiecti ut pz per iā dicta excludit equocum.de equoco aūt ꝑm q̄ equocum nō est vna scia. Ex scda aūt ꝓditione excludit diuersitas cōsiderationis.nā de eodem subiecto possunt ꝓsidera ri diuerse sciētie diuersimode.illud enim idem corpus qd̄ ꝓsiderat nālis cōsiderat ⁊ mathematicus.sed natu ralis cōsiderat hi⁹ corpus ꝑm q̄ est q̄le.ꝑm q̄ est actiuum.ꝑm q̄ est passiuum.ꝑm q̄ transmutat. uel ꝑm q̄ transmutat.ideo principia que assumet phus naturalis ut cōmuniter ponit ex motu sumunt.dicit etiaz q̄ nālis cōsiderans sic de corpore nō abstrahet a mā sen sibili.quia corpus est sensibile per qualitatē loquēdo de sensibus exteriorib⁹ sicut est imaginabile per quan titatem.mathematicus vo ꝓsiderabit de illo eodē cor pore nō ut quale nec actiuum nec passiuum. sed ut est quātum.ideo ꝑncipia sua assumet ex quātitate. Et si dicat q̄ de quantitate ꝓsiderat nālis. Dici debet q̄ de quātitate cōsiderat nālis ut est qualitati ꝓiuncta.ma thematicus vo ut est a qualitate abstracta. q̄z uis ergo de eodem ꝓsideret nālis ⁊ mathematicus.tñ qz nō eo dem mō ꝓsiderāt.ideo hec sciētia ⁊ illa nō utunt eisdē ꝑncipijs ꝑmis.sed nālis ut dicebat magis initit ꝑnci pijs sumptis ex motu.mathematicus ex quanto.ex q̄ apparet q̄ hic ꝑma ꝑncipia non intelligunt ex genus cuiusmodi sunt oia cōmunia.sicut de qlibet affirma tio.sed intelligunt ꝑma ꝑncipia que sunt ꝑma ꝑm p priā ꝓsideratione sciētie.uti ergo sic eisdem ꝑmis ꝑncipijs hoc est negociari ꝑm eandē ꝓsideratione. Ex 3ª aūt ꝓditione q̄ ꝑtes debēt esse per se ostēdit q̄ non est simplr eadem sciētia subalternata cum subalternante nō enis dicere possumus q̄ linea simplr de qua est geo metria sit per se totuz ad lineā visualē de qua est pspectiua.forte per se diuidit linea in lineā rectā ⁊ curuaz nō aūt per se diuidit in visualē ⁊ nō visualem.ita q̄ vi suale ⁊ nō visuale nō sunt per se ꝑtes linee. Ex quarta aūt ꝓditione ex eo qd̄ addit q̄ debent esse per se passio nes excludit ab vnitate sciētie ꝓsideratio per accidēs. nō enim spectat ad vnā ⁊ eandē sciaz ꝓsiderare nisi ea que sunt per se.uerūtñ qz ea que per accidēs sunt vni scie pnt eē p se alij:sicut ea que sunt per accns vni sensui pnt eē per se alij.sicut sapor qui per accns cōparat ad visuz per se cōparat ad gustū lz vna ⁊ eadē scia que ꝓsiderat aliqd̄ ſbm per se nō possit ꝓsiderare ea que re spiciūt illud ſbm per accns: nō est incōueniēs illa per accns posse eē per se de ꝓsideratione alteri⁹ scie.ut mul ta sunt per accns corpori mathematico, de qb⁹ nō po test se intromittē geometra.que sunt per se corpori nā li de qb⁹ pōt se intromittē phicus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs cuz assignate sint q̄tuor ꝓditiones ad hoc q̄ sit scia vna que illarū ꝓditionuz sit formalior ⁊ potior. ¶ Dōm q̄ scda qua dī q̄ debēt eē eadē ꝑma ꝑncipia.ul q̄ debet eē eadē ꝓsideratio est formalior ⁊ potior. Nam tota rō quare scia est vna est.qz ꝓsiderat de oib⁹ ꝓsideratione vnā:ul q̄ idem est:qz ꝓsiderat de oib⁹ ꝑm eadem ꝑncipia ꝑma sumpta ꝑm ꝑpriā cōsidera tionē.cuz enim hec ꝓditio hēt eē in aliqua scia vna opz q̄ ibi sint oēs alie tres ꝓditiones.nā ꝑm vnā ⁊ eā dem ꝓsideratione nō pnt ꝓsiderari que nō sunt eiusdez gnis subijcibilis.talia enim nō pnt reduci in eadē ꝑn cipia ꝑma ꝑpria. Rursus que nō sunt per se ꝑtes eiusdem subi uel nō sunt per se passiones subi uel partiuz subiecti cadē sub eadē ꝓsideratione est ipossibile. ⁊ talia ꝓtineri sub eisdē ꝑmis ꝑncipijs loquendo de ꝑncipijs ꝑmis ꝑpriis. Et ut melius pateat intētio phi dici de bet q̄ scda ꝓditio est ꝑm q̄ formalr est sciētia vna. ima ginabimur enim q̄ quicqd ꝓsiderat geometra cōsiderat in eo q̄ q̄z tum:uel in eo q̄ est principiū quātitatis ⁊ ꝑm hanc ꝓsiderationem accipiet quedā principia ꝑ ma que erunt ꝑpria geometre sub quibus militabunt oia de quibus ꝓsiderat geometra. ⁊ ex hoc erit vnitas in tota scia geometrie.accipiet enim geometra tanq̄z ꝑncipia ꝑpria diffinitionē puncti linee supficiei ⁊ anguli ⁊ figure ⁊ ceterox taliū ex quox ꝓditione ⁊ ex qb⁹ ꝑncipijs dependent oia que sunt in geometria. ex hoc ergo siue ex hac ꝓditione secūda habet formalr ⁊ ꝑncipalr vnitatē sciētia. Alie aūt tres cōditiones nobis

insinuat ad que pōt se extēdere sciētie vnitas. Sic ergo exponemus textū phi q̄ si sciētia pcedat p̄m considerationē. uel q̄ idē est si pcedat p̄m eadē p̄ncipia ⁊ p̄ma in quo cōsistit scda ꝓditio: tātā ex hoc sortiet idētitatem q̄ vna ⁊ eadē scia exñs ꝓsiderare poterit de omnibus his que sunt eiusdē gēis subijcibilis: que fuit cōditio p̄ma. nō enim erit alia scia de ente mobili p̄m q̄ ens: ⁊ de ente imobili. sed postq̄z est ibi ꝓsideratio vna q̄: qcqd cōsiderat ꝓsiderat in eo q̄ ens de toto ente tanq̄z de vno gēe scibili poterit eē scientia vna. Rursus si scia pcedat p̄m eādem ꝓsiderationē nō solū poterit eē vna ⁊ eadē de toto subiecto: sed etiā de oibus per se ptibus subiecti tam subiectiuis q̄z eēntialibus: ut si ysocheles uel ysopleuros uel qd idē est triāgulus habens duo eqlia latera ⁊ hñs oia eqlia nō sunt per se ptes subiectiue triāguli. q̄z sunt per se spēs eius: erunt de ꝓsideratione vnius ⁊ eiusdē scie. Illa ergo vna ⁊ eadē scientia que ꝓsiderat de toto gēe subijcibili: que fuit conditio p̄ma: illa eadē vna exñs ꝓsiderabit de oibus per se ptibus illius subiecti: que fuit cōditio tertia. qd totuz ideo cōtingit q̄ de oibus talibus cōsiderat p̄m eadem p̄ncipia. pp̄ria p̄ma. uel qd idē est de oibus talibus cōsiderat p̄m ꝓsiderationē vnā. si enim corpus mobile ad formā ⁊ mobile ad situm sunt per se ptes corpis mobilis nō erit alia scia que cōsiderat de toto corpe mobili ⁊ de talibus per se ptibus. ⁊ qd dictū est de ptibus sb̄iectiuis intelligēdū est de ptibus eēntialibus: ut si materia ⁊ forma sunt per se ptes essentiales corpis mobilis nō erit alia scia cōsiderās de corpore mobili: ⁊ cōsiderās de materia ⁊ forma que sunt per se ptes essentiales eius. Et qd dictū est de per se ptibus in quo cōsistebat cōditio tertia: intelligēdū est de per se passionibus: in quo ꝓsistit q̄rta cōditio. vna enim ⁊ eadē scientia que cōsiderat de eodē ⁊ de per se ptibus subiecti cōsiderare poterit de oibus per se passionibus tam subiecti q̄z ptium. q̄re aūt cum tāta diuersitate quāta est in oibus his que sunt in omni gēe subijcibili ⁊ que est in oibus ptibus eius ⁊ in oibus per se passionib⁹ pōt stare vnitas scie totū sumit ex secūda cōditione. q: de oibus cōsiderat p̄m eādē cōsiderationē ⁊ p̄m eadē pp̄ria p̄ncipia p̄ma. scia ergo tātam sortit vtutē ex pp̄rijs p̄ncipijs p̄mis: ex qbus cōsurgit vnitas cōsiderationis: q̄ p̄m talia p̄ncipia vna exñs cōsiderare poterit de toto gēe subijcibili de oibus per se ptibus eius ⁊ de omnibus per se passionibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Altera aūt scia est ab altera q̄rūcūq̄z p̄ncipia neq̄z ex eisdē neq̄z ex alterutris sunt.

¶ Ostēdit quō scia hēat ex suis p̄ncipijs diuersitatem. Circa qd duo facit. q̄z p̄mo facit qd dictū est. 2° qd dixerat pbat per signū. ibi [Huius aūt est signū.] Dicē ergo q̄ [altera aūt scia est ab altera quorūcūq̄z principia nec ex eisdē nec ex alterutris sunt.] q. d. q̄ tunc est scia altera qñ sic hēt altera p̄ncipia q̄ h⁹ p̄ncipia altera nec sunt ex eisdē p̄ncipijs nec sunt altera ex alteris. i. nec sunt ex se inuicē. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̄z cū vnitas scie sit ex vnitate subiecti erit ergo alteritas ex alteritate. nō bñ ergo fecit phs uolēs determinare de alteritate scie q̄ nihil tetigit de subiecto: sed soluz de p̄ncipijs. ¶ Ddm q̄ p̄m quosdā vnitas scie est ex vnitate gēis subijcibilis. ideo uolēs phs determinare de vnitate scie ait q̄ sciētia est vna que est vnius generis s. subijcibilis. sed ut dicūt alteritas scie est ex alteritate p̄ncipiorū. ideo uolēs determinare de alteritate ait q̄ scie sunt altere quarū p̄ncipia sunt altera. sed hꝰ non est rōnabile dictū. semp enim res ex eisdem gēiat ⁊ corrūpit ex eisdem. s. opposito mō factis ut declarari habet in 2° ethicorū. q̄re si vnitas scie causat ex vnitate sb̄iecti: ⁊ alteritas ex alteritate subiecti. nō est enim rōnabile q̄ ex vnitate vni⁹ causet vnitas. ⁊ ex alteritate alterius alteritas. Propter qd dicere possum⁹ q̄ Auerrois ac si rñderet huic questioni supplet hāc litteram dicēs q̄ sciētie sunt diuerse quarū p̄ncipia p̄ma sūt diuersa ⁊ subiecta ipsarū diuersa. Uel possumus aliter respōdere ad questionē q̄ sciētia est vna que ꝓsiderat de vno gēe subijcibili p̄m vnam cōsiderationē uel p̄m eadem p̄ncipia p̄ma pp̄ria. cōsiderare aūt de eodem gēe subijcibili hoc est māle in vnitate sciētie. sed cōsiderare p̄m eandē cōsiderationē ⁊ p̄m eadē pp̄ria p̄ncipia p̄ma hoc est formale. ut ergo phus ostēderet hoc eē formale: illud aūt māle: ⁊ hoc est potius ⁊ p̄ncipalius illo totā vim alteritatis scie tribuit alteritati p̄ncipiorū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō sciētie sunt altere quādo sic se hñt altera p̄ncipia q̄ nec sunt ex eisdem nec ex alteris. ¶ Dicendū q̄ h⁹ p̄ncipia accipiēda sūt p̄ma nō q̄litercūq̄; sed p̄ma in sciētia. pōt ergo vna scientia hēre altera p̄ncipia si illa altera sint ex eisdē uel si illa altera sint ex alteris. i. ex se inuicem. Metaphisica enim cōsiderat de ente ⁊ de suba nec sunt oino eadem p̄ncipia sumpta ex ente ⁊ ex suba. attā q̄z p̄ncipia sumpta ex suba p̄m ꝓsiderationē metaphisicā reducuntur in p̄ncipia sumpta ex ente. uel qd idē est q̄z apud metaphisicū cōsideratio sube reducit in cōsiderationem entis. q̄z nō cōsiderat de suba nisi ut in ea saluat cōsideratio entis: sic cōsiderare de suba ⁊ de ente nō facit alteritatē simplr in cōsideratione. q̄z altera cōsideratio est eo altera. sic etiā eadē metaphisica que cōsiderat de ente cōsiderat de oibus p̄dicamētis que sunt per se ptes entis. Iz ergo fit alia cōsideratio vnius p̄dicamēti a cōsideratione alterius. he tñ ꝓsiderationes due altere nō faciūt alteritatē in metaphisica. q̄z iste due cōsiderationes altere sunt ex eisdē. nam nō cōsiderat metaphisicus de p̄dicamētis que sunt altera ad inuicē nisi ꝓz ꝓsiderationē vnā ⁊ eādē ⁊ p̄m ꝓsiderationē entis. ⁊ ut talia pateāt per exēplum dicemus q̄ p̄ncipia sube sensibilis sunt suba ut sunt materia ⁊ forma. p̄ncipia accñtis nō sunt suba sed sunt accñtia. p̄ncipia aūt tot⁹ entis causati nō sunt accidētia nec materia ⁊ forma: sed actus ⁊ potētia. totū enim ens causatum tanq̄z in sua p̄ncipia eēntialia reducit in actū ⁊ potētiā. eadē ergo metaphisica cōsiderat de accñte ⁊ de eius p̄ncipijs. de substātia sensibili ⁊ de eius p̄ncipijs. de ente ⁊ de eius p̄ncipijs. ⁊ tñ p̄ncipia substātie ⁊ p̄ncipia accñtis non sunt eadem. attā p̄m cōsiderationē metaphisicā huiusmodi p̄ncipia sunt ex eisdē ⁊ ppter eadē. s. ppter p̄ncipia entis. bñ enim videt metaphisicus ⁊ ad eū spectat cōsiderare q̄ p̄ncipia substātie sunt alia a p̄ncipijs accidētis. sed ipse non cōsiderat de substātia ⁊ de accidēte ⁊ de eorū p̄ncipijs nec de diuersitate ipsorum nisi ex hoc pfectius cognoscat naturam entis. sic etiam ut dicebat p̄ncipia substātie sensibilis non sunt eadem cuz p̄ncipijs totius entis. sunt tamē ex alterutris q̄z principia substātie reducit metaphisicus in principia entis ut mām ⁊ formam in actum ⁊ potētiam. ⁊ qd dictum est de substātia respectu entis intelligendum est de accidente. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huius aūt signū est cū i idemōstrabilia ueniāt. oporteret enim ipsa in eodem genere esse his que demonstrantur.

¶ Qd dixerat manifestat per signuz. Circa qd tria facit. q̄z p̄mo adducit signū. 2° illud signū pbat per aliud signum. 3° qd dixerat q̄ ex alteritate p̄ncipiorū habet ēse alteritas in sciētia. ne ex hoc aliqs crederet q̄ nullo mō per altera p̄ncipia nec per altera media posset concludi vna ⁊ eadē ꝓclo ostēdit quō hoc fieri possit. scda ibi. [Signū aūt.] 3ª ibi. [Plures aūt.] Dicit ergo. [Huius aūt signū est] q̄ ex alteritate p̄ncipiorū hēat

Jeē alteritas sciētie⌊ cū ueniāt in indemōstrabilia. ⌋i. ad indemrabilia⌊ opz ipsa ⌋indemrabilia⌊ esse in eodem gīe. ⌋i. ptinere ad idē genus subijcibile⌊ cuz his que demrant. ⌊ q.d. q ea que demōstrant ⁊ que sunt demōstrationis cōcluſio ptinēt ad idē genus subijcibile cum ipsis indemrabilibus per que demrant. utputa si ꝓbet hec passio. vz posse collocare triāgulū eglaterū de hoc subiecto ut de q̄libet linea data per hoc ꝓncipium indemrabile. qz sup quolibet cētro circulū quātū uis spatiū potes occupādo describere. oia ista ptinent ad genus cōtinuū: de quo tanq̄z de sbo est geometria. ¶ Notādū aūt q si demōstrata sunt in eodē gīe cum indemrabilibus ergo a destructione ꝓntis si indemrabilia uel si ꝓncipia sunt diuersa genere: ita q sic sint altera q nec sint ex eisdē nec ex alterutris erūt demonstrata altera gīe. nō ergo ptinebūt ad idem genus subiecti. ⁊ per ꝓns nō eēt de eis aliq̄ scia. ergo qz demonstrata sunt in eodē gīe cum indemrabilibus. signū est q diuersitas indemrabiliū siue ꝓnciplorz facit diuersitatē in gīe demōstratorz siue in scia. ¶ Notādū etiam q sic arguere ut arguit ꝑbus demōstrata sunt in eodē genere cum indemōstrabilibus. ergo a destructione cōsequētis diuersitas ꝓnciplorz indemōstrabiliū facit diuersitatez in genere demōstratorz ⁊ in sciētia: ⁊ arguere a posteriori: ⁊ per ꝓns est arguere per signū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signū aūt huiꝰ est cū idemrabilia per se ipsa in eodem genere sunt ⁊ prima.

¶ Probat huius signū per aliud signū. ⁊ habet coiter talis lra⌊ signū aūt huius: qz cū indemrabilia per seipa sunt in eodē gīe. ⁊ prima ⌋ ⁊ est lra falsa ut pz per aliā trālationē ubi sic dicit⌊ signū aūt est ⁊ huius cū que demrant per ipsa in eodē gīe sint ⁊ cōgenita. ⌋ vñ sic debet dicere lra nra⌊ signū aūt huius cū demonstrabilia per ipsa in eodē gīe sint ⁊ prima ⌋ ⁊ est intellectus lre q signū aūt huius est q indemrabilia sint in eodē gīe cum his que demōstrant. cū demrabilia per ipa. s. indemrabilia ꝓncipia ⁊ prima demonstrata per talia demōstrabilia sunt in eodē gīe. ¶ Notādū aūt q si ꝑ aliq̄ ꝓncipia indemrabilia demōstrarent aliq̄. ⁊ per illa demōstrata demōstrarent alia prima talibꝰ demonstrabilibus illa prima erūt in eodē gīe cū illis demōstrabilibus. ergo cū prima. i. cū demrabilia ifinita sint in eodē genere cū superioribus demonstrabilibꝰ per que demōstrant signū est q ipsa demrabilia superiora sint in eodē genere cum indemrabilibus per que demōstrantur. est enim sic arguere a posteriori: ⁊ ideo est arguere per signum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Plures aūt demōstrationes eē eiusdez possibile est: nō soluz ex eodem ordine accipiēti non cōtinuū medium. ut eorū que sunt. a. b. c. ⁊ d. ⁊ z.

¶ Ostēdit quō eadē possit ꝓcludi per diūsa ꝓncipia uel per diuersa media. Circa qd tria facit. qz pº ostēdit q hoc possit fieri per diuersa ꝓncipia eiusdē ordinis. scdo q possit per diuersa ꝓncipia ꝓria ⁊ nō eiusdē ordinis. 3º qz exēplificauerat de ꝑma figura. ait q debemº quō fiat intēdē per alias figuras. 2ª ibi⌊ Sed ex altero. ⌋ 3ª ibi⌊ Intēdē aūt. ⌋ Dic ergo q⌊ eiusdē. ⌋ s. ꝓnis⌊ possibile est eē plures demrationes ⌋ p plura. s. media⌊ nō solū ex eodē gīe accipiēdo mediū nō ꝓtinuū ⌋ sed sup. ex alio ordine. q.d. q eiusdē ꝓnis pñt eē plures demōstrationes accipiēdo media nō ꝓtinua ex eodē ordine ⁊ ēt accipiēdo talia media ex alio gīe. ⁊ exēplificat de medijs nō cōtinuis eiusdē ordinis. d. ⌊ ut eorz que sūt a. b. ⌋ i. istorz duorz extremorz que sunt. a. ⁊ b. media sup. pñt eē⌊ c. d. ⁊ i. ⌋ uel ut hñt alig textus. ⌊ c. ⁊ d. ⁊ ç. ⌋ ⁊ sic fiet demōstratio eiusdē cōclonis p tria media. gdā textus videnī exemplificare de q̄tuor medijs. ponūt enim loco mediorz. c. ⁊ d. i. ç. ¶ Notādū autez q ut pateat in terminis spālibus q hic dicit. Sciēdū est q triāgulus diuidit in duas spēs. vz in eglaterū ⁊ nō in eglaterū. ois enim triāgulus uel habet latera equalia uel nō eq̄lia. Rursus triāgulus nō eglaterus nō est spēs spālissima sed subalterna ul est genus subalternū. hēt enim sub se duas spēs. vz eqcrurim. scalenonē. Nā nō hēre eq̄lia latera pōt eē duplr. uel qz habet duo eq̄lia ⁊ tertiū ineq̄le. ⁊ tūc dicit egcruris uel ysocheles. uel qz hēt oia ineq̄lia ⁊ tūc dicit gradatus uel scalenō fm hoc ergo dicemus q hēre tres cōpetit huic egcruri descripto in puluere per eqcrurē. eqcruri aūt per triangulū nō eglaterū. triāgulo aūt simplr nō eglatero per triāgulū simplr. triāgulo aūt simplr nō cōpetit per aliū sbiectū: sed per aliā cām. ut per hēre angulū extrinsecuz. ergo. a. de. b. i. hēre tres eqcruri descripto in puluē poterit ꝓbari per q̄tuor media. vz per. d. c. i. ç. i. per habere angulū extrinsecū. per triāgulū simplr. per triangulū nō eglaterū. ⁊ per egcrurē. nam oē hñs anguluz extrinsecū. ois triāgulus. ois nō eglaterus. ois egcruris hēt tres. hic egcruris descriptº est omnia ista ergo ⁊c.

¶ Dubitaret forte aliqs quō ista media sunt eiusdem ordinis nō ꝓtinua. ¶ Dōm q ista media accepta sunt eiusdē ordinis que sunt ex se inuicem ꝑdicabilia qz de egcruri ꝑdicat nō eglaterus. de nō eglatero triāgulus ⁊ de oibus istis ꝑdicat hēre angulū. sunt aūt ista media nō ꝓtiua. qz hec est demratio pticularis: nunq̄z autē in demratione pticulari mediū est ꝓtinuū utriqz extremitati. sed solū hoc pōt eē in demōstratione potissima ⁊ in uli. ut si a sbo puta. a. fluit imediate hec passio b. ⁊ mediate fluat passio. c. c. nō immediate se hēbit ad a. ⁊ multo magis nō se habebit imediate ad ea que sūt sub. a. sed. b. imediate se hēbit ad utrūqz extremorz ad c. ⁊ ad. a. nō aūt ad ea que sunt sub. a. ergo si hēre tres fluit a triāgulo mediāte habere angulū extrinsecū habere tres nō se habet imediate ad triāgulum. nec ad ea que sunt sub triāgulo. sic etiā nec hēre angulū extrinsecum se habet imediate ad ea que sunt sub triāgulo. si ꝑ hēre tres ꝓbet de hoc egcruri descripto medium acceptū nō erit ꝓtinuū utriqz extremorz. i. nō se hēbit imediate ad utrūqz. hēbit enim se imediate ad minorē extremitatē nō ad maiorē. nam egcruris imediate se hēt ad hūc egcrurē nō aūt ad hēre tres. Si vo accipiet pro medio habere angulū extrinsecū: tūc mediū acceptuz haberet se imediate ad minorē extremitatē. s. ad habē tres. sed nō ad minorē ut ad hūc egcrurē. sed si accipiet pro medio triāgulus simplr uel triāgulus nō eglaterus tūc mediū acceptū nō eēt cōtinuū nec imediatū alicui extremitatū. patet ergo quomō ad vnā ⁊ eādez cōclonē cōcurrūt multa media. utputa q̄tuor: ⁊ etiam plura possent cōcurrere si accipet aliq̄ figura supra triangulū. ⁊ accipet aliq̄ eius passio ꝓpria. qz tūc inter illam passionē ⁊ hūc triāguluz cadere possent multa talia media. nec obstat qd in hoc libro dicit. q augentur demōstrationes nō per media. qz intelligēdū est de medijs potissimis ⁊ eque potissimis. media enim accepta nō sunt oia potissima nec eque potissima. q̄liter autez ista plura media sunt eiusdē ordinis nō cōtinua est per habita declaratum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ex altero ut sit. a. trāsmutari. i quo aūt. d. moueri. sed. b. letari. ⁊ iterū. i. gescē uerū est igit ⁊. d. de. b. ⁊ a. de. d. ꝑdicari. letās eni mouet: ⁊ qd mouet: trāsmutat. iterū ⁊ a. de. i. ⁊ i. de. b. uerū est predicari. ois enim letās gescit ⁊ gescēs transmutat.

¶ Ostēdit quō hoc possit fieri per media nō eiusdē ordinis sed ōria nō de se iuicē pdicātia. vnū eni ⁊ idē ut. a. de. b. i. trāsmutari de letari pōt ostēdi per media ōria: vz per. d. ⁊. i. i. per moueri ⁊ gescē. nā moueri ⁊ gescere sunt ōria. ⁊ tñ per utrūq; istoꝝ pōt ostēdi q̄ letās uk q̄ delectās trāsmutat. nā oē delectans ⁊ potissime loquēdo de delectatione sensibili mouet ⁊ gescit. ⁊ omne mouēs ⁊ oē gescēs ut patebit trāsmutat. duo ergo facit. qz pmo q̄ possit fic per ōria media idē ꝛcludi de scribit in terminis. 2° ex descriptione facta in termis ꝛcludit ōnē intētā. ibi [Quare per altera.] Dicit ergo [sed ex altero.] q. d. nō solū ex eodē ordine sed ex alio ordine poterūt plura ad eādē ōnem media accipi [ut sit. a.] i. maior extremitas [trāsmutari. in quo autē. d.] i. medius termin° [fit moueri. sed. b.] i. minor extremitas sit [letari. ⁊ iterū. i.] i. aliud meditū sit [gescere] ⁊ subdit quō possit. a. de. b. i. trāsmutari de delectari uel de letari per medium. d. i. per moueri dicens [uez igit est ⁊. d.] i. moueri pdicari [de. b.] i. de letari uel de delectari. nā delectās mouet. [⁊] uerum est [a.] i. trāsmutari [pdicari de. d.] de moueri. nō mouēs trāsmutat. iō subdit [letās enim mouet] ecce minor [⁊ qd̄ mouet trāsmutat] ecce maior. formet ergo fic sillus. oē qd̄ mouet trāsmutat: oē letans mouet. ergo oē letās trāsmutat. hic ergo trāsmutari de letari p bat per hoc meditū moueri. Iterū aūt hoc idē pōt pbari per meditū ōriū ut per gescē. ideo ait q̄ [iterū ⁊. a.] i. trāsmutari uerū est pdicari. [de. i.] i. de gescē. omne enim gescēs ut patebit trāsmutat. [⁊. i.] i. gescēs [uerū est pdicari de. b.] i. de letari: ⁊ iō subdit [oīs enim letās gescit] ecce minor [⁊ gescēs trāsmutat] ecce maior. sequit ergo ꝛclo per hoc meditū qd̄ est gescē q̄ oē letās trāsmutat. qd̄ pus fuit cōclusum per meditū ōrium vz per moueri. ¶ Dubitaret forte aliqs quō oē letās uel oē delectās gescit ⁊ mouet. ¶ Dōm q̄ gescēs aliqñ dicit id qd̄ dicit per ꝓuationē mot° simplr. aliqñ dicit illud qd̄ acqsitū est in motu. oē enim trāsmutās ptim hēt de eo ad qd̄ uadit. ⁊ ptim restat sibi acqrēdū. si enim totū acqsiuisset non trāsmutaret: qz eēt in fine mot°. si nihil acqsiuisset nō trāsmutaret: qz nōdum incho asset motū. ergo ptim acqsiuit: ⁊ ptim restat sibi acquirēdū. rōne acqsiti dicit gescē. qz quātū ad hoc hēt intētū. rōne acqrēdi dicit moueri: qz quātū ad hoc est in potētia. trāsmutās ergo pōt dici gescere ⁊ moueri loquēdo de talib° ut locuti sum°. sic etiā gescēs ⁊ mouēs loquēdo fic de gete ⁊ de motu trāsmutat. Rursus oē delectās ⁊ potissime loquēdo de delectatione sensibili: qz nō pōt hēri plene ⁊ pfecte: gescit ⁊ mouet. gescit rōne eius qd̄ hēt. mouet qz nō plene hēt sed anhelat ad aliqd hñdū. letās ergo trāsmutat qz gescit habēdo aliqd impfecte. ⁊ qz mouet ad ulteriō hñdū: ergo p getē ⁊ motū pbabit que sunt duo ōria q̄ letās uel q̄ delectās trāsmutat. Sed adūtēdū q̄ si delectatio eēt intellectualis ⁊ simplr ⁊ maxime si eēt sūme intellectualis sicut est in ipso deo nullo mō hēret rōnē mot°. q̄ ḡ delectatio hēat rōnē getis ⁊ mot°: ꝓ est. qz nō est simplex. nō est aūt icōueniēs q̄ ad rē nō simplicē ꝛcurrant duo opposita: imo est necū. nā act° ⁊ potētia opponunt ⁊ ad qdlibet nō simplex ꝛcurrūt act° ⁊ potētia. sunt eni act° ⁊ potētia de compatione cuiuslibet nō simplicis. ¶ Adūtēdū aūt q̄ qñ ꝛcurrūt ōria ad pbādū idē de eodē opz illa ōria eidē ineē ut motus ⁊ ges est in delectatione. nisi eni hec duo ineēnt nō posset per hec duo de delectari affirmatiue aliqd ꝛcludi. ¶ Adūtēdū etiam q̄ qñ sic p media ōria pbat eē de eodē nō ꝛcurrūt plura media potissima uel eque potissima ad eādē ōnē nā lz trāsmutās gescat ⁊ moueat. potius tñ mouet q̄z gescit: ⁊ lz delectās gescat ⁊ moueat: tñ ut delectatur potius gescit q̄z moueat. delectās ḡ ut delectās est nō dī trāsmutari. iō per media potissima nō pōt trāsmutari de letari uel de delectari. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare per altera media ⁊ nō ex eodez genere sillus est. quare est neutrū de neutro dici mediorum. necesse enim est idem alicui utrūq; inesse.

¶ Ex his que dixerat ꝛcludit itētū. d. [Quare p altera media nō ex eodē ordine fit sillus] sup. ad pbādū maiorē extremitatē de miori. ⁊ sbdit [q̄re.] i. q̄re qz si fic est q̄ talia media nō sūt de eodē ordie. iō. s. [est.] i. cōtingit [neutrū medioꝝ de neutro dici.] i. pdicari. ⁊ sbdit q̄ qñ cōtigit q̄ per ōria media pbat aliqd de aliquo [necesse eni est tūc utraq; eadē media ieē alicui] nisi eni ges ⁊ mot° ineēnt delectationi nō posset p hec duo media aliqd affirmatiue ꝛcludi de delectatiōe: sed qz ges ⁊ mot° sunt in oi delectatiōe sensibili. ⁊ qz ges ⁊ motum pbat trāsmutās de delectari: uel de letari. ¶ Notādū aūt q̄ iō dicit q̄ hec duo ōria neēe est lesse eidē si debeat p talia ōria uel talia opposita pbari aliqd de eodē ut det itelligē q̄ nunq̄z p altera media uk p ōria pbat idē de eodē in eadē scia nisi illa duo ōria pertineāt ad idē gen° subiicibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Intēdere autē est ⁊ p alias figuras quot modis cōtingat fieri eiusdem sillm.

¶ Quia sillos factos ad ꝛcludēdū eādē ōnez per media ōria in pma figura ordinauerat. qz nō solū eadē cōclo affirmatiua sed ēt ꝛclo negatiua posset pbari p fic altera media. ⁊ ēt qz non solū ꝛclo ulis sed ēt pticularis posset fic ꝛcludi p altera media: iō ait q̄ nō solū i pma figura: ⁊ ēt p alias debem° ꝓ itēdē ⁊ adūtē. ideo ait q̄ [itēdē aūt est.] i. ꝛtingit [p alias figuras.] i. p scdam ⁊ tertiā [quot modis ꝛtingit fieri sillm] p plura media sup. altera eiusdē. s. ōnis siue ad eādem ōnem.

Ed ei° qd̄ est a fortuna nō est scia p demōstrationē. neq; enim sicut necessariū est neq; sicut frequēter qd̄ est a fortuna. sed qd̄ extra hoc fit. sed demonstratio alterius horū est. Omis enim sillus aut per necessarias aut per eas que sunt tanq̄ frequenter propositiones.

¶ Postq̄z pbs ostēdit ex qb° ⁊ per que hēt eē scia. qz ondit ex qb° ⁊ per que hēt eē scia vna ⁊ scia altera. In pte ista declarat ex qb° ⁊ per que non hēt eē scia. Circa qd̄ duo facit. qz p° ostēdit ex qb° uel de qb° nō hēt eē scia 2° declarat per que pncipia nō hēt eē scia. ibi. [Eadez aūt pncipia.] Circa p^m duo facit. nā ea ex qb° non est scia uel nō pñt eē sbm scie quātum ad pñs spectat sunt duo. vz fortuita ⁊ sensibilia pticularia. pmo ḡ ostendit q̄ de fortuitis nō est scia. 2° q̄ de sensibilib° pticularib° scia eē nō pōt. ibi [Neq; per sensuz.] Circa pmū duo facit. qz pmo ostēdit q̄ de fortuitis nō pōt eē scia quātū ad pmissas. 2° q̄ nō pōt eē scia quo ad ꝛclones. ibi [Et sigdē.] Dicit ḡ [Sed eius qd̄ est a fortuna non est scia per demōstrationē] qz sup. nec pmisse nec ōnes in demōstratione pñt eē fortuite. nullo ergo mō eoruz que sunt a fortuna erit scia per demōstrationē. q̄ aūt in demōstratione nō sint fortuita declarat dicēs: qz [neq; enim sicut necessariū est neq; sicut ut frequēter qd̄ est a fortuna. sed qd̄ fit extra hoc.] q. d. q̄ hec fortuita nec sūt necessaria nec frequēter sed sunt extra hec. i. extra necessariū ⁊ frequēter. ⁊ subdit q̄ [sed demōstratio est alterius horū.] i. per altera istoꝝ videlicet uel per necessaria uel per frequēter. ⁊ subdit q̄ [oīs enim sillogism°]

vz demſtratiuus eſt_ aut per neĉias ppōnes. aut per eas que ſunt tanq̃z frequēter. _pbatū eſt ergo q̃ fortuita nō pertinēt ad ſciam habitā per demſtrationē tanq̃z pre miſſas. qz demſtratio eſt uel per ppōnes neceſſarias: uel per eas que ſunt frequēter. fortuita aūt ſunt neutrum iſtorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſi neceſſe qdē ſint ppōnes ⁊ ꝛcl'o ne ceſſaria eſt. ſi vo ſunt ſicut frequēter ꝛclu ſio huiuſmodi eſt. q̃re ſi id qd ē a fortuna nō eſt ſicut frequēter neq̃z eſt ſicut neĉiuz nō utiq̃z erit ipſius demōſtratio.

¶ Oſtēdit q̃ fortuita nō ptinēt ad ſciam hitā per demō ſtrationē tanq̃z ꝓnes dicēs. _ Et qdē ſi ppōnes. _ i. ſi pmiſſe_ ſūt neĉie ⁊ ꝛcl'o eſt neĉia. ſi vo _pmiſſe_ ſunt ſicut frequēter ⁊ ꝛcl'o erit hi _ vz ſiē frequēter. ꝛcl'o q̃ demſtratiōis uel erit neĉia uel frequēter cū pmiſſe in de mōſtratione ſemp ſint tales_ q̃re _ qz ſic eſt _ ſi id qd ē a fortuna neq̃z eſt ſicut frequēter. neq̃z ſicut neĉiū non utiq̃z erit demſtratio ipſi. _ ſi. fortuiti tanq̃z concloniſ.

¶ Dubitaret forte aliq̃s: qz vi falſuz q̃ ſcia nō poſſet eē eoz que ſūt a fortuna. nā pp qd vnūqdq̃z ⁊ illd magis. ſi q̃ tota cā q̃re ipſoz que ſūt a fortuna nō eſt ſcia: hoc pp ipſam fortunā. q̃ multo magis de ipſa fortuna nō eēt ſcia. ſed hoc eſt falſuz. nā de ipſa fortuna eſt ſcia cū in 2o phiſicoz determinet de fortuna ⁊ caſu. q̃ mul to magis de ipſis fortuitis erit ſcia. ¶ Dōm q̃ ſiē cōtingit in nālib⁹ entib⁹ q̃ q̃dā ſunt entia per ſe. quedaz per accns. ita ꝛtingit in cāis ⁊ in effectib⁹ q̃ q̃dā ſunt entia que ſunt per ſe cāe quedā per accns. qdā effectus per ſe. qdā per accns. In entib⁹ aūt q̃ſalr hoc ꝛtingit q̃ qlibet ens ſimplex ē ens per ſe. nā qlibet ens ſim plex eſt in aliquo pdicamēto. pdicamēta aūt ſunt per ſe ptes entis. ⁊ ens per ſe diuidit in decē pdicamenta ut declarari hēt in 5o me^ce. albedo ergo eſt ens p ſe. qa eſt qlitas que eſt per ſe ps entis. ⁊ muſica eſt ens per ſe qz eſt qlitas que eſt per ſe ps entis. ſic ēt ⁊ hō eſt ens p ſe. qz eſt ſuba que eſt per ſe pars entis. ⁊ hoc mō diſcur rēdo per oia ſimplicia qlibet eſt ens per ſe: non q̃ per ſe exiſtat. qz hoc eſt ꝓpriū ſolī ſube. ſed qz eſt per ſe in pdicamēto ⁊ qlibet pdicamētum eſt per ſe ps entis. ſed lz ſic ſit in ſimplicib⁹: in cōpoſitis tū reptunt multa per accns. nā hō alb⁹ eſt ens per accns eo q̃ hō non ſit per ſe ſm albi. ſed accidit hoi eē albū. ⁊ multo magis albū muſicū eſt ens per accns. qz vnū in talib⁹ nō pdi cat de alto: niſi qz ambo accidūt tertio. Qd ergo dcm̄ eſt q̃ſaliter in entib⁹ itelligēdū eſt in cāis ⁊ cātis. qui libet eni effect⁹ ſimplex hēt per ſe cām. ⁊ quelibet ſim plex cā hēt per ſe effectū. vnio tū cārū ⁊ vnio effectuuz pōt eē per accns. nā q̃ iſte uadat ad forū hēt per ſe cāz vz ut recipiat argētū. ⁊ recipe argētū hēt per ſe effectū vz q̃ iſte uadat ad forū. ſic ēt q̃ lapis deſcēdat hēt per ſe cām. vz grauās uel forma grauis. ⁊ grauās uel for ma grauis hēt per ſe effectū. vz q̃ graue deorſum ten dat. ſic eſt aūt in oib⁹ ſimplicib⁹. ⁊ ſm hoc pōt itelligi qd dicit Platonē dicē in thimeo. q̃ nihil eſt cuius or tū nō legitima cā pceſſerit. In vnione aūt cārū ⁊ effe ctuū multa ſunt per accns. nā lz lapidē deſcēdē ſit per ſe. ⁊ hoiem ire ad forū ſit per ſe. tū iſta duo ſil' ꝛtūgi q̃ hō uadat ad forū q̃ lapis deſcēdit. ⁊ q̃ lapis deſcen dēs frāgat caput illius qui uadit ad forū eſt per accns fractio q̃ capitis eſt effect⁹ per accns: qz hoc ꝛtingit ex ꝛiūctione duoz effectuū uel duarū cārū. nā q̃ iſte ua dat ad forū ſil'ēt cū deſcēſu lapidis eſt per accns ſicut etiā q̃ recipe argētū tūc ſit cā q̃ hō uadat ad forū quā do grauās uel forma grauis eſt cā q̃ lapis deſcendat. iſta ꝛiūctio eſt per accns. ⁊ qz eoz que ſunt per accns nō eſt ſcia: iō nec taliū nec per talia eſt ſcia. Qd q̃ dicit q̃ de iſpa fortuna eſt ſcia: q̃ ⁊ de fortuitis: dici debet q̃ de ipſis fortuitis ut ſunt fortuita uel de iſpa fortuna ut eſt per accns nō eſt ſcia. ſed ut in talib⁹ repit aliqd per ſe pōt de eis eē ſcia. nā fortuna per ſe ⁊ de ſe eſt cā per accns. nō accidet ergo fortune eſſe cā per accns ⁊ for tuita ut fortuita per ſe referunt in cām per accns. de terminare ergo ſic de fortuna ut eſt cā in hiz que ſūt ra ro ⁊ que ſunt per accns: ⁊ determinare de fortuitis ut referunt in cām per accns ⁊ ut ſunt raro eſt determina re ut in eis repit aliqd per ſe. ſm quē modū talia cade re ſub ſcia nō negat phs. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̃s. qz videt hoc eē falſum q̃ ſcia ſit eoz que ſūt fre quēter. nā ſm Boe^m in arithmetica ſua eſt eoz que i mutabilē ſubam ſortunt. nō ergo erit ſcia niſi neĉioz Preterea phus dicit circa pncipiū huius libri. q̃ ſci re ſimplr nō ſophiſtico mō: qd eſt per accns: eſt cāz co gnoſcē. ⁊ qm̄ illius eſt cā ⁊ q̃ ipoſſibile eſt alr ſe habē nō ergo erit ſcia niſi neceſſario ⁊ maxime ſcia aggna ta per demſtrationē per quā aggnat ſcire ſimplr. ¶ Di cēdū q̃ cā aliqn̄ pōt ipediri ut in nālib⁹. ⁊ tūc facit ef fectū ut frequēter. ut frequēter enim eſt q̃ ex ſemie oli ue gnat oliua. pōt tū ꝛtingē q̃ ex corruptione aliq̃ cir ca ſemē uel ex aliq̃ alia cā impediēte q̃ ex ſemine olī ue nō gnat oliua. In talib⁹ ergo ex poſteriorib⁹ poſſu mus arguē ex neceſſitate q̃z tū ad eē ut ſm nālē curſuz ſi oliua eſt: ergo ſemē fuit. ſed ex porib⁹ ⁊ q̃z tū ad cām nō poſſum⁹ arguē q̃z tū ad eē ſed ſolū q̃z tū ad aptitudi nē. poſſumus eni arguē q̃ talis cā ſit apta nata niſi im pediat facē talē effectū. ꝓpter qd pz q̃ in his que ſūt frequēter poſſum⁹ facē demſtrationē put reperit in eis neceſſitas uel a poſteriori ſm eē. uel a pori ſm aptitu dinē. q̃ ſi dicat q̃ etiā de fortuitis hoc mō eſt ſcia. dici vz q̃ in fortuitis repit neceſſitas per accns. in fortui tis ergo eſt per ſe accns ⁊ eſt accns per ſe. ⁊ iō de talib⁹ nō dicit eē ſcia. in his aūt que ſunt per ſe eſt neceſſitas per ſe. ſi aūt ibi nō ſit neceſſitas hoc per accns eſt rōne alicuius impedimēti. ipſa enim quātū eſt de ſe neceſſa ria ſunt niſi ipediant. iō de talib⁹ dicit eē ſcia ⁊ nō de fortuitis. Reſumam⁹ ergo qd a pncipio dixim⁹ ⁊ di camus q̃ ſemp per cām per ſe eſt ſcia: ſed aliqn̄ cā per ſe pōt impediri ut in nālib⁹. ⁊ iō de talib⁹ dicit eē ſcia quātū ad ea que ſunt frequēter. aliqn̄ cā per ſe nō pōt impediri ut in mathematicis. ⁊ tūc dicit eē ſcia q̃z tuz ad ea que ſunt ſemp. Vel poſſum⁹ dicē ⁊ clarius q̃ ali ud eſt hēre ſciam de reb⁹ factis. aliud de mō fiendi. de ipſo enim mō fiēdi q̃ aliq̃ fiūt per ſe aliq̃ per accns fi unt poſſumus hēre ſciam tā de fortuitis q̃z de non for tuitis. ſcim⁹ enim aliq̃ euenire per accns ⁊ fieri a caſu ⁊ a fortuna. qz ſcim⁹ eē per accns aliquē ꝛcurſum cau ſarū. nā per accns eſt q̃ iſta ꝛcurrūt: qz deſcēdit lapis qn̄ fo. uadit ad forū cā recipiēdi argētū: ex quo deſcē ſu frāgit caput. docēdo enim hoc dam⁹ ſciam de mō fi endi rerū. ſed de ipſa re facta ex iopinato ꝛcurſu cārū ut de ipſa fractione capitis eūtis ad forū per deſcēſuz lapidis poſſum⁹ hēre ſenſum: qz poſſumus per ſenſuz accipe ſic eē ſed nō ſciam: qz in infinitis alijs modis poſ ſet hoc cōtingere. qz frāgeret ſorti caput per deſcēſum lapidis q̃z eūdo ad forū. de qbuſcūq; ergo hēm⁹ ſciam opz illa ſm q̃ huius nō cōtingat aliter ſe hēre. ſed quā tū ad ipſas res factas uel quātū ad ipſas res cātas poſ ſumus hēre de his que ſunt ſemp: ⁊ de his que ſūt fre quēter. qz ꝛtingit talia hēre cāz per ſe. de his ergo que ſunt frequēter quātū ad ipſas res cātas nō ſolū q̃z tuz ad modū cāndi. ut quomō ex ſemine oliue gnat oliua poſſumus hēre ſciam put cōtingit cōſiderare talia ta liter q̃ nō ꝛtingit aliter ſe hēre. ſed de his rebus fortui tis qz ſm q̃ huius nō habēt cām per ſe non eſt de eis p ſe ſcia q̃z tū ad ipſas res factas uel quantū ad ipſas res cauſatas ut pōt eē per habita manifeſtū. ¶ Ulterius

forte dubitaret aliqs. qz vi q̃ dictũ phi nõ cõcludat. ait enim phs q̃ semp ex ꝓpõnib⁹ necẽs sequit cõcl'o necẽia. ex his que sunt frequẽter ꝛcl'o ut frequẽter. ⁊ ex B vult hẽre q̃ demſtio nõ arguit nisi in cãis necẽs uł in frequẽter q̃ ꝛnes ad sciam ꝑtinẽtes uel erunt necẽie uel frequẽter. g̃ vi uelle q̃ ex ordine silłistico semp ista ꝛcomitent. vz necẽitas ꝛnis ⁊ ꝑmissarũ. sed B est falsuz qz sicut ex falsis pōt seq uerũ. ita ex nõ necẽs ꝛcl'o necessaria. Dom q̃ si bñ ꝛsideret dictũ phi necessitatem hẽt qd di. nã ex necẽitate ꝛnis nõ arguit necẽitatẽ ꝑmissarũ: nec ex frequẽtia ꝛnis arguit frequẽtiã ꝑmissaruz sed ecõtrario ex necẽitate ⁊ frequentia ꝑmissarũ arguit necessitatẽ ⁊ frequẽtiã ꝛnis. nã lz nõ ualeat: si ꝛcl'o est g̃ ꝑmisse sunt: qz nõ ualet. ꝛnis est. g̃ aīs est. tñ optie ualet si ꝑmisse sūt ꝛcl'o est. qz si aīs est ⁊ ꝛnis est. ⁊ si ualet si ꝑmisse sūt. g̃ ꝛcl'o est. ualet p se loquẽdo q̃ q̃les sunt ꝑmisse talis est ꝛcl'o. si g̃ ꝑmisse sunt necẽie ꝛcl'o erit necessaria. ⁊ si frequẽter ꝛcl'o frequenter. ⁊ qz demſtor nõ arguit nisi in cãis per se que uel sūt necẽie uel frequẽter. cõcl'o demſtionis nunq̃ erit fortuita. sed uel erit necessaria uel frequẽter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz per sensum est scire: si eni est sensus talis q̃ huius ⁊ nõ hui⁹ alicui⁹: sed tñ sentire necesse est hoc aliqd ⁊ ubi. ⁊ nunc. uł aūt ⁊ in oib⁹ ipossibile est sentire: non eni hoc est neqz nūc. nõ eni eẽt uł: qd̃ eni semp ⁊ ubiqz est uł dicimus esse.

¶ Ostẽdit q̃ nõ ꝛtingit scire per sensuz. uel qd idẽ est q̃ de sensibłib⁹ ꝑticularib⁹ nõ est scia. Circa qd duo fac. qz p⁰ facit qd dictũ est. 2⁰ ex B remouet errorẽ quorundã dicẽtiũ q̃ sentire aliqd est scire illud. ibi [Sz manifestũ est.] Circa p̃ᵐ duo facit. qz ostẽdit q̃ uł non cadit sub sẽsu sed ꝑticulare. ibi [Qm̃ igit demſtiões.] Dicit g̃ [neqz per sensuz est.] i. ꝛtingit [scire.] qd declarat. d. [si eni sensus est talis q̃ est hui⁹.] i. si sensus est uł is [⁊ nõ hui⁹ alicui⁹.] i. ꝑticularis. [sed tñ] ułlz tm̃ [necesse est sentire B aliqd.] i. ꝑticulare [⁊ ubi.] i. hic [⁊ nūc.] q. d. q̃ lz sensus sit uł is: tñ sentire est ꝑticulare. uel cõtingit tm̃ sentire ꝑticulare q̃ hic ⁊ nūc. ⁊ subdit q̃ [uł aūt in oib⁹] est sup. [⁊ ipoſe est sẽtire] sup. uł [nõ eni] sup. uł est [hic nec nūc. nõ utiqz esset uł] sup. si eẽt hic ⁊ nūc [qd enim est semp ⁊ ubiqz uł eẽ dicim⁹.] ¶ Notãdũ aūt q̃ hui⁹ łe sensus est talis q̃ hui⁹ ⁊ nõ hui⁹ alicui⁹ alł exponit si sensus est ꝑticularis ⁊ nõ uł is: sed nõ pōt fieri talis expõ sine violẽtia łe. nã ut pz in łra manifeste dat d'iam iter sensuz ⁊ sentire. d. q̃ ⁊ si sensus est talis q̃ est hui⁹. s. uł is. ⁊ nõ huius alicui⁹. i. ꝑticularis. sentire tñ nõ ꝛtingit nisi B aliqd ꝑticulare. vñ ⁊ in fine scdi hui⁹ hoc idẽ habet. dicit enim ibi q̃ sentire qdẽ est singulare: sed sensus est uł is ¶ Notãdũ ẽt dictũ phi in hoc cõfistẽ q̃ q̃ztũcũqz sensus sit uł is: tñ qz nõ sentim⁹ nisi ꝑticulare qd̃ est hic ⁊ nūc. nõ uł e qd̃ est semp ⁊ ubiqz sentire nõ est scire. ⁊ im possibile est scire per sensum. Qualr aūt sit B itelligendũ q̃ sensus sit uł is: sentire aūt ꝑticularis in fine hui⁹ vz in q̃ōnib⁹ ultime lectionis dicet ubi de hoc est specialis mã. sufficit tñ pho q̃ act⁹ sentiẽdi siue sentire nũ q̃z terminet ad uł e ad hoc q̃ per sensuz nõ fit scia. ⁊ ad hoc q̃ sentire nõ fit scire. ¶ Dubitaret forte aliqs: qa vi hoc falsuz q̃ uł e fit semp ⁊ ubiqz. qz si uł e eẽt ubiqz tũc fil'eẽt hõ ⁊ oliua ⁊ tũc oia corpa eẽnt fil'. in oi eniz loco eẽt quelibet spẽs cuiuslibet corpis. B. videm⁹ ad sensuz falsuz. nã in aliqb⁹ ꝑtib⁹ nõ sunt oliue. g̃ uł e oliue nõ est ubiqz: qz nõ pōt eẽ tale uł e nisi ubi est suũ ꝑticulare. ¶ Dom q̃ ꝑm quosdã uł e eẽ semp ⁊ ubiqz nõ est itelligẽdũ affirmatiue: qz tũc ubiqz eẽt oliua. sed intelligẽdũ est negatiue ⁊ per abstractionẽ ut dicat uł e eẽ semp ⁊ ubiqz: qz est abstractũ ab oi loco ⁊ ab oi tpe ⁊ iõ quãtũ est de se nullus ei repugnat locus ⁊ nullus tẽpus. Possum⁹ tñ alr dicẽ. nõ enim loquit hic phus de uł i simplici: sed de uł i cõposito. i. de uł i qd̃ demſtat. nõ eni logtur de sbo ut est aliqd uł e in se. nec de passione ut est qd̃dã uł e in se. sed de sbo in compatiõe ad passionẽ ut est ułr sub ipsa. ut si demſtat q̃ luna eclipsat p iterpositionẽ terre hec demſtio nõ erit hic ⁊ nūc: sed erit ubiqz ⁊ semp. est enim hec demſtio q̃ ubicũqz. i. i q̃cũqz pte celi eclipsat luna eclipsat per iterpõnẽ terre. ⁊ ex hoc vult hẽre phus q̃ sentire nõ fit scire. nã si esset m⁹ sup̃ lunã qñ luna eclipsat ⁊ viderem⁹ q̃ terra se interponeret optime iudicaret visus q̃ luna nūc in illa pte celi eclipsat per iterpõnẽ terre. sed utrũ in alia pte celi uel in alio tpe posset eclipsari aliter q̃z per iterpositionẽ terre nõ posset iudicare sensus. hõ ergo per sensum si videret q̃ luna eclipsaret hic ⁊ nūc: ut si eẽt sup̃ lunã qñ eclipsat cogitaret per itell'm utrũ luna in alio tpe uel in alia pte celi posset alr eclipsari q̃z per iterpositionẽ: ⁊ qz cognosceret: qz nõ iudicaret per itellectum q̃ iterpositio est uł is cã eclipsis. ⁊ qz scire nõ est nisi p uł em cãm. ⁊ put aliqd est ułr subiectũ siue passioni ułr dico per relationẽ ad cãm. nõ eni absolute loquẽdo luna eclipsat semp ⁊ ubiqz: sed eclipsat semp ⁊ ubiqz per relationẽ ad cãm. nã ubicũqz sit luna dũ tñ ibi iterponit terra eclipsat ⁊ semp qñ iterponit eclipsat. sic autẽ cognoscẽ nõ spectat ad sensum sed ad itell'm. pz g̃ de q̃ uł i logt phs qd est semp ⁊ ubiqz. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Qm̃ igit demſtiones uł es sunt. has autem nõ est sentire. manifestum est q̃ neqz scire per sensum est.

¶ Ex his que dixerat ꝛcludit itẽtũ. d. [Qm̃ igit demſtiones sunt uł es.] i. per uł es cãs. uel sunt uł es qz sunt de sbtis. put per relationẽ ad cãm ułr sũt sub suis passionib⁹. qz ergo demſtiões sunt per tales cãs ⁊ de talib⁹ sbtis [has aūt] sic uł es cãs uel hec uł ia subiecta [nõ est.] i. nõ ꝛtingit [sentire] ⁊ qz sic est [manifestũ est q̃ neqz est scire per sensum.] ¶ Notãdũ aūt q̃ causa hic ⁊ nūc si nõ est cã simplr nõ est cã per se: sed p accidẽs. nisi enim iterpositio terre eẽt ułr cã eclipsis nõ eẽt per se cã. qz g̃ tale uł e nõ pcipit sensus non est scire per sensum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed manifestũ qm̃ ⁊ si eẽt sentire triãgulũ q̃ duobus rectis eq̃les hẽret angulos quereremus utiqz demõstrationẽ: ⁊ nõ sicut quidam fatent sciremus.

¶ Remouet errorẽ quorũdã dicẽtiuz q̃ idem est scire q̃ sentire. Propter qd̃ sciẽdũ q̃ sentire nõ est ipm scire. attñ sensus duplr deseruit scie. ꝑmo qz per sensum deuenim⁹ in sciam. vñ sensus est cãtiuus scie. 2⁰ qz qñ videm⁹ aliq̃ per sensuz facilł cogitam⁹ cãm ⁊ facilł acqrim⁹ sciam. ut si eẽm⁹ supra lunã ⁊ videremus q̃ terra se iterponit. lz ipm vidẽ nõ eẽt ipm scire: qz nõ videremus nisi hic ⁊ nūc: attñ vidẽdo q̃ terra se iterponit facilł cogitarem⁹ per itellectũ q̃ iterpositio terre quam sensus vider ꝑticulariter est cã eclipsis. sensus ergo est cãtiuus scie ⁊ ẽt iuuatiu⁹. Tria g̃ facit phus. qz p⁰ ostẽdit q̃ sentire nõ est scire. 2⁰ declarat quõ sensus est cãtiuus scie. 3⁰ quõ est iuuatiu⁹. 2ª ibi. [Sed ex ꝛsideratione.] 3ª ibi. [Sūt tñ q̃dã.] Circa p̃ᵐ tria facit. qz p⁰ remouet ꝓdictũ errorẽ. 2⁰ assignat cãm dicti. 3⁰ qd̃ dixerat declarat in terminis. 2ª ibi. [Sentire qdẽ eni.] 3ª ibi. [Vñ ⁊ si in luna.] Dicit g̃ [Sz manifestũ est qm̃ etsi eẽt.] i. si ꝛtigeret [sentire triãgulũ q̃ hẽret angulos eq̃les duob⁹ rectis q̃rerem⁹ utiqz demſtionẽ] de triãgulo [⁊ nõ sciremus.] i. pp hoc nõ hẽremus scia

de triãgulo.qz sentire nõ est idẽ q̃ scire[fiẽ qdã fatentur.] ¶ Notãdũ aũt quosdã posuisse q̃ itellect⁹ idez est q̃ sensus:pp qd̃ oportebat eos fateri ⁊ cõcedẽ q̃ fẽtire esset idẽ q̃ scire.qd̃ phus negat ⁊ dicit esse falsum. ¶ Notãdũ ẽt q̃ si ad oculũ viderem⁹ q̃ angulus extrinsec⁹ in triãgulo ualet duos itrisecos sibi oppositos pp qd̃ viderem⁹ q̃ anguli triãguli ualent duos rectos nõ cognoscerem⁹ ꝗ nisi pticulr.viderem⁹ eni ad sensuz q̃ in ꝗ triãgulo sic fit.sed statim ingrerem⁹ p itellectũ utrũ ulr sic eẽt.ꝗ est q̃ qd̃ pbs ait.q̃ cũ ꝗ viderem⁹ adhuc q̃rerem⁹ demõstrationẽ.i.cũ p sensuz cogñscerem⁹ i ꝗ triãgulo sic eẽ pticulr adhuc q̃rerem⁹ demõstrationem.i. adhuc q̃rerem⁹ ulem.qz ingrerem⁹ per itellectũ utruz in oĩ triãgulo sic se hẽat ulr. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse eni qdẽ ẽ sentire singulr.Sciẽtia aũt est in cognoscẽdo ulẽ.

¶ Assignat cãm dicti dicens q̃[sentire qdẽ eni est neẽe singulr.scia aũt est i cogñscẽdo ulẽ.] q.d.ꝗ dictũ est q̃ sentire nõ est scire: qz sentire est singulare.scire autẽ est ulẽ.⁊ ꝗ dictũ est q̃ si viderem⁹ triãgulũ hẽre duos rectos adhuc q̃rerem⁹ demõstrationẽ.nã sentire est singulr i.p sensuz:nõ hẽrem⁹ notitiã de ꝗ triãgulo pticulr.sed cũ scia fit ulis adhuc q̃rerem⁹ demõstrationẽ ⁊ sciamus hẽrem⁹ hũ⁹ notitiã de triãgulo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Aũ ⁊ si in luna eẽm⁹ viderem⁹ obiectaz terrã:nõ utiqz scirem⁹ cãm defect⁹.sentiremus enim qm̃ deficeret nunc sed non ꝓpter qd oino. Nõ enim eẽt ulis sensus.

¶ Qd̃ dixerat declarat in terminis.d.[Aũ ⁊ si in luna eẽm⁹.] i.si eẽm⁹ supra lunã qm̃ eclipsat[viderem⁹ obiectã terrã ⁊ nõ utiqz sentirem⁹ cãz defect⁹.] i.eclipsis sup.ulem[sentirem⁹ eni.] i.cognoscerem⁹ per sensum [qm̃ luna deficeret.] i.eclipsaret[nũc.sed non] cogñscerem⁹ per sensuz[oino pp qd.] i.ulem cãm[nõ eni sensus nũc.] i.qui est hic ⁊ nũc[ulis eẽt.] i.erat ulis ut hẽt alia trãslatio.q.d.q̃ sensus nõ erat.i.nõ diceba tur eẽ ulis.q̃ si eẽm⁹ sup lunã nõ cognoscerem⁹ lunam eclipsari nisi pticulr.iõ nõ hẽrem⁹ sciaz qz nescirem⁹ ꝗ ulr.illud ergo videẽ nõ est scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz ex ꝓsideratiõe multotiẽs accñte ulem demõstrationẽ hẽmus.Ex singularib⁹ eniz pluribus vniuersale est manifestum.

¶ Ostẽdit quõ sensus est cãtiuus scie.Circa qd̃ tria facẽ qz ꝑ⁰ facit qd̃ dictũ est.2⁰ compat cognitionẽ scientifi cam ad cognitiones alias.3⁰ ex his que dixerat cõclu dit itẽtũ.vz q̃ sentire nõ est scire nisi accipiat sẽtire eq uoce.2⁰ ibi.[Ulẽ aũt.] 3⁰ ibi.[Manifestũ ẽ.] Dicẽ q̃ [Sed ex ꝓsideratione in hoc multotiẽs accñte.] i.cõtingẽte.i.qm̃ multotiẽs ꝓtingit nos ꝓsiderare in hoc.i. circa pticulare postea sumus uenãtes illud.i.ulẽ.⁊ sic [ulem hẽm⁹ demõstrationẽ.ex singularib⁹ enim plurib⁹ ulẽ manifestũ est] hoc ergo mõ causat scia ex sensu : ut qm̃ video nũc q̃ reubarbarũ purgat colerã ⁊ postea vi deo q̃ hoc aliud reubarbarũ purgat colerã multotiẽs sic exptẽdo per sensum fit ex multis singularib⁹ deue nio in ulẽ:⁊ hẽo sciam q̃ oẽ reubarbarũ purgat cole rã.ppõnes ergo ulẽs per quas habeẽ scia ⁊ demõstra tio ⁊ que sunt ꝓnciptũ artis ⁊ scientie sunt accepte ex multis sensibilibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ulẽ aũt honorabil⁹ est qm̃ ostẽdit cãm: quare de hi⁹ ulis scia honorabilior est sen sibus:⁊ cognitione quorũcũqz causa est: sed de ꝓmis alia ratio est.

¶ Compat cognitionẽ sciẽtificã ad alias cognitiones. Propter qd̃ sciẽdũ q̃tuor eẽ cognitiones:sensitiuam: sciẽtificã que est per cãm:⁊ cognitionẽ nõ pfectã:⁊ in tellectiuã que est ꝑmoz ꝓncipioz.Cognitio q̃ sciẽtifi ca que est per cãm ulem honorabilior est cognitiõe sen sitiua.⁊ ẽt honorabilior est q̃cũqz alia cognitione que nõ est per cãm:nõ tñ est honorabilior q̃z cognitio ꝓn cipioz.iõ ait.[Ulẽ aũt honorabile ẽ.qm̃ oñdit cãz.] q.d.q̃ cognitio sciẽtifica ulis est honorabilis.qz ẽ oñsiua ulis cãe.[q̃re de h⁹ ulis.] i.cognitio sic ulis uel cognitio hita de h⁹ ulis.i.de h⁹ ulis.ponit genitiu⁹ p ablatiuo[honorabilior est sensib⁹.] i.cognitione sen sitiua[⁊] sup.h⁹ cognitio ulis sciẽtifica honorabili or est[cognitione] sup.nõ hita p cãm[quorũcũqz cã est.] i.honorabilior est q̃z sit cognitio queqz alia habi ta nõ per cãm sed p ea quorũcũqz est cã.i.p effect⁹[sed ex ꝑmis.] i.de ꝑmis[alia rõ est.] qz nõ est scia honorabilior q̃z cognitio ꝑmoz ꝓncipioz.iõ de talibus est alia rõ. ¶ Notãdũ aũt q̃ scia que est per cãm est hono rabilior cognitio cognitiõe q̃cũqz hita per nõ cãm.dũ tñ cognitio illa sit taliũ quoz sit cã.lz eni cognitio ꝓn cipioz nõ sit per cãm.nõ tñ pp hoc talis cognitio ẽ mi nus honorabilis q̃z scia.iõ pbs signãter loquit sciam eẽ honorabiliorẽ cognitione quorũcũqz est cã.i.cogni tione quorũcũqz cãtoz.q̃cũqz eni cognitio hẽat de cã tis:dũ tñ illa cognitio nõ sit habita per cãm:nõ est ita honorabilis sicut scia.de ꝑmis q̃ ꝓncipiis est alia rõ: qz talia nõ sũt cãta taliũ nõ est causa.aliqd aũt hic ta ctũ est incidẽtalr de compatione cognitionis scienti fice ad cognitiones alias:sed de hoc plenius infra di cet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ igit fit q̃ ipoẽ est sentiendo scire aliqd demõstratoz: nisi aliqs sentire ꝗ dicat sciam uere per demonstrationem.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit intẽtũ.vz q̃ sentire nõ fit scire nisi accipiat sentire equoce.d.[Manifestum est igit q̃ ipoẽ est sentiẽdo scire aliqd demõstratoz.] i.aliqd demõstrabile siue aliqd demõstrabiliũ.ut hẽt alia trãsla tio[nisi] accipiat sentire equoce.⁊ nisi[aliqs dicat ꝗ eẽ sentire hẽre sciam per demõstrationẽ.] multotiẽs eniz sic loquimur q̃ qm̃ aliqd manifeste per intellm cognosci mus:dicim⁹ nos illud sentire ⁊ tãgẽ.sic ergo accipien do sentire put idẽ est q̃ manifeste cãm demõstrue co gnoscẽ idẽ erit sentire qd̃ scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sũt tñ q̃dã reducta ad sensũ pp defect⁹ in ꝓpositis:q̃dã eni si nõ viderem⁹ nõ q̃rerem⁹ nõ tanq̃z sciẽtes in videẽdo:sed tã q̃z hñtes ulẽ ex eo q̃ videmus.

¶ Declarat quõ sensus sit iuuatiu⁹ ad sciam:⁊ quõ ex de fectu sensus multotiẽs impedimur ad sciam.Circa qd̃ tria facit.qz ꝑ⁰ facit qd̃ dictũ est.2⁰ qd̃ dixerat declarat in terminis.3⁰ qd̃ dã qd̃ assũpserat declarat uel assignat cãm dicti sui.2⁰ ibi[Ut si vitrũ.] 3⁰ ibi.[Et pp id.] Dicit ergo q̃[sunt q̃dã in ꝓpositis] uel ut habet alia lra.in ꝓbleumatib⁹.i.in dubitationib⁹.t.in his in q̃ bus dubitam⁹.uel in his que nobis ꝓponunt.ul que nobis se offerũt dubitabilr.q̃dã eniz de talib⁹ redacta sũt ad defectũ sensus.ut iõ dubitam⁹ de eis:qz deficit ibi sensus ⁊ nõ possum⁹ illa comphẽdẽ per sensuz.vñ subdit q̃[q̃dã eni si viderem⁹ nõ utiqz q̃remus non tanq̃z sciẽtes in videẽdo.] i.nõ q̃ ipm videẽ fit scire[ꝗ tanq̃z ex eo q̃ videm⁹.] i.ex visu[hñtes ulẽ.] i.deue niẽtes in ulem cãm.sensus ergo iuuat nos ad sciaz nõ q̃ sentire fit scire:sed q̃ per sensum deuenim⁹ in ulem cãm. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si vitrũ pforatũ videm⁹ ⁊ lumẽ ptrã siẽs:manifestũ utiqz erit ⁊ ꝓpter quid.

¶ Qd ostendit manifestat in terminis dicēs [Ut si viderem⁹ vitrū pforatū. ⁊] sup. viderem⁹ [lumē trāsiēs p vitrū. manifestū utiqz erit ⁊ pp qd.] i. manifesta eēt utiqz cā q̄re lumē p vitrū trāsit. eēt enim cā pforatio vitri. ¶ Notādū aūt q̄ nō curat phs de exēplo. logē enim more illoꝝ dicētiū lumē eē corp⁹. Nā cū querebat ab istis quō lumē trāsit p vitrū. dicebāt vitrū eē porosuz ⁊ pforatū ſz illa foramia pp sui puitatē latēt visuz nrz. ⁊ p illa foramia ut dicebāt ptrāsibat lumē. more ḡ istorū logē. qd si sic eēt ⁊ nos hēremus ita subtilē visuz q̄ viderem⁹ illa foramina nō q̄rerem⁹ cām q̄re lumē p vitrū trāsit: qz manifeste viderem⁹ cām pforationē vitri. iuuaret ḡ tūc sensus visus ad cognitionē cāe. ipz tū videē nō eēt scire: qz p visuz cogscerem⁹ cāz i B vitro pticulr ſz cogscētes i B vitro p visum cām pticulr de leui cogitarem⁹ p itellm sic eē in oi vitro. ⁊ ex hoc eēmus hītes ulē. i. sciētes ulīter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et pp id qd videm⁹ seorsuz in utroqz intelligē aūt simul est: qm̄ in oibus sic est.

¶ Assignat cām dicti sui q̄re. s. sic videdo ipm videē non eēt scire. v. q̄ [pp illud] sup. sic videdo ipm videē non eēt scire [q̄] p ga [videm⁹ seorsū i utrisqz.] Ul' ut habet alia trāslatio ⁊ melⁿ: in vnoquoqz [itelligē aūt simul est qm̄ in oib⁹ sic est.] q. d. q̄ p sensum nō videm⁹ oia pticularia sil' sed seorsuz in vnoquoqz ut videm⁹ in B vitro q̄ sic trāsit lumē. ⁊ postea seorsum. i. sepatim in alto vitro videm⁹ q̄ sic trāsit lumē: sed per itellm ⁊ sciētiā cognoscim⁹ de oi vitro sil' q̄ per ipm trāsit lumen. nō ergo videē ⁊ ulr nullū sentire est idē qd scire.

Adē āt eē pncipia oiz sil'oꝝ ipoke est. pmū qdē logice speculātib⁹. hi qdē eniz ueri sūt silī: alij aūt falsi.

¶ Postq̄z phus ostēdit de qb⁹ nō ē scia tanq̄z de sbis: qz nō ē de fortuitis nec de pticularib⁹ sensibilib⁹. In ista pte declarat p q̄ nō ē sufficiēter scia tanq̄z p pn⁹: qz nō pūt scirī oia p eadē pn⁹. nō sūt enī oiuz ueroꝝ eadē pncipia neqz ēt sūt eadē pn⁹ oiuz falsoꝝ. ⁊ multo magis nō sūt eadē pn⁹ oiuz ueroꝝ ⁊ falsoꝝ sil'. duo aūt fac ſz duplr pbat itētū. nā p⁰ pbat B prōnes magis cōes ⁊ logicas. 2⁰ p magis ppas ibi. [Si vo alr.] Circa pmū tria fac. qz p⁰ ostēdit q̄ nō sūt eadē pn⁹ oium ueroꝝ ⁊ falsoꝝ sil'. 2⁰ q̄ nō sūt pn⁹ eadē oiuz falsoꝝ. 3⁰ nō sūt eadē oiuz ueroꝝ. 2ª ibi [Postea neqz false.] 3ª ibi [Neqz ueroꝝ enim.] Circa pm duo fac. qz p⁰ ostēdit q̄ nō sūt eadē pn⁹ oiuz ueroꝝ ⁊ falsoꝝ ſz q̄ uerū ꝛcludit pp qd 2⁰ ostēdit B idē put uerū ꝛcludit qm̄ ibi [Et si nāqz] Dicē ḡ q̄ [eadē aūt eē pn⁹ oiuz silꝝ ē ipoke. pm qdē] ē B ipoke [speculātib⁹ logice] cui⁹ rō ē: qz [hi qdez sunt silī ueri. alij aūt falsi] tūc supplēda ē rō. ueroꝝ silꝝ oruz sūt pn⁹ uera. falsoꝝ aūt sūt pn⁹ falsa. pncipia uera ⁊ falsa nō sūt eadē. ḡ nō sūt eadē pn⁹ oiuz tā ueroꝝ q̄z falsorū. ¶ Notādū aūt q̄ loquēdo pp qd nūq̄z ex falsis sequit nisi falsuz. si enī ex falsis seqt uerū B nō ē pp qd ſz qa. ista ḡ rō ꝛcludit q̄ loquēdo pp qd oiuz silꝝ tā ueroꝝ q̄z falsoꝝ nō sūt eadē pn⁹: sed sequēs rō declarabit q̄ q̄liter cūqz fiāt silī dū tū sint ordinati in mō ⁊ figura nō erūt oiuz tā ueroꝝ q̄z falsoꝝ eadē pn⁹. nā si silꝝ ueru ex falsis si postea psilliçent pmisse false de nēcitate psilabunt ex falsis. ¶ Notādū aūt itētionē hui⁹ capli i B ꝛcistē q̄ nō oiuz sūt eadē pn⁹. sicē ḡ oīsuz ē sup de qbusdā sbis nō ē scia. qz nō ē de fortuitis nec de pticularib⁹: sic i B capto declarat p q̄ pn⁹ nō ē scia. qz p eadem pn⁹ nō pōt oiuz rerū accipi scia. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et si nāqz sit uerꝝ ex falsis silꝝare. B sel' B fit: aut si. a. de. c. uerū sit mediū aūt. b. falsū neqz eni. a. in. b. est. neqz. b. in. c. Sz si barū media accipiunt ppōnuz falsa erūt. eo q̄ ois ꝛcto falsa ex falsis est: ⁊ uera aūt ex ueris: altere aūt sunt uere ⁊ false.

¶ Ostēdit q̄ nō solū si silꝝ pp qd sz q̄liter cūqz silꝝ nō erūt eadē pn⁹ ueroꝝ ⁊ falsoꝝ. d. [⁊ si nāqz fit.] i. ptingat [uerū silꝝare ex falsis sed B fit sel'.] q. d. q̄ si ex falsis silꝝ uerū solū. B erit sel'. vz i pmo sill'o q̄ nō erit talis ꝛcto q̄les sūt pmisse. sed postea i psilis psilent pmisse opz q̄ psilent ex falsis q̄ nō seqt sillm nisi ex falsis. ⁊ iterū si debeāt alie pmisse psilari cū sint false psilabunt ex falsis. semp ḡ i alijs sillis q̄les erūt pmisse talis erit ꝛcto. iō ait [ut si. a. de. c. uerū sit] ut si hec est uera oē. c. ē. a. [mediū aūt. b. falsuz. nō eni. a. i. b. ē nec b. i. c.] i. tale accipiat mediū falsuz q̄ nec. a. sit in eo: ut q̄ ista sit falsa. oē. b. ē. a. ut puta ois lapis est aial. nec. b. mediū acceptū sit i. c. ut puta q̄ minor sit falsa oē. c. est b. i. ois hō ē lapis. ꝛcto tū erit uera. vz oē. c. est. a. i. ois hō ē aial. sic ḡ ē sel'. i. ē B p⁰ sill'o. q̄ nō sūt tales pmisse q̄lis ē ꝛcto. [sed si accipiant media hoꝝ] i. talū pmissarū cū sint iste pmisse false ppōnes accepte ad pbādū eas [erūt false. eo q̄ ois ꝛcto falsa ex falsis ē] si ḡ ꝛcto falsa ex falsis ē [uera aūt ē ex ueris. altere aūt sūt] prōnes [uere ⁊ false] ḡ sup. altera fit pn⁹ sillꝝ ueroꝝ ⁊ falsoꝝ. ¶ Notādū aūt vim rōnis i B ꝛcistē q̄ loquēdo pp qd semp tales sūt pmisse q̄lis ē ꝛcto ⁊ eꝝ. ut si pmisse sūt false ⁊ ꝛcto. si uere ⁊ ꝛcto: et loquēdo qm̄ sel' ꝛtigit ul' pōt ꝛtigē q̄ nō sūt tales pmisse q̄lis ē ꝛcto ut i p⁰ sill'o ubi ex falsis ꝛcludit uerū. sed postea in alijs p sillis si psilent pmisse cū sint false semp ppōnes accepte ad ꝛcludēdū eas erūt false. i oib⁹ ḡ alijs psillis tales erūt pmisse q̄lis cōcto. formet ḡ ex B talis rō. semp uel q̄si semp ⁊ ut plerūqz tales sūt pmisse q̄lis ē ꝛcto. ḡ sillꝝ ueroꝝ ut plerūqz sūt pmisse uere. falsoꝝ false. nō eadē sūt ppōnes uere ⁊ false. ḡ nō oiuz tā ueroꝝ q̄z falsoꝝ erūt eadē pncipia. aliqs ḡ forte sillis ueruz: i. hīs ꝛnē uerā hēbit pmissas falsas. in oib⁹ tū postea psillis erūt false ꝛnes ⁊ false pmisse. ¶ Dubitaret forte aliqs qz nō vi B uerū q̄ solū sel' fit ꝛcto dissilis a pmissis. nā pōt sillari uerū ex altera ppōne uera ⁊ altera falsa. naz ois albedo ē color. hec ē uera. ois nigredo ē albedo. hec ē falsa. ḡ ois nigredo ē color. ē ꝛcto uera. ḡ si debeāt p sillari pmisse cū sit altera uera ⁊ altera falsa nō erit necessariū semp accipe pmissas falsas: nec erit nēciū semper accipe ueras. nā cū altera pmissarū sit uera poterit sillari ex ueris ⁊ ex falsis. nō ḡ pmisse erūt silis ꝛcto. Dōm q̄ si pmisse sūt uere de nēcitate ꝛcludūt ꝛnē uerā. sz si pmisse sūt false nō de nēcitate ꝛcludūt ꝛnē falsam. q̄ si semp ꝛcluderēt falsam statim hēreē itētuz q̄ nō sūt eadē pncipia sillꝝ ueroꝝ ⁊ falsoꝝ. ad obuiādū ḡ huic diūsitati dicē phs. sel' B ꝛtigē q̄ pmisse nō sunt similes ꝛnī. imagiat tū q̄ debeāt accipi ambe pmisse false. qz si accipet vna uera altera falsa: statiz eēt dissilitudo i pncipijs sillꝝ. qz nō eēnt ambe pmisse false. sicē i sillo simplr uero sūt ambe pmisse uere. pp qd supponit phs q̄ debeāt uel ambe pmisse accipi uere ul' ambe false. quo supposito i solo pmo sill'o pōt B ꝛtigē q̄ cōcto sit dissilis a pmissis. i oib⁹ alijs psillis si psilant pmisse cū sint false semp accipient ppōnes false. ⁊ erit ꝛcto sillis semp pmissis. Uel possum⁹ ad hāc vitatē clari⁹ declarare. vult enī phs ostēdē q̄ nō oiuz sillꝝ sūt eadez pncipia. Adūsari⁹ ḡ ōdicēs huic vitati semp debēt accipe pmissas i sillo silis uel ambas. s. ueras uel ambas falsas. qz si i vno ⁊ eodē sill'o accipet vnā pmissaz uerā ⁊ alterā falsaz statiz ō seipm ageret. qz ꝛcluderēt ō eū. nā si in vno ⁊ eodē sill'o nō sūt eadē pncipia. sed aliud est pnciptū uerū ⁊ aliud falsuz: multo magis in oibus sillogismis non erūt eadem pncipia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea neq; false ex eisdē sūt. Est enim falsas ad iuicē ⁊ ōrias ⁊ ipossibiles sīt esse ut iustitiā eē iniustitiā: aut timorem: aut hominē equū: aut bouē aut equale maiō: aut minus. ex positis autem sic est.

¶ Ondit q̄ oium falsorū nō sūt eadē pncipia dicēs [Postea neq; false.] s. ones [sūt ex eisdē] sup. pncipijs. q. d. q̄ qr ostēdimus nō eē eadē pncipia oium tā ueroru q̄ falsorū. uolumus nūc postea ostēdē oium falsorū nō eē pncipia eadē. iō ait q̄ [est eni.] i. ptigit [falsas.] s. ones [ad iuicē ōrias eē. ⁊] ptigit tales ones [eē ipotes sīt] i. eē icōpossibiles [ut iustitiā eē iniustitiā aut timorē ⁊ hoiem eē equū aut bouē. ⁊ eq̄le eē maiō aut minus ex positis.] i. ex pmissis datis [sic est.] i. sic ptigit cōclu dere. q. d. q̄ si oium falsorū erūt eadē pncipia tūc ex eis dē pncipijs positis. uel ex eisdē pncipijs datis ꝓclude tur q̄ iustitia sit iniustitia ⁊ q̄ iustitia sit timor que sūt false ⁊ icōpotes ⁊ q̄ hō sit equus. ⁊ q̄ hō sit bos. ⁊ q̄ eq̄ le sit maiō. ⁊ q̄ eq̄le sit minus. qr ḡ oia ista sūt falsa ⁊ incōpotia qr taliū nō pnt eē eadē pna. oium falsorū non erūt eadē pna. ¶ Notādū aūt q̄ si ones sūt ōrie ⁊ icō potes q̄ pna ex qb⁹ sequunt ⁊ maxie si sequent ex eis p pter qd opz eē falsa ⁊ icōpotia: sz q̄ sūt icōpotia nō sūt eadē. ḡ taliū oium nō sūt pna eadē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq; eni oium uerorū pncipia sūt eadē. altera eni mltorū gñe pncipia sūt: neq; cō ueniūt ut vnitates pūctis nō ꝓueniūt. De qdē enim nō hnt pōnem. illa aūt habent.

¶ Ostēdit q̄ oium uerorū nō sunt eadē pna. Circa qd sex facit ꝓz q̄ sex rōnes adducit ad ppositū. 2ª ibi [Neē ē aūt.] 3ª ibi [Sz neq; coium.] 4ª ibi [Amplius pna.] 5ª ibi [Adhuc ones.] 6ª ibi [Amplius pna qdē.] Dicit ḡ q̄ [Neq; eni oium uerorū sūt eadē pna. altera enim sūt pncipia mltorū gñe.] i. dīntiū gñe [nec] sup. talia pncipia [ꝓueniūt] ad iuicē. q. d. q̄ ex quo pncipiata sūt multa. i. dīia gñe opz q̄ pncipia sint altera ⁊ nō ꝓueniant: ut pncipia in gñe discretorū nō ꝓueniūt cū pncipi is in gñe ꝓtinuorū. ideo exēplificās ait [ut vnitates nō cōueniūt pūctis.] i. cū pūctis. nā [he enim] siue [he q dē,] i. vnitates [nō hnt pōnē. illa aūt.] i. pūcta [hnt] sup. pōnem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse est aūt in media ꝓuenire: aut in sursuz: aut in deorsum: aut interius habē hos illos aūt exterius terminorū.

¶ Adducit ad ꝗ scdaz rōnē sūptā ex psillatione ipsa uel ex ipsa multiplicatiōe sillorū. ut si fiat aliqs sillus: utpu ta q̄ sillet hō eē corpus si debcāt multiplicari silli ꝓz hāc māz termini accepti uel accipient iteri i medio. ⁊ hoc duplr. uel sursuz vsus corpus utputa si accipet p medio aiatū corpus. uel deorsuz vsus hoiez: utputa si accipet p medio aial uel accipent tales termini exteri. ut si fiat acceptio sup corpus uel ifra hoiez si aliqd eēt ifra ipz. ex ꝗ ḡ pōt argui q̄ nō solū oium uerorū nō sūt eadē pna: sz ēt oium affirmatiuorū uerorū nō sūt eadē pna. iō ait [ne cesse est aūt] sup. illa uera q̄ de se iuicē ꝓcludunt affir matiue. aut [ꝓuenire i medio] ⁊ ꝗ duplr [aut i sursuz aut in deorsuz. aut ḡ hos.] i. termios opz [hēre interi us] ut eos q̄ accipiunt sursuz uel deorsuz [illos autez terminorū exteri.] q. d. q̄ ꝗ mō multiplicant ueri af firmatiui uel accipiēdo i medio uel accipiēdo exterius sup maiorē extremitatē ul ītra minorē. tūc ḡ supplēda ē rō. q̄ cū nō oia sic se hēant nec oia se hēant pm istā li neā nō oium erūt eadē pncipia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr vī q̄ sit iutile accipe sup maiorē extremitatē. ⁊ iutile ifra minorē: qr ex ꝗ nō cōcludit maior extremi tas de sbo. ¶ Dōz q̄ accipe i medio siue accipiat sur sum vsus maiorē extremitatē. siue deorsuz vsus mino rē est utile ad ꝓcludēdū maiorē extremitatē de minori ul r. accipe aūt ifra est utile ad ꝓcludēdū maiorē extre mitatē de miori pticulr. ut si sit hec ꝓclo ꝓcludēda. hō ē corpus. si accipiat ifra hoiez erit utile ad ꝓcludēdū cor pus de hoie pticulr. utputa si accipiat ethiops. uerum eni ē oēz ethiopē eē corpus ⁊ oēz ethiopē eē hoiez. ex ꝗ ḡ sequet quēdā hoiez eē corpus. ul utile ē sic accipe ita ad ꝓcludēdū maiorē extremitatē de illo ifra accepto assu mēdo p medio minorē extremitatē poterimus cōcludē corpus ul r de ethiope p ꝗ mediū hō. accipe aūt sup nlo mō ē utile ad ꝓcludēdū maiorē extremitatē de miori. p suba; eni nō ꝓcludet corpus de hoie nec ul r nec pticu lariter. ē tñ utile sic accipe ad ꝓcludēdū illū acceptum de minori extremitate faciēdo mediuz de maiori. ut si accipiat suba q̄ est sup corpus poterit ꝓcludi ul r suba de hoie per ꝗ mediū corpus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū hic modus accipiēdi utilis sit in p se passio nibus. ¶ Dōm q̄ sic. utputa si ab eodē sbo fluerēt passi ones q̄ eēnt p se passiōes eius ⁊ ꝓutibiles cū ipso. si ḡ demtaret octaua p q̄rtā nō eēt demtatio p imediata. ꝗ ḡ mō reduceret ad imediatā. uel accipiēdo ifra octauā ⁊ q̄rtā. ⁊ ꝗ duplr. imo si uolumus dicē ꝗ triplr. qr uel acci piet oino i medio iter octauā ⁊ q̄rtā utputa passio sexta q̄ est i medio oino tātū distās ab octaua q̄ztū a q̄rta uel accipiet magis vsus octauā ut septima. uel magis vsus q̄rtā ut qnta. termini ḡ accepti uel passiōes acce pte uel erūt iteri modis qb⁹ dixim⁹. uel erūt exteri ⁊ duplr. ul r qr erūt sup passionē q̄rtā. utputa passio pma uel scda uel ifra passionē octauā. utputa nona uel deci ma. ea ḡ que pm se sic se hnt pm talē analogiā reducun tur in eadē pncipia. ⁊ qr nō oia sūt ordinata sic non oi um erūt eadē pncipia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz neq; coium pncipiorū pnt eē aliq̄ ex q̄ b⁹ oia demtabūt. Dico aūt coia. ut oē aut affirmare aut negare. gñia eni eorū q̄ sunt altera sūt ⁊ alia gdē i q̄ztitatib⁹: alia vo in q̄litatib⁹ sūt solū de qb⁹ demtat per coia.

¶ Adducē tertiā rōnē sūptā ex eo q̄ pncipia coia nō suf ficiūt sine ppriis. ⁊ qr i alijs ⁊ alijs gñib⁹ sunt pncipia ppa alia ⁊ alia. iō nō oium taliū sūt eadē pncipia. iō ait q̄ [sed neq; coium pncipiorū.] i. de nūo coium pncipio rū [pnt eē aliq̄] sup. pncipia. [ex qbus demtent oia] sup. sufficiēter. ⁊ exponit se. d. [dico aūt coia.] s. pnci pia [ut oē aut affirmare aut negare] sed ꝗ pnm de q̄li bet affirmatio uel negatio nō sufficit sine ppriis. iō sbdit q̄ [gñia eorū q̄ sūt altera sūt.] q. d. q̄ eorū q̄ sunt. i. entiū sūt altera gñia. i. diūsa pdicamēta. ⁊ qr sic est opz eorū eē altera pncipia. iō sbdit [⁊ alia qdē] sup. pnci pia sūt [i q̄ztitatib⁹ alia vo i q̄litatib⁹ solū] siue solū. i. aliq̄ sūt pna solis q̄litatib⁹ ⁊ ppa q̄litatib⁹. ḡ qr aliq̄ pna sunt q̄litatib⁹ ppa [cū qb⁹] pncipijs ppriis [de mōstrant] passiones [p coia.] si ḡ nō sufficiūt coia si ne ppriis: ⁊ hoc ppria in alijs pdicamētis sunt alia ⁊ alia nō erūt oium eadē pncipia. Notādū q̄ alia trans latio nō hēt solū. tū satis pōt exponi per solū. ppa. nā pncipia que sūt solū in q̄litatib⁹ sunt ppria q̄litatib⁹.

¶ Amplius pncipia nō multuz minora sunt ꝓclonib⁹. pncipia qdē eniz ppones. ppō nes aūt assumpti termini aut imissi sunt.

¶ Hic ut dicebat adducit rōnē q̄rtā sūptā ex eo q̄ pnci pia nō sūt multo pauciora onib⁹. iō ait [Amplius pnci pia nō sūt multū uel multo minora.] i. pauciora [onī bus] ⁊ sbdit q̄ [pncipia qdē eni ppones sūt. ppones aūt sunt termini assūpti. aut] sūt termini [imissi.] q.

d. q ipse ppōnes ꝛcluse in vno sill'o sunt ꝑncipia i alio sill'o que ppōnes fiūt ex termis aut assūptis exteri⁹ ut sup̄ maiorē. aut ifra minorē extremitatē. aut imissis. i. it⁹ missis ⁊ accepti itra utrāq; extremitatē. tūc ḡ ē sup plēda rō q; si ꝑncipia sūt nō multū pauciora ꝓnib⁹ cuz nō sint eedē ꝓnes oiuz sill'oꝝ ueroꝝ nō sūt eadē princi pia oium h⁹ sill'oꝝ. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ꝑnci pia nō sunt multo pauciora ꝓnib⁹. ¶ Dōm q; B refe rēdū est ad ipsos terminos. termini eni qui accipiūtur p ꝑncipijs ⁊ pro medijs nō sūt multo pauciores termi nis ex qb⁹ fiūt ꝓnes. qd̄ pz si accipiant termini imissi i teri⁹: utputa aiatū corp⁹ ⁊ alij termini si alij sūt iterme dij iter aial ⁊ corp⁹. accipient ēt termini exteri⁹ ut sup̄ maiorē extremitatē. ut sup̄ corp⁹ accipiat suba uel eti am alicq alij termini si alij sint supiores. ifra minorē ac cipiet hō ⁊ ēt alij termini si alij sint. Cōstat aūt q; oēs termini itermedij q sūt iter terminū sup̄mū ⁊ terminū ifimū. ut iter subam ⁊ hoiem erunt ꝑn^a ⁊ accipient ut media. nā corp⁹ erit ꝑn^m ⁊ erit mediū ad pbādū sbam de oib⁹ iferiorib⁹. ⁊ aiatū corp⁹ erit ꝑn^m ⁊ erit mediuz ad pbādū tā subam q̄z corp⁹ de oib⁹ iferiorib⁹. ⁊ aial erit ꝑn^m ⁊ mediū ad ꝛcludēdū oia supiora de hoie. ḡ i oi tali analogia si eēnt cētū tales termini quot sunt ibi termini medij tot sūt ibi ꝑn^a sill'oꝝ p que ꝛcludet aliqd de aliq. termin⁹ aūt sup̄m⁹ nō poterit accipi ut me diū ad ꝛcludēdū aliqd de aliq in tota h⁹ analogia. sed termin⁹ ifim⁹ ut hō poterit accipi ut mediū ad ꝛcludē dū aliqd nō ulr sed solū pticulr. ḡ i oi analogia q̄t sunt ibi termi tot sūt ibi ꝑn^a sill'oꝝ excepto termio sup̄mo q ē oīno iutilis ad ꝛcludēdū. ¶ Ulso i oi genologia ⁊ i ordine termioꝝ q̄t termini accipiunt ut ꝑn^a sill'oꝝ. re stat videē q̄t termini in h⁹ genologijs igrediunt ꝓnez. nā ad ꝛcludēdū tanq̄z ꝑn^a excludunt duo termini ex tremi. uel solū excludit vn⁹ termin⁹. s. sum⁹. nā ifimus nō excludit simplr cū p ipz possit ꝛcludi pticulr lz non plr. Sic ḡ dōm est de termis q igrediunt ut mediū ul ut ꝑn^m sed ab igressu ꝓnis i tota genologia nullus ex cludit termin⁹. nā p aial pnt oia supiora ꝛcludi de ho mine. ita q; oēs termini sup̄ aial ⁊ ifra igrediant ꝓnē. ipm ēt aial ꝓnē igrediet. qz p aliqd qd̄ est ifra subam ⁊ aial excludi pōt suba de aiali. ipz ḡ aial i h⁹ genologia ꝓnē itrabit. si ḡ i oi genologia solus vn⁹ termin⁹ exclu dit simplr ut fit oīno iutilis ad ꝛcludēdū. ab igressu au tē ꝓnis nullus excludit. ꝑn^a sūt nō multo pauciora ꝓ nib⁹. i. in oi genologia termini q accipiunt ut ꝑn^a nō sūt multo pauciores termis q igrediunt ꝓnē. ijdē enim termini q ꝛcludunt in vno sill'o sūt postea ꝑn^a in alio. ⁊ ex hīs termis ꝓficiunt ppōnes que sūt ꝓnes in vno sill'o: ⁊ postea sūt ꝑncipia ⁊ p̄misse in alio. nihil est ḡ in lra phi qd̄ uacet a ppōsito. nā qd̄ ipse ait q; ꝑn^a sūt nō multo pauciora ꝓnib⁹. B dicit. qz in B stat tota vt⁹ me dij. nā si ꝑncipia nō sūt multo pauciora ꝓnib⁹ ꝛcl'ones nō sūt eedē nec ꝑncipia erūt eadē. Qd̄ vo postea sbdit q; ꝑncipia sūt ppōnes ⁊ ppōnes sūt termini assumpti aut imissi B ait ad declarādū suū intētū. nā q; ꝑncipia nō sint multo pauciora ꝓnib⁹ ex B declarat. qz si acci piant termini ex ut sup̄ maiorē extremitatē ⁊ ifra mi norē ⁊ accipiant termini imissi iterius. itra eni utrāq; extremitatē ⁊ ex h⁹ termis fiāt ppōnes que ppōnes erūt ꝑncipia in vno sill'o ⁊ ꝛcl'o in alio. si B fiat ex B ut patuit declarabit ista vitas q; termini qui sūt ꝑncipia nō sūt multo pauciores termis q igrediunt ꝓnē. vba ḡ nūc dicta ad duo deruiūt ⁊ ad declarāduz q; ꝑn^a non sūt multo pauciora ꝓnib⁹ ⁊ ad ꝑncipale intētū. nā si sil le eedē ppōnes ꝓstitute ex termis imissis ul assumptis sūt ꝑncipia in vno sill'o ⁊ ꝓnes in alio: ꝓnis est q; ꝑncipia fiāt ꝓnes ⁊ ꝓnes ꝑncipia. ⁊ si aliq̄ ad B ꝛcludūtur qz aliq̄ sint ꝛclusa qd̄ nō pnt eē ꝑncipia illa sunt ualde pauca. q̄re si coiter ⁊ utplrimū ꝑncipia fiūt ꝓnes ⁊ eē idē erit iudiciū de ꝑncipijs ⁊ ꝓnib⁹. sed nō sūt eedē oi um ꝓnes sill'oꝝ ueroꝝ: ḡ nec eadē ꝑn^a. arguūt enim po tissime rōnes adducte de sill'is affirmatiuis ueris. sed si nō sūt eadē ꝑncipia oiuz sill'oꝝ affirmatiuoꝝ uerorū multo magis nō sūt eadē ꝑn^a oium sill'oꝝ tā ueroꝝ af firmatiuoꝝ q̄z negatiuoꝝ. Uel possum⁹ dicē q; p illa media per que fit reductio ad imediata i affirmatiuis: fit reductio ad imediata in negatiuis mō quo supra di ximus. ideo si pbat de affirmatiuis q; nō sunt eadem pbatū erit de negatiuis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc ꝛcl'ones ifinite sūt: termi āt finiti

¶ Adducit 5as rōnē. d. q; [adhuc] est alia rō. qz [ꝓnes sūt ifinite. termini aūt] sup. i qb⁹ ꝛueniūt oēs scie sunt [finiti.] i. sūt ualde pauci. nō sufficiūt ḡ tales termini ⁊ talia ꝑn^a ad oēs ꝓnes. nō ḡ sūt eadē ꝑn^a oiuz. ¶ No tādū aūt vim rōnis h⁹ in B ꝓfitē q; si eēnt eadē ꝑn^a oi um tūc illa ꝑn^a eēnt illi termini uel ꝓstituerent ex illis termis i qb⁹ ꝛueniūt oēs scie. sed h⁹ termini sūt finiti i. sūt ualde pauci: qz sūt coissimi: sic sūt termini sumpti ex ente uel ex gēralib⁹ ptib⁹ entis: cuiusmodi sūt esse ⁊ nō eē: act⁹ ⁊ potētia. ⁊ talia coissima que ualde pauca sūt: si ista sūt ita pauca ⁊ ꝓnes oiuz sciarū sūt q̄si ifinite ista ꝑn^a pauca que sūt eadē nō sufficiūt ad tātā multi tudinē ꝓnū. opz ḡ dare ꝑn^a alia ꝑpa in q̄libet scia que sūt altera ⁊ diūsa in dūsis sciētijs. nō ḡ sūt eadē ꝑn^a oi um. Uideē aūt hec rō gnta multū appropinq̄re ratiōi tertie. dit tū hec ab illa. nā illa pbat q; nō sufficiūt ꝑn cipia coia absq; ppriis pp diūsitatē generuz entis. opz eni dare ꝑncipia in q̄litatib⁹ ⁊ q̄ntitatib⁹ ⁊ in quolibet gēre entis: que adiūcta coib⁹ hēant efficaciā cōcludēdi sed hec rō gnta nō tātū initiē diūsitati q̄ntū multitudi ni ꝓnū. nā q; sic finiti termini ⁊ sic pauca ꝑncipia in q bus ꝛueniūt oēs scie sufficerēt ad tātā multitudinē ꝓ nū est derisoriū dicē. opz ḡ ꝑter ista in qb⁹ ꝛueniūt oēs scie dare alia ꝑncipia ⁊ alios terminos in qb⁹ differūt pp qd̄ nō erūt oium eadē ꝑncipia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz vi B falsum q; ꝓnes sint ifinite. cū pbatuz sit sup̄ statū eē in sursum ⁊ in deorsuz. ¶ Dōm q; q̄ztum ad itētionē phi nō opz q; dicam⁹ ꝓnes eē ifinitas sim pliciter: sed dicunt ifinite. i. inūabiles. ⁊ B hēt itētū. nā in tāta nūositate ꝓnū nō sufficiūt illi termini finiti. i. illa ꝑncipia pauca in qb⁹ ꝛueniūt oēs scie. q; si tū uel lem⁹ saluare ꝓnes ad lram eē ifinitas saluarem⁹ hoc tri pliciter. nec diceremus q; hec lra ꝑdicat supiori capo ubi ostēsuz est eē statū in sursuz ⁊ in deorsuz. qz aliū est loq; de ifinitate ꝓnū in se. ⁊ aliū ut reducunt in sua ꝑn cipia. ⁊ ut dem⁹ sensibile exēplū dicem⁹ q; figure multiplicant in ifinitū: qz alia figura est triāgulus alia q̄drāgulus: ⁊ sic ascēdēdo. ꝓstat aūt q; q̄libet figura hēt suā ꝑpetatē que posset demr̄ari de ipsa. figs eēt circa B sollicit⁹: ut triāgulus hēt p ꝑpetate hēre tres. q̄drāgulus aūt si sit regularis hēt p ꝑpetate hēre angulos oppositos ⁊ latera opposita eq̄lia: ⁊ sic de figuris alijs. cū ḡ tales figure sint ifinite nō vi posse negari q; ꝓnes ꝑm se aliq̄ mō uadāt in ifinitū: tū ut reducunt i sua ꝑn cipia: nō opz q; nec in sursuz nec in deorsuz uadat in i finitū. nā posset aliq̄ ꝑpetas pbari de figura supiori. utputa de exagono nihil dicendo: nec de penthagono nec de q̄drāgulo. pbabit eni de exagono q; si collocet i circulo. lat⁹ ei⁹ erit medietas diametri. hec ḡ ꝑpetas vz hēre lat⁹ eq̄le medietati diametri sic pbabit de exa gono q; nulla mētio fiet de pēthagono nec de q̄drāgu lo. lz ḡ exagon⁹ i ordīe figurarū p̄supponat pēthagonū ⁊ q̄drāgulū. tū ut reducit i ꝑn^a p que pbant ꝑpe passi ones de ipso: nō opz q; fiat talis reductio mediātib⁹ fi guris illis. q̄ztūcūq; ḡ figure uadāt in ifinitū reductio tū cuiuslibet figure in sua ꝑn^a: qd̄ est q̄si pcedē i sursuz ⁊ pcedē a ꝑncipijs ad passionē cuiuslibet figure: qd̄ ē

q̃ſi ꝓcedē deorſū ſemp erit qd finitū. nec opꝛ ſiꝛ q̃ aug mētat nūs figurarū q̃ augmēteť talis reductio. qꝛ ut patuit nō opꝛ q̃ ſemp figura ſequēs ut ſubijcit ſue paſ ſioni reducat i pn̄a p figuras ꝓcedētes. erit g̃ itētio phi q̃ ꝗnes i ſe pñt eē ifinite. lꝛ ordo i pn̄a i ſurſuꝛ ꝛ deorſū ſemp ſit finit⁹. cū g̃ termini i gb⁹ coicāt oēs ſcie ſint fi niti. i. pauci tales termi ꝛ hi⁹ pn̄a coia i gb⁹ ſcie ꝗueni unt nō ſufficiēt ad tātā multitudinē ꝗnū ſine termis ꝛ pncipijs in gb⁹ ſcie dicnt. ¶ 2° mō ſ̄ poſſum⁹ ſaluare ut gdā ponūt p cōbinationē. videm⁹ eni q̃ lr̄e ſūt mul to pauce nūo. ꝛ tñ in infinitis modis cōbinari pñt ita ut ifinite dictiōes poſſint pp aliā ꝛ aliā cōbinationem ex talib⁹ lr̄is ꝗſtitui. ſic aūt ex paucis ꝛ ex ifinitis ter minis pp aliā ꝛ aliā cōbinationē ꝗſtitui poterūt ifini te. ꝓpōnes. ꝓma tñ expō melior eſt: qm̄ nō pōt tot mo dis uariari cōbinatio terminoꝝ ad ꝗſtituēdū ꝓpōnes q̃t modis uariať cōbinatio lr̄arū ad ꝗſtituēdū dictio nes. ¶ Poſſum⁹ aūt ꝛ 3° dicē q̃ pbus ſup̄ qñ. pbauit ſtatū excluſit p̄dicationē p accñs. ſ̄ aūt logť coiter de oi p̄dicatiōe uera q̃ pn̄a ad ꝗcludēdū ꝗnes q̃ſcūqꝛ ue ras nō ſūt eadē: ꝛ qꝛ ꝗnes p accñs ſūt uere: qꝛ uerū eſt albū eē muſicū: lꝛ ſit p accñs: cū tales ꝓpōnes p accñs poſſint multiplicari i ifinitū. dixit pbs ꝗnes eē infini tas: nō obſtāte q̃ i hīs q̃ ſūt p ſe eſt ſtat⁹. prima tñ expō melior eſt: qꝛ ea que ſūt p accñs ſūt oino iutilia demſ tratiōi. lꝛ g̃ pbs. pbauerit nō eē eadē pncipia falſoꝝ ꝛ ue roꝝ nō exceſſit limites demſtratiōis: qꝛ falſa nō ſūt oio iutilia ad demſtrationē. nālꝛ ſint iutilia ad demſtrationē oſtēſiuā: nō ſūt tñ iutilia ad demſtrationē ad ipoſe. nam ſemp talis demſtratio accipit aliquā ꝓpōnē falſam. ſūt g̃ multo pauciora pncipia coia q̃ ꝗnes. ꝛ ſunt fere tot pncipia. ꝓpria quot cōclones. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ pncipia hec qdeꝛ ex nēcitate. illa aūt ꝗtingētia ſūt. Sic igiť in itētione hitis i poſe eſt eadē eē. Neceſſe eſt ergo alia eſſe aut finita: aut cum infinite ſint concl'ones.

¶ Adducit ad idē ſextā rōnē. d. ampli⁹ gdē q̃dā ſūt pn cipia ex nēcitate. i. nēcia. alia vo ſūt ꝗtigētia ꝛ qꝛ ſic ē. ſic igiť i itētiōe hitis. i. ſic nobis ꝗſiderātibus: ut hēt alia trāſlatio. uel ſic nobis itēdētib⁹. ipoſe ē ea dē eē. ſup. pn̄a oiuꝛ. aut. i. maxie. finita. i. potiſſi me ſpoſe ē talia pn̄a ponē finita. cū ꝗnes ſint ifinite. ē g̃ vis rōnis q̃ cū nēcia ſequanť ex nēcijs ꝗtigētia ex ꝗtigētib⁹ nō ſūt eadē oiuꝛ pn̄a: qꝛ nō ē idē nēciū ꝛ ꝗti gēs. ¶ Notādū aūt q̃ poſſet aliq̃s dicē q̃ lꝛ ꝗnes ſint ifinite pn̄a pñt eē eadē: qꝛ pn̄a ſūt ēt ifinita: ꝛ nihilomi n⁹ eadē: qꝛ eiſdē pncipijs ifinitis utiť q̃libet ſcia. Ad ſ̄ g̃ excludēdū i hac rōne ſexta reſūpſit viꝛ rōnis q̃nte. d. q̃ aut. i. potiſſime eſt icōueniēs ponē ifinita eadē cū ꝗ nes ſint ifinite. ꝓſupponit eni q̃ſi notū q̃ ea q̃ ſūt eadē in oib⁹ ſciētijs ꝛ gb⁹ utunť oēs ſcie ſūt ualde pauca ꝛ finita. q̃ g̃ ſic pauca ꝛ ſic finita poſſint in tātā multitu dinē ꝗnū p ſeipſa ſine additiōe alioꝝ pncipioꝝ. ꝓpriorū ꝛ diuerſoꝝ nō eſt poſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo alr q̃dāmō dicat aliq̃s q̃ he qdē geometrice: alie vo ſillogꝝ: alie vo medici ne qd utiqꝛ erit aliō qō dī niſi q̃ ſunt pncipia ſciarū: ſ̄ eadē dicē deriſio eſt: qm̄ eadē eiſdē eadē eēnt: oia nāqꝛ ſic erūt eadem.

¶ Probat ſ̄ idē. vꝛ q̃ nō p eadē pn̄a oia ꝗcludanť per rō nes magis ꝓpas. ſūt aūt iſte rōnes magis ꝓpe: qꝛ per eas magis deſcēdit ad māꝛ ſpālē. rōnes aūt ſupi⁹ facte magis ſtāt in qbuſdā gijalib⁹ ꝛ coib⁹. ſō dicunť logice reſpectu iſtarū. ¶ Modus aūt pbādi itētū p rōnes ꝓpas ē deſcēdē ad ſpāles ſcias. q̃rem⁹ eni utrū medicina hē at ſua pncipia ꝓpa p q̃ pbat paſſiōes de ſbto. ꝛ utrum geometria hēat ſic pncipia ꝓpa. ꝛ ēt utrū logica habe at ſua pn̄a ꝓpa ſibi ut hēt dici de oi dici de nullo per q̃ pbat q̃ iferre de nēcitate cōpetit ſill'o. ſic q̃libet ſciētia hēt ſua pncipia ꝓpa: q̃ ſi ſ̄ ꝗcedať ſtatim hēbiť itētum q̃ nō ſūt eadē pncipia oiuꝛ niſi eadē eēnt oia: uel de eiſ dē determinārēt oēs ſcie. Si vo ſ̄ nō ꝗcedať. ſed dicať q̃ ex q̃libet mōſtrať q̃libet: ſtati ducē ēt adūſari⁹ ad i cōuentēs: qꝛ in q̃libet ſcia eſt dare aliq̃s ꝓpōnes ime diatas: gb⁹ uariatis uariant ꝗnes. nā ex alia ꝛ alia ꝓpō ne imediata iferť alia ꝛ alia ꝗcl'o. nō g̃ ex q̃libet ifertur q̃libet. duo g̃ fac̄ pbus: qꝛ p° p rōnes ꝓpas oſtēdit q̃ nō ſūt eadē pncipia oiuꝛ ſi ꝗcedať pncipia eē homoge nea pncipiatis. 2° pbat ſ̄ idē ſi adūſari⁹ dicat q̃ ex q̃li bet ꝓbať q̃libet. ibi. At vo. Dic g̃. Si vo aliter q̃dāmō dicat. i. ꝗcedat aliq̃s q̃ he qdē ſūt geometri ce. ſ. argumētationes. alie aūt ſūt ſill'oꝝ. i. dialeti ce alie aūt medicine qd utiqꝛ erit q̃ dī niſi q̃ ſūt pn cipia ſciarū ſup. diūſa. q. d. q̃ ſi uolum⁹ alr diſputare cū adūſario p rōnes magis ꝓpas. ꝛ ipſe dicat q̃dāmō ꝛ ꝗcedat nobis q̃ alie ſūt rōnes ꝛ ꝗnes ꝛ pncipia i geo metricis ꝛ in ſillis. i. in dialeticis ꝛ in medicina ꝛ i ali is ſciētijs: ſ̄ eſt ponē pncipia alia. ꝛ ſ̄dit sed eadē di cere deriſio eſt. q. d. q̃ ſ̄ ꝗcedē ꝛ poſtea preuiſe ꝛ di cere q̃ oiuꝛ ſūt eadē pncipia eſt deriſio. ꝛ ſubdit q̃re ſit deriſio qꝛ eadē eēnt eiſdē ꝛ ſic p ꝗnes oia nanqꝛ fie rēt uel eēnt eadē. ¶ Dubitaret forte aliq̃s vñ ſegť hec ꝗna q̃ ſigs ꝗcedat quālibet ſciaꝛ ꝓcedē ex ſuis pn cipijs ſi ponanť talia pncipia eadē q̃ oia eēnt eadem. ¶ Dōm q̃ q̃ ꝗcedit quālibet ſciam uti ſuis pncipijs ꝗcedit pncipia eē vnigenea pncipiatis ꝛ hēre quādaꝛ idētitatē ꝛ ꝗformitatē ad ſua pncipia: quo poſito que cūqꝛ pncipiata uel q̃cunqꝛ demſtrata ſub eiſdē pncipijs militāt: hñt quādā idētitatē ꝛ ꝗformitatē ad iuicē. p ter qō oia eēnt eadē: ꝛ de eiſdē determinārēt oēs ſcie qō deriſoriū eſt dicere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vo neqꝛ q̃ ē ex oib⁹ demſtrare q̃libet hoꝝ: ſ̄ eni ē q̃rē oiuꝛ eadē eē pncipia. Adť tū eni iſipiēs ē. Neqꝛ eni i manifeſtis ſ̄ fit doctrinis: neqꝛ i reſolutiōe poſe ē. Imme diate eni ꝓpōnes pncipia ſūt: altera autem ꝗcl'o fit accepta ꝓpōne immediata.

¶ Oſtēdit q̃ nō ſūt eadē pncipia oium ſi adūſari⁹ dicat q̃ ex q̃libet mōſtrať q̃libet. Circa qō tria fac̄. qꝛ p° fa cit qō dictū ē. 2° circa ea q̃ dixerat remouet cauillatio nē quādā. 3° reſumit vim rōnis ſue ꝛ ꝗcludit itētuꝛ. 2ª ibi. Si aūt dicat. 3ª ibi. Si vo neqꝛ. Dic g̃. At vo neqꝛ ſup. dici pōt. q̃ ex oib⁹. i. q̃ ex q̃libet eſt demſtrare q̃libet hoꝝ. i. q̃cūqꝛ qꝛ ſ̄ eſt q̃rē. i. iſto mō q̃rē oiuꝛ eē eadē pncipia. multū enim ē iſipiēs. i. ſic q̃rē ē q̃rē ualde iſipiēter. ꝛ declarat q̃liter fit ualde i ſipiēs q̃rē iſto mō eē eadē pncipia oiuꝛ dicēs q̃ neqꝛ eni in manifeſtis doctrinis ſ̄ fit q̃. ſ. ex q̃libet demō ſtreť q̃libet neqꝛ i reſolutiōe. i. in doctrinis reſolu torijs poſe eſt ſup. ex q̃libet demſtrare q̃libet. ꝛ ſub dit q̃ imediate eni ſūt pncipia ꝛ ait q̃ altera autem ꝗcl'o fit accepta imediata ꝓpōne altera. q. d. q̃ ualde iſipiēs ē opinari ſ̄ mō eē pncipia eadē. qꝛ ex q̃libet de mōſtrareť q̃libet. qꝛ ſi ſ̄ eēt poſe ſ̄ mō eē pncipia ea dē tūc uel in doctrinis manifeſtis uel i doctrinis reſo lutorijs ſ̄ ꝗtigeret. ſed in nullis doctrinis ſ̄ eſt poſe q̃ ex q̃libet demſtreť q̃libet. g̃ ſic opinari eē pncipia eadē eſt ualde iſipiēs. ¶ Notādū aūt q̃ doctrine manifeſte appellanť q̃ ꝓcedūt p iductionē ꝛ p q̃dā ſenſibilia ma nifeſta. Reſolutorie aūt pñt uocari q̃ reſoluunť i ſuas cās ꝓcedēdo p cās: ꝛ reſoluēdo poſteriora in priores cās. uel pōt dici q̃ doctrine ſūt manifeſte qñ ꝓcedūt p imediata ꝛ p ſe nota. Siꝛ doctrine ſunt reſolutorie qñ

nō pcedūt p imediata nec p se nota. sed pcedūt p ea q̃ pnt resolui in imediata ⁊ i p se nota. in nullis autē doctrinis talib⁹ nec in manifestis nec i p se notis nec i resolutorijs ex q̃libet demr̃at q̃libet. g̃ ualde est ispiēs isto mō q̃rē pncipia eē eadē. ¶ Notādū ēt q̃ cā q̃re in nullis doctris siue sint manifeste siue resolutorie ℔ nō ꝓtingit q̃ ex q̃libet demr̃et q̃libet: est qꝛ semp opꝛ deuenire ad ppōnes imediatas q̃ sūt pncipia. sed uariatis imediatis ppōnib⁹ uariant ꝓnes ita q̃ sit altera ꝓ qñ est altera imediata ppō. qꝛ g̃ sic est non ex quolibet demōstrat quodlibet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt dicat aliqs pmas ppōnes imediata eē pncipia: vnū in vnoquoq̃ gñe est.

¶ Circa ea q̃ dixerat remouet cauillationē quādā. posset eni aliqs dicē q̃ pme ppōnes. i. cōes aī ꝓceptiōes q̃ b⁹ utunt oēs scie sūt imediate ppōnes: ⁊ ista sūt pn^a. g̃ diceret adūsari⁹ q̃ eadē sūt oiuꝛ pn^a. Ad ℔ remouēdū ait q̃ pter has ppōnes cōes opꝛ dare i vnoq̃ gñe aliquā ppōnē imediatā q̃ ē pn^m i illo gñe: ⁊ ista diūificātur put diūificant gña. igit nō sūt oiuꝛ eadē pn^a. ideo ait. ⌊ Si aūt aliqs dicat pmas ppōnes imediatas esse pn^a vnū i vnoq̃ gñe ē. ⌋ i. pter has ppōnes pmas que uocant cōes aī ꝓceptiōes oꝛ dare i vnoq̃ gñe aliquā vnā ppōnē imediatā q̃ hēt rōnē pncipij. ⁊ qꝛ ppōnes imediate ppe q̃ sūt pn^a i vnoq̃ gñe diūificant pm diūfitatē generū subarū. ō nō oiuꝛ sunt eadē pncipia: nec q̃libet mōstrat p q̃libet. ¶ Notādū aūt q̃ qñ dī in vnoq̃ gñe eē vnā aliquā ppōnē imediatā nō solū ℔ referēdū ē ad totū gen⁹ subijcibile: sꝛ ēt ad ptes ei⁹: utputa si geometria ē de ꝓtinuo tanq̃ de ppo sbo: ⁊ ptes cōtinui sūt linea: supficies: ⁊ corp⁹: nō solū a ꝓtinuo fluit aliq̃ vna passio p⁰ ⁊ imediate q̃ ē idemr̃abilis: sed ēt a linea pōt fluē ⁊ fluit vna aliq̃ talis passio. ⁊ a corpe ⁊ a supficie. ⁊ itellig̃dū ē ℔: nō solū ꝗz rē: sꝛ ēt ꝗz rōnez: ut ab eodē ꝓtinuo ꝗz rē vno mō ꝓsiderato imediate fluet aliq̃ vna passio. ⁊ ab eodē alio mō ꝓsiderato poterit fluere aliq̃ vna passio: sic ꝗz rē idē est triāgulus ⁊ pn^m figurarū. at tñ a triāgulo ut triāgulus fluit hīe tres. ab eodē: ut est pn^m figurarū fluit eē illō i q̃ resoluunt oēs figure rectilinee: nec est curādū q̃ hīe tres ⁊ eē illud i q̃ resoluunt oēs figure rectilinee nō sūt passiōes idemr̃abiles sed demr̃abiles: ⁊ nō sūt passiones imediate: sed mediate: qꝛ passiōes mediate reducunt ad imediatas. ⁊ sic ab eodē ꝗz rē alr ⁊ alr accepto pōt fluē plres passiōes mediate: ita q̃ nō fluit vna mediāte alia: sic ab illo eodē ēt alr ⁊ alr accepto opꝛ q̃ fluāt plres passiōes imediate: qꝛ plres passiōes mediate q̃ꝛ vna nō reducit i aliā ꝓsupponūt plres passiōes imediatas. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Si vo neq̃ ex oib⁹ ut op⁹ ē demr̃ari q̃libet neq̃ sic ex altera q̃re erūt vniuscuiusq̃ scie altera. Relinq̃t igit si pria sūt pncipia oiuꝛ: ℔ ex his qdē hec: ex illis autē illa.

¶ Resumit vim rōnis sue ⁊ ꝛcludit itētū. Circa qd tria fac. qꝛ p⁰ fac qd dcm̃ ē. 2⁰ epilogat circa determiata. 3⁰ ne laboret i equoco distiguit de pncipijs. 2ª ibi ⌊ Manifestū aūt. ⌋ 3ª ibi. ⌊ Pricipia eni sūt duplicia. ⌋ Dicē ℔. ⌊ Si vo neq̃ ex oib⁹ ut op⁹ ē demr̃ari q̃libet ⌋ sup. ꝓtigit. i. si ex q̃libet nō demr̃at q̃libet ⌊ nec sic ex altera ⌋ sup. ppōne diūsi gñis sup. demr̃at ppō altera alteri⁹ gñis ⌊ q̃re ⌋ g̃ sic ē: qꝛ nec ex q̃libet demr̃at q̃libet. nec ex altero gñe alterꝛ gen⁹ ⌊ erūt vniuscuiusq̃ scia altera ⌋ sup. pn^a ppa ⌊ relinq̃t igit ⌋ qꝛ sic ē q̃ vniuscuiusq̃ gñis sūt sup. altera pn^a ppa ⌊ si pncipia oiuꝛ ⌋ eorū q̃ demr̃ant ⌊ sint pria. ⌋ i. ꝛgenea: ut hēt alia trāslatio. uel vnigenea his q̃ demr̃ant. nō g̃ oium eadē sunt pn^a ⌊ sed ex his ⌋ sup. pricipijs ⌊ hec qdē ⌋ sup. demr̃antur. ⌊ ex illis aūt ⌋ sup. ⁊ ex alijs pricipijs ⌊ illa. ⌋ s. alia demr̃ant. ¶ Notādū aūt q̃ pn^a ppa i vnoq̃ gñe sunt p xima: ⁊ vnigenea oib⁹ his q̃ demr̃ant i illo gñe. ō non ex q̃libet demr̃at q̃libet. sꝛ ex his qdē pricipijs q̃ sūt i ℔ gñe demr̃ant hec q̃ sūt i isto gñe. ex illis aūt q̃ sūt in alio gñe demr̃ant illa i illo alio gñe. ¶ Deinde cū dicē.

¶ Manifestū āt ⁊ ℔ ē qm̃ nō ꝓtigit. mōstratū ē. n. q̃ altera pncipia gñe sūt dīntiū gñe

¶ Epilogat circa determiata. d. ⌊ Manifestū est ēt qm̃ nō ꝓtigit ℔. ⌋ vꝛ q̃ sint eadē pricipia oium ⌊ mōstratuꝛ est eni ⌋ sup ⌊ q̃ dīntiū gñe sunt altera pricipia ⌋ opꝛ q̃ nō oium sunt eadeꝛ principia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Pricipia eni duplicia sūt: ex qb⁹: ⁊ circa q̃. ex qb⁹ qdē igit coia sūt. Que aūt sūt circa q̃ ppa sunt: ut numerus ⁊ magnitudo.

¶ Ne laboret i equoco distiguit de pricipijs. d. q̃ ⌊ pricipia eni sūt duplicia. ex qb⁹: ⁊ circa q̃. Ex qb⁹ igit coia sūt q̃ aūt sūt circa ppa q̃ sūt ut nūs ⁊ magnitudo. ⌋ i. ut pricipia accepta i arithmetica circa nūs: ⁊ i geometria circa magnitudinē. dꝛ g̃ sic ꝓtiuari lra ad pcedētia dixim⁹ nō oiuꝛ eē eadē pn^a: sꝛ cū duplicia sint pn^a q̃dā coia: ex qb⁹ pbant oia: q̃dā aūt q̃ sūt circa q̃. i. circa q̃dā gña spālia: utputa circa magnitudinē uł circa nūm uel circa aliqd̄ aliud genus cū dicimus nō eadem esse pricipia oium ne laboremus in equoco nō itelligim⁹ hoc de cōmunibus sed ex proprijs.

Cibile aūt ⁊ scia differūt ab opinabili ⁊ opinione.

¶ Postq̃ꝛ pbs cōpauit scire ad scire. In parte ista ut dicebat cōpat scire ad opinari ⁊ ad alios hitus cognitiuos. duo g̃ fac. qꝛ p⁰ cōpat scire ad opiari. 2⁰ ad reliquos hit⁹ cognitiuos. ibi ⌊ Reliq̃ aūt quō. ⌋ Circa p^m duo fac. qꝛ p⁰ oñdit q̃ scire est aliō ab opinari. ⁊ scibile ab opinabili. 2⁰ circa ea q̃ dixerat monet cōnes q̃ sdā. ibi ⌊ Qualr est igit idez. ⌋ Circa p^m duo fac. qꝛ p⁰ pponit qd intendit. 2⁰ pbat itētū. ibi ⌊ Qm̃ scia ē ulis ⌋ Dicē g̃ q̃ ⌊ scibile aūt ⁊ scia dīnt ab opiabili ⁊ ab opione ⌋ referenda sūt singula singulis. vꝛ q̃ scia dīt ab opinione. ⁊ scibile ab opinabili. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̃ scia ulis ⁊ pnecia est. Necessariū aūt non contingit aliter se habere.

¶ Probat qd dixerat. Circa qd duo fac. qꝛ p⁰ oñdit circa q̃ ē scia ⁊ circa q̃ nō ē. ⁊ g̃a h⁹ oñdit circa q̃ ē itellus: ⁊ circa q̃ nō ē. 2⁰ ex his q̃ dixerat oñdit opionē eē qd aliud a scia ⁊ itellu. ibi ⌊ Qler eni itellus. ⌋ Circa p^m tria fac. qꝛ p⁰ oñdit circa q̃ ē scia. 2⁰ oñdit circa q̃ nō ē. 3⁰ g̃a hui⁹ determiat de itellu circa q̃ hēt eē. ⁊ circa q̃ nō hēt eē. 2ª ibi ⌊ Sūt aūt q̃dā. ⌋ 3ª ibi ⌊ At vo itellus. ⌋ Cōtinuet aūt sic lra. bñ dcm̃ ē q̃ scia dīt ab opione ⁊ scibile ab opiabili ⌊ qm̃ scia ē ulis ⁊ ē pnecia ⌋ ⁊ exponit se qd appellat necīū. d. q̃ ⌊ necīū eni ñ ꝓtigit alr se hīe. ⌋ Ex ℔ eni stati posset parē vitas. nā si scia ē ulis ⁊ pnecessaria. opio aūt nō opꝛ q̃ sit ulis nec pnecia relinq̃t q̃ scia nō sit opio. ¶ Dubitaret forte aliqs quō scia sit ulis. Dōm ē q̃ scia ē ulis: qꝛ accipit cāz p se ⁊ simplr. ⁊ qꝛ accipit cāz eq̃tā: opio aūt nō opꝛ q̃ accipiat cāz p se nec cāz simplr nec cāz eq̃tā. Propter qd possum⁹ distiguē triplex ule. vnū ule qd respicit ulitatē sbox ⁊ tēpox. aliō qd icludit ulitatē cāe p se. 3^m qd icludit ulitatē cāe pcise ⁊ eq̃te. Alr ē ule. ois cozu⁹ est niger. alr ois egcruris hēt tres. ⁊ alr ois triāgulus hēt tres. naꝛ ois cozu⁹ ē niger. ē ule q̃ztū ad ulitatē sbox ⁊ tēpox. posito q̃ cozui nascant nigri. qꝛ nō ē curādū de exēplo. tñ nō ē hec ppō ulis q̃ztū ad cāz p se. nigredo eni nō segt cozuū q̃ sit accns spēi: sꝛ qꝛ ē accns ididui. ō nō est p se passio cozui nec ppriū ei⁹. sꝛ ē accns isepabile. pp qd ꝗz sniaz Porphirij pōt sbintelligi cozu⁹ alb⁹ ⁊ ethiops

nitēs colore. sz ois egcruris hēt tres. ē qd ulē q̃tuz ad ulitatē cāe p se. nā q̃libet spēs triāguli hēt tres p se. i. p cāz extītē i se. qz q̃libet spēs triāguli hēt i se angulū extrisecū equalētē duob⁹ itrisecis sibi oppositis. sz h⁹ cā nō ꝓsiderat in egcruri ul'i aliq̃ alia spe triāguli ut eq̃ta nec ut p̄cisa sz ꝑ mō ꝓsiderat i triāgulo pp qd egcruris ꝑz qd egcruris nō hēt tres: sz ꝑz q̃ triāgulus. ois q̃ triangulus hēt tres. est ulis ꝑz ulitatē cāe eq̃te. opio q̃ dī nō eē ulis: qz nō aggñat p cāz nec p demr̄ationē: sz p q̃dā signa ꝓbabilia: ⁊ p q̃dā coia: ⁊ per sill'os topicos. q̃ qz opio nō aggñat p cām: nec p ꝓpa deficit ab ulitate cāe eq̃te: ⁊ ab ulitate cāe p se: qz nō pōt aggñari per signa ꝓbabilia que nec opz eē i oib⁹: nec semp pōt deficē ab ulitate tā ꝑbtoꝛ q̃z tēpoꝛ. pp qd patet q̃ scia dicat esse ulis ⁊ non opinio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sūt aūt quedā uera qdē ⁊ entia ꝓtingētia aliter se hēre. Manifestuz igit est q̃ circa ꝑ scia nō est. Esset enim possibilia utiq̃ aliter se hēre possibilia alr̄ se hēre.

¶ Ondit circa q̃ scia nō hēt eē. d. ⌊ sūt aūt q̃dā uera qdē ⁊ entia ꝓtigētia ⁊ alr̄ se hīe ⌋ ⁊ ꝑbdit q̃ ⌊ mānifestū ē igit q̃ circa h⁹. ⌋ i. circa talia ꝓtigētia alr̄ se hīe ⌊ nō ē scia ⌋ ⁊ ꝑbdit ⌊ eēnt utiq̃ ipossia alr̄ se hīe: possia alr̄ se hīe. ⌋ q. d. cū scia sit circa ipossia alr̄ se hīe si pōeret scia eē circa ꝓtigētia ⁊ circa possia alr̄ se hīe seq̃ret oppo^m i adiecto vz q̃ ipossia alr̄ se hīe eēnt possia alr̄ se hīe. ¶ Non^m q̃ coiter text⁹ sūt ꝑ defectiui. coiter enim textib⁹ deficē tota hec lr̄a. sūt aūt q̃dā uera qdē ⁊ entia ꝓtigētia alr̄ se hīe ⁊ postea segt qd coiter text⁹ ꝑnt. manifestū igit est q̃ circa hec ⁊ c̄. q̃ aūt talis debeat eē text⁹: fiē nos dixim⁹ pz ex alia trāslatiōe. ¶ Notādū ēt q̃ textū nr̄z sine additiōe altera sic exponem⁹. manifestuz ē q̃ circa hec. s. ꝓtingētia alr̄ se hīe nō est scia. qz essent utiq̃ ipossia alr̄ se habere possibilia alr̄ se habere. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ At vo neq̃ intellect⁹. dico aūt intell'm p̄ncipiū scie: neq̃ scia est idem'rabilis: hec āt est acceptio imediate ꝓpositionis.

¶ Declat circa q̃ nō hēt eē intell's: ⁊ ēt ostēdit circa q̃ hēt eē. nā intell's q̃ ē hit⁹ p̄ncipioꝛ nō hēt eē circa ꝓtigentia alr̄ se hīe: sz cū sit p̄n^m scie ⁊ cū q̃dā scia idem'rabilis oz q̃ hēat eē circa idem'rabilia: qz idem'rabilia sūt p̄ncipium scie. ⁊ō ait. ⌊ At vo nec intell's. ⌋ i. nec hit⁹ p̄ncipioꝛ hēt eē circa ꝓtigētia alr̄ se hīe. ⁊ exponit se qd appellet intell'm. d. ⌊ dico enim intell'm p̄ncipiū scie ⌋ ⁊ ꝑbdit ⌊ neq̃ enim ē scia. ⌋ q. d. q̃ intell's nō solū nō est opio: sz ēt nō est scia loquēdo de scia simplr̄. nō enim oz ꝓcedi q̃ intell's sit scia simplr̄: sz pōt ꝓcedi q̃ sit scia idem'rabilis. vñ ꝑbdit ⌊ est aūt ⌋ sup. intell's ⌊ idem'rabilis hec. ⌋ i. idem'rabilis scia. q̃re aūt sit idem'rabilis scia declarat cū ꝑbdit q̃ ⌊ ē opio imediate ꝓpōnis. ⌋ q. d. q̃ intell's ē totū ꝑ. s. indem'rabilis scia ⁊ opio. i. estimatio: ut hēt alia trāslatio: siue acceptio imediate ꝓpōnis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uer⁹ enim ē intell's ⁊ scia ⁊ opio ⁊ qd ꝑ ꝑ dī Quare relinq̃t opionē eē circa uerū aut q dē falsū: sz ꝓtigēs ē alr̄ se hīe. Nec aūt est acceptio imediate ꝓpōnis ⁊ nō necīe.

¶ Dat dīiaz iter sciaz ⁊ intellz ⁊ opionē. q̃ lz oia ista sint circa uerū: tū scia ⁊ intell's sūt circa uerū qd nō ꝓtingit alr̄ se hīe. ⁊ ⁊ō talia sic sūt circa uerū q̃ nō sūt circa falsuz. sz opio est circa uerū qd cōtigat alr̄ se hīe. ⁊ō pōt eē opio circa falsuz. ⁊ qd plus ē dato q̃ opio accipiat p̄pōnē imediatā accipiet eā nō necīā sz ꝓbabilē ⁊ potez alr̄ se hīe. duo q̃ fac ꝑbs. qz ꝑ dat hāc dīiam iter opionē ⁊ illa duo. vz sciaz ⁊ intellz. 2⁰ qdā qd supposuerat ꝓbat. ibi. ⌊ Et certū ē sic appentib⁹. ⌋ Dic q̃ q̃ ⌊ Uer⁹ ē enim intell's ⁊ scia ⁊ opio: ⁊ qd ꝑ hec dī. ⌋ q. d. q̃ oia ista. vz scia: intell's: ⁊ opio sūt circa uerū: ⁊ ēt q̃ dñr ꝑ h⁹ vz scita: intellecta: ⁊ opinata. sūt ēt circa uerū: ⁊ tūc est supplēda lr̄a: q̃ opio ē circa uerū ꝓtigēs alr̄ se hīe. ⁊ se quit i lr̄a ⌊ q̃re relinq̃t opionē eē circa uerū qdē ⁊ ꝑz ⌋ nō qdcūq̃z ⌊ sz ꝓtigēs alr̄ se hīe ⌋ ⁊ ꝑbdit q̃ ⌊ hec aūt. ⌋ i. opio ⌊ ē acceptio imediate ꝓpōnis nō necīe. ⌋ q. d. q̃ lz opio ꝓueniat cū intellu ⁊ scia i ꝑ qd ē circa uerū. differt tū triplr̄. ꝑ⁰ qz nō solū ē circa uerū: sed ēt circa falsuz. 2⁰ q̃ ē circa ea q̃ ꝓtigūt alr̄. 3⁰ qz ⁊ si opio resoluit usq̃ ad ꝓpōnē imediatā: nō accipiet ꝓpōnē imediatā necīā sz ꝓbabilē. ¶ Dubitaret forte aliqs quō nō solū sūt uera: scia: intell's: ⁊ opio. sz ēt qd dī p hec. ¶ Dōz q̃ vītas ē i reb⁹ tanq̃z i cā. ē i intellu ⁊ cōponēte tāq̃z i ꝑbo ⁊ ē i oīone p uocē ꝓlata tanq̃z i signo. q̃ aūt sic sit pōt patē p ꝑbs i. 6. me^cē. q dās dīiaz iter uerū ⁊ falsuz ⁊ bonū ⁊ malū. dic q̃ uerū ⁊ falsuz sūt i aia. bonū ⁊ maluz sūt i reb⁹. si q̃ i ipsa aia sūt uer ⁊ falsuz: cū scia nr̄a cāet a reb⁹ opz q̃ uerū sit i ipsis reb⁹ tāq̃z i cā. Est enim ueruz adeq̃tio rerū ⁊ intellectuū. ista aūt adeq̃tio formalr̄ ē i intellu. qz intell's adeq̃t reb⁹: ⁊ nō res intellui. ⁊ lz ista adeq̃tio sit formalr̄ in intellu: ē tū cāliter i reb⁹: qz res cānt h⁹ adeq̃tionē i intellu: sz vītas ē i oīone ꝓlata tanq̃z in signo: qz ea que sūt i uoce sūt signa eoꝛ q̃ sūt i aia. Cū suo mō sic dicem⁹ de vītate respectu rerū intell's ⁊ uocū fiē dicim⁹ de sanitate respectu cibi aialis ⁊ urine. nā sanitas q̃ ē adeq̃tio humoꝛ ē i cibis cālr̄. i aiali tanq̃z in ꝑbo: ⁊ i urina tāq̃z i signo. uerūtū oia ista dñr sana. naz dī cib⁹ san⁹. aial sanū ⁊ urina sana. sic ēt ⁊ circa vītatē ⁊ illa q̃ intelligūt dñr uera: ⁊ ipse intell's dī uer⁹ ⁊ ipa oīo i uoce ꝓlata dī uera. Rursus qz aliqū intell's negociat circa ꝓtigētia alr̄ se hīe. ⁊ tūc dī opiari. aliqū circa necessaria idem'rabilia ut circa p̄n^a. ⁊ tūc dī intelligē. aliqū circa necīa dem'rabilia ut circa ꝓnes. ⁊ tūc dī scire. qdlibet aūt istoꝛ triū. vz intell's scia ⁊ opio pōt ꝓsiderari triplr̄. uel ꝑz se. ul'ut cōpanī ad oba sua. vz ut cōpanī ad scibilia opinabilia ⁊ intelligibilia. ul'z⁰ ut cōpanī ad ꝓpōnes i uoce ꝓlatas de scibilib⁹ opinabilib⁹ ⁊ intelligibilib⁹. ꝑz ꝑ q̃ exponet lr̄a ꝑbi dupl'r̄. ꝑ⁰ ut lr̄a illa que ait. ⁊ qd dī ꝑ referat ad intelligibilia scibilia ⁊ opinabilia. ut sit sensus intell's scia ⁊ opio sūt circa uerū. ⁊ ēt qd dī ꝑ. i. res ipse q̃ dñr ⁊ exp̄munt ⁊ significant per ista: cuiusmodi sūt scibilia opiabilia ⁊ intelligibilia. ista qdē sic dicta p hec sūt ēt uera. si enim ea q̃ sūt i aia sunt signa eoꝛ q̃ sūt i reb⁹. res ipse dñr. i. significant ⁊ figurātur p ea q̃ sūt i mēte ⁊ ꝑ mō scibilia opinabilia ⁊ intelligibilia dñr. i. exp̄munt p sciaz opionē ⁊ intell'm. 2⁰ mō ꝑ mō pōt exponi q̃ referēdo ad ea q̃ i uoce dñr: ut sit sensus nō solū scia opio ⁊ intell's sūt uera: sz qd dī i uoce p ꝑ. i. ꝓpōnes ꝓlate p hec sunt ēt uere. nā p sciaz quā qs hēt dic ⁊ ꝓfert ꝓpōnes scibiles. p opionē opinabiles. p intell'm intelligibiles. q̃ tales ꝓpōnes dicte. i. ꝓlate sūt ēt uere. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: qz vī nō ob ꝑ q̃ opio i ꝑ ꝓueniat cū intellu ⁊ scia q̃ sit circa uerū. qa qd ē i potētia nō ē. opio aūt pōt eē circa uerū. nō āt dz dici q̃ sit circa uer̄ nisi p accūs ⁊ cū nō de necītate sit circa uerū. sz qd ē p accūs ⁊ qd ē i potētia. nec dz dici talis q̃ ⁊ c̄. Ddm q̃ ad ꝑ possum⁹ q̃drupl'r̄ rñdē. ꝑ⁰ ut nō sit cure pho magis de uero q̃z de falso. vult enim dare cō ueniētiā iter sciaz intell'm ⁊ opionē. qz qdlibet est circa cōposita. ⁊ ⁊ō dic opionē eē circa uerū. i. circa cōpōnē circa quā hēt eē vītas ⁊ falsitas. q̃ p uerū intelligit cōpōnez. ⁊ sic nō hēt dubiū qd dī. nā oia ista semp sūt circa cōpōnē. Scdo pōt ad ꝑ rñderi q̃ cū ꝑ⁵ uelit dare dīiaz iter opionē ⁊ illa duo potissime dat dīiam iter opionez q̃ magis vī ꝓuenire cū illis duob⁹. hui⁹ aūt ē uera. erit q̃ snia ꝑbi q̃ nō solū opio q̃cūq̃z sz etiā opio uera q̃ magis vī ꝓuenire cū scia ⁊ intellu dīt ab illis: qz ⁊ si sit circa uerū ē circa uerū qd ꝓtigit alr̄ se hīe ⁊ ex ꝑ pōt eē

circa falsuz. Tertio mō pōt rūderi q̃ phs nō asserit sim plr opionē eē circa uerū. sz ita dicē eā esse circa uerū. qd postea sbdit q̃ pōt eē circa falsuz. Quarto mō pōt etiā rūderi q̃ opio giiat p q̃dā pbabilia. sz ut dr i hº rhetori coz q̃ztū est ex pte rei semp uera sūt pbabiliora falsis. Qd aūt dr i. 8. topicoz. q̃ nihil phibet q̃dā falsa pbabiliora eē qbusdā ueris. itelligēdū ē ex pte nra. opiabilia g̃ z pbabilia ex pte rei semp sūt uera. si aūt opinam̄ falsa b̃ est ex malitia siue ex defectu nrī itellꝰ. ¶ Ulteriº forte dubitaret aliqs quō opio sit acceptio ppōnis imediate nō nēcie. ¶ Dōm q̃ sic scibilia reducimº i ppōnes p se notas nēcias. sic opiabilia q̃ztū ē de se reduci hnt i ppōnes p se notas pbabilr. sic sūt ille q̃ vident oibº: ut forte oēs pcederēt hāc q̃ ois mr dilligit filiuz q̃zuis ptigat alr se hre: qr medea nō dilexit: sed dato q̃ opio accipiat tales ppōnes sic notas q̃ pnt dici imediate opiabiles nō erūt nēcie sz pbabiles. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Et certū est sic apparētibº. opio enim in certū est ut nulla hiº est.

¶ Probat qd supposuerat. vz q̃ opio est circa ptigentia alr se hre. Circa qd duo fac pm q̃ duplr pbat itētū ibi [Adhuc aūt nullus.] In pte ista pbat ex ipsis appentibº: z ex his q̃ sūt i pmptu. nā i pmptu est q̃ opinari est circa ea q̃ pnt alr se hre. b̃ sonat opinari. i. non certe cogscē. ló ait. [Et certū est] illis. uel ut hēt alia trāslatio z cū pfessuz ē [sic.] i. q̃ opio sit sic. s. circa nō nēcia [appentibº.] i. ex appentibº. z ex his q̃ sūt i pmptu. z sbdit q̃ [opio eni incertū ē] gd z [nulla hiº.] i. aliqd dubiū. nā hec dicē opio nō gd dubiū. ¶ Deide cū dicē.

¶ Adhuc aūt nullus opinat pbare cū opinet ipossibile esse alr se hēre sed scire. Sz aliquādo qdem esse sic. sed tñ alr nihil phibet tūc pbare tanqz hiº opiniones gdē eē: sed necessariū sciam.

¶ Probat b̃ idē ex pte nra. d. [adhuc aūt nullus opiat pbare.] uel ut hēt alia lra putat opiari. nā pbare ut b̃ sumit est idez q̃ pbabilr cogscē. uel q̃ opinari. nullus g̃ opinat pbare. i. opinari [cū opinet ipsse est alr se hēre. sz scire.] i. sz tūc opinat se scire [sed] sup. cū putat [aliqū qdē eē sic: sz tñ alr nihil phibet] sup. se habere [tūc pbare.] i. tūc putat se pbare. i. pbabilr cogscē z opinari [tanqz opionē qdē] ptigat [eē hui º.] s. ptigētio [sed sciaz] ptigat eē [nēcij.] ¶ Deinde cū dicit.

¶ Qualiter g̃ est idem opinari z scire q̃re non erit opinio scientia.

¶ Mouet q̃sdā qōnes circa sciam z opionem. Circa qd tria fac: qr pº mouet hº qōnes. 2º arguit ad utrāqz illarū qōnū. 3º soluit qōnes illas. 2º ibi. [Sigs posuerit.] 3ª ibi. [Aut sigdē.] Mouet aūt duas qōnes. vnaz de scito z opinato. utrū idē possit eē scitū z opinatū: z q̃ztū ad b̃ ait [q̃liter igit ē.] i. ptigit [opiari z scire idē] i. q̃liter ptigit idē eē scitū z opiatū. Scda qō ē de scia z opione. utrū scia sit idē q̃ opio z quātuz ad b̃ subdit [q̃re scia nō erit opio.] i. idē q̃ opio. ¶ Notāduz aūt q̃ vna istarū qōnū depēdet ex alia. nā si scitū est opinatū: qd q̃rit qō pma: scia erit opio qd q̃rit qō scda: z ez si scia ē opio scitū ē opinatū. z qr sic iste qōnes ex se iuicē depēdēt. z arguē ad vnā est arguē ad aliā. q̃liter aūt scitū possit eē opiatū. z utrū si scitū sit opinatū: z scia sit opinio in sequēti qōne dicet. Ad pns aūt scire sufficiat q̃ phus hūs qōnes annectit ad inuicē. d. q̃ si scitū erit opinatū: q̃re scia nō erit opinio. i. ex hoc sequet q̃ scientia sit opinio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aliquis posuerit eē aut nihil ptingere opinari.

¶ Arguit ad utrāqz qōnē: uel fac arguēta q̃ pnt ad utrāqz qōnē referri. z sūt hui º argumēta tria. 2ª argª icipit ibi [Cōsequēt eni.] 3ª ibi. [Sic eni qr.] Dicē g̃ [Sigs posuerit eē] sup. idē sciaz z opionē: uel idē scitū z opinatū [aut nihil ptigē opinari.] i. pp nihil ptigē opiari sup. q̃ nō ptigat scire. Uñ alia trāslatio hēt hāc sniam clariº ubi sic dr. sigs posuerit oē qd nouit ptigē opinari. ē g̃ b̃ argumētū tale. oē qd qs nouit. i. qd sciuit ptingit opinari. uel qd idē ē nihil ptigit opinari qd. s. non ptigat scire. g̃ ē idē scire q̃ opinari: z idē scitum q̃ opinatū. ¶ Notādū aūt q̃ pbabilr arguit q̃ oē qd ptingit scire ptigit opinari. nā qcqd cognoscimus p rōnes nēcias: p q̃s dicimur scire possumº cogscē per rōnes pbabiles p q̃s dicemur opinari. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cōsequēter eni b̃ qdē sciēs: ille vo opinās per media q̃uscqz ad imediata ueniat Quare si qdē ille sciuit z opinans sciuit.

¶ Adducit 2ª argª. d. [Cōsequt eni b̃ qdē sciēs] sup. sua scibilia [ille vo opinās] psequt sup. opinabilia [p media q̃uscqz ueniat ad imediata: q̃re si qdē ille.] i. sciens. [sciuit z opinās sciuit] est g̃ idē scia z opinio scituz z opinatū. ¶ Notandū aūt vim rōnis huius in b̃ pnstē q̃ sicut scia pcedit per media donec ueniat ad imediata. ita opinio pcedit per media donec ueniat ad imediata. nā ut sup̄ dixim º: ad opionē spectat ēt usqz ad imediata resoluē. q̃re si ex b̃ dr sciēs scire: qr uadit per media usqz ad imediata. z opinās dicet sciēs. qr isto mō pgit. erit g̃ scia opio: z scitū opinatū. ¶ Deide cū dicē

¶ Sicut eniz z qr est opinari z ppter quid aūt medium est.

¶ Adducit tertiā rōnē dicēs q̃ [sic eni ē.] i. ptigit opinari [qr z pp qd.] s. ptigit opinari [b̃ aūt ē mediū.] i. b̃ ē opinari p mediū z p cāz. ¶ Notādū aūt q̃ sic cō tigit accipe pbabilr aliquē effectū ptigit accipe pbabilr cāz. cū g̃ arguim º p id qd appet eē pbabilr effectº aggiiam º opionē qr. sed cū arguim º p id qd appet pbabilr eē cā z mediū tūc aggiiam º opionē pp qd. ptingit opinari g̃ qr. z pp qd. ex b̃ g̃ sic formet rō. b̃ vi eē ppriuz scie diuidi p qr. z pp qd. sz b̃ cōpetit opioni. g̃ sic di opio p qr. z pp qd sic diuidit scia. z sic ptingit opinari qr. z pp qd. qd est hēre mediū z cām. sicut ptingit scire. idē g̃ erit scia z opio. qr eodē mō diuidunt. z p pns idē erūt scitū z opinatū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut si qdē sic arbitrat nō cōtigētia alr se hre: sic z hūt diffōnes p q̃s sunt demōstrationes nō opiabit sz sciet. Si aūt uera qdē eē nō tñ b̃ ipis iesse pm substāriā sz pm speciē opinabit z non sciet uere.

¶ Soluit ad qōnes factas. Circa qd duo facit. qr pº soluit ad qōnē scdaz. vz q̃ nō ē idē scia z opio. 2º ad qōnē pmā. ibi [Eiusdē autē opio.] Circa pm duo fac. qr pº ostēdit q̃ nō ē idē opio z scia. 2º diuidit opionē i qr. z pp qd ibi [z qr z pp qd.] Dicē g̃ [Aut gdez si aliqs sic arbitrat.] i. sic extimat. z sic videt se cogscē nō ptigētia alr se hre sic se hūt diffōnes p q̃s demōstrationes sūt: sic cognoscēs talia z p talia [nō opinabit sz sciet. si aūt uera qdē] vident eē q̃ accipit [nō tñ] ptigit [ieē ipsis pz sbaz] q̃ztū ad pdicata subalia [z pz spēm] q̃ztū ad p se passiones [opinabit z nō uere sciet.] q. d. q̃ hec ē dūia iter sciaz z opionē. qr scia accipit q̃ nō ptigūt alr se hēre. opio aūt nō accipit ea q̃ isūt rebº pm subam. i. nō accipit pdicata subalia. ul' melº nō accipit ea q̃ isūt rebº pz subaz. i. p se z pm spēm: sed accipit ea q̃ ptigūt alr se hēre. pp qd nō ē idē scia z opio. ¶ Notādū autē q̃ distiguit duplex accīs. vz aceīs idiuiduī z accidēs

spēi. Accūs aūt idiuidui est accūs cōe. Accūs aūt spēi
sūt p se passiōes q̃ sequunt p̃ncipia subalia rei. arguē g̃
ex talib⁹ q̃ isūt p̃m subaz ⁊ spēm. i. q̃ sequunt p̃n⁹ subalia: ⁊ sūt accūtia spēi est arguē ex nō ꝓtigētib⁹ alr se hē
re. opio aūt nō accipit talia: qr accipit ꝓtingētia alr se
habere: ⁊ ideo differt a scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qr ⁊ pp qd sigdē p̃ imediata opinabit
si nō p̃ imediata solū ipm qr opinabit.

¶ Diuidit opionē i qr. ⁊ pp qd. Propter qd̃ scīēdū q̃ tā
i scia q̃z i opione cū gs scit resoluē usqz ad immediata
scit qr. ⁊ pp qd. scit qr. qr scit qm̄ sic ē. ⁊ scit pp qd: ga
scit cām. sed cū nescit resoluē usqz ad imediata pōt sci
re qr: sed nescit pp qd: qr nescit cāz. ut q̃ videt solē eclipsari ⁊ nescit eclipsim resoluē i suā cām ut iterpōnem
terre: scit qr sol eclipsat. sed nescit pp qd. ⁊ qd̃ dictū est
de scia vītatē hēt de opione. nā opinabilia mediata q̃
sūt paz. pbabilia pnt reduci i imediata. pbabilia. ⁊ qm̄
scim⁹ talia opinabilia sic resoluē hēm⁹ opionē qr. ⁊ pp
qd. qm̄ aūt nescim⁹ hēm⁹ opionē qr. nō pp qd. ideo ait
[Et qr ⁊ pp qd] sup. hēbit opionē [sigdē opinabit p
imediata.] i. si sciat resoluē opinabilia usqz ad imedi
ata [si vo nō p imediata opiabit ipz qr] sup. nō pp qd

¶ Eiusdē aūt opinio ⁊ scia nō penit⁹ est: ꝗ
sicut falsa opio ⁊ uera eiusdē quodā mō ē
sic ⁊ scia ⁊ opinio eiusdē. Etenim opionē
⁊ uerā ⁊ falsam sicut dicūt qdā eiusdem i
eē incōuenientia accidit appetere alia que
⁊ non opinari q̃ opinatur falso.

¶ Post q̃z pbus soluit hāc qōnē q̃ nō ē idē opio ⁊ scia:
In pte ista vult soluē qōnē aliā q̃ nō ē idē scitū ⁊ opia
tū ostēdēs quō sit idē ⁊ quō nō sit idē. Circa qd̃ duo fa
cit: qr p⁰ ostēdit quō sit idē scitū ⁊ opinatū: ⁊ quō nō sit
idē q̃z tū ad ipz scibile ⁊ opiabile. 2⁰ quō sit idē q̃z tū ad
sciētē ⁊ opinātē. ibi [Manifestū aūt ex his.] Circa p̃
mū tria fac: qr p⁰ ostēdit q̃ nō ē idē scitū ⁊ opinatū penit⁹: nec de eodē penit⁹ ē scia ⁊ opio sic nō est idē opio
uera ⁊ falsa: nec ē de eodē penit⁹ opio uera ⁊ falsa. 2⁰
declarat quō de eodē possit esse opinio uera ⁊ falsa. 3⁰
qd̃ dixerat de opione uera ⁊ falsa adaptat ad sciam ⁊
opionē. 2ª ibi. [Qm̄ aūt idē.] 3ª ibi. [Silr aūt scia.]
Dic g̃ [eiusdē aūt opio ⁊ scia nō penit⁹ ē: sz sic falsa. ⁊
uera opio q̃dāmō ē eiusdē. sic ⁊ opio ⁊ scia ē eiusdē]
sup. q̃dāmō nō eiusdē simplr. ⁊ sbdit q̃ [⁊ opionē uerā ⁊ falsam eiusdē: sic qdā dicūt eē accidit] sup. illos
sic dicētes [appetē icōueniētia alia qdē] sup. mlta q̃z
ista q̃ ponunt hic. uel alia qdē multa: utputa oia illa in
cōueniētia q̃ posita sūt in 4. met.ᶜ. ubi hec mā ptractat
[⁊] sup. iter alia icōueniētia accidit ꝗ icōueniēs [nō
opinari qd̃ opinat falso.] sz. q̃ nulla opio sit falsa. ꝗ g̃
posito glibet opinabit uerū: ⁊ nō opinabit qd̃ opinat
falsuz. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ segt hec ꝓtia. q̃ si
de eodē eēt opio uera ⁊ falsa: q̃ nulla opio eēt falsa. ⁊
q̃ nō opinaret aliqs de aliq̃ aliqd qd̃ eēt falsū. ¶ Dōz
q̃ modi itelligēdi sumunt a modis eēndi. vñ sic res se
hēt ad eē: ita se hēt ad cognosci. pp qd̃ de eodē penitus
nō pōt eē opinio uera uel falsa. nā opinio uera ē de eo
dē relato i id qd̃ iest ei lz ꝓtigat alr se hīe. falsa aūt opio
ē de eodē relato i id qd̃ nō iest ei: lz ꝗ forte ꝓtigat alr
⁊ alr se hīe. sic g̃ soz. sedēs ⁊ stās ē idē mālr: nō ē idez p
oēz modū. ita idē ut relatū i id qd̃ iest ei ⁊ relatū in id
qd̃ nō iest ei ē idē mālr. nō idē ē p oēz modū. sz si de eo
dē p oēz modū posset eē opio uera ⁊ falsa. vītas ⁊ falsitas opionis nō accipet ex eo q̃ ita res se hēt: ut de sor
te eodē mō se hīte ⁊ p̃m rē ⁊ p̃z relationē ut q̃ nō refertur i aliō ⁊ aliō nō posset eē opio uera ⁊ falsa. q̃ huius
diūsitas sumeret ex pte rei opiabilis. g̃ si posset eē opinio uera ⁊ falsa: sic de eodē penit⁹ oportēret q̃ talis diuersitas sumeret ex pte itell'is opinātis. ut iō hec eēt falsa opio. sortes sedet: qr aliqs opinat ipm nō sedē: sz ēt
iō ē uera. qr aliqs opinat ipm sedē. p̃m ꝗ g̃ rediret illa
opio reprobata i. 4. meta. q̃ qcqd appet ē uerū: ⁊ quic
qd opinat aliqs ē uerū. hāc g̃ pōnē sequunt multa icō
ueniētia. ⁊ potissime segt ꝗ icōueniēs q̃ nulla opio sit
falsa. qr si qcqd opinamur ē uerū: cū nullus opinet aliqd qd̃ credat eē falsum: nulla opinio erit falsa. iō pbus
ait. q̃ nō ꝓtigit opinari q̃ opinat falso. i. qd̃ credit esse
falsuz. pz q̃ si de eodē penit⁹ posset eē opio uera ⁊ falsa seqret q̃ qcqd opinaremur eēt uerū: pp qd̃ nulla opinio eēt falsa. ¶ Ulteri⁹ qr itell'is hois nō qscit. dubitaret forte aliqs vñ segt hec ꝓña. q̃ si eadē penit⁹ eēt opinio uera ⁊ sla q̃ qcqd crederem⁹ eē uez: uerū eēt. ⁊ q̃
p ꝓñs nulla opio eēt falsa. ¶ Dōm q̃ qr vītas ⁊ falsitas opionis nō cātur ex itell'u opinātis: sz ex re opinata
ut iō ē uera opio: qr sic ē i re. ⁊ iō falsa qr sic nō est. ⁊ qr
vītas ⁊ falsitas opionis cātur ex re opinata: nō ex itellectu opināte nulla mutatiōe facta i itell'u opināte sed
solū mutata re opinata opio uera fiat falsa: ⁊ ecōuerso
ut si opionē qs hēt q̃ petr⁹ sedeat manēte eo i hac opinione nulla mutatiōe penit⁹ facta i ipso surgēte petro
erit illa opio falsa q̃ pus erat uera. g̃ opinās penit⁹ exñs
idē nullo mō mutās pōt hēre opionē uerā ⁊ falsam. cu
ius rō ē: qr hui⁹ vītas ⁊ falsitas nō cātur ex opināte. si
ꝗt de eadē re penit⁹ nullo mō se alr hīte nec i aliud ⁊
aliud relata posset eē opio uera ⁊ falsa: ꝓñs eēt q̃ talis
vītas ⁊ falsitas nō cāret ex re opinata. sic nō cātur ex i
tellectu opināte. qr eodē mō penit⁹ se hīte pōt hīe opinionē uerā ⁊ falsaz. sz si nō cāret vītas ⁊ falsitas ex re
opinata oporteret q̃ cāret ex itell'u opināte. g̃ sic nunc
vītas ⁊ falsitas opionis cātur ex eē ⁊ nō eē rei. ita stāte hac ypothesi vītas ⁊ falsitas opionis cāret ex opiari uel ex nō opinari opinātis. g̃ sic nūc dicim⁹ q̃re ē uera opio qr sic est. ⁊ q̃re falsa qr sic nō est. ita nūc dicere
mus q̃re est uera: qr sic itell'is opinat: ⁊ q̃re falsa quia sic
nō opinat. qcqd ergo opinaremur eēt uez: ⁊ nulla opinio esset falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt multipl'r idē dicit est sicut ꝓtigit
Est aūt sicut nō. cōmēsuratiuū eni eē dia
metrū uere opinari incōueniēs est. ꝗ quia
diametros circa quā sunt opiniones idez
sic eiusdē est: sed qd̃ aliqd erat eē vnicuiq̃
p̃m rationem non idem est.

¶ Quia dixerat q̃ de eodē penit⁹ ē opio uera ⁊ falsa declarat quō de eodē ⁊ quō nō de eodē sit opio uera ⁊ falsa. nā idē opinabile pōt dici: uel ipm enūciabile: ul' ipa
res opinata de eodē enūciabili sil' nō pōt eē opio uera
uel falsa: uel qd̃ idē ē: idē enūciabile nō pōt sil' eē uez ⁊
falsuz: sz eodē opiabili. i. de eadē re opinata ē ut sic: ⁊ ē
ut nō. nā de eadē re mālr pōt sil' eē opio uera ⁊ falsa. de
eadē formalr nō. iō ait q̃ [qm̄ aūt idē di multipl'r est]
qr [sic ꝓtigit eē] sup. de eodē opionē uerā ⁊ falsam [ē
aūt sic nō.] i. qdā mō ꝓtigit ⁊ qdā mō nō. ⁊ subdit q̃
[cōmēsuratū eē diametrū coste uere opinari est icōueniēs.] q. d. q̃ istud enūciabile qd̃ ē diametrū ē cōmensuratū coste nō pōt exp̃mē uel significare opionē uerā:
⁊ qd̃ dictū ē de isto enūciabili itelligēdū ē de quolibet
alio enūciabili. q̃ vnū ⁊ idē enūciabile sil' ⁊ sel' nō pōt
exp̃mē uel significare opionē uerā ⁊ falsaz: qr tūc esset
eadē oro sil' uera ⁊ falsa. ⁊ sbdit q̃ [sz p̃m diametros ē
circa queqz sūt opiones.] i. qz tū ad ipsaz rē opinatā ē
[idē.] s. māliter [⁊ sic est eiusdē.] s. māliter opio sup.
uera ⁊ falsa [sed q̃ aliqd erat eē vnicuiq̃ p̃m rōnē.] i.
qz tū ad rōnē diffinitiuā que dic eē rei [nō est idē.] q.
d. q̃ de eodē diametro mālter nō de eodem formalr ⁊

ꝑm rōnē pōt esse opio uera ⁊ falsa. ¶ Dubitaret forte aliqs quō de eadē re mäliter nō de eadem re formalr: ⁊ ꝑm rōnē pōt eē opio uera ⁊ falsa. ⁊ quō idē enūciabile nō ꝯtingit eē uerū ⁊ falsuz. ¶ Dōm q̄ sigs opinat dia metrū eē cōmēsurabile coste opiat falsuz. q aūt opinatur ipm icōmēsurabile opinat uerū. idē est ḡ diametrū mäliter de quo hic hēt opionē uerā: ille vo falsaz. sz nō est idē diametrū formalr ⁊ ꝑm rōnē: nec ꝑm ꝯsideratio nē. nā hūs opionē uerā cōmēsurat diametrū ꝑm eē incōmēsuratū ⁊ refert diametrū in tale eē. hūs vo falsaz ꝯsiderat ipm ꝑm eē cōmēsuratū ⁊ refert ipm in tale eē. idē est ḡ diametrū mäliter de quo pōt esse opio uera ⁊ falsa: sed nō est idē formalr. uel nō est idē ꝑz ꝯsideratio nē. uel nō est idē ꝑm relationē. nā cōmēsuratio ⁊ incōmēsuratio sunt diūse pfectiōes uel diūse forme. vñ nō est idē formalr diameter accept⁹ ut cōmēsurat⁹ ⁊ ut incōmēsurat⁹: nec est eodē mō ꝯsiderat⁹ diameter sic ⁊ intellect⁹. nec est diameter eodē mō relat⁹: nec est idē ꝑm relationē si referat in eē cōmēsuratū ⁊ in eē icōmēsuratū: qz si opinabile dicat rē opinatā de eodez opinabili i. de eadē re opinata mäliter pōt eē opio uera ⁊ falsa: sz de eadē re opinata ꝑm ꝯsiderationē. ⁊ de eadē re ꝑz relationē non erit sil uera ⁊ falsa opio. Sic ḡ dōm est de opinabili put p opinabile itelligim⁹ rē opinatā. sed si p opinabile itelligam⁹ ipm enūciabile siue ipsaz ꝓpōnē per quā ꝓferam⁹ opionē nr am: qz nō est eadez ꝓpō nec idē enūciabile qd dicit diametrū eē cōmēsurabile: ⁊ q̄ dicit ipm eē icōmēsurabile. de eodē enūciabili nō erit sil opinio uera ⁊ falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sil'r aūt ⁊ scia ⁊ opinio eiusdē est. hoc qdē eniz sic aialis est q̄ nō est ꝯtingē nō eē aial. sed illa qdē qd est ꝯtingē ut si hoc qdē q̄ uere hois est: illa vo hois qdē: non aūt ueri hois. idē enim est qz homo ꝑ autem non sicut idem.

¶ Per id qd dixerat de opione uera ⁊ falsa soluit qōnez de scia ⁊ opione. nā fiē de eodē mäliter pōt eē opio uera ⁊ falsa. nō aūt de eodē ꝑm ꝯsiderationē. ita de eodē mäliter pōt eē scia ⁊ opio: nō aūt de eodē ꝑm ꝯsideratiōnē. ut sigs ꝯsiderat hoiem eē uere aial ⁊ q̄ impole sit alr se hīe poterit hīe sciam. Sigs vo ꝯsiderat q̄ hō nō sit uere. i. ex necitate aial: ⁊ q̄ pōt hoc alr se hīe poterit de ꝑ hīe opionē. de eodē ḡ hoie alr ⁊ alr ꝯsiderato poterit eē scia ⁊ opio. ꝑ est ḡ qd dic. ⌊ Sil'r aūt scia ⁊ opinio est eiusdē. ⌋ s. mäliter: nō eiusdē ꝑm ꝯsiderationez. Et subdit q̄ ⌊ hec eni qdē. ⌋ i. scia ⌊ est sic aialis q̄ non est ꝯtigē nō eē aial sz illa. ⌋ i. opio ⌊ q̄cūq; est ꝯtigē ⌋ nō eē aial. q. d. q̄ scia de aliq̄ q̄ sit aial est q̄ nō ꝯtigat nō eē aial. Illa aūt opio de aliq̄ q̄ sit aial est q̄cūq; uel est ⌊ que est ꝯtigē ⌋ alr se hīe. Et subdit ⌊ ut si hec qdē. ⌋ i. si scia ⌊ sit uere hois. ⌋ i. si sit de hoie q̄ uere sit aial: ⁊ q̄ nō ꝯtigat alr se habere ⌊ illa vo. ⌋ i. opio ⌊ hoīs qdē ⌋ sit ⌊ nō aūt uere hois. ⌋ i. non sit hois q̄ sit uere aial. i. de necitate aial q̄ nō ꝯtigat alr se hīe. Et subdit ⌊ illō eni est qz hō. ⌋ i. de eodē hoie mäliter erit scia ⁊ opio ⌊ hoc aūt. ⌋ i. idē hō mäliter est ⌊ sic nō idē ⌋ ꝑz ꝯsiderationē put de ipso hēt eē scia ⁊ opio. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū de eodē mäliter possit eē scia ⁊ opio. ¶ Dōm q̄ ēt in mathematicis que maxie sūt scita: ⁊ que maxime sūt certissima i ꝑmo gradu certitudis: ut vult Lombardus ꝯ suꝑ 2° me^ce. pōt ꝯtigē q̄ idē sit sil scitū ⁊ opinatū: ut de triāgulo q̄ hēt tres pōt qs hīe sciam si assēt̄iat huic vitati eo q̄ nouit cām pōt qs hīe opionem. si assentiat huic vitati pp aūctē Euclidis. qz ꝑ dic Euclides uel pp aliqd aliud ꝓbabile signū. hūs eni ꝑ mō cognitionē de triāgulo nō hīet sciam sed opionē. nā qd dic Euclides posset eē falsuz ⁊ ꝓbabile signū posset deficē. ḡ sic sciēs triāgulū q̄ hēt tres: qz ꝑ dic Euclides. uel de ꝑ hēt aliqd ꝓbabile signū nō hēt de ꝑ sciam: qz nescit ꝑ q̄ nō possit alr se hīe. relinquit ḡ q̄ hēat de ꝑ opionē. de eodē ḡ mäliter poterit eē scia ⁊ opio. nō tū de eodē ꝑm ꝯsiderationē. qz nō est idē ꝑm ꝯsiderationē referre aliqd in p se cām ⁊ i aliqd ꝓbabile signū. ul nō est idē ꝑm ꝯsiderationē ꝯsiderare aliqd ut nō ꝯtigat alter se hīe. ⁊ ꝯsiderare illud ut ꝯtigat alr se hīe. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrū si idē sit scitū ⁊ opinatū idē eēt scia ⁊ opio. ¶ Dōm q̄ si idē penit⁹ ⁊ per oēm modū eēt scitū ⁊ opinatū: idē eēt scia ⁊ opio. nā idem penit⁹ ⁊ p oēm modū nō posset eē scitū ⁊ opinatū nisi de ipso eodē ꝑm easdē ꝯsideratiōes scia ⁊ opio aggenerarent. quo posito nō differret scia ab opione: postq̄ ꝑz oino ꝑm easdē ꝯsideratiōes aggñarēt utraq;. immo qz hīt⁹ differūt p act⁹: ⁊ act⁹ per oba. de eodē obo formalr nō pñt diūsi hīt⁹ eē. si ḡ de eodē ꝑm eādē ꝯsiderationē nō pñt eē diūse scie. multo magis de eodē ꝑz ꝯsiderationē eādē nō poterit eē scia ⁊ opio. si ḡ idē penitus ⁊ ꝑz eādē ꝯsiderationē sūptū eēt scitū ⁊ opinatum idē eēt scia ⁊ opio. nō tū opz q̄ nō plus differāt sciētia ⁊ opio q̄z scitū ⁊ opinatū. nā scia ⁊ opio ꝓut scia dicit hītū aggñatū ex rōnib⁹ necīs. ⁊ ꝓut opio dicit hītum aggñatū ex ꝓbabilib⁹. sūt duo hīt⁹ nō solū ꝑm rōnem uel ꝑm cōsiderationē: sed etiā realr differētes. scitū tū ⁊ opinatū nō opz q̄ realr differāt. de eodē eniz diametro realr aliter ⁊ aliter ꝯsiderato posset qs habere sciē tiam ⁊ opinionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū aūt ex his est q̄ neqz opinari simul idē ⁊ scire ꝯtingit. Simul eniz utiq̄z haberet opionē aliter hñdi ⁊ non alr habēdi idem esse q̄ uere non cōtingit.

¶ Ostēdit quō de eodē possit eē scia ⁊ opio q̄z tū ad sciētē ⁊ opinātē. Circa qd duo facit. qz ꝑ° ostēdit q̄ i eodē nō pōt eē sil de eodē scia ⁊ opio. 2° q̄ in alio pōt ibi ⌊ In alio qdē eni. ⌋ Dicit ḡ q̄ ⌊ manifestū est autez ex his q̄ nō ꝯtingit ⌋ eūdē hoiem ⌊ sil opinari ⁊ scire idē. hīet eni utiq; ⌋ idē hō ⌊ opionē idē alr se hñdi ⁊ nō alr se hñdi. qd uere nō ꝯtigit. ⌋ ¶ Dubitaret forte aliqs. utz idē hō possit idē sil scire ⁊ opinari. Et vi q̄ sic. nā scia aggñat per rōnes necīas. opio p ꝓbabiles. si ḡ qs hēat de aliq̄ opionē per rōnes ꝓbabiles: si postea acqrit de illo per rōnes necīas: nō opz q̄ obliuiscat illas rōnes ꝓbabiles. sil ḡ de eodez hēbit rōnes necīas ⁊ ꝓbabiles. ḡ sil sciam ⁊ opionez. ¶ In ōriū est ꝑbus: qa rūc seqrēt posse hīe sil opionez. i. extimationez esse idē alr se hñdi. i. alr se hīe ⁊ nō alr se hīe. que duo sibi inuicez adūsant ⁊ sil esse uera nō ꝯtigit. ¶ Dōm q̄ idez sil de eodez nō pōt sil sciam ⁊ opionez hīe. pōt eniz sil de eodez sil hīe rōnes necīas ⁊ ꝓbabiles: sed rōnes ꝓbabiles sine necīs fact̄ūt opionez. cū necīs aūt nec fidez nec opionez nec aliquā credulitatez fact̄ūt. nā hūs rōnes necīas de triāgulo q̄ hēt tres. si tū hic hīet aliqd signū ꝓbabile nullā fidez nec aliquā credulitatez ulterioremi illo faceret. hūs ḡ rōnez necīā q̄ nō pōt alr se hīe nullā opionē de illo hīe pōt p aliqd signū ꝓbabile p qd existiet q̄ illd possit alr se hīe. ¶ Deide cū dicit.

¶ In alio qdē eni vnūqdqz eē ꝯtingit eiusdē sicut dictū est: ꝑ i eodē nihil sic pōt esse: hēret enim opionē simul: ut q̄ hō esset: q̄ uere est aial. hoc eni erat nō ꝯtigē non eē aial. hoc enim sic ꝯtingit sic ꝯtingere.

¶ Ostēdit q̄ in alio ꝯtigit resumēs q̄ in eodez esse nō possit. ali⁹ eni ⁊ ali⁹ hō pōt de eodez hīe sciam ⁊ opionez. sed nō idez hō. ió ait ⌊ in alio qdez eni vnūqdqz. ⌋ i. taz sciam q̄z opionē ⌊ ꝯtigit esse eiusdē mäliter ⌊ sed i eodē

nihil sic pōt esse. hiet enim.]s. idem hō[opionem sil. ut q̄ hō esset q̄ uere est aial.]i. ex necitate ⁊ essentialr aial[B eni erat nō ꝓtigē esse nō aial.]i. nō ꝓtingē alr se hie. ⁊ sup. idē hēbit opinionē q̄ nō uere aial. i. q̄ hō nō sit uere aial[hoc enim est sic ꝓtingē.]s. alr se habē cū ḡ ista duo stare nō possint sil q̄ aliqs credat de aliq̄ q̄ sit uere aial: ⁊ q̄ nō sit uere aial: q̄ nō possit aliter se hēre: ⁊ q̄ possit aliter se habē vnus ⁊ idē de eodē non poterit hie sciam ⁊ opinionē. sed alius ⁊ alius poterit ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū de quocūqz est scia possit eē opinio: ⁊ ecōuerso. ¶ Dōm q̄ de quocūqz est scientia illud nō est per se notū: qr si eēt per se notū de eo nō eēt scia sed itellect⁹. qcqd aūt nō est per se notū pōt apud aliquē eē dubiū. de quocūqz ḡ est scia: ⁊ qcqd scitur per rōnes nēcias pōt apud aliquē eē dubiū ⁊ cōgsci per rōnes ꝓbabiles. de eodē ergo nō erit itellectus ⁊ opinio: sed de quocūqz est scia pōt eē opinio: non tñ ꝓuertit q̄ de quocūqz sit opinio de illo possit esse scia. nā pticularīū nec est scia nec diffinitio: pōt tñ de eis esse opinio. nō ergo de quocūqz ꝓm se est opinio pōt esse scia cū de quocūqz est opinio pōt de eo eē scia aliq̄ mō uel in se uel in suo ulī: ut in eo inuenit aliqd nēciuz: ut si est opinio de pticularib⁹ de eis erit scia in ulī: ⁊ si est opinio de eis que ꝓtingūt alr se hie de eis erit scia, put in eis repit aliqd qd nō ꝓuenit alr se hie. de ipsis enim trāsmutatiōib⁹ pñt fieri imutabiles rōnes. vñ naturalis phia que est de corpe mobili: de ipso corpe mobili format imutabiles rōnes: ⁊ de casu: ⁊ de fortuna pōt eē scia, put in eis repit aliqd nēciū. nā talia eē cās per accñs nō est per accñs sed necessariū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs ut ꝓ opinās posset credere se scire: ⁊ sciēs credē se opinari. ¶ Dōm q̄ circa opionē decepionē cadere nō est incōueniēs. multi enim opinātur ⁊ nō hñt nisi mediū, ꝓbabile qd pōt alr se habē: ⁊ tam decipiunt credētes se habē necessariū mediū q̄ nō possit alr se habē. vñ tales nō hñt sciam: credūt tñ se hēre sciam: sed circa sciaz cadē deceptionē est ipōse. pōt eni ꝓtigē q̄ nesciēs credat se scire: sed q̄ sciēs credat se nescire ⁊ decipiat: uel credat se opinari est ipōse. nam nō est sciēs nisi sciat resoluē usqz ad per se nota. hoc autez sciēs statim videt q̄ ipōse est alr se habē. sic aūt se hñs nō est pōse q̄ opinet. Aduertēdū tñ q̄ hñs mediū, ꝓbabile si credat hie nēciū lz decipiat ⁊ nō hēat sciam habet opinionē māliter sed nō formaliter: qr nō opinat ut opinās se opinari: sed ut deceptus: ⁊ ut extimās se scire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Reliqua aūt quomō oportet distribuere in rōnem ⁊ in intellectū: ⁊ sciam: ⁊ artem: ⁊ prudētiam: ⁊ sapiētiam. hec qdem eniz phisice: illa vo ethice speculationis sunt magis.

¶ Compat sciaz ad alios hit⁹ cognitiuos. Circa qd duo facit: qr p° compat sciaz ad alios hit⁹ cognitiuos ueros 2° spāliter determiat de solertia q̄ spāli mō respicit ꝓiecturationē medij. 2ª ibi.]Solertia qdē.] Dicit ḡ q̄ [reliq̄ aūt.]i. reliqs hit⁹ cognitiuos[quō opz distribuē.]i. distiguē[in rōnē ⁊ itell'm ⁊ sciaz ⁊ artē ⁊ prudētiā ⁊ sapiam]sup. nō spectat oia ista distiguē ad pñtē speculationē nec ad hūc libū ⁊ ꝓbdit q̄[hec qdem sūt phisice magis. illa aūt sūt magis ethice ꝓsideratio nis.]q. d. q̄ aliq̄ istoꝝ distiguē ⁊ iuestigare spectat ad phisicū. i. ad nālē phiam. aliq̄ vo cōsiderare spectat ad ethicā. i. ad moralē sciam. ¶ Notādū aūt q̄ ptermissa opione lo quēdo de hitib⁹ ueris pma diuisio est in rōnē ⁊ itell'm. est eni itell's cognitio pncipioꝝ ad que nō est rō. p rōnē enim habet cognitio ꝓnū que q̄drupl'r se hñt. qr uel sūt practice uel speculatiue. Si sūt practice B est dupl'r. qr uel sūt circa agibilia ⁊ sic ē prudētia q̄ ē recta rō agibiliū. uel sūt circa factibilia. ⁊ sic est ars q̄ ē recta rō factibiliū. Si aūt sūt speculatiue. uel ē p cās nō altissimas. ⁊ tūc est sapia. uel p cās nō altissimas ⁊ tūc ē scia. Recta ḡ rō diuidit i q̄tuor. in sciam: sapiam prudētiā: ⁊ artē. artifices eni manuales lz nō arguant sill'istice. qcqd tñ faciūt se hēt per modū ꝓnis. ꝓcludūt eni i mēte sua se debē sic facē. uel qr sic videūt pitos artifices facē. uel ductu rōnis ducunt ut sic agāt. cū ergo phs distixit reliqs hit⁹ in rōnē ⁊ itell'm qñ postea noiauit sciam ⁊ artē ⁊ cū noiauit i que diuidit rō: notāduz ēt q̄ rō ⁊ itell's pñt dicē potētias aie ⁊ sic de eis ꝓsiderare spectat ad phisicū. uel pñt dicē hit⁹. nā rō ut dcm est diuidit in q̄tuor hit⁹. ⁊ sic spectat ad libū ethicoꝝ. nā in 6° ethicoꝝ seriose de oib⁹ his qnque habitibus determinat. q̄liter aūt pōt se itromittē ethicus de talibus nō est pñtis speculationis. Uel possum⁹ dicere q̄ phus p rōnē itelligit potētiā itellectiuā de qua determinare spectat ad phisicū ut ad libū de aia. per itell'm ⁊ sciam ⁊c. itelligit qnque hitus cognitiuos de qbus determinat in 6° ethicoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Solertia aūt est subtilitas quedā in non prospecto tempore medij.

¶ Determiat de solertia. Circa qd tria facit. qr p° ait qd est solertia. 2° qd dixerat declarat per exēpla. 3° reducit solertiā ad ordinem sillisticum. 2ª ibi[Ut figs.] 3ª ibi [Splēdidū eē.] Dicit ḡ q̄[solertia est q̄dā sbtilitas medij.]i. q̄dā facilis ꝓiecturatio medij. ut hēt alia trāslatio[tpe nō specto.]i. nō hito tpe ad pcipiendū ⁊ ad deliberādū. tūc eni dī qs solers qñ q̄si statim ⁊ subito videt mediū ⁊ cām q̄re aliqd fit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si aliqs videt q̄ splēdorē semp hz luna a sole. stati itelligit pp qd hoc fit: qr pp id q̄ illustrat a sole. Aut disputātē cū diuite. coguit qñ accōmodatuz est: aut pp id q̄ qdē amici sunt qr inimici eiusdem sunt. Dis eni cās medias videt coguit ⁊ ultimas. splēdidū eē ad solez sit in q̄. a. lucē a sole. b. luna. c. iest āt lune qdē. c. qd ipi iest b. qd ē lucē a sole. ipi āt. b. a. qd est ad B eē splēdiduz a quo splēdor: q̄re ⁊ ipi. c. a. p. b.

¶ Qd dixerat declarat per exēpla. ⁊ ponit tria exempla. v.[Ut figs videt q̄ luna splendorez habet cōuersa ad solem.]i. ex ea pte quā habet uersus solem[statim intellexerit, ppter qd fit hoc: qr, ppter id qd illustratur a sole]qr enim videmus q̄ luna semp habet splendorē in illa pte que est uersus solem: ⁊ nō in alia debem⁹ intelligere q̄ habet lumen a sole. ¶ Ponit aliud exēplum. v.[Aut]sup. ut figs videt[disputātem.]i. altercantem. s. paupem[cū diuite cognouit: qñ accōmodatuz est.]i. statim cōiecturatus est q̄ ille diues aliqd accōmodauit illi paupi. ¶ Ponit aūt tertiū exēplū. v.[aut] sup. figs videt duos inimicos factos amicos statim sup. cognouit, ppter qd hoc fit ut[ppter id q̄ sūt amici eiusdem uel inimici eiusdez]ꝓtingit enim duos inimicos fieri amicos. uel qr amicant vni ⁊ eidem: uel qr inimicant vni ⁊ eidem ut ꝓfundāt illuz. Et subdit q̄[ois causas medias videt cognouit ⁊ ultimas.]i. solers. s. qr statim videt mediū ⁊ cognoscit cās medias pōt cognoscere causas ultimas. ad quas stat ultima resolutio: ultra q̄s nō ꝓtingit querere, ppter qd. tūc ḡ est qs maxime solers qñ cognoscit cās medias: ⁊ scit eas resoluē in ultimas. ¶ Ultimo cū dicē[Splēdidū eē] reducit solertiā ad ordinem sillogisticum. v.[Splendidum esse ad solem.]idest habere splēdorem uersus

solem.uel in ea pte que respicit solē. in q̄.a. ¶i.maior extremitas. lucē a sole. ¶i.hīe lumē a sole. b. ¶i.medius terius. luna.c. ¶i.mior extremitas. Et sēdit q̄ i est aūt lune.b. ¶i.lucē a sole.nā per.b.itelligit lucē a sole.hec est mior: luna hz lucē a sole. ipsi eni.b. ¶i.ipsi hñti lucē a sole. a. ¶i.iest.a. qd idē est qd eē splēdidū ad b. ¶i.uersus solez. a quo est hꝰ splēdor. hec est maior. vz q̄ hñs splēdorez a sole splēdet ex ea pte que est vrsus solē. q̄re ⁊ ipi.c. ¶i.ipsi lune. a. ¶i.iest.i.splē dē.i.vrsus solē. per.b. ¶i.per hñs lumē a sole.formet ḡ fic fillꝰ.qcqd hz lumē a sole splēdet vrsus solē.luna hz lumē a sole.ḡ splēdet uersus solē. Et in hoc terminat sententia primi libri.

B pleniorem itelligētiā autez totius pmi libri

a dicamꝰ q̄ totꝰ pmꝰ liber excepto phemio hz q̄tuor ptes pncipales ⁊.20.capla. naz demratio q̄libet facit ad scire. non tñ q̄libet facit ad potissime scire.vñ de demratione pōt qs tractate: uel ut facit ad scire loquēdo de scire absolute. uel ut facit ad scire potissime put vnū scire est potiꝰ q̄z aliū.q̄tuor ergo sunt partes pncipales in pmo libro preter phemium.nā in pte pma ostendit qd est scire ⁊ ex quibus ⁊ qualibus ꝓtingit scire. In secūda parte agit ex qbus ⁊ q̄libus nō ꝓtigit scire. In tertia pte qr mētionē fecerat de pncipijs phijs ⁊ coibꝰ cōparant huius pncipia ad ipas artes. In q̄rta pte agit de scire potissime ul agitur de scire cōparatiue per qd potiꝰ ꝓtingat scire.scda pars pncipalis icipit ibi. Si igit est demratia sciētia ex nēcijs. tertia ps pncipalis icipit ibi. Dico aūt pncipia in vnoquoq̄z genere. quarta ibi. Sed differt qr ⁊ pp qd. Prima ps pncipalis hēt qnq̄z capitula. nā in pꝰ capitulo diffinit scire ⁊ cōpat scire ad demrationē. In scdo.c.oñdit ex qbus ꝓtingit scire: qr ex notiorib⁹ porib⁹ ex ueris ⁊ immediatis. In tertio capitulo remouet q̄sdā errores circa scire: qr qdā errabāt dicētes q̄ nō ꝓtigit scire.qdā vo ponentes oiuz eē scientiā per demrationē. In q̄rto aūt capitulo qr diffiniuerat scire ⁊ declarauerat ex qbꝰ ꝓtigit scire: qr ex porib⁹ ⁊ notiorib⁹: ⁊ remouerat errores circa scire.iō declarat q̄lia sunt illa ex qbꝰ ꝓtigit scire.nā nō sufficit scire ex qbꝰ ꝓtigit scire: qr ex porib⁹ ⁊ notiorib⁹ nisi sciat q̄lia debēt esse illa pora ⁊ notiora: qr debēt esse de oi p se ⁊ pm q̄ ipm ⁊ ul'e.de qbꝰ oibꝰ agit in quarto capꝰ. In qnto capl'o aūt remouent errores aliqui circa ipz ule: ul' circa ea que dicta erāt de pm q̄ ipm uel de ulī. ¶Secūda aūt pars pncipalis in qua agit ex qbꝰ ⁊ q̄libus nō ꝓtigit scire diuidit in qnque capla.nā in pꝰ capl'o agit q̄ nō ꝓtigit scire ex his que pñt alr se hīe. In scdo q̄ nō ꝓtigit scire ex his que sunt per accñs. In 3ꝰ q̄ nō ꝓtingit scire ex extraneis. In quarto q̄ non contingit scire ex corruptibilibus siue ex his que nō sunt semp. In qnto q̄ non contingit scire ex cōmunibus. ¶Tertia pars pncipalis in qua agit de pncipijs hēt q̄tuor capitula.nā in pmo capitulo distiguit ipa pncipia in coia ⁊ ppa.⁊ oñdit que sūt pncipia coia ⁊ que ppria. In secūdo cōparat artes ⁊ scias ad sbz ⁊ passionē ⁊ ad ipsa pncipia coia. In tertio cōparat artes ad pncipia ppria. In quarto circa artes doctrinales mouet qōnes quasdā. ¶Quarta aūt ps in qua agit de scire potissime.uel in qua agit de scire cōparatiue ut eligat sibi qd sit scire potissime hēt sex capla.nā in pꝰ caꝰ determiat de demratione pp qd ⁊ qr.ut eligat sibi demrationē pp qd.que magis facit potissime scire q̄z qr. In scdo capl'o cōparat pma figura ad figuras alias.ut eligat sibi figurā pmā que magis facit potissime scire q̄z figure alie. In 3ꝰ agit de fill'o ignorātie ne deficiamꝰ a potissime scire. In 4ꝰ de statu in pdicatis ne credamus q̄ sit ipole potissime scire. In qnto comparat de mōstratio ulis ad pticularē.affirmatiua ad negatiuā. oñsiua ad eā que est ad ipole ut oñdat p quā ꝓtigat potiꝰ scire. In sexto ⁊ ultio cōpat vnū scire ad aliud scire ⁊ cōpat scire ad alios hit⁹ cognitiuos ut oñdat qd scire sit potiꝰ: ⁊ utz scire sit potiꝰ ul' nō potiꝰ q̄z alij hitus cognitiui. Sūt ḡ in vniūso.xx.capla.secūdū capitulū incipit ibi. Si igit est scire ut possumus. Tertium ibi. In qbusdā ppter id. Quartū ibi. Qm̄ aūt est ipossibile alr se hīe gntū ibi. Opz aūt non latere. sextū ibi. Si igit est demratiua scia. ⁊ ibi terminat ps pꝰ pncipalis ⁊ icipit scda.septimū ibi. Accntium aūt nō p se. octauū ibi. Nō igr ex alio gñe. 9ᵐ ibi Manifestuz est autez q̄ si sint ppōnes. decimū ibi Qm̄ aūt est manifestū. yndecimū ibi. Dico aūt pnᵃ in vnoquoq̄z gñe. ⁊ ibi teriat scda ps pncipalis ⁊ icipit 3ª. duodecimū ibi. Si aūt phe qdē. tertiū decimū ibi Si aūt iterrogatio fillogiçādi. decimū q̄rtū ibi. Quoniā aūt geometrice iterrogatiōes. decimū qntū ibi. Sed differt qr ⁊ pp qd. ⁊ ibi terminatur 3ª ps pncipalis.⁊ incipit q̄rta. decimūsextuz ibi. Figuraz aūt magis. decimūseptimū ibi. Ignorātia aūt. decimūoctauū ibi. Est aūt ois fillogism⁹ decimūnonū ibi. Cū fit demōstratio alia qdē. vicesimum ⁊ ultimū ibi. Scia aūt certior. Posset aūt qui uellet adhuc capitula ista diuidere in minora capitula.sed de hoc nō est nobis cure.talia enim prudentis lectoris iudicio relinquant.

¶ Et hec de pmo posteriorz dicta sufficiant.

Aestiones vo sunt equales numero his quecūqz uere scimus.

q ¶Hic liber secūdus videt differre a primo. quia in primo agit ex quibꝰ ⁊ ex qualibꝰ est demonstratio.⁊ ex quibꝰ ⁊ ex qualibꝰ nō est: ⁊ cōparant ibi demonstrationes ad inuicem. ¶Docet ergo in pꝰ qualr fiat demratio uel qd idez est docet de factiōe ⁊ de gñatiōe demōstratiōis. Sed ut dī in pꝰ poz in illo.c. Qm̄ aūt idonei erimus.nō solū opz gñationē fill'oz ꝓsiderare: sed hīe potētiā faciēdi fill'os.sic ⁊ in pposito dicemus q̄ nō sufficit scire qualr demonstratio generet ⁊ qualr fiat. sed oportet nos hīe potentiā faciendi demrationem. hec aūt potentia ꝓfert nobis cū docemur iuenire pncipia ⁊ inuenire media ad demōstrādū. ¶In pꝰ ergo libro determinauit auctor de gñatione demrationis.vz q̄liter demratio fiat ⁊ qualr demōstrationes facte cōparent ad inuicez. ¶In hoc aūt scdo libro agit de inuētione medij. Medium aūt in demratione pōt dici oē illud per qd ꝓcludit aliqd. Medium ergo in demonstratione ⁊ est medium ⁊ est pncipium ⁊ cā. Medium qdez est. qr illud per qd deuenimus in cognitionem ꝓclusiōis. Principium aūt ⁊ cā est. qr est cā iferēdi ul' eēndi ꝓclonē. Scōm hoc ḡ possumus distiguere duplex pnᵐ. uel duplex medium in demratione. vnuz cōe. qd nō igredit demrationē nisi hz vtutē. ⁊ hui⁹ medium siue hui⁹ pnᵐ est dignitas.aliud ppriū qd igredit pm sbaz. ⁊ hꝰ pnᵐ siue medium diffinitio. Nā in demratiōe potissima semper medium est diffinitio aliq̄: ⁊ iō hēbit ifra q̄ rō.i. diffinitio pncipij est medium in demratione. dignitas ergo tanq̄z pncipium cōmune. ⁊ diffinitio tanq̄z pncipium pprium sunt illa pncipia per que pmi termini tanq̄z per quedā media deuenimus in cognitionez ꝓclonuz. Volens ergo phs nos facere idoneos ad posse faciliter demonstrare instruit nos in hoc 2ꝰ ⁊ circa diffinitionē tanq̄z circa pncipium ppriū. ⁊ circa dignitates tā q̄z circa pnᵃ coia. Totus ḡ iste scds liber diuidit i ptes duas.qr in pꝰ agit de qd qd est.siue de diffōne siue de

pn° ppo.2° agit de dignitatib°.i.pncipijs coib°.i.de pncipijs.aut qlr fiūt cognita. ¶ In tota p^a pte itēdit talē rōnē.de qcūq; sunt oēs qōnes ⁊ oēs dubitatiōes ⁊ a quocunq; dependent oia scibilia ⁊ ois scia.de illo videdum est qliter circa ipm se hz demratio.sz qd gd est:est h^ot.g ⁊c.duo g fac in p^a pte.qz pmo declarat q oēs qōnes ⁊ oēs dubitatiōes sūt de qd gd est.⁊ q oia scibilia ⁊ ois scia depēdet a qd gd est.2° ex B inuestigat ⁊ deteriat qlr demratio se hēat ad qd gd est.ibi.Quō aūt ⁊ qd gd est demrat. In p^a pte itēdit talē rōnē.Qō nes sunt equales nūo scibilib°.sed oēs qōnes sunt de qd gd est.g tota scia depēdet a qd gd est. ¶ Tūc g ulterius arguēdū est q cū demratio sit fils faciēs scire tota scia depēdet a qd gd est.tria g facit in pma pte.qz p° pponit hāc ueritatē.vz q qōnes scibilib° sunt numero eqles.2° enūat qōnes ⁊ exegtur de eis ⁊ reducit oēs qōnes ad qd gd est. 3° epilogat circa deteriata.2^a ibi Querim° ārt. Jz^a ibi Qd gdē igr oia. Jdic g q Qōnes sunt eqles nūo his que uere scimus. Ji.qō nes sunt eqles nūo scibilib°. ¶ Dubitaret forte aliqs utr oia scibilia sint qōnes. ¶ Dicēdū.q qō est dubitabilis ppō.oē aūt uere scibile est dubitabile.Nā scia differt ab itellectu.qz itellect° est hitus pncipioꝝ que sunt p se nō. circa que nō cadit dubitatio.sed sunt qsi locus ianue in domo quē nullus ignorat.sed scientia est hitus ꝛnuz qs fm q hui° ipo^lc est eē p se notas:qz si essent per se note ad eas nō eēt rō.⁊ per ꝛns nō eēnt qōnes.Distinguēdo igit itelligibile a scibili dicemus q nullū itelligibile est qō.sed quodlibet tale est p se notuz.qdlibet aūt scibile est qō.qz qdlibet scibile est dubitabile cū nō sit p se notū.quodlibet autē dubitabile est qō.g quodlibet scibile est qō. ¶ Ulterius forte dubitaret utrū qlibet qō sit qdā scibile.videt q non.qz dubitamus ⁊ querimus nō soluz de scibilib° ⁊ necessarijs.sed de opinabilib° ⁊ ꝛtigentibus aliter se habere.Rursus nō solū dubitarem° de his que cognoscuntur per cāz que sunt uere scibilia.sed de his que cognoscunt per signa que fm q huius sunt opinabilia.nō g ois qō est qd uere scibile.Ampli° nō solū dubitamus de his que sunt per se que sunt uere scibilia.sed de his que sunt per accns. ¶ Ad hoc dōz est q scibile pōt accipi tripl̄r qztū ad pns spectat.vz ppzie.large.⁊ magis large.Propzie aūt sunt scibilia qcunq; sic sunt ꝛclusa q sunt necia ⁊ p se.hitus eni ꝛnū necia ⁊ per se dr p pzie scia. ¶ 2° mō pōt accipi scibile large pro oi hitu ꝛnū.ul pro cognitiōe cuiuscūq; nō per se noti.ut dicat itellectus rex per se notoꝝ. dicat aūt scia cognitio q̄rūcūq; rex nō per se notaꝝ.siue illa per se sint siue per accidens.siue sint necessaria:siue possint aliter se habere.siue cognitio illa habeat per signa siue per causam. ¶ Tertio potest accipi sciētia magis large pro omni cognitiōe cuiuslibet rei.siue sit per se nō.siue nō.sed de B 3° mō nihil ad pns. Accipiēdo g sciam 2° mō.ut solū excludit cognitionē p se notoꝝ.tūc certū est q solū oē sic scibile est dubitabile.⁊ oē dubitabile ē sic scibile.qz qcqd nō est p se notū est dnbitabile:⁊ ecōn so. ¶ Scdz B g exponet lra phi ita q ly uere scim°.nō excludat nisi cognitionē per se notoꝝ.ut sit sp̄us.qōnes sūt eqles nūo his que uere scim°.i.his qcūq; nō sunt per se nō. Sz si accipiat scia ppzie.tūc possum° dupl̄r ondē quō qōnes sūt eqles nūo his que ve scim°.p° ut accipiant qōnes nō ulr.sed in reb° que sunt per se.ut sit sensus q qōnes in reb° que sunt per se de qb° spectat ad demra torē deteriare sunt eqles nūo his que uere scim°. Nā ea que sunt per se qdā sunt itellecta.⁊ ista sūt per se nō ⁊ nō sūt dubitabilia.qdā aūt sunt uere scita.⁊ oia ista qz nō sūt p se nota sūt dubitabilia.in reb° g que sunt p se.qz solū de talib° itēdit demrator qōnes sunt eqles nūo his que uere scim°. In talib° eni quot sunt scibilia tot sūt dubitabilia ⁊ eꝛ.fm B pz soło ad argumta. ¶ Nā ꝛnes que sūt p accns ⁊ que ꝛtigūt alr se hze ⁊ que solū p signa hūt ꝛcludi nō sūt p se.in his g que sūt p se nō hēt dubiū dictū phi. ¶ Pōt aūt ⁊ B alr solui. qz semp ipfectū ad pfectū hēt reduci. Per accns g dz reduci ad p se.qd est p signū ad qd est p cāz.qd pōt alr se hze ad qd nō pōt alr se hze.ꝛnes g p accns ⁊ p signa ⁊ que pnt alr se hze depēdēt a uere scibilib° que sunt p se ⁊ p cām ⁊ que nō pnt alr se hze. Ois g qō est qddaz scibile ul est reducibilis ad scibile. ꝓz tn soło melior est. ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs.qz phs icepit hūc libzū 2ma scia ⁊ a scibilib°. ¶ Dōm q lz istm hz cog sci ⁊ diffiniri p suū fine.cognito eni fine istri statiz scimus qle debeat eē illd istm ⁊ qlr circa istm illud debeamus nos hze.ut cognito fine serre q est secare dura stati scim° qlis debeat eē certa serra.qz dz esse ferrea ⁊ dētata.⁊ stati scim° qlr debeam° nos hze circa serrā. qz nō eodē mō scidet serra ⁊ gladi°.qz dētatū ⁊ nō dētatū nō eodē mō scidūt sic cognito scire qs est finis demronis ex B possum° scire qlis debeat eē demro ⁊ qlr nos debeam° hze ad demronē.cognito eni q totū nostrū scire depēdet a cognitiōe medij. siue q idem est a cognitiōe ei° qd gd est.stati appet q nō possum° plene determiare de demrone que est organū ordiatū ad generādū sciaz nisi cōpemus eā ad qd gd est. Volens g phs cōpare demronē ad qd gd est icepit hūc 2^m libzuz a scibili ul a scia.ondēs q oia scibilia depēdēt a qd gd est.⁊ qz sic est nescirem° quō demro faciat scire nisi cōpararem° eā ad qd gd est. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.qre hūc libzū nō icepit simpl̄r a scire ul a scibilib°.sz icepit ipz a qōnib°. ¶ Ad qd dōz est q qō est qdā mot° admiratiōis.q eni querit admirat.⁊ q admirat desiderat scire.iō dicūt qdā q icepit a qōnib° hūc libzū.ut p admirari trahat nos ad desideriuz scientie. ¶ Possum° tn alr rndē ⁊ meli°.q in B 2° agit de iuētiōe medij.Qui aūt uenat mediū ⁊ vult ipz iuēire nōdū scit.sz dubitat ⁊ querit uiā quō deueniat ad sciam. Demro g icipit a dubio ⁊ termiat ad sciaz. Demro g est media iter dubitationē ⁊ sciaz.pus g dubitamus ⁊ querim° mediū:inēto aūt medio ordinam° ipm in demronē p quā aggiiat i nobis scia. Dubitatio ergo est mot° animi q mot° mediāte demrone tanq; mediante organo apt° nat° est fieri ⁊ termiari ad sciaz. Dubitatio g pcedit sciaz.est g itētio phi q in his que sunt p se qcūq; dubitat vult scire.nā i talib° que sūt p se qōnes sūt eqles nūo scibilib°.dubitās g si vult scire oz q sciat p demronē.cū g oēs demrones ⁊ ois scia depēdeat a cognitiōe medij ⁊ a cognitiōe qd gd est.nullus poterit motū sue dubitatiōis finire p demronez ⁊ puenire ad sciaz.nisi sciat qlr demro se hēat ad qd gd est. bn g phs hūc 2^m libzū icepit a qōnib° ⁊ a scibilib°.ut ostēdat q tā qōnes q̄z scibilia depēdēt a qd gd est.⁊ ut ex B ulteri° hēat q opz demronē cōpare ad qd gd est. cū oēs demrones qs demro termiat.⁊ ois scia quam demro aggñat depēdeat a qd gd est.pus aūt icepit a qōnib° q̄z a scibilib°.qz in iueniēdo mediuz de q agit i B 2° p° dubitam° ⁊ postea scim°.utile est g querē ⁊ dubitare.sz utili° est scire.tota tn utilitas tā dubitatiōis q̄z scie a qd gd est dependet.pp qd demratio ad qd gd est cōparada est. ¶ Ulteri° qz dicimus q dubitare est utile. Dubitaret forte aliqs utrū de singulis sit utile dubitare. ¶ Ad hoc dōm q hec dubitatio nō pōt esse de eis de qbus non possumus dubitare.ut figs quereret utrū eēt utile dubitare de per se notis.ipo facto qō est nulla.qz ipole est per se ⁊ ppe de talib° dubitare. De his g que sufficiēter cōprehēdimus ad sensuz nō possumus dubitare nisi carerem° aliq; sensu.uel id de quo dubitaremus nunq; fuisset in sensu.ut figs dubitaret niuē eē albā.uel careret visu.uel nunq; vidisset niuez.

Loquēdo ḡ de his de gb⁹ possum⁹ dubitare dicemus ꝙ dubitare idez est ꝙ icertū eē. sic ḡ duplex est certitudo: ita dup^r pōt eē dubitatio. est eni certitudo dup^r ut coiter distinguit: qz q̄dā est adhesiōis: ut cū qs ita firmiter credit ⁊ ita firmiter adheret ꝙ nl'o mō dubitat qn sic sit. Alia est certitudo speculatiōis cū qs ita clare videt ⁊ speculat aliqd qd certū est sic eē. Cū ḡ q̄rit utruz utile sit dubitare de singulis. si sit qd de dubitatiōe ad hesiōis. ⁊ de hac dubitatiōe nō loquit phs. Attā q̄dā sunt gb⁹ debem⁹ ita firmiter adherē ꝙ nō lz nobis de illis dubitare. ut sūt ea que sūt fidei. sz si loq̄mur de dubitatiōe speculatiōis. sic dubitās nō hz oimodā ignorātiā de ꝗ de q̄ dubitat. qz si oimodā ignorātiā haeret. nullaten⁹ dubitaret. sic nec rustic⁹ dubitat utꝛ diameter sit simeter coste de q̄ hz oimodā ignorātiā. utili⁹ ḡ eēt de re plenā cognitione hie. nō tn ē iutile dubitare. i. aliq̄lē cognitione hie. añ ḡ sciam⁹ ⁊ antecz puenia m⁹ ad sciaz utile est de q̄libet dubitare. ⁊ de q̄libet aliq̄lē p̄cognitione hie. ut sic dubitādo admiremur. ⁊ admirādo possim⁹ in sciaz deuenire. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Querimus aūt q̄tuor. qz est: propter qd est: si est: quid est.

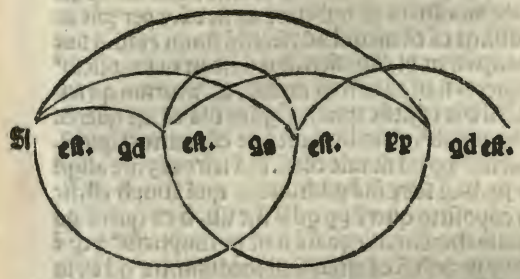

¶ Enūat h⁹ qōnes. Circa qd duo facit. qz p⁰ enūat qōnes. 2⁰ oēs qōnes enūatas reduc ad qd qd est. ibi Querim⁹ ā. Circa p^m tria fac. qz p⁰ enūat h⁹ qōnes dicēdo eas esse q̄tuor. 2⁰ exegtur de q̄libet illaꝝ. 3⁰ epilogat circa deteriata. 2⁰ ibi Cū q̄rit eni utꝛ. 3ª ibi Quedē igit q̄rim⁹. Dicit ḡ Querimus aūt q̄tuor. Ji. q̄tuor sūt dubitabilia. vz qz est. pp qd est. si est. ⁊ qd est. Mōn^m aūt ꝙ id de q̄ q̄rit. ul' est simplex. ul' est qd cōpositū. si est simp^r de eo erit duplex qō. Una utꝛ. sit ⁊ hāc appellat si est. alia qd sit. ⁊ hanc appellat qd est. Alia est qō nō de simplici nec de re. ut figtur aliqd fz se. sz de cōposito put dī eē aliqd in aliq̄. ⁊ de ꝗ non pōt ibi eē nisi duplex qō. Una utꝛ ꝗ sit in illo: ⁊ hāc appellat qz est. i. qz est. uel qz est i illo. Alia qō est pp qd est. i. pp qd sit i illo. nā cū scim⁹ eē aliqd in aliq̄. querimus qd sit in illo. ⁊ hāc appellat pp qd est. q̄tuor ḡ sunt qōnes. due simplices. si est. ⁊ qd est. ⁊ due cōposite. qz ē ⁊ pp qd est. ¶ Notādū āt ꝙ qō simplex dīt a qōne cōposita. qz qō simplex q̄rit eē simplex. ut si quererē de hoie ul' de q̄libet alio si est ꝗ eēt querē simplr de eē ei⁹ utruz hiet eē. Sz qō cōposita nō q̄rit eē simp^r sz q̄rit eē aliqd siue eē fz ptē. q̄rit eni utꝛ ꝗ sit ꝗ. utꝛ hō sit alb⁹. ul' utꝛ luna eclipset. ꝗ nō est querē simplr utꝛ luna sit. sz utꝛ luna sit tale qd qd patiat eclipsim. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Cū qdē eni utꝛ hoc aut hoc sit querim⁹ i nūerꝛ ponētes. ut utꝛ sol deficiat aut nō ip̄z qz q̄rim⁹. Signū iuēiētes eni qz deficit: pausamus. Et si in principio sciremus qz deficeret. nō querimus utrum deficeret.

¶ Exegt de q̄libet qōne. circa qd duo facit. qz p⁰ exegt de qōnib⁹ cōpositis ⁊ ponētib⁹ in nūz q̄ sūt qōnes fm ꝗ ⁊ fm aliqd. siue fm ptē cui⁹ sūt. qz est. ⁊ pp qd est. 2⁰ exegt de qōnib⁹ simplicib⁹ de si est. ⁊ qd est. ibi Quedā āt alio mō. Circa p^m duo facit. qz p⁰ exegt de qōne. qz est. 2⁰ de pp qd est. ibi Cū aūt. dicit ḡ. Cū q̄dā eni sup. querim⁹ utꝛ ꝗ. an sit ꝗ ⁊ utꝛ ꝗ pdicatuz isit tali sbo. querim⁹ ponētes in nūz. i. facim⁹ qōnē cōpositā ut sup. si queram⁹ utꝛ sol deficiat. aut nō querim⁹ ip̄z. qz. i. facim⁹ qōnē cōpositā. querim⁹ eni utꝛ defect⁹ isit soli signū aūt h⁹. Nō iueniētes enim qd dicit pausam⁹. i. cessat talis qō. ul' cessat talis motus dubitatiōis. Et sbdit. qz si in p̄n⁰. i. añ qōnē factā scirem⁹ qz deficeret sup. sol nō querim⁹ utrū sup. dīciat. ḡ cū querim⁹ utꝛ sol deficiat signū est ꝙ p hāc qōnē uolum⁹ scire hāc ueritatē. qz sol deficit. qz si scirem⁹ solē deficē solē nō quererem⁹. ⁊ postcz hoc scimus qz deficit pausamus. i. definim⁹ hoc querē. ergo talis qō debet uocari quia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt sciam⁹ ip̄m qz: ip̄m pter qd q̄remus: ut sciētes qz luna deficit. ⁊ qz mouet terra pter qd deficit ⁊ pter qd mouet terra querimus. hec quidez igitur sic.

¶ Determiat de qōne pp qd. d. cuz aūt scimus ip̄m qz ip̄m pp qd querim⁹. ut sciētes qz deficit luna. ⁊ qz mouet terra sup. ad cētrū. ul' ad mediuz querim⁹ pp qd deficit sup. luna ⁊ pp qd mouet terra sup. ad mediuz. ⁊ sbdit. ꝙ hec qdē igit fit sup. querāt. ul' sic itelligant queri. qz. s. sūt qōnes cōposite. ¶ Deide cū dicit

¶ Quedaz aūt alio mō querimus: ut si est aut nō ē cētaur⁹: aut si est deus. Hoc aut si ē aut ñ simplr dico. Sz ñ si albū ē aut nō ē

¶ Exequit de qōnib⁹ simplicib⁹. Circa qd duo facit. qz p⁰ exegt de si est. 2⁰ de qd est. ibi Cognoscētes aūt Dicit ḡ ꝙ q̄dā aūt q̄rim⁹ alio mō. i. simplr nō p qōnē cōpositā ⁊ ponētē in nūm ut su. cū q̄rim⁹ si est aut non est centaurus. aut deus ⁊ sbdit ꝗ aūt si est aut nō est. dico. i. appello simplr sed nō sup. appello eē simplr si est alb⁹. aut si nō est alb⁹. Si eni q̄ro utꝛ centaurus sit q̄ro de eē centauri simplr. sz cū q̄rit utꝛ sit alb⁹ ul' nō. nō est qō de eē ei⁹ simplr. sz de eē tali. ¶ Mōn^m aūt ꝙ forte p centauꝝ itelligit aliqd figmētū. sic hyrcoceruus ⁊ chimera q̄dā figmēta nomināt. talia eni hīt minimū de eē. tales ḡ qōnes si res est uel nō est: pōt fieri de nō entib⁹ simplr ut figmētis. ⁊ ēt pōt tales qōnes fieri de hītb⁹ maximuz esse. ut de icorruptibilib⁹. iō phs uolēs exēplificare de qōne si est exemplificauit de cētauro ⁊ de deo. ꝙ āt talis qō. vz si ē posset fieri de his q̄ hīt medio mō eē. ut de hoie ⁊ de leone. ⁊ de aliis corruptibilib⁹. que nec sunt figmēta. nec hīt maximū eē. nulli vz eē dubiū. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Cognoscentes aūt qz est. quid est querimus ut quid est deus: aut quid homo.

¶ Exegt de qd est. d. Cogscētes aūt qz est. ji. si ē q̄rimus qd est. ut sup. sciētes si de⁹ est. aut si hō est. q̄rim⁹ qd est deus. aut qd est hō. ¶ Dubitaret forte aliqs utꝛ de figmētis possit fieri hec qō. vz qd est. ¶ Ddm. ꝙ qd est. vno mō est p̄cognitio. alio mō est qō. Nā qd est qd dīꝛ p nomē est p̄cognitio. nā figmēta nominū debēt p̄supponi in q̄libet scia. Ad talia eni non est rō. eo ꝙ sūt ad placitū. Qōnes ḡ de gb⁹ hic phs dicit. nō sūt qōnes de qd nois. qz talia nō sūt ve scita. nec sūt uere ꝛclusa i aliq̄ scia sz sunt qōnes de qd rei: sed lz qd nois sit entiū ⁊ non entiuz. qz ipsa figmēta possunt habere qd nois. tn qd rei nō est nisi entiū. Cognitio enim qd aliqd est loquēdo de qd rei p̄supponit qōnē si est. Figmētoꝝ āt talis qō eē nō pōt. signāter āt phs exēplificādo de qōne si est exēplificauit de cētauro p qd nō possum⁹ itelligē aliqd figmētū. qz talis pōt eē qō ēt figmē

tox.sz exēplificādo de qōne qd est.nō exēplificauit nisi de entib⁹.ut de deo.qz talis qō ut hic de qōne agit.nō nisi entiū eē pōt.possum⁹ aūt p deū itelligē celū.ul' ad lrāz ipz deū.lz ppe deo nō cōpetat diffiniri. qz ei non cōpetit finiri nec hīe finē nec teriuz. sz ꝗ nō obstat qn de eo possit q̄ri qd ē. Nā fiē pōt q̄ri si est de eo qd nō hz eē.ita pōt q̄ri qd est de eo qd nō hz diffōnē. Nā nunq̄z qō p̄supponit id qd q̄rit. Nō ḡ si est qz q̄rit de eē non p̄supponit eē rez.lz pōt fieri de figmēto.sic ēt qō qd est loquēdo de qd rei.lz p̄supponat rē eē.qz nō pōt eē nisi entiū.nō tñ p̄supponit id qd q̄rit. Pōt ḡ fieri talis qō de nō hntib⁹ diffōnez. Vl' possum⁹ dicē q̄ accipit ꝗ qd est large.ꝗm quem modū de ipo rñdemus ad qd.ut si quereret a nobis qd est deus.diceremus q̄ est id quo maius cogitari non potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que qdē igit q̄rim⁹ z que iuenientes scimus hec z tot enim sunt.

¶ Epilogat circa deteriata.d. [Que qdē igit querim⁹. z que iuenientes scim⁹ hc z tot sūt.] vz q̄tuor.duo simplicia.z duo cōposita. Dicit aūt q̄ que querimus hec iuenientes scimus.qz qōnes sunt eqles nūo scibilibus. De scibilib⁹ eni p⁰ dubitamus.z tūc querimus.postea illa eadē iuenimus.z tūc querēdo dubitam⁹.iuenendo ea scim⁹. Dicit etiā q̄ hec z tot sunt.qz ipe nō solū docuit nos de qōnib⁹ quot sunt nūo: sz etiā que sunt ꝗm eēntiā.qz ois qō ul' est qō de si est.uel de qd est.uel de qz est.uel de pp qd est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Querimus aūt cū querimus qz aut si est simplr utrū sit medtū ipsius aut nō. Cum aut cogscētes aut qz est: aut si est: aut in pte aut simplr.tūc iteruz ppter qd querimus aut quid est.z tūc querimus qd sit mediū.

¶ Enūatis qōnib⁹ reducit oēs hi⁹ qōnes ad qōnē vnā. vz ad qōnē de medio. Circa qō duo facit.nā cū sint q̄tuor qōnes p⁰ reducit has q̄tuor ad duas.vz ad si ē mediū.z ad qd est mediū.2⁰ reducit has duas ad vnā ibi [Cā qdē eni.] Circa p⁰ tria facit.qz p⁰ facit qd dcm est.2⁰ qz mētionē fecerat de eē in pte z de eē simplr.expōit se qd appellat utrūq̄z.3⁰ ꝛcludit ꝛnē itētā.vz oēz qōnē eē duplicē.qz p oēz qōnē q̄rit si est mediū: ul' qd est mediū.2ª ibi [Dico ār.] 3ª ibi [Cōtigit itaq̄z.] Dicit ḡ [querim⁹ aūt cū querim⁹.qz est] q̄z tū ad qōnem cōpositā. [aut si est simplex] q̄z tū ad qōnē simplicem [utz sit mediū ipsi⁹.aut nō.] q.d.q̄ hē due qōnes.qz est in cōpositis.z si est in simplicib⁹ nō faciūt nisi vnaz qōnē.vz utz sit mediū.ul' si est mediū. Et ꝗdit q̄ [cū aūt cogscētes] scimus [aut qz est.] mediū [aut si ē] sup.mediū [aut in pte.aut simplr. Iterz querimus pp qd est] q̄z tū ad qōnes cōpositas. [aut qd est] q̄z tū ad simplices [z tūc querimus qd sit mediuz.] q.d.q̄ hē due alie qōnes.vz pp qd est in cōpositis.z qd est i simplicib⁹.nō faciūt nisi vnā qōnē.vz qd sit mediū.tūc ḡ est supplenda rō.qz si est z qz est.nō faciūt nisi vnā qōnē.vz si est mediū.z qd.z pp qd est.nō faciūt nisi vnaz aliā.vz qd est mediū.oēs hē q̄tuor qōnes nō sunt nisi due.vz si est mediū.z qd est mediuz. ¶ Mōn⁰ aūt q̄ ꝗ qd dicit.cogscētes āt aut qz est.aut si est.aut in pte.aut simplr.pōt duplr legi.p⁰ ut referant singula singulis. ut in pte referat ad qa est.z simplr referat ad si est. ut sit sēnus.cogscētes aūt qz est.qd idez est.qd aut in pte. aut cogscētes si est.qd idē est.qd aut simplr.tūc in pte querimus pp qd z simplr quid.quid sit aūt in parte.z quid simpliciter.statim dicetur. Vel pōt aliter legi.ut q̄ p eodē accipiat.qz est z si est. Nā cū supi⁰ dixit cogscētes.qz est.querim⁹ qd est.p qz est.itellexit si est.tūc ḡ erit sic sēnus.qz cū cogscim⁹ de aliq̄ qz est.ul' si est.z ꝗ ul' i pte q̄z tū ad qōnes cōpositas.ul' simplr q̄z tū ad simplices.tē hc sciēdo sciem⁹ si ē mediū.z q̄rim⁹ ulteri⁹ qd i simplicib⁹.z pp qd i ꝛpositis.ut sciam⁹ qd sit illd mediū. ¶ Dubitaret forte aliqs quō si est.z qz est.q̄runt si mediū est.z qd z pp qd q̄rūt qd est mediū. ¶ Dōm q̄ si est.z qz est.nō dīnt ut patuit.nisi qz si est.q̄rit esse simplr ut si est luna.aut hō.sz qz est q̄rit eē i pte qz q̄rit aliqd de aliq̄.ut q̄rit passionē de sbo.ul' aliqd aliō pdicatū. Nō eni qō qz est q̄rit utz hō sit simplr.sz utz sit risibilis ul' utz sit aliqd aliō.z fiē dīnt si est.z qz est.qz qd vna q̄rit in simplicib⁹.alia querit in cōpositis: sic dīnt qd est z pp qd est.qz qd q̄rit qd est in simplicib⁹ z pp qd querit in cōpositis. ¶ Hoc viso dicamus q̄ nulla qō de q̄ ꝗ agit querit de pncipijs ul' de cāis ꝗm se sz querit de cātis ul' de pncipiatis. Nā pn⁰ non sunt uere scita.imo sunt itellecta. Qōnes ḡ que sunt eqles nūo his que uere scim⁹.nō sunt de pncipijs ꝗm se.uel si sunt de pncipijs ꝗ est in ordine ad pncipiata ꝗm se. Ergo solū querim⁹ de cātis.z de pncipiatis. Esse aūt causatoz siue illa cāta pferantur modo simplici.siue modo cōposito est ex suis cāis. Dubitare ergo de aliquo cāto an sit: est dubitare an hēat cāz sui eē.ex q̄ eni supponit tā de simplici q̄z de cōposito q̄ est qd cātuz. qz alr nō eēt qd dubitabile.cū eē cāti nō sit nisi ex cā. dubitare an cātū sit est dubitare an sit cā.z per ꝛnīs an sit mediū.qz cā est mediū ad iferēdū suum cātū.ḡ siue queras.qz est ut in cōpositis.siue si est.ut in simplicib⁹ semp queris si est,cā ul' si est mediū. ¶ Rursus qñ scimus cātū hīe cāz.tūc querim⁹ qd sit illa cā.qz querendo in simplicib⁹ qd sit illud cātū.in cōpositis ꝗ querēdo querim⁹ pp qd sit tale cātū. Nā scire cāz q̄re aliqd simplr sit.ꝗ est scire suā qdditatez p quā simplr est.sic etiā in cōpositis querē pp qd ꝗ isit illi.ꝗ est querē qd sit cā talis iherētie. Ergo sic si est in simplicib⁹ z qz ē in cōpositis q̄rūt si cā est.ul' si est medium.ita qd est in simplicib⁹.z pp qd in cōpositis querūt qd sit illa cā z qd sit illd mediū. Ois ḡ qō est de medio.ul' de cā i ordie ad cāta.nā de cāis z pncipijs ꝗz se nō pōt eē qō: qz talia ꝗz se sūt p se nō.z talia ꝗz se nō sūt scibilia sz itelligibilia.sz lz pn⁰ ꝗz q̄ h⁰ sint p se nō.tñ nō est p se notū quō oia ꝛtinent in pncipijs.ió ois qō est de ipis cāis z de ipis pncipijs.z in ordie ad cāta z ad pncipiata. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ois qō est de cā in ordie ad cāta.ul' de pncipijs i ordie ad pncipiata.siue de medio in ordie ad ꝛnes. ¶ Dōz q̄ cū cātū pbat p suam cām.ul' cū ꝛ aliq̄ demōrat p aliq̄ pncipia ul' p aliqd mediū.querem⁹ de illis pncipijs z de illo medio. utrum possint demōrari ul' nō: qz si possint demōrari nō erunt pn⁰ simplr.qz hnt alia pora pn⁰. Mzin⁰ aūt simplr sūt idemōrabilia.z talia opz q̄ sint p se nota ul' q̄si p se nota.de talib⁹ ḡ ꝗm se nō est qō.qz nō sūt dubitabilia. sz lz nō sit qō de ipis medijs ul' de ipis pncipijs ꝗz se.qō tñ est de ipis ꝗz ordīnē ad cāta z ad pncipiata. Vel ut magis ppe loq̄mur ois qō de ipis pncipijs z de ipsis cāis put ad ea ordinant pncipiata z cāta.ul' ois qō ē de ipis medijs put ad ea ordinant ꝛnes. ¶ Dicem⁹ ḡ q̄ in nob duplex est mot⁹. Unus dubitatiōis.z iste icipit ab effectu z tēdit in cāz. Iste ḡ mot⁹ nihil aliud q̄rit nisi iuenire cām.z ió ois qō dī eē de ipa cā uel de ipo medio. Alt⁹ est mot⁹ certitudīis.z iste icipit a cā z tēdit in effectū. Nōtes eni effectū dubitam⁹ z q̄rimus cāz. Cū āt iā hēm⁹ cām p eā iā certificatā.z p ipaz ꝗm certitudīnē tēdimus in effectū. ¶ Deide cum dicit.

¶ Dico āt qz est aut si ē i pte z simplr: i pte qdē utruz deficit luna aut augeē. Si enim est aliqd aut nō est aliqd i hi⁹ ingrim⁹.simplr aūt est si est aut nō est luna aut nor.

¶ Exponit se qd appellauit simplr. ⁊ qd in pte. d. ⌊ Dico ãt qr ẽ aut si ẽ i pte. aut simplr. i pte qdẽ ut utꝫ defiẽ lũa aut augeꝫ. Si eni ẽ aliqd aut nõ ẽ aliqd hꝰ q̃rim⁹ ⌋ q.d. ꝙ fic q̃rendo nõ q̃rim⁹ si luna fit simplr sz si fit aliqd tale. ul nõ fit aliqd tale: utputa si aliqd ẽ augmtabi se. uel aliqd defectibile uel nõ est aliqd hoꝫ. Et sbdit ⌊ simplr ãt est ⌋ sup. qõ ⌊ si est aut nõ est luna aut nox ⌋ i. aut si ẽ ul nõ ẽ. Cũ eni q̃rim⁹ de luna ul de nocte. si est ul nõ est. q̃rim⁹ de eẽ eoꝫ simplr. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Cõtigit qdẽ itaq̃z in oibus qõnib⁹ querere: aut si est aut quid est medium.

¶ Cõcludit ꝯnẽ itẽtã. vz ꝙ oẽs he q̃tuor qõnes nõ sunt nisi due. vz si est mediũ. ⁊ qd est mediũ. tõ dicit ꝙ ⌊ ꝯtigit itaq̃z i oib⁹ hꝰ qõnib⁹. ⌋ i. in oib⁹ his q̃tuor qõnib⁹ ⌊ q̃rẽ ⌋ sup. duo ⌊ aut si est. ⌋ mediũ ⌊ aut qd ẽ mediũ. ⌋

¶ Causa quidẽ enim mediũ est. In oibus aũt talibus hoc querit utrũ deficit. utrũ sit aliqd mediũ aut non. Post hoc scientes quia est quid igitur hoc sit querimus.

¶ Postq̃z phs oẽs has q̃tuor qõnes reduxit ad duas. vz ad si est mediũ ⁊ ad qd est mediũ. In pte ista reduẽ oẽs qõnes ad qõnẽ vnã. Propter qd sciẽdũ. ꝙ oẽs q̃tuor qõnes nõ pñt reduci ad vnã. hoc est pp dĩã que est iter eas. Nã si nõ eẽnt qõnes differẽtes oẽs qõnes eẽnt vna qõ. Si ẽ dubiũ ẽ de vnitate ẽ pp dĩã que ẽ iter eas. Possumus aũt dicẽ quõ iter hꝰ qõnes est triplex dĩia. Una dĩia est put qr est cõparat ad qd est. Alia est put qr ẽ cõpat ad qõnẽ si ẽ. Tertia dĩia put qd ẽ cõpatur ad pp qd ẽ. Posset aũt ⁊ assignari 4ª dĩia ⁊ gnta ⁊ sexta. sz de hoc in qõnib⁹ dicet. Ad pñs aũt phs uolẽs pbare oẽs has qõnes eẽ vnã qõnẽ. qr q̃libz qõ ad quã cũq̃z qõnẽ cõpata vnã ⁊ eãdẽ qõnẽ dicẽ. tria facit. qr pº ondit ꝙ est vna qõ qr est ⁊ qd est. 2º ꝙ est vna si ẽ ⁊ qr ẽ 3º ꝙ est vna qd est ⁊ pp qd ẽ. Ul ꝙ idẽ est itẽtio et⁹ est ondẽ ꝙ oẽs he qõnes sunt vna qõ. ⁊ ꝙ hꝰ vnitas nõ tollit ex eo qd qr ẽ differt a qd est. nec ex eo ꝙ qr ẽ differt a si est. nec ex eo ꝙ qd est differt a pp qd. 2ª ibi ⌊ Cã eni ipsi⁹. ⌋ 3ª ibi ⌊ In oib⁹ eni his. ⌋ Dicẽ ꝙ ꝙ ⌊ cã qdẽ eni mediũ est. ⌋ q.d. ꝙ in demstratõib⁹ idẽ est mediũ ⁊ cã. Et sbdit ꝙ ⌊ in oib⁹. ⌋ s. qõnib⁹ ⌊ hoc q̃rit. ⌋ s. mediũ ⁊ cã. q̃ oẽs qõnes sũt vna qõ. Et ꝙ oẽs hꝰ qõnes sint vna qõ ẽ ondit. ⁊ pº ex eo ꝙ sũt eadẽ qõ qr ⁊ qd. Vñ sbdit. ut ⌊ utruz deficit. ⌋ i. qõ illa q̃ q̃rit. utꝫ luna deficiat est ⌊ utꝫ sit mediuz aliqd. aut nõ. postea ẽ scierẽs qr est. ⌋ s. mediũ. ⌊ qd igit sit ẽ. ⌋ i. qd igr sit mediũ ⌊ q̃rimus ⌋ q̃ tã qõ qr est. q̃z qõ qd est pñt dici vna qõ. qr utraq̃z est qõ medij. sz alr ⁊ alr. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Causa eni ipsius est eẽ. Nõ hoc aut ẽ. ẽ substãtiã simplr aut nõ simplr ẽ aliqd eorũ que sunt p se aut ẽm accidẽs medium.

¶ Ondit ꝙ oẽs he qõnes sũt vna qõ. qr idẽ q̃rit qa est ⁊ si est. Circa qõ duo facit. qr pº facit qõ dictũ est. 2º qr mẽtionez fecerat de eẽ simplr. ⁊ de eẽ ẽz qd exẽplificat de utraq̃z ibi ⌊ Dico aũt simplr. ⌋ Dicit q̃ ꝙ ⌊ mediuz est eni cã ipsi⁹ eẽ nõ hoc aut hoc. sz sbm simplr. aut nõ simplr. sz aliqd eorũ q̃ sũt per se. aut ẽz accns. ⌋ q.d. ꝙ siue q̃rat eẽ simplr: cuiusmodi q̃rit de sbo. qõ nõ est eẽ hoc aut ẽ. sz est eẽ simplr. siue querat eẽ nõ simplr. sz eẽ aliqd. i. ẽm qd cuiusmodi est eẽ eoꝫ q̃ sunt p se. ul p accns. sp in oib⁹ talib⁹ cã que q̃rit est ipsz mediũ. q̃ oẽs tales qõnes sũt vna qõ. s. qõ medij. ¶ Notãdũ aũt ꝙ de sbo pt q̃ri aliqd simplr. ⁊ non simplr. ut de luna pt queri aliqd simplr. ut cuz nõ q̃rit utruz hoc sit. aut nõ sit ẽ. ut utrum sit eclipsata. aut non. sz utꝫ sit simplr. ⁊ tunc est qõ si est. aut ẽt de sbo. ut de luna pt q̃ri nõ simplr. ut cũ q̃rit de ea aliqd eoꝫ que sũt ei p se ul p accns ⁊ tũc est qõ qr est. Siue q̃ q̃rat de luna q̃tuz ad eẽ simplr. siue q̃tuz ad eẽ aliqd. sp q̃rit cã ⁊ mediũ huiº eẽ. q̃ qõ qr ẽ. ⁊ si ẽ. ẽ vna qõ. vz qõ cãe ul medij. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ demstro possit uti his q̃ sũt p accns. ¶ Ondm. ꝙ fiẽ ineẽ p se hz suã cãm. ita ineẽ nõ p se hẽt suã cãz. Nã si affirmatio est cã affirmatiõis. ⁊ negatio est cã negatiõis. ut si hie p se angulũ est cã p se hie tres ⁊ nõ hie p se angulũ est cã nõ p se hie tres. Dicemº eni ꝙ lz idẽ sit triãgulus ⁊ ꝑnm figuraꝫ. naz triãgulus est ꝑnm oiuz figuraꝫ rectilineaꝫ. qr in ipz resoluunt oẽs figure tales. Noc tũ nõ obstãte ꝙ idẽ sit ꝑnm figurarũ ⁊ triãgulus. attũ triãgulus hẽt tres in eo ꝙ triãgulus nõ in eo ꝙ ꝑnm ita ꝙ accidit pº figuraꝫ hie tres. Nã triãgulus hẽt angulũ extrisecũ ẽm ꝙ ipz ⁊ p se. nõ ẽm ꝙ ꝑnm figuraꝫ. Ex hẽ q̃ posset fieri demstro. ⁊ ꝙ triãgulus hz tres p se. ⁊ ꝙ ꝑnm figuraꝫ p accns. Esset eni pº demstro talis. qcqd p se hz angulũ extrisecũ p se hz tres. triãgulus est hi⁹. q̃ ⁊c. 2ª aũt demstro esset talis. cuicũq̃z accidit hie angulũ extrisecũ. accidit hie tres. ꝑnm figuraꝫ est hi⁹. q̃ ⁊c. Ex q̃ pz ꝙ fiẽ scia est de corruptibilib⁹ ⁊ de mobilib⁹. put de eis fiũt icorruptibiles ⁊ imobiles rõnes. ita scia demstratia põt uti his q̃ sũt p accns put in talib⁹ inuenit aliqd p se. Naz fiẽ est p se ꝙ id qõ p se hz ãgulũ extrisecũ. ꝙ p se hz tres. ita est p se ꝙ cui accidit hie talez angulũ. ꝙ ei accidit hie tres. Cã q̃ hie p accns tres est cã hie p accns angulũ. Siue q̃ querat de re q̃ztũ ad esse simplr. siue non q̃ztuz ad esse simplr: sed put hz esse sb aliq̃ passione: siue illa passio insit p se siue p accns: semp in oib⁹ talib⁹ querit mediuz ⁊ cã ⁊ oẽs tales qõnes sunt vna questio. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Dico ãt simplr subiectũ ut lunã aut terrã aut triãgulũ. Quid ãt est defectũ ⁊ eq̃litatẽ ul icq̃litatẽ ⁊ si i medio sit aut nõ sit.

¶ Qr fecerat mẽtionẽ de eẽ simplr ⁊ de eẽ aliqd. siue de esse qd. siue ẽz qd: nũc exponit qd sit utrũq̃z. d. ⌊ Dico ãt simplr sbz ut lunã aut terrã. aut triãgulũ. ⌋ i. tẽ querit de sbo q̃ztũ ad eẽ simplr cũ q̃rit de luna ẽz se ul de terra ul de triãgulo. Et sbdit ⌊ qd aũt est. ⌋ i. tũc querimus de aliq̃ qd. i. ẽm qd ⁊ ẽz ptẽ cũ querimº ⌊ defectũ ⌋ q̃ztũ ad lunã. nõ utꝫ sit simplr. sz utꝫ deficiat: ul nõ deficiat ⌊ ⁊ eq̃litatez ul icq̃litatẽ ⌋ q̃ztũ ad triãgulũ ut cũ nõ querimus de triãgulo utꝫ sit simplr: sz utruz habeat duobⁿ rectis equales ul non equales ⌊ ⁊ si in medio sit aut non ⌋ q̃ztũ ad terram utꝫ ꝯueniat ei ista passio. s. uel esse in medio uel non. ¶ Deide cuz dicit.

¶ In oibus enim his manifestũ est ꝙ idẽ sit querere qõ qd est ⁊ ꝑpter quid est.

¶ Ondit ꝙ oẽs he qõnes sunt vna qõ. qr idẽ q̃rit qd ⁊ pp qd. Circa qõ tria facit. qr pº hãc ẽitatez ꝯcludit ex hitis. 2º ad hãc ẽitatẽ ꝑbãdã adducit rõnes nouas. 3º ꝯcludit ꝯnẽ itentã. s. ꝙ oẽs he qõnes sunt vna qõ. vz medij. 2ª ibi ⌊ Amplius quidem est defectus. ⌋ tertia ibi ⌊ Quod qd est igit. ⌋ Dicit ergo ⌊ In oibus enim his. ⌋ i. in oib⁹ his qõnib⁹. In oib⁹ eni his in qb⁹ querimus ul de subo q̃ztũ ad eẽ simplr. uel q̃ztũ ad eẽ qd. ⌊ manifestũ est ꝙ idẽ sit qõ qd est ⁊ pp qd est. ⌋ ¶ Notãdũ aũt ꝙ ex hitis põt patẽ ꝙ idem sit querẽ qd ⁊ pp qd. qr utraq̃z est qõ medij. utraq̃z eni querit qd sit mediũ. Dicemº eni ꝙ fiẽ se hz si est ad qr est. qr utraq̃z est qõ medij. ⁊ utraq̃z q̃rit si est mediũ. sic se hz qd est ad ꝑpter qd est. qr utraq̃z est qõ medij. utraq̃z eni querit qd sit mediũ. Si q̃ ex hitis manifestũ sit ꝙ idez q̃rit qr est. ⁊ si est. ex hitis manifestũ eẽ debet ꝙ idez querit qd ⁊ pp qd. ¶ Notãdũ aũt ꝙ phs hic videt ꝯtradicere his que inferius dicet. Dicet enim infra ꝙ quid. ⁊ ꝑpter quid non idem dicũt. Sed quid est demstrationis ꝯ ut ibi dicet. pp qd aũt demstrõnis ꝑnm. sz quõ hec ꝯtroũ-

sia soluit in lectione illa. Item autē speculādūz est. dicet. ubi de ℔ spālis mouebit qō. Cui ḡ cure est nūc hāc cō troūsiā scire soluē: qōnē de ℔ ibi motā legēdo pcurrat ¶ Dubitaret forte aliqs. qr vī phs isufficiēter pbare q qōnes oēs sūt vna qō. vz qō medū. nā cū ātuor sint qōnes pnt sex modis cōbinari. ipe aūt nō exequt nisi de trib⁹ cōbinationib⁹. Ondit eni supra q idē querit qd est ⁊ ga est. qr utraqz ārit mediuz. 2° execut⁹ est de aliq cōbinatione q idē ārit si est sbm simplr ⁊ qr est aliqd eorz q sūt nō simplr. ut qd idē ārit qr ē. ⁊ si est. qr utraqz ārit utrz sit mediū. 3° execut⁹ est de cōbinatione 3ª. ita q idē ārit qd est. ⁊ pp qd est. Adhuc ḡ deberet exeq de trib⁹ alijs cōbinationib⁹. vz qd idē ārit. qr est. ⁊ pp qd est. ⁊ si est. ⁊ qd est. ⁊ si est. ⁊ pp qd est. ¶ Dōz q he tres cōbinatiōes de qb⁹ auctor nō facit mētionē cōprehēdunt ⁊ manifestant per alias cōbinatiōes de qb⁹ facit mētionē. Nā pbatū fuit in bª cōbinatione q idē quere bat qr est. ⁊ qd est. ⁊ in 3ª q idē ārit qd. ⁊ pp qd. Reliquit ḡ cōbinatio a pho illa tacita q idē. s. āret qr ⁊ pp qd. Nā si idē ārit qr ⁊ qd. idē ārit qd. ⁊ pp qd. ḡ de pⁿ ad ultimū idē ārit qr ⁊ pp qd. ¶ Rursus qm qr est ad pp qd est. se hēt sic si est. ad qd est. si idē ārit qr est ⁊ pp qd est: idē ārit si est ⁊ qd est. ¶ Ulteri⁹ si idez ārit si est ⁊ qd. cū idē ārat qd ⁊ pp qd. pns est q idē ārat si est ⁊ pp qd est. Oēs ḡ qōnes idē ārūt cōbinādo eas oibus modis. ās cōbinatiōes lz nō oēs ponat phs sm se: per eas tū ās ponit alie leuiter ut pz pnt hēri. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. utrz si est ⁊ qd est. ārant de passione. Dōm q si est ⁊ qd est, pe ārunt de sbo. ⁊ si ārant de passione ℔ nō est, pe de passione, put passio est. lz, put aliqd qd est passio ⁊ accns vni⁹ est sbm alteri⁹. ut triāgulus q pōt ee accns ligni uī cupri est sbz de hie tres. de triāgulo ḡ ut est ādā ens sm se pōt āri si est simpr ut est ādā ens exns sb aliq passione pōt āri qr est sb passione illa. Sic ēt qd est, pe āriē de ipo sbo. ita q si est. ⁊ qd est, pe sunt qōnes sbi. qr est ⁊ pp qd est, pe sūt qōnes passiōis. Attū oēs he qōnes ātuor extēdi pnt tam ad passionē āz ad sbm. Nā de passione de ā scim⁹ qr est ut hēt ee in aliq sbo possum⁹ scire si est ut est ādā res bz se. siue ut est res alicui⁹ pdicamēti. Et de eadez passione de ā scim⁹ pp qd est, put scim⁹ eāz iherētie ei⁹ in subo. possum⁹ scire qd est ut est ādā ens bz se. imo illa eadē diffō ā dicit pp qd passiōis. put passio est in sbo. dicit qd passiōis. put est passio tanāz ādā ens diffinituz. ut si diffiniret qd est eclipsis diceret q est puatio luis in luna obiectu terre. ⁊ si ārat pp qd luna eclipsat. hoc idē rndet. Et sic oēs he ātuor qōnes extēdunt ad passionē ⁊ ad accns. ita oēs pnt extēdi ad sbaz. ut aiali. ut est ādā ens in se pōt āri si est. ⁊ qd est. ⁊ ut pdicat de alio pōt scīri qr est. ut qr ista est uera. hō est aial. uel qr aial est in hoie. ⁊ sciēdo qr est aial in hoie. poterim⁹ in uestigare pp qd est. ita q illō idē qd est qd aialis sm se erit pp qd ei⁹ ut hēt ee in aliq. ut si āreret qd est aial bz se diceret q est suba aiata sbibilis. ⁊ si āreret pp qd est aial in aliq. ℔ idē rndet. Nā iō est aial in hoie: qr est in eo sba aiata sbibilis. semp ḡ rō pmi termini. s. rō pdicati est mediū in demōne. Ad pbādū eni aial ee in hoie nō accipiet pha diffō hois. lz diffō aialis. Nā ee i aliq est ꝑditio pdicati nō ꝑditio sbi. ⁊ demōratio que pbat aliqd ee in aliq accipiet p medio, pe loquēdo diffōnē pdicati nō diffōnē sbi. ¶ Dicem⁹ aūt, pho mō qr utrū aliq mō diffō sbi ingrediat demōnē. ⁊ quō se hēat ad demōnē in sequētib⁹ appebit cū disputabim⁹ de medio demōnis. Ad pns aūt scire sufficiat q illō qd est qd passiōis. uī cuiuslibet pdicati. ut est qdā ens bz se est pp qd ei⁹. ut hēt ee i aliq. Prope ḡ loquēdo: qōnes simplices sūt sbaz. qr pe sba est ens sm se. vñ de ea pe āriē si est. ⁊ pe sba hēt qdditatē simplicez. vñ de ea pe āriē qd est. Attū si est. ⁊ qd est ā sūt pe qōnes sube: extēdunt ad accns. ut hēt rōnē sbi. extēdunt etiā nō solū ad accns. ut hēt rōnē sbi. lz etiā ut hz rōnē pdicati. Nā ipm accns qd est pdicatū: dato q nullū esset subz. lz nō posset itelligi sine subo: āgtur tū ut est aliqd in se. ut si diceret. albedo est. ⁊ āgtur ut est aliqd i alio ut si diceret. corp⁹ est albū. Ut āt āgtur albedo. ut aliqd sm se. sic extēdunt ad eā qōnes simplices si est. ⁊ qd lz ut āgtur ut aliqd in aliq sic sūt de ea qōnes cōposite qr est. ⁊ pp qd est. Et sic si est ⁊ qd ē sūt pe qōnes sbe extēdunt tū ad passionē. sic qr est. ⁊ pe qd est. sunt p prie qōnes passiōis. extēdunt tū ad ipaz sbaz. Nā si accidēs positū in subo lz ex ℔ nō sit sba. hz tū quēdā modū sube. ex eo q obstat ipsi vbo. ut si diceret albedo ē. ⁊ ex ℔ extēdunt ad accns qōnes simplices sic suba posita in pdicamēto hz quēdā modū accntis. ut si dicat. hō est aial. hic aial nō āgtur. ut aliqd p se exns. lz ut aliqd in hoie. pe ḡ loquēdo ipi⁹ sube nō est demōo. attū ad ipaz subaz extēdunt qōnes cōposite. ⁊ ipa suba ut est aliqd in aliq pōt aliq mō demōrari de illo. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quomō accipiant he qōnes. ¶ Dōz. q he qōnes nō dīnt sm subaz ⁊ mām. Nā de ācūqz pōt ꝑcludi aliqd de aliq. pnt oēs he qōnes āri. vñ mālr ⁊ sbiue oēs qōnes sunt eedē. qr oēs de eadez re pnt āri. Dīnt tū rōne ⁊ ꝑsideratiōe. Nā ut res aliq ꝑsiderat sm se sic āruūt de ea qōnes simplices. si est ⁊ qd est. lz, put est i alio sic qōnes cōposite qr est ⁊ pp qd est. sic etiā ipz subz, put est aliqd sm se āruūt de eo qōnes simplices: put est aliqd sub alio qōnes cōposite. Dicem⁹ ḡ ut coiter ponit q est. pōt ee 2ᵐ adiacēs ⁊ 3ᵐ adiacēs. Si est 2ᵐ adiacēs sic idicat ee simplr. ut si dicerem triāgulus est. uel luna est āgtum ad subiectum. uel etiā āgtū ad passionem. ut si diceret. defect⁹ est. uī eqlitas est. ⁊ bz hoc formant qōnes simplices. Sicut eni ārimus si luna est. ⁊ scito si est ārimus qd est: sic ēt possem⁹ querē si defect⁹ est. ⁊ scito si est possem⁹ querē qd est. Aliqn aūt est āgtur ut 3ᵐ adiacēs. ⁊ sic nō dicit ee simplr sz ee illō qd ponit in pdicamēto. ut si diceret luna est defectibilis. ly est. nō dicit ee ipsi⁹ lune simplr. sz dicit ee aliqd qd hz sub tali passione. ⁊ sm ℔ fiunt qōnes cōposite. vz qr est. ut utrz sit uerū q defect⁹ sit in luna. uī q luna sit sub defectu. ⁊ scito qr est inuestigabimus pp qd est. ita q illō idē qd qd est ipsius defect⁹ ut āgtur sm se est pp qd ei⁹ ut āgtur ut aliqd in aliq. illō idē qd rndet ad qd est defect⁹ cū est ponit 2ᵐ adiacens rndebit ad pp qd luna est defectibilis. ¶ Adūtēdū tū q nō est alia cā āre defect⁹ sit in luna. ⁊ āre luna sit sb defectu. Dixim⁹ eni in pcedēti qōne q diffō passionis siue diffō pdicati est mediuz in demōne. qr demōratio demōrat ee aliqd in aliq. ⁊ ista est ꝑditio pdicati nō sbi Me ḡ cauillet cauillator. ⁊ dicat q sic demōratio demōstrat ee aliqd in aliq qd est ꝑditio pdicati. ita demōrat aliqd ee sb aliq qd est ꝑditio sbi. ex q vī seq q si arguebat q diffō pdicati eēt mediū ut vī. pōt ēt argui q diffinitio sbi sit tale mediū. Sz ℔ nihil arguit. qr ut diximus non est aliq alia cā. quare subiectuz sit sub passione. ⁊ quare passio sit in sbiecto: ⁊ illa causa debet accipi ut est passiō is: nō ut est sbiecti. ⁊ inde est q est per se ⁊ bz q ipz. ⁊ talia denotātia cālitatē āre sbz sit sb passione. uī āre passio sit in sbo. ut pbabat in pⁿ pōz in illo capto. Reduplicatiue aūt sūt ꝑditiōes pdicati nō sbi. imaginabimur q sbm accipiet. ut aliqd p se. ⁊ ut fundamētū alioz. Ea aūt que pbant de subo hēbūt cām sui in esse. ⁊ āre sint in subo ⁊ illa cā erit in demōne mediū. que erit ppter quid passionis q si aliqs uolēs defendere positionez dicat q ipm subiectū habet causam sui esse. ⁊ illa cā est cā passionis. ⁊ per illam cām poterit demōstrari passio. dato q hec ꝑcedat q per talem cām pōt fieri demōstratio: illa cā nō ingrederetur demonstrationē ut est cā subi sm se. qr tunc demōratio

eēt de aliquo absoluto. sed si ingredieē demonstrationē B erit, put est cā sbi i ordīe ad passionē. Quicqd āt est cā sbi i ordie ad passionē. ul' q idez est qcqd est cā q̄re sbz sit sb passiōe. ul' q̄re passio sit i sbo. de necitate ē cā passiōis. nō āt est de necitate eā sbi. Hīe eni angulū ex trisecū nullā cālitatē hēt respcū triāguli. sz solū q triā gulus sit sb hīe tres. ⁊ iterpō terre nullā cālitatē hēt respectu lune p̄m se. sz respectu lune ut est sb eclipsi. Si ḡ hitudo necīa. ⁊ ut est necīa est attēdēda i demōstrone: qr illō qd est cā q̄re sbz sit sb passiōe necīa est cā passiōis. Nō aūt necīa est cā sbi dato q idē eēt cā sbi ⁊ passiōis ⁊ p illō fieret demōstro illō nō ingrederet demōstrōē: ut est cā sbi. dato q idē eēt cā sbi. sz cā iherētie passiōis. ḡ p pter qd passiōis semp est mediū i demōstrone. Et qr idez est pp qd ⁊ qd. diffō passiōis est mediū i demōstrone. sz de hac mā adhuc iferi disputabimus. Nā i lectiōe illa. Est aūt q̄rūdā qdē altera cā. disputabimus de medio demō stratiōis. ubi oīdem oīsiuc ⁊ ad ipōse q diffō sbi in demōstrone potissima mediū eē nō possit. Ad pūs āt sci re sufficiat q ille q̄tuor qōnes de eadē re fieri p̄nt p̄m q alr ⁊ alr accipit. iō nō dīnt he qōnes mālr ⁊ sbiue. sz fozalr ⁊ p̄m ꝓsideratiōnē. ¶ Ulteri forte dubitaret aliqs quō he due qōnes reducunt ad duas. ⁊ quō ad vnā. ¶ Dōz q he qōnes potissime accipiēde sūt. put passio iest sbo. qr de B ē demōstro. ⁊ de B ē uere scīa. Hoc ḡ mō qōnes erūt eq̄les nūo his q̄ uere scimus. Cōstat aūt q passio ⁊ qdlibet accīs nō est ens: nisi qr ē entis put pbari hēt i 7° ⁊ 4° meta. Illa ḡ eadē cā p quā pas sio fig̃tur ut ens fz se. illa eadē erit cā p quā fig̃tur pas sio ut ens in alio. Nō ē eni alia cā q̄re defect fit: ⁊ q̄re defect fit i luna. Oēs ḡ qōnes q̄rūt hāc cāz: ⁊ B medi uz. ⁊ B mō oēs qōnes sūt vna qō. ⁊ sūt oēs qōnes due qōnes. qr ista cā pōt q̄ri duplr. utz est. ⁊ qd ē. Rursus oēs he qōnes sūt q̄tuor. qr utz ē de defectu pōt q̄ri du plr. Uno mō simplr. ut cū ē. ponit 2m adiacēs. ut si q̄ra tur utz defectus fit. ⁊ hec uocat si est. Alio mō p̄m ap positiōnē. ut si ponat est 3m adiacēs: ut si querat utruz defect fit in luna. ⁊ hec uocat qr est. Sic etiam qd est mediū pōt q̄ri duplr ul' simplr. ut si q̄rat qd est defect ul' cōpōsite. ut si q̄rat ppter qd defect est in luna. ḡ oēs he qōnes sunt q̄tuor. put diūsificant per utrū est medi uz. ⁊ qd est mediū. ⁊ per simplex ⁊ cōpositū. ⁊ sūt due put diūsificant solū per utz est mediū ⁊ qd est mediū nō hīta ꝓsideratiōe de simplici. ⁊ de cōposito ⁊ sūt oēs vna qō put oēs sunt de cā ⁊ de medio iherētie passiōis ad sbz. ¶ Ulteri forte dubitaret aliqs cū hi dicant eē q̄tuor qōnes. ⁊ etiā in libro topicoz assignent q̄tuor. quō he qōnes differūt ab illis. ¶ Dōm q diuisio qō nū in libro topicoz. est p̄m sbz ⁊ māz. B aūt fz ꝓsidera tiōnē ⁊ formā. Maz ipa ꝓsideratio est qd formale scīa Nōt aūt de eadē re mālr deteriari in plurib sciētijs. nō aūt de eadē re formalr ⁊ p̄m ꝓsideratiōnē. Accipia mus ḡ B p vitate q ipa ꝓsideratio fit qd formale i tali b. p̄m B ḡ dicem q diuisio qōnum hic tradita est p̄m diias formales nō māles. nā de eadē re ut patuit alr ⁊ alr ꝓsiderata p̄nt oēs he qōnes q̄ri. sz diuisio facta i li topicoz est p diias māles. Nō eni eadē res est ppriuz ul' accīs. ul' gen ul' accīs. ul' diffō ⁊ accīs. Illa eni q̄tuor p̄dicata. vz gen ⁊ accīs: diffō ⁊ ppriū mālr ⁊ re alr dīnt. Est eni aliqd in diffōne de q nō p̄dicat gen ⁊ qd nō est realr ⁊ eēntialr ipz gen: fiē ps nō est essen tialr ⁊ realr ipz totū. ut dīa. pp qd pz q alr diuidunt qōnes siue pblemata in lib topicoz. ⁊ alr hic. ¶ Ul teri forte dubitaret aliqs quō ille qōnes reducunt ad istas. ¶ Dōz. q oēs ille qōnes sūt multe mālr. sed nō sunt nisi vna qō formalr. cuz ḡ q̄tuor sint ille. ⁊ q̄tuor iste. oino opposito mō se hīt iste ⁊ ille: qr iste oēs sunt vnū mālr qr oēs sunt de eodē. s. de cā ⁊ de medio. Si aūt sūt plres. ut si sūt q̄tuor B erit formalr ⁊ fz ꝓsidera tionē. put eadē res alr ⁊ alr ꝓsiderata ad idē medium pōt q̄drupli cōpari. ut de eodē dēfectu. ⁊ respcū eiusdē iterpōnis terre pōt q̄ri si hz mediū. ⁊ qd est tale mediū ⁊ si uez sit: qr infit. ⁊ pp qd isit. Oēs ḡ he qōnes sunt vna qō mālr. ⁊ oēs qōnes libri topicoruz sunt vna qō formalr. qr sunt solū qō ga. Oia eni pblemata tradi ta in libro topi Aristotelis nō p̄nt reduci nec ad si est. nec ad qd est. nec ad pp qd. sed solū ad qa p se. ⁊ p. ⁊ i mediate. Nā illa pblemata oia arguūt put est. ponit eē 3m adiacēs. ut si B est gen hui: ul' diffō hui. Nūq̄z aūt ponit eē 3m adiacens q sit qō simplex. sz semp erit qō ponēs in nūz nō q̄re B sit sz q̄re B sit in B. Cū ḡ qō nes simplices sint si ē. ⁊ qd est. qōnes libri top. ab istis duab qōnib sunt absolute. ¶ Rursus cū dialeticus nō peēdat nisi p q̄dā coia. ⁊ cū silis topicus non sit p cām. nec faciat scire sz opinari qōnes nō erūt pp qd qr nō erūt p cām. oia ḡ erūt qa. Probabit eni ibi p q̄sdā ꝓsideratiōes logicas ⁊ cōes. qr B p̄dicatū est genus ad suas spēs. ul' qr hec est diffō h: ul' qr B est ppriū. siue qr B est accīs. oēs ḡ ille qōnes formalr sunt vna qō. s. qa. mālr aūt sunt qōnes plres. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli qd ē defect. p̄uatio lumis a lūa ob terre obz. ⁊ pp qd est dēfect. aut pp qd deficit luna pp defectū luis opposita terra

¶ Adducit nouas rōnes ad oīdēdū q idē sunt qa. ⁊ pp qd. Circa qd tria facit. qr p declat B p exēplū nāle. ut p defectū lune. 2° p exēplū musice: ut p armoniā. 3° p si gnū nāle declat ⁊ oīdit q oēs qōnes sunt vna qō. 2a ibi Quid est armonia. 3a ibi Q. āt sit medij. Di cit ḡ. Ampli aūt manifeste sup. appet p exēplum q idē sit qd. ⁊ pp qd. qr si querat qd est defect sup. rn debit q sit puatio luis a luna a terre obiectu. si. ab iterpōne terre. ⁊ si q̄rit pp qd est dēfect. aut pp qd luna deficit sup. rndebit idē. vz ppter defectum lu minis iterposita terra. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid ē ꝓsonātia. rō nūoz i acuto ⁊ gui. pp qd ꝓsonat acutū gui. pp id q rōnē hēt nūoz acutū ⁊ gue utz sit i nūeris rō ipoz accipiētes aūt qr est qd ergo est ratio.

¶ Oīdit idē p exēplū musicū. nā idē est. qd est armonia ⁊ pp qd est armonia. nā si q̄rat qd est armōia. si. ꝓsonātia. rndebit q est rō nūoz i acuto ⁊ gui. ⁊ si que rat pp qd ꝓsonat acutū ⁊ gue rndebit idē. vz pp id q acutū ⁊ gue hīt rōnē nūoz. si. hīt pportionē nūa lē ad iuicē. ḡ qd est armonia. ⁊ pp qd est armonia non querūt nisi vnū ⁊ idē mediū vnā ⁊ eādē cāz. vz rōnem nūoz ul' pportionē nūalē p̄m acutū ⁊ gue. ⁊ nō soluz pp qd est idē qd qd est sz ēt qr est. q̄rit de eodē de q̄ q̄rit qd. Jō sbdit q q̄rētes ut utz sit nūs rō. si. pportio ip soz. si. acuti ⁊ guis accipiētes qa ē. si. hī rō. Quid est ḡ rō illa su. q̄rim. q. d. q qñ scim qr est mediū. ut puta qñ scim qr est rō q̄rim qd sit mediū ⁊ qd sit illa rō. ḡ de eodē medio q̄runt ⁊ qr ⁊ pp qd. ¶ Dubitaret forte aliqs quō armonia siue ꝓsonātia fit rō nūoz. i. p portio nūalis p̄m acutū ⁊ graue. ¶ Dōz q nō est ꝓso nātia eiusdē ad seipz. nec eēt ꝓsonātia iter aliq̄ si semp illa starēt in eodē tono. Ex hoc aūt sumit ꝓsonātia. qr supiora ꝓsonāt iferiorib. sicut dyapason que est octa ua ꝓsonat cum toto. ⁊ dyapenta que est qnta cōsonat cū eodē. in ꝓsonātia ḡ semp sunt aliqne note supiores ⁊ aliqne iferiores. Uox aūt quāto supior tāto magis acuta. q̄to iferior tāto grauior. Sed ita diffinit acutū q in pauco tpe mouet multuz. ⁊ diffinit sic graue. q multo tpe mouet parū. Multū aūt ⁊ paucū siue parū sunt dīe nūi. si ḡ ꝓsonātia est rō. siue pportio p̄m acutū ⁊ graue. Et acutū ⁊ graue sibi iuicē pportionātur

ꝑm mouē multū ⁊ paucū. ⁊ multū ⁊ paucū sunt ōtie nūales. opꝯ q ꝓsonātia sit q̃dā rō. siue q̃dam ꝓportio nūalis repta in acuto ⁊ graui. ¶ Vel possum⁹ alr dicē q musica est de nūo relato ad sonū. Nā ꝑm ꝗ attēdit musica ꝑm q in uarijs ictib⁹: ⁊ in uarijs repcussionib⁹ cāntib⁹ sonū hēt eē aliq̃ ꝓsonātia. Sonus ḡ ut refert ad musicā nō hēt rōnē ꝓtinui: sed magis hēt rōnē nūi. qr opꝯ sonū illū de quo se itromittit musica. siue fit in chordis siue in fistulis: siue in uocib⁹ cātū eē ex mltis repcussionib⁹. Sonus ḡ ille nō erit ꝓtinuus. Cōsonātia ḡ nō est passio ꝓtinui: ſꝫ est passio nūi. ḡ cū sit q̃daꝫ rō ⁊ q̃dā ꝓportio: erit ꝓportio nūalis: put nūs repit in sonis: ſꝫ nūs q repit in sonis: nō est nisi ꝑm acutuꝫ ⁊ graue. put vnus son⁹ est altior ⁊ acutior allo. Cōsonātia ḡ erit rō nūalis ꝑm acutū ⁊ graue. ⁊ qr sic ē: oēs qōnes facte de ꝓsonātia querūt hi⁹ rōnē. ut si querat si est ꝓsonātia. ꝗ est querē si est talis rō. Si aūt querat utꝯ uelꝯ sit q ꝓsonātia sit in aliqb⁹ sonis: erit idē querē q utꝯ talis rō sit sic in sonis illis. si est: qd est ꝓsonātia. ⁊ pp qd est. ꝗ idē querūt oēs qōnes. Oēs ḡ qōnes sunt de qō qd est. siue de medio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quod āt sit medij qō oñdit q̃ncūꝫ medij sensibile est. querimus eni nō sentientes: ut defectū si est aut nō. Si vero eēmus sup lunā non utiq̃ quereremus: neq̃ si sit nec pp qd: sed simul manifestuꝫ eēt utiq̃.

¶ Oñdit per signū ſſibile q oēs qōnes sint eadē qō. vꝫ qō medij. Circa qō tria facit. qr ꝑ⁰ facit qō dcm̃ est. 2⁰ remouet quādā cauillationē. 3⁰ oñdit oēs qōnes esse eandē qōnē. ⁊ ueritatē hēt in his que sunt simplr ⁊ in his que nō sunt simplr. 2ª ibi [Ex eo eni.] ꝫª ibi [hoc aūt est.] Dicit ḡ [q aūt] sup. oēs qōnes sint eadē qō ⁊ [q sint qō eiusdē medij. oñdit] qr [qñ est medium ſſibile] si nō sentimus. i. si nō videm⁹ illō mediuꝫ. tūc [querim⁹] de illo medio [ut defectū] lune qñ nō videm⁹ qñ luna deficit. tūc q̃rim⁹ [si est] talis defect⁹. ⁊ si luna deficit. sed si videm⁹ quō luna deficit. nō quer emus de defectu ei⁹. Jō ſbdit. q [si essemus ḡ sup lunā] qñ. s. luna deficit. ita q manifeste videremus qñ se iterponit terra [nō utiq̃ quereremus neq̃ si est] talis defect⁹ [neq̃ pp qd fit] neq̃ sup. qd fit. [sed sicut medij est utiq̃.] qr ñ est. ⁊ qd est ⁊ pp qd est. ⁊ totum. ul [fit manifestuꝫ eēt utrūq̃.] ſi. utraq̃ qō. ⁊ an fit. ⁊ qd fit. ⁊ ēt pp qd fit totū notum eēt q nō eēt. nisi oēs iste qōnes ꝓtinerēt ad medij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex eo eni q sentim⁹ ⁊ ul'e nob fcm̃ ē scire ſſs qdē ē q nūc obijcit. ⁊ mānifestū ē q nūc deficit. ex his āt utiq̃ ul'e fcm̃ est. Sic igit dixim⁹ q qd ē scire idē est ⁊ pp qd est.

¶ Remouet q̃dā cauillationē. Posset eni qs dicē q si eēmus sup lunā qñ eclipsat nesciremus ipaꝫ eclipsari qr ſſus nō est nisi ꝓticularis. scia aūt est ul'is. ¶ Ad ꝗ rñdēdū q lꝫ ſſus sit ꝓticularis. ex ipo tñ ꝓticularis fcō in sensu. fiet ul'e in nro itellectu. iō ait. [Aut ex eo eni qd sentimus factū est nob scire.] Et ſbdit q [sensus qdē eni est ex eo q nūc obijcit.] ſi. q nūc iterponit terra [⁊ manifestū est] sup. p sensuꝫ [q nūc deficit] luna [ſꝫ ex his utiq̃] sup. factis in sensu [factum est ul'e] sup. i itellu. ⁊ qr sic est q qñ videm⁹ medij nihil q̃rim⁹ oēs qōnes idē q̃rūt. Jō ſbdit q [sic igit dixim⁹ q qd est. ⁊ pp qd est scire idē] ⁊ etiā si est. oia enīꝫ ista idem querūt qr oia querūt de medio. ¶ Deide cum dicit.

¶ Hoc aūt aut est simplr ⁊ nō eorum que sunt hoc aliquid: aut eoꝯ que ſsunt ut qm̃ duo recti aut qm̃ mains aut minus.

¶ Oñdit q ꝗ. vꝫ q oīs qō q̃rat idē. ⁊ q oīs qō fit de medio vitatēꝫ hꝫ tā in his que sūt simplr q̃ꝫ in alijs. iō ait [Hoc qdē] vꝫ. q oēs qōnes idē q̃rūt. ⁊ ēt q nō fit qō nisi de medio [aut est simplr. ⁊ nō est eoꝯ q ſsūt aliqd aut] aliqd [eoꝯ q ſsūt.] q. d. q ꝗ vitatē hēt tā ſ his q nō sūt aliqd ſꝫ sunt simplr. ut cū est qō de eē simplr. ut cū est ponit eē 2ᵐ adiacēs: q̃ꝫ ſ his q nō sūt simplr. ſꝫ ista sūt aliqd [ut qm̃] águli triágli sūt [duo recti. aut qm̃ est magis aut] qm̃ [ē min⁹.] Si eni q̃rere ut águli triágli sūt duo recti: ul' sint plus: ul' sint min⁹ q̃ꝫ duo recti. nō eēt qō de eē simplr ſꝫ de eē ꝗ: nō eni ex ꝗ q̃rere ut triágli sit. ſꝫ utꝯ sit ꝗ. i. hñs talē passionē. In ol b⁹ ḡ his qōnib⁹ siue q̃rat de eē simplr: siue nō. semp est hoc uelꝯ q oīs qō est de medio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod quidē igit oia que queruntur medij questio sit manifestum sit.

¶ Cōcludit ꝓnē itērā. d. [q gdē igit oia que querūt sit questio medij.] ſi. q oēs qōnes sunt de qō qd est. ⁊ de medio [manifestum est] sup. per iam dicta.

q Uomō aūt q qd est demr̃eē ⁊ qs modus itroductiōis ⁊ qd est diffō ⁊ quoꝯ dicamus opponentes primum de ipsis.

¶ Postq̃ ꝑbs ꝓbauit: q oēs qōnes sint de qō qd est. siue de medio: ⁊ totū scire nr̃m dependet ab ipo qō qd ē. siue a medio: cū qōnes nr̃e determinent p demr̃onē. ⁊ cū scire nr̃m fit p demr̃onē. iō in pte ista declat quō qō qd est se hēat ad demr̃onē. Circa qō duo fac ꝑm q circa ꝗ duplr pcedit. Nā ꝑ⁰ pcedit q̃si arguēdo ⁊ opponēdo: ⁊ q̃si p q̃dā coia. 2⁰ pcedit p magis ꝓpa ⁊ magis ſitatē determinādo ibi [Jteꝯ āt speculādū ē.] Circa ꝑᵐ tria fac. qr ꝑ⁰ ꝑmittit q̃tuor q̃ i arguēdo ⁊ opponēdo hēt deteriare circa qō qd est. 2⁰ oñdit a q̃ illoꝯ q̃tuor fit icipiēdū. 3⁰ exequt de vnoquoq̃ illoꝯ q̃tuor. 1ª ibi [Prinᵐ āt.] ꝫª ibi [Dubitabit aūt aliqs.] Dicit ḡ [Quō āt qō qd est demr̃at.] q. d. q illō est vnū circa qō pponim⁹ arguē. vꝫ utꝯ qō qd est demr̃at. [⁊ qs fit modus itroductiōis.] q. d. q istō est aliō qō uolumus arguēdo declare. q ñ qō qd est nō demr̃areē. quō possum⁹ itroducē in ipꝫ. ⁊ quō ipm possum⁹ uenari. ⁊ q̃ir deueniremus in cognitionē ei⁹. utꝯ via sillogistica. ut utꝯ. s. possit ꝗ fieri p sillꝫ reduplicatiuū: ul' p diuisiuū: ul' q̃ir. [Et qd est diffō.] ecce 3ᵐ circa qō pponit arguē. vꝫ qd fit qō qd est siue qd fit diffō. utꝯ. s. fit idē qō demr̃atio. [Et q̃rū.] ecce 4ᵐ. vꝫ q̃rū fit diffō. utrū. s. eoꝯ quoꝯ est demr̃atio. Et ſbdit [dicemus de ipsis p mū opponētes.] q. d. q de ipsis que posita sunt. ꝑmo exequit arguēdo ⁊ opponēdo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Principium aūt futuroꝯ q uere sit magis proprium habitis rōnibus.

¶ Declarat a quo istoꝯ q̃tuor est icipiēdū. d. q [ꝓncipiuꝫ aūt futuroꝯ.] ſi. dicēdoꝯ [sit q uere sit magis ꝓpriuꝫ.] ſi. magis ꝓuēiēs [rōnib⁹ hītis.] ſi. sequētib⁹. Illa eni dñr eē ad iuicē hita q̃ se hñt ꝓnter. ¶ Notādū aūt q in cognitiōe nr̃a vi q obm̃ sit ꝓnᵗᵉ. Qui ḡ vult ōter miare de diffōne ⁊ de demr̃one ꝓnᵐᵃ q̃ est icipiēdū est ipm diffinibile ⁊ ipm demr̃abile. Jō ꝑ⁰ icipiēdū est a qōne 4ª. vꝫ q̃ꝫ est diffō siue que sūt diffinibilia. utꝯ. s. eadē sint diffinibilia ⁊ demr̃abilia. ¶ Deide cū dicit

¶ Dubitabit eni utiq̃ aliqs utꝯ sit idem ⁊ ꝗ idē scire diffōne ⁊ demr̃one aut ipo ul'e. Diffō eni qō qd ē scire videt. qō qd est āt oē ul'e est ⁊ ꝑdicatiuū est. Sillogismi qdeꝫ

alij sũt ꝑuatiui: alij aũt nõ ulres: puta qui q dẽ in secũda figura ꝑuatiui oẽs sunt. in tertia ꝯo non vniuersales.

¶ Exegk de ꝑdictis q̃tuor & exegk de eis arguẽdo & opponẽdo fiẽ dicebat se uelle exeq. Circa qd q̃tuor facit. qr ꝑo exegk de q̃rto. vz q̃rũ est diffõ: & q̃ sunt diffinibilia. utrũ sint eadẽ. s. diffinibilia & demꝓrabilia. 2o exegk de 3o. vz qd sit diffõ. utruz sit idẽ q̃ demꝓratio. 3o exegk de 2o. vz qd sit modus itroductiõis: & qd sit modus uendi diffõnẽ utrũ via sillistica reduplicatiua: uel diuisiua: uel q̃liter. 4o exegk de ꝑo. vz utrũ qd qd est demꝓrek. 2a ibi [Manifestũ est utiqz diffõ.] 3a ibi [Ipsi aũt qd qd est.] 4a ibi [Qualr igit diffiniẽs.] Circa ꝑm duo fac. qr ꝑo compat diffinibilia ad demꝓrabilia. 2o epilogat circa determiata. ibi [Manifestũ itaqz.] Diffinibilia aũt ad demꝓrabilia pñt triplr cõparari. ꝑo utrz oia demꝓrabilia sint diffinibilia. uel qd idẽ est: utrũ oiuz q̃rũ est demꝓratio sit diffõ. 2a compatio põt eẽ q̃ztum ad ꝓũsam huj. utrũ oia diffinibilia sint demꝓrabilia. 3a cõparatio põt eẽ pticularis. utrũ vnj alicuj eiusdẽ possit eẽ sil demꝓratio & diffõ. Tria g̃ fac. qr ꝑo pbat q nõ oia demꝓrabilia sunt diffinibilia. 2o pbat ꝓũsam q nõ oia diffinibilia sunt demꝓrabilia. 3o declarat q nullius eiusdẽ sil est diffõ & demꝓratio. 2a ibi. [Qd aũt.] 3a ibi [Sz utrũ si nõ ois] Circa ꝑm tria facit: qr ꝑo ostendit de oib⁹ demꝓrabilib⁹ gñalr. q nõ oia demꝓrabilia sũt diffinibilia. 2o ostẽdit ꝑ de demꝓrabilib⁹ p ꝑmã figurã spãliter: q nõ oia talia sunt diffinibilia. 3o epilogat circa determinata. 2a ibi. [Postea neqz.] 3a ibi. [Qm̃ qui dẽ igit.] Dicit g̃. [Dubitabit aũt aliqs utrum sit.] i. ꝓtigat [scire idẽ & ꝑm idẽ p diffõnẽ: & scire p demꝓratione aut ipole.] vz q fit idẽ diffinibile & demꝓrabile. & ꝑmo exegk q nõ est idẽ scire p diffõnẽ & demꝓrationẽ: qr nõ est idẽ eẽ diffinibile & demꝓrabile q̃ztũ ad demꝓrationez gñalr: qr nõ oia demꝓrabilia sũt diffinibilia. Jõ ait q [diffõ qdẽ eni qd qd ẽ vl scire.] i. vl facẽ scire [qd qd est aũt oẽ est ulre ꝑdicatiuũ.] Diffõ enim ꝑdicat ulr & affirmatiue de suo diffinito. [Sillr aũt alij sũt ꝑuatiui. alij qdẽ nõ ulres fiẽ in scda figura. sũt qdẽ oẽs ꝑuatiui. In 3a aũt] figura sũt qdez oẽs [nõ ulres.] i. particulares. Formek g̃ sic rõ. diffinibilia: uel ea quoruz est diffõ sunt oia ulia affirmatiua: sed nõ oia demꝓrabilia: nec oia sillogiçabilia sũt ulia affirmatiua: qr q̃dam sũt ꝑuatiua: q̃dã pticularia. g̃ nõ oia talia sũt diffinibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qr cũ hic agat de sillis demõstratiuis: vl q nulli sũt tales pticulares: qr cũ pticularium nõ sit scia: eoz nõ erit demꝓratio. ¶ Dõm q scia p se est ulium. põt aũt eẽ pticularium: in q̃ztũ ulia pñt ad pticularia applicari: ut medicus per sciam quã hẽt de ulli curat hũc egrũ pticularẽ applicãdo suã sciam ulez ad hũc pticularẽ. sic & demꝓrationes p se & directe sunt de ulib⁹. pñt aũt esse de pticularib⁹: put illa ulia pñt ad pticularia applicari. Dicem⁹ eni q demꝓratio est qdam organũ ipsi⁹ itellꝯ ducẽs ipm in sciam. Sic g̃ se habẽt ulre & pticulare ad itellm: sic suo mõ poterũt se ita hie ad demꝓrationẽ. Cõstat aũt q per se & directe ulre est obiectũ intellect⁹. g̃ per se & ꝑmo intellect⁹ itelligit ulre. põt tñ itelligẽ pticulare per reflexionẽ applicãdo se sensui sic directe & p se demꝓrat ulre. põt tñ illa demꝓratio ulis applicari ad aliqd pticulare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea neqz eoz q sũt i ꝑma figura oiuz ẽ diffõ: ut q ois triãgulus duob⁹ rectis eq̃les hẽt tres. Qui⁹ aũt rõ est qm̃ scire de demꝓratiue ẽ demꝓrationẽ hie. q̃re si i talib⁹ demꝓratio ẽ: manifestũ q ipsoz nõ erit diffõ.

¶ Ostẽdit ꝑ spãliter de ꝑma figura: q nõ oia que sũt demꝓrabilia sũt diffinibilia. Circa qd q̃tuor facit ꝑm q q̃tuor rõnes adducit ad ꝓpositũ. 2a ibi. [Sciet eni.] 3a ibi. [Sufficit aũt fides.] 4a ibi. [Amplius si diffõ.] Dicit g̃ q [postea neqz eoz oiuz que sũt in ꝑma figura est diffõ. ut q ois triãgulus hẽt tres] angulos [eq̃les duob⁹ rectis] ꝑ est aũt demꝓrabile p ꝑmã figuram: & tñ nõ est diffinibile. Et subdit q [huj⁹ rõ est.] vz q demꝓrabile p ꝑmã figurã nõ est diffinibile. [qm̃ demꝓratiue scire est demꝓrationẽ hie. q̃re si est demꝓratio in talibus] que sciunt per demꝓrationẽ [manifestũ est q nõ erit diffõ ipsoz] vis g̃ huj⁹ rõnis in ꝑ ꝓsistit. demꝓrabilia sciunt per demꝓrationẽ: g̃ taliũ nõ est diffõ. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ sequit hec ꝓña. q si ulia affirmatiua que demꝓrant p ꝑmã figurã sciunt per demꝓrationẽ q taliũ nõ fit diffõ. ¶ Dõm q ea quoz est diffõ nõ sciunt per demꝓrationẽ. Nihil g̃ qd scit p demꝓrationez hẽt diffõnẽ: qr qcqd scit per demꝓrationẽ non põt scirl nisi hita demꝓratione eius. Si g̃ aliqd demꝓrabile eẽt diffinibile: tũc demꝓrabile posset sciri per diffõnẽ. & si posset sciri per diffõnẽ: posset g̃ sciri sine demꝓratiõe qd est icõueniẽs. Uel põt ꝑ alr declarari: & in idẽ redit. Naz vnj⁹ scibilis ut dicẽt ifra vn⁹ est potissim⁹ modus sciẽdi. Si g̃ demꝓrabile potissime scit per demꝓrationẽ nullum demꝓrabile erit diffinibile: qr diffinibile potissime scit per diffõnẽ. ipsa g̃ ulia affirmatiua: qr sũt apta nata sciri per demꝓrationẽ: ꝓñs est q nõ hẽant diffõnem. ¶ Adũtẽdũ aũt q rõ q̃re demꝓrabile nõ est diffinibile est: qr oẽ demꝓrabile est qd cõplexũ. diffõ aũt nõ est cõplexoz: sed simpliciũ. hois eni albi nõ est diffõ: ut pbatur in. 7. me^cc. demꝓrat enim passio de ꝑbo. ꝑ aũt totum sil passio & ꝑbm diffõnẽ nõ hẽt. diffõ enim est sermo declaratiuus alicuj⁹ nãe uel eẽntie. Qd g̃ nõ dicit vnam eẽntiã nec vnã nãm diffõne caret. Suba g̃ qr hẽt eẽntiã vnã per se exñtẽ hẽt diffõnẽ simplicẽ. Accñs autem qr dicit eẽntiã vnã depẽdẽtẽ hẽt diffõnẽ per additamẽta. Cõplexũ aũt qr nõ dicit eẽntiã vnã diffinitione caret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sciet eni utiqz aliqs & ꝑz diffõnẽ nõ hñs demꝓrationẽ. nihil eni ꝓhibet nõ sil habẽ.

¶ Adducit scdam rõnẽ. d. [Sciet enim aliqs] sup. affirmatiuũ [ꝑm diffõnẽ. nõ hñs tñ demꝓrationẽ] qr [nihil eni ꝓhibet hie] illa duo [nõ sil] est g̃ vis rõnis huius q nõ necesse est de quolibet ulli affirmatiuo hie sil diffõnẽ & demꝓrationẽ. nã qdlibet tale demꝓrabile esset diffinibile. ¶ Dubitaret forte aliqs vñ sequit hec ꝓña q si nõ est necesse de talib⁹ ulib⁹ affirmatiuis sil habẽ diffõnẽ & demꝓrationẽ q h⁹ᵗ demꝓrabile nõ fit diffinibile. ¶ Dicẽdum q hec ꝓña hẽt ꝓificari ꝑ mõ. qr si esset diffõ oium taliũ demꝓrabiliũ per ꝑmã figurã. tũc eẽt p se q demꝓrabile affirmatiue eẽt diffinibile. & si p se demõstrabile eẽt diffinibile: ꝓñs eẽt q demꝓratio eẽt diffinitio. & si demꝓratio eẽt diffõ de nullo tali possem⁹ hẽre diffõnẽ de quo nõ hẽrem⁹ demꝓrationẽ. Si g̃ nõ necesse est hie sil diffõnẽ & demꝓrationẽ diffõ nõ eẽt demonstratio. & per ꝓñs diffinibile nõ eẽt demꝓrabile. si g̃ diffinitio nõ respicit ea que sunt per accñs: opz q hitudo i talib⁹ sit hitudo per se. per se aũt non põt eẽ hitudo demõstrabilis & diffinibilis nisi demꝓratio esset diffõ. vñ faciẽda est vis in textu ꝑbi. Utrũ idẽ ꝑm idẽ cõtingat scire p demꝓrationẽ & p diffõnẽ. uel idẽ ꝑz idẽ sit diffinibile & demꝓrabile. nã nõ est icõueniẽs q idẽ ꝑm aliud & aliud sit demꝓrabile & diffinibile. nã idẽ aliqd simplr & ꝑm se sumptũ est diffinibile. cõplexũ alteri & faciẽs ꝓpõnẽ cũ ipso est demꝓrabile. sed si idẽ ꝑm idẽ siue ulr in oib⁹ demꝓrationib⁹ siue in ꝑma figura tñ eẽt diffinibile & demꝓrabile. uel gñalr ꝑ ꝓtingeret q demꝓratio esset idẽ q diffõ. uel saltẽ in ꝑma figura ꝑ ꝓtitatẽ hẽret. cũ g̃ ꝑ falsum sit: qr possum⁹ hie diffõnẽ alicuj⁹ nõ habẽdo

demſtratione:nō oē demſtabile ēt p ꝑmam figurā est diſ
finibile.imo nullū tale ē diffinibile. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sufficit aūt fides ex iductione.nihil eni
aliqū diffiniētes cognoscemus.neqꝫ eoꝝ
que per se sunt neqꝫ ꝑm accidens.

¶ Adducit ad ꝗ tertiā rōnē.d.⌊Sufficit autē fides ⌋ad
ꝗ ostēdēdū⌊ex iductiōe.nā aliqū diffiniētes.nihil eni
cognoscim⁹.neqꝫ eoꝝ que sūt p se neqꝫ eoꝝ que sūt p
accās.⌋nō est ḡ oē demſtabile diffinibile.imo loq̄ndo
eodē mō ⁊ p se nullū demſtabile est diffinibile.qz si idē
ꝑm idē eēt demſtabile ⁊ diffinibile non possem⁹ de illo
hēre diffōnē nisi scirem⁹ ea que ei iſūt ⁊ que pnt ꝓbari
de ipso p demſtrationē.Sz iducēdo in multis videm⁹
q multotiēs diffiniēdo aliqd nihil scim⁹ de his que iſūt
ei.⁊ nō solū nihil scim⁹ de eis que iſūt ei p se ⁊ que
pnt de eo ꝛcludi p demſtrationē:sed ēt non est neēe nos
scire ea que iſūt ei per accās.nō ergo eodē mō compat
aliqd ad diffōnē ⁊ ad demōstrationē.nec idē ꝑm idem
est diffinibile ⁊ demōstrabile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ si diffinitio substātie alicui⁹ noti
ficatio est manifestuz q nō sunt substātie.

¶ Adducit ad ꝗ q̄rtā rōnē.d.⌊Ampli⁹ si diffō ē q̄dā cog
nitio sube⌋h⁹ aūt que demſtant⌊manifestū est q nō
sūt sube⌋ḡ sup.non erit diffō eoꝝ quoꝝ est demſtatio.
¶ Notādū aūt q diffō p se ⁊ ꝑmo est subarū:ut sumū
tur ꝑm se ⁊ simplr.demſtationes aūt nō sunt h⁹:qz nō
sunt subarū ꝑm se ⁊ simplr:sed magis sunt per se passio
nū ut sunt in substātijs.nō ergo eorūdē erit diffinitio
quoꝝ est demōstratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā qdē igit nō est diffinitio omnis
cuius est demōstratio manifestū est.

¶ Epilogat circa determinata.d.⌊Qm̄ qdē igit nō est
diffō ois cuius est demſtatio manifestū est.⌋¶ Notan
dū aūt q ꝓbus de his rōnib⁹ imo oēs si bñ inspiciant
cōcludūt utrūqz.vz q nō sit diffinitio quoꝝ est demō
stratio:nec ecōuerso. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid aūt cui⁹ est diffō:nunqd ois demō
stratio ē aut nō vna qdē utiqz rō ⁊ de ꝗ ea
dē est.vni⁹ eni inquātū vnuz vna est scia.
q̄re si uere scire demſtatione est sciam hīe:
accidet qd̄ā ipossibile.diffinitionez enim
habēs sine demōstratione sciet.

¶ Adducit rōnes ad p̄ūsaz ptē.vz q nō sit demſtatio ois
cui⁹ est diffō.circa qd̄ duo facit ꝑm q duas rōnes ad
ducit.2ª ibi⌊Ampli⁹ pncipia.⌋Dicē ḡ.⌊Quid est aūt
cui⁹ est diffō.nunqd est ois cui⁹ est demſtatio.⌋q.d.nū
quid oē diffinibile est demſtabile:aut nō est. Et subdit
q⌊vna qdē tā rō ē ⁊ de ꝗ eadē⌋cū supiorib⁹.qz⌊vni
us eni inq̄ztū vni⁹ vna est scia:q̄re si scire demſtabile ē
demſtationē hīe.accideret qd̄ā ipoſe⌋si ponat diffi
nibile demſtabile⌊diffōnē eni hīs sine demſtatione sci
et.⌋q.d.q si diffinibile eēt demſtabile:cū possum⁹ hīe
diffōnē anteq̄z hēam⁹ demſtationē seq̄ret ꝗ icōueniēs
q illd qd ponit eē sil diffinibile ⁊ demſtabile possem⁹
scire p diffōnē anteq̄z hērem⁹ de ipso demſtationē.pos
set ḡ scirī aliqd demſtabile anteq̄z hīet de eo demſtatio
qd est icōueniēs. ¶ Notādū aūt q vis hui⁹ rōnis: ut
sup̄ patuit hīta fuit in pte illa. Postea neqz. ¶ Dubi
taret forte aliqs quō possit ꝗ ꝓtingē q de aliquo pos
sum⁹ hēre diffōnē nō hīdo de ipso demſtationē. ¶ Di
cēdū q cognitio simplicis p̄cedit cognitionē cōpositi
⁊ cognitio absoluti p̄cedit cognitionē respectiuā. Igi
tur cū diffō sit rei ꝑm se.demſtatio aūt sit rei in ordine
ad aliud.diffō p̄cedit demſtationē. Possum⁹ enīz dicē
q diffō ⁊ demſtatio oino hīt modū oppositū. Nā diſ
finitio ꝓpe est subarū. Si aūt est accntiū:ꝗ est ꝓt acci
dētia significant p modū sube. Nā non est ꝓpe diffō
nisi eoꝝ que sūt p se in gñe. Accntia nō sūt p se in gñe:
nisi ut significant p modū abstractionis. Justū eni nō
est in gñe sed iustitia:sed accntia in abstractiōe signifi
cata sumunt p modū sube ⁊ tanq̄z per se exntia.imo ⁊
si diffiniunt ꝛcreta:ut si diffiniat hmū:nō diffinit quā
tū ad id qd iplicat. Nā hois albi nō est diffō:⁊ ꝑm ⁊
accās acceptū totū sil diffōnē nō hīt. Cū ḡ accās i cō
cretione iplicet ꝑz:si q̄ztū qd id qd iplicat hīet diffōnē
tūc hois albi eēt diffō.ḡ accās solū diffōnē hēt q̄ztum
ad id qd significat. Sz accās sic acceptuz est q̄dā res p
se in ꝑdicamēto.sic eni acceptū iduit quēdā modum
sube:qz qd nec est per se ⁊ eēntialr in suo ꝑdicamento
nō hēt respectū accntalē sed eēntialē. Diffō ḡ p se ⁊ p⁹
est subarū. Si aūt est accntiū magis ꝓpe est abstracto
rū q̄z ꝛcretoꝝ.ḡ nō est accntiū:nisi ut significant p mo
dū sube. Nā accntia in abstractione sūpta iduūt quen
dā modū sube:⁊ accntia ꝛcreta ut hīt diffōnē quēdā
modū sube iduūt.sic ḡ se hēt diffō.sed demſtatio habet
modū oppositū.nā per se demſtatio est accntiū. Si aūt
est subarū ꝗ nō est ꝑm se:sed ut subsunt accntib⁹. Ex ꝗ
ḡ appet itētio phi in rōne illa.q diffō est quēdā cogni
tio sube:⁊ q demſtationes nō sunt h⁹:qz ut dictuz est
diffō . uk est suba:uel si est accntiū ꝗ est ut iduūt quēdā
modū sube. Demſtationes aūt nō sunt h⁹: imo se hīt
mō opposito:qz uel sunt accntiū:uel ut dicebamus si
sūt subarū ꝗ est ut subsūt accntib⁹. Ex ꝗ ēt pz qd i hac
q̄one est q̄rīd.nā ꝓus est cognoscē subam ꝑm se qd fa
cit diffō:q̄z cognoscē eā in ordine ad aliud:qd facit de
mōstratio. Si ḡ eēt demſtatio ois cui⁹ est diffō cum sit
per se ⁊ pncipalr diffō ipsi⁹ sube:⁊ qz ꝓtingit de suba ꝓ
us hīe diffōnē ⁊ cognoscē eā ꝑm se q̄z hīe demſtationē
⁊ cognoscē eā in ordine ad accās. Hac ḡ ypothesi stā
te q sit demſtatio cui⁹ est diffō poterim⁹ cognoscē ſbaz
per diffōnē anteq̄z hēam⁹ de ea demſtationē.⁊ qz suba
ponit eē demſtabilis eo q est diffinibilis ꝓtingit nos
cognoscē aliqd demſtabile nō hīdo de ipso demſtatio
nē:qd est impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ pncipia demſtationum diffōnes
sunt:quoꝝ nō eē demſtationes mōstratuz
est ꝓus:aut erūt demſtabilia pncipia.⁊ pn
cipioꝝ pncipia.⁊ hoc in infinitū abibit.aut
prime diffinitiones erūt indemſtabiles.

¶ Adducit ad ꝗ idē scdaz rōnē.d.⌊Ampli⁹ pncipia de
mſtatiōis sūt diffōnes.quoꝝ.⌋i.pncipioꝝ⌊nō eē de
mſtatiōes mōstratū est ꝓus⌋in ꝑmo eni libro ꝓbatum
fuit pncipia eē idemſtabilia. Et subdit q⌊aut erāt pn
cipia demſtatiua.⌋i.demſtabilia.ut hēt alia trāſlatio.
⌊⁊ pncipioꝝ pncipia.⁊ ꝗ in ifinitū abibit.aut prime
diffōnes erūt idemſtabiles.⌋q.d.q si pncipia sunt de
mſtabilia erit ꝓcessus in ifinitū.⁊ qz ꝗ est ipoſe:opz q
ꝑme diffōnes sint idemſtabiles.⁊ si ꝑme diffōnes sunt
indemſtabiles opz q prima diffinita sint demſtabilia.
Nō ḡ qdlibet diffinibile est demſtabile:nec ois cui⁹ est
diffinitio est demſtatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz utrū si nō ois eiusdē ꝗ alicui⁹ eiusdez
sit diffinitio ⁊ demſtatio sil aut impossibile
Nō eni est demſtatio cui⁹ est diffinitio. Diſ
finitio qdē eni ipsi⁹ qd est ⁊ substantie est.
Demſtationes aūt vident suppositiue esse
⁊ accipiētes qd qd est.ut mathematice qd
vnitas.qd impar ⁊ alie similiter.

¶ Ostēdit q nullius eiusdē cui⁹ est diffō erit demſtatio.

Circa qd ꝗtuor fac̃ ꝑm q ꝗtuor rōnes adducit ad pro positū. 2ª ibi| Ampliꝰ oēs. |3ª ibi| Ampliꝰ alterū. |4ª ibi| Alteriꝰ aūt altera. |Dicit ḡ| Sed utrū si non ois eiusdē est demſratio ⁊ diſſō sed cuiusdā eiusdē. |i. si alicuiꝰ eiusdē ut hēt alia trāslatio sit diſſō ⁊ demſratio |aut ipsoꝝ |sit diſſōnē ⁊ demſrationē eē eiusdē. Et ſbdit q| nō eni est demſratio cuiꝰ est diſſō. |⁊ reddit eāz dicti dicēs q| diſſō qdē eni est ipsiꝰ qd qd est. |i. ipsiꝰ qdditatis| ⁊ subē. |i. eēntie. est eni diffinitio ꝑmo ex pressiuꝰ qdditatis ⁊ eēntie| sed demſratiōes videnť eē suppositiue. |i. eē supponētes: ut hēt alia trāslatio| accipiētes |supponēdo. s.| qd qd est ut mathematice. |supponētes. i. accipiūt supponēdo| qd ē vnitas: ⁊ qd ē ipar. ⁊ alie |scie| silr |accipiūt aliq̃ de qb̄ꝰ supponūt qd qd ē: ut geometria supponit qd sit circulus ⁊ qd rectū: ⁊ multa alia q̃ nō demſrat qd sit: sz supponēdo accipit. Tūc ḡ ē suppleda rō q cū diſſō declaret qd res sit demſratio ſ nō declarat sz supponit. nullī eiusdem erit diſſō ⁊ demſratio. nā diſſō ē q̃dā declaratio qdditatis. demſratio aūt nō ē declaratio qdditatis: sz supponit qd ditatē eē. ¶ Notādū aūt q nō est demſratio eiꝰ qd supponit: sz eiꝰ qd ꝓbat. Cū ḡ qd qd ē a demſratiōe suppona. ḡ ipsiꝰ qd qd ē nō erit demſratio. Cū ḡ ipsiꝰ sit diſſō nō erit eiusdē demſratio ⁊ diſſō. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ampliꝰ ois demſratio aliqd de aliq̃ demſrat: aut qr ē aut nō ē. In diſſōne āt nihil alteꝝ de altero ꝑdicat: ut neqz aial de bipede: nec bipes de aiali: nec ēt d̄ plāo figura. nō eni ē planū figura nec figura planū

¶ Adduē scdaz rōnē. d. |Ampliꝰ ois demſratio demſrat aliqd de aliq̃. aut qr ē |si fit demſratio affirmatiua| aut qr nō ē |si fit demſratio negatiua. |In diſſōne aūt nihil alterū de altero ꝑdicat: neqz aial de bipede. |s. ꝑdicat| neqz ſ̄. |s. bipes| de aiali |ut si hec sit diſſō hois aial bipes. i. hac diſſōne genꝰ ⁊ dzie nō ꝓiūgunť tāqz alterū de altero ꝑdicās: sz tanqz alterū alterū ꝓhēs. ⁊ ſbdit q| neqz ēt de plano |sup. figura ꝑdicat: nec sup. eꝰ vñ ſbdit q| nō ē planū figura: nec figura planū. |q. d. q i hac diſſōne triāguli q triāgulus ē figura plana ⁊ ē planū nō ē. i. nō dz figura: nec figura planū: qr nō ꝓiūgit vnū alteri tāqz de eo ꝑdicās: sz ut ipz ꝓhēs. ¶ Notādū q de dzia nō ꝑdicat genꝰ: ut ꝓbat i. 3. metce. nisi p ut dzia iplicat spēz. de eo eni qd significat dzia nō ꝑdicat genꝰ. nō eni significat aliḋ aiatū qz aia: sic nec significat aliud albū qz albedo. Albū eni ⁊ albedo nō dzint qtū ad rē significatā: sed qtū ad modū significādi. sic ēt aiatū ⁊ aia qtū ad rē significatā nō dzint. Si ḡ de eo qd significat aiatū ꝑdicat aia. ipsa aia eēt aial: qd ē icōueniēs. de dzia ḡ nō ꝑdicat genꝰ. ⁊ multo magis de gne nō ꝑdicat dzia. De plano ḡ ut est dzia figure: uel de plano ut est ꝓiūctū cū figura: ⁊ facit diſſōnē triāguli nō ꝑdicat ut figura: nec ecōuerso. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampliꝰ alterū qd qd est ⁊ qr est mōstrare. Diffinitio qdē igit qd est ostēdit. demōstratio aūt qr si est hoc de hoc aut non est.

¶ Adducit tertiā rōnē. d. q| alterū ē demſrare. |i. manifestare ⁊ declarare| qd qd ē: ⁊ qr ē. |⁊ ſbdit q| diſſō qdē igit ostēdit. |i. manifestat ⁊ declarat| qd qd ē. sz demſratio |ostēdit ⁊ declarat q| ſ̄ est ſ̄ |si fit demſratio affirmatiua| aut nō ē. |i. aut ostēdit q nō ē ſ̄ ſ̄ si fit demſratio negatiua. q. d. q nō ē eiusdē diſſō ⁊ demōstratio: qr diſſō declarat qdditatē simplicē. Est ḡ diſſō ipsiꝰ rei icōplexe. demſratio aūt ē rei cōplexe. demſratur enim per demſrationē aliqd cōplexū: ut aliq̃ ꝓpō affirmatiua: ut qr est hoc in hoc. uel aliqua negatiua: ut qa non est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alteriꝰ aūt altera demſratio ē nisi sit tāqz ps q̃dā totiꝰ. Hoc aūt dico: qr ostēsuz ē de ysocheleqm̄ hēt tres angulos duobꝰ rectis eq̃les. Si ostēsus est ois triāgulus. ps eni ē: ſ̄ aūt totū: hec aūt ad inicē nō se hñt sic qr ē ⁊ qd ē. Nō est eni alterū alteriꝰ ps.

¶ Adducit q̃rtā rōnē. d. q| alteriꝰ āt rei ē altera demſratio. |i. altera manifestatio uł declaratio| nisi fit tanqz q̃dā ps totiꝰ. |Et ſbdit| ſ̄ aūt dico: qr ostēsuz est de ysochele q hēt angulos eq̃les duobꝰ rectis. sed oñsuz ē de oi triāgulo. |Et subdit q| ſ̄ eni ē ps. |s. ysocheles| ſ̄ aūt totū. |s. triāgulus. ⁊ ſbdit q| hec aūt ad i inicē nō sic se hñt |nō eni ē alteꝝ alteriꝰ ps. Est ḡ vis rōnis huiꝰ q diūsoꝝ diūsa est declaratio: nisi vnū sit ps alteriꝰ. Cū ḡ| qr ē ⁊ qd ē |sint diūsa| ⁊ vnū nō sit ps alteriꝰ |nō p idē declarabit qr ē. ⁊ qd ē. sz qd ē declarat p diſſōnē. ḡ p diſſōnē nō declarabit qr ē: qr tūc per idē declararent duo diūsa. sic ēt qr demſratio declarat qr ē nō declarabit demſratio qd ē. Semp ḡ demſratio ⁊ diffinitio declarāt aliud ⁊ aliḋ: nō ḡ erit eiusdē ſ̄ ⁊ illud.

¶ Dubitaret forte aliqs: qr vi ſ̄ eē falsuz q qd qd est ⁊ qr ē sint sic diūsa q vnū nō sit ps alteriꝰ. Nā qd est significat p simplicē terminū: qr ē significat p ꝓpōnem: Sic ḡ se hēbit qd ē ad qr ē: sic terminꝰ ad ꝓpōnē: sz terminꝰ ē ps ꝓpōnis: ḡ qd ē est ps de qr ē. ¶ Dōm q nō logt hic phs de pte itegrali sed de pte ſbiectiua. Si eni aliq̃ duo sic se hñt ad iuicē q vnū sit ps ſbiua alterius. sic ysocheles ē ps ſbiua triāguli: qr ē spēs etꝰ. cū demōstrat aliqd de toto uł: demſrat illud de q̃libet pte ſbiua Nā qd ꝓbat oi triāgulo cōpetē ꝓbat cōpetē ysocheli ⁊ cuilibet spēi triāguli: nō tñ ita se hēt de pte integrali. nō eni opz q passio cōpetēs toti itegrali cōpetat parti etꝰ. hīc eni tres qd demſrat de triāgulo nō cōpetit linee q ē ps itegralis etꝰ: nec pōt talis passio de linea demſrari. Cū ḡ qd qd ē nō sit ps ſbiua: qr ē nō eodē mō nec p idē declarabit utrūqz. hēt ḡ se ista rō q̃rta ad tertiaz rōnē tanqz supplēs rōnē tertiā: ⁊ tanqz remouēs cauillationē ab ea. Dixerat eni rō tertia q qr est ⁊ qd est sunt altera ⁊ nō declarant p idem. Posset ḡ qs cauillare q qr est: ⁊ qd est sic sūt altera q vnū est ps alteriꝰ. iō hoc remouet in rōne q̃rta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū itaqz q nec cuiꝰ diſſō huius ois sit demſratio. nec cuius ois est demſratio: huiꝰ ois sit diſſō. q̃re oino eiusdē nullius ꝓtingit utrāqz hēre. Quare manifestū itaqz q diffinitio ⁊ demōstratio nec idem utiqz erūt: nec alterū in altero: ⁊ nāqz subiecta similiter se haberēt. hec quidem igit usqz ad hoc opposita sunt.

¶ Epilogat circa determinata. d. q| manifestū itaqz ē. q neqz sit diſſō ois cuiꝰ ē demſratio. Neqz ēt uerū ē. q cuiꝰ ois ē demſratio q huiꝰ ois sit diſſō. q̃re |manifestū ē ēt ex dictis q| oino nulliꝰ eiusdē. |i. de nullo eodez |ꝓtigit hīc utrāqz. |s. diſſōnē ⁊ demſrationem. Epilogat eni tria ꝑm q tria ꝓbauerat. Probauerat enim q nō oē demſrabile ē diffinibile. ⁊ q nō oē diffinibile est demſrabile ⁊ ꝓbauerat tertiū. q de nullo eodez habet sil demſratio ⁊ diſſō. ¶ Tūc segt ps illa| Manifestuz itaqz |in q̃ declarat tertiā qōnē. declarata ē eni qd q̃rta. vz quoꝝ sit diſſō. ⁊ utrū sit eoꝝ quoꝝ est demſratio. iō hic icipit declarare qōnē tertiam. vz qd est diſſō. vz utrū sit idē q demſratio. sed breuiter se expedit de ista qōne tertia. qr hec totalť dependet ex q̃rta. Si enim declaratū ē quoꝝ ē diſſō. ⁊ qr nō est ipsoꝝ demſrabilium

satis pōt hēri qd sit diffō: qz nō est idē q̃ demstratio. Si eni nullū diffinibile ē demstrabile nec eo: nulla diffinitio erit demstratio nec eo. Jō ait ⌊Manifestū ē itaqz q̃ diffō ⁊ demstratio nō idē erūt: nec est alterū i altero. ⌋ i. nec diffō erit demstratio. nec vnū ē ps alteri⁹. Nō ē eni alterū i altero tanqz ps i toto. Et sbdit q̃ ⌊ ⁊ nāqz sub tecta silr se hīent. ⌋ Cū ē sbm demstratiōis. i. demstrabile ⁊ sbm diffōnis. i. diffinibile: nec sint idē: nec vnū sit ps alteri⁹: qz qd ē: ⁊ qz ē nec sūt idē nec alterū ē ps alteri⁹ opz q̃ diffō ⁊ demstratio nec sūt idē: nec alterū alterius ps. Et sbdit q̃ ⌊ hec qdē usqz huc opposita sūt. ⌋ i. per modū oppōnis: ⁊ p modū argumētatiōis dicta sunt. ¶ Notādū aūt tria eē declarata supi⁹. vz q̃ nō oē demstrabile ē diffinibile. Nā si ß eēt tūc demstrabile eēt ps ipsi⁹ diffinibilis. demstratū ē ēt q̃ nō oē diffinibile ē demstrabile: qz si ß eēt: tūc diffinibile eēt ps ipsi⁹ demstrabilis. demstratū ē ēt q̃ nullū vnū ⁊ idē est sil demstrabile ⁊ diffinibile. q̃ ostēsuz ē q̃ demstrabile ⁊ diffinibile q̃ sunt sbta demstratiōis ⁊ diffōnis sic se hnt q̃ nec sūt idē: nec ē alterū in altero: sic ps i toto. q̃ demstratio ⁊ diffō sic se hēbūt q̃ nō erūt idē: nec erit alterū i altero sic ps in toto. ¶ Notādū ēt q̃ id dī ēē sbm alicui circa qd uersat illud: ut ferrū dī subijci arti fabrili: qz circa ipm vsat talis ars: sic ēt qz circa diffinibile vsat diffō: ⁊ circa demstrabile demstratio. diffinibile ⁊ demstrabile dnr eē sbta diffōni ⁊ demstrationi. ¶ Notādū aūt q̃ pcedē mō argumētatiuo ⁊ oppositiuo dī aliqs qñ nō plene determinat vitatē. modicū aūt est scire de diffōne qrū fit si scim⁹: qz nō ē eo q̃ qrū ē demstratio: ⁊ modicū ē scire de diffōne qd fit ex eo q̃ scim⁹ q̃ nō ē demstratio nec ps demstrationis. Et qz hec sūt mō declarata de qōnib⁹ illis vz quoq̃ ē diffō: ⁊ qd ē diffō. iō pbs ait q̃ hec usqz huc opposita sūt. s. mō oppositiuo ⁊ argumētatiuo dcā: nō aūt sūt dicta tanqz plene declarātia vitatē sed tanqz q̃dā argumēta ad quādā ptículā vitatis. ¶ Notādū ēt q̃ cū dī diffō ⁊ demstratio nec sūt idē: nec vnū ē ps alteri⁹: itelligēdū ē de pte sbiua nō de pte itegrali. Nā diffinitio ē ps itegralis demstratiōis cū sit demstratiōis medīū uel pncipiū: nō tñ est ps sbiua demstrationis: qz nō est demstratio neqz de ea pdicat demonstratio.

Psius aūt qd qd est utrū silr sit: aut est demōstratio: aut nōn est sicut nunc ratio supposuit.

¶ Postqz pbs execut⁹ ē de qōne qrta. vz quoq̃ sit diffō. ⁊ 3ª vz qd sit diffō. Hic ut dicebat exegt de qōne 2ª. vz qs ē modus itroductionis diffōnis. utrū itroducat. s. via sillistica. Circa qd duo fac: qz p° ꝓtinuat se ad qōnē scdaz ⁊ ad qōnē pmā. 2° exegt de qōe. 2ª ibi. ⌊ Sillis qdē. ⌋ Dic ḡ. ⌊ Ipsi⁹ aūt qd qd ē utrū sit sillis. ⌋ i. utruz via sillistica itroducat: qd q̃rebat qō 2ª ⌊ aut ⌋ ipsi⁹ ⌊ ē demstratio ⌋ qd q̃rebat qō pma ⌊ aut nō ē ⌋ demstratio ipsius qd qd ē ⌊ sic rō ⌋ supi⁹ hita ⌊ supponit. ⌋ Suppone bat eni q̃dā rō supi⁹ q̃ qd qd ē i demstratione supponit nō aūt p demstrationē pbat. ⁊ qz sic ē q̃liter sup. hec se hnt. exegt arguēdo ⁊ opponēdo ⁊ adducēdo argumēta q̃ nec via sillistica pōt itroduci: uel oñdi q̃ qd ē qd q̃rebat qō scda. Nec pōt ēt qd qd ē demstrari: nec hīi p demstrationē: qd q̃rebat qō pma. ¶ Notādū aūt q̃ qō 2ª ē: utrū via sillistica possit itroduci diffō. Qō autē pª ē spāliter utrū diffō demstret. Cū ḡ sillus sit coior q̃z demstratio: qz ois demstratio ē sillis ⁊ nō eo. qō 2ª est gñali or q̃z pª. Cū ḡ ait utrū ipsi⁹ qd qd ē sit sillis aut demstratio. duplr pōt exponi. vno mō q̃ ꝓtinuet se ad qōnē secūdā tñ: q̃ loqt gñalr de sillo: siue sit demstratio siue nō Alio mō pōt exponi q̃ ꝓtinuet se ad utrāqz qōnē ad pmā ⁊ scdaz: ut in lra tactū est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sillogismus qdez enim aliqd de aliquo demonstrat per medium.

¶ Exegt de qōne 2ª ostēdēs q̃ p sillz nō pōt itroduci. i. oñdi diffō. Propter qd sciēdū q̃ sillis simplr ⁊ absolute sūpt⁹ nō pōt oñdē diffōnē. Si ḡ diffō pōt ostendi p sillm opz q̃ accipiat nō sillis glibet: sz sillus debit⁹ ⁊ ordinat⁹ ad talē mās. Videt eni triplex sillis hīe magnā appentiā q̃ possit nos itroducē i diffōnē. ⁊ q̃ possit cōcludē hāc eē diffōnē hui⁹ diffiniti. Un⁹ ē sillis reduplicatiu⁹. Nā si. a. cū hac reduplicatiōe i eo qd qd ē: ⁊ cū hac reduplicatione ꝓsim pdicat de. b. ⁊. b. cū elsdē reduplicationib⁹ pdicet de. c. ꝓs est q̃. a. cū elsdē reduplicationib⁹ pdicatur de. c. Si ḡ fiat talis sillis. a. in eo qd qd ē. ⁊ ꝓsim pdicat de. b. ⁊. b. i eo qd qd ꝓsim pdicat de. c. ꝓcludet q̃. a. i eo qd qd ⁊ ꝓsim pdicet de c. sz id qd ꝓsim: ⁊ i eo qd qd pdicat de aliq̃ ē diffō et⁹ ḡ ꝓclusuz ē q̃. a. sit diffō ipsi⁹. c. Per talē ḡ sillm reduplicatiuū vi q̃ possit ꝓcludi q̃ hec sit diffō hui⁹ diffiniti. Secds sillis q̃ ēt vi ß ꝓcludē ē sillis diuisiu⁹ q̃ quō fiat i sequētib⁹ appebit. Tertī⁹ sillis q̃ vi ēt ß posse facē est sillis diffinitiu⁹ cuiusmodi ē sillis accipiēs diffōnē diffōnis. Volēs ḡ pbs pbare q̃ nullo mō p sillm pōt ꝓcludi qd qd ē. nec pbari q̃ hec sit diffō hui⁹: tria fac. qz p mo oñdit q̃ ß nō pōt fieri p sillm reduplicatiuū. 2° q̃ nō p sillm diuisiuū. 3° q̃ nō per sillm diffinitiuū. 2ª ibi ⌊ Ait vo neqz p diuisionē. ⌋ 3ª ibi ⌊ Sz utrū sit demstrabile. ⌋ Circa pm tria fac. qz p° oñdit cui⁹ ꝓditiōis sit sillis. 2° declarat q̃ ꝓditiones regrunt ad diffōnē. 3° ex his q̃ dixerat pbat itētū. vz qd qd ē. i eo qd qd ē nō possit p sillz reduplicatiuū ꝓcludi. 2ª ibi. ⌊ Sz qd qd ē. ⌋ 3ª ibi ⌊ Si eni ipsi. c. ⌋ Dic ḡ. ⌊ Sillis qdē. uel sillz aūt demōstrat aliqd de aliq̃ p mediū. ⌋ q. d. q̃ hec est ꝓditio silli accipe aliqd mediū ⁊ p illd mediū demstrare aliqd. i. aliquā maiorē extrētitatē d aliq̃. i. d miori. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Sed qd qd est ppriuz qdē ⁊ in eo qd qd est pdicat. Nec aūt necesse est cōcerti.

¶ Oñdit q̃ sūt ꝓditiones diffōnis ⁊ oñdit q̃ due sūt. d. ⌊ Sz qd qd ē ppriū qdē ē. ⌋ i. hec ē vna ꝓditio ipsi⁹ qd qd ē. i. ipsi⁹ diffōnis q̃ sit qd ppriū ⌊ ⁊ i eo qd qd ē pdicat. ⌋ i. hec ē 2ª ꝓditio ipsi⁹ qd qd est. i. ipsi⁹ diffōnis q̃ pdicet i eo qd qd. Et sbdit ⌊ hec aūt. ⌊ i. diffō q̃ dic qd qd est ⌊ neče est ꝓūti. ⌋ i. neče est q̃ sit ꝓūtibilis cuz suo diffinito. hec vi eē 3ª ꝓditio. sz ß est facē cū pma. idem est eni eē ppriū ⁊ eē ꝓūtibile. i. pdicari ꝓūtibilr. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū sit idē eē ppriū: ⁊ eē ꝓūtibile. ⁊ vi q̃ nō. qz ultima dīa ꝓūtit cū sua spe. Si eni aial habēs pedes bī diuideret p suas dīias tot eēnt dīe aialis hntis pedes q̃t eēnt aialia hntia pedes. uel q̃t eēnt spēs ꝓtēte sb tali gñe. ⁊ tñ dīa nō est qd ppriū. Preterea posset aliqd accñs ꝓūti cū suo sbo: ⁊ tñ dīt ppriuz ⁊ accñs. ¶ Dōm q̃ loqndo de pbo qd ꝓuenit oi ⁊ soli ⁊ semp: possum⁹ distiguē triplex ppriū. vz diffōnem: dīiam ppriā. ⁊ p se passionez. Diffō eni est qd ppriuz dicēs totū essentialr p modū toti⁹. Dīia pba est qd p priū nō significās totū: sz pdicās de toto essentialr per modū ptis ut p modū forme. Dicit eni dīia pdicari essentialr. qz ß hēat quēdā modū q̃lez. qz pdicat denoiatiue sz rē. tñ dic qd. Per se āt passio est qd ppriū nō dicēs eēntiā rei. sz emanās ex ppriis pncipijs rei. Accñs isepabile nullo mō est qdā ppriū. qz nec dic ppriā essentiā rei. nec emanat ex ppriis pncipijs rei. qz nō emanat ex pncipijs spēi q̃ sūt pba pncipia rei: sz emanat ex pncipijs idiuidui. Qd vo obijcit q̃ tale accñs isepabile pōt esse ꝓūtibile. dici dz q̃ ß erit p accñs q̃ tale accidens ꝓūtat. Nō eni est ß p se q̃ aliqd nō dicens ppriā eēntiā rei uel nō fluēs ex ppriis pncipijs eēntia rei ꝓūtat cū ipsa re. qcqd ḡ est ppriū p se ꝓūtibile cū re est ppriū ipsi⁹ rei. Sz ppriū dī multiplr: uel qz est pba diffō uel qz est pba dīia. uel qz est pba passio. esse ḡ ppriū ⁊

esse p se ꝓtibile vnā ⁊ eādez ꝓditionem dicūt. Hoc ḡ qd addit q̃ necesse est hoc ꝓti nō est tertia ꝓditio differēs a ꝓditionib⁹ alijs. sed est qd exp̃ssiuum ⁊ manifestatiuū p̃me ꝓditionis. Si enim diffō est qd ꝓpriū ipsius diffiniti opz q̃ ꝓtat cū ipso. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si eni ipsi.c.a.ꝓpriū ē: manifestū ē q̃ ⁊ ipsi⁹.b.⁊ ipsi⁹.c.q̃re oia sunt ad inuicem.

¶ Ex his que dixerat pbat itērū. vz q̃ p sill'm reduplicatiuū nō pōt pbari qd qd ē i eo qd qd ē. Circa qd duo facē: qr p⁹ facit qd dictū est: q̃ nō possit ꝶ fieri: ducēdo ad icōueniēs uolētes ꝶ facē. i. uolētes ꝶ mō qd qd est p sill'm ꝓcludē. 2⁹ qd dixerat declarat in terminis ibi. ⌊ Et oīno si est mōstrare. ⌋ Circa p⁹ q̃tuor facit. qr p⁹ ostēdit qd regrat in sill'o reduplicatiuo ex p̃ma ꝓditione diffōnis. vz qr diffō est aliqd ꝓpriū ⁊ p̃dicat ꝓtiz. 2⁹ declarat qd regrat in tali sill'o ex ꝓditione scēda. vz q̃ diffō p̃dicat in eo qd qd est. 3⁹ pbat q̃ nō obꝑuatis illis ꝓditionib⁹ sill's nō poterit ꝓcludē qd qd est i eo qd qd est. 4⁹ ⁊ ultio ex his que dixerat ducit ad icōueniēs uolētes ꝓcludē qd qd est in eo qd qd est p sill'um reduplicatiuū: asserēs ꝶ nō posse fieri sine petitiōe p̃ncipij. 2⁹ ibi. ⌊ At vo si.a. ⌋ 3⁹ ibi. ⌊ Si vo aliqs. ⌋ 4⁹ ibi. ⌊ Si igit qd qd est. ⌋ Dicit ḡ. ⌊ Si eni ipsi.c. ⌋ i. si ipsi diffinito ⌊ est ꝓpriū.a. ⌋ i. diffō ⌊ manifestū est q̃ ipsi.b. ⌋ i. ⁊ ipsi diffinito sup. erit qd ꝓpriū ⌊ ⁊ ꝶ. ⌋ i. ip̃m. b. siue ip̃m mediū. ⌊ c. ⌋ i. ipsi diffinito sup. erit qd mediū ⌊ q̃re oia sūt ad iuicē. ⌋ i. oia sūt ad iuicē ꝓtibilia. ⁊ oia sūt ꝓpa. q. d. ex hac ꝓditione p̃ma ipsi⁹ diffōnis. vz q̃ diffō est qd ꝓpriū ⁊ qd ꝓtibile cū ipso diffinito mediū acceptū ad pbādū diffōnē de diffinito opz eē qd ꝓpriū ⁊ qd ꝓtibile cū utroqz extremoꝝ. Si ḡ. a. i. maior extremitas q̃ ponit eē diffō dz pbari de. c. i. de minori extremitate q̃ ponit eē ip̃m diffinitū p mediū qd est. b. opz ip̃m. b. siue ip̃m mediū eē qd ꝓpriū ⁊ qd ꝓtibile cū. a. ⁊ cū. c. i. cū diffōne ⁊ diffinito. oia ḡ erūt ad iuicē ꝓtibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs utrum sequat hec ꝓnia q̃ si mediū est ꝓpriū ⁊ ꝓtit cū utraqz extremitate: q̃ oia ꝓtant. ¶ Dōm q̃ cōuerti cū aliq̃ nihil est aliud qz eē eq̃le illi. Que eni se ad iuicē nō excedūt illa sunt ꝓtibilia ⁊ eq̃lia. Sz ꝓstat q̃ que vni ⁊ eidē sūt eq̃lia iter se sūt eq̃lia. Cū ḡ idē sit eē ꝓtibile ⁊ eq̃le q̃ vni ⁊ eidē sūt ꝓtibilia: iter se sūt ꝓtibilia. Si ḡ mediū ē ꝓpriū ⁊ ꝓtit cū utraqz extremitate: neēe est utrāqz extremitatē ad iuicē ꝓti. oia ḡ erūt ad inuicē ꝓtibilia. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: qr nō vi adhuc tenē ꝓnia phi: sed vi ecōtrario se hie. Nō eni pbs supponendo q̃ mediū ꝓtat cuz utraqz extremitate arguit ex ꝶ q̃ extremitates ꝓtant: sed ecōtrario supponēdo q̃ extremitates ꝓtant ⁊ hēant se ad iuicē: sic ꝓpriū ad id cui⁹ est ꝓpriū. arguit q̃ oporteat mediū ꝓti ⁊ q̃ oia sūt ad iuice ꝓtibilia. ꝯ forte dubitaret aliqs vñ segt hec ꝓnia. ¶ Dōm q̃ diffō cū p̃dicat de diffinito ul'r ⁊ affirmatiue: nō pōt demōstrari de eo nisi p p̃mā figuram. In sola aūt p̃ma figura pōt ꝓcludi ul'is affirmatia. In p̃ma aūt figura q̃cūqz extremitates ꝓtunt iter se: necesse est ꝓti mediū cū utraqz extremitate. ⁊ neēe ē tūc oia eē ꝓtibilia: ut si. a. pbat de. c. p mediū. b. in p̃ma figura. ⁊. a. ⁊. c. sūt ꝓtibilia: neēe est. b. ꝓti cuz utroqz eoꝝ. In sill'o eni ul'i affirmatiuo: si extremitates ꝓuertunt neēe est oia ꝓtibilia eē. Nā qcqd est iter ꝓtibilia opz q̃ sit ꝓtibile: qr qcqd subijcit ul'r vni ꝓtibilium: subijcit ul'r ⁊ alteri. sic ēt qcqd p̃dicat de vno ꝓtibiliū p̃dicat de altero. Cū ḡ mediū i p⁹ fig⁹ sit sill's affirmatiu⁹ ul'is cuiusmodi dz eē sill's ꝓcludēs diffōnē: mediū subijcit ul'r maiori extremitati: ⁊ p̃dicat ul'r de minori. si extremitates sūt ꝓtibiles opz q̃ mediū sit tale q̃ possit ul'r subijci ⁊ ul'r p̃dicari de q̃libet extremitate. sed qd subijcit ul'r ⁊ p̃dicat de aliq̃ est ꝓtibile cū illo. Erit ḡ mediū ꝓtibile cū q̃libet extremitate: pp qd oia erūt ꝓtibilia. Ex hac ḡ ꝓditiōe: qr diffō p̃dicatur ut ꝓpriū: ⁊ ut qd ꝓtibile cū diffinito. segt q̃ non possit ꝓcludi diffinitio ul'r de suo diffinito: nisi mediū eriā accipiat ꝓpriū ⁊ ꝓuertibile: ⁊ nisi oia sint ꝓuertibilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vo ⁊ si. a. in eo qd qd est in oi. b. ⁊ ul'r b. de omni. c. qd qd est dicit. Necesse est ⁊ a. in eo qd quid est de. c. dici.

¶ Ostēdit qd regrat in sill'o reduplicatiuo ex scēda cōditione diffōnis. vz q̃ diffō p̃dicat in eo qd qd. nā sic qa diffō p̃dicat ut ꝓpriū ⁊ ꝓtim nō pōt ꝶ mō ꝓcludi de diffinito: nisi mediū ꝓtat cū utraqz extremitate. ⁊ nisi oia sint ꝓtibilia. sic qr diffō p̃dicat in eo qd qd non poterit ꝓcludi de diffinito. vz in eo qd qd. nisi i utraqz extremitate. siue in utraqz p̃missarū accipiat hec reduplicatio in eo qd qd. Ꝯ ait ⌊ at vo si. a. ⌋ i. maior extremitas ⌊ in eo qd qd est in oi. b. ⌋ i. in oi medio. ⌊ ⁊. b. ul'r. ⌋ i. mediū ⌊ vi in eo qd est de oi. c. ⌋ i. de oi minori extremitate. ⌊ necesse est ⌋ igit ꝶ qdē ⌊ ⁊. a. in eo qd qd est de. c. dici. ⌋ q. d. q̃ nō pōt. a. i. maior extremitas siue diffō ꝓcludi de. c. i. de miori extremitate siue de diffinito i eo qd qd est. nisi accipiat in utraqz p̃missarum hec reduplicatio in eo qd qd est. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si vo nō aliqs sic accipiet duplicās: nō necesse erit. a. de. c. p̃dicari in eo qd qd est. Si aūt. a. qdē de. b. in eo qd qd est nō de q̃ buscūqz aūt ip̃m. c. b. in eo qd qd est. ipsuz aūt qd qd est utrūqz hoc habebit. erit ergo ⁊. b. ipsius. c. quod quid est.

¶ Ostēdit q̃ nō obꝑuatis his ꝓditionib⁹ ⁊ non accepta tali reduplicatiōe i utraqz p̃missarū q̃ nō fiet ꝓcl'o i eo qd qd. ꝯ ait q̃ ⌊ si vo aliqs nō accipit sic reduplicās ⌋ maiorē extremitatē de medio. ul'nō sic reduplicās maiorē ꝓpōnē ⌊ nō neēe est. a. p̃dicari de. c. in eo qd qd est. ⌋ Et ꝶdit q̃ ⌊ neqz de qb⁹. c. qdē. b. i eo qd qd ē. ⌋ i. si nō accipit. b. c. i. minorē in eo qd qd est. sup. nō erit ꝓ i eo qd qd est. Ad ꝶ ḡ q̃ sit ꝓ i eo qd qd est. opz utrāqz p̃missarū eē i eo qd qd. Ꝯ ꝶdit q̃ ⌊ ip̃m aūt qd qd est hēbit utrāqz ⌋ sup. p̃missarū. ⁊ segt in lra ⌊ erit itaqz b. de. c. i eo qd qd est. ⌋ q. d. si dz eē ꝓ i eo qd qd est. non solū maior. ut. a. b. sz ēt minor. s. b. c. erit i eo qd qd est. ¶ Notādū aūt q̃ aliud est ꝓcludē qd ⁊ aliud est ꝓcludere qd in eo qd qd. uel qd idē est aliud est ꝓcludē diffinitionē. ⁊ aliū est ꝓcludē diffōnē in eo q̃ diffō. Pōt eni ꝓtigē q̃ ꝓcludat aliq̃ diffō de aliq̃: non tñ ꝓcludet ut diffō ei⁹ siue in eo q̃ diffō. nisi in utraqz p̃missarum recipiat hec reduplicatio exp̃sse. vz in eo qd qd. uel in eo q̃ diffō. ut si aial bipes est diffō hois. ⁊ fiat talis sill's ois hō est aial bipes. oē risibile est hō: ḡ oē risibile ē aial bipes: ꝶ aial bipes qd positū est esse qdā diffō ꝓcludit de risibili. sz nō i eo q̃ diffō. nō est eni ei⁹ diffō. qr in p̃missis nō fuit accepta hec reduplicatio i eo q̃ diffō. ⁊ si fuisset accepta fuisset falsa. imo dato q̃ aial bipes esset diffō risibilis. nō posset ꝓcludi de eo tanqz diffō ei⁹ nisi i utraqz p̃missarū: ut dicebat accipet exp̃sse hec reduplicatio. Sic ḡ fiat talis sill's. a. p̃dicat de oi. b. in eo q̃ diffō: ⁊. b. de oi. c. in eo q̃ diffō. ḡ. a. de oi. c. in eo q̃ diffō. ¶ Notādū ēt q̃ in eo qd qd pōt sumi uel large: uel ꝑpe. Large qdē. oē p̃dicatū subale p̃dicat in eo qd qd: ⁊ si accipiēdo i eo qd qd. nō sufficit hec reduplicatio sola ad ꝓcludēdū diffōnē de diffinito. qr nō oē p̃dicatū subale est diffō. sic ḡ accipiēdo in eo qd qd: opz sil cū hac ꝓditione addē ꝓditionē aliā. vz ꝓtiz. nā qcqd p̃dicat ꝓtim. ⁊ in eo qd qd est diffō. gen⁹ eni lz p̃dicet in eo qd qd nō p̃dicat ꝓtim. dīa aūt ⁊ si pōt p̃dicari

cōuersim: nō p̃dicat in eo qd̄ qd. Sola ḡ diffō hēt has duas ꝓditiones. 2° mō pōt accipi in eo qd̄ qd qd̄ dicē totā qdditatē rei: ⁊ sic sola diffō p̃dicat i eo qd̄ qd de spe. Alia āt p̃dicata sūt alia cuiusmodi sūt gen° p se: ut dīa p se. dicūt nō dicē totā qdditatē: qz nō dicūt eā p modū toti°. Inde est ḡ q phs sup̄ ad ꝓcludēdū diffōnem de diffinito sustētat° est sup duab° reduplicationib°. vz sup eo qd̄ qd est: ⁊ sup ppriū: siue sup ꝑ̄ fim: qz si accipiat qd̄ qd large nō sufficit ad ꝓcludēdū diffōnez: nisi supaddat ibi ꝑ̄ fim. Hic aūt visus est sustētari solū super qd̄ qd est: qz si accipiat qd̄ qd est: ut dicit totā qdditatē: ⁊ ut dicit ipsam diffōnē sufficit hec sola reduplicatio. Sufficit eni q. a. p̃dicat de. b. in eo qd̄ qd est: siue i eo q diffō. ⁊. b. de. c. i eo qd̄ qd. i. i eo q diffō: ad ꝗ q. a. ꝓcludat p̃dicari de. c. i eo q diffō. ¶ Deide cū. d.

¶ Si igit qd est ⁊ qd̄ qd erat eē utraqz hnt in medio: erit prius qd̄ quid erat esse.

¶ Ex his que dixerat ducit ad icōueniēs uolens ꝓcludē qd̄ qd est i eo qd̄ qd ē p sillm reduplicatiuū. d. [si ḡ qd̄ qd est.]i. diffō. sup. fm q h° dz ꝓcludi de diffinito [⁊ qd̄ qd erat eē utraqz hnt.]q. d. q nō pōt ꝓcludi qd̄ qd est. i. diffō fm q hui°: nisi utraqz p̃missarū hēat hāc reduplicationē qd̄ qd erat eē. In utraqz ḡ p̃missarū accipiet hec reduplicatio in eo qd̄ qd. siue in eo q diffō. ⁊ qz sic est [in medio erit p̃us qd̄ qd erat eē.]i. supponitur qd̄ dz pbari. ip̃m eni mediū p̃us sūptū erat ip̃z qd̄ qd est. pbabit ḡ qd̄ qd est p qd̄ qd est: ⁊ sic erit idez per idē petitio p̃ncipij. ¶ Dubitaret forte aliqs utruz reduplicatio possit eē ipsi° medij. ⁊ vi q sic p phm ꝗ dicē tē qd̄ qd est. i. reduplicatio erit in medio. i. erit ipsius medij. ¶ In ꝗriū est aūt idē phs in lib° ꝑ̄oz in ca° reduplicatiuū aūt. ubi vult q reduplicatio sit ipsi° maioris extremitatis: nō medij. ¶ Dōm q cū q̃rit cuius sit reduplicatio. ꝗ dictū pōt hīe duplicē itellm. uel cui° sit tanq̃z ei° qd̄ reduplicat. uel cui° sit tanq̃z ei° cui° sit ꝓditio. Prio mō reduplicatio est sbti: qz semp reduplicat ip̃m sbm. Nā si dicat q iustitia sit bona: qm̄ bonū: ita q reduplicet ip̃m p̃dicatū erit falsuz ⁊ nō itelligibile. Reduplicat ḡ semp ip̃m sbm. attñ reduplicatio est cōditio p̃dicati. Reduplicatio ḡ nunq̃z est ꝓditio medij put mediū ponit in sbto: qz nunq̃z est ꝓditio sbti: sz p̃dicati. pōt tñ eē ipsi° medij positi in sbto. nō tanq̃z eius cui° est ꝓditio: sed tanq̃z ei° qd̄ replicat. ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs q̃re reduplicatio sit ipsi° sbti tanq̃z ei° qd̄ reduplicat. nō tñ sit ꝓditio sbti: sz p̃dicati. ¶ Dicēdū q reduplicatio dicē quēdā modū iherētie. dicē eni iherētiā p̃cisaz. ꝗ eni mō triāgulus hēt tres in eo q triangulus: qz hīe tres iest triāgulo p̃cise: qz cuicūq̃z iest ꝗ est p triāgulū. De ipsa ḡ iherētia posset eē duplex qd̄ vna cui° sit ꝓditio: ⁊ tūc est plana rñsio. certū est eni q est ꝓditio p̃dicati reduplicatio. p̃dicatū eni iest nō sbz Si ḡ iherētia est ꝓditio p̃dicatio que dicē quēdā spālez modū iherētie erit ēt ꝓditio p̃dicati: qz cui° ꝓditio est res ei° ꝓditio ē ⁊ modus rei: ⁊ sic loquēdo de reduplicatiōe: uel de iherētia dī eē maioris extremitatis que hēt rōnē p̃dicati nō medij: qz respectu ei° hēt rōnē sbti Alio mō pōt eē qd̄ de ipsa iherētia: nō cui° sit ꝓditio: sz a quo dependet: ⁊ i quo hēat eē ei° cā. ⁊ sic iherētia uel reduplicatio que dicē quēdā modū iherētie est ipsi° sbti nō p̃dicati: sz eni ip̃m p̃dicatū ihereat: cā tñ ipsi° iherētie nō est in p̃dicato: sed in sbto. hīe eni tres iest ipsi triangulo. cā tñ ipsi° iherētie nō est in ipso hīe tres sed in ipso triāgulo. Semp eni in sbto est q̃rēda cā eoz q̃ sūt in sbto. In illo eni est q̃rēda cā alicui° in quo hēt eē illud. Cū ḡ ip̃m p̃dicatū ist ipsi sbto: nō sbz p̃dicato. cā hui° iherētie q̃rēda est in sbto nō i p̃dicato. Semp eniz sbm itelligit tanq̃z fundamētū: ⁊ alia tanq̃z adueniēntia sibi. accipiēdo adueniētia large: siue adueniāt accētalr: siue subalr. Cā aūt adueniētie siue aduēt° accipiēda est nō in eo qd̄ aduenit: sz in eo cui aduenit. Nō eni q̃rēda est cā in febre q̃re isti aduenerit: sed in febricitāte: ut si sit talis cā repletio: nō erit ppe febris repleta: sed febricitās: nisi forte tale eēt aduenies q eēt p se existēs: sic locatū uenit ad locū. tale eni aduenies hēt i se ipso cām sui aduēt°. Sz id qd̄ nō est p se exñs: sz intelligit eē in alio: sic p̃dicata sūt in sbo. tūc in ipso sbo q̃rēda est cā talis iherētie. fm ḡ hūc modū logē phs i porib° q dicē iustitiā eē bonū qm̄ bonū. est falsum ⁊ nō ꝗ telligibile. Nā nō est q̃rēda cā in ipso bono q̃re p̃dicet de iustitia: sz in ipsa iustitia est q̃rēda cā q̃re sbijciat bono. Illud vo qd̄ reduplicat designat in se hīe cām iherētie. ⁊ iō semp reduplicat sbm. ut triāgulus hēt tres i eo q triāgulus. Sz reduplicatio ꝗ hēat cām in sbo. ⁊ ꝗ reduplicet sbm est tñ cum sit q̃dā iherētia ꝓditio p̃dicati. Ex quo est diligēter adūtēdū q si bñ ordinate fiat reduplicatio dz reduplicari sbm. sz dz poni reduplicatio ex pte p̃dicati ut in exēplo pallegato. triāgulus se tenet ex pte sbti: sed hīe tres in eo q triāgulus totuz ꝗ se tenet ex pte p̃dicati. put ḡ reduplicat sbm: dat intelligi q in ipso sit reduplicatiōis cā. sed put reduplicatio se tenet ex pte p̃dicati: dat itelligi q sit ei° ꝓditio ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs. utrū aliqñ possit reduplicari ip̃m p̃dicatū. ⁊ vi q nō. q textū phi sup̄ allegatū. vz q dicē iustitiā eē bonū qm̄ bonū. est falsuz ⁊ nō est itelligibile. ¶ In ꝗriū est qz dixim° q diffō in eo q diffō p̃dicat. ⁊ qd̄ qd est in eo q qd̄ qd est p̃dicat. ḡ ipz p̃dicatū. vz qd̄ qd est hic reduplicat. ⁊ dī p̃dicari in eo qd̄ qd est. ¶ Dōm q. si illd qd̄ reduplicat ut patuit dicit id in quo est cā reduplicationis nunq̃z reduplicabitur p̃dicatū sed sbm. qz ut dicebat ꝗ p̃dicatū insit: cā tñ iherētie q̃rēda est in sbo. ⁊ qd̄ dī qz qd̄ qd est i eo qd̄ qd est p̃dicat. ⁊ diffō in eo q diffō p̃dicat. dici pōt q i hac oīone ipsa diffō que dī eē p̃dicatū induit rōnē sbti. Nā sic cū dicim° triāgulus. in eo q triāgulus hēt tres est sensus. q ipsi triāgulo tanq̃z sbo cōpetit hec passio hīe tres fm se. sic cū dicim° diffi° p̃dicat in eo q diffi° est sensus. q ipsi diffōni cōpetit hec ppetas que est p̃dicari de diffinito ꝗ se. Sz hec solo est ad hoiez. ¶ Et iō dōm est alr ⁊ meli° q nunq̃z p̃dicatū reduplicat fm se. vñ nec est uerū dicē q hō est aial in eo q aial. nec est uerū dicē q aial p̃dicat de hoie in eo q aial. Idē ē eni dicē vnū q aliud: ḡ si diffi° in eo q diffi° p̃dicet. ip̃m p̃dicatū reduplicaret. Cū ḡ dī q diffi° p̃dicat de diffinito in eo q diffi° equocat ibi in diffōne. Nā si nō eēt ibi equocatio falsum eēt qd̄ dī. Tñ si accipiat talis reduplicatio mō nō equoco statim appebit falsitas i dicto: ut si diceret aial bipes p̃dicat de hoie i eo q aial bipes falsa eēt locutio. Nō est eni q̃rēda cā q̃re aial bipes p̃dicet de hoie in aiali bipede: sz in hoie. est eni falsum ⁊ nō itelligibile q hō sit aial bipes in eo q aial bipes: sz in eo q hō. Sz si dicat q aial bipes p̃dicat de hoie i eo q diffi° uera est locutio. ḡ cū dī q diffi° p̃dicat de diffinito in eo q diffi° equocat ibi in diffōne. nā cū dī diffi° p̃dicat. accipit ibi diffi° p re ipsa que subijcit itētioni diffōnis. nā sic vificat q diffi° p̃dicat de diffinito: sicut q gen° p̃dicat de spe: gen° eniz nō p̃dicat de spe q spēs sit gen°: sed id qd̄ subijcit itētioni gēis: ut aial p̃dicat de eo qd̄ subijcit itētioni spēi: ut de hoie. sic nec diffinitū est diffi° sed qd̄ subijcit intētioni diffōnis: ut aial bipes p̃dicat de eo qd̄ subijcit itētioni diffiniti: ut de hoie. ḡ cū dī q diffi° p̃dicat de diffinito. ibi diffi° accipit p eo q subijcit itētioni diffōnis. sed postea cū sbdit in eo q diffi°: ibi diffi° accipit p itētione diffōnis. aial eni qd̄ subijcit itētioni gēis p̃dicat de hoie ꝗ hāc itētionē. i. fm q gen°. sic ⁊ diffi°. i. id qd̄ subijcit itētioni diffōnis fm itētionē diffōnis p̃dicat de diffinito. equocat ḡ ibi i diffōne. nisi ḡ equocet in p̃dicato nūq̃z

reduplicabit pdicatū. ¶ Ulterī forte dubitaret aliqs
qre cū equocat i reduplicato pōt reduplicari pdicatū:
nō aūt cū nō equocat. ¶ Dōm ut dictū est pdicatū in
est: sed nō est cā sue iherētie. si g reduplicaret pdicatuz
illa reduplicatio nō posset designare nisi duo. uel cām
iherētie: uel specificationē iherētie. si cām iherētie fal-
sa eēt locutio. qz cā iherētie est qrēda in sbo: nō i pdica
to. Si aūt designaret specificationē iherētie: tūc nō eēt
qd itelligibile: qz nō est qd itelligibile q idē eodē mō
sūptū seipm specificet. Jō signāter forte loqt phs i po
rib⁹: cū ait q dicē iustitiā eē bonū qm bonū est falsuz
z nō itelligibile. Nā si hec reduplicatio qm bonum si
gnificat cāz iherētie: tūc est falsuz qd dī: qz talis cā nō
est qrēda in bono nec i pdicato: sz in sbto. Si vo signi-
ficet specificationē iherētie: tūc non est qd itelligibile.
Nā nō est itelligibile q idē eodē mō sūptū seipm spe-
cificet. Cā g iherētie accipiēda est i sbto. Specificatio
aūt iherētie est ꝓditio pdicati: ut si dicat triāgulus hēt
tres in eo q triāgulus. triāgulus nō specificat h seipz
sed hec reduplicatio est designatio cāe in sbto: z est spe
cificatio iherētie pdicati. pdicatū g nō equoce sūptuz
nō pōt reduplicari: sed equoce sūptū pōt: nō q nlla re
duplicatio designet cām iherētie: sed specificationē in
herētie: uel specificationē modi pdicādi: ut sigs dubi-
tat qliter aial bipes pdicat de hoie. hoc specificabit si
bi hec reduplicatio: qz pdicat in eo q diffō. diffi⁰ g ut
dicit itētionē specificat modū iherētie: uel modū pdi
cādi el⁹ qd subijcit itētioni accipiēdo itētionē iheren
tie large ad oē id qd est in alio: siue sit subalr siue accī-
talr. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs utrū possit ꝓclu-
di qd qd est in eo qd qd est: nisi in utraq; pmissarū ac-
cipiat qd qd in eo qd qd est. ¶ Dōz q nunqz pōt dif-
fi⁰ in eo q diffi⁰ ꝓcludi de diffinito nisi accipiant due
diffōnes ppe ipsi⁹ diffiniti: qrū vna se hēat tanqz me-
diū. reliq vo tanqz maior extremitas. nec h sufficit q
accipiant sic due diffōnes ppe: nisi ēt accipiant cum
hac reduplicatione in eo q diffi⁰: ut si de hoie sint he
due ppe diffōnes. aial bipes z aial pceptibile discipli
ne. si fieret sillus sine reduplicatione ꝓcluderet diffō: sz
nō in eo q diffō: ut si diceret aial bipes est aial pcepti
bile. hō est aial bipes: g est aial pceptibile. ꝓcludit hec
diffō hois de hoie sed nō ut diffō: nec p istū sill'm scim⁹
q aial pceptibile sit diffō hois. sed si accipiant iste due
diffōnes cū reduplicatione ꝓcludet diffi⁰ hois de ipso
tanqz diffi⁰ z p sill'm reduabit nobis q illa sit diffi⁰ ho
minis. Nā si sic sillet aial bipes est aial pceptibile pm
q qd erat eē. hō est aial bipes pm qd qd erat eē. cōclu-
det sill'istice q hō sit aial z imediatas. pm terminos. i.
diffōnes ppas. z subdit q pceptibile pm qd qd erat eē
Si g ambe diffōnes tā maior extremitas qz mediū ac
cipiant ppe: z ut ppe ꝓcludāt diffōnē de diffinito pp
am: z ut ppriā. Si vo accipiant ppie: sed nō cuz hac
reduplicatione q sint ppie ꝓcludēt diffōnē ppriā: sed
nō ut ppriā. i. sed ex h nō manifestabit nobis sill'istice
q illa diffi⁰ sit ppa. Triplex g posset eē defect⁹ in ma-
ori extremitate. Primo si nō eēt diffi⁰. ut si diceretur
oē aial bipes est risibile. hō est aial bipes: g z cē. hic nul-
lo mō ꝓcludit diffi⁰ de diffinito. 2⁰ mō pōt eē talis de
fect⁹ si accipet talis diffō nō ppa: ut puta si accipet dif
finitio aialis: ut si diceret aial bipes est suba aiata sen-
sibilis. hō est aial bipes: g z cē. hic ꝓcludit diffō de diffi
nito. sed qz nō fuit accepta diffō ppa nō fuit ꝓ ppria.
3⁰ mō posset eē defect⁹ si accipet diffi⁰ ppa: sed nō cum
hac reduplicatione ut ppa: z tūc ut patuit: lz possit cō
cludi diffō ppria: nō tā ꝓcluderet ut ppa: nec ostēde-
ret p h⁹ sill'm q eēt ppa. Et sicut triplex pōt esse defe-
ct⁹ in maori extremitate: ita triplex pōt eē defectus i
ipso medio. Nā ipm mediuz dz accipi q sit diffō: z q
sit diffō ppa z tanqz ppa. Alr eni p tale mediū nō cō-
cluderet de diffinito diffi⁰ ppria tanqz ppria. Non g
ꝓcluderet de diffinito qd qd est in eo qd qd est: nisi in
utraqz pmissarū accipiat qd qd est in eo qd qd ē. Pro
babit g qd qd est per qd qd est i eo qd qd est. idē p idē
petitio pncipij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oioqz si ē mōstrare qd ē hō. sit. c. hō. a.
vo qd qd est siue aial bipes siue aliud qd.
Si ergo sillogizabit necesse. a. de. b. oi pdi
cari. Huius aūt erit alia media ratio. quā-
le z hoc erit q quid est homo.

¶ Qd dixerat declarat in termis. Circa qd tria facit. qa
p⁰ declarat h in termis exēplificādo de diffōne hois.
2⁰ dat artē manifeste cognoscēdi quō in talib⁹ petatur
pncipiū. 3⁰ qd dixerat declarat p exēplū in diffōnibus
aie. z assignat dictoz rōnē ostēdēs h hīe vitatē in om-
ni diffōne. s. q nulla diffō pōt ꝓcludi de aliq i eo quod
qd sine petitione pncipij. 2ª ibi. [Opz in duabus.]3ª
ibi [Ut si aliqs diffiniat.]Dicit g [Et oino si est.]i.
si ꝓtingat [mōstrare qd est hō.]i. diffōnē hois de hoie
[sit. c.]i. minor extremitas. [a. vo.]i. maior extremi
tas [qd qd est]hois [siue aial bipes. siue aliqd aliō.]
q. d. q ista diffō hois sit aial bipes uel aliq alia diffini-
tio ei⁹. Et sbdit q [Si g sillat]sup. a. de. c. s. diffi⁰ ho-
minis de hoie [neēe est. a.]i. diffōnē hois [pdicari de
oi. b.]i. de oi medio sup. in eo qd qd erat eē [hui⁹ aūt
alia rō media.]q. d. q nō poterit. a. i. diffō hois sillā-
ri de. c. i. de hoie. nisi accipiat. b. i. mediū tale qd sit rō
z diffō ipsi⁹ hois. Uñ ꝓcludit [qle h.]s. tale mediū ac
ceptū est [qd qd est hois]pbat g qd qd est hois. p qd
qd est hois. z sic petitio pncipij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Opz aūt i duab⁹ ppōnib⁹ z imediatis z
pmis terminis ꝓsiderare. maxie eni mani
festū ē q dī sic p ꝓdusionē. igit demtantes
qd est aia: aut qd est hō: aut aliud qdcūqz
eoz que sūt: qd ex pncipio est repetant.

¶ Dat artē manifeste cognoscēdi quō semp in oi tali sil-
logiçatione petat pncipiū [Opz aūt in duab⁹ ppōnib⁹. z pmis z imediatis termis ꝓsiderare]sup. qd dici
tur. q. d. ut manifeste appeat quō in talib⁹ petet qd est
in pncipio opz ꝓsiderare. qd dī in duab⁹ ppōnib⁹ que
sint pme. i. diffinitiue z sint ex imediatis termis. i. sint
ex terminis ppriis. Et subdit q [maxime aūt manife
stū est qd dī.]i. qd petit pncipiū. sic. i. accipiēdo duas
ppōnes. [sic.]i. sicut dixim⁰. vz pmas. i. diffinitiuas
demtationes qd tgit per ꝓdusionē.]i. p terminos ꝓdu-
cibiles: ut coiter ponit. uel alr z meli⁹ q p ꝓdusionē. i. per
circulationē ostēdēdo p vnā diffōnē aliā z ecōuerso: ut
ostēdēdo [qd est aia. z qd est hō: aut aliqd qdcūqz: uel
qdlibet eoz que sūt.]i. entiū qd est ex pncipio [repe-
tūt.]i. petāt. q. d. q si accipiam⁰ duas ppōnes pmas
i. diffinitiuas z imediatas pm terminos. i. duas diffō-
nes ppias: maxime erit manifestū qd dī. i. q sic peta
tur pncipiū: ut sigs qd est aia aut qd est hō: aut qd ē qd
cūqz aliud entiū demtet per ꝓdusionē. i. per circulatio-
nē ostēdēdo diffōnē per diffōnē qd qd est: z qd qd est
qd ex pncipio est petet. i. statim appebit q petit qd est
in pncipio. ¶ Notādū aūt q diffōnes dicunt ppositiones pme: qz ad eas stat resolutio oium alioz. Jpas
eni dignitates resoluim⁰ in diffōnes: ut tūc cognoscī-
mus pncipia z dignitates qm cognoscim⁰ terminos. i
rōnes terminoz z diffōnē: z tūc cognoscim⁰ q oē to-
tū est maius sua pte: qm scim⁰ qd est oē: z qd est ps. pro
pōnes g pmas appellat ppōnes diffinitiuas. imedia-
tas aūt pm terminos appellat diffōnes ppas. q. d. q si
uolum⁰ ꝓcludē diffōnē in eo q diffō opz pmissas cōti

nere diffōnes proprias: qd̄ faciēdo statim appebit qd̄ petit ibi qd̄ est in ꝓncipio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si aliqs diffiniret aiaz eādē eisdem eē cām viuēdi. B aūt numerū eūdē seipz mouētē. neče ē eni repetē aiam q̄ uere est numerū eē ipm seipm mouētē sic ut idē ens.

¶ Qd̄ dixerat declarat per exēplū in diffi^bo aie: ⁊ assigt dictoꝝ rōnē. Duo g̃ facit. 2ª ibi [Nō eni si segt.] Primo g̃ qd̄ dixerat declarat in diffōnib^9 aie ostēdēs q̄ si uolum^9 ꝓcludē qd est aia ⁊ ꝑfectionē. i. per circulationē ostēdendo vnā diffōnē per aliā statim appebit q̄ petit ibi qd̄ est in ꝓncipio. ió ait. [ut si aliqs diffiniret aiam eādē eidē.] i. eādē sibipsi [esse cāz viuēdi] hec est vna diffi^o aie. aia est sibipsi cā viuēdi. ⁊ subdit [hoc aūt.] i. aiam sup. ēt diffiniat [nūm seipm mouētem] hec est alia diffō. q̄ aia est nūs seipm mouēs. si g̃ aliqs p vnaz diffōnē uelit ꝓbare aliā: ut per nūm seipm mouētē uelit de aia ꝓbare q̄ sit sibipsi cā viuēdi [neče est eniz] si B uelit facē [recipe] uel [petē aiam qd̄ uerū est esse nūm seipm mouētē. ⁊ sic sicut idē.] i. sicut diffōnez in eo qd̄ qd. ꝓbabit eni eē sibipsi cā viuēdi diffōnē aie i eo qd̄ qd ponēdo. i. supponēdo nūm seipm mouētē eē ipsius aie sicut idē. i. sicut diffōnē in eo qd̄ qd. Probabit g̃ de aia diffō in eo qd̄ qd per idē. i. per diffōnez in eo qd̄ qd. Idē g̃ per idē petitio ꝓncipij. ¶ Notādū autē q̄ he due diffōnes sūpte sūt ꝑm modū platonicum. Volebat eni Plato q̄ cū aliqd ē cā alteri^9 ꝗz aliqd q̄ ipm sit cā sibipsi ꝑm illud idē. qz g̃ aia est cā corpis ut viuat aia sibipsi ꝑm Platonē erit h^9 cā pp qd̄ sibipsi erit cā viuēdi. ⁊ ꝑm hoc accepta est vna illarū diffōnū. ¶ Rursus uoluit Plato q̄ nō dīt vnū qd̄ ꝓtit cum ente: ⁊ vnū qd̄ est ꝓncipiū nūi. uel nesciuit distinguere B ⁊ illud. ⁊ ex B uoluit q̄ deus qui erat simplicissimus eēt ipsa eēntia vnitatis. oium aūt alioꝝ: qz erāt cōposita. dixit eē nūz eoꝝ subam. aia g̃ ꝑm Platonē subalr est nūs. ¶ Rursus qz aia est cā q̄re corp^9 moueat: ipsa seipsam mouebit. erit ergo ipsa aia ꝑm Platonem numerus seipsum mouēs: ⁊ ꝑm hoc accepta est alia diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō enim si ꝓsequit. a. ipsi. b. ⁊ hoc ipsi. c. erit ipsi. c. a. qd̄ qd erat eē. Sed ueruz erat dicere q̄ erit solum.

¶ Assignat rōnē dictoꝝ. dixerat eni q̄ ad ostēdēdū qd̄ qd est in eo qd̄ qd est. opz accipe oēs ꝓmas. i. rōnes diffinitiuas. ⁊ ille rōnes diffinitiue debēt eē imediate ꝗz terminos. i. ꝑpe. tria g̃ fac. qz p^o ostēdit q̄ opz accipe rōnes diffinitiuas. 2° declarat q̄ opz diffōnes illas eē ꝑpas. 3° ex his que dixerat ꝓcludit itērū. vz si B non fiat: nō ꝓcludet qd̄ qd est in eo qd̄ qd est. si aūt B fiat: petet ꝓncipiū. 2ª ibi. [Nec si est. a.] 3ª ibi. [Sigdē igit nō sic accipiat.] Dicit g̃ [nō eni si segt: ul si segt. a. ad b. ⁊ B.] i. b. ꝓsegt. [c. erit in ipso. c. a. qd̄ qd erat eē.] sz uez erat dicē qd̄ erat solū.] q. d. q̄ si accipiat. a. simplr eē i oi. b. ⁊ b. i oi. c. solū ꝓcludet q̄. a. erit i oi. c. sed nō ꝓcludit q̄. a. sit qd̄ qd erat eē ipsi^9. c. Si g̃ uolum^9 ꝓcludere q̄. a. sit qd̄ qd erat eē ipsi^9. c. nō sufficit accipe premissas tanq̄z ꝓpōnes simplices: sed opz eas eē ꝓpōnes diffinitiuas i eo q̄ diffinitiuas. ⁊ ita declaratū ē ꝑmū dictū. vz q̄ nō pōt ꝓcludi qd̄ qd est: nisi ꝑmisse sint ꝓpōnes ꝑme ⁊ diffinitie i eo q̄ diffinitie. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Nec si est. a. qd̄ qd ē ⁊ de. b. ꝑdicat oi. et eni aialis eē ꝑdicat de hois eē: sic ⁊ omnē hoiem aial eē: sed nō sic sic qd̄ est vnū eē.

¶ Declarat 2^m dictū. vz q̄ nō sufficiat ꝑmissas eē ꝓpōnes diffinitiuas. sed opz eas eē imediatas ꝑm termios i. ꝓtinē diffōnes ꝓpas. ut si uolo ꝓbare qd̄ qd est de homine: nō sufficit accipe diffōnē aialis que est qd̄dā qd̄ qd est. ⁊ ꝑdicat de oi hoie. sed opz accipe diffōnē ꝓpriam hois. ideo ait q̄ [Nec si est. a. qd̄ qd est] sup. alicuius alteri^9 q̄z hois. ut puta aialis [⁊ ꝑdicat de oi. b.] i. de oi medio. ut puta qd̄ ꝑdicat ul̄r de diffōne ꝓpria. hois enim nō sup. ꝓp B ꝓcludet. a. tanq̄z ꝓpa diffō hominis. opz eni utrūq̄z acceptū ⁊ eē diffōnē ⁊ eē ꝓprū. ió subdit q̄ [nāq̄z ⁊ si aialis eē.] i. diffō aialis [ꝑdicatur de eē hois.] i. de diffōne supple ul̄r [sicut ⁊ omnez hoiez aial] dicim^9 supple [eē] ul̄r [sed nō sic q̄ vnū] i. nō sicut diffinitio ꝓpria. opz ergo utrāq̄z diffōnē eē ꝓpriā si uolumus ꝓcludere qd̄ quid alicuius in eo qd̄ quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sigdē igit nō sic accipiat nō sil'abit q̄. a sit ipsi. c. ꝑ qd̄ qd erat i substātia. Si ꝗ sic accipiat ꝑus erit accipiens qd̄ ipsi. c. est qd̄ qd erat eē ipm. b. Quare nihil demōstratū est. qd̄ enim erat in ꝓncipio accepit.

¶ Cōcludit ꝗnē intētā. vz q̄ si nō accipiant sic. i. nō accipiant diffōnes ꝓprie ꝑm q̄ huius. nō ꝓcludet qd̄ qd est ꝑm q̄ huius. si aūt sic accipiant ꝓprie diffōnes. petet qd̄ est in ꝓncipio. nō g̃ pōt sillogiçari qd̄ qd est ꝑm q̄ huius per sil'm reduplicatiuū sine petitione ꝓncipij. ió ait q̄ [si igit nō sic accipiat.] i. si nō accipiat diffinitiones ꝓpas [sic.] i. ꝑm hui^9 [nō sillogiçat q̄. a. sit in. c. q̄ qd erat eē i suba.] i. tanq̄z diffō subalis ⁊ ꝓpria [si vo accipiat sic.] i. diffōnes ꝓpas [ꝑus erit accipiēs q̄. b.] i. q̄ mediū [est in. c. q̄ qd erat eē. c.] i. petet qd̄ est in ꝓncipio. ꝓbabit eni de. c. qd̄ qd est supponēdo ꝑus mediū aliqd̄ qd̄ sit ipsius. c. qd̄ qd est. ió subdit [q̄re nihil demōstratū. accepit enim qd̄ erat in ꝓncipio.] i. hoc faciēdo nō sillogiçauit sed petijt qd̄ est i ꝓncipio. quomō autem fit petitio ꝓncipij. ꝓbādo diffinitionem per diffinitionē dicet in questionibus illius lectionis. Sed utrum sit demonstrare.

¶ At vo nec q̄ ꝑ diuisionē via sillogizare sicut in resol'one circa figuras dictū est. ne quaq̄z eni neče est rē illā eē cum hec sint.

¶ Post q̄z ꝓbus ꝓbauit q̄ nō pōt ꝓcludi qd̄ qd est ꝑ sil'z reduplicatiuū nisi petat id qd̄ est in ꝓncipio. In parte ista ut dicebat ostēdit q̄ nō possit ꝓcludi qd̄ qd est per sil'm diuisiuū: nisi ēt petat qd̄ est in ꝓncipio. Fit aūt B mō sil'us diuisiu^9 ꝓcludēs diffōnē alicui^9. ut puta diffinitionē hois. supponem^9 eni de hoie aliqd̄ qd̄ sit notū ut puta viuū. viuū aūt diuidem^9 per aial. i. per sensibile ⁊ per iaiatū. i. per isensibile. fiet g̃ talis sil's. oē viuū ul̄ est aial uel est iaiatū. i. isensibile. hō est qd viuū: g̃ ul̄ est aial ul̄ est qd inaiatū. i. isensibile. Ex B g̃ sil'o diuisiuo accipiet q̄ hō sit aial. i. qd aiatum. ⁊ dimittet q̄ nō sit aial. ⁊ q̄ sit qd inaiatū. ⁊ qd isensibile. Ulterius aūt fiet ali^9 sil'us diuisiuus. q̄ oē aial aut est gressibile. aut aq̄ticū: ⁊ isto mō ꝓcedet donec hēat diffō hois. Est ergo sil's diuisiu^9 sil's utēs diuisione ad aliqd̄. ꝓbādū sicut sil's reduplicatiu^9 est sil'us utēs reduplicatione ad ostēdēdū. ꝓpositū. vult g̃ hic ꝑhus ostēdē q̄ per talē sil'm diuisiuū nō possit ꝓcludi qd̄ qd est. Circa qd̄ duo facit qz p^o facit qd̄ dictū est adducēs plura argumēta q̄ nō ꝓtingat per sil'm diuisiuū ꝓbari qd̄ qd est. 2° remouet solutionē quorūdā uolētiū soluē ad argumēta illa ibi [Cōtingit aūt soluē.] Circa ꝑmū duo facit. Nam in sil'o diuisiuo ꝓbāte uel uolēte ꝓbare diffōnez est duo ꝓsiderare. vz ea que se tenēt ex ꝑte diuisionis per quaz opz ꝓbari diffinitū ⁊ ea que se tenēt ex ꝑte diffōnis. p^o g̃ ostēdit q̄ ꝑ sil'm diuisiuū nō possit ꝓbari qd̄ qd est ꝑ ea que se tenēt ex ꝑte disiōis. 2° ꝑ ea que se tenēt ex ꝑte

diffōnis.ibi[Qd eni phibz.]Circa p̄m duo fac̄ ꝗ q̄ ꝯplr pbat itētū.nā p° pbat ꝗ put disio cōpat ad sillogismū.2° put cōpat ad iductionē.ibi[Sz sic.]Prima rō tozmet.p id qd nō sillat aliqd ppositū ⁊ qd nō obſuat sillogistica formā ad pbādū ppositum.p id.s. nō ꝓtigit pbare qd qd est.ſz hi° est sillis disiuus.g ⁊c. ſō ait[Ut vo neqz via est sillari.]i.ad sillandū.su.qd qd est[p diuisionē.]i.p sillm diuisiuū[sic dcm̄ est in resolone circa figuras.]i.in libro poz ubi agit de resolone figuraꝝ sillogisticaꝝ.⁊ ſbdit q[nequaqz eniz neče est rē illā eē.]i.nō neče est eē ꝓclusum ppositum [cū hec sint.]i.cum sint p̄misse.q.d.q hec est forma sillo^ca.q neče sit eē rem ꝓclusā.i.eē ppositū ꝓclusum. cū sint p̄misse.sillis aūt disiuus nō facit ꝗ.g nullū ppositū pbat sillo^cc.qd si sic est.ꝓstat q nec diffi° nūc poterit sillo^cc pbare.¶ Dubitaret forte aliqs q̄re sillus disiuus nō pbat sillo^cc aliqd ppositū.⁊ q̄re non neče est eē rem.cui° pbatio uel cui° ꝓclo itēdit in tali sillo. ¶ Dōm q parū añ illd capl'm in li° poz.quō aūt reducem°.vult pbus q sillis disiuus nihil sillo^cc probet. Possum°aūt ad ꝗ assignare triplicē rōnē.p° q in tali sillo sit acceptio ppositi nō sillo^cc.2° qz petit qd est in p̄n°.3° qz accipiat mediuz coius q̄z sit maior extremitas. Pria via sic pz.nā sigs uellet pbare p sillm disiuū q hō eēt rōnalis.argueret sic.oē aial uel est rōnale uel est irrōnale.hō est aial.g est rōnalis ul'est irrōnalis.nō est irrōnalis.g est rōnalis.ꝗ enim bn̄ ꝓcludit sillo^cc.q hō ul'sit rōnalis ul'irrōnalis.sed hoc nō est ꝓcludē pro positū ul'intētū.pposituz eni est pbare q hō sit rōnalis.nō aūt q sit hoc ul'illd.Sūt igit ibi duo ꝓcessus. vnus sillogistic°.ali° non sillo^cc°.ꝓcessus eni sillo^cc°est cū di.oē aial ul'est rōnale ul' irrōnale.hō est aial.g ⁊c. ꝓcessus aūt nō sillogistic°est qñ ulteri°arguit q hō nō est irrōnalis.g est rōnalis.sillus aūt disiuus p° ꝓcessu sillo^cc° nō hēt ppositū sed accipit suū ppositū in 2° ꝓcessu q nō est sillo^cc°.accipit g talis sillus aliqd sillo^cc. sed nō accipit sillo^cc suū ppositū nec suū intentū. si g talis sillis nullū intētū ⁊ nullū oppositū accipit sillogistice.planū est q p talē sillm sillo^cc non poterit accipi diffi°.Ex hoc aūt appet intētio pbi.nā in tali sillo cū sint p̄misse nō opz eē rē illā que itēdit. oportuit eni ut patuit p p̄missas eē rē aliquā:ſz nō illā que intēdit. nā si uera est maior.q oē aial sit rōnale uel irrōnale.⁊ uera sit maior q ois hō sit aial.neče est eē.vz ꝗ q hō ul' sit rōnalis ul' sit irrōnalis:ſz ꝗ nō est ppositū nec intētuz.Oz aūt hō sit rōnalis ⁊ nō irrōnalis:qd est pposituz ⁊ itētū nō hētur p p̄missas.nec via sillo^ca. In resolutiōe g circa figuras.i.in li° poz circa finē capli de iuētiōe medij.ubi agit de resolone sillorum oñsum est qd dictū est.2ª via ad pbādū hoc idē sumit ex eo q talis sillis petit qd est in p̄n°. arguit eni ut patuit in exēplo ppositō sillis disiuus.q hō uel sit rōnalis.uel sit irrōnalis:ſz q hō sit rōnalis ⁊ nō irrōnalis qd est p̄ncipale intētū nō pbat.ſz sine pbatione accipit.non pbare aūt:ſz sine pbatione accipe p̄ncipale intētū est petē qd est in p̄n°.Sillis g disiuus nullū ppositū uel nullū itētuz pbat sillogistice.qz petit uel petēdo ⁊ supponēdo accipit qd deberet pbare.3ª via ad hoc idem sumit ex eo q accipit mediū terminū coius q̄z sit maior extremitas.uel q̄z sit illd qd itēdit pbare.itēdit eni pbare nō hoc totū q hō sit rōnalis uel irrōnalis: ſz q sit rōnalis.ad ꝗ aūt pbādū accipit p medio aial: qd est coius q̄z rōnale.nūq̄z aūt p magis cōe ul'p magis ul'e pōt pbari de aliq̄ id qd ē min° ul'e.nūq̄z eni p ſbaz pbabit aial de hoie.nec pticulr nec ulr.si eni ad pbādū aial de hoie accipiet p medio ſba.sic eēt sillis i p̄ª figª maiore exn̄te pticulari.q̄posito nihil segt. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sz sic neqz iducēs demſrat. Nō eni opz ꝓclonē iterrogare nec i ꝓcedēdo eē: ꝗ necesse est eē cū sint illa.⁊ si nō dicat rn̄dēs.

¶ Probat hoc idē cōparādo sillz disiuū ad iductionē. Circa qd duo fac̄.qz p° fac̄ qd dictū est.2° qd dixerat declarat in teris.3° circa ea que dixerat remouet cauillationē q̄dā.2ª ibi[Ut utq̄ hō.]3ª ibi.[Differt aūt nihil.]Dic̄ g q[sed sic̄ neqz iductiōes demſrant.]ul' sic̄ qdā text° hz[sic̄ neqz iducēs demſrat]qz nō pbat ſz petit.ita ſup.nec sillis disiui demſrant.nec sillogiçās disiue demſrat nec pbat aliqd:ſz petit.cui° rō est.qz[nō opz ꝓnē iterrogare.nec]opz ꝓnē[esse in ꝓcedēdo']ꝓcessio eni rn̄dētis nō dat robur ꝓni[ſz neče est eē.]i. ꝓnē[cū sint illa.]i.cū sint p̄misse[⁊ si rn̄dens nō dicat.]i.dato q rn̄dēs nō ꝓcedat eā. Forma g sillogistica est q ꝓcludat de nečitate. Inductio aūt nō ꝓcludit g nō ſuat formā sillogisticā. Tūc g est supplēdā rō.q cuz sillis diuisiuus in hoc assimilet iductioni.q opz interrogare ꝓne.ergo non ſuat formā sillogisticā.⁊ per ꝓns nō pbat sillogistice aliqd ppositū.q̄re nec diffinitionem pbabit sillogistice. ¶ Dubitaret forte aliqs. utq̄ sillis disiuus assimilet iductioni.qz utrobiqz petit p̄ncipiū ex acceptiōe partiū:uel ex acceptione aliquorū ꝓtentoꝝ sub aliquo toto. ¶ Dōm q ſm quosdam sillis disiuus in hoc assimilat iductiōi.qz sicut iductio non ꝓcludit nisi supposito q nihil aliud ꝓtineat sub eo de quo fit iductio q̄z idividua accepta. ut sigs uellet pbare q ois hō currit.⁊ argueret.sor.pla.⁊ talis ⁊ talis currunt.g ois hō currit.nō segt ꝓclo.nisi supposito q nihil ꝓtieat ꝗ hoie:nisi idividua accepta. opz eni q idividua accepta sufficiēter euacuent hoiez sic ut dñt ⁊ i sillo diuisiuo nō segt ꝓ nisi supposito q ptes oēs accepte sufficiēter euacuēt totū.ut patuit in exēplo ppositō.nihil eni possum° ꝓcludē de hoie per aial via disiua.nisi ptes accepte ꝗ aiali.utputa rōnale ⁊ irrōnale sufficiēter euacuent ip̄m aial:sed hoc videt accipe qd est p accns.nā in iductiōe.hoc est per se.q opz supponere ptes ꝗ toto eē sufficiēter acceptas.⁊ qz nō est notum nobis q non sunt alia pticularia sub illo toto q̄z pticularia accepta:sed in diuisione hoc est per accns. q non sit notū ptes euacuare totū. naz diuisio si bona sit debet fieri per opposita.opposita aūt sufficiēter diuidūt ip̄m totū.nā lz pticularia nō hēant oppōnem ad inuicē.⁊ ſm q pticularia nō necesse sit ea eē in aliquo nūo determiato.pp qd nō est nobis notū utq̄ in inductiōe sint accepta oia pticularia uel nō. ⁊ qz hoc nō est notuz.oportuit ip̄m supponē.⁊ ex hoc petit ibi qd est in p̄n°.dicim°aūt q pticularia ſz q pticularia sunt.nō sunt in aliq̄ determiato nūo:qz ex aliq̄ alia cā possent eē in aliq̄ determiato nūo.utputa si ꝓstarēt ex tota mā sua.tūc nō eēt nisi vnū in spe:sed ꝗ eēt ex alia cā.non aūt esset ſm q pticulare est ⁊ potissime ſm q pticulare sensibile.oē enim pticulare habet formaz in mā.omnis etiam forma in materia:q̄ztum est de se:est multiplicabilis.nec habet determinatū numeruz sue multiplicatiōis.si aūt ut dicebat multiplicat.hoc est ex alia cā. ¶ Ex ipsa g acceptiōe ptiū in iductione petit qd est in p̄n°.qz supponit q nō est notū:ſz in disiōe nō sic eni in disiōe p se sūt deteriate ptes.⁊ scit nūs ptiū. nā ptes debēt eē opposite.⁊ nō sūt nisi due.vñ ois disio ul'est bimēbris ul'est reducibilis ad bimēbrez. Ex acceptiōe g ptiū nō petit p se qd est i sillo disiuo.qz nō supponit nisi qd est notū.notū est eni qd oē aial ul'est rōnale uel irrationale.⁊ omne aiatum uel est sensibile uel insensibile.quia cum iste sint dñte opposite sufficiēter euacuāt suum totuz per se.ergo ex tali acceptione nō est petitio.si aūt est ibi petitio hoc est p accns. ut si fieret disio nō p opposita.pp qd nō eēt notū talia euacuare totū.Sillis g disiuus nō assimilat iductioni.q pe-

tat pn^m in accipiēdo ptes: ſz petit pn^m in accipiendo
pncipale ppositū. qd ⁊ iductio facit. quō aūt B ſit i ſe-
quēti qōne patebit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.
utz eodē mō petat pn^m iductio ⁊ ſill's diſiuus. ¶ Di
cēdū q̄ inductio petit pn^m qz accipit ⁊ ſupponit qd
dz pbare. arguit eni iductio ex qbuſdā pticularib⁹. ⁊
ex B ꝛcludit ppōnē ul'em. qd nō ſeqūt niſi ſuppoſito q̄
illa pticularia ſint oē tale. uelle ālt pbare oē tale ⁊ ſup
ponē pticularia accepta eſſe oē tale. eſt ſupponē qd dz
pbari. ſic ⁊ ſill's diſiuus ſupponēdo accipit qd dz p-
bare. Eſt eni ibi ut dicebat duplex pceſſus. vnus ſillo
giſtic⁹ q̄ ꝛcludit aliqd. ſz nō ppositū. Ali⁹ nō ſillogiſti
cus q̄ nihil pbat: ſz ſine pbatiōe accipit itētū. Quātū
ad pceſſū ſillo^cus. q̄ eſt in accipiēdo oēs ptes. ut pa-
tuit nō eſt ſil'e de iductiōe ⁊ de diſione: qz q̄ inductio
petat. ⁊ q̄ nō ſit notū eā accipe oēs ptes eſt p ſe. ſed q̄
diſio petat. ⁊ q̄ nō ſit notuz eā accipe oēs ptes eſt per
accās. ut ſi fiat nō per opposita. Sz q̄ztū ad pceſſuz nō
ſillo^cus eſt ſil'e de iductiōe ⁊ de diſiōe. qz ſic̄ iductio ac
cipit qd dz pbare: ita ⁊ diſio. Utrobiqz ḡ tā in iducti-
one q̄z in ſill'o diſiuo ꝛ itēta nō ſeqūt ex p̄miſſis. qñcūqz
ālt B eſt: lz iterrogare de ꝛne. nā nihil rūdēs eā ꝛcedit.
ex cui⁹ ꝛceſſiōe hēat firmitatē. ex p̄miſſis ālt robur ⁊ fir
mitatē nō hz. in B ḡ ſtat itētio phi qd ſic̄ iducēs poſt q̄z
iduxit adh^c reſtat iterrogare de ꝛne. qz nō ſufficiēter
ſeqūt de p̄miſſis. Sic pcedēs diſiue poſt q̄z aſſūpſit itētū
adhuc reſtat iterrogare de illo aſſūpto. qz nō ſufficeret
h⁹ itētū aſſumē p p̄miſſas: ſill's ḡ diſiu⁹ ſic̄ ⁊ iductio nō
ꝛcludit ſillo^cc itētū. ḡ ſillo^cc p talē ſill'z nō poterit ꝛclu-
di aliq̄ itēta diſſō de aliq̄ diffinito. ¶ Deinde cū dic.

¶ Ut utz hō aial eſt aut iaiatū. poſtea acci
pit aial nō ſillogizatū eſt: item oē aial aut
greſſibile eſt aut aq̄ticū. ſi accepit greſſibile
⁊ hominē totū aial greſſibile: non neče eſt
ex dictis ſed accipit ⁊ hoc.

¶ Qd̄ dixerat declarat in teris. d. ¶ Ut utruz hō aial eſt
aut iaiatū ¶ nō curat de ex⁰. nā aial ⁊ iaiatum nō ſufficiē-
ter euacuāt aliqd̄ totū. ul'forte accipit p aiato iſpi-
bile ⁊ ſbdit q̄ ¶ poſtea accipit aial nō ſillogiçatū eſt. ¶
q. d. q̄ in ſill'o diſiuo eſt duplex pceſſus. vn⁹ ſillo^cus p
quē ꝛcludit q̄ hō ſit aial ul' inaiat⁹. ali⁹ nō ſillo^cus. qz
poſtea accipit q̄ hō ſit aial. ⁊ q̄ nō ſit inaiat⁹. ⁊ q̄z tum
ad hūc pceſſuz nō ſill'atū eſt. ⁊ ſbdit ¶ Ite ¶ ſu. fiet ſill's
diſiuus ali⁹. ut ¶ oē aial aut eſt greſſibile aut aq̄ticū. ¶
hō eſt aial. ſeqūt ſillogiſtice. q̄ ul' ſit greſſibilis aut aq̄ti-
cus ¶ ſz accipit greſſibile ¶ ſup. ſine ſill'o. ⁊ ſbdit: q̄ ¶ ⁊
hoiez ¶ eē. B ¶ totuz aial greſſibile nō neče eſt ex dictis.
ſz accipit ⁊ hoc ¶ ſup. ineſt ſill'o. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dīt ālt nihil i multis aut i paucis ſic dicē:
idē eni eſt. Nō ſillogiſtic⁹ qdē igit̄ uſus fit
ſic p̄cedētib⁹ ēt de ꝛueniētib⁹ ſillogizari.

¶ Remouet q̄zdā dubitationē pol'ez ex dictis oriri. poſ
ſet eni qs dubitare q̄ dīt facē multos tales ſill'os diſi-
uos ul' paucos. ſō ait q̄ ¶ dīt aūt nihil in multis aut i
paucis ſic. ¶ i. tales ſill'os diſiuos ¶ facē. idē eſt eni ¶ in
multis ⁊ in paucis. ⁊ ſbdit q̄ ¶ nō ſillo^cs qdez uſus eſt
ſic pcedētib⁹. ¶ q. d. q̄ pcedētes via diſiua nō ſeruant
uſuz ⁊ formā ſillo^cas. ⁊ ſbdit q̄ ¶ ⁊ ¶ ſup. ſic pcedētib⁹
ul' hz ſic pcedētes via. ſ. diſiua ¶ ſill'ari. ¶ i. ſill'z fieri ¶ de
ꝛueniētib⁹. ¶ i. de ꝛtigētib⁹ ut hz alia lra. i. de qbuſcū
q̄ ſup. nō eſt uſus ſillogiſticus. tales eni ſic pcedentes
nō ſuāt formā ſillogiſticā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid eni phibz B uez qdē oē eē ō hoie
Nō tū qd̄ qd ē neqz qd̄ qd erat eē oñdēs.

¶ Probat q̄ via diſiua nō pōt pbari qd̄ qd eſt p ea q̄ ſe
tenēt ex pte diſſōnis. Circa qd̄ duo facit. naz qd̄ qd eſt
diſiue ſe dz hie qz dz eē diffi⁰ rei. ⁊ dz eē ppa. p⁰ ḡ oñ-
dit q̄ via diſiua deficit. qz qd̄ ꝛcludit nō opz eē diſſō-
nē. 2⁰ qz nō opz eē ppriaz. ibi ¶ Amplius qd̄ phibet. ¶
Dicit ḡ. ¶ Quid eni phibet B qdē vnū eē de hoie qd̄ ¶
i. ſup. via diſiua oñſuz eſt de ſpo ¶ nō tū ¶ ſup. B via diſi
ua eſt ¶ oñdēs qd̄ qd eſt aut qd̄ qd erat eē ¶ p diſionem
eni ⁊ ſi hētur q̄ B ſit B. nō tū hētur q̄ illō ſit diffi⁰. ar-
guit eniz ſill's diſiuus q̄ hō ſit aial. ⁊ q̄ ſit greſſibile. ⁊
q̄ ſit bipes: ſz nō ex B dī q̄ B ſit diffi⁰ hoiz. q̄ztū ḡ ad p
ſens ſpectat. duplicē defectū hz talis ſill's. ⁊ qz hēt p-
ceſſuz nō ſillo^cus. ⁊ qz p̄m talē pceſſuz ſillo^cus nō argu-
it ea que accipit eē diſſōnem rei ſillo^cc. ergo per talem
viam non ꝛcludit diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius quid prohibet aut apponē ali
quid aut auferre aut ſupgredi ſubſtantia.
Nec quidem igitur pretermittantur.

¶ Adducit aliā rōnē eē. q̄ p talē diſſōnē viā diſiuā pōt
accipi diffi⁰ nō ppa. diffi⁰ aūt nō ppa pōt eē tripl'r. uel
qz hz aliqd ſupfluū. utputa qz ꝛtinet aliq̄s dīias acci
tales. utputa ſi diffiniat aial qd̄ eſt corp⁹ vigilās: ul' q̄
eſt utēs ſōno. pōt ēt eē diffi⁰ ſupflua ꝛtinēdo dīias ſba
les ſi ꝛtineat plures q̄z debeat. ⁊ tūc erit in min⁹ q̄z dif
finitū. utputa ſi diffiniret aial p ſbaz aiatā ſbibilē gre-
ſibilē. 2⁰ mō pōt eē diffi⁰ nō ppa q̄ñ eſt diminuta. ⁊ tūc
eſt diffi⁰ in plus q̄z diffinitū. utputa ſi diffiniat aial qd̄
eſt ſba aiata. eſt eni B in plus q̄z aial. 3⁰ pōt eē diffi⁰ nō
ppa ſi ſit p dīias ſupexcellētes ⁊ eas ſupgrediētes ſbaz
⁊ gdditatē. utputa ſi diffiniret hō ul' aial p actū ⁊ po^ez
q̄ ſūt dīie tūſcēdētes ſbaz ⁊ gdditatē. qz ſūt dīie entis
ſō ait ¶ aut qd̄ phibet aut apponē aliqd. ¶ i. facē diſſō-
nē ſupfluā ¶ aut aliqd auferre. ¶ i. facē eā diminutam
¶ aut excellē ¶ ul' ¶ excedē ſbam. ¶ i. facere eā per dīias
tūſcendētes. q. d. q̄ oia iſta poſſent fieri per diſionez.
Et ſbdit q̄ ¶ hec qdē igit̄ demſtranť. ¶ i. dimittanť. uel
ut hēt alia lra ¶ p̄termittanť ¶ ſup. in via diſiua. q. d. q̄
via diuiſiua p̄termittit iſtas ꝛditiones. qz non eſt ars
certa ⁊ determinata q̄ p eā nō poſſit accipi diffinitio
ſuperflua ⁊ diminuta ⁊ ſupgrediēs. ¶ Dubitaret fo
te aliqs q̄re diſſō p dīias trāſcēdētes dī trāſcēdē ſbaz.
¶ Dīz q̄ ſic̄ eſt in demſtratiōib⁹ q̄ oñdūt de aliq̄ qz eſt
tra ſuo mō eſt de diſſōnib⁹ q̄ oñdūt de ſe qd eſt. videm⁹
eni q̄ in demſtronib⁹ oz dare aliqd̄ gen⁹ ſbjcibile circa
qd̄ fiūt demſtrones. ſi ālt accipiant pn^a trāſcēdētia ſillō
gen⁹ h⁹ pn^a trāſcēdēt demſtrones: nec igredient demſtro
nē hz ſbaz. ſz ſolū hz vtutē. ſic ⁊ circa diſſōnes oz dare
aliqd̄ gen⁹ p̄dicabile: cui⁹ dīie trāſgrediunť diſſōnē hz
ſbaz. dīie ālt trāſcēdētes pñt hz vtutē igredi diffi^nes. hz
ſbaz ālt nō debēt igredi. act⁹ eni ⁊ po⁹ igrediunť diſſō
nē hz vtutē. nā q̄ gen⁹ ⁊ dīia faciāt diſſōnē vnā. B eſt
in vtute act⁹ ⁊ po^e. ut qz gen⁹ dic̄ potētiā. ⁊ dīia actū.
dīie ḡ tūſcēdētes ſbaz gūis: ul' tūſcēdētes ea p q̄ hz p-
ptie declarari ſba diffiniti. nō debēt igredi diſſōnē. dif
fō ḡ cū fit qd̄ ppuz. dīie tūſcēdētes dūr trāſgredi ſbaz
qz trāſgrediunť ſbaz diffiniti ul' ſbaz gūis: in quo hēt
eē diffinitū. ul' trāſgrediunť ſbaz. qz trāſgrediūť id qd̄
ſbal'r ⁊ eēntial'r eſt diffō. qz cū diffō ſit ſbal'r qd̄ ppuz
nō debet eē per dīias tranſcēdētes. ¶ Deinde cū dic.

¶ Cōtingit aūt ſoluē in accipiēdo in eo qd̄
qd eſt oia. ⁊ qd̄ eſt ꝛſeqūnter diuiſionē facē
queſitū p̄us ⁊ nihil reliquē. hoc aūt nec cū
ſpecie eſt. Indiuiduū eni oportet eē.

¶ Ponit ſolōnē q̄rūdā ad rōnes factas. ⁊ ſpal'r ad has
duas rōnes ultimas. Circa qd̄ duo fac. qz p⁰ ponit h⁹
ſolōnē. 2⁰ eā ꝛprobat ⁊ excludit. ibi ¶ Sz ſill'z tū. ¶ Dic
ḡ q̄ ¶ ꝛtigit aūt ſoluē ¶ ſu. rōnes factas ¶ i accipiēdo l'

eo qd qd est oia. ⌋ſt.oēs dīias⌊ ⁊ qd est ꝓñr diſiōes fa-
cē q̃ſitū ꝑus ⌋ul'ut hēt alia lr̃a petitū ꝑm.i.circa ꝓnci-
palr̃ petitū.⁊ circa ꝓnr̃ q̃ſituz⌊ ⁊ nihil reliquē. ⌋q.d.
q̃ arguebāt rōes p̃cedētes.q̃ via diſiua forte acceptū
nō erit diffi°.⁊ ſi erit diffi°.nō erit,ꝑpa.ſi accipiāt oēs
dīie.⁊ fiāt ꝓñr diſiōes deſcēdēdo gradati uſq̃z ad q̃ſitū
ꝓncipalr̃.i.uſq̃z ad illd qd dz diffinitri.⁊ nihil relinq̃n-
do de oib° dīntijs.⁊ ſbdit q̃⌊ b̃ āt nēciū eſt. ⌋q.d.q̃ ſi
ſic accipiant dictiōes ⁊ nihil reliquat.ſi b̃ fiat.nēciuz
aūt eſt b̃.vz itētū ſit ipſa diffō,ꝑpa.⁊ ſbdit q̃⌊ ididuū
eni ſpe opz eē ⌋ſup.illud qd iuenit.q.d.q̃ ipz iuētū p
talē viā diuiſiuā erit ꝑpa diffō qr erit idicās eēntiā i-
diuidue ſpēi.i.ſpecialiſſime speciei. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sz fill's tñ nō inest.ſz ſi qdez ve aliq̃ mō
coḡſcere facit:⁊ hūc qdē nō eſt icōueniēs.

¶ Remouet hui° ſoloné.Circa qd duo fac.qr p°fac qd
dcñ eſt.2°qddā qd ſuppoſuerat ꝑbat.ibi⌊ Neqz eni i
ducēs ⌋Eſt eni remotio hui° ſolutiōis q̃ via diſiua ⁊
ſi iuuat ad coḡſcēdū diffōné.nō tñ fac eā coḡſcere fil-
lo^ce.iō ait⌊ ſz tñ fill's nō eſt:ſz ſi ve alio mō coḡſcē fac ⌋
ſup.q̃z fillo^ce.q.d.q̃ diſio nō eſt fill's.i.nō facit coḡſcē
fillo^ce:ſz faciat coḡſcē alio mō.⁊ ſbdit q̃⌊ ⁊ b̃ qdez nō
eſt icōueniēs ⌋q.ſ.aliqd manifeſtet alio mō q̃z fillo^ce.
ſūt eni multi modi manifeſtādi ꝑter fillz. ¶ Notādū
aūt q̃ diffi° ꝑpe nō eſt equocoꝑ.⁊ qr latēt equocatio-
nes in gñibus.iō maxie ⁊ ꝑpe diffinitbilis eſt ſola ſpēs
ſpālīſſima.rōné ḡ ⁊ diffōné opz eē ididuā ſpē.i. ididue
eēntie ꝑm ſpēz. ¶ Notādū ēt q̃ nō eſt itētio hic.utrū
diſio poſſit eē ꝑficua ad coḡſcēdū diffōné:ſz itētio ei°
eſt querē ut ꝑ via diſiua poſſit fillari qd qd eſt. ¶ Du-
bitaret forte aliqs.qr vī q̃ iſti ſufficiēter ſoluāt.ſaltez
ad duas rōnes ſequētes.nā ſi via diſiua nēcio ducit in
cognitionē diffōnis ididue ꝑm ſpēz.⁊ ſi via diſiua facit
talē diffōné coḡſcē.lz b̃ nō faciat fillo^ce. Licet ex b̃ nō
ſint ſolute rōnes ꝑme.vident tñ ſolute eē rōnes ultie q̃
nō faciūt mētioné de fillo:ſz ſoluz de diffōne. oñdunt
eni q̃ via diſiua acceptū poterit eē nō diffi°. uel ſi erit
diffi° poterit eē nō ꝑpa.b̃ aūt totū ſufficiēter eſt ſolu-
tū.qr ſp erit diffi° ꝑpa ſi accipiant oēs dīie donec pue
niat ad ididuā rōné ſpecificā. ¶ Dōz q̃ diſio nō eſt ſp
gñis in ꝑpas dīias.ſz aliqñ eſt ſbi in accūtia. Ite ali
qñ eſt p analogiā i dīias tñſcēdētes ſic entis in actū ⁊
potētiā.⁊ mltis alijs modis pñt fieri diſiones ꝑm q̃s.
ul'nō accipiet diffi°.ul'ſi accipiet nō tñ accipiet ꝑpa.
p^c ḡ rōnes ꝓcludūt q̃ nlo mō via fillo^ca pōt p diſionē
ꝓcludi diffi°.2^c āt rōnes ſūpte ex pte diffōnis arguunt
q̃ nō geqd ꝓcludit via diſiua eſt diffi°.⁊ ſi eſt diffi° nō
opz q̃ ſit ꝑpa.hec aūt ſolo nō arguit q̃ via diſiua acci
piat ꝑpa diffi°.ſz oñdit q̃ pōt fieri talis diſio q̃ p eam
deueniet i ꝑprīā diffōné. ¶ Cōtra ḡ hāc ſoloné arguit
ꝑbs.d.q̃ dato q̃ b̃ ꝓrigeret q̃ via diſiua deuenirem°i
ꝑprīā diffōné:b̃ tñ nō fieret fillo^ce.nō ḡ b̃ eſt ꝓ nr̃m ꝑ-
positū.cū nos itēdamus ꝑbare q̃ via fillo^ca p diſionē
non poſſit ꝓcludi diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz enim qui inducit fortaſſe demon-
ſtrat:ſed tamen manifeſtat aliquid.

¶ Probat qd dixerat.Dixerat eni q̃ via diſiua nō facit
notū aliqd fillo^ce.lz faciat notū alio mō.Circa qd tria
fac:ꝑz q̃ tripl'r ꝑbat itētū. nā p° ꝑbat b̃ ꝑut fill's diſi-
uu° cōpat ad iductionē.2° ꝑut cōpat ad fillz ipſem.3°
ꝑut ꝓpat ad ipaz diſionē.2ª ibi⌊ Sillz āt. ⌋3ª ibi⌊ Di
cet eni. ⌋In p^a pte ſic fozet rō.Sic ſe hz iductio ad id
qd oñdit ita ⁊ diſio:ſz iductio nō demr̃at.i.nō ſillogi
çat: ſz alia via oñdit ⁊ notū fac.ḡ ⁊ diſio ſilr̃ ſe hēbit.
de hac āt rōne pōt vtutē medij.d.⌊ Neqz eni iductio
fortaſſis demr̃at. ⌋ſt.ſill'at ⌊ ſed tñ oñdit aliqd. ⌋i.alia
via notū fac.ita ſu.⁊ diſio ſe hēbit. ¶ Nōn^m āt q̃ ait
fortaſſis qr niſi accipiant oia ꝑticularia nō ſequt ꝓ niſi
ex ſuppōne.ſi āt accipiant ſequt.non tñ refuat ibi ꝑpe
foza fillo^ca.acceptis eni oib° ꝑticularib° iductio demō
ſtrat.i.ꝓcludit.nō tñ demr̃at.i.ſillogiçat. Dicēdo eni
ſoz.currit.plato currit.ḡ oīs hō currit.non eſt ibi foza
fillo^ca.niſi alr̃ reducat i modū ⁊ figurā. ¶ Nōn^m ēt q̃
iductio aliq̃z notitiā facit.qr ex his q̃ ſūt nota ſenſui p
cedit.illa tñ notitia nō aggñat p fillz.qr nō refuat ibi
foza fillo^ca. Inductio ḡ aliqd oñdit:ſz nō ſillogiçat.ſic
⁊ diſio aliqd oñdit:⁊ aliq̃z notitiā facit. Nā poſtq̃z ſct
mus q̃ oē aial ul'eſt rōnale ul'eſt irrōnale.⁊ cogitam°
de hoīe q̃ nō ſit irrōnalis.⁊ arguim°ipm eē rōnalem.
Aliq̃ aūt fides ⁊ aliq̃ notitia fit in nobis ſic arguēdo:
ſz iſta fides nō eſt aggñata p fill'm.qr q̃ homo ſit rōna
lis nō eſt ꝓcluſum via ſillogiſtica. ¶ Deide cum dicit.

¶ Sillz āt nō dic ex diſiōe dicēs diffōné.ſic
eni i ꝓcl'onib° q̃ ſine medijs ſūt. Si aliqs
dicat qm̃ exñtib° his neēe eſt b̃ eē ꝓtigit in
terrogare pp qd ſit.⁊ in diſis termis qd ē
hō:aial mortale bipes hñs pedes ſine pē
nis pp qd ſm vnāquāq̃z appōnem.

¶ Probat b̃ idē cōparādo fillz diſiuū ad fillz ſine medio
pōt āt appellari fill's ſine medio fill's ipfect° ſiue enthi-
mema.ut cū arguit ex vna ꝑpōne ut ſi diceret.oīs hō.
ḡ ſoz.bñ ſequt.ſed nō fillo^ce.qr ſp reſtat iterrogare quō
exñte hac ꝑmiſſa.ſ.oīs hō.poſſit ꝓcludi q̃ ſoz.nō eni ſe
quit niſi addat q̃ ſoz. ſit hō.⁊ in diſione ſp reſtat iter
rogare in oī ꝓne. Vñ ſequt ꝓ.iō ait q̃⌊ dicēs. ⌋i.ꝓclu-
dēs ul'uenās⌊ diffōné ex diſione non dic fill'm. ⌋ſt.nō
fac hoc p fillz⌊ ſic in ꝓnib° que ſūt ſine medio⌊ ſup.nō
refuat foza fillo^ca ⌊ ut ſi aliqs dicat q̃ exñtib° his. ⌋i.
ꝑmiſſis⌊ neēe eſt b̃ eē. ⌋i.ꝓnē.ut ſigs diceret exñte oī
hoīe ⁊ exñte oī aſino neēe eſt eē ſoz.⁊ brunellū.ſp⌊ cō
tigit iterrogare pp qd ſit ⌋qr nō refuat ibi foza fillo^ca
n^c ſequt fillo^ce niſi addat q̃ ſoz.ſit hō ⁊ q̃ brunellus ſit
aſin°.⁊ ſbdit q̃⌊ ⁊ i diuſis teris.i.i diſis teris.ut hz a^a
lr̃a.l.in teris ſiue in diffōnib° diſiuis.i.acceptis p diſio
né.utputa⌊ qd eſt hō aial rōnale bipes hñs pedes ſine
pēnis. ⌋q.d.ſi iſta diffi°eēt accepta p diſionez nō eēt b̃
via fillo^ca.qr⌊ ꝑm vnāquāq̃z appōné ⌋ꝓtigit iterroga
re pp qd. ¶ Notādū āt q̃ ſp bis ponit mediū in ꝑmiſ
ſis.ſi ḡ ex vna ꝑpōne ꝓcludat aliqd.illa ꝓ dī eē ſine me
dio.qr nihil i ꝑmiſſis eſt acceptū bis cū nō ſit ibi nſi
vna ꝑmiſſa. ¶ Notādū ēt q̃ diſio q̃z tū ad ꝑceſſuz nō
fillo^cus hz ſilitudinē cū ꝓne enthimematica.nā ſic i ta
li ꝓne arguit ex vno.ut oīs hō.ḡ ſoz.ita i diſione poſt-
q̃z ꝓcluſū eſt fillo^ce.q̃ hō ſit rōnalis ul'irrōnalis.argut
tur poſtea non ſillogiſtice ex vno tñ.⁊ dī non eſt irrō
nalis.ḡ eſt rōnalis. ¶ Notādū etiā q̃ ait ꝓz vnāquā-
q̃z appoſitionez qr diffi° uenata via diuiſiua fit ex mul
tis fill's diuiſiuis.⁊ ex multis appoſitionib°.⁊ de q̃lib
bet appoſito fiet interrogatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dicit eni ⁊ mōſtrabit diuiſionē ſicut opi
nat q̃ oē aial aut mortale aut immortale ſit
hui° aūt oīs rō nō eſt diffō: q̃z nis demr̃aue
rit diuiſionem:ſed diffinitio non fill's fit.

¶ Adduc tertiā rōné ſūptā ꝑut fill's diſiu° cōpat ad di
ſionē ipaz.ꝑp qd ſcēdū q̃ fill's diuiſiu° ipaz diſionez
ꝓcludit fillo^ce: ſed alterā ꝑtē diſiōis petit ⁊ accipit nō
ſillogiçādo eā.bñ eni ſequt q̃ ſi oē aial ul'eſt mortale ul'
immortale,cū hō ſit aial.q̃ ul'erit mortalis ul' immortalis
ſz ꝓcludē alterā ꝑtē q̃ hō ſit mortalis.qr nō eſt immorta
lis nō ſit hoc fillo^ce.cū ergo in diſione ſit duꝑ ꝑceſſus
ſi formet diffō ꝓz ꝑceſſum fillo^cus erit cōpoſita ex oib°
diſionib°.vz q̃ hō eſt aial mortalis ul'immortalis bipes

ul' nō bipes hñs pēnas ul' nō hñs: sz nlla diffi° est talis nihil eni sic diffinit. si ãt fiat diffō cōposita nō ex totis disiōib°: sz ex alternis ptib° disionū. tūc fiet ꝗz ꝓcessuz nō sillo^cus. ió ait q̄ dicet eni ul' dicē eni z demōstrabit ut hz alia trãslatio disionē sic opinat q̄ oē aial aut sit mortale aut imortale. q.d. q̄ q vult uenari diffi^nes via disiua: z opinat se bñ sill'are: bñ mōstrat z bñ sill'at totã disionē: ut q̄ hō est aial aut mortale aut immortale. z sbdit q̄ hi° aũt rō nō est diffi°. nã nulla diffi° accipit utrãqz ptē disionis: sz alterã tm. z sbdit q̄re q̄zuis mōstrat disionē. i. q̄zuis ꝓcluserit sillo^ce totã disionē sz cuz diffi° q̄ sup. accipit alteras ptes disionis nō fit p sillz ul' nō fit sill's diffi°. i. ut habeat diffi°. ¶ Notãdũ tñ q̄ text° aliq hñt ablatiuũ q̄re q̄zuis mōstrauerit disionē. z ex ꝗ forte insurrexerũt uarij modi exponēdi hãc ꝓz. sz ut pz ex alia trãslatiōe ibi dz eē accusatiuus. z certũ est q̄ sill's disiuus monstrat sillo^ce z ꝓcludit totã disionē. alterã tñ ptē ꝓcludit non sillo^ce. z ió diffi° q̄ sumit ex alternis ptib° non fit sillo^ce p sill'm disiuũ. ¶ Notãdũ ẽt q̄ cũ diffi° debeat nos certificare de nã diffiniti: nulla diffi° est talis rō q̄ accipiat utrãqz ptē disionis. qz tūc non certificaret nos de nã diffiniti. si eni hō sic diffiniret q̄ est aial ul' nō est aial mortale ul' imortale. pēnatũ ul' sine pēnis nihil certũ hiemus de hoie. aliqd ḡ mōstrat z ꝓcludit sillo^ce sill's disiuus qz ꝓcludit totã diuisionē. diffiniti onē tñ ipsam non concludit sillogistice.

¶ Sed utrũ sit demſtrare qd̄ qd est ꝑm substãtiã ex suppositiōe accipientē qd̄ qd erat eē. qd̄ est ex his que sunt in eo qd̄ qd est ꝓ priis. hec aũt in eo qd̄ qd est sola z ꝓpriũ est oē hoc enim esse est illi.

¶ Postq̄z phs oñdit q̄ diffi° nō possit ꝓcludi sillo^ce per sillz reduplicatiuũ nec p disiuũ. In pte ista ut dicebat oñdit q̄ nō possit ꝗ fieri p sill'm diffinitiuũ. Appellat aũt sill's diffinitiuus sill's utēs diffi^ne ul' assumēs diffinitionē ad pbãdũ aliqd. sic reduplicatiuus utēs z assumēs reduplicationē z disiuus disionē. tūc ḡ p sill'm diffinitiuuz ꝓcludet diffi° si in sill'o assumat diffi° ad ꝓcludēdũ diffinitionē. qd̄ duplici via fieri pōt. Prio si accipiat diffi° ꝑm itētiones scdas. ut si accipet diffi° ipsi° diffi^nis q̄ tradita est i arte diffiniēdi. vz q̄ dz ꝓstare ex gñe z dñjs. ul' q̄ dz eē ꝓpa z ꝑdicari in qd. ꝗ eniz mō diffinit diffi° p q̄sdã itētiōes scdas z cōes de qb° se ꝓtromittit logic°. Nã gen° dñia. ꝓpriũ z cetera talia scdas itētiōes noiant. ꝗ ḡ mō diceret aliqs q̄ pōt diffi° pbari de diffinito. utputa diffi° hois de homie. qz qcqd est ꝓpriũ hois z ꝑdicat in qd de ipo est diffi° ei° aial rōnale mortale bipes est hi°. ḡ z c. hic p hãc diffinitionē diffi^nis. vz diffi° qz est ꝓpriuz z ꝑdicat in qd. ꝓclusa ẽ diffi° hois de hoie. posset aũt z q uellet accipe aliã diffi^nes diffi^nis. vz q̄ diffi° est ꝓstãs ex gñe z dñjs ꝓstituētib° spēz. z tūc fozet sic sill's. qcqd ꝓstat ex gñe z dñjs ꝓstituētib° hoiez est diffi° hois. aial mortale bipes est hi°. ḡ z c. vno ḡ mō sill's diffinitiuus. i. sillz assumēs diffi^nes ad ꝓcludēdũ diffi^nes de diffinito fit si accipiat diffi° diffi^nis. z ꝗ ꝑm q̄sdã itētiōes scdas. nã ipsa diffi° nō pōt diffiniri nisi logice p q̄sdã itētiones cōes z scdas. nã z diffi° est nomẽ 2^e itētionis. 2° mō ꝗ pōt fieri si accipiat diffi° ipsi° diffiniti. utputa si p vnã diffinitionē pbaret alia diffi°. z ꝗ potissime erit ꝑm itētiones ꝑmas qd̄ dupl'r posset fieri. ul' ꝑm itētionē ꝓpositã. utputa. si albũ hiet duas diffōnes. z p vnã ꝓcluderet alia: sz exeq de hac via eēt repetē qd̄ fuit dictum in sill'o reduplicatiuo. Ibi eni oñsũ fuit utz eēt pōe per vnã diffinitionē alicui° rei ꝓcludē altã diffinitionē ꝗz q̄ h° de eadē. Alio mō ꝗ fieri pōt p diffinitionē oppositã. utputa si p diffinitionē datã de nigro ꝓcluderet p pria diffi° albi de ipo albo. ut si qz color ꝓgregatiu° est diffi° nigri. ex ꝗ ꝓcluderet q̄ color disgregatiuus eēt diffi° albi. Duo ḡ facit phs. qz p° oñdit q̄ nō pōt ꝓcludi diffi° de diffinito p sillz diffinitiuũ assumentē diffinitionē oppositã diffiniti ibi Et si ex ꝓditiōe. Circa p^m duo facit. qz p° istruit nos quō debeat accipi diffi° diffi^nis. 2° declat p hi° diffinitionē q̄ nō possit ꝓcludi diffi° de diffinito. ibi Aut itez accipit. Dicit ḡ. Sz utz sit demſtrare qd̄ qd. i. diffōnē ꝑm sbam. i. ꝑm sbalē diffinitionē ei° ex ꝓditiōe. i. ex suppōne accipiēte qd̄ qd erat eē sup. ipsi° diffōnis qd̄ est ex his q̄ sũt in eo qd̄ qd. z ex ꝓpriis. q.d. q̄ ꝗ est qd̄ qd erat eē ipsi° diffōnis. z hec est diffi° diffōnis. vz q̄ diffi° est ex his q̄ sũt in eo qd̄ qd. z ex ꝓpriis. z subdit q̄ oē ꝗ. i. totũ ꝗ. vz qd̄ est in eo qd̄ qd. z est ꝓpriũ. sola sup. diffi° hz ista duo. ul' sola hz ꝗ totũ. z subdit q̄ hoc. vz eē in qd z eē ꝓpriuz est eē illi. i. est diffi° ipi diffōni. ¶ Notãdũ aũt q̄ cũ oñsũ sit q̄ nec p sillz reduplicatiuũ nec p disionē possit sillo^ce ꝓcludi diffi° ꝑm q̄ est h°. de ipo diffinito q̄rit hic phs. utz ex ꝓditiōe. i. ex suppōne supponēdo q̄ ipa diffi° hēat diffinitionē. utz sit. i. ꝓtigat accipiētē talē diffōnez demſtrare qd̄ qd est ꝑm sbaz. i. qd̄ qd est ꝗz qd̄ qd est. ul' qd̄ qd est ꝑm sbaz. i. qd̄ qd est idicat sbaz. ul' qd̄ qd est ꝑm sbaz. i. ꝑm suã diffōnē sbalē. utz. s. diffi° ꝑm suã diffinitionē eēntialē. i. ꝓpriã possit de diffinito demſtrari. i. sillogiçari. accipit enim ibi demſtrari large pro ipsa sillogiçatione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut iterũ accipit qd̄ qd erat esse z in hoc necesse enim est per mediũ monstrare.

¶ Probat q̄ ꝗ nō bñ fiat. circa qd̄ duo fac ꝑm q̄ dupl'r pbat itētũ ibi Ampli° ſic. Dic ḡ Aut itez accepit qd̄ qd erat eē. q.d. q̄ si p diffōnē diffōnis ꝓcludat diffi° de diffi^to. itez accipit q̄ qd erat eē. i. petit ibi qd̄ ei ꝑn°. z sbdit q̄ in ꝗ. s. mō sillogiçãdi neēe est mſtare sup. diffōnē p mediũ su. qd̄ est ipa diffō. mſabit ḡ diffō p diffōnem. qd̄ qd est p qd̄ qd est. q̄re petit ibi ꝑn^m. ¶ Dubitaret forte aliqs. utz si. pbet diffō fit ibi petitio ꝑncipij. z p° q̄rim° ꝗ de diffōne ipsi° diffi^t. z postea de diffōne ipsi° diffōnis. vi eni q̄ p vnã diffōnē ipsi° diffiniti absqz petitiōe possit pbari alia. nã ut dicebat in in p°. diffō ul' est demſtonis ꝑn^m ul' demſtonis ꝓ ul' tota demſto pōne differēs. cũ ḡ non sit petitio ꝑncipij p ꝑn^m ꝓcludē ꝓnē ex q̄ aliq diffi° se hz ut demſtonis ꝑn^m. aliq vo ut demſtonis ꝓ. nō est icōueniēs p vnam diffōnez ꝓcludē aliã. ¶ Ddz q̄ ex vbis Aez. p^a facile pōt solui ad q̄sitũ. nã nō negat phs qn p diffinitionez diffi° ꝓcludi possit: sed nō pōt ꝓcludi diffi° in eo q̄ diffi°. ut si det de ira duplex diffi°. vna mālis q̄ est demſtonis ꝓ. utputa q̄ ira est accēsio sãguis. alia fozalis q̄ est demſtonis ꝑn^m. ut q̄ ira est pp appetitũ doloris in inimicũ siue in ꝓriũ. Lōcludet eni vna diffi° p aliã: sz nō in eo q̄ diffi°. Sz ꝓ ꝗ stati obꝑciet. qz si p diffinitionē pōt ꝓcludi diffi° sine petitiōe ꝑncipij. ḡ p diffinitionē acceptã i eo q̄ diffi° poterit ꝓcludi sine petitiōe ꝑncipij diffi° i eo q̄ diffi°. si eni simpl'r ꝓcludit simpl'r sine petitiōe nō vi rō q̄re reduplicatiuũ nō possit ꝓcludere reduplicatiuũ etiã sine petitiōe. pp qd̄ sciēdũ q̄ dupl'r pōt ꝗ solui. p° q̄ diffō nō pōt ꝓcludi in eo q̄ diffō nisi de diffinito tñ. si ḡ i ꝓne simpl'r ꝓcludet diffō de diffinito: forte hiet aliqz apparētiã q̄ posset ꝓcludi diffi° in eo q̄ diffō: sed nō ꝓcludit diffi° de diffinito: sed de eo de quo ꝓcludit diffinitũ. ut si ira hēt duas diffōnes vnã dicētē qd. aliã ꝓpter qd. ul' vnã mālē. aliã fozmalē. cũ ira fit passio irati. sic ira pōt ꝓcludi de irato per diffōnē dicentē pp qd ire. ita z diffi° dicēs qd ire. uel diffi° mālis ꝓcludet de ipo irato de q̄ ꝓcludit ipz diffi

nitū qd̄ est ira. ⁊ ꝑ illā eādē diffi^nes dicentē pp qd. p hāc eni ⁊ eādē diffi^nes. vz p appetē dolorē in adūsario ꝓcludet de irato ira q̄ est q̄ddā diffinitū. ⁊ eodē mō poterit ꝓcludi accēsio sāguis circa coꝛ q̄ est diffi^o ei^9. g̃ in ꝑ stat h^c soło q̄ in demōnib^9 nō ꝓcludit diffō passiōis de ipsa passiōe ul'de ipso diffinito: sz de ꝑo. ut diffō ire de irato. nō g̃ possum^9 arguē q̄ si sic ꝓcludit diffō per diffōnē ꝑm ꝓnē simplicē q̄ possit ꝓcludi ꝑm q̄ diffō ⁊ ꝑm ꝓnē reduplicatā. qꝛ diffō ꝑm q̄ diffō nō pōt ꝓcludi de diffinito ipo. sz ꝑ hz calūniā. qꝛ nō vi incōueniēs q̄ diffō mālis. i. diffō cui iponit nēcitas ꝓcludat de ipso diffinito p diffōnē foꝛal'r. i. p diffōnē iponētē nēcitatē. ut qꝛ finis iponit nēcitatē māe. ⁊ alijs cāis. diffō data p finē erit foꝛalis respcū oiuz aliaꝫ diffōnū. si g̃ dē de serra duplex diffō. vna foꝛalis data p finē: utputa qꝛ serra est istrm ad secādum dura. alia mālis. utputa qꝛ serra est istrm ferreū ⁊ dētatū. ꝑbabit de ipo diffinito ut de serra hec diffō mālis q̄ sit qd ferreū ⁊ dētatuz p hāc diffōnē foꝛal'r qꝛ est istrm ad secādū dura. pp ꝑ dicēdū est al'r q̄ dato ueꝫ eē qd̄ dī. nō tū ualet si via simplici diffō vna sine petitione ꝑncipij pōt ꝓcludē diffōnē aliā q̄ possit eā ꝓcludē sine petitiōe ꝑncipij in eo q̄ diffō. Nā ut patebit nō est eadē rō de ꝓne simplici ⁊ reduplicata. ¶ Ulteri^9 forte dubitaret aliqs si diffō vna pōt ꝓcludi de diffinito p diffinitionē aliā. q̄re diffō in eo q̄ diffō nō pōt ꝓcludi. si eni simpl'r se hz ad simpl'r. q̄re ēt reduplicatū nō sic se hz ad reduplicatū. ¶ Dōz q̄ p^o oñdem^9 q̄ diffō in eo q̄ diffō nō possit ꝓcludi de diffinito sine petitiōe ꝑncipij. 2° soluem^9 ad formā arguēdi. ⁊ oñdem^9 q̄ reduplicatū nō se hz ad reduplicatū: sic simpl'r ad simpl'r. qꝛ cōmittit ibi fall'a accidētis. Nā si eodē mō sumeret simpl'r ad simpl'r tē simpl'r nō inferret simpl'r sine petitiōe ꝑncipij. ut reduplicatū sine tali petitiōe. Propter p^m sciēdū q̄ si diffō ꝑm q̄ diffi^o inferit de diffinito ꝑm q̄ diffi^o opz q̄ ⁊ in ꝑmissis ut patuit accipiat diffō. si g̃ diffi^o ꝓcludit de diffinito ꝑm q̄ hui^9. ul'ꝑ erit sb q̄dā rōne gñali: utputa q̄ nō ꝓcludat plus ꝓ nisi q̄ illa sit diffi^o diffiniti. nō āt ꝓcludat q̄ sit diffi^o talis. utputa q̄ sit foꝛalis ul' mālis ul' data p talē cām. ul' p talē: sed ut dicebat diffi^o ꝑm q̄ hui^9 ꝓcludet de diffinito sb q̄dā rōne gñali. cum g̃ ⁊ in ꝑmissis accipiat diffinitio in eo q̄ diffi^o ⁊ in rōne gñali. diffōnis oēs diffōnes ꝓuenīat. nō erit magis notuz ꝑm hāc rōnem gñalē q̄ id qd̄ sumit in ꝑmissis sit diffinitio in eo q̄ diffinitio q̄z id qd̄ in ꝓcl'one ꝓcludit. sed constat q̄ ꝑbare aliqd per eque notū est petē. ergo hoc fieri non pōt sine petitiōe. Sed dices q̄ hoc nō erit ꝑm rationē gñalē sed ꝑm rōnē spālez. ut sic diffi^o formalis simpl'r sūpta debet eē notioꝛ q̄z mālis: ita diffinitio formalis sūpta cū reduplicatiōe. ut in eo q̄ talis diffō erit notioꝛ q̄z diffō mālis cū reduplicatiōe accepta. ꝑ g̃ mō dicet adūsari^9 pōt ꝓcludi diffō in eo q̄ diffō. ⁊ p qd notius. ut p diffōnē foꝛalē ꝑm q̄ diffō ꝓcludat diffō mālis hz q̄ hui^9. sz ꝑ fieri nō pōt: nā tāta vis est in reduplicatione ⁊ reduplicatio ita restrigit modū ꝓsiderādi: ut nō possit al'r ꝓcludi reduplicatū in ꝓne q̄z eo mō q̄ redup^tuz ē acceptū i ꝑmissis. ut si arguat sic. triāgul's in eo q̄ triāgl's hz tres. ysocheles est triāgul's. nō poterit ꝓcludi q̄ ysocheles i eo q̄ ysocheles hēat tres. sz in eo q̄ triāgul's. nec al'r poterit iferri reduplica^o i ꝓne: nisi ut accepta est in ꝑmissis. sz nō est ita de illatiōe simplici. Infert eni hz illationē simplicē hie tres de ysochele p triāgulz nō obstāte q̄ hec passio nō sic cōpetit ysocheli ut triāgulo. si g̃ diffō ut diffi^o debet ꝓcludi de aliquo diffinito opz q̄ ⁊ reduplicatio eodē mō sūpta sit i ꝑmissis sic in ꝓne. qd̄ sine petitiōe fieri nō poterit. Dicem^9 g̃ q̄ si diffinitio ꝑm q̄ hui^9 dz ꝓcludi de aliq̄ ꝑm rōnē gñalē oz q̄ in ꝑmissis de illo eodē accipiat diffō ꝑm q̄ diffinitio ꝑm rōnē gñalē. si vo debeat ꝓcludi hz rōnē spālē. utputa in eo q̄ diffinitio talis: opz q̄ ⁊ in ꝑmissis sumat diffinitio de illo eodē ꝑm eādē rōnē spālem. nō g̃ erit magis notū vnū q̄z aliū siue ꝑm rōnem gñalē siue spālē ꝑ fiat. ꝑbabit g̃ idez p idem. siue eque notū p eque notū. qd̄ sine petitiōe fieri nō pōt. diffi^o g̃ formalis ꝑm illationē simplicē pōt iferre diffōnē mālem. sicut triāgulus ꝑm illationē simplicez pōt inferre hie tres de ysochele. sed diffinitio formalis in eo q̄ formalis nō pōt iferre diffōnē mālē ꝑm q̄ est mālis. sz si i ferret eā ex vi sillogistica iferret eā cū hac reduplicatione in eo q̄ foꝛalis sic triāgul's in eo q̄ triāgulus non iferret hie tres de ysochele in eo q̄ ysocheles: sz in eo q̄ triāgulus. nō g̃ pōt iferri diffi^o mālis in eo q̄ mālis nisi p diffōnē oimode sūptā. ut pz sine petitiōe fieri nō pōt. diffi^o eni i eo q̄ diffi^o nō pōt iferri p aliq̄ vno nisi ꝑm illū modū ꝑm quē est diffō: ut mālis ꝑm q̄ mālis. foꝛalis hz q̄ foꝛalis. Dicē aūt q̄ iferat diffō mālis cū hac reduplicatiōe. ut foꝛalis. ꝑ nō est iferre eā ut est diffinitio. sed ut non est diffinitio. diffinitio ergo ut diffinitio inferri non pōt nisi penitus eodem modo accipiat hic in ꝑmissis ⁊ in ꝓne. erit ergo ibi apta petitio. ¶ Ad formā āt arguēdi. de simpl'r ad simpl'r dici dz q̄ si eodē mō acciperet diffi^o simpl'r in ꝑmissis sic ꝑm illationē simplicē iferī in ꝓne. sic eodē mō oz accipe reduplicatū in ꝑmissis sic in ꝓne ꝓcludit. nō posset simpl'r sine petitione iferre: sic nec reduplicatū. nā tūc eodez mō sumeret simpl'r diffi^o in ꝑmissis ⁊ in ꝓne qñ p diffōnē foꝛalē eodē mō sūptā inferret foꝛalis eodē mō accepta. ⁊ p mālē mālis: qd̄ nō fieret sine petitiōe. ¶ Ulteri^9 post q̄z dubitauim^9 quō diffi^o possit iferri ō diffi^o p diffi^nes diffi^ti. ¶ Dubitaret forte aliqs. utꝫ diffi^o hz q̄ h^9 sine petitiōe ꝑncipij possit iferri de diffi^o p diffōnē diffōnis. ¶ Dōz q̄ nihil est aliō ꝑ eē diffōnez h^9 q̄z eē ꝑpriū sbale ei^9. Nā duplex est ꝑpriuz accītale: ut p se passio. ⁊ sbale ut diffō. si g̃ hec est diffō diffōnis qd̄ ē qd̄dā ꝑpriū sbale rei. ul' qd̄ idez est: qd̄ ꝑdicat in qd̄ de re. ⁊ est ꝑpriū rei. qꝛ g̃ sic est idem erit querē utrum. a. sit diffō de. b. ⁊ utꝫ sit ꝑpriū sbale ei^9. ꝑbare g̃ q̄ sit diffō de. b. p ꝑ q̄ est ꝑpriū sbale ei^9 est ꝑbare q̄. a. est diffō de. b. idem g̃ per idē. q̄re non poterit ꝑbari diffō de diffinito per diffinitionez diffinitionis nisi ꝑbetur idez p idez. ⁊ p ꝓns nisi petat ꝑn^m. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ampli^9 sic nec in sill'o accipit qd est sillogizare. semp eni aut tota aut ꝑs est ꝑpositio ex q̄bus est sillogismus. sic nec qd̄ qd erat esse oportet inesse sillogismo.

¶ Adduc 2as rōnē sūptā p sile in sill'is. Circa qd̄ tria fac qꝛ p^o ponit h^9 rōnē. vz q̄ nō dz accipi diffi^o diffōnis ad sill'andū diffōnē: sic nō accipit diffi^o sill'i in sill'o. ul' ad sillogiçādū sill'z. 2° oñdit ad qd̄ nalet accipe h^9 rōes 3° ex his q̄ dixerat ꝓcludit itētū. 2^a ibi [Sz ꝓcrsū.] 3^a ibi [Quare neče est.] Dicit g̃. [Ampli^9 sic nec i sill'o accipit qd est sill'are.] i. diffō sill'i. ⁊ sbdit q̄ [Semper eni aut tota aut ꝑs est ꝑpō ex q̄b^9 est sill's.] q. d. q̄ hec est diffō sill'i q̄ vna ꝑpō ut maioꝛ se hēat ut totuz. alia ut mioꝛ se hēat ut ꝑs: p hāc eni diffōnē sill'i nō accipim^9 i sill'o cū sill'am^9. nec accipim^9 eā ad sill'andū sill'z. ⁊ sbdit q̄ [sic nec qd̄ qd ē eē.] i. n^c diffōnē diffōnis [oz eē i sill'o] su. ad sill'andū diffōnē. ¶ Dubitaꝛt forte aliqs utꝫ possem^9 ꝑbare sillo^ce sill'm p diffōnē sill'i. ⁊ vi q̄ sic. possem^9 eni quēlibet sill'z sillo^ce ꝑbare sill'm eē p diffōnez sill'i. Fieret eni talis sill's. qcqd ꝓstat ex duab^9 ꝑpōnib^9 q̄z vna est totū alia ut ꝑs sll'd ē sill's: qlibet sill's ē hi^9. g̃ ⁊c. ¶ Dōz q̄ diffinire sill'z spectat ad artifi cē gñalē. utputa ad dialeticū q̄ dī gñalis. qꝛ negociat circa coia q̄dā. ⁊ circa q̄sdā cōes diffōnes. ad ipsum g̃ spectat diffinire sill'm qui dat artem de sill'o. ars autez

debet eē gñalis. ⁊ nō debet supponē aliquez sillm. Si ergo dialeticus hoc mō uellet ꝓbare de aliq̄ argumentatione q̄ sit sillogismus accipiēdo diffinitionez sillogismi. ⁊ ꝯcludēdo sillogistice de illa argumētatione q̄ sit sillꝰ. ꝓbaret sillz supponēdo sillz. B g̃ eēt sile sic si aliqs uellet negare loq̄lā eē. qd nō posset facē nisi p loq̄lā negādo g̃ loq̄lā ꝯcederet loquelā. sic sigs uellet ꝓbare sillm sillo^ce p diffōnē sillꝰi. ꝓbaret sillz supponēdo sillz. qz sillogiçaret sillz. sic g̃ ad manifestādū q̄ aliq̄ argumētatio sit sillꝰ nō debemꝰ B facē sillo^ce p diffōnē sillꝰi. sic ad ꝓbādū rōnē aliquā eē diffōnē nō debemꝰ B sillogiçare p diffōnez diffōnis. qz tūc ꝓbādo diffōnem poneremus diffinitionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed seorsuz B appositis eē. Et ad dubitātē sillogizatū est aut nō est obuiare: quoniā hoc eni erit sillꝰ ⁊ adhuc necz qd qd erat eē sillogizatū est qm̄ uticz hoc suppositum erat nobis quod quid erat esse.

¶ Ondit ad qd ualēt hꝯ rōnes. ul hꝯ diffōnes dicēs [sz seorsū B appositis] ul [a positis eē] ut hz alia lra. q. d. hoc. i. diffō diffōnis [⁊ diffō sillꝰi dz eē in mēte seorsū separata a positis. i. ab his que ponunt in sillo ⁊ in sillo. ⁊ per talē diffōnē sillꝰi] ad dubitātē. [i. ꝯ dubitātē utz] [sillogiçatū est. aut nō est ꝯdicē. [i. obuiare ⁊ istare si bi. ⁊ ondē ei per diffōnē sillꝰi] qm̄ hic est sillꝰ. ⁊ adhuc necz qd qd erat eē sillogiçatū. [i. ꝯ negātē sillogiçatā eē diffōnē sup. debemꝰ sillꝰ ꝯdicē ⁊ obuiare ⁊ ondē per diffōnē diffōnis q̄ id qd est sillogiçatū ē diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs quō rōnē sillꝰi ⁊ diffōnis debemꝰ hēre seorsū. ⁊ quō B ualet ꝯ obuiātes. ¶ Dz q̄ diffō diffōnis ⁊ diffō sillꝰi deꝯiunt ad duo. ut pz ex textu. Primo ad regulādū nos. nā ex B q̄ hēmꝰ in mēte diffōnez sillꝰi q̄ dz eē ex ꝓpositiōibꝰ hñtibꝰ se ut totū ⁊ ut pz: regulamur in sillogiçando ut nō deficiamꝰ in foia sillogistica. sic ēt ⁊ p diffōnē diffōnis in mēte habitā regulamur ne deficiamꝰ in diffiniēdo. ⁊ q̄ztū ad hoc ait. q̄ B. i. tā diffō diffōnis q̄z sillꝰi dz eē in mēte seorsuz a positis ut hz alia trāslatio. i. ab his q̄ ponunt tā in diffōne q̄z in sillo. ut si uellē examiare. utz aīal bipes sit bona diffō hois. deberē rōnē diffōnis hīe seorsū in mente. i. separatiz ab his q̄ posita sūt in diffōne data. ⁊ p rōnē diffinitiōis in mēte examiare diffōnē datā. ul ut tūslatio nra hz. B. i. diffō diffōnis eē. sup. dz in mēte appositis. i. additis sup. his q̄ ponunt i diffōne data. nā semp regulatū dz apponi. i. addi ul ꝯiūgi ipsi regule ut videat an sit ꝯforme. g̃ rōni quā hēmus seorsū in mēte de diffinitiōe q̄si cuidā regule debemꝰ apponē. i. adiūgē ea que sūt in q̄cūq̄z diffōne data. ⁊ p B examiare an sit bñ data. ⁊ qd dictū est de diffōne diffōnis itelligēdum est de diffōne sillꝰi. 2° diffō tā sillꝰi q̄z diffōnis ualet ad obuiātē. i. ꝯ obuiātē. nā sigs obuiaret de aliq̄ sillo q̄ esset sillꝰ de aliq̄ diffōne q̄ eēt diffō. possemꝰ ei ꝯdicē p rōnē tā sillꝰi q̄z diffōnis. Dicemꝰ g̃ q̄ sic ꝑnª nō pñt ꝓbari simplr sine petitiōe ꝑncipij. pñt tñ ꝓbari apd hūc ul apd illū. sic p diffōnē diffōnis nō pōt simplr ꝓbari diffinitio. qz tūc ꝓbaremus diffōnē supponēdo diffōnē. nā ⁊ ꝑnª nō pñt ꝓbari nisi supponēdo ꝑnª. nā si ꝓbas ꝑnª p seipa ꝓbas ꝑnª supponēdo ꝑnª. si aūt ꝓbas ea p ꝑncipiata cū ꝑncipiata p supponant ꝑnª. adhuc ꝓbat ꝑnª supponēdo ꝑnª. ꝑnª g̃ nō pñt ꝓbari simplr. sic nec diffō p suā diffōnē simplr ꝓbabit. apd hūc tñ obuiātē nob ⁊ negātē diffōnē datā bonā esse p rōnē diffōnis. possemꝰ igit sibi ꝯdicē. q̄re aūt diffō diffōnis nō simplr ꝓbat ipaz pz p supius dicta. nā nō magis notuz est aīal bipes ꝯstare ex ꝓpo gñe ⁊ ex ꝓpa dīia hois q̄z eā eē ꝓpriā diffōnē hois. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs q̄re tales rōnes debemꝰ hīe seorsū. ¶ Dz q̄ ꝑm Lōmē. in. 2. meta. nō bonū est querē sil sciaz ⁊ modū sciēdi. hīe eni rōnē diffōnis ⁊ rōnē sillꝰi ptinet ad moduz sciēdi. foiare aūt ꝓpos sillos de reb⁹ scitis ⁊ ꝓpas diffinitiōes de scibilib⁹ ptinet ad sciaz. seorsū g̃ ⁊ pus debemꝰ adiscē logicā ⁊ cogñscē q̄ sit rō sillꝰi: ⁊ q̄ sit rō diffinitiōis. ⁊ has rōnes debemꝰ hīe i mēte. ⁊ postea q̄n uenimꝰ ad scias spāles p rōnes illas q̄s didicimꝰ in logica q̄ est modus sciēdi: debemꝰ examiare diffōnes p, prias ⁊ sillos ꝓpos q̄s formamꝰ de scibilib⁹. Pria g̃ rō. vz q̄ petit ibi id qd est i ꝑnº deꝯuit si credat q̄ p diffinitionē diffōnis aggñet in nob scia. ut credimus p B scire que diffō sit cuiuslibet diffinitl. p rōnes eni illas cōes traditas i logica. q̄ diffō est qd ꝓpriū ⁊ ꝯdicat in qd nō aggñat in nob scia: sz opio. ex B eni nisi plus sciamꝰ nō poterimꝰ scire de hoie q̄ sit diffō eiꝰ: nec de aliq̄ alio aīali. sz poterimꝰ forte ex B hīe aliq̄z opionē. simplr tñ nesciemus. nā lz sciamꝰ q̄ diffō debeat ꝯstare ex ꝓpo gñe ⁊ ex ꝓpa dīia. nō tñ ꝓp B est nob notū ꝓpriū genꝰ nec ꝓpa dīia hois. nec est magis notū nob q̄ aīal bipes ꝯstat ex ꝓpo gñe nec ex ꝓpria dīia hois q̄z q̄ sit diffō eiꝰ. g̃ sic arguēdo petit ꝑnm. 2ª aūt rō q̄ debemus talia hīe seorsū ⁊ p ea obuiare alijs deꝯuit nob si p diffinitionē diffōnis nō credamꝰ ex B hīe sciaz. ut ex hoc sciamꝰ cogñscē diffōnē cuiuslibet diffinitl. sz ex hoc credamꝰ ide hīe quēdā modū sciēdi. qd si sic est tūc deberemꝰ hīe seorsū in mēte: ⁊ p B examiare diffōnē. nā modus sciēdi lz nō faciat sciaz mltū tñ iuuat ad sciaz. Logica eni in q̄ tradit modus sciēdi ⁊ rōnes ille cōes q̄s adiscimꝰ in logica: lz nō sufficiāt ad aggenerādū sciaz: multū tñ regulāt nos in acqsitiōe scie: ⁊ multū iuuāt nos ad examinādū ea que dñr in sciētijs. tales g̃ rōnes cōes simplr nō ꝓbāt. possumꝰ tñ per eas nos regulare ⁊ p illas huic ul illi obuiāti ꝯdicē. plus eni latet ut pz de ueritate in his dictis ꝑ q̄ā supficies textus ondit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare neče est siue eo qd quid erat sillꝰ, aut qd qd erat sillogizare aliquid.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit itētū. d. [Quare neče est sine eo qd qd est sillꝰ. [i. sine diffōne sillꝰi.] aut [sup. sine eo qd est qd qd erat eē. [i. sine diffōne diffōnis] [sillogiçare aliqd. [q. d. q̄ nō debemꝰ sillogiçare aliqd. i. ꝓbare sillogistice de aliq̄ q̄ sit diffō p diffōnē diffōnis nec debemꝰ ꝓbare sillo^ce de aliq̄ q̄ sit sillꝰ p diffōnem sillꝰi. loq̄ndo de ꝓbatōe simplr. possumꝰ āt ꝓbare p B ul obuiare huic ul illi z nō simplr. ¶ Nōm^m āt q̄ cū sillogistice p diffōnē diffōnis ꝓbamꝰ diffōnē ibi est ꝯsidere duo. vz diffōnē diffōnis q̄ assumit ⁊ formā sillo^cam in q̄ talis diffō ordiat. q̄re sic uolumꝰ facē fidē de diffōne p diffōnē eiꝰ. ita cū foia sillogistica ꝯcurrat ad B ꝓbādū debemꝰ facē simili mō fidē de foia sillogistica p diffōnē sillꝰi z cū nō debeat ꝓbari sillo^ce sillꝰ p diffōnē eiꝰ: pari rōne non debebit ꝓbari sillogistice diffinitio de diffinitione ipsius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et si ex ꝯditiōe āt demfeē ut si malo iest disibile eē: in ōrio āt ōrij eē in qbuscūq̄z ē aliqd ōriū: bonū āt malo ōriū est. ⁊ idisibile diuisibili: est itaq̄z boni eē qd idisibile eē

¶ Ondit q̄ non debet ꝓbari diffō per diffōnē diffinitl. accipiēdo diffōnē oppositā. ut nō pōt ꝓbari aliqd eē diffōnē boni per diffōnē mali. Circa qd duo facit. qz ꝑmo ꝓponit qd itēdit. scēo manifestat ꝓpositum. ibi [Hoc eni accipiēs.] Dic g̃ [Et si ex ꝯditiōe aūt. [i. ex suppōne. i. supponēdo diffōnē vnius ōrij. demfeē] sup. diffōnē alterꝰ ōrij. ul de alio ōrio. [ut. s. si malo iest diuisibile eē. [i. si ista est diffō mali. eē qd diuisibile [in ōrio aūt ōriū eē in qbuscūq̄z est ōriū bonū aūt est malo ōriū ⁊ idiuisibile] [iest ōriuz] [diuisibili] [qz sic est

boni eē. ¶ i. diffō boni idiuisibile. i. erit eē qd idiuisibile. ¶ q. d. ꝙ in gbuscūq; est ōrtū hec est regula gnalis ꝙ semp in ōrio est ōrtū. si ḡ bonū ⁊ malū sunt ōria. ⁊ diuisibile ⁊ idiuisibile ōriant. si esse diuisibile est diffō mali ōriū erit diffō ōrij. i. eē idiuisibile erit diffō boni. ¶ Notādū aūt ꝙ in ꝗ exēplo logē pbus mō platoni co. Posuit enī plato ꝙ vnū qd ꝙuertit cum ente erat idē cū vno: qd est pnm nūi. iō posuit nūos eē sbas rez Et qz defect⁹ icipit in recessu a simplici ⁊ ab vnitate: posuit ꝙ idez erat eēntia vnitatis ⁊ bonitatis. ⁊ idez eēntia mali ⁊ diuisibilitatis. supponēdo ḡ ꝙ eē diuisibile pdicē de malo in eo ꝙ diffō ꝙcludē ꝙ eē idiuisibile pdicē de bono in eo ꝙ diffō. poterit ḡ probari de aliq pposito diffō in eo ꝙ diffō supponēdo diffōnem oppositi. hēt tñ qd hic dī bonuz itellectū fm ueritatē qz simplex hēt rōnem boni. ⁊ diuisuz fm ꝙ huius. habet rōnem mali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eteni hoc accipiēs qd qd erat eē demōstrat. Accipe aūt ad demōstrādū qd quid erat eē alterū tm̄ fit. Eteni in demōstrationib⁹ est: qm̄ est hoc de hoc. sed nō ipm̄ neq; cuius eadem rō ⁊ cōuertitur.

¶ Probat ꝙ nō possit ꝗ mō pbari diffō de diffinito. circa ꝙ duo facit. qz p⁰ pbat ꝗ p rōnē ppriā ad ipaz diffinitionē. 2⁰ prōnē cōez tā ad diffōnē q̄z ad diuisionez ibi. Ad utrosq;. Dic ḡ. Accipiēs eni diffōnē demrat qd qd erat eē. i. demrat diffōnē. q. d. ꝙ talis pbatio nō est cōpetēs. qz petit. pbat eni diffōnez p diffōnez. Et qz posset aliqs dicē ꝙ ꝗ pōt fieri ꝙ ꝙcludatur diffō p diffōnez. iō sbdit. ꝙ accipe aūt ad demrandū qd qd erat eē. q. d. ꝙ possum⁹ accipe qd qd erat eē. i. diffōnē tanq̄z mediū ad demrandū aliqd alteruz tm̄ fit ut hēt alia lra ⁊ meli⁹ alterū tñ fit. i. ita tñ ꝙ mediū acceptū fit qd alteruz ab eo qd ꝙcludit. ⁊ sbdit. ꝙ eteni in demronib⁹ est sup. oñdē per mediuz qd est diffō. qm̄ est hoc de hoc. i. passio uel diffō passiōis pdicat de sbo sed nō ipm̄. i. sed non est idem ipsum medium qd ꝙclusio. neq; est sup. ipsum mediuz id cuius est ipa rō eadē. q. d. ꝙ ipz mediū nō debet eē eiusdē rōnis cū ipo ꝙcluso. ita ꝙ nō fit magis notuz sz fit eq ut eodē mō notū me^m sic ꝙclusū. ⁊ sbdit. ⁊ ꝙ tit. i. hoc posito sequit ꝙ mediū ꝙuertat. qd non debet fieri. nō eni debet eē mediū id qd ꝙuertit cuz ōne. ita ꝙ eque bñ possit p ꝙclusuz oñdi mediuz. sic eō. tūc ergo est supplēda rō ꝙ cuz per diffōnez vni⁹ ōrij possit eque bñ oñdi diffō alteri⁹ ōrij. sic ecōuerso. uel cū non sit magis notū ꝙ diuisibile sit diffō mali q̄z idiuisibile boni. nec eō. nō poterit p vnū oñdi aliō. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Ad utrosq; aūt fm diffōnē demrantē ⁊ ad sic sillm est eadez oppō: pp qd erit hō aial bipes gressibile. ꝗ non aial ⁊ bipes. ex acceptis enim nec vna necessitas est vnū fieri. quod predicat. sed ac si homo idem esset ⁊ grāmaticus ⁊ musicus.

¶ Adducit aliā rōnē cōez tā ad diffōnē q̄z ad diuisionē. di. ad utrosq;. i. ad utrosq; sillos ut ad utrasq; vias ⁊ fm diuisionē demrantē ⁊ ad sillm sic. vz fm diffōnē eadē oppō. i. idē modus arguēdi ꝙtra utrūq;. vz pp qd ē hō aial bipes gressibile: sz nō aial ⁊ bipes. q. d. ꝙ nec via diuisiua. nec via accipiēs que cōpetunt ōrio ꝙcludit diffōnē eē qd vnū. vñ non magis ꝙcludit hoiez eē aial bipes. q̄z aial ⁊ bipes. ⁊ sbdit ꝙ ex acceptis eni nec vna necitas est vnuz fieri qd pdicat. sed utiq; sic hō idez erit grāmaticus ⁊ musicus. q. d. ꝙ diffō dicit qd vnuz. nulla aūt istaz viaz ꝙcludit ꝙ id qd pdicat fit qd vnuz. ḡ nlla talis via ꝙcludit ꝙ id qd pdicat fit diffō in eo ꝙ diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz vi falsuz ꝙ via diuisiua nō ꝙcludat diffōnez esse qd vnū. nā si fiāt diuisiōes fm dīias sbales diffō accepta de neēitate dicet qd vnū. ¶ Rursus ⁊ via diffinitiua. accipiēdo diffōnē ōrij ꝗ idē fiet. nā si diffō ōrij dicit qd vnū opz ꝙ ⁊ ōria diffō dicat qd vnū. ¶ Dōm ꝙ nulla via ꝙcludit diffō eē qd vnū. ⁊ qd dī de diuisione p dīias eēntiales. dici dz ꝙ dīia eēntialis bñ facit vnū cū eo cui⁹ est dīia. sz ꝙ fiat ꝗ mō vnuz ꝗ nō habet ex disiōe in eo ꝙ disio: sz ex eo ꝙ disio hz eē circa talez māz. disio eni fm ꝙ hi⁹ pōt fieri ⁊ p dīias eēntiales: ⁊ p accnātales. via ḡ disiua cū possit fieri disio utroq; mō nō magis habet ex acceptis p disionē ꝙ hō fit aial bipes: q̄z ꝙ sit aial ⁊ bipes. i. nō magis habet ꝙ aial ⁊ bipes dicat plures act⁹. ⁊ sint vnū p accnātis. sic enim acceptū p disionē poterit eē vnū p accnātis. sic hō est vnū per accnātis cū grāmatico ⁊ musico. Qd vo addebāt de diffinitiōe ōrij. dici dz ꝙ nō magis notuz est ꝙ eē disibile sit diffō mali q̄z ꝙ idisibile boni. arguē eni ꝙ in oibus hntib⁹ ōrtū semp est ōrtū in ōrio. ita ualet in eēntialib⁹ sic in accnātalib⁹. dū tñ sint p se accnātia. ⁊ tali via arguēdi ꝙ accepte sint dīie essentiales nō erit nobis magis notū q̄z accnātales. poterit enīz ꝗ inotescē nob alia via: sz ipe modus arguēdi nihil nob de ꝗ patefaciet. ex ipo ḡ mō arguēdi magis hēbitur ꝙ ꝙclusa diffō fit qd vnū q̄z ꝙ qd plura. Valet ḡ hec obiectio. ꝙ nec via disiua. nec diffinitia ꝙcludat diffōnē ut diffō. qz diffinitio ut diffō est qd vnū. ex neutra aūt via sufficiēter habet ꝙ id qd ꝙcludit fit qd vnum.

¶ Qualr igit diffiniēs mrabit substātiā: aut qd qd ē. Neq; eni sic demrans ex certis eē manifestū faciet qd neē est cū sint illa alterū aliqd esse. demōstratio eni hec est.

¶ Postq̄z pbs execut⁹ est de qōne 4ª. vz qrum est diffō. utr fit eoz q̄z est demro ⁊ de 3ª. vz qd est diffō. utr fit idez ꝙ demro. ⁊ de 2ª. vz qs fit modus itroducēdi diffinitionē. utr via sillogistica. reduplicatiua. aut diuisiua. aut diffinitiua. In pte ista ut dicebat vult exeq de qōne pª. utr qd qd est demrē. ¶ Propter qd sciēdū ꝙ demro est duplex. ad sensū. ⁊ ad itellectū. ⁊ ad sbuz est duplex rōcinatiua. s. ⁊ nō rōcinatiua. demrare autē ad sensū mō rōcinatiuo vi facē iductio. Nam iductio sensibilr oñdit in ꝗ ⁊ in illo sic eē: ⁊ ex ꝗ arguit i oib⁹ ita esse. vñ q̄si qdā demrare est sic sensibilr pcedē. demratio aūt ad sensū nō rōcinatia pōt fieri. ut figs sbu. utputa visu oñderet sibi sic eē ut figs nūq̄z vidisset niuē. ⁊ dubitaret eā eē albā ad sbuz. ⁊ ꝗz visū oñderet sibi sic eē. utputa si portaret nix corā eo ⁊ diceret ei. respice qm̄ est alba: ut possit talis demro fieri digito: ut figs nūq̄z tetigisset ignē posset ei digito demrari ꝙ eēt calus. ut eō posset exponi ꝙ sbus referat ad tactū. posset eni alicui sbu demrari aliqd sentiēdo ⁊ tāgēdo ipz digit⁹ aūt referat ad visū. ut qz pōt alicui digito oñdi aliqd ut videat illō. Demratio aūt ad itellz fit p diffōnē. qz mediū in tali demrone est diffō. duo ḡ facit pbs qz pª oñdit ꝙ nec demrone ad itellm nec ad sensū pōt demrari qd qd est. 2⁰ spālr adducit rōnes ꝙ nō possit demrone ad itellm ibi Amplio quō mōstrabit. Circa pm duo facit. qz pª oñdit ꝙ nō pōt demrari qd qd ē demrone ad itellm. 2⁰ ꝙ nec demrone ad sensum. ibi. Nec sic ducēs. Dicit ḡ. Qualr igit diffiniēs. i. qualr demōstrās demrone ad itellm: ubi mediuz est diffō mōstrabit. i. demōstrabit sbam. i. eēntialez diffōnē aut qd qd est. neq; eniz sicut demonstrans ex certis pncipijs faciet manifestū sup. qd qd est. vz ꝙ necesse est eū sint illa pncipia alterz aliqd eē. i.

ꝛnē. ⁊ ſbdit demſtratio eni hec eſt. ⌋ q.d. q̃ in ꝶ ſtat rō demſtratiōis q̃ accipiat q̃dā certa ⁊ nō ꝓncipia. ex gb⁹ de necitate ſequat aliqd alter. ſ. ꝛ. ꝶ ãt mō. vz demſtratiue ⁊ per certa ⁊ nota non pōt demonſtrari qd qd eſt ꝑm quod quid eſt. nam ſi concluderet qnod quid eſt in eo qd qd eſt. oportereret q̃ in ꝑmiſſis accipet eodem mō. qd qd eſt in eo qd qd eſt. talis ḡ eēt mediū q̃lis eēt ꝛ. ꝶ aut mō nō eēt ꝓcedē ex notis ⁊ certis. qr cū ꝛnes ſint dubitabiles eēt ⁊ mediuz dubitabile. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr videt q̃ id qd hic dicit ſit idē cū eo qd ſupi⁹ dicebat. nā idē eſt ut ⁊ diffiniēs poſſit demſtare qd qd eſt. qd dic hec qd q̃rta: ⁊ ut ⁊ ipſi⁹ qd qd eſt ſit ſillis reduplicatiu⁹ qui accipit pro medio. qd qd eſt in eo qd qd eſt. ul ſillis diffinituus. qui accipit pro medio diffinitionē diffōnis. uel diffōnē diffiniti. qd totū fuit dictū in 2ª qōne. oib⁹ eni his modis diffiniēdo oñdimus diffōnē eo mō q̃ poſt eſt oñdi. ¶ Dōz q̃ oñdere diffōnē p diffōnē nō eē poſt q̃druplr declat phs. p° in ſillo reduplicatiuo. 2° in ſill'o accipiēte diffōnē diffinitionis. 3° in ſillogiſmo accipiente diffinitionē diffiniti ꝗriā. ⁊ 4° in ꝶ textu nūc expoſito. alr tñ ⁊ alr. Nam diffō duplr pōt accipi. ul large pro oi deſcriptiōe put nō aggñat ſciaz: ſz opionē. uel ꝓpe put ea utit demſtratoz. ⁊ put aggñat ſciaz. Primo ḡ vie loquunt de diffōne large in gñali. ſiue put ea utit demſto ſiue nō q̃ nullo mō qd qd eſt in eo qd qd eſt poſſit demſtari. ſz textus nūc expoſit⁹ logt de diffōne put ea ſpālr utit demſtatoz. qd qd eſt ḡ ꝑm q̃ h⁹ nō pōt ꝛcludi p diffōnem put diffō ptinet ad ſillm gñalr ſiue ſillus ille ſit demſto ſiue nō. nec pt ꝛcludi p diffōnē put diffō illa ſpālr ſpectat ad demſtatorez. ḡ hec 4ª ſua locutio de diffōne pz quō differt a trib⁹ ꝓmis locutionib⁹ ꝓcedētib⁹. tres aut ꝓcedētes locutiōes de diffōne. pz et quō ad iuicez dnt. Pria ḡ locutio cū dr. ipſi⁹ aut qd qd eſt. logt de diffōne diffiniti. ut ⁊ p diffōnē hois ul cuiuſcūq; alteri⁹ ꝑm q̃ h⁹ poſſit demſtari diffō ei⁹ ꝑm q̃ h⁹. ita q̃ p vnā diffinitionē ꝑm q̃ h⁹ demſtaret alia ꝑm q̃ h⁹. 2ª aut locutio de diffōne cū dicit: ſz ut ⁊ ſit demſtare qd qd eſt. loquit nō de diffōne diffiniti ſz diffōnis. ut ⁊ ꝶ mō ꝛtingat oñdē qd qd eſt. 3ª aut locutio cū dicit. ⁊ ſi ex cōditiōe. logt de diffōne diffiniti. ſz alr q̃ locutio ꝓª. qr ꝓma loquebat de diffōne diffiniti ꝓpoſita. ut ſi de eadē re dent due diffōnes. ut ⁊ p vnā poſſit oñdi alia. ſed 3ª locutio logt de diffōne diffiniti oppoſita. ut ⁊. ſ. p diffinitionē vni⁹ oppoſiti poſſit oñdi diffō alteri⁹. ¶ Eſt aut diligēter notādū q̃ cū dicim⁹ qd qd eſt ſz q̃ h⁹ nō pōt ꝓbari nec ſillogiçari loquendo de ſill'o gñalr. nec pōt ꝓbari nec demſtari loquēdo de demſtone ſpāliter. itelligēdū eſt q̃ nō poſſit ſillogiçari uere. i. ſillogiſtice ꝓbari uere: qr ſemp petit ibi ꝓn^m. nunq̃z eniz eſt ſillogiſtica ꝓbatio uera niſi ꝓmiſſe ſint notiores ꝛnetñ bñ pōt ꝓbabilr ſillogiçari q̃ nihil ꝓhibet q̃dā falſa ꝓbabilia eē: imo ꝓbabiliora qbuſdā ueris. ut dr in 8° topō. multis eni ꝓbabilr ſillogiçatū eēt q̃ aial non pēnatū bipes eſt diffō hois: ſi aſſumeret ꝶ p medio qd ꝛſtat ex gñe ⁊ drijs hois. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec ſicut ducēs p ſingularia cū manifeſta ſint: qm̄ oē cui ſic nihil alr eſt. nō eniz qd qd eſt demſtat: ꝶ qm̄ aut eſt aut nō eſt. Quis igit eſt alius modus reliquus. Nō eni utiq̃z mōſtrabit ſenſu aut digito.

¶ Oñdit q̃ nō poſſit demſtari qd qd eſt demſtatione ad ſenſuz. d. ⌊ Nec ſic ducēs. ⌋ i. nec demſtabit ſup. diffōnē ſbibilr ducēs ⌊ per ſingularia cū manifeſta ſint. ⌋ ſilla ſingl'aria. ſ. ad ſbuz ⌊ qm̄ oē ſic ⁊ nihil alr. ⌋ i. qr i oi b⁹ ſingularib⁹ ita ſe hz ſic accipit ducti⁹ ⁊ nō alr. ⁊ ſbdit. q̃ ⌊ nō eni qd qd eſt demſtat ⌋ ſu. ſic ducēs ⌊ ſz qm̄ eſt. aut nō eſt. ⌋ nō ḡ p ducti⁹nez pōt demſtari ſbibilr qd qd eſt. nec ēt ſbibilr pōt demſtari ſenſu ul digito. vñ ſbdit. ⌊ qs igit eſt ali⁹ modus reliqu⁹ ⌋ ſu. ad demſtandū qd qd eſt ⌊ nō eni mſtabit ⌋ ſiz qd qd eſt ⌊ ſbu aut digito ⌋ quō aut differat he tres demſtatiōes ſbibiles. vz demſtare ducti⁹ōe ſbu ⁊ digito. in ꝓn° lectiōis tāgebatur. ¶ Dubitaret forte aliqs. ut ⁊ p ducti⁹nē demſtari poſſit qd qd eſt. ¶ Dōz q̃ ducti⁹ ꝓcedit ex manifeſtis ad ſbuz. ſenſus vo nō iudicat niſi de accñtib⁹. ſi ãt iudicam⁹ de ſba p ſbuz ꝶ eſt p accñs ul in relone ad accidēs. ut ſi video filiuz cleonis p accñs. ꝶ eſt qr video albū p ſe. ⁊ ſi aliqs ſbus eſt q̃ iudicet de ipa ſba. ut puta ipa eſt mā ꝶ nō erit niſi in relone ad accñtia. ipam aut ſbaz nudā ⁊ ipz qd qd eſt nudū ſbus nō pōt apphēdē. nunq̃z ḡ fit ducti⁹ de ipa nuda ſba. ſz ſemp de ea i relatiōe ad accñs. ut ſi iudico p ſenſuz hūc eē hoiez. hūc eē rōnalē. ꝶ eſt ipaz ſbaz ⁊ ipaz qddītatē hois nudam ꝑm ſe eſt p aliq̃ accñtia q̃ video in ipo. q̃ aut poſſimus ſentire ipoſe. ⁊ qr ſba in relone ad accñs non dicit qd eē. ſz qr eſt. ducti⁹ que fit ex manifeſtis ad ſbuz nō demſtat qd res ſit. ſz qr ſit. vñ poſſum⁹ p ſbuz iudicare de aliq̃ qr eſt hō. qr videmus ad ſenſuz aliq̃ in ipo que nō poſſet facē niſi eēt hō. nō aut poſſum⁹ ad ſenſum cognoſcē qd ſit hō. ducti⁹ ḡ que ꝓcedit ſenſibilr. ⁊ ſenſus ⁊ digit⁹ que faciūt cognitionē ſenſibilem. non qd eſt. ſed qm̄ eſt oñdere pñt. ideo ualde eſt dubiū quomodo demonſtrabit qd quid eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ q̃ mō mſtabit qd qd eſt. neēe eſt eni ſciētē qd qd ē hō: aut aliō qōcūq; ſcire qr ē. qd eni nō eſt nlt's ſcit qd eſt. ꝶ qd ſig̃t rō diffō qdē aut nomē. cū dico hircocer⁹ uus qd aut eſt hircocer⁹uus ipoſe eſt ſcire.

¶ Oñdit ſpālr q̃ qd qd eſt nō poſſit demſtari demſtone ad itellectū. ſcire eni ad itellectū ptiet. ⁊ ſentire ad ſſz hoc eni mōſtrabūt rōnes ſequntes q̃ qd qd eſt nō ꝛtingat p demſtationē ꝛcludē. per demſtationē. ſ. ad itellectū ⁊ faciētē ſcire. Circa qd facit tria. qr ꝓmo ꝓmittit qdā nēcium ad ꝓpoſitū. 2° adducit multas rōnes q̃ qd qd eſt demſtari nō poſſit. 3° epilogat circa deteriata 2ª ibi. ⌊ At vo. ⌋ 3ª ibi. ⌊ Ex his igit. ⌋ Dic ḡ. ⌊ Ampli⁹ quō mſtabit. ⌋ i. demſtabit ⌊ qd qd eſt ⌋ ⁊ ſbdit. qr ⌊ neēe eſt eni q̃ ſciēdo qd eſt hō aut aliō qōlibet ſcire. qr eſt. qd eni nō eſt nullus ſcit qd eſt. ſed qd ſignificat rō aut nomē ⁊ ponit exēplū. d. ⌊ cū dico tragelaphus qd eſt tragelaphus ipo^le eſt ſcire ⌋ ꝶ ḡ eſt qd p° ꝓponit nēciū ad ꝓpo^m. q̃ cū qd qd ē de q̃ nos loqmur nō ſit niſi ētiū ⁊ q̃ de nl'o ſcire poſſum⁹ tale qd qd ē niſi ſciam⁹ ipz eē. vñ de nō entib⁹. nec ēt de figmētis cuiuſmodi ſunt tragelaph⁹ ⁊ chimera nō poſſum⁹ ſcire qd eſt. qr nō hñt qddītatē. ſz poſſum⁹ ſcire de eis qd ſignificet nomē. ¶ Mōn^m aut q̃ ēt de ipſo nihilo poſſum⁹ ſcire qd ſignificet nomē. naz ſcire poſſum⁹ qd iportat per ꝶ nomē nihil ⁊ hoc grāmatic⁹ appellat ſbaz. q̃litatē aut appellat modū ſigndi. ut qr ſig̃tur p modū ꝓprij. ul p modū appellatiui. ⁊ ex ꝶ ipm nihil ⁊ etiam oē nomen ſig̃t ſbaz cū q̃litate. qr in oi noie eſt cōſiderare ſig̃tum. aut p modū ſigndi ꝓprij ul indiuidui. ut puta ſortes ⁊ plato. aut p modū cois ⁊ appellatiui. ut puta hō ⁊ aial ſi ḡ in ipo nihilo eſt aſſig̃re qd ſignificet nomē. nō eſt i cōueniēs q̃ tragelaphus ⁊ alia figmēta hēant qd nois eēt aut icōueniēs ſi hiet qd rei. ¶ Notādū etiā q̃ eſſe uocez ſignificatiuā cōpetit ⁊ termino cōplexo ⁊ incōplexo. ⁊ noi ⁊ oi oni. ⁊ ex hoc opz q̃ ipſa rō nois que ꝛtinet plures termios ſit etiaz uox ſignificatiua. ut rō huⁿ nois tragelaphus eſt hircoceruus ul eſt aial cōpoſitū ex hirco ⁊ ceruo. qd in rerū natura eē nō pōt. poſſum⁹ ḡ ſcire de tragelapho qd ſignificet nomen eius.

uel quid significet rō nois eius. non aūt possumus de ipso scire qd rei. ¶ Dubitaret forte aliqs ad qd deseruit qd hic p̄missuz est. vz q nō possum⁹ scire de aliquo qd est. nisi sciam⁹ ip̄m eē. ¶ Dōm q ꝗ dictū deseruit ad duo. vz ad id qd p̄ᵃ facie sonat. nā ut quedaz rō iferior declarabit. ſz si qd qd est posset demſtrari. possemus de aliquo scire qd qd est. ⁊ tñ ignorarem⁹ ip̄m eē. ⁊ ıō hic supponit tanq̄z ipossibile. 2° hoc dictū deseruit ad cognoscēdū q qd est ⁊ eē sunt diuisa ex quo vnū p̄sup ponit aliud. ualet eni hoc ad sequentes rōnes. qr plures de sequētib⁹ rōnib⁹ initent huic fundamēto q per demſtationē nō possit demſtari qd ē. qr per eā demſtat eē qd est aliō a qd qd est. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrū uerū sit q nō possum⁹ de aliquo scire qd qd ē nisi sciuerim⁹ de eo qr est. uel nisi sciuerimus ip̄m esse. ¶ Dōm q faciēda est vis in eo q dic scire. nā scire nō est nisi entiū. non q̄ possum⁹ scire de aliquo qd est. nisi sciēdo ip̄m eē ens. qr si nescirem⁹ ip̄m eē ens nesciremus ip̄m. q̄re si nō possum⁹ scire de aliquo qd est nisi sciam⁹ ip̄m eē ens. sciēdo aūt ip̄m eē ens scim⁹ ip̄z eē. ꝓñs est q nō possumus de aliq̄ scire qd est nisi sciam⁹ ip̄m eē. qd eni nō est nō scit. vñ ⁊ in p̄ᵒ hui⁹ dictū est. q falsuz nō scit qr nō est. Uel possum⁹ dicere q faciēda est vis in qd qd est. qd ad demſtationē ordinat. Cū ergo demſtatio non fit nisi entiū: tale qd qd est de aliquo scire nō possumus nisi sciam⁹ ip̄m eē ens. ⁊ per ꝓñs ni si sciam⁹ ip̄m eē. Est q̄ intētio phi. q si dubitat utrum possit demſtari qd qd est nō pōt eē dubiū nisi de qd qd est qd ordinat ad demſtationē. nā de qd qd est qd non ordiat ad demſtationē glibet pōt scire qd nō demſtat. qd qd est q̄ qd ordinat ad demſtationē est qd qd entiū. De nullo q̄ possum⁹ scire tale qd qd est nisi sciuerim⁹ ip̄m est ens. ⁊ per ꝓñs nisi sciuerim⁹ ip̄m eē. sed de hoc plenius dicet in p̄ma dubitatione illi⁹ lectionis. Diffinitio qm̄ aūt ⁊ē. ¶ Deide cū dicit.

¶ At vo si demſtabit qd est: ⁊ qr est: ⁊ eq̄liter eadē rōne mōstrabit. diffō eni vnū aliqd manifestat: ⁊ demonstratio alterū. Id aūt qd est qd est hō. ⁊ eē hoiem aliud est.

¶ Adducit multas rōnes ad p̄bāduz itētū. vz qd qd est demſtari nō possit. Circa qd sex facit. ſz q sex rōnes ad ducit ad p̄positū. 1ᵃ ibi [Postea per demſtationē.] tertia ibi [Qr uere ⁊ nūc.] 4ᵃ ibi [Qd igit demſtabit] 5ᵃ ibi [Manifestū aūt est.] 6ᵃ ibi [Si igit diffiniēs] In p̄ᵃ pte itēdit talē rōnē. diffō demſtat qd vnū parti rōne ⁊ demſtatio demſtat qd vnū. ſz demſtatio demſtat qr est. q̄ nō demſtabit qd est. qr tūc demſtaret duo. cū aliō si qd est. ⁊ qr est h̄ est q̄ qd dicit [At vo si] [sup. aliquis] [demſtabit qd est. ⁊ qr est. q̄liter eadē rōne demſtabit utrūq̄z.] Jq. d. q est ipōse. ⁊ subdit q [diffō aliqd vnuz mānifestat ⁊ demſo.] lra ē corrupta ut pz ex alia trāslatiōe que hēt. diffō vnū aliqd manifestat ⁊ demſtat. si q̄ diffō vnū aliqd demſtat supponendū est q parti rōne ⁊ demſtatio. si q̄ uellem⁹ exponere lram nram sic expone rem⁹ ip̄am. diffō eni vnū aliqd significat ⁊ demſtatio. i. ⁊ demſtatio supple vnū aliqd manifestat. ⁊ sbdit [Id aūt qd est qd ē hō. ⁊ eē hoiez aliō est.] tūc q̄ est supplēda rō. q cū demſtatio nō demſtet nisi vnū. cū demſtet eē sup. qr. nō demſtabit qd est. qr aliud est eē qr est. ⁊ aliō qd est. ¶ Notādū aūt q rō pōt dici oē id per qd certificamur de aliquo. sumpsit eni nomē rō ab ipa rōne si ue ab ipo itellu. qr est organū itell's. Illud enim est rō quo utit itell's ad itelligēdū. igit cū dicebam⁹. oē id p qd certificamur de aliq̄ per qd fit nobis aliq̄ fides de aliquo. pōt dici rō. ⁊ qr per diffōnē certificamur de qd ditate rei. ipa dffō quedaz rō dī. Rursus qr per quālibet argumētationē rectā fit nobis aliq̄ fides. quelibet talis argumentatio dī quedā rō. cū q̄ per demſtationē nō solū fides: sed ēt certitudo fiat nobis de re ipsa: demſtatio quedaz rō est. rō q̄ est qd cōe ad demſtonē ⁊ ad diffōnē. Vult ergo phs q nō eadē rōne demſtet qd qd est. ⁊ qr est. qr vnū demōstrat diffōne. aliud demonstratione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea ⁊ per demſtationē dicim⁹ necessariū eē demſtare oē qr est: nisi substātia sit eē aut nō substātia est nulla. Nō eni est genus ens. demſtatio q̄ erit. qr est qd qd est.

¶ Adducit secdam rōnē que est q̄si supplemētū rōnis pri me. dixerat eni q demſtat qd vnū. posset q̄ aliqs dicere q eē ⁊ qd est nō sūt aliud ⁊ aliō. ¶ Ad hoc q̄ remouē dū facit rōnē ducētē ad icōueniēs. vz q eē nō est qd rei nec est sba rei. qr tūc ens eēt gen⁹ qd est icōueniēs. si q̄ eē nō est qd ⁊ demſtatio nō demſtat nisi eē. q̄ nō demſtat qd. ıō ait q [Postea. ji. alia posterior rō ducēs ad inc̄ōueniēs ē hec. vz q] [⁊ per demſtationē dicim⁹ nec̄iū eē demſtare oē qr est] [q̄ sup. p demſtationē nō demſtant eēntialr nec est qd demſtat] [nisi sba sit] [sup. ip̄m] [eē] ⁊ ip̄m qr est. ⁊ subdit q [eē nō est sba nulla] supabundat ibi. uel ut hēt alia trāslatio. eē aūt nō est sba nulli. ⁊ subdit q [non eni est gen⁹ qd est.] Ji. ens. ut hēt alia trāslatio. q. d. q si poneret q eē eēt sba aliq̄. ul eēt sba alicui⁹. sequeret h̄ inc̄ōueniēs. q ens eēt gen⁹. cū ergo ens nō sit gen⁹. eē vo erit ip̄m qd. nec erit ipa sba alicuius. ⁊ qr sic est [demſtatio itaq̄z erit eius qd qd est] [uel ut hēt alia trāslatio erit qr est. nō q̄ demōstrabit per demōstrationē qd est. sed demōstrabit. q res qdē est uel qr est. nō aūt qd est. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū esse sit suba. ul utrū sit idē eē ⁊ qd qd est. ¶ Dicēdū q hic suba accipit large pro qualibet eēntia rei. vnde hic est questio utrū ipsa eēntia que idicat per diffōnē sit ip̄m esse. ut utrū. s. esse rei sit idē qd et⁹ eēntia ⁊ suba. ad qd respōdēt quidā q in solo deo est eē idē ⁊ q quid est. in oi alio differt eē ⁊ eēntia. vñ ⁊ cōmuniter expositores exponūt hunc passum de eē rei. uolentes q hic loq̄tur phs de eē actuali rei. qd in solo deo est idē cū sua qddi tate. sed nunq̄z sic p̄cedēdo ⁊ loquēdo de tali eē habebim⁹ itentionē phi. vult eni phus q si esse eēt idē q rei sba: q ens eēt gen⁹. ⁊ q oia per ꝓñs eēnt in eodē gne. sed si loqueret phs de tali eē nō sequeret q ens eēt gen⁹. ⁊ q oia per ꝓñs eēnt in eodē gne. imo sequeret q ens nō eēt gen⁹. ⁊ q nihil eēt in gne: nā qd hēt idē eē cū suba nullo mō hēt in eo aliqd potētiale. q̄ nunq̄z in eo poterit accipi rō gnis. nā gen⁹ dicit formā mediaz inter potētiā ⁊ actū. ut declarat cōmē. in 2° meta. nec opz in hoc multū ıistere. qr oēs p̄cedūt deū non eē in gne. si q̄ alie res hērēt idē eē cū sua sba nihil eēt in gne: ⁊ si nihil eēt in gne nullū eēt gen⁹. hoc q̄ posito nō solū ens eēt in gne: sed ibi nullū aliud eēt gen⁹. icidūt q̄ isti in q̄dā vitatē q eē in solo deo est idē cū eēntia: sed nō uadūt ad mētē phi. imo uadūt ad oppositū mētis. ut patet. phs vult q hoc posito sequeret q ens sit genus. ꝗm aūt expōnē istoz hoc posito destruūt eē gen⁹. si q̄ de eē actuali loqueret h̄ phus q in solo deo est idē eē cū eēntia. si tale eē eēt idē cū sba rei nihil eēt in gne. ¶ Ad hoc idē ēt fac. qr phs itēdit hic log de eē ut refert ad demſtationē. demſtare aūt est sciaruz spāliū que nō p̄sideraī nec de deo nec de subijs sepatis. nā ⁊ ipsa phisica ut declarari hēt in. 6° meta. eēt p̄ᵃ phia: si non eēt meta. nō p̄sideraret de talib⁹ ꝗm se. qr ut dī in phisicis que nō ampli⁹ mota mouēt: nō ampli⁹ sūt phisice p̄sideratiōis. de talib⁹ q̄ nō se itromittit h̄ phs. accipe q̄ eē qd nō sit idē cū eēntia. put ab h̄ excludit solus de⁹ qui hēt idē eē cū eēntia. nō est ire ad mētē phi. cuz q̄ q̄rit utrū eē sit idē cū eēntia. uel qd rei eēntia. dici dz

q̃ nō.ſz per ꝗ nō hētur de eſſe de quo loquit phs.nec per ꝗ hētur utrū eē de quo logtur phs ſit idē cū qd rei eēntia.nec per ꝗ ēt hētur.utrū ſi eē de quo logt ꝗ phs eēt idē qd rei ſuba uel qd rei eēntia:ex ꝗ ſequēt q̃ ens eēt gen⁹.ſz de hiſ oib⁹ in ſequētib⁹ qōnib⁹ dicet.¶ Du bitaret forte aliqs.de quo eē logt hic phs.¶ Dōz.q̃ ens vnomō diuidit per ſe in.10.p̃dicamēta.ſm q̃ vult phs in 5° meta.nā ut ibi dī q̃ dñr aūt entia per ſe oia que ſigñt figure p̃dicamētoꝝ.aliomō accipit ens per accñs nō oz nūc diſtiguere quot modis ſumat ens per accñs.ſz ſufficit nūc ſcire q̃ ens p accñs dī de v̄itate.p ppōnis.vñ ēt cōmē.i 6° meta.ait:q̃ qō de ente vnomō collocat in qōnib⁹ gñis.aliomō in qōnib⁹ accñtis.vñ ait.q̃ qui itellexerit de ente qd est cōe.10.p̃dicamētis dic̄ q̃ collocat i qōnib⁹ gñis.ꝛ qui itellexit de ente id qd itelligit de uero dixit q̃ collocat i qōnib⁹ accñtis. eē g̃ vnomō dic̄ ipm eē eēntie ſiue ipaz eēntiā uł ipaz qdditatē.ꝛ ꝗz ꝗ diuidit per ſe in.10.p̃dicamēta:ꝛ tale eē est qd idicat per diffōnē cū dicit q̃ diffō est oīno indicās qd est eē.aliomō accipiat eē p ipo existere rei in actu de quo locuti ſum⁹ in qōne p̃cedenti:de quo hic phs nō itēdit log.3°mō pōt accipi eſſe p hitudine p̃dicati ad ſbm in qua hitudie cōſiſtit v̄itas ꝛ falſitas ppōnis.ꝛ de tali eē hic logtur phs.qd pz.nā ipe loquit de eſſe qd oñdit per demrationem:qd eſſe diuidit ꝗtrq̃ q̃ qd est.qd oñdit per diffōnem.cōſtat aūt q̃ eē qd oſtendit per demōſtrationez nō exiſtere actuale rei.qd per ſe ꝛ p̃mo cōpetit pticularib⁹.quoꝝ nō est ſcia nec diffinitio:ulib⁹ aūt nō competit tale eſſe nec tale exiſtere actuale niſi put hñt eſſe in pticularib⁹.de hoc aūt eſſe loquit cōmē.7° meta.cū dicit.q̃ qdditates rerū non ſunt entia niſi per eſſe rerū hñtū qdditates.ſi g̃ talis eſſe est directe ipoꝝ pticularīū:h⁹ eſſe non est illud qd per demrationē oñdit.eſſe etiā h⁹ est ipſ⁹ rei incōplexe per demrationem.nō aūt oñdit niſi qd cōplexū.eſſe g̃ qd per demrationem oñdit est eſſe cōplexi ꝛ eſſe ppōnis.h⁹ aūt eſſe nihil aliud est q̃z hitudo p̃dicati ad ſbz de hoc g̃ eſſe logtur phs in p̃ncipio piermenias.qui ait q̃ est ſiue eſſe ſignificat quādā cōpōnez quā ſine cōpoſitis nō est intelligere.patet g̃ de quo eſſe hic loquit phs.¶ Ulteri⁹ dubitaret aliqs.utrū tale eē ſit idē q̃ rei ſuba.¶ Dōm q̃ eſſe qd est hitudo ppōnis in quo cōſiſtit ueritas uel falſitas.imo v̄itas.qꝛ falſitas ꝗſiſtit in nō eē.v̄itas aūt ꝗſiſtit in eē.cum g̃ est hitudo eo mō quo pnūciat ppō est locutio uera.cū aūt non est talis hitudo est falſa.cū g̃ dicit eē qd est.uel nō eē qd nō est. qꝛ ſic pferī hitudo ut termini ſe hñt est locutio uera.ſi modis oppoſitis pferī eēt falſa.talis eni hitudo ꝛ tale eē nō est ipa ſba rei.vñ ꝛ phs in li⁹ piermenias ait loquēs de ꝗ eē.q̃ neqz eniz eē est ſignū rei uel nō eē.eē g̃ uel nō eē ppōnis nō ſūt ſignū rei qꝛ nō dicūt qdditatē uel eēntiā alicui⁹ p̃dicamēti.ſed ſolū dicūt hitudies p̃dicamētorū ad iuicē.bñ g̃ fac̄ cōmē.q̃ ꝗ qd itelligit de uero uel de hitudie p̃dicati ad ſbm dixit ptinere ad qōnē de accidēte.qꝛ hec hitudo est min⁹ q̃z accñs.naz accñs aliquā rē dicit.aliquā eēntiā noiat.uel aliquaz qdditatē dicit.ſed h⁹ hitudo ſiue h⁹ eē nulli⁹ rei ſignū est.nec est ꝗ ſic itelligēdū q̃ qō de h⁹ hitudine collocet ſub qōnib⁹ de accñte.qꝛ oīs talis hitudo ſit per accñs. aliqñ eni tales hitudines ꝗſequunt res ſm ſe.ꝛ tūc ſūt per ſe.aliqñ nō ſm ſe.ꝛ tūc ſunt per accñs.nō g̃ tales hitudines collocant ſub qōnib⁹ accñtis q̃ oēs ſint p accñs.ſed ipe ſm ſe nullā ſbam dicūt nec aliquā eēntiā.nec aliquā qdditatē.vñ ſunt min⁹ q̃z accñs.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.dato q̃ h⁹ eē qd dicit v̄itatē ppōnis nō ſit aliq̃ eēntia nec aliq̃ ſba.ꝛ ſit min⁹ q̃z accñs quō differt ab accñte.¶ Dōm q̃ h⁹ hitudines nihil dicūt niſi reſpectū rei ad rē.nō reſpectū qui ſit relatio ꝗz eē.ſed reſpectū qui est relatio ſm dici.iō h⁹ eē in nullo p̃dicamēto est ſm ſe.ſed ſolū est aliqd ꝗñs rez p̃dicamētoꝝ:ut ex eo q̃ talis res est in tali p̃dicamēto ꝛ in tali ſpecie.ex ꝗ hēt hitudinē ad talia ꝛ ad talia.ꝛ ex ꝗ pñt de ea talia ꝛ talia v̄ificari.vñ talis reſpect⁹:ꝛ talis hitudo ſiue tale eē min⁹ hēt de eē q̃z uera relatio: ꝛ q̃z relatio ſm eē.cū g̃ dicat cōmē.in.12° in illo cap⁹. Utrū ſunt eadez p̃ncipia ſbe ꝛ accñtis q̃ uera relatio habeat minimū de eē.iſtud eſſe qd hēt min⁹ de eē q̃z relatio hēbit min⁹ de eē q̃z minimū de eē.Ex ꝗ g̃ ſequit q̃ ipm ſm ſe nihil ſit.bñ g̃ dixit phs in piermenias loquēs de ꝗ eſſe.q̃ ſi ꝗ ipm eē purū dixeris ipm qdē nihil est.dicam⁹ g̃ q̃ eſſe qd dicit v̄itatē ppōnis: nullaz qdditatē dicit.ꝛ ſm ſe nihil est.dīa g̃ iter ꝗ eſſe ꝛ accidens est qꝛ nomen cuiuſlibet accñtis aliquid ſigt ꝛ est ſignū alicui⁹.iſtud aūt eſſe nihil ſigt.nō est eni aliqd ſignificatū.ſz est qdā cōditio ꝗñs ſignificatū.ꝛ qꝛ nihil ſigt h⁹ eē.ſed ſolū exprimit moduz ſigndi.iō ipm ſm ſe nihil est.vñ phs in eiſdē piermenias cū ꝗus dixiſſet q̃ ſi hoc ipm eē purū dixeris ipm qdē nihil est.ſtatim q̃ſi aſſignās huiꝰ dicti cām ſbiūgit.ꝗſignificat eni quādā cōpōnē.hec est eni cā q̃re tale eſſe ſm ſe nihil est.qꝛ ſm ſe nihil ſigt.ſed ſolū cōſignificat.exprimit eni quēdā modū ſignificādi.cui⁹ aūt ſit cōditio tale eē dici debet q̃ est cōditio p̃dicati.nā iſte modus iſtius hitudis que exp̃mit per eſſe.nō est niſi qdā modus iherētie ut accipiat inherentia ſm q̃ pōt cōpetere cuiſlibet p̃dicato.Inherētia aūt nō est cōditio ſbi:ſed p̃dicati.vñ tale eſſe ſemp est nota.i.ſemp est cōditio eoꝝ que de altero p̃dicant.¶ Ulterius dubitaret forte aliqs.utruz ſi tale eē eſſet ſuba.ꝗñs eſſet q̃ ens eſſet gen⁹.¶ Dicēdū q̃ ſi tale eē eſſet ſubſtātia:eſſet ſba alicui⁹.qꝛ eſſet ſubſtātia ſubiecti.nā cū p̃dicatū dicat aliqd in ſubo.ꝛ dicat aliqd alicui⁹.ut aliqd ſubiecti.ſi p̃dicatū est ſubſtātia.opz q̃ ſit ſubſtātia alicui⁹.ꝛ qꝛ ipm eſſe qd est ſubſtātia p̃dicati.ſi g̃ ipm eſſe eēt ſubſtātia uel eſſentia aliqua.eſſet ſubſtātia uel eſſentia alicui⁹ ut ſubiecti.vnde vna trāſlatio hēt q̃ eſſe nō est nulla ſuba.ſupabundat ibi negatio.alia aūt trāſlatio hēt q̃ est nulli ſuba. nā idē est vnū q̃ aliud.poſſum⁹ ꝛ ꝗ breuiter declarare.qꝛ ſi eē eēt ſuba.i.eēt aliq̃ qdditas ꝛ aliq̃ eēntia.ita q̃ idē eſſet eſſe qd qd qd est.qꝛ ꝗ vult ꝗprobare phs q̃ nō ſit idem.cū qdditas ſemp dicat aliqd in alio.ſi eſſe eſſet qdditas uel eſſentia aliq̃.eſſet qdditas ꝛ eſſentia alicui⁹ rei.ꝗ viſo dicam⁹ q̃ ſi eē qd dicit v̄itatē propoſitionis.uel qd dicit eſſe p̃dicati in ſubo eēt ſuba.tunc qdlibet p̃dicatū qd poſſet v̄ificari de aliquo ſubo pti neret ad ſubam ſubi.nā ſi ipa hitudo que nullius rei ſignū est.ſed est cōditio p̃dicati eſſet qd qd rei.multo magis ꝛ ipm p̃dicatū eēt qd qd ptinens ad ſubaz rei. ꝛ qꝛ oia p̃dicata pñt v̄ificari de ſuba alicui⁹ rei oia p̃dicata ptinere poſſent ad ſbam ꝛ ad eſſentiam rei.ſed quecūqz ptinent ad ſbaz uel ad eſſentiā eiuſdē de neēitate ſunt in eodē gñe.oia g̃ p̃dicata nō facerēt niſi vnū genus.ꝛ ſi oia p̃dicata eſſent vni⁹ gñis.illō qd p̃dicat positiue de oib⁹ p̃dicatis eſſet gen⁹.h⁹ aūt est ſolū ens qd ſm ſe ꝛ positiue p̃dicat de oib⁹ p̃dicatis.alia autez trāſcendentia nō p̃dicant positiue ſm ſe.nā uerū p̃dicat de oib⁹.nō ꝗz ſe ꝛ abſolute:ſed in cōparatione ad itell'm.bonū in cōparatiōe ad appetitū.vnū aūt nō p̃dicat positiue:ſed puatiue.poſito g̃ q̃ eſſe qd dic̄ hitudinez p̃dicati uel qd dicit v̄itatē ppōnis eſſet ſuba alicui ens eſſet gen⁹.qd est icōueniens.aliud est g̃ eſſe qd dic̄ ueritatē ppōnis:qd ꝗcludit demrātio.ꝛ aliud qd qd est.qd dicit ſubaz ꝛ eſſentiā cuiuſlibet rei qd manifestat diffinitio.¶ Deinde cū dicit.

¶ Et q̃ uere ꝛ nūc faciūt ſcire.qd eni ſignificat triāgulus accepit geometra:qd aūt ſit equalitas demonſtrat.

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā ex his que videm⁹ i scie tijs.d.q⁹ uere ⁊ nūc. Jvz demſtare eē ⁊ nō demſtare qd qd est faciūt scire. Jq.d.q⁹ uere demſtatiōes demſtant eē.⁊ qd qd est nō demſtant:ſz ſupponūt.vñ ſbdit qd eni qdē ſigt triāglus accipit. Jſi.ſupponit geometer. q⁹ aūt qdem est ſup.eqlaterus demſtat ſupponit ꝗ geometer quid ſignificet eqlaterus.ul' quid ſignificet ipse triāgulus.⁊ ex diffōne triāguli pbat q⁹ figura in quā est resolubilis pyramis est triāgulus.ul' ſupponit diffōnē triāguli eqlateri.⁊ ex diffōne ei⁹ pbat q⁹ triāgulus collocat⁹ ſup semidiametro duorū circulorum equaliū ſe iterſecātiū est equilaterus.

¶ Quid igit mōſtrabit diffiniēs:qd est ul' qr est ut triāgulū. Sciēs itaqz diffōne aliquis qd est:ſi est nō sciet sed ipossibile.

¶ Postqz phus adduxit tres rōnes q⁹ demſtatio nō demſtat qd est.ſz ga ē.h adducit ad h idē tres alias rōnes dicebat q⁹ sex rōnib⁹ pbabat phs q⁹ qd qd est demſtari nō pōt. ¶ Postqz ꝗ adducte ſūt tres rōnes restat ad ducē alias tres.dīnt aūt he tres sequētes a trib⁹ pcedē tib⁹.qr pcedētes directe pbāt demſtationē nō demſtare qd qd est.ſz he sequētes nō pbāt h directe/sed idirecte.pbāt eni q⁹ diffō qztū est de se.i.p⁰ aspectu uel gnaliter ſūpta nō est ipi⁹ entis.nec oñdit rem esse.tūc ꝗ sic posset formari rō.ſiē se hēt diffō ad eē ⁊ ad qr est.ita se hēt demſtatio ad qd est.ſz diffō qztū est de se nō est ipi⁹ entis nec oñdit de re eē ⁊ qr est.ꝗ nec demſtatio oñdet de re qd est.tria ꝗ fac p̄m q⁹ tres rōnes adducit h pbāt es.2ª ibi ¶ Manifestū aūt. J3ª ibi ¶ Si igit. J Dicit ꝗ ¶ Diffiniēs qd est ul' qr est.ut triāgulū. Jſi.ut circa triāgulū qd demſtabit diffiniēs circa ſpm.utrū qd est. uel qr est.utrū demſtabit diffō ſpz qr est.ita q⁹ sit diffō de necitate ipi⁹ entis.⁊ ſubdit ſciēs itaqz aliqs diffōnē qd est.ſi est nō sciet.ſz h ipoſe est. Jq.d.q⁹ ſi diffō demſtaret qr est ⁊ eēt.qztuz est de se ipi⁹ entis ſequeret h ipoſe q⁹ aliqs posset scire de re qd est ⁊ ignorare ſi est: qd ſup.negabat. ¶ Dubitaret forte aliqs.quō demſtatio se hēt ad eē. ¶ Dōm q⁹ possum⁹ diſtiguere triplex esse:ad quoz duo demſtatio se hēt per se:ad 3ᵐ aūt per accñs.ad illa aūt duo eē ad que demſtatio dī se hze per se:nō eodē mō se hēt per se ad illa:ſz ad vnū illoz se hz per se.qr per se p̄ſupponit.ad alid aūt se hēt p se qr ipz p se ꝛcludit. Est aūt p̄ᵐ eē rei p qd res est in p̄dicamēto.⁊ de h eē posset itelligi qd Boe⁰ dic.q⁹ ſpēs est totū eē idiuiduoz.qr totū eē qd hñt ididua in p̄dicamēto h est per ſpēz.tale eni eē pōt cōpetē rei: ea nō exñte actualr.ut nō exñte rosa i actu.uerū est de ea q⁹ sit res p̄dicamēti.ſufficit entz de re q⁹ sit in se uel in ſuis cāis ad h q⁹ de ipa possit eē ſcia .ſi eni res nullomō eēt nullo mō de ea posset eē ſcia.ad h aūt q⁹ de re sit ſcia ſufficit q⁹ qztū est de se hēat hitudines ad debitas pprietates:⁊ ad debita p̄ncipia.ad h q⁹ de ea possint formari uere ppōnes.vñ ⁊ locutiōes hoiuz h designāt.⁊ tradētes ſciaz h oñdūt.dicūt eni hoies loquētes de rosa.⁊ ēt phi ſi de rosa ſciaz traderēt h idē dicerēt.vz q⁹ rosa est pulcherrim⁰ floz.qd dicētes nō itēderent dicē q⁹ rosa eēt actu uel nō eēt.ſz q⁹ rose cōpetit p se hze hitudinez ad tātā pulchritudinē q⁹ pulchritudie excellat oēs flores.⁊ de cinamomo ſi de eo traderet ſcia diceret q⁹ est ſpēs pficua dētib⁹ qd dicētes nō itēderēt dicē cinamomū eē actu uel nō eē.ſz q⁹ qztū est de se cōpetit ei hec p prietas.h est ꝗ eē rē p̄dicamenti q⁹ de ea possit esse ſcia uel q⁹ hēat hitudinē ad debita p̄nª ⁊ ad debitas pprietates.ad tale aūt esse ſufficit q⁹ res ſit in ſuis cauſis.qr ſi est in ſuis cāis.cū scire ſit p cāz de ea poterit eē ſcia. Rurſus eoipo q⁹ res est in ſuis cāis qztū est de se. dic aliqd determinatū ad certā ſpēm.⁊ p ꝛñs qztuz est de se ab ea ſunt apte nate fluē debite pprietates.ꝗ qd hēt tale esse.vz in ſuis cāis est res p̄dicamenti ⁊ de eo pōt esse ſcia ⁊ de eo pñt formari ppōnes uere.qr qztuz est de se iportat hitudinez ad debita p̄nª:⁊ ad debitas pprietates.tale aūt esse demſtatio p̄ſupponit.cū ꝗ dī q⁹ demſtatio nō est niſi entiū.nō est itelligendū de entib⁹ in actu tm̄.ſz de entib⁹ in ſuis cāis.uel de his que ſūt res p̄dicamētoz.in que p̄dicam̄ta p se diuidit ens. Est aūt 2ᵐ esse rei qd dicit vitatez ppōnis ⁊ tale esse p̄ſupponit p̄ᵐ eē.p⁰ eni itelligit q⁹ aliqd ſit res p̄dicamēti. ⁊ q⁹ hēat hitudines ad debita p̄nª.⁊ ad debitas pprietates. ⁊ postea de tali re forment ppōnes uere.ppō ꝗ uera explicat illas hitudies qs res hēt.tale aūt esse qd dic vitatez ppōnis demſtatio ꝛcludit.itelligit ꝗ q⁹ demſtatio ſit iter duplex esse.vz iter eē p̄dicamenti ⁊ esse qd dic vitatē ppōnis.quoz vnū p̄ſupponit.⁊ alid cōcludit.3ᵐ ātē eē est eē actuale rei.h aūt p accñs ſe hēt ad demſtonē.pbat eni demſtator q⁹ triāgls hēt tres:qr est figura plana ⁊c.⁊ forte nihil tale est i actu.qr forte nihil est oino planū uel nihil oio rectū.pōt ꝗ fieri demſtatio de re nō hñte actuale eē. ¶ Ulterⁱ forte dubitaret aliqs.utrū diffō qztū est de se oñdat rē esse. ¶ Dōm q⁹ diffō gnalr ſūpta qztū est de se nō dic niſi ſigtū nois ul' qd est qd dicit p nomen.vñ ⁊ in 4⁰ meta.p̄m trāſlatione cōmē.dī q⁹ rō quā ſigt nomen est diffō.ſi ꝗ h est rō tragelaphi aial cōpositū ex hireo ⁊ ceruo hec est rō qd nois tm̄.eo q⁹ tragelaphus est figmētū.ſz ſi tragelaph⁰ esset res p̄dicamenti iſtā eādez rōnez hzet.⁊ tūc hec rō esset qd rei.nūc aūt est qd nois tm̄.⁊ qd dcm̄ est de figmēto ſi fieret res.h idez esset de re ſi posset fieri figmentū.vñ ſi hec est rō hois aial bipes h⁰ rō est qd rei.eo q⁹ hō est res p̄dicam̄ti.ſz ſi esset poſe q⁹ hō fieret figmentū. eādez rōnez hzet ſi h⁰ rō que nūc est qd rei.tūc eēt qd nois tm̄.p diffōnez ꝗ p⁰ inotescit nobis qztū est de re. i.p⁰ aspectu ul' gnalr ſumptā qd ſigtur per nomen.postea ad nos spectat ꝛſiderare utrū est.qd ſic ſigtur posſit esse in rerū nā uel nō.ſi ꝗ res ignota describit nobis per diffōnez.p⁰ itelligim⁹ per diffōnez illā qd nois.⁊ postea in nob ipis possum⁹ cogitare.utrū illd qd nois ſit qd rei.ppter qd dicek in ſequēti rōne q⁹ cū diffō dic de aliquo quid est.nō dicit de illo qr est:eo q⁹ adhuc restat querē ppter qd.cū eni aliqd ignotū nobis describit qd ſit:adhuc restat in nobis ipis cogitare utrū illud qd ſit ppter qd.i.ſit cā ipi⁹ eē rei.nā qd est qd nois tm̄.nō est ppter qd.qr nō est cā alicui⁹ esse:ſed idē q⁹ est qd rei.ita est qd q⁹ est ppter qd.qr est id pp qd res ē. diffō ꝗ qztū est de se nō oñdit rem esse. ¶ Ulterⁱ forte dubitaret aliqs.utrū aliq diffō oñdat rē esse. ¶ Dōm q⁹ nulla diffō oñdit rez esse p̄m se ſumpta.diffō eni pōt ſumi duplr.p⁰ gnaliter.vz ut coiter accipit.ſiue dicat qd nois.ſiue qd rei.⁊ tunc certū est q⁹ diffō ſic ſumpta nō oñdit rē esse.cū talis diffō possit eē nō entis.2⁰ pōt ſumi diffō ſpāliter.ut dic qd rei tm̄.⁊ ſic nō oñdit rem eē.ſz p̄ſupponit.diffō eni que dic qd rei p̄ſupponit de re qr est.⁊ oñdit de ea qd est.nunqz eniz possum⁹ scire de diffōne q⁹ ſit qd rei.niſi p̄us ſciam⁹ rez ipaz esse.ſi ꝗ diffinit nobis res nota quā ſcim⁹ esse.ſcim⁹ diffōnez illā esse qd rei.qr ſcim⁹ rē illā eē.ſi aūt diffiniat nobis rem ignotā quā nescim⁹ esse.diffō illa faciet nos ſcire qd nois.ſz postqz ſciuerim⁹ qd nois ⁊ qd iportat per nomē poterim⁰ cogitare utrū illud tale ſit in rerū nā. donec aūt ſciuerim⁹.utrū illud tale ſit in rerū nā nesciem⁹ utruz illa diffō ſit qd rei uel qd nois tm̄.ſi aūt qd diffinim⁹ ſit ignotū diffinitio data erit faciēs ſcire ſolū qd nois.ſi aūt inotescat nobis q⁹ illud diffinitū ſit ſigmētuz.tūc illa diffō nō erit qd nois quocūqz mō.ſz erit nois tm̄.ſi vo nobis inotescat q⁹ ſit res p̄dicamēti. tūc ſciem⁹ q⁹ illa diffō est qd rei.anteqz aūt ſciam⁹ rez esse neſciem⁹ diffōnem datā esse qd rei.nulla ergo diffinitio oñdit rē eē.nā diffō ſumpta gnalr nec oñdit rez

eē nec supponit.sumpta aūt spāliter ut dicē qd rei.non oñdit sz supponit.diffō ḡ gñalr sūpta nō dicē rez eē.qd quō sit pz:qr gñalr sūpta extēdit se ad diffōnez dicētez qd nois que pōt eē nō entiū.Rursus ēt diffō dicēs qd rei p° aspectu nō idicat rez eē.qd quō sit in p^a dubitatione illi^9 lectionis.diffō aūt qñ z ē.pleni^9 dicēt.p dubitabilia eni illi^9 lectionis mlta que in hac lectiōe dñr manifesta erūt.¶Ulteri^9 forte dubitaret aliqs.vñ se quat ꝓñtia phi.q̃ si diffō demr̃aret uel oñderet qr est. q̃ possem^9 de re scire qd est ignorādo si est.¶Dōz est q̃ si diffō q̃ztū est de se oñderet rez eē non eēt diffō nisi entis.z nulla eēt diffō que nō diceret qd rei.quo posito data diffōne de aliq̃ non oporteret nos inuestigare utrū illō sit ul non sit.añ ḡ q̃z iuestigarem^9 illā rez esse: scirem^9 diffōnem illā esse qd rei.hac ḡ ypothesi stante possem^9 scire de diffōne q̃ eēt qd rei.z tñ ignorarem^9 si illa res esset qd est ipsē.diffinitio ḡ quantū est de se non ostēdit rē esse.tūc ḡ supplenda est rō phi.q̃ siē diffinitio se hēt ad eē uel ad qr est:ita demr̃atio se hēt ad qd est.sed diffinitio q̃ztū est de se non oñdit eē.sed si sit qd rei p̄supponit rē esse.ḡ z demr̃atio non oñdit quid res sit sed p̄supponit.¶Ulteri^9 forte dubitaret aliqs. utrū sit idē eē.qd p̄supponit diffō dicēs qd rei.z qd cōcludit demonstratio.¶Dōm q̃ vnū z idē eē supponit z ꝓcludit demr̃atio.aliter tñ z alr.nā in gñali tale eē supponit.in spāli aūt tale eē ꝓcludit z demr̃at.supponit eni demr̃atio q̃ res illa de qua debet aliqd demr̃ari q̃ sit res p̄dicamenti q̃ hēat hitudines ad aliq̃s ꝓprietates.z postea ꝓcludit spāliter q̃ hēt hitudinem ad hāc ꝓprietatē.hitudinez aūt p̄dicati ad sbm qd est eē in quo fundat v̄itas ꝓpōnis supponit demr̃atio in gñali z in cōi.qr nō est demr̃atio nisi entis hñtis talē hitudinē.h^9 ḡ hitudo que ante oēm demr̃ationē p̄supponit:postea per demr̃ationē explicat.uel possum^9 dicere q̃ demr̃atio p̄supponit rē esse p̄m se z maxime rez subiectā.qr de subo opz p̄supponere qr est.p̄supponēdo aūt rē esse.p̄supponit de ea q̃ hēat hitudines ad aliq̃s ꝓprietates.postea h^9 hitudines q̃les sint.z q̃rū ꝓprietatū sint ꝓcludit.sic z diffō dicēs quid rei p̄supponit rē eē.z p̄supponit eā hīe aliq̃s hitudines ad aliq̃s ꝓprietates.sed q̃rū ꝓprietatū sint ille hitudines nō oz q̃ h^9 diffō dicēs qd rei supponat.ḡ non est idē esse qd diffinitio dicēs qd rei supponit z demr̃atio cōcludit: uel si est idē nō est eodē mō sumptū.nā esse qd p̄supponit diffō est eē rei p̄m se.esse aūt qd cōcludit demr̃atio est esse cuiusdā hitudis ad ꝓprietates.uel si diffō p̄supponit eē h^9 hitudinis hoc est in q̃dā ꝓfusione z in q̃dā gñalitate.p̄supponit eni diffō si sit qd rei q̃ in sbiecto sit hitudo ad aliq̃s ꝓprietates.demr̃atio cōcludit z explicat aliq̃s ꝓprietates.¶Deinde cū dicit.

¶Manifestum aūt z p̄m nūc modos terminoꝝ qd qd nō demōstrāt diffiniētes qr ē.Si eni est ex medio aliqd eq̃le.sz pp qd est qd diffinit.z pp qd est circulus.erit eni utiq̃z z mōtis enei dicere eē ipam:neq̃z q̃ possibile sit eē qd dicit cū significāt termini.neq̃z pp illud est cui^9 aiunt eē diffinitiones.sed semp licet dicere ꝓpter qd.

¶Adducit secdaz rōnē.q̃ diffō nō oñdat rē eē.d.⌊Manifestū est aūt z p̄m nūc dictos modos terminoꝝ.⌋i. p̄m modos diffōnū que nūc dant.manifestū est eni p̄z tales diffōnes datas q̃⌊diffiniētes qd qd ē nō demōstrāt qr est.⌋z sbdit⌊si eni est ex medio aliqd eq̃le.⌋i. si ista diffō circuli q̃ eq̃liter sit ex medio.i.q̃ eq̃liter se hēat ad centrū:sic sciēdo diffōnē circuli nescim^9 circulū eē.⌊sed pp qd est qd diffinit.z pp qd est circulus⌋ sup.restat iuestigare.q.d.q̃ postq̃z scim^9 diffōnē circuli adhuc nescim^9 circulū eē.sed adhuc restat iuestigare pp qd.i.cām an sit circulus.z subdit.q̃⌊eēt eni utiq̃z z mōtis enei dicē ipam.⌋s.diffōnez.z qr sic est⌊nec eni q̃ pōse sit eē qd diffinit.iō assignāt⌋uel ut hēt alia lra⌊signāt termini.⌋i.diffōnes⌊neq̃z⌋sup.signant z oñdūt diffōnes.qr⌊illud est cui^9 debēt eē diffōnes.sz semp licet dicē.pp qd.⌋i.semp licet q̃rere cām an sit illud qd est diffinitū.q.d.q̃ diffōnes q̃ztuz est de se non dñt nisi q̃ sigt nomē.vñ nō dicūt q̃ res possit esse.nec q̃ res sit.tūc ḡ est suppleda rō.q̃ cū demr̃atio sic se hēat ad qd qd est.siē diffō ad eē.z ad qr est.cuz diffō non oñdat de re eē.ul qr est:nec demr̃atio ꝓcludet de re qd est.¶Notādū aūt qd supra dixim^9.si res diffinita eēt qd ignotū sciēdo diffōnē nō statiz rē ipaz scirem^9.sed adhuc oporteret iuestigare.utꝝ tale qd diffinitū est sit res p̄dicamēti.vñ si circulus eēt nobis ignot^9 z diceret q̃ circulus eq̃lr est q̃ respicit mediū siue cētrū.nō pp ꝗ scirem^9 circulū eē.nā z de mōte eneo posset dici. qd est mōs ene^9.z sciēdo qd mōtis enei.uel rōnē eius. nō ꝓpter hoc talis mons eēt.¶Deide cū dicit.

¶Si ḡ diffiniēs demr̃at:aut qd est:aut qd significat nomē.sed nō est ullo modo ip^9 qd est.erit utiq̃z diffō z rō nominis idem significans.sed icōueniēs est.

¶Adducit tertiā rōnez.que est cōparādo rōnes p̄ores. Circa qd duo fac.p̄z q̃ dictū est.2° qd dā qd supponit pbat.ibi⌊Primū qdē.⌋Dic ḡ⌊Si ḡ diffiniēs demōstrat.aut qd ē.aut qd significet nomē.⌋i.si diffō se hēt gñalr z coiter ad qd rei.z ad qd nois⌊nō est ullo mō ei^9 qd qd est.⌋i.entis sup.diffō.q.d.q̃ per diffōnē nō possum^9 hīe ullo mō.q̃ diffinitū sit ens.z sbdit⌊erit itaq̃z diffō⌋sup.rei⌊z rō nois idē significās.sz icōueniēs est.⌊s.q̃ idē significet.q.d.q̃ si diffō eēt ei^9 qd qd est.qd est aliqd.i.qd est ens.uel qd idē est si diffō q̃ztuz est de se oñderet rē esse sequeret ꝗ icōueniēs q̃ ois diffinitio diceret qd rei.z q̃ idē esset diffō dicēs qd rei.z qd nois.qd est icōueniēs.diffō ḡ nō oñdit rez esse.tūc est suppleda rō q̃ ḡ nec demr̃atio oñdit qd res est.hēt eni se quodāmō diffō ad qr est siē demr̃atio ad qd est. ¶Notādū aūt q̃ qñ mediū est in plus q̃z id qd oñdit nullo mō de necitate oñdit illd.sz si oñdit.hoc est ꝓtingenter.ut si aial est in plus q̃z hō nullo mō per aial esse posset de necitate ꝓcludē hoiem eē.sic qr diffō sumpta gñalr.non solū est ei^9 qd est qd.i.qd est aliqd.sz ēt est ei^9 qd sigt nomen.qr ḡ sic est.qr diffō se hēt sic gñalr q̃ uel demr̃at id qd est qd.i.qd est aliqd.z qd hēt qdditatez.uel id qd sigt nomen:nullo mō possum^9 dicē q̃ diffinitio sit de necitate quedā manifestatio ei^9 qd est qd. siue ei^9 qd hēt qdditatez.z qd est ens.nisi forte dicerem^9.q̃ oē qd sigtur p nomē eēt qd.z ꝓiter ens.z q̃ idē esset rō dicens qd rei.z qd nois.qd est icōueniens.oēs ḡ he tres rōnes ꝗ pbāt.q̃ siē se hēt diffō gñalr sumpta ad qd est uel ad esse.sic demr̃atio ad qd est.sed diffinitio gñalr sumpta non oñdit qr est.ergo nec demr̃atio ostendit quid est.¶Deinde cū dicit.

¶Primū qdē enim z nō substātiaꝝ utiq̃z eēt z nō entiū.significare eni ē z nō entia.

¶Probat qd supposuerat.Circa qd tria tac.p̄m qd triliciter oñdit q̃ non est idem diffō dicens qd rei z qd nois.2ª ibi⌊Amplius⌋Ampli^9 oēs.⌋3ª ibi⌊Amplius nec vna scia.⌋Dic ḡ⌊Primū qdez⌋sup.pz q̃ non sit idez qd nois z qd rei.vñ sbdit.q̃⌊z non sbaꝝ esset⌋sup.diffinitio siē subaꝝ⌊z eoꝝ que non sūt⌋sup.esset diffō.siē eoꝝ que sunt.z sbdit.q̃⌊est eni.⌋i.ꝓtigit⌊significare⌋sup.p nomen⌊z ea que nō sūt.⌋q.d.q̃ si esset idez qd rei z qd nois p^m sequeret ꝗ iconueniens q̃ ita eēt

diffō non ſbax ſiē ſbarū: ⁊ non entiū ſiē entiū. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō ſequit ꝑ iconueniens. ¶ Dōz q̄ ita vno noie ſigtur accñs ſiē ⁊ ſba. gdditas tñ ⁊ diffinitio accñtis non eſt ita ſimplex ſiē diffinitio ſbe. nomen eni quo ſigtur accñs non eſt cōpositū ex accñte ⁊ ſba. ſiē diffinitio qua diffinit accñs eſt cōpoſita ex accidente ⁊ ſba. ſi ḡ eodez mō eſſet loquendū de quid rei ⁊ de gd nois. eo modo quo aliqd hīet gd nois. ⁊ eo mō quo poſſet noiari. eo mō hīet gd rei. ⁊ eo modo poſſet diffiniri. ⁊ qz ita vno noie poſſet noiari ⁊ ſignificari accñs ſiē ſba. ⁊ non ens ſiē ens. hac ḡ ypotheſi ſtāte ita eēt diffō nō ſbarū. i. accñtaliū ſiē ⁊ ſbarū. ⁊ nō entiū ſicut entiū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius oēs rōnes: diffinitiones utiqz erūt. Erit eni utiqz nomē ponē cuilibet ratiōi. q̄re terminos utiqz colloquemur uel diſputātes oēs ⁊ ylias diffō utiqz erit.

¶ Adducit ad ꝑ ſcōam rōnez. d. [Amplio oēs rōnes.] i. oēs rōcinationes. ſiue oēs ꝓmones ⁊ oēs ꝓfabulationes [diffōnes erūt] qd ꝓbat [eſſet eni nomē utiqz ponē.] i. ꝓponere [cuilibet rōni.] i. cuilibet rōcinationi. ſiue ꝓfabulationi. ⁊ ſubdit. [q̄re utiqz oēs terminos diſputam⁹.] i. oia quecūqz diſputam⁹ ſunt termini ⁊ diffōnes [⁊ ylias.] i. hiſtoria troiana [diffō ſit] uel [diffō erit] ut hēt alia trāſlatio. ¶ Notādū aūt q̄ gd nois ē rō explicās id qd dī p nomē. ſi ḡ vni magne rōcinationi ſiue vni magne ꝓfabulatiōi ponereē vnū nomē ⁊ uocareē. a. rō explicās gd ꝓportat per illud nomē eēt tota illa ꝓfabulatio. ḡ ſi idem eēt gd rei ⁊ quid nois vna tota ꝓfabulatio eſſet uera diffō. qz eēt explicās gd nois. ſic ēt nūc diſputam⁹ diſputationes. ſed ꝑ poſito q̄ idē eſſet gd rei ⁊ gd nois nō diſputarem⁹ niſi diffōnes. diſputarem⁹ eni oēs termios. i. oēs diſputationes q̄s diſputarem⁹ oporteret eē diffōnes ⁊ termios. nā cuilibet diſputatiōi poſſet ponī aliqd nomē. ⁊ qz rō illi⁹ nois ꝓpoſiti eēt tota illa diſputatio. ꝓueniēs eēt q̄ tota diſputatio eēt uere diffō. ſic ⁊ hiſtoria troiana eēt diffō de ylias. nā rō h⁹ nois ylias eſt tota illa hiſtoria magna troiana. ſequeretur ergo q̄ tota talis hiſtoria eēt quedā diffō. nā ſi quereē gd ꝓportareē per hoc nomē ylias. rñdereē q̄ ꝓportat q̄ hector ⁊ achilles ita ⁊ ita ſe habuerūt. ſic ⁊ ſic fuerit. tota ḡ illa hiſtoria eſt rō hui⁹ nois ylias. ⁊ per ꝓñs hac ypotheſi ſtante tota eſſet ꝓpria diffinitio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius nec vna ſcia demōſtrat utiqz q̄ hoc nomen ei⁹ qd gd eſt ſignificat. nec diffinitiones huius aſſignāt.

¶ Adducit ad ꝑ tertiā rōnē. d. [Amplio nec vna ſcia demſtrat utiqz. qz ꝑ nomē ſignificet.] i. ſignū ſit [eius qd gd.] i. ei⁹ qd eſt gd uel qd eſt ꝑ aliqd. vñ alia lra hēt q̄ nulla ſcia demſtrat q̄ ꝑ nomē ſignificet hoc. ⁊ ſubdit q̄ [nec diffōnes in ſciētijs aſſignāt ꝑ.] i. nō multū curāt ꝑ aſſignare. vz qd ſignificet nomē. ¶ Notandū q̄tuor dīias eſſe iter gd nois ⁊ gd rei. ꝑ⁹ eſt qz gd nois eſt ita accñtiū ſicut ſbarū. ſcōa eſt qz eſt ita nō entiū ſiē entiū. qd nō cōpetit dīte de gd rei. tertia dīia eſt qz gd nois eſt ita cōplexor ſiē icōplexor: qd nō ꝓtigit dicē de gd rei. qz hois albi non eſt diffō. ut ꝓbat in 7⁰ meta. q̄rta dīia eſt q̄ztū ad itētionē ipſarū ſciarū. nā lz illa eadem diffō que eſt gd rei de ipo circulo ſit ēt gd nois circli. geometer tñ dans talē diffōnē. nō dat eā ut p ipaz hēamus ſciaz de noie. ſed de re. nō eſt ḡ ul'iter idē gd nois ⁊ gd rei. ⁊ ubi eſt idē differt q̄ztū ad itētionē ſcie. hoc ḡ ītendit in hac ultima rōne. q̄ ſcie per diffōnes q̄s dāt nō demſtrant. i. nō itēdūt demſtrare gd nois. nec per h⁹ diffōnes itendūt ſcie dare notitiā de noib⁹. ſed de reb⁹ nec diffōnes date in ſcia aſſignāt hoc. vz q̄ intendant dare notitiā de gd nois. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ex his igit nec diffō. adhuc aūt qd̄ neqz diffō nihil demſtrat: neqz oñdit: neqz qd̄ gd eſt: neqz diffōne cogſcē ē neqz demſtrone.

¶ Epilogat circa determinata. d. [Ex his igit] ſup. pz q̄ [neqz diffō] ⁊ ſillſ vi idē exñs uel idem ens. ut hēt alia trāſlatio. neqz ſillſ ⁊ diffō eiuſdē ſup. ſūt [adhuc āt] manifeſtū eſt. q̄ [neqz diffō nihil demſtrat] ſup. eē uel nō eē [neqz] ſup. diffō [demſtrat.] i. per demſtrationē ꝓcludit. oia eni per añdicta patefcā ſūt. ⁊ ſubdit. q̄ manifeſtū eſt [qd̄ gd eſt.] i. q̄ eē gd ⁊ eē aliqd ꝑz. ſe ingñe entiū. [neqz diffōne. neqz demſtratiōe eſt cognoſcere] demſtratio eni nō demſtrat aliqd ꝑm ſe. ſed ſolū aliqd in ordine ad aliū. diffō aūt ꝑm ſe nō oñdit q̄ illud qd diffinit ſit gd. i. q̄ ſit aliqd. imo ſi diffinit nob res ignota. adhuc poſſum⁹ dubitare. utrū illū diffinitū ſit res ꝓdicamēti. ergo eē aliqd ꝑm ſe. ⁊ eſſe rez ꝓdicamēti ꝑz ſe. nec diffinitio. nec demſtratio oſtendit.

Terū aūt ſpeculādū eſt qd hoz dī bñ: ⁊ qd nō bñ: ⁊ qd ſit diffō: ⁊ ipſi⁹ qd̄ gd eſt. nunqd quodāmō eſt demōſtratio aut diffō: aut nullo mō.

¶ Poſtqz aūt ꝓbus ꝓceſſit circa diffōnē: ⁊ circa qd̄ gd eſt. diſputādo. In pte iſta ꝓcedit vītatē determināndo. qz non eſt uerū q̄ nullo mō ſit eiuſdē demſtratio ⁊ diffō nec eſt uerū q̄ nullo modo diffō demſtreē. nec eſt uez q̄ nullo mō ſit eiuſdē demſtratio cui⁹ eſt diffō. nā ipa diffinitio eſt q̄dā demſtratio vtute. Rurſus ipa diffō pōt p demſtrationē ꝓcludi. licet non in eo q̄ diffō. ⁊ ſi pōt p demſtrationē ꝓcludi mlto magis pōt p ſillz ꝓcludi: imo diffō in eo q̄ diffi⁰ pōt ſillogiſtice ꝓbari. lz uere: ſz ꝓbabiliſ ⁊ logice. Rurſus eiuſdē aliq̄ mō eſt diffi⁰ ⁊ demſtratio. nā illū qd̄ diffinit ut ꝓfideraē ꝑz ſe pōt demſtrari in ordie ad aliū. ⁊ eadē diffi⁰ que ut ꝓfideraē ꝑm ſe oñdit de re gd eſt. aſſūpta ut mediū demſtratiuū poterit ꝓbare de re qz eſt in alio. q̄tuor aūt ꝓponebanē qōnes. ſz ille q̄tuor non ſūt niſi due. ꝑ⁹ eni qō erat. utrū demſtrareē diffi⁰. 2⁰ erat. qs ſit modus itroductiōis ei⁹. i. quō poſſumus uenari qd̄ gd eſt. utrū via reduplicatiua. uel utrū via diuiſiua. ul' q̄lr. 3⁰ qō fuit gd eſt diffi⁰. utrū. ſ. ſit idē q̄ demſtratio. 4⁰ erat q̄rū eſt diffi⁰. utrū ſit eorum q̄rū eſt demſtratio. tres aūt harum qōnū. vz ꝑ⁹ 3⁰ ⁊ 4⁰ querunt q̄dāmō vnā qōnē. vz quō diffi⁰ ſe hēat ad demſtrationem. ſi bñ eni ſcirem⁹ ꝑ. vz qualr ſe hñt ad iuicē demſtratio ⁊ diffō ſcirem⁹ utiqz utrū diffō demſtreē ⁊ utrū ſit idē q̄ demſtratio. ⁊ utrum eiuſdē. oēs ḡ q̄tuor qōnes q̄dāmō ſūt due qōnes. naz ꝑ⁹ 3⁰ ⁊ 4⁰ querūt ꝑ quō ſe hēat demſtratio ad diffōnem. 2⁰ aūt querit qs ſit modus itroductionis. i. quō oz uenari diffōnē. Tria ḡ facit. qz ꝑ⁰ ꝓtinuat dicta dicēdis. 2⁰ exequtur de hoc intento quō ſe hēat demſtratio ad diffōnez. 3⁰ exequtur de alio itēto. vz quō oporteat uenari diffōnē. 2⁰ ibi [Qm̄ aūt ſiē dixim⁹.] 3⁰ ibi [Quō aūt opz uenari.] Dicē ḡ q̄ [Iterū aūt ſpeculādū. qd hoz dī bñ ⁊ nō bñ.] q. d. q̄ uſqz nūc executi ſum⁹ arguēdo ⁊ diſputādo. ſz iterū volum⁹ ſpeclari magis ꝑz vītatē. qd i talib⁹ ſit bñ dcm̄ ⁊ qd nō. dicem⁹ ḡ [qd ſit diffō ⁊ dicem⁹] [ei⁰ qd̄ gd ē. nūqd q̄dāmō ē diffō. aut demſtratio] ſup. ſil [aut nullo mō] ſup. ē ei⁰ qd̄ qd ē diffō ⁊ demſtro. ¶ Deiñ cuz dicē.

¶ Qm̄ aūt ſiē dixim⁹ idē eſt ſcire qd̄ gd eſt ⁊ ſcire cām ipſi⁹ ſi eſt. Rō aūt hui⁹ eſt qm̄ eſt aliq̄ cā. ⁊ hec aut eadez aut alia eſt. ⁊ ſi utiqz alia eſt: aut ē demſtrabiliſ: aut idemſtrabilis. Si igit eſt alia ⁊ ꝓtingit demōſtrare.

neĉe est mediū eē cāz ⁊ in figura ꝑma de
mr̃ari. ulĉe eni ⁊ ꝑdicatiuū est qd demr̃at.
vn⁹ qdē igit modus utiqz erit qui nūc exq
sit⁹ per aliud qd qd est demōstrare.

¶ Exegtur de itēto. vz quo mō diffi⁰ se hēat ad demr̃a-
tionē. Circa qd duo fac. qr ꝑ⁰ exponit quedā supi⁹ di-
cta. 2⁰ seriose exegtur de itēto. ibi [Quo aūt mō ꝓtin-
gat.] videbant eni quedā supius dicta dicere q nullo
mō dikī⁰ demr̃etur. pbabat eni supra per rōnes mul-
tas q nō demr̃at nisi eē. ⁊ nō qd est. uerū est eni qd qd
est. nō demr̃at ꝓm se. sed bñ pōt demr̃ari diffi⁰ dicens
qd est de alio. ⁊ in ordine ad aliud. sed nō demr̃abit in
eo qd qd. nec in eo q diffi⁰. sed simplr̃ cōcludet ꝑ de il
lo. duo ergo facit. qr ꝑ⁰ ostēdit quō diffō dicēs q pos-
sit de alio sillogiçari simplr̃ demr̃atiue. 2⁰ ait q nō pōt
sillogiçari in eo qd qd ⁊ cū reduplicatione demr̃atiue
ſz logiĉe. ibi [Eteni hoꝫ qd qd est.] Dicē ergo. [Qm̄
aūt idē est sicē dixim⁹ scire qd qd est. ⁊ scire cām eius si
est.] q. d. q ipm qd qd est. ⁊ ipsa diffō rei est cā ei⁹ qd
est eē rei. ⁊ sbdit [rō aūt hui⁹ est.] vz qd qd ē sit cā ipi⁹
esse [qm̄ nō est aliq cā] sup. ipsi⁹ eē. ⁊ h⁹ nō est nisi ipa
diffō siue ipm qd qd est. ⁊ subdit [⁊ ꝑ aūt.] vz cā. siue
hoc qd qd est. siue hec diffō [eadē.] ſ. est cuiusmodi est
diffō dicēs qd [aut alia est] cuiusmodi est diffō dicēs
ꝓpter qd. ⁊ cām. q. d. q cā ipsi⁹ eē est ipm qd qd. siue
ipa diffō. p ipam eni diffōnē exprimit cā ipi⁹ eē. ⁊ h⁹
diffō est duplex. qr aut est eadē cū ipsa re ut diffō dicēs
qd. aut est alia. ut diffō dicēs ꝓpter qd ⁊ cām. ⁊ sbdit
[⁊ st utiqz alia est.] ſt. si h⁹ diffō est alia. ⁊ est dicēs pp
qd. ⁊ cām [aut est demr̃abilis] sup. res per tale ꝓpter
qd. ⁊ talē cām. utputa. si sit ꝓpter qd. ⁊ cā per se ⁊ p-
pria [aut non est demr̃abilis [res per tale ꝓpter qd.
⁊ per talē cām. utputa. si sit ꝓpter qd. ⁊ cā per accñs.
uel si nō est ꝓpria. ⁊ sbdit [si igit est alia.] ſi. si talis dif
finitio. utputa. qr est dicēs pp qd ⁊ cām [⁊ ꝓtingit de
mr̃are] sup. rē per tale ꝓpter qd. ⁊ per talē cām [neĉe
est eē mediā cām.] ſi. neĉe est tale pp qd. ⁊ talē cām esse
mediā ad ꝓbādū sup. passionē de sbo. ⁊ ad ꝓbādū qd
qd ē passiōis. diffō eni dicēs pp qd si sit bñ data: ⁊ si sit
per cām per se ⁊ ꝓpriā pōt accipi ut mediū ad ꝓcludē
dū passionē. ⁊ ad ꝓcludēdū diffōnē dicētem qd passio
nis. ⁊ subdit. q [⁊ in ꝑ⁰ figura demr̃ari] sup. opz per
talē cām. cui⁹ rō est qr.] ulĉe eni ⁊ ꝑdicatiuū est qd de-
mr̃at] sup. per talē cāz. si eni per diffōnē dicētē pp qd
ꝓcludit per se passio uel diffi⁰ dicens qd passionis. qr
passio ꝑdicat ulr̃ de suo sbo. ⁊ diffō dicēs qd passiōis
ēt ulr̃ ꝑdicat opz talē demr̃ationē fieri in ꝑ⁰ figura: qr
solū ibi ꝓcludit ulis affirmatiua. ⁊ subdit q [vn⁹ qdē
modus nūc exgsit⁹ est. quō qd qd est.] ſi. diffōnē dicen
tē qd [demr̃are] sup. ꝓtingit [per aliud.] ſi. per diffō-
nē aliā ut per diffōnē dicētē pp qd. pz q q loquēdo de
ꝓclusione simplici. nō loquēdo de reduplicatiua. diffō
dicēs qd pōt demr̃ari ⁊ pōt ꝓcludi demr̃atie per diffō
nē dicētē pp qd. ⁊ per qñs per aliā. ¶ Dubitaret for-
te aliqs. quō cā ipsi⁹ esse. uel cā ei⁹ qd est si est. pōt esse
eadē ⁊ alia. ¶ Ddm q hoc triplr̃ pōt ꝓtingere. ꝑ⁰ refe
rēdo ꝑ ad diuersa gēa ꝑdicamētoꝫ. 2⁰ ad diuersa gēa
cārū. 3⁰ ad diuersos modos diffiniēdi. uel ad diūsa ge
nera diffōnū. ꝑ⁰ sic patet. nā ipm qd qd est. ꝓpter qd
dicim⁹ rem eē. ⁊ qd dicit eē cā q res sit pōt accipi. uel
in sba. uel in accñtib⁹. in sba qdē idē est qd qd est cum
ipsa re. nā sbe hñt diffōnē simplicē. nō per additamen
ta. nō eni igredit diffōnē sbe nisi qd ptinet ad eēntiaz
sube loquendo de sba que est per se in gēe. nihil ponit
in diffōne sbe qd nō ptineat ad eēntiā ei⁹ ⁊ dicim⁹ q
est per se in gēe. qr si diffiniet qd non est per se in gēe.
utputa. si diffiniet forma posset ꝓpria materia igredi
diffōnē ei⁹. ut in diffōne aie cadit corpus. lz corpus nō
ptineat ad eēntiā aie. sba ergo hēt qd quid est idē. sed
accñs hēt qd qd est aliud. qr aliqd igredit diffinitionē
accñtis: qd nō ptinet ad essentiā eius. ꝓm hoc q posset
exponi lra phi. q ipm qd qd est. qd dicit esse cā q res
sit h⁹ cā ⁊ hoc qd qd est. in aliquib⁹ est idē. ut in sub-
stātijs. ⁊ taliū non est ꝓpria demr̃atio. in aliqb⁹ est ut
aliud. ut in accñtib⁹. ⁊ taliū per h⁹ qd qd est si accipia
tur per se ⁊ ꝓpriū poterit eē demr̃atio. alio mō pōt ex
poni referēdo hoc ad diūsa gēa cārū. ut dicam⁹ q dif
finitio data per mām ⁊ per formā. qr tales sunt cāe in
trinsece dicat diffi⁰ eadē. data vo per efficientē ⁊ finē.
qr tales sunt cāe extrinsece dicat diffi⁰ alia. ꝓm hūc er-
go moduz diffi⁰ alia demr̃at diffōnē eandē. qr diffini-
tio data per finē ⁊ per efficiētē demr̃at diffōnē datā p
māz ⁊ formā. nā efficiēs iponit nēcitatē forme. nā iō
est talis forma in re genita. qr tale fuit sufficiēs ⁊ tale
generās forma iponit nēcitatē māe. ut iō est talis mā.
qr eā talē requirit forma. semp aūt cā iponens nēcita
tē cōcludit cām cui iponit nēcitas. efficiens ergo uel
diffō data per cām efficiētē ꝓcludet diffōnē dataz per
mām ⁊ formā. diffō aūt data per finē ꝓcludit oēs diffi
nitiones datas per alias cās. qr finis est cā causarū. ⁊
a fine iponit nēcitas oibus alijs. Aduertēdū tñ q ⁊ fi
nis ⁊ efficiēs possent accipi per se ⁊ per accñs. ⁊ pro-
prie ⁊ nō ꝓprie. ꝓm hoc q exponet lra phi. q oēs cause
sūt cāe ipsi⁹ esse. nā hec est diffō cāe ad cui⁹ esse sequit
aliud. ois ergo diffō per quācūqz cāz sit data est cā ei⁹
qd est eē rei. uel est cā q res sit. sed h⁹ cā ⁊ h⁹ diffini-
tio aliquādo est alia. qr est data per cām extrinsecam.
aliquādo est eadē. qr est data per cām itrinsecā. ⁊ cū est
alia. i. cū est data per cām. utputa. per finē uel per effici
entē. aut est res demr̃abilis per talez cām. utputa. si sit
cā per se ⁊ ꝓpria uel nō est demr̃abilis. utputa. si sit cā
per accñs. uel si non sit ꝓpria. si ergo sit diffō data per
cām aliā. ⁊ per cāz extrinsecā. ⁊ ꝓtigit demr̃are per talē
diffōnē. siue per talē cām. utputa. si h⁹ cā sit per se ⁊ p
pria neĉe est h⁹ cām esse mediā ad ꝓcludēdū ipm diffi
nitū. uel ad ꝓcludēdū ipam diffōnez datā per cām in
trinsecā. siue datā per mām uel per formā. fiet enizrūle
demr̃atio ulis affirmatiua in ꝑma figura. vn⁹ ergo mo
dus exgsit⁹ ⁊ bonus per quē ꝓtingit demr̃are qd quid
est per aliud. i. per diffōnē aliam est iste qui nūc dictus
est. vz qñ diffinitio eadē. i. data per cām eandē. i. itrin
secā. ut per mām. siue per formā demr̃atiue ꝓcludit p
diffōnē aliā. i. datā per cām aliā. hoc est per cāz extrin
secā. ut per efficiētē ⁊ finē. 3⁰ mō pōt hoc dictū referri
ad diuersos modos diffiniēdi siue ad diuersa genera
diffinitionū. ⁊ iste modus tertij⁹ multū appropinquat
ad modū 2ᵐ ⁊ multū videt ire ad mentē phi. dicemus
eni q circa passionē possum⁹ assignare qd ⁊ ꝓpter qd.
ut qd est eclipsis essentialr̃. est quedā ꝓuatio luminis.
ꝓpter qd est eclipsis est ꝓpter iterpositionē terre. utrū
qz eni aliquo mō est cā q eclipsis sit. nā ipa eēntia rei
est causa q res sit. ipsa ergo ꝓuatio lumis que est eēn
tialr̃ eclipsis est cā q eclipsis sit. illud ēt a quo hēt esse
eēntia rei est cā ēt q res sit. nō solū ergo ipz qd siue ipz
esse est causa q res sit. sed ēt ipm ꝓpter qd. ⁊ id qd est
causa eēntie est ēt cā q res sit. ipsa ergo iterpositio ter
re que est ꝓpter qd eclipsis. ⁊ a qua eēntialr̃ cātur eclī-
psis est ēt cā q eclipsis sit. Aduertendū tñ q licet qd.
⁊ ꝓpter qd sic differāt. qr qd dicit ipaz essentiā. ꝓpter
qd dicit id qd est causa ipsius essentie. tñ in accñtibus
⁊ in per se passionib⁹ ipm ꝓpter qd. ⁊ id qd est causa
essentie ptinent ad qd quid est siue ad qdditatē ipōrū.
nam accidentia hñt qdditatez per additamenta. ita q
tā essentia q̃z cā essentie tā qd q̃z ꝓpter qd igredit qd-
ditatē per se passionū. ita q totū uocat aliqñ phs qd
qd est. differt tñ vnū ab alio. qr differt quid. i. essentia

ab eo qd̄ est pp qd ⁊ a cā eēntie. qz ipsa eēntia eclipsis. ⁊ id qd̄ dicē quid eclipsis. siue ipsa ꝑuatio lumis est idē q̄ eclipsis: sed ipm pp qd: ⁊ id qd̄ est cā eēntie. siue interpositio terre nō est essentialr idez q̄ eclipsis. Scdz ℔ ergo plana est lra phi. nā idez est scire qd̄ qd est accipiēdo qd̄ qd est large. siue sit essentia siue cā essentie. ⁊ scire cām eiꝰ si est. i. cām ipiꝰ esse rei. nā taz essentia q̄z cā eēntie sūt cā q̄ res sit. hꝰ aūt rō q̄re qd̄ qd est. est cā ipiꝰ eē ē ista. qm̄ aliq̄ ē cā ipiꝰ eē rei. nā nō demrant nisi cāta ⁊ ꝑncipiata. cāta aūt ⁊ ꝑncipiata hnt aliquam cāz sui eē. ⁊ ℔ est ipz qd̄ qd est ipoz. siue sit eēntia. siue cā eēntie. ⁊ sbdit. q̄ ⁊ hec aūt. vz que est cā ipiꝰ eē rei. aut est eadē cū ipa re. ut ipm qd ⁊ ipa essentia. aut est alia ut ipm pp qd ⁊ ipa cā eēntie. ⁊ si utiqz est alia ut si accipiat cā eē rei alia a re. ut q̄ nō accipiat ipa eēntia. nec ipm qd. sz ipa cā essentie. ⁊ ipm pp qd: si sic est. aut est demrabilis res per talē cām ⁊ per tale pp qd. qz cā accepta est ꝑ se ⁊ ꝑpria: aut nō est demrabilis. uel aut est idemrabilis res ꝑ talē cāz. qz cā accepta nō ē ꝑ se ul nō est ꝑpria. Si igit cā est alia ⁊ ꝓtingit ꝑ talē cām demrare. qz hui⁹ cā est ꝑ se ⁊ ꝑpria. neēe est talē cām esse mediā. i. posse accipi ut mediū demratiuū ad ꝓcludendū uel ipaz passionē. uel diffōnē dicētē qd passiōis. ut iterpō terre que est eēntialr aliud q̄z eclipsis. si sit cā ꝑ se ⁊ ꝑpria poterit ꝓcludi ꝑ talem cām eclipsis de luna tanq̄z ꝑpria passio de sbo. ⁊ ēt ꝑ talē cām poterit ꝓcludi ꝑuatio lumis de luna que ē diffō dicēs qd eclipsis. formabit eni sic sllis. In oi tpe quo iterponit terra luna eclipsat uel ꝑuat lumine. sz in oi oppositiōe solis ⁊ lune circa nodos capitis ⁊ caude draconis iterponit terra. q̄ oi tali tpe luna eclipsat ul ꝑuat lumie. sit q̄ hic qdā sllis ulis q̄ztū ad quādā ulitatē tēpoz. vñ sllis factus est in ꝑ^a figura. q̄ si luna hēret sub se plura supposita fieret q̄ztū ad ulitatē sboruz. talis q̄ demratio qz est ulis affirmatiua in ꝑma figura hēt fieri. Unus q̄ modus exquisit⁹ ⁊ bon⁹ ꝑ quē ꝓtingit demrare qd̄ qd est. i. diffōnē dicētē quid ꝑ aliud. i. per diffōnē aliā dicentē pp qd. est iste qui nūc dict⁹ est. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs q̄re diffō dicēs quid dicat cā essendi eadē. dicēs ꝓpter qd dicat cā eēndi alia. ¶ Ndm q̄ in per se passionib⁹ ubi talia sunt accipiēda. patet per iā dicta oino uerū esse qd̄ dicit. nā diffō dicēs qd est ipa essentia rei siue est id qd̄ est essentialr res. ut diffō dicēs qd eclipsis est ipa ꝑuatio lumis que est idez essentialr qd̄ eclipsis. diffō q̄ dicens qd qz dicit ipaz essentiā exp̄mit cām essendi sic ipsa essentia est cā q̄ res sit. hꝰ autez cā cū sit ipa eēntia rei est essentialr idē cū ipsa re. iō talis cā ipiꝰ esse dicit esse eadē cū ipa re. sed cā eēndi que est ipm pp quid. ⁊ que est cā essentie rei nō est ipa res. sed est alia a re. utrūq̄z tñ est cā ipius esse rei. vnꝰ q̄ modus demrandi qd̄ qd est: hic est. ut diffō exp̄mēs cām eādē ⁊ essentiā. ⁊ dicens qd ꝓcludat per diffōnē exp̄mentē cām aliā ⁊ dicentez pp qd. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. utrū per diffōnez dicētez qd possit oñdi res. ⁊ videt q̄ sic. qz demratio est per cāz. cū ergo ipsa essentia sit cā ipsiꝰ eē. demratio cutꝰ est ꝑbare eē uel qz est. fieri poterit per ipam diffōnez dicētez qd ⁊ essentiā. ¶ Oi cēduz q̄ sanamur nō solū sanitate. sed ēt corꝑe. ipsiꝰ q̄ actꝰ sanādi assignabit cā essentie sanitatis. ⁊ etiā eēntia corꝑis que est cā eēntie sanitatis. ⁊ ēt q̄cūq̄z alia cā a qua ꝑ se depēdet essentia sanitatis assignabit cā ipsiꝰ actus sanādi. q̄ ipa ꝑuatio lumis est eēntialr eclipsis. ⁊ qd̄ qd est. ipsiꝰ ꝑuationis erit cā q̄ luna hēat tale eē. s. esse defectiuū. vñ ipsa eēntia passiōis ⁊ qd̄ est cā essentie passiōis assignabit cā q̄ sbm hēat tale esse sub passione. qd̄ esse exp̄mit ꝑ vitatez ꝓpōnis. de quo supiꝰ diuti⁹ locuti sumꝰ. tale eni esse qd̄ dicē vitatem ꝓpōnis. ⁊ qd̄ dicē hitudinē ꝑdicati ad sbm. uel dicē essentiā ꝑdicati in subo: ⁊ qd̄ est nota eoz que de altero ꝑdicant: est id qd̄ per demrationez ꝓcludit. ꝑm ℔ q̄ videret q̄ diffō dicēs qd. posset esse mediū in demratiōe. sz ꝓstat q̄ ipa eēntia accūtis semp est in dependētia ad aliū: ⁊ id qd̄ dicē qd̄ qd est accūtis semp sumit i ordie ad aliū: ⁊ i dependētia ad aliū. cū q̄ mediū demratiuū debeat aggna re sciam diffō dicēs qd passiōis rōne sue dependentie ꝑz se in demratiōe nō poterit esse mediū. si aūt talis diffō accipit mediū. ℔ nō erit ꝑm se. sz ꝓut ꝓiungit sue cāe. ut si ꝑuatio lumis. que est essentialr ipa eclipsis ⁊ que est diffō dicēs qd eclipsis. si assumit ꝑ medio ad ꝓbādū eclipsim. ℔ erit ꝓut ꝓiungit ipi pp qd ⁊ ipsi cāe ut ipsi iterpōni terre. totū q̄ accipiet ꝑ medio. corꝑ⁹ lumino suz ꝑuatū lumie obu terre. ¶ Est aūt diligēter adūtēdū q̄ id qd̄ assumit ꝑ medio nō dz eē cā solū ipsiꝰ esse. uel ipsiꝰ vitatis ꝓpōnis. sed ēt debet esse cā ipsiꝰ passionis. nā ℔ est qd̄ querit q̄re talis passio isit tali sbo. ꝓstat aūt q̄ idez nō pōt eē cā suiipsiꝰ. diffō q̄ dicēs qd passionis. si talis sit diffō dicēs qd q̄ nō dicat nisi eēntiā passionis. nō poterit assumi ꝑ medio. nisi q̄tenꝰ cōiungit cāe ipsiꝰ passionis. ut ꝑuatio lumis ℔ mō accipiet ꝓ medio ad ꝓcludēdū eclipsim. ꝓut ꝓiungit iterpōni terre que est ꝓpie cā eclipsis. ¶ Est isup diligenter aduertendū q̄ scia ipsiꝰ per se passionis nō est alicuiꝰ rei ꝑm se. qz si ℔ esset. forte sufficeret scire ꝑn^a essentialia eiꝰ. uel scire ꝑn^a in que resoluit ipa essentia ⁊ que cōponūt ipaz essentiā ad ℔ q̄ scirem⁹ esse eiꝰ. sed scia per se passiōis est huiꝰ in ℔ cuiꝰ ꝑncipalis cā nō est ipa essentia passionis. sed est aliqd in sbo a quo causat nā ⁊ essentia illiꝰ passiōis. ut aliqd est in ipa luna a quo cātur talis passio que est eclipsis. ut qz luna pōt hīe diametralē hitudiez ad terrā. ex ℔ sequit q̄ possit eclipsari per tertiā. ꝑncipalis ergo cā q̄re ꝑdicatū sit in subo nō est querenda ex ipso ꝑdicato. sz ex eo q̄ est in subo uel ex eo qd̄ hēt hitudinez ad sbm. q̄re diffō exp̄mens solā essentiā passiōis nō est mediū in demratiōe. modi cā eni sciam hērem⁹ de eclipsi: si scirem⁹ solū qz est quedā ꝑuatio lumis. ⁊ nō scirem⁹ q̄ cātur ex iterpōne terre. sed hoc. vz utrū diffō dicens qd possit esse mediū ⁊ quō se hēat qd est ad esse. plenꝰ dicet in lectione illa. diffō aūt qm̄ ⁊c. ubi iterū hec eadez mouebit questio. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. qz supius dicebat q̄ idez erat qd ⁊ ꝓpter qd. hic aūt dicimus q̄ qd est pōt esse demratiōis ꝓclo. ꝓpter qd aūt demratiōis mediū. ¶ Ndm q̄ qd ⁊ ꝓpter qd duplr pnt ꝓsiderari. uel put vnū per se respicit diffōnez. ⁊ aliū demrationem. ⁊ sic nō differūt realr. sed sunt vnū ⁊ idez alr ⁊ alr sumptū. 2ꝰ mō pnt ꝓsiderari quid ⁊ ꝓpter quid. ut dicūt diuersa genera diffōnū. ut quid dicit essentiam. ꝓpter quid aūt cām essentie. Rursus in dicēdo cām essentie sunt gradus ꝑm diuersa genera causaꝝ. si ergo ꝑmo modo accipiat dīa inter quid ⁊ ꝓpter quid: sic loquit phus circa ꝑncipiū huiꝰ scdi. q̄ idez est quid ⁊ ꝓpter quid. illud eni idez qd̄ est diffō passionis. ⁊ ut est diffō dicit quid eiꝰ: illud idem acceptū ut mediū demratiuuz erit ꝓpter qd eiꝰ. ꝑuatio enim lumis in luna obiectiue est quid ⁊ ꝓpter quid eclipsis. est enīz quid eiꝰ. qz est diffō ipiꝰ. est ꝓpter qd eiꝰ. qz ē mediū demratiuū ad ꝓbādū eā. sic aūt accipiendo qd ⁊ ꝓpter qd. vz ꝓut idez ut est diffō dicē quid. ⁊ ut est mediū demratiuū dicē ꝓpter qd idem est qd ⁊ pp quid sola rōne differēs. sz si accipiat quid ⁊ ꝓpter quid ꝓut vnū dicit essentiā passiōis. aliū cām essentie. sic nō sunt idez. sed diffō dicens essentiaz erit demrationis cōclo. dicens cāz essentie erit demōstratiōis ꝑn^m siue mediuz. Rursus si accipiat qd ⁊ pp qd ꝑm diuersa gna cārū. sic ēt nō sūt idē qd ⁊ pp quid. nā oīs diffō data per q̄cūq̄z cāz dicē qd. qz notificat qd ditatē ⁊ essentiā rei eo q̄ essentia rei dependet a q̄libet sui cā. tñ in respectu vnius cāe ad aliā illa diffō dicē pp qd que iponit necitatē alteri cāe. cā āt illa cui iponit

necitas ꝑm q̃ huiꝰ nō dicit pp qd.ꝑm hoc q̃ diffō data p formā erit pp qd respectu diffōnis date p mā3.diffō data p efficiētē erit pp qd respectu diffōnis date p formā uel p mām.diffō data per finē erit pp qd respectu oiuz aliarū diffōnū.ſz quō ꝓtigat demſtare p finē.utrū ſit demſo ſimplr uł ex ſuppōne ſtra dicē i dubitatiōib⁹ illi⁹ lectiōis.qm̄ ãt ſcire opiamur. ¶ Deide cū dic.

¶ Ipſorū eni qd qd eſt neče eſt mediū eſſe qd qd eſt ⁊ ꝓpriorū ꝓpriū.quare hoc quidem mōſtrabit.id vo nō mōſtrabit eorū que qd erãt eſſe eiuſdem rei.

¶ Quia dixerat q̃ qd qd ē pōt ꝓcludi ꝑ ne ſimplici ⁊ demſtari in ꝑ̃ figura vult oñdē q̃ via demſtatia nō poſſit ꝓcludi ꝑm ꝑ̃ nē reduplicatiuā. Circa qd duo fac.ꝑ° eni reſumit quō demſtatiue ꝓcludit diffō.2° declarat q̃ cū reduplicatiōe nō ꝓcludit demſtatie:ſz logice ibi [Hic qdē igit modus.] Dic q̃.q̃ [⁊ hoz eni qd qd ē neče ē mediū qd qd eſt ⁊ ꝓpriorū ꝓpriū.] q.d.q̃ diffō nō demōſtrat niſi per diffōnem. ⁊ ꝓpria diffō non niſi per ꝓpriā diffōnem.ut diffō dicens ꝓpriā eſſentiam ⁊ demōſtrabit per diffōnem dicentez ꝓpriā cām eſſentie. Ad demſtandum ergo aliqd de nūo eoruz que ſunt qd qd eſt.i.de nūo diffōnum erit mediū ipm qd qd eſt. ⁊ ad demſtandū aliqd de nūo ꝓpriorū.i.ꝓpriarum diffinitionuz erit mediuz ꝓpriū.i.ꝓpria diffō [quare hoc quidē.] i.diffō de nūo eoruz que erãt qd quid erat eē eiuſdē rei mediuz [mōſtrabit.] i.accipiet ut mediuz ⁊ demōſtrabit [illud vo.] i.alia diffō [nō mōſtrabit.] i.nō accipiet ut mediū ⁊ nō mſtabit:ut diffō dicēs qd. q.d.q̃ [eiuſdē rei] ſunt plures q̃ qd erat eē.i.plures diffōnes ⁊ [hoz taliū q̃ qd erat eē] uł haz taliū diffōnū qd ē mediū.i.hec diffō tãq̃z mediū mſtabit ut diffō dicēs ꝓpter quid.illud vo qd qd erat eſſe.ſiue illa alia diffō nō mōſtrabit ut diffō dicēs qd. ¶ Deide cū dicit

¶ Hic qdez igit modus qd nō utiqz ſit demſtatio dictū eſt pri⁹. Sed eſt logicus ſilis ipſius quod quid eſt.

¶ Oſtēdit q̃ cū reduplicatione non cōcludit diffō demōſtratiue ſed logice.d. [Hic qdē igit modus q̃ non ſit demōſtratio] illi⁹ diffōnis in eo q̃ diffō [dictū eſt ꝑus] ꝓbatū eni fuit ſupra q̃ qd qd eſt in eo qd qd eſt demſtari nō poſſit. ⁊ ſubdit [ſz ipi⁹ qd eſt] ſiue ipi⁹ qd quid eſt ſup.ꝑm q̃ hui⁹ [eſt.] i.eē pōt [logicus ſilis] q.d.q̃ qd eſt in eo q̃ huius pōt ſillogiçari logice.non aut pōt ꝓcludi demſtatiue. ¶ Nōn⁷ aut q̃ ſillogiçari uere non pōt qd quid eſt in eo qd quid eſt ſine petitione ꝑncipij.tū logice ⁊ ꝓbabilr nō eſt icōueniēs ꝑ̃ fieri. nā multi qdē per diffōnē diffiniti.uel p diffōnē diffōnis ꝑm ꝓbationes tactas in via reduplicatiua. uel in via diffinitiua.uel ēt per diffōnē oppoſiti crederent ſil logiçatū eſſe qd qd eſt ꝑm q̃ huius.

Vo aut modo contingat dicem⁹ dicentes iterum ex ꝑncipio.ſicut enim ꝓpter quid querimus habētes qz.aliquādo aut ⁊ ſimul manifeſta fiunt:ſed nō in aliquo ꝑus ꝓpter quid poſſibile eſt cognoſcē q̃z qz:manifeſtū aut ſilr ⁊ qd quid erat eē non ſine qz eſt.ipoſſibile eni ſcire qd eſt ignorantes ſi eſt.

q

¶ Hic ut dicebat exequit ſerioſe de itēto.vz quō qd qd eſt ſe hēat ad demonſtrationē. Propter qd ſciendum q̃ qd qd eſt.eſt medium in demſtatione.⁊ eſt id qd per diffōnem exprimit.⁊ eſt id qd ꝓportat cām. non ergo poſſumus plene ſcire.quomō qd quid eſt ſe habeat ad demſtationem.niſi ſciuerim⁹ quomō ipm qd qd eſt ⁊ ipm medium ſe hēant ad demſtationem.⁊ niſi ſciuerimus quō diffōnes ſe hēant ad demſtationē.⁊ quō gñia cārū ſe hēant ad demſtationē. Tria ergo facit.qz ꝑmo oſtēdit quō qd quid eſt ut eſt mediū ſe hēat ad demſtationē.2° declarat quō diffō ſe hēat ad demſtationez.3° declarat quomō per diuerſa gñia cārū ꝓtingit demſtare.2ª ibi [Eſt aut quorūdā qdē] tertia ibi [Qm̄ aut ſcire opinamur.] Circa ꝑ̃m tria facit.qz ꝑ° oñdit quō qd quid eſt ⁊ mediū ſe hēant ad demſtationem. 2° qd dixerat exponit in terminis.3° epilogat circa determinata.2ª ibi [Quorū igit hēmus.] tertia ibi [Siqdez igit accipit] uel ut hēt alia trāſlatio [Quō qdē accipit.] Circa ꝑmū tria facit.qz ꝑmo cōparat ipm ꝓpter qd ad ipm qz eſt. ⁊ ſi eſt ad qd eſt.2° declarat qd dixerat.3° ex his que dixerat oſtēdit itentū.vz quō qd qd eſt ſe hēt ad demſtationē qz eadē via demſtatiua ſcim⁹ qd qd eſt. ⁊ qz eſt.2ª ibi [Hoc autē ſi eſt aliqñ.] tertia ibi [Sed q̃cūqz qdē ꝑm accñs.] Dic ergo [Quo aut mō ꝓtingat] ſup.via demſtatiua hic qd qd ē [dicem⁹ iterū ex ꝑncipio.] q.d.ꝑus executi ſum⁹ de hoc oponēdo.poſtea iterū ſpeculati ſum⁹ hoc diſtiguēdo oſtēdētes q̃ ꝑm ꝓcluſionē ſimplicē pōt demſtatiue ꝓcludi qd qd eſt.ꝑm aut ꝓcluſionē reduplicatiuā nō pōt ꝓcludi qd qd eſt.ꝑm q̃ hui⁹ demſtatiue ⁊ uere.ſz ſolū ꝓbabilr ⁊ logice.nūc aut iterū tertio uolum⁹ de qd qd eſt exequi q̃ſi ex ꝑncipio ſerioſe circa ipm vitatē determinando. quō ad demſtationē ſe habeat.ſiue accipiat ut mediū.ſiue ut diffō.ſiue ut cauſa.qd ut fiat.ꝑmo cōparat qd quid eſt.ad ipm qz eſt.⁊ qd eſt ad ſi eſt dicens. q̃ [ſicut eni ꝓpter qd querimus habētes qz.] q.d.q̃ aliqñ ꝓtingit q̃ ꝑus ſcimus qz ⁊ poſtea querimus ꝓpter qd [aliquādo manifeſta ſunt ſimul] ſup.qz ⁊ ꝓpter qd. ⁊ ſubdit [ſed neqz prius poſſibile eſt cogſcere ꝓpter qd q̃z qz.] q.d.q̃ poſſum⁹ ſcire qz ꝑuſq̃z ꝓpter qd.⁊ poſſumus ſcire ſimul qz ⁊ ꝓpter qd.ſed q̃ prius ſciam⁹ ꝓpter qd.q̃z qz eſt ipoſſibile.⁊ ſubdit.q̃ [manifeſtū eſt ſimiliter ⁊ qd qd erat eſſe.nō eſt] ſup.cognoſcere [ſine qz eſt.] i.ſine ſi ē.qz [ipoſſibile eſt eni ſcire qd eſt.ignorātes ſi eſt.] q.d.q̃ ſicut in qōnib⁹ cōpoſitis ſe hēt ꝓpter qd ad qz q̃ nō poſſum⁹ ſcire ꝓpter qd eſt ignorātes qz eſt.qz ſic in qōnib⁹ ſimplicibus ſe hēt qd quid erat eē ſiue qd eſt ad ſi eſt.q̃ nō poſſum⁹ ignorare ſi eſt ſciētes qd eſt.loquēdo de qd rei.quod nō eſt niſi entiū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aut ſi eſt aliqñ qdē ꝑm accñs hēm⁹ aliqñ vo hñtes aliqd ipi⁹ rei:ut tonitruū. qm̄ ſon⁹ qdē nubiū eſt. ⁊ defectū:qm̄ ꝑuatio q̃dā lumiſ ⁊ hoiez qdā aial eſt. ⁊ aiaz numerū ſeipſuz mouentem.

¶ Declarat quō ꝓtingat ꝑ̃. vz q̃ aliqñ ꝑus ſcim⁹ qz eſt. uel ſi eſt q̃z ꝓpter qd eſt.uel quid eſt.aliqñ aut ſil.nā ſi ſcim⁹ per mediū accñtale.tūc poſſum⁹ ſcire qz eſt talis paſſio in tali ſubo.neſcim⁹ tñ ꝓpter qd.ſed ſi ſcim⁹ per mediū diffinitiuū ⁊ per cām.ſciendo qz eſt ſcim⁹ ⁊ ꝓpter qd.⁊ qd dictū eſt in qōnib⁹ cōpoſitis vitatē hēt in ſimplicib⁹.ut ſi ſcim⁹ de aliq̃ ſba ſi eſt per mediū accñtale. nō oz q̃ ſciam⁹ qd eſt.ſed ſi ſcim⁹ p mediū diffinitiuuz ⁊ eēntiale ſciendo ſi eſt ſcim⁹ ⁊ ꝓpter quid eſt.ſō aut q̃ [ꝑ̃ aut ſi eſt aliqñ ꝑm accñs hēm⁹.] i.p mediū accñtale [aliqñ vo ut hñtes qd ipi⁹ rei.] i.per mediū diffinitiuū ⁊ per ſe [ut tonitruū.qm̄ eſt qdā ſon⁹ nebularū] poſſum⁹ ſup.ſcire per mediū accñtale.⁊ p mediū diffinitiuū.utputa.ſi cogſcerem⁹ lunā eſſe ꝑuataz lumine. qz in plenilunio nō exñte tpe nebuloſo corp⁹ nr̄m nō faceret vmbrā ex oppoſito lune.uł poſſem⁹ hoc ſcire p mediū diffinitiuū ⁊ p cām per ſe.⁊ ſ̃bdit.q̃ [⁊ hoiez

qm̃ est qd̃dã aial_]sup.possum⁹ scire per mediũ eẽntiale ⁊ accũtale_⁊ aiam.qm̃ est nũs seip̃m mouẽs_]sup. possum⁹ utroq; mõ scire.tunc ergo supplẽda est lr̃a q̃ cũ possum⁹ aliq̃ scire tã in substãtijs q̃z in accũtib⁹ per mediũ accũtale ⁊ per medium diffinitiuũ ⁊ per se.qm̃ est cognitio per mediũ accũtale tũc p̃us scim⁹ si est q̃z quid est. accepit si est large,put in ip̃m qz est quoddã si est.qm̃ aũt est cognitio per mediũ diffinitiuum ⁊ per cãm per se.tunc sil' utrũq;. ¶ Deide cum dicit.

¶ Qd̃cũq; qdẽ p̃m accũs scim⁹ qz sũt:neẽe est nullo mõ hẽe ad ip̃z qd est.neq; eni qz sũt scim⁹. q̃rere ãt qd est nõ hãtes qz est: nihil est q̃rere.de qbuscũq; ãt hẽm⁹ qz ẽ: facili⁹ ẽ q̃rere qd ẽ.Quare quẽadmodũ hẽm⁹ qz est:sic hẽm⁹ ⁊ qd̃ qd est.

¶ Ex his que dixerat ꝛcludit itentũ.vz q̃ eadẽ via habemus qz est ⁊ qd est.nam cum scim⁹ qz est per accũs. qz ꝓprie si nõ scim⁹ qz nõ scim⁹ quid.si aũt scimus qz per se sicut scimus qz sic scim⁹ ⁊ quid.iõ ait._Quecũ q̃z aũt p̃m accũs scim⁹ qz sũt necesse est nullo mõ se hẽre ad quid est_]cui⁹ rõ est.qz_neq; eni scim⁹ qz sunt._] q.d.q̃ sciendo qz per accũs nullo modo nos habem⁹ ut hoc mõ sciam⁹ quid.nã hoc mõ neq; ip̃m qz est scimus.⁊ subdit.q̃_querere aũt quid est nõ habẽtes qz est nihil est querere:sed cũ habemus qz est_]sup.ex his que sunt per se_facilius est hẽre quid est q̃re_]ergo qz sic est_quẽadmodũ habem⁹ qz est.sic ⁊ hẽmus ⁊ _]illud_qd̃ quid est_]siue ad id qd̃ quid est. ¶ Notãdum autez q̃ si habemus.qz est ex his que sunt per se.sicut habemus qz est sic habem⁹ ⁊ quid est:ut si habem⁹ cõpletã sciaz de qz est cũ hoc nõ possit haberi.nisi per qd̃ quid est oportet q̃ cõplete sciamus ⁊ quod quid est.si autem complete scimus qz ⁊ icomplete scimus quid. ⁊ hoc in substãtialib⁹ ⁊ in accidẽtalib⁹.ut si complete scimus de aliquo q̃ sit aial opz q̃ ⁊ cõplete sciam⁹ qd sit aial.nam scire quid sit aial est scire ꝓpter quid aliquid sit aial. ⁊ scire quid sit equilaterus est scire cãm ⁊ ꝓpter quid hic triãgulus qui est iter duos circulos sit equilater⁹. ⁊ qz nõ est scire qz:nisi per ꝓpter qd nõ ꝛtingit scire qz.nisi sciam⁹ ꝓpter quid.sic ⁊ in accidẽtib⁹ sicut scim⁹ qz ẽ eclipsis sic scim⁹ quid ⁊ pp qd est eclipsis.nisi sciuerim⁹ qz est eclipsis per mediũ accũtale qd̃ scire nõ esset scire. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ eadẽ via habem⁹ qz ⁊ qd.uel qz ⁊ ꝓpter qd. ¶ Dõm. q̃ eadẽ via demr̃atiua habem⁹ utrũq;.sed in demr̃atione duplex est ꝓcessus.vn⁹ cõpositiu⁹ ut cũ ex cã ꝓcedim⁹ in effectũ.⁊ cũ ex p̃missis imus ad ꝛcl'onẽ.⁊ isto mõ hẽm⁹ qz.nã qz ẽ per dẽmr̃onẽ ꝛcludit.ali⁹ est ꝓcessus resolutori⁹.ut cũ ex effectu im⁹ ad cãm.cũ ex ꝛcl'one regredimur sup p̃missas.nã via resolutoria ẽ resoluere ꝛcl'ones in p̃missas.⁊ hoc mõ per demr̃ationẽ hẽtur ꝓpter qd.nã ꝓpter qd in demr̃atiõe p̃mittit.sicut qz per demr̃ationẽ ꝛcludit.⁊ qz eadẽ est via qua itur a cã in effectũ ⁊ ab effectu i cãm.sicut eadẽ est via qua itur athenis thebas:⁊ thebis athenas:eadẽ via hẽm⁹ qz ⁊ ꝓpter quid.si q̃ hẽmus qz ex his que sunt per se.⁊ via demr̃atiua:facile est hẽe ꝓpter qd.statim eni poterim⁹ hẽe qd siue ꝓpter qd.resoluẽdo ꝛcl'onem in premissas.sed si hẽrem⁹ qz nõ via demr̃atiua.sed per mediũ accidẽtale: stultũ eẽt hoc mõ via resolutoria quẽrere quid uel ꝓpter quid.nã resoluẽdo talẽ ꝛclusionẽ in tale mediuz nec hẽremus qd nec pp qd.qz mediuz accũtale nec dicit qd nec pp quid. ¶ Deinde cũ dicẽ.

¶ Quoz igit hẽm⁹ aliqd ipi⁹ qd̃ qd est.Sit p̃mũ qdẽ defect⁹ in quo.a.luna in quo.c. oppõ terre in q̃.b.utrũ igit deficit aut nõ b.q̃rere ẽ utrũ est aut nõ.Hoc ãt nihil differt q̃rere q̃z si est rõ ip̃i⁹.⁊ si sit b̃ ⁊ illõ dicim⁹ cẽ cui⁹ rõ est:aut q̃lis ꝛtradictiõis est. Utrũ hãdi duos rectos aut nõ hãdi.

¶ Qd̃ dixerat exponit in terminis.Circa qd̃ duo facit. qz p̃mo exponit in terminis qm̃ hẽmus qz per mediũ essentiale.2° qm̃ per accũtale.ibi_Cũ aũt iueniam⁹._] Dicit ergo q̃_quorũ._]i.de qbus_igit habemus ali quid ipsius qd̃ quid est._]q.d.q̃ de quibus scimus qz iciẽdo de eis aliqd ipsius qd̃ quid est.i.de qbus scim⁹ qz per mediũ essentiale de talib⁹ sup.scim⁹ simul qz ⁊ ꝓpter qd.⁊ q̃ sic patet in terminis.nã_p̃muz qdẽ fit defect⁹ in quo.a._]i.maioz extremitas_luna in quo c._]i.mioz extremitas_oppositio terre_]que est uera cã ⁊ p se mediũ.q̃re luna deficit sit_]in quo.b._]i.medi⁹ termin⁹ sit.⁊ subdit q̃ utrũ qdẽ deficit aut nõ_]deficit sup.luna._b.querere est aut nõ ẽ._]q.d.q̃ querere de ꝛclusione.ut querere utrũ luna deficit uel nõ est querere de medio.ut utrũ est mediũ uel nõ. ⁊ subdit. q̃_hoc aũt nihil differt querere q̃z si est rõ ipsius._]nã mediũ est ipsa diffinitio ⁊ rõ ipsa.nã querere si defect⁹ est.est querere de medio ⁊ subdit_ut querere qd defect⁹ est uel ꝓpter qd defect⁹ est_]idẽ est ergo querere de ꝛclusione ⁊ de medio ⁊ subdit.q̃_⁊ si sit hoc.⁊ illõ dicim⁹ eẽ_]ut sit qd.est qz.⁊ ecõuerso.⁊ si scimus qd scimus qz ⁊ ecõuerso.⁊ si querim⁹ de qz querimus de qd ⁊ ecõuerso.qz eadẽ est qõ de utroq; ⁊ eadẽ via hẽmus utrũq; ⁊ subdit.q̃_aut q̃lis._]i.cuiusmodi_ꝛtradictionis est rõ_]ut utrũ habẽdi duos rectos.aut nõ hãdi._]q.d.q̃ hoc v̊itatem hẽt in q̃licũq; rõne ꝗdictionis.i.in q̃libet pte ꝗdictionis.ut querere utrũ hẽat duos rectos.est querere.utrũ sit mediũ.⁊ querere de altera pte ꝗdictionis.ut utrũ nõ hẽat est querere utrum nõ sit mediũ.tũc ergo est supplẽda rõ q̃ cũ semp qõ cõclusionis referat ad mediũ.⁊ cũ eadẽ sit qõ de ꝛclusione ⁊ de medio:cũ ꝛcl'o dicat qz.mediuz aũt dicat qd. eadẽ via habet qz.⁊ quid.nõ differret nisi ficut differt via qua itur thebis athenas:⁊ athenis thebas.si eniz scimus ire a causa in effectum ⁊ habemus quia.⁊ facile est regredi ab effectu in causam.⁊ habere quid uel ꝓpter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cũ aũt iueniam⁹ simꝶ qz est ⁊ ꝓpter qd. Scimus si per media sit.si v̊o nõ scimus qz:ꝓpter quid aũt non.

¶ Exponit in terminis.qm̃ hẽm⁹ qz per mediũ accũtale. Circa qd̃ duo facit.qz p° ꝛtinuat dicta dicẽdis.2° exequit de itẽto ibi_Sit q̃ luna._]Dicẽ q̃_Cũ aũt iueniam⁹_]sup.qz p mediũ eẽntiale_sil' scim⁹ qz.⁊ pp qd si p media_]eẽntialia_sit_]tal' itẽtio_si v̊o nõ_]hẽm⁹ sup. qz p media eẽntialia_]scim⁹ qz pp qd ãt ñ_]sup.scim⁹. ¶ Nõn ãt q̃ scire põt sumi ꝓpe ⁊ large.cũ eniz scire ꝓpe nõ sit nisi p cãm ipole ẽ scire qz. nisi sciam⁹ ꝓpter qd.sed loquẽdo de scire large,put nõ solũ se extendit ad scire per cãm. sed scire per signũ. sic possum⁹ scire qz ⁊ nescire cãm siue ꝓpter quid. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sit igit luna.c.a.defect⁹ plenilunio vmbrã nõ posse facẽ nl'o nr̃m medio exñte. mãifestatio in q̃.b.Si q̃ in.c.est.b.qd̃ ẽ nõ posse facẽ vmbrã cũ nullus nr̃z medi⁹ sit. In hoc aũt.a.qd̃ est deficere q̃ qdẽ deficit manifestũ est.hz pp qd nõ dicit ⁊ qz defect⁹ est qdẽ scim⁹.Quid aũt est nescim⁹.

¶ Exequit de itẽto.siue exponit in terminis qm̃ scimus p mediũ accũtale.ꝓpter qd̃ sciẽdũ q̃ luna nõ eclipsat

nisi in plenilunio. si ḡ luna exūte plena scim⁹ eam eclipsari p iterpōnē terre. scim⁹ ꝗ p mediū eēntiale. i. p cāz per se. sz si scim⁹ eclipsari. qz corp⁹ nr̄m nō facē vmbrā. posito tū q nō sit tps nebulosū z q nihil sit mediuz iter nos z lunā ipediēs lumē lune. q nō ueniat ad corp⁹ nr̄z. sic eni cōgscē lunā eclipsari ē scire p mediū accidētale. corp⁹ eni nr̄m nō facē vmbrā ad lumē lune. nō est cā q luna eclipsēt. sed ecōuerso. eclipsis lune est cā q luna nō mittat radios suos usqz ad nos. z q corp⁹ nr̄z nō faciat vmbrā. duo ḡ fac. qz p⁹ exponit in terminis. quō ꝗ mō scito qz nescim⁹ pp qd. 2⁹ exponit in terminis quomō scito qz querim⁹ qd. ibi _Cum manifestū sit. _Dicit ḡ _Sit ḡ luna. c. _i. minor extremitas _a. _i. maior extremitas sit _defect⁹. lunā plenā non posse vmbram facere. nullo exūte medio. _i. in medio _nr̄z. _i. respectu nr̄i. siue iter nos z lunā. demr̄o. uel ut hēt alia trāslatio _mānifestatio in quo. b. _q. d. q ꝗ mō hēat manifestatio q luna eclipsēt. qz corpa exposita ad lunā nō faciūt vmbrā. talis ḡ manifestatio sit. b. i. accipiat ut mediū _si ḡ in. c. _i. in luna _est. b. qō est nō posse facē vmbrā cū nullꝰ nr̄z sit mediū. _i. sit hīs aliqō mediū. uel aliqō obstaculū qō accipiat sibi lumē lune. z si ulterius _in ꝗ. _i. i nō posse vmbrā facē ē. _a. qō ē deficē _si sic ē. z _qz deficit _luna _manifestū est. sz pp qd _deficit _nōdū est _sup. manifestū _z qz defect⁹ ē scim⁹. qd aūt ē _defect⁹ _nescim⁹. _Formabit ḡ sic fillꝰ. oē corp⁹ lumiosuz in suo plenilunio nō faciēs vmbrā ad corp⁹ oppositū cū nihil existat mediuz iter ipm corp⁹ lumiosuz. z ipm corp⁹ oppositū ꝗ totuz est p medio z ꝗ totū sit. b. in ꝗ ḡ gdē. i. in hoc corpe sic se hūte est. a. i. est defect⁹. luna aūt est tale corpus. ḡ luna deficit. sic aūt scire defectū lune est scire p accnāle mediū z est scire qz. nō pp qd. ¶ Deinde cū dicē.

¶ Cū aūt manifestū est qz. a. in. c. sit sed pp qd est. Est querē. b. qd est utrū sit obiectio aut ꝓuersio lune aut extinctio. Nec aut est rō alterius extremitatis ut in his que sūt ipius. a. est eni defect⁹ obiectio terre.

¶ Ondit quō scito qz q̄rim⁹ pp qd. Circa qō duo fac ꝗz q duo exēpla adduc ibi _qd āt ē tonitruū. _Dicē ḡ q _cū āt manifestū _sit ut _cū āt mantiestū est i. c. _i. q defect⁹ sit i luna _sz pp qd ē. q̄rere. b. ꝗ qdē qd sit. _q. d. q q̄rere pp qd deficit luna ē querē ipz. b. siue ipz mediuz qd ē. siue qd sit tale mediū _ut z sit obio ut ꝓusio lune. aut extictio _z ꝗdit q _ꝗ āt. _i. ꝗ mediū _ē rō. _i. ē diffō _alterius terminī ut ē his q̄ sunt ipi⁹. a. _q. d. q mediū i demr̄atiōe ē diffō termini qō figtur p. a. vñ ꝗdit. q _est autē defect⁹ obio. _i. iterpō _terre. _q. d. q diffō. d. pp qd ipi⁹ defect⁹. siue ipi⁹ eclipsis ē ipa obio. siue ipa iterpō terre. z talis diffō est mediū i demr̄atione. ḡ plane vult pbs q diffō termini q figtur p. a. siue diffō maioris extremitatis. ut diffō passiōis ē mediū i demr̄atiōe. qz q̄rere tale mediū z talē diffōnē ē q̄rere pp qd ut ipe in lr̄a inuit ꝗz mētē pbi. nō diffō dicēs qd ꝗdi. sz dicēs pp qd passiōis est mediū in demr̄atiōe. sed de ꝗ in seqnti qōne q̄rem⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō mediū z cā ipi⁹ eclipsis lune est obio uel ꝓuersio lune ut extictio. ¶ Ddz. q cū scim⁹ qz luna pdit lumē nō poterim⁹ imaginari nisi triplicē cāz q̄re luna pdat lumē. triplr ḡ imagiari pōt q luna lumē hēat. ut q hēat lumē ab alio ut iō splēdeat: qz sol illumiat eā. uel q hēat lumē a se. z ꝗ dupl̄r. ut q ps sit lumiosa z ps tene brosa. ut q tota sit lumiosa. si eniz luna habet lumē ab alio. sic hēt ꝑm vītatē. tūc eclipsis erit obio. siue interpositio. scito eni q luna hēt lumē ab alio. statim potetrim⁹ cogitare q luna ꝗ mō eclipsat z pdit lumen. qz aliqd obiicit z aliqd iterponit iter ipam z iter illud a quo hēt lumē. si vo luna a se hiet lumē. z ptiz eēt luminosa z ptiz tenebrosa: tūc cā eclipsis ei⁹ eēt ꝓuersio. uti videret nobis luna obscurari. qz ꝓuerteret se z vteret nobis ptē tenebrosaz. z q tūc cā eclipsis lune esset ꝓuersio. Si aūt eēt tertio mō q luna hiet lumē a se: z eēt tota lumiosa. tūc nō posset eē eclipsis lune nisi extinctio lumis in luna. ut forte qz luna in suo motu obuiaret alicui hūido in quo extigueret. uel forte ꝓoccuparet a tēpestate magni uēti. z ꝗ mō uēt⁹ in eā irruēs extigueret ipaz. Forte aūt posuit pbs oēs istas cās eclipsis. qz forte oēs iste fuerūt pōnes pbos. ut aliq assignātes cām eclipsis lune assignauerūt cāz uerā ut obiectionē uel iterpōnē. aliq aūt fantasticā. ut ꝓusionē uł extictionē. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs qz nō vi q ꝗ sit uerū. qz si luna hēret lumē a se z eēt tota luiosa. q nō posset eclipsari nisi extigueret lumen eiꝰ. nā sol hēt lumē a se z est totꝰ lumiosus z eclipsat: nec tū lumen eiꝰ extiguit. Ddz q ꝗ dictū pṡupponit supius dictuz. Jā eni dictū est supi⁹ z suppositū est q sciam⁹ qz luna eclipsat: z q sciam⁹ ꝗ isto mō q corp⁹ nr̄m in plenilunio ad lunā expositū nō faciat vmbrā. ita tū q nihil sit mediū iter nos z lunā. qō nō posset eē nisi uere ꝗz vītatē luna lumē pderet. Si sol aūt eclipsat ꝗ est qz luna se iterponit in medio iter nos z solē. sz iā positū est q luna nō eclipsat ꝗ mō q aliqd se iterponat iter nos z eā. si ḡ hēt lumē a se z est tota lumiosa z eclipsat. nō q aliqd se iterponat iter nos z eā: hoc eē non posset nisi extigueret lumē eius. non tū est multū curāduz de exēplis pbi. exempla enim ipse ponit non qz ita sit. sed ut sentiat qui adiscit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid est tonitruū ignis extictio in nube: pp qd tonat: pp extigui ignē in nube. Sit nubes. c. tonitruū. a. extictio ignis. b. in. c. igit nube ē. b. extiguit eni i ipa ignis. ꝗ aūt a. sonꝰ z est. b. rō ipi⁹. a. p̄mi termini. si aūt iterū huiꝰ mediuz sit ex reliqs erit rōnibꝰ.

¶ Ponit aliūd exēplū dicēs _Quid aūt est tonitruū. _q. d. si scirem⁹ de tonitruo qz ē. z uellem⁹ scire qd est. ꝗ mō scirem⁹ qd est tonitruū: qz _est extinctio ignis in nube. Sit ḡ nubes. c. _i. minor extremitas _tonitruū. a. _i. maior extremitas _extictio ignis. b. _i. medi⁹ termin⁹ _i. c. ḡ nube est. b. extiguit eni i ipa ignis ꝗ aūt. _s. extictio ignis siue. b. est _sonꝰ nebulaz. _i. ē tonitruū. Et ꝗdit. _est rō ipi⁹. a. p̄mi termini. _q. d. q extictio ignis q̄ assignata ē: est cā tonitrui. p⁹ rō. i. ē diffō. d. pp qd p̄mi termini ipi⁹. a. ꝗ est maioris extremitatis siue passiōis. Iterū ḡ repetit pbs. q diffō passionis sit mediū in demr̄atiōe. Fozabit ḡ sic demr̄o. In q̄cūqz est ꝗ. i. b. siue extictio ignis i illo est sonꝰ nebularū siue nubiū. i. tonitruū. sz i nube est extictio ignis. ḡ z ē. z ꝗdit _si āt iterū hꝰ. _s. extictiōis ignis _sit _aliqd _mediū erit ex reliqs rōnibꝰ _mānifestū. q. d. q tonitruū, pbat de nube p ꝗ mediū. p extictionē ignis si iterꝓ extictio ignis hēt aliō mediū p qō, pbet de nube erit ex alia rōne mānifestū. ¶ Dubitaret forte aliqs utrū ꝗ sit uerū exēplū q tonitruuz causet ex extinctione ignis. ¶ Ddz. q ꝗ dicē ꝑm opionē empedoclis: qui ꝗ posuit. Opio tū pbi est. q tonitruū cātur ex pcussiōe exalationis sicce ad uētrē nubis. idē eni ꝗz ipz vi eē cā tonitrui terremotꝰ z uētī. uapores eni icluſi i terra z nō iueniētes exitū ex pcussiōe quā faciūt ad cauernas terre. pcutiūt terrā z faciūt terremotū. vt⁹ eni radioz solariū z stellaz ptigit ad q̄scūqz ptes terre. Uapores ḡ exūtes in cauīnis terre p talē vtutē cōmoti si nō iueniāt libez exitū z ꝓcutiūt terrā z faciūt terremotū. sic si poneret castanea in igne: z nō icideret. calor ignis cōmoueret aliqs uapores ī castanea exūtes. uapores ḡ illi cōmoti

nō iueniētes exitū cōmouēt castaneā ⁊ cōmouēt ignē si sub igne sit castanea posita: ⁊ q̄si ad modum tonitrui castaneā frāgūt. sic uapores sub terra ul' in terra iclusi cōmouēt terrā. ⁊ faciūt terremotū. Inclusi aūt in nube ex repcussione eorū ad uētrē nubis: cōmouēt nubes ⁊ faciūt tonitruū. In aere aūt uapores tales cōmouēt aerē ⁊ faciūt uentū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si qdē igit accipit qd qd ē ⁊ notū sit ē dictū: q̄re sillus qdē ipi⁹ qd est nō fit necē demrātio. māifestū tñ ē p sillz ⁊ p demrātionē. Quare necē sine demrātione est cogscere qd qd est: cui⁹ est cā alia. necē est demrātio ipsi⁹: sic ⁊ in oppositiōib⁹ dixim⁹.

¶ Uel ut hēt alia trāslatio. ⁊ meli⁹ ⌊ Quō qdē accipit ⌋ epilogat circa determiata. d. ⌊ Si qdē igit accipit qd ⁊ q̄lr sit notū ⌋ pz ⌊ qd est. dcm̄ est ⌋ sup. sup. ⁊ sbdit q ipi⁹ qd est sup. dcm̄ est sup. ⌊ q̄re qdē nō sit ipi⁹ sillo. ne qē demrātio ⌋ ⁊ lz ipm qd qd est non possit sillogiçari neqē demrari ⌊ tñ ⌋ ipz qd qd est ⌊ est manifestū p sillz ⁊ demrationē ⌋ nō tanq̄ ꝯ demrans sz tanq̄ mediū demrātū. Et sbdit. ⌊ q̄re neqē sine demrātiōe ē. ⌋ i. ꝯtigit ⌊ cogscē qd qd est. cui⁹ est altera cā sine demrātiōe nec demrātio est ipi⁹ ⌋ qd qd ē ⌊ sic dixim⁹ in oppōnib⁹. ⌋

¶ Nōn^m aūt q phs multipliē logē ualde de qd qd est. nā aliqñ p qd qd est itelligit qlibet gen⁹ diffōnis. aliqñ p qd qd est itēdit diffōnē dicētē qd quē est demrationis ꝯ. aliqñ p qd qd est itēdit diffōnē q est mediūz in demrātione. nā ⁊ sup dixit q idē est qd qd est ⁊ pp qd est. h aūt logē de qd qd est h mō. vz put est mediū i demrātiōe. talis ꝯ qd qd est nō ē demrātio. qr tale qd qd est p demrationē nō ꝯcludit. Rursus tale qd qd est hētur nō sine demrātiōe. i. hētur p demrationē ⁊ via demrātiua nō cōpositiua eūdo a pmissis ad ꝯnē. sz resolutiua eūdo ab effectu ad cām. siue a ꝯne ad pmissas. ¶ Nōn^m ēt q ea que hñt cām q̄rere qd: eorū est q̄rere mediū demrātiuū. q hñtū cāz ꝯtigit cogscē qd qd est p demrationē. nō q ipi⁹ sit demrātio. nec q qd qd est demrēt uel p demrationē ꝯcludat. sz ipz qd qd est cogscim⁹ p demrationē tanq̄ mediūz demrātiuū.

¶ Est aūt quorūdā quedam altera causa: quorundā autem nō est.

¶ Postq̄ phs oñdit quō se hēt qd qd est ad demrationē put qd qd est hēt rōnem medij. In pte ista ut dicebat oñdit quō qd qd est se hēt ad demrationē: put qd qd est hēt rōnē diffōnis. ul' est id qd p diffōnē exp̄mit. Circa qd tria fac. qr p⁰ p̄mittit quedā ptinētia ad ipa diffinita. 2⁰ q̄daz ptinētia ad ipas diffōnes. 3⁰ ex his que dixerat oñdit quō talia se hēant ad demrationē. 1ª ibi ⌊ Diffōnes aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quare mediū. ⌋ Dicē q̄ ⌊ ē āt quorūdā qdē altera cā ⌋ sup. per quam possit demrari ⌊ quorūdā āt nō est ⌋ sup. altera cā p quā possit demrari. hoc aūt p̄mittit q̄ztū ad ipa diffinita. qr quedā sūt demrātiua ⁊ hñt cām per quā pñt demrari. quedā aūt nō hñt cām per quā possint demrari: sed sūt suppōnes uel p̄ncipia in scia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Diffōnes qdē p̄m spēm facte nullū hñt mediū quo demrent: sed diffōnes p̄m materiā facte pñt hēre medium.

¶ Demittit q̄dā ptinētia ad ipas diffōnes. d. q ⌊ diffōnes aūt facte pz spēm. ⌋ i. diffōnes forales ⌊ nullū hñt mediū quo. ⌋ i. p qd demrēt ⌊ diffōnes āt facte pz māz pñt hēre mediū ⌋ sup. p qd demrēt. Appellat aūt h diffinitiōes māles illas qb⁹ iponit necitas. forales autē uocat que necitatē iponūt. ⁊ qr forā iponit necitatez māe ⁊ efficiens forie. diffō data p formā est forālis respectu diffōnis date p māz. ⁊ diffō data p efficiētē erit forālis respectu diffōnis date p formā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare manifestū ē. qm̄ eorū que sūt qd est. alia qdē sine medio: ⁊ p̄ncipia sūt eē: ⁊ que: ⁊ qd sūt supponē oz: aut alio mō manifestū facere. qd uere arithmetic⁹ facit. ⁊ nāq̄ qd est vnitatē supponit. ⁊ qr est.

¶ Oñdit quō talia se hēant ad demrationem. Circa qd duo fac. qr p⁰ oñdit q̄ sūt demrabilia ⁊ q̄ nō. 2⁰ descēdit ad uaria gēa diffōnū. ut oñdat q diffō sit demrabil ⁊ q nō. ⁊ ut oñdat q diffi⁰ sit demrātiōis ꝯ. ⁊ q demrātiōis p̄n^m. ⁊ q tota demrātio pōne differēs. 2ª ibi ⌊ Diffinitio āt. ⌋ Circa p^m duo fac. qr p⁰ oñdit q sūt idemrabilia. 2⁰ que demrabilia. ibi ⌊ Sz hñtiū mediū. ⌋ Dicē q̄ ⌊ Quare manifestū ē qm̄ eorū q sūt qd ē. ⌋ i. q sūt diffōnes. ul' q sūt hñtia diffōnes. ⌊ Alia qdē sūt sine medio ⌋ i. sūt idemrabilia ⌊ ⁊ sūt p̄n^a que ⁊ eē ⁊ qd sūt oz supponē. aut alio mō māifesta facē. qm̄ uere ⁊ arithmetic⁹ fac. nā qd ē vnitas ⁊ qr ē vnitas suppōit. ⌋ ¶ Nōn^m āt q ad p̄n^a nō ē rō. vñ talia nō possum⁹ demrare. uel q oz ea supponē. ul' alia via oz ea nota facē q̄z p demrationē. possem⁹ eni ea p q̄dā pbabilia declarare. nō āt possum⁹ ipa p demrationē ꝯcludē loquēdo de demrātiōe potissima que ē a p̄ori ⁊ p cāz. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sz hñtiū mediū q̄rū ē q̄dā altera cā substātie. ⁊ ipi⁹ eē per demrationē est sic dcm̄ est oñdere nō qd qd est demōstrātes.

¶ Oñdit q̄ sūt demrabilia. d. q ⌊ hñtiū mediū. ⌋ i. dmrationū q hñt mediū p qd demrent ⌊ q̄rū ⌋ demrabiliuz ⌊ ē q̄dā altera cā sbe ipi⁹ eē ⌋ talia ⌊ sic dcm̄ ē. p demrationē est oñdē. nō qd qd est demrantes. ⌋ ¶ Nōn^m āt q qñ aliqd hēt alterā cām sue sbe sui eē p qd possit demrari. tūc talia ē oñdē ⁊ cogscē p demrōnē. ¶ Dubitaret forte aliqs de eo qd i ifra dī. q qd qd ē nō demrātur. Uult eni q possum⁹ oñdē p demrationē ea q hñt qd qd ē ita tñ q nō scim⁹ ut demrantes ipz qd qd est. ⁊ tñ dicēt ifra q diffō dicēz qd p demrationē ꝯcludit. ¶ Dōz q ut sup dixim⁹ qd qd est ꝯcludit p demrationē. nō tñ cā reduplicatiōis ut in eo qd qd est. Rursus ut ꝯcludit qd qd est. h nō erit ut qd qd est. sz ut qr ē. dicem⁹ eni q ⁊ diffō ⁊ demrātio dīno hñt modū oppositū. nā diffō ipz qr ē oñdit ut qd qd. demrō ipz qd qd ē ut qr est. ut si vz diffiniri accñs. licet accñs nō sit aliqd pz se. ⁊ licet nulli⁰ accñtis sit ut qr ē. qr accñs nō ē ens. nisi qr est entis. attñ ut diffinit accñs. iduit quēdā modū sbe. qd qd ē q diffinit q̄ztūcū q̄z sit aliqd i alio: sp tñ diffinit. ut accipit tā q̄z aliqd pz se. ē ōrio est de demrātiōe. qr qcqd demrat. demrat ut aliqd i alio. si q ipz qd qd ē demrat. demrabit ut aliqd i alio. ⁊ sic acceptū qd qd ē. q̄rat q̄re ut qr est. diffō q nō dicē eē ul' nō eē. qr nō est. ppō sz solū dicē qdditatē rei. p demrationē āt nō cōcludit nisi. ppō. vñ si ꝯcludit diffō p demrationē ꝯcludet diffōnē eē i aliq. ꝯcludet q qd qd est nō ut qd qd ē. sz ut iduit quēdā modū de qr ē. ¶ Ulteri⁰ forte dubitaret aliqs. qr dixit quēdā hīe mediū p qd demrat. q̄ram^o q de illo medio demrātio utrū sit diffō sbi. ul' qd sit mediūz in demrātiōe. ¶ Dōm. q p̄m q̄sdā diffō subi est mediū in demrātiōe. qd dictuz vī fulcimētū accipe ex dicto phi in p̄n^o de aia. q ipz qd qd est sbi est oīs demrātiōis p̄n^m. Adducūt ēt ad h plures alie rōnes. q diffō subi sit mediū. q̄rū vna est. qr uel erit mediū diffō sbi uel passionis. nō passionis. ergo sbi. pbat assūptū. nā diffō passionis demrate est idē q passio. si q demōstrarēt passio per suā diffōnē demrarēt idez per idem. Sed a rō ad h idē sumit ex egperātia demrātiōis ul' is ad particularē. nā in demrātiōe particulari mediū est

ipm sbz qd pticulariter ꝓbat hic tres de ysochele per triagulū. sed ubicūqz ponit diffinitū eēntialr. loco eiꝰ pōt poni diffō. g̃ si triagulus ponit mediū in demratione pticulari poterit in tali demratione poni mediuz diffō triāguli que est diffō subi. ⁊ qua rōne in demratione pticulari pōt eē mediū diffō sbi. pari rōne ut videt poterit eē mediū diffō sbi in demratione uli. Fit ēt ad b̄ 3ª rō. nā ꝓstat q̄ passio demratur de sbo per aliqd mediū. illd g̃ uel est eēntiale sbo uel accntale. si eēntiale. g̃ est diffō subi. si accntale. g̃ passio demrata ierit subo per accns. ⁊ tūc accntiū per accns erit demratio: qd est iconuenies. Fit ēt ad b̄ ⁊ q̄rta rō. nā ut dictū est passio demrat per aliqd mediuz. qrēt g̃ de tali medio. utrū sit accntale uel eēntiale subo. si eēntiale statiz hēret itētū. vz q̄ per diffōnē subi. ⁊ per ea que sūt eēntialia subo demrat passio de sbo. si aūt illd mediū sit accntale. poterit g̃ demrari de subo. uel ergo p mediū eēntiale uel p mediū accntale. ul g̃ erit abire in ifinitū. qd est ipossē. uel non sp vnū accns demrabit p aliud sz erit deuenire ad aliqd accns qd imediate demrabit p ꝓpa pnª sbi sui p diffōnē eiꝰ. ¶ Adductis aūt rōnibꝰ. q̄ diffinitio subi sit mediū: uolumꝰ adducē rōnes q̄s credimꝰ eē ueras. q̄ diffō subi nō sit mediū i demratiōe. Ad qd declarādū ualet dcm phi. d. q̄ rō pmi termini uel ipiꝰ passiōis est pp qd ⁊ mediū in demratione. qd pz in exēplo suo posito. Mediū eni ad demrandū defectuz de luna est iterpō. ꝓstat aūt q̄ iterpō nullomō est diffō sbi. qz nullomō est diffō lune. sz est diffiꝰ ipliꝰ defectꝰ sive ipiꝰ passionis. Est eni diffiꝰ dicēs cām ⁊ per qd. si q̄reret eni qd est defectꝰ. dicerem q̄ cāliter est ipa iterpō terre. vñ in lectiōe supiori dixit phs. q̄ defectꝰ aūt est obio. i. iterpō terre. qd nō est itelligēdū formalr: sz cāliter. vult aūt sbi phs dicē q̄ defectꝰ sit ipa obio sive ipa iterpō. Cū g̃ demrat eclipsis. mediū in demratione non erit diffō lune uel diffiꝰ subi. sz diffiꝰ defectꝰ ⁊ diffiꝰ passionis. si bñ ꝓsideraṫ dictū phi b̄ est i demōstratione mediū. Utrū qz tenētes b̄ q̄ diffiꝰ sbi sit in demratione mediū ꝓcedūt q̄ diffiꝰ passionis possit eē in aliq̄ demratione mediū. tñ illa diffiꝰ passionis. uel illa passio que dicē pp qd alteriꝰ passionis iterū demrabit de sbo per aliqd pus. Et ad ultimū ut dicūt: deuenire est ad diffōnē sbi. que erit mediū in demratione. pp qd oñdemꝰ q̄ demrationes b̄ mō nō pcedūt utriqz sciētibꝰ geometriā. nā hic tres demrat de triāgulo per aliquā passionē porē. utputa per hēre anguluz extrinsecū. hēre aūt angulū extrinsecū eq̄liter duobꝰ itrinsecis sibi oppositis demratur per aliqd aliud. utputa per hoc q̄ ab illo angulo pōt duci linea eque distās tertio lateri. Rursus q̄ hec linea ducta eque distās secet angulū extrinsecū uel duos angulos eq̄les duobꝰ itrinsecis sibi oppositis. ꝓbat per hoc. qz ipossibile est paralellas ꝓcurrere. paralellas aūt nō ꝓcurrere nō ꝓbat. sed accipit tanq̄z pnᵐ. est eni hoc ualde ppinquuz. pm q̄ paralelle nō ꝓcurrāt. naz linee ꝓcurrētes ⁊ faciētes angulū semp uersus angulū ꝑs appꝛopiquant. ⁊ q̄z to magis distāt ab angulo. tāto magis distāt ab iuicē linee ergo faciētes angulū. semp plus distāt ab iuicez in vna pte q̄z in alia. si g̃ essent due linee eq̄liter distantes ab iuicē in q̄libet sui pte. ille nunq̄z ꝓcurrerēt. nec facerēt angulū. Sicqs g̃ itelligeret qd sint palelle. i. linee eque distātes. ⁊ qd sit ꝓcurrere ⁊ facē angulū. statī assentiret huic pnᵒ geometrico. q̄ palelle nō ꝓcurrūt. Ista g̃ q̄tuoꝛ se hnt per ordinē. per respectū ad triāgulū. vz paralellas nō ꝓcurrē. ⁊ lineā paralellā siue eque distātē tertio lateri triāguli diuidē angulū extrinsecū in duos angulos eq̄les itrinsecis oppositis. ⁊ angulū extrisecū ualere duos itrinsecos. ⁊ triangulū hic tres. ita q̄ semp vnū est pp qd alteriꝰ. demrant g̃ semp posteriora p pora. nec tñ oz deuenire ad diffōnē sbi. q̄ sit mediū in demratiōe. ut patuit in exēplo pallegato. sic rēt eni ibi tres demratiōes. nā pª demratio erit q̄ triāgulus hēt tres. per b̄ q̄ hēt angulū extrisecū equalētē. scda erit q̄ hēt angulū sic equalētē. qz per lineaz eque distātē tertio lateri hēt angulū extrisecuz diuisibilē in duos angulos eq̄les itrisecis. tertia erit q̄ hēt angulū sic diuisibilē. qz paralelle nō ꝓcurrūt. Ultra aūt nō cōtingit pcedē. qz iā facta est resolutio usqz ad pnᵐ usqz ad paralellas nō ꝓcurrē. ꝓstat aūt q̄ nihil istoꝛ est diffinitio triāguli. sz diffiꝰ triāguli annectet cuilibet istorū ad b̄ q̄ fiat demratio. diffiꝰ ergo subiecti nō est mediū sz est aliqd annexū medio. Uerū qz itellis hois nō gescit: ⁊ multis non fieret fides pp exēpla geometrica iā posita. q̄ diffō sbi non eēt mediū in demratione. sz annexū medio uolumꝰ ꝓbare oñsiue ⁊ ad ipossibile q̄ sic se hiet rei vītas: oñsiua quedā via ex b̄ sumeret. Dicemus eni q̄ passiones respectu sbi in triplo gradu se hnt. nā quedā passiones cū suis sbis faciūt ꝓpōnē ita dignā. ⁊ tāte dignitatis q̄ qlibet eam ꝓbat aucta. ⁊ ēt tales ꝓpōnes sūt tāte ꝓnalitatis q̄ nō determinent se ad vnū genꝰ sbi. cuiusmodi sunt cōes animi ꝓceptiones. ⁊ talis ꝓpō est. oē totuz est maius sua pte. inest eni toti tanq̄z ꝓprio sbo excedere ptē tanq̄z per se passio. ⁊ ex hac passiōe ⁊ ex b̄ subo sit quoddaz cōe pnᵐ: qd nullo mō igredit demrationē pm sbam: qd iō ꝓtingit. qz excedit genꝰ sbi in scia. nā nō est vna scia de q̄ titate ꝓtinua ⁊ de discreta. cū ergo pncipiū q̄ totū excedit partē. extēdat se ad utrūqz genus q̄ztitatis. si geometria q̄ est de q̄ztitate cōtinua ⁊ arithmetica que est de discreta demraret per tale pnᵐ non demraret ex pncipiis ꝓpriis. Scōs gradus passionū est. que non se extēdūt extra genꝰ subi. tñ sunt ita ꝓpinque sensui q̄ insunt sbo. q̄ in scia supponunt tanq̄z note penitꝰ subis: ⁊ hᵒʳ sūt palellas non ꝓcurrē duas lineas rectas supficiē non icludere. ꝓcursus eni linearū ⁊ iclusio supficiei non se extēdūt ad extra genꝰ ꝓtinui. tñ ita est ꝓpinquū sensui ⁊ paralellis isit hec passio non ꝓcurrere. ⁊ q̄ duabꝰ lineis rectis isit hec passio q̄ non sufficiant ad icludēdū aliquā supficiē q̄ supponunt de suis sbis q̄si note. tales eni passiones cum suis subis igrediunt demrationē pm sbam tanq̄z pnª ꝓpria discipline. sed nunq̄z per demrationē ꝓcludunt. Sūt ⁊ alie passiones in 3ᵒ gradu que icludunt in demrationibꝰ q̄s oz reducere ad has passiones nō ꝓclusas ⁊ in scia suppositas. passiones g̃ ꝓcluse ad passiones nō ꝓclusas. passiones aūt non ꝓcluse nō demrant. attñ robur ⁊ viz accipiūt ex passionibꝰ faciētibꝰ dignitatē. ⁊ iō ꝓpō que cōponit ex passione ⁊ ex sbo faciēte dignitatē ⁊ cōem ai cōceptionē dī nō igredi demrationē pm sbaz. qz nō assumunt tales ꝓpōnes tanq̄z pnª ꝓpria in demratione: sed roborāt pncipia ꝓpria in demratione assumpa. demrationes ergo pcedunt a passionibꝰ ꝓclusis usqz ad passiones non ꝓclusas ex qbꝰ fiunt ꝓpria pnª in scia. ultra aūt illas non est demratio. qz nō est ex coibꝰ demrare. Sicqs g̃ videret modū quō passiones cōcluse reducunt in passiones nō cōclusas. ultra q̄s non pcedit demratio: nunq̄z diceret q̄ diffiꝰ subi eēt mediū in demratiōe. sed diceret q̄ semp passio posterioꝛ demrat p passionē porē. sp posterioꝛ p porē donec deueniat ad passionē que cū sbo fac pnᵐ i scia. ⁊ quā nō est demratiue ꝓcludē in illa scia. Ad qd itelligēdū est diligenter notādū q̄ hᵒʳ pnª ꝓpria in scia q̄dāmō vtute ꝓtinentia que sūt in scia. nā talia pnª siue tales ꝓpōnes ꝓpt applicant ad aliud ⁊ aliud. aliud ⁊ aliud causant. siue aliud ⁊ aliud demonstrāt. ut hoc pncipiuz. paralellas non cōcurrere. applicatū ad triāgulū ꝓbat in triāgulo q̄ angulus extrinsecus triāguli per lineam paralellā ⁊ non cōcurrentēz diuidat in duos angulos eq̄les duobꝰ itrinsecis sibi oppositis. q̄ si b̄ pnᵐ applicaret

ad aliā figurā.utputa ad pēthagonū.ꝛ ab angl'o extri
seco penthagoni ducerēt aliq̄ linea eque distās alicui
lateri penthagoni.talis ductio nō causaret illō qd cāt
in triāgulo.vz q̄ diuideret angulū extrinsecū in duos
angulos eq̄les itrinsecis.demstrat'ꝛ ḡ nō descēdit a ge-
nere i gen⁹.qꝛ nō demstat per p̄n⁹ coia excedētia gen⁹
sbi sui.sz p̄n⁹ ꝓpria nō excedētia gen⁹ sbi sui pōt appli
care ad oia que sūt sub sbo.que applicata ad aliō ꝛ ad
aliud:aliud ꝛ aliud cānt. Semp ḡ demstrabit passio p
passionē donec deuentū sit ad passiones idemstrabiles
que cū suis sbis faciūt ꝓpria p̄n⁹ sciarū. Et ut melius
appareat qd vī dicem⁹ q̄ triāgulus est triāgulus ꝛ est
figura rectilinea.ꝛ est qd ꝯtinuū.ꝛ si scirem⁹ oēs passi
ones ei⁹ viderem⁹ oēs passiones que sūt ab ipo.ut triā
gulus est.ꝛ oēs que fluūt ut rectilineus est:ꝛ oēs que
fluūt ut qd ꝯtinuū est.ꝛ lz idē p̄m rē sit triāgulus recti
lineū ꝛ ꝯtinuū.ut sunt in triāgulo.qꝛ gen⁹ ꝛ spēs eā-
dē formā dicūt.attā qꝛ nō oꝛ dare tātā vnitatē in effe
ctib⁹ q̄ztā dam⁹ in cā p̄m aliō ꝛ aliud gen⁹ abstractio
nis.fluūt alie ꝛ alie ꝓpetates.ut alie ꝓprietates fluūt
ab hoie.ut hō est.ꝛ alie ut aīal ē.ꝛ alie ut sba est.sic qꝛ
ꝯtinuū est in plus q̄z rectilineuz.ꝛ rectilineū in pl's q̄z
triāgulus.aliq̄ ꝓprietates fluūt a triāgulo ut triāgu-
lus est.ꝛ aliq̄ ut ꝯtinuū est. demstat ḡ passio posterioꝛ
per porē donec deuentū sit ad illā passionē que imedi
ate fluit a triāgulo ut triāgulus est.quo facto querek.
utrū sit notū ul' q̄si notū q̄ talis passio ist triāgulo.q̄
si sit nō demstabit de triāgulo. sz h⁹ passio cū suo sbo
accipiet q̄si p̄ncipiū in geometria q̄ si non sit notū ul'
q̄si notū talē passionē iesse triangulo ꝓbabit per aliud
gen⁹ passionū.utputa per aliquā passionē cōpetētē tri
angulo.in eo q̄ est figura rectilinea.nā q̄ possit linea
eque distās duci ab angulo extrinseco triāguli nō cō-
petit triāgulo ut triāgulus est.sed ut rectiline⁹ est.ꝛ tū
per hoc ꝓbat de triāgulo q̄ hēat angulū extrisecū qd
cōpetit triāgulo ut triāgulus est. nulla eni figura hēt
angulū extrisecū equalētē.nisi triāgulus loquēdo de
figuris regularib⁹.ꝛ tū lineā ducere eque distantē ali-
cui lateri figure pōt cōpetē cuilibet figure.qꝛ quolibet
puncto dato linee ꝓposite cōtingit lineā eque distātez
ducē.passio eni que cōpetit triāgulo ut triāgulus pōt
demstrari de eo per passionē cōpetētē ei.ut rectiline⁹ est.
sic eclipsari per amissionē luminis a sole.qd cōpetit lu
ne ut luna est demstat de ea per iterpōnē terre qd cōpe
tit ei per aliqd coīus.utputa.ut corp⁹ est.ul' sic situata
est.sic ḡ ascēdēdo semp ad passiōes maioris abstractio
nis deueniem⁹ ad passiōes q̄ de suis sbis nō demstant.
sz accipiunt ut p̄n⁹ in scia.h̄ ḡ mō scia hēt certitudinē.
qꝛ reducit passiōes demstabiles q̄s notū est ieē sbis.h̄
mō scia hēt vnitatē put ad talia p̄n⁹ ul'ia que sunt pro
pria scie oia alia reducunt. nunq̄z ḡ diffō subiecti erit
mediū in demstratione.sz semp demstabit passio per pas
sionē:donec deuentū sit ad passionē idemstrabilem que
nota est iesse sbo.sed dices q̄ si postq̄z deuētū est ad pri
mā passionē cōpetētē triāgulo ut triāgulus.si illa pas
sio posset demstari de triāgulo per aliquā passionē flu
entē ab ipo ut rectilineus est:sequerent ut vī duo incō
uenientia.quoꝛ p̄m est q̄ passio illa demstata de triāgu-
lo nō cōpeteret triāgulo ut triāgl'us ē.cū demōstret de
ipo per passionē cōpetētē ei ut rectilineus est.ꝛm icō-
uenies est qꝛ tūc demstatio nō eēt per cām ꝓpriam.pp
qd sciēdū q̄ loquēdo de demstratiōe potissima de qua
hic loqmur nulla passio demstat de triāgulo que nō cō
petat ei ut triāgulus est uel que nō cōpetat ei p aliud.
Sz cōpetē p aliō est duplr.ut sepe dixim⁹.vz p aliō sbz.
uel per aliā cām.nulla eni passio demstata de triāgulo
cōpetit ei per aliō sbm.quelibet tū passio talis cōpetit
triāgulo p aliquā cām per quā demstat de ipo. passio
ḡ fluēs p⁹ a triāgulo in eo q̄ triāgulus poterit demstra
ri per passionē fluētē ab ipo in eo q̄ rectilineus.nec tū
pp h̄ hēbit q̄ passio sic demōstrata de triāgl'o cōpetat
ei per aliō sbm:sed solū per aliā cām qd demōstratiōi
nō repugnat.imo est in demstratione nēcīū.pp qd solu-
tū est icōueniēs p⁹.ꝛm aūt icōueniēs sciēdū q̄ mul
te nō sunt ꝓprie passiōes que sūt ꝓprie cāe.nā q̄ se in
terponat terra iter solē ꝛ lunā nō ē ꝓpria passio lune.
ut luna est.posse eni hīe talē situz q̄ iterponat se terra
iter ipam ꝛ solē:nō solū cōpetit lune.sz et cōpetit oib⁹
corporib⁹ que sunt in terra.iterponit enīz se terra iter
hoiem ꝛ solē.h⁹ ḡ iterpō que nō est ꝓpria passio lune.
est tū ꝓpria cā alicui⁹ passiōis exītis in luna.nā h⁹ in
terpositio cāt in luna eclipsim.qꝛ est corp⁹ luminosuz
hūs lumē a sole.h⁹ tū iterpositio nō cābit in hoie eccli-
psiz.qꝛ nō est corp⁹ h⁹ luminosuz.sic et ꝛ in triāgulo.
nā q̄ linea dicat eque distās lateri triāguli nō est ꝓpa
passio cōpetēs triāgulo ut triāgulus est.nā in multis
figuris rectilineis.imo in oib⁹ pōt duci linea recta di-
stās cuilibet lateri cuiuscūqz figure.sz h⁹ ductio linee
lz nō sit ꝓpria passio triāguli ut triāgulus est.est tū p
pria cā alicui⁹ passiōis cōpetētis triāgulo ut triāgulus
est.causat eni hec ductio aliqd i triāgulo.qꝛ causat q̄
angulus ei⁹ extrisec⁹ diuidat in duos angulos eq̄les
duob⁹ itrisecis:qd nō causat i aliq̄ alia figura.demstra
tio aūt semp oꝛ q̄ fit per ꝓpriā cāz.nō tū semp oꝛ q̄ fit
per ꝓpriā passionē.plus eni reqrit ad h̄ q̄ aliqd fit p-
pria passio q̄z ad hoc q̄ aliqd sit ꝓpria cā alicui⁹ ꝓprie
passionis.nā ad h̄ q̄ aliqd fit ꝓpra cā sufficit q̄ aliqd
causet in illo subo qd nō cāret in alio.sed ad hoc q̄ sit
ꝓpria passio nō sufficit q̄ illō qd causat in illo nō cau
set in alio.sed ultra hoc reqrit q̄ nullo modo illud re
periat in alio.ductio eni linee eque distātis licet aliqd
causet in triāgulo qd nō causet in figura alia.tū falsuz
est q̄ nō repiat in figura alia.cū ḡ deuentū est ad passi-
onē que nō iest per aliā ꝓpriā passionē nō opz q̄ sit de
uentū ad passionē idemstrabilē.qꝛ pōt inesse per aliā p-
priā cām. Reuertamur ḡ ad ꝓpositū ꝛ dicam⁹ q̄ cum
deuētū est ad ꝓpriā passionē triāguli in eo q̄ triāgu-
lus nō h̄ntem aliā ꝓpriā passionē p̄m q̄ hui⁹.querendū
est utrū sit notū uel q̄si notū talē passionē iesse sbo.
q̄ si sic non demstabit de eo:sed accipiet tanq̄z p̄n⁹ in
scia.sed si hoc nō sit notū uel q̄si notū lz nō hēat in triā
gulo aliquā ꝓpriā passionē triāguli per quā possit de-
mōstrari hēbit in eo aliquā aliaz ꝓpriā cām. Poterit
eni demōstrari per aliquā passionez altioris gradus ꝛ
maioris abstractiōis.utputa poterit demstari p aliquā
passionē fluentē a triāgulo non in eo q̄ triāgulus sz in
eo q̄ rectiline⁹. ꝛ ita facit geometra.non eni semp de
mōstrat ꝓpriā passionē per ꝓpriā passionē.sz semp de
mōstrat ꝓpriā passionē per aliquā passionē.que ul' est
ꝓpria passio uel saltē est ꝓpria cā.ostēsuz eni est q̄ pas
sio que repit in alio pōt eē ꝓpria cā alicui⁹ ut hēt eē in
sbo.ꝛ qd dixim⁹ de passionib⁹ cōpetētib⁹ triāgulo in
eo q̄ triāgulus:dm est de passionib⁹ cōpetētib⁹ ei in
eo q̄ est figura rectilinea.ꝛ isto modo est colligatio in
scia.ꝛ hoc mō scia hēt vnitatē qꝛ passiones inferioris
abstractiōis reducunt ad passiōes altioris abstractio-
nis ꝛ ille i altiorē abstractionē.donec deuēiat ad p̄n⁹
sciaꝯ.ꝛ h̄ mō scia ē vni⁹ gēlis sbi.ꝛ ex h̄ in alijs ꝛ alijs
sciētijs sunt alia ꝛ alia p̄ncipia.cū eni deuētū est ad p̄-
mā passionē triāguli p̄m q̄ huius:si nō est notū uel q̄si
notū hāc passionē iesse triāgulo.ꝛ si non est h̄ p̄n⁹ uel
suppō i scia:ꝓbabit per passionē altioris abstractiōis.
utputa p passionē fluētē a triāgulo in eo q̄ rectiline⁹.
q̄ licet nō sit ꝓpa passio triāguli.poterit tū ut patuit eē
in triāgl'o ꝓpria cā ꝓprie passiōis.ꝛ h⁹ passio qꝛ nō ē
ꝓpa passio triāguli:sz figure rectilinee nō demstabit de
triāgl'o sz de figura rectilinea p aliā passionē figure re
ctilinee.ꝛ illa p aliā donec deuētū sit ad passionē illā q̄

p⁹ fluit a figura rectilinea ꝓz q huⁿ. quo facto queret utrū sit notū uel q̃si notū talē passionē iesse subo. qd si sit nō demrabit. sed supponet in scia ⁊ accipiet tanq̃z pn^m. sz si ꝓ nō sit notū uel q̃si notuz hēbit aliquā cām supioris abstractiōis. utputa maior passio: que fluit a figura rectilinea in eo q est qd ꝛtinuū que passio lz nō sit ꝓpria rectilinee poterit tn̄ in figura rectilinea esse p ꝓpria cā illⁿ ꝓprie passiōis. ⁊ qr nō est abire sic in ifinitū ꝑm ḡdus abstractiōis. qr tūc trāscēderem⁹ sbm scie opz deuenire ad aliq̃s passiōes q̃s notū est uel q̃si notū inesse subis que cuz suis subiectis faciūt ꝓpositiones que supponuntur in scientijs ⁊ sunt ꝓncipia sciarum. ¶ Est aūt diligēter notādū q intellectui nr̄o sunt magis nota coia q̃z ꝓpria. ⁊ iō qn̄ in passionib⁹ minoris abstractionis nō est notū ꝑmā passionē inesse sbo opz ascēdere mō quo dixim⁹ ad passiones altioris abstractionis usqzquo deueniat ad passiones illas q̃s notuz est uel q̃si notū inesse sbis: ⁊ qr sic oia iferiora reducūtur in supiora donec deueniat ad ꝓpria ꝓncipia scie p que tota scia est vnita ⁊ colligata. Ex hoc aūt apparet quomō demrratio nō uadit a gīe in genus. sed semper ascendit ꝑm suuz genus. ⁊ semp resoluit in principia sui generis. utputa si in triāgulo reperiret rō continui ⁊ rō nūi. cū deuentū esset ad passionē ꝑmā triāguli ꝓz q huⁿ ⁊ non esset notū uel quasi notū talem passionez inesse subiecto. ⁊ uellet geometra hoc reducē ad notū accipiendo passiōes altioris abstractionis nō accipet que cōpetūt triāgulo in eo q nūs. sz que cōpetūt ei in eo q ꝛtinuū pp qd semp requeret suū genⁿ. Ex ꝓ etiaz manifestū est qd est in demrratione meditū. nā semp per passionē ꝓbat passio ⁊ nunq̃z recedit a gīe passionū. sed passio ꝓbata semp est passio ꝓpria. sz passio ꝓbās nō semp est passio ꝓpria. sz semp est cā ꝓpria. q̃zdiu eni sumⁿ in eodē gradu abstractionis passio ꝓbās erit passio ꝓpria ⁊ cā ꝓpria. sed qn̄ deuentū est ad ꝑmā passionē ꝑm talē gradū abstractionis: ⁊ non est notū talez passionē iesse sbo: opz eam notā facere per passionem altioris abstractiōis. que licet nō sit passio ꝓpria: erit tn̄ in hoc cā ꝓpria ꝓprie passionis. passio ḡ que est cā ꝓpria est meditū passionis demōstrate: ⁊ ipsa est rō dicens ꝓpter qd passiōis demōstrate. ut que est rō dicēs ꝓpter qd eclipsis iterpositio terre. ⁊ que est rō dicens ꝓpter qd de hie tres est ipse angulus extrinsecⁿ. vñ ⁊ phs uolēs assignare diffōnē eclipsis dicit q eclipsis ē obiectio terre uel iterpositio terre. sic si uellemus assignare diffōnem de hie tres diceremus q hēre tres est hēre angulū. diffōnes ergo que sunt meditū in demrratione sunt diffōnes cāles non eēntiales. nam eclipsis nō est eēntialiter iterpositio terre. sed est hoc cāliter. qr cātur ex tali iterpōne tanq̃z ex ꝓpria cā. ¶ Postq̃z diu sumus conati via oñsiua declarare qd sit in demrratiōe meditū uolumⁿ ꝓ idē oñdere ducēdo ad ipossibile q diffō subi nō sit hⁿ meditū. ⁊ ne laboremⁿ in equoco distinguamⁿ de diffōne ut distinguit themistius circa ꝑn^m ꝑmi libri dicēs. q duplex est diffō. vz que significat nomē. ⁊ diffō significans subam rei. ⁊ est magna dīia iter utrūqz. nā diffō que significat nomē est rō apprehēsa ab itellectu per quā referr nomē in suū significatū quā rōnē idiote ⁊ pueri apphēdūt. pueri eniz ⁊ idiote cū dī eis q portēt panē nō portāt lapidē. sciūt eniz qd significat noie panis. sed diffō dicēs qd rei est scire referre rē significatā in sua ꝓncipia. qd non est oium sed pitoꝛ. ¶ Hoc ḡ viso dicamⁿ q cū deuentū est ad ꝑmā passionē iherētē subo si talis passio nota est uⁿ inotescit iesse subo per diffōnē subiecti. querek cuiusmodi sit illa diffō. aut illa quā oēs apphēdūt. aut illa quā oz cū magna diligētia iuestigare. quā nō est notū iesse sbo. q si hoc notificat per diffōnē ꝑmo mō dictā. ḡ erit per se notū talē passionē iesse sbo ⁊ illa passio nō erit demrabilis. nā per se nota cognoscimⁿ cuz terminos cognoscimⁿ: uel cū cognoscimⁿ diffōnes quas oēs apprehēdunt. si vo diffō de qua loquit nō sit illa quaz oēs apprehendunt nec sit notū oibⁿ subm hēre talem diffōnez: tūc si passio demōstret per talē diffōnē cū ibi sit ultima resolutio per demōstrationē. qr ultra diffōnē subiecti nō pgredit via demrratiua ꝛsequēs erit q demōstratio nō resoluat usqz ad per se nota. vnde hec via tollit certitudinem demōstrationis. ⁊ hec positio tollit certitudinē sciarū. qr terminus demrationū nō ponit aliqd qd sit oibus uel quasi oibus notuz. ex hoc eni scie sunt certe ⁊ demrationes certe: qr resoluūt in talia que q̃si oibus sūt nota. ⁊ que q̃si glibet ꝛcederet: resoluunt eni in talia que sunt ualde ꝓpinqua sensui: qⁿ statiz assentimⁿ. iō nō sufficit reducere demrationē in diffōnem sbi. sz opz ipas reducē in passiones abstractiōis que note sint iesse sbis: ut cū deuētū est ad ꝑmā passionē triāguli ꝑm q huⁿ. si nō sit notū hāc passionē ieē sbo. ⁊ si pōt talis passio demrari de triāglo nō accipiemⁿ diffōnez triāguli ad ꝓbādū eā. qr si diffō sla eēt id qd oēs apphendūt de triāgulo. tūc eēt per se notū talē passionem iesse triāgulo. nō ḡ posset demrari de ipo ſic demrat excessus ptis de toto. nec sicut demrat ꝛcurrere de paralellis. si vo illa diffō triāguli nō eēt id qd oēs apphēdūt de triāgulo. nec eēt notū triāgulū hēre talē diffōnē cū nō eēt ultra ꝓcedē in demrationib⁹ ꝛtingeret stare uel sistere ꝓz demrationē pusq̃z deueniremus ad ꝑm se nota. ⁊ ad ea que oēs uel quasi oēs apphēdūt. qd facē eēt tollere certitudinē a scientijs: ⁊ a demrationib⁹. talis ḡ ꝓ^a passio triāguli si non nota est iesse sbis nō demrabit per diffōnē triāguli sed per passionē altioris abstractiōis put est in ancedētib⁹ declaratū. ⁊ sic ꝓcedēdo semp ad passiones coiores ⁊ supioris ḡdus deueniemⁿ ad aliq̃s que note erūt in esse sbis ita q scita rōne nois sboruz ⁊ nois passionis q̃s oium uel q̃si oium est apphendere statiz assentiet intellectⁿ tales passiones illis iesse sbis. hoc ḡ mō salubit certitudo ⁊ vnitas scie. nam ex eo q oia que sūt in scia reducunt in talia ꝑ^a. scia est certa ⁊. est vna. si eni oēs passiones triāguli reducerent in diffōnem triāguli ita q qn̄ iā deuentū eēt ad diffōnē sbi nō ꝓcederet ulteriⁿ ꝑm demrationez ⁊ passiones q̃drāguli hoc mō reducerētur in diffōnē eiⁿ: geometria eēt tot scie quot eēnt figure de qⁿ demraret ꝓprias passiones. tolleret ḡ vnitas a scia ⁊ ēt certitudo si diffō subiecti eēt medium in demrratione. ut est per habita manifestū. patet ḡ qd sit meditū in demrratiōe. argumēta aūt in ōrtū facta in sequētib⁹ qōnib⁹ dissoluent. ¶ Ulterⁿ forte dubitaret aliqs. utrū diffō subiecti sit meditū in demrratiōe aliq̃. ⁊ videt q sic. qr demrator ut patet in geometria pⁿ ponit diffōnes. vz qd est punctⁿ. qd linea. qd circulus ⁊ illas diffōnes assumit ad demrandū. ḡ ⁊c. ¶ Dicendū. q resolutio ordinata regrit q semp fiat resolutio i res sui gīis donec deueniat ad ꝑma ꝓz illⁿ genⁿ. ⁊ postea ꝑma in vno gīe resoluant in alia ꝓz aliud genus. ꝓpter qd ꝓpōnes scde ⁊ cōclones demrationuz resoluunt in ꝓpōnes ꝑmas ⁊ imediatas. ꝓpōnes aūt ꝑme ⁊ mediate resoluunt in simplicia ⁊ icōplexa ⁊ in rōnes terminoꝛ. Si aūt uellemⁿ ꝛclones demōstrationū notas facere per rōnes nolum ⁊ per rōnes terminoꝛ. hoc eēt uelle q hⁿ ꝛclones essent per se note. ⁊ ꝓ eēt tollere totū ordinē sciētificū. dicemⁿ ḡ q sicut ꝛclo demrationis. loquēdo de demōstratione potissima est ꝓpositio ꝛcludēs passionē de subiecto. ita ⁊ in qualibet ꝑmissarū accipit aliqua passio de sbo ita q semper ꝛcludit potissime passio de sbo per passionē de subo. lz passio assumpta nō semp sit ꝓpria passio. sz sufficit q sit ꝓpria cā. ꝓpōnes ḡ demrabiles hoc mō reducuntur in idemrabiles. nā tam demōstrabilis ꝓpō que est

demſtratiōis cōcło q̃z idemōſtrabilis que eſt demōſtrationis p̄miſſa dicit paſſionez de ſubo. aliter tñ ⁊ aliter qz ꝓpoſitio demōſtrabilis dicit paſſionē de ſubo quā nō ꝓtingit facē notā per ſolas rōnes terminoꝝ loquēdo de rōnib⁹ noium q̃s oēs coiter ap̄hēdūt. ſed ꝓpō idemſtrabilis dicit paſſionē de ſubo que nota eſt ineē ſibi per ſolas rōnes noium q̃s oēs uel q̃ſi oēs coiter ap̄hēdūt. id ergo qd igredit demōſtrationez ad ꝓbāduz paſſionez de ſubo non eſt ꝓpoſitio in qua p̄dicat diffō ſubi de ſbo: ſed in qua p̄dicat paſſio de ſubo. ſed ſemper paſſiones poſteriores reſoluunt in p̄ores ⁊ paſſiones ſpāliores in cōmuniores. donec deuentū ſit ad talia coia que nō p̄ūt demōſtrari: ſed ſcitis rōnib⁹ terminoꝝ note ſunt ieſſe ſubis. ¶ Propter rōnē autē in cōtrariū ſciēdū q diffō ſbi pōt igredi demſtrationē tripliter et demſtrationē potiſſimaz: ⁊ tñ ſm v̄itatē nunq̃z ꝓbat paſſio de ſbo niſi per paſſionē de ſbo: paſſio de ſbo poſteriori per paſſionē de ſbo p̄orē. ⁊ paſſio de ſubo minoris abſtractiōis eſt ſpāliozi per paſſionē maioris abſtractiōis ⁊ coiorē. qd cuz ꝓtingit tūc mediū in demſtratione eſt paſſio: ſed nō paſſio que ſit paſſio ꝓpria. ſed que in B eſt cā ꝓpria ꝓprie paſſiōis. qd quō ꝓtingit oſtēſuz eſt ſupra. B tñ nō obſtāte diffō ſubi igredit demſtrationē qñ eſt talis diffō q nō ſolū icludit eēntialia ſbi: ſz ēt icludit aliquā paſſionē que nota eſt ieſſe ſubo: ut ſi diffiniat circulus que eſt figura plana vna linea cōtenta in cui⁹ medio eſt cētrū a quo oēs linee ducte ad circūferētiā ſunt equales in h⁹ diffōne ponunt eēntialia circuli. nā q circulus ſit figura plana vna linea cōtēta dicit totā eēntiaz circuli. ſed q circulo competat hēre equalitatē linearū ductarū a cētro. hoc aliqd ꝓſequēs eēntiā circuli. ⁊ hoc eſt notū ineſſe circulo per rōnem circuli. itelligēs eni circulū eſſe ſic figurā planā vna linea cōtētā ſtatim itelligit q eq̃liter ſe hēt ad centrū: qz ſi nō eq̃liter ſe hēret nō eēt figura plana: ſed eēt aliqua pars circuli magis eleuata q̃z alia. geometra q̃ qui nō curat ſbtilr iueſtigare de diffōne rerū totū illō accipit pro diffōne: cū tñ ꝓtineat ibi aliqd qd pōt dici ꝓtinere ad ꝓpriā paſſionē: cū q̃ talis eſt diffō q p̄gnās eſt. non eſt icōueniēs eā aſſumere ad ꝓbādū paſſionē de ſubo. nā hoc mō nō ꝓbabit paſſio de ſubo niſi per paſſionez de ſubo. ut paſſio que nō eſt ita nota ineſſe circulo per eq̃litatē linearū ꝓgrediētiū a cētro qd eſt aliqd cōpetēs circulo tanq̃z ꝓnis eſſentiā ei⁹. ⁊ eſt notū hoc ineſſe circulo ex ap̄hēſione rōnis noiuz. 2° mō hoc pōt ꝓtingere q diffō ſubi accipiat ut mediū: qz nō ſūt nota nobis ſemp diffōnes eēntiales. iō accipim⁹ aliqua ꝓpria que nota ſunt ineē ſbo ⁊ ex illis diffōnē formam⁹: qd cū hoc ſit certū eſt diffōnē nō ſolū ꝓtinere ſbam ſubi. ſed ēt aliquā ei⁹ ꝓpriā paſſionē. ꝓpter qd ſi per talem diffōnē demſtraret paſſio de ſbo nō demſtraret talis paſſio per diffōnē ſubi de ſbo. ſed demſtraret talis paſſio de ſubo per paſſionē de ſbo. ut paſſio poſterior per p̄orez. uel min⁹ abſtracta per abſtractiorē. Tertio mō B pōt ꝓtingere qñ paſſio ita eſt ꝓpinqua rōni ſbiecti q accipiēdo rōnē ſubiecti videtur demōſtratori accipere uel q accipiat paſſionē illā. ita q ꝓpter nimiā manifeſtationē deſpicit demſtrator paſſionē illā accipe. ſed accipit rōnē ſubiecti inuens per hoc ēt paſſionē acceptam eē. ſemp tñ paſſio demſtrat per paſſionē. q ſi ſit aliqua paſſio que nō ſit apta nata demōſtrari per aliā paſſionē nec in eodē gradu abſtractionis nec in altiori illa paſſio eſt idemōſtrabilis de ſubo ⁊ facit cū ſubo ſuppoſitionē uel p̄ncipiū in ſcia. ⁊ facit cū ſubo ꝓpoſitionē ꝓmediatā. attū h⁹ paſſio aliquando videt p̄termitti ſi accipiat cuz diffinitione ſubi ut dicebat via p̄ma. uel ſi accipiat tanq̃z diffiniens ſubm ut dicebat via ſcda. uel aliquādo nō ſolū videt p̄termitti: ſed etiā p̄termitti ſi demōſtrator deſpiciat talem paſſionem accipere ꝓpter nimiā ꝓpinqtatem ad rōnem ſbi. ſed in ſpſa rōne ſubi itelligat acceptā eſſe h⁹ paſſionem. ſemp q̃ per paſſionē p̄orem demſtrat paſſio poſterior. uel per paſſionem altioris gradus demſtrat paſſio inferioris gradus. niſi forte hoc ex cā ꝓtingat q videat ſola diffō ſubi eē mediū in demōſtratiōe. qd q⁹ cauſis pōt ꝓtingere eſt per hita manifeſtū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs utrū in aliqua demōſtratione dato q demōſtratio illa nō ſit potiſſima diffō medij poſſit eſſe mediū in demōſtratiōe. ¶ Dicendū q in demſtratiōe aliq̃ ſi illa demōſtratio nō erit potiſſima diffō ſubi poſſit eſſe mediū in demſtratione. ſed nō ſubi ut ſubi: ſed ſubi ut iduit rōnē medij: uel ut iduit rōnem maioris extremitatis. diffōeni ſubi ut iduit rōnem medij eſt mediuz in demſtratione pticulari: ut ſi demōſtratū ſit hīe tres de triangulo per hīe angulū poterit per triāgulū qd eſt ſubm ei⁹ qd eſt hīe tres dmōſtrari h⁹ paſſio de yſochele uel de aliq̃ ſpe triāguli. qd hoc mō fiet. ois triāgulus hēt tres. yſocheles eſt triāgulus. q̃ ⁊c. hic eni triāgulus qui eſt ſbm de hīe tres in hac demōſtratiōe pticulari nō accipit ut ſubz: ſed ut mediū. ſicut triāgulus ponit hic ut mediū pari rōne diffinitio triāguli poſſet poni ut mediū ſi fieret demſtratio. ois figura plana trib⁹ rectilineis ꝓtenta hēt tres: yſocheles eſt h⁹. q̃ ⁊c. in demōſtratiōe q̃ pticulari ubi ſubm accipit ut mediū pōt ⁊ diffō ſubi accipi ut mediū: qz ſemp loco diffiniti pōt poni diffō. ſi q̃ triāgulus pōt eſſe mediū ad oſtendēdū particulariter hīe tres de yſochele poterit ⁊ diffō trianguli eſſe tale mediū. 2° mō hoc poterit ꝓtingere qñ ſbm nō accipiet ut ſubm. i. ut minor extremitas nec ut mediū: ſed accipiet ut maior extremitas: ut per diffōnē triāguli eglateri ꝓbabit de aliquo triāgulo q ſit triāgulus eglaterus. uel per diffōnē aialis ꝓbabit de aliq̃ ſpe aialis q ſit aial: ut ſi aial eſt ſuba aiata ſenſibilis: ⁊ hec eſt ꝓpria diffō eius: ⁊ leo hēt oia iſta. qz eſt ſuba aiata ſenſibilis de nēcitate ꝓcludit q leo ſit aial. ſed hec demſtratio nō eſt potiſſima. nā demſtratio potiſſima ꝓcludit paſſionē de ſbo. aial aūt nō ſe hēt ut paſſio ad ſuas ſpēs: ſic etiā nec triāgulus eglater⁹ ſic dic vnū aliqd ⁊ vnū gen⁹ uel vnā ſpēm in gne figure nō ſe hēbit ut paſſio ad ſua inferiora. triāgulus q̃ eglater⁹ eſt qddā ſubz: ⁊ aial eſt qddā ſubiectū: ſed ut per diffōnem triāguli equilateri demōſtrat de aliquo q ſit triāgulus eglaterus: ibi triangulus eglaterus nō ſe habebit ut ſbm: nec ut minor extremitas: ſed ut p̄dicatū ⁊ ut maior extremitas. ſic ēt ⁊ aial ſe hēret hoc mō ſi per diffōnez aialis demſtraret de aliquo q eſſet aial: ⁊ qd dictū eſt de triāgulo equilatero ⁊ de aiali. itelligēdū eſt de quolibet alio de quo fieret talis demōſtratio. in oibus q̃ talib⁹ demōſtrationib⁹ ſubm nō accipit ut ſubz: ſed ut p̄dicatū. ideo in demōſtrationib⁹ talib⁹ diffō ſubiecti nō eſt mediū in demōſtratione, ꝓut eſt diffō ſubiecti ſed ꝓut eſt diffinitio p̄dicati. ⁊ ꝓut eſt rō p̄mi termini. i. maioris extremitatis. ¶ Aduertēdū etiā q talis demōſtratio nō eſt potiſſima: qz aial de ſuis inferiorib⁹ uel q̃libet aliō ad ſua inferiora nō ſe hēt ut paſſio ad ſubz. ¶ Eſt ēt diligēter notādū ut qñ dicim⁹ q p diffinitionē nō pōt fieri demſtratio potiſſima. dato q ſbm illud accipiat ut p̄dicatū: ⁊ ut maior extremitas itelligendū eſt hoc qñ ſbz eſt ſuba. ſed ſi ſubm eſt accidens: tūc diſtinguendū eēt de diffōne. nā diffinitio talis: uel diceret ſolū qd ⁊ eēt data ſolū per p̄ncipia eſſentialia. uel diceret ꝓpter qd ⁊ eſſet data per cām alterā. q ſi diceret ſolū qd: ⁊ eſſet data ſolū per p̄ncipia eſſentialia idem eſſet iudiciū de tali accnte ⁊ de ſba: ut triāgulus eglater⁹ per ſuā diffōnez dicentez ſolū qd poterit demſtrari de aliquo triāgulo: ſicut aial per diffōnez ſuā pōt ꝓcludi de aliq̃ ſpe aialis. ſicut eni poſſum⁹ ꝓcludere de leone q ſit aial qz eſt ſubſtātia animata ſenſibilis. ſic poſſemus ꝓcludere de

triãgulo descripto iter duos circulos se intersecãtes q̃ fit eglaterus: qz hẽt oia eqlia latera. uerũ qz triãgulus eglater⁹ cũ hoc q̃ est qd̃ã subm est ẽt qd̃ã accidẽs: poterit ꝓbari de ſbo de quo nõ ꝓdicabiť essentialr: ⁊ hoc per cãm alterã ⁊ nõ per ꝑncipia eẽntialia ei⁹. ꝓbabiť eni q̃ sup lineã datã ꝓtingit triãgulũ eglaterũ collocare: qz sup quolibet centro ꝓtingit circulũ q̃ztũuis spatiũ occupãdo describere. In hac g̃ demťatione linea data se hẽbit ut ſbz. triãgulus eglater⁹ se hẽbit ut passio. uel collocare talẽ triãgulũ se hẽbit ut passio. qz ꝓtingit sup quolibet centro circulũ q̃ztũuis spatiũ occupãdo describere. se habebit ut mediũ. ⁊ erit talis demťatio potissima: qz hic hec diffinitio dicẽs ꝓpter qd triãguli eglateri: siue ꝓpter qd passiõis accipiť ut mediũ: nunq̃z g̃ diffõ subi ut ſbi accipiť ut mediũ: sed uel diffõ subiecti iduit rõnẽ medij: ut patet in demťatiõe ꝑticulari. uel diffõ subiecti erit tale mediũ ut subiectũ iduit rõnẽ ꝑdicati. uel ut ꝓbať de aliquo suo iferiori. ⁊ tales demťones nõ erũt potissime. uel si diffõ ſbi poterit eẽ mediũ in demťatione potissima ꝗ erit ꝓut id qd̃ est subiectũ vnt⁹ põt eẽ per se passio alteri⁹. ꝓp qd̃ poterit accipi diffõ dicẽs ꝓp qd ei⁹ ut est passio alteri⁹ ⁊ cõcludi de ipo per demťationẽ potissimã tanq̃z ꝓꝑa passio de subo. Quid aũt dicẽdũ sit cũ vna diffõ demťať per aliã. utruz in tali demťatione diffõ subiecti possit eẽ mediũ ifra dicẽť in tertia q̃one lectiõis illi⁹. contingit aũt vnũq̃d̃q̃z ⁊ idẽ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. dato q̃ diffõ subiecti nõ sit mediũ in demťatione. utrũ debeat igredi demťationẽ. ¶ Dicẽdũ q̃ diffõ ſbiecti uel aliquid loco diffõnis subiecti debet igredi demõstrationẽ potissimã. nõ tanq̃z mediũ sed tanq̃z aliqd annexũ medio qd̃ triplici de cã ꝓtingit. ꝑo qz aliqñ mediũ qd̃ dicit ꝓp qd passionis determinať ad hoc q̃ fit ꝓꝑa cã passiõis ex ipa diffõne subi. ut q̃ interpositio terre fit ꝓꝑa cã eclipsis nõ poterit eẽ nisi in corpe luioso. si eni nõ eẽt corpus luiosum interposito terre nõ eclipsaret ipm. qz nec eẽt aptũ natũ eclipsari. cũ g̃ ꝓbatur eclipsis de luna accipieť aliqd loco diffõnis lune. utputa corpus luiosum qd̃ ideo fit. qz ex hoc interpositio terre ꝓtrahiť ⁊ determinať ut fit ꝓꝑa cã eclipsis. nã ut dicebať corp⁹ nõ luiosuz talis interpositio eclipsare nõ põt. sic etiã ⁊ in triãgulo cũ ꝓbať habere tres de ipso poniť in demõstratione ꝓꝑa diffõ eius. vz figura plana trib⁹ rectis lineis ꝓtenta habẽs anguluz ⁊ẽ. nã q̃ angulus extrinsecus ualeat duos angulos itrinsecos sibi oppositos. uel q̃ talis angulus per lineã eque distantẽ possit angulus extrinsecus diuidi in duos angulos eqles duob⁹ intrinsecis: ⁊ q̃ ex hoc sequať triãgulũ hẽre tres talis cã determinať ad talẽ effectum ex eo q̃ triãgulus est figura tribus lineis cõtenta. nã ductio linee eque distãtis nõ diuideret sic angulũ extrinsecũ in pentagono uel in exagono uł in alia figura. ⁊ idẽ est q̃ cũ triangulus sit ꝑncipiũ figurarũ ⁊ fit triangulus q̃ accidit ꝑncipio figurarũ hẽre tres. ⁊ nõ accidit triãgulo. qz ut est ꝑncipiũ figurarũ nõ determinat hanc cãm. vz ductionẽ linee eque distantis q̃ diuidat angulũ extrinsecũ in duos angulos eqles itrinsecis. ⁊ ut ex hoc habeat tres. sed determinat h⁹ cãm in eo q̃ triãgulus. scda aũt cã q̃re est expediẽs q̃ diffõ subiecti annectať medio: est. qz cum mediũ sit quedã passio. ⁊ passio nõ possit plene itelligi sine subo opz q̃ uel subiectũ uel aliqd loco subi annectať ipsi passioni que est mediũ ⁊ que dicit ꝓpter qd alteri⁹ passionis. Imaginabimur g̃ q̃ diffõ subiecti uł aliqd supplẽs vicẽ diffõnis se hẽbit q̃si cã gẽialis ⁊ respectu oiuz passionũ que ꝓbanť de ipo. ⁊ h⁹ diffõ adiuncta passioni ꝓme demõstrabit passionẽ scdam. adiuncta scde demõstrabit tertiã. ⁊ sic deinceps. ꝓma aũt passio uel erit idemõstrabilis ⁊ erit q̃si nota iesse subiecto. uel si est demõstrabilis demõstrabiť per passionez altioris abstractionis. que altior passio lz nõ sit passio ꝓꝑa: est tñ cã ꝓꝑa ꝓꝑe passionis. ⁊ qz determinať ad hoc ex ipsa nã subiecti sicut ductio linee eque distãtis determinať ex nã trianguli in triãgulo ut diuidat angulũ extrinsecuz ⁊ sit cã de hẽ tres cũ hoc ꝓtingit q̃ opz mutare gen⁹ abstractiõis cũ semp in tali mutatiõe passio magis abstracta determineť ut q̃ fit ꝓꝑa cã ꝓꝑe passiõis subi ex nã ſbi oportebit q̃ assumať diffõ ſbi exp̃mẽs nãm ei⁹ cuz passiõe magis abstracta tanq̃z determinãs h⁹ passionẽ ad demťandũ passionẽ ꝓꝑa de ſbo. ipa g̃ passio dicẽs ꝓp qd alteri⁹ passiõis: qz est cã ꝓꝑa ei⁹ ipa est mediũ. si eni diffõ subi eẽt mediũ: tũc eẽt vnũ mediũ ad multas passiões. cũ g̃ hoc itelligam⁹ noie medij loquẽdo de demťatione potissima: q̃ est vnũ ad vnã ꝑnẽ. tale mediũ nõ erit nisi vna passio. diffõ aũt subi uel aliqd supplẽs vicẽ diffõnis erit aliqd ꝓiũctũ medio. ⁊ ex ꝗ apparet quõ qd̃ qd est ſbi: nõ ꝓꝑie est mediũ: ſz est ꝑn^m ois demťatiõis: qz ut dz in p^o de aia. qz h^ꝰ diffõ ⁊ qd̃ qd est subi supponiť tanq̃z ꝑn^m ⁊ tanq̃z fũdamẽtũ oium que debẽt demťari de ſbo: ⁊ huic ꝑn^o ⁊ huic fundamẽto. adiũcta hec passio demťabit hãc passiõez. adiũcta alia passio demťabit aliã passionẽ: ita q̃ quot erũt passiões demťate tot erũt passiões medie demťantes: ita q̃ erit ibi dare aliquã passionẽ que nõ demťabiť de ſbo: ſz demťabit: ⁊ aliquã que non demťabit: sed demťabiť de ſbo. passiões aũt itermedie oẽs demťabũt ⁊ demťabũtur. Tertia ãt cã q̃re diffõ ſbi p̃t demťationẽ igredi nõ tanq̃z mediũ: ſz tãq̃z aliqd ꝓiũctũ medio sumiť ex via demťonis ad diffõnẽ ⁊ ecõuerso. nã nõ ꝓꝑie diffiniť ꝓcretũ: ſz aliqd abstractũ. nã nõ ꝓꝑie diffiniť simuz ſz simitas. in demťatiõe aũt est ecõtrario qz nõ ꝓꝑie demťať abstractũ: ſz ꝓcretũ. diffõ eni est rei ꝑm se: ⁊ ꝗ est magis ut ꝓsiderať in abstractiõe: ſz demťať aliqd ut est ꝗ in ꝗ. ⁊ hec est magis in ꝓcretiõe. vñ magis ꝓꝑie diffiniť tonitruũ q̃z tonare: ⁊ magis ꝓꝑie demťať tonare q̃z tonitruũ. cũ g̃ accñs in ꝓcretiõe iplicet ſbm rõne huiꝰ iplicatiõis cõpetẽter annectiť medio ſbm uel aliqd loco subi ſz ipz ſbz nõ põt annecti medio. nã cũ ipz ſbz sit mior extremitas quã oz igredi ꝑnẽ nõ põt assumi cũ medio qd̃ non debet igredi ꝑnẽ. assumeť g̃ cum medio diffõ subi uel aliqd loco diffõnis. ¶ His autez plibatis possum⁹ soluẽ ad rõnes in ꝗriũ factas arguẽtes q̃ diffõ subi directe ⁊ ꝑm se sit mediũ in demťatione. nã cũ dz q̃ qd̃ qd est subi est ꝑn^m ois demťatiõis soluuz est per id qd̃ dictũ est in hac q̃one. Qd̃ vo ulteri⁹ addiť q̃ si eẽt mediũ diffõ passiõis demťate: tũc ꝓbareť idẽ per idẽ: qz diffõ passiõis est cũ passiõe. dici dz q̃ ꝗ idẽ sequereť ⁊ magis si eẽt mediũ diffõ subi. nã diffinitio subi per se loquẽdo magis est idẽ cũ ſbo q̃z diffõ passionis cũ ea. ſz fiẽ est icõueniẽs q̃ aliqd ꝓbeť ꝑ seipz ita est icõueniens q̃ de ſbo ꝓbeť aliqd per seipm siue per ipm ſbz. hec g̃ rõ nõ ꝓcludit itẽtũ: ſz petit sibi quãdã difficťtatẽ solui. ꝓp qd̃ sciẽdũ q̃ diffõ que ẽ mediuz in demťatione nõ est dicẽs qd passionis que est idẽ cũ passiõe: ſz est dicẽ ꝓp qd ei⁹ que nõ est idẽ cũ ipa. passio eni ꝑor est ꝓp qd passiõis sequẽtis. posterior eni passio hẽt diffiniri per passionẽ ꝑorẽ cãliter. cuz g̃ passio ꝑor nõ fit idẽ cũ passione posteriori: rõ iplicãs passionem ꝑorẽ que est diffõ dicẽs ꝓp qd passiõis sequẽtis ⁊ que est mediũ nõ est idẽ cũ passione demťata ¶ Qd̃ vo arguebať z^o q̃ diffõ subi põt eẽ mediũ in demťatiõe ꝑticulari fiẽ ⁊ ipm ſbm dici dz. q̃ ꝓcedim⁹ ꝗ de demťatione ꝑticulari: ſz nõ de uli. vñ nõ est sile qd̃ adducebať ꝑ sili. nõ eni ualet si in demťatiõe ꝑticulari põt eẽ tale mediũ q̃ ⁊ in uli. ¶ Qd̃ vo arguebať q̃rto q̃ si accñs demťareť per accidẽs: ut passio per passionẽ q̃ accñtiuz per accñs eẽt demťatio. dici dz q̃ accñtia per accñs que nõ hẽnt per se cãm in subiecto nõ demťať de ipo:

sed ex ꝑ non excludit gn vna passio p se possit demstrari per aliā per se passionez: nec dicunt accntia per accns per se passiones si isint per alias p se passiones. accidēntiū eni per accns nō est demstro que diuidunt ꝓtra ꝓpuz. sed tales per se passiōes non diuidunt ꝓtra ꝓpuz: imo qlibet earū est qdā ꝓpuz. equocat ḡ in accnte p accns. ¶ Qd vo arguebat gnto q eēt ꝓcessus in ifinitū. dici dz q diffō sbi nō erit mediū in demstone: nec tñ erit ꝓcessus in ifinitū: sz erit deuenire ad aliqs passiones que note erūt ieē sbis: ⁊ ille nō demstabūt p diffōnē sbi: qr erūt indemstrabiles: ut est p hita manifestū.

¶ Diffō aūt qm̄ qdez dr rō ipsius qd qd est mānifestū est: qm̄ aliq qd ē erit rō ipsi⁹ qd qd sigt nomē: aut erit rō altera noia ponēs.

¶ Hic ut dicebat: descēdit phs ad diūsa gīa diffōnū oñdēs quō se hēant ad iuicē: ⁊ quō se hēant ad demstonē. Propter qd sciēdū q possumus assigre duas diffōnes iutiles ad demstrandū. vz diffōnē dicentē qd nois: ⁊ diffinitionē dicentē qd rei p accntalia tñ. duo ḡ facit. qr p⁰ sepat diffōnē qd nois a qd rei. 2⁰ sepat diffōnē dicētem qd rei p accntalia ad diffōnē dicentē qd rei p eēntialia ibi [Rō aūt vna.] Circa p^m duo facit. qr p⁰ fac qd dcm̄ est. 2⁰ pbat qd dixerat ibi [Ut qd significet.] Dicē ḡ. [Diffi⁰ āt qm̄ qdem est rō ipsi⁹ qd qd est. mānifestū est qm̄ aliq.] ul' ut hēt alia trāslatio [Qm̄ alia quidem erit rō ipsi⁹ qd significet nomē.] q. d. q diffi⁰ dicit ipm qd rei. ex hoc manifestū est q hi⁹ diffi⁰ sit alia ⁊ sit differēs a diffōne dicēte qd nois. ⁊ sbdit q [aut erit rō altera noia ponēs.] possum⁹ aūt dicē q differt diffi⁰ dicēs qd nois a rōne ponēte altera noia. nā diffinitio dicēs qd nois est qm̄ notificat qd ipoztat per nomē incōplexū. ut si notificaret qd ipoztat noie triāguli. diffi⁰ aūt altera noia ponēs pōt dici cū notificat qd ipoztat p plura noia. ut si diceret q tunica nigra est colobiū atrū. ul' possum⁹ adhuc alr distiguē ⁊ meli⁹ ut dicat rō ipsi⁹ qd significet nomen qm̄ exponit qd ipoztat per nomē. siue illud sit cōplexū siue incōplexuz. rō aūt ponēs altera noia est qm̄ nō exponit qd ipoztat p nomē. sed loco vni⁹ nois assignat vnū alterū nomē. ⁊ loco ipoz plurium noiuz assignant altera plura noia eque ignota ul' magis ḡz noia ꝑus assignata. ut si diceret. qd est tunica. diceret q est colobium. ⁊ si quereret qd est tunica nigra. diceret q est colobiū atrū. ꝑm hoc ḡ nō erit faciēda vis ḡztū ad cōplexū ⁊ nō cōplexū. sed ḡztū ad notificare ⁊ nō notificare. exponet ḡ sic lra q qr diffi⁰ est rō ipsi⁹ qd est. qr sic est. manifestū est qm̄ rō ipsi⁹ qd significet nomē erit aliq alia. i. dīns a rōne dicēte qd. aut rō altera noia ponens erit sup. alia. i. differens a rōne dicente quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut qd sigt q triāgulus est ꝑm q triāgl's est. Qd uere hñtes qr est. qrim⁹ pp qd est. difficile est āt sic accipe que nō scim⁹ qr sūt Cā aūt dicta est pri⁹ difficultatis. qr si neqz est. neqz si nō est scimus. sed aut ꝑm accns.

¶ Probat qd dixerat dicēs [Ut qd significet qd est sup. triāgulus ꝓz q triāgulus est q ve hñtes qr est qrim⁹ ⁊ pp qd est.] q. d. q sciētes qd nois ul' rōnē p altera nomia nec scim⁹. qr nec ꝓpter qd. sed qrim⁹ tā qr. ḡz ꝓpter qd. sz sciētes qd rei nō ignoram⁹ rē eē. ḡ nō est idē rō dicēs qd rei cū rōnib⁹ illis. sbdit aūt ad declarationē ꝓpositi q [difficile aūt est accipe] [qd est] [que non scimus qr sunt.] cā autē difficultatis dicta est ꝑus. [ga neqz si est neqz si nō est scim⁹. sz aut ꝑm accns.] ¶ Notāduz aūt q sup dicebat q sic nos hēmus ad qr est. ita ad qd est. que ḡ nescimus qr sunt. ul' si scimus ea ꝑm accidēs. difficile est accipe de eis qd sunt. ¶ Notādū āt q possem⁹ dicē datā eē duplicē cām q̃re diffi⁰ dicēs qd rei differat a diffōne dicēte qd nois. ul' a rōne ponente altera noia. nā p tales rōnes noiuz nescim⁹ qr est nec qd est. sz sciētes rōnes noiuz adhuc q̃rimus qr est ⁊ qd est. sz sciētes qd rei nō possum⁹ ignorare qr est. ¶ Rursus qr qd nois nō notificat rē eē difficile est hñtes qd nois iuestigare qd est: qr nō hñtes qr est difficile est iuestigare qd est. sz sciētes qd rei scim⁹ qd est. ¶ Notādū etiā q p qd nois nō possumus scire de re si est: ul' si nō est: ul' si scim⁹ si est ul' nō est ꝑ est p accns: qr ipm sigtuz nois nō facit nos ꝑ scire. si ḡ ꝑ scim⁹ ꝑ nō erit pp ipm sigtū nois: sz qr alia via ꝑ nob inotuit. ¶ Dubitaret forte aliqs quō se hēat qd nois ad qd rei. ¶ Odm q nō oē qd nois est qd rei: sz oē qd rei est qd nois. naz rō quā sigt nomē est diffi⁰. si ḡ illa rō sit figmenti erit qd nois tñ. si autē sit uera diffi⁰ rei erit qd nois ⁊ qd rei. alr tñ ⁊ alr: qr ḡztuz est de se ⁊ p⁰ aspectu est qd nois: postea est qd rei entis: ⁊ tūc est qd rei entis ꝑm vitatē: ⁊ p sbalia. nā diffi⁰ est ꝑmo hñs ptes: ut dr in. 7. meta. ois aūt ꝑmo cōplexus ⁊ hñs ptes nō sigt: nisi qr ptes ei⁹ sigt. diffi⁰ ḡ qr hēt plures ptes p⁰ aspectu se offert ut ꝓsideret qd quelibet ps significet. postea se offert ut ꝓsiderem⁹ ut ꝓz illa oia sint in aliq ente. 3⁰ se offert ut ꝓz illa oia sint eēntialia illi enti: cū ꝓsideramus qualibet ptē diffōnis ꝑm se: tūc ꝓhe est qd nois: ⁊ tunc ex ꝑ nescim⁹ utrū sit entis ul' nō entis. ⁊ si scim⁹ ꝑ est p accns: qr alia via forte est ꝑ nob notū: sed rōne talis ꝓsideratiōis nihil scim⁹ ut ꝓz illa res sit ul' nō sit: sed cuz postea ꝓsideramus q oia illa repiunt in aliq vno ente: ⁊ cum scimus q est aliqd ens qd est aial: ⁊ qd est bipes: tunc scimus q hec rō aial bipes est diffi⁰ alicui⁹ entis. sz adhuc nescim⁹ utrū sit uera diffi⁰ quā uocam⁹ diffōnem dicentē qd rei. sz qn 3⁰ ꝓsideramus q oia illa in diffōne posita nō solū repiunt in aliq vna re: sed sunt essentialia ipsi⁹ rei: tūc scimus illā esse diffōnē dicentez qd rei. sed adhuc nescimus utrū sit ꝓpria illi rei: qr posset ꝓtigē q diffō aialis dareē de hoie: ⁊ ꝓstat q oia posita in diffōne aialis repiunt in hoie: ⁊ oia sunt eēntialia hoi: nō tñ hec diffō est ꝓpa hoi: sz qn ulteri⁹ videm⁹ q ꝓuertit cū re: tūc scim⁹ q est ꝓpuz. nō ḡ possum⁹ scire q sit va alicui⁹ entis ignorato qd nois: nec possum⁹ scire q sit uera diffinitio dicens quid rei ignorato q sit diffinitio entis quia ut diximus ꝑus occurrit nobis q oia in diffōne posita repiunt in aliq vno ente q̃z q sint eēntialia illi enti. ex hoc patere pōt qd dicebat in lectiōe illa. Quid igit demstabit diffiniēs. naz pz q l. pole est scire de re qd rei ignorato qd nois. patet ēt q diffinitio p⁰ aspectu dicit qd nois ⁊ nō dicit rē eē: uel nō eē: ⁊ ex hoc patēt tres ille rōnes facte. vz q si diffō ḡztū est de se: ⁊ p⁰ aspectu ul' ēt gīalr sūpta nō dicē rez eē: nec qr est: nec demstro dicet qd est: qr per demstonez nō ꝓcludit qd: ⁊ si ꝓcludit ꝑ nō est ut qd est: sz ut qr est quātum ergo ad hoc est aliqua similitudo iter diffinitionez sumptā generalr: uel sumptaz ut se offert ꝑmo aspectu ꝓut se habet ad si est ⁊ de demstratione ꝓut se hz ad qd est. nā sic diffō gīalr sūpta: ul' ut p⁰ aspectu se offert nō dicit de re si est: sz oz ꝑ alia via iuestigare. sic per demstonē ut demstro est nō oñdit qd est ut qd est: sz opz hoc alia via inuestigare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ratio aūt vna est duplr. hec qdē cōiunctio est ut que est ylias. alia vo vnum de vno ostendens non ꝑm accidens.

¶ Sepat rōnē notificātē rē p accntalia a diffōne ve que notificat rē p ea que sūt p se. Circa qd tria fac: qr p⁰ se parat rōnē accntalez a rōne dicēte qd. 2⁰ sepat ⁊ distiguit rōnē dicētē qd a rōne dicēte pp qd. 3⁰ oñdit quō qd ⁊ pp qd se hñt ad iuicē: ⁊ quō se hñt ad demstonez. 2⁰ ibi [Una qdē.] 3⁰ ibi [Quare p⁰ qdē.] Dicit ḡ q

[Rō aūt vna est duplīr. hec qdez ꝓiūctīōe vna] cuius modi est rō notificās rē p accūtalia [ut que est ylias.] q.d. q talē vnitatē hz talis rō q̄lē hz. ylias. i. historia troiana. ⁊ subdit q [alia vā] sup. rō data p sba alia est [oñdēs vnū de vno nō ꝓz accidēs.] ¶ Mōn^m aūt q ex sba ⁊ accūte: ul' ex duob^o accūtib^o nō fit vnuz qd dicat nāz vnā ul' vnā formā: sed sunt vnū qz sunt in vno ul' qz pdicant de vno. nā sba ⁊ accūs: ⁊ etiā duo accūtia pūt pdicari de vno ⁊ eodez. talez aūt vnitatem posset hīe ylias. i. historia troiana. uel vna magna alia historia. posset eni vna magna historia recitari ubi nihil diceret: nisi put referret ad aliquē vnū hoiez: forte tota historia troiana facta fuit pp Hectorē ⁊ ad cōmendationē ei^o: sed ptes diffōnis uere date p eēntialia rei nō sunt vnū: qz sūt in vno: sed qz dicūt vnā māz ⁊ vnā formā: ut declarari hz in. 7. meta. ¶ Deide cum dicit.

¶ Una qdē igit est terminus termini q̄ dicā est. alia vo est termin^o demōstrans pp qd est

¶ Dat diuā iter diffōnez dicentez qd ⁊ pp qd. d. q [vna qdē termin^o termini est.] i. vna rō diffōnis est [que dicta est] p essentialia rei q̄ dūt vnū aliqd. ut si diffiniret eclipsis q est pua^o lumis. ⁊ ō q̄ h^o diffōnis est ul' ad rōnez h^o diffōnis ptinet dicē qd rei [alia vo termin^o.] i. alia diffi^o siue alia rō est. rō [demōstrans pp qd est.] ut si diffiniret eclipsis q est iterpō terre. eclipsis eni non est ipa iterpositio formalīr sz causalīr. nā iterpositio est cā ⁊ ppter quid eclipsis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare p^a qdē sīgt qd ē: nō āt demōstrat: q vo posteri^o ē manifestū: qm̄ erit ut demōstro ei^o qd qd est: pōne differēs a demōstrone.

¶ Oñdit quō he diffōnes se hūt ad iuicez. ⁊ quō se hūt ad demōstronez. Circa qd tria facit. qz p^o fac qd dcm ē. 2° enūerat tria gīa diffōnū ⁊ ōclarat quō oia illa gīa se hūt ad demōstronez. 3° epilogat circa deteriata. 2ª ibi [Que aūt est in medio.] 3ª ibi [Manifestū ē igit ex dictis.] Circa pmuz tria facit. qz p^o oñdit quō diffō qd. se hz ad diffōnē pp qd. 2° declarat utz diffō pp qd fit ipa demōstro. 3° declarat hoc de diffōne dicēte qd. 2ª ibi [Differt eni.] 3ª ibi [Ampli^o ⁊ tonitrui. Dicit q̄. [Quare p^a] sup. diffō que est sup. per eēntialia rei: ul' que est p ea que sunt ipa res. [sīgt qd est. demōstrat autē nō.] q.d. q diffō dicēs qd nō pōt demōstrare. ul' nō pōt eē p n^m demōstronis. ⁊ sbdit [que vo posteri^o est.] i. diffō dicēs pp qd de qua posteri^o fecim^o mētionez [manifestū est qm̄ erit ut demōstro ei^o qd qd est. pōne.] i. sicut ⁊ ordine [differens a demōstrone.] q.d. q diffi^o dicēs pp qd est ut demōstro. i. demōstratiue ꝓcludit diffōnez dicentē qd. est ergo hi^o diffi^o vtualīr tota demōstro. differt autē a demōstrone pōne. i. situ ⁊ ordine: qz deficit ibi ordo ⁊ figura sillogistica. ¶ Dubitaret forte aliqs. utruz diffi^o dicens qd possit demonstrare uel possit esse mediuz in demōstrone. ¶ Ddz q lz hāc eādē qōnē disputauerim^o supi^o: uolum^o tñ h ad declarationez supi^o dictoz aliq̄ dicere. ¶ Propter qd sciēdū q eē qd demōstrat demōstro est: ut ibi diceba: illd qd dicit ueritatē ppōnis uel est iherētia pdicati in sbo: siue hitudo pdicati ad sbz. hi^o aūt hitudo aliq̄ mō depēdet ⁊ cātur ex ipa eēntia pdicati. qz ut dicit in pier^a^e. q hi^o esse ul' q hi^o hitudo qd idē est dicit q̄zdā cōpōnē quā sine cōpositis nō est itelligē. diffō q̄ dicēs qd ⁊ expmēs ipaz eēntiā passiōis: ut puta si diffiniet eclipsis q est pua^o luis. hi^o diffi^o dicēs aliquā eēntiā denotat hīe aliquā cālitatez sup hi^o hitudine siē ⁊ ipa eēntia passiōis itelligit eē cā h^o hitudis. si q̄ h^o hitudis quererem^o cāz pm se videret posse fieri demōstro p diffōnez dicentē qd. sz ipsi^o hitudis pm se non est querēda cā. nā hi^o hitudo quēdā respectū dicit. ipius aūt respect^o ⁊ ulīr relōnis nō assīgnuo cām: nisi qz assīgnuo cām absoluti. loquēdo de his in qb^a ppe inuenit rō cāe. ⁊ iō h mō aliqs facit aliqd silē: qz facit ip suz albū in q̄ fundat silitudo. ipsi^o q̄ absoluti est q̄rēda cā: qua q̄sita hēbit cā ipsi^o respect^o. ipsi^o q̄ passionis est q̄rēda cā: qua q̄sita hēbit cā hitudis fundate in passione. ⁊ qz eēntia passiōis nō est cā suiipsi^o: demōstro nō ꝓz fieri p diffōnē dicentē solū qd. ⁊ expmentē solā essentiā passiōis: sed p diffōnez dicentē pp qd ⁊ expmētem cām. poterit q̄ diffi^o dicēs qd ꝓiūgi diffōni dicenti pp qd. ⁊ h mō igredi demōnē ⁊ hīe rōnez medij rōne ei^o cui annectit. ipa aūt pm se sūpta nō demōstrat. ¶ Ulteri us forte dubitaret aliqs. utz sola diffi^o dicēs pp qd sit tota demōstro. ¶ Dōm q hi^o diffi^o pm se est demōstronis p n^m vtualīr tñ est tota demōstro: qz in cā vtualīr hēt eē effect^o. vñ ⁊ in diffōne dicēte pp qd vtualīr ꝓtinet diffi^o dicēs qd. dicem^o q̄ q diffi^o dicēs pp qd est tota demōstro vtualīr. diffi^o dicēs qd ⁊ pp qd est tota demōstro mālīr. nā diffi^o dicens qd ꝓtinet duo. vz essentiā passiōis ⁊ sbz: ut diffiniret eclipsis q est pua^o lumis in luna. diffi^o āt dicens pp qd dicit cāz. hec aūt tria. vz eēntia passiōis sbm ⁊ cā sunt tota demōstro: tñ differt hec a demōstrone positione. i. situ ⁊ ordine: qz nō est ordinata ⁊ situata pm modū ⁊ figurā sillogisticā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt eni dicē pp qd tonat: ⁊ qd est tonitruū. dicet eni sīqdē pp ter id q extīguit ignis i nube. qd est tonitruū: extictio ignis in nube. Quare alio mō eadez rō dī: ⁊ sic qdez demōstro continua: sic autez diffinitio.

¶ Oñdit quō diffō dicēs pp qd se hēt ad demōstronez utz sit idez q demōstro. nā idez est qd hec diffō diffinit: ⁊ qd demōstro declat. alīr tñ ⁊ alīr. nā id qd diffō notificat pm se ⁊ in abstracto demōstro ꝓcludit illud idē ul' illā eādez passiōis eēntiā: ut est h in b: ul' ut est hoc denominās b: ul' ut ꝓsiderat i ꝓcreto: iō ait [differt eni dicē pp qd tonat: ⁊ qd est tonitruū. dicet eniz sīqdē pp id] tonat in ꝓcreto [q extīguit.] i. qz extīguit [ignis in nube] ⁊ sbdit q [qd est tonitruū] sup. diffinitiue ⁊ in abstracto. dicet eni sic qd [ē extictio.] i. q ē extictio [ignis in nube ōre eadē rō.] i. idē ē qd oñdit h ⁊ ibi. sz [alio mō dī] ⁊ sbdit q [sic qdē est demōstro ꝓtinua. sic aūt diffi^o.] nā si dicat: tonitruū est extictio ignis in nube est diffi^o: qz notificat b in abstracto: ⁊ pm se. si dicatur tonat qz est extictio ignis i nube: est demōstro ꝓtinua. i. nō distincta p ppōnes uarias. est eni ibi demōstro ꝓtinua: qz p^o ponit ibi maior extremitas siue passio. 2° ponit mediū. ⁊ 3° sbm. nā cū dī tonat. ecce passio: qz extīguitur ignis. ecce cā siue mediū. i nube. ecce sbz. ¶ Deiū. c. d.

¶ Ampli^o est termin^o tonitrui ꝓtinuus sonus in nubibus. hoc aūt est que est ipsius qd est demonstrationis ꝓclusio.

¶ Oñdit quō diffō dicēs qd se hēat ad demōstronē. utz sit idē q demōstro: ⁊ oñdit q est demōstronis ꝓ. d. [Ampli^o ⁊ termin^o.] i. diffō [tonitrui son^o.] i. q est sonus i nubi b^o] hec aūt est.] i. diffō [que est ipsi^o qd est demōstronis ꝓclo] sup. sed nō est demōstratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Que aūt imediatoz est diffō ipsi^o qd qd est ⁊ idemōstrabilis. vna vo est silis illi^o qdē qd est casu differēs a demōstrone. tertiū aūt est que est ipsi^o qd qd est ꝓclusio.

¶ Distiguit tria gīa diffōnū. ⁊ oñdit quō se habet ad demōstronē. ¶ Propter qd sciēdū q ois diffi^o est declatia ipsi^o qddītatis ⁊ essentie: alīr tñ ⁊ alīr: qz aliq̄ diffi^o fac hoc dicēdo pp qd eēntie. ⁊ hec ꝓz q h^o est idemōstrabilis aliqñ vo est declatiua eēntie dicēdo qd eēntie. ⁊ hec ē demōstrabilis ꝓ. aliq̄ dicēdo utrūq̄z. ⁊ hec est tota demōstro

casu dīns. ſō ait q̄ ⌊ diffi° aūt que eſt in medio. ⌋ i. que ſe hz ut demſonis mediū: uel que eſt i medio. i. que eſt imediata: ut illa que dicit pp qd talis diffi° eſt ⌊ ipſius qd eſt ⌋ ſup. declaratiua ⌊ idemſabilis. ⌋ i. hz q̄ h° eſt imediata ⁊ idemſabilis. ⁊ qz ſic eſt. ſbdit. q̄ eſt ḡ vna rō ipſi° qd eſt ſup. declaratiua idemſabilis. ut puta. diffō dicēs pp qd. talis eni diffō eſt declaratiua ei° qō qd ⁊ eēntie: qz dicē cāz eēntie. h° eni diffō nō demſat. hz ē demſonis p̄n^m. ⌊ vna vō. ⌋ ſ. diffō ⌊ ipſi° ⌋ qō qd eſt declaratiua. ⌊ ſillſ. ⌋ i. ē tot° ſillſ demſonis ſiue tota demſo ⌊ caſu dīns a demſone ⌋ ut diffō dicēs qd ⁊ ꝓpter qd ⌊ 3^m ar ⌋ gen° diffōnū ſiue 3^a diffō ⌊ q̄ eſt ipſi° qd ⌋ ⁊ declaratia ⌊ ꝗ. ⌋ i. ſe hz ut demſonis ꝗ. ut puta diffō. dicēs qd tm̄. ¶ Nōn^m aūt q̄ caſu dīnt denoiatia ⁊ ꝓcreta que deriuant ⁊ cadūt a p̄mitis ⁊ ab abſtractis. duplr ḡ dīt demſo a diffōne. poſitione ⁊ caſu. pōne qdez. qz eſt ordinata in mō ⁊ fig^a. ⁊ differt caſu: qz demſo ꝓpe eſt rei ut cadit ⁊ ut denomiat. qz potiſſime eſt ipſi° paſionis in concreto. ſed diffō magis eſt ipſius rei p̄m ſe ⁊ in abſtracto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtū igīt eſt ex dcis ⁊ q̄lr eſt ipſi° qō qd eſt demſo: ⁊ quō nō eſt: ⁊ q̄rū eſt: ⁊ q̄z nō eſt. Ampli° aūt diffō quot modis dī: ⁊ qualr p qd eſt demſat: ⁊ quō nō eſt: ⁊ q̄rū eſt: ⁊ quoz nō eſt. Adhuc aūt ⁊ ad demōſtrationē quō ſe hēt ⁊ quō ꝓtingat eiuſdē eſſe ⁊ qualiter non contingat.

¶ Epilogat circa deteriata. d. ⌊ Manifeſtū igīt eſt ex dictis qualr ipſi° qō qd eſt eſt demſo. ⁊ quō nō eſt ⌋ nā ut ſupra dicebat eadē via demſatiua hēm° qz eſt ⁊ qd eſt. nam via demſatiua cōpoſita ꝓcedendo a p̄miſſis ad ꝓnes hēmus qz eſt. via reſolutiua a ꝓne ad p̄miſſas hē^m qd eſt. ḡ pz qualr ipſius qd eſt. eſt demſo. ⁊ pz quō nō eſt ipſi° qō qd eſt demſo qz nō eſt ip̄m qō qd p̄m q̄ hul° p demſonē ꝓcludē ⌊ ⁊ ⌋ q̄ ēt ſupra pz ⌊ quoz eſt ⌋ demſo ⌊ ⁊ quoz nō ⌋ qz quoz eſt altera cā pōt eſſe demſatio. q̄rū nō eſt altera cā nō pōt. ⁊ ſbdit q̄ ⌊ ampli° aūt ⌋ ſup dcm̄ eſt ⌊ quot modis dī diffō. ⁊ qualr qō qd eſt demſat ⁊ quō nō. ⌋ nā p qō qd ē pōt itelligi gnalr oīs diffō. erit ḡ ſ̄bus qō pz q̄t modis dī diffō. ⁊ pz q̄lr qō qd eſt. i. diffō demſet ⁊ quō nō. qz diffō dicens pp qd nō demſat. i. p demſonē nō ꝓcludit. dicēs qd ꝓcludit. ⁊ ſbdit. ⌊ Adh^c aūt ⌋ dcm̄ eſt ⌊ ⁊ ⌋ aliō ⌊ ad demſonē quō ſe hz ⌋ ſup. diffi° ut ꝓ ſit idē q̄ demſo uel nō. nā eſt aliq̄ diffi° que eſt ip̄a tota demſo caſu ⁊ pōne dīns. ⁊ ſbdit. qō ſup dictū eſt ⌊ quō ꝓtigat eiuſdē eē ⌋ ſu. demſonez ⁊ diffōnez ⌊ ⁊ qualr nō ꝓtigat. ⌋ nā illō idē qō p̄m ſe i abſtracto diffinit i ꝓcreto. ⁊ ut eſt i alio demſat

Aoniā ārt ſcire opiamur cū ſciam° q cāz. cāe aūt q̄tuor ſūt. Una qdē q̄ qd erat eē. vna vō que cū B ſit neceſſe eſt B eē. altera ārt que aliqd p̄mo monet. q̄rta vō cā cui° oēs he p mediū monſtrāt. ⁊ B eni cū ſit B neceſſe eſt eſſe.

¶ Ut ſupra dicebat qō qd eſt qō hz rōnē mediū demſatiui eſt id qō exp̄mit p diffōnē. ⁊ hz rōnē cāe. ¶ Ad ſciendū ḡ quō qō qd eſt ſe hēat ad demſonē nō ſuffit ſcire quō ſe hēat ad demſonē mediū: ⁊ quō ſe hēat ad demſonē ipa diffi°. Sed ulteri° opz oīndē quō ſe hēat ad demſonē ipa cā: ul quō ſe hēant ad dm̄ſonē gnia cāz. nā p̄m uaria gnia cārū p̄nt fieri uarie demſones: ul p̄m uarias cās p̄nt formari uarie diffōnes: p q̄s ꝓtingit demſare. duo aūt facit pbs in hac pte. qz p° docet demſare p qōlibet gen° cāe. 2° deteriat de uarijs modis cāndi ⁊ de uarijs gnib° cātoz. ibi. ⌊ Cōtigit aūt idē ⁊ vnū. ⌋ Circa p^m tria facit: qz p° ꝓtinuat ſe ad dicēda. ⁊ enūat oia gnia cāruz. 2° oīndit quō debeat reſuari ſoia ſillo^ca cū demſam° p tales cās. 3° docet demſare p qōlibet genus cāe. 2^a ibi ⌊ Una qdē ꝓpōne. ⌋ 3^a ibi ⌊ manifeſtū ārt eſt. ⌋ Dicit ḡ. ⌊ Qm̄ aūt ſcire opiamur cū ſciam° cāz ⌋ ſ̄ ſup. opz nos diſtiguē cās: ⁊ deteriare de cāis. ⁊ oīndē quō ꝓtigat demſare p cās. Propter qō ſbdit ⁊ diſtiguit gnia cārū. d. q̄ ⌊ cāe aūt ſūt q̄tuor. vna qdez ⌋ q̄ eſt ⌊ qō qd erat eē. ⌋ i. foialis ex q̄ eſt eē rei: ⁊ ex q̄ ſumit rō qdditatis rei. ⁊ ſbdit ⌊ vna vō cū B ſit neēe ē B eē. ⌋ i. vna alia cā ē cā mālis q̄ B mō eſt cā: qz ex necitate eī^s mlta ꝓtigūt: ut ſic ex necitate māe accidit corruptio i reb°. vñ hec eſt illa cā que cū ſit neēe eſt eē B. i. effectū. ⁊ ſbdit q̄ ⌊ altera aūt ⌋ ſup. cā eſt ⌊ que aliqd p° ſiue p^m mouēs. ⌋ i. efficiēs que eſt p̄n^m vñ mot°. ⁊ ſbdit ⌊ 4^a vō cui° cā. ⌋ i. cui° gra ſup. alia fiūt. i. finalis. ⁊ ſbdit q̄ ⌊ he oēs mſrant p mediū. ⌋ i. he oēs cāe mſrant. i. manifeſtātur p B q̄ ſūt q̄ddā mediū ad demſrandū. vñ q̄dā tſlatio hz q̄ oēs iſte ſūt mediū i demſone. ⁊ ſbdit quō oēs he cāe accipiunt tanq̄z mediū. d. ⌊ ⁊ B eni qō cuz ſit. ⌋ i. cū ſit cā neēe eſt ⌊ hec eē. ⌋ i. effectuz. q. d. q̄ bñ dcm̄ ē q̄ oēs he cāe manifeſtant p B q̄ ſunt qōdā mediū demſatiui: qz cū ſint hi° cāe ⌊ neēe eſt eſſe ⌋ eaz effectus.

¶ Dubitaret forte aliqs quō cā mālis ſpālr dicat cā que cū B ſit neēe eſt B eē. nā B vi eē cōe oīb° cāis ſi ſint p̄pe ⁊ p ſe. q̄ ſi ſūt neēe eſt eaz effect° eſſe. ¶ Dōm q̄ alie cāe p̄m ſe pducūt effectū ex itētiōe boni: ſz multa pueniūt ex mā p̄ter itētionē finis. optie eni ualet q̄ ne ceſſe eſt aial corrūpi ſi ſit cōpoſitū ex ꝓrijs. ⁊ eſt demſo p cām mālē. ⁊ tñ corruptio nō accidit ex itētiōe boni: nec ex itētiōe finis. ⁊ qz talia que ſūt p̄ter itētionem finis potiſſime reducunt in necitate māe. ſō pbs uolēs deſcribē mālz deſcripſit eā ex pte necitatis. d. q̄ cū hoc ſit neēe eſt B eē. i. neēe eſt eē illud qō puenit ex necitate māe. ul poſſum° dicē q̄ illō qō puenit ex necitate mālr loquēdo nō pōt ipediri. nā oē corruptibile de ne ceſſitate corrūpet. Alia aūt p̄nt ipediri ſiue ſit in his q̄ agūt a nā ſiue a ꝓpoſito. a nā qdē: qz nō oē gnabile generabit de necitate. a ꝓpoſito vō qz futurus qs incedē nō icedet. qz ḡ nō p̄nt ipediri que accidunt ex necitate māe. ſō pbus ſpālr deſcripſit mām ex pte necitatis. p^a tñ rō magis ualet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una qdez ꝓpōne accepta nō eſt. duab° aūt ad min° B aūt eſt cuz vnū mediū habēt B ḡ medio accepto neēe ē ꝓclōnē eē

¶ Oīndit quō debeat reſuari ſoia ſillo^ca cū demſam° p tales cās. d. q̄ ⌊ Una qdē ꝓpōne accepta nō eſt ⌋ ſup. demſare per tales cās ⌊ duab° aūt ad min° ⌋ ſup. ꝓpōnib° acceptis ꝓtigit demſare. ⁊ ſbdit q̄lr ille due ꝓpōnes ſe debeāt hie ad iuicē. qz debēt ꝓuēire in eodē medio. vñ ait q̄ ⌊ B aūt. ⌋ ſ. ſillare ul demſare p duas ꝓpōnes ⌊ eſt. ⌋ i. ꝓtigit ⌊ cū vnū mediū hñt ⌋ ſup. ille due p pōnes. ⁊ ſbdit q̄ ⌊ B igīt medio vno accepto ⌋ ſu. in duab° ꝓpōnib° ⌊ neēe ē eē ꝓnē ⌋ ſup. ex p̄miſſis. ¶ D. c. d.

¶ Manifeſtū eſt aūt ſic ⁊ pp qd ſit rectū in medio circulo: quo exīte rectus eſt.

¶ Docet demſare p̄m oia gnia cāz. cum ḡ enūata ſint q̄tuor cāz gnia. ſō q̄tuor facit. qz p° docet p cāz mālē. 2° p foialē. 3° p efficiētē. 4° p finalē. 2^a ibi ⌊ Huic aūt. ⌋ 3^a ibi ⌊ Hoc ārt pp qd. ⌋ 4^a ibi ⌊ Quorūcū qz cā eſt. ⌋ Circa p^m duo fac: qz p° ait q̄ ꝓuēit demſare p cāz mālē. 2° hi° demſonē deſcribit in teris ibi ⌊ Sit igīt recta. ⌋ Dicit ḡ. ⌊ manifeſtū aūt eſt. ⁊ ſic ⌋ ſu. q̄ ꝓtigit demſare p cāz mālē ⌊ pp qd recta eſt ⌋ ſup. angulatio ul rectus eſt angls ⌊ in medio circulo. ⌋ B eni ꝓtigit demſare p cāz mālē ⌊ q̄. ⌋ i. q̄ cā mālis ⌊ exīte recta eſt ⌋ ſu. angulatio

in medio circulo. est enī causa mālis p quā. pbat angulū in medio circulo rectū eē: qr angulus ille est medietas duoꝝ rectoꝝ. exūte enī b. i. hac cā mālī q ille ānguls sit medietas duoꝝ rectoꝝ. ꝓnis est q hoc ānguls sit rect⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs quō pbare angulū esse rectū per b q est medietas duoꝝ rectoꝝ sit pbare b p cāz mālē. Dōz q ut pōt patē ex 7° meta. qdā sūt ptes diffinitie. ⁊ iste sunt fōiales. qdā aūt sunt ptes q̄ztitatiue. ⁊ iste sunt māles. ut semicirculus est ps q̄ztitatia circuli. pp qd est ps mālis et⁹. nec igredit diffōnē circli imo magis ecōuerso. circulus enī igredit diffōnē semicircli. ⁊ qr sic se hnt ptes q̄ztitatiue ꝓcludit pbs i eodē 7°. q oēs ptes sunt tāq̄z mā in q̄s didit tota. qd itelligēdū est de diuisiōe q̄ztitatia. cū g pbare angulū eē rectū p b q est medietas duoꝝ rectoꝝ sit pbare p ptē q̄ztitatiuā. cū talis ps se teneat ex pte māe dicet eē h⁹ pbatio p cāz mālez. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. qr vi: q nō cōpetat mathematico demōstrare p cāz mālē cū ipse abstrahat a mā. cuz g hec demō fit mathematica nō vi eē p cāz mālē. ¶ Dōz q lz mathematicus abstrahat a mā sibili: nō tū abstrahit a mā itelligibili: siue a mā imaginabili. vū nō abstrahit a ꝓtinuo. cuz g ꝓtinuū sit diuisibile in ptes q̄ztitatiuas. ⁊ ptes q̄ztitatie sint ptes mālēs arguet b mō p cāz mālē. qr fit argutio p ptes q̄ztitatias nō repugnat mathematico cui⁹ est ꝓsiderare de q̄ztitate ꝓtinua ⁊ de ei⁹ ptib⁹. ¶ Deide cū dicē.

¶ Sit igīt recta i q̄. a. media duoꝝ rectoꝝ i q̄ b. q̄ ē i medio circlo i q̄. c. a. igīt rectā eē in c. q̄ est i medio circulo: cā est. b. b enim ipsi a. eq̄le ē. q vo est. c. ipsi. b. duoꝝ enī rectoꝝ mediū ē. Exūte igitur medio duorū rectoꝝ. a. inest. c hoc āt erat in semicirculo rectā eē.

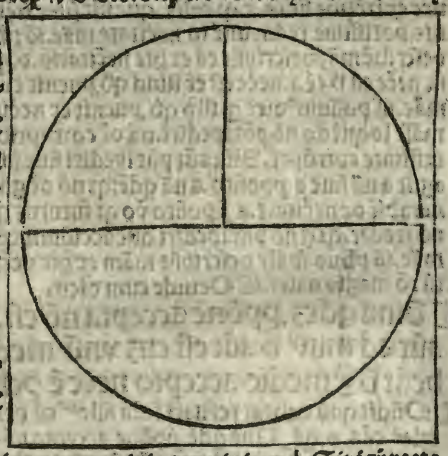

¶ Quod dixerat exponit in terminis. d. ⌊ Sit igīt recta in q̄. a. ⌋ i. maior extremitas ⌊ medietas duoꝝ rectoꝝ in q̄. b. ⌋ i. medi⁹ termin⁹ ⌊ que est in medio circulo ⌋ sup. angulatio ⌊ in quo. c. ⌋ i. sit mior extremitas. ⌊ a. igīt. ⌋ i. rectū p qd itelligit hec passio ⌊ rectū eē in. c. ⌋ i. eē in angulatiōe ⌊ q̄ in medio circulo cā est. b. ⌋ i. cā ē qr est media ps duoꝝ rectoꝝ. ⁊ sbdit q ⌊ b enī. ⌋ i. b. ul hec enī. i. medietas duoꝝ rectoꝝ ⌊ eq̄le est ipsi. a. ⌋ i. ipsi recto. medietas enī duoꝝ rectoꝝ ualet vnū anguluz rectū. hec est g maior. oē. b. est. a. uel ipsi. b. eq̄le est. a. i. medietas duoꝝ rectoꝝ ē eq̄le ipsi recto. ⁊ sbdit ⌊ q vo est. c. ipsi. ⌋ i. ipsi ānguladtiōi q̄ est i semicirclo su. iest ⌊ b ⌋ i. ipa medietas duoꝝ rectoꝝ. ⁊ sbdit ⌊ duoꝝ enī rectorū mediū est ⌋ su. ānguladtio q̄ est i semicirclo. hec enī est mior. oē. c. est. b. ul oē. c. est eq̄le ipsi. b. i. ois ānguladtio q̄ est i semicirclo est eq̄lis medietas duoꝝ rectoꝝ. ⁊ subdit q ⌊ b igīt exūte medio duoꝝ rectoꝝ. ⌋ i. si ānguladtio in semicirclo est medietas duoꝝ rectoꝝ. ⌊ a. ⌋ i. rectuz ⌊ est in. c. ⌋ i. est in hi⁹ angulatiōe. hec est ꝓ. ⁊ subdit q ⌊ b aūt erat rectā eē ⌋ su. ānguladtionē q̄ est ⌊ i semicirculo. ⌋ vz q fit medietas duoꝝ ¶ Dubitaret forte aliqs quō ānguls q est i semicirculo sit rect⁹: qr est medietas duoꝝ rectoꝝ. ¶ Dōz q aliq sic b oñdūt. describūt enī semicirculū. a. b. c. ⁊ a medio semicircli ptrahūt lineas a. b. ⁊ a. c. ⁊ pbāt q ānguls i semicirclo fact⁹ sit rectus. ad cui⁹ pbōnē ptrahūt lineā. a. d. ppēdicl'ariter. pp qd facti sūt duo triānguli ptiales. a. b. d. ⁊ a. c. d. cū g lines a. d. cadat diametral' sup diametꝝ semicirculi. vz sup c. b. segt q ex utraq̄z pte faciat angulū rectū. in triāgulo g ptiali. vz in triāgulo. a. d. b. anguluz. d. est rect⁹. g relīq anguli duo nō ualēt: nisi vnū rectū. ⁊ sunt eq̄les: qr linea. a. d. eq̄lis est linee. d. b. cū quelibet ducta fit a cētro ad circūferētiā. supponit enī q. d. sit cētrū semicirculi. sicl' aūt i alio triāgulo ptiali. vz i triāgulo. a. c. d. ānguls. d. est rect⁹. reliq g duo āngli nō ualēt nisi vnū rectū. ⁊ qr sūt eq̄les sequit q qlibet ualeat medietatē vni⁹ recti. q̄tuor ānguli. vz ānguls. c. ⁊ ānguls. b. ⁊ duo ptiales ānguli g sunt. a. d. a. sic se hnt. q qlibet ualet medietatē vni⁹ recti. si g duo ptiales anguli q sūt. a. d. a. qlibet ualet medietatē vni⁹ recti. g tot⁹ āngls. a. est eq̄lis vni recto. sz tot⁹ ānguls. a. est angulus semicircli. g angulus semicirculi est rect⁹. sz hec pbō dupl' deficit. h⁹ qdē qr nō arguit q angulus semicirculi sit rect⁹ nisi fiat recte in medio semicirculi. nō ergo fm b qlibet angulus fact⁹ in semicirculo est rect⁹: qd inuit pbs: ⁊ uerꝝ est. sz solū angulus fact⁹ i medio semicirculi est rect⁹. 1° deficit hec pbatio: qr nō arguit angulū semicirculi eē rectū: qr fit medietas duoꝝ rectoꝝ: sz qr est due medietates vni⁹ recti. ⌊ Propter b formem⁹ alīū semicirculū sz easdē l'ras. Sit g semicirculus. a. b. c. ⁊ sit. a. in q̄cūq̄z pūcto semicirculi. ⁊ sit diameter semicirculi c. b. ⁊ cētruz. d. ptractis g lineis. a. c. ⁊ a. b. dicam⁹ q angul's. a. i semicirculo est rect⁹ i q̄cūq̄z pte semicirculi cadat. ptrahāt g linea. a. d. facti erūt duo triāguli ptiales. a. d. b. ⁊ a. d. c. ita q duo anguli sūt ad l'raz. d. sive sint eq̄les siue non sint eq̄les. tū q̄l'cūq̄z sit illi duo anguli ualēt duos rectos. nā ois linea sup aliā cadēs facit āgulos rectos ul' eq̄les duob⁹ rectis. dicem⁹ g q i triāgulo ptiali. a. d. b. āgl's. d. extrisec⁹ ualet āgl'uz. a. ⁊ āgulū. b. ⁊ qr i triāgl'o. a. b. d. āgl'us. a. ⁊ āgl'us. b. sunt eq̄les: qr latera sūt eq̄lia: qr sūt linee ptracte a cētro. d. ad circūferētiā. sz si āgul's. d. extrisec⁹ ualet āgl'os. a. ⁊ b. sibi oppositos cū āgl'i. a. ⁊ b. sint eq̄les āgul's pdict⁹ d. ē duplus ad āgl'uz ptialē. a. qr qd ualet duo eq̄lia est duplū ad alterꝝ eq̄liū. sicl' i alio triāgl'o ptiali: ut in triāgl'o. a. c. d. āgl's extrisec⁹. d. ualebit duos āgl'os reliq's vz angulū. c. ⁊ āgulū ptialē. a. ⁊ qr pdicti ēt ānguli sūt eq̄les. ꝓnis est q āgulus. d. extrisec⁹ ad triāgulū. a. c. d. sit dupl's ad angulū ptialē. a. pdicti g duo anguli q sūt ad pūctū. d. sūt dupli ad duos ptiales āgulos q sūt ad a. ⁊ p ꝓnis duo anguli q sūt ad. d. erūt dupli ad angulū totalē. a. sed duo anguli q sūt ad. b. ualēt duos rectos. g totalis āgulus. a. q est angl's semicircli ualebit vnuz rectū q est medietas duoꝝ rectoꝝ. Deide cū dicit.

¶ Huic aūt idē est qd qd erat eē cū hoc significet rōne. At vo ipsius q quid erat eē causa monstrata est media.

¶ Ostēdit quō cōtigat ōmōstrare per cām fōiale. d. ⌊ hic aūt. ⌋ i. angulo q est i semicirculo.

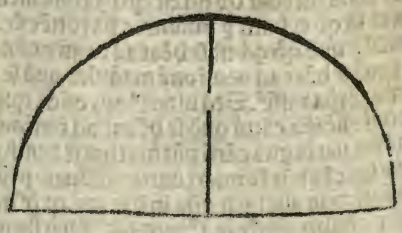

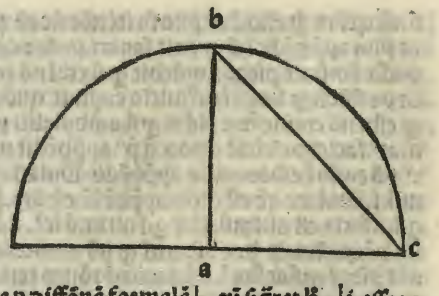

⌊idez est qd quid erat eē ⌋ p cāz formalez. i. eodē mō pōt pbari qd qd erat eē. i. per causam formalem, siue p diffōnē formalē ⌊ cū sigret B. ⌋ i. esse rectū ⌊ rōne. ⌋ i. diffōne siue p rōnē. i. p diffōnez. q. d. q si accipiam⁹ diffōnē signtē B. i. signtē rectū. ⁊ p talē diffinitionē pbem⁹ angulū in semicircl'o eē rectū. tūc talis pbō erit p cāz formalē ⁊ p qd qd erat eē. vñ sbdit q ⌊ At vo ipi⁹ qd qd erat eē cā mōstrata est media. ⌋ q. d. q si fiat demr'o p talez diffōnē signtē rectū cā mr'ata. i. q ē manifesta eē media est qd qd erat eē ipsi⁹. i. est cā formalis ipsi⁹ recti. g causa formalis ⁊ qd qd erat eē est idē faciēs. ul pōt eē idē faciēs huic. i. angulo i semicircl'o qd facit ei cā mālis. poterit eni p cāz formalē pbari q fit rect⁹ hi⁹ angul's sic pbatū est p cām mālē. ¶ Dubitaret forte aliqs quō cā formalis siue qd qd erat eē pōt facē idē huic āgulo q est i semicirculo qd facit ei cā mālis. quō g pōt eū pbare eē rectū hec cā sic illa. Dōm fm qsdaz q B. i. medietas duoꝝ rectoꝝ pōt accipi ut diffō ipsi⁹ recti. ⁊ si accipiat ut diffō tūc ut dicūt erit pbō p cām formalē ⁊ p qd qd erat eē. sz B stare nō pōt. nā si hi⁹ medietas est ps q̄ztitatis nō ptinet ad diffōnē formalez nec ad qd qd erat eē. nec dz sic diffiniri rectuz q fit medietas duoꝝ rectoꝝ. sz diffō recti est q est angul's ꝛstruct⁹ ex linea sup lineā diametral'r ꝛcidēte. ⌋ Propter qd dicem⁹ q angulū i semicircl'o eē rectū pōt pbari duplici via. p⁰ p B q est medietas duoꝝ rectoꝝ. ⁊ talis pbō est p cāz mālē. 2⁰ pōt pbari p qd qd erat eē. ⁊ p diffōnem signtē B. i. signtē rectū ut p lineam diametral'r ꝛcidentē. p⁰ aūt via patefacta est. patefaciem⁹ scdaz. manēt g eedē figure: ⁊ eedē lr'e. q̄ posito dicem⁹ q linea. a. d. sup diametrū. b. c. pōt cadē recte ⁊ nō recte. qz si pūct⁹. a. sit i medio semicirculi cadet hi⁹ linea diametral'r ⁊ recte. si aūt sit i alio loco cadet oblique. sz linea. c. a. sup linea. a. b. sp cadet diametral'r in q̄cūq̄z pūcto semicirculi cadat. qd sic pz. ptrahat liea. a. usqz ad. c. imaginabimur g ibi tres triāgulos duos ptiales. vz triāgulū a. d. b. ⁊ triāgul'z. a. d. c. ⁊ vnū triāgul'z totalē. vz triangulū. a. b. c. i triāgl'o āt ptiali. a. d. b. āgul's ptialis. a. c. est eqlis āgl'o. b. q̄z latera sūt eqlia cū sint educta a cētro. d. ad circūferētiā. sil'r i alio triāgulo ptiali. s. a. d. c. angul's. c. est eqlis reliq āgl'o ptiali. a. qz ēt latera sunt eqlia. g. āgul's totalis. a. est eqlis duob⁹ angl'is. s. āgl'o c. ⁊ āgl'o. b. tūc imagiabimur triāgulū totalē. vz triangulū. a. c. b. ubi āgul's q fit ex ptractiōe linee. a. c. ualet duos itrisecos sibi oppositos. ualet g āgulū. c. ⁊ āgul'z b. igit cū āgul's totalis. s. a. sit eqlis āgl'o. c. ⁊ angl'o. b. ⁊ āgl's extrisec⁹ ex ptractiōe linee. a. c. sit eqlis eisdez: ꝛñs est q illi duo angli sūt eqles. sbtraham⁹ g p imaginationē lineā. a. d. dicemus q linea. a. c. cadit diametral'r sup liea. c. a. b. qz facit ex oi pte āgl'os eqles. āgulus g. a. totalis pbat eē rect⁹ dupl'r: ⁊ qz est medietas duoꝝ rectoꝝ ⁊ hec demr'o est p cām mālē quā accipiebat demr'o p⁰. ⁊ etiā pbat p B q linea. a. c. icidit diametral'r sup linea. c. a. b. ⁊ hec demr'o est p cāz formalem ⁊ p qd qd erat eē. ⁊ p diffōnē recti. nā hec est diffō recti ⁊ pp B est angul's rect⁹: qz ꝛstituit p lineā sup lineā diametral'r ꝛcidētē. g huic. i. āgulo q est i semicircl'o idez est ⁊ idē facit qd qd erat eē: ⁊ cā formalis qd faciebat ei cā mālis. qz sic pbatū est p cām mālez ipm esse rectuz: ita pōt pbari p cām formalē. ¶ Deide cum dicit.

¶ Hoc aūt pp qd medoꝝ bellū factum est athenis: que cā est pliari atheniēses: qm̄ i sardos cōmiserūt. pp B eni motū est pm̄ū

¶ Docet demr'are p cāz efficiētē. Circa qd duo fac. qz p⁰ ait q ꝛtigit demr'are p cāz efficiētē. 2⁰ h⁹ demr'onē exponit in terminis ibi. ⌊ Sit bellū in quo. a. ⌋ Dicit g ⌊ B aūt. ⌋ i. hec demr'o sup. est p cāz efficiētē. vz ⌊ pp qd bellū medoruz factuz est athenis. ⌋ i. apud athenas. ⁊ ⌊ que cā est ⌋ sup. ⌊ medos pliari in athenienses. ⌋ i. ꝗ atheniēses ⌊ qm̄ cōmiserūt in sardos. pp B eni motuz est p⁰ pliuz. ⌋ i. B fuit p⁰ motiuū plij. erāt enīz sardi amici medoꝝ uel erāt sb rege medoꝝ. ⁊ qz atheniēses cōmiserūt ⁊ forefecerūt in sardos. i. ꝗ sardos. iō B fuit p⁰ motiuū mouens medos ad pliādū ꝗ atheniēses. p bare g medos bellasse ꝗ atheniēses: quia atheniēses forefecerunt ꝗ sardos est pbare p cāz efficiētē: ⁊ p id qd impulit medos ad bellandum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit bellū i q. a. pu⁹ cōmittētes. b. atheniensēs. c. est igit. b. in. c. pu⁹ est cōmittē athenienslb⁹. a. aūt in. b. debellāt eni pu⁹ iniustos. est itaqz in. b. a. debellari pu⁹ icipiētes b. aūt pu⁹ in atheniēslb⁹ pu⁹ eni iceperūt mediū itaqz hec est causa mediū mouēs.

¶ Exponit h⁹ demr'onē in termis. d. Sit bellū in quo a. ⌋ i. maior extremitas ⌊ pu⁹ cōmittētes. b. ⌋ i. medius termin⁹. ⌊ atheniēses. c. ⌋ i. minor extremitas. ⁊ sbdit q ⌊ est igit. b. ⌋ i. pus cōmittē ⌊ in. c. ⌋ i. in atheniēslb⁹. vñ sbdit. q ⌊ pus eni cōmittē est. ⌋ i. cōpetit ⌊ atheniēslb⁹. a. aūt. ⌋ i. debellare est ⌊ in. b. ⌋ i. in pus cōmittentes ⁊ iniustos. ⌊ debellāt eni p⁰ iniustos. ⌊ i. pus forefaciētes. ⁊ ad exponē dicti. sbdit q ⌊ est itaqz in. b. a. debellari pus icipiētes ⌋ expō est eni dicti. nā p. a. itelligitur debellari. p. b. pus icipiētes. ⁊ sbdit q ⌊ b. āt. ⌋ i. pus forefacē ul pus iniustificare ⌊ i atheniēslb⁹. ⌋ i. est i atheniēslb⁹ ul cōpetit atheniēslb⁹. ⌊ pus eni iceperūt ⌋ su. atheniēses ⌊ mediū itaqz ⌋ su. ad fic demr'andū ⌊ est cā mouēs. ⌋ i. cā efficiens. forek g fic demr'o. Oē. b. est a. i. oēs pus forefaciētes ⁊ pus iniustificātes i aliqs sūt debellādi ab illis. c. est. b. i. atheniēses forefecerūt i mēdos: qz forefecerunt in sardos. g. c. est. a. i. atheniensēs sunt debellandi a medis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quorūcūqz est eni cā pp aliqd: ut pp qd ambulat ut sanus fiat. ⁊ pp qd facta est domus ut saluet uasa. illud vo pp id qd saluet: sed pp̄ter qd post cenā opz ambulare: ⁊ cuius gratia opz nihil differt.

¶ Docet demr'are p cāz finalē. Circa qd duo facit: qz p⁰ facit qd dcm̄ est. 2⁰ remouet q̄zdā cauillationē circa p̄tacta ibi ⌊ Opz āt cōmutare. ⌋ Circa p⁰ tria fac. qz p⁰ docet demr'are p cāz finalē. 2⁰ illā demr'onē ponit i terminis. 3⁰ illos termios ordiat in mō ⁊ fig⁹. 2⁹ ibi ⌊ Sit ambulare. ⌋ 3⁹ ibi ⌊ Ur enim B. ⌋ Dicit g q ⌊ q̄rūcūqz eni cā est pp aliqd. ⌋ i. pp finez su. ꝛtigit demr'are B mō ⌊ ut pp qd ābulat. ⌋ s. post cenā ⌊ ut sanus fiat ⌋ illd vo pp illd qd saluet. lr'a est defectiua. sic eni hēt alia tūslatio. pp qd ābulat ut san⁹ fiat ⌊ pp qd dom⁹ est ut saluentur uasa ⌋ fm B g exponem⁹ lr'az nr'az q ⌊ illud vo. ⌋ i. dom⁹ sup. est ⌊ pp illud qd saluet ⌋ uasa ⁊ ea q sūt i ipa. Est eni talis demr'o p cām finalē ⁊ assigre tale pp qd ⁊ talē cām est assigre cām finalē. vñ sbdit. q ⌊ nihil dit ⌋ supple quererel propter qd aūt post cenaz oportet deambulare. ⁊ cuius gra ⌋ supple oportet hoc facere. q̄si dicat q querere tale pp̄ter quid est querere cām finalem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ambulare post cenā fit in quo.c.nō emi
nē cibos in quo.b.sanari in quo.a.fit igit
i eo q ambulat post cenaz est facē nō sup
eminē cibos iuxta os uētris:z ꝑ eē sanuz.
¶ Exponit hi⁹ demōstrone i teris.d.⌊ fit ābulare post cenā
in q.c.⌋ i.mioz extremitas⌊ nō eminē cibos i q.b.⌋ i.
medi⁹ termin⁹⌊ sanari i q.a.⌋ i.maioz extremitas.z ꝑ
dit⌊ fit igit i eo q post cenā est ābulare facē nō supemi
nē cibos iuxta os uētris.⌋ i.iuxta os stōci.q.d.q ei qd est
ābulare post cenā fit.i.fit hc ppetas q faciat cibos de
scēdē circa fūdū stōci.z q nō sinat cibos eminē ul sup
eminē circa os stōci⌊ z ꝑ⌋ su.vz nō eminē cibos⌊ fit eē
sanū.⌋ i.cōpetat ei hc ppetas q faciat eē sanū.cibi eni
descēdētes circa fūdū stōci faciūt hoiem magis sanū:
qz meli⁹ digerunt cibi i fūdo stōci q̄z i orificio.D.c.d.
¶ Aideē eni ipi ieē ābulare:qd ē.c.b.qd est
nō eminē cibos.In ꝑ aūt q est sanatiuuz
que igit cā est in.c.q.a.fit.pp qd est.fit.b.
nō eminē.ꝑ aūt est sic illi⁹ rō.a.eni sic de
mōstrabit pp qd.b.iest.c.qm̄ ꝑ est sanari.
¶ Ordinat hi⁹ termios in mō z fig⁹.d.q⌊ ipsi ābulare
qd est.c.⌋ i.qd itellīgit p.c.⌊ vi eni ieē⌋ ꝑ.i.⌊ b. qd est
nō eminē cibos⌋ hec est mioz.vz q ābulans post cenā
nō hz cibos eminētes circa os stōci.qz mot⁹ ille facit
cibos descēdē circa fundū.z ꝑdit q⌊ In ꝑ aūt.⌋ i.in
b.ut nō hītes cibos eminētes.a.⌊ qd est sanatiuuz⌋
su.cōpetit.hc est maioz.vz q nō hīe cibos eminētes est
eē sanū.z ꝑdit⌊ q̄ igit cā ē q i.c.fit.a.pp qd est fit.b.⌋
i.cā hⁿ z pp qd fit ipz.b.⌊ nō eminē.⌋ s.cibos⌊ hc eniz
est sic rō illi⁹.⌋ nā.b.nō eminē cibos est sic rō z cā illi⁹
s.qd est eē sanū.z ꝑdit q⌊ a.eni eē sanuz sic mōstrabit.⌋
i.notificabit.su.q ifit ābulāti post cenā⌊ pp id.⌋ i.nō
eminē cibos⌊ iest.c.⌋ i.iest ābulanti.z ꝑdit⌊ qm̄ hoc
sanari est.⌋ i.eē sic dispōituz z nō hīe cibos eminētes
hoc est sanari:z ꝑ est eē sanū.iest ḡ.a.sanari.c.i. ābulā
ti.p.b.i.p nō eminē cibos.Formabit ḡ sic fill's.oīs nō
hīs cibos eminētes est sanus.ambulās post cenā non
habet cibos eminētes.ergo rē.¶ Deinde cum dicit.
¶ Opz āt cōmutare rōes.z sic magis vna
q̄q appebit.Gīnatio ē āt ex̄rio hic z i cāis
ꝑz modū:ibi qdē mediū opz p̄mū fieri.hic
aūt.c.ultimū.ultimū aūt pp qd est.
¶ Remouet q̄dā cauillationez circa p̄tacta.¶ Posset
eni qs dicē nō bn ordiatā eē demōstrone ul rōne sillo cāz.
nā cū hic debeat fieri demōstro p cāz finalē deberet finis
accipi.ipe aūt accipit finē tanq̄z maiorē extremitatez
uolēs q sanari eēt in q.a.i.maioz extremitas.cum tn̄
sanari respectu alioz q̄ dicta sūt sit finale bonū. nā pp
sanitatē hō appetit alia.vz nō eminē cibos z ambula
re post cenā.ḡ nō deberet eē sanari in q.a.i.maioz
extremitas.s̄z deberet eē in q.b.i.medi⁹ termin⁹. Ad qd
rndet q opz hic uariare rōnes z termios.qz nō eodez
mō se hz in cāis finalib⁹ z i efficiētib⁹.iō ait q⌊ oz aūt
cōmutare rōnes.⌋ s.termioz ul termios.z⌊ sic magis
appebit vnaqueq̄z cā⌋ ul ut hz alia tīsiatio⌊ z sic ma
gis appebūt singula⌋ z ꝑdit cāz q̄re.d.q⌊ gīnatio āt
est ex̄rio.hic eni.⌋ i.i cāis finalib⁹⌊ z i cāis ꝑz motū.⌋
i.in efficiētib⁹⌊ ibi eni.⌋ i.in cāis efficiētib⁹⌊ mediuz
opz pm fieri.⌋ i.id qd accipit p medio hz rōnez p̄mi z
p̄oris⌊ hic aūt.⌋ i.in cāis finalib⁹ ipz⌊ c.ultimū.⌋ s̄z
in itētione sup.est p̄us ieē.⌊ ultimū aūt⌋ sup.ieē est ipz
⌊ pp qd.⌋ i.ipe finis.Notādū aūt q p⁹ apphendit
finis:z q ultio habet ul ultio hz:z postea apphēdunt ea
que sūt ad finē q̄ p⁹ sūt.z est ibi ordo ēt iter ea q̄ sūt ad
finē:qz p̄m q aliqd est p̄us in itētione sic est posteri⁹ i eē
ut p̄us apphēdit hō q vult sanari.postea cogitat quō
possit sanitatē ꝓseq.z videbit q si cibi nō emineret cir
ca os stōci:q fieret san⁹.ultio cogitat quō possit facē
q cibi nō emineāt:z videt q si ambulabit post cenā q
mot⁹ faciet descēdē cibos.ḡ p⁹ apphēdit uelle sanari.
2⁹ nō eminē cibos.ultio apphēdit ābulationē.c.ḡ ulti
mū.i.ābulare qd est ultio apphēsū est sup.pm ieē z pp
qd.i.finis est ultimū.i.est qd ultimū ieē. nā p⁹ ambu
lat hō.postea ex hoc ꝓsequit q nō emineāt cibi.ultio
aūt ꝓseqt q fiat san⁹.si ḡ uarient rōnes terioz.siue cō
mutent termini magis apparebūt singula:z magis ap
parebit i talib⁹ q̄ sit cā z qd sit cātū.nā si non eminē ci
bos accipit tāq̄z mediū:z tāq̄z id qd efficit sanitatē:ap
parebit q cā est finalis de nō eminē cibos:z nō emine
cibos est cā efficiēs sanitatis.¶ Notāmēt q i via gīna
tiōis z factiōis oino ē ex̄rio i efficiētib⁹ z i finalib⁹:qz
q̄z to plīū est cā efficiēs oz cāz illā p̄us eē:z p⁹ gīnari:z
p̄us fieri.i finalib⁹ āt ex̄rio.q̄z to plīū est finis tāto poste
ri⁹ hēbit:z posteri⁹ erit:z posteri⁹ gīnabit.qz ḡ est sic di
uersitas iter cās finales z efficiētes oz cōmutare termi
nos ut ista diūsitas magis appeat.z ut hec oia magis
patefiāt.¶ Dubitaret forte aliqs.utq̄z ex cā finali pos
sum⁹ demōstrare accipiēdo cāz finalē p medio.¶ Dōm
q cū cā finalis sit cā añq̄z sit i rei vītate ul añq̄z sit p̄m
ieip̄az:qz sufficit ad ꝑ q sit cā q sit i apphēsione tm̄. nā
ex eo q agens apphēdit finē ex ꝑ mouet z agit.finis ḡ
nō mouet p̄m rei vītatē:qz nec p̄z rei vītatē oz ipm eē
qm̄ mouet agētē:s̄z mouet metaphorice:ut dī i de gīna
tione.ex fine ḡ nō poterim⁹ arguē simplr cū nō oporteat
ipz eē simplr qm̄ dī mouē ut finis.s̄z poterim⁹ arguē ex
suppōne.vz si debeat eē finis oz ꝑ z ꝑ eē:ut si debeat hō
saluari a pluuia z a caumatib⁹ oz domū eē p quā salue
tur:z oz domū illā sic z sic eē dispositā ut hoies salua
re possit.ex cā ḡ q̄ nō est nō possumus arguē nisi suppo
nēdo eā eē.finis ḡ iponit necitatē his q̄ sunt ad finē:z
possum⁹ ex fine de necitate arguē ex suppōne:tm̄ suppo
nēdo finē eē:ul debē eē.s̄z efficiēs p̄existit suo effectui.
vm̄ si sit tale efficiēs q de necitate iferat effectū eē:po
terim⁹ ex efficiēte arguē necitatē effect⁹:nec oportebit
hi⁹ demōstrone eē ex suppōne:qz nō oz supponē eē qd est
ut magis ḡ appeāt singula:z ut magis appeat vnaq̄q̄z
demōstro quō sit necia:z quō vnaq̄q̄z cā iferat ex necita
te oz termios cōmutare z accipe efficiētē tāq̄z mediū:
p qd mediū ꝓcludit:z finē tāq̄z aliqd de alio ꝓclusuz.

c Ontigit āt vnū z idē z qd est z pp
qd est ex necitate: ut p lucerne pel
lē lumē.Et nāq̄z ex necitate disgre
dit qd in pua ptibilius p maiores poros si
qdē ignis fit tn̄sgrediēdo z pp aliqd ut nō
offēdamur.itaq̄z z si eē ꝓtigit z fieri ꝓtigit
¶ Postq̄z p̄bs ondit quō ꝓtigit demōstrare p qdlibz gen⁹
cāe:qz p̄z aliū z aliū moduz cāndi.ul qz p̄z aliō z aliō
gen⁹ cātoz oz alr z alr demōstrare.iō ut cōplete det arte
demōstrandi. In pte ista deteriat de uarijs modis cāndi:
ul de uarijs gīib⁹ cātoz uarietas modoz cāndi:ul ua
rietas cātoz ex ꝑ accipit:qz cāta nō eodē modo refe
runt in suas cās.possum⁹ āt q̄z tū ad p̄ns spectat dare
triplicē dīā:put cāta diūsimode referūt in suas cās,
est āt vna dīia p̄m plalitatē z paucitatē:qz aliq̄ sūt ap
ta nata demōstrari p cās mltas.aliq̄ nō.2ª dīia est penes
sil'tatē z nō sil'tatē.ul penes ꝓtinuationē:ul discōtinu
ationē.nā aliq̄ sūt sil':z ꝓtinuant cū suis cāis. aliq̄ nō
sūt sil' cū suis cāis:s̄z discōtinuant ab ipsis.3ª dīia ē pe
nes eē semp z frequēter.nā aliq̄ cāe sp iferūt effect⁹ su
os:ita q ipoē est eē cāz z nō eē effectū.aliq̄ aūt nō sp
sed frequenter.Tria ḡ fac.p⁹ agit de diūsitate cātoz.

ul de diūsitate modoꝝ cāndi put aliq̄ cāta dīnt ab ali is: q̄ sūt apta nata referri i plēs cās. 2° agit de hi⁹ diūsitate put aliq̄ cāta dīnt ab aliis: q̄ sūt fil cū suis cāis. illa vo nō fil. 3° agit de hi⁹ diūsitate put aliq̄ cāta sp ifer unt a suis cāis. aliq̄ aūt nō sp sz frequēter. 2ª ibi ⌋ Ea dē cā est. ⌋ 3ª ibi ⌋ Sūt aūt q̄dā q̄ sūt ulr sp. ⌋ Circa p̄m duo fac. q̄ p̄° oñdit quō idē hz demrari p plēs cās. 2° oñdit quō ꝓtigit demrare nō p plēs cās. ibi ⌋ Sz i his q̄ sūt. ⌋ Circa p̄m duo fac. q̄ p̄° fac qd dcm est. 2° oñdit quō ꝑ vitatē hz i his q̄ sūt a nā. 2ª ibi ⌋ Pluria āt. ⌋ Circa p̄m duo fac: ꝑz q̄ duo exēpla adduc ad ppositū. ibi ⌋ Sic si tonat. ⌋ Dicit g̃ q̄ ⌋ ꝓtigit aūt vnū ⁊ idē ⌋ hie s. plēs cās ⌋ ⁊ qd est ⁊ pp qd ⁊ ex nēcitate. ⌋ vi g̃ q̄ trāslatio nra enūet tres cās. ⁊ vi text⁹ sonare q̄ vnū ⁊ idē hēat plēs cās p q̄s pōt demrare q̄ hz ⁊ qd est. i. cāz fo malē. ⁊ pp qd est. i. finalē. ⁊ ex nēcitate. i. mālē. alia trā trāslatio vi sonare de duab⁹ trā cāis. vñ ibi vi q̄ ꝓtigit idē ⁊ gra alicui⁹ eē ⁊ ex nēcitate. q̄si diceret q̄ vnum ⁊ idē hz duas cās p q̄s pōt demrare q̄ hēt gra alicui⁹. i. finalē. ⁊ ex nēcitate. i. mālē. ⁊ sbdit. ponēs exēpluz. d. ⌋ ut lumē p pellez lanterne. ⁊ nāq̄z ex nēcitate disgredit ⌋ su. lumē ⌋ qd est ptibili⁹ in pua p maiores poros ⌋ loqt eni ꝑm opiones q̄rūdā dicētiū q̄ lumē est qdā de flux⁹ puoꝝ corpoꝝ a corpe luioso. isti aūt sic opinātes reddebāt hāc cām q̄re lumē trāsit p pellē dicētes q̄ lumē est ptibili⁹ in miores ptes ⁊ pellis hēt āpliores poros ul āpliora foramia q̄z sint ptes ille corpee defluentes a corpe luioso. ⁊ magnū foramē nō pōt resistē puo corpi qn egrediat p ipz. iō dicebāt: q̄ lumen qd est ptibili⁹ in pua de nēcitate disgredit uel egredit per poros pellis q̄ sunt maiores de qua pelle tecta siue circūdata est lanterna siue lucerna. ⁊ sbdit ⌋ si ignis qdē sit in disgrediēdo. ⌋ i. si isto mō fit ignis. i. lumē ut hz alia trāslatio i disgrediēdo ul in egrediēdo. ut q̄ fit lumen egressus q̄rūdā puoꝝ corpoꝝ a corpe luioso. ⁊ sbdit ⌋ ⁊ pp aliqd. ⌋ q. d. q̄ ipsi⁹ illuiatiōis nō solū possum⁹ assigre cāz mālē ut qd iō fiat illuiatio p pellē lucerne. q̄ sunt miora corpa in q̄ didit lumē q̄z pori pellis: sz ēt ꝓtigit cāz hui⁹ assigre pp aliqd: ut iō ponit lumē i lucerna ut nō offēdam⁹ ⌋ sup. ad lapidē pedē nrm. iō eni ponit lumē i lucerna. ut videtes disponē dom⁹ nō ipiguam⁹ caput ul pedez ul aliqd aliō mēbꝝ ad aliqd vñ possum⁹ offēdi. ⁊ sbdit ⌋ itaq̄z si eē ꝓtigit. ⁊ fieri ꝓtigit. ⌋ q. d. q̄ i talib⁹ sic possum⁹ arguē q̄ztū ad eē si ꝓtigit ꝑ eē. ut si ꝓtigit eē cāz ꝓtigit eē effectū. ita possum⁹ ēt arguē q̄ztum ad fieri. ut si ꝓtingit fieri cām. ꝓtigit fieri effectuz. ¶ Mōn^m āt q̄ si uolum⁹ dicē q̄ illuiatiōis p pellē lucerne sint tres cāe. vz mālis: fozalis: ⁊ finalis. tūc exponem⁹ sic lra q̄ lumē p pellē lucerne de nēcitate egredit p maiores poros q̄ lumē ē ptibili⁹ i miora q̄ztū ad cāz mālē. nā mā ē illa cui iponit nēcitas. ⁊ q̄ sbdit. si qdē ignis. i. lumē fit in disgrediēdo ul in egrediēdo. as figt cāz illuiatiōis ex pte forme siue ex pte ipsi⁹ qd qd est. ꝓtiuabit g̃ sic lra q̄ illuiatiōis nō solū assignāda est cā ex nēcitate. i. mālis si fit lumē in egrediēdo ul in disgrediēdo. i. in se diffūdēdo ⁊ multiplicādo se p totuz. si ꝑ est assignabit sup. cā ex pte forme. ⁊ si est illuiatio pp aliqd. ut. s. nō offēdam⁹ assigbit sup. hui⁹ eiusdē ex pte finis. si vo nō tāgunt i lra nisi due cāe. ut vi sonare alia trāslatio. tunc ꝑ qd di si ignis. i. si lumen fit in disgrediēdo nō erit assigtio noue cāe: sz erit expō ꝑ dicti ut in expōne text⁹ dicebat. ¶ Dubitaret forte aliqs. utꝝ assigre cāz illuiatiōis dom⁹ per disionē luis trāseuntis p poros pellis sit assigre cāz mālē. ¶ Dōz q̄ disio cōpetit rei p māz. vñ ⁊ ptes q̄ztitatie in q̄s fit disio ad māz ptinet. ⁊ ptes māles dñr: ut pz ex. 7. meta. si g̃ va eēt pō dicētiuz q̄ lumē eēt defluxus q̄rūdā uapoꝝ ul q̄rūdā paruoꝝ corpoꝝ a corpe luioso. ⁊ q̄ illa corpa cēnt ita pua q̄z eēnt multo miora q̄z sint pori pellis. tūc illuiatio dom⁹ p pellē ꝓtigēt ex q̄dā nēcitate māe ut q̄ lumē hz eē in tali mā. ⁊ in tali corpe. qd est disibile in ptes tā puas. iō nō pōt retineri a pelle lucerne: sed nēce est lumē egredi p hi⁹ pellē cū ptes luis sint multo miores q̄z pori pellis. si g̃ va esset hec pō eēt hec demro p cāz mālē. est tū h^c pō fla. q̄ ut pbat i. 2. de aia. lumē nec est corp⁹ nec defluxus corpis. ita q̄ ptes aliq̄ corpee defluāt a corpe luioso p q̄s fiat illuiatio. nā cū lumē se diffūdat ulr p totū diaphanū si lumē eēt hi⁹ corp⁹: uel opteret totū aerē illuiatū cedē: qd nlls sane mentis dicet: ul opteret duo corpa eē in eodē loco. qd est icōuenies. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utꝝ arguē illuiationē dom⁹ p pellē lucerne p disgressionē siue p diffusionē luis fit arguē p cāz fozalē. ¶ Dōz q̄ ut pateat ueritas q̄stit. videdū est quō multiplicat se ignis p pellez. pp qd sciēdū q̄ ignis siue lumē igneū se multiplicat p pellē duplr. ꝑ⁹ pp poros pellis. nā ubi fiūt pili i pelle. ⁊ euulsis pilis remanēt ibi pori. ⁊ foramia p q̄ se multiplicat lumē: nō q̄ lumē fit corp⁹. ⁊ q̄ idigeat talib⁹ foramib⁹ p q̄ exeat. sz q̄ p poros illos igredit aer p quē aerez lumen facilr se multiplicat. Rursus lumen se multiplicat p pellez etiā ubi nō sūt pori. nā pellis aliqd ptcipat de diaphanitate. ꝑ est aūt de rōne luis q̄ se multiplicet per diaphanū. vñ multiplicat se p vitrū ⁊ cristallu. z. dato q̄ nlli pori ibi sint. uerūtā nō ita facilr se multiplicat lumen p ptes pellis nō porosas sicē p ptes porosas. q̄ ⁊ si pellis aliqd ptcipat de diaphanitate. nō tā est ita diaphana sicē aer. iō p ptes porosas p q̄s igredit aer est facilior multiplicatio lumis. lumen g̃ egredit ul disgredit ⁊ se diffūdit p totā pellē. assigre aūt hui⁹ cām illuiationis p pellē est assigre cāz fozalē. q̄ sic res didit p māz ita se multiplicat ⁊ gñat similitudinē suā in alio p formaz ex nēcitate g̃ mālē egredit lumē p poros. si lumē sit defluxus puoꝝ corpoꝝ. ⁊ si ignis. i. si lumē igneuz sit in disgrediēdo. i. in se multiplicādo per totū sic sup. sic assigre cāz illuiatiōis est assigre eā ex pte fozē. ¶ Ulteri⁹ pp ea q̄ dicta sūt supi⁹ cū dcm sit ꝑ idē posse demrari p plēs cās q̄ram⁹ hic de diffōnib⁹ datis per uarias cās. utꝝ vna diffō possit ꝓcludi p aliā de diffinito. ⁊ vi q̄ sic. nā sicē ꝓcludit accēsus sanguis circa cor de irato pp appetitū doloris in ōrio. q̄ hec diffō est pp qd illi⁹ ita poterim⁹ ꝓcludē de serra q̄ sit ferrea ⁊ dētata ex eo q̄ est istrm ad secādū dura. nā ꝑ est pp illō illi⁹. iō entz eligit mā ferrea. ⁊ illa fit dentata ut possit secare dura. g̃ hec diffō. vz istrm ferreū ⁊ dētatū ꝓcludet de serra p diffōnē hāc. q̄ est istrm ad secādū dura. ¶ In ōriuz est. q̄ si hoc possit fieri tūc diffinitio subiecti esset mediū in demonstratione ut diffinitio serre est mediuz ad pbandū aliā diffinitionē de serra. ¶ Dicendū q̄ poterit p diffōnez datā p finē ꝓcludi diffō data per mām nec tā pp ꝑ sequit q̄ diffō sbti fit mediū i demrone potissima. nā h⁹ sbz cui⁹ po^a est diffō. ul est sba ul nō. q̄ si est sba cū sba nō hēat diffōnē p additamēta nō diffinitur sba nisi per pba pn^a expmentia pbaz eēntiaz. ⁊ q̄ vni⁹ rei vnica est eēntia nō erit vnius sbe nisi vnica va diffō. pp qd in talib⁹ nō hz locū qd q̄rit. In artificialib⁹ aūt ut in serra q̄ fozē artificialiū sūt accntia ut vult ꝓ^tor. p⁹ phicoꝝ. ⁊ in p se passionibus. ut in ira. q̄ passiōes sūt accntia: vident hie locū h⁹ qōnes. ¶ Propter qd sciendū q̄ oēs tales diffōnes si reducim⁹ eas ad sbaz ad quā debēt reduci: q̄ oēs p se passiōes ⁊ oia p se accntia debēt reduci ad sbaz a q̄ fluūt: appebit q̄ diffō diffinitū ꝓcludēs nō est aliō q̄z passio passionez p bās: ut appet in exēplis pallatis. ira eni ꝑ mō fit q̄ hō appetit dolorē in suo adūsario. ⁊ vult suū adūsariū cōtristari. ¶ Ex isto āt uehemēti appetitu icipit euaporare fel. felle āt euaporāte accēdit sanguis circa cor q̄ accēso hō irascit pp qd ira vi eē passio fellis. q̄ non ex qlibet accēsu sāguis gñat: sz ex accēsu sāguis ex euapo-

ratiōe fellica. ḡ iste passiōes se hñt p ordinē q'nimis i-tense appetat dolorem ꝓrij. q euaporet fel. q accēdat sāguis: ⁊ gñet ira. cuz ḡ diffōnes ire nō dicāt nisi istas passiōes arguē diffōnē p diffōnē est arguē passionē per passionem. q si dicatur q ista ꝓbant de ipa ira. ut probat q ira fit accēsus sāguis ex uaporatiōe fellis. qz est appetit⁹ doloris. dicem⁹ q ira nō est ista fozalr sz cālr. cāt eni ira ex istis. ꝓbare ḡ q ira fit ꝶ qz est ꝶ. ut q ira est accēsus sāguis. qz est appetit⁹ doloris est ꝓbare q ira cātur ex hac passiōe ut ex accēsu sāguis. qz accēsus sāguis cātur ex alia passiōe. ut ex appetitu doloris. tota ḡ hᶜ demr̄o fūdat i ordie ipaꝝ passionū qd usqz nūc clamauim⁹ ueꝝ eē. vz q ex ordie passionū sumēda est ois demr̄o potissima. diffō ḡ iplicās passionē dicentē pp qd alteri⁹ passiōis erit potissimū medīū ad demr̄andū illā alterā passionē: ⁊ qd dixim⁹ de passiōib⁹: ut de ira vītatē hz de artificialib⁹ organis ut de serra. naz qz ferro cōpetit hᶜ passio q fit duꝝ. ⁊ q possit dentari ex hac passiōe segt alia. vz q possit dura secare. ⁊ qz diffō serre fūdat sup his passiōib⁹. ꝓbare sic diffōnē p diffōnē est ꝓbare la passiōe p la passiōe. ¶ Adūtendū tñ q in talib⁹ est ordo passionū ꝓrij q ꝑm eē nāe ⁊ ꝑm itētionē artis. nā ꝑm eē nāe ꝑus itelligit q ferruz debeat eē duꝝ. ⁊ q possit dētari. ⁊ postea ex ꝶ itelligit q possit dura secare. sed ꝑm itētionē artis est eꝫrio. nā ars ꝑus ītēdit secationē duroꝝ. ⁊ ex ꝶ eligit māz durā ⁊ polez dētari. si ḡ ex secatiōe duroꝝ arguat durities māe erit demr̄atio a ꝑori ꝑm itētionē artis. si aūt eꝫ erit demr̄atio a ꝑori ꝑm esse nature. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sic si tonat exticto igne. neče est zizire ⁊ sonare. ⁊ sic ē quēadmōz pythagorici dñt minaꝝ cā his q sūt i tartaro: q̄ten⁹ timeāt.

¶ Ponit alid exēplū i q ꝓtigit arguē p plēs cās. d. ⌊ sic si tonat exticto igne: neče est çiçire ⁊ sonare. ⌋ i. ⁊ facē sonū ad modū ignis exticti. est eni ꝶ nomē çiçire fictitiū. sic eni cāpana: qz fac tintin: uocata est tintinabulū: sic ⁊ ferrū ignitū qñ mittit i aq̄. qz fac çiçi son⁹ ille est uocat⁹ çiçire. si ḡ tonitruū ē son⁹ fact⁹ ad mo^m ignis exticti i aq̄. ⁊ si ꝶ mō fit tonitruū ex exticiōe ignis arguē tonitruū eē tale qd: est arguē ex nēcitate māe. ⁊ ꝶ dit ⌊ ⁊ si ē ⌋ su. tonitruū ⌊ quēadmo^m pythagorici dixerūt minaꝝ cā his q sūt i tartaro. ⌋ i. i iferno su. poterim⁹ arguē tonitruū eē ex cā finali. si ḡ arguam⁹ tonitruz ex exticiōe ignis erit demr̄o ex nēcitate māe si ⌊ ut timeāt ⌋ illi q sūt i tartaro erit ex cā finali. ¶ Notādū aūt q nō curat ꝶs de exēplo. nā falsū est q tonitruū fiat ꝶ mō ex exticiōe ignis. ⁊ falsū ē q tonitruū ordinet ad hūc finē ad iferēdū minas. ⁊ ut timeāt illi q sūt i iferno. ut pythagoras sōniabat. añ eni tpa phi vītatē quā tenet fides catholica de descēsu malaꝝ aiaruz ad tartaꝝ siue ad ifernū: poete q̄si p q̄dā sōnia enarrabāt. Pythagoras ḡ uolēs assigre cāz finalē tonitrui dixit deos ordiasse tōitrua: ut tierēt exñtes i tartaro. D. c. d

¶ Plurima aūt ⁊ hi⁹ sunt ⁊ maxie in his que nāe ꝓsistūt: ⁊ stātib⁹ hoc q pp hoc nā fecit. illa vo ex nēcitate. Nēcitas aūt duplex est. hec eni ꝶz nām ⁊ motū: sicut lapis ex nēcitate ⁊ sursuz ⁊ deorsuz ferī: sed nō propter eādem necessitatem.

¶ Oñdit quō talia vītatē hñt in his q sūt a nā. Dic ḡ q ⌊ pluria āt sūt h⁹ in qb⁹. ⌋ s. possum⁹ arguē ex fine ⁊ ex nēcitate. ⁊ ꝶdit q ⌊ ⁊ ꝶ maxie ⌋ possum⁹ ⌊ i his q ꝶsistūt nā. ⁊ i ꝓstātib⁹. ⌋ i. i his q ꝓstāt. ul' i his q sūt ꝓstructa hz nām. ⁊ ꝶdit q ⌊ hec qdē. ⌋ i. q̄sdā res ⌊ nā fec pp ꝶ. ⌋ i. pp finē ⌊ illa vo ex nēcitate. ⌋ ⁊ ꝶdit q est dup^z nēcitas. nālis. ⁊ violēta. vñ ait q ⌊ nēcitas āt est dup^z hec qdē hz nāz ⁊ motū ⌋ hz motū ul' hz ipulsionē. ⁊ ponit exēplū. d. ⌊ sic lapis ex nēcitate ⁊ sursū ⁊ deorsum ferī. sz nō pp eādē nēcitatē. ⌋ nā nēcitate nāli ferī deorsū. nēcitate āt hz motū ipulsiōis ferī sursū. ¶ Notā^m aūt q nālia ⁊ ꝶstāt ⁊ ꝓstāt: sz ꝶstāt rōne māe. Nā mātoti⁹ nāe ē fūdamtū. ꝓstāt āt ⁊ existūt nālia rōne foie. i talib⁹ aūt nālib⁹ iueniunt aliq̄ fcā pp finē. aliq̄ fcā pp nēcitatē tā nālē q̄z violētā. nā ipe res nāles sibiipis violētiā iferūt. ut uēt⁹ ꝗ nāz aq̄ tāc in aq̄. pcellas p q̄s aq̄ sursū eleuat. ¶ Notā^m ēt q descēsū lapidis deorsum possum⁹ ꝓducē ad nēcitatē nāe māe. ut ad el'tū pdūcens i lapide ⁊ ad nēcitatē nāe foie q̄ nō uocat nēcitas simplr. qz sp est pp aliquē finē: ut si reducim⁹ ad nēcitatez nāe foie motū lapidis deorsū. ꝶ erit pp aliquē finē. ut qz grauia melt⁹ saluant in loco deorsuz. illa aūt dñr ex nēcitate eē que nō sūt pp finē. sz iō sunt qz sūt ex nēcitate māe: nō pp finē ꝓtingūt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed in his que sūt ab itelligētia alia nequaq̄z sūt ab eo qd p se frustra ē: ut dom⁹ aut effigies neqz ex nēcitate sūt: ꝶ pp hoc.

¶ Oñdit q nō possum⁹ arguē ex nēcitate in his que sūt ꝶ arte. ita q in his q̄ sunt ꝶ arte arguem⁹ ex vna cā. ut ex fine. Circa qd tria fac. qz p⁹ oñdit q in aligb⁹ artificialib⁹ nō solū nō possum⁹ arguē ex nēcitate: sed ēt nō possum⁹ arguē ex fortuna. 2° decl'at quō in artificialib⁹ possum⁹ arguē ex fortuna. 3° qz mētionē fecerat de nā arte ⁊ fortūa. oñdit quō fortūa dīt a nā ⁊ ab arte. 1ª ibi ⌊ Alia vo. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quare finis. ⌋ Dicit ḡ q ⌊ sed in his q̄ sūt ab itelligētia. ⌋ i. ab arte ⌊ alia ⌋ qdē sūt su. ppter finē: sz ⌊ nequaq̄z ⌋ su. ⌊ sunt ab eo qd est p se frustra. ⌋ i. a casu ⌊ ut dom⁹ aut effigies. ⌋ i. statua ⌊ neqz ex nēcitate ⌋ su. sunt talia artificiata ⌊ sz pp ꝶ. ⌋ i. pp finē. talia ḡ demr̄anī p vnā cām ut p finalē. ¶ Dubitaret forte aliqs. utꝝ artificialia sint ex nēcitate. ⁊ vī q sic. qz cum duplex fit nēcitas efficiētis ⁊ māe. vī q utraq̄ nēcitas sit in his q̄ sunt ab arte. efficiētis qdē nēcitas ibi est. qz fiē nālia sibi violētiā iferūt ita ⁊ p artem pōt violētiā iferri. ut ex nēcitate violētie lapis ipulsus uadit sursuz: cū ꝶ possit fieri p artē: poterim⁹ in artificialib⁹ arguē ex nēcitate violētie. sz dices q hᶜ nēcitas ab arte nō erit simplr nēcitas. qz erit pp aliquez finez: sed pbabim⁹ q etiā nēcitas sine ordie ad finez fit in artificialib⁹. nā faciēs sagittā ex ligno nodoso. vz q pp nodos aliq̄ obligtas erit in sagitta. ⁊ illa nō erit pp finez: sz ex nēcitate māe. si enim debeat fieri sagitta ex ligno nodoso pp nēcitatem māe neče erit eā esse obliquam. ¶ Dōz q cū potētie rōnales sint ad opposita eo q tales poᶜ pñt agē ⁊ nō agē. ut pz ex. 9. meta. nēcitas efficientis in artificialib⁹ esse nō pōt nisi ex suppōne. ut si hoc fiat ꝶ erit. ut si ipellat lapis sursuz p artem necesse erit ipm ascēdē: sed ei⁹ ipulsus nō erit nēcius: qz i ptāte artificis est ipellē ul' nō ipellē. in nālib⁹ aūt que non hñt dñiuz sui act⁹ poterit talis nēcitas repiri. Rursuz nec in hi⁹ artificialib⁹ est nēcitas māe. nā nēcitas māe p̄supponit nēcitatez ex pte efficientis. q si in ptāte efficientis esset eligē sibi māz: uel si in ptāte eius eēt agē uel nō agē ex mā electa. istud nō esset simplr loquendo ex necessitate māe: sed totum dependeret ex libera uoluntate efficientis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alia vo sūt a fortuna ut sanitas ⁊ salus. Maxime aūt in qbuscūq̄z ꝓtigit: ⁊ sic ⁊ aliter cum non a fortuna generatio fit.

¶ Oñdit quō circa artificialia accidit fortūa ⁊ casus. d. q ⌊ alia vo sūt a fortuna ut sanitas. ⌋ s. ifirmi q̄ pōt eē ab arte ⁊ a fortūa. utputa si aliqs nō istruct⁹ p artē nec credēs ex ꝶ sanari comedit cibū p quē sanat ⌊ ⁊ salus ⌋ sup. alicui⁹. pōt eē a fortuna ⁊ ab arte. utputa. si aliqs

exñs in domo ruinosa si videat p artē domū illā debē cadē: ⁊ ide exeat: p artē saluat⁹ ē. si aūt casu accidat eū exire: ⁊ post ei⁹ exitū dom⁹ cadat saluat⁹ ē a fortuna. ⁊ sbdit. igb⁹ hēt ꝓtigē maxie fortuna. d. gl_ maxie aūt] sup. hēt eē fortuna_ i qbuscūqz ꝓtigit sic ⁊ alr. ut nō a fortuna]eoꝝ_ gīatio fit.] ¶ Notādū aūt q nō poterit eē fortuna ⁊ casus nisi i his q̄ agūt pp finē. naz fortuna ⁊ casus ē aliqd p̄ter itētionē agētis. q̄ p itētionez finis qñ accidit eis aliqd p̄ter itētionē dī illud a fortuna ⁊ a casu. fortuna q̄ ⁊ casus ꝓtigit i agētib⁹ ex itētiōe finis ꝓtigētib⁹ alr se hīe. inq̄ztū aūt fortuna ⁊ casus cōtingit i agētib⁹ ex itētione finis sic hēt eē i his quoruz q̄ztū ē de se gīatio nō est a fortuna ⁊ a casu: sz ē ab arte uel a nā. put vo hēt eē i ꝓtingētib⁹ alr se hīe maxie hēt esse in his que sūt sic ⁊ aliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare finis bonus pp aliquid fit: ⁊ aut a natura fit: aut ab arte: a fortuna autez fit nihil propter aliquid.

¶ Concludit ex dictis diiam fortune a nā ⁊ arte. Nam cū dictū sit q gīatio eoꝝ que sūt pp finē p̄m q huius nō fit a fortuna. ꝓñs est q diat fortuna a nā ⁊ ab arte. qz nā ⁊ ars agūt pp finē. ió ait_ q̄re finis bonus pp qd aliqd.]i. cui⁹ rōne aliqd_ aut nā aut arte fit.]s. talis bonus finis ꝓpter aliqd_ a fortuna aūt nihil fit ꝓpter aliqd.]i. ꝓpter finē. qz quodlibet tale est p̄ter intētionem. ¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ Eadē aūt cā ē i his q̄ fiūt: ⁊ factis: ⁊ futuris: q̄ uere ē his q̄ sūt: media eni cā ē in his que sunt. q̄ est ipsis aut q̄ fiūt: que fit factis que facta est. futuris que futura est.

¶ In q̄ postqz pbs oñdit quō ꝓtigit demīare aliq̄ ex plib⁹ cāis. ⁊ quō nō. qz in his q̄ sūt a nā possum⁹ demīare ex necītate ⁊ ex fine: sz nō ex necītate. declat quomō ꝓtigit diūsimode demīare i his q̄ sūt sil' cū suis cāis ⁊ i his q̄ nō sūt sil'. duo q̄ facit. qz p̄° declarat quō ꝓtingit demīare i his q̄ sūt sil'. 2° i his q̄ nō sūt sil'. ibi_ in his q̄ nō sil'. ¶ Propter p̄mū sciēdū q i his q̄ sūt sil' cuz suis cāis eadē rō est. ⁊ idē modus demīandi q̄ztū ad eē ⁊ fieri ⁊ fcā eē ⁊ futura eē. i talib⁹ eni si est cā est effect⁹. si fit cā fit effect⁹. si fcā fact⁹. si futura futur⁹. tria q̄ fac. qz p̄mo p̄mittit hāc vitatē. 2° declarat eā p exēpla. 3° epilogat circa determiata. 2° ibi_ Ut pp qd.]3° ibi_ Sic q dē cā.] Dicē q̄ q_ eadē aūt ē cā.]i. eadē rō ⁊ idez modus demīandi_ est]sup. q̄ztū ad ea q̄ sūt sil' cū suis cāis_ i his q̄ fiūt factis ⁊ futuris q̄ uere ē i his q̄ sūt.]q. d. q fiē i talib⁹ uere possum⁹ arguē i his q̄ sūt: ut si ē cā est effect⁹. ita possum⁹ arguē i fieri factis ⁊ futuris. ⁊ subdit q_ media aūt cā in his que sūt est cā que est. i his que fiūt est causa que fit. in factis facta. futuris uel in futuris futura. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ꝓpter qd fact⁹ est defectus ꝓpter id qd in medio facta est terra. fit aūt ꝓpter id qd fit. Erit aūt ꝓpter id qd erit in medio. ⁊ est aūt ꝓpter id quod est similiter.

¶ Qd dixerat declarat p exēpla. Ponit aūt duo exēpla. vz de eclipsi ⁊ de cristallo. nā defect⁹ siue eclipsis sil' est cū sua cā. ut cū iterpōne terre. ⁊ cristallus sil' cū sua cā: ut cū aq̄ ꝓdēsata. 2^m ex^m icipit ibi_ Quid ē cristallus] Dicē q̄_ Ut pp qd fact⁹ ē defect⁹ pp id q i medio facta ē terra. fit ãt pp id q fit]sup. terra i medio_ erit ãt.]s. i futuro_ pp id q i medio erit]sup. terra i futuro_ ē aūt.]s. defect⁹_ pp id qd ē]sup. terra i medio. q̄ q̄ztuz ad eē i pñti q̄ztū ad fieri ⁊ fcā eē ⁊ futura eē ē eadez cā i. eadē rō. ⁊ idē modus arguēdi i talib⁹. ¶ Deiñ cū. d.

¶ Quid ē cristallus. accipiat igit qm̄ aq̄ dēsata est. sit aq̄ in quo. c. dēsata in quo. a. cā media in quo. b. defect⁹ caloris penit⁹. est igit in. c. qdē. b. in hoc aūt densatū eē qdez est in quo. a. fit aūt cristallus cuz fiat. b. factus est aūt facto. erit autem futuro.

¶ Ponit 2^m exēplū. d. _ Quid est cristallus. accipiat qm̄ est aq̄ densata]sup. pp defectū caloris. ⁊ sbdit_ sit aq̄ c.]i. minor extremitas_ densatū i quo. a.]i. maior extremitas_ cā media i quo. b. defect⁹ caloris penit⁹]q̄ si diceret q. b. qd ponit eē cā media i porret defectū caloris penit⁹. ⁊ sbdit q_ ē igit i. c. qdē. b.]hec ē minor q aq̄ hēt defectū caloris_ i b aūt i. b. dēsatū eē qd ē in quo. a.]hec ē maior q densatū penit⁹ hēt caloris defectū. posset aūt sic formari sil's. oē. b. ē. a. i. oē hñs caloris defectū est densatū. oē. c. est. b. i. ois aq̄ de qua fit cristallus hēt penit⁹ defectū caloris. ergo ois talis aq̄ est qd densatū. erit ergo cristallus aq̄ densata ꝓpter defectū caloris. ⁊ qz tale cātuz est sil' cū cā sua. possumus in talibus arguē ⁊ esse fieri ⁊ facta eē ut si est cristallus est talis cā. si fit cristallus fit talis cā. si erit erit. ió ait q_ fit cristallus cū fiat. b.]i. cū fiat talis cā_ fact⁹ aūt est]sup. cristallus_ facto]sup. b. _ erit autem in futuro.]s. cristallus cum futuro supple. b. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Sic qdem causa ⁊ cuius est causa simul fiunt cū fiant: ⁊ sunt cū sunt: ⁊ in eo quod est factum ⁊ futuro similiter.

¶ Epilogat circa deteriata. d. q_ sic qdē]hēt in his q̄ sūt sil' cū suis cāis_ cā ⁊ cui⁹ est cā sil' fiūt cū fiāt.]i. sil' fiūt cāta cū fiūt cāe_ ⁊ sūt cū sunt.]i. sil' sunt cāta cuz sunt cāe_ ⁊ in eo q factū est ⁊ in eo q futurū sil'_ est. qz cū factis cāis sil' sunt facta cāta. cuz futuris cāis sil' futura cāta. ¶ Tunc sequit illa pars.

i In his aūt que nō simul sunt nunquid sunt in continuo tempore: sicut nobis videt alias aliorum cās esse facti eē alterum facta ⁊ futuri futura: ⁊ eius aūt qd fit aliqd antea factum est.

¶ In qua oñdit quō ꝓtigat demīare in his que nō sunt sil' cū cāis suis. Circa qd duo facit. qz p° docet demīare in talib⁹ cāis ⁊ cātis. put pcedūt p̄m rectū. 2° docet hoc put pcedūt p̄m circulū ibi. _ Qm̄ aūt videm⁹ in his que sunt circulo.]Circa p̄^m duo facit. qz p° circa hi⁹ cās ⁊ cāta mouet quādā qōez ⁊ soluit. 2° ex solone qōnis data oñdit quō ꝓtingat circa talia demīare ibi_ Est igit a posteriori.]Dicit q̄. _ In his aūt que sūt sil' nunq̄z sūt in ꝓtinuo tpe_ ita q nō sit tp̄s mediū iter cām ⁊ cātuz_ sicē nobis videt alioꝝ alias cās eē_]inter q̄s nō cadit tp̄s mediū iter cāz ⁊ cātū. ut hui⁹_ facti] videt_ esse_]cā_ altera facta ⁊ futuri futura.]Et subdit q_ et⁹ aūt q fit]sup. qd nō ē sil' cū sua cā aliqd antea factū qd sup. nō est sil' tpe cū ipso facto. sed cadit tēpus mediū iter cām ⁊ cātū. ¶ Notādū aūt qōnē hāc eē. utrū in his que nō sunt sil' cū suis cāis utrū cadat tēpus mediū iter ipsa ⁊ suas cās. Solo aūt hui⁹ q̄stiōis est q hoc videm⁹ in alijs cātis que sunt sil' cū suis cāis. ⁊ que hñt alias cās q̄z cās distātes. in talib⁹ eni nō cadit tp̄s mediū iter cām ⁊ cātū. sed facti de necessitate est cā facta ⁊ futuri de necītate cā futura: sed in his q̄ nō sūt sil' nō est facti cā facta. ⁊ futuri cā futura: imo i talib⁹ futuri est cā facta. i talib⁹ q̄ q̄ nō sūt sil' et⁹ qd fit cā ē antea fcā. ita q id qd fit hēt cām p̄teritā. ⁊ id qd futurum est hēt cām pñtē ut sanitas que mō aggñat in hoc

corpe hēt ꝓ cā potionē que antea facta est: talia ḡ q̄ nō
sūt sil' cū suis cātis. sic se hnt q cadit tps mediū iter ip
sa ⁊ suas cās. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr vī hec qō nl'
la eē. qr si nō sūt sil' cā ⁊ cātū eoipso vī q cadat tps me
diū iter ipsa. ¶ Dōm q aliud est eē sil' cū aliq. ⁊ aliud
est cadē tps mediū iter illa. Dicerem' eni q ḡiatuz ⁊
corruptū nō sunt sil'. nā ꝑ ꝑus itelligit aer corrūpi. ⁊ po
stea itelligit ignis ḡiari. ⁊ tñ iter aerē corruptū ⁊ ignē
ḡiatū nullū intercidit tps mediū. alr ḡ se hnt interpō ter
re ⁊ eclipsis. ⁊ alr icisio lapidū ⁊ factio muri. ⁊ alr cor
ruptū ⁊ ḡiatū. nā interpō terre ⁊ eclipsis sunt sil'. ita q
q̄ fit vnū fit aliq̄d. q̄ est futurū vnū est futurū aliq̄d. sed
icisio lapidū ⁊ factio muri. nec sūt sil' nec sūt in tpe ꝛti
nuo: ita q q̄ fit vnū nō fit aliud: ſz muri q fit cā est ici
sio lapiduz q̄ antea facta fuit. corruptū aūt ⁊ ḡiatuz lz
nō sint simplr sil': sūt tñ i tpe ꝛtinuo ita q nulluz cadit
mediū tps iter corruptuz ⁊ ḡiatū. Innuit ḡ hic pbus
q q̄ nō sūt sil' cū suis cāis ēt nō pñt eē i tpe ꝛtinuo cuz
ipsis: ſz quō seqr hec ꝛña in sequēti lectione dicet. Ad
pñs aūt scire sufficiat q q̄ nō sūt sil' cū suis cāis nō sūt
i tpe ꝛtinuo cū ipsis. qr si eēnt i tpe ꝛtinuo cū ipsis: tē
eēnt alia cāta q̄z ponant esse. ⁊ alie cāe q̄z ponant esse.
tūc eni futuri eēt cā futura ⁊ facti facta. ⁊ el' q fit cā q̄
fit. nō aūt eēt ei' qd fit cā que antea facta eēt. sicut est i
causis ⁊ cātis: que nō sunt sil'. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est igit a posteri' facto sil'tus: pncipiū igi
tur ⁊ hoz est que facta sūt. Añ in his que
fiūt: sil'r est: a pori aūt nō est: ut qm̄ hoc est
factum: quoniam hoc factum posteri' est
⁊ in futuro similiter est.

¶ Ex solone qōnis adducte pcedit ad soluēdū qōnē pn
cipalr itētā. Circa qd̄ duo fac. qr p' qōnē soluit. 2° soło
nē datā declarat ⁊ manifestat. ibi. Neqz eni aut fini
ti. Cōtinuet aūt sic. dcm̄ ē q i his q̄ nō sūt sil' ei' qd fit
cā qd̄ antea factū ē. ita q i talib' cadit tps mediū in
ter cām ⁊ cātū. ⁊ qr ita ē. igit sillis ē. i. est arguē sil'i
stice a posteriori fcō sup. i talib' cāis ⁊ cātis. ⁊ sbdit
q pncipiū igit ⁊ hoz ē q̄ fcā sūt. q.d. q pn^m silisti
cū ad sil'andū i talib' q̄ facta sūt sup. posteri'. vñ ⁊ i
his q̄ fiūt sil'r ē q pn^m silisticuz i talib' est ab his q̄ fi
unt posteri'. A pori aūt nō est. i. nō ꝛtigit sil'are. sed
a posteriori. ut sup. possum' sil'are. ut qm̄ fcm̄ est ꝑ
us. qr fcm̄ est posteri'. ⁊ i futuris sil'r. possum' eni ar
guē q ꝑ fit futurū ꝑus si ꝑ fit futurū posteri'. ¶ No
tādū aūt q i his q̄ nō sūt sil' ⁊ i factis ⁊ i his q̄ fiūt pos
sum' arguē a posteriori nō a pori. possum' aūt itelligē
facta pmanētia p ea q̄ fiūt successiua. utrobiqz eni i his
q̄ nō sūt sil' possum' arguē a posteriori nō a pori. ut i p
manētib'. vñ ualet a posteriori. si pies est: ḡ icisio lapi
dū fuit. uel si pies est fact' icisio lapidū est antea facta.
nō aūt ualeret argumētū ecōtrario ⁊ a pori. fiē ēt i his
q̄ sūt si aliqd̄ mobile mouet p aliqd̄ spatium ualebit ar
gumētū a posteriori nō a pori. ut si fact' est mot' in pte
posteriori illi' spatij fact' est mot' i pte pori. nō aūt ua
let ēōrio. pn^m ḡ sil'andi i talib' ē a posteriori. ¶ Mōn
dū ēt q id qd̄ dcm̄ est i factis vītatē hēt i futuris. de q
b' nihil adhuc iceptū ē. ut a futuro posteriori debem'
arguē futurū ꝑus. ut si futur' est pies bñ ualet q futu
ra est icisio lapidū. sed nō ualeret ecōuerso ⁊ i successiui
uis. ut si debeat moueri mobile p aliqd̄ spatiū. ⁊ nōdū
icepit motū. bñ ualet q si futur' est. uel si erit mot' i p
te posteriori q erit in pte pori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz eni finiti aut ifiniti erit tpe: q̄re qm̄
hoc uerū est dicere factū eē. ⁊ posterius ꝑ
uerū est dicere qm̄ erit. In medio aūt sem
per dicere falsuz eēt altero iam facto. Ea-
dem autem ratio est in futuro.

¶ Declarat ⁊ manifestat solōnē positam. hēbat aūt solo
data duo mēbra. vz q nō est i talib' arguē a pori: ⁊ q ē
ibi arguē a posteriori. iō p' declarat q nō fit i talib' ar
guē a pori. 2° q ē ibi arguē a posteriori. ibi. Speculā
dū igit. Circa p^m tria fac ꝑz q tripliz pbat itētū. nā p'
pbat ꝑ ex pte factoꝝ. 2° ex pte modi faciēdi. 3° ex parte
tpis factiōis. nā i talib' fcm̄ nō hēt nēciaz ꝛnexionē ad
factū. Rursus talia ex mō faciēdi ꝛnexionē nō hnt. 3°
tps factiōis vni' ꝛnexionē nō hēt ad tps factiōis alte
ri'. 2° ibi. Neqz qm̄. 3° ibi. Ampli' nec ifinitū. Di
cit ḡ q neqz eni aut finiti aut ifiniti erit tpis. q.d. q
h' fcā nō hnt ꝛnexionē ad iuicē. ita q duratio media
iter factū ⁊ factū nec erit tpis finiti. i. determiati, nec
ifiniti. i. ideterminati: ⁊ sbdit q̄re sup. nec p tps fini
tū nec p ifinitū erit. s. sic sil'are q̄ qm̄ uerū ē dicē factuz
eē ꝑ ꝑus uerū ē dicē factū eē ꝑ posteri' ⁊ sbdit q in
medio eni tpe falsuz ē dicē sup. q ꝑ fit. uel q ꝑ erit. q.
d. q nō possum' ꝑ arguē a pori. nō eni possum' dicē ꝑ
factū ē ꝑus: ḡ i tali tpe: uel ḡ i aliq tpe idetermiato qd̄
cūqz fit illud. uerū erit dicē q ꝑ ē fcm̄ posteri'. nā i tpe
medio falsuz est dicē ⁊ q illud fit. ⁊ ēt falsuz est dicē q
illud de nēcitate erit. pōt eni eē icisio lapidū de qb' nū
q̄z fiet mur'. vñ icisis lapidib' nec possum' dare tps de
terminatū ⁊ dicē q mur' ex illis lapidib' erit tali die
nec ēt tps ideterminatū. ut q erit aliq die. qcūqz sit ille:
qr poterit esse q nunq̄z erit. vñ in medio tpe anteq̄z
murus fiat falsum erit dicē q murus factus sit. ⁊ etiaz
falsum est dicere q necesse sit ipm̄ murū in futurū ali
quando factum esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqz eni qm̄ ꝑ fcm̄ ē ꝑ erit. Medium eniz
sil' genitū opz eē factoꝝ fcm̄: ⁊ futuroꝝ fu
turū. cū his q̄ fiūt fieri. cū his q̄ sūt eē: ꝑ fu
turū eē ⁊ eē nō ꝛtingit eē simul genitum.

¶ Probat ꝑ idē ex mō fiēdi. nā q̄ a pori possum' arguē
de nēcitate posteri' tūc cā est sil' genita effectui. ſz i tali
b' cāe sūt nō sil' genite cum suis effectib'. iō ait. Neqz
qm̄ ꝑ factū est sup. ꝑus. hoc erit. i. possum' arguere
q ꝑ erit fcm̄ posteri'. ⁊ sbdit q mediū eni sil' genituz
opz eē sup. ubi possum' arguē ⁊ a pori ⁊ a posteriori.
⁊ sbdit q factoꝝ factū. q.d. q i his i qb' possumus
sic arguē factoꝝ opz eē mediū factū ⁊ futuroꝝ futuꝝ
cū his q̄ fiūt fieri. i. opz mediū fieri cū his q̄ sūt esse:
ſz futuroꝝ eē ⁊ eē nūc pñs nō ꝛtigit sil' genitū. q.d. q
eē futura ⁊ eē nūc pñtia nō ꝛtigit eē sil' genita. ¶ No
tādū aūt q arguē a pori est duplr. uel ꝑz nāz: uel ꝑz tps
q̄ aūt hnt cām sil' genitā possum' arguē a pori ꝑm nāz:
que aūt nō hnt cām sil' genitā ⁊ nō possum' arguere a
pori ꝑm nām. nec ēt a pori ꝑm tps. ex ipso ḡ mō factio
nis eoꝝ que nō sunt sil' cū suis cāis sequit q non pos
sumus arguere a priori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli' neqz ifinitū ꝛtigit eē mediū tpis
neqz finitū: falsum eni erit dicē in medio.

¶ Adducit 3^a rōnē sūptā ex pte tpis factiōis. d. ampli
us nec ifinitū ꝛtigit eē tps mediū nec finitū ⁊ sbdit.
q falsuz erit dicē in tpe medio q ꝑ est. uel q hoc
futurū erit. nō eni possum' dicē. icisio lapidū est: ḡ pari
es erit. nec q̄ztū ad tps finitū. ut q erit tali tpe: nec q̄z
tū ad ifinitū siue q̄ztū ad ideterminatū ut q aliqñ erit.
qr poterit ꝛtigē q nunq̄z erit. pp icisionē eni lapidum
nulla ex ꝑ habet nēcitas q oporteat ex hoc aliqñ pie
tē eē. ¶ Mōn^m aūt q vī hec rō eē eadē cū pma. nā hec
rō ⁊ pma arguūt q nō possum' i talib' arguē a priori.
qr i medio tpe postq̄z fcm̄ ē ꝑus erit falsuz dicē q nēce
fit posteri' factuz eē. uel q nēce fit ipm̄ futurum eē: sed
dīr vna ab alia: qr vna referēda est ad ipa facta. alia ad

rpa factionū: siue ad ipsa fieri. nā factū posteri⁹ nō hēt
nēciā ꝓñam ad factū ꝑus. poterit eni ꝓtigē q̃ sit aliqd
factū ꝑus. ⁊ tñ nunq̃z erit factū posteri⁹. hec aūt 3ª rō
referēda est ad ipsa fieri. qz sic factū posteri⁹ nō hēt nēci
am ꝓñam ad factū ꝑus. ita nec fieri posteri⁹ ad fieri pri
us. ¶ Notādū ēt q̃ supponit hic pbus nō eē nisi duo
gña cārū. vz cās q̃ sūt sil'. ⁊ cās q̃ nō sūt sil'. sz cadit tps
mediū iter cām ⁊ cātū. 3ᵐ aūt gen⁹ cārū. vz q̃ cāe nō
sūt sil' cū cātis. nec cadat tps mediū iter cās ⁊ cāta. sed
sint ꝓtinuo tpe utroq̃z ⁊ vnū ꝓtinuet ad aliū. tale aūt
gen⁹ cārū ꝑz suū modū loquēdi vi ipoke eē. ¶ Mōnᵐ
ēt q̃ ex ꝑ appet quō i cāis q̃ nō sūt sil' nō possum⁹ argu
ere a ꝑori. nā ut dcm̃ ē iter talē cāz ⁊ cātū cadit tps me
diū. i medio aūt tpe nec uerū erit dīe q̃ cātū sit: nec ue
rū erit dicē q̃ de nēcitate erit. qz nec fcm̃ posteri⁹ siue
cātū posteri⁹ hēt nēciā ꝓñaz ad fcm̃ ꝑus: ut inuebat rō
ꝑma. nec fieri posteri⁹ hēt nēciā ꝓñam ad fieri ꝑus: ut i
nuit hec 3ª rō. nec ēt ipm mediū siue ipsa cā i talib⁹ ē sil'
genita cū ipso cāto. qz ponitū ē q̃ talia nō sūt sil'. non q̃
ex ꝑ poterim⁹ arguē ex cā cātū. ut ex potiōe data q̃ est
de nēcitate hēat eē sanitas. qd eēt arguē i gñe cāe effi
ciētis. uel q̃ ex icisione lapidum de nēcitate sequat fa
ctio muri. qd eēt arguē in gñe cāe mālis. ⁊ huic vītati
initebat rō scda. In talib⁹ ergo nō ex ꝑoribus cāis ar
guimus posteriora causata sed, ecōuerso.

¶ Speculādū igit̃ est qd est contingens: ut
post id qd factū est sit fieri in rebus.

¶ Postq̃z pbs oñdit q̃ i cāis ⁊ cātis q̃ nō sūt sil' nō ꝓtin
git arguē a ꝑori. In pte ista ut dicebat declarat q̃ i ta
lib⁹ ꝓtigit arguē a posteriori. Circa qd duo fac. qz ꝑ⁰ p
mittit q̃dā nēcia ad ꝓpositū. 2⁰ exeq̃t de itēto ibi ⌋ De
eo igit̃ qd quō. ⌋ Circa ꝑᵐ duo fac ꝑz q̃ duo nēcia ad ꝓ
positū pmittit. 2ª ibi ⌊ Aut manifestū. ⌋ Dic̃ g̃ ⌊ Spe
culādū igit̃ qd ē ꝓtigēs. ⌋ i. q̃est cā p quā ꝑ ꝓtigat ⁊ ꝑ
eueniat ⌊ ut fieri i reb⁹ sit post illud qd fcm̃ est. ⌋ q. d. q̃
nulla cā ē pp quā ꝑ ꝓtigat uel ꝑ eueniat de nēcitate q̃
fieri i reb⁹ hēat nēciaz ꝓñtiā ad factū eē. uel q̃ fieri i re-
b⁹ nēcio sit post factū eē. ¶ Dubitaret forte aliqs utꝝ
fieri i reb⁹ nēcio sit post fcm̃ eē. ¶ Dōm q̃ ut pateat vi
tas q̃siti ꝑ⁰ declarabim⁹ rōnē dicti oñdētes quō dictuz
pbi vītatē hēat. ¶ Propter qd sciēdū q̃ fieri in rebus
mēsurat tpe. fcm̃ aūt eē mēsurat istāti. pp qd sic ē vnū
istās iter tps ꝑus ⁊ tps posteri⁹: ita ē vnū fcm̃ eē inter
duo fieri. ut iter fieri ꝑus ⁊ fieri posteri⁹. ē g̃ itētio pbi
cū fieri ꝑus termiatū ē ad fcm̃ eē q̃ post illd fcm̃ eē qd
termiat fieri ꝑus nō de nēcitate oportet fieri eē aliqd
fieri posteri⁹. qz pōt i hᵒ factiōe cā fistē: ⁊ nō plus agē.
ita q̃ post illud fcm̃ nullū sequet fieri. iō ait q̃ specula
dū sit qd sit ꝓtigēs. i. q̃ sit cā pp quā ꝑ de nēcitate ꝓtin
gat q̃ fieri sit post fcm̃ eē. q. d. q̃ nulla ē cā q̃re pōt ꝓti
gere q̃ post fcm̃ eē nō sequat fieri. Vīsa itētiōe pbi uo
lum⁹ assigre rōnē dicti. dicem⁹ eniz q̃ aliū ē arguē gra
forme. ⁊ aliū ē arguē gra māe. nā gra māe pōt ꝓtigē q̃
de nēcitate post factū eē sequat fieri: sic videm⁹ in celo
ubi post mutatū eē de nēcitate segt̃ moueri: eo q̃ mo-
r⁹ celi fit nēcius: sz gra forme nō ualet qd post factū eē
de nēcitate sequat fieri uel post mutatū eē moueri. qa
si ꝑ ualeret gra forme i oib⁹ hēt vītatē. videm⁹ autē ꝑ
eē falsuz: qz mobilia pñt ipediri. uel pñt nō moueri. si
moueant motu uolūtario. sic ēt ⁊ cāe agētes aliq̃ pñt
ipediri. uel pñt nō agē si agāt ꝑm impluz uolūtatis. qz
sūt mobilia q̃ i q̃libet pte spatij pñt ipediri ut nō ulte-
ri⁹ moueant cuz ꝑ ꝓtigeret post illud mutatū eē nō seq̃
ret moueri: sic ēt eē hēt nō solū i motu: sz ēt i factione
rerū siue sint cāe nāles sive uolūtarie. ut si ignis calefa
ciat q̃dīu cōtinue calefacit semp post calefactum esse
hēt eē calefieri. sz qz pōt ipediri ne ulteri⁹ calefaciat. tē
post calefactū nō seq̃ret calefieri. qz posituz ē q̃ nō ul-
teri⁹ calefaciat. sic ēt ⁊ i cāis uolūtarijs eē hēt. q̃ eni ici
dit lapides q̃dīu ꝓtinue icidit semp post icisuz eē seq̃t
icidi: ⁊ post factuz eē fieri. ⁊ qz ꝑz uolūtatē suā pōt desi
stē ne ulteri⁹ icidat qñ desistet tūc post icisuz eē nō seq̃
ret aliqd icidi nisi iterū reicipet agē: qd nō ē nēciū q̃ fi
at. pōt eni sic desistē ab icidēdo q̃ nō ulteri⁹ icidat. nul
la g̃ ē cā pp quā ꝑ nēcio ꝓtigat q̃ ulr reb⁹ post factū eē
fit fieri. ut q̃ post motū eē sit moueri. uel post icisuz eē
fit icidi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs ad qd debuiat
ꝑ dcm̃ pbo. ¶ Dōm q̃ si nēciū eēt q̃ post fcm̃ eē seq̃
ret fieri tūc i his q̃ nō sūt sil' possem⁹ optime arguē a po
ri. vñ videm⁹ q̃ i motu celi ubi gra māe post mutatuz
eē de nēcitate seq̃t moueri optie possum⁹ arguē a ꝑori
ut si huic pti celi cōpetit nūc mutatū eē i oriēte bñ ua-
let q̃ cōpetet ei mutatū eē in occidēte. nā si nō ualeret
oporteret motū celi desistē ⁊ cessare. si g̃ ualēt hic mo-
dus arguēdi gra forme sic ualet gra māe. q̃ de nēcita-
te post fcm̃ eē seq̃ret fieri. ut q̃ nō possent cāe ipediri i
suis actiōib⁹. nec poterāt cessare ab agēdo usq̃z ad fina
lē ꝓsumationē opis de nēcitate ualeret argᵐ a ꝑori. ut
si data ē potio q̃ iduceret sanitas. ⁊ si icisi sūt lapides
q̃ erit dom⁹. nā post icisuz eē lapidū siue post ꝑ fcm̃ eē
hac ypothesi stāte oporteret q̃ seq̃ret aliqd fieri. ut pu
ta q̃ ponerent illi lapides i fūdamēto ⁊ post ꝑ fcm̃ eē
qd fieri. ut puta q̃ edificaret sup lapidib⁹ illis. si g̃ sem
per post fcm̃ eē seq̃ret fieri nō ꝓtigēt, desistē ab agēdo.
qdlibet g̃ op⁹ iceptū ꝑficeret. possum⁹ g̃ ꝑz ꝑ optie argu
ere q̃ si iceptū ē op⁹ q̃ ꝓsumabit. ⁊ si ē fcz qd ē ꝑus erit
fcm̃ qd ē posteri⁹. Tia g̃ ad oñdēdū q̃ i talib⁹ nō possu
mᵒ arguē a ꝑori ē hec quā pbs dedit. vz q̃ nō ē neē q̃
ulr in reb⁹ post factū eē sequat fieri. ¶ Deide cū dicit.

¶ At manifestum est q̃ non cōtinuum cuz
facto esse: quod fit. neqz enim factū est cū
post facto esse.

¶ Ponit 2ᵐ qd est nēciū ad ꝓpositū. Circa qd tria fac.
qz ꝑ⁰ facit qd dcm̃ est. 2⁰ ꝓbat qd dixerat. 3⁰ excusat se
q̃ determiare exq̃site de talib⁹ nō spectat ad hūc libzū
posteriorꝝ: sz pbicorꝝ. 2ª ibi ⌊ Termini eni sūt. ⌋ 3ª ibi.
⌊ Magis aūt manifestū. ⌋ Dic̃ g̃ ⌊ Aut manifestū ē q̃
qd fit nō est ꝓtinuū cū facto eē: neqz factū ⌋ sup. prius
⌊ est. ⌋ s. ꝓtinuū ⌊ cū facto eē post. ⌋ Est eni hoc 2ᵐ ne-
cessariū ad ꝓpositū q̃ id qd fit siue ipm fieri nō sit ꝓti-
nuū cū facto eē. nec vnū factū eē cū alio facto esse. ad
qd aūt deseruiat pbo. ⁊ quō sit hoc nēcium ad ꝓpositum
in qōnibus patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini eni sūt ⁊ athomi: sic neqz pun-
cta sūt ad iuicē copulata: neqz q̃ facta sūt:
utraqz eni idisibilia sūt: neqz eni qd fit cuz
eo qd factū est pp idē. qd eni fit diuisibile:
qd aūt factū est idiuisibile est: sicut igitur li
nea ad pūctū se hēt sic id qd fit ad id qd fa
ctū est. sunt enim infinita facta in eo qd fit.
magis aūt manifestū in cōmunib⁹ de mo
tu oportet dicere de his.

¶ Declarat qd dixerat. d. ⌊ termini eni sūt ⁊ athomi. ⌋
q. d. q̃ ipsa fcā eē respectu fieri se hñt sic termini ⁊ sic
athomi. i. sic idisibilia. ⁊ ꝑdit q̃ ⌊ sic neqz pūcta sūt ad
iuicē copulata: neqz q̃ fcā sūt. utraqz eni idisibilia sūt ⌋
q. d. q̃ facta respectu fieri se hñt sicut pūcta respectu li
nee. utraqz eni sūt idiuisibilia. ⁊ utraqz sūt termini. nā
sicut pūcta sūt termini linee ita facta eē determināt fie
ri. sicut g̃ pūcta nō sūt ad iuicē copulata in linea. sic nec
facta eē i fieri. ⁊ ꝑdit ⌊ neqz igit̃ qd fit cū eo qd factuz
est. ⌋ q. d. q̃ nō solū factum eē nō est ꝓtinuum cum fa-
cto eē: sed neqz qd fit. i. ipm fieri est sup. ꝓtinuū cuz eo

qd̄ est factū. ⁊ ſ̄dit q̄ pp idē. ſi. pp eādē cāz. ut qz fa
ctū eē est idiuiſibile: nō pōt eē ꝓtinuū pp ſ̄ cū fieri qd̄ ē
idiuiſibile. Indiuiſibile eni nulli ꝓtinuat: nec diuiſibili nec
idiuiſibili. ió ait q̄ pp idē q̄ qdē eni fit. ſi. q̄ ipm fie-
ri diuiſibile est. qd̄ aūt factū ē idiuiſibile ē. pp ſ̄ aūt
nō ꝓtinuat vnū alij. ⁊ ſubdit: q̄ ſic igit linea se hēt ad
pūctū qz linea est diuiſibilis. pūct⁹ idiuiſibilis. ⁊ qz pū
ct⁹ terminat lineā ſic qd̄ fit ſup. se hēt ad qd̄ fcm ē
qz qd̄ fit. i. ipm fieri est diuiſibile. qd̄ factū est idiuiſibile
⁊ qd̄ factū est terminat ipz fieri. ſic pūct⁹ lineā. ḡ qz ē ea
dē ꝓpō ist oz ad iuicē: ſic pūct⁹ nō ꝓtinuat ad lineā: ita
nec factū eē est ꝓtinuū cū fieri. ⁊ ſ̄dit ad maiorē decla
rationē ꝓpositi q̄ ſūt ifinita in eo q̄ fit. q. d. q̄ bene
dictū est q̄ se hēt qd̄ factū est ad fieri: ſic pūct⁹ ad lineā
qz ſic ſūt ifinita pūcta i linea ita ſūt ifinita fcā i fieri: ſi-
ue i eo qd̄ fit. Dubitaret forte aliqs. vñ segt hec ꝓña
q̄ ſi factū eē est qd idiuiſibile q̄ nō pōt eē qd ꝓtinuū cuz
ipso fieri: nec cū ipso fcō eē. ⁊ q̄ ſ̄ est pp idē. i. pp eādez
cām. Dōm q̄ illud qd̄ est rō ꝓtinuādi nō cōtinuat.
ipsa eni ꝓtinuatio: siue illud qd̄ ꝓtinuat nō ꝓtinuat. ſic
ēt videm⁹ i alijs q̄ ipsa delectatio nō delectat. ſz ē rō q̄
aliqs delectet. nec ipse mot⁹ mouet. nec ipe cursus cur
rit. Utrū aūt ſz aliquē modū possum⁹ tales locuti
ones saluare nō est pūtis speculatiōis. sufficiat aūt ad
pñs scire q̄ idiuiſibile est rō ꝓtinuādi. nā ꝓtinua ſūt q̄
ꝓtinuant ad aliquē terminū cōez. ille aūt cois termin⁹
est ipz idiuiſibile. ſ̄ est eni eē ꝓtinua hīe ultia vnū. ſ̄ nō
posset eē ſi illud vnū eēt diuiſibile. qz tūc se teneret p-
tim ex pte vni⁹: ⁊ ptim ex pte alteri⁹. ⁊ nō eēt vnum ⁊
idē simplr. qz copularet utrūqz. ipm ḡ idiuiſibile ē illō
qd̄ copulat ⁊ qd̄ ꝓtinuat. ⁊ qd̄ est rō ꝓtinuādi. ió cū nl
lo ꝓtinuat: nec cū diuiſibili nec cū idiuiſibili. ḡ qd̄ fcm̄
est pp idē. i. pp eādē cām: ut qz est idiuiſibile pp hāc eā
dē cām. nec ꝓtinuat: nec cū fieri qd̄ ē diuiſibile. nec cū
facto eē qd̄ est idiſibile. Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs
ad qd ſ̄ dictū debuiat pho. Dōm q̄ phs i hac lo
cutiōe itēdit pbare q̄ i his q̄ nō ſūt ſil ꝓtigit arguere a
posteriori: nō a pori. Rursus itēdit pbare q̄ i talib⁹ est
arguē a posteriori imediato: nō a pori imediato. Pri-
mū ḡ dictū vz q̄ nō neēe est. vz q̄ semp post factū eē se
quat fieri. ⁊ q̄ pōt ꝓtigē q̄ agētia desistāt ab agendo
debuit pho ad p̄m. vz q̄ nō possum⁹ i talib⁹ arguē a po
ri: ſz a posteriori. qz nō ualet ſi factū ē pus q̄ neēe sit fie
ri qd̄ est posteri⁹ cū possit ꝓtigē q̄ cāe desistāt ab agen
do. ⁊ q̄ nō ꝓsumet qd̄ est iceptū. 2m aūt dcm̄. vz q̄ fcm̄
eē nō ꝓtiuat cū suo fcō eē nec cū fieri. debuit ad 2m. vz
q̄ i talib⁹ nō possum⁹ arguēa pori imediato. uel deser-
uit q̄ i talib⁹ nō sit accipe imediatū pus. nā nō est dare
pmū fieri nec pmū factū eē. est dare tū ultimū factū eē
ſi ḡ factū eē ꝓtinuaret ad factū eē: ita q̄ ipz fieri eēt cō
positū ex factis eē. ſic ſi iponeret linea cōposita ex pun
ctis oporteret i ipso fieri pmū factū eē. nam q̄ i motu
nō sit dare pmū mutatū eē hec est cā. qz nō pōt eē mo-
t⁹ i idiuiſibili. nā i pn⁰ mot⁹ anteqz mobile moueat ni-
hil ē ibi mutatū eē. ſi aūt mouet opz q̄ illō ſpatium qd̄
acqſiuit sit aliqd diuiſibile. ḡ pus qz acqreret illō totū
ſpatiū acqſiuit mediū ſpatij ⁊ pus mediū medij. ⁊ ga
ꝓtinuū est diuiſibile i ifinitū nō est dare pmū acqſitum
eē. nec pmū mutatū eē: siue pmū factū eē. sed ſi i idiuiſi-
bilia ſibi iuicē copularent: tūc i pncipio mot⁰ uel in pn
cipio ſpatij anteqz icipet mot⁰ nō eēt aliqd mutatū eē:
sed qz dictū est q̄ vnū idiuiſibile imediate copulat ad
aliud. qz aliqd idiuiſibile est qd̄ diuidit iter ſpatiū in q̄
est mobile ⁊ ſpatiū qd̄ p motū vz acqrī a mobili: ſz ad
illud idiuiſibile copulat aliud idiuiſibile. tūc illō indi
uiſibile erit pmo acqſitū a mobili. ⁊ ſ̄ erit pmū muta-
tū eē. ponēs eni q̄ idiuiſibilia ſibi iuicē copulant po-
nit q̄ p motū pus acqrit vnū idiuiſibile. postea aliud.
sed ſi idiuiſibile acqreret p motū eēt ibi dare pmū mu
tatū eē. qz postq̄z idiuiſibile acqſituz est pus cū nō hēat
ptē nō poterit dici q̄ sit pus acqſita ps ei⁰. ſi ḡ idiuiſi-
bilie i motu uel i fieri ſibi iuicē copulant cēt dare pmū
mutatuz eē ⁊ pmū factū eē. Rursus ſi factū eē copula
ret cuz fieri eēt ēt dare pmū factū eē. qz que copulātur
ad iuicē sunt eiusdē rōnis: tūc fieri ⁊ factū eē eēnt eiusdē rōnis. eēt ḡ ipm fieri idiuiſibile. ⁊ qz tota cā q̄re nō
ē dare pmū mutatū eē nec pmū factū eē ē diuiſibilitas
ipsi⁰ fieri ⁊ ipsi⁰ mot⁰. ſi talia eēnt idiuiſibilia ⁊ posset
aliqd idiuiſibile acqri p motuz eēt dari pmū mutatum
eē: ⁊ pmū factuz eē. Redeam⁹ ḡ ad ꝓpositū ⁊ dicamus
q̄ in pn⁰ ſpatij nō est mouſri: nec mutatuz eē. ⁊ qz non
est dare aliquē pūctuz imediate se hītē ad pncipiū ſpa
tij. ió nō est dare pmū mutatuz eē. qz iter quēlibet pun
ctū signatū ifra ſpatiū ⁊ pncipiū ſpatij p qd̄ debet fieri
mot⁰ supt ifinita pūcta: ió semp anteqz mutatū eē ſūt
ifinita mutata: ſz ſi pūcta se hīent imediate ad se iuicez
nō posset ſic argui q̄ nō eēt dare tale pmū. imo eēt da-
re pmū mutatū eē: sed lz i pn⁰ ſpatij nec sit mouerī nec
mutatū eē. i ultio tū ſpatij est dare mutatū eē. ⁊ qz post
ultimū ſpatij nullū est mutatū eē: ió est dare ultimum
mutatū eē qd̄ determinat totū motū. nō est autē dare
pmum mutatū eē a quo icipit mot⁰. His visis dica
mus q̄ argumētatio ⁊ potissime demſtiua duo ꝓsup
ponit. vz necitatē ⁊ imediationē. necitatē qdē qz ſi nō
necio seqret ꝓclo ex pmissis nō eēt demſtatio. imediati
onē vo nō ꝓtigit scire p demſtationē nisi sciamus resol
uere usqz ad imediata. ſūt aūt illa imediata ultra q̄ nō
est pcessus. In his ḡ q̄ nō ſūt ſil nō possum⁹ arguē a po-
ri. qz nō est ibi necitas. nō eni ad pus de necitate segt
posteri⁰. possum⁰ aūt i talib⁹ arguē a posteriori: qz ē ibi
necitas. qz posteri⁰ de necitate pſupponit pus. ⁊ ad ſ̄
debuit pmū dictū. vz q̄ agētia pñt desistē ab agēdo. ⁊
q̄ nō de necitate post factū eē segt fieri: ⁊ nō de necita
te ad pus segt posteri⁰. Rursus i talib⁹ nō est dare ime
diationē a pori. qz nō est dare aliqd mutatū eē uel fcm̄
eē ex pte pori q̄ nō sit ulteri⁰ pcessus. ⁊ q̄ non sit dare
aliud pus factuz eē uel mutatū eē. est tū ibi dare imedi
ationē ex pte posteriori. qz est ibi dare ultimū mutatū
eē qd̄ nō est resoluē in posteri⁰ mutatuz eē. ergo ⁊ rōne
necessitatis cui deseruit dictū pmuz. ⁊ rōne imediatio
nis cui deseruit dictū 2m debemus in talibus arguere
a posteriori nō a priori. Deinde cum dicit.

De eo qdē igit qd̄ est quō cū eo qd̄ ꝓnter
fic se hēt media cā in terminū acceptū sit.
Necesse est eni in his mediā ⁊ pmā ⁊ sine
medio eē. ut. a. factū. qm̄. c. factū est. c. nā
qz posteri⁰. a. aūt antea. pncipiū igit est. c.
ꝓpter id qd̄ primū est ipsi nunc qd̄ est pn
cipium temporis.

Exeqt de itēto. Circa qd̄ duo fac. qz p⁰ exeqt in factis
q̄ debem⁰ arguē a posteriori. 2⁰ declarat q̄ ēt ſil se hē
at in futuris q̄ est ibi a posteriori arguendū ibi Sil
aūt est. Circa p̄m duo facit. qz p⁰ pmittit hec duo q̄ i
factis q̄ nō ſūt ſil debem⁰ arguē ab imediato ⁊ a poste-
riori. 2⁰ declarat que dixerat ibi Sz. c. factū est. Dic
ḡ q̄ de eo ſup. qd̄ factū est pus quō est cū eo q̄ ꝓnt
fic se hēt accepta media cā sit tātū ⁊ ad arguēdū in ta
lib⁰ accipiēda est cā media. itātū ēt ſ̄ mō. vz pm q̄ dz.
⁊ subdit q̄ neēe est eni ⁊ his. Sul ut hēt alia lra ⁊ in
his media. ⁊ pmā sine medio eē. q. d. q̄ in his que nō
sunt ſil media ⁊ pmā cām. i. id qd̄ est mediū ad arguē-
dū. ⁊ id qd̄ est pncipiū ad arguēdū opz eē sine medio.
i. imediatū. ⁊ ideo supplēdū est q̄ opz in talib⁰ argue-
re a posteriori. qz ex pte posteriori in talibus ut patuit
accipit immediatuz non ex parte pori. ⁊ subdit ut. a.

fcm̃ ē qm̃.c.factū ē ⌋ ⁊ ſbdit q⌊ posteri⁹ aūt.c. ⌋ fcm̃ ē ⌊ a.aūt antea.p̃ncipiū ḡ. ⌋ ſ.arguēdi ī talib⁹ ⌊ eſt.c. ⌋ i. a posteriori ⌊ pp id qd primū eſt ipſi nūc p̃n^m tpis. ⌋ q.d.q ipſi nūc qd eſt p̃ncipiū tpis a quo ſumit p̃ncipium ſillandi in talib⁹ eſt primū.c.i.id qd eſt posterius nō.a.i.qd eſt p̃us.in talib⁹ eni p̃ncipiū arguēdi eſt ſumēdū a nūc posteriori:nō a nūc p̃ori.pp qd ſillandum eſt a.c.qd eſt primius nūc posteriori.nō ab.a.quod ē longinquius.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed.c.factū eſt.ſi factū.d.d.igit cuz fiat a.neceſſe eſt factū eē:cā aūt eſt.c.d.eni facto neceſſe ē.c.factū eē.c.aūt facto neceſſe eſt.a.p̃us fuiſſe.Sic aūt accipiens aliqd medium ſtabit alicubi immediatum.

¶ Declarat q̃ dixerat.Circa qd duo fac.q.p̃ fac qd dcm̃ ē.2° remouet q̃ndā cauillationē circa p̃tacta.ibi ⌊ Aut ſemp ex̄ cadet. ⌋ ¶ Propter p̃^m ſciēdū q ipſe dixerat q debem⁹ icipe ab imediato.pp qd declarat quō B ⁊tigat.nā B ⁊tigit icipiēdo ſemp ab ultimo posteriori.ut ſi.a.añ.c.utputa iciſo lapide añ factionē fundamēti.c. añ.d.ut factio fūdamēti añ factionē dom⁹ icipiēdum erit a.d.⁊ q⁊ eſt dare ī talib⁹ ultimū factū eē erit deuenire ī talib⁹ ad imediatū.mediū ḡ ſillandi ī talib⁹ eſt id qd eſt posteri⁹ ⁊ ultimū posteri⁹ eſt imediatū mediū.iō ait ⌊ ſed.c.factū eſt facto.d. ⌋ utputa factū eſt fūdamētū facta domo. ⌊ d.igit cū fiat neče ē.a.factū eē. ⌋ i.cū fiat dom⁹ neče eſt lapides eē iciſos.⁊ ſbdit ⌊ cā aūt eſt c. ⌋ i.cā q̃re poſſum⁹ arguē ex.d.a.i.ex factiōe dom⁹ icisionē lapidū.talis cā ē.c.i.fūdamētū uel mur⁹ pp quez lapides icidunt.ſic ḡ arguem⁹ q pp.d.i.pp domū fit.c. i.fūdamētū uel mur⁹.pp.c.aūt.a.i.iciſio lapidū.iō ait: q ⌊ d.eni facto. ⌋ i.fcā domo ⌊ neče ē fcm̃ eē.c. ⌋ i.fundamētū uel murū. ⌊ c.aūt facto neče ē p̃us fuiſſe.a. ⌋ i. icisionē lapidū.⁊ ſbdit q ⌊ Si igit accipies aliqd mediū ⌋ ſup.posteri⁹ ⌊ ſtabit aliqñ imediatū. ⌋ i.ad imediatū.ut hēt alia trāſlatio erit dare aliqd posteri⁹ qd erit ultimū factū eē.⁊ B erit imediatū ī talib⁹. ¶ Notādū aūt q illud a quo arguim⁹ ī talib⁹ eſt posteri⁹ ⁊ eſt p̃us eſt posteri⁹ ī eēndo.ſed eſt p̃us ī ſillando.vñ aliq textus hūt.ſi aūt accipies p̃us aliqd mediū.nā medium acceptū q̃ndo posteri⁹ in eēndo tāto p̃us in ſillando.op⁹ ḡ in talib⁹ deuenire ad imediatū qd ſit p̃mū in ſillogiçando:⁊ ultimū in eēndo.¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſemp ex̄ cadet pp ifinitū.nō eni ⁊tigit factū cū facto ſicut dictū eſt:ſed incipe ide neče eſt a medio ⁊ ab ipſo nūc primo.

¶ Remouet q̃ndā cauillationē circa p̃tacta.diceret enizaliqs q nunq̃z eſt deuenire ad imediatū.q.ī q̃libet fieri eſt dare ifinita fcā:ſz B nō obſtāte p⁹ q eſt dare ultimū factū eē.deuenire eſt ḡ ad imediatū.q.eſt deuenire ad aliqd qd imediate ſe hēt ad ip̃m nūc.qd eſt p̃muz ī ſillando ⁊ ultimū ī eēndo.iō ait ⌊ Aut ſp ex̄ cadet ⌋ ut hēt alia trāſlatio ⌊ aut ſemp intercidet. ⌋ q.d.q aut ſ.cauillabit aliqs q nō eſt deuenire ad imediatū.ſz ſp cadet ex̄ imediatū.ita q mediū nō erit imediatū:ſz ſp erit nūc imediatū ⌊ pp ſine ifinitū.nō eni ⁊tinuū eſt factū cū facto eē quēadmodū eſt dictū.ſz ⌋ ſup.B nō obſtāte ⌊ icipe tñ neče eſt a medio ⁊ ab ipſo nūc p̃ ⌋ icipe eni eſt ab ipſo nūc qd eſt mediū ſillīſticū ī talib⁹.⁊ qd eſt p̃mū in ſillando ſz ſit ultimū in eēndo. ¶ Notāduz aūt q pp ifinitū ⁊ pp id qd factū eē nō eſt ⁊tinuū cū facto eē.ſed ſemp iter q̃libet duo facta eē ſūt ifinita facta eē pp qd illud tale ifinitū nō tollit qn ſit dare ultimuz factū eē.⁊ q⁊ p̃n^m in talib⁹ eſt a posteriori ut ſup̃ dicebat ip̃m ultimū nūc in talib⁹ in quo eſt dare ultimū factū eē eſt mediū ⁊ p̃mū.i.p̃n^m ad ſillandū.p̃m ergo tale nūc accipiēdū erit imediatū.incipe ḡ ſillare debem⁹ a tali nūc tanq̃z ab imediato. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Siſ̄r aūt eſt ⁊ in eo qd erit.ſi enim ueruz ē dicē qm̃ erit.d.neče ē p̃us uerū dicē q.a erit.huius aūt cā eſt.c.ſiqdem eniz.d.erit prius.c.erit.ſi vo erit.c.prius.a.erit.

¶ Qd dixerat ī factis oñdit ſiſ̄r eē in futuris.Circa qd tria fac.q.p̃ facit qd dictū eſt.2° remouet quādā cauillationē circa futura ⁊ ſiſ̄em cauillatiōi circa facta.3° q̃ dixerat manifeſtat p exēpla.1ª ibi. ⌊ Siſ̄r aūt ſic ſe. ⌋ Dicē ḡ q ⌊ ſiſ̄r aūt eſt ⁊ in eo qd erit. ⌋ i.ī futuris.vz q ī talib⁹ eſt arguē a posteriori:ut ab imediato.utputa q ultimū fcm̃ ſit.d.i.dom⁹.ab B ḡ icipiet ſillīs.qd eſt postremū ⁊ imediatū.iō ait q ⌊ ſi uerū eſt dicē q erit.d. ⌋ i.q erit dom⁹ ī futuro ⌊ neče ē p̃us uerū dicē q erit.a. ⌋ i.iciſio lapidū ī futuro ⌊ hut aūt cā eſt.c. ⌋ i.mur⁹ uel fūdamētū.nā cā q̃re ex domo qd eſt ultimū poſſum⁹ iferre icisionē lapidū qd ē p̃mū talis cā eſt ipſe mur⁹ uel ip̃m fūdamētū.pp qd fit inciſio lapidū.a posteriori ḡ icipiet ſillīs:⁊ pcedet ad p̃us. ut ex domo arguet mur⁹ uel fūdamētū.⁊ ex B iciſio lapidū.iō ait q ⌊ ſiqdē eni erit.d. ⌋ i.ſi eſt futura domus ⌊ p̃us erit.c. ⌋ i.p̃us erit futurū fūdamētū uel murus. ⌊ ſi vo erit.c. ⌋ i.ſi erit futur⁹ mur⁹ uel fūdamētū. ⌊ p̃us erit.a. ⌋ i.p̃us erit futura iciſio lapidū. ¶ Deide cū.d.

¶ Siſ̄r aūt eſt ifinita deciſio ⁊ in hiz.nō eni que erūt ſunt ⁊tinua ad iuicē. Principiuz aūt ⁊ in his ſine medio accipiēdum eſt.

¶ Remouet cauillationē circa futura ⁊ ſiſ̄em cauillationi circa facta.nāſic ī fieri p̃terito fuerūt ifinita facta.B tñ nō obſtāte poſſum⁹ arguē ab imediato facto ī p̃terito.ſic ēt ī futuro fieri erūt ifinita facta.B tñ nō obſtāte poſſum⁹ arguē ab ultimo futuro facto qd eſt imediatū ī talib⁹.iō ait q ⌊ ſiſ̄r aūt ⁊ ifinita erit deciſio uel diſio ī his. ⌋ i.in futuris.⁊ ſbdit q ⌊ nō eni q̃ erūt ⌋ ſz futura erūt.ſ. ⌊ ⁊tinua ad iuicē. ⌋ q.d.q ſic facta p̃terita erāt ifinita ⁊ nō erāt ad iuicē ⁊tinua ſic ⁊ facta futura erūt ifinita:⁊ nō erūt ad iuicē ⁊tinua.⁊ ſbdit q ⌊ Principium aūt ⁊ in his ſine medio accipiēdū eſt. ⌋ q.d.q non obſtāte tali deciſiōe.i.diſiōe ifinita p̃n^m ſillandi ī talib⁹ poterim⁹ accipe ſine medio.i.imediatū:accipiendo vz ultimū futurū qd lz ſit ultimū in eēndo erit p̃mū in ſillando ſic ī factis accipiebam⁹ ultimū factū p imediato.ifinitas eni ī talib⁹ tollit q nō ſit dare fcm̃ eē p̃mū ſed nō tollit q nō ſit dare ultimū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Hūt aūt ſic ſe ī opib⁹ ſi fcā ē dom⁹ neče ē deciſos eē lapides. Et factū B eē pp quid qm̃ neceſſe eſt fundamētū factuz eē:ſi domus facta nō eſt.ſi vo fundamētū eſt prius lapides eſſe factos neceſſe eſt.

¶ Qd dixerat declarat p exēpla.Circa qd duo facit.q.p̃ exēplificat de fcis.2° de futuris.ibi. ⌊ Ztez ſi erit. ⌋ Dic ḡ. ⌊ Hēt aūt ſic ſe ī opatiōib⁹. ⌋ vz q ex posteriori mōſtrat p̃us:ut p⁹ ī opatiōib⁹ hūanis.nā ⌊ ſi fcā eſt dom⁹ neče ē lapides iciſos eē. ⌋ ⁊ ſbdit q ⌊ ⁊ factū eſſe B pp qd ē:qm̃ neče ē fūdamētū eē. ⌋ q.d.q factū eſt B.i. deciſi ſūt lapides pp fūdamētū.nā lapides itātuz ſunt mā dom⁹ inq̃ztū ſūt mā fūdam̃ti ul muri.nō eni ſūt lapides mā dom⁹ rōne tot⁹ ſz rōne ptis.ḡ ſi q̃rat pp qd factū eſt B.ut pp qd deciſi ſūt lapides rñdebit.iō factū eē qm̃ neče eſt eē fūdamētū.⁊ ſbdit ⌊ ſi nō. ⌋ i.ſi nō ſit fundamētū nō facta eſt dom⁹ ⌊ ſi vo fūdam̃tū eſt neče eſt lapides p̃us deciſos eē. ⌋ q.d.q poſſum⁹ arguere a posteriori nō ſolū ī p̃us primū:ſz ī p̃us remotū:ut ex factione dom⁹ poſſum⁹ arguē iciſionē lapidū.cā autez

qre possum⁹ sic arguē ē pus primū. ut puta fūdamētū ul' mur⁹. nā si ex domo arguit fūdamētū ex fūdamēto lapides decisos eē. g̃ ex domo arguet lapides decisos eē. ¶ Nōn^m aūt q lra illa. vz q b̄ fcm̄ ē pp qd ul' pp id qd neče ē fūdamētū eē. pōt legi dupl'r. vz q b̄ factū est i. lapides icisi sūt q neče ē fūdamētū eē. alio mō pōt legi. ut sit sensus q b̄ factū ē. vz q possum⁹ arguē sic. vz ex factiōe posteriōris. ut ex factiōe dom⁹ factionē poris remotiōis ut icisionē lapidū qm̄ neče ē pus primi us. vz fūdamētū. pus eni primi⁹ ē cā qre ex posteriori possum⁹ arguē pus remoti⁹ ut fūdamētū est cā qre ex factione dom⁹ possum⁹ arguē icisionē lapidū. ¶ Notādū ēt q cū ait neče est eē fundamētū. ⁊ neče est eē lapides icisos nō itēdit loq de necessitate absoluta: sz cōditionata. neče est eni fundamētū eē. uerū est si sit dom⁹. nā ipole ē domū eē ⁊ nō eē fundamētū. iō subdit i lra q si nō ē fūdamētū q nō ē dom⁹ facta. sic ēt neče ē eē lapides icisos non absolute: sed ex ꝯditione. utputa si factum est fundamentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Itē si erit domus sil'r primum erunt lapides. demōstrant aūt per mediū sil'iter. erit enim fundamentum prius.

¶ Exēplificat de futuris. d. ¶ Iterū ⌋ sup. possum⁹ arguē a posteriori i futuro. ut ⌊ si erit dom⁹ sil'r pus erūt lapides. ⌋ q. d. q sic arguebam⁹ i factis. ut si fcā ē dom⁹ ici si sūt lapides. sil'r possum⁹ arguē i futuris. ⁊ subdit q ⌊ demōstrat aūt p mediū sil'r. ⌋ q. d. q sic i factis demōstrat pus lōgi⁹ p posteri⁹ pus mediū. sil'r i futuris demōstrat p futurā domū futuros eē lapides. p futurū mediū: ut p fūdamētū. iō ait q ⌊ demōstrat aūt p mediū sil'r ⌋ vñ sbdit q ⌊ erit aūt fūdamētū pus ⌋ si erit eni domus. pus erit fūdamētū. ⁊ si erit fūdamētū erūt pus lapides icisi. g̃ si erit dom⁹ erūt lapides incisi. fundamentū est g̃ illud mediū. siue illa media cā per quā sil'r arguim⁹ ex futura domo futuros lapides incisos. sicut in factis p fundamentū tanq̃z per cām mediā arguebamus ex facta domo factos esse lapides incisos.

¶ Qm̄ aūt videm⁹ i his q̃ fiūt circulo quādā gīationē eē ꝯtingit b̄ eē: si uere ꝯsequētur ad iuicē mediū ⁊ termini. In his enim ꝯuerti est. ostēsum est aūt hoc in pmis q ꝯuertant cōclusiones ad primas premissas: circulo hoc autem est.

¶ Postq̃z pbs istruxit nos quō debem⁹ arguē i his q̃ nō sūt sil' q̃ztū ad ea q̃ fiūt i rectū. hic docet nos q̃l'r debeam⁹ arguē i his q̃ nō sūt sil' q̃ztū ad ea q̃ fiūt p̄m circulū. Circa qd tria fac. qz p⁰ ondit qd ē arguē circulariter. 2⁰ qd dixerat manifestat p exēplū. 3⁰ declarat quō i his q̃ sūt circulo ꝯtigit demōstrare. 2ª ibi ⌊ In opib⁹ aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Cū eni hoz. ⌋ Dic g̃ ⌊ Qm̄ g videm⁹ i his q̃ sūt eē quādā gīationē circulo. i. circularē. ⌋ q. d. q i aliqb⁹ entib⁹ repit q̃dā gīatio circul'r. ⁊ exponit se quō b̄ fiat dicēs q ⌊ ꝯtigit eē b̄. ⌋ i. gīationē circularē i entib⁹. ul' ⌊ ꝯtigit eē b̄ ⌋ q possum⁹ arguē gīationē circularez in entib⁹ ⌊ si vo mediū ⁊ termini ꝯsequent ad iuicē. i his eni ꝯūti ē. ⌋ s. neče. ⁊ sbdit q ⌊ ostēsuz ē aūt b̄ i pmis q ꝯūtant ad ꝯnes. ⌋ il⁰ eni hoz oñsuz ē q qñ ꝯūtūt medium ⁊ extremitates q fiat ꝯūtio pmissarū ad ꝯnes ⁊ eō ⁊ sbdit q ⌊ circulo aūt b̄ eē ē. ¶ Nōn^m aūt q sic modi itelligēdi sumūt originē ex modis essendi: ita ⁊ modi arguēdi pnt sumē originē ex modis essendi. que g̃ generant circulariter ⁊ hnt gīationē circularē p̄m esse illa pnt de se inuicem inferri circulariter. ⁊ pōt fieri argumentatio de eis circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In opibus aūt videt sic: depluta terra necesse est uaporē fieri. hoc aūt facto nubez. hac vo facta: necesse est igit terram deplutam esse. hoc autem erat ex principio: quare circulo circuiuit.

¶ Qd dixerat manifestat p ex^m. d. ⌊ In opib⁹ aūt ⌋ sup. nāe ⌊ sic vi. ⌋ vz q sūt ibi gīatiōes circulares. ⁊ q possum⁹ i aliqb⁹ arguē circul'r. ⁊ sbdit q ⌊ depluta eni terra neče ē uaporē fieri. fcō aūt b̄. ⌋ i. uapore ⌊ nubē. ⌋ i. neče ē fieri nubē ⌊ hac aūt fcā. ⌋ i. nube ⌊ neče ē igit terrā deplutā eē. ⌊ aūt erit ex p̄n⁰. ⌋ q. d. q istud fuit pus assūptū i p̄n⁰. ⁊ sbdit ⌊ Quare circulo circuiuit. ⌋ i. est ibi gīatio circularis. ⁊ demōstratio circularis. ¶ Notādū aūt hec tria se hīe circul'r. vz terra depluta siue pluuia. uapor. ⁊ nubes. nā qñ terra depluta est calor solis facit ide eleuare uapores. uaporib⁹ eleuatis fit nubes. nube fcā iterū fit pluuia siue fit terra depluta. g̃ circulariter i talib⁹ circuim⁹. uel circul'r demōstram⁹. nā p terraz deplutā demōstram⁹ terrā deplutā. ¶ Nōn^m ēt q hec extrema ⁊ mediū ꝯūtunt. nā pluuia ⁊ nubes ⁊ uapor ꝯūtibil'r se hnt. qōlibet eni pōt eē pmū. ⁊ qōlibet mediū: ⁊ qōlibet ultimū. nā si icipias a pluuia. ex pluuia gīabit uapor. ex uapore nubes. pp qd pluuia erit p̄mū. uapor mediū. nubes ultimū. si aūt icipias a uapore ex uapore gīabit nubes: ex nube pluuia. b̄ g̃ nubes erit mediū gīatū. ⁊ pluuia erit gīatū ultimū q̃ pus erat gīatū p̄mū ⁊ uapor gīatū p̄mū qd pus erat gīatū mediū si vo incipias a nube ex nube gīabit pluuia. ex pluuia uapor. i talib⁹ g̃ extrema ⁊ mediū ꝯūtunt. qz qōlibet pōt fieri qōlibet. ⁊ sicut in gīatiōib⁹ talib⁹ mediuz fit extremū ⁊ eō. ita ⁊ in argumētationib⁹ pnt ꝯnes fieri p̄misse. ⁊ ecōuerso. ut pōt argui. pluuia est. ergo uapor ⁊ ergo nubes. ⁊ ecōuerso. nubes est: ergo pluuia. ⁊ ergo uapor. hic est ergo esse circulatio. i. huius est generatio circularis ⁊ demonstratio circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū eni hoz vnū qōlibet fit: alteruz est: ⁊ cum illud alterum: ⁊ cum hoc primum.

¶ Ondit quō ꝯtigat i talib⁹ demōstrationē fieri. d. q qōlibet i talib⁹ pōt demōstrari p seipm ut pluuia p pluuiā: uapor p uaporē: nubes p nubē. iō ait q ⌊ qōlibet eni hoz cū fit ē alterū. ⌋ i. ē secōm ⌊ ⁊ cū illud. ⌋ i. cū ē 2^m ⌊ alterū. ⌋ i. ē 3^m ⌊ ⁊ cū b̄. ⌋ i. cū ē 3^m ⌊ p̄mū. ⌋ i. ē p̄mū. g̃ cū ē p̄mū est p̄mū. icipis g̃ a qlibet ⁊ qōlibet inuis p seipm ut cū ē pluuia est alterū: ut uapor. ⁊ cū ē illud alterū. s. uapor. ē alterū. s. nubes. ⁊ cū b̄ est. s. nubes est p̄muz. i. pluuia. g̃ cū ē pluuia: pluuia. sic idē fieret si icipes a uapore uel a nube. nā si ē uapor ē nubes. si nubes pluuia si pluuia uapor. g̃ si uapor uapor. qōlibet eni hoz a q̃cūqz incipias semp circul'r arguet. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū ꝯtigat circulariter. ⁊ vi q sic. p ea q̃ pbs b̄ ponit. nā si pluuia uapor ⁊ nubes se iferūt circulariter p̄m eē: opz q se iferāt circulariter p̄m demōstrationē. nazq̃ sūt cāe i eēndo pnt optime eē cāe i arguēdo. ¶ In ꝯriū ē q si ꝯtigeret circulariter demōstrare: tūc idē eēt pus seipo ⁊ noti⁰ seipso. qz b̄ mō ondere idē p seipz. ¶ Dicēdū q i cāis p se ipole ē circulo demōstrare: ⁊ eq̃ potissime. nā ipole ē q aliq̃ duo ita se hēant q eq̃ vnuz sit cā alteri⁹. sic eō. ꝯtigit eni aliq̃ duo sic se hīe q p se vnū ē cā alteri⁹. ⁊ eō. sz b̄ nō ē p̄m idē gen⁹ cāe. ut potio ē cā sanitatis ⁊ eō. sz potio ē cā sanitatis i gīe cāe efficientis ⁊ sanitas ē cā potionis i gīe cāe finalis. ⁊ qz p̄m q uariat gen⁹ cāe uariat demōstratio nō erit eq̃ potissima demōstratio. arguē sanitatē ex potiōe: ⁊ potionē ex sanitate: imo si uolum⁹ recte loq b̄ nō ē circulatio. nō eniz ualet sanitas ē cā potiōis: ⁊ potio sanitatis. g̃ sanitas ē cā sanitatis: qz uariat ibi mediū. si eni sic formaret sil'r geqd est cā potionis est cā sanitatis. sanitas aūt est cā

potionis.ḡ ꝛc̃.ꝶ uariat̃ mediũ ꝛ arguit̃ q̃ſi q̃tuor terminis.nã nõ eode mõ accipit̃ cã i maiori ꝛ i minori.nã cũ dr.qcqd ē cã potionis ē cã ſanitatis.itelligit̃ in gñe cãe efficiẽtis.nã pp ꝶ ualet q qcqd ē cã potionis ē cã ſanitatis.qꝛ potio ē cã ſanitatis.ḡ opz q cã potiõis accipiat̃ eodẽ a quo potio ē cã ſanitatis.ſz ꝶ eſt i gñe cãe efficiẽtis.ḡ cã ſũpta i maiori ſupponit p cã efficiente. cũ vo i minori dr q ſanitas ē cã potionis uariat̃ ibi rõ cãe.qꝛ ſanitas nõ ē cã potionis i gñe cãe efficiẽtis:ſed finalis.Jn cãis ḡ p ſe nõ inuenit̃ circulatio.qꝛ nõ inuenũt due p ſe cãe q i eodẽ gñe cãe ſint ſibi inuicẽ cãe ſz in cãis p accñs bñ repit̃.ut pluuia ē mã de q̃ fit uapor.ua por mã de q̃ fit nubes.ꝛ nubes mã de q̃ fit pluuia.ꝓz ꝶ ḡ pluuia ē mã de q̃ fit pluuia.ſz ꝶ eſt i cãis p accñs.nã pluuia nõ eſt mã de q̃ fit uapor loquẽdo p ſe.nã nulluz ens i actu p ſe ē mã.p accñs eni eſt q ex ente i actu fiat ens.ut pbat̃ p⁰ phi.ꝛ i lib⁰ de gñatiõe.ſz ſi accipet̃ cã mãlis p ſe uapor nõ eẽt mã pluuie nec e⁹.ſz mã utriuſq; eſt ens i potẽtia cõe ad utrũq;.ſic aũt accipiẽdo cãz mãlẽ p ſe nõ inueniem⁹ ibi ꝓuſionẽ.nã h⁹ ens i potẽtia eſt mã pluuie.nõ aũt e⁹.ſic ẽt eſt mã uaporis:nõ autez e⁹.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.utrũ idẽ poſſit eẽ mã ſuiipſi⁹ loquẽdo de cã p accñs ut idẽ poſſit demſtrari p ſeipm.ꝛ vi q̃ ſic:ut in exẽplo aſſũpto.nã pluuia eſt mã pluuie.¶ Dõm q nunq̃z idẽ ē mã ſuiipſi⁹ loq̃ndo de eodẽ nũo quãtũcũq; accipiat̃ cã mãlis p accñs.ut ſi ex pluuia fit uapor.ex uapore nubes.ex nube pluuia ꝛ ita ex pluuia pluuia.nõ ē eadẽ pluuia nũo ex q̃ fit uapor:ꝛ q̃ poſtea gñat̃ ex nube facta ex uapore.ex pluuia ḡ pbat̃ pluuia.ſz p ꝶ nõ pbat̃ idẽ p idẽ.ſz p pluuiã corrupta pbat̃ pluuia gñata.corruptũ aũt ꝛ gñatum nõ ſũt idẽ nũo.nã ut dr circa finẽ de gñatione quoꝛ ſuba depũt nõ redeũt eadẽ nũo.q̃z tũcũq; ḡ accipiat̃ cã p accidẽs mãlis nõ erit idẽ mã ſuiipſi⁹ loquẽdo de idẽtitate nũali nec demſtrabit̃ circulariter idẽ p idẽ loquendo de tali idẽtitate.Rurſus idẽ nõ põt eẽ mã ſuiipſi⁹ imediate q̃z tũcũq; accipiat̃ mã p accñs ꝛ q̃z tũcũq; accipiatur idẽtitas nõ nũalis.nõ enim ex aq̃ imediate gñabit̃ aq̃.ſz ex aq̃ gñabit̃ aer.ꝛ rurſus ex aere poterit iterꝛ generari aq̃.cũ ḡ dr q idẽ põt eẽ mã ſuiipſi⁹.tria ſunt ibi notãda.p⁰ q ꝶ nõ põt eẽ p ſe:ſed p accñs.2⁰ q idẽ nõ accipiat̃ ꝑm idẽtitatẽ nũalẽ.qꝛ nunq̃z ex eodẽ nũo generabit̃ idẽ nũo.qꝛ tẽ corruptũ ꝛ gñatũ eẽnt idẽ nũo. ſed dz accipi idẽ ꝑm ſpẽm.3⁰ eſt attẽdẽdũ q ꝶ non põt fieri imediate:ſz mediate.nunq̃z eni imediate ex aq̃ generabit̃ aq̃.qꝛ frustra ageret nã ſi aquã corrumperet ꝛ aquã gñaret.ẽt mã exñs ſb forma aq̃ nõ põt appetẽ q expoliet̃ illa forma ut iduat̃ eadẽ forma. Eſt ḡ diligenter notãdũ q h⁹ mediatio modica eſt i gñatiõe elemẽtoꝛ maior eſt gñatio i gñatiõe admixtoꝛ:ſz mlto maior ē i gñatõe mixtoꝛ.pñt aũt uocari admixta uapor. nubes ꝛ talia q̃ nõ ſũt pfecte mixta.modica eſt eniz talis mediatio i gñatione elꝛtoꝛ.nã ex aq̃ põt gñari aer. ꝛ ſtati ex aere põt gñari aq̃.ita q ex aq̃ fit aq̃ mediante aere.ſz i gñatione admixtoꝛ talis mediatio eſt maior. ut ex pluuia fit uapor.ſz nõ ſtatim ex uapore fit pluuia. ſed ꝑus opz q fiat nubes.ꝛ ex nube pluuia mediãte uapore ꝛ nube.i mixtis aũt hec mediatio eſt multo maior.fit eni ex boue bos p multa media.qꝛ morit̃.putrefit.gñabit̃ ide herba:de q̃ comedit uacca:ex qua gñat̃ meſtruũ.ex quo põt formari vitulus.vñ bos mortu⁹ redit bos viu⁹.ſz p multa media:ut declarari hẽt in 8⁰ me⁰.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.utrũ hec argũtatio circularis p accñs q ex pluuia fiat pluuia.arguat aliqd p ſe.¶ Dõm q circulatio i iſtis iferiorib⁹ tanq̃z ꝓpri⁹ effect⁹ arguit eẽ circularẽ motũ celi tanq̃z ꝓpria cãm.nã q oia mẽſurent ſua pyodo.ꝛ q oia reũtant ꝑm circulũ.ut q ex boue mortuo fiat bos viuus ꝛ q ex pluuia fiat pluuia.ꝛ q mã ꝑus exñs ſub forma corrupta q̃ſi circulariter reũtat̃ ad eãdẽ formã.totum ꝓtigit ex circulatione mot⁹ celeſtis.vñ ꝛ phs i 8⁰ phi. motũ celi dicit eẽ vitã quãdã oib⁹ ſubſiſtẽtib⁹ nã.i.oibus entib⁹ nãlib⁹.nã ſic̃ aia eſt vita corpis.qꝛ oẽs mot⁹ corpis vitales aut aiales cãnt̃ ex aia.ita mot⁹ celi ē q̃ſi q̃dã vita i oib⁹ entib⁹ nãlib⁹.qꝛ oẽs mot⁹ nãles cãntur ex illo motu.pp qd in motib⁹ nãlib⁹ ꝛ potiſſime in gñationib⁹ ꝛ corruptionib⁹ rerũ opz eẽ quẽdã circulũ cũ oia iſta cãent̃ ex motu circulari.¶ Deide cũ dic̃

¶ Sũt aũt q̃dã q̃ fiũt ulr.ſp eni q̃ ꝛ i oi:aut ſic ſe hñt:aut fiũt.Alia vo ſemp qdẽ nõ:ꝶ ſicut frequẽter ſũt:ut nõ ois hõ maſculus barbat̃:ꝶ eſt ſic̃ frequẽter.Taliũ igit̃ neceſſe eſt ꝛ mediũ:ſicut frequẽter eſſe.

¶ Jn pte iſta ut dicebat̃ agit de diũſitate cãtoꝛ.put aliqua ſũt ſic̃ ſemp.aliq̃ ſic̃ frequẽter.Circa qd tria facit. qꝛ p⁰ ait aliq̃ eẽ ſemp.aliq̃ frequẽter.ꝛ oſtẽdit quõ debeam⁹ demſtrare ea q̃ ſũt frequẽter.d.q ad demſtranduz talia nõ debem⁹ accipe mediũ qd fit ſemp.ſz qd fit frequẽter.2⁰ qd dixerat pbat.3⁰ epilogat circa determinata.2⁰ ibi⌊Si eni.a.de.b.⌋3⁰ ibi⌊Quõ igit̃ fit.⌋Dicit ḡ q⌊ſũt aũt q̃dã que ſũt ulr ꝛ ſemp.que aũt ꝛ i oi ſic ſe hñt aut fiũt.alia vo nõ ſemp qdẽ ſed ſic̃ frequẽter fiunt.ut nõ ois hõ maſculus barbat̃.⌋ul'ut hẽt alia trãſlatio⌊barbat⁹ efficit̃.ſed ſic̃ frequẽter⌋ꝛ eſt ꝶ ut i pluribꝰ.ꝛ ſbdit q⌊taliũ igit̃ neẽe eſt mediũ ſicut frequenter eẽ.⌋q.d.q ad demſtrandũ talia que ſũt freq̃nter nõ debem⁹ accipe mediũ qd fit ſemp.ſed ſicut frequenter. ¶ Dubitaret forte aliqs.utrũ poſſum⁹ arguẽ demſtratiue ex medio qd fit frequẽter.ꝛ vi q nõ.qꝛ demſtratio eſt ex nec̃ijs.nec̃ia aũt ſũt ſemp:ḡ ꝛc̃.¶ Dõm q debemus q̃rẽ eũdẽ modũ demſtrandi i nãlib⁹ ꝛ in mathematicis.nec in iſtis iferiorib⁹:ſz in ſupcelestib⁹.nã qꝛ mathematica ſũt certa in ꝑori gradu certitudis demſtrationes mathematice ſũt p cãm infallibilẽ.ſed cãe nãles pñt ipediri ꝛ iõ nõ ſemp facũt effect⁹ ſuos.ut q hõ efficiat̃ barbat⁹ vi eẽ cã caliditatis.naz calidi eſt rarefacere.cõplexio aũt magis rarefacta ē magis poroſa.corpus ḡ maſculũ eſt magis poroſum q̃z femineũ:ꝛ inde opz q fit magis piloſum.qꝛ pori ſũt magis puij:ut poſſint inde exire pili.opz ẽt ex ꝶ q pili ſint groſſiores in maſculo q̃z in femina pp amplitudinẽ poroꝛ.ſz hec cã põt in aliquo ipediri.qꝛ plures ſũt maſculi barbati.arguem⁹ ḡ ex cãis nãlib⁹ ſuos effect⁹ nõ q ſemp tales effect⁹ facũt:ſz q q̃z tũ ē de ſe ſp ſũt apta nata tales effect⁹ facẽ.nec ꝶ eſt modicũ ſi ſcũuerim⁹ q effect⁹ ſũt aptinati eẽ ex qb⁹ cãis.nõ eſt ḡ tãta nec̃itas in nãlib⁹ ſic̃ in mathematicis:nec tãta nec̃itas in iſtis iferiorib⁹ q̃z tã ſupcelestib⁹.ibi eni ſemp ex cãis ſequunt̃ effect⁹.ſemp eni ex iterpõne terre eclipſat̃ luna.ꝛ ſemp ex iterpõne lune ſol.nõ aũt ꝶ ſemp ex ſemine oliue gñat̃ oliua.ga põt eẽ corruptio i ſemie uel põt ex aliq̃ cã ipediri ſemẽ ut nõ pferat ſuũ germẽ.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.utrũ eodẽ mõ poſſum⁹ demſtratiue arguẽ i nãlib⁹ ꝛ i mathematicis.¶ Dõm q cũ mathe⁰ cãe nõ poſſint ipediri.nãles aũt pñt ipediri nõ eodẽ mõ arguẽdũ ē ꝶ ꝛ ibi.ſz i mathe⁰ arguẽdũ ē ſimplr ꝛ ꝑm actũ:ut hẽt angulũ q hẽt tres.i nãlib⁹ aũt ꝑm aptitudinẽ ꝛ ex qdãtiõe:ut hẽt talẽ cãz.q̃ ē aptũ natũ hẽe talẽ effectũ.ul' ex tali cã nõ ipedita ſeqũt talis effect⁹.q̃dã q nec̃itas eſt i nãlib⁹ ipſis ex q̃dã aptitudie qꝛ q̃z tũ ē de ſe nãles cãe ſp ſũt apte nate niſi ipediant̃ ꝓducẽ ſuos effect⁹.Aliq̃ vo cãe ſũt ulr q̃z tũ ad ſbta.ꝛ ſp q̃z tũ ad tps.ita q tales cãe i oi ſic ſe hñt q̃z tũ ad ulitatẽ ſboꝛ que ẽt fiũt.ſ.i oi q̃z tũ ad ulitatẽ tẽpoꝛ.in quocũq; eniz ſbto hẽat eẽ cã que nõ põt ipediri hẽt eẽ effect⁹ ei⁹.ꝛ q̃ũcũq; hẽt eẽ talis cã hẽt eſſe effect⁹ eius.in nãlibus aũt cãis eo q pñt

ipediri hñt tale eē ꝑm aptitudinē. Qd ḡ obijciebat in alia cōne q̃ demſtatio est ex necijs pz q̃ in ipſis nālib⁹ est q̃dā necitas cuiusdā aptitudis. ꝛcedim⁹ tñ q̃ demſtationes per cās nāles hñt quēdā defectū nec sunt tāte certitudis ſic ſūt demſtationes mathematice. ¶ Adūtēdū tñ q̃ cū dicim⁹ aliq̃ cāta eē semp ⁊ ulr. itelligēdū est per relationē ad cām. ut eclipſis est semp q̃ñ est ſua causa. ⁊ ulr iter ubi est ſua cā. vñ ſi eēnt multe lune ⁊ inter oēs interponeret terra in oibus eis esset eclipſis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim. a. de. b. ulr p̄dicat: ⁊ b. de. c. ulr neče ē. a. de oi. c. ⁊ semp p̄dicari. ꝗ eni ulr de oi ⁊ semp. ꝗ ſuppoſitū ē ſic frequēter eſse. neče est ḡ ⁊ mediū frequēter eē: qd est i quo est. b. d. Erūt igit ⁊ eoꝝ que sunt ſicut frequenter p̄ncipia ſine medio quecunq̃ frequenter ſic sunt aut fiunt.

¶ Probat qd dixerat. dixerat eni q̃ i his que ſūt frequēter dz accipi mediū ut frequēter. qd ꝓbat. d. [Si eni a. p̄dicet de. b. ulr.] i. maior extremitas de medio. [⁊ b. de. c. ulr.] i. mediū de minori extremitate [neče est ⁊ a. de. c. semp ⁊ de oi p̄dicari. ꝗ eni est eē ulr] vz de oi ⁊ semp. [sed ſuppoſitū est eē ſic frequēter.] q. d. q̃ ſi. a de. c. eēt ſicut frequēter opz q̃ mediū. b. accipiat ſic frequēter. qz ſi accipet ſic ulr ⁊ semp oporteret q̃ ⁊ a. de c. eēt ſic ulr ⁊ semp. qd ē ꝯ ypothesim ⁊ ꝯ illud qd ſuppoſitū ē. iō ſbdit q̃ [neče ē ḡ ⁊ mediū qd ē i quo ē. b.] i. qd ſignificat p. b. [eē ſic frequēter] ⁊ ſubdit q̃ [erūt igit ⁊ eoꝝ que ſūt frequēter p̄ncipia.] i. cāe [ſine medio] ⁊ ꝑpe ⁊ imediate [q̃cūq̃z frequēter ſic ſūt] q̃tuz ad ſubiecta [aut fiūt] quātū ad tpa. q̃cūq̃z ḡ cāta ſunt frequēter hñt cās que ſunt frequēter quātum ad ſubiecta. uel que fiūt frequēter hñt cās que fiūt frequenter quātū ad tēpora. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quō igit qdē ſit qd qd ē iter termios aſſignatum est: ⁊ q̃liter demſtatio: aut diffinitio ſit ipſius aut non: dictum est prius.

¶ Epilogat circa determiata. d. [Quō igit fiet qd qd ē iter termios] ſup. fillſticos [aſſignatū ē.] i. oñſuz ē. ⁊ ſbdit q̃ [⁊ q̃liter demſtatio aut diffō ſit ipſi⁹] qd qd ē [aut nō dictū ē ꝑus.] ¶ Notādū aūt q̃ ſic ꝑm ſingula genez ꝛtigit demſtare. ſic ꝯz ſingula gña cārū ꝛtigit diffinire. vñ ⁊ i 8° me^ce. cōmēdant diffōnes Ariſtarchi q̃ erāt ꝯz oē gen⁹ cāe. Aſſignare ḡ quō ſingula gña cāz pñt eē mediū i demſtatiōe ē aſſignare quō qd qd ē ſiue quō diffō ꝯz oē gen⁹ cāe ſit tale mediū i demſtatione. ꝗ ē ḡ qd itēdit i ꝑma pte hut⁹ epilogi cū dic q̃ aſſignatū ē. i. oñſuz quō qd qd ē. i. quō diffō ſit iter termios fillſticos. i. ſit mediū ad fillandū. nā illd est mediū iter terminos fillſticos qd ē mediū ad fillandū. ꝗ eni diffuse dictū ē quō qd ē ſiue diffi⁰ ſit iter tales terminos ulr ſit tale mediū. diffuse dictū ē quō ſingula gña cāruz pñt accipi iter tales termios uel pñt accipi ut tale mediuz ꝑm q̃ ſingula gña cārū formari pñt diffōnes ad demōſtrādū. ¶ Notādū ēt q̃ ſubarū ꝑpe ē diffō. ⁊ p ſe paſſionū ē demſtatio. ex ꝗ aūt poſſum⁹ exponē ſcdam ptez epilogi. vz q̃ pz p ꝑus dicta quō ipſi⁹ qd qd ē ē demſtatio. ⁊ quō nō. ⁊ quō ei⁹ ē diffi⁰ ⁊ quō nō. nā ipſi⁹ qd qd ē ſube nō ē ꝑpe demſtatio: ſz diffō. ipſi⁹ aūt accñtis ē demſtatio. uel poſſum⁹ alr dicē q̃ ipſa eēntia accñtis q̃ ſignificat p qd qd ē ⁊ p diffōnē pōt ꝛſiderari duplr. uel ut est aliqd i ſe. ⁊ ſic ipſi⁹ qd qd est accñtis uel ipſi⁹ eēntie accñtis ē diffi⁰. ipm eni accñs ꝑm ſe ⁊ in abſtracto diffinit. uel pōt ꝛſiderari ſpz qd qd ē ſiue ipſa eēntia accñtis i ꝛcreto. ⁊ ut aliqd i alio. ⁊ ſic demſtat. ꝑp qd pz quō ipſi⁹ qd qd ē ⁊ ipſi⁹ eēntie paſſionis ē diffō. ⁊ quō nō. qz pz ſe ⁊ ut accipit i abſtracto: diffinit. ut aūt accipit cū alio nō diffinit. qz hois albi nō est diffō. ſic ēt pz quō ipſi⁹ est demſtatio. ⁊ quō nō. qz ipſius ꝑm ſe est demōſtratio. eius aūt ut est in alio est demſtatio.

Uomō aūt opz uenari in eo qd qd q est p̄dicātia nunc dicamus.

¶ Dicebat ſup q̃ circa qd qd ē duo p̄ncipalr itēdebat phs. ꝗ⁰ qdē quō ſe hēt ad demſtationē. 2° vo quō poſſem⁹ uenari ⁊ iueſtigare qd qd. ꝗ⁰ q̃ declaratuz ē quō qd qd ē ſe hēat ad demſtationē ⁊ q̃ ꝗ itēdebat i ꝓcedēti pte ex epilogo imediate hīto ubi di. aſſignatū ē. i. oſtēſuz ē quō qd qd est ſit iter termios fillſticos. ⁊ quō ipſi⁹ ſit demſtatio. In hac aūt pte itēdit de 2° p̄ncipali. vz quō poſſum⁹ uenari ⁊ iueſtigare qd qd est. pp qd ſciēdū q̃ ipm qd qd ē. ē illud qd p diffōnē exp̄mit. ⁊ ēt hēt rōnē medij demſtatiui. ⁊ rōnē cāe. qz ꝑm oēgenus cāe pōt formari diffō. nō q̃ poſſem⁹ ſufficiēter ſcire quō ꝛtigit uenari qd qd ē niſi ſcirem⁹ diffōnē uenari. ⁊ niſi ſcirem⁹ uenari quō accipiēdū ſit mediuz. ⁊ cā ad demſtandū. iō tria fac. qz ꝗ⁰ dat artē quō accipiēda ſit diffi⁰ ſbti. 2° quō accipiēda ſit diffi⁰ paſſionis. 3° docet iuenire mediū ⁊ cāz ad demſtandū paſſionē de ſbo 2ª ibi. [Quare aūt opz itēdētē.] 3ª ibi [Ut hēam⁹ aūt ꝓpoſita.] Circa ꝗ^m duo facit. qz ꝗ⁰ ꝛtinuat ſe ad dicēda. 2° exequit de itēto ibi. [Eoꝝ igit que iſūt.] Dic q̃ [Quō aūt opz uenari uenātia.] i. ducētia uel [p̄dicātia] ut ſonat alia trāſlatio [in eo qd qd est nūc dicemus] illud eni p qd ducimur ad aliqd pōt dici q̃ſi uenās illud. vñ ⁊ canes uenatici dicunt eo q̃ in p̄dā nos ducūt. diffiniētia dicunt eē uenātia in eo qd qd. qz ducūt nos in cognitionē qddtatis. ꝑm tñ trāſlationē aliam nō opz nos hic ſubtiliare. ſic eni hēt alia trāſlatio. quō aūt opz uenari que in eo qd qd p̄dicant nūc dicamus q̃ dictum planum ⁊ clarum habet intellectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eoꝝ igit q̃ iſūt vnicuiq̃z q̃dā extēdunt i plus nō tñ ex gen⁹: dico aūt i plus eē q̃cūq̃z qdē iſunt vnicuiq̃z ulr. At vo ꝗ alij. ut eni aliqd qd oi trinitati iest. ꝗ nō oi trinitati: ſic qd ē: iest trinitati. ꝗ nō ⁊ numero. ꝗ ⁊ ipar iest oi trinitati: ⁊ i plus ē: ⁊ nāq̃z ipſis q̃nque iest ꝗ nō ex gen⁹. q̃nque qdē enim numerus est: nullū aūt ex numerū ipar ē.

¶ Exequit de itēto. Propter qd ſciēdū q̃ ars ad accipiendū diffōnē ſbti est duplex. vna que est bona ſimplr. ⁊ alia que est bona in caſu. ars bona ſimplr est ut accipiat ꝓpriū gen⁹ ⁊ ꝑpa dīa. ars aūt bona in caſu est ut q̃ñ igrat ꝓpa dīa q̃ loco ꝑpe dīe accipiant aliq̃ plura: quoꝝ qdlibet ſe hēat in plus ⁊ oia i eque. duo q̃ fac qz ꝗ⁰ dat artē diffiniēdi ſbm q̃ ē bona i caſu. 2° dat artē q̃ ē bona ſimplr. ibi [Cōgruū aūt ē.] Circa qd duo facit. qz ꝗ⁰ p̄mittit quādā diuiſionē. 2° ex diuiſione p̄miſſa docet nos cōſcē q̃lia ſūt illa q̃ diffōnē igrediūtur. ibi [Huiuſmodi aūt accipiēda.] dic q̃ q̃ [eoꝝ q̃ iſūt vnicuiq̃z ulr q̃dā extēdunt i plus nō tñ ex gen⁹] ⁊ exponit ſe qd appellet eē i plus. d. [Dico aūt i plus eē q̃cūq̃z iſūt qdē ulr vnicuiq̃z] nō ſoli [at vo. ſed alij] ut illud est i plus q̃z hō qd p̄dicat ulr de hoie ⁊ iest alij q̃z hoi. ut puta bipes qd p̄dicat ulr de hoie ē i plus q̃z hō qz iest alij ab hoie. nō tñ ē ex aial qd ē gen⁹ hois. ē q̃ aliqd qd p̄dicat ulr ⁊ ē i plus qd nō extēdit ſe ex gen⁹. ⁊ ē aliqd qd ſe extēdit. iō ſbdit [ut aliqd qd oi trinitati in est. ſed ⁊ nō trinitati ſic qd ē.] i. ſic ens. ens eni ita est i plus q̃z trinitas q̃ extēdit ſe ex gen⁹ trinitatis. iō ſbdit

q⌊ iest trinitati. sz etiã nõ nũo. ⌋q.d. q ens ita iest trinitati ulr q ẽt extendit se ex nũm q est gen⁹ trinitatis qz ens iest z nõ nũo. i. p̃dicat de aliq̃ qd nõ est nũs. z sbdit. q⌊ sz ipar iest oi trinitati. z i plus est ⌋sup. q̃z trinitas. qz⌊ iest ipsi⁹ qnqz ⌋z sbdit⌊ sz nõ ex gen⁹. qnqz eni est qdã nũs. nullũ aũt ipar ex nũz est. ⌋q.d. q ipar ex eo q iest alij q̃z triario. qz iest qnario. nõ pp ꝶ est ex gen⁹ nũi. qz ipe qnari⁹ est nũs: imo nullũ ipar est ex gen⁹ nũi. ẽ g ĩtẽtio sua q alr qd ẽ. i. ens p̃dicat ulr de triario z in plus est q̃z triarius z alr ipar. nã ens ita est in plus q extẽdit se ex nũz q est gen⁹ triarij. sz ipar nõ se extẽdit ex numez qui est hui⁹ genus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hi⁹ igit accipiẽda sũt usqz ad ꝶ pmũ: q̃rũ vnũqdqz qdẽ in plus sit. Oia aũt non sũt i plus. hãc eni neẽe est substãtiã rei eẽ.

¶ Ex disione data oñdit q̃lia debeãt accipi ad formãdũ diffõnẽ. Circa qd duo facit. qz pmo fac qd dcm̃ est. 2° qd dixerat manifestat p exẽplũ. ibi⌊ Ut trinitati. ⌋ptinuet aũt sic. dẽm est q q̃dã ulia p̃dicata se hñtia i plus q̃dã se extẽdũt ex genus. q̃dã aũt nõ. z qz sic est: ⌊ accipiẽda sũt aũt hi⁹ ⌋sup. p̃dicata ulia se hñtia i plus ⌊ usqz ad ꝶ. ⌋i. usqz ad tãtũ nũz. siue usqz ad tale terminum quisqz tot accipiant ⌊ q̃rũ vnũqdqz qdẽ taliuz. ⌋i. p̃dicatorz ⌊ in plus sit. oia aũt nõ in plus sũt. hãc g neẽe est sbaz rei. ⌋i. sbalez diffõnẽ. q.d. cũ tot sunt accepta ulia p̃dicata hñtia se in plus nõ extẽdẽtia ex genus q oia si mul sũpta nõ se hñt in plus q̃z ipm diffinitũ. tũc ex talib⁹ p̃dicatis pstituit sba uel diffõ. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz vi ꝶ falsuz q q̃libet ps diffõnis se debeat hie in plus: z totũ in eque. nã ultia dzia semp pũtit cũ dit finito. pm pbm eni in meta. si bñ sciremus dzias aialis findẽtis pedes tot eẽnt hi⁹ dzie. quot sunt aialia findẽtia pedes. nũs g dziarũ pparuz sb aliq̃ gñe equat nũo speruz sb illo gñe: qd nõ eẽt nisi dzia ultia puertere cũ spe. ¶ Dõm q qz ignote sunt nob forme sbales: z qz ignote sunt nob dzie ppe ex ꝶ multa mala icurrimus diffiniẽdo. p° qz facimus diffõnẽ ex plurib⁹ q̃z duob⁹. solũ eni duo deberẽt pcurrẽ ad diffõnẽ. quorz vnuz se hiet ut mã z ut potẽtia. vz genus. aliõ ut act⁹ z ut forma. vz dzia. nũ q̃z eni ex duob⁹ fit vnuz. nisi vnũ se hẽat ut potẽtia. z aliõ ut act⁹. nec opz dare 3ᵐ qz non regrit ibi. nec colla nec clau⁹ ad pũgẽdũ actũ potẽtie. iõ 3ᵐ est semp supfluũ. duo aũt solũ regrunt ad pstitutionez rei. potẽtia z act⁹. attñ qz aliqñ in oiatũ est genus ppriũm tũc loco gñis ppriũ ponim⁹ genus remotũ usqz ad dziã ultimã. ut si eẽt diffõ hois aial mãsuetũ bipes. totuz ꝶ aial mãsuetũ accipet loco gñis ppriũ primi. z bipes se hiet ut specifica dzia. Rursus qz aliqñ est nobis ignta dzia ppa: tũc loco dzie ppe assumim⁹ duas dzias quarũ quelibet se hẽt in plus. z ambe in eque. z si non sufficiũt due accipim⁹ z plres alias tales. utputa si eẽt nob ignota ppa dzia hois accipemus gressibile bipes loco dzie ppe q̃rũ q̃libet se hẽt in plus z totũ i eque. gressibile eni est in plus q̃z hõ eo q equus z alia q̃drupedia sunt gressibilia: z bipes in plus q̃z hõ. qz uolatilia sunt bipedia. sed ꝶ totũ. gressibile bipes. forte est solus hõ. q g si accipiant multa que sunt in plus. totum aũt nõ in plus sed in eque. hoc est ex ignorãtia dzie ppie. Qd g obijcit q dzia ppa puertit. dici debet q uerũ est si eẽt illa nob nota. sed qz non est nob nota: loco illi⁹ accipim⁹ aliq̃ plura: quorz q̃libet se hẽt in plus: z totũ in eque. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrz iste modus sit pueniẽs. ¶ Dõz q pueniẽti⁹ eẽt si scirem⁹ dziaz ppriã. tñ post diffõnẽ ptinẽtez dziã ppriã hec est pueniẽtior diffõ qñ loco ppe dzie accipiunt plura. q̃z q̃libet se hẽt in plus. z totũ in eque. qz nõ est aliqd q ita nos ducat in cognitionẽ ppriũ siẽ pueniẽtia z dzia quã hz res ad alia. ut si loco dzie ppe hois accipet gressibile bipes. gressibile diceret pueniẽtiã quã hẽt hõ cũ aialib⁹ terrestrib⁹. z dziã quã hẽt cuz uolatilib⁹. bipes aũt eqrio diceret pueniẽtiã ad uolatilia z dziã ad terrestria. In his g duob⁹ ptinet pueniẽtia z dzia ipsi⁹ hominis tã ad aialia uolatilia q̃z ad terrestria. z qz hic est modus maxie deueniẽdi i cognitionẽ dzie ppe: iõ post diffõnẽ ptinentẽ dziã ppriã videt hic modus esse congruẽtior. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrz hz vĩtatẽ posset fieri diffõ pm hũc modũ. ¶ Dõz q nõ. nã q aliq̃ sic se hẽant respectu alic⁹. q q̃libet illorz se hẽat in plus z totũ in eque: ꝶ eẽ nõ põt nisi qz illa duo se hẽant sicut excedẽtia z excessa. ut ponam⁹ q hõ niger se hiet in eque cũ ethiope. videm⁹ eni q hõ est in plus q̃z ethiops. z nigrũ in plus q̃z ethiops. hõ tñ niger posit⁹ est iesse i eque. qd si sic est opz q hõ z niger se hẽant sicẽ excedẽtia z excessa. nã si hoc nõ eẽt nõ posset eẽ q q̃libet eẽt in plus z totũ in eque. nã si nigrũ nõ repiret nisi in homie. z hõ esset in plus q̃z ethiops. homo autẽ niger puertere cũ ethiope oporteret q nigrũ puertere cũ ethiope. qd si nõ segt des oppositũ. si enim aliqd est nigrũ qd nõ sit ethiops. sit illd. a. querem⁹ g utrz a. sit hõ. ul nõ. si nõ est hõ hoc est õ ypothesiz. suppone bam⁹ eni q nigrũ nõ se extẽderet ex hoiez. si aũt ẽ hõ z nõ ẽ ethiops. g hõ niger nõ pũtit cũ ethiope qd est ẽt õ ypothesim. Q g g aliq̃ duo sic se hẽant respectu alicui⁹ q q̃libet sit in plus z totũ in eque ꝶ eẽ nõ poterit nisi q̃libet illorz duorz restrigat aliõ. z si q̃libet ul si utrũ qz restrigat utrũqz. utrũqz erit restrigẽs z restrictũ. z p pns utrũqz erit excedẽs z excessuz. nã nõ restringit nisi qd excedit. z nõ restrigit nisi qd excedit. eẽ g restrigẽs z restrictũ est eẽ excedẽs z excessuz. sed ipse est pm ueritatẽ in diffõne eẽ aliq̃ duo sic se hñtia. sic excedẽtia z excessa. nã in diffõne sunt genus z dzia. ul si sũt ibi plures dzie. ꝶ erit pm ordinẽ p̃dicamẽtalẽ. quarũ vna erit dzia gñis supioris. z alia iferioris. genus g z dzia nõ pñt se hie sic excedẽtia z excessa. qz dzia nõ se extendit ex gen⁹. Rursus due dzie ordiare pz ordinẽ p̃dicamẽti nõ pñt sic se hie si bñ date sint. nã dzia gñis iferioris si bñ data sit nõ poterit excedẽ dziaz gñis supioris. tal g diffõ ptinẽs plura: quorũ q̃libet est in plus z totũ in eque: nõ erit diffõ uera. sz poterit eẽ supplẽs in eẽ diffõnis uere. iste g modus diffiniẽdi tradit⁹ hic a pho non est bonus simplr. sz est bonus respectu nri. z est bonus in casu ut dixim⁹ in ptinuãdo lraz. nã qz nob sũt ignote dzie ppe ut sup̃ dixim⁹. iõ hic modus est nobis cõpetẽs. qz post diffõnẽ ptinẽtez dziã ppriã. hec diffõ est cõgruẽtior q ptineat aliq̃ quorz q̃libet sit in plus z totũ in eque ut est ex qõne p̃hita mãifestũ. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Ut trinitati iest oi nũerus ipar pm⁹ utrobiqz. z sicut q nõ est mẽsurari nũero: z sic q est nõ cõponi ex nũeris. hoc itaqz iã trinitas est numerus ipar pmus: z sic pmo.

¶ Manifestat qd dixerat p exẽpluz de diffõne trinarij. Circa qd tria facit. qz p° dat diffõnẽ trinarij. 2° oñdit diffõnẽ hui⁹ eẽ pm datã methodũ siue pz datã artẽ. 3° declarat q talis diffõ sit diffõ trinarij. 2ª ibi. ⌊ Horuz eni. ⌋ 3ª ibi ⌊ Qm̃ ãt oñsũ. ⌋ Dicit g ⌊ Ut trinitati iest oi nũs ipar utrobiqz pm⁹. ⌋ q.d. dcm̃ est q diffõ dz cõtinere aliq̃. quorz q̃libet sit in plus z totũ in eque ut nũs utrobiqz pm⁹ iest trinitati sup. mõ p̃dicto. qz q̃libet horz sit in plus q̃z trinitas. totũ aũt: nõ in plus. sz in eque. z exponit se qd applket nũs utrobiqz primus. d. ⌊ z ⌋ sup. nũs utrobiqz pm⁹ di ⌊ sicut qd est nõ mẽsurari nũo. z sic nõ cõponi ex nũis. hc itaqz iã trinitas est ⌋ q.d. q ista est diffõ trinitatis ⌊ nũs ipar pmus. z sic pmus. ⌋ vz utrobiqz. ¶ Notãdũ aũt q nũs pm⁹ di qd non pducit ex nũis. sed ex sola replicatione vnitatis

pducit.sz nō pduci ex nūis est duplr:ul ex ductu nūi in nūm.ul ex aggregatiōe nūi cū nūo.gnari⁹ eni nō pducit ex nūis ex ductu nūi in nūm.qz nullus nūs ductⁿ in aliquē nūm faciet nūz gnariū:tū gnari⁹ bū pducit ex nūis ex aggregatiōe nūi cū nūo.qz ex aggregatione nūi binarij cuz trinario ꝓstituit gnari⁹:gnarius ḡ nō est p̄m⁹.nisi vno mō.senari⁹ aūt nullomō est p̄m⁹. qz utroqz mō ꝓstituit ex nūis.ꝓstituit eni ex ductu nūi in nūz.qz ex ductu trinarij in binariū ꝓstituit senari⁹. nā ter duo sex faciūt.Rursus ꝓstituit senari⁹ ex aggregatiōe nūi cū nūo.nā duo cū q̄tuor sex faciūt.trinarius aūt est p̄mus utroqz mō.qz nō pducit ex ductu nūi in nūm.z hoc appellat phs nō mēsurari nūo. nā nūs qui ductⁿ est in aliū nūm pducit aliquez nūm hi⁹ nūs p̄m illū nūm di mēsurare pductū nūm.ut si binarius ductⁿ in trinariū facit senariū.binari⁹ mēsurabit senariū p̄m trinariū.qz est 3ª ps senarij.p̄m hoc eni binarius mēsurat senariū sic ulna mēsurat pānū qñ totiens sumit q̄ equat pāno.sic binari⁹ mēsurat senariū p̄z trinariū.qz ter sumptⁿ equat senario.trinari⁹ aūt est primus isto mō.qz nullus nūs ductⁿ in aliū nūm mensurat trinariū ul pducit ipm.Rursus trinari⁹ est p̄mus alio mō.qz nō cōponit ex nūis.nullus eni nūs cōpositus alteri nūo facit trinariuz.¶Deinde cum dicit.

¶ Noz eni vnūqdq̄z aliō:qd i parib⁹ oib⁹ inest:ultimuz aūt z dualitati:oia aūt nulli.

¶Probat hi⁹ diffōnē eē p̄m datā methodū siue p̄m datā artē.d.[Noz eni]siue[hoz qdē vnūqdq̄z] su.est i plus q̄z trinari⁹.qd pz.nā[ali⁹ qdē.]vz nūs ipar[i est oib⁹ iparib⁹]alijs a trinario[ultimū ār.]vz utrobiqz p̄mus[z dualitati]sup.iest[oia aūt.]i.totuz sil[nulli]sup.alij iest nisi trinitati.est ḡ hec diffō trinitatis p̄m datā methodū.qz q̄libet ps est in plus z totuz in eque.¶Notādū aūt q̄ eē utrobiqz p̄mū.i.nō mensurari.ul nō pduci ex ductu nūi in nūm.nec pduci ex cōpōne nūi cū nūo nō solū cōpetit trinitati.sz ēt dualitati.nā nullus nūs ductⁿ in aliū nūm facit dualitatē z nullus nūs cōpositⁿ cuz alio nūo facit ipam.nūs ergo impar est in plus q̄z trinari⁹.qz cōpetit alijs iparib⁹ z etiā utrobiqz p̄muz est in plus q̄z trinari⁹.qz cōpetit binario.totū aūt simul.vz nūs impar utrobiqz.p̄mus soli trinario cōpetit.¶Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt oñsuz iā est in supiorib⁹ q̄ necessaria sunt i eo qd qd est p̄dicātia. ul ia aūt necessaria sūt. In trinitate aūt z in q̄cūqz alio sic accipiunt i eo qd qd est:accepta sic ex necessitate erit trinitas hec.

¶Declarat q̄ hi⁹ diffō trinarij est bona ex quo q̄tuz ad pñs spectat duo regrunt ad hoc q̄ aliqd sit diffō.p⁰ q̄ p̄dicet ul z ex nēcitate.2⁰ q̄ dicat totā sbaz rei.tria ḡ facit phs:qz p⁰ pbat q̄ hoc qd dictuz est p̄dicat ul z ex nēcitate de trinario.2⁰ oñdit q̄ dicat sbaz et⁹.3⁰ cōcludit q̄ eo mō quo accepta ē diffō de trinario posset accipi de q̄libet alio.2ª ibi[Qd aūt sba sit.]3ª ibi[q̄re z alij cuilibet.]Dicit ḡ.[Qm̄ aūt oñsuz est nob.] i.a nob[in supiorib⁹ nēcia qdē sunt in eo qd qd est p̄dicātia.]q.d.q̄ p̄dicātia in eo qd qd sunt nēcia.z sbdit[ul ia aūt nēcia sunt.]q.d.q̄ talia nēcia.vz p̄dicātia in eo qd qd sunt ul ia.i.p̄dicant ul r.si ḡ ea que posita sunt in diffōne trinitatis p̄dicant in eo qd qd.qz dictū est q̄ talia debēt accipi.o3 q̄ illa p̄dicent ul r z de nēcitate de trinario.iō sbdit.q̄[in trinitate aūt z in q̄libet ul in quocūqz alio in eo qd qd accipiunt sic.]i. accipiēda sunt sic.vz p̄m datā artē[accepta aūt sic trinitas erit hec]que sunt accepta[ex nēcitate]z su.z ul r.ita q̄ que sic accepta erūt z ex nēcitate z ul r p̄dicabunt de trinitate.¶Notādū aūt q̄ data methodus ē q̄ accipiēda sunt hi⁹ que se hūt in plus z nō se extēdūt eē genus z tot sunt accipiēda de talib⁹ quoz q̄libet est in plus:z q̄ oia sil accepta nō sint i plus:sz in eque. si ḡ accepta nō se extēdēt eē genus z sunt ordinabilia in gūe opz q̄ ptineāt ad qdditatē rei.z qz talia insunt de nēcitate z p̄dicant ul r:opz q̄ ea que sunt accepta i diffōne trinarij si sic accepta sunt q̄ trinari⁹ fit ex nēcitate hec que sūt accepta.i.q̄ hi⁹ accepta p̄dicent de necessitate de trinario.z ēt su.opz q̄ p̄dicent ul r.¶Dubitaret forte aliqs.qz nō vi q̄ posita in diffōne trinarij p̄dicent eēntial r de trinario.qz eē p̄mū z nō mēsurari nūo ul nō eē p̄mū.sz mēsurari nūo vident eē q̄dāz p̄petates nūi.¶Dōz q̄ dato q̄ nō sint p̄petates hoc nō obstat.nā qz ignote sunt diie eēntiales utimur tali b⁹ loco diiaz eēntialiuz.sic ḡ bipes ponit dīa hois z dīa eēntialis.z tū figura mēbroz corpis qdā accis est.attū cū nescimus diiā eēntialē significam⁹ eā noie alicui⁹ accitis.ut p gressibile siue p pēnatū que z si p̄z se accitia noiant.tū ut igrediunt diffōnē ponunt vice diiarū subaliū z assumunt ed figūduz rei eēntiā.nam z ipa noia subarū utplurimū ab accitib⁹ sunt assūpta ut lapis a lesione pedis:z petra a tritiōe pedis p̄m grāmaticalē ethimologiā:qui dicunt q̄ petra dicit quasi pede trita.¶Deinde cum dicit.

¶ Qd ār sba sit ex his:manifestū est.nēce eni est nisi b eēt trinitatis eē:ut gen⁹ aliqd eē.b ār noiatū:aut nō noiatū:erit igit i plis q̄z trinitati ieē:ꝓcessū eni est hi⁹ eē gen⁹ qd cūqz p̄m potētiā in plus est.Si itaqz nulli inest alij q̄z athomis trinitatis:b utiqz erit trinitatis eē.supponat eteni b vniuscuiusqz sba eē q̄ē i athomis ultimū p̄dicamtū.

¶Oñdit q̄ sba trinitatis est ex his z q̄ diffinitio data dicit totā sbaz trinitatis.d.[q̄ aūt sba]su.trinitatis[sit ex his.]i.ex positis in diffōne p̄dicta[manifestū est]ex his q̄ dicent.z sbdit q̄[nēcē est eni nisi hoc eēt eē trinitatis.]i.nisi in b ꝓsisteret eēntialis diffō trinitatis q̄ dicit eē ei⁹[ut gen⁹ aliqd eē.]q.d.q̄ si nō eēt diffi⁰ esset genus.z sbdit q̄[b aūt.a.]i.hi⁹ genus[aut noiatū aut non noiatū.erit igit in plus q̄z trinitati in eē]uel[q̄z trinitatis eē.]q.d.q̄ si est genus siue sit nominatū siue inoiatū erit in plus q̄z trinitas qz[ꝓcessū est eni hi⁹ eē genus.qd qdē p̄m potētiā est i plus]sup. q̄z ea q̄ sunt in gūe.z qz rō assignata de trinitate nō est in plus q̄z trinitas nō erit gen⁹.sz si nō est gen⁹ z p̄dicatur in qd opz q̄ sit diffi⁰ dicēs eēntiā siue eē qdditatē rei.iō sbdit[si itaqz]su.rō data[nlli alij ierit q̄z athomis.]i.q̄z idiuiduis[trinitatis.b utiqz erit eē.]i.diffi⁰[trinitatis]z sbdit.q̄[supponat eni z eē b sba.] i.sbalis diffō[vniuscuiusqz q̄ est ultimū.]i.finale[p̄dicatū in athomis.]i.in ididuis rei.¶Notādū autē q̄ usqz ad ultimā dīiā nō habet ultimū.i.finale p̄dicatū qd nō inest nisi athomis.i.nisi ididuis spēi.nā hoc mō fit diffō semp aggregādo dīias donec totū aggregatū equet spēi.z tūc illd totū aggregatū qd est sic ultimo edeqtū spēi nō p̄dicat de alijs nisi de solis athomis.i.ididuis illi⁹ spēi.¶Notādū ēt q̄ nō p̄pe diffinit nisi spēs spālissima nō q̄ est disibilis in spēs.sed q̄ est disibilis in athoma.i.in ididua.pp qd spālē mētionē facit de athomis.i.de ididuis.¶Notādū ēt q̄ si ē diffō hois q̄ est sba aiata sibilis gressibilis bipes usqz ad ultimā diiā q̄ adeqt diffōnē datā hoi sp acceptuz se hēt ut gen⁹:sba eni aiata se hēt ut gen⁹ ad hoiem.z sba aiata sibilis gressibilis ut gen⁹. qñ aūt additū est ibi bipes.qz nō se hēt in plus.tūc iā est diffō.si eni sctrem⁹

noiare totū p̃cedēs vno noie illd̃ tanq̃ genus ⁊ bipes tanq̃ dēia faceret diffinitionē. B̃ supponēs phus dicit rōne datā de trinitate ul' eē genus ul' diffōnem. nō est autem genus quia non p̃dicat in plus. relinquit ergo q̃ fit diffinitio eo q̃ predicat in eque. nam qd̃ p̃dicat in quid ⁊ predicat in eque diffinitio est. genus enim nō p̃dicat in eque. dēia aūt non p̃dicat in qd. diffō autem ⁊ in qd ⁊ i eque. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō gen⁹ ꝓ̃z potētiā est in plus q̃z que sunt in gñe. ¶ Dōz q̃ iferiora nō sūt in supiorib⁹ actu. ꝓ̃z potētia. gen⁹ eni po^a hēt oēs dēias. actu vō nullā. ⁊ sic ꝓtinet genus oēs dēias po^a: nullā aūt actu sic genus hēt oēs spēs po^a. actu vō nullā. imagiabimur eni q̃ ꝓ̃z genus nō sit oino sic mā. qr mā est po^a pura. genus aūt est forma media iter potētiā ⁊ actū. ut dicit Cōmē. sup 2° meta. attñ q̃ztuz ad pñs spectat genus hēt magnā similitudinē cū mā. nā sic mā est qd̃dā fundamētuz nāe in qua nihil est actu. sed mā est oia in po^a. ⁊ p aduētū diūsarū formarū fit qd̃libet in actu. ita q̃ qui itelligit genus ꝑm q̃ hui⁹ nō itelligit aliquā spēm in actu: ⁊ adiūgēdo uarias dēias generi pōt itelligē quālibet spēz in actu. bñ q̃ dcm̃ est q̃ genus ꝑm q̃ potentia est in plus q̃z quelibet sua spēs. qr in potentia est oēs sue spēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare similiter ⁊ alij cuilibet sic demōstratorum eidem esse inerit.

¶ Cōcludit ex dictis q̃ eo mō q̃ accepta est diffō trinarū pōt accipi ⁊ diffō quorūlibet aliorū. d. ⌊ Quare ⁊ alij cuilibet sic demōstratorū. ⌋ i. sic diffinitorū. sic diffinita est trinitas sil⌊ierit ul' erit idē eē. ⌋ i. eadē diffō. q. d. ⁊ qd̃ cūq̃ aliud a trinitate sic diffiniat: illd̃ idē qd̃ sic se hēbit ad tale diffinitū sic diffō trinitatis se hēt ad trinitatem. illud. s. idez erit sil' eē. i. diffō talis diffiniti sic diffi^o data de trinitate est diffō trinitatis. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Congruū aūt est cū totū aliqs negociet departiri gen⁹ in athoma specie p̃ma. ut numerus in dualitatē: ⁊ trinitatez. postea sic diffinitiones illorū accipere tentare: ut recte linee ⁊ circuli ⁊ recti anguli.

¶ Postq̃z auctor dedit artē ⁊ methodū quō sit accipienda diffō q̃ est bona in casu. In pte ista dat artem ⁊ methodū q̃ est bona simplr. est eni ars ⁊ methodus bona simplr scire diuidē gen⁹. ul' scire accipe ꝑtiuz genus. ⁊ scire accipe ꝑtiā dēiaz. Circa qd̃ q̃tuor facit. qr p^o dat artē quō accipiēda sit hi⁹ diffō q̃ est bona simplr. 2° oñdit quō hi⁹ ars sit utilis. 3° declat quō sit poliis. 4° resumit artē datā ⁊ oñdit eā eē sufficiētē. 1ª ibi ⌊ Sz diuisiōes q̃ sunt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Nihil aūt opz diuidente. ⌋ 4ª ibi (Ad p̃bādū aūt diffionez.) Circa p̃^m aūt tria facit. qr p^o docet eū diuidē gen⁹: ⁊ docet accipe ꝑtiū gen⁹. 2° docet accipe ꝑtiā dēiā. 3° qd̃ suppositum erat. pbat. 1ª ibi (Post aūt hēc.) 3ª ibi (Propterea.) Dicit q̃. (Cōgruū aūt est cū aliqs negociet aliqd̃ totū.) i. circa aliqd̃ totū qd̃ dz diffinire (departiri.) i. didē (genus i p^a athoma spe) uel in p̃mas athomas spēs. i. in spēs spālissimas (ut nūs.) i. si diderēt nūs (in dualitatē ⁊ trinitatē. postea.) i. postq̃z sic diuiz est genus (sic.) s. dz (tētare diffōnes illarū) spērū. ⁊ sbdit (ut recte linee ⁊ circuli ⁊ anguli recti.) q. d. q̃ sic accipiēda est diffō dualitatis ⁊ trinitatis ⁊ aliarū spērū nūt sic accipiēda est diffi^o aliarū spērū ꝓtētarū sb alijs gñib⁹. ut diffō recte linee circuli ⁊ anguli recti. debem⁹ q̃ tētare diffōnē accipere dualitatis trinitatis ⁊ aliarū spērū spālissimarū. ut diffōnē recte linee ⁊ anguli recti. ¶ Notādū aūt q̃ in B̃ phs docuit nos sic didē gen⁹. dedit eni nob artez accipiēdi ꝑtiū genus. qd̃ āt didit in spēs spālissimas est ꝑtiū genus illaruz spērū. genus aūt nō ꝑtiū sed lōginquū nō didit in spēs spālissimas. ꝓ̃z in spēs sbalternas. diuidē q̃ genus in athoma spe. ul' in athomas spēs. ul' in spēs spālissimas est via ad cogscēdū ꝑtiuz genus. ¶ Notādū ēt q̃ genus ul' didit in duas spēs sbalternas. ul' in duas spēs spālissimas. ul' in vnā spēz spālissimā. ⁊ in aliā sbalternā. supponim⁹ eni disionez eē bimē brē. si q̃ didat genus in duas spēs sbalternas. tale genus nō accipiet ut ꝑtiū in diffōne spēi spālissime. si vō ꝑm disionē rectā diuidat in spēm spālissimaz ⁊ sbalternā poterit accipi ut genus ꝑtiū in diffōne illi⁹ vni⁹ spēi spālissime. ꝓ̃z si didat disione ꝑpa in duas spēs spālissimas. poterit accipi ut genus ꝑtiū i diffōne utriusq̃z. via q̃ recta ⁊ ars debita ad cogscēdū ꝑtiuz genus est facē disionē in athoma spe. i. in idisibilia ꝑm spēm siue in spēs spālissimas. ¶ Notādū ēt q̃ ait q̃ debem⁹ didē genus in athoma spe p^a ul' in athomas spēs p̃mas. qr nō est genus ꝑtiū ad diffinitēdū spēm spālissimā nisi genus illd̃ qd̃ p^a ⁊ imediata disione diuidit in spēm talē. vñ athome spēs accipiēde p disionē gñis sunt accipiēde p se ⁊ imediate sb illo gñe. qr ꝓ̃z B̃ accipiet gen⁹ ꝑtiū illarū spēr. nā disione nō p^a ⁊ imediata ꝓ̃z remota ⁊ p multa media poterit ēt gen⁹ gñalis simū didi in spēs spālissimas. ¶ Notādū ēt q̃ ait. cōgruū est. ut denotet hāc artē datā in diffōne. vz diffinire aliqd p ꝑtiū genus ⁊ p ꝑtiā dēiā eē ꝓgruam simplr. nā ars data supra q̃ diffiniat aliqd p multa quorū qd̃libet sit in plus ⁊ totū in eque nō est ꝓgrua simplr. sed i casu cū nō possum⁹ scire ꝑtiā dēiā. ¶ Notādū ēt qd̃ ait q̃ cū negociet totuz aliqd. i. circa totū aliqd qr diffō ut dī in 7° meta. est ꝑmo. ⁊ ꝑmo hēt ptes. ⁊ oz ut ibi dī q̃ ptes diffōnis corrūdeāt ptib⁹ rei diffinite. cuiusmodi aūt sint iste ptes aut rei aut nois. nō est pñtis speculatiōis. sufficit aūt ad pñs scire q̃ sic oz diffōnē hīe ptes. ita diffinitū. ⁊ si neē est diffinitū hīe ptes neē est diffinitū eē qd̃dā totū. pbs ḡ uolēs loq de negociatiōe circa diffinitū ait cū totū aliqd. i. circa totū aliqd̃ qd̃ idē est q̃ circa aliqd̃ diffinitū. ¶ Deide. c. d.

¶ Post hec aūt accipiētes qd̃ gen⁹ sit utrq̃ q̃ztitatū: aut q̃litatū ꝑpas passiōes speculari p coia p̃ma. cōpositis eni ex athomis ꝓueniētia ex diffōnib⁹ erūt manifesta.

¶ Quia docuit nos accipe ꝑtiū genus docet nos accipere ꝑtiā dēiā. d. ⌊ Post h^c āt. ⌋ i. postq̃z diffim⁹ gen⁹ in athomas spēs. ⁊ ex B̃ accepim⁹ genus ꝑtiū. accipiendū est ⌊ qd̃ gen⁹ sit. ⌋ i. qd̃ p̃dicatū sit in q̃ est illud p ꝑtiū gen⁹. ul' in q̃ sunt ille spēs athome q̃ sūt diffinienda ⌊ utrq̃ q̃litas aut q̃ztitas. ⁊ ꝑpas passiōes speclari. ⌋ q. d. q̃ postq̃z vidim⁹ qd̃ genus ⁊ qd̃ p̃dicatū sit i quo sunt illa q̃ debēt diffiniri. ut utrq̃ sit q̃litas aut q̃ztitas debem⁹ speculari ea q̃ sunt ꝑpa illi⁹ gñis siue illi⁹ p̃dicamēti. ⁊ sbdit cām ⌊ cōpositis eni ⌋ sup. diffōnib⁹ ⌊ ex athomis. ⌋ i. ꝓ̃z q̃ regrunt athome spēs (p coia p^a.) i. per ꝑpa ipsi⁹ gñis gñalissimi. siue ipsi⁹ p̃dicamēti q̃ sūt coia p^a (ꝓueniētia ex diffōnib⁹.) i. ea q̃ sunt ꝓueniētia ad diffōnes (manifesta erūt.) q. d. q̃ B̃ mō poterimus iuenire cōueniētia ad diffōnes ⁊ B̃ mō poterim⁹ facere diffōnes cōpositas ex athomis. i. ex dēijs ꝑtiijs. i. ꝑm q̃ regrūt spēs athome p coia p^a ⁊ p ꝑpa toti⁹ p̃dicamēti. ¶ Dubitaret forte aliqs. qd̃ pdest speculari ꝑtia toti⁹ gñis gñalissimi. ⁊ quō p talia coia p^a sunt manifesta ea que sūt ꝓueniētia ex diffōnibus. i. ad diffōnes. ⁊ quō talia coia p^a ualēt ⁊ sūt pficua diffōnib⁹ cōpositis ex athomis. i. ex dēijs ꝑpis q̃ sūt dēie athome. i. idisibiles ꝑm spēz. qr tales dēie sūt ꝓūtibiles cū spēb⁹ spālissimis. ¶ Dōm q̃ B̃ modicū qd̃ pbs dixit est p̃n^m ⁊ regla ad ꝓsiderādū eēntiales ⁊ ꝑpas dēias vniuscuiusq̃z nā facile est videē qd cōpetit ita hoi q̃ nō cōpetit alij. ꝓ̃z

utrū id sit,ppa dīa q̄ debeat ingredi diffōnē eī⁹.ad hoc iuestigādū regulamur p ea q̄ sunt,ppa ipsi sbe est qd̄ generalissimū p̄dicamtū.ut si videm⁹ q̄ p risibile dīt hō ab oib⁹ alijs nō statiz debem⁹ currē ad accipiēdū risibile tanq̄z ppriā dīā.sed p ea q̄ sunt ppa ipsi gnī gnālissimo.⁊ ipsi p̄dicamēto sbe debem⁹ videē utrū risibile ptineat ed p̄dicamētū sbe.q̄ si p risibile dīt hō ab oib⁹ alijs ⁊ risibile ptinet ad p̄dicamtū sbe.ex ꝗ poterit colligi ⁊ hēri q̄ risibile nō sit ppa dīa hois.,ppa ḡ toti p̄dicamēto q̄ sunt coia p̄ᵃ sunt regula ad iuestigādū ea q̄ sunt eēntialia oib⁹ exntib⁹ in illo p̄dicamento.⁊ qd̄ dcm̄ est de sba itelligēdū est de q̄ztitate ⁊ de alijs p̄dicamētis.ut si albū nō hiet eē nisi in triāgulo nō bn̄ faceret ille qui uellet diffinire triāgulū p albū.ſz postq̄z vidisset q̄ albū nō reptit nisi in triāgulo.⁊ q̄ est ppriū triāgulo.adhuc deberet videē p ea q̄ sunt ppa q̄ztitati.utputa.q̄ de rōne q̄ztitatis est q̄ sit qd diuisibile ul de rōne quātitatis cōtinue est q̄ sit p̄m se extēsum.per talia enim coia deberet videre.utrū album ptineret ad p̄dicamētum quātitatis in quo habet esse triangulus qui debet diffiniri.¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc q̄ p̄ncipiū oiuz diffōnuz q̄ simplex est ⁊ simplicib⁹ per se iesse ꝓueniētia solis:alijs autē secundū illa.

¶ Assignat cām dicti.d.(ppterea)sup.sunt ꝓsiderandā talia coia que sunt,ppa toti p̄dicamēto.⁊ ppterea hoc est faciēdū(q̄)p qz(p̄mū)sup.p̄nᵐ est(oiuz diffōnum q̄ est simplex.⁊ simplex simplicib⁹ iesse)sup.ꝓtigit(cō ueniētia p se solū.alijs aūt p̄m illa.)q.d.q̄ qz oib⁹ alijs ꝓueniūt ea que ꝓueniūt p simplicia ⁊ p p̄ᵃ coia.simplicib⁹ aūt que eis non ꝓueniūt p alia.iō hi⁹ cpia ⁊ hi⁹ simplicia sunt p̄nᵐ ⁊ regula ad iuestigādū diffōnes ⁊ ppas dīas.⁊ alia que eēntialr ꝓueniūt alijs.¶ Dubitaret forte aliqs.qz vī ꝗ talsuz q̄ simplicib⁹.i.ul ib⁹ nō ꝓueniāt aliq̄ p alia.sed alijs p ipa.nā hic tres cōpetit figure ⁊ alijs supiorib⁹ p triāgulū.¶ Dīz q̄ pticulariter pōt aliqd ꝓueire simplici ⁊ supiori.siue magis ꝓueniri p iferi⁹.sed ulr est ipole.nā qd̄ cōpetit triāgulo p̄m se nō pōt ulr cōpetē figure.sed ecōuerso.qd̄ eniz cōpetit figure p̄m se opz q̄ cōpetat oi triāgulo.⁊ qz ad diffōnē nō sunt utilia.nisi que cōpetūt ulr loquēdo de his que ulr cōpetūt certū est q̄ q̄zto aliq̄ sūt magis generalia ⁊ magis simplicia tāto magis competunt eis aliq̄ ulr p̄m se ⁊ alijs cōpetūt per illa.q̄zto aūt aliq̄ magis sūt ifima tāto eis cōpetūt plura ulr p alia.qz qcqd cōpetit ulr supiorib⁹ cōpetit ulr oib⁹ iferiorib⁹.ſz nō ecōuerso.p talia ḡ coia ⁊ gnālia toti p̄dicamēto eo q̄ sunt cā oiuz eoz que isunt his que sunt in p̄dicamēto. regulamur ad cogscēdū ea que sunt ppa cuilibet exntī in p̄dicamēto.ea eni que ꝓueniūt ulr oib⁹ his q̄ sūt in p̄dicamēto sbe.⁊ talia ēt coia toti sbe sunt cā eoz q̄ ꝓueniūt his que sunt in p̄dicamento sbe.iō ꝓsiderare talia coia multū ualet ad accipiēdū ppas dīas.ut patuit in cōne añdicta.⁊ ēt ut patē pōt p cōnē hāc cū dictū sit in hac cōne talia coia esse cām ppriozz.

Ed disiōes q̄ sūt ſz dīas utiles sūt in id q̄ sic adeam⁹.sic tn̄ demrant dcm̄ est i porib⁹. utiles āt sūt utiqz sic solū ad colligēdū qd̄ qd ē:⁊ ēt vī utiqz nihil.ꝗ morū utiqz accipe oia tanq̄z si ex principio acceperit aliquis sine diuisione.

¶ Postq̄z phs dedit artē ⁊ methoduz quō fit accipiēda diffō. In pte ista ut dicebat oñdit quō hi⁹ ars sit utilis Propter qd̄ sciendū q̄ est utile p disionē accipe diffōnē nō via illoᶜᵃ:sed via collectiua.factis eni disionib⁹ nō accipim⁹ mēbra disionū ex qb⁹ ꝓstituit diffō illogiçādo:qz ut patuit supra stati poterim⁹ qd̄ est in ꝓncipio.sed accipim⁹ hi⁹ mēbra colligēdo ⁊ ꝓiūgēdo vnuz alteri.est aūt utile ꝓcedē sic via disiua colligēdo ⁊ cōiūgēdo mēbra disionū ad tria.p̄º ad habēdū ea q̄ sunt in eo qd̄ qd.2º ad hñdū ordiate.3º ad hñdum ea oia.in his eni trib⁹ stat tota ars distictiua.vz q̄ accipiant ea que sunt in eo qd̄ qd.⁊ accipiant ordiate.⁊ q̄ accipiātur oia.si eni accipiant ea que ptinēt ad qd̄ qd hois.si accipiant ordiate:⁊ si accipiant oia talia:ipole est qn ex sic acceptis ꝓficiat uera diffō hois.ad oia aūt hᶜ tria ualet via disiua collectia.ad nihil aūt tale ualet via disiua illoᶜᵃ.Tria ḡ facit p̄m q̄ hec tria declarat.nam p̄º oñdit quō talis via disiua collectiua fit utilis ad accipiēdū q̄ faciūt in eo qd̄ qd.2º quō opz accipe ea ordinate.qz alr nō eēt utilis talis via.3º quō opz ea accipe oia.2ª ibi Dīt aūt aliqd nihil.]3ª ibi Amplⁱ⁹ ad nihil.]Dicit ḡ q̄.ſz disiones que sunt p̄m dīas utiles sunt q̄ adeam⁹.]i.q̄ pgamus in id.]i.in diffōnem sic.]i.via collectia sic tn̄.]i.quēadmodū demōstrāt dcm̄ est i porib⁹.]nā supra dicebat q̄ via disiua nihil silat ⁊ nihil demrat ad ppositū.⁊ sbdit.q̄ utiles aūt sunt]sup.ad colligēdū]disiones sic solum qd̄ qd est.]q.d.q̄ solū sic ut.s.via collectiua accipiantur ea q̄ sunt in eo qd̄ qd utiles sunt disiones.nō autē utiles via illoᶜᵃ.vñ sbdit.q̄ sed ēt vident]sup.disiones utiqz nihil]sup.ꝓcludē illoᶜᶜ ad ppoſituz sed mox accipe oia tanq̄z si ex p̄nº accipet aliqd sine disione.]i.anteq̄z videret.¶ Notāduz aūt q̄ ut supra dicebat via disiua nihil silat ad ppositū.ut si dicat q̄ oē aial ul est rōnale ul irrōnale:hō est aial.bn̄ seqt.q̄ uel sit rōnalis ul irrōnalis.ſz q̄ accipiat ꝗ mēbrū deteriate de q̄ est mētio.vz q̄ hō sit rōnalis nō fit ꝗ illoᶜᶜ.imo absqz pbōne ꝗ accipit.pp qd̄ petit ibi qd̄ est in p̄nº.q̄ztū ḡ ad pbōnē illogistica ita bn̄ potuisset accipe aī diuisionez.ḡ accipe via illoᶜᵃ est accipe oia talia mēbra. ac si ex p̄nº accepisset ea anteq̄z fecisset disionē.disio ḡ ibi nihil coopat ut via illoᶜᵃ aliqd ad ppositū ꝓcludatur.est ḡ utile videē ut mēbra disiōis colligam⁹.non est aūt utilis ut p disionē talia mēbra illogiçem⁹.¶ Dubitaret forte aliqs.quō p diuisionē fit utile accipe ea q̄ sunt in eo qd̄ qd.¶ Dīm q̄ utilis est ꝗ mō p̄tacto.vz ꝓsiderādo ea q̄ sunt coia toti p̄dicamēto.p ea eni q̄ sūt coia toti p̄dicamēto sbe regulamur ad cogscēduz ea q̄ sunt eēntialia.⁊ que ptinēt ad qdditatē eoz que sūt i p̄dicamēto sbe.ut si uolumus diffinire hoiez ⁊ scimus aial eē genus ei⁹.leue est videē que cōpetūt aiali ⁊ p q̄s dīas hēt didi aial.ut qz didit p pēnatū ⁊ nō pēnatū. p rīsibile ⁊ hinibile.sed utrū iste dīe p q̄s disiuz est aial sint eēntiales ul accntales regl̄amur p ea que sūt coia toti p̄dicamento sbe.ut si sba dicit aliqd p se exns.⁊ ꝗ est cōe toti p̄dicamēto sbe nihil erit sba.⁊ nihil ptinebit ad p̄dicamētū sbe p̄m se nisi qd̄ est p se exns ul q̄ eēntia.uel ps eēntie p se exntis.ex ꝗ ḡ regulabimur ad cogscēdū.utrū ea in que disiuz est aial sint eēntialia ul accntalia his que sunt sb aiali.qz si sunt p se exntia. ul si dicūt eēntiā uel ptē eēntie p se exntis poterūt eē eēntialia his que sunt sb aiali uel sub spēbus ipsi⁹ aialis.si aūt nō sint talia nō erunt eēntialia.via ḡ disiua utilis est ad colligēdū talia que sunt in eo qd̄ qd ⁊ eēntialia si hoc fiat debito mō p̄m datā artē.¶ Adūtēdū tn̄ q̄ ptinē ad qd pōt eē duplr.uel q̄ztū ad rem uel q̄ztuz ad modū.q̄ztū ad rem dīa p̄dicat in qd.qz res ipa quā significat dīa ptinet ad qdditatē.q̄ztū aūt ad modū p̄dicat i q̄le.qz p̄dicat demratiue.vñ ⁊ phs aliqn̄ eguoce in hac mā logk.nā supra cū dixit de rōne assignata de trinitate q̄ si nō erat diffō q̄ erat genus: supponebat q̄ nō p̄dicaret in qd nisi genus ⁊ diffō; p̄m quem modū dīa ptinet ad p̄dicātia in q̄le.hic aūt cū ait disiones utiles ad colligēdum qd̄ qd est cum diuisiones

fiāt p diias. ſpe dīie ptinebūt ad qd qd eſt. poſſet tñ di ctū ſupius hīe aliū itell'm. nā ſupponēdo q̄ acceptum ſit genus trinitatis ⁊ q̄ accepte ſint dīie ul' accepte ſūt tot quot rō ide ꝓſtituta ꝓuertat cum trinitate: tunc rō accepta erit diffō trinitatis. ſi aūt nō ꝓuertit nondum puētuz eſt ad dīiaz ultimā. ſed totū qd acceptuz eſt aū dīiaz ultimā tota accipit loco gīīis. Sed dices q̄ pue nire uſqz ad dīiaz ultimā cōpetit diffōni bone ſimplr. nō aūt diffōni bone i caſu: ubi ignorat dīia ultima. pp qd ſciēdū q̄ ⁊ diffō bona in caſu opz q̄ accipiat eſſen tialia uel aliqd loco eēntialiū. Rurſus hi⁹ diffō lz non accipiat dīiam ꝓpriā. accipit tñ aliqd loco talis dīie. dicemus q̄ q̄ ēt in tali diffōne ubi debent accipi oia ſe hūtia in plus q̄dīu nō ſunt accepta tot quot oia ſe hē ant in eque. tādiu oia accepta ſe hēbūt ut genus. qz q̄z dīu accipimus eēntialia ſe hūtia in plus tādiu accipi mus genus. qñ aūt erūt accepta tot quot ſe hēbunt in eque erit ipa diffō. huic q̄ ꝓſiderationi inītens ibi phs dicit rōnē acceptā uel eē gen⁹ ul' diffōnē. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Differt aūt aliqō ꝑdictoꝝ ꝑus ⁊ posteri us ꝑdicari: ut eſt dicere aīal māſuetum bi pes. ⁊ qm̄ bipes aut aīal manſuetum.

¶ Oñdit quō debeant hi⁹ dīie accipi ordiate. Circa qd duo facit. qz p⁰ facit qd dcm̄ eſt. ⁊ 2⁰ aſſignat rōnē dicti. ibi _Et iterꝝ ex B._ _Dicit q̄ q̄_ differt aūt aliqd ꝑdica mētoꝝ ꝑus posteri⁹ ꝑdicari. _q. d. q̄_ magna dīia eſt ⁊ multū attēdēdū eſt ⁊ quō ꝑdicata. i. quō ꝑdicātia que ingrediunt diffōnem ordinent ut que ordinent ꝑus ⁊ que posteri⁹. qz hoc mō erit utilis ars diffinitiua p di uiſionē accepta ſi talia accipiunt ordinate. ⁊ ſbdit po nēs exēplū. d. _ut eſt dicere aīal māſuetum bipes_ _uel bipes aīal māſuetū._ _q. d. q̄_ multuz refert ordinare ꝑtes diffōnis ſic uel ſic. qz primo mō bene ordinata eſt diffinitio. ſecundo male. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iteruz ex B ⁊ dīia eſt hō aut qōlibet eē vnū. ſic neceſſe eſt diuidentē repetere.

¶ Aſſignat rōnez dicti. ſed eſt lra defectiua ut pz ex ipſo mō loquēdi. nā hoc qd dī _Et iterū_ _ad nihil ꝓtinua ri pōt. pz ēt hāc lram eē defectiuā ex alia trāſlatione. ſic enīz hēt alia trāſlatio. ſi enīz oē ex duob⁹ eſt ⁊ vnū aliqd aīal māſuetū. totū hoc deficit in trāſlatione nra. ⁊ postea ſequit lra nra. vz _ ⁊ iterū ex hoc_ _tē. Cōtinuet ergo ſic. bñ dictū eſt q̄ dīie debēt ordiate poni ⁊ multuz attēdēdū eſt que ponat ꝑus ⁊ que posteri⁹. quia ſi enī oē ex duob⁹ eſt ⁊ vnū aliqd eſt aīal māſuetū _ ⁊ ite ruz ex hoc._ _i. ex aīali māſueto _ ⁊ dīia._ _ſ. bipede_ _eſt hō aut qōlibet_ _qd fit_ _eē vnuz._ _uel ut hēt alia trāſla tio aut qōcūqz qd ſit vnuz. q. d. q̄ pp iſta tria. vz q̄ oē ex duob⁹ eſt. ⁊ qz aīal māſuetū dicit aliqd vnū. ⁊ iterū qz ex hoc. i. ex aīali māſueto ⁊ dīia. i. ⁊ bipede eſt hō ul' qōcūqz aliud diffinitū qd dicit qd vnum _ qz ſi ſic eſt neceſſe eſt diuidentē petere._ _i. ſupponē talē ordinem debē eē in diffōne ſi debeat diffō bona eē ul' neceſſe eſt diuidentē petē. i. petitionē ꝑncipij cōmittē ſi uelit hi⁹ ordinē via ſillo^ca ꝓcludē q̄ qz nihil per diuiſionem via ſillo^ca ꝓcludit ad ꝑpositū ſine petitiōe ꝑncipij. neceſſe eſt ergo diuidentē petere ſi uelit via ſillo^ca hoc ꝓclude re. qz non debet via ſillogiſtica talē ordinē ꝓcludē. ſed via collectiua accipe. ¶ Notandū aūt q̄ hoc mō dīie ordinate ponunt ut q̄ p⁰ ponat dīia coior. postea mi nus cois uſqz ad dīiā ꝓpriā. ſi ergo hoc eēt bona diffō hois ⁊ bñ aſſignata. aīal māſuetuz bipes. aīal eſſet ibi tanq̄z genus. māſuetum tanq̄z dīia cois. bipes tanq̄z dīia ꝓpa. hoc enīz mō accipet hec diffō q̄ aīal diuide ret per māſuetuz ⁊ nō māſuetuz. ⁊ postea totuz B aīal māſuetuz diuideret per bipes ⁊ nō bipes. ⁊ postea to tuz hoc. aīal māſuetuz bipes accipet tanq̄z diffō hois.

¶ Notādū etiā q̄ poſſet alio mō uerificari hec diffō. q̄ manſuetuz bipes ſuppleret vicez ꝓpriē dīie. ſed hic modus ptineret ad artē ſupius aſſignatā que non eſt bona ſimplr. ſed bona in caſu. ut qñ ignorat ꝓpa dīia q̄ accipiant aliq̄ plura loco dīie ꝓpriē quoꝝ qōlibet ſit in plus ⁊ totū in eque: ⁊ ſic videt in hoc exēplo. ut ſi manſuetū nō dī niſi de hoīe: ⁊ de alīs aīalib⁹ terre ſtrib⁹. ⁊ bipes nō dī niſi de hoīe ⁊ de uolatilib⁹: māſue tuz erit in plus q̄z hō: ⁊ bipes in plus q̄z hō. ſed totum hoc māſuetum bipes erit in eque. ſic q̄ poſſet uerificari hec diffō. ſed tūc ptineret nō ad artē datā nunc que eſt bona ſimplr. ſed ad datā ꝑus que eſt bona in caſu. pp qd melī⁹ eſt dicē q̄ hic phs nō curat de exēplo. ſed ac cipit māſuetū pro dīia coiori. ⁊ bipes pro dīia ꝓpria. ſm quē modū hoc mō eſt ordināda diffō. ut aīal pona tur ꝑus tanq̄z genus. deide māſuetū tanq̄z dīia coior. ⁊ ultimo bipes tanq̄z dīia ꝓpa. ¶ Dubitaret forte ali quis. quō pp illa tria. vz qz oē ex duobus eſt. ⁊ qz aīal māſuetū eſt vnuz aliqd. ⁊ qz ex hoc. i. ex aīali māſueto ⁊ ex dīia. i. ex bipede eſt hō ió neceſſe eſt diffiniētia or dinate ponē. ¶ Dōm q̄ ex dīia coiori. ⁊ ex gīie fit ge nus ꝓpinquū. ſi iterū adhuc accipet alia minus cois fieret genus ꝓpingus uſqueq̄ accipiat dīia ꝓpria ex q̄ cōſtituit ſpēs. ut ſi diuidat aīal q̄ aliud eſt domeſticuz ſiue māſuetū. ⁊ aliud īdomeſticū. ⁊ postea accipiat to tuz hoc. aīal māſuetū. ⁊ diuidat per bipes. ⁊ nō bipes. totuz hoc. aīal māſuetū. hēbit rōnē gīīis ꝓpinqui. ⁊ ſi ſciremus nomē illi⁹ gīīis poneremus ipm genus: ſed qz īnoiatuz eſt nobis circūloqmur ipm per aīal man ſuetuz. Rurſus cuz diuidimus aīal māſuetū per bipes ⁊ nō bipes. ſi bipes nō eſt dīia ꝓpa. ⁊ totum hoc. aīal māſuetū bipes. nō ꝓuertit cū hoīe. totum hoc ſe hēbit ut genus donec deueniat ad dīiaz ꝓpriā que cū oibus acceptis ꝓſtituit ſpēm. ex hoc q̄ appet q̄ opz alia ordi nate ponē. ut q̄ p⁰ ponat genus cum dīia cōi. ⁊ postea ponat dīia ſpālis. hi⁹ enīz ordinis vna eſt cā. qz oē cō positū eſt ex duab⁹. vz ex potētia ⁊ actu. Nam nec ex duob⁹ in actu nec ex duob⁹ in potētia. ſz ex actu ⁊ po tētia fit vnū. nec opz dare mediuz. ut ſupra dicebat qd ꝓglutinet potētiā cuz actu. ergo oē cōpositū ex duob⁹ eſt. ex potētia. ſ. ⁊ actu. ⁊ qz ſic eſt opz ordinate ponere dīiaz. ut q̄ ꝑmo ponat dīia cois: ⁊ postea ſpālis. ſi enī fieret econuerſo q̄ ꝑmo poneret dīia ſpālis. ⁊ postea cois nihil ꝓſtitueret ex tali ordine. naz ex gīie remoto ⁊ dīia ſpāli nihil ꝓſtitueret. qz talis act⁹ cuiuſmodi eſt dīia ſpālis nō eſt ꝓpriūs act⁹ rñdēs tali potētie. vz ge neri remoto. ex quo enī ibi ponunt plures dīie ſuppo nit q̄ genus acceptū ſit remotū. qz ſi eēt primum ſpēi ſufficeret vna dīia. cuz ergo ibi plures ſint dīie ꝑus cō ſtituit genus ꝓpinquuz qd eſt ex duob⁹. vz ex gīie tā q̄z ex potētia ꝓpa ⁊ ex dīia cōi tanq̄z ex actu ꝓpo. ⁊ ul timo ꝓſtituit ſpēs que ꝓſtat ex gīie ꝓpinquo ⁊ ex dīia ꝓpa. ſi q̄ ꝑus poneret dīia ꝓpa. ⁊ postea cois ſm talez ordinē nō ꝓiūgerent duo ad īuicē que ꝓſtituerent ge nus ꝓpinquū nec que ꝓſtituerēt ſpēm. ergo hoc ꝑmū dcm q̄ oē cōpositū ex duob⁹ eſt. ꝓbat mēbra diffōnis debere eē ordinate poſita. ut tam genus ꝓpinquū cō ſtituat ex ꝓpriis duob⁹. vz ex gīie ⁊ ex dīia cōi: q̄z etiā ſpēs ꝓſtituat ex ꝓpriis duob⁹ ut ex gīie ꝓpinquo ⁊ ex dīia ꝓpria. Qd vo ſbdit. q̄ aīal māſuetuz eſt vnuz ali qd eſt expō ꝑoris dicti q̄ztū ad alterā ptē. vz q̄ ex aī ali ⁊ māſueto. i. ex gīie ⁊ dīia cōi fit vnū aliq̄d. i. genus ꝓ pinquuz qd nō fieret ſi nō ꝓiūgeret ꝑus gīi dīia cois q̄z ſpālis. Qd vo 3⁰ ſbdit q̄ iterū ex hoc. i. ex aīali mā ſueto ⁊ dīia. i. bipede eſt hō. eſt expō ꝑoris dicti q̄ztuz ad alterā ptez. vz q̄ cuz ꝓſtitutuz eſt genus ꝓpinquuz ex gīie remoto ⁊ ex dīia cōi. postea ex hoc. i. ex tali gīie ꝓpinquo ⁊ dīia ꝓpria eſt ꝓſtitut⁹ hō uel qōcūqz aliud qd ſit vnū ⁊ q̄ ſit diffiniēdū: qd nō eēt ſi nō ponerent

ordinate ptes diffōnis.pp qd signanter loquitur cum dicit.⁊ iterū qr nō sunt nisi due cause quare ponende sunt ordinate diffōnis ptes.quarū vna est ut ex gñe ⁊ dīa cōi ꝓstituat genus ppinquuz.alia cā est ut ex gñe ppinquo ⁊ ex dīa ppa ꝓstituat spēs.pmū ergo dictū q oē ex duob⁹ est.debuit ad utrāq; cām.2m vo dcm q aial māsuetum est vnū aligd.debuit ad hāc cām.ut p⁹ cōstituat genus ppinquum.3m vo dcm q ex hoc.i.ex gñe ꝓpinquo ⁊ dīa ppria est homo uel qdcūq; aliud qd sit diffiniēdū.debuit ad alterā cām.vz ut ex ꝓstituto pus gñe ppinquo.ex hoc.s. gñe ppinquo ⁊ dīa ppria ꝓstituat spēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ ad nihil relinquēdū in eo qd qd est sic solūmō ꝓtingit.cū eni pmū accipiat genus siqdē iferioꝫ aliquā disionē accipiat:nō icidet eē in B:ut nō oē aial aut totuz pēnatū est:aut diuisuz pēnis.B pēnatū aial est oē.hui⁹ eni dīa hec est.pma āt dīa est aialis in quā oē aial icidit. Sil'r aūt est ⁊ i vnoq̄q; alioꝫ:⁊ in his que ex genus ⁊ q̄ sub ipsis sunt:ut i aue in q̄ est ois auis.⁊ pisce in quo est ois piscis.sic qdē igit ambulās est qd est scire qm nihil relictū est.aliter aūt relinquere necesse est ⁊ non scire.

¶ Dat terciā utilitatē.vz q utile est p disionē via collectiua accipe diffōnē si accipiam⁹ oia nihil relinquētes de ptinētib⁹ ad ipaz diffōnē.qd quō possit fieri ⁊ quō B ualeat decl'at in lra.d.q[Ampli⁹ ad nihil reliquendū in eo qd qd est ꝓtigit]su.via disiua[solūmō sic.] i.sic nūc dicemus.ió sbdit.q[cū eni accipiat pmum gen⁹ siqdē accipiat aliquā disionē iferioꝫ nō icidet] oē eni totū genus[in hec.]i.in mēbra illius disionis. q.d.q B mō possum⁹ coḡscē qm genus disuz est p dīas debitas uel dīas gñis inferioris.qr si diuidat genus aliqd nō p dīas suas:sed p dīas gñis iferioris. tunc oē.i.totū tale genus nō icidet.i.nō euacuabit p tales dīas.tales eni dīe nō capiēt totū genus.uel totuz genus nō icidet in B.i.nō capiet a talibus dījs.⁊ ponit exēplū.d.[ut nō oē aial aut totū pēnatū aut diuisum pēnis]uocat aūt aial totū pēnatū qd hēt totā alā q̄si vnā pēnā ut appet in uesptilione.aial aūt disuz pēnis dī qm hēt alā in qua sunt multe pēne.he ḡ dīe totū pēnatū ⁊ disuz pēnis nō sunt dīe aialis.sed sunt dīe generis iferioris.ut aialis pēnati.ió q nō oē aial aut su. diuidit sufficiēter q est totū pēnatū aut disuz pennis [sed oē aial pēnatū]⁊ sbdit q[hec eni est dīa h⁹.]i. hec dīa totū pēnatū uel disuz pēnis est dīa hui⁹ aialis vz aialis pēnati nō aialis simpl'r.⁊ sbdit.q[p⁹ aūt.] i.imediata [dīa aialis est in q̄ icidit oē aial.]⁊ subdit.q[sil'r aūt est ⁊ in vnoquoq; alioꝫ]q sile sunt p se ⁊ imediate dīe aialis pēnati uel aialis gressibilis ul' cuiuscūq; alteri⁹ aialis que sufficiēter diuidūt totū ⁊ in q̄s totū sufficiēter cadit.⁊ sbdit.q[in his que sūt ex genus.⁊ que sb ipsis sunt.]q.d.q hec regula. vz ⁊ in dījs que sunt ex genus aialis ⁊ in dījs que sunt sb ipsis.i.in dījs sbalternatis su.huic gñi qd est aial[ut in aue illa.]s.est dīa p⁹ ⁊ imediata[in quā.]s.dīaz su.cū sua opposita[ois auis.]s.icidit[⁊ i pisce i quē ois piscis]sic etiā in lapide qui est ex genus aialis in quē ois lapis est.⁊ sbdit.q[sic qdē ambulās.]i.sic p gēs p dīas pmas ⁊ imediatas[est.]i.cōtingit[scire qd est.]i.qdditatē rei[qm nihil relictū est]de ptinētib⁹ ad qdditatē[al'r aūt]sup.icidēdo[necesse est relinquē ⁊ nō scire]sup.totuz qd ptinet ad qdditatem. ¶ Notādū aūt regulā datā in B ꝓsistē q si dīdamus aial p dīas pmas.utputa p pēnatū ⁊ nō pēnatū si iste sunt dīe pme.⁊ postea nō pēnatū p suas dīas pmas. utputa per gressibile ⁊ reptile.⁊ postea gressibile p suas dīas pmas.utputa p bipes ⁊ multipes.sic faciēdo ueniemus ad ultimā dīā hois ⁊ colligemus oia que ptinēt ad qdditatē hois.⁊ qd dcm est de hoie uerītatē hēt de q̄libet alio.sic eni ꝓcedēdo p dīas pmas nihil relinq̄t de ptinētib⁹ ad qdditatez.ꝓcedēdo aūt al'r necesse eēt errare ⁊ relinquere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil aūt oportet diffinientem ⁊ diuidentem omnia scire que sunt.

¶ Postq̄z decl'auit quō accipienda sit diffō ut sit utilis. In pte ista ut dicebat decl'at quō talis acceptio sit possibilis.uoluerūt eni qdā q ipsoe eēt diffinire aligd.qr ut dicebāt hoc fieri nō posset nisi sciremus oia ꝓueniētia cū eo qd debet diffiniri.⁊ oia dīa.⁊ qr ut dicebāt hoc est ipsoe.ió ipsoe erat accipe aligd p diffōnē. Tria ḡ facit phs.qr p⁹ excludit hūc errorē.2⁰ narrat opionē sic errātiū.3⁰ oñdit q diffiniētē non opz oia scire.⁊ q nō est ipsoe p diffōnē aligd accipe.2ª ibi[Et tū qdā.] 3ª ibi[Primū qdē igit.]Dicit ḡ q[nihil aūt opz diuidentē ⁊ diffiniētē scire oia que sunt.]q.d.q accipe aligd via disiua p diffōnē nō debet iudicari eē ipsoe ex eo q hoc posito oporteret diuidentē ⁊ diffiniētē scire oia que sunt.qr pōt aliqs diuidē ⁊ diuidēdo diffinire absq; eo q sciat oia entia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et tū ipsoe qdā dicūt eē dīas coḡscere que sunt ad vnūqdq̄z:nō coḡscentē vnūqdq̄z sine dījs non eē vnūqdq̄z scire:a q̄ nō dīt idē eē huic a q̄ aūt dīt alteruz ab B.

¶ Narrat opionē ul'errorē B opinātiū.d.q[⁊ tū dicūt qdā ipsoe eē coḡscē dīaz ul' dīas que sūt ad vnūqdq̄z nō coḡscētez vnūqdq̄z.]q.d.q si uolum⁹ aligd diffinire opz q diffiniam⁹ ipm p dīas p q̄s dīt ab vnoqq̄z.⁊ qr tales dīas nō ꝓtigit scire nisi cognito vnoqq̄z.cuz ipsoe sit vnūqdq̄z coḡscere ipsoe est aligd diffinire.ió sbdit.q[sine dījs eni vnūqdq̄z.]i.ad vnūqdq̄z non est[scire]sup.p diffōnē:cui⁹ rō est qr[a quo eni dīt] opz sup.[eē alterū ab B.]cuz ḡ nō ꝓtingit scire aligd p diffōnē nisi sciamus cuz qb⁹ ꝓtingit:⁊ cuz qbus differt q̄s est q ꝓtigat aligd sic scire nisi sciuerimus dīas quas hēt tale diffinitū ad vnūqdq̄z.⁊ p q̄s nisi sciuerimus oia: qd est impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Primū qdē igit B factū est.nō enim pm oiuz dīā alterū est.multe eni sūt dīe i eisdē spe:B nō pm substātiā neq̄z per se.

¶ Oñdit quō diffiniētez ⁊ diuidētez nō opz scire oia.⁊ per q̄s q ipsoe sit aligd diffinire.Circa qd tria facit. qr p⁹ oñdit q non neēe est oia scire.2⁰ ex B ꝓcludit q ipsoe sit ars diffiniēdi.⁊ q ipsoe sit nos pgē in diffōnē sbe.3⁰ rñdet cuidā tacite qōni.2ª ibi[Manifestuz est eni qm.]3ª ibi[Oē aūt incidē.]Circa pm duo facit. pm q dupl'r pbat intētū.ibi[Postea rū accipiant.] Dicit ḡ q[pmū qdē igit hoc falsum est] q oporteat diffinientē ⁊ diuidentē oia scire.cui⁹ rō est qr[nō eniz pm oēm dīaz]ipm diffinibile[est alterū]sup.eēntialiter ab alio.vñ sbdit.q[multe eni sunt dīe in eadem spe.sed nō pm sbam nec per se.]¶ Notandū aūt vim rōnis hui⁹ in hoc ꝓsistē q dīe que igrediunt diffōnez sunt ille p q̄s diffinitū est alterū ⁊ diuisuz pm sbam.⁊ qr non pm oēs dīas diffinitū est alterū pm sbam imo multe sunt dīe accētales.utputa dīe que sūt in eadē spe.ḡ nō opz q diffiniēs coḡscat oia.qr saltem nō opz q coḡscat illa que faciūt dīā accētalē in diffinito.qr p tales dīas nō est diffō.diffiniēs eni hoiez nō opz q coḡscat oia ptiularia ipsi⁹ hois.qr non opz q coḡscat

oēs dīias accñtales ipsi⁹ hoīs. p quas differūt pticularia ⁊ indiuidua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Postea enī accipiant opposita ⁊ ꝯz differētiā ⁊ cū omne icidit hinc aut inde ⁊ accipiat in altero ⁊ q̃re esse ⁊ hoc cognoscit. nihil enī differt scire aut nescire in quibus cūq̃z predicantur de alijs differentie.

¶ Adducit scdaz rōnē. qz diffiniētez hoīem nō solū opz scire oia pticularia ei⁹ que dīnt p dīias accñtales. sed etiā nō opz scire oēs spēs alias a qb⁹ dīt hō p dīias essentiales. iō ait q⁹ postea cuz accipiant opposita. ¶ i. dīie oppositē ¶ ⁊ p̄m talē dīiam ¶ oppositā sil' cuz dīia alia ¶ cū oē. ¶ i. cū totū genus ¶ icidit hinc aut inde. ¶ i. cū accipiunt tales dīie opposite q⁹ capiūt oē. i. totum genus: ut q⁹ oē. i. totū genus icidit aut hinc. i. in vnam ptē dīie. aut inde. i. in aliā. cū q̃ ita fit ¶ ⁊ accipiat in altero ¶ sup. mēbro disionis ¶ qd̄ quērit eē. ¶ i. qd̄ debet diffiniri ¶ ⁊ cogscat h̄. ¶ i. illd̄ mēbrū: disionis siue illā dīiaz diuidētē ¶ nihil dīt scire aut nō scire ea in qb⁹ uel in qbuscūq̃z p̄dicant dīie de alijs ¶ ut si uolo diffinire hoīez ⁊ diuido aial p gressibile ⁊ uolatile: si iste sūt bone dīie sufficit cogscē h̄ siue hāc dīiā. s. gressibile. ⁊ q⁹ hō quē q̃ro diffinire sit sb̄ gressibili. de dīijs aūt oppositis ut de dīijs que p̄dicant de alijs. ut de uolatilib⁹ nihil refert scire ul' nō scire quot sunt dīie uolatiliū. ⁊ quō distinguunt uolatilia. ¶ Dubitaret forte aliquis. utz diffiniētē opz scire oia. Dōz q⁹ duplex est scire. positiue ⁊ negatiue. Rursuz positie duplr. in gñali ⁊ spāli. diffiniētē aūt opz oia scire aliq̃ mō ul' positiue ul' negatiue ul' in gñali ul' in spāli. nā ex eo q⁹ scio hoīez esse aial rōnale quodāmō in gñali ⁊ negatiue. sic in gñali ⁊ negatiue ego scio oia alia. nā siē sciēdo q⁹ oē aial rōnale est hō. ita in q̃dā gñalitate scio oia alia. saltem negatiue. ⁊ scio q⁹ qcqd nō est aial rōnale nō est hō. Rursus in q̃dā gñalitate scio oēs spēs aialis ēt positiue. qz sciēs didē aial p rōnale ⁊ irrōnale opz q⁹ sciat ipz aial ⁊ q⁹ sciat ip̄m irrōnale. sed sciēs ip̄m aial scit oēs spēs aialis nō p̄m se ⁊ in p̄pa forma: sed in q̃z tū sūt aialia. ⁊ sciēs qd est irrōnale scit oia irrōnabilia. nō p̄m se ⁊ in p̄pa foīa. sz in q̃z tū irrōnabilia. sz h̄ mō scire oia nō est cōueniēs. polis est q̃ ars diffiniētdi. ⁊ pole est via disiua colligē diffōnē alic⁹. qz nō opz sic didētē ⁊ diffiniētē scire oia p̄m se ⁊ in p̄pa foīa. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Manifestū est enī qm̄ si sic uadēs ueniat in hoc: quoruz nō amplius est differentia habebit rationem substantie.

¶ Ex his que dixerat cōcludit q⁹ sit pole accipe de aliq̃ diffōnē sb̄. d. ¶ Manifestū est enī qm̄ si sic uadēs. ¶ i. si isto mō pcedēs p dīias imediatas ¶ ueniat i hoc. ¶ i. in tales dīias ¶ q̃rū. ¶ i. q̃rū dīiarū ¶ nō ampli⁹ est dīia ulterior ut qñ non ꝓtigit ulteri⁹ pcedē p dīias eēntiales. qñ ad hoc deuētū erit ¶ hēbit rōnē sb̄. ¶ i. ille sic pcedēs hēbit eēntialē diffōnē rei. cuz q̃ sit pole semp sic pcedē p dīias imediatas. ut q⁹ p⁹ diuidat aial p pēnatuz ⁊ nō pēnatū. sed hec sunt imediate dīie aialis. ⁊ postea diuidat aial nō pēnatū p gressibile ⁊ reptile. sz he sunt imediate dīie aialis nō pēnati. cuz q̃ sic pcedēdo p tales dīias imediatas pole est deuenire ad aliquas dīias ultra quas nō est ampli⁹ descēdere in ulteriorez dīiam possibilis est ars diffiniētdi. ⁊ possibile est aliqd diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne aūt icidere in diuisionē si sint opposita quibus nihil interest nō est petitio. neē enī ē i altero ipoz eē: si qd̄ illi⁹ dīia ē.

¶ Rñdet cuidā tacite qōni. posset enī aliqs credē q⁹ licet utrēs disione ad diffiniēdū aliqd indigeret petē q⁹ totū diuisuz euacuaret sufficiēter p dīias diuidentes. ad hoc rñdet phs q⁹ nō opz q⁹ h̄ petat ul' supponat. nā si accipiant dīie ppe gñis. ⁊ ille sint opposite. nō opz q⁹ hic petat. qz hoc de nēcitate seqt q⁹ totū tale genus icidat in tales dīias. iō ait q⁹ ¶ oē aūt. ¶ i. totuz genus diuisuz ¶ icidē in diuisionē. ¶ i. in dīias diuidentes ¶ si sint opposita ¶ hi⁹ diuidentia: siue hi⁹ dīie diuidentes ¶ qb⁹. ¶ i. iter quas ¶ nihil iterest. ¶ i. nullū est mediuz respcū gñis. si q̃ tales dīie sint opposite ⁊ imediate se hēant ad genus ¶ nō est petitio. ¶ aliq̃ text⁹ hñt nō est repetitio. sed falsa est lra. ut pz ex alia trāslatiōe. nō est q̃ petitio. i. nō opz petē q⁹ totū genus icidat iter tales dīias diuidētes. iō sbdit ¶ q⁹ ¶ neē est enī oē. ¶ i. totum genus diuisuz ¶ esse in altero ipoz ¶ diuidētiū sup. cuz suo opposito. altera aūt dīia diuidēs cuz sua opposita euacuat totū genus. ⁊ sbdit ¶ sīqdem illi⁹ est dīia. ¶ i. si talis dīia accepta sit dīia p̄pa illius gñis qd̄ diuidit.

¶ Notādū aūt q⁹ ex ipo mō accipiēdi dīias pōt patē utrū sint dīie toti⁹ gñis uel nō. nam si accipiant tales dīie cuiusmodi sunt gressibile ⁊ reptile accipient solū dīie aialis terrestris. nā aialia terrestria q̃dā gradiunt quedā reptāt. sic etiā he dīie ut totū pēnatū ⁊ diuisuz pēnis nō sunt dīie aialis simplr: sed aialis penati. sed si accipent dīie opposite. ut gressibile ⁊ non gressibile. ul' pēnatū ⁊ nō pēnatū tales dīie euacuarēt totū aial. iō signter phs dixit q⁹ accipent dīie opposite. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū regrat alia ꝓditio p̄ter hāc cōditionē. vz q⁹ accipiant dīie opposite ad h̄ q⁹ euacuēt totuz genus. ⁊ videt q⁹ nō. qz opposita sufficiēter comprehēdūt totū. ¶ Dōm. q⁹ nō sine cā phs postq̃z dixerat q⁹ accipent dīie opposite addidit q⁹ tales dīie deberēt eē imediate. ⁊ q⁹ deberēt esse illi⁹ gñis qd̄ diuidit p eas: ut sīqs accipet has dīias diuisuz pēnis ⁊ nō diuisum pēnis q̃zuis sint opposite. nō tñ euacuarent totuz aial. qz nō sunt dīie aialis simplr: sz aialis pēnati. dīie ergo accepte sic debēt eē opposite q⁹ non determinent ad aliqd̄ tale aial. sicut diuisuz pēnis ⁊ nō diuisum determinant ad aial pēnatū. sed hi⁹ dīie debent esse aialis simplr uel cuiuscūq̃z alteri⁹ gñis ⁊ sunt opposite ⁊ de nēcitate euacuāt totū genus. nā dato q⁹ altera dīia esset ipsi⁹ gñis si altera dīia nō accipet opposita. posset tñ ꝓtingere q⁹ nō euacuarēt totū genus. nā q̃zuis uolatile possit esset dīia aialis. qz sufficiēter pōt diuidi aial per uolatile ⁊ nō uolatile. attñ si accipet dīia nō opposita. utputa. si accipent he dīie uolatile ⁊ gressibile nō sufficiēter euacuarent aial. nō ergo sufficit accipe alteraz differentiā gñis nisi accipiat sua opposita. nec sufficit accipe differentiā cuz sua opposita nisi dīia accepta sit dīia gñis. Et qd̄ obijciebat q⁹ opposita sufficiēter euacuāt q̃libet totum. Dici debet q⁹ oppō in differentijs semp accipiēda est cum determinatione. ut si diuidit aial per uolatile ⁊ non uolatile tanq̃z per differētias p̄pas. ibi nō uolatile determinat solū ad genus aialis. h̄ enī mō nō pōt dici q⁹ lapis sit nō uolatilis. qz dīia aialis tūc se extēderet ultra aial. sic etiā cuz dīdiuisuz pēnis: ⁊ nō diuisuz pēnis: ibi nō diuisuz pēnis determinat soluz ad uolatile aial pp qd̄ tales dīie nō sūt aialis simplr. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad p̄bādū aūt terminū per disionē: tria opz ꝓlecturari accipiētez p̄dicātia in eo q⁹ qd est. Et hec ordiare qd p̄mum: aut qd secūdū. Et quoniā hec omnia sunt.

¶ Postq̃z phs dedit artem colligēdi diffōnem per viaz diuisiuā ⁊ ostendit quō hi⁹ ars fit utilis ⁊ declarauit q⁹ sit possibilis. In parte ista resumit hi⁹ artem ⁊ pbat eam esse sufficientez. Circa qd̄ tria facit. qz p⁹ resumit

tria que sunt diligēter attendēda in hi⁹ arte. 2° illa tria declarat. 3° ex his que dixerat, pbat sufficientiā artis. 2ª ibi [Est aūt vnum.] 3ª ibi [Manifestū est enim.] Dicit ergo q [ad pbādum aūt.] [ut hēt alia trāslatio] [ad ꝓstruendum aūt] [sup. diffōnem alicuius] [per diuisiones] [uel ad pbāduz sup. diffōnem ꝓstructā per diuisiones esse bonā tm] [tria opz ꝓiecturari] [z ꝓiderare. vz aut] [accipe pdicātia in eo qd gd est z ordinare hec] [pdicantia] [gd. s. pmuz aut. s. gd 2ᵐ z qm̄ hec sunt.] [s. tot z plura. tria g̃ sunt attēdēda. q accipiātur pdicata essentialia. q accipiant ordinate. z q accipiātur oia. ita q nihil relinquatur. in his enim tribus stat tota ars colligendi totā diffinitionem per diuisionē. Pm enim hec tria accipit utilitas huius artis ut supra dicebat.] ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aūt hoz vnū pmū p id qd possum⁹ sic accidēs colligē: qm̄ est z p genu⁹ pbare.

¶ Declarat qd dixerat. Circa qd tria facit. q 1° declarat quō ꝓtigat accipe ea que sunt in eo qd gd siue pdicata essentialia. 2° declarat quō possum⁹ ea accipe ordinate. 3° manifestat quō ꝓtigit accipe oia. 2ª ibi [Ordinate aūt.] 3ª ibi [Qm̄ aūt hec oia.] Dicit g̃. [Est aūt vnuz hoz pmum] [eoz que dicta sunt] [per id qd possumus sicut ad accidēs colligere qm̄ ineſt z per genus.] [i. z per methodū de genere] [pbare] [pdicantia sup. in eo qd gd. q. d. q pmum dictoz est. vz accipe pdicātia in eo qd gd hoc mō. s. poterit fieri. q z sicut per methoduz datā in libro topicoz de accidēte possum⁹ pbare que insunt z que pdicant per accidēs. sic z per genus. i. per methodum datā ibi de genere possumus pbare que insunt essentialiter. z que predicant in eo qd quid.] ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ordinate aūt sicut est opz: si pmū accipiat. B aūt erit si pmū accipiat q oib⁹ inheret. illa aūt nō oia. neē eni aliqd esse hi⁹. Accepto aūt B iā in iferioribⁿ idē modus erit. scōz aūt alioz pmū erit z tertiū hñtiū. Remoto enim qd est sursum ꝓtinuū aliorum primū erit. silr aūt est z in alijs.

¶ Declarat 2ᵐ. vz quō ꝓtingat hec accipe ordinate. d. q [Ordinate aūt sic opz] [sup. ptes diffōnis] [si pmum accipiat] [sup. qd est pmuz z subdit. q] [hoc aūt erit si primū accipiat q oibus inheret illi aūt nō oia.] [q. d. q illud qd est pmum z illud pus accipiēduz iter ptes diffōnis qd ineſt z qd pdicat de oibus. uel ut hēt alia translatio. qd assequit. i. qd est ꝓñs ad oia. oia aūt alia non. i. nulla alia sunt ꝓñtia ad ipm. z subdit. q] [neē est aliqd esse hi⁹.] [i. esse inter ptes diffōnis opz aliqd esse hi⁹ qd predicet de alijs z sit ꝓñs ad alia. sz nō alia ad ipm. z subdit. q] [accepto aūt hoc iam inferioribⁿ idez modus est.] [q. d. q sicut illud in diffōne debet poni pmuz qd est ꝓñs ad oia. ita idem modus erit in iferioribus. q accipiēt scdo qd est ꝓñs ad oia alia excepto pmo accipit tertiū qd est pmum hñtium se ꝓñter. ideo ait q] [2ᵐ aūt erit alioz pᵐ. z tertiū erit] [2ᵐ pᵐ] [hñtium] [se sup. ꝓñter. i. reliquoz. sic ergo pcedendo semp accipiendo magis cōe. semp magis cōe accipiemus ordinate totā diffōnem. ideo ait q] [remoto eni q est sursum.] [i. remoto supiori qd fuit pus diuisum] [ꝓtinuum.] [s. qd est primuz illi] [erit pmū alioz. silr aūt est z in alijs] [q ꝓtinuum z primuz erit scdo primū reliquoz. sic ergo pcedēdo oēs ptes diffōnis accipient pm ordinē suū.] ¶ Notandū aūt q illud est pus a quo nō ꝓuertit ꝓñtia. illud ergo qd pdicat de alijs z qd ꝓsequit ad alia. z nō ecōuerso illud est pus aliorū. hoc ergo mō poterimus scire de oibus ptibus diffinitionis que sit poz z que posterior. z hoc mō poterim⁹ totam diffōnem ordinare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qd aūt oia hec sūt: manifestū ē ex eo q recipimus pmū pm diuisiones. qm̄ oē aut hoc aut hoc. Est aūt hoc z iterum totius differentia a toto nihil differre specie amplius hoc.

¶ Declarat 3ᵐ quō pñt accipi oia diffiniētia. ut nihil reliquat. d. [Qm̄ aūt hec oia sunt. manifestū est ex B qd accipimus pmū pm diuisionē. qm̄ oē est aut B aut alid] [z sbdit. q] [est aūt. z B iterū] [sup. diuidē z sup. illd iterū usqz ad dziā toti⁹. z sbdit. q] [dzia toti⁹ hoc ampli⁹ a toto nihil differre spe] [sup. pōt.] ¶ Notādū aūt tale eē B documētū q si accipiat qd est pmū z qd se hēt ut genus. z illd diuidat p talia q oē. i. totū icidat in B et diuidētiū z in alid. i. si tale genus pᵐ acceptuz diuidat p imediata: z iterū B diuidētiū sup. didat p imediata sic pcedēdo nihil relinquemus. sed deueniemus usqz ad dziaz toti⁹ que est dzia specifica. hec aūt dzia toti⁹ non pōt ampli⁹ differre spe a toto diffinito. q ꝓuertet cuz ipo diffinito. talis g̃ dzia nō differt spe a diffinito. i. nō pdicabit de aliq qd differat spe a diffinito. nō eni pdicabit nisi de ididuis illi⁹ spēi. declātū est g̃ quō possint accipi pdicata eēntialia. z quō possint accipi talia ordinate. z quō possint accipi oia. pp qd declata est tota ars colligēdi diffōnē via diuisua. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū via diuisua sit utilis ad oia ista. ¶ Dōm q via diuisua hñtur per se ptes entis que sunt decē pdicamēta. q z ut pz ex. 5. meta. ens p se diuidit in figuras pdicamētoz. diuio aūt pdicamētoz nos regulat ad cōgscēduz que sunt essentialia oib⁹ que sunt in ḡcū qz pdicamēto. nā ut supᵖ dicebat p coia oib⁹ que sunt ppa gñ gñalissimo z toti pdicamēto inuestigare possum⁹ que sunt eēntialia cuilibet exñti in illo pdicamento. via g̃ diuisua nos iuuat ad accipiēduz pdicamēta essentialia. Rursus via diuisua nos iuuat ad accipiēdū talia ordiare. nā via diuisua pcedimus a magis cōi ad minus cōe. z sic deiceps. z hoc mō debēt ordiari ptes diffōnis. q pus debet poni qd est coius respcū oiuz ptiū. z postea qd est coius respectu alioz. z sic deiceps. 3° via diuisua nos iuuat ad accipiēdū oia. q z opz accipe aliqd pmuz qd p se hēat ut genus. si g̃ illud didat p dzias primas: utputa. aial per pēnatū z nō pēnatū si he sunt dzie primē aialis. z iterū si aial nō pēnatū p primas sic pcedēdo nihil relinquemus. sed accipiem⁹ oia accipiēda usqz ad dziaz toti⁹ que est dzia ultima: z specifica. utilis est ergo via diuisiua ad oia ista. pp qd phs supra cum determiauit de utilitate hui⁹ artis: ut cuz dixit visiones pm dziaz eē utiles de oib⁹ his trib⁹ est execut⁹. ¶ Ulteri⁹ dubitaret forte aliqs. q videt falsuz eē documētuz a pho datū de ordine ptiū diffōnū. vz q pus dz accipi id qd pdicat de oib⁹ alijs: uel ut hēt alia translatio qd assequit siue qd ꝓsequit oia alia. z postea aliud qd est ꝓñs ad oia reliqua. z sic deinceps. nā pōt cōtingere q aliqua posita in diffōne sic se hēant q neutruz erit ꝓsequēs ad aliud. q z possunt se hie sicut excedētia z excessa. nā nō ualet. ipar ergo pmus. nec ualet. pmus g̃ impar. ut patuit in diffōne trinitatis. ¶ Dōm. q ut supᵖ dixim⁹ phus dedit duplicem artem diffiniēdi. vna que est bona simplr. ut quādo gradatim descenditur diuidendo genus per differentias immediatas. z postea alterum diuidētium per imediatas usqz ad differentiā specificaz: z in colligēdo sic diffōnez nulla erūt ibi que se hēant ut excedentia z excessa. imo gradatim se hēbunt ptes diffinitionis. quia pmum diuisum erit coius oibus. 2° diuisum erit cōmunius reliquis. z sic deinceps. z pm hūc modū logt hic phs. argumētuz ārt

arguebat alia via.que nō est bona simplr.sz in casu.ut qñ.s.ignorat dīa ꝓpa qz pñt accipi loco dīe,ꝓpe aliq̄ plra q̄rū qdlibet se hēt i plus ⁊ totū i eque.ut si scimus ꝙ trinitas ē i gñe nūi.⁊ nescim⁹ dīaz,ꝓpaz q̄ sil' cū nūo ꝙstituat trinitatē accepim⁹ hec duo loco dīe,ꝓpe.vz i par:⁊ utrobiq; ꝑmū:q̄rū qdlibet ē i plus q̄z trinitas.⁊ ambo sil' iūcta coequant trinitati. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifestū eni est:qm̄ neqz plus apponitur.oia eni que sūt in eo qd̄ qd est accipiūt hoz neqz deficit nihil.aut eni gen⁹ aut differētia utiqz eēt:gen⁹ qdē igit ⁊ ꝑmū ⁊ cuz dījs ꝑus acceptū est:dīe eni oēs ꝙtinent. nō eni ampli⁹ sūt ultia.ſpe eni differret ultimū.hoc aūt est dictum non differre.

¶ Ostēdit h⁹ artē eē sufficiētē qz nihil ꝙtinet supfluū neq; min⁹.ío ait ꝙ|Manifestū est eni qm̄ neqz plus apponit.|ul' ut hñt aliq̄ text⁹.ꝙ|nūq̄z plus apponit.| i.nihil accipit ibi supfluū cui⁹ ē cā qz|oia eni hoz.|i. de nūo hoz sic acceptoz|accipiunt|ul' ut hēt alia lra sūt accepta|i eo qd̄ qd.|pz ḡ p p̄m documētū ꝙ debēt accipi ꝑdicātia i eo qd̄ qd.qz nihil tale ē supfluū.ío ex B habet ꝙ ps data docet accipe nihil supfluū.⁊ subdit |nec deficit nihil.|i.ars data nō solū est supflua.sz ēt nō est defectiua.⁊ sbdit ꝙ|aut gen⁹ eni aut dīa eēt| ⁊ si p artē datā accipet diffō defectiua.uel eēt gen⁹ qd̄ ibi deficeret uel dīa.⁊ sbdit ꝙ|gen⁹ igit ꝑmū cū dījs acceptis est ꝑus.|q.d.ꝙ p 2m documētū pz ꝙ debent oia accipi ordiate ut ꝙ ꝑus dz accipi gen⁹ cū ꝑtib⁹ differētijs pp tale documētū nō pōt ibi deficē gen⁹ cū illō fit ꝑmū qd accipit.si eni B nō eēt acceptū nihil eēt acceptū.⁊ sbdit ꝙ|dīe aūt ꝙtinent oēs.|i.nō pōt ibi deficere aliq̄ dīa.cui⁹ rō ē:qz|nō eni ultima sūt ampli⁹| sup.|ſpe|diuisibilia.q.d.ꝙ p 3m documētū pz ꝙ semper dz fieri disio p dīas imediatas q̄usq; deueniat ad dīam ultimā.istō 3m documētū fac ut nihil relinquat qz ultra ultimā dīaz nō ē ulterior ꝓcessus p dīas eēntiales.⁊ ío ait ꝙ|ultia ampli⁹ nō sūt ſpe|sup.diuisibilia.⁊ sbdit ꝙ|dīt aūt ultimū.|i.dīt ultimū ut habet alia trāslatio|B aūt dictū ē ꝑus nō differre.|q.d.ꝙ si ultia dīa posset diuidi p dīas specificas.tunc h⁹ dīa ultia differret ſpe a diffinito.i.repiret i aliq̄ qd̄ nō eēt i eadē ſpe cū diffinito qd negatū ē sup. ¶ Notādū aūt ꝙ nō debēt poni in diffōne nisi dīe eēntiales.⁊ qz ultra dīam specificā nō ē diuisio p dīas eēntiales arſtila q̄ docet colligē dīas usq; ad dīam specificaz docet colligē oēs dīas ⁊ nullā relingt.ars ḡ data per ꝑmuz documētū nihil accipit supfluū.qz oia que accipit sūt eēntialia ⁊ in eo qd̄ qd.per 2m documētū non pōt deficere i acceptatione gñis.p 3m aūt documētū nō deficit in accipiēdo differētias.est ergo ars sufficiēs nihil cōtinens supfluum neqz minus.

Verere aūt opz ⁊ itēdētē in sil'ia in q dīa.ꝑmū qdē oia idez habeāt. postea iterū in alteris.que in eodē qui dē gñe sūt cū illis.Sūt aūt ipsis qdē idem ſpe illoz aūt alteri.cū aūt in his accipiant qd oia idē ⁊ in alijs sil'r.In acceptis iteruz sil'r intēdēdū est.si idē fit quousqz in vnaz ueniat rōnē.hec enim erit diffinitio.si ꝓ nō uadit i vnā:B i duas uel i plres:manifestū ē ꝙ nō utiqz vnū aliqd̄ qd̄ q̄rit:B plra.

¶ Postq̄z phs dēdit artē diffiniēdi q̄ magis cōpetit ipis sbtis uel ipsis substātijs cuiusmodi est diffō ꝙstans ex gñe ⁊ dījs.In pte ista docet accipe diffōnē magis cōpetētē ipsis passiōib⁹ q̄ nō sufficit ꝙ fiat p gen⁹ ⁊ dīas sz opz ꝙ fiat p cāz quā hēt i sbo.uel opz ꝙ fiat p ipz sbz cū ḡ uolum⁹ diffinire aliquā passionē debem⁹ videē ea i gb⁹ hēt eē illa passio quō ꝙueniāt ⁊ quō differāt ⁊ ex ꝙueniētijs ⁊ dījs poterim⁹ formare vnā rōnē passiōis q̄site:dū tū q̄sita passio hēat rōnē vnā.imo hec methodus ⁊ hec ars docebit nos cognoscē utrū passio diffiniēda hēat rōnē vnā.⁊ q̄ fit illa vna rō. Tria ḡ fac. ga p⁰ dat h⁹ artē.2⁰ qd̄ dixerat declarat p ex̄m.3⁰ artez da tā oñdit eē bona ⁊ ꝙueniētē.2ª ibi|Et dico si q̄rat.| 3ª ibi|Semp eni ē oēs.|Dicit ḡ ꝙ|q̄rē aūt.|i.q̄rem tē sup.diffōnē passiōis|opz itēdētē.|s.eē ⁊|i sil'ia ⁊ i dīa.ꝑmū qdē ꝙ vnū qdē oia hñt.postea iterū|opz in tēdē|i alijs q̄ sūt i eodē gñe subijcibile cū illis|⁊ subdit|sūt aūt ipsis.|i.sibiipsis|qdē idē ſpe.illoz aūt.| i.ab illis|alteri.|i.sūt disi ſpe.⁊ sbdit|cū aūt |sup. sic factū ē|i his accipiat qd oia hñt idē ⁊ in alijs sil'r| sup.q̄rēdū ē qd oia hñt idē. Et sbdit ꝙ|in acceptis| sup.utrisqz tā i istis q̄z i illis|sil'r ē iterū itēdēdū si idez sūt|oia|q̄usqz utiqz ueniāt i vnā rōnē|⁊ sbdit ꝙ|hc eni|vna rō|erit diffō|sup.passiōis q̄site. Et sbdit ꝙ |si vo nō uadit i vnā.sz i duas aut i plures| rationes |manifestū est utiqz qd̄ querit|diffiniēdum|non est vnū aliqd.|i.aliq̄ vna passio|sed plura.|i.sed plures passiones.quō aūt fit itelligēdū hec ars siue hec methodus data statim patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut dico siqd est magnanimitas q̄rim⁹:i tēdendū est in quosdā magnanimos q̄s scimus qd hñt vnū oēs inquātū huiusmodi sūt ut alcibiades magnanim⁹:aut achilles:aut ayax.qd vnū oēs non tolerare iniuriā.hic qdē enim dimicauit.ille vo insaniuit.hic autem interfecit seipsum.

¶ Declarat artē datā p exēpla. Propter B sciēdū artem datā in B ꝙsistē.ꝙ si uolum⁹ diffinire aliquā passionē. utputa si uolum⁹ diffinire magnanimitatē debem⁹ itēdere i aliq̄ sil'ia ⁊ i aliq̄ dīa.qz aliq̄ sūt vno sil'i mō magnanimi.aliq̄ vo alio mō ⁊ dīnti. utputa alcibiades: achilles ⁊ ayax fuerūt magnanimi:qz nō potuerūt tolerare iniurias.Lysāder ⁊ socrates fuerūt magnanimi: qz nō curauerūt de fortunis ⁊ de infortunijs.ad diffiniēdū ḡ hac passionē debem⁹ videē qd oia.i.qd oēs hi. vz alcibiades ⁊ achilles ⁊ ayax hñt idē ⁊ iterū i alijs: ut i socrate ⁊ i lysandro qm̄ sunt i eodē gñe subijcibili cū illis.i.qz sūt sbiecti magnanimitati sic ⁊ illi. debemus ḡ videē ⁊ i istis alijs q hñt idē.nā ꝑmi hñt qz non sufferūt.scdi hñt ꝙ nō curāt.nō sufferre aūt ⁊ oia patienter sufferre vident oino opposita.ꝑmi ḡ sūt qdē sibi ipsis idē ſpe.qz cuilibet cōpetit nō sufferre sed illoz aut ē.i.ab illis alijs sūt alteri.i.sūt multū diūsi cū primis cōpetat nihil sufferre.alij sic sint magnanimi ꝙ oia suferūt ⁊ nihil curāt.cū aūt sic factū est:⁊ i his qdē accipiāt qd hñt idē ⁊ i alijs ut i socrate ⁊ lysandro sil'r acceptū est qd hñt idē.tūc i acceptis.i.in oib⁹ tā i istis q̄z i illis.sil'r iterū itēdēdū est ⁊ si sūt idē ⁊ si tā isti q̄z illi hābēt vnū aliqd ⁊ ex oib⁹ possum⁹ in vnā rōnē uenire tē illa vna rō erit diffō magnanimitatis ⁊ magnanimitas erit vna passio.i.vni⁹ spēi.ꝙ si nō cōtigit oia reduci in vnā rōnē.tūc magnanimitas uel q̄cūq; alia passio que q̄rit diffiniēda nō est vnū aliqd nec est vna passio.i.nō est vni⁹ spēi.hec est ḡ ars data ad diffiniēdū quācunq; passionem.hanc ergo artem sic declarat per exēpla.qz p⁰ exēplificat de qbusdā magnanimis q nō potuerunt sufferre iniurias.2⁰ exēplificat de qbusdā alijs magnanimis q oia sufferebāt ⁊ de nullo curabāt.⁊ docet quō

ex his debeat accipi rō passiōis q̃site ibi. Silr aūt ⁊ in alijs. dicē g̃ ut dico. i. expono me. si q̃rat. uel si q̃ ram⁹ qd est magnanimitas itēdēdū i q̃sdā magnanios q̃s scim⁹ eē magnanimos itēdēdū. s. in q̃ztū sūt huius. i. in q̃ztū sūt magnanimi. qd vnū hñt oēs ut alcibiades magnanim⁹. ut achilles ⁊ ayax. oēs qdez hñt sup. ℔ vnū nō tolerare iniuriā. hic eni. s. alcibiades pp iniuriā quaz nolebat sufferre. dimicauit. i. bellauit ulr pliat⁹ est. ille vo. i. achilles. i. ifaniuit. i. tātā hūit idig̃tionē de iniuria illata q̃ vsus est i ifaniā. hic aūt. i. ayax. iterfecē seipz nō ualēs eni se vidicare de iiuria illata iiuriat⁹ noluit ulteri⁹ viuē. ¶ Deide cū. d.

¶ Silr in alijs ut lysandro ⁊ socrate si iā indifferentes ꝓspitati ⁊ iprospitati. hec duo accipiētes intēdo qd idē hñt. aut ipassibilitas que est circa fortunas. aut intolerātia iniuriarū. Si vo nulluz sit due spēs utiqz erūt magnanimitatis.

¶ Exēplificat de alijs. d. Silr aūt ⁊ i alteris. uel. itez eni ⁊ i alijs. sup. itēdēdū est. ut i lysādro ⁊ i socrate. si iā indfrntes ꝓspati ⁊ iprospati. i. q̃ oia sufferebāt de nullo curabāt: idfrnter se hēbāt ad fortunia ⁊ infortunia: ꝓspitatē ⁊ iprospitatē. ℔ facto: dat artē accipiendi diffōnē passiōis. d. q̃. hec duo accipiētes itēdēdū est qd idē hñt aut ipassibilitas aut nō tolerātia siue itolerātia iniuriaz. itēdēdū est utrū hec duo ꝓueniāt i aliqua vna rōne. q̃ si sic magnanimitas erit vnū aliqd ⁊ illa vna rō erit diffō ei⁹. q̃ si nihil est vnū tale magnanimitas nō est vnū aliqd. iō sbdit q̃. si vo nullū sit. i. nulla sit vna rō in q̃ ꝓueniāt pdicata duo. due utiqz erūt spēs magnanimitatis. ¶ Dubitaret forte aliqs de suptiori lra. quō possit ꝓtigē q̃ vna ⁊ eadē passio fit i aliqb⁹ que sūt eiusdē gēis ⁊ sint ad se iuicē alteri spe. ¶ Dōm q̃ si accipeī sbm passioni p̄m q̃ illi passioni sbijcit: semp vni passioni rñderet vnū sbz. sed qz aliqñ accipit sbm passiōis: nō p̄m oino debitā rōnē. iō ꝓtingit q̃ eiusdē passionis accipiat alterū ⁊ alterū sbm: ut magnanimitatis accipiet sbm. nō tolerās qdē q̃ztū ad eos q nō potuerūt sufferre iniurias. tolerās aūt q̃ztuz ad eos q oia equo aio tolerabāt. tolerās aūt ⁊ nō tolerās pñt eē in eodē gēe. sed nō pñt eē in eadē spe. nō tolerātes igit sūt sibiipsis idē spe. sed illoz. i. ab illis q tolerauerūt sūt alteri spe. nō eni hic logmur de spe subarū p̄m se. nā tā tolerātes q̃z nō tolerātes fuerūt hoies. oēs eni fuerūt eiusdē spēi. sed hic logmur de spe sboz i ordīe ad magnanimitatē uel ad quācūqz aliā passionē. nā alcibiades achilles ⁊ ayax habuerūt ordīnē ad hāc passionē q̃ est magnanimitas p i tolerātiā. Lysander ⁊ socrates p tolerātiā. tolerātia aūt ⁊ itolerantia nō sūt eiusdē spēi lz possint eē eiusdē gēis. ℔ g̃ mō eadē passio pōt cōpetē his q sūt idē gēe ⁊ alteri spe. qz non oino ꝓpe ⁊ directe accipeī illud p̄z qd iest talis passio. sed si accipeī oino ꝓpe ⁊ directe semp eiusdē passiōis eēt eadē rō. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrū tolerātia ⁊ itolerātia possint ꝓuenire i aliq̃ vna rōe. ¶ Dicēdū q̃ ex eadē rōne ⁊ ex eadē cā pōt ꝓtigē q̃ aliqs nō possit tolerare. ⁊ q̃ aliqs possit oia tolerare. pōt enim utrūqz eoz ꝓtigē ex eadē cā. qz iudicat se dignū magis q eni iudicat se dignū magis cū despicit nimis idigna tur. iō nō pōt iniurias tolerare. s̄z posset se aliqs adeo iudicare dignū magis q̃ totū honorē mūdi nihil reputaret. pp qd ꝓñs eēt q̃ si totū pderet de nullo curaret. ex eadē g̃ cā pōt ꝓtigē q̃ aliqs nihil toleret ⁊ q̃ aliqs de nullo curet. ¶ Adūtēdū tñ q̃ lz ex eadē rōne ⁊ eadē cā possit ꝓtigē ℔ ⁊ illud. tñ q̃ sunt sic ⁊ sic magnanimi nō sūt eodē mō nec pari mō magnanimi. ē aūt magnanimitas hec ⁊ illa eadē spe s̄z nō eq̃liter pticipata a suis ℔is. nā multo magis fuit magnanim⁹ socrates q̃ de nullo curauit q̃z achilles q̃ vsus est i ifaniā nō ualēs se vindicare. ille est eni oino magnanim⁹ q̃ nullū bonū exteri⁹ aliqd appciat. totū eni gaudiū magnanimi est de vtute ⁊ de iteriori bono. ⁊ iō equo aio tolerat fortunia ⁊ ifortunia. pp qd pz q̃ fides christiana uere faē magnanimos. qz pfectionē suā ponit i nō curare de exteriori bono. p̄m eni hāc fidē pfecti sum⁹ cū oia abijcimus. est g̃ ars phi bona. qz stati occurrūt nobis diiare spectu alicui⁹ passionis. ⁊ ēt aliq̃ sīlia respectu eiusdez passiōis. utputa aliqb⁹ cōpetit aliq̃ passio. q oēs hñt tale qd: utputa non tolerare. aliqb⁹ aūt alijs cōpetit alia passio q oēs hñt aliud qd: utputa tolerare. ⁊ qz hñtes vnā ⁊ eādē passionē alij iter se ꝓueniūt: ⁊ ab alijs dint ex h⁹ ꝓueniētijs ⁊ diijs manifesti⁹ appet utrū sit reducere oia talia in vnā rōnē. qd si sic illa erit diffinitio illius passionis. ut si tolerare ⁊ nō tolerare reducunt in hāc vnā rōnē reputare se dignū magis. hec erit diffinitio magnanimitatis: ut qd est esse magnanimū reputare se magis dignū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Semp eni est ois diffō ulis. non enim in quodā oculo dicit sanabile medicus. sed aut in omni. aut in spe determinans.

¶ Ostēdit h⁹ artē datā eē bonā ⁊ ꝓueniētē. aliqd aūt ē bonū ⁊ ꝓueniēs q̃ztū ad pñs spectat triplr. vz p comparationē ad ꝓpositū. ad oppositū. ⁊ ad nos. p comparationē ad ꝓpositū illa ars dī ꝓueniētior p quā habet melius cognitio de re itēta. p comparationē ad oppositū illa ē ꝓueniētior p quā magis vitat oppositū. vz error ⁊ deceptio circa h⁹ cognitionē. p comparationē aūt ad nos illa ars ē ꝓueniētior q̃ tradita ē p̄z modū nobis magis ꝓportionatū. tria g̃ fac p̄m q̃ hic triplici mō ostendit hāc artē eē ꝓueniētē. 1ª ibi. Facil⁹ qdē ē singulare. 3ª ibi. Sic i demrationib⁹. Dic g̃ q̃. semp eniz ois diffō est ulis. i. est rei ulis. cui⁹ rō est. qz nō eni in q̃dā oculo medic⁹ dic. i. diffinit. sanabile. s̄z aut i oi. i. aut diffinit sanabile ulr. aut spe determinās. i. aut distiguit sanabile p determiatas ⁊ diūsas spēs. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ex ℔ ostēdat ars data eē ꝓueniens. qz p eā magis hēat ꝓpositū siue itētū. ¶ Dōm q̃ pticularīū nō est scia neqz diffō. diffō g̃ est rei ulis ⁊ nō ulis cuiuslibet: sed spēi magis q̃z gēis. medic⁹ g̃ nō diffiniet ℔ sanū uel sanū i ℔ oculo. sed uel diffiniet sanum ulr. uel determinabit. i. distinguet sanū p diūsas spēs. nā si sanū est i oib⁹ eiusdē spēi. tūc diffiniet sanū gēialr. si aūt nō est eiusdē spēi distinguet sanū p diūsas spēs. ⁊ cuiuslibet spēi suā diffōnē assignabit. illa est g̃ optima ars diffinitiua ⁊ p illā habet optie itētū. q̃ñ hec duo facit. vz q̃ aut diffinit rē ulr si est eiusdē spēi. aut si nō est eiusdē spēi distiguit ipaz i diūsas spēs: ⁊ cuilibet rōnē suā assignat. ad ℔ tēdit ars data i exēplo posito de magnanimitate. ut si ꝓsideret magnanimitas i alcibiade achille ⁊ ayace appebit q̃ illi fuerunt magnanimi: qz nō potuerūt iniurias tolerare. In lysandro autē ⁊ socrate fuit magnanimitas p ipassibiles eē a fortunijs ⁊ ifortunijs. si g̃ hec duo ipassibilitas ⁊ itolerātia reducunt i vnā rōnē: magnanimitas erit eiusdē spēi. ⁊ illa vna rō erit diffō ei⁹. si aūt nō reducunt i rōnē vnā magnanimitas erit diūsarū spērū. ⁊ vni⁹ spēi magnanimitatis diffō erit itolerātia iniuriarū. alteri⁹ aūt spēi diffinitio erit ipassibilitas ab adūsis ⁊ ꝓspis. ars g̃ data optima est ad hñdū ꝓpositū. qz per eā qd hēt ulr diffiniri ulr diffinit. qd aūt dz distingui in diuersas spēs ⁊ hēre rōnes plures in diuersas spēs distinguit ⁊ plures rōnes habet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Facil⁹ qdē est singulare diffinire q̃z ulē. vñ opz ex singularib⁹ in ulē ascendere: ⁊

nãq; equocationes latẽt magis in vniuersalibus q̃z in differentibus.

¶ Ostẽdit hꝰ artẽ datã eẽ ꝓueniẽtẽ. qz p eã magis vitat oppositũ. vz errozꝛ deceptio. iõ ait q⸢ facilizꝰ qdẽ ẽ diffinire singulare. ⸣ i. diffinire rẽ p ꝓsideratione quaz hẽmꝰ i singularibꝰ ⸢ q̃z ulẽ. ⸣ i. q̃z diffinire rẽ p ꝓsideratione quã hẽmꝰ i ulibꝰ ⸢ vñ ⸣ qz ita est ⸢ opz ex singlibus ⸣ uel ⸢ a singularibꝰ. ⸣ i. ex ꝓsideratiõe quã hẽmꝰ i singularibꝰ ⸢ ascẽdẽ i ulia ⸣ ad ꝓsideratione ulem. ꝛ ibdit q ⸢ ꝛ nãqz equocatiões magis latẽt i ulibꝰ q̃z i dintibꝰ ⸣ i. q̃z in singularibꝰ q̃ nõ dint p dias specificas. ¶ Notãdũ aũt q equocatio est multũ cauẽda in diffõnibus. nã equocũ ꝓm q hui nõ diffinit. qz equoca nõ habẽt rẽ vnã. iõ lz habeãt nomẽ cõe: rõ tñ subẽ est diũsa. nõ g̃ diffinieꝛ canis ꝓm q est equocũ ad piscẽ ꝛ ad latrabile sed ꝓm q canis est vniuocũ ad oia latrabilia hẽbit diffinitionẽ vnã. ut est vniuocũ ad oẽs passiones q̃ dicuntur canes hẽbit diffõnẽ aliã. nunq̃z g̃ diffinit equocuz sed semp vniuocũ. ars g̃ data est ualde ꝓueniẽs. qz per eã vitat equocatio p quã accidit errozꝛ deceptio circa diffõnes. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ p artẽ datazꝛ vitat equocatio. ¶ Dõm q q ꝓsideraret sanũ ulr forte crederet oẽ sanũ eẽ eiusdem spẽi. ꝛ ex ꝗ posset credẽ q sanũ eẽt eiusdẽ rõnis cũ sit alteriꝰ ꝛ alteriꝰ rõnis. sed si ꝓsiderat sanũ in hñtibꝰ hãc cõpl'onẽ ꝛ videat q sanitas in tali cõpl'one est eq̃tio humozꝛ. ꝓm hãc rõnẽ siue ꝓm hãc ꝓportionẽ si postea ꝓsideret sanũ in aliis indiuiduis hñtibꝰ aliã cõpl'onẽ videbit q sanitas i illa alia cõpl'one sit eq̃tio humozꝛ ꝓm aliã rõnẽ. sic g̃ ex pticularibꝰ ascẽdẽ in ulia facile erit cognoscẽ equocationem. qz nõ latebit nos diũsitas rõnũ. Et qz ars data docet sic ascẽdẽ ex ꝓsideratione pticularium in ulia. iõ ꝓueniens est ad vitãdũ oppositũ. i. ad vitãdũ deceptionez ꝛ errorẽ. qz p talẽ artẽ statim appet ubi est equocatio p quã accidit errozꝛ deceptio in diffõnibꝰ. ¶ Est autez diligẽter adũtẽdũ q ꝗ phs de equocatione logẽ large ꝓm q uera vniuocatio est solũ in spe spãlissima. in ulibꝰ aũt. i. in gñibꝰ nõ est uera vniuocatio: sed q̃dãmõ est ibi equocatio: eo q genꝰ nõ est vna forma ꝛ rõ siue diffinitio rei potissime a forma sumit. ꝛ qz illud qd est de primo ꝛ imediate respicit pticularia est ipsa spes spãlissima. ubi est uera ꝛ sũma vniuocatio ꝛ cui potissime cõpetit diffinitio. ideo ex cõsideratione pticulariuz est optimũ diffinire rem. qz ex tali cõsideratione faciliter deueniemus in cognitionez spẽi cui cõpetit rõ vna: ꝛ ubi nulla est equocatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut i demõstratiõibꝰ opz silr̃are eẽ sic ꝛ i terminũ certũ ẽ. ꝗ aũt erit si p ea q̃ singulr̃ dñr sit in vnoq̃z gñe diffinire separatim.

¶ Ostẽdit hꝰ artẽ ex pte nr̃a eẽ ꝓueniẽtẽ. Circa qd tria facit. qz pꝰ facit qd dictũ est. 2ꝰ qd dixerat declarat per exẽplũ. 3ꝰ qd dã qd supposuerat ꝓbat. 2ª ibi ⸢ Ut silẽ. ⸣ 3ª ibi ⸢ Si aũt nec disputare. ⸣ Dicit g̃ q ⸢ sic in demõstrationibꝰ opz silr̃m eẽ ⸣ sup. certũ. i. fieri p aliqd certũ ⸢ sic ẽt in termis. ⸣ i. i diffõnibꝰ ⸢ certũ. ⸣ i. p aliqd certũ opz diffinire. ꝛ subdit q ⸢ ꝗ aũt erit si p ea que dicũtur singulr̃ in vnoquoq̃z gñe sit. ⸣ i. ꝓtigat ⸢ diffinire separatũ. ⸣ i. ulẽ. ⸣ ¶ Dubitaret forte aliqs quõ est simile de diffõnibꝰ ꝛ de demõstrationibꝰ q opz ꝛ hic ꝛ ibi pcedẽ p aliqd certũ. ¶ Dõm q nihil est certũ ꝓm speculationẽ nisi qd est reductũ ad sensum. nã si certi sumus de ꝓncipiatis ꝗ est qz scimꝰ ea reducẽ in ꝓncipia. si aũt certi sumꝰ de ꝓncipijs ꝗ est via sensus memorie ꝛ experientie. tota g̃ certitudo demõstrationũ est p reductionem ad sensum. sic ꝛ in diffõnibꝰ opz q certitudo nr̃a oriat ex sensu. hoc aũt nõ poterit esse nisi p ea que ꝓsideramꝰ pticulr̃. qz nõ ꝓtigit sentire nisi pticularia. g̃ potissime pcedemꝰ in diffõnibꝰ p aliqd certum: qñ p ea que videmus sensibilr̃ in ꝗ pticulari ꝛ in illo accipimꝰ ꝛ conflamus rõnẽ vnã p quã diffinimꝰ spẽm ꝛ ulẽ qd ꝓsideramus separatũ ꝑter hoc pticulare ꝛ ꝑter illud. est g̃ ars data ualde ꝓueniẽs ex pte nr̃a: qz pcedit p ꝓportionata nobis cũ pcedat p sensibilia ꝛ cognitio nr̃a a sensu ici piat: ꝛ cũ certitudo cognitiõis nr̃e ex his que sũt i sensu sumat. Utrũ aũt cognitio sensitiua sit certiozꝛ of cognitiõe: ꝛ quõ se hẽat ad cognitionẽ ꝓncipiozꝛ dicẽt i capl'o illo. de ꝓncipijs aũt quõ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut silẽ nõ oẽ: sed in coloribꝰ ꝛ figuris ꝛ acutũ qd est in uoce. ꝛ sic in cõe ire timẽtẽ: ne equiuocatio contingat.

¶ Declarat qd dixerat p exẽplũ. d. ⸢ Ut silẽ. ⸣ i. si aliqs uellet diffinire qd est silẽ ⸢ nõ oẽ. ⸣ i. nõ cõsiderabit ulr oẽ silẽ. ⸢ sed in coloribꝰ. ⸣ i. sed si ꝓsiderabit silẽ pticulariter in ꝗ colore ꝛ in illo ⸢ ꝛ figuris. ⸣ i. ꝛ si cõsiderabit silẽ pticulr̃ in figuris ut in hac figura ꝛ i illa ⸢ ꝛ acutũ. ⸣ i. si uellet diffinire acutũ ⸢ qd est in uoce. ⸣ i. sz nõ ꝓsideraret acutũ gñalr: sed qd est in uoce. i. sed ꝓsideraret acutũ qd est in hac uoce ꝛ in illa ⸢ ꝛ sic ⸣ sup. oporteret eũ ⸢ ire in cõe. ⸣ i. ex pticularibꝰ ire in ulẽ ⸢ timentẽ ne equocatio ꝓtingat. ⸣ ¶ Notãdũ aũt q silẽ dicit equoce in coloribꝰ ꝛ in figuris. nã silẽ in coloribus est ex idẽtitate coloris. ut duo alba dicunt silia ꝓm colorẽ qz hñt eũdẽ colorẽ. silẽ aũt in figuris est ex eq̃litate angulozꝛ ꝛ ex ꝓportionabilitate laterũ. ut duo triangули dicunt silẽs si habeãt eq̃les angulos ꝛ latera equos angulos ꝓtinẽtia sunt ꝓportionabilia. g g̃ ꝓsideraret simile ulẽ de facili decipieꝛ. qz forte crederet q silẽ eẽt eiusdẽ rõnis in oibꝰ. ꝛ ex ꝗ diffiniret silẽ p diffõnẽ vnã. sed qñ ꝓsideraret silẽ in hoc colore ꝛ in illo: ꝛ in hac figura ꝛ in illa statim appet equocatio. qz statim appet q simile nõ dꝰ ꝓm rõnẽ vnã in coloribꝰ ꝛ in figuris: ꝛ qd dictũ est de silẽ itelligẽdũ est de acuto. nã acutũ dꝰ equoce in uoce ꝛ in humore. siue in sapore ꝛ i magnitudẽ. nã acutũ in uoce est uox alta subtilis que multũ penetrat auditũ. acutũ in humoribꝰ est sapozꝛ fortis qui multũ pũgit gustũ. acutuz in magnitudinibꝰ est ferruz siue aliqd aliud acutuz hñs cuspidẽ ut cito pforet. sicꝛ ꝓsideraret acutuz ulr cito decipieꝛ per equocationẽ. sed si ꝓsideraret acutuz in hac uoce ꝛ in illa ꝛ in hoc humore ꝛ in illo statim apparet q acutuz nõ est eiusdẽ rõnis hic ꝛ ibi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt nec opz disputare in metaphoris neq̃z q̃cũq̃z dicunt in metaphoris. disputare enim necesse erit metaphoris.

¶ Quoddã qd supposuerat ꝓbat. dixerat enim q debemus timẽ ne ꝓtingat nobis equocatio in diffõnibus. qd ꝓbat: qz metaphora est q̃dã equocatio: imo equocatio est peiozꝛ q̃z metaphora. si g̃ debemꝰ cauẽ in diffõnibꝰ locutionẽ metaphoricã multo magis debemꝰ cauẽ equocã. iõ aũt q ⸢ si aũt nec disputare in metaphoris ⸣ nec opz diffinire sup. in metaphoris. ⸢ neq̃z q̃cũq̃z dñr in metaphora ⸣ sup. sũt diffinẽda. ꝛ subdit q ⸢ disputare eni necẽ erit i metaphoris ⸣ sup. si ꝓtigat diffinire p metaphoras. ¶ Mõnᵐ aũt q diffõnes sũt ꝑnª silloruz ꝛ demõstrationũ. ꝛ potissime disputatiões fiunt p rõnes ꝛ p silloos. si g̃ eẽt tolerabile diffinire aliq̃ metaphorice oz nos tolerare q disputarem metaphoce. ¶ Notãdũ ẽt q lz ꝗ dcũ sit ꝓm se ad ꝓpoᵐ. tñ forte phs i ꝗ dcõ hũit oculũ ad Platonẽ g ꝓsueuerat diffinire res metaphorice. d. hoiez eẽ platanũ. i. arborẽ v̊saz. nã i arbore rami pcedũt sursuz ꝛ radices sunt deozsuz. i hoie aũt ex̃rio. os qd hẽt q̃si viz radicis. qz p os sumit aliũ tũ i hoie sic p radicẽ i arbore. hꝰ aũt os qd est q̃si radix in hoie est sursum. brachia aũt ꝛ crura q̃ sũt q̃si qdã ra-

mi pcedūt vsus deorsuz. ¶ Notādū ēt q nō est in metaphoris disputare. ridiculosum eni eēt argumētum si quis diceret q homo est arbor uersa. arbor habet folia ḡ hō hēt folia. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō ꝗ dcm̄ deseruiat ad ꝓpositū. vz qr nō debem̄ diffinire per metaphorā. iō debem̄ cauē in diffōnib̄ de equocatiōe. Dicēdū q utplimū equocatiōes fiūt ꝑm metaphoras. qa fiūt ꝑm quādā trāsūptionē. ut qr acutū i magnitudib̄ cito penetrat ex ꝗ trāsūptū est ad humores ut dicātur humores saporis acuti q multū pūgūt gustū. ex ꝗ aūt ulterī trāsūptū est nomē acuti ad uoces. ut dicat uox acuta q̄ multū penetrat auditū. acutū ḡ i humoribū & i uocib̄ dī ꝑm metaphorā & ꝑm quādā trāsūptionē. sic ēt & sile i coloribū est ꝑm vnitatē cuiusdā q̄litatis. & ꝗz vnitatē coloris. ex ꝗ aūt trāsūptū est nomē silitudis ad figuras: ut dicant figure siles q̄ hnt eādē q̄litatē. q̄litas aūt in figuris est ipsa dispō figurarū. illi ḡ triāguli hnt eādē q̄litatē. & p ꝓ̄ns sūt siles qsunt eodē mō dispositi. sūt aūt eodē mō dispositi triāguli uel q̄cūq; alie figure si hēat angulos eq̄les & latera ꝓportionabilia. sile ḡ i coloribū dī ꝓpe. i figuris aūt trāsūptiue & metaphorice. qm̄ ḡ utplurimū equocatiōes ꝑm trāsūptionē quādā & metaphorā accipiunt. si nō est ꝑm metaphorā diffinire nō est ꝑm equocū diffinire. q si uolum̄ equocus distinguē a metaphorico siue a trāsūptiuo dicem̄ q tūc est recte equocū qm̄ vnū nomē iponit rebū diūsis inter que nō attendit ꝓp ipōnē hui̇ nois aliq̄ ꝓueniētia nec aliq̄ hitudo. & tūc equocū eēt peī q̄z metaphoricum. & magis cauēdū est a tali equoco i diffōnibus q̄z a metaphora. nā iō cauēt a metaphora i diffōnibus. qr metaphora nō certificat nos de nā rei quā idicat diffō: ut p sile qd̄ repit i figuris nō certificamur de sili qd̄ repit in coloribū. cecī eni posset doceri de sili qd̄ repit i figuris. nihil tm̄ ꝓp ꝗ sciret de sili qd̄ repit i coloribū. si ḡ metaphora cauēda est a diffōnib̄: qr nō certificat. mlto magis pura equocatio cauēda est: qr nullo mō certificat. signāter ḡ phs locū est sup. cū dixit q p aliqd certum debem̄ sillare & diffinire. itēdēs per ꝗ q metaphorē & equocatiōes sunt cauēde a diffōnib̄ & a silis siue a disputationib̄. qr talia nos nō certificāt. pz ḡ quō sit ad ꝓpositū ꝗ dictū phi. possum̄ eni dicē q arguit ꝗ phus p locū a miori. qr equocatio: uel ē q̄dā metaphora & q̄dā trāsūptio. si sūpta sit equocatio p quādā silitudinē ut pz de acuto i magnitudie & i humore. uel equocatio ē peior q̄z metaphora & q̄z trāsūptio si fit equocatio pura. minus ḡ videt q in diffōnib̄ & etiā in disputationibus cauenda sit metaphora q̄z equocatio que si sit pura est peior q̄z metaphora. sed cauēda est in talibus metaphora. ergo multo magis equiuocatio.

T hēam̄ ꝓposita eligē opz decisiones & diuisiōes. sic aūt eligē subiectum genus cōmune omnium.

¶ Postq̄z phs dedit artē diffinitēdi passionē qr diffō passionis est mediū i demstratione. iō postq̄z uenat̄ est quō accipiēda sit diffō passionis. In pte ista uenat quō accipiēdū sit mediū i demstratione. vñ ꝗ qd̄ hic tradit dīt ab eo qd̄ supī tradebat. nā aliud est scire quō diffō se hēat ad demstrationē. & aliud est dare artē diffinitēdi. & ostēdē quō diffō accipiēda sit. & aliud est ostēdere quō mediū se hēat ad demstrationē. & declarare quō ꝓtingit demstrare p singula gīa cārū qd̄ fiebat i supiorib̄. & aliud est dare artē iueniēdi mediū ad demstrandū qd̄ sit ꝗ. ¶ Sciēdū ḡ q uenari & iuenire mediū i demstratiōe est duplr. qr alr accipit mediū i demstratiōe pticulari alr i ulsl. nā i demstratione pticulari mediū est ꝑm sbm. ut p triāgulū demstrat hīc tres pticulr de ysochele. sed in demstratiōe ulsl mediū est cā inherētie passiōis i sbo. ad inuestigādū aūt hāc cāz multū ualet scire ꝓblemata. & quō demstrabilia diūsimode ad inuicē idētitatē hnt. Tria ḡ facit phs i hac pte. qr p° docet uenari mediū i demstratiōe pticulari. 2° ostēdit quō ꝓblema: & quō ea q̄ sūt demstrabilia diūsimode idētitatē hnt. 3° ex eo qd̄ dixerat accedit ad ostēdēdū quō iueniēdū sit mediū i demstratione ulsl. 2ª ibi [Eadē aūt ꝓposita.] 3ª ibi [De cā aūt cuius est cā.] ¶ Propter ꝑm̄ sciēdū q ut ꝑmo dicebat mediū i demstratiōe pticulari est ipm sbm. sed sbm aliqn ē vniuocū aliqn analogū. & vniuocū est duplr. qr aliqn est noiatū. aliqn inoiatū. Tria ḡ fac ꝑm q triplr docet de mstrare pticulr. qr p° docet ꝗ p mediū vniuocū noiatū. 2° p mediū vniuocū inoiatū. 3° p mediū analogum. 2ª ibi [Nūc qdē igit.] 3ª ibi [Ampli̇ alī modus.] [Circa p̄m tria fac. qr p° fac qd̄ dcm̄ est. 2° qd̄ dixerat declat p exēplū. 3° suū dictū disponit p termios. 2ª ibi. [Ut si aialia sint.] 3ª ibi. [Sit aūt aial.] [Dic ḡ] [ut hēamus aūt eligē ꝓpositū] [ad demstrandū pticulr q̄cūq; ꝓposita] [opz decisiones & diuisiones] [sup. facē] [& opz su.] [fic aūt eligē sbm cōe gen̄ oiuz] [extītiū sub illo genē.] ¶ Notādū aūt documētū datū i ꝗ ꝓistē. q si uolum̄ demstrare tres pticulr de ysochele. & de scalenone & de hī spēb̄ triāguli debem̄ accipe cōe gen̄ qd̄ ē sbm istī passionis i quo cōi gīe sūt oia qb̄ ꝓtigit ista passio. ut si hāc passionē videm̄ cōpetē ysocheli siue egcruri eglatero & scalenoni. debem̄ videē qd̄ est illd̄ cōe gen̄ i q̄ ꝓueniūt oia ista. est aūt illd̄ cōe triāgulus: qd̄ est sbz istī us passionis. hito aūt ꝗ cōi ut hīto triāgulo siue habito hī sbo: iā hēm̄ mediū ad demstrandū pticulr. hī aūt mediū siue hī sbm debem̄ diuidē & ēt sbdiuidē. & hoc appellat ipse decisiones & diuisiōes facē. diuidēdo eni triāgulū i suas ptes sbiuas & iterū ēt illas ptes sbiuas diuidem̄ i alias ptes sbiua si sūt ulterī̄ diuisibiles. & tūc p ꝗ cōe sbm ut p triāgulū demstrabim̄ hīc tres pticulr de q̄libet pte hui̇ sbiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si aialia sint q̄ ꝓsiderant: q̄lia oi aiali i sint. Acceptis aūt his reliq̄rū oiuz q̄lia ihereant: ut si hec est anis q̄lia oium ihereant ani. & sic sp ꝓrio. manifestū eni ē: qm̄ hēbimus iā dicē pp qd isūt iherētia his que sūt sub cōi: ut pp qd hoi aut equo insunt.

¶ Qd̄ dixerat declarat p exēplū. d. [Ut si aialia sūt siue sint que ꝓsiderant.] [i. q̄ ꝓsiderāda sūt ut de eis aliq̄ demstrent sup. accipiēda sūt] [q̄lia isūt oi aiali] [utputa sōnus & vigilia] [acceptis aūt his reliquoz oi q̄lia ihereant] [sup. manifestū erit. q. d. q acceptis his q̄ isunt oi aiali. tūc p aial manifestū erit q̄lia isūt oi reliq̄ruz sup. ꝓtētoz sb aiali. ut si somn̄ & vigilia iest oi aiali manifestū erit p aial q̄lia isūt oib̄ reliqs q̄ sūt sb aiali. qr manifestū erit q eis iest somn̄ & vigilia. Ad ꝗ aūt sciēduz debēt accipi q̄ de ꝓrio diuidūt aial & postea alia q̄ diuidūt hī diuidētia. vñ sbdit. [ut si hec est anis] [q̄ ē cōtēta sb aiali. & q̄ de ꝓrio diuidit aial sup. manifestū erit] [q̄lia iherētia oi aui.] [q eni scit q̄lia isūt oi aiali scit q̄lia isūt oi aui. & sbdit] & sic semp isūt aiali ꝓrio. [q. d. q diuidēdo aial p ꝓria diuidētia. & illa p alia ꝓrima p id qd̄ iest oi aiali. manifestū erit q̄ semp aiali ꝓrio. i. et qd̄ de ꝓrio diuidit aial isūt: qr sic ꝓcedēdo semp p ꝓrima diuidētia semp p cōe supī manifestū erit q̄lia isūt i feriorib̄. vñ sbdit q [manifestū est eni qm̄ iā hēbim̄ dicē pp qd iherētia sūt his q̄ sūt sb cōi] [utputa sb aiali] [ut pp qd isūt talia iherētia hoi: aut equo] [q̄ sunt sub aiali.] ¶ Notādū aūt q si accipim̄ somnū & vigilia q̄ isūt oi aiali sciēdo q̄lia isūt oi aiali. ut qr isūt ei somnus & vigilia: sciem̄ q̄lia isūt oib̄ his q̄ sunt sb aiali. qr sciem̄ eis iē sōnū & vigiliā. diuidem̄ eni aial p ꝓria diuidētia utputa p uolatile & aq̄ticū & terrestre: & trestre aial p ꝓria. utputa p gressibile & reptile. & gressibile p ꝓria:

utputa p hoiez ⁊ equū. ⁊ sic faciēdo diuisiōes ⁊ sbdiuisiones. siue diuisiones ⁊ decisiōes. i. diuisiones magnas ⁊ puas demrabimus pticulr p b mediū aial: qd est cōe sbm. hāc passionē. s. somnū ⁊ vigiliā ieē oib⁹ reliqs. i. oib⁹ sub aiali ꝓtētis. ¶ Mōn^m ēt q ꝓtēta sb aiali dūr reliq. i. p diuisionē relicta. naz b mō fit talis demratio diuidēdo cōe sbm. ⁊ p h⁹ cōe sbz de reliqs. i. de relictis ⁊ de hitis p diuisionē demrabim⁹ h⁹ passionē cōem. sicut ḡ est demratio pticularis. ois triangulus hēt tres. ysocheles uel qlibet alia spēs triāguli est triāgulus. ergo ⁊c. ita est demratio pticularis si dicat. oē aial sōnet equ⁹ hō ul qcūq; alia spēs aialis ē aial ḡ ⁊c. ¶ Dubita ret forte aliqs. quō aliq̄ sūt pria aiali. ⁊ quō q̄ isūt aiali p us isūt primo. ¶ Dōm q magis pria ⁊ magis remota i gīe pñt accipi. uel fm ordinē rōnis. uel fz ordinē rei. fm ordinē rōnis q̄to ꝓtēta sub gīe sunt magis ulia tāto magis de pria diuidūt gen⁹. ut si aial diuidit p uolatile ⁊ nō uolatile tanq̄z p dias magis ulies. ⁊ si qlibet hoz diuidat p dias alias q̄ non erūt ita ulies. dīe pme q̄ sūt magis ulies magis de pria diuidēt aial q̄z dīe scde q̄ sūt magis pticulares. passio ḡ iherens oi aiali demrabit pticulr p aial. p⁹ de primis diuidētib⁹ ⁊ postea de alijs. 2⁹ mō pōt accipi primū ⁊ remotū fz ordinē rei. fm quē modū dicim⁹ formas esse fīē nūos. ita q sicut nunq̄z repiunt duo nūi diūsarū spērum eq̄les fm vnitates. qz semp sūt plres vnitates in vno q̄z in alio. sic nunq̄z repiunt due spēs sb eodē gīe eq̄les fz pfectiones: qz semp pfecti⁹ refuat nā gīlis in vna spē q̄z i alia. fīē ḡ si uellem⁹ ordinate descēdē fm ordinē rōnis p us descēderem⁹ a gīe i magis coia ⁊ postea i minus ⁊ passionē cōpetētē toti gīi p ipm gen⁹ tanq̄z per mediū p us, pbarem⁹ de magis coib⁹: ⁊ postea de min⁹. sic si uellem⁹ descēdē fm ordinē rei p us descēderem⁹ i spēz pfectiorē: ⁊ postea i min⁹ pfectā. ⁊ sic deinceps. ⁊ passio cōpetēs toti fm hūc ordinem prius, pbaret de specie pfectiori. ⁊ postea de minus perfecta. ⁊ sic deinceps. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit aūt aial i q̄. a: b. aūt iherētia oi aiali. i qb⁹ aūt sūt. c. d. e. sint q̄dā aialia. mānifestuz igit est pp qd ē. b. i. d. pp. a. eni. sitr aūt ⁊ in alijs. ⁊ semp in alijs deorsum eadē rō est.

¶ Disponit suū dcīn p termios. d. ⌊ Sit aūt aial i q̄uo. a b. aūt iherētia oi aiali ⌋ utputa somn⁹ ⁊ vigilia ⌊ i qb⁹ aūt ⌋ sup. sūt talia iherētia. ⌊ sint. c. d. e. q̄dā aialia. manifestū ē igit ⌋ sup. p demrationē pticularez ⌊ pp qd est b. ⌋ i. passio iherēs ⌊ in. d. ⌋ i. i aliq̄ qd ē sb aiali ⌊ pp. a. eni. ⌋ i. pp aial. nā i tali demratiōe pticulari ipm aial sue ipm sbm erit mediuz. ⁊ p ipm aial demrabit passio de. d. i. de ꝓtēto sb aiali. Et sbdit q ⌊ sitr aūt ⁊ i alijs ⌋ q. d. q sic demratū ē p aial q. b. passio iest. d. i. ꝓtēto sb aiali: utputa uolatili. sitr ostēdet q isit alijs ꝓtētis sub aiali. ut q isit. c. ⁊. e. utputa aq̄tico ⁊ terrestri. ⁊ subdit q ⌊ semp ⁊ i alijs deorsuz eadē rō est ⌋ utputa si diuideret aial uolatile aq̄ticū ⁊ terrestre p dias magis deorsum. i. magis iferiores eadē rō utiq; eēt qz de oib⁹ talibus posset pbari hec passio. b. utputa somn⁹ ⁊ vigilia. per hoc mediū qd est aial. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nūc qdē igit fm ea que sūt assignant cōmunia noia dicim⁹. opz aūt nō solū noia ꝓsiderare. ⁊ si aliqd aliud accipiat eē cōe accipiētes siue b aliqb⁹ ihereat ⁊ q̄lia hec sequent ut cornua hñtia hēre uētres non utrobiq̄z eē dētes. Ite cornua hēre sequit quedā. Manifestū eni est pp qd i illis qd dicit, ppter idē sunt qd cornua habent.

¶ Dōcet demrare p mediū vniuocū inoiatū. d. q ⌊ nūc qdē igit. fm ea q assignant oia noia coia dicim⁹. ⌋ i. fz ea que nūc dicim⁹. uel q̄ nūc dixim⁹ oia coia sbta q̄ sic assignant sūt noia. i. sūt noiata. ⁊ sbdit q ⌊ opz aūt nō solū ꝓsiderare ⌋ sup. coia ⌊ noiata: sed ⁊ si aliqd aliud accipiat cōe ⌋ sup. inoiatū ⌊ accipiētes. ⌋ i. debem⁹ accipe ⁊ ꝓsiderare ⌊ si aliqb⁹ ⌋ sup. talib⁹ coib⁹ inoiatis ⌊ ihereat hec. ⌋ i. aliq̄ passio. ⌊ ⁊ ⌋ sup. debem⁹ ꝓsiderare ⌊ q̄lia ⌋ sup. diuidētia. ⌊ uel q̄les ⌋ sup. ptes sbiue ⌊ sequatur hec. ⌋ i. talia coia inoiata. ⁊ ponit ex^m. d. ⌊ ut cornua hñtia. ⌋ i. b cōe inoiatū q oē aial hñs cornua. sup. hēt has passiones. vz ⌊ hīe uētres duos. ⁊ nō hīe dētes utrobiq̄z. ⌋ i. i utraq̄z mādibula. hñt eni talia aialia dētes i maxilla iferiori sed nō hñt dētes i maxilla supiori ⁊ sbdit ⌊ itē cornua hīe. ⌋ i. b eē inoiatū qd est hñs cornua ⌊ sequunt. ⌋ i. sūt sub eo. ⁊ sūt iferi⁹ ad ipz ⌊ q̄dā ⌋ ptes sbiue. utputa ceru⁹: bos: ⁊ h⁹ aialia q̄ hñt cornua ⁊ sbdit q ⌊ manifestū est eni pp qd illis ierit qd di. ⌋ vz pp qd talib⁹ aialib⁹. ut ceruo ⁊ boui ⁊ alijs sil⁹ inest nō hīe dētes utrobiq̄z. ⁊ hīe duos uentres. ⌊ pp id. s. q hñt cornua. ⌋ i. pp cōe inoiatū qd ē hīe cornua. ¶ Motādū q oē qd nescim⁹ noiare vno noie: sed noiam⁹ ipz p circūlocutionē di inoiatū. aial ḡ hñs cornua est qdā cōe. ⁊ hēt sub se multa iferiora. attā istud cōe est inoiatū. qz nescim⁹ noiare vno noie qd est tale fīē noiamus oē uolatile vno noie. utputa si dicam⁹ ipm eē auē ⁊ oē aq̄ticū forte noiam⁹ vno noie. utputa piscē. nō autē scim⁹ noiare vno noie oē aial cornutū. iō di tale cōe eē inoiatū. ¶ Motādū ēt q si aial cornutū est, ppzium sbm hui⁹ passiōis. vz dualitas uētrū ⁊ carētie dētiū in mādibula supiori. demrabit pticulr p b cōe sbm qd ē aial cornutū q̄libet p̄dictarū passionū de q̄libet ꝓtēto sub tali cōi sbto. fīē ḡ in coib⁹ noiatis si q̄rerēt pp quid ysocheles hēt tres. rn̄det qz est triāgulus. nā ysocheles hēt tres p triāgulū. triāgulus aūt nō p aliud sbm. sic se hēt ēt in coib⁹ nō noiatis. ut si aial cornutū est, ppziuz sbm p̄dictarū passionū. vz dualitatis uētrū ⁊ carentie dētiū oib⁹ alijs ierit p ipm. ceru⁹ ḡ ⁊ bos ⁊ alia q̄ sūt sb b cōi aiali inoiato. vz sub aiali cornuto hēbūt p̄dictas passiones pp id qd hñt cornua. i. pp id q sūt aial cornutū. ¶ Motādū aūt q sequel asseq vnū aliud pōt itelligi dupl⁹. uel fm ꝓñtia. ⁊ sic supiora sequunt ad iferiora. ut aial seqtur ad hoiez: qz ualet. hō ḡ aial nō eō. ⁊ b mō seq nō est eē posteri⁹ sed eē p us iuxta illā diffōnē datā in libro p̄dicamētoz. q illō est p us a quo nō ꝓñtia. alio mō pōt accipi seq fm posterioritatez: ut idē sit seq q eē posteri⁹. ⁊ sic iferiora sequunt supiora qz sūt posteriora illis. lra ḡ supi⁹ hita q debem⁹ eē accipiētes q̄lia hec sequunt pōt exponi dupl⁹. debem⁹ eniz accipe q̄lia. i. q̄les ptes sbiue sequat hec. i. coia inoiata ⁊ tūc q̄lia erit casus noiatiui. ⁊ accipiet seq, put idem est q eē posteri⁹. alio mō pōt exponi q debem⁹ accipe q̄lia. i. q̄les ptes sbiuas hec coia inoiata sequunt. ⁊ tūc li hec erit casus noiatiui. ⁊ accipiet ibi seq, p ꝓseq fm ꝓñtiā, put supiora sequunt ad iferiora. utrobiq̄z tamē semp erit idē sensus. vz q debem⁹ accipe si aliqb⁹ coib⁹ inoiatis ihereat. hec. i. aliq̄ passio. ⁊ postea debem⁹ videre q̄les. i. q̄s ptes sbiuas hñt illa coia inoiata. qz his visis poterim⁹ illā passionē demrare pticulr p h⁹ coia inoiata de illis ptib⁹ sbiuis. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō hñs cornua sit p se sbm istarū passionū. vz dualitatis uētrū ⁊ carētie dētiū in supiori mādibula. ¶ Dōz q in nālib⁹ aliq̄ sequunt ex fine aliq̄ q̄si ex ꝓditiōe materie. dicim⁹ enim q nā est sagacissima. ⁊ dicim⁹ q nā sapiēter agit. ⁊ nō est iteligēdū q ipsa nā cognoscat. sed oia ista referēda sunt ad artē diuinā ex qua sūt oia nālia ordinata. vñ ⁊ Lōmē. in. 12. meta^ce. vult q natura nō agit nisi rememorata ex supiorib⁹ cāis que dicūtur intelligētie. ⁊ oia ista ut ibidē dicit pueniūt ex vna

arte ꝑncipali q̃ ē ipsi⁹ vel. debem⁹ g̃ imaginari nām to tā ordinatissimā eē. ⁊ in oib⁹ suis actiōib⁹ q̃ztū pose est ordinatissime se hīe. aialia g̃ hūtia cornua nō hūt dentes q̃si ꝑter ꝓditionē māe. nā nutrimētū qd̄ dz ire i dētes uadit i cornua. vñ h⁹ demratiōis mām uel defectū māe assignabim⁹ cām. deficit enī mā ⁊ nutrimētū dentiū pp mām ⁊ nutrimētū cornuū. ⁊ ide ē q̃ dētes non deficiūt i utraqz maxilla: sz i supiori ex qua pte sūt cornua. deficiūt enī talib⁹ aialib⁹ dētes i supiori mādibula. pz g̃ quō aialia cornuta sequit hec passio. vz carētia dētiū cui⁹ passiōis ꝓsecutio reducet q̃si i cāz mālē. alia aūt passio vz dualitas uētrū reducit i cām finalē: ut qa talia aialia pp carētiā aliq̃lē ⁊ defectū dētiū nō pñt bene ꝓterē cibū igeniauit nā q̃ hīent duos uētres. vnuz ad mollificādū cibū nō ꝓtritum ⁊ masticatū: ⁊ aliū ad digerēdū. oia enī talia aialia ruminat. nam p⁹ icōplete masticāt cibū quē icōplete masticatū ꝓjciūt in uētrez mollificatiuū. postea iterū h⁹ cib⁹ icōplete masticat⁹ ⁊ i uētrē mollificatiuū ꝓfect⁹ redit ad os ⁊ ibi iterū masticat. ꝑ enī ē ruminare cibū icōplete masticatū iterū masticare. iacēt enī h⁹ aialia cū ruminat: ⁊ cū genu posteriorīs cruris cōprimūt sibi uētrē mollificatiuū. ex qua compssiōe cib⁹ ibi exñs icōplete masticat⁹ redit ad os: ubi cōplete postea masticat: ⁊ ibi cōplete masticat⁹ mittit in uētrē aliū. vz in digestiuū qui dī stomacus. dualitas g̃ uētrū cōpetit talib⁹ aialib⁹ pp hūc finē ut meli⁹ possint digerere cibum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ ali⁹ modus est ꝓz analogū eligē. vnū enī accipe nō est idē q̃ uocare sepion ⁊ spinaz ⁊ os. sunt aūt que sequunt ⁊ hec tanq̃z vna natura huiusmodi existente.

¶ Docet demrare p mediū analogū. d. q̃ Ampli⁹ alius modus eligē. sup. mediū. ꝓm analogū. i. ꝓm analogiā. ⁊ ꝑdit q̃ vnū enī ⁊ idē. sup. ꝓm gen⁹ uł ꝓm spēz nō ē accipe qd̄ opz uocare sepion ⁊ spinā ⁊ os. hec enī tria vz sepion qd̄ ē qdā neru⁹ ad sustinēdū mollicie carnis. cuiusmodi neruū hūt ūmes: ⁊ spinā quā habēt pisces: ⁊ os siue ossa q̃ hūt aialia alia dicunt ꝓm analogiā respectu harū passionū q̃ fūt uestiri carnib⁹ ⁊ sustinere mollicie carniū. nō enī ꝓm idētitatē giīis nec spēi cōpetūt ista his trib⁹. ió dicunt talia i ꝑ nō eē idē nec giīe nec spē: sz ꝓz analogiā. sustinē enī mollicie carnis p⁹ cōpetit ossi: deide spine. ⁊ ultio sepioni. ⁊ subdit q̃ sūt q̃ ꝓsequunt hec. i. sūt aliq̃ passiōes q̃ ꝓsequūtur ista tria. tanq̃z vna nā exīte hi⁹. i. ꝓm quādā analogiā. q̃dā enī passiōes: utputa uestiri carnib⁹: ⁊ sustinē mollicie carnis sequunt ista tria pp vnā nāz. i. pp vnū aliqd: ut pp duritie q̃ existit i eis hi⁹. i. ꝓm analogiam. molle enī nō sustinet nisi p durū. durities enī repit i oibus his trib⁹. sed analogice. qz ꝓmo repit in osse. deinde in spina. ⁊ ultimo in sepione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eadē aūt ꝓposita sūt que qdē idē medium hūt ampli⁹: ut qm̄ oia ꝓtrarius status.

¶ Determiat quō dīūsimode aliq̃ ꝓblemata ꝓposita uł aliq̃ ꝓblemata demrabilia hūt ad iuicē idētitatē ⁊ vnitatē. ió duo fac̄ ꝓz q̃ duplr oñdit q̃ ꝑ possit ꝓtigē. naz p⁹ oñdit ꝑ qz hūt idē mediū. nā illa dicunt eadē talia q̃ hūt idē mediū. 2⁹ ostēdit talia eē eadē. nō qz hēant idē mediū oino: sed qz hūt mediū ꝑ medio. ꝑ. Alia aūt ex eo. Circa p⁹ duo fac̄: qz p⁹ ostendit quō talia hūt idētitatē pp idētitatē medij. 2⁹ declarat quō ipsa idētitate medij pñt hīe dīūsitatē. ibi. Hoz aūt q̃dā. Dicē g̃ q̃ eadē aūt ꝓposita sūt. i. ꝓblemata ꝓposita sunt eadē q̃ qdē idē hūt mediū. ⁊ ꝑdit q̃ ampli⁹ sup. idē hēt mediū ut qm̄ oia sūt ꝓrij stat⁹. q. d. q̃ illa sūt eadē ꝓblemata q̃ idē hūt mediū: ⁊ ꝓblemata ꝓposita de osse spina ⁊ sepione sūt eadē: qz sūt illa q̃ idē hūt medium: ut oia hūt ꝑ mediū cōe: qm̄ sūt ꝓrij stat⁹. ¶ Notādū aūt q̃ ut dixim⁹ mollicies carnis nō sustinet nisi p ꝓriū: vz p duritie. oia g̃ ꝑdicta tria sūt ꝓrij stat⁹. i. ꝓriū hūt statum ad mollicie carnis: qz omnia ꝑdicta tria hūt quādā duritie. ūmis enī nō ē tot⁹ caro: sed hēt i se quēdā neruū extēsuz p totū q̃ dī sepion ad sustinendū mollicie carnis. hēt g̃ ille neru⁹ siue ille sepion i se quādā duritie. sic ēt spina ⁊ os in tali duritie ꝓueniūt. ꝓblemata g̃ de oib⁹ his trib⁹ sunt aliquo mō eadē. qz q̃dāmō hūt idem cōe medium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoz aūt q̃dā q̃ē sūt eadē q̃cūqz habēt dīias ex quo alioz aut alr sunt: ut pp quid echo: aut pp qd appet: ⁊ pp quid yris. oia enī hec idē ꝓpositū sunt genere. oia enim repcussio sunt: sed specie altera.

¶ Ostēdit q̃ h⁹ ꝓblemata q̃ sūt eadē pp idētitatē medij i ipsa idētitate medij hūt quādā dīūsitatē. qz nō habēt idē simplr ut idē mediū spē. sz idē giīe. uł idē analogia ió ait q̃. hoz aūt. i. de nūo hoz ꝓblematū q̃ sūt eadē. q̃dā sūt eadē q̃cūqz hūt dīias ex quo. i. ex qb⁹ differētijs. alr aūt sūt alioz. i. p q̃s dīias h⁹ media eadē ꝓm dīūsa dīūsimode se hūt. ⁊ ponit exēpluz ut pp qd echo sup. fit aut pp qd appet idolū. i speculo. ⁊ pp qd yris sup. appet i nubib⁹. oia enī hec sūt idē ꝓpositum uel ꝓblemata ut hēt alia trāslatio. giīe oia enī sūt repcussio. i. oia ista tā echo q̃z imago i speculo q̃z ēt yris fiūt ex eadē cā giīe. ut ex repcussione. i. ex reflexiōe. sed spē alteta. i. sed hui⁹ cā ē altera spē: qz nō ē eadē reflexio ꝓz spēz p quā fiūt oia illa tria. qd̄ quō fit i qōne patebit. ¶ Notādū aūt q̃ ꝓm aliā trāslationē lra pcedēs nō ē referēda ad illa tria. vz ad os spinaz ⁊ sepion. sz ad hec tria. vz ad echo. ad idolū i speclo. ⁊ ad yridē. multū enī dīūsificat alia trāslatio a nra. sic enī hēt lra alia. eadē aūt ꝓblemata sūt hec qdē eo qd̄ idez mediū hēant utputa qm̄ oia antipistasis. i. oia sūt ꝓrefistētiā. vñ ubi nos hēm⁹. ampli⁹. alia lra hēt. utputa. ⁊ ubi nos hēm⁹. ꝓrij stat⁹. alia lra hēt. antipistasis. ꝓm ꝑ g̃ expōēt lra q̃ oia hec dicēda sūt eadē ꝓblemata. qz hūt idē mediū ⁊ eādē cām. tā enī echo q̃z idolū i speculo q̃z ēt yris fiūt p eādē cāz. vz p ꝓrefistētiā. i. p reflexionē. nā nunq̃z fit reflexio nisi qz iuenit ꝓriā resistentiaz. ¶ Notāduz ēt q̃ q uellet posset utraqz referri ad oia. nā tā ꝓri⁹ stat⁹ q̃z ꝓrefistētia pñt referri ad os spinam ⁊ sepion: ⁊ ad echo: ⁊ ad idolū i speculo ⁊ ad yridem. os enim spina ⁊ sepion pp vnā ⁊ eādē cām sustinēt mollicie carnis. qz hūt ꝓriū statū ad mollicie. ut qz sūt dura uel cā hui⁹ ē. ut ió sustinēt mollicie carnis. qz ꝓ refistūt h⁹ mollicie i supponēdo ipsam. Pñt ēt hec referri ad alia tria. nā echo ⁊ idolū i speculo ⁊ yris fiūt pp ꝓriuz statū. nā cū fiāt p ꝓriū motū. qz fiūt pp reflexionem. qz opz eē ꝓriū statū ⁊ ꝓriū terminū ubi ē ꝓri⁹ mot⁹ possumus oiuz istoz assignare vnā cōez cām hīe ꝓriū statū. quō aūt possit assignari cois cā ꝓrefistētia pz. imaginabimur enī q̃ ꝑus fit mot⁹ aeris uel multiplicatio spēi ad speculū: uel emissio radioz solariū ad nubē adsam. ⁊ postea p ꝓrefistētiā talia reflectunt ⁊ ꝓflexa hūt ꝓriū motū: ⁊ ꝓriū statū: ⁊ ꝓriū terminū pp q̃ oia aggiūant p dicta tria. ¶ Dubitaret forte aliqs quō reflexiones p q̃s giīant ꝑdicta tria nō sunt eadem spē. ¶ Dōm q̃ reflexiones per q̃s generant ꝑdicta tria vno mō differūt giīe. alio mō differūt specie. nam echo qui est sonus aggeneratus ex reflexione aeris: sicut apparet dum loquimur supra puteum: uel cum logmur sub aliqua uolta ubi iterū reflectit uox: ⁊ vi nob eādē uocē audire quā ꝓtulim⁹. illa g̃ uox aggiūata ex tali reflexione aeris uocat echo. ipellim⁹ enī aerē loquēdo: q aer repulsus cuz ꝓtigit ad uoltā uel ad aliqd̄ obstaculū ꝓcauū pp ꝓrefi

stētiā reflectit: sic̄ pila ad pietē ipulsa pp ꝓresistētiā pietis reflectit in ꝓriū ⁊ ꝓ mouet. aer ḡ sic ꝓflex⁹ ⁊ in ꝓriuz mot⁹: qz mot⁹ reflexionis est filis motui ipulsiōis gnat filem uocē ⁊ facit echo. Idoluz aūt appet i speculo: qz multiplicat filitudo faciei usqz ad supficiez speculi. ibi aūt pp ꝓresistētiā speculi fit reflexio: ⁊ fit mltiplicatio filitudis faciei in ꝓriū: ita q̄ p̄ma multiplicatio filitudinis fuit a facie ad speculū. 2ª multiplicatio est p reflexionē in ꝓriū. vz a speculo ad faciē: ita q̄ filitudo faciei p talē reflexionē recipit in ipo oculo: ita q̄ hō videt ppriā faciē p speculū: qd̄ nō posset eē nisi in oculo suo recipet filitudo ppe faciei. Hui⁹ aūt filitudo non posset ibi recipi p h⁹ multiplicationē in directum: qz talis multiplicatio in directū icipit a re visa. nō aūt termiatur ad ipsam. cū ḡ receptio filitudis rei vise p̄m q̄ h⁹ nō icipiat ab oculo sed terminet ad ipm opz multiplicationē talē fieri p reflexionē. imo qz ipse oculus videt seipm p speculū oculus erit res visa ⁊ res videns. ut est res visa ab eo icipit multiplicatio spēi: ut est res videns h⁹ multiplicatio terminat ad ipm. q̄ aūt rect⁹ mot⁹ incipiat ab aliquo termio ⁊ reūtat ad ipm ß nō poterit eē nisi sit mot⁹ reflexus. Appentia ḡ idoli in speculo fit reflexione sic et appentia yridis p reflexionē fit. naz radij solares cū ptingūt ad nubē roridā ibi reflectunt ⁊ reflexi gnant colores yridis. vñ ⁊ si aq̄ de alto distillatiz caderet: sic appet de aliqb⁹ fontib⁹ q de alto cadūt in lapides: tūc qz multe guttule p talē casum in altū reuertunt cū ad illas guttulas ptigūt radij solares ex reflexione illoꝝ radioꝝ ad illas guttulas aggnant colores yridis. he ḡ reflexiones vno mō nō sūt idē gne. naz reflexio aeris p quā gnat echo fit p motū localē. mot⁹ localis q est realis mot⁹: ut qz est mot⁹ ad sitū nō ē idez gne cū motu p quē appet idolū in speculo ⁊ yris q nō sūt ppe mot⁹: nec sūt qd reale: sed qd itētionale. nā h⁹ mot⁹ nihil est aliud qz multiplicatio filitudinū itentionaliū. Alio mō h⁹ reflexiones pñt dici nō differre gne nā cū ipso motu locali aeris itētionalr fit son⁹: ita q̄ i oib⁹ his reflexionib⁹ est q̄dā multiplicatio itētionalis ⁊ q̄tū ad ß oes isti mot⁹ sūt q̄dāmō idē in gne. nō est aūt idē spe: qz sic mot⁹ ad formā recipit spēz ex forma ad quā est. pp qd̄ dealbatio ⁊ denigratio sūt mot⁹ eiusdē spēi. sic et multiplicationes itētionales pñt dici recipere spēm p̄m itētiones que gnant p tales multiplicationes: uel qz nō est eadē itētio q̄ gnat cū fit echo: ⁊ cū appet idolū in speculo: ⁊ cū fit yris. iō tales reflexiōes nō sūt eedē spe: imo et nō sunt eedē gne loq̄ndo de gne ppinq: ꝛz possint dici eedē gne: loq̄ndo de gne remoto qz oes sūt itētiōes q̄rūdā q̄litatū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Altera aūt cā ex eo q̄ mediū qd̄ sub alterū mediū est differunt ppositoꝝ: ut pp qd nilus finiēte mēse magis fluit pp id qd̄ uernioꝝ finiēs mēsis. pp qd aūt uernioꝝ finiēs mēsis: qm̄ luna deficit. hec qdē enim sic se habent ad inuicem.

¶ Determiat de idētitate pblematū put pblemata sunt eadē: nō qz oino hēant idē mediū: ꝛz hñt mediū sub medio. d. q̄ [alia aūt ppositoꝝ] [siue pblematū] [differt] sup. ⁊ sūt eadē [ex eo q̄ mediū qdē est subalternatuz] ut qz vnū mediū est sub altero medio. ⁊ ponit exēpluz d. [⁊ pp qd nilus finiēte mense magis fluit] ⁊ subdit [pp id qd̄ vnioꝝ] [i. humidioꝝ est] [finis mēsis.] ⁊ subdit [pp qd vnioꝝ] [i. humidioꝝ est] [finis mensis. pp id qd̄ luna deficit.] ⁊ ꝛbdit q̄ [hec qdē] sup. pblemata ppositā [sic se hñt ad iuicē] q̄ vnū mediū est sub altero medio. uel q̄ cā vni⁹ est sub cā alteri⁹. augmētatiōis eni nisi in fine mēsis cā est maioꝝ humiditas circa finē mēsis: ⁊ cā maioris humiditatis circa h⁹ finē est defect⁹ lune. ista ḡ duo pblemata. vz pp qd i fine mēsis crescit nilus. ⁊ pp qd in fine mēsis crescūt humida reducunt in vnā cām. vz in defectū lune: nō tñ eodē mō: ꝛz mō subalternatiuo: qz vnū reducit p aliud. nā augmētū nili reducit in defectū lune tanq̄z in cām p augmentū humidi: ⁊ ß appellat hīc mediū sub medio: hec ḡ pblemata sic se hñt ad iuicē: qz aliq̄ mō sūt eadē: aliquo mō diūsa. ¶ Dubitaret forte aliqs quō defect⁹ lune ē cā augmēti humidi. ¶ Dōm q̄ p̄m quosdā defect⁹ lune iō est cā augmēti humidi. qz luna hēt dñiū sup hūida: iō deficiēte lumine lune ex ß augmentant humida. qz cōmouent uapores. sed hec vi eē rō i ꝓriū. nā q̄ luna hēt dñiū sup humida. iō crescēte luna crescūt humida. iō videm⁹ q̄ aialia hñtia testā cuiusmodi sūt cācri. qz eoꝝ suba ꝓnstit in q̄dā humiditate pleniores sūt cū luna est plena. pp ß possum⁹ dicē q̄ aliq̄ sūt humida q̄ de leui ꝓsumunt a sole sic sūt uapores i altū eleuati. iō i estate nō ita frequēter pluit sic in hyeme: nō q̄ nō eleuant uapores humidi in estate: ꝛz qz pp uehemētiā caloris solis ꝓsumunt uapores eleuati ⁊ deficcant q̄ nō pñt ad ß puenire ut faciāt pluuiā. aliq̄ aūt sunt humida que nō ita de facili ꝓsumunt a sole. ⁊ talia humida crescūt luna exñte plena sic appet de aliqb⁹ pomis. poma eni punica pleniora sunt ꝛ colligant plena luna. ⁊ et aliq̄ aialia ut dixim⁹ de cācris q̄ maxime uerum est de aliq̄ gne cācroꝝ cuiusmodi sūt cācri hñtes vnā rotūdā testā. tales eni cācros rotūdos expimēto dicim⁹ in plenilunio pleniores eē. ꝛz humida illa q̄ de facili cōsumunt a sole in fine mēsis lunaris cū luna ꝓiūgit soli augmētant ⁊ crescūt. vñ magis pluit ceteris paribus cū luna ꝓiūgit soli. qd̄ iō ꝓtigit: nō qz defect⁹ luminis lune augmēt et pluuiā: imo magis hec eēt cā opposita nā ꝛ luna hēt dñiū sup humida deficiēte luna nisi aliqd aliud desit: quātū est tñ ex defectu lumis videntur magis deficē humida. uerū qz luna ꝓiuncta soli pp sui frigiditatē ꝓtēperat calorē solis. pp qd̄ sol non pōt ita ꝓsumē uapores eleuatos. ⁊ iō circa ꝓiūctionē solis ⁊ lune magis cōtigit fieri pluuiā. ⁊ qz forte nilus multū augmētat ex pluuia. iō circa finē mēsis lunaris cū luna deficit. i. cū luna ꝓiūgit soli ille fluui⁹ est vnioꝝ. i. humidioꝝ ⁊ abūdat magis in aq̄s. pōt et ad ß scda cā assignari. nā fluuius ille q̄ dī nilus cū p ptes illas calidas trāseat. vz p ptes egypti. multū est ppingus toride çone: q̄ torida çona describit p̄m exñtiā çodiaci: ß quo çodiaco currūt oes planete. ⁊ qz luna hēt dñiū sup humida in plenilunio in fluuijs illis q̄ sūt ppinq̄ circulo çodiaco eo q̄ directi⁹ mittit luna radios sup tales fluuios exīpsis radijs lunarib⁹ fit magis eleuatio uapoꝝ ⁊ p ꝓs i plenilunio i talib⁹ fluuijs pp eleuationem uapoꝝ factā vtute lune fit magis ꝓsūptio humidi. igit p pter ꝓsūptionē humidi i plenilunio nilus erit pu⁹ circa medietatē mēsis lunaris. ḡ circa finē talis mēsis: qz nō erat tāta ꝓsūptio nilus erit vnioꝝ. i. hūidioꝝ. ¶ Sz adūtēdū q̄ aliō est ꝓsumē humidū simplr. aliud cōsumē humidū i ß. simplr eni luna nō ꝓsumit humidū sed augmētat. ꝛz nō ē icōueniēs q̄ id qd̄ ē cā augmēti simplr fit cā ꝓsūptiōis hui⁹. luna ḡ q̄ ē cā augmēti hūidorū i fluuijs ppinqs çodiaco: qz sup talib⁹ fluuijs directi⁹ mittit suos radios poterit eē cā deficcatiōis. luna eni i suo plenilunio cū maioꝝ vtutē hēt trahēs a talib⁹ fluuijs uapores humidos ad se deficcat h⁹ fluuios nilus q̄ ḡ q̄ est ppinquus çodiaco ß q̄ currit luna ficcioꝝ erit in plenilunio: ⁊ vnioꝝ. uel ut hēt alia translatio hyemalioꝝ. i. humidioꝝ: qz aer ⁊ hyems humida sunt: erit circa finē mēsis lunaris. ¶ Qd̄ ꝛ q̄rat a quo fit talis tract⁹ q̄ luna possit ad se trahē uapores de talibus fluuijs. ¶ Dōm q̄ nō erit h⁹ tract⁹ a calido: sed erit a tota spe. sic eni ferrū mouet ad magnetē: qz aliq̄ virtus est in magnete cōplete que est in ferro incomplete.

pp qd talis tract⁹ est a tota spe. i. a tota ⁊ a cōpleta vtute. vñ dī talis mot⁹ eē sicut icōpleti ad cōpletum. sic qz luna hēt dñiū sup humida est aliq̄ vt⁹ in luna cōplete: quā vtutē ꝑm modū eis possibilē imitant humida icōplete ad actionē. g̃ talis vtutis nō est mirū si cōmouentur ⁊ exalāt humida: ⁊ potissime illa humida sup qbus lunare corp⁹ directi⁹ imittit suos radios. dicem⁹ enim q hīe humiditatē effectiue fiē hēt luna est hīe humiditatē pfecti⁹ ⁊ mō excellētiori q̃z hīe eā formalr fiē hēt aq̄. mot⁹ g̃ humidoꝝ siue tract⁹ humidoꝝ p radios lunares poterit reduci ad tractū factū a tota spe. Pōt ēt ad ꝗ tertia cā assignari. nā ꝗz uariationē lune multum uariant uētī. pñt g̃ aliq uētī flare circa ꝓiūctionē solis ⁊ lune: siue q idē est circa finē mēsis lunaris. nam hic phs de mēse lunari logt: q uētī flātes cōmouēt arenaz ⁊ replēt per harenā cōmotā locū illū ubi nilus intrat mare: ꝓpter qd nilus nō ualēs libere intrare mare iflatur in seipso: ⁊ ex hoc magis abūdat aquis. Hāc autez tertiam cām Linconiensis assignat.

d Et cā aūt ⁊ cuius cā dubitabit aliqs nunqd qñ est cātuz ⁊ cā est: ut si folia fluāt: aut deficit: ⁊ causa deficiēdi ⁊ folia cadendi erit.

¶ Postq̄z phs docuit iuenire mediū p qd demſtat pticulariter qd est ſbm ipsi⁹ passionis. Jn pte ista ut dicebat docet iuenire mediū p qd demſtat ulr: qd ē cā ipsi⁹ passionis. alr eni demſtat hīe tres de ysochele p triāgulus. ⁊ alr demſtat hīe tres de triāgulo p hīe angulū extrinsecū. de ysochele eni demſtat p triāgulū tanq̄z p ꝓpriū ſbm pticulr. de triāgulo aūt demſtat p hīe angulū extrisecū ulr. demſtare g̃ ulr est demſtare p ꝓpriā cām. ex duab⁹ aūt scim⁹ aliqd eē ꝓpriā cām alicui⁹. p⁰ q fit cōsecutio cāti ad cām p se. 2⁰ q vni⁹ cāti sit vna cā. hoc g̃ mō phs dat artē iueniēdi cām ⁊ demſtandi p cām mouēdo qōnē de ꝓsecutione cāti ad cām ⁊ vnitate cāti ⁊ cāe. duo g̃ facit: qz p⁰ mouet qōnē de ꝓsecutione. 2⁰ de vnitate. ibi. Utrū aūt ꝓtigat nō eādē. Circa ꝑmum tria fac: qz p⁰ mouet h⁹ qōnē. 2⁰ adducit h⁹ rōnes ad p tē uerā. 3⁰ distiguit quō cā ⁊ cātū se cōsequunt ⁊ quō nō. 2ª ibi. Ut si h⁹ est. 3ª ibi. Aut ꝓtingit vni⁹ plures. Dicit g̃. De cā aūt ⁊ cui⁹ est cā. i. de cā ⁊ causato. Dubitabit aliqs. nunqd cū est cātū ⁊ cā ē. utez se ꝓsequant: ut si est cātū necesse fit eē cām. ⁊ ponit exēplū. ut si folia fluūt. ab arboribⁿ. aut deficit. i. aut si deficit luna. ⁊ cā erit. i. utrū oporteat eē cām. deficiēdi ⁊ cadēdi folia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut si hi⁹ ē lata hīe folia. deficiēdi aūt terrā i medio eē. si eni nō est: alia aliq̄ erit cā ipsoꝝ. si ꝓo cā sil fit ⁊ cātuz: ut si in medio terra est deficit. aut si latū est foliū folia fluunt. si aūt sic est: simul utiq̄z erunt.

¶ Adducit rōnes ad ptē uerā. Circa qd tria fac ꝗz q tri plr pbat q hec se ꝓsequant. nā p⁰ pbat ꝗ ex eo q cā facit ad eē cāti. 2⁰ ex eo q cā ifert cātū. 3⁰ ex eo q cātū infert cām. 2ª ibi. Et si demſtant. 3ª ibi. Sz qm̄ latis folijs. Dicit g̃. Ut si h⁹. i. si cadēdi folia ē sup. cā lata hīe folia. deficiēdi aūt sup. cā est terrā eē in medio si sic est opz si ē tale cātū q fit talis cā. si eniz nō. i. si ad eē cāti nō sequat eē talē cām aliqua alia erit cā ipsoꝝ cātoꝝ. ſz qz sup. ita fit sil. i. opz q sil fit cā ⁊ cātū. ut si i medio est terra deficit luna aut si latū est foliū folia fluūt. q. d. q posita cā ponit effect⁹ ⁊ ecōuerso. posito effectu ponit cā. ⁊ ſbdit q si aūt sic est sil utiq̄z erit cā ⁊ cātū. ¶ Notādū aūt viz rōnis h⁹ i ꝗ ꝓsistē q nō ē cātū sine cā. nā ponē cātū sine cā est ponē cātū nō eē cātū. si g̃ deficiēdi cā est iterpō. ⁊ si cadēdi folia cā foliū latū. posito defectu opz q ponatur eē iterpō. ⁊ si cadūt folia opz q fit latitudo foliorū q si nō. i. si nō sunt tales cāe cū sint talia cāta aliq̄ alia erit cā istoꝝ cātoꝝ: siue g̃ taliū cātoꝝ sint cāe assignate. siue alie semp oportebit q positis cātis i eē ponant eē cāe. sil g̃ erit cātū ⁊ cā. ¶ Dubitaret forte aliqs. de q̃ simultate logt hic phs cū dicē sil eē cātū ⁊ cām. Dōz q ꝑm aliqs hic logt de simultate tpis. ſz ex ipso exemplo phi repellit h⁹ positio cū phs ponat exēplū de latitudine folioꝝ. d. hāc eē cām cadēdi folia. nec tñ h⁹ cā ⁊ cātū sil sūt qz nō stati cū sint lata folia fit casus foliorū. dicem⁹ g̃ ut ēt alij dicūt q hic phs logt de simultate ꝓsecutiōis ut illa dicant sil eē ꝑm ꝓsecutionē q̃ ꝓūtibilr se ꝓsequunt. talis enim simultas stat cū simultate tpis: ⁊ stat cū nō simultate tpis. nā hīe lata folia ⁊ folio fluē se ꝓsequunt. arbores eni hñtes lata folia folio fluūt ⁊ ecōuerso. ⁊ tñ ista nō sūt sil tpe. qz ꝑus arbores emittūt lata folia ⁊ postea folia fluunt. simultas g̃ siue ꝓūtibilitas ꝓtie stat cū nō simultate tpis ⁊ cū simultate tpis. ut si terra iterponat luna deficit ⁊ ecōuerso. ⁊ tñ sil sūt tpe iterpō terre ⁊ defect⁹ lune. phs g̃ uolens ostēdē de qua simultate logtur cū dixit q cā ⁊ cātū sil sunt: de utrisq̄z posuit exēplū: vz de cātis q̃ sunt sil tpe cū sua cā ut pz in defectu lune q est sil tpe cuz iterpōne terre. ⁊ de folio fluere. qd nō est simul tpe cū emissione folioꝝ latoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sic demſtat per altera. sit eni folia fluē in quo. a. latū aūt foliū in quo. b. vitis ꝓo i quo. c. sic igit in. b. est. a. oē eni latū folium folio fluit: causa aūt est. b. medium.

¶ Adducit scdam rōnē sūptā ex eo q cā ifert cātum. d. Et sic demſtant p altera. i. p se iuicē. qz cā ifert ⁊ demſtat p cātū ⁊ eē. ⁊ p⁰ exegt quō cātū infert p cām. d. fit eni foliū fluē i quo est. a. i. maior extremitas latū foliū i quo. b. i. medi⁹ termin⁹ vitis ꝓo i quo. c. i. vitis ⁊ q̃libet arbor hñs lata folia fit. c. i. fit minor extremitas si aūt sup. sic est i. b. est. a. oē eni latū folium hñs folio fluit hec est maior. i. c. aūt est. b. ois enim vitis est hñs latū foliū. hec est minor. in. c. aūt est. a. ois vitis folio fluit. hec est ꝓclo. Et subdit q cā aūt ē. b. mediū. ostēdit eni hic effect⁹ p cām. mediū enim assū ptū est cā siue hēt rōnē cāe. lata eni folia hīe ut patebit est cā q arbor folio fluat. Tunc g̃ supplenda est rō q si hec cā que est lata folia de necessitate ifert hūc effectuz quiest folio fluere. igit hic effect⁹ de necessitate consequitur ad talem cām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz ⁊ qm̄ latis folijs vitis sit ē pp id q folio fluit demſtare. Sit. d. qdē eni latū foliū e. aūt folio fluē. vitis ꝓo i q. z. i. z. igit est. e. folio fluit eni ois vitis. i. e. aūt. d. oē eni folio fluēs latū est foliū. ois g̃ vitis latū folium est. Causa aūt est folio fluere.

¶ Adducit tertiā rōnē que cōpletiua est scde. pbauit eni rō scda q cā de necitate ifert effectuz. hec aūt tertia rō pbat q effect⁹ de necitate ifert suā cāz. he aūt rōnes sil sūpte faciūt vnā cōpletā. nā si effect⁹ de necitate infert cām ⁊ eē. g̃ effect⁹ de necitate segt ad cām ⁊ eē. Tria aūt fac. qz p⁰ ostēdit q effect⁹ de necitate ifert cām. 2⁰ remouet quādā cauillationē que posset fieri circa ea q̃ dixerat. 3⁰ qdā qd supposuerat pbat. 2ª ibi. Si aūt nō ꝓtigit. 3ª ibi. Qd aūt deficē. Dicit g̃. Sz qm̄ vitis sit latis folijs. i. hēat lata folia est. i. cōtingit demſtare p id q folio fluit. q. d. q sic cā ifert effectū qz lata folia hīe ifert q arbor folio fluat: sic effect⁹ ifert cām: qz pōt ecōuerso fieri demſtatio. vñ ſbdit exponēs

in termis qd̃ dixerat dicēs⌊ſit eni latuz foliū hīe.d.⌋ i.maior extremitas⌊folio aūt fluē.e.⌋i.medi⁹ terminus⌊vitis vo in quo.z.⌋i.minor extremitas.z ſbdit. ⌊Jn.z.igit est.e.ois eni vitis folio fluit⌋hec est mior extremitas⌊in.e.aūt.d.oē eni folio fluēs latū est hñs foliū⌋hec est maior.⌊ois itaqz vitis est latū hñs folium⌋hec est ꝯ.Cōcludit eni latū foliū hīe de vite per B q folio fluit.Cā ḡ ꝯcludit p effectū.z ſbdit q⌊cā aūt est folio fluere⌋cā.i.inferēdi nō eēndi. Luz ḡ effectus sit cā inferēdi cām:z cā sit cā eēndi z iferēdi effectuz. Cā igit z effect⁹ p̃m illationem se ꝯsequunt. p̃m hoc ḡ sunt simul.i.hñt mutuā ꝯnitiā.¶Deinde cum dicit.

¶ Sic ãt nō ꝯtīgit cās eē ad iuicē. Cā eniz p̃us ē eo cui⁹ ē cā.z deficiēdi qdē cā ē i medio terrā eē.Ei⁹ aūt qd̃ est in medio terrā nō est deficē.si igit p cāz demr̃o pp qd est. Qd̃ aūt nō p cām ipsi⁹ qa.qm̃ qdē in medio est cognouit aūt pp qd non.

¶Remouet quādā cauillationē que posset fieri ex dcis dixerat eni q lata folia hīe erat cā q arbor folio flueret. Et postea dixit q folio fluē erat cā q vitis lata folia hīe posset.ḡ ex B qs crederet q effect⁹ z cā sic se hērent q possent ſb ipsis ad iuicē eē cāe.B remouet. naz aliud est eē cā iferēdi:aliō eēndi.cū ḡ dicim⁹ q effect⁹ z cā sunt sibi iuicē cāe:nō est itelligēdū simplr.sed p̃m illationē tm̃.nā effect⁹ est cā iferēdi cām z eꝯ.ideo ait ⌊Si aūt⌋sup.effect⁹est cā iferēdi cām z eꝯ.⌊nō ꝯtīgit⌋sup.pp B effectū z cām⌊eē cās ad iuicē.⌋z ſbdit q⌊cā eni p̃us est eo cui⁹est cā.⌋cū ḡ cā sit por effectu z nō eꝯ simplr z absolute loquēdo cā hēbit rōnez cāe respectu effect⁹ nō eꝯ.nec idē erit modus demr̃andi si p cām iferat effect⁹:qm̃ erit demr̃o pp qd. z si fiat eꝯ. qm̃ tūc erit demr̃o qa.iō ſbdit q⌊z deficiendi qdē cā est in medio terrā eē.ei⁹ aūt qd̃ est in medio.terrā⌋eē⌊nō est⌋cā ipm⌊deficē.⌋z ſbdit q⌊ḡdē igit p cāz demr̃at.⌋siue⌊est demr̃o pp qd est⌋sup.talis demr̃o. ⌊si vo sit⌋sup.demr̃o⌊nō p cāz ipsi⁹ qa.⌋i.erit demr̃o ipsi⁹ qa.ut sup.si p deficē demr̃aret terrā esse in medio ⌊qm̃ in medio q est terra coguit.pp qd aūt est in medio nō coguit.⌋¶Dubitaret forte aliqs:qr nō vl B i cōueniēs aliq̃ duo sibi iuicē cās eē ut sanitas est cā potionis z eꝯ.quocūqz ḡ mō fiat demr̃o siue p positionē iferat sanitas siue eꝯ:semp demr̃o est pp qd.¶Dōm q si bñ attēdamus ad lr̃am phi nō excludit qn qd̃ est cā finalis alteri⁹,possit eē effect⁹ illi⁹ eiusdē in alio gñe cāe:ut puta in gñe cāe efficiētis.hoc eni est spāle de cā finali.nā tota cā q̃re phs negat aliq̃ sibi iuicē cās esse est rōne p̃oritatis:qr cā por est effectu. in his ḡ causis que sunt p̃us eodē mō ipse est tales cās nec in eodez gñe cāe:nec in alio sibi iuicē cās eē.videm⁹ eniz q mā z forma z efficiēs sunt p̃ora suis cātis p̃m eē.z si non tpe:mā.talia eni si accipiant ut p̃pe sunt cāe:nec in eodez gñe cāe:nec in alio sibi iuicē sunt cāe.nō in eodez: qr nō repiunt aliq̃ duo quoꝝ vnū sit mā alteri⁹ z ecōuerso.imo in nullo gñe cāe p̃m idez genus cāe aliqua duo sunt sibi iuicē cā.nec etiā in illis trib⁹ gñib⁹ cārū p̃pe loquēdo de cā nō repient aliq̃ duo ēt in alio gñe cāe q sibi inuicē sint cāe.dicimus aūt p̃pe loquendo de cā:qr mā z forma sunt cā ipsi⁹ cōpositi:cui⁹ sūt ptes eēntiales.mā aūt nō est p̃pe cā mālis forme:qr forma nō hēt mām de qua fiat z forma:lz mām pficiat:nō est tñ ps formalis māe.imo eēntia forme est alia ab essentia māe.eēntia eni forme nō est eēntia māe.nec ps eēntie.sic ḡ loquēdo de cā in his trib⁹ gñib⁹ cārū nō erit reciprocatio.nec in eodē gñe cāe nec in alio.cōpositū eni nec est mā siue māe nec forma nec efficiēs.sic etiam respectu siue forme nullā cālitatez hēt.in solo aūt fine respectu aliarū cārū iueniemus reciprocationē:cuius rō est.qr p̃oritas finis equoce sumit respectu p̃oritatis aliarū cārū.nā alie cāe sunt p̃ores p̃m eē.finis aūt p̃m intētionē.nō est aūt icōueniēs q posteri⁹ in eē sit p̃us p̃m itētionē.pp qd̃ nō est icōueniēs q sanitas que est effect⁹ potionis.z que est posterior ea q̃ztū ad eē q sit cā ei⁹ z sit por ea p̃m itētionē.Duplr ḡ saluabimus dictuz phi.p̃mo qdē uel nō ꝯtingit aliq̃ duo cās sibi esse ad inuicē p̃m aliq̃ gñia cārū si illa gñia cārū iportēt eūdem modū p̃oritatis.qr cū cā sit por effectu: si aliqua duo B mō eēnt sibi inuicē cā:idez eēt p̃us seipso p̃m eūdem modū p̃oritatis.2° mō pōt saluari dictū phi q nō ꝯtingit cās eē ad iuicē.qr nō loquit de gbuscūqz duo B⁹ quocūqz mō sumptis.sed loqt de effectu z cā. effect⁹ eni z cā p̃m q hut⁹ nō pñt sibi inuicē eē cāe.effect⁹ enim ut effect⁹ est nō hēt rōnē cāe nec ecōuerso.potio eni ut est effect⁹ sanitatis nō est cā ei⁹.nā potio est effect⁹ in gñe cāe finalis.si ḡ p̃m hoc eēt cā sanitatis.tunc eēt cā sanitatis in gñe cāe finalis.ḡ p̃m hoc potio z sanitas in eodē gñe cāe ut in gñe cāe finalis eēnt sibi inuicē cāe.qd̃ est incōueniēs.¶Deinde cum dicit.

¶ Qd̃ aūt nō deficē cā sit in medio eē. B B deficiēdi manifestū est. Jn rōne eni ipsius deficē iest qd̃ in medio est. q̃re manifestū est q p B illud coḡscit:B nō hoc p illud.

¶Probat qd̃ supposuerat.supposuerat eni q deficē nō eēt cā iterpōnis.sed eꝯ.iō ait⌊q aūt deficē non sit cā manifestū est⌋z ſbdit.q⌊in rōne eni.⌋i.i diffōne deficiēdi⌊iest q in medio est⌋terra.q.d.q in diffōne ecliplis ponit iterpō terre.nō aūt eꝯ.z ſbdit⌊q̃re⌋su.qr sic est⌊manifestū q p B.⌋i.p iterpōnem terre tanq̃z p cām⌊coḡscit illud.⌋s.defect⁹⌊sed nō B.⌋i.iterpō⌊p illud.⌋i.p defectū sup.coḡscit tanq̃z p cām.¶Notadum aūt q cā quā intēdit hic iuestigare phs est causa passionis.passio aūt cū sit accñs hēt diffōnē per additamēta:ita q aliqd ponit in diffōne passiōis qd̃ nō pertinet ad eēntiā passionis.z illud aliqd dz eē cā passionis illud ḡ p qd̃ diffinit passio:uel est eēntia passiōis.i.exp mēs eēntiā passionis.uel est cā eēntie.si ḡ diffiniretur eclipsis iterpō terre poneret in diffōne ei⁹.si diffiniret iterpō terre eclipsis nō poneret in diffōne ipsi⁹.iterpō ḡ est cā ipsi⁹ z nō eꝯ.¶Dubitaret forte aliqs de eo qd̃ in lr̃a dr q defect⁹ cognoscit per iterpōnē terre nō eꝯ. sed ꝯ.nō solū p cām ducimur in cognitionē effect⁹:sed eꝯ per effectū in cognitionē cāe.¶Dōm q duplex ē mediū cognoscitiuū vnū ex pte rei:aliū ex pte nr̃a quātū est ex pte rei.siē res se hēt ad eē:ita ēt z ad cognosci. dispō eni vniuscuiusqz rei in vitate est sua dispō in entitate.que ḡ nō faciūt ad eē q̃ztū ex pte rei nō faciunt ad cognosci.p̃m B p cām cognoscet effect⁹ nō eꝯ:qr cā facit ad eē effect⁹ nō eꝯ.sed q̃ztū est ex pte nr̃a q male natū sum⁹ ad sciēdū eo q cognitio nr̃a icipiat a posteriori.nō est icōueniēs p effectū deuenire in cognitionem cāe.uel,possum⁹ dicē q hic phs loquit de cognitōe qdditatis que habet p diffōnē.diffō eni ē declaratiua qdditatis z eēntie rei.est eni diffō qd̃dā organū z qd̃daz istr̃m itellect⁹ per qd̃ ducimur in cognitionē qddditatis z eēntie rei:ut vult Cōmē.s.7.me^tt.nō aūt hic diffinitiuū est organū itellect⁹ad cognoscēdū diffōnē.naz ea que ptinēt ad qddditatē ipsi⁹ diffiniti ponunt i diffōne.nō aūt eꝯ.loquēdo ḡ de tali cognitiōe qddditatiua que ponunt in diffōne rei sūt mediū ad cognoscenduz ipsam rē diffinitā:nō aūt eꝯ.z qr ut dicebat iterpō ponit in diffōne eclipsis:z nō eꝯ.iō loquēdo de diffōne: ut locuti sum⁹ per iterpōnē cognoscit eclipsis non eꝯ ¶Est aūt diligēter adtēdū q ut pōt patē ex multis locis añhitis idē est qd z pp qd illa eni eadē diffō que

dicit qd est eclipsis ꝑm se accepta est mediū demratiuū
⁊ demrabit eclipsim de suo sbto. ⁊ dicet pp qd est eclipsis. poni ḡ in diffone eclipsis est dicē qd est eclipsis: ⁊ per ꝓns est dicē cām ipsi⁹: ⁊ pp qd ei⁹. sustētat⁹ est ergo phus q̃ iterpō dicat cām ⁊ pp qd eclipsis ⁊ nō ecōuerso: qr ponit in diffone ei⁹: ⁊ dicit qd ipsi⁹ ⁊ nō ecōuerso. ¶ Adūtēdū ēt q̃ si idē est qd ⁊ pp qd sicut loquēdo de cognitiōe pp qd ⁊ cāli eclipsis cognoscit per iterpō nez ⁊ nō eꝯ: sic loquēdo de cognitione qdditatiua: ꝫ ē cognoscē per illud ⁊ nō eꝯ. ⁊ ex hoc pōt meli⁹ appere ītētio text⁹ de qua cognitione loquit phs cuz ait q̃ p B. i. per iterpōnē cognoscit illud. i. eclipsis. sed nō hoc i. iterpō per illud. i. per eclipsim. vn⁹ ḡ modus ad saluādū q̃ id qd est diffinitiuū passionis sit cā passionis est hic qui dict⁹ est. ¶ Aduertēdū ēt q̃ nihil ponit i diffinitione passionis qd nō ptineat uel ad ei⁹ eēntiā: ul ad cām eēntie. ió eni accntia hnt diffonē per additamēta qr in diffone eoꝝ sit cū ꝑncipijs eēntialib⁹ exp̄mētib⁹ eēntiā accntiū supaddit sbm: uel supaddunt alia exp̄mētia cās eēntie. sustētat⁹ est ḡ phs q̃ iterpō sit cā eclipsis: qr ponit in diffone ei⁹. nā exquo iterpō ponit in diffone eclipsis uel exp̄met eēntiā eclipsis: uel cāz eēntie. nō aūt exp̄mit ipsam eēntiā. loquēdo de eēntia large: put qd gd est eēntialr aliqd dicat eē eēntia ei⁹. eclipsis eni nō est eēntialr ipsa iterpō. sed eēntialr est q̄dam ꝓuatio luminis. si ḡ iterpō ponit in diffone eclipsis. ⁊ nō ptinet ad essentiā ei⁹. ꝓns est q̃ dicat cām essentie: qd phus ītēdebat ꝓbare. Alī⁹ aūt modus ad declarādū ꝓpositū est iste qui nūc dict⁹ est. ¶ Adūtendū ēt q̃ accns magis est entis q̄z sit ens. exprimit aūt accns q̃ sit entis per suas cās. exp̄mit aūt q̃ sit ens per sua ꝑncipia essentialia: ⁊ qr accns magis est entis q̄z sit ens. magis hēt declarari p suas cās q̄z p ꝓpa ꝑn⁹ eēntialia ipsa eni accntis eēntia magis cogscet p cās ipsius eēntie q̄z p ꝓpa ꝑn⁹ eēntialia. ⁊ qr diffo est ꝑmo expressiuus qdditatis ⁊ eēntie in diffone ipsi⁹ accntis exp̄mētia cās eēntie ꝑncipaliora sunt q̄z exp̄mētia ipsaz eēntiā. sustētat⁹ est ḡ in hoc phs q̃ iterpō ponit in diffone eclipsis nō q̄cūq̄z mō: ꝫ q̄si tāq̄z tenēs ꝑn⁹ i tali diffone: pp qd ꝓns est q̃ iterpō dicat cāz eclipsis. Terti⁹ āt modus ad ostendēdū q̃ iterpō ponit in diffone eclipsis est iste qui nunc tertio positus est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ꝓtigit vni⁹ plēs cās eē. B nāq̄z si est idē de plurib⁹ ꝑmis ꝑdicari. sit. a. in. b. primo exns. ⁊. c. alio ꝑmo. ⁊ B sit in. d. ⁊. c. in e. erit itaq̄z. a. i. d. e. cā aūt in. d. qdē. b. in. e. aūt. c. q̄re cū cā sit neče eē rē eē. Re āt exīte nō neče eē oē qdcūq̄z fuerit cā: sed cāz quidē necesse est esse non tamen oēm.

¶ Postq̄z nouit qōnē. ut ꝓ cā ⁊ effect⁹ se ꝓsequunt. ⁊ adduxit rōnes ad ptē uerā. qr se ꝓsequunt. In pte ista ne laboret in equoco distiguit de cā. nā talr posset accipi cā q̃ nō se ꝓsequunt. ⁊ talr q̃ sic. Tria ḡ facit. qr ꝑ⁰ ondit quō nō se ꝓsequunt. 2⁰ quō se ꝓsequunt. 3⁰ qd dixerat declat p exēplū. 2ª ibi ¦ Aut si semp. ¦ 3ª ibi ¦ Ult pp qd arbores. ¦ Dicit ḡ ¦ Aut ꝓtigit vnus plēs eē cās ⁊ nāq̄z si est. ¦ i. si ꝓtigit ¦ idez ꝑdicari de plib⁹ ꝑmis. ¦ i. de plib⁹ imediatis. utputa q̃ solū mediū est laudabile vitupabile aūt est utrūq̄z extremoꝝ. supabūdātia ⁊ defect⁹. sic ḡ gen⁹ ꝑ⁰ ⁊ imediate ꝑdicat de suis spēb⁹. ita q̄libet idētia imediate aliqd sūt ea in qb⁹ ꝑ⁰ est ꝑz diuisū. ⁊ exponit suū dcm in termis. accipit eni qnq̄z terminos. vz. a. b. c. d. e. p. a. qdē itelligat vitupabile. p. b. supabūdās. p. c. defectū. p. d. pdigū siue alīd vitiū supabūdās. p. e. illiberale. ul q̄ddā alīd vitiū defectiuuz. si eni supabūdās ⁊ defect⁹ sūt cā q̃ pdigus ⁊ illiberalis sint, vitupabiles nō poterim⁹ arguere ab effectu ad cāz qr bñ ualebit est supabūdās. ergo est vitupabile: ꝫ nō ualebit eꝯ. vitupabile ergo supabūdās. qr poterit esse defectiuū qd est ēt vitupabile. iꝑm ḡ vitupabile hꝫ plures cās abūdātiā ⁊ defectū. in talib⁹ ḡ cā ⁊ effectus se non ꝓsequunt. ideo ait ¦ sit. a. ¦ i. vitupabile eē ¦ ꝑ⁰ in b. ¦ i. in supabūdāti ¦ ⁊ esse ꝑ⁰ in alio in. c. ¦ i. in defectu. ¦ ⁊ B. ¦ i. b. siue supabūdās ¦ sit i. d. ¦ i. in pdigo siue in alio vitio supabūdāti ¦ ⁊. c. ¦ i. defect⁹ (in. e.) i. illiberali. siue in alio vitio defectio. his ḡ sic se hntib⁹ (erit itaq̄z. a.) i. vitupabile (in. d. ⁊ in. e.) i. in pdigo. ⁊ illiberali. ⁊ sbdit. q̃ (cā autē in. d. qdē. b.) i. cā q̄re. a. i. vitupabile est in. d. i. i pdigo est qdē. b. i. supabūdātia ¦ in. e. autē. ¦ i. illiberali q̃ sit sup. vitupabile. ¦ c. ¦ siu. est cā. i. defect⁹ ¦ q̄re cū cā sit neče est rez eē. ¦ i. cum sit supabūdātia in pdigo ul defect⁹ in auaro neče est esse hāc rem ⁊ hūc effectū. vz eē qd vitupabile (sed res cuz sit.) i. cū sit hec res ⁊ hic effect⁹. vz q̃ vitupabile (non neče est q̃ sit cā oino.) i. q̃ sit cā quecūq̄z ul q̃ sit causa hec aut illa determiate (sed cām qd neče est eē. non tñ oēm.) i. quālibet. nec ēt hāc ul illā determiate. In tali b⁹ ḡ lz effect⁹ ꝓsequat ad cāz. qr ualet/supabundās. ḡ vitupabile. ⁊ bñ ualet/deficiēs. ḡ vitupabile. tñ cā nō ꝓsegt ad effectū. qr nō ualet/vitupabile. ḡ supabūdās. nec ualet/vitupabile. ḡ deficiēs. bñ eni ualet q̃ si est vitupabile q̃ aliq̄ cā est p quā sit vitupabile: sed nō pōt iferri quelibet cā idifferēter: nec pōt inferri hec cā determiate. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū semp cā inferat effectū ⁊ eꝯ. ¶ Dōm q̃ si accipiat cā. ꝓpa ⁊ per se que de necitate ifert effectū semp erit ibi ꝓntia ꝓuersa q̃ effect⁹ de necitate ifert cām ⁊ eꝯ. sed si accipiat causa nō p se poterit ꝓtingē q̃ cā de necitate iferat effectū sed nō eꝯ: ut appet in exēplo ꝓposito: sed in illo exemplo nō est accepta cā p se ⁊ ꝓpa. nā nō est cā p se ꝓpria q̃ supabūdās ꝑm q̃ huī⁹ sit vitupabile: nec q̃ defect⁹ ꝑz q̃ huī⁹: sed ut coiter ponit: qēlibet istoꝝ est vitupabile inq̄z tū est ꝯ rōnē rectā. nā cū hō sit aial rōnale: vitupabile est in eo si ꝯ rōnē agat. si ḡ accipiat cā p se ⁊ p ꝓie ipsi⁹ vitupabilis. vz agē ꝯ rōnē rectā semp cā ifert effectū ⁊ eꝯ. ualebit eni agit ꝯ rōez rectā. ḡ vitupabile ⁊ eꝯ. vitupabile ḡ ꝯ rōnez. posset āt q̃ uellet illos quq̄z terios. vz. a. b. c. d. e. alr adaptare: ⁊ forte magis ꝑz ītētione phi: ut per. a. itelligat longa vita. p. c. carēs colera. p. b. ficcū. p. e. q̄drupedia. p. d. uolatilia. Lōga ḡ vita siue. a. ineſt. e. i. q̄drupedib⁹. p. c. i. per carē colera. ⁊ idē. a. i. longa vita ineſt. d. i. uolatilib⁹. p. b. i. p ficcum eē. neče est ḡ cū vnus effect⁹ sit ex plurib⁹ cāis: ut cum lōga vita sit ex carē colera in q̄drupedib⁹ ⁊ ex eē ficcuz in uolatilib⁹. q̃ in talib⁹ si est cā q̃ sit effect⁹: uel si est carē colera uel eē ficcū q̃ sit lōga vita: sed non ualebit eꝯ. q̃ si est longa vita q̃ sit carētia colere: uel q̃ sit siccitas: sed bñ ualebit q̃ si est talis effect⁹ q̃ erit aliq̄ et cā. sed nō ualebit q̃ sit quelibet eius cā: nec ualebit q̃ sit hec cā determiate: cuz talis effect⁹ possit eē ex pluribus cāis. sed tñ si accipet cā p se ⁊ ꝓpa semp vni⁹ effect⁹ eēt vna cā: ⁊ semp posita cā poneret effect⁹ eꝯ. nā cā per se longe vite est ꝓtēperamētū cōplonis: ⁊ qr alr sit hi⁹ ꝓtēperamētū in q̄drupedib⁹ alr in uolatilib⁹. ió cā lōge vite est alia ⁊ alia hic ⁊ ibi. si ḡ accipet talis cā. vz ꝓtēperamētuz cōplonis ualent pcessus a cā ad effectuz ⁊ eꝯ. nā ualet si dicat q̃ hec aia alia hnt ꝓtēperamētuz cōplonis. ergo sunt longe vite ⁊ eꝯ. diximus autē exēplū hoc magis eē de ītētione phi: nō qr lra phi potest exponi ꝑm exēplū supius datū de vitupabili: ⁊ ꝑm hoc exēplū nūc datū de lōga vita: sed qr iferius in lectione sequēti exequet de hoc quō idē effect⁹ est ex pluribus causis. ⁊ exēplificabit de longa vita nō de vitupabili. tñ q̄ztuz ad ueritatē tātū est explicare de vno q̄ztū de alio: qr vna ⁊ eadem ueritas per diuersa exempla

manifestari potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut si semp ulte ppositū est ⁊ cā totū q̄dā: ⁊ cui⁹ est cā ulte: ut folio fluē in toto q̄dā determinatū est: etsi spēs illi⁹ fuit: ⁊ igit ulte: aut in plātis: aut hi⁹ plantis: q̄re ⁊ medīū eq̄le opz eē in his ⁊ cui⁹ est cā ⁊ ꝓuerti.

¶ Oñdit quō cā ⁊ cātū se ꝓsequunt. d. ⌊ Aut si semp est ulte ppositū ⁊ cā est totuz q̄dā. ⌋ i. est ulte sumpta. ⌊ ⁊ cui⁹ est cā ⌋ ⁊ cātum sup. ⌊ ulte sumptū ⌋ tunc sup. se cōsequunt. q. d. q̄ si cā ⁊ cātuz sumant mō equato: ut si cātuz sumat ulte: ⁊ cā sumat totuz ulte respectu illi⁹ cāti tūc opz q̄ talia se ꝓsequant. ⁊ sbdit ⌊ ut folio fluere in quodam toto determinatū est. ⌋ i. hēt quandā ulte m ⁊ determinatā cām ⌊ etsi ⌋ hoc est q̄uis ⌊ spēs illius. ⌋ i. ei⁹ qō est folio fluere multe sint: qz multe sunt spēs arboꝝ que folio fluūt. ⁊ sbdit q̄ ⌊ ⁊ ulte igit aut in plantis: aut in hi⁹ plantis opz ⌋ sup. talē effectū equari sue cāe. q. d. q̄ si accipiat effect⁹ ulte ⁊ equat⁹ ⁊ cā ulte ⁊ equata: ut si accipiat folio fluere in oib⁹ plātis in qb⁹ hēt eē: ⁊ si accipiat ulte cā respectu oiuz taliū plātarū. tunc cā ⁊ effect⁹ se hēbūt mō equato ⁊ ꝓuertibilte: ita q̄ vnuz ifert aliud ⁊ eō. iō sbdit ⌊ q̄re mediuz ⌋ sup. sic acceptū siue cām sic acceptā ⌊ opz eq̄le eē in his. ⌋ i. in suis cāis ⌊ ⁊ cui⁹ est cā. ⌋ i. ⁊ cātuz sup. opz eq̄le esse sue cāe ⌊ ⁊ ꝓuerti. ⌋ i. opz q̄ talia se hēant ꝑm ꝓuertētiam. ita q̄ possumus ex cā iferre officiū ⁊ eō. In hoc q̄ stat tota mens phi q̄ si accipiant cā ⁊ effect⁹ mō nō eq̄to q̄ nō opz tūc talia se hīe ꝑm ꝓuertētiā. non oportebit enim hoc posito ex cā iferre effectū ⁊ eō. sed si accipiātur talia mō equato se hēbūt ad ꝓuertētiā ut vnū ifert aliud ⁊ eō. ¶ Notādū aūt q̄ rōnes supi⁹ facte fuerūt ad ptem uerā: ⁊ fuerūt determiatio qōnis. vz q̄ cā infert effectū ⁊ eō. qō aūt postea dictuz est q̄ vni⁹ effect⁹ pñt eē plures cāe: ⁊ tūc accipit cā nō eq̄ta: ⁊ q̄ sic accepta cā nō se hēt ad ꝓuertētiā cuz effectu. sed si accipiatur cā equata se hēt ad ꝓuertētiā cū suo effectu tale dictuz nō est ꝑ solo qōnis: sed magis est remotio prauī itellect⁹. determiatū est eni supra q̄ cā ⁊ effectus se hñt ad ꝓuertētiā: ⁊ adducte sunt ad hoc rōnes. qz pro batuz est q̄ cā ifert effectū ⁊ eō. qz vz si arbor hēt latū foliū ⁊ folio fluit ⁊ eō. ne q̄ circa ℔ aliqs hēat prauum itellm ⁊ crederet q̄ q̄lrcūqz accepta cā ꝓuerterek cum suo effectu. iō ad hūc prauū itellm remouendū innuit phs q̄ cā ꝑ accepta est cā eq̄ta. si q̄ accipiat cā nō p prie ⁊ nō eq̄ta non se hēbit ad ꝓuertētiā. sed si accipiat ꝑ ⁊ eq̄ta se hēbit ad ꝓuertētiā. ¶ Deide cum dicit.

¶ Ut propter qd arbores folio fluūt. si igit ꝑ ꝓdēsationē humidi fluit arbor: opz esse ꝓdensationez. sed qz ꝓdensatio nō est cuicunqz. sed in arbore folio fluere.

¶ Qd dixerat declarat p exēplū oñdēs q̄ cā eq̄ta semp ifert suū effectū ⁊ eō. d. ⌊ Ut pp qd arbores folio fluunt. si igit p densitatē hui⁹. ⌋ i. si cā eq̄ta folio fluendi est densitas hui⁹. i. ꝓdēsatio siue ꝓgelatio humoris in arbore. si hui⁹ est cā equata opz talē cām iferre effectū ⁊ eō. iō sbdit. q̄ ⌊ si folio fluit arbor opz eē dēsitatez. ⌋ i. opz densari: ⁊ ꝓgelari humorem ⁊ eō. iō ait q̄ ⌊ si vo densitas est. ⌋ i. si est ꝓdēsatio ⁊ ꝓgelatio humoris nō in q̄libet re ⌊ sed in arbore fluere folio opz ⌋ sup. q̄ talis arbor folio fluat. ꝓgelatio q̄ humoris qz est cā eq̄ta et⁹ qō est folio fluere. iō se hēt ad ꝓuertētiā cū tali effectu. ut si est folio fluere opz q̄ sit talis congelatio ⁊ eō. quō autē latitudo folioꝝ est cā q̄ arbor folio fluat. ut dicebat supra. ⁊ quō densitas. i. ꝓgelatio humoris in arbore est hui⁹ cā in sequētī qōne patebit. ¶ Notandum aūt q̄ demstatio potissima semp est passionis per passionē. differēter tñ passio demstans ⁊ demstata comparant ad sbm. naz passio demstata semper est propria passio sbi. nunqz eni demstat potissima demstone nisi p pria passio de ppo sbo. ut folio fluere demstabit de suo ppio sbo. ut de tali q̄ñe arboꝝ ad quas cōparat talis passio tanqz ad ppium sbm. sed passio demstans non semp est ꝑ passio. sed sufficit q̄ sit ꝑ cā. nam ꝓgelatio humoris nō est ꝑ passio arboris. nā ⁊ in alijs reb⁹ ab arborib⁹ pōt ꝓgelari humor. sed est ꝑ cā. nā ꝓgelatio humoris ⁊ si pōt eē in alijs reb⁹ ab arborib⁹: attā in illis alijs reb⁹ nō hēbit hūc effectū q̄ faciat folio fluē: quā hēt in arboribus densitas q̄ humoris ⁊ si nō est ꝑ passio arborū: est tñ ꝑ cā q̄ faciat in eis folia fluere. ⁊ ℔ forte itēdebat phs cū dixit q̄ densitas humoris nō in q̄libet re. sed in arbore folio fluēte su. ⁊ cā q̄ arbor folio fluat. ex hoc appet, uera eē ⁊ de itētione phi eē ea que diximus in qōne de medio demstonis. vz q̄ semp demstat passio p passionē: sed passio demstans nō est semp passio ꝑ: sz sufficit q̄ sit ꝑ cā.

Trū aūt ꝓtigat nō eandē cām esse u eiusdē oibus sed alteraz aut non.

¶ Postq̄z phs q̄siuit de ꝓñtia cāe ⁊ effect⁹. In pte ista ut dicebat qōnē mouet de vnitate vni⁹ ad alterū. In his q̄ duob⁹ stat tota ars iueniēdi cām q̄ est mediuz in demstatione potissima. nā si est vna cā vni⁹ effectus ⁊ ꝓuertibilte se hēt illa cā respectu talis effectus: sit ꝑ. eo q̄ est vni⁹ vna ⁊ equata eo q̄ ꝓuertibilte se hēt ad ipm effectū. nō sufficit eni cām eē equatā nisi sit vni⁹ vna: qz posset eē talis equatio per accñs: ut si assignaret cā triāguli q̄ hēt tres: qz est ꝑncipiū figuraruz esset talis cā equata: qz loquēdo de figuris rectilineis oē ꝑn^m figurarū hēt tres: ⁊ qcqd hēt tres est tale ꝑn^m figurarum. attā talis equatio est per accñs: qz accidit triāgulo hīe tres in eo q̄ ꝑn^m figurarū. igit sup equationē opz accipe q̄ sit vna cā vni⁹ effect⁹. tunc eniz est vna cā vni⁹ effect⁹ qñ determiate ⁊ per se ⁊ ꝑe se hēt ad effectū illū. ¶ Aduertēdū tñ q̄ sicut in supiori qōne determinādo de ꝓñtia cāe ⁊ cāti determiauit etiaz de vnitate eoꝝ. sic hic eō mouendo qōnem de vnitate cāe ad cātuz determiat etiā de ꝓñtia vni⁹ ad alterum. Tria ergo facit. qz ꝑ⁰ qōnē mouet. 2⁰ qōnez motā solut. 3⁰ ex solone data determinat quō ꝑm ꝓñtiā se hēat cā ad cātuz ⁊ eō. 2ª ibi ⌊ Aut si qd. ⌋ 3ª ibi ⌊ Hēt autez sic ꝓsequi. ⌋ Dicit q̄. ⌊ Utrū aūt ꝓtingat nō, eandē cāz eē eiusdē. ⌋ s. effect⁹ ⌊ in oib⁹ sed alterū: aut nō ⌋ sup. dubium est. hec ergo questio nostra querit utrū vnius ⁊ eiusdē effectus in oibus sit vna ⁊ eadem causa uel nō: sed altera ⁊ altera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut sigdē per se demonstratū est ⁊ non ꝑm signū aut per accñs nō pōt eē. rō eniz ultimi mediū est. si vo nō sic est cōtingit.

¶ Soluit qōnem ppositā. est aūt sūma solonis eius: q̄ si accipiat cā per se vni⁹ effect⁹ erit vna cā: sed si accipiat cā per accñs. uel accipiat pro cā aliqd signū tunc vni⁹ effect⁹ poterūt eē multe tales cāe. Tria ergo facit qz ꝑ⁰ soluit qōnez: q̄ si accipiat cā per se q̄ vnius effectus erit vna cā. 2⁰ ad maiorē declarationē ppositi declarat q̄ si accipiat cā p se q̄lis erit effect⁹ talis erit cā. 3⁰ qd dixerat declarat p exēpla. 2ª ibi ⌊ Est aūt cā. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ut pp qd mutabilte. ⌋ Dicit q̄ q̄ ⌊ aut sigdē per se demstat. ⌋ i. si fiat demstio per cāz per se ⌊ ⁊ nō ꝑm signū aut accñs. ⌋ i. per mediū accñtale ⌊ non pōt eē ⌋ sup. q̄ vni⁹ effect⁹ sint multe cāe. ⁊ sbdit q̄ ⌊ rō eni ultimi. ⌋ i. diffō maioris extremitatis ⌊ mediū est ⌋ su. in demstratione. cuz q̄ vni⁹ rei vnica sit diffō. vni⁹ ꝓnis non erit nisi vnuz mediū demstatiuuz potissimū ⁊ vna cā p se per quā hēt demstari talis effect⁹. ⁊ sbdit ⌊ si vo non

fic est. ⌊i.si nō accipiat cā per se: sed accipiat cā per accidēs: uel accipiat aliqd signū ⁊ aliqs effectus pro cā ⌊ꝛtigit ⌋plures eē cās eiusdē. ¶ Dubitaret forte aliqs. utꝫ eiusdē effect⁹ sint plēs cāe p se. ⁊ vi q fic: qr cū sint plura gēa cārum: ⁊ ꝑm qlibet genus cāe sit dare cām per se ⁊ per accēs iuxta diuersa gēa cārū poterūt eiusdē rei ēē per se plures cāe. ¶ Ꝑ. videt phs super ꝶ sustētari q qr rō ultimi termini. i. diffō maioris extremitatis. uel qd idez est diffō passiōis est medium in demstratione. iō nō poterit eē nisi vnū tale mediū. ⁊ p ꝯ nō erit nisi vna p se cā: sed ex hoc nō videt hīi ꝓpositū. nā ꝑm qlibet genus cāe ꝯtingit demstrare. ⁊ ꝑm qlibet genus cāe ꝯtigit formare diffōnem dicentē pp qd passiōis. vñ ⁊ supra phs docuit demstrare ꝑm diūsa genera cāruz. ¶ Poterūt ergo eiusdē passiōis siue eiusdez effect⁹ eē plures diffōnes exp̄mētes per se cās illi⁹ effect⁹. ¶ Dōm q eiusdē rei ꝑm diuersa gēa cāruz pnt eē plures per se cāe: nec hoc negaret phs: sed plures p se cāe que sunt mediū in demstrone potissima nō pnt esse eiusdē rei. nā demstro potissima ul eligit excellentiorez cām. ul ut uert⁹ dicamus ꝯgregat oēs cās. si q eiusdez rei sint plures per se cāe. oēs enīz ille cāe nō sunt eque excellētes: nec eque potissime ad demstrandū. demstro q potissima erit p potiorē cāz que est vna respectu vni⁹ effect⁹: ut in mathematicis ubi sunt demstrones certissime: si idē effect⁹ pōt demstrari per diffōnē dicentē pp qd mālīter ⁊ per dicētē pp qd formalr: ut patuit de angulo recto facto in semicirculo: potior erit demstratio facta per pp qd formaliter q̄ facta per pp qd mālīter: uel possumus dicē ut dicebamus: ⁊ melius: q demstro potissima ꝯgregat in se totū. diffō ergo passiōis ꝯgregat totū qd est p se pp qd passionis erit mediū potissimuz ad demstrandū hui⁹ passionē: ⁊ qr non pōt esse nisi vna talis diffō. iō vni⁹ effect⁹ non est nisi vna talis p se cā. Appellat ergo hic per se cā nō quelibet cā ꝑm qlibet genus cāe. sed appellat per se cā qd est per se potissimū mediū ad demstrandū q mediū p diffōnē passiōis exp̄mit. hui⁹ aūt p se cā nō poterit eē nisi vna cuz totū in se ꝯgreget ut si tonitruuz hēat eē p se ꝓpter has duas cās. vz ꝓpter extinctionē ignis: ⁊ ut terreant q sūt in tartaro: mediū potissimū ad ꝓbādū q nubes tonat ꝯgregabit in se utrūqz. ⁊ si plures eēnt per se cāe tonitrui plura ꝯgregaret. Formabit q̄ sic demstro. in q̄cūqz corpe extinguit ignis pp terrorē eoꝝ qui sunt in tartaro illud corpus tonat. nubes est hi⁹. q ⁊c. signter ergo phs uolēs ꝓbare vni⁹ effect⁹ eē per se vnā cāz ꝓbauit per diffōnē que est mediuz demstratiuū inuēs se loq de cā. ꝓt mediū demstratiuū hēt in se rōnē cāe. medium aūt demstratiuū si sit potissimū ꝯgregat in se oēm per se cām p quā pōt res demstrari. ⁊ qr nō est nisi vnum tale mediū ad vnā ꝯnem. iō nō est nisi vna p se talis cā. qd vo obijciebat q eiusdē rei pnt eē plures cāe p se ꝶz diūsa gēa cārū pz q nō logt h phs sic de p se cā: sz logt de p se cā ꝓt mediū demstratiuū potissimū hēt eē p se cā: qd pz nō eē nisi vnū ad vnā ꝯnē. qd vo postea dicebat q ꝶz diūsa gēa cāꝫ pnt fōiari diūse diffōes exp̄mētes pp qd passiōis ⁊ demstantes passionē de sbo. dici dz q quelibet illarū diffōnū erit mediū impfectū. sz illa erit mediū potissimū que totū in se ꝯgregabit. ut posuim⁹ exēplū de tonitruo q si hēt fieri pp extinctionē ignis ⁊ pp terrorē eoꝝ qui sunt in tartaro. nō demstrabit pfecte p diffōnē exp̄mētē alteruz istoꝝ. sed per exp̄mētem utrūqz. nō q̄ erit nisi vna talis diffō. ⁊ vnū tale mediuz qd sic accipit pro p se cā. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. utrū si accipiat signū pro cā possint eē plures cause eiusdē. ⁊ videt q nō. nā demstro per signū est demstro per effectū. sed eadē rō est de effectu ⁊ de cā. si ergo est vna cā p se cā vni⁹ effect⁹. erit vnū per se signuz vnius cāe. nō ergo alr deberet log de cā q̄ de signo. ¶ Dōz q signū ⁊ cā per accēs pnt hīe rōnez cāe. nō in eēndo sed in iferēdo. q aūt cāe p accēs possint eē plures nō est difficile videē. utputa si de hīe tres assignarem⁹ cām in triāgulo: qr est p̄n^m rectilinearū. ul qr est illa figura ad quā stat resolo oiuz figurarū. multa enī talia possemus assignare que eēnt cāe iferēdi: per qlibet enī horuz possem⁹ iferre hīe tres de triāgulo: ut si diceret. oē p̄n^m figurarū hēt tres: triāgulus est hi⁹ q ⁊c. sic etiam oē ad qd stat resolo figuraꝝ rectilinearū. triāgulus est hi⁹ q ⁊c. sed tales cāe sūt per accēs: qr accidit p̄n^o figurarū hīe tres: qr nō hēt tres triāgulus ut est p̄n^m figuraꝝ: ⁊ ut est p^a figura: nec hēt tres ut ad eaz stat resolo aliarū figurarū. pnt q eiusdē rei eē plures cāe p accēs: imo si edificator facit domū p se: ⁊ edificator est albus musicus: pulcher. oia ista erunt cāe domus p accēs: ⁊ qd dictū est de cā per accēs uēritatē hēt de signo. nam eiusdē rei pnt eē plures cāe si accipiat signū pro cā. nā signū dī illud p qd aliquo mō ducimur in cognitionē rei. vñ nō est q̄ rōnē signi q deficiat. nā ꝑm sniam phi sill̄i per signa deficūt. ipsi q effect⁹ diminuti ⁊ incōplēti uocant signa. ⁊ ēt ꝓpe dnr signa. nō aūt est sic de cā. nā qd incōplete ⁊ diminute cāt nō est ꝓpe cā. cū ergo effect⁹ nō equati possint eē plures eiusdē cāe nō est icōueniēs p plura signa vnū ⁊ idē ꝯcludē: ut sigs est adulter ex hac cā poterūt seq oēs hi effect⁹. q se cōponat ⁊ ornet: ⁊ sit errabūdus de nocte. ex qb⁹ oīb⁹ effectibus tanq̄z ex qbusdā arguerēt eē hūc adulterū. signa ergo ⁊ cāe eiusdē rei pnt eē plures: sed cā p se est vna: qd intelligēdū est de cā p se. ꝓt mediū demstratiuuz potissimuz est hi⁹ cā qd nō est nisi vnū ad vnā ꝯnē. qr si uellemus ꝶ itelligē de q̄cūqz cā p se dicem⁹ q nō est nisi vna talis per se cā vni⁹ effect⁹ ꝑm vnuz genus cāe. q fit in eodē gēe cāe eiusdez effect⁹ sunt plures p se cāe q vna illarū cārū sit sub alia: uel q vna ordinet ad alia: sed ubi vnū pp alterū utrobiqz vnū tm̄. oēs ergo tales cāe nō dicent nisi vnā cām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aūt ⁊ cui⁹ est cā in quo ꝯsiderare. ꝯsiderare ꝶz accēs. nō tñ videt ꝓposita eē. si aūt nō sil̄r se habebit mediū. siquidē equinoca. equinocū medium. Si vo ut in genere sit similiter se habebit.

¶ Ostēdit q si nō accipiant talia per se nō se. hēt eodem mō cā ⁊ effect⁹. sed si accipiant per se: se hēbūt eodem mō: ut si est effect⁹ idē gēe ⁊ diūsus spē cā ēt erit talis. ⁊ si est effect⁹ analogus uel equocus. ēt cā erit talis. iō ait q ⌊est aūt cām ⁊ cui⁹ est cā. ⌋i. cātum ⌊in quo. ⌋i. ⁊ in quo ut hēt alia trāslatio: hoc est ⁊ ꝑm ⌊ꝯsiderare ꝑm accēs nō tñ. ꝓposita. ⌋i. causa passio siue causatuz ⁊ in quo. i. ⁊ ꝑm si sunt per accēs nō vident eē. ꝓposita. i. per se. ꝓposita: ⁊ per se itēta: qr talia sunt ꝓter intentionē. ⁊ ꝑdit. ⌊si aūt nō est. ⌋i. si talia nō accipiantur per accēs. ⁊ si nō est ea accipe ꝓter intētionē. sed si accipiant ꝑm intētionē ⁊ per se ⌊sil̄r se hēbit mediū. ⌋i. causa sup. ⁊ causatū. ⁊ subdit q ⌊sigdē equocū est ⌋sui. causatū ⌊equocū est mediū. si vo sicut vnum in genere sit. ⌋i. causatū sil̄r se hēbit sup. ⁊ cā q erit vna genē accipiēdo ergo cām per se semp ⌊sil̄r se hēbunt ⌋causa ⁊ effectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ꝓpter qd ⁊ vicissim analogū. alia enī cā est in numeris ⁊ in lineis ⁊ eadē. in q̄ztū qdē enim linea est nō est eadē. in q̄ztū aūt hīs augmētū hi⁹ eadē: sicut in oibus.

¶ Declarat qd dixerat per exēplū. Circa qd duo facit: qr p^o declarat per exēplū de eodē gēe. 2° de equoco ⁊ analogo ibi ⌊Simīlē aūt eē. ⌋Dicit ergo. ⌊Ut ꝓpter qd cōmutabil̄r est analogū. ⌋i. est ꝓportionabile. q. d.

q ppter qd.i.cām per cām possumus arguē cōmutabilr analoguz.i.a cōmutato analogo:siue a cōmutata pportiōe.⌊ alia eni cā talis est in nūis ⁊ in lineis ⌋su.spe⌊ ⁊ eadē ⌋sup.gne.⁊ sbdit q⌊ in qtuz eni linea est nō est eadē ⌋sup.cā:qz tunc eēt eadē spe⌊ in qtū autez hēt hi⁹ augmētū ⌋pm q pnigit cū alijs in gne⌊ eadē ⌋ i.eadē erit cā⌊ sicē in oib⁹ ⌋sup.alijs. ¶ Notādū autē q arguē a pmutata pportiōe:ut patuit supra in libro pmo.est cōe lineis:nūis tpib⁹:⁊ corpib⁹:que oia sunt eiusdē gnis.nā oia sunt in gne qtitatis.oia enim hec cuz augmētant pportionabilr possumus ibi pmutare pportionē ⁊ arguē a pmutata pportiōe:ut si accipiātur qtuor linee uel qtuor numeri:uel qtuor corpa:uel quatuor tempora.sic primum quorūcūqz quatuor accepto⁹ se habet ad secundū:sicut tertiū ad quartū:ut pz ex qnto geometrie.poterimus arguē pmutatim q sic se hēbit pmū ad tertiū sicut secūdū ad qrtū. ¶ Nō tādū etiā q augmētari sic pportionalr q est cā q possumus sic arguē a pmutata pportiōe.tale aūt augmētuz in lineis ⁊ in nūis est idē:⁊ est aliud.nā est idez genere ⁊ est aliud specie:uel est idem pm genus remotū. ut pm genus qtitatis.nō aūt idē pm genus ppinquū qz vnuz est in gne pnuo⁹ ⁊ aliud in gne discreto⁹.q̄ si pnsiderant linee pm q linee ⁊ pm suā spēm nō inuenie tur eadē cā q possumus sic arguē pmutabilr in lineis ⁊ in nūis.sed si pnsiderent linee pm q hūt hi⁹ augmētū cōe cuz nūis.qz tā nūis qz lineis pnngit augmentari pportionalr.sic erit eadē cā in lineis ⁊ in nūis. sicut i oibus alijs.nā nō solū in lineis ⁊ in nūis possum⁹ arguē a pmutata pportiōe.sed ēt in alijs ut in corpib⁹ ⁊ in tpibus.in oibus ergo his est eadē cā.nō pm speciez sed pm genus.qre possum⁹ sic arguē.put.s.oia ista cōueniūt in hoc gnalr q oib⁹ cōpetit hi⁹ augmētū.vz q pūt augmētari pportionalr.ergo qlis est effect⁹ talis est cā.si accipiat cā per se ut si effect⁹ est vnus genere ⁊ alius spe ⁊ cā silr se hēbit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similē eē colorē colori:⁊ figurā figure aliā cē.equocū eni est silē in oib⁹. hic qdē eni fortassis est analogia hie latera ⁊ eqles angulos.in colorib⁹ aūt sensuz vnum eē:aut aliō aliqd hi⁹. Scōm aūt analogiā eadē sunt:⁊ mediū hēbunt pm analogiā.

¶ Exēplificat de equoco ⁊ analogo.d.⌊ Silez aūt eē colorē colori.⁊ figurā figure ⌋sup.eē similē⌊ aliā ⌋ sup. oēm rōnē hic ⁊ ibi.non est eni eadē rō silitudinis in figuris ⁊ in colorib⁹ cuz equoce fit silitudo hic ⁊ ibi.⁊ sbdit.q⌊ equocū eni est silē in oib⁹. ⌋i.in utrisqz tā in figuris qz in colorib⁹.⁊ sbdit.q⌊ hic qdē eni. ⌋i.in figuris⌊ est fortassis ⌋sup.eē silē⌊ hie latera pm analoguz.⌋i.pm pportionē⌊ ⁊ angulos eqles.⌋silē eniz in figuris dī pm hāc pportionē q hēant latera pportionabilia ⁊ angulos eqles⌊ in colorib⁹ aūt ⌋sup.est esse silē⌊ pm vnū eē. ⌋i.vnā ⁊ eādē imutationē facē in sensu⌊ aut aliud aliqd hi⁹.⌋utputa hie vnū ⁊ eūdē colorē.illa eni sunt silia pm colorē que eodē mō imutāt visuz ul que hūt vnū colorē.⁊ sbdit exēplificādo de analogia.d.q⌊ pm aūt analogiā que sūt eedē ⁊ mediū. ⌋ i.⁊ cām pm analogiā est idē ul se hēt ut idez . qle ergo est cātuz talis est cā.si accipiat cā p se.ut si cātū est equocū ⁊ cā equoca.⁊ si analogū ⁊ cā analoga.de equocis est exēplificatū.de analogis dcm fuit supra . ut patuit de osse spina ⁊ sepione que pm analogiā se hūt ad hūc effectū q est sustinē mollitiē carnis.effect⁹ ergo h⁹ est analogus ⁊ cā analoga. ¶ Deinde cum dicit.

b Abēt aūt sic pseq cāz ad iuicē:⁊ cuius est cā:⁊ in q̄ est cā vnūqdqz q dem accipiēti ⁊ cui⁹ causa in plus.

¶ Exequit quō cā ⁊ cātuz se hūt pm pnntiam ⁊ quō nō. Circa qd duo facit.qz p⁹ facit qd dictuz est.2⁹ qd dixerat declarat in termis ordinabilib⁹ pm figurā ⁊ ordinē sillogisticū.i.in termis coib⁹.ibi⌊ In figuris ārt.⌋s. Circa pmū tria facit.qz p⁹ oñdit quō cā ⁊ cātuz se pse quunt.⁊ quō nō.2⁹ qd dixerat declarat p exēplū.3⁹ assignat rōnē dicti.2ª ibi⌊ Ut qtuor eqles.⌋3ª ibi⌊ Est mediū.⌋Dicit q̄ q⌊ hūt aūt sic se pseq ad inuicē cā.⌋ alicui⁹ passionis ul alicui⁹ effect⁹⌊ ⁊ cuius est cā.⌋i.⁊ ipa passio ⁊ ipe effect⁹⌊ ⁊ in q̄ est cā.⌋i.⁊ ipz sbm in q̄ est talis cā siue talis passio.ista q̄ tria.passio.cā.⁊ sbm se pseguunt ad iuicē sic.vz si accipiant ulr.⁊ subdit q vnūqdqz qdez accipiēti.⌋i.accipiat vnūqdqz pticulr tā cā qz sbz⌊ ⁊ cui⁹ est cā in plus est.⌋i.⁊ ipz cātū siue ipa passio erit i pls qz sbz ⁊ qz cā si accipiant talia pm vnūqdqz.i.pz q cōpetūt huic ⁊ illi pticulr. ¶ D.c.d.

¶ Ut in quatuor equales eos qui ex i plus sunt qz triangulis aut quadrangulis.oib⁹ aūt in eque.quecūqz enim quatuor rectis equales exteriores:⁊ mediuz similiter.

¶ Qd dixerat declarat p exēplū.d.⌊ ut qtuor eqles qui sunt ex.⌋i.hec passio que est hie angulos qui sūt eqles qtuor rectis⌊ in plus sunt qz in triāgulis aut qdrāgulis ⌋ul ut hēt alia trāslatio.qz triāgulus.aut qdrāgls ⌊ in oib⁹ aūt ineqlib⁹.⌋i.se hūt in eqlitate.ul se habēt eqlr.⌊ quecūqz eni.⌋i.si accipiant quecūqz figure,hūtes angulos q sūt ex eqles duob⁹ rectis⌋sbm enizz sic acceptū erit eqle passioni⌊ ⁊ mediū ⌋sup.acceptuz ulr ⌊ silr ⌋est sup.eqle tali passiōi. ¶ Notādū aūt q angulos extrisecos eē eqles qtuor rectis est passio cōpetēs oi figure rectilinee.si q̄ talis passio ⁊ tale sbz ⁊ cā accipiant ulr.tūc oia se hēbūt ad inuicē pnūtibilr.sz si cā ⁊ sbz accipiant pm vnūqdqz.i.pticulr.tūc illō cui⁹ est cā i.ipz cātuz siue ipa passio se hēbit in plus qz cā ⁊ sbm. ut si non accipiat ois figura rectilinea ulr.sed accipiat hec figura spāliter.ut triāgulus ul qdrāgulus ⁊ accipiat cā spāliter ,put hēt eē talis passio i tali figura.tūc talis passio se hēbit in plus qz quelibet talis figura.ut qz triāgulus.sed si accipiat quecūqz figura ulr . ut ois figura rectilinea.cui cōpetit talis passio.⁊ mediū etiā sic accipiat ulr oia se habebunt ad inuicem cōuertibiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est āt mediū rō pmi extremi:pp qd oēs scie p diffōnez fiunt:ut folio fluere silr segt vitē ⁊ excedit ficū:ß nō oia ß eqliū.si itaqz accipiat aliqs pmū mediū rō fluendi folia est. erit eniz pmū in altero mediū.qm oia hi⁹ sunt.sit hui⁹ mediū q succus densat: aut aliqd aliud hi⁹. qd est aūt folio fluere densari in pnactu seminis succum.

¶ Assignat rōnē dicti.nā opz oia talia eē puertibilia.vz passionē:mediū:⁊ sbm.nā mediū est ipa diffō passionis quā pstat eē puertibile cū passiōe.ēt in diffōne passionis cadit sbm ppriū:uel aliqd loco sbi ppriū qd ēt opz eē puertibile cū passione.vñ nisi accipiat diffō dicēs pp qd passiōis pticulr.⁊ nisi accipiat ipm sbm pticulr:opz oia talia puertibilia eē.iō ait q⌊ est aūt mediuz ⌋in demōne⌊ rō pmi termini. ⌋i.diffō maioris extremitatis siue diffō passiōis⌊ ex quo. ⌋i.pp qd:ut hz alia trāslatio⌊ oēs scie p diffōnes fiūt. ⌋i.oēs demōnes scētifice ⁊ aggnantes sciaz fiūt p mediū qd est diffinitio:ut pz in demōnib⁹ nālib⁹⌊ ut folio fluere. ⌋i. ut ista passio nālis que est q fluāt folia⌊ similr segtur

vitē.]i.est in plus q̃z vitis [⁊ excellit ficū.]i.est i plus q̃z ficus.quālibet ḡ arborē talem pticulr sumptā exce dit hi⁹ passio.[sed nō oia:sed eq̃liū est.]q.d.q̃ si acci pianť oēs arbores fluētes folio respectu talis ibi talis passio nō erit in plus:sed erit eq̃liū.i.de nūo eq̃liū:qz equabiť tali sbo.sic ēt ⁊ mediuz se hēbit eq̃lr ad talem passionē ⁊ ad tale sbz.vñ sbdit q̃[si vo accipiat aliqs mediū pmū.]i.mediū imediatū ⁊ cāz ꝓxima tale me diū pmū est[rō fluēdi folij.]i.est diffō passiōis.⁊ sub dit q̃[erit eni pmū qdē mediū.]i.tale mediū pmum sic acceptū[erit in altero.]i.in sbo[qm̃ oia sūt hi⁹] diffō eni hui⁹ passiōis que est folio fluē est mediuz pm ⁊ pncipale ⁊ cā ꝓpa in altero.i.in sbo:ut in arbore a quo fluūt folia.erit eni tale mediū cā in tali arbore q̃ oēs tales arbores sint hi⁹.vz q̃ fluant folijs . ⁊ subdit [sit eni hi⁹ mediū qm̃ succus.]i.humor densať[aut qdā aliō hi⁹.]i.aut alia aliq̃ cā.si ḡ accipiať ꝓpa cā hui⁹ passiōis.illa ꝓpa cā erit diffō passiōis.iō ait[qd aūt est folio fluere dēsari succuz semis in ꝓtactu]sup. folij ad ramū.q.d.q̃ hec est diffō hui⁹ passiōis p quaz demr̃ať de suo sbo. ¶ Notādū aūt q̃ semp diffō que est mediū in demr̃one exp̃mit cām passiōis in sbo ⁊ eō id qd est cā passiōis in sbo est illud qd exp̃miť p diffō nē.ut si cā eclipsis est iterpō:si quereret qd est eclipsis diceret q̃ est iterpō terre.sic cā cadēdi folia est ꝑdensa tio hūoris in arbore : si quereret qd est folio fluē.dice ret q̃ est talis ꝑdēsatio succi. Aduertēdum tñ q̃ tales diffōnes sunt cāles.nā eclipsis nō est ipa iterpō forma liter:sed cātur ex tali iterpōne.sic ēt nec casus foliorū est ipa ꝑdēsatio succi.sz cātur ex tali ꝑdēsatiōe. ¶ No tādū ēt vim rōnis hui⁹ in B ꝓistē q̃ diffō passionis est mediū in demr̃one.qd pz ex ipsis sciētijs.scie eni utun tur diffōne ad demr̃andū.scia eni nālis si uellet ꝓbare casuz foliorū de arbore fluēte folijs ꝓbaret hoc p diffō nē passiōis qd est folio fluē.hoc ēt pz.qz demr̃o est per cām pmā.i.p cām ꝓpriā ⁊ imediatā.⁊ hi⁹ cā est id qd exp̃mit diffō passiōis.ut si cā fluēdi folijs est ꝑdēsatio semis.diffō hui⁹ passiōis est talis ꝑdensatio. si ḡ sic est opz q̃ mediū in demr̃one sit ipa diffō.q̃ ḡ diffō ꝓuertiť cū diffinito opz q̃ id qd est cā ⁊ mediū ad demr̃an duz sit ꝓuertibile cū ipo cāto ⁊ cū ipa passione.cā ḡ ⁊ cātuz si accipianť p se ꝓpe se hñt ad ꝓuertētiā.sic etiaz ⁊ ipm sbm in quo est ipsa passio se hēt ad ꝓuertētiā cū ipa passiōe si accipiať sbm ꝓpe.qz si accipeť pticulr nō hiet ad ꝓuertētiā:sed si accipiať ꝓpe.qz ꝓpriū ꝓuertiť cū eo cui⁹ est ꝓpriū. ¶ Notādū ēt q̃ ex eodē succo ge nerať semē fruct⁹ ⁊ foliū:tñ ex puriori gñať fructus ⁊ semē.ex ipuriori gñanť folia.totū ḡ appellat succum semis.vz succū ex q̃ gñať semē ⁊ fruct⁹.⁊ succum ex q̃ gñanť folia.talis ḡ succus ꝑdēsať ⁊ ꝑgelať in arbore i illo ꝓtactu ubi foliū attigit arborē:tūc folia ab arbo re fluūt. ¶ Dubitaret fortе aliqs utrū hie latū foliuz sit signū q̃ arbor folio fluat. Dōm q̃ hie latū foliuz si gnū est hui⁹ passiōis q̃ arbor folio fluat.cā fluendi fo lia est hie humorē bñ passibilē nō viscosuz.si enim hu mor sit nō viscosus facili⁹ exalat a calido ⁊ facili⁹ ꝑdē sať a frido.ptes eni humoris viscosi magis ꝓuiscanť ⁊ ꝑglutinanť ad iuicē ita q̃ p calidū nō possit ita facilr exalare. Rursus humor viscosus qz est magis ꝑgluti nat⁹ ad iuicē frigus nō pōt ipm ita facilr penetrare.iō talis humor sicut nō de facili exalat a calido . ita non de facili ꝑgelať nec ꝑdēsať a frido.videmus eni q̃ ma gis rara que frigus magis subintrat citi⁹ ꝑgelanť . ut aq̃ calida que rarefacta est p igne eo q̃ aer fridus magis pōt eā penetrare citi⁹ ꝑgelať q̃z aq̃ frida. penetra biliora ḡ citi⁹ ꝑgelanť.⁊ qz humor viscosus pp ꝑglu tinationē ptiū est minus penetrabilis.iō ut dicebatur talis humor nō de facili ꝑgelať.arbores ḡ ille folio flu unt que nō hñt viscosuz humorē:sz nō hñtes hūorē vi scosuz hñt lata folia.qz humor nō viscosus de facili se dilatat ⁊ fluit.viscosus aūt humor pp adherētiā ptiuz tenet se nec de facili dilatať.hie ḡ lata folia est signuz hie humorē multū passibilē ⁊ de facili ꝑdēsabilē a frigido.⁊ qz hūore ꝑgelato in ramo p frigidū nō pōt fo liū accipe nutrimētū opz q̃ deficeť ⁊ cadat. hie ḡ la ta folia est signū q̃ arbor illa folio fluat. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.utrū hie lata folia sit aliq̃ mō cā ei⁹ qd est folio fluē.⁊ videť q̃ nō.qz cū oñsuz sit B esse signū h⁹ passiōis:nō erit cā qz signuz ⁊ cā ex opposito diuidunť. ¶ In ꝓriū est ꝓbs in lectione ꝑcedēti.q̃ hie lata folia dixit eē cām ei⁹ qd est folio fluē. ¶ Dōm q̃ nō est icōueniēs vnū ⁊ idē relatū ad diuersa eē signuz ⁊ cāz.latitudo folioꝝ eni relata ad succū est signū fluē di folia.nā hñtia lata folia signū est q̃ hēant succū ual de passibilē ⁊ de facili extēdibilē.⁊ p oñs signuz est q̃ hēant succū de facili ꝑgelabilē:quo ꝑgelato opz folia fluere:B ēt idē qd est signū erit cā.sed nō eodē mō.naz q̃z to maiora ⁊ latiora sunt folia tāto magis pōderant ⁊ magis pōderātia magis petūt casuz.iō latitudo foli orū rōne maioris pōderis est aliq̃ mō cā q̃ folio fluāt sed pncipalr cā est ꝑgelatio succi.qz si nō ꝑgelaret suc cus pōderositas folioꝝ nō eēt sufficiēs cā q̃ folia flue rēt.si aūt ꝑgelaret succus dato q̃ eēnt stricta folia opz ea deficcari.⁊ p oñs ab arbore cadē.qz ꝑgelato succo nō possent ab arbore recipe nutrimētū.iō ꝓbs hic ubi uoluit accipe pmā ⁊ pncipalē cām hui⁹ qd est folio flu ere nō fecit mētionē de latitudie folioꝝ.sed de ꝑgela tione succi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.quot cāe ꝑcurrāt ad hoc q̃ folia fluāt. ¶ Dōm.q̃ pter latitudi nē folioꝝ ꝑcurrūt ibi tres cāe se hñtes p ordinē.vz pas sibilitas succi.exalatio facta a calo.⁊ ꝑgelatio facta a frido. Arbores eni latoꝝ folioꝝ hñt humorē ⁊ succuz magis passibilē.qd pz ex ipa latitudie folioꝝ . si enim nō eēt succus bñ passibilis non de facili dilataret nec ex eo fierēt folia lata sed stricta . Prima ḡ cā in talib⁹ est passibilitas succi:post hāc aūt cām exalatio facta a calido.calm eni illd p qd maturescūt fruct⁹ agens in succū illū passibilē facit ide exalare qd est ibi subtile remanet ḡ ibi post exalationē factā a calo qd grossuz est.⁊ qz grossuz nō est ita penetratiuū.qz B est de rōne sbtilis q̃ sit qd penetratiuū.nō aūt est de rōne grossi: ut pōt hēri ex p⁹ de gñatiōe.iō ex tali humore grosso q̃ nō est penetratiuus ut possit de facili fluere in folia.fo lia ipa nō pñt ide sufficiēter accipe nutrimentū. Pro pter qd añ aduētū frigidi ꝑgelātis pp exalationē factā a calido plura de folijs ex arborib⁹ cadunt.exalatio ḡ facta a calo est cā fluēdi folia.sed nō ulis.post hāc aūt cām est ꝑgelatio facta a frido.fridū enim agens in hi⁹ hūorē passibilē ꝑdēsat ⁊ ꝑgelat ipm . quo ꝑdensato ⁊ ꝑgelato ut dcm̃ est folia nō pñt ide accipe nutrimētū. pp qd deficcanť ⁊ cadūt.triplex ḡ assignata est cā fluē di folia:q̃rū p⁹. vz passibilitas succi est ulis cā sed non imediata.nā si eēt imediata cā:cū a pn⁰ sit succus pas sibilis:a pn⁰ folia fluerēt.statiz ḡ formatis folijs ulañ eoꝝ formationē eēt folioꝝ casus.qd falsuz est. 2ª autē cā.vz exalatio facta a calo pōt eē imediata sed nō ulis. qz p talē cām nō oia folia fluūt.sed 3ª.vz cōgelatio fa cta a frido est cā ulis ⁊ imediata.iō talē cām appellat ꝓbs mediū pmuz.i.cām imediatā ⁊ ulem.ex hoc ergo pōt patere lra ꝓbi cuz dicit.q̃ hui⁹ aūt qd est fluēdi fo lia sit mediū.i.cā qm̃ densať succus:aut aliqd aliō hi⁹ qz pñt alique alie cāe assignari.sed tñ cāe ille nō erunt imediate ⁊ ulies.ut est p supi⁹ hīta manifestū. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.utꝝ humor viscosus sit semp cā q̃ nō fluāt folia. ¶ Dōz.q̃ nō fluēdi folia est cā im passibilitas succi ul humoris in arbore.qñ eni succus arboris nō est de facili passibilis nō est bñ extēdibilis pp qd facit folia stricta . Rursus si nō est bñ passibilis

nõ de facili exalat a calido nec de facili ꝓgelat a frido. ⁊ qr nõ accidit ei ꝓgelatio folia poterũt ide recipe nutrimẽtũ.nõ ḡ deficcabunt nec fluẽt p se.itaqꝫ hi⁹ cã est ipassibilitas succi.si aũt viscositas succi sit h⁹ cã h̄ pro tãto est,put viscositas illa reddit succũ nõ de facili passibilẽ.nõ ḡ q̃libet viscositas erit cã nõ fluẽdi folia.sz viscositas declinãs ad siccitatẽ.nã sic̃ qr calm est magis actiuũ ⁊ fridũ subactiuũ ió calm est magis actiuũ ꝫ friduz. sic qr humidũ est passiuũ.siccũ sbpassiuũ.humiduz est magis passiuũ ꝫ siccũ.si ḡ fruct⁹ sit viscosus ⁊ multũ abũdet in hũiditate.qr hũiditas est bñ passiua erit talis succus bñ passiuus.pp qd rõne hũiditatis abũdãtis de facili extẽdet ⁊ fiet ide folia lata.sic et abũdantis hũiditatis.qr ut dcm̃ est hũiditas est bñ passiua:talis succus de facili patiet exalationẽ a calo ⁊ ꝓgelatione a frido.pp qd arbor hñs talẽ succũ folio fluet.videmus eni exẽplũ sbibile in ficu que lz hẽat viscosuz succuz.tñ qr nimis est ibi de hũiditate ⁊ succus ille est bñ passibilis ⁊ de facili extẽdit ⁊ fiũt ide folia lata. et hi⁹ succus pp passibilitatẽ hũiditatis abundãtis de facili exalat a calo ⁊ ꝓgelat a frido.vñ opz q̃ ficus folio fluat.pz ḡ quõ se hẽant cãe p ordinez ad h̄ q̃ arbor folio fluat.⁊ pz q̃ si nõ folio fluere reducit in cãm in hũorẽ viscosuz.opz q̃ hũor ille viscosus nõ abũdet nimis in hũiditate que est de facili passiua.sz opz q̃ declinet ad quãdã siccitatẽ que nõ est ita passiua. ¶ Aduertẽduz tñ q̃ posset forte de ficu assignari alia cã q̃re folio fluat cũ hẽat hũorẽ viscosũ.nã forte a calo maturescente fruct⁹ ut cũ fruct⁹ ueniũt ad maturitatẽ hi⁹ calm dige rẽs viscosuz succũ ꝓtẽperat viscositatẽ ei⁹:ut sit de facili passibilis.facto ḡ tali succo de facili passibili:de facili exalat a calo ⁊ adueniẽte frigore cõgelat a frido.pp qd opz a ficu folia fluere.⁊ qd dcm̃ est de ficu itelligẽdũ est de alijs.ubi esset similis cã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ In figuris aũt sic assiḡbit aliqs querẽtib⁹ ꝓsecutionẽ eẽ cãe ⁊ cui⁹ ẽ cã. sit eni.a.i.b. oi.b.aũt in vnoq̃qꝫ eoꝝ q̃ sunt.d.in.plus aũt.b.qdẽ igit ul̃r utiqꝫ erit ipsis.d.h̄ eniz dico ul̃e:qd nõ ꝓuertit:tñ oia cõuertunt ⁊ excedũt.in ipsis igit eẽ cã ipsi⁹.a.b.est.opz igit.a.amplius q̃z.b.extendi.si vo nõ: qd magis causa erit hec illius.

¶ Declarat ppositũ in termis ordiabilib⁹ p̃m figurã ⁊ ordinẽ sillogisticũ ul̃ qd idẽ est declat ppositũ i termis coib⁹.nã ut pz in hi⁹ terminis accipiẽda est sillo^ca forma.p̃m eni termios spãles accipit mã silli p̃m cões formas.duo ḡ facit.qr p̃ declat in termis coibus quõ cã ⁊ effect⁹ se nõ ꝓsequunt.2° quomõ se ꝓsequunt.ibi ⌊Si aũt in athomũ. ⌋ Propter p̃m sciẽdũ q̃ cã ⁊ effect⁹ se nõ ꝓsequunt qñ eiusdẽ effectus sunt plures cãe. tunc aũt vnius effectus sunt plures cause quãdo effectus excedit cãm: ⁊ quãdo reperit in alio ,ppter aliã cãm. Tria ḡ facit.qr p̃ ondit i termis gnãlib⁹ quomõ effect⁹ excedit cãm.2° ondit quõ talis effect⁹ pot repiri in alio pp aliã cãm.3° qd dixerat in termis gñalib⁹ declat in termis spãlib⁹.si eni effect⁹ excedit cãm ⁊ reperit in alio pp aliã cãz opz q̃ talis effect⁹ non se hẽat ad ꝓuertẽtiã cũ sua cã.2ª ibi ⌊Si igit in oibus.e. ⌋ 3ª ibi ⌊Ut lõge vite. ⌋ Propter p̃m sciẽdũ q̃ ipe accipit qnqꝫ termios gñales.a.d.e.b.c.p.a.itelligit lõga vita per.d.itelligant aues lõge vite:utputa vultur agla: ⁊ alia talia si sint lõge vite.p.b.itelligat cã q̃re uolatilia sint lõge vite.sit illa cã eẽ siccũ.p.e.itelligant q̃drupedia lõge vite.p.c.itelligat cã pp quã q̃drupedia sint lõge vite.a.ḡ.i.lõga vita.in.d.i.i auib⁹ hẽbit cãz.b.i.siccũ eẽ.in.e.i.in q̃drupedib⁹ hẽbit cãz aliã.vz carẽ colera.a.ḡ erit in plus q̃z.b. qr lõga vita erit in plus q̃z esse siccũ.⁊.b.vno mõ eq̃bit ipsi.d.⁊ alio mõ excedit ipm. nã si accipiant per.d.uolatilia longe vite.utputa.vultur ⁊c̃.talia.b.qd est cã longe vite in uolatilib⁹ quãlibet talẽ spẽm in se excedet.erit eni in plus q̃z vultur ⁊ in plus q̃z aquila.oib⁹ tñ talib⁹ sil̃ sũptis eq̃bit ió ait. q̃ ⌊ in figuris aũt. ⌋ i.in termis coib⁹ in qb⁹ hẽt disponi figura sillo^ca ⌊ sic assiḡbit. ⌋ i.sic reddet rõnẽ ⁊ cãm ⌊ querẽtib⁹ ꝓsecutionẽ cãe ⁊ cui⁹ est cã. ⌋ i.cãe ⁊ effect⁹.appebit eni p termios gñales quõ cã ⁊ effectus se ꝓsequunt ⁊ quõ nõ.⁊ p̃ quõ se nõ ꝓsequunt.vñ sbdit ⌊ sit eni.a. ⌋ i.lõga vita ⌊ i.b.eẽ oi. ⌋ i.eẽ i oi ficco q̃ztuz ad uolatilia. ⌊ b.ãt. ⌋ i.eẽ siccũ ⌊ in vnoq̃qꝫ eoꝝ q̃ sũt d. ⌋ i.sit in vnaq̃qꝫ spẽ uolatiliũ q̃ sũt lõge vite.utputa in vulture ⁊ in agla ⁊ in ceteris talib⁹.⁊ sbdit ⌊ in pl's aũt. ⌋ i.b.sit in plus q̃z q̃libet talis spẽs.nã ut dictũ est b.vnãquãqꝫ spẽm talẽ in se excedit.oib⁹ aũt sil̃ equat. Et sbdit q̃ ⌊ b.qdẽ igit. ⌋ i.siccũ eẽ ⌊ ul̃r utiqꝫ erit i ipsis.d. ⌋ i.in oib⁹ spẽb⁹ uolatiliũ q̃ sũt lõge vite. Et sbdit q̃ ⌊ ãt dico ul̃e qd nõ ꝓuertit. ⌋ q.d.q.b.h̄ mõ ul̃r erit in q̃libet tali spe qr nõ ꝓuertit.sz erit i plus q̃z aliq̃ h⁹ spẽs.⁊ sbdit q̃ ⌊ oia aũt ꝓuertũt ⁊ excedunt. ⌋ oẽs eni spẽs uolatiliũ lõge vite ꝓuertũt cũ.b.i.cũ eẽ siccũ. ⁊ excedunt.ꝓuertunt eni oẽs si accipiant oẽs sil̃ ⁊ excedunt oẽs si accipiat q̃libet p̃m se.⁊ sbdit q̃ ⌊ b.igit. ⌋ i.siccũ eẽ ⌊ est cã ipsi⁹.a. ⌋ i.ipsi⁹ lõge vite. ⌊ eẽ in ipsis d. ⌋ i.eẽ in oib⁹ spẽb⁹ uolatiliũ q̃ sunt lõge vite ⌊ igit ⌋ qr sic est ⌊ opz.a. ⌋ i.lõgã vitã ⌊ extẽdi in plus q̃z.b. ⌋ i. in plus q̃z siccũ. ⌊ si vo nõ. ⌋ i.si lõga vita nõ sit in plus q̃z siccũ ⌊ qd magis cã erit h̄ illi⁹ ⌋ q̃z sup.illo alterius. ul̃ q̃z eo.q.d.q̃ si nõ eẽt lõga vita in plus q̃z siccuz ita lõga vita eẽt cã sicci sic̃ eo. ¶ Notãduz aũt q̃ h̄ logẽ de cã iferẽdi.nã qñ eiusdẽ effect⁹ sunt plures cãe tunc possum⁹ p cãm iferre effectũ sz nõ eo.ut in pposito bñ ualet siccũ ꝓtẽperamẽtũ.ḡ lõge vite.sz nõ ualet.est lõge vite.ḡ est siccũ ꝓtẽperamẽtũ.qr lõga vita est in plus q̃z eẽ siccũ ꝓtẽperamẽtũ.sz si nõ eẽt in pl's.sz eẽt ꝓuertibile cũ ipo vnũ iferret aliũ.⁊ eo.⁊ q̃ztũ ad cãm iferendi ita vnũ eẽt cã alteri⁹ sic̃ eo. ¶ Notandũ et q̃ forte q̃drupedia pp siccũ terreũ reducunt ad tẽperamẽtũ p carẽtiã colẽ.uolatilia vo qr forte multũ hñt de hũidẽtate aerea reducunt ad tẽpamẽtũ pp eẽ siccuz.igit esse siccũ in hũido aereo est cã ꝓtẽpamẽti ⁊ longe vite. In auib⁹ aũt carẽ colera in sicco terreo est cã ꝓtẽpamenti ⁊ lõge vite in q̃drupedib⁹.ualebit ḡ siccũ in hũido aereo.ḡ lõge vite.sz nõ eo.⁊ h̄ erit cã iferẽdi illũ: ⁊ non eo.qr qd est iferi⁹ ⁊ in minus est cã iferẽdi illi⁹ qd est in plus nõ aũt eo.longa aũt vita est plus q̃z ꝓtẽperamẽtũ per siccũ in humido aereo. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si igit in oib⁹.e.est.a.erũt illa oia aliqd vnũ aliũ.a.b.Si eni nõ:quõ erit dicẽ qm̃ i quo est.e.sit.a.oi.in quo aũt.a.nõ oi isit.e. pp qd eni erit aliq̃ cã:utputa.a.i est omnib⁹.d.Si itaqꝫ que sunt.d.erũt aliqd vnuz ꝓsiderari opz ⁊ sit.c.Cõtingit igit eiusdez cãs plures eẽ sed non eiusdem.

¶ Postq̃z ostendit q̃.a.i.lõga vita est in plus q̃z.b.i.in plus q̃z siccũ. In pte ista vult ondẽ q̃ idẽ effectus pot eẽ ex alia cã ita q̃ vni⁹ erũt pl's cãe.ió ait ⌊ Si igit in oib⁹.e. ⌋ i.in oib⁹ q̃drupedib⁹.sup.que sunt lõge vite ⌊ est.a. ⌋ i.est hec passio q̃ est lõga vita ⌊ erit aliqd vnũ illa oia. ⌋ i.erit aliqd vnũ siue aliq̃ vna cã i q̃ ueniũt oia illa que sũt lõge vite. Et sbdit ⌊ Ad.a.b. ⌋ i.illa cã vna pp quã oia.e.i.oia q̃drupedia lõge vite sunt talia illa cã erit alia a.b.i.alia a sicco que erat cã lõge vite i uolatilib⁹.⁊ sbdit ⌊ si eni nõ. ⌋ i.si non est alia cã ⌊ quõ

erit dicē qm̄ in oi in q̄ est.e.]i.in q̄ sunt talia q̄drupedia hñtia lōgā vitaz [sit.a.]i.lōga vita [in q̄ aūt.a.] i.in q̄ est lōga vita.q.d.q̄ exq̄ lōga vita repit in alijs q̄z in q̄drupedib⁹.qz in uolatilib⁹ opz q̄ cā ppa hic ⁊ ibi sit alia ⁊ alia.si ḡ.b.est cā ppa q̄re lōga vita sit i uolatilib⁹ opz dare aliā cāz q̄z.b.q̄re lōga vita [sit in.e.] i.in q̄drupedib⁹.⁊ sbdit.q̄ [erit eni aliq̄ cā pp qd.utputa.a.]i.lōga vita [sit in oib⁹.d.]i.in uolatilibus q̄ cā dicta est esse.b. [si itaqz] sup.sic est q̄.d.i.uolatilia hñt suā cāz q̄re sint lōge vite [que sunt.e.]i. q̄drupedia lōge vite [erūt aliqd vnū.]i.hēbūt aliquā vnam cāz.⁊ sbdit [ꝓsiderare opz] sup.qd sit illud vnum [⁊ sit.c.]i.si carē colā.⁊ sbdit q̄ [ꝓtigit eiusdē ples esse cās.sz nō eiusdē] spe: qz in eadem spe nō est assignare diias eēntiales.tūc ḡ supplēda est rō q̄ si ꝓtigit eiusdē ples eē cās.tūc cū sic se hēt cā ⁊ effect⁹ nō se ꝓsequūt.

¶ Notādū aūt q̄.a.adaptauimus ad lōgā vitā.d.ad uolatilia lōge vite.b.ad cām q̄re uolatilia sint talia.e. ad q̄drupedia lōge vite.c.ad cāz.posset aūt q uellet eē adaptare.d.ad q̄drupedia.⁊.b.ad cāz in q̄drupedib⁹. ⁊.e.ad uolatilia ⁊.c.ad cāz i uolatilib⁹.q̄ aūt.a. itelligat lōga vita mutari nō dz nisi mutarent oēs termini sic supra p.a.itellexīmus vitupabile ⁊ alios termios adaptauimus ad vitia opposita ut ad supabūdātiaz ⁊ defectū.sz de ꝗ nulla vis est que q̄lr cūqz fiat semp hēbit ueritas ⁊ itētio phi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ei⁹ qd̄ est lōge vite eē q̄drupedia nō habere coleram.uolatilibus sicca esse aut aliud aliqd.

¶ Qd̄ dixerat in termis gñalib⁹ declarat in termis spālib⁹.d. [Ut longe vite qd̄] sup.significabat p.a. [esse q̄drupedia] que sup.significabant p.b.e.est sup.causa [nō hie colerā] qd̄ significabat p.c. [uolatilia] sup. que significabant p.d.cā q̄re sint longe vite est [sicca eē aut altera cā] utputa tēperamentum cōplonis que sup.cā significat per.b. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt in athoma nō stati ueniūt: ⁊ non solū vnū mediū: sed plā: ⁊ cāe ples: eq̄les aūt cā est medioꝝ que ad ulē p̄mū est aut que ad singulare singularib⁹: manifestuz utiq̄z est q̄ que ppinqora vnicuiq̄z pria cā.p̄mū qdē eni que est sub ulē.hec enim cā utputa in.d.qdē.c.ipsi⁹.b.cā est in.d.q dem igit esse.c.cā est ipsius.a.ipsi autē.c. b.in hoc autem est eadem.

¶ Ondit in termis gñalib⁹ quō cā ⁊ effect⁹ ꝓsecutionez hēant.nā cā que hēt ꝓsecutionē cum suo effectu est cā athoma.i.idiūibilis ⁊ eq̄ta.ut qñ vna cā assignat vni⁹ effect⁹ nō ples cāe.vñ dat artē quō possum⁹ deuenire i talē cāz athomā ⁊ eq̄tā.pp qd̄ q̄rit talē qōnem.si ulis passiōis assignet cā pticularis pticularīū sboꝝ.utputa q̄ lōge vite assignet p cā ficcū in vulture in aqla ⁊ in alijs uolatilib⁹ cuz ficcū nō sit cā athoma ⁊ eq̄ta ipsi⁹ lōge vite: erit qd̄ quō deueniem⁹:i cāz eq̄tā ⁊ athomā utꝝ descēdēdo a ficco vsus sbta pticularia.ut vsus vulturē ⁊ aqlā.uel ascēdēdo vsus passionē ulem. ut vsus lōgā vitā.est aūt solo q̄fiti q̄ cā eq̄ta q̄renda est in sbo ppo.⁊ qz magis accedim⁹ ad sbz ppriū ascēdēdo vsus ulē.iō ꝗ mō q̄renda est talis cā ut sint uolatilia hñtia lōgā vitā.d.eē ficcū.c.ꝓtēpatū cōplonis sit.b.lōga vita sit.a.ḡ.a.i.lōga vita est in.d.i.in uolatilib⁹.p.c.i.p eē ficcū.Rursus.a.est i.c.i.in eē ficcū.p.b.i.p tēpamētū cōplonis.in.b.aūt nō est p aliqd aliō.sz hec cā eadē ⁊ eq̄ta ē q̄re alique sint lōge vite.hie.s.ꝓtēpamētū cōplonis.iō ait q̄ [si nō stati ueniūt in athomū.]i.i cāz eq̄tā vnā ⁊ idiūibilē [⁊ nō solū est vnū mediū.]i.vna cā [sz sunt plā.]s.media [⁊ ples cāe] si sic est [⁊ q̄lis est cā medioꝝ.]i.erit qō nā q̄lis sit accipiēda cā eq̄ta que est de nūo medioꝝ ⁊ q̄ hz se ut mediū.utꝝ sit accipiēda talis cā(q̄ est p̄ ad ulē.)i.vsus passionē ulez ⁊ vsus cās ulīores(aut q̄ est ad singulare sbz singularīū.) i.vsus ea q̄ sūt de nūo singularīū ⁊ pticularīū cārū.de bem⁹ne ḡ descēdē vsus pticulare sbz ⁊ vsus pticlares cās.ul ascēdē vsus ulē sbz ⁊ vsus ulēs cās. Et subdit soluēs qōnē q̄(manifestū igit q̄ ⁊ magis ppe vnicuiq̄z)sup.sbo ppzio est(cā pria)sup.magis ulī.accipe ḡ q̄ sunt pria ulī passiōi.⁊ ascēdē vsus ulez passionē est accipe cās magis prias ppo sbo.⁊ sbdit q̄(p̄ᵐ qdem sb ulī eē hec est cā.)q.d.q̄ illō qd̄ ꝓtigit esse p̄ᵐ ⁊ primū sb illo ulī sbo ul in ipo ulī sbo hec cā.s.ppa ⁊ eq̄ta ipsi⁹ passiōis.nā sb ulī sbo ul in ulī sbo q̄rēda est talis cā.⁊ sbdit(ut in.d.)i.in uolatilib⁹ hñtib⁹ lōgā vitā(qd̄ est.c.)i.ficcū sup.est cā lōge vite(ipsi⁹.)s.c.i.ipsius ficci(cā est.b.)i.ꝓtēpamētū cōplonis.⁊ qz sic est(i d.qdē igit.)i.in uolatilib⁹(eē.a.)i.lōga vita(ipsi⁹.)s. a.siue ipsi⁹ lōge vite(cā est.c.)i.ficcū(in.c.aūt.)i.i ficco sup.q̄ sit lōga vita.(b.)i.cā est.b.i.ꝓtēpamētū cōplonis.ista ḡ q̄tuor.vz.b.c.d.a.i.uolatilia.ficcū.tēpamētū cōplonis.⁊ lōga vita se hñt p ordinē.nā.a.est in d.p.c.i.lōga vita in uolatilib⁹ p ficcū.Rursus.a.est i c.p.b.i.lōga vita i ficco p ꝓtēpamētū cōplonis.sz.a.est in.b.i.lōga vita in ꝓtēpamēto cōplonis nō p aliq̄z aliā cāz.iō sbdit q̄ [in ꝗ eni.]i.in.b.siue in ꝓtēpamēto cōplonis sup.q̄ sit.a.i.lōga vita [eadē est.]s.cā.i.nō est dare aliq̄z cāz q̄re ita sit.deuētū est eni iā ad cām athomā ⁊ eq̄tā.tūc ḡ supplēda est rō.qz cū deuētū est ad talē cāz.tūc cā ⁊ effect⁹ se ꝓsequunt ⁊ mutuo se inferūt. ut si est cā est ei⁹ effect⁹ ⁊ eē. ¶ Notāduz aūt q̄ ulē ⁊ ppriū sbz est radicale ⁊ p̄mū fūdamētū oiuz aliorꝝ.oia igit alia.vz tā passio q̄z cā passiōis querēda sūt sb ulī sbo.sic posteriora sb pori.⁊ q̄rēda sūt in ulī sbo.tanq̄z fustētata in radicabili fūdamēto. ¶ Deide cū dicit.

¶ De sillogismo qdē igit ⁊ demstratiōe qd vnūqd̄qz est: ⁊ quō sit manifestum est. sil aūt ⁊ de scientia demonstratiua.

¶ Epilogat circa deteriata.qz iste lib q̄z dā ꝓnexiōez hz ad libꝝ poꝝ.iō epilogat de utroq̄z.d. [De sillis qdē] q̄z tū ad libū poꝝ. [⁊ de demstone] q̄z tū ad hūc libꝝ [qd sit vnūqd̄qz.]i.qd sit tā sillis q̄z demstro(⁊ quō sit ul quō fiat]utrū(manifestū est.] Et q̄ ait q̄(sil aūt] sup.manifestū est(⁊ de scia demstratia] quō fiat in nob idē eni est.q.d.q̄ ad idē ptiet.nā cū demstro faciat scire idē est ⁊ ad idē ptinet scire quō fiat demstro.⁊ scire quō fiat in nobis scientia demstratiua.i.per demstrationem.

Ꝑncipijs aūt quālr fiāt cognita: ⁊ qs est cognoscēs habit⁹ est manifestum pdubitātib⁹ primum.

¶ Ut dixim⁹ circa hui⁹ scdi libri pn̄ᵐ.duplex est demstronis pn̄ᵐ.vz ppriū qd̄ igredit demstronem p̄m sbam ut diffō.⁊ cōe qd̄ nō igredit nisi p̄m vtutez ut dignitas. Postq̄z ḡ phs determinauit de qd̄ qd est ⁊ de diffōne qd̄ est pn̄ᵐ ppriū. In pte ista determinat de dignitate que est pn̄ᵐ cōe. Circa qd̄ tria facit.qz p̄ ꝓtinuat se ad dicēda.1° dat necessitatē ul assignat rōnē necessitatis hui⁹ capli.3° exequit de itēto.2ª ibi [Qd̄ qdez igit.] 3ª ibi [Immediato ⁊ aūt.] Dicit ḡ. [De pncipijs autem.]i.de dignitatib⁹ [qualr] talia pncipia [fiunt] nobis [cognita.⁊ qd est habitus cognoscēs.]i.p quē cōgscim⁹ talia pn̄ᵃ [hic.]i.ex dicēdis [manifestū est dubitantib⁹ p̄mum.]q.d.q̄ hoc mō erit manifestum q̄ prius procedemus dubitando.⁊ postea soluendo. ¶ Deide cū dicit.

¶ Qd̃ qdem nō cōtingit scire per demonstrationem non cognoscenti prima principia immediata dictum est prius.

¶ Assignat rōnē illi⁹ capli.d. Qd̃ qdē igit nō cōtingit scire p demrationē nō cognoscēti. Ji.a nō cogscēte ul nisi cogscant pn^a pma imediata cuiusmodi sunt dignitates dcm est pus. Jvz circa pn^m pmi libri.nā ibi dcm ē q de dignitate opz supponē qr ē.de passiōe qd. de sbo utrūqz.qd nō eēt nisi iherētia passiōis i sbo esset reducē i ipsas dignitates.si g iherētia passiōis i sbo roborat p ipas dignitates.z si nō ꝓtigit scire p demrationē ignoratis dignitatib⁹:istd capl̃z ubi ostēdit quō fiant dignitates cognite nalde ē nēcū ad sciam demrtiuā z ad tradēdū artē de demrtiōe. ¶ Deide cū dic.

¶ Immediatoꝝ aūt cognitio z utrū eadē ē aut nō eadē dubitabit utiqz aliqs:z utrū sciētia utriusqz an nō:aut huius qdē scientia illius aūt aliqd genus sit z utrū cū non sit habitus fiāt:aut cū insint lateant.

¶ Exegk de itēto. Circa qd duo fac.qr p⁰ pmittit q̃sdaz qōnes.2⁰ exegk de qōnib⁹ illis ibi Sigdē igit hēm⁹ pmittit aūt tres qōnes q̃ ꝓz vitatē nō sūt nisi due.ē aūt p^a qō de ipsis pncipijs imediatis.iō ait Immediatorū aūt cognitio. Ji.cognitio pncipioꝝ z dignitatum. Dubitabit utiqz aliqs sup.quō talis cognitio se hēat ad cognē ꝑnū:z erit sup.dubitatio.utrū eadem aut nō eadē est sup.cognitio pncipioꝝ z ꝑnū.z cum sbdit Et utrū scia ponit scdaz qōnē.d. z erit sup.alia qō utrū utriusqz. Jvz tā ꝑnū q̃z pncipioꝝ ē scia aut nō aut hui⁹ qdē. Ji.ꝑnū ē scia illi⁹ aūt. Ji.pncipioruz sit alterū aliqd gen⁹ utputa.itell's ita q nō eodē hitu cogscant pn^a z ꝑnes:sed ꝑnes sūt note p hitū q dī scia.pn^a vo p aliō gen⁹ hitū ut p hitū q dī itellect⁹. Et cū sbdit Et utꝝ cū nō sint ponit tertiā qōnē.d. z sup.erit 3^a qō utrum hit⁹ pncipioꝝ cū nō insint fiāt i nob.aut cū isint lateāt. Jq.d.q erit 3^a qō q̃mō fiāt i nob hit⁹ pncipioꝝ.utrū fiāt i nob p acqsitōez uel isint nob a nā.z latet nos hīe eos. ¶ Notādū aūt q p^a z 2^a qō q̃si sūt vna qō.nā ambe depēdēt ex vna solutiōe.oñso eni q nō p eūdē hitū cognoscunt pn^a z ꝑnes qd q̃rebat qd 2^a.oñsuz erit q nō est eadē cognitio utrorūqz qd q̃rebat qō p^a.due g qōnes sūt pm rei vitatē.vz utrū eodē hitu cognitiuo cogscant ꝑnes z pn^a. z quō hit⁹ pncipioꝝ sint i nob p acqsitionē ul isint a nā z nos lateāt. ¶ Dubitaret forte aliqs de hac ultia qōne quō hit⁹ pncipioꝝ i nob fiāt. ¶ Dōm q i cognitione sensitiua z maxie i visu q potissime assimilat intellectui duo ibi ꝓcurrūt.vz spēs visibilis ꝑformās oculū z lumē i q̃ vidēt ipsa visibilia.ita q ipse sēsus visus:si ue ipse oculus i q̃ ē talis sēsus ē oia visibilia fieri:qr pt spēb⁹ oiuz visibiliū ꝑformari:lumē aūt i q̃ vidēt talia visibilia ē oia facē:qr vtute lumis oēs spēs colo⁹ mouēt visuz:q̃re aūt regrat ibi lumē.utrū pp ipm oculuz uel pp ipsos colores uel pp utrūqz nō ē pntis speculationis.z sic ad b q oculus exeat i actū vidēdi regrit ibi spēs visibilis z lumē corpale.ita ad b q itell's polis exeat i actū itelligēdi regrit ibi spēs itelligibilis z lumē i tellus agētis.sz ultra ea q̃ regrunt i visu regrit i itellectu respectu aliq̃rū cognitoꝝ rōcinatio z discursus.visus eni i vtute lumis corpalis ꝑformat spē visibilium simplr appēdit ipsa visibilia.i appēdēdo eni h⁹ visibilia nō discurrit nō rōcinat:sz simplr ferk i cognē ipōrū.sz itell's postq̃z i vtute lumis itell's agētis ꝑformat ē aliqb⁹ spēb⁹ itelligibilib⁹ fact⁹ in act⁹ p tales spēs discurrit rōcinat mouet seipz ad itelligēdū alia.itellus g respectu aliq̃rū se hēt q̃dāmō sic visus ad visibilia. ut respectu pncipioꝝ.nā sicut visus p solū lumē corpale absqz alio rōcinio ꝑformat spēb⁹ visibiliū z cogscit visibilia ipsa.ita itell's polis p solū lumē itell's agētis ꝑformat spē tot⁹ z spē ptis.z itelligit qd ipo ꝑtat noie totus z qd noie ptis.z b itelligēdo absqz alia rōe z absqz alia argumētatiōe assentit huic pn⁰ q oē totū ē maius sua pte.cognitio g pncipioꝝ z hit⁹ q̃ cogscunt pn^a est nob a nā z nō ē nob a nā.ē qdē nob a nā qr nālr ē i nobis lumē itell's agētis i q̃ talia pn^a absqz aliq̃ discursu z rōcinatiōe sūt nota.nō sūt tñ i nob tales hit⁹ a nā.qr itell's nr i sui pmordio nascit sic tabula rasa i q̃ nihil ē depictū.tales g hit⁹ formalr z cōplete sūt i nob p acqsitionē.vtualr aūt z ut i radice sūt i nob a nā put ē i nobis nālr lumē itell's agētis i q̃ talia absqz alio discursu z rōcinatiōe sūt sufficiēter nota.sic g cognitio sensitiua dī nālis.nō q oculus nascat colorat⁹:sz nascit absqz color:z sic tabula rasa i q̃ nullus est depict⁹ color.attñ dī talis cognitio nālis:qr nā dedit nob visuz p quē medi ante lumine corpali simplr ferunt i ipsa visibilia absqz alio discursu z rōcinatiōe sic cognitio pncipioꝝ poterit dici nālis.nō qr itell's nascat pict⁹.sed qr p lumē itell's agētis absqz discursu fiūt sibi nota talia pn^a.imo q̃ztū ad aliqd magis sūt nob nāliter nota pn^a q̃z sit nobis nālis cognitio sensitiua.qr lumē itell's agētis in q̃ sūt nota pn^a est nobis nāliter iditū.sed lumē corpale i quo vidēt colores nob aduenit ab exteriori pn⁰.cognitio g visiua ē nālis.b tñ nō obstāte visus accipit suam cognē a sēsibilib⁹ siue a visibilib⁹.sic z cognitio pncipioꝝ lz sit nob nālis eo mō q̃ dixim⁹.accipit tñ talis cognitio p sensū memoriā z expiētiā. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Sigdem igit habemus ipsos incōueniēs est:contingit enim certiores habendo cognitiones demonstrantem latere.

¶ Exegk de qōnib⁹ pdictis. Circa qd duo fac.qr p⁰ exequit de qōne ultima.vz quō fiāt i nobis nota pn^a uel quō fiāt in nobis hit⁹ pncipioꝝ.2⁰ exegk de qōne alia. vz utrū eodē hitu fiant in nobis nota pn^a z ꝑnes.ibi Qm aūt circa itelligētiā. Circa p^m sciēdū q in pn⁰ lectionis dicebat.q quō fiāt cognita pn^a manifestum erit pmū dubitātib⁹.i. p modū dubitationis pcedētibus.iō duo facit.qr circa cognitionē pncipioꝝ quō fiant nota.p⁰ pcedit dubitādo z arguēdo.2⁰ vitatē determinādo.ibi Neē itaqz. Circa p^m tria facit.qr p mo arguit q hit⁹ pncipioꝝ nō sūt nobis a nā.2⁰ q non sūt in nobis ex acqsitiōe.3⁰ ex his que dixerat ꝓcludit q neutro mō sūt in nobis pn^a.vz nec a nā nec ex acqsitione.2^a ibi Si aūt accipim⁹. 3^a ibi Manifestuz qd est. Dic g sigdē igit hēm⁹ ipsos sup.hit⁹ pncipioꝝ nālr icōueniēs est. Ji.sequēt istd icōueniēs eō tigit eni b posito hītē cognitiones certissimas. Ji. magis certas siue certiores ut hēt alia trāslatio de mrationē. Ji.q̃z demrationē latē. Jq.d.q si ē icōueniēs hītē hitū demrtiuū latē ipz mlto magis ē icōueniēs hītē hit⁰ pncipioꝝ q sūt mlto certiores q̃z demrtio latē ipz.nō g tales hit⁹ sūt i nob a nā.qr qñ p⁰ icipim⁹ adiscē nullū hitū scim⁹ nos hīe.si g hit⁹ pncipiorū eēnt i nob a nā hīem⁹ nobilissimos hit⁹ z laterēt nos: qd ē icōueniēs. ¶ Dubitaret forte aliqs.pp qd est hīe nobilissimos hit⁹ cognitiuos z nos latē. ¶ Dōz q hit⁹ cognitiui p tātō sūt nobilissimi loquēdo p̃m modū phificū inq̃ztū nos certificant de ipsis reb⁹ cognitis.g nō possum⁹ hīe nobiles hit⁰ cognitiuos nisi sim⁹ certi de reb⁹ cognitis ad q̃s nos ordināt illi ordies:sz nlls ē cert⁹ de aliq̃ re cognita nisi cert⁹ sit q cogscat illaz.si g cert⁹ es de cognito:siue de re cognita cert⁹ eris de cogne rei cognite.z p ꝑnis cert⁹ eris de habitu.nec poterit te latē hit⁹ p quē cogscis rē cognitā.hit⁹ eni q te certificat de re cognita oportet q certificet de cognitiōe rei

cognite. ⁊ p ꝓñs opꝫ q̃ te certificet de seipo. icōueniēs ḡ est hīe hītus cognitiuos nobilissimos ⁊ certissimos nisi sis certꝰte hīe tales habitus. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Si aūt accipimꝰ nō hñtes p̄us q̃ltr utiq̃ cogñscemꝰ ⁊ adiscemꝰ: ut nō ex p̄exñte cogñne. ipoſe eni est ſiē ⁊ i demſtatiōe diximus.

¶ Arguit q̃ nō pñt eē i nob tales hītꝰ ex acqſitiōe. d. ⌊ si aūt ⌋ ſup. ⌊ accipimꝰ ⌋ tales hītꝰ p acqſitionē ⌊ non hñtes ⌋ ipſos ⌊ p̄us ⌋ a nā ⌊ utiq̃ ⌋ ſi ita ē ⌊ q̃ltr cogñscimꝰ ⁊ adiscimꝰ ⌋ ſup. tales hītꝰ ⌊ ex nō p̄exñti cognitōe ipoſe ē ſiē diximꝰ i demſtatiōe. ⌋ i. ſiē diximꝰ circa p̄nm hꝰ libri q̃ ē de demſtatiōe. diximꝰ eni q̃ oīs doctria ⁊ oīs disciplina itellctiua ex p̄exñti fit cogñe. cū ḡ cogñē p̄ncipiꝫ ut vi nlla alia p̄cedit cogñ ſi talis cogñ eēt i nob p acqſitionē ut vi fieret i nob cognitio aliq̃ itellectiua ex nō p̄exñti cognitione: qd̄ est icōueniēs. ¶ Deinde cū dicē.

¶ Manifestū igit q̃ neq̃ hīe poſe ē: neq̃ ignorātibꝰ: ⁊ neq̃ nullū hñtibꝰ hītū fieri.

¶ Cōcludit ex dcis q̃ cognitio p̄ncipiꝫ nec possit i nobis eē inata nec acqſita. d. ⌊ Manifestū igit. qm̄ neq̃ ē poſe hīe ⌋ ſup. cogñē p̄ncipiꝫ inatā p uerā ⌊ neq̃ ig̃rātibꝰ neq̃ vnū. ⌋ i. nullū hñtibꝰ ⌊ hītū ⌋ p̄ncipiꝫ ſu. cognitionē i nob ⌊ fieri. ⌋ i. ſi nullū hēmꝰ hītū p̄ncipiorū. ⁊ ſi ignoramꝰ p̄ncipia. impoſe est in nobis fieri tales habitus per acqſitionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse itaq̃ est hēre qdē quādā potentiā. Nō huius aūt habere aut erit his honorabilior ꝓm certitudinem.

¶ Exēqt soluēdo ⁊ vitatez determinādo. Circa qd̄ tria facē. qꝫ pꝰ ait q̃ opꝫ p̄existē q̃dā potētiā cognitiuā i nobis q̃ dr sensitiua. 2° ondit quō hꝰ potētia sensitiua siue sēsus i diūſis diūſimode p̄existit. 3° ex his q̃ dixerat solut ad q̃nē p̄positā. vꝫ quō p̄nª fiunt i nob cognita ostēdēs q̃ fūt nob cognita ex sensu memoria ⁊ exp̄imēto. 2ª ibi ⌊ Videt aūt ꝫ oīb⁹. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ex sensu qdē igit. ⌋ Dicē ḡ ⌊ neēe itaq̃ ē ⌋ nos. s. ⌊ hīe quādā qdē potētiā. ⌋ s. cognitiuā q̃ dr sensus. ⁊ ſbdit ⌊ nō hui⁹ aūt hīe q̃ erit his honorabilior ꝓm certitudinē. ⌊ q. d. q̃ neēe ē nos hīe talē potētiā cognitiuā q̃ dr sensus quā potētiā nō hēmꝰ ac ſi eēt aliqd honorabiliꝰ ꝓm certitudinē his. i. cognitiōe p̄ncipiꝫ uel hītibꝰ cognitiuis p q̃s cogñscimꝰ p̄nª. ipsa eni potētia sensitiua nō ē ita honorabilis potētia ꝫ certitudinē ſiē fūt hꝰ hītꝰ. ¶ Dubitaret forte aliqs. utrū cognitio sensuū sit nobilior ꝓm certitudinē q̃ꝫ cognitio p̄ncipiꝫ. ¶ Dōm q̃ hītꝰ ⁊ actꝰ sumūt spēz ex obis. iō simplr ⁊ absolute loquēdo nō pōt eē tāta certitudo i ipsis sensibilibꝰ q̃ appēhēdunt a sēsu quā ta ē i ipsis p̄ncipijs itelligibilibꝰ q̃ appēhēdunt ab itellectu. ⁊ pꝰ qꝫ sēsibilia ipsa fūt magis uariabilia ⁊ mutabilia q̃ꝫ itelligibilia: imo itelligibilia manēt eodez mō sensibilia fūt aliq̃ mō i ꝓtinuo fluxu. cū ḡ ꝫ sit de rōne certitudis cogñis q̃ nō ꝓtigat alr se hīe circa pticularia sēsibilia nō poterit eē tāta certitudo ſiē ē circa p̄nª itelligibilia. 2° ꝫ idē pz qꝫ ea q̃ se hñt ꝓm appōnē nō fūt ita certa ſiē simplicia: ut p̄bat pbs i p̄nꝰ p̄mi meta. ⁊ i fine huiꝰ. ubi agit de certitudie sciarū. ostēdit eni tā in meta. q̃ꝫ hic q̃ arithmetica ē certior, q̃ꝫ geometria. qa pūctꝰ se hēt p additionē ad vnitatē. cū ḡ sēsibilia se hēant p additionē ad itelligibilia qꝫ addūt ſup ea ꝓditiones māe nō erit tāta certitudo i sensibilibꝰ ſiē i itelligibilibꝰ. nec ē dubiū q̃ꝫtū ad vitatē q̃ſiti: qn cognitio p̄ncipiꝫ itelligibiliū sit multo honorabilior ꝓm certitudinē q̃ꝫ cognitio sēsitiua. Sz dubiū i hac q̃ōne facē: qa oīa alia oriunt ex sēsu. ⁊ oīs alia cognitio certitudinez hēt: qꝫ reducit ad sensuz. vi ḡ ꝫ q̃ cognitio sensitia sit multo certior oīb⁹ aliꝫ cogñibꝰ. pp qd̄ sciēdū q̃ i rebꝰ ē tria ꝓsiderare. fieri. vsum. ⁊ eē. aliq̃ eni sūt p̄ulsa ⁊ p̄existūt aliꝫ q̃ꝫtū ad fieri. ut q̃ alia nō fierēt nisi illa prius eēnt fcā. aliq̃ q̃ꝫtū ad usuz. ut q̃ nō possumꝰ eis uti nisi p̄existāt alior usus. alia aūt p̄existūt q̃ꝫtū ad esse ⁊ ꝫz se. pp qd̄ dicemꝰ q̃ alr cognitio sensitiua p̄existit cognitioni p̄ncipiꝫ. alr cognitio p̄ncipiꝫ p̄existit cognitiōi ꝓnū. nā cognitio sensitiua p̄existit cogñi p̄ncipiꝫ q̃ꝫtū ad fieri: ⁊ q̃ꝫtū ad usuz. sz nō p̄pe q̃ꝫtū ad eē. cognitio aūt p̄ncipiꝫ p̄existit cogñi ꝓnū nō solū q̃ꝫtū ad fieri: ⁊ q̃ꝫtū ad usuz. sz ēt q̃ꝫtū ad eē. cognitio eniz sēsitiua p̄existit cogñi p̄ncipiꝫ q̃ꝫtū ad fieri. qꝫ nisi esset fcā cognitio p̄us i sensu nulla cognitio q̃ꝫtū ad illd̄ genꝰ posset fieri i itellcū nec p̄ncipiꝫ nec ꝓnū. iō cecꝰ a natiuitate qꝫ nō hūit cogñē i sensu de coloribꝰ nulla pōt hīe cogñē circa genꝰ colorꝫ i itellcū. 2° cognitio sēsitiua p̄existit cogñi itellectiue p̄ncipiꝫ nō solū quātū ad fieri: sz ēt q̃ꝫtū ad usuz: qd̄ nō ē itelligēdū de sēsu exteriori: sed de iteriori: ut de fātasia siue imagiatiōe. nā ſi hō vidisset colores: dato q̃ postea fieret cecus. ⁊ amitteret visuz exteriorē adhuc posset acqrē sciam de coloribꝰ. ⁊ ſi acqsiuisset eā pp amissionē visus nō pdēt hꝰ sciam. tū ſi corrūpereē i eo sensus iteriorꝫ: utputa ſi corrūpereē i eo fātasia ſiē corrupta ē i demētibꝰ ⁊ i furiosis dato q̃ hīet sciam colorꝫ q̃dīu hīet corruptā fātasiā nō posset directe utl ipa scia. qꝫ ea q̃ fūt i itellectu remanēt i eē hituali nec fiūt i actu nisi iterū fiāt in actu fātasmata: q̃re nō poterimꝰ uti his q̃ fūt i itellectu corrupto fātastico. ḡ cognitio sēsitiua exteriorꝫ p̄existit cuilibet cogñi itellectiue q̃ꝫtū ad fieri. cognitio aūt sensitiua iteriorꝫ: ut fātasia p̄existit cuilibet cogñi itellectie nō solū q̃ꝫtū ad fieri: sz ēt q̃ꝫtū ad usuz. sed talia, pp̄e nō p̄existūt cogñi itellectiue q̃ꝫtū ad eē. qꝫ post acqſitam sciaz ſi posset aia libere ꝓūtē se sup̄ se uel aspicē ea que hēt i itellectu nullo mō idigeret sensu nec iteriori nec exteriori: sed cognitio p̄ncipiꝫ p̄existit cogñi ꝓnū et q̃ꝫtū ad eē. qꝫ ſi aia pderet cogñē p̄ncipiꝫ: dato q̃ posset libe ꝓūtē se sup̄ se: ⁊ aspicē ꝓnes q̃s hēt i se nllo mō eēt certa de ꝓnib⁹ ignoratis p̄ncipijs. certificamur aūt de p̄ncipijs reducēdo ea ad sensuz. qꝫ fieri uel usus cogñis p̄ncipiꝫ depēdet a fieri uel ex usu cogñis sensuuz certitudo ḡ cogñis p̄ncipiꝫ q̃ depēdeat a certitudie cogñis sensitiue: ꝫ ē q̃dāmō p accñs. vꝫ q̃ꝫtū ad fieri ⁊ q̃ꝫtū ad usuz. nō aūt p̄pe p se q̃ꝫtū ad eē: iō ex ꝫ nō possumꝰ arguē simplr loquēdo q̃ cognitio sēsitiua sit certior. sed qꝫ cognitio ꝓnū ēt p se ⁊ directe q̃ꝫtū ad eē p̄existit cognitiōi p̄ncipiꝫ. iō talis cognitio simplr est certior q̃ꝫ cognitio ꝓnū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt aūt ꝫ oīb⁹ ieē aialib⁹. hñt eni potētiā nālem indicatiuā quā uocant sensum.

¶ Ostēdit quō hui⁹ potētia sensitiua i diūſis diūſimode exīstat. nā q̃dā hñt sensū exteriorē sine memoria ut aīalia imp̄fecta. musca eni flabello a loco aliq̃ remota im memor pcussiōis p̄terite stati redit ad eūdē locū. ḡ musca hēt exteriorē sensuz: sed memoria caret. aliq̃ vo aīalia hñt sensuz exteriorē ⁊ memoriā: sed nō hñt directe rōcinatiuā ex talib⁹ sensibilibꝰ ut aīalia bruta. q̃dā hñt sensuz memoriā ⁊ rōcinatiuā: ut hoīes. Tria ḡ facē. qa pꝰ ait i gbusdā aīalib⁹ eē potētiā sēsitiuā idicatiuā tm. 2° ostēdit i gbusdā eē potētiā sensitiuā ⁊ memoriā. 3° declat i gbusdā: ut i hoīb⁹ eē potētiā sēsitiuā memoriā ⁊ rōcinatiuā. 2ª ibi ⌊ Cū isit aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Multis igit factis. ⌋ Dicit ḡ q̃ ⌊ Videt aūt ꝫ. ⌋ i. potētia sensitiua ⌊ ineē oīb⁹ aīalib⁹ ⌋ ⁊ ſbdit q̃ ⌊ hñt aūt ⌋ ſup. oīa aīalia ⌊ potētiā nālē ⌋ uel ut hēt alia trāslatio ⌊ potētiā ꝓnālē idicatiuā quā uocamꝰ sensum. ⌋ ¶ Deinde cū dicē.

¶ Cū isit aūt sensus his qdē aīaliū ē māsio sēsibilis: aliꝫ aūt nō sit. i gbuscūq̃ qdē igit

nō fit aut oino aut circa q̃ nō fit nō ē in his cognitio extra sentire. in qb⁹ aūt iest sentiē tibus est hēre vnū qōdā in anima.

¶ Agit de 1° ḡdu. vz q̃ in aliqb⁹ aialib⁹ nō solū iest potē tia sensitiua: sed ēt est in eis mās̄io sensibilis. i. memo ria. vñ ait ⌊ cū ifit aūt sensus ⌋ sup. oib⁹ aialib⁹ ⌊ in his qdē aialiū. ⌋ i. de nūo aialiū ⌊ fit mās̄io sensibilis. ⌋ i. fit memoria q̃ est mās̄io ⁊ thesaur⁹ ⁊ ꝓseruatio spēriū sensi biliū ⌊ in alijs aūt. ⌋ s. aialib⁹. ut in impfectis ⌊ nō fit ⌋ s. mās̄io sensibilis ⁊ memoria. ⁊ sbdit q̃ ⌊ i qbusdā igit nō fit mās̄io sēsibilis aut oino. ⌋ i. nl'o mō ⌊ aut circa ea q̃ fit ⌋ mās̄io sensibilis siue memoria ⌊ nō ē i his cogni tio ultra ea q̃ nō senserūt. ⌋ q. d. q̃ aialia q̃ nō hñt memoriā nullā hñt cognitionē ultra ea q̃ nō senserūt siue q̃ nō sentiūt. i. nisi q̃dīu durat sensus. q̃dīu eni imuta tur sensus exterior tādiu aialia carentia memoria pñt aliqd cōgscē. sed deficiēte imutatiōe sensus exterioris ultra id qd nō senserūt exteri⁹ nihil cōgscūt. ⁊ sbdit q̃ ⌊ i qb⁹ aūt. ⌋ i. i qbuscūqz ⌊ sentiētib⁹. ⌋ i. in aialib⁹ ⌊ i. est ⌋ sup. memoria siue mās̄io sēsibilis i illis. s. ⌊ est. ⌋ i. ꝓtigit ⌊ hīe vnū qdē i aia. ⌋ i. vnā quādā potētiā i aia sup. p̄ter sēsuz exteriorē quā uocam⁹ memoriā. ¶ Mo tādū aūt q̃ ait in qbusdā aūt oino non fit. s. memoria aut circa q̃ nō fit q̃ in illis nō est cognitio ultra id qd nō senserūt exteri⁹. i. nisi q̃dīu senserūt exteri⁹. nā que dā aialia nullā oino hñt memoriā. q̃dā aūt memoriaz sed debilē. ita q̃ nisi sint uehemētia sēsibilia exteriora nulla fit in ipsis de illis sensibilib⁹ memoria. q̃ ḡ nullā oino hñt memoriā nulla oio remanet in eis cognitio nisi q̃dīu durat sensus exterior. que aūt hñt memoriā solū circa uehemētia sensibilia: nō aūt circa alia: circa ea circa q̃ nō fit in eis memoria nō remanet in eis co gnitio ultra id qd senserūt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Multis aūt factis hui⁹ iā quedā dīa fit: quare in his quādā est fieri rōnem ex tali um mansione. alijs vo non.

¶ Ponit 3ᵐ gradū. d. q̃ ⌊ multis igit factis h⁹ⁱ. ⌋ i. mul tis factis talib⁹ uel multis exñtib⁹ talib⁹ hñtib⁹. s. me moriā de sensibilib⁹ ⌊ iā q̃dā dīa fit ⌋ sup. iter talia aia lia hñtia memoriā de sensibilib⁹ ⌊ q̃re ⌋ sup. pp talē dī am ⌊ est. ⌋ i. ꝓtigit in his. ⌋ s. aialib⁹ ⌊ fieri quādā rō nē. ⌋ i. quādā collationē ⁊ rōcinationē ⌊ ex memoria taliū. ⌋ vz sensibiliū. utputa in hoib⁹ q̃ post memoriaz sensibiliū rōcinant ⁊ ꝓferūt in seipsis de his quoꝝ hñt memoriā ⌊ in alijs nō ⌋ sup. aialib⁹. utputa i brutis nō sup. ꝓtigit fieri talē rōcinationē ex memoria sensibiliū ¶ Mōn^m aūt q̃ bruta nō directe ꝓferūt nec rōcinant. tñ ex q̃dā istinctu nāe hñt aliqd sile rōcinatiōi. ut si ca nis p odorē sequat leporē si iueniat tres vias. ⁊ si opor tuit leporē ire p alterā illarū viarū dicūt uenatores se eē exptos q̃ odorat pmā ⁊ scdaz ⁊ si iueniat p neutrā illarū iuisse leporē q̃ statiz icipit currē p tertiā in quo hēt aliqd sile rōcinio. vi eni ex h̄ fillare sic ⁊ arguē. sūt tres vie. nō iuit p pmā nec p scdam. q̃ iuit p tertiaz. sed bruta nō sic arguūt. sed ex q̃dā istinctu nāe multa faci unt ac si arguerēt. vñ nō rōcinant: sz dicunt aliqd hīe sile rōcinio. qz ut dictū est hñt quēdā istinctū nāe q̃ in multis supplet in eis vicē cuiusdam rōcinij. ¶ Deinde cum dicit.

Ex sensu qdē igit fit memoria sic di e rim⁹. ex memoria aūt mltotiēs fcā expiñtū. mlte eni memorie nūero expimētū vnū sūt. Ex expimēto āt aut ex oi gescēte uli i aia vno p̄ter mlta qōcūqz i oib⁹ vnū sit idē artis ē pncipiū ⁊ scie. sig dē circa gñationē ē artis: si vo circa eē scie

¶ Soluit ad qōnē ppositā. Circa qd tria fac. qz p° circa q̃sitā qōnē determiat vitatē oñdēs quō fiāt nobis co gnita pn^a. 2° ex vitate determiata soluit ad obones fa ctas. 3° vitatē declarat ⁊ manifestat. 2ª ibi ⌊ Neq; igit determiat. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ut i machine eūsione. ⌋ Dicit q̃ q̃ ⌊ ex sensu qdē igit fiē dixim⁹ ⌋ paulo añ ⌊ fit. ⌋ s. in nob memoria. ⌊ ex memoria aūt mltotiēs facta expiñtū ⌋ fit. ⁊ subdit. ⌊ multe eni memorie nūo est vnū expimē tū ⌋ uel ut hēt alia trāslatio ⌊ sūt vnū expimētū ⌋ qd in idē redit. nā vnū expimētū est multe memorie: qz cōfi cit ex multis memorijs. ⁊ multe memorie sūt vnū ex perimētū: qz faciūt vnū expimētū. ⁊ sbdit q̃ ⌊ ex expi mēto aūt aut ex oi. ⌋ i. ⁊ ex oi uli ⌊ gescēte in aia vnū p̄ ter multa ⌋ qz ule cū fit vnū i oib⁹ ⌊ illud idez ⌋ sup. qd gñat ex expimēto. ⁊ ex uli gescēte in aia ⌊ est pn^m artis ⁊ scie ⌋ ⁊ dat vīam iter artē ⁊ sciaz. d. ⌊ sigdē circa ge nerationē. ⌊ i. si tale pn^m fit circa gñationē ⁊ circa fieri artis est sup. pn^m ⌊ si vo circa eē. ⌋ i. circa nēcia que nō vñr eē i fieri. sed vñr eē in existē. qñ ḡ circa talia accipit talis pn^m ⌊ scie. ⌋ i. h⁹ⁱ pn^m acceptū erit pn^m scie. decla ratū est q̃ quō gñat in nobis hit⁹ pncipioꝝ q̃ est pn^m ar tis ⁊ scie. qz si ex multis sensib⁹ fiat memoria. ex mltis memorijs expimētū. ex multis expimētis ule. tunc ex expimēto ⁊ uli gescēte in aia est in nobis siue gñat in nobis id qd est pn^m artis ⁊ scie. ¶ Motādū aūt q̃ expi mētū est notitia accepta de aliq̃ re pticul'r ex collatiōe multoꝝ pticulariū. utputa si vidi q̃ reubarbarū in h̄ p ticulari hoie purgauit colerā ⁊ hēo h̄ i memoria. ⁊ vi di q̃ in alio fecit h̄ idē: ⁊ hēo h̄ in memoria. ⁊ rursus i alio ⁊ in alio h̄ idē vidi: ⁊ memorat⁹ sum ex multis ta lib⁹ sensib⁹ ⁊ ex multis talib⁹ memorijs ego facio quā dā collationē p rōciniū quō reubarbarū in h̄ ⁊ in illo ⁊ i alio pticulari hūit talē effectū ⁊ ex collatiōe hoꝝ oi um accipio hāc expimētalē notitiā: qz reubarbaꝝ pur gat colerā: ⁊ qz solus itell's est id qd rōcinat de rebus. potētia aūt sensitiua qz quātūcūqz alta nō ppe rōcina tur. lz forte hēat aliqd rōcinio sile. cognitio expimēta lis ad itell'm ptinet: nō ad itell'm ut cōgscit recto respe ctu uel aspectu ⁊ ut accipit pm se. qz h̄ mō itell's nō co gnoscit pticulare: sz ule. sed expimētalis cognitio pti net ad itell'm put ꝓiūct⁹ sensui p reflexionē cōgscit pti culare ⁊ rōcinat de pticularib⁹. ¶ Motādū ēt q̃sdam exponē textū phi q̃ ex sensib⁹ fit memoria ex mltis me morijs fit expimētū: ex expimēto aūt fit ule qd ule est pu^m artis ⁊ scie: sic q̃ exponētes phz in quādā vitatē i cidūt. sz nō uadūt ad mētē ei⁹. nā in textu plane habet q̃ ex oi uli gescēte in aia vna p̄ter multa est illud. siue hēt eē illud idē qd est pn^m artis ⁊ scie. q̃ pm mētez phi opz vidē nō quō ule fit pn^m scie. sed quō ex uli hēt esse ⁊ gñat id qd est pn^m scie: ⁊ ēt artis. qd quō fit in qōni b⁹ patebit. ¶ Mōn^m aūt q̃ ars est recta rō factibilium ut declarari hēt in 6° ethi. iō hit⁹ pncipioꝝ ut vsat circa factibilia ⁊ circa ea q̃ sūt i fieri dī eē pn^m artis. sz qa scia est de nēcijs q̃ pm q̃ h⁹ nō vñr fieri: sed eē. iō hitus pncipioꝝ cū vsat circa eē. i. circa nēcia efficit pn^m scie in aia eni nra est hitualis cognitio tā pncipioꝝ factibi liū q̃speculabiliū ⁊ utraq; talis hitualis cognitio dī itell's. sz h⁹ⁱ hitualis cognitio siue itell's ut vsat circa fa ctibilia est pn^m artis. ut circa speculabilia est pn^m scie. ¶ Dubitaret forte aliqs. in quo dīnt expimētū ⁊ ule. ¶ Dōm q̃ nra cognitio icipit a sensu ⁊ cū pmo icipi mus cognoscē multū adherem⁹ cognitioni sensibiliū ita q̃ nō cogitam⁹ nisi pticulariter de reb⁹: nescim⁹ eni abstrahē ule a pticulari. vnus enim hō illitteratus re putaret impossibile q̃ posset intelligi hō p̄ter sortez ⁊ platonē ⁊ p̄ter oēm pticularē. q̃dīu q̃ in tali cognitio ne fistim⁹. utputa q̃ nō cogitam⁹ de reubarbaro p̄ter h̄

pticulare reubarbarū. ⁊ pter illud. ⁊ pter oē tale parti
cular tādiu de reubarbaro nō hēmus notitiā nisi expi
mētalē. sed qñ accepim⁹ expimētalē notitiā p mltos sē
sus ⁊ multas memorias. de hac herba ut de reubarba
ro q purgat colerā. ⁊ postea accepim⁹ aliā expimētalē
notitiā. ⁊ postea accepim⁹ aliā p multos ēt sensus ⁊ ēt
memorias de alia herba q hēt aliū effectuz. utputa de
ysopo q purgat flegma a pectore. tūc ex multis talib⁹
expimētis excitat itellꝰ ut cogitet de nāis rerū. ut' ga
videt eē pticulare reubarbarū purgare colerā. qz expt⁹
est in multis talib⁹ pticularib⁹ sic eē. ⁊ qz videt oēz ysо
pū purgare flegma. qz expt⁹ est i multis sic se hīe: cogi
tat aliquā vnā nām eē in oib⁹ pticularib⁹ reubarbaris
vñ hñt hūc effectū. sic ēt ⁊ i ysopis ⁊ i alijs reb⁹: vñ ac
cipit expiētiā. tūc fit i aia cognitio vnī⁹ ulis pter mul
ta. s. pticularia. qz ꝓsiderabit nāz illā vnā ulem pter ꝶ
pticulare ⁊ pter illud. ⁊ ēt pter oē pticulare dī tale ulē
eē pter multa. qz ꝓsiderat ut vnū nō est diuisuz p mlta.
qz tūc ꝓsiderabit p multa. ⁊ pter ꝶ q fit diuisuz in mlt.
tis qñ abstrahet a pticularib⁹ oib⁹ ⁊ ꝓsiderabit ꝑm se.
tale eni ulē erit ex oī pticulari abstractū: erit vnū pter
multa. qz erit vnū ꝓsideratū pter diuisionē ⁊ multitu
dinē erit vnū oib⁹. qz i ipso vniunt oia pticularia. tale
ulē dicet eē gescēs: qz erit ꝓsideratū ⁊ abstractū preter
oēm locū. pter oē tps. pter oēm uariationē. tale ēt ulē
dicet gescēs i aia. qz ꝑm eē qd hēt in suis pticularibus
nō est gescēs: sed est uariatiōi subiectū. sed ꝑm esse qd
hēt p ꝓsideratione a se dī eē gescēs: qz ē a uariatione se
motū. tale aūt ulē ē pn^m artis ⁊ scie. ⁊ ex tali ulī fit in
nobis pn^m artis ⁊ scie. qd quō fit i sequēti cōne pate
bit. pz ḡ quō dīt expimētū siue cognitio expimentalis
ab ulī. nā q̄dīu sistim⁹ i cognitiōe pticularīū nō ꝓside
rātes in eis nām vnā pter multa tādiu possum⁹ hīe de
ipsis cognitionē expimētalē: sed nō ulem. sz qñ ꝓsidera
m⁹ in eis nāz vnā pter multa: tūc icipit eē in nobis co
gnitio ulis ex q̄ fit i nobis pn^m artis ⁊ scie. ¶ Ulteri⁹
forte dubitaret aliqs. quō ex expimēto ⁊ ex ulī gescen
te i aia fit in nobis pn^m artis ⁊ scie. ¶ Dōm q pn^m ar
tis ⁊ scie est ipse hit⁹ pncipiorꝫ siue ipse itellꝰ q dī h⁹
hit⁹. sed ꝓstat q hit⁹ pncipiorꝫ nō est ipsa ulis cognitio
nec est ipm ulē cognitū. sz est aliqd ex his aggiatū. hi
tus eni nō est ipse act⁹ nec est ipm oēm. sed ē aliqd ag
giatū ex actib⁹: ut p act⁹ tēdim⁹ i oīa. imaginabimur
eni q fiē ex frequēti citariçare efficimur citariste ⁊ ag
giat i mādu q̄dā hilitatio ad citariçādū q̄ hilitatio nō
est ipsa citara: circa quā vsat act⁹ citariçādi. nec est etī
am ipse act⁹ citariçādi: sz ē aggiata ex h⁹ actib⁹: put p
tales act⁹ nos exercitam⁹ circa citarā. sic ⁊ i hitib⁹ in v
tutib⁹ moralib⁹ ꝶ idē videm⁹. tales eni hitus nō sūt nec
act⁹ nec oīa: sed sūt aggiati ex actib⁹ p q̄s tēdimus in
oīa. ita ēt i hitib⁹ speculatiuis. fiē eni ex frequēti absti
nere fim⁹ tēperati ⁊ aggiat in nobis hit⁹ tēperātie ꝑm
quē bñ nos hēm⁹ circa talē māz moralē. sic ex frequēti
speculari fim⁹ speculatiui: ⁊ aggiat in nobis hitus ꝑm
quē bñ nos hēm⁹ circa mām speculatiuā. hit⁹ ḡ iste ag
giat⁹ nō est ipm oēm speculatū nec ē ipse act⁹ speculā
di: sed est aliqd aggiatū ex actib⁹. ¶ Adūtēduz tñ q
h⁹ hit⁹ speculatiui aggiati ex actib⁹ i aia sūt q̄dā q̄lita
tes aie. fiē ḡ videm⁹ in q̄litatib⁹ sensibilib⁹: sic suo mō
se hēt in q̄litatib⁹ itelligibilib⁹. in q̄litatib⁹ eni sensibi
lib⁹ q̄dā sūt q̄litates ꝑme ut q̄litates elꝰ q̄ sunt pn^a
mixtorꝫ. q̄dā sūt q̄litates scde: ut q̄litates ipsorꝫ mixto
rū que mixta sūt pncipiata ⁊ cōposita ex elis. sicut ḡ
ela sūt pn^a mixtorꝫ. sic q̄litates ꝑme sūt pn^a q̄litatū se
cūdarū. eodē ēt mō in hitib⁹ cognitiuis qui sūt q̄lita
tes itelligibiles. q̄dā sūt q̄litates ꝑme. ⁊ q̄dā scde. ⁊ q̄
litates ꝑme sūt pn^a q̄litatū scdarū. q fi uolum⁹ vidē q
sūt hit⁹ ꝑmi cognitiui. ⁊ q scdi. uel q̄ sūt q̄litates itelli
gibiles ꝑme ⁊ que scde cū talia cānt ex hitib⁹ ⁊ act⁹ ex
oib⁹ opz ad ipsa oīa recurrē. dicem⁹ eni q ipsa oīa q̄
dā se hñt ut pn^a ⁊ cāe ex quorꝫ cognitione dependet co
gnitio aliorꝫ. q̄dā se hñt ut pncipiata ⁊ cāta quorū co
gnitio cātur ex cognitiōe ꝑmorꝫ. ¶ Propter qd fiē se ha
bēt ipsi act⁹ ⁊ ipsa oīa ad iuicē fiē se hēbūt ⁊ ipsi hitus.
hit⁹ ḡ aggiat in nobis ex frequēti ꝓsideratiōe circa pn
cipia. quē hitū uocam⁹ itellm. hēbit rōnem pncipij re
spectu hituū aggiatorꝫ in nobis ex frequēti ꝓsideratī
one circa pncipiata. q fi illa pncipiata a nobis ꝓside
rata sūt factibilia aggiabīt i nobis hit⁹ q dī ars. si vo
sint nēcia aggiabīt in nobis hit⁹ q dī scia. itellꝰ ḡ erit
pn^m artis ⁊ scie. cū ḡ itellꝰ fit qdā hit⁹ aggiat⁹ i nobis
ex ulī ꝓsideratiōe pncipiorꝫ. pz quō ex ulī gescēte i aia
fuit in nobis ille idē hit⁹ q est pn^m artis ⁊ scie. est ḡ ipz
ulē ⁊ ipsa ꝓsideratio ulis de pncipijs pn^m artis ⁊ scie.
⁊ qcqd est cā cāe est cā cāti. ¶ Postq̄z ex tali ulī ꝓsidera
tione aggiat in nobis itellꝰ q est pn^m artis ⁊ scie. ⁊ ēt
ipsa ulis ꝓsideratio dicet eē pn^m artis ⁊ scie. bñ ḡ dice
bat q ulē est pn^m artis ⁊ scie. ⁊ ēt ex ulī aggiat in nob
itellꝰ q est tale pn^m. dicem⁹ ḡ q sensus ⁊ memoria sūt
pn^a ualde remota ad aggiandū hitū q dī itellus. expi
mētū aūt ⁊ ulē siue ꝓsideratio expimētalis ⁊ cōsidera
tio ulis de pncipijs sūt pn^a magis ppinq̄ ad aggiandū
talē hitū. ió phs giationē h⁹ hit⁹ attribuit his duo
bus. uolēs q ex expimēto ⁊ ex ulī qd est in nobis ⁊ ag
giat in nobis ille idē hit⁹ q est pn^m artis ⁊ scie q dī in
tellect⁹. ¶ Adūtēdū ēt q lz itellꝰ siue hitus pncipiorꝫ
tanq̄z ex suis cāis giet ex expimēto ⁊ ex ulī ꝓsideratio
ne pncipiorꝫ ipm tñ ulē siue ipsa ulis ꝓsideratio est p
pinqor ⁊ imediatior cā q aggiet in nobis talis hitus
q̄z fit ipm expimētū. ¶ Adūtēdū ēt q cū dicim⁹ q ex
ulī est uel fit in nobis hit⁹ q est pn^m artis ⁊ scie. ꝶ qd dī
ulē pōt referri ⁊ ad ipm oēm ulī ꝓsideratū ⁊ ad ipsum
actū. i. ad ipsam ulem ꝓsiderationē oēi. ex utrisqz eniz
cānt hit⁹ ex actib⁹ ⁊ ex oīs: qz ut dictuz ē. qcqd est cā
cāe est cā cāti. oīa eni sunt cā actuū. act⁹ aūt habituū:
ergo ⁊ ipsa oīa erūt cā etiā hituū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Neqz igiē determinati hit⁹ neqz ab alijs habitibus fiunt notioribus. sed a sensu.

¶ Soluit uel rūdet ad oēiones supi⁹ factas. arguebat eni
supi q hit⁹ pncipiorꝫ nō sūt nobis inati nec sūt nobis
acqsiti. qz nulla cognitio pcedit cognitionē pncipiorꝫ
nec fit i nobis aliq̄ cognitio itellectiua ex nō pexistēti
cognitione. ad que rūdet q hit⁹ pncipiorꝫ nō sūt i no
bis cōplete inati. sed fiūt in nob ex acqsitiōe ⁊ ex pexī
ti cognitione. nō ex pexīti cognitiōe certiori. qz nulla
cognitio certior pcedit cognitionē pncipiorꝫ: sed pn^a
fiūt nobis cognita ex pexīti cognitiōe sensitiua ⁊ ex se
su. ió ait q ⌊ neqz igiē hit⁹. ⌋ sup. pncipiorꝫ ⌊ determina
ti. ⌋ i. nō sūt in nobis tales hit⁹ determinati cōplete ina
ti ⌊ nec fiūt ⌋ tales hit⁹ ⌊ ab alijs hitib⁹ notioribꝰ. sed a
sensu. ⌋ i. cānt a sensu ⁊ a pexīti cognitiōe sensitiua. qd
quō fiat dcm ē supi. qz ex sensib⁹ fit memoria ⁊ c. ¶ No
tādū aūt q hit⁹ pncipiorꝫ nō sūt in nobis determinati
i. cōplete inati. nā illud dī determinatū qd est termi
natū: ⁊ qd puenit ad pfectū terminū. cognitio eni pn
cipiorꝫ nō est nobis nāliter indita sub eē cōpleto: tñ nā
liter hēmus aliqd de cognitione pncipiorꝫ inquātum
hēmus nāliter inditū lumē intellectus agētis in quo
lumine sunt talia pncipia nota. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut i machine ꝶsione fcā vno stāte alter stetit. postea alter q̄lscz i pncipiū ueniat. aia aūt existit talis ens q̄lis possit pati hoc.

¶ Ueritatē determiatā declarat ⁊ manifestat. Dixerat
eni q ex multis sensationib⁹ fit memoria. ex mltis me
morijs fit expimētū. ⁊ postea ulē. ⁊ ex his oib⁹ fit i nob
hit⁹ q dī itellꝰ q est pn^m artis ⁊ scie. i qb⁹ dictis posset

eē duplr dubiū. vnum ārē opz esse multa talia ad ꝗ
talis hit⁹ gñeē. 2ᵐ aūt dubiū eē posset quō ex sensu pōt
cāri cognitio ulis que regrit ad ꝗ gñeē talis habit⁹.
Tria ḡ fac: qz ꝗ⁹ soluit ad dubiū pmū. 2° ad dubiuz 2ᵐ.
3° ex his que dixerat ꝛcludit ꝗ opz ex sensu z via indu
ctiua accipe cognitionē pncipioꝝ pmoruz. 2ª ibi ⌊ Qd
aūt dictū est olim. ⌋ 3° ibi ⌊ Manifestū est qñ. ⌋ Dicit
ḡ ꝗ ⌊ ut i machine euersione facta. ⌋ i. ut ꝛtigit qñ fit
eūsio. i. debellatio machine exercit⁹ ita sup. fit cū gñat
i nobis hit⁹ q dz itellis. cū eni exercit⁹ fugat⁹ est ⌊ vno stā
te alter stetit. postea alter ādsqz ueniāt in pn^m. ⌋ i. do-
nec ueniāt in tātā multitudinē ꝗ possint eē pncipiuz
pugne. cū eni bellātes vsi sūt in fugā z eoꝝ machina si
ue eoꝝ massa est debellata ꝛtigit ꝗ vn⁹ fugiētiū se figit
z stat in aliq̄ cui adiūgit se alter fugiēs: z postea alter
donec ueniāt in tātā multitudinē ꝗ possint eē pn^m pu
gne. vn⁹ eni hō nō sufficeret ad pugnādū. sed multi sic
ꝛgregati sufficiūt. sic nō glibet vn⁹ sensus suffic ad fa-
ciēdū memoriā nisi eēt talis vn⁹ sensus ꝗ hzet vim ml'
toꝝ. sic sūt illa que cū magna adunatione videm⁹. sed
vni sensui aggregat⁹ ali⁹ sensus: z postea ali⁹ multi ta-
les sensus. ut qñ vnū z idē multotiēs vidim⁹ faciūt in
nobis memoriā illi⁹ rei vise z ex multis memorijs ex-
perimētū z postea ulē. z ex his oīb⁹ aggñat in nobis i-
tellect⁹ q est pn^m artis z scie. si ḡ ārat ārē opz talia ml'
tiplicare ad ꝗ ꝗ gñeē talis hit⁹. pz ꝗ sic in pugna vn⁹
hō nō sufficit ut sit pn^m pugnādi sic z in gñatiōe huius
hit⁹ nō sufficit vn⁹ sensus nec vna memoria. z sbdit ꝗ
⌊ aia aūt h⁹ cū sit qlis possit hec pati. ⌋ q. d. ꝗ nečū est
ꝗ ex multis sensib⁹ fiat memoria z ex multis memori
is fiat expimētū z sic pcedē. ita tñ ꝗ debem⁹ supponē i
ꝗ pcessu ꝗ aia sit h⁹ⁱ. i. sit talis nāe qlis possit ꝗ pati. vz
ꝗ ex sensib⁹ z memorijs possit i ea fieri cognitio experi
mētalis. z ēt possit i ea fieri ulē. z ꝗ possit in ea aggña
ri talis hit⁹ q sit pn^m artis z scie. i. opz supponē ꝗ aia
sit talis nāe ꝗ in ea nō solū sit potētia sensitiua sed in
tellectiua. ¶ Dubitaret forte aliqs quō aggñatio ipsi⁹
itellis siue hit⁹ cognitiui p quē cognoscim⁹ pn^a assimila
tur exercitui fugiēti iterū debellare uolēti. ¶ Dōz ꝗ
optie exēplū est ad ꝓpositū. nā exercit⁹ fugiēs obstupe
fact⁹ est dispsus z nescit i quo loco se ꝛgreget qñ casua
liter se ponit. z nō totū sil' sed paulatim se cōgregat. sic
cū uolum⁹ cognoscē cās z pn^a ex quoꝝ cognitiōe agg-
ñat in nobis itellis qñ sum⁹ obstupefacti ex adunatio
ne. qz videm⁹ effectū z ignoram⁹ cām sum⁹ sparsi. cogi
tam⁹ hicide. nescim⁹ ubi figam⁹ cogitationē nrā. post-
qz aūt figim⁹ nos in aliq̄ vna memoria: ut qz hoc vidi
mus tali tpe qñ casual' est ꝗ bñ nos figam⁹: z si bene
nos fixim⁹ vna memoria nō sufficit: sed ēt memoram
de alio tpe ꝗ ēt de tali tpe ꝗ idē ꝛtigit. ex plrib⁹ talib⁹
memorijs hem⁹ expimētū z ulē: z poterit in nobis agg-
ñari pdict⁹ hit⁹. ꝗ aūt nō sufficit vnū tale qd: sed req
runt multa: ꝗ est qz vnū fortificat p aliud. sic ḡ ml'titu-
do bellātiū est fortior: sic sensus plurificat⁹ fortior ē ad
aggñandū memoriā: z memoria multiplicata fortior
est ad aggñandū expimētū. h⁹ⁱ multiplicatio pōt refer
ri z ad act⁹ z ad potētias. ad act⁹ qdē qz vn⁹ sensus nō
sufficeret nec vna memoria. ipsi eni act⁹ sensitiui plres
ꝛiūcti efficaciores sūt z multe memorie sil' ūcte maio
rē vtutē hnt. pōt ēt ml'tiplicatio hec referri ad ipas po
tētias. nā ipse sensus qztūcūqz plificat⁹ nō sufficeret ad
aggñandū hitū pncipioꝝ. sed sensus ꝛiūct⁹ memorie:
z memoria ꝛiūcta expimēto cognitioni ulis oia ista sil'
ūcta se iuicē fortificāt: que fortificata z roborata pñt
in nobis aggñare hitū q dz itellis. ¶ Deinde cum dic.
¶ Qd aūt dcm ē oli nō aūt plane dcm ē. ite
rū dicam⁹. extāte eni idrntiū vno pmo q-
dē i aia ulē ē: z nāqz sētire qdē singl'are. sē
sus aūt ulis ē: ut hois nō callic hois. itezꝝ i
his stat qusqz imptibilia stēt z ulia: ut puta
hui⁹ aialis quousqz aial. z in hoc simil'r.

¶ Declarat secūdum dubium. vz quomō ex sensu possit
gñari cognitio vniuersalis assignās pro causa ꝗ ipse
sensus est rei vniuersalis: lz sentire sit rei particularis.
qd quomodo uerum sit in dubitatione patebit. si ergo
ipse sensus est rei vniuersalis nō est mirū si ex sensu pōt
cāri in nobis cognitio ulis. iō ait ⌊ Qd aūt dictū ē oli
nō aūt dictū est certe. ⌋ i. clare quō. s. ex sensu possit fie-
ri ulē gescēs i aia. dicebat eni ꝗ sup quō ex sensu fiebat
memoria: z postea expimētū: z postea ulē: sed nō dice
bat ꝗ certe z clare: qz nō reddebat cā uel rō dicti. z sb-
dit. ⌊ iterū dicam⁹ ⌋ sup. clare z certe quō ꝗ fiat. z sub
dit ⌊ stāte eni idrntiū vno. ⌋ i. stāte aia sup ꝛsideratiōe
idrntiū i aliq̄ vno: ut qñ ꝛsiderat multa pticularia: p-
ut sūt idria in aliq̄ ⌊ vno ⌋ qñ sic est: z qñ sic ꝛsiderat ⌊ ē
in aia pmū qdē ulē. ⌋ z sbdit ꝗ ⌊ z nāz sentire qdez est
singulare. sensus aūt rei ulis: ut hois sz nō callic hois ⌋
i. nō hui⁹ pticularis hois trñ. q. d. ꝗ cū p sensum acce-
pta sūt aliq̄ pticularia eē idria i aliq̄ vno aia stāte in ta
li ꝛsideratione fit in ea ulē. nec est mirū si p sensuz pōt
ꝗ fieri: qz ipse sensus est rei ulis: lz sentire sit rei pticula
ris: z qz dederat modū quō ex pticularib⁹ ꝛsideramus
ulē qd est spēs: ut qñ ꝛsideram⁹ aliq̄ plura pticularia i
dria in vna nā specifica dāt modū quō ex ipsis spēbus
possum⁹ ꝛsiderare ulē qd est gen⁹. iō subdit ꝗ ⌊ iterū i
his stat. ⌋ i. aia postqz ꝛsiderabit ml'tos pticulares eēs
sub vna nā egna. z multos pticulares hoies ꝗ vna nā
humana iterū stat. i. stat aia in his. i. i ꝛsiderādo equū
z hoiem: z hui⁹ spēs ꝛsiderādo quō ꝛueniūt ⌊ quousqz
utiqz stēt imptibilia z ulia. ⌋ i. quousqz tales ꝛsiderati
ones stēt z finiant ad imptibilia uel in iptibilia: ut hēt
alia trāslatio. q. d. stāte aia in ꝛsideratiōe spērū deuenī
et ad ipsa gña que sūt ulia z imptibilia. i. idria: qz i ip-
so gñe hnt ipse spēs quādā vnitatē z quādaz idriam.
z subdit. ⌊ ut hui⁹ aialis. ⌋ i. stabit aia sup ꝛsideratione
hui⁹ aialis. ut puta hois z eq z aliarū spērū ⌊ quousqz
aial. ⌋ i. quousqz hēat ipm ⌊ aial ⌋ z ipm gen⁹ ⌊ z in ꝗ
sil'r. ⌋ i. z sil'r aia stabit in hoc. i. ꝛsiderādo hoc gen⁹ qd
est aial. z in ꝛsiderādo aliud genus qd est plāta donec
sup. ueniāt ad aliud supi⁹ gen⁹: ut ad corp⁹ aiatum. pp
qd pz quō in aia fit cognitio ulis ipsi⁹ spēi ex idiuiduis
z quō in ea fit cognitio gñis iferioris ex spēbus: z quō
gñis supioris ex iferiorib⁹ gñibus. ¶ Dubitaret forte
aliqs quō sentire est rei pticularis: z sensus rei vniūsa
lis. ¶ Dōm ꝗ vnū actū sentiēdi nō sentim⁹ nisi vnuz
pticulare: qd si dicat ꝗ vno ituitu pōt qs videē decem
hoies. rñdem⁹ ꝗ quot sūt hoies visi tot sūt spēs z ido
la in oculo z qdāmō tot sūt visiones. nec est icōueniēs
ꝗ cū organū sit qd qztū ꝗ in diūsis ptib⁹ organi recipi
ant diūse spēs: z qdāmō fiāt ibi diūse visiones. p vnaz
eni z eādē ptē oculi nō videbim⁹ sil' z sel' plra tota nec
plres ptes toti⁹. vñ ḡ act⁹ sentiēdi nō est ꝓpe nisi vnius
rei pticularis: sed p vnā vtutē sensitiuā multa pticula-
ria pcipe possum⁹. vn⁹ ḡ sensus siue vna vt⁹ sensitiua p
plres act⁹ sentiēdi pcipit pticularia multa: z ēt vna vt⁹
sensitiua pōt cognoscē de illis multis pticularib⁹ quō
ꝛueniāt z quō differāt. ꝗ ḡ mō sensus est ulis: qz i mul
tis pticularib⁹ refuat rō ulis. uel ꝗ mō sensus est ulis.
qz est multū ꝓpinqu⁹ cognitioni ulis. vn⁹ eni act⁹ senti
endi est multū remot⁹ a cognitione ulis. qz nō pcipit ni
si vnū pticulare. sed ipse sensus vn⁹ z idē exūs q pcipit
multa pticularia. z pcipit quō ꝛueniāt z quō differūt
ualde est ꝓpinqu⁹ cognitioni ulis: qz stati itellect⁹ adiu
tus p sensuz ꝛsiderabit pticularia illa: ut sunt idria. z
stādo sup tali ꝛsideratiōe. ut illa pticularia ꝛueniūt z
ut i sunt idria: statim accipiet idē ꝛsiderationem ulem:

hūc aūt modū pcedēdi ipse text⁹ designat. sensus ḡ nō est callie tm̄.i. vni⁹ pticularis. sed est homis siue est rei ulis qd est pluriū pticulariū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū est qm̄ nobis prima inductione cognoscere necessariū est. ⁊ nāq; sensus sic vniuersale intus facit.

¶ Cōcludit ex dictis q̄ opz ex sensu ⁊ via iductiua accipere cognitionē pmoz.i. pncipioz siue ulīuz.d. Manifestū est qm̄ nēciū est nobis cognoscē pma.i. pncipia ⌊iductione.⌋i. via iductiua. ⁊ subdit q̄⌊ ⁊ nāq; sēsus sic facit cognoscē ulē⌋cū enim per sensuz cognoscim⁹ hoc pticulare ⁊ illud tūc iducēdo in hoc ⁊ in illo p inductionē cognoscim⁹ ulē. cū enim nra cognitio incipiat a sensu ex pticularib⁹ ⁊ per inductionē opz prima pncipia ⁊ ulia cognoscere. ¶ Tunc sequtur illa pars.

¶ Qm̄ aūt circa itell'm hituū i qb⁹ uez dicim⁹: alij qdē sp ueri sūt. alij aūt recipiūt falsitatē: ut opio ⁊ rō. uera aūt sp scia ⁊ intellectus ⁊ pncipia demōstrationū notiora sunt.

¶ In q̄ post q̄z soluit hāc qōnē quō fiāt nobis nota pn^a soluit qōnē aliā. utrū eodē hitu cognitiuo cōgscamus pn^a ⁊ pncipiata. siue pncipia ⁊ ꝯnes. est enī sua itētio pbare q̄ nō est idē hit⁹ cognitiu⁹ p quē cognoscimus pncipia ⁊ p quē cognoscim⁹ ꝯnes. Circa qd duo facit qz p° sepat itellectū ⁊ sciaz q̄ sūt hit⁹ semp ueri ab alijs hitib⁹ nō semp ueris. 2° oat dūiaz iter ipm itell'm ⁊ sciaz ostēdēs talia nō dicē vnū ⁊ eūdē hituz: sed diūsos. ibi ⌊Et nihil ē scia.⌋Dicē ḡ⌊Qm̄ aūt circa itelligētiā.⌋ i. circa cognitionē⌊hituū qb⁹ uerū dicim⁹ alij qdē.⌋s. hit⁹⌊sūt ueri semp. alij aūt⌋hit⁹⌊respiciūt aliqn̄ falsitatē. ut opio ⁊ rō.⌋i. rōcinatio. ⁊ sbdit q̄⌊uera āt sūt semp scia ⁊ itell's.⌋q.d. q̄ talē cognitionē ⁊ talē itelligētiā debem⁹ hīe de hitib⁹ ueris. ⁊ sic debem⁹ distiguē inter eos. vz q̄ hituū uerozq dā sūt semp ueri. ut intell's ⁊ scia. qdā aliqn̄ ueri aliqn̄ falsi: ut opio ⁊ rō. quō autē dīant scia ⁊ itell's pz q̄ itell's pncipi. scia ꝯnū. rō autē ⁊ opio sic pñt differre ut rō referat ad cognitionē expimētalē hitā ex rōcinatiōe ⁊ ex collatione pticularium cū sic ex qbusdā signis multis modis pōt falli: ⁊ ē multotiēs falsa. opinio referat ad cognitionē ulēm hitam etiam per signa fallibilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nihil certius est sciētia q̄z intellectus.

¶ Ondit q̄ itell's nō est idē q̄ scia: pp qd sciēdū q̄ intellect⁹ dīt a scia triplīr. p° qz est certioz ⁊ notioz. 2° qz ad pn^a quoz est itell's nō est rō: sed scia nō est sine rōne. 3° qz itell's ⁊ pn^m scie nō est scia. Tria ḡ facē ꝯz q̄ ꝑ triplici mō ostēdit itell'm differre a scia. 1° ibi.⌊Scia aūt oīs⌋ 3° ibi.⌊Et q̄ qdē demōstratiōis.⌋Dicē ḡ q̄⌊ ⁊ nihil⌋est aliū gen⁹ hituū⌊certi⁹ scia q̄z itell's.⌋ ⁊ sbdit q̄⌊pncipia enī demōstrationū notiora sūt⌋sup. q̄z ipse ꝯnes siue q̄z ipsa scibilia. tūc ḡ est supplēda rō q̄ si pn^a demōstrationū quoz est itell's sūt certiora ⁊ notiora q̄z ipse ꝯnes siue q̄z ipsa scibilia: quoz est scia itell's est notioz ⁊ certioz q̄z scia. Iz ḡ nullus ali⁹ hit⁹ ab itell'u sit notioz ⁊ certioz q̄z scia: tn̄ itell's ipse est certioz ⁊ notioz: qz est de pncipijs que sūt notiora ⁊ certiora q̄z ipsa scibilia. nō est ḡ itell's idē q̄ scia: sed est aliqd noti⁹ ⁊ certi⁹ q̄z sciētia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qz vī aliqs hit⁹ ab itell'u notioz q̄z scia. vz sapia siue metaph. nā itell's est pncipioz scia est ꝯnū p cās nō altas. sapia aūt p cās altas siue p cās altissimas. nō solū ḡ hit⁹ pncipioz: sed ēt hit⁹ ꝯnū p cās altissimas ut sapia erit certioz q̄z scia. ¶ Odz q̄ sapia icludit i itellu. nā ut dī in. 7. ethi. sapia est itell's ⁊ scia. metaphisica enī nō hēt aliā sciam que pbet pn^a sua. ipsa enī i seipsa capit suū itell'm ⁊ suā cognitionez pncipioz p que pbat suas ꝯnes. vñ alie scie sūt sensu. qz regulant p aliq̄ supiora pncipiata. sed meta^ca ē scia ⁊ itell's: qz nō regulat p aliquā aliā supiorē sciaz loqn do de sciētijs humanit⁹ iuētis: sed ut dictū est ipsa i seipsa capit suū itell'm ⁊ suā regulā. si ḡ solus itellect⁹ est certioz q̄z scia nō excludit ex hoc. imo ꝯcludit q̄ sapia sit certioz ⁊ nobilioz q̄z scia: cū ipsa in se comphendat suū intellectū ⁊ suā regulā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Scia aūt oīs cū rōne est. pncipioz sciaq dē nō utiq; erit. qm̄ aūt nihil ueri⁹ cōtingit eē scia q̄z intellect⁹. Intellectus utiq; erit principioz: ex his considerantibus.

¶ Adducit scdaz rōnē q̄ itell's dīat a scia. d. q̄⌊scia aūt oīs est cū rōne⌋sed sup. nullus itell's est cū rōne: qz ad pn^a nō est rō. ḡ qz sic est⌊pncipioz qdē⌋sup. hit⁹⌊nō utiq; erit scia.⌋i. erit differēs a scia. est ḡ vis rōnis h⁹ q̄ itell's est pncipioz ad que nō est rō. ḡ dīt a scia q̄ nō est sine rōne. q̄ aūt itell's sit ipsoz pncipioz pbat: cuz sbdit. d.⌊qm̄ aūt nihil ueri⁹ ꝯtigit eē scia q̄z itell's.⌋q. d. q̄ hit⁹ pncipioz est aliqd ueri⁹ q̄z sit ipsa scia: ꝯz nihil est ueri⁹ q̄z scia nisi itell's: ḡ hit⁹ ipsoz pncipioz erit intellect⁹. iō sbdit q̄⌊itell's utiq; erit pncipioz⌋sup. hit⁹⌊ꝯsiderātib⁹ ex eis.⌋i. ex iā dictis. q. d. q̄ si ꝯsideremus ex iā dictis pz q̄ itell's est pncipioz ad q̄ nō est rō. ḡ differt a scia que nō est sine rōne. ¶ Notādū autē q̄ rō pma est ꝯfirmatio rōnis scde. nā qz solus itellus est certioz q̄z scia: ut dicebat rō pma: ⁊ ut resūptū est i hac rōne scda. cū ḡ habit⁹ pncipioz sit certioz q̄z scia si nihil est certius scia q̄z intellectus. ergo habit⁹ ipsorum pncipioz erit ipse intellectus ⁊ per ꝯns intellect⁹ differt a scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qz demōstratiōis pncipiū nō ē demōstratio q̄re neq; scie scia. Si igit nullū aliō gen⁹ p ter sciam hēm⁹ uerū: itell's utiq; scie pnci piū erit. ⁊ hoc qdē pncipium pncipij utiq; erit. B aūt oē silīr se hēt ad oē rerū genus.

¶ Adducit ad B tertiā rōnē q̄ itell's nō sit scia. nā itell's est pn^m scie: ⁊ pn^m scie nō est scia sicē pn^m demōstrationis nō demōstrat. iō ait⌊ ⁊ q̄ qdē⌋sup. itell's nō sit scia: pz ex eo q̄⌊demōstratio nō sit pn^m demōstratiōis: q̄re neq; scia⌋sup. est pn^m. pn^m ḡ scie dīt a scia. i demōstratiōib⁹ enīz nō pcēdit i ifinitū. ita q̄ pn^a demōstratōis nō demōstrant: ⁊ demōstratiōis pn^m nō opz q̄ sit demōstratio. imo est deuenire ad aliq̄ pn^a idemōstrabilia: quoz nō erit scia. cognitio ḡ illoz pncipioz que est pn^m scie nō erit scia. bn ḡ dcm ē q̄ pn^m scie uel cognitio pncipioz que est pn^m scie nō ē scia. q̄ aūt cognitio pncipioz sit itell's pz. nā cognitio pncipioz est ueriozq̄z scia: ⁊ nihil est ueri⁹ q̄z scia nisi itellect⁹. ḡ cognitio pncipioz erit ipse itell's. iō sbdit q̄⌊si igit pm sciaz⌋uel ut hēt alia translatio ⁊ melī⁹⌊si igit pter sciam nihil aliud.⌋i. nullū aliō gen⁹ cognitionis⌊hēm⁹ uerū.⌋i. magis uerū sup. q̄z itell'm⌊itellus utiq; erit pn^m scie ⁊ erit pn^m pncipijs.⌋i. erit pn^m ad cognoscēdū pn^a. nō ḡ est idē hit⁹ pncipioz ⁊ ꝯnuz: qz hit⁹ pncipioz est itell's. ꝯnū est scia. ⁊ sbdit⌊i B aūt.⌋ i. B totū⌊silīr se hēt ad oēm rerū⌋sup. nāz. q. d. B qd dictū est i cōi q̄ itell's est pn^m scie silīr se hēt in oī nā rerū: ut i hac nā rez mathematicis itell's pncipioz p que p bāt mathematica erit pn^m scie mathematicoz: ⁊ i alia nā rerū itell's erit pn^m scie illoz siue illarū rerū. qd ergo dictū est gñaliī q̄ itell's est pn^m scie vīratē hēt spālīter i oī nā q̄z tūc cū q̄z rerū scitarū. ¶ Notādū q̄ Iz act⁹ i cōpleti sint pn^a hituū. hit⁹ tn̄ est pn^m actuū cōpletoz. loquēdo ḡ de cognitiōe pfecta p quā cognoscim⁹ pn^a in tell's. i. hit⁹ pncipioz nō solū est pn^m scie: ꝯz ēt est pn^m pncipijs. i. est pn^m cognitionis per quā cognoscim⁹ pn cipia. Et in hoc terminat sentētia scdi posterioz.

8 ⊽ plenioreē itelligētiā totī ſcōdi libri posteriorū dicimus q̃ iſte ſcōs liber hēt qnque ptes p̃ncipales. ⁊. 22. capl'a. nā tot⁹ liber p̃ma diuiſione diuidit in duas ptes. nā in p̃ma pte agit de qd̄ qd est qd̄ est ꝓpri um mediū ⁊ ꝓpriū p̃ncipiū demſtationis. In 2ª parte agit de p̃ncipijs ⁊ de dignitatib⁹ que ſūt p̃ncipia coia demſtationis. Prima ps ubi agit de qd̄ qd est ⁊ de medio ⁊ ꝓprio ꝓtinet q̃tuor ptes p̃ncipales. naz p̃ma ps p̃ncipalis est p̃ambulū ad dicenda. ubi ostendit q̃ ois qō est de medio demſtatiōis. In 2ª pte p̃ncipali agit de h⁹ medio ⁊ de qd̄ qd est ꝗ oppōnē. In 3ª pte p̃ncipali agit de qd̄ qd est ⁊ de medio ꝗ vītatē put se hēt ad demſtationē. In 4ª aūt pte p̃ncipali agit de qd̄ qd ē ⁊ de medio ꝗ vītatē put se hēt ad ſuā intētionē. Declarat eni ibi quō ꝓtigit uenari ⁊ iuestigare qd̄ qd est ſiue medū i demſtatiōe. ſūt q̃ qnque ptes p̃ncipales i toto 2° libro. i q̃rū p° declarat q̃ ois qō est de medio ⁊ de qd̄ qd est. In 2ª pte tractat de medio ⁊ de qd̄ qd est arguendo ⁊ ꝗ opionē. In 3ª pte tractat de medio ⁊ de qd̄ qd est ꝗ vītatē quō se hēt ad demſtationē. In 4ª pte tractat de qd̄ qd est ⁊ de medio ēt ꝗ vītatē quō se hēt ad ſuā i uētionē. In 5ª aūt ⁊ ultia agit de dignitatib⁹ quō fiāt cognite q̃ ſūt p̃nª coia i demſtatiōe. 2ª ps p̃ncipalis incipit ibi. Quō aūt qd̄ qd est demſtat. 3ª ibi. Iterū aūt speculādū est. 4ª ibi. Quō aūt opz uenari. 5ª ⁊ ultima ibi. De p̃ncipijs aūt q̃liter fiūt cognita. Pria ⁊ ultia ps remanēt idiuiſe. 2ª ps ubi agit de medio ⁊ de qd̄ qd est arguēdo ⁊ p̃m oppōnē hēt sex capl'a. nā in p° ca° agit utrū qd̄ qd sive diffō sit eorūdē q̃rū est demſtatio. i 2° aūt utrū diffō sit idē qd̄ demſtatio. i 3° qd sit modus introducēdi diffōnē. utrū. ſ. diffō possit ꝓcludi per ſilm reduplicatiuū. i 4° utrū diffō possit ꝓcludi p ſilm diuiſiuū. i 5° utrū diffō possit ꝓcludi p ſilm diffinitm. i 6° utrū diffō possit ꝓcludi p demſtationē. 3ª aūt ps ubi agit de qd̄ qd est p̃m vītatē quō se hēat ad demſtationē hēt. 8. capl'a. nā qd̄ qd est ⁊ est mediū i demſtatiōe ⁊ est id qd̄ exp̃mit p diffōnē ⁊ hēt rōnē cāe. nō q̃ pōt sufficienter ondi quō qd̄ qd est se hēat ad demſtationē. nisi sciatur quō mediū se hēat ad demſtationez ⁊ quō diffō ⁊ quō cā. Rursus cā diuidit p̃m diūſa gīa cārū ⁊ ꝗ diūſos modos cāndi. diūſi aūt modi cāndi ēt diuidunt. q̃ q̃dā cāta referunt ⁊ demſtant p plres cās. aliq̃ nō p plres. Rursus aliq̃ cāta ſūt ſil' cū ſuis cāis. aliq̃ aūt nō ſil'. ⁊ ea q̃ nō ſūt ſil' aliq̃ ꝓcedūt p̃m rectū. aliq̃ ꝗ circulū. est ⁊ ali⁹ modus cāndi ab oib⁹ iſtis: q̃ aliq̃ cāe inferūt ſua cāta ſemp ⁊ ul'r. aliq̃ aūt utplrimū ⁊ freqnter. cū q̃ ꝗ q̃libet gen⁹ cāe possit fozmari qd̄ qd ē ⁊ diffō. nō pfecte poterim⁹ ſcire quō qd̄ qd ē se hēat ad demſtationē. nisi ſciuerim⁹ quō oia iſta se hēant ad demſtationē. lō. 8. capl'a ꝓtinet ps 3ª. nā i p° ca° 3ª ptis p̃ncipalis agit quō qd̄ qd est ut hēt rōnē medij se hēat ad demſtationē. i 2° vo quō diffō se hēat ad demſtationē. i 3° quō ꝓtigit demſtare p oia gīa cārū. i 4° quō ꝓtigit demſtare cū cāta referunt in plures cās ⁊ quō cū nō i plres cās i 5° quō ꝓtigit demſtare cū cāe ſūt ſil' cū ſuis cātis. i 6° quō ꝓtigit demſtare cū cāe ⁊ cāta nō ſūt ſil': sed est i eis ꝓcessus p̃m rectū. i 7° quō ꝓtigit demſtare cū cāe ⁊ cāta nō ſūt ſil'. sed est i eis ꝓcessus p̃m circulū. i 8° aūt ca° agit quō ꝓtigit demſtare cū cāe iferūt ſua cāta ul'r ⁊ ſp. ⁊ quō cū iferūt utplrimū ⁊ ut frequēter. 4ª aūt ps p̃ncipalis ubi agit de qd̄ qd est p̃m vītatē quō se hēt ad ſuā itētionē hēt sex capl'a. nā ut dictū est qd̄ qd ē. est id qd̄ exp̃mit p diffōnē ⁊ hēt rōnē medij ⁊ cāe. Rursus diffō aliq̃ est ipſi⁹ ſbti ⁊ aliq̃ ipſi⁹ passionis. nā alr hēt diffinitri ſbm alr passio. Alrs eni ad iuentēdū diffōnē ſbti aliq̃ est bona i casu. aliq̃ est bona ſimplr. mediū ēt i demſtatione pōt accipi duplr. uel put demſtat p ip̃m pticul'r. ul' ul'r. i demſtatiōe ēt ul'i ſūt duo attēdēda. vz q̃ cā ⁊ cātū ſe ꝓſequant. ⁊ q̃ vni⁹ cāti ſit vna cā. ſex capl'a hēt 4ª ps nā in p° ca° 4ª ptis p̃ncipalis dat ars iuentēdi diffōnē ſbti q̃ ē bona i casu. i 2° vo dat ars iuentēdi diffōnē ſbti q̃ est bona ſimplr. i 3° docet quō nos debeam⁹ inuenire diffōnē passionis. i 4° quō debeam⁹ uenari ⁊ inuenire mediū ad demſtandū pticul'r. i 5° quō i demſtatiōe ul'i i uentēda ſit cā q̃ ꝓſequat ad effectū: ⁊ q̃ ſe hēat ad p̃ūtētiā cū ipſo. i 6° quō i tali demſtatiōe ul'i iuentēda ſit cā q̃ ſit vni⁹ cāti ⁊ eō. Sūt q̃ i toto 2° lib°. 22. capl'a. 2ᵐ capitulū icipit ibi. Quō aūt qd̄ qd est demſtat ⁊ ibi finit p̃ma ps p̃ncipalis: ⁊ icipit 2ª. 3ᵐ capl'm incipit ibi. Manifestū itaq̃ q̃ diffō. 4ᵐ ibi. Ipſi⁹ aūt qd̄ qd est. 5ᵐ ibi. At vo nec p diſione. 6ᵐ ibi. Sz utrū ſit demſtare. 7ᵐ ibi. Qual'r igit diffiniēs. 8ᵐ ibi. Iterū aūt speculādū. ⁊ ibi terminat 2ª ps p̃ncipalis. ⁊ icipit 3ª. 9ᵐ ibi. Est aūt quorūdā qdē altera. 10ᵐ ibi. Qm̄ aūt ſcire opinamur. 11ᵐ ibi. Cōtigit aūt ⁊ idē vnū. 12ᵐ capl'm ibi. Eadē aūt cā est. 13ᵐ ibi. In his aūt q̃ nō ſil' ſūt. 14ᵐ ibi. Qm̄ aūt videmus i his que ſūt circulo. 15ᵐ ibi. Sūt aūt quedaz que ſūt ul'r. 16ᵐ. Quō aūt opz uenari. ⁊ ibi terminat 3ª ps p̃ncipalis: ⁊ icipit 4ª. 17ᵐ ibi. Cōgruū aūt cū totū. 18ᵐ ibi. Quare aūt opz itendētē. 19ᵐ ibi. Ut hēam⁹ aūt ꝓposita. 20ᵐ ibi. De cā autez ⁊ cuius. 21ᵐ ibi. Utrū aūt ꝓtigat nō eādē cāz. 22ᵐ ibi. De p̃ncipijs aūt quō fiāt cognita. ⁊ ibi terminat q̃rta ps p̃ncipalis. ⁊ icipit 5ª que nō diuidit i pl'ra capl'a. sed ibi posteriora analetica ꝓſumant. Scōm q̃ modu⁹ mihi possibile libri posterioꝝ auxiliante altissimo exposui. ubi tradit ars quō per hec principia cāta habet demſtatiue ſcia cātoꝝ. Sed tu dñe Jesu Christe qui es ars oipotētis dei p̃tis plena oium rōnū in te ꝓtinens gīal'r ⁊ pfecte que iſta cāta p̃ncipia cui uestigiū. utcū. q̃ gerētia ꝓtinēt ſparſim ōcte ⁊ icōplete. uere ergo i te ſunt oēs thesauri ſcie ⁊ ſapie. tu ergo fis oium meoruz laboꝝ p̃miū. tu ultima mea mercees: qui cum p̃te ⁊ ſpū ſcō es vnus deus bndict⁹ in ſcl'a ſcl'oꝝ. Amen.

Ramusius Armi Latai. S.

¶ Siquis ab instāti circo defendere sese
Aegida uel cupiat pallados armigerae
¶ Hirsuta q̃ pelle tegoꝝ me uēdicet. ⁊ sic
Romanum Aegidij nouerit ingeniuz.

¶ Uenetijs per Simonem de Luere. sumptibus dñi Andree Torresani de Asula. .18. Maij. 1500.

Registrum.

.1. .2. .3. .4. .5. .6. .7. .8. .9.

.10. .11. .12. .13. .14. .15. .16.

Omnes quaterni.